

Incipiunt sermones notabiles atq; putiles de sanctis per circulū anni. q̄bꝫ ab editore suo doctore et p̄dicatore famosissimo nomen vt Thesaurꝰ nouus intitulent inditū est.

De sancto Andrea

Sermo primus

Elictis retibus secuti sunt eū. Scribit Matth. iiij. et legit hodierna die p̄ euāgelicali officio. Thema. Aristo. i libro de animalibꝫ dicit. Gallina vl̄ perdix cū fouit pullos statim vocat eos. ⁊ audiunt vocem matris et sequūtur eam. Ad spiritualiter. sic dñs noster iesus christꝰ cum genuit ap̄los suos Petrū et Andreā i fide vocauit eos. ⁊ statim audierūt ⁊ secuti sunt eū. de quo canit hodie eccl̄ia. Mox vt vocē dñi p̄dicantis audiuit btūs Andreas relict' retibus quorū vsu actuq; viuebat secutꝰ ē dominū redemptorē. Ideo scribit Gregorꝰ in omel. Adhuc nulla i christo miracla viderant nec de resurrectōe audierāt. ⁊ ad vnius iussiōis vocem oia reliq̄t. Ecce vera obediētia. qz dicit Bern̄. Uerꝰ obediēs mādatū nō p̄crastinat. sz parat aures auditui. liguā voci. pedes itineri. ⁊ manus operi. ⁊ sic ap̄li. De quo thema. Relictis retibꝫ. In summa euāgelij duo innuunt. Primo a christo benigna vocatio discipulorꝫ. ibi. ambulans iesus vocauit eos. Scō ipoꝝ repētina p̄secutio. ibi. Relictis retibꝫ secuti sunt eū. De p̄mo dicit. In illo tpe. s. post baptismū ieiunium. ⁊ temptatōez. ambulās iesus iuxta mare galilee Bꝫ Dicūt naturales q̄ sol virtutē suā nō solū ostendit in terris sed etiā in mari. In terris calorē suę virtutis lapides p̄ciosos aurū et argentū gignit. In maris vo littore conchę rorē celestē attrahūt. ⁊ sol sua virtute i p̄ciosas p̄fūtit margaritas. Spūaliter. sol est christꝰ. Malach. vltī. Oriet vob timētib⁹ nr̄ū sol iusticie. Hic sol vtutē suam oñdit in terris et mari. In terris qz terrēos hoīes q̄s inuenit i auꝝ mutat charitatis diuine ⁊ argēti puritatē. Nōne maria magdalena tota fuit terrena ⁊ more terre frigida. sz christus ipam sui luminis calore tangens in nobile aurū mutauit charitatis. ita vt os veritatis de ea p̄tulit Luce. vij. Dimittunt ei pctā multa qm̄ dilexit mltū. Nōne matheus sedens in theloniō fuit terrenꝰ. sed sol verus iesus christꝰ purificauit ipm̄ i argentum puritatis mutando. vt relictis oīb⁹ terrenis secutꝰ ē eū. Mat. ix. Et hāc vtutē nō solū i terris sz ⁊ i mari p̄cipue [illegible] dēmōstrauit. vbi i conchis. i. grossis piscatoribꝫ nobilissimas margaritas Petrū et Andreā rore celestis gr̄e generat. it ⁊ ad fidē vocauit. De q̄ subdit in textu. Uidit duos fratres Petrū ⁊ Andreā fr̄a rē eius. Di sunt due oliue p̄pter plenitudinē pietatis. Di sunt duo candelabra p̄pter ardorē charitatis lucētia ante dñm p̄ositā vitatis. Di sunt due p̄ciose margarite inuente circa mare in conchis. i. i statu hūilis piscatōis. De q̄ text'. Erāt enim piscatores. Augꝰ i q̄dā sermōe de kālēdis ianuarij. Nō elegit reges potētes aut huiꝰmūdi sapientes. ne vocatio fidei ascriberet potentie ⁊ sapiētie hūane. Itē nō vocauit sciantes sz iustis laboribꝫ iudātes. ad designdū q̄ ad fidē vocati ō iustis laboribꝫ debēt viuere. Ben. iij. In sudore vultꝰ tui vesceris pane tuo. Nō de rapīa vt aliq̄. ⁊ posito casu q̄ p se rapt' [illegible] habēt oplices ⁊ p̄sentiūt. De q̄ bꝰ ap̄ls [illegible]. Nō solū q̄ agunt sz q̄ p̄sentiunt digni su[illegible] more. Aliq̄ viuūt ō vsur' vt illiq̄ p̄cedūt [illegible]. ⁊ viceūsa recipiunt laos grossos [illegible] i numero q̄z soluūt accipiūt. [illegible] scribit Lu. vi. Mutuū dātes nihil in [illegible] ātes. Habet nāq; ō vsu. c. i ciuitate. Qu[illegible] vdit p̄pter dilatōez vsurā capit q̄z [illegible] ata pecunia daret. Et h̄ n̄ p̄tit ch[illegible] sz illō qō dic̄ p̄s. Labores manuū [illegible]. c. ⁊ illos vocauit dñs dicen· Uenite p[illegible] me facia vos fieri piscatores ho[illegible] munū diceret. nō eritis ex vobis loq̄ntes. ⁊ [illegible]r. Nō vos estis q̄ loq̄mi sed spiritus [illegible] q̄ loquitur in vobis. Bꝫego. M[illegible] q̄ vocat inuanum ling[illegible] do doz[illegible] .ps. lxvij. Dñs dabit v[illegible] euā geliz antibꝫ virtute multa. Jō ap̄lus [illegible]o. p. Quomodo p̄dicabūt nisi mittant. T[illegible] m si cut piscatorē oportet q̄ habeat licētiā dñi cuius sunt aque. ⁊ sic p̄dicatorē oportz q̄ habeat licentiā apostolici vl̄ epi a ut plebium cuꝰ sunt aque. i. ppli. iuxta illō Apoca. xvij. Aq̄ multe populi multi. Nam sicut nūcio si credi debeat oportet q̄ habeat l̄ras regis. Ideo laici p̄dicare nō debent. qz nō est eis indultū sed inhibitū. ō here. cū ex iniūcto. Et si quis

c

BIBLIOTEKA
VNIWERSYTECKA
W POZNANIV

Inc. 290

1418787

Incipiunt sermones notabiles atq; putules de sanctis per circulū anni. qbꝫ ab editore suo doctore et ꝓdicatore famosissimo nomen vt Thesaurꝰ nouus intitulent inditū est.

De sancto Andrea

Sermo primus

Elictis retibus secuti sunt eum. scribit Matth. iiij. et legit hodierna die ꝑ euāgelicali officio. Thema. Aristo. i libro de animalibꝫ dicit. Gallina vl' perdit cū fouit pullos statim vocat eos. z audiunt vocem matris et sequūtur eam. A. Spiritualiter. sic dñs noster iesus christꝰ cum genuit apl'os suos Petrū et Andreā i fide vocauit eos. z statim audierūt z secuti sunt eū. de quo canit hodie eccl'ia. Mox vt vocē dñi ꝓdicantis audiuit btūs Andreas relictis retibus quorū vsu actuq; viuebat secutꝰ ē dominū redemptorē. Ideo scribit Bregoriꝰ in omel. Adhuc nulla i christo miracla videbant nec de resurrectōe audierāt. z ad vnius tussiōis vocem oīa reliq̄ūt. Ecce vera obedientia. qz dicit Bern. Uerꝰ obediēs mādatū nō ꝓcrastinat. sz parat aures auditui. liguā voci. pedes itineri. z manus operi. z sic apl'i. De quo thema. Relictis retibꝫ. I. In summa euāgelij duo innuunt. Primo a christo benigna vocatio discipulorꝫ. ibi. ambulans iesus vocauit eos. Scō ipoꝫ repētina ꝓsecutio. ibi. Relictis retibꝫ secuti sunt eū. De ꝑmo dicit. In illo tpe. s. post baptismū ieiunium. z temptatōez. ambulās iesus iuxta mare galilee B. Dicūt naturales q̄ sol virtutē suā nō solū ostendit in terris sed etiā in mari. In terris calorꝫ sue virtutis lapides ꝑciosos aurū et argentū gignit. In maris ꝙ̄ littoꝫ conche rorē celestē attrahūt. z sol sua virtute i ꝑciosas ꝓdūcit margaritas. Spūaliter. sol est christꝰ. Malach. vltī. Orietꝫ vob timētib⁹ nomē meū sol iusticie. Hic sol virtutē suam ostendit in terris et mari. In terris qz terrēos homines q̄s inuenit i auꝝ mutat charitatis diuine z argētū puritatis. Nōne maria magdalena tota fuit terrena z more terre frigida. sz christus ipam sui luminis calore tangens in nobile aurū mutauit charitatis. ita vt ol's veritatis de ea ꝓtulit Luce. vij. Dimittunt ei ꝑcta multa qm̄ dilexit multū. Nōne matheus sedens in theloniō fuit terrenꝰ. sed sol verus iesus christꝰ purificauit ipm̄ i argentum puritatis mutando. vt relictis oīb⁹ terrenis secutꝰ ē eū. Mat. ix. Et hāc virtutē nō solū i terris sz z i mari ꝑcipue [illegible] demōstrauit. vbi i conchis. i. grossis piscatoribꝫ nobilissimas margaritas Petrū et Andreā rore celestis gr̄e generat. it z ad fidē vocauit. De q̄ subdit in textu. Ui dit duos fratres Petrū z Andreā fratrē eius. Hi sunt due oliue ꝑpter plenitudinē pietatis. Hi sunt duo candelabra ꝑpter ardorē charitatis lucētia ante dñm ꝑ ostātiā virtutis. Hi sunt due ꝑciose margarite inuente circa mare in conchis. i. i statu hūilis piscatōis. De q̄ text⁹. Erāt enim piscatores. Aug⁹ i q̄dā sermōe de kālēdis ianuarij. Nō elegit reges potētes aut huiꝰmūdi sapientes. ne vocatio fidei ascriberet potentie z sapiētie hūane. Itē nō vocauit sciantes sz iustis laboribꝫ iudicātes. ad designduꝫ q̄ ad fidē vocati ꝺ̄ iustis laboribꝫ debēt viuere. Ben. iij. In sudore vultꝰ tui vescer̄ pane tuo. Nō de rapīa vt aliq̄. z posito casu q̄ ꝑ se nō rapt⁹ tn̄ habēt ꝓplices z ꝓsentiūt. De q̄ bꝰ apls' T[illegible]i. Nō solū ꝺ̄ agunt sz q̄ ꝓsentiunt digni su[illegible]morte. Aliq̄ viuūt ꝺ̄ vsur̄ vt illiq̄ ꝓcedūt [illegible]. z viceūsa recipiunt laos grossos [illegible] i numero q̄s soluūt accipiūt. Scribit Lu. vi. Mutuū dātes nihil in [illegible]tes. Habēt nāq; ꝺ̄ vsu. c. i ciuitate. Ou[illegible]ꝰ vēdit ꝓpter dilatōez vsurā capit q̄s [illegible]ata pecunia daret. Et hn̄ ꝓtit ch[illegible] sz illō qꝺ dicē ps. Labores manuū [illegible].c. z illos vocauit dñs dicen. Uenite r[illegible]me faciā vos fieri piscatores hominū. [illegible] diceret. nō eritis ex vobis loq̄ntes. z [illegible]t. Nō vos estis q̄ loq̄mi sed spiritus [illegible] q̄ loquitur in vobis. Bꝛego. Ni[illegible] q̄ uocat inuanum lingu[illegible]do [illegible]oꝛ. [illegible].ps. lxvij. Dñs dabit vꝛbꝫ [illegible] cuā geliz antibꝫ virtute multa. Iō apl's [illegible]o. r. Quomodo ꝑdicabūt nisi mittant. T[illegible]m sicut piscatorē oportet q̄ habeat licētiā dñi cuius sunt aque. z sic ꝑdicatorē oportz q̄ habeat licentiā apostolici vl' epi a ut plebanꝰ cuiꝰ sunt aque. i. ppli. iuxta illō Apoca. xvij. Aq̄ multe populi multi. Nam sicut nūcio si credi debeat oportet q̄ habeat lr̄as regis. Ideo laici ꝑdicare nō debent. qz nō est eis indultū sed inhibitū. ꝺ̄ here. cū ex iniūcto. Et si quis

se diceret missus a deo p visionē debz h̄ pba/
re sicut moyses h̄ pbauit per signa. vt habet i
can. d. ose. dis. ij. Reuera. Et dic notāter. pi/
scatores hoīm. nō honor tpaliū. nō honorū
Jō dns mittēs discipulos suos ad pdicādū
Lu. x. dicit eis. Nolite portare sacculū neq;
pera. P[illegible] pecunia. dic glo.
Et ppt[illegible] manifeste phibitū
Mat. x. Nolite p[illegible] argētū ne/
q; pecuniā i[illegible]. Pecunia
tua tecū sit in pditō[illegible] gratis ac
cepistis gratis date. [illegible] innuit
dns q; finalis causa p[illegible] nō debz esse pe/
cunia sz sal' aiarū. t captu[illegible] hoīm.
Abacuc. i. Facies hoies quasi pi[illegible] maris.
Hoc debēt pdere Iere. x[illegible]. Ecce ego
piscatores ml'tos t piscabūt[illegible]. Et tal' pi/
scatio ē vtil' valde. Pmo q; ducit ad dē. ad
Ro. x. Quō credēt ei quē nō au[illegible] quō au
audiēt sine pdicāte. Ergo fides ex [illegible] au
ditus p v̄bū christi. Secdo ē vtilis tal pisca
tio. q; pducit ad salutem. vt dic Alexander
tercius. t habet' de offi. or. inter cetera. Inter
cetera que ad salutē populi christiani spectāt
pabulū v̄bi dei maxime ne[illegible] necessarium.
Dixi secūdo subiūgit dis[illegible] repē
tina p̄secutio. de quo subdit i[illegible] re
lictis retib; cōtinuo secuti [illegible] v̄a
obedientia. nobis in ex[illegible] xederit
nobis grām inspira[illegible] isterer
sed statim obtpare[illegible] rde
p̄ūti ad dnm et ne di[illegible] id
est. ne dixeris cras cra[illegible] ho/
die aptus nō est cras mi[illegible] sta
tim dēmus parere. vt sci[illegible] ubē
ratōem ceperāt. Iero. J[illegible] dentia
q̄rit. pfecta nullā q̄rit ex[illegible] Un ar
guit ille q̄ p opa pietatis se ex[illegible] Mat.
Dns. p̄mitte me p̄mū ire[illegible] n
sepelire mortuos [illegible] q̄
Sz diceres. v[illegible] lia
bilis pulor p̄secutio. [illegible]
Dat. Pmo ex v̄bi dei v[illegible] opatī
tur. venite post me: cor eor medul
itus penetrauit t ptinus eos p̄ūtit. q; scri
bit ad Heb. iij. Uiu⁹ est sermo dei et efficax
t penetrabilior omni gladio ancipiti. Et im
oletū est illud ps. lxvij. Dedit voci sue vocem
virtutis. Nā v̄bū dei opat surculo arbori in
sito. Jaco. i. Suscipite insitū v̄bū. Sic surcu
lus insit⁹ arbori trahit totā arborē ad sui na
turā. sic v̄bū dei totū cor ad dei gratiā. Se
cūdo pcedit ex diuina inspiratōe. Aliter hō
vocat exteri⁹. christ⁹ v̄o interi⁹. Jō potuit an
dreas dicere illud ps. lxxxiij. Audiā q̄d lo
q̄tur in me dns de⁹. Ebre. Cor dñi audit cuz
inspiratio mente accipit. Od t fecit sctūs an
dreas. Tercio pcedit ex mirabili faciei irra/
diatōe. Dicit enī Iero. Certe enī fulgor di
uinitatis t maiestatis occulte relucebat in
hūana xpi facie. vt etiā p̄mo aspectu trahe/
bat hoīem. Facies enī xpi speciosa erat ad in
tuendū q̄ dicit petr⁹. i. Pe. i. In quā desidē/
rāt angeli p̄spicere. Dicit enī de salomōe. iij.
Regū. x. Uniūsa terra desiderabat videre fa
ciem salomōis. Sz ecce hic pl⁹ q̄z salomon.
Mat. xij. Quarto pcedit ex potēti attractō/
ne. potēs enī erat attrahere quē vellet. Unde
Iero. Sicut magnes attrahit ferz sua vir
tute. tāto magis dns celi t terre trahere po/
terat quē vellet. Jō Joh. vi. Nemo pt veni/
re ad me nisi pr̄ me⁹ traxerit illū. Sz
diceres. tūc nulli debz iputari si nō venerit ad
fidem q; nō trahit. Rndet. de⁹ paratⁿ ē omīs
trahere et oīb; dare grām. teste ap'o. i. Thi/
mo. ij. Uult oēs hoies saluos fieri t ad agni
tionē veritatis puenire. Si aliq̄s nō veni/
at ad fidem indispositū se facit p peccatum
ad grām percipiēdā nō est culpa dei sz petō/
ris vt nō trahat. quia se nō disposuit p libez
arbitriū. Sed diceres. que est causa q; trahit istū t nō illū. Rndet Aug. super
Joh. Causa i generali est vt in illis q̄ trahūt
resulgeat ordo misericordie. in alijs vero or/
do iusticie. In speciali vero causa esse pt. sed
iniusta esse nō potest. sed stat in dei mirifico/
dia. De quo Ro. ix. Non est volētis neq; cur
rentis sed miserentis dei. Et subdit Augus.
Noli velle iudicare si nō vis errare. Sed si
non traheris ora vt traharis. Illa tractio fit
per coactionē sz per inductōez. vt declarat
Anb. in similitudinib; exemplo rami viridis.
t Aug⁹ exemplo nucis. Ostendis inqt oui
ramū viridē. t trahis eā. ostendis nuces pu
ero et trahis eū. nō violentiā faciēdo sed per
rami ostēsionē appetitū ouis t per nuces vo/
luntatē pueri alliciēdo. Et sic deus ostendit
nobis ramū viridē. ad ē. p̄mittit delectabilez
visionē. ostendēdo nucē. i. gl'iam celestē q̄ est
circūdata cortice dura. i. penitentia amara.
sed inuenient⁹ nucleū dulcedinis. Luce. iij.
Penitentiā agite et appropinquabit vobis
regnū celorū. Nam sicut nucleus abscondit
sub cortice amara. sic celestis dulcedo sub a/
maritudine penitētie. Unde ps. xxx. Quā magna

multitudo dulcedinis tue dñe quã abscondisti timentibꝫ te. s. sub actõe pnitẽtie. Act. xiij. Per mltas tribulatões oportet nos intrare in regnũ dei. Ad quod nos perducat deus in secula ꝛc.

Sermo ij. Ad idem

Relictis retibus

Postquã secuti sunt eũ. Mat. iiij. Thema. Mgr in li. viij. de pp etatibꝫ rerũ dicit. q̃ sol habz vtutẽ attractiua. Nã vapores de mari attrahit et tandẽ in nubes dilatat. ꝛ sic dilatatos eos resolvit nũc in pluuias. nũc in gndines. ia in niues. Spũaliter. sic sol iusticie vtute sue veritatis attrahit ad se homines humiles q̃ sunt fumo similes. Sap. v. Quasi fumus q̃ a vento est diffusus. Et fumus seu vapor fuerũt hi duo apli ante vocatõem. sed dñs eos ad se traxit ꝛ in nubes dedit. De q̃ Isa. lxi. Qui sunt hi q̃ vt nubes volãt. Et bene Andreas nubibꝫ parat. quia nubes de se fundũt pluuiã q̃ terrã rigat et fecũdat. sic btus Andreas imbrẽ sue doctrine fudit ꝛ corda idolatrãtia irrigauit et in fide roborauit. ꝑm q̃ canit ecclesia. Myrmidones idolatras diu fluctuagos rete cepit fidei. Mõ si isti vapores. i. hũiles piscatores nõ fuissent attracti per solẽ iusticie imber doctrine nõ per eos descendisset. Nã nõ fuerũt doctores sz piscatores. Jõ Aug. dicit Christꝰ frãgere volens ceruicẽ superboꝝ non qsiuit per oratorẽ piscatorẽ. sed p piscatorem lucratꝰ ẽ imperatorẽ. Ideo dicit thema. Relictis retibꝫ. In sũma vtroꝝ pmissorũ duo tangũt. Pmo discipulorũ pfecta conuersio. ibi relictis retibꝫ. Scõo subiungit eorũ digna prosecutio. ibi. cõtinuo secuti sunt eũ. Dixi pmo tangit discipulorũ pfecta cõuersio. ibi. relictis retibꝫ. Nam hoc est signũ pfectõis relinquere ea que sunt necessitatis ad esse cõseruatõis. De quo Bre. viij. moral. Ad culmen pfectõis tendũt q̃ exterius cũcta derelinquunt. Et tales fuerũt Petrꝰ et Andreas Sed diceres. q̃d reliquerũt qui penit⁹ nihil habuerũt. Rñdet Brego. in omel. In hac re dl⁹ pẽsare debemus animũ q̃z cẽsum. mltũ relinquẽtibꝫ nil retinuit. q̃uis paz habuerũt apli tñ illud totũ deseruerũt. Nos igit habita cũ amore possidem⁹. ea que nõ habem⁹ cũ desiderio q̃rimus. Ipi etiã desideria reliquũt. a sequẽtibꝫ tanta dimissa sunt. quãta a non sequẽtibꝫ concupisci potuerũt. Sed discerem. talẽ pfectõem nõ valeo habere. Rñdz Bre. Multa fratres relinq̃tis si terrenis desideriis renũciatis ꝛa cor ꝛ nõ substãtiã pensat deus. Nam [illegible] it Bern. Plꝰ nocet cõ cupiscẽtia q̃z substãtia. Idcirco si nõ potes relinquere totã substantiã relinque inordinatã concupiscentiã. hꝫ est. nimiũ amorẽ. Nã dic Christ⁹ super Matth. Apli relinq̃ntes terrena docuerũt q̃ nemo pt possidere terrena et ad celestia peruenire. Nõ dicit terrena habere sed possidere. hꝫ est. nimio amore inherere. Et hoc est qđ dicit ps. lxi. Diuitie si affluãt nolite cor apponere. i. amorẽ. Quod dic Augustin⁹. Talis est vnusq̃sq̃ qualis ẽ sua dilectio. si terrena amas terra es. si deũ amas deus es. s. participatiue. Nã amantes terrena sunt in multiplici amaritudie. amãtes vero celestia sunt in mẽtis iubilo. Videm⁹ enĩ q̃ inter celũ et terrã sunt aqua ꝛ aer. aqua adheret terre. aer celo. sic amãtibꝫ terrestria iest lachrimatio ꝛ tribulatio. amãtibꝫ celestia ineſt serenitas ꝛ iubilatio. Vñ Bern. super Cant. Qui terrenis inheret inuenire nõ pot nisi quod i terrenis latet. scz amaritudinẽ et laborẽ. qui autẽ celestibꝫ inuenit dulcedinẽ ꝛ consolatõem. Et sic fecerũt scti apli Petrus ꝛ Andreas relinq̃ntes terrena vt inuenirẽt celestia. Relictis retibꝫ dicit textus. Pro quo sciẽdũ. si volum⁹ esse discipuli xi tunc multiplex est rete quod debem⁹ relinq̃re. Primũ est diaboli. secundũ mundi. tertium carnalis vicij. Primũ est rete diaboli. hꝫ est peccatũ. De quo Abacuc. i. Expãdit sagenam suã et [illegible] congregauit in rete suum. sc. peccati. [illegible] allicit hic. delectatõnem peccati p[illegible] fine amaritudinis immittẽdo. P[illegible] in retiaculo eis pctõres. Idcirco declinem⁹ ab hꝫ reti diaboli. iuxta illud Eccl. xxij. Couertere ad dñm et relinque peccata. Et hoc ppter duo. Primo ppter vitare dei iram. quia scriptũ est Eccl. xij. Altissimus odio habz pctõres. Et August. Scio deũ omni criminoso esse inimicũ. Secũdo declinemus ab hoc reti diaboli ppter cõsequi dei misericordiã. quia scribit puer. xxviij. Qui confessus fuerit peccata ꝛ reliquit ea misericordiaz consequet. Secũdũ rete relinquendũ est rete mundi. De quo Isa. xix. Expandẽtes rete super faciẽ aquarũ emarcescẽt. Aque sunt trãsitoria mũdi. iuxta illõ. i. Joh. ij. Trãsit mũdus ꝛ concupiscẽtia eius. imo ad modũ aque fluẽtis. vt habet. ij. Reg. xiij. Oẽs morimur et quasi aque dilabimur. et

Sap̄.v. Tanq̄ nauis que ptrāsiit fluctuā tem aquā. cui⁹ cū pterierit nō ē vestigiū inue nire. Propter qđ dicit Bre. Facile mūdū de spicio si ea q̄ in mūdo sunt ꝯsidero. ¶ M Duo nāq̄ dānabilia sunt in mūdo. videlicz deceptio et interfectio. Primū ē ꝺceptio. De q̄ Aug. O mūde immūde q̄ntos decepisti q̄z multos seduxisti. Propter qđ dicit Hiero. Si mundus cultello veritatis aperiret non nisi falsitas i eo inueniret. Ideo Aug. ad dy oscoz. Mūdus cui arridet fallit t in pericl'o ponit. Reuera i piculo. quia scribit Jaco. iiij Qui vult esse amic⁹ mūdi inimic⁹ dei ꝯstituitur. Ecce periculū. Scdm qđ est in mundo est interfectio anie seu dānatio. De quo Job xxi. loquens de mūdo dicit. Tenēt timpanū t citharā t gaudēt ad sonitū organi. ducūt in bonis dies suos t in puncto ad infema descendūt. Idcirco saluator dixit Matth̄. xvi Quid pdest homini si lucret vniuersū mūdum. anime vero sue detrimentū patiatur. Ideo Chrisꝰ. Miser est mund⁹ miserrimi q̄ eum sequunt. nā sp mundana opa excluserūt hominē ab eterna vita. Ecce mors aie. Jōo declina ab hoc reti. ¶ Tertiū est rete carnal' vicij. De quo puer. xxix. Qui blādis fictisq̄z sermōibz loq̄tur amico suo. rete expādit gressibz suis. Et sic caro blandit suauitatē. vt habeat puer. vij. Mulier in ornatu meretricio p parata ad capiēdas animas garrula t vaga deosculat iuuenē et pcaci vultu blādit dicēs Veni inebriemur vberibz t fruamur cupitis amplexibz. Et subdit. Irretiuit eū multis sermonibz. t sequit eam quasi bos ductꝰ ad victimā. t ignorās q⁹ ad vin[illegible] a stult⁹ trahat ¶ Spūaliter. per mul[illegible] itelligit caro alis cōcupiscentia. illa ducit homi[illegible] captiuitatez mortis. Prouer. vi. Mulier pciosaz aiam capit viri. id ē concupiscētia carnis q̄ ducit ad interitū mortis. De q̄ Greg. Cum caro ad tpus suauiter viuit spiritus inetnū peribit. Ideo apl's Ro. viij. Debitores sumus nō carni sed spiritui. Et subdit. Qui i carne sunt deo placere nō possunt. Eccli. xvij Nul⁹ nequi⁹ q̄z qđ excogitauit caro t sanguis. quia caro ꝯcupiscit aduersus spiritū Gal'. v Et spoliat spiritū delicijs suis vt inqt Ber. Impossibile est aiam repleri delicijs spiritus que subiacet carnalibz dilectatōibz. Hec tria retia simpliciter sunt relinquēda. s. peccati. mūdi et carnalis vicij. Quia ꝑm Bre. Momē taneū est qđ delectat eternū qđ cruciat. Que reliquerūt sancti apostoli Petrus t andreas ideo pfecte sunt conuersi ¶ Dixi scdo subiungit eorū digna cōsecutio in textu. ibi. t secuti sunt eum. s. fide. opatione. virtute et passiōe. Sunt enim qui sequunt deū p fidez sed ab eo recedunt pter opatōnem malā. vno pede. s. fide sequētes. sed gressu opatōis diabolū imitātes. De quibz. iij. Regū. xviij. Usq̄quo claudicatis in duas partes. Et sūt hi de quib⁹ ad Tyt̄ū. i. Confitent se nosse deum verbis. factis autem negāt. Et cuius vtilitatis est hoc. De quo Isido. Quid pdest q⁹ fide iungimur deo et operibz disiūgimur. q̄si diceret. nihil. Jaco. ij. Fides sine operibz mortua est. Alij sunt q̄ sequunt p fidem iz nō p finalem cōsummatōem. De quibz Lu. viij. In tpe credunt et in tpe tēptatiōis recedūt. licz ab ope bono. vt habet Judic̄. ij. Cito discesserūt viā per quā ingressi fuerāt pres eoz. Et talibz nō est salus. quia dicit Leo papa Nō inchoantibz sed perseverātib⁹ dabit p̄mium. Et ideo Grego. Incassum bonū agitur si ante terminū vite deseratur. Sz beatus Andreas secut⁹ ē xp̄m p fidē t opatōz ꝟtutis. ¶ Uita eni xp̄i i mūdo erat opatō ꝟtutis. vt sctitas. pietas. iusticia. māsuetudo. t charitas. Per has vias secutus ē andreas christū. Unde turba de eo clamauit. Redde nobis hoiem sanctū iustū māsuetū t piū deoq̄z chaz. Cūq̄z duceret ad crucē factus ē ꝯcursus ppl'oz dicētiū. Innocens sanguis ei⁹ sine causa dānat. Quos tñ rogauit apl's ne suū martyriū impedirēt. Itē secutus ē finaliter p viā passiōis. De q̄ saluator ait Matth̄. xvi. Qui vult venire post me abneget semetipm t tollat crucē suā t sequat me. qđ et fecit sctūs Andreas dicēs illō Job. xxiij. Uestigia ei⁹ secutus est pes me⁹. ¶ Nam passio sancti andree fuit alicui mō sil'is passioni christi. t aliquo mō dissil'is Primo dissil'is. qz christ⁹ crucifixus rect⁹. petr⁹ r[illegible] eius. andreas trāsuersus. Christ⁹ tanq̄z caput obtinuit superiora. petrus tanq̄z alter p̄nceps obtinuit inferiora. Ideo conueniēs fuit vt andreas teneret medium. dextrā sursum ad christū. sinistrā deorsum ad designandū spe uisse tpalia. Secundo passio andree est similis passioni christi quātū ad quin[illegible] Primo quia christus volūtarie sustinuit vt haberet Isa. liij. Oblatus est quia ipe voluit. Sic beatus Andreas videns crucē paratā dixit. Securus et gaudens ad te venio. vt implerēt i eo illud ad Hebr. xij. Proposito sibi gaudio sustinuit crucē. Itē dixit cū crucē

vidit amator tuus semp fui. semp desidera/ui amplecti te. Ipe enī ideo crucē amauit qz sciebat se i ea redēptū. z amatorē suū i cruce pcēdisse nouerat. z p crucē tanqz per viam pendiosam ad regnū ire sperauit. Secūdo est similis in hoc. qz christ⁹ volētes eū a pas/sione auertere aduersarios reputabat. sicut Petr⁹ Mat. xvi. q cū audiuit christū loqn/tem de passiōe dixit ei petr⁹. Absit a te dñe. nō erit tibi hoc. Qui conuersus dixit petro. Vade post me sathana scandalū mihi es. qz nō sapis ea que dei sunt sed ea que hominū. Et btūs Andreas cū popul⁹ voluit impedi re passionē suā et egeā lapidare. ne hoc face ret rogauit. Tercio christ⁹ de cruce descende/re noluit cū iudei clamarēt Mat. xxvij. Si filj⁹ dei es descēde nūc de cruce. ipe recusauit. Et sic btūs andreas cū Egeas eū d̄ cruce d̄ ponere voluit. ait. Ego viu⁹ de cruce non de/scendā. iam enī video regem meū q me expe/ctat. Et in cruce orauit deū ne de cruce eū de/ponere pmitterz. Quarto christ⁹ in cruce do/cuit nos p pſecutorib⁹ orare z spiritū pr̄i cō mendare. Sic fecit Andreas. quia legitur. Biduo viuens pendebat in cruce p xpi noīe z docebat populū. Quinto christ⁹ p crucis ignominiā in gloriā intrauit. De quo Luce vlti. Nōne oportuit christū pati. z sic intra re in gl̄iam suam. Et sic btūs andreas dixit O sancta crux accipe me ab hominib⁹ z red de me mgr̄o meo. vt per te me recipiat qui p te me redemit R. Moraliter. sic p ista dat nobis intelligi q hō ascēdens crucē pe nitētie debet ista quinqz habere. Primo debz crucē penitētie ascēdere voluntarie. dicēs cū ps. liij. Volūtarie sacrificabo tibi. nō coacte Quia dicit Aug⁹. Nemo inuit⁹ bene facit. etiā si bonū ē qd facit coacte nō acceptat de⁹. quia nō necessitatē sed arbitrij libertatē respi cit deus. Scdo volētes auertere eū a penitē tia debz inimicos reputare. iuxta illud Mi chee. vij. Inimici hois domestici ei⁹. Nā p istū modum iubemur odire parētes qñ a do volūt nos aūtere. Luce. xiiij. Si qs vēit ad me z nō odit pr̄em suū et matrē suā nō potest meus esse discipul⁹. Aug. Licz amāt⁹ ē ge/nerator tū pponēdus ē creato⁹. Tercio crucē [illegible] ad mortē dimittere Nam crux penitētie est lectus i quo discipu lus xpi debz mori. De quo Aug⁹. Lectū suū reliquit iesus discipulis suis. qui vult cum isto quiescere in celo in isto iaceat lecto. moriatur in cruce penitentie si vult christū crucifi xum placatū videre. Quarto debet verbo et facto alios informare. ad Gal. vi. Vos qui spūales estis instruite hmōi. Nam nō sufficit q quis sibi ipm saluare nisi etiā alios trahat ad deum. Apocal. xxij. Qui audit di uinam inspiratōem dicat veni. Scribit enī Jaco. v. Qui cōuerti fecerit peccatorē salua/bit aiam eius a morte. Et ecōuerso habetur Ezechiel. iij. Si nō locut⁹ fueris impio vt auertat a via sua mala. sanguinē ei⁹ de ma/nu tua requirā. Et talis p̄ cōqueri illō Isa. vi. Ue mihi q̄a tacui. Quinto per penitentiā debem⁹ ad gl̄iam peruenire. De quo Mat. iij. Penitentiā agite et appropinquabit vo bis regnū celorū. Ecce qz pciosa crux peniten tie. Dicit Chrys. sup Matth. O crux rutilā tior auro. splēdidior sole. q̄d de te referā. oia li gata soluis. paradisum aperis. contritus sa nas. tristem letificas. ad vitā eternā reuocas Ideo Matth. xvi. Qui vult venire post me abneget semetipm z tollat crucē suā scz peni/tētie. et sequat me. Chrys. Non sufficit crux sua sine tua. q̄ pp̄a mala pmittit iustū est vt per ppriā pnā diluat.

Sermo iij. Ad idem

Venite z videte

Joh. i. In verbis premissis duo i nuuntur. Primo discipulorū voca tio. Secūdo corū renunciatio. Primū ibi. venite. Secundū ibi. videte. De primo di/citur in textu. In illo tēpore. scz cum Johā/nes baptisauit circa iordanē predicās bap/tisinū penitētie z testimoniū phibens de chri sto. videns eū venientē ad se ait. Ecce agnus dei. et dixit Hic est qui baptisat i spiritu. ego vidi et testimoniū phibui. quia hic est filius dei. Et altera die iterū stabat Johannes cū.

Nota modus doctrine iohānis dif ferens fuit a modo doctrine christi z discipu lorū eius. christus enī circūeundo docebat. similiter z apostoli. De christo habet Mat. iij. Circūibat iesus totā galileam docēs i si nagogis. De discipulis vero legitur Mar. vlti. Euntes in mundū vniuersum pdicate. Sz iohānes stabat in vno loco trās iordanē et instruebat de christo homines venientes ad eum. Ratio quare christus discurrēdo doce bat. quia pdicatio christi facta est credibilis per miracula. Ut ergo virtus eius innote/sceret ipe et discipuli eius circūibant. Predi catio vero iohānis nō est confirmata miracul'

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA Poznań

quia iohānes nullū signū fecit. vt habet Johan. x. Sed merito et sanctitate vite cōfirmauit p̄dicatōnem suam. ideo stabat. Item steterit. i. cōstans fuit in p̄fessione veritatis vt saluator attestatur Matth. xi. Quid existis in desertū videre arundinē vento agitatam. quasi di. Non est talis. ideo stetit. qđ significat constantiā eius. Subdit. & ex discipulis eius duo. Et respiciens iesum ambulantez dē. Alchuin⁹. Johānes stat: iesus ambulat. quia lex et figura cessare debebat. qz testimoniū de christo p̄buerūt. Et hoc iohānes p̄firmat dicēs. Ecce agnus dei. Christ⁹ venerat ad iohannē post baptismū ne iudei crederēt q̄ veniret ad p̄fitendū peccata. sicut et ipsi. ideo dicit. Ecce agnus dei. s. innocēs. nō peccata p̄fitens sed tollens. ideo ait. q̄ tollit peccata mundi. Figurat Exo. xij. Eritq; agnus sine macula. Et sic christus. teste petro. i. Petri. ij. peccatū nō fecit. Hic agnus dixit lupis de innocētia sua Joh̄. viij. Quis ex vob arguet me de peccato. Hic est agnus a pphet⁹ desiderat⁹ Isa. xvi. Emitte agnū ome dominatorē terre. ℣ Sed diceres. cur iohānes cum aliter nō nominauit cū de alijs aialibus etiā fiebāt sacrificia de hircis. caprīs vitulis colūbis dē. q̄ erant p̄figuratiua veri sacrificij. s. christi. q̄ se obtulit hostiā viuā & immaculatā deo in odorē suauitatis. Eph. v. Respondet. Licz alia fierēt sacrificia in templo certis tēporibus. vnum tamē erat quotidianū et p̄ncipale. scz mane z vespere. De quo Nūeri. xxviij. nec mutabat. Et sic christus erat designatus qui quotidie offert p̄ nostra salute. De qua oblatōe habet in canōe de cōse. dist. ij. nihil. In sacrificijs magnis nulla oblatio aptior ista. Nā licet passio sanctorum qui p̄ christo passi sunt p̄fuit ad salutē. hoc tamē est q̄tū ad oblationē ist⁹ agni. Et sic est quasi oblatio adiuncta principali sacrificio. Idcirco est agn⁹ singularis qui vicit leonem. i. diabolū. et vsum. i. mundū. Johan. xvi. Confidite q̄m ego vici mundū. Jō Beda in omel. Johānes p̄ ceteris mortalibus innocentē eū cognouit. et dona sui velleris sponte largiturū. ex quo vestē nuptialē nobis facere possumus. et nos sanguine redēpturuz. Ideo subdit. Qui tollit peccata mūdi. qđ i lege nec per agnū nec per alia sacrificia fieri potuit. De quo ad Heb. ix. Impossibile est sanguine hircorū aut vitulorū auferi peccata. Sed iste est agn⁹ de quo scribit Osee vlti. Auferomnē iniq̄tatē. Iste est agnus q̄ offertur mane et vespere. id ē p̄ his q̄ p̄sentes sunt et adhuc erunt. Hic est agn⁹ qui p nra redemptōe est oblatus. de quo. i. Pet. i. Nō auro aut argento corruptibili. sed sanguine agni incōtaminati. i. immaculati redempti estis. De quo Chris⁹. Omnes scelerati aut peccatis aggrauati ad ip̄m cōfugere debent. quia scribit. i. Johā. ij. Ip̄e est p̄piciatio p peccatis nostris. Dicit nāq; Nicola⁹ de lyra Ip̄e est in quo est gratia et virtus purgatiua peccatorū. Subdit. Et audierūt eum duo discipuli loquentē et secuti sunt iesum. qz tota intētio erat iohānis vt discipulos suos adduceret ad iesum. Subdit. Cōuersus iesus vidit eos sequentes se. Nō audebat ei loqui qz incognitus eis erat. sed vt daret eis fiduciā loquendi cōuertit se ad eos. & dixit eis. Quid q̄ritis. Nō querit vt discat sed vt ip̄i intentōem aperiāt per se. & eos ad audaciā & familiaritatē p̄uocet. Ecce h̄ est primū v̄bū qđ dñs loquit i isto euāgelio. & ogrue. quia primū quod req̄rit deus in hoīe est recta intētio. Ideo Alexander papa. et habet in canone. xv. q. vi. si sacerdotibus. vbi dicitur. Non sunt attendenda que fiant sed quo aio fiant Ubi glo. Poti⁹ respicienda est facti causa q̄z ip̄m factū. Propter qđ hortat nos Grego. xxviij. moral. Uigilanti cura intētio est pensanda. Tūc discipuli audita benigna allocutōe dixerūt cū fiducia. Rabbi vbi habitas. quasi dicerēt. Te querim⁹: tuā habitatōnē: tuā doctrinā nos doceas: quia mira & magna audiuim⁹ de te a iohāne. Dicit eis. Uenite et videte. Christ⁹ dicit q̄ dñs domū alienā demōstrabat eis. Beda dicit. Sollicite debemus appetere & mansionē christi q̄rere. s. i nobis. De qua habet Hierem. vij. Bonas facite semitas vestras & studia vestra & habitabo vobiscū. Et apl's ad Ephe. ij. Coedificamini in habitaculū dei in spiritu sc̄o. qz scribitur Apoca. xxi. Habitabit cū eis eorū de⁹. ℣ Sed diceres. i quibus habitat de⁹. Respondet p̄mo habitat in pacificis. De quo ps. lxxv. In pace factus est loc⁹ eius. nō in cōtentiosis et rancorosis. ij. ad Chorin. xiij. Dabit pacē & deus pacis et dilectōnis erit vobiscum. Secūdo habitat in cordibus mūdis. ps. xxi. Tu autē in sancto habitas. iu. in mūdo corde. Sap. i. Nō habitabit i corpore subdito peccatis. Ideo Leuiti. xi. Sancti estote quoniā ego sanct⁹ sum. Dicit Hugo in libro de bono p̄sciētie. De⁹ q̄ est amator mūdicie cor pollutū peccat⁹ nō p̄t inhabitare.

Jdeo Aug⁹ in soliloquio. Mundū habita culiū decet te emūdans virt⁹. qui nisi a mundis cordibꝫ videri poteris atqꝫ teneri. Jdeo Isa.i. Lauami ⁊ mūdi estote. qꝛ ī aias sanctas se trāsfert. Sap.vij. Jō Au.i ome.viij sup iohez dicit. Deus qui charitas est ⁊ pec catū mortale ita opponunt nisi vnū radicit⁹ euulsuꝫ fuerit aliud plātari nō poterit. Propter quod dicit Greg.in omel. Tergat sordes prauí operis q̄ pparat deo domū mentis. Tercio habitat i humilibꝫ. Prouer.iij. Cū simplicibꝫ sermocinatio eius. De quo Isa. vlti. Sup quem requiescet spiritus me⁹. super humilē et quietū. nō in corde superborum. Jaco.iiij. Deus superbis resistit. humilibꝫ autē dat gratiā. Nam magni dñi ibi libenter habitant vbi honorant. ⁊ sic de⁹ honorat p humilitatē. De quo Eccl.iij. Magna est dei potentia soli⁹. ⁊ ab humilibꝫ honorat. Jdeo Eccl.vij. Humilia valde spiritū tuum. Rō Orige. Si humilis nō fueris gratiā dei nō habebis. Quarto habitat in dilectis. Joh. xiiij. Si quis diligit me ad eum veniemus ⁊ apud eū mansionē faciemus. Et sic dominꝰ libenter mansit apud Lazarū martham et mariam. quia dilexerūt eū. Dicit nāqꝫ August. Charitas sancta cor pacificat. ꝺo quietū tribuit locū et pparat. Nam dicit Hugo in li. de laude charitatis. Charitas ita familiaris est deo q̄ ipe māsionē habere nolit vbi charitas nō fuerit. Jdcirco Aug⁹. Cetera nō prosunt vbi charitas desit. ℣ Hanc habuit btūs Andreas. Et eius charitas pbat ex multis. Prio ex repentina cōsecutōe. Secūdo ex omniū terrenoꝝ relictōe. Tercio ex feruenti noīs christi p̄dicatōe. Quarto ex beniuola passione. Dicꝛ p̄mo charitas beati andree pbat ex repentina ꝺsecutiōe. quia dicit Linconiēs sup. vij. āgelice hierarchie. Amore nil velocius. nihil acutius. nil penetrabilius. q̄ a natura sua nō recedit donec ad dilectū perueniat. Et si impedit vl retardat tota mens tristatur ⁊ expectatōe attediat. Richar.li.iij. ꝺ contemplatōe dicit. Amanti oīs mora nimis lōga et expectatio tediosa ē. Et sic btūs Andreas mox vt audiuit vocem dñi secutus ē eum. Secūdo eius charitas pbat ex omnium terrenoꝝ derelictiōe. Aug⁹. Quātū q̄s despicit de terrena intātū diligit. qꝛ pfecta charitas omnia contemnit que ei⁹ officiū impediunt Sed temporaliū ꝺcupiscētia maxime officiū charitatis impedit. vt dicit Aug⁹ in lib. lxxxiij. q̄stionū. q. xxvi. Charitatis venenū est spes adipiscendoꝝ ac retinendoꝝ tpaliū Jdeo omnia reliquit andreas ppt christū. vt potuit dicere cū apl'o Phil.iij. Oia arbitratus sum vt stercora vt christū lucrifacerē Et hoc fuit signū pfecte charitatis. De quo Bre.viij.moral. Ad culmen tēdūt pfectōis q̄ exteriora cūcta derelinquūt. Tercio pbat ei⁹ charitas ex feruenti noīs christi p̄dicatōe. quia dicit Chrisō. Mos ē amātiū vt amore suū silētio tacere neq̄ant. Et sic btūs andreas nō potuit obticere p̄conīū christi ⁊ fidem christi. sed etiam ī cruce p̄dicauit. Diligiti milia hoīm ꝺuertit. Quarto pbat ei⁹ charitas ex patienti crucis toleratōe. Unde Origen: Uolūtarie patiēdo pbauit q̄ vere amauit. imo nō solū voluntarie ⁊ libenter. ſz etiā letā ter mortem sustinuit. qꝺ est pfectoꝝ. De quo Aug⁹. Perfecta est charitas vt q̄s mori pro christo sit paratus. Et sic fecit btūs andreas vt patet in eius vita

Sermo iiij. Ad idem

Enite post me

V[illegible]cribit Mat.iij A[illegible] Nō btūs Andreas et alij discipuli a dño ihesu q̄ntupliciter sunt vocati. Prio vocauit eos ad sui noticiā. vt habetur Johannis.i. Uenite et videte. Et post hꝫ redierūt ad sua. Secūdo vocauit eos ad discipulat⁹ grām. vt habet Matth.iij. Uenite post me faciaꝝ vos fieri piscatores hominū. At illi relictis retibꝫ secuti sunt eū tanqꝫ discipuli magistꝝ Tercio vocauit eos ad singularitatis et familiaritatis amicitiā. ⁊ sic frequenter legim⁹ Assumpsit ihesus petrū iacobū et iohem secrete. vt habet Mat.ix. dū suscitauit puellam ⁊ Luc.xviij. et Mar.xvij. et Mat.xx. cum reuelauit eis secretū eius passiōis in monte quādo trāsfiguratus fuit. Quarto vocauit eos ad apostolat⁹ excellētiā. vt habet Mat. x. Cōuocatis ihesus duodecim discipul' misit illos binos et binos. Quinto vocauit eos ad passiōis cōcomitantiā. Joh.xv. Nō est discipul⁹ super magistrū. nec seru⁹ maior domino suo. si me p̄secuti sunt et vos p̄sequēt. ⁊ Joh.xx. Sicut misit me pater sic ego mitto vos. s. ad passionē. Mat.x. Ecce ego mitto vos sicut oues ī medio lupoꝝ. Et sic moraliter. Quid enim pdesſz singulis annis recitare vocatōem apl'oꝝ si nō haberet moralē edificationē. ℟ Jdcirco sicut vocauit ihesus suos discipulos corporaliter. ⁊ sic nos

vocat moraliter et spiritualiter. ¶ Prīo vocamur a deo ad sui noticiā. scz cum ratōe illuminati p creaturā cognoscim⁹ creatorez. ⁊ hoc est principiū salutis. quia sine dei noticia nō est salus. De quo Bern̄. Si deū ignoras poterit ne fore salus. q. d. non. Subdit Non eī amare poteris quē ignoras. Cui cōsonat Aug. Inuisa amare possum⁹. incognita vero nunq̄z. Sed hō creatus est ad dei cognitōem et dilectōem. vt dicit magister i. ij. sententiaꝝ. di. i. Rationalis creatura creata est vt deū cognosceret. cog̊scēdo amaret. amādo possideret. possidendo sua frueret deitate Modo quō amabis quē non cognosc̄. Jō de ignorātibꝫ dn̄m dicit. i. Chorin. xiiij. Ignorans ignorabitur. hoc est. ignorans deum ignorabit̄. id est. non acceptabit̄ a deo. vt dicit Gre. in moral'. et habet̄. xxxviij. dis. Qui ea que dei sunt ignorat nescit̄ a domio. ⁊ q̄ ea que dei sunt sapiūt a dn̄o sapiūt̄. i. acceptāt̄. Sz diceres. qual' debz esse dei noticia d̄ necessitate salutis ī adultis ī hac vita. Respondet̄ general' ⁊ imp̄fecta. s. vt ꝯg̊scas euz creatorē. ꝯseruatorē. oīm bonoꝝ largitorē et remuneratorē. quia p̄fecte nō p̄t de⁹ cognosci in hac vita. vt dicit Bern̄. Perfecta cognitione nulla creatura p̄t deū cognoscere. qz tali cognitōe deus sibi soli cognit⁹ est. Et hoc est qd̄ scribit̄ Mat. xi. Nēo nouit filiū nisi pater. Glo. s. essentialiter. plene. p̄fecte. ⁊ comp̄hensiue. Et subdit ibidem euāgelista. Nēo nouit patrē nisi fili⁹. s. p̄fecte ⁊ comp̄hēsiue. Nam licet homines cognoscūt deū hic p fidem. et sancti in patria per manifestā visionem. nō tn̄ p visionē app̄hensiuā. quia dicit sctūs Tho. p̄te. i. q. xi. ar. [illegible] Nullus intellectus creatus totaliter p̄ [illegible] pp̄hēdere. qz de⁹ infinitus est. cognit [illegible] finita. mō finiti ad ifinitū nulla est [illegible] o. Prop̄ qd̄ scribit Hugo de sacramen[illegible] i. i. p̄te. iij. ca. ij. Deus ab initio sic noticiā [illegible] ab hoīe temperauit. q̄ sicut nūq̄z totus poterat ꝯp̄hendi sic nūq̄z p̄rsus totalit̄ ignorari. Et s̄m Ber̄. Sicut null⁹ p̄fecte p̄t deū cognoscere. sic etiam nullus dz esse qui de deo simpliciter vellz ignorare. ¶ Pro quo sciēdū triplex ē cognitio dei quā sacra reperit̄ scriptura. s. cognitio ratōis. deuotōis. glorificatōis. Prīa est cognitio rōis quam p creaturaꝝ intuitionem inuestigam⁹. quia creature nō sunt a scipis. Psal. xcix. Jp̄e fecit nos. Et si creature placabiles tibi sunt: magis vero tibi placere debet creator. vt habet̄ Sap̄. xiij. Si q̄ specie creaturarū delectati sunt sciāt q̄nto his dominator eorū speciosior est. aut si virtutez ⁊ opera creaturarū mirati sunt intelligāt ab illis ⁊c̄. A magnitudine enī speciei et creature poterit eorū creator cognoscibiliter intueri. Et apl's Ro. i. Inuisibilia dei per ea q̄ facta sunt intellecta conspiciunt̄. Hāc cognitionē de deo antiqui philosophi habebāt. quē nō deū sed causam rerū appellabant. De hac noticia dicit Grego. in mora. sup illo verbo Job. xxxvi. Om̄es hoīes vident eū vnusq̄sq̄z intuebit̄ p̄cul. Omnis homo eoīpo q̄ rōnalis est debet ex ratōne diligere deū qui condidit eum. Et subdit. p̄cul intueri. qd̄ nō est speciem cernere sed ex sola operū suoꝝ ammiratione pensare. ¶ Secūda est cognitio deuotōis. que fit per fidem. Unde. i. Cho. xiij Nunc cognoscim⁹ ex p̄te ⁊ per speculū ī enigmate. Et illa cognitio fidei orit̄ ex p̄dicatōne v̄bi dei. vt habet̄ Ro. x. Quomodo credēt sine p̄dicante. nam fides ex auditu. auditus per verbū christi. Nam ex nullo habet̄ clari⁹ dei noticia q̄z ex sacra scriptura. vt inq̄t sctūs Tho. parte. i. q. i. ar. ix. Maior cognitō non habet̄ in hac vita sicut ī sacra scriptura. Id circo qui eā legere nesciunt saltē audire diligenter debent. iuxta illud Grego. sup Eze. Omnes qui viā vite desiderāt v̄ba vite audire debēt vt deuz ex eis cognoscāt. vt impleatur in eis illud Joh. x. Ego cognosco oues meas ⁊ cognoscūt me mee. scz cognitōe d̄uotionis. Et sunt hi qui p̄pter deū declināt delectabilia ⁊ aggrediunt̄ difficilia. ⁊ cum hoc seruant dei mādata ī vera fide. Hi probant se nouisse deum. De quo. i. Johā. ij. In h̄ scimus quoniā cognoscimus eū si mādata ei⁹ obseruamus. Qui v̄o dicit se nosse deum et mandata eius nō custodit mēdax ē Tercia cognitio est cognitio glorificatōnis. De qua. i. Choꝝ. xiij. Tunc cognoscā sicut et cognitus sum. scz facie ad faciē cōtēplantes. iuxta illud. i. Joh. iij. Uidebim⁹ eū sicuti est. Tūc adimplebit̄ illud Hiere. xxxi. Non vltra docebit vir p̄ximū suum dicens. cognosce dominū. omnes enī cognoscēt me a minimo eorū vsq̄z ad maximū. Nam s̄m Bern̄. Magistrum ibi semel vidisse est omnia didicisse. Prima noticia notificat deuz quia ● Secūda quia bon⁹ est. Tercia quia gloriosus est ¶ Scd̄o nos vocat christus ad discipulat⁹ gratiā. Et h̄ fit cum inspirat nobis fortissimū affectū et desideriū discendi omnia eius bn̄placita. ⁊ p viribꝫ faciēdo. ⁊ doctrinā ei⁹

vluit. ¶ Scdi fatui christiani sunt q̄ pōst q̄z male agunt per sapiētes corrigi nolūt. Unō Prouer. xviij. Nō recipit stult⁹ v̄ba prudētie. Rō ponit Eccl'es. xl. Verba sapiētum sunt quasi stimuli per quos corrūpit vesania Et q̄z qui talia verba correctiōis nō recipit est signū fatuitatis. De quo pueb. vij. Qui odit correctōes insipiēs est. Et ad̄ amplius. odit corripientē et nō amat. Uñ Prou. xv. Non amat pestilens eū qui se corripit. t habet disciplinā tanq̄ p ludibrio. de q̄ Prou. xv. Stultus v̄ridet doctrinā p̄r̄is sui. Sed ecōtra puer. xv. dicit. Cor sapiēs querit doctrinā quā fatuus spernit. eo q̄ scribit Eccl'i. xxi. Cor fatui quasi vas cōfractū. t omnem sapientiā nō tenebit. Naz sicut cribrū tenet furfura et nō farinā. sic tales stulti tenēt inutilia et non pficua. ¶ Tercij fatui christiani sunt qui alioz̄ vitā r̄epiciūt t excessus. et se p alioz̄ maliciā excusare volūt. Hec est fatuitas de qua Eccl. xxi. Pes fatui facil' i domū primi. Nam fatui currūt h̄in et inde. t sic tales ad vitā alienā habēt aduertentiā Quid tibi de vita aliena. cū scribit Bal. vi. Unusquisq̄ onus suū portabit. nā nō portabit pater iniquitatē filij. nec econuerso. Eze. xviij. sed aīa que peccauerit ipa morie. Jō aplus Roma. xiiij. Tu quis es qui iudicas alienū seruū. si stat dño suo stat. si cadit domio suo cadit. Jdeo Seneca. Proprium est stulticie aliena vitā cernere suamq̄ obliuisci. Tales enim sunt stultiozes asinis. Nam si aliquis asinus videt alū cadentē ipe circūit. Jpi aut̄ fatui p eandē viā sequunt dicētes. iste fecit hoc similiter t ille. cur ñ ego. Hiero. Multitudo sociorū nō sinit impunitū crimē. Jō Exod. xxiij. Non sequeris turbā ad faciendū mala. Dicit nāq̄ Grego. Nō minus ardet qui cū multis ardet. Uidemus ei de q̄nto plura ligna de tanto maior flāma. Jdcirco homo sapiēs attēdat ad inertiā t cōsideret seipm. Hugo. Multe sciētie hominū sed nulla melior q̄z qua hō seipm cognoscit. Jō dicit Sene. Sūma philosophia est suiipi⁹ noticia. Bern. Quid pdest scire cursus siderū q̄n hō nō noscit seipm. q. d. nihil sed est fatuitas Quarti fatui christiani sunt q̄ in tali statu viuunt in quo mori inuiti vellēt. vt luxuriosi. adulteri. t oēs q̄ scienter viuunt in mortali peccato. q̄z sciūt q̄ nō est sal⁹ in tali statu. t tamē nolūt cessare nec resistere. O fatuitas magna q̄ nunq̄z vna hora securi sunt Eccl'es. ix. Nescit homo finem suum. sed sic aues t pisces laqueo t piscis hamo. sic hō i tpe tribulatōis. i. mortis. Nam hō nescit t̄ pus an mane meridie vel vespe die vl' nocte moriet. iuxta illud Job. xxij. Nescio q̄diu subsistā et tollat me factor me⁹. Neq̄z homo scit locū vtrū in mensa vel in lecto vel in domo vl' in foro. Bern. Q̄ moriemur certū ē. incertū autē vbi vel quō. mors vbiq̄z te expectat. sed si prudens es vbiq̄z expecta eā. Jō fatua audacia est i pctō mortali viuere. imo etiam in mortali obdormire. vt dicit Aug. i li. de verbis dñi. Qui in vno peccato mortali obdormit audacior est q̄z q̄ cū septē hostibus de morte sua adinuicē obligatis pugnat. Heu hoc nō aduertūt adulteri. fornicarij. ebrij. vsurarij. superbi et auari. De q̄bz Eccl's viij. Sunt impij q̄ ita securi sunt ac si vitā iustorū habeant. Sed hoc vanissimū iudico. imo fatuissimū. quia sine timore peccant. nō ex ignorātia aut infirmitate hūana. sz ex malicia. Et tales timēt dāna rer̄. puidi sunt ad custodiēdum tpalia. sed nō curāt amissionem bonorū spiritualiū t eternoz̄. Tales timent infirmitatē t mortē corporis querētes medicos ad cōseruatōem vite. sed nō timent infirmitates eternas et mortē animaz̄. cum p̄m August. maius est damnū in amissione vnius anime q̄z corporū mille. Immo dicit Bern. Totus mūdus ille nō pt estimari ad pciū vni⁹ anime. Jdeo prudens homo nec p die nec per horā in tali statu viuere deberet in quo mori nollet. Cū hortamur in euāgelio Matth. xxv. Vigilate q̄z nescitis die neq̄z horā. Aug⁹. Si nescis qua hora dominꝰ veniet semp vigila vt paratū te inueniat. Jdē Latet vltim⁹ dies vt obseruent oēs dies. id ē. singul' diebz et horis debem⁹ ita viuere ac si singulis diebz et horis mori deberem⁹.

Quinti fatui christiani sunt qui q̄rūt q̄ inuenire nō possunt. scz longā vitam in h̄ mūdo. et nō querūt quod facilīter inuenire possunt. scz virtuose viuere. quod est sapientis. Eccl'es. vi. Quid habet amplius sapiēs stulto nisi vt pergat illuc vbi est vita. s. p manēs Stultus vero solum videt vt i hac vita fluida viuat. De quo Seneca. Stultus ē qui querit vt diu viuat. sed nō vt bene viuat curat. Talis fatuus fuit dives Luce. xij. q̄ dixit. Anima mea requiesce comede et bibe et epulare. habes ei multa bona reposita in annos plurimos. Cui dixit deus. Stulte hac nocte aīmā tuā repetēt a te. que vero cōgregasti cuius erunt. Sic est qui thesaurizat et

nō est in deū diues. id ē. nō querit diuitias virtutū. nec cogitat de futura vita sz solū de p̄senti que est modica. Job. xiij. Breues dies hoīs sunt. Reuera breues. Jaco. iiij. Que est vita vestra vapor ad modicū parēs. ps. ciij. Dies hoīs sicut vmbra p̄tereunt. Sz heu multi cogitāt super multa z lōga tēpora z edificant firma edificia. cū tñ hic simus hospites. ad Hebre. xiij. Nō habemus hic manentē ciuitatē sed futurā inq̄rimus. De p̄senti vero vita scribit Sap. v. Tanq̄ nauis p̄currens et nauis que p̄trāsijt fluctuantē aquā. cuius cū p̄terierit nō est vestigiū inuenire. aut tanq̄ auis que trāsuolat in aere. et nullum inuenit argumētū itineris ei⁹. sz tm̄ sonitus alaz. aut tanq̄ sagitta emissa in locū destinatū. tanq̄ spuma gracilis q̄ a p̄cella dispergitur. tāq̄ fum⁹ q̄ a vēto diffusus ē. tāq̄ memoria hospitis vni⁹ diei p̄tereūtis. Sic nos nati cōtinuo defecim⁹ esse. Ecce fatuitas magna ꝯfidere in istam fluidam vitā ¶ Sz diceres. nō debeo habere medicos ad ꝯseruandū me in p̄senti vita. Rñdetur q̄ sic. quia scribit Eccli. xxxviij. Honora medicum p̄pter instantē necessitatē. Et subdit. Altissimus de terra creauit medicinā. z vir prudens nō abhorrebit eā. Sed dicit sctūs Tho. in ordine ad vitā gratie et glorie. Nam scribit Isa. xxx. Expectat nos d⁹ vt misereat nostri Et sic nos intēdere viuere debem⁹ vt miseri cordiā eius acq̄ramus z vt ueniam⁹. q̄ dicit apl's Ro. ij. Ignoras q̄m benignitas dei te ad penitētiā adducit. Et sic christ⁹ ait paralitico. xxxviij. annis i infirmitate iacēti. Ua de amplius noli peccare ne deteri⁹ tibi cōtin[illegible] ¶ Septi fatui christiani sunt q̄ bōa ope[illegible] sed recta intentōe carent. Hi sunt [illegible] habēt bonoz opez. sed carēt oleo [illegible] intentōis. De q̄bz Aug⁹ de verbis dñi. [illegible] ne ꝓpteres gaudent vt intrisec⁹ dō placeant nō habēt oleū. scū. nihil eni habēt dū ꝓtinenter viuūt nisi id [illegible] dō in laudibz hominū attingūt. De talibz dicit Grego. Qui re tam intentōem in ope nō tenēt totū opus amittūt. Cui ꝯsonat mgr in ij. sniaz. dis. xl. Actus simpliciter mali sunt q̄ peruersam intētōem habēt. Hi dicēt in iudicio. Date nobis de oleo vro. i. p̄hibete nobis testimoniū bonoz opez. Rñdent prudētes. Ite pti⁹ ad vēdētes z emite vob. i. ad hoīes adulatores q̄z laudē desideraſtis z acceptaſtis. q̄si dicēt. q̄d p̄dest vob laus hoīm nisi son⁹ ꝓtoz trāseuntiuz. cessat hō laudare p̄det ypocrita p̄mium sicuz. Fatuus mercator est q̄ exponit merces suas nihil halētibz. Et sic ypocrite opa bona faciūt ꝓpter aspectū z laudē hoīm De q̄bz Eccl. xx. Luscius et imprudēs nō seruabit tpus. i. futurā ad remunerādū ¶ Septimi fatui christiani sunt q̄ bōa opa agunt z charitatē nō habēt. De q̄ Bre. Sic lāpas nō lucet sine oleo sed fetet. sic op⁹ bonū sine charitate vncōe deo nō placet. De q̄ apl's. i. Thoz. xiij. Si charitatē nō habuero nihil sum. s. in aspectu dei. Un Hilari⁹ sup ioh̄em Frustra est oīs operatio nisi dei assit dilectio. ¶ Sz diceres. quare charitas signat per oleū. Rñdet septē de causis vt dic̄ Plinius. sm septem ꝓp̄erates seu similitudines olei charitati compatas. Prima. oleū ē dilatatiuū. nam parua gutta stillās in vestē i magnum dilatat spaciū. sic charitas nō manet inclusa sz opatur z dilatat in multa bōa opa. De quo Bre. Charitas nō est ociosa sz opatur magna si est. et nō soluz q̄ ad se sed etiā q̄ ad alios. sicut apl's inquit. i. Thoz. x. Nō q̄rēs q̄d mihi vtile est sed q̄d multis vt salui fiāt. Secūda ꝓp̄rietas. oleū est penetrabile. sic charitas penetrat interiora cordis. nō solū exterius. i. verbis. De qua dicit. i. Joh̄. iij. Filioli nō diligamus verbo et lingua sed opere z veritate. nō sicut hi de q̄bz scribit ad Tytum i. Confitent se nosse deū verbis. factis autē negant. O quot sunt tales. de quo p̄s. lxxviij. Dilexerūt eū in ore suo. z lingua sua mentiti sunt ei. cor autē ipoz nō erat rectuz cū eo. nec fideles habiti sunt in testamēto ei⁹. vt dicentes se christianos z agētes opera diaboli. Matth̄. vij. A fructibz eoz cognoscetz eos. Origenes. Quid speratis in hoc saluari q̄ christiani appellami. nā nomē christiani nō saluat hominē sz op⁹. iuxta illd Mat. vij. Non omnis q̄ dicit mihi dñe dñe intrabit regnū celoz. sed q̄ facit voluntatē patrz mei qui est in celis hic est qui intrabit in regnū celoz. Nam dicit apl's. i. ad Thoz. iij. Nō est regnū dei in sermōe Tercia. oleuz nō est sonoratiuū sed leniter cadit cū fundit. sic charitas nō cū indignatōe agit op⁹ sed pie. [illegible] i. Tho. xiij. Charitas nō agit [illegible] lud Greg. Qui vere deū amat [illegible] portat. Tidemus q̄ rota nō vncta [illegible] rat aut sonat. sic homines charitatē nō habētes cum murmuratōe et difficulter operant. Origenes. Plura nō toleramus q̄z charitatē nō habem⁹. Quarta. oleū est lenitiuum.

sic charitas omnia grauia fac[illegible] Greg. Amāti nihil ē difficile. ppter q[illegible] Bern. Ubi est amor ibi nō ē labor sed [illegible] vt impleat in hoīe amāte illō qđ scribit[illegible] Grego. Mens que fortiter dēū diligit, dulce sibi fiat qđ amarū sit. vt btūs Laurēt⁹ q̄ dixit. Carbones tui refrigerū mihi p̄stant Quita. deū est purificatiuū. quia ferrū vel calibē polit⁹ a rubigine conseruat. sic charitas ꝺ fuat hominem a rubigine p̄ccati. i. Pet. iij. Charitas operit multitud⁹ inē pcō. vt p̄z de Maria magdalena. Lu. vij. Dimissa sunt ei peccata multa qm̄ dilexit multū. Jō ꝓuerb. x. dicit. Universa delicta operit charitas. ⁊ Grego. in ome. sup Lu. vij. Quid frēs credimus dilectōem nisi ignē. qđ culpā nisi rubiginē. tanto pl⁹ rubigo pcti consumit quāto plus mens hoīs accēdit charitate. Sexta. oleū ē cōditiuū cibi. sic charitas ḡtificat et ornat cetera bona opa. De q̄ Aug. Charitas est q̄ valet ad oīa sine qua nihil valēt oīa. Nā sicut cib⁹ sine ꝺimento. sic alia bona opa sine charitate. Nā nō ḡtificāt hoīem q̄ ad dēum Jō Hugo in li. de laude charitatis. Oīa sacramēta habere potes ⁊ mal⁹ esse potes. ꝫ cū charitate mal⁹ esse nō potes. Jō sb̄dit ibidē Dilige ⁊ fac q̄cq̄d vis. qz diligentibꝰ dēū oīa cooperāt in bonū. Ro. viij. Septima. oleū est ab arbore p̄cussiuū. sic charitas fluit ⁊ fluxit ab arbore sancte crucis. Un Bern. Nihil te mihi reddit ita amabilē ō bone iesu q̄z calix quē bibisti. s. in arbore scē crucis. Idcirco si es frigid⁹ in dei amore appropinqua ad hāc oliuā. id ē. recordare passiōis dominice. De qua Damas. Quid magis ad charitatē accēdit q̄z q⁹ ꝓprio filio suo nō pepcit de⁹ sed ꝓ nobis omnibꝰ tradidit illū. Hoc oleū charitat⁹ habuit btā Barbara. qz p̄rem reliq̄t. mūdum sprezit. corpus ad pēnā mortis dedit. vt patet in eius legenda.

Sermo vi. Ad idem

Ecce sponsus venit exite obuiam ei. scribitur Matth. xxv. et legit̄ de sctā barbara ꝓ euangelicali officio. ¶ In ꝟbis p̄missis duo innuunt̄. Primo ꝓnūciat christi aduentū amorosum. Secūdo incitat ad occursum eius gloriosum. Primū ibi. ecce spōsus venit. secundū ibi. exite obuiā ei. De primo dicit. ecce sponsus. i. xp̄s venit. ¶ Ꝓ q̄ sciendū. duplex est aduēt⁹ xp̄i q̄z tum ad p̄sens. s. ad hoīem et in hoīe. h̄ ē in carnē et in mētē. Prim⁹ ē aduent⁹ ad hoīes in carnē. ꝺ q̄ Isa. xxxv. De⁹ ipe veniet et saluabit nos. Sz quō. tāq̄z sponsus venit copulādo sibi hūanā naturā. Bern. i. Erunt duo in carne vna. i. due nature i vno supposito. s. diuina ⁊ hūana. De q̄ Athanasi⁹. Perfect⁹ deus ꝑfect⁹ hō ex aīa rōnali et hūana carne sb̄sistēs. igit̄ spōsus est dei fili⁹. spōsa ꝟo natura hūana. Sap. viij. Quesiui te mihi assumere sponsam. Et ꝓpter h̄ nymph⁹ fuit angelus a deo missus. Lu. i. ad ꝟginem mariam. Thalam⁹ ꝟo ē ꝟgis alu⁹. ꝺ q̄ ps. Tāq̄z spōsus ꝓcedens ꝺ thalamo suo. Et nūc hūc ad mētū recolit eccl'ia. ⁊ hortat nos ad occurrendū ei dicēs. Occurram⁹ obuiā saluatori nr̄o [illegible] Sz dicetes. quō dēm⁹ ei occurrere. Respondet [illegible] actōes. De q̄ Ambr. sup Lu. c. Nihil [illegible] p q̄ incarnatōe referr[illegible] possum[illegible] gras agam⁹. dicēdo cū ps. cij. Benedic aīa mea dño ⁊ oīa q̄ itra me sunt noī sancto eius. i. ex oīb⁹ viribꝰ aīe. s. p intellectū cognoscēdo. p memoriā nō obliuiscendo. volūtate diligēdo. De quo Bern. Nō tm̄ ꝟbo sed ope et ꝟitate debemus gras agere. Ad qđ hortamur p ꝓphetā Thobiā. c. xij. dicentē. Benedicite deū eli ⁊ coram omnibus viuētibꝰ ꝓfitemi ei. qz fecit nobiscū misericordiam suā. Revera misericordia maxima. magn̄ fuit misericordia nob⁹ exhibita in creatōe. maiōr in omniū creaturarū subiectōe. Sz maxia i hūanitatis susceptōe. De quo Aug⁹. li. xiij. de trini. ca. penul. In ꝟus p̄r tēpus ortus il la summa est gratia q̄z jō in vnitate persone deo coniūctus est. Jō hortamur Eccl'i. xlij. Benedicentes dñm exaltate illū q̄ntū potest[illegible] qz maior est oīi laude. q. d. Nō sufficimus eum laudare ꝓpter bñficiū incarnatōis. Jō[illegible] etiā in die natiuitatis r̄ri ⁊ [illegible] dam canit eccl'ia. [illegible] mus dño. Et Bern. [illegible] natiuitate dic. Tanta dulcedine [illegible] exhibuit vt diuissimi cordis est q̄ eum toto cordis affectu non diligit et benedicit. Obuiamus igit̄ ei cū turba clamante in euangelio Mat. xxi. Benedictus q̄ venit in noīe dñi. Scōs aduentus xp̄i ē in hoīes. s. in mentē p gr̄az. De quo Zacha. ij. Letare filia syon. ecce venio ⁊ habitabo in medio tui. s. in corde p gr̄am. ꝺ q̄ Osee. ij. Spōsabo te mihi in fide. in misericordia ⁊ miseratōibꝰ. Ideo ꝺr in themate Ecce sponsus vēit. Un ly ecce significat qđdā mirabile ⁊ magnū. qđ mai⁹ ⁊ mirabili⁹ ⁊

vtili⁹ q̄ ꝙ deus cui⁹ magnitudis nō est finis paupcule anime amore velit coniūgi. vt pos ſet dici illud Exo. xiij. State ⁊ videte ma gnalia q̄ deus factur⁹ est hodie. Quid mai⁹ et digni⁹ q̄ ꝙ deus dicit aīe sponsus. vt in te xtu. Ecce sponsus venit. nō dicit. ecce rex ve nit. iudex venit. dñs venit. qz ſb his noibus ꝺtinet aliq̄d reuerētie ⁊ timoris. Spōſus ve ro nihil q̄ purū amorē exigit. Sed qz oīis act⁹ amādi ꝺsurgit ex aliqua ſilitudie. De q̄ Ecc̄. xiij. Oīe aīal diligit ſibi ſile. ſed ania rōnalis est creata ad imaginē dei ⁊ ſilitudi nem. ergo nō solū ḡtuita ſed naturali qdā modo inclinatōe debz deū diligere. qz nō p⁹ dilexim⁹ eū ſed ipe prior dilexit nos. i. Joh. iiij. Ideo Bern. ſup Cant. Quis digne pē ſare poterit quāto affectu nos diligat [illegible] mā ſponlan[illegible]cet. ¶ Nā ania inferi or est genere et ſpecie. [illegible]eca ſcribi Iſa. liij. Generatōem eius q̄s enarrabit. q̄ dī. nullus. i. oēs aīe nihil ſunt ī reſpectu dei. Scdo inferior ſpecie. Job. xv. Celi nō ſunt mundi in cōſpectu ei⁹. Tercio inferior digni tate. q̄d ei digni⁹ deo. q̄d idigni⁹ aīe peccatri ci. Job. xi. Excelſior est celo q̄d facies ꝑfun dior inferno. ſ. rōe ſtatus peccati. q. d. Attē de tuā dignitatē infirmitatē ac dei tibi exhibitam pietatē atq; grām. De q̄ Ber. Ut o aīa mea tibi hec ſra vt dicaris dei ſponſa.

¶ Dixi ſcdo incitantes ad occurſum ei⁹ gri oſum. cū ſbdit. Exe obuiā ei. ¶ Duo q̄ ſciendū. huic ſpō aīe dēm⁹ obuiare tripli citer. Prio cū ꝑparatōe dēti. Scdo cū deſi derio vehemēti. Tercio cū amore excedenti. Dixi p̄mo cū ꝑpatione dēti ad modū caſte mulieris q̄ audiēs ſponſum venire p̄mo in gredit thalamū. Scdo ſpicit ſpeculū. Ter cio abſtergit macl'as. Quarto ornat ſe veſti bꝰ. Spūal'ꝫ. ſic fidel' ac deuota ania audiens appropinqua[illegible]im aīe p̄mo dz intrare cubiculū ꝺſcīeti[illegible]cta illd Ecc̄. xxiij. Pre curre ꝓz in domū tuā. ſ. ꝺſcientie. Dicit enz Greg. ſup Ezech. In omni tpe hō dz tacite ad mentē recurrere. Qd etiā docet Iſa. xxvi. ca. Intra cubicula tua. Notāter dicit tua. ñ aliena. Bre. Curioſitas est aliorū vitā inue ſtigare ⁊ ſeip̄m ignorare. ¶ Sz dīce res. q̄d faciā ī cubicl'o mētis et ꝺſcie mee. Re ſpondeō q̄ ibi debes videre defect⁹ tuos. ꝑm illud Ezech. viij. Ingredere et vide abomīati ones aīaliū. i. aīales inclinatōes. ⁊ vniuerſa idola depicta. i. vicia. ſubdit. Adhuc ꝺūſus videbis abomīatōes maiores. quia q̄nto pl⁹ ꝺuerſimur ad interiora: tāto limpidi⁹ cogno ſcimus. qz dicit Boeti⁹. Nemo est tā ꝺpoſite felicitatis q̄ nō in aliqua pte cū ſui ſtatus q̄libet rigat. Scdo ſtatuit ſpeculū. vt docet Jerem. xxxi. Statue tibi ſpeculum ⁊ pone animaduersiones. Speculū est ſacra ſcīptura Jacobi. i. Si q̄s est auditor ꝺbi et nō factor h̄ compat viro ꝺſiderāti vultū natiuitatis ſue in ſpeculo. Ubi Greg. dicit. Sacra ſcīptura quaſi ſpeculuz ꝓponit vt interior nr̄a facies videat. ibi ꝺſideram⁹ defect⁹. i. pctā nr̄a ⁊ exceſſus. Et nō ſufficit q̄ q̄s videat ſordes. iō tercio requirit q̄ ſe lauet ⁊ maculas abſtergat. Juxta illd Bre. Tergat ſordes p auī operis q̄ ꝓparat deo domū mētis. Nā nihil ꝓdeſt ho mini videre maculā et nō abſtergere. Sic ñ ꝓdeſt cognoſcere pctā in ſmōe ⁊ ñ ꝺteri nec ꝺfiteri. ⁊ vitā corrigere. Dicit nanq; Aug⁹. Hic est dilect⁹ dei q̄ peccata ſua reſpicit ⁊ re ſpicēdo corrigit Subdit idē. Nā ibi ceſſat vidicta diuia vbi correctio p̄ceſſit humana. Sz heu mlti sunt q̄ in h̄ ſpecl'o reſpiciūt ſcri ptura ſacrā audiūt ⁊ legūt ñ vt ſe emēdēt ſz tm vt ſciāt. Tales nō ſunt iuſti. qz vt ſcribi tur Ro. ij. Nō auditores legis ſz factores ſu ſtificabūt. Non ei ſciētes ſcriptura ſz ſm eā viuentes ſaluant. Jaco. iiij. Scienti bonū et nō facienti peccatū ē illi. Propter qd̄ inquit Iſid. de ſum. bo. li. ij. c. i. Meli⁹ est ſtudiū bñ viuēdi q̄ mlta ſciēdi. Ergo nō ſis ꝓtent⁹ vt pctā ꝺſideres ſz vt p̄ contritōem deleas ⁊ mū des. Hiere. iiij. Laua a malicia cor tuū hie ruſalē vt ſalua fias. Sap. i. Nō habitabit ī corpore ſubdito peccat'. ſz ī aīas ſctās ſe trāſ fert. Sap. viij. Clama igit cū ps. pſal. l. Cor mundū crea in me de⁹. ſ. p̄ penitētiā. Notan ter dicit crea. nam grām ꝺfusionis p nos ha bere nō possumus. teſte Ber. Initiū reūtendi ad deū est penitētia. quā ſine dubio ſpirit⁹ op. in nobis. nō noſter ſz dei. Rō. q̄s ei ad ignem venerit algēs ⁊ calefact⁹ fuerit vtiq; noſcit ab igne ſibi veniſſe calorē quē ſine illo habere nō potuit. Sic g̃ q̄ in q̄tate frigid⁹ ē ſi poſt modū feruore penitētie accēdat ñ du bitet aduenisse ſp̄m ſanctū ꝺſciētia arguētez ⁊ aīam illuſtrātē. ꝑm illud Hiere. xxxi. Poſt q̄z ꝺuerti ſti me egi penitentiā. non dicit. ego ꝺuerti me. Attamē possum⁹ cooperari ad pe nitentiā. vt inq̄t apl'us. i. Chor. iij. Dei eni coadiutores sum⁹. ¶ Nota ꝙ q̄ttu or modis possum⁹ cooperari deo. Prio p pec catorū reluctatōez ſeu ceſſatōz. d̄ q̄ Ecc̄. xxi. Fili ſi peccaſti nō adūcias itez. ſed q̄ſi a facie

colubri fuge peccatū. Seneca. Fuge temp⁹ locū et personā. vt etiā docemur Eccī. vij. Discede ab iniq̄ et deficiēt mala. Metrista. De ꝯsorte malo fit mens tua sepi⁹ egra. ⁊ Eccl'i. ij. Qui amat periculū peribit ī illo. Et sic tales peccatores occasiōem pctōrū nō fugientes neq̄ a pctis cessantes ꝯmittūt blasphemiā in spm̄sanctū. quib⁹ deus nec in h̄ seculo nec in futuro remittit. vt dicit Matth. xij. Propter qd̄ dic̄ Aug. ī li. d̄ pnīa. Qui semp̄ plenus iniq̄tate. semp̄ sine charitate torq̄bit̄ sine fine. Et ꝓpter hoc ꝓ culpa trāsitoria punitur pena eterna. eo q̄ pctōres nolūt cessare. De quo Grego. Voluissent impij si potuissent sine fine viuere vt sine fine potuissent peccare. Ideo ad magnā iusticiā iudicij pertinet. vt nunq̄ careāt supplicio ī futuro q̄ nunq̄ voluerūt sine pctō esse in p̄senti seculo. Scd̄o coopamur per liberi arbitrij ī deum ꝯuersionē. Aug. Qui te creauit sine te nō te saluabit sine te. id ē. sine tuo libero arbitrio. Nā videm⁹ de lumīe solis q̄ est ꝯmūe. si autē fenestra claudat̄ nō intrat. si aūt aperit̄ lumen solis intrat. sic lumē gr̄e est ꝯmūe. Job. xxv. Sup quē nō fulget lumē ei⁹. Si tamē apiat̄ fenestra liberi arbitrij. Scribit̄ enī de pe. dis. ij. §. cui. Cur de⁹ hoīem ꝯdidit liberi arbitrij vt nō trahat̄ ad vicia inuitus. Nam s̄m Rich. Gr̄a habz se ad liberz arbitriū sicut sessor ad equū. licet pūgat cū calcaribꝫ. tn̄ si nō vult ire equ⁹ cadit sb̄ ip̄o. sic hō si nō vult liberz arbitriū ꝯformare deo p̄t manere in peccato. qz scribit̄ Gen̄. iiij. Subter te erit appetit⁹ tuus ⁊ tu dn̄aberis illi. Ber̄. In nob̄ est si ꝯsentire nolum⁹. nā nēo deijcit̄ inuit⁹ Tercio coopamur in bonū cū defectū nostz et pctōz summā hūili recognitōe coḡscimus. dicēdo cū p̄s. l. Qm̄ iniq̄tatē meam ego cognosco et pctm̄ meū ꝯ me est sp̄. s. per displicētiā. Aug. Si hō cognoscit de⁹ i[illegible] cognoscit videlicz dolēdo ⁊ dicēdo [illegible] Bern̄. in meditatōib⁹. Cogitāti mihi q̄ deū ⁊ p̄rem et creatorē meū offēderim quanam fronte oculos meos ad vultū patris mei leuem. pudet me ita vixisse degenerem vt ipleatur ī me illd̄ p̄s. lxviij. Cōfusio operuit faciē meam. Quarto coopamur p̄ affectuosaz oratōem. dicēdo cū filio ꝓdigo Lu. xv. Pater peccaui in celū et corā te. iam nō sum dignus vocari filius tu⁹ sed fac me sicut vnuz ex mercennarijs tuis. quasi diceret s̄m Hiero. super Lucā. Pauor peccati obligat me. pond⁹ ꝯscie dep̄mit me. nō est spes mihi neq̄ fiducia nisi in te. iudiciū et penas timeo. amisi filialē dignitatē. offendi tuā p̄rnalem pietatē. peto misericordiā tuā ꝯcede mihi mercēnarij s̄uitutē. vt impetret̄ veniā p̄ orōez. vt ⁊ iste. Nā h̄r Mat. xviij. Serue neq̄ om̄e debitū tibi dimisi qm̄ rogasti me. Propt̄ qd̄ docet Isido. Quotiēs hō tāgit̄ vicio totiēs dz sb̄sequi orō. Quarto spōsa nō solū maculas abstergit. sed vt sponso placeat vestim̄tis se ornat. sicut legit̄ Ruth. iij. Lauare filia ⁊ iduere cultioribꝫ vestimētis tuis dixit noemi ad ruth. Spūaliter. vestimenta anime sunt virtutes. De q̄ Isido. Sicut corp⁹ ornat̄ vestibꝫ. sic aīa virtutibꝫ. De q̄bꝫ Apocal'. xvi. Btūs qui custodit vestimēta sua ne nud⁹ ambulet. Nā malū dimittere ⁊ bonū non agere est nudū corā deo apparere. Ideo Grego. dicit. Nō satis ē mala nō agere nisi q̄sq̄s studeat bonis opibꝫ īsudare. Qd̄ Isa. i. c. dicit. Quiescite [illegible] se agere ⁊ discite bn̄ facere. Sil'r apl's Col'. iij. Induite vos sicut electi dei. s. vestimēto v̄tutū. nā licet plures sint virtutes quas iduere debem⁹ ad obuiandū spōso aīe. sig̃nter tn̄ sunt due p̄ alijs v̄tutibꝫ q̄bꝫ ꝯformamur spōso aīe nr̄e. videlicet puritas et charitas. Videm⁹ enī q̄ spōsus ⁊ spōsa induūt se vestimētis eiusdē coloris in signū uniōis ⁊ amoris. De spōso v̄o nostro scribit̄ Cāti. v. Dilect⁹ me⁹ cādid⁹ et rubicūdus. [illegible] dēm⁹ gerere vestē puritatis candidā. De q̄ Eccl'es. ix. d̄r. Oī tpe sint vestim[illegible] tua cādida. vt impleat̄ illd̄ Apoca. iij. Ambulabūt mecū ī albis. Itē rubicūd⁹ est spōsus nr̄. ⁊ sic nos gerere debem⁹ vestē rubeam. i. vestē charitatis rubricatā ī sanguīe dn̄ic[illegible] passiōis. i. P[illegible] iiij. Christo ī carne passo [illegible] dem vos [illegible] armamī. Nā et passiōis dn̄ic[illegible] memoria [illegible] vestis [illegible] tis. De qua [illegible] Ampl. [illegible] charitatez nō [illegible] deus [illegible] filio nō pepcit sed ꝓ nobis oībꝫ tradidit illū. Hec est vestis nuptialis in qua debemus occurrere spōso iesu christo q̄ xp̄s indut⁹ ad nos ī hūanitate venit. vt dicit Aug⁹. q̄ sola charitas fecit icarnari xp̄m. Nā charitas ē via dei ad hoīes. et via hoīm ad deū. alias sine veste ista dicit̄ nobis illd̄ Mat. xxij. Amice quō huc itrasti n̄ habēs vestē nuptialē. Jō Ber̄. dic̄. Nisi q̄s habuerit vestē charitatis nūq̄ habebit ī futuro stolā eterne claritatis. Hoc ꝑpēdēs sancta Barbara in puritate virginali ⁊ charitate dominicali occurrit sponso anime. vt patz in eius legenda.

Sermo vij. Ad idem

Simile ē regnū

celoꝝ ꝛcē virginibꝫ. q̄nq̄ aūt ex eis erāt fatue. ⁊ q̄nq̄ prudētes. Mat. xxv. In ꝟbis p̄missis tria innuūt. Primo cōmendat in generali virginitas. cū dicit. Sile est regnū celoꝝ ꝛcē virginibꝫ Secūdo reprobat virginal' fatuitas. ibi. quinq̄ erāt fatue. Tercio laudat sanctaꝫ virginuꝫ sagacitas. ibi. et quinq̄ prudētes. ¶ Dixi p̄mo cōmendat in generali virginitas. cū dr. Simile est regnū celoꝝ ꝛcē virginibꝫ. ¶ Nota virginitas cō parat regno celoꝝ triplici ꝛe causa. Primo ꝓpter dignitatē. secundo ꝓpter amenitatē. tercio ꝓpter vnitatē. Primo ꝓpter dignitatē. Dicit Aug. li. d̄ viduis Bona est castitas cōiugalis. melior vidual'. optima virginalis. Iudeo Eccli. xxvi. Omīs ponderatio nō est digna cōtinentis anime. Nam magna est differētia inter statū matrimonij. vidualē et virginalē quo ad puritatē De quo Iero. Virginitas se habz vt auꝝ. viduitas vt argentū. cōiugalitas vt ferrum Item sb dit. Virginitas vt diuitie. viduitas vt mediocritas. ciugalitas vt paupt'. Item subdit. Virgitas vt pax. viduitas vt redemptio. cōiugalitas vt captiuatio. Itez subdit. Virginitas vt regina. viduitas vt dña. cōiugalitas vt ancilla. Itē virginitas vt patria. viduitas vt portus. ciugalitas vt pelag⁹. Itē virgitas vt caro sana. viduitas vt cicatrix. ciugalitas vt vulnus. Quāobrē Iero. cōmēdat ꝟgitatē dicēs. Virgitas est summa gēma. thesaur⁹ p̄cios⁹. margaritis refertus. i. replet⁹. Idcirco saluator i euāgelio cōpat eā regno celoꝝ ꝓpt eius dignitatē. ¶ Nā dignitas ei⁹ merito attedit. Prece q̄ a solo ꝛco ferē. de q̄ Sap. viij. Non possum esse cōtinēs nisi de⁹ mihi dederit. Iō Aug. dic. Iubes cōtinentiā. da q̄d iubes ⁊ iube q̄cq̄d vis. Secō i ꝟ attendit ei⁹ dignitas q̄a paucis dat. Mat. xix. Nō oēs capiūt ꝟbū ꝟ. q̄ plēs sūt nolle vl etiā corpe. pauci tñ corpe et mente. Tercio in ꝟ q̄ multū appēciatur. eo q̄ dña in euāgelio cēteſimū fructuꝫ eis assignat. Iō sic aq̄la inter volucres. lucifer inter stellas. gēma inter lapides. ita excellit matrimoniū ⁊ viduitatē ꝟgitas. Iō Aug. dicit. O fulgida ꝟgitas. germana angelorum. sāpas ecclieꝫ. luxaīaꝫ. Idco rōe dignitatis cōpat regno celorū. Secō ꝟgitas cōparat regno celorū ꝓpter amenitatē. q̄ est locꝰ amenus ⁊ pulcer. q̄ nihil coinq̄natū intrabit in regnū celorū. Apoca. xxi. ⁊ sic stat⁹ ꝟginalis Sap. iij. O q̄ pulcra est casta generatō. vt Amb. li. d̄ virginitate dicit. Pulcritudinem maiorē q̄s existimet nisi ꝟginitatis decorez. q̄ amat a rege. pbat a iudice. ꝛdicat a domino. acceptat a ꝛco. Sap. vi. Incorruptio facit esse p̄imū ꝛco. Propter qd̄ Johes euangelista virgo electus ꝓmior fuit xp̄o i cena recūbens sup pectus ei⁹. Sup q̄ venerabil' Beda dic. Quē p̄rogatiua castitatis amplioꝝ dilectōe fecerat dignū. Idcirco ē amenus ⁊ pulcer status virginitatis. vt ināt Augus. O q̄ dulces sunt fructus castitatis. nā singulariter reficit in eis dñs maiestatis. Tercio ꝟgitas cōpat regno celorū ꝓpter vnitatē Nā sicut angeli ⁊ scti i celo vniti sunt ꝛco. vt dic Aug. i epl'a ad Cirillū. q̄ nihil volūt nisi qd̄ ꝛe vult. sic ꝟgies vnite et despōsate dō Iuxta illd̄. ij. Cho. xi. Despōdi vos vni viro ꝟginē castā exhibere xp̄o. signāter ꝛcē ꝟgitate p̄r votū q̄ maior est q̄z otiere p̄ simplex ꝓpositū. Et exemplificat Lyp̄anus. Sic dās arborē cū fructu plꝰ ꝛofert q̄z q̄ fructū simplicē tribuit. sic Iuuans virgitatē cū voto. qz tal frāgit ei⁹ libez arbitriū ꝓpter deū q̄ sibi iam nō licet qd̄ p̄us licuisset. vt dicit sctūs Tho. i. ij. ij. Ante votū ē libertas. post votū ꝟo necessitas. qz valde peccat post votū. qz iam est christo desponsata. Ideo Aug. d̄ bono viduitatis dicit. Que nō cepit deliberet. q̄ aggressa est pseueret. Scribit enī Eccles. v. Multo meli⁹ ē nō vouere q̄z post votū ꝓmissa nō reddere. ¶ Dixi scdo reprobat virginal' fatuitas. cū dr. q̄nq̄ erant fatue. quasi diceret. q̄nq̄ sunt vicia q̄ ꝟginalē castitatē ostēdunt fatuā. ¶ Primū viciū est supbia. De q̄ Aug. Quid ꝓdest ocinētia si adest supbia Fre. in mora. dicit. Perit omne qd̄ agit nisi in hūilitate custodiat. Ideo ps. cxviij. dicit. Supbi inique agebant vsq̄quaq̄. Propt qd̄ dicit Aug. li. de virginitate. Nō solū pdicanda est virginitas vt seruet. sed etiā āmonenda ne inflet. Iudith. ix. Supbi nō placuerūt tibi dñe ab initio. Ber. Audeo dicere q̄ nec ꝟgitas marie placuisset dño sine humilitate. Secdm viciū ē supfluitas cibi et potus. qz gula generat luxuriam vt mater filiaz. vt hr̄ Ezech. xvi. Hec fuit iniq̄tas sodome sororꝭ tue. supbia. saturitas panis. ⁊ abūdātia et ociū. Idco Iero. dicit. Nēo onerentur cibis vsq̄ ad inflatōem ventris. Grego.

Dum venter nō restrigitur cuncte virtutes obruuntur. Nō solū est vicioſum virginib⁹ ſupfluitas cibi ſed et potus. Jō ad Eph̄. v. Nolite inebriari vino i quo ē luxuria. Pro/uerb. xx. Luxurioſa res est vinū et tumultu oſa ebrietas. Quicūq; his ꝛelectat nō erit ſa piens. i. de numero ſapientū. Propter qđ di cit i canōe. xxxv. di. Añ oia vitēt ebrietas q̄ oim viciorū fomes ꝛ nutrix est. vt ptz i loth q̄ inebriatus vino duas filias carnales vio lauit. Hinc est q; btūs Aug⁹ ait. Facili⁹ cō ſeruat ignis et aq̄ in vno vaſe q̄z cū ſupflui/tate ꝛtinētia. ¶ Terciū viciū est ociū. De q̄ Ber. Hīm rēptatōnū ꝛ malaꝝ cogitatōnū ꝛ inutiliū initiū est ociū. Jō Hiero. dic̄ Sem p aliq̄d opis facito ne te diabol⁹ inuēiat oci oſum. Eccli. xxxiij. Multā malicīā docuit ociositas. Eccles. ix. Qđcunq; p̄t facere ma nus tua instanter operare. Bern̄. Qui in la/bore hominū nō sunt in labore ꝛemonū erūt ¶ Quartū viciū est viroꝝ freq̄ns ꝛuersatō Uñ Hiero. Uir et virgo. ignis ꝛ palea dia bol⁹ flare nō cessat nisi incēdat. Et nō soluꝝ ꝛe virginib⁹ intelligēdū ē. ſz etiā ꝛe mlieribꝫ Prouer. vi. Nunq̄d p̄t hō ignē in ſinu ſuo abscōdere vt vestimēta ſua ñ ardeāt. aut am bulare ſup pruinas vt nō ꝛburāt plāte eius. sic q̄ ingredit ad mlierē p̄rimi ſui ñ erit mū/dus cū tetigerit eā. Jō cū mliere nō sunt mlt̄a colloq̄a habēda. Nēo in ſe ꝛfidat. ſi ſctūſ est tñ ſecur⁹ nō est. vt dicit Aug. Breuis ſer mo et aſper cū virginib⁹ ē habēdus. Nec mi nus ideo canēde sunt q; bone ꝛ pie ꝛuſatio/nis. q̄nto meliozis fame sunt tāto magis al liciūt. quia ſb affectu pietatis ſe occl̄at fre/q̄nter fax impie libidis. vt patz in Thamar q̄. Reg. xiij. quā Amon frater ei⁹ carnal̄ coꝛ rupерat. quia fuit sola cū ſolo amicabili ꝛuſatōe cōiuncta. Quītū viciū ē ꝛefectus ꝛei charitatis. De q̄ in textu. Fatue v̄gines non ſumpſerūt oleū ſecū. Qđ tractās btūſ Ber. dicit. Caſtitas ſine charitate nō placet ꝛo. Est enī caſtitas ſine charitate ſic̄ lampas ſi/ne oleo. fetet ei lampas et nō lucꝫ ſine oleo. ita caſtitas ſine charitate. vt in fmōe p̄mo hui⁹ feſtiuitatis ptz. ¶ Tercio dicī laudat ſanctaꝝ v̄gnū ſagacitas. cū dicit. q̄nq; p̄u dentes. ac ſi patēter diceret. q̄nq; sunt virtu tes q̄ ſctās faciūt virgines. Q ¶ Pria vir tus est hūilitas. De q̄ Bern̄. ſup missus est. Pulcra est pmixtio virginitas ꝛ humilitas q; humilitas ꝛmendat virginitatē ꝛ ornat Quā obrēbtā virgo maria oblita v̄gitate ꝛ ſola hūilitate gl̄iat̄ dicens Luc̄. i. Reſpexit hūilitatē ancille ſue. Jdeo Ber̄. dic̄. Laudā da est virgitas. laudabilior est hūilitas. vir ginitas ꝛ ſuli. hūilitas p̄cipit. De iſta dicit in euāgelio. Qui p̄t capere capiat. De illa ꝛo ſcribitur. Niſi efficiami sicut puncti. intelligē hūiles. nō intrabitis in regnū ꝛei. Aug. Au deo dicere ſupbis vtile esse cadere vt in eo i q̄ extollunt humilient. quia pl⁹ expedit virgi nem nō esse q̄z ꝛe v̄ginitate inſoleſcere. i. ſup bire. ¶ Scā virtus q̄ ptinet ad p̄udētiā ſeu p̄udentē v̄ginē est ſobrietas. ad Tyt̄ū. ij. Sobrie et iuſte ac pie viuam⁹ in h̄ ſeculo. Au gustinus. Sobrietas est cuſtos diuinoꝝ ſtu diorꝝ diſciplina morū. Licꝫ ptinet ad oēs signāter tñ ad v̄gines q̄ ꝛbent esse ſobrie et moderate i cibo ꝛ potu. qz ſcribit̄ ꝺ cibo Hie/re. v. Saturaui eos et mechati sunt. De po tu vero dicit Hiero. et habet̄. xxxv. di. Uen ter vino estuās cito ſpumat i libidinē. Jtem vinū est v̄ginitatis venenū. Nā ſi Judith vinū bibiſſet cū holoferne ꝺcubuiſſet. Ter cia virt⁹ ē laboriosītas. Uñ Aug. ꝺ ſacr̄ vir ginib⁹ dicit. Dñica v̄go i ꝺmo ꝛei posita la nifico operi inſistere ꝺz. Rō qz ociū ē via ad libidinē Uñ poeta. Ocia dāt vicia. fugiāt v̄ pal illa. Et ītez poeta. Querit̄ egiſc⁹ cur ſit fact⁹ adulter. In ꝓmpto causa qz ꝛſidioſus erat. Jō Ber̄. Ociositas ē mḡra nugaꝝ ꝛ no uerca v̄tutū. ¶ Quarta v̄t⁹ ē pudicicia. Jō Ecc̄. xxvi. Bra sup gram mlier ſctā ꝛ pudi ca. Aug. ꝰ iulianū li. iij. dicit Pudicicia est res aie et corp̄is v̄ginitas. Nam illa in aīa ꝓmanēte p̄t iſta tolli de corpe violēter. ꝛ ta/men manet in aīa. Illa aūt in corpe nō ma/nente laſciua volūtate corrūpit. Jō Ambro si⁹ ſup Lu. dic̄. Diſce v̄go vitare laſciuiam. maria ēnī angeli verebat̄ ſalutatōez q̄ pudi/cicie ingerit timorē. Uñ Ber̄. ſup miſſus ē. Quevere v̄gies sunt ſp pauere debēt. i. time re. nūq̄z ſecure. ſciētes i vaſis fictilib⁹ p̄ciosū theſaurū portare. Jtē pudicicia vitet virorū ꝺuersatōem ꝛ v̄boꝝ mltiplicatōz. De q̄ Am bro. Uirgo q̄ xp̄m q̄rit nō ꝺz esse vulgariſ. i. ꝺmūis. nō in foro. nō i plateis. nō in voce garrula. nō greſſu lubrica. Jō amb. ꝛe vidu itate dic̄. Cuſtodi v̄go vias tuas vt ñ ꝛelin q̄s i lingua tua. qz et bona loq̄ plerūq; crimen est virgini. ſ. ſi pcaciter nō put optet q̄ñ vel vbi Hugo dicit. Si v̄go es cuſtodi diligen ter qđ habes. Dicit nāq; Aug⁹. ꝺ vita xp̄iana. Quo ſublimioꝝ ē gl̄ia eo maioꝝ ad cuſto diendū ꝛbet esse cura. ¶ Quinta virtus est

charitas. de q̃ in euã gelio dicit. prudẽtes v̄ gines acceperũt oleũ i vasis suis cũ lãpadib⁹. i. charitatẽ q̃ oẽs v̄ tutes illumiat. sine qua nullũ op⁹ bonũ deo placere pt. Vñ. i. Thor. xiij. dr. Si linguis hoim loquar t angelor. t si oẽm sb̃stãtiã meã erogauero i vsus pau perũ. t corp⁹ meũ i ignẽ tradidero ita vt arde am. charitatẽ v̄o non habuero nihil mihi pdest. Bern. i epla ad Senonẽ. Tolle charitatẽ castitas nõ placet deo. Nocattẽdens sctã Barbara oleũ charitatis i vase cordis habuit. Dicit enĩ btus Aug⁹. Quantũ q̃s dilexerit et ꝓpter deũ derelinq̃t tantũ diligit. Ipa v̄o reliq̃t prem t pr̃imoniũ totũ q̃ mũ dũ ꝓpter christũ. vt patz in ei⁹ legẽda.

De sancto Nicolao episcopo.
Sermo viij.

Memẽto creatoris tui i diebꝫ iuuẽtutis tue. scribitur Eccles. xij. t ꝓponit ad laudẽ t honorẽ beati Nicolai in festo hodierno In v̄bis p̃missis duo innuunt. Prio hortamur ad dei cõmemoratoez. ibi. memẽto creatoris tui. Scõo subiũgit tpis determiatõz. ibi. in diebꝫ iuuentutis. De ꝓmo dic. Memento creatoris tui. ¶ Pro q̃ sciẽdũ tria habem⁹ a creatore nro. Prio ea q̃ ducũt ad timorẽ. Scõo ea q̃ mouẽt ad amorem. Tercio ea que mouẽt t incitant ad gratiar actõem. ¶ Prio debem⁹ memorari ea q̃ incitãt seu q̃ incutiũt timorẽ. t sunt duo. Primũ est ire dei ꝓuocatio. De quo Deutero. ix. Memẽto t ne obliuiscaris quõ ad iracũdiam ꝓuocaris dñm deũ tuũ. s. ꝓ pctm̃. Nã ira scit pctõ. Eccl. xij. Altissim⁹ odio hz pctõres Et ds est q̃ nõ offendit. Jaco. iij. In multis enĩ offendimus oẽs. Qui sunt q̃ nõ peccauerunt. Ro. iij. Omnes peccauerũt t egẽt gratia dei. Propt̃ q̃d exhibet se reũ btus Aug. i li. d̃ q̃rẽdo deũ dicẽs. Terret me vita mea q̃r nil nisi sterilitas in ea. Si fructꝰ habz aut simulatũ aut imꝑfectũ aut corruptũ. Idcirco timẽdũ ẽt pnia agẽda ẽ. vt docemur Apoc. ij. Memẽto vnde excideris t age pniaz. q̃r h̃ ẽ remediũ ꝺ dei irã. vt scribit Chrys. sup epistolã ad Heb. Nullũ delictor tale remediũ sicut incõtinuata memoria eor. dicẽdo cuz Hieremia Treñ. iij. Mẽoria memor ero et tabescet i me aia mea. Nã ꝓ talẽ mẽoriã eze chias acq̃siuit dei mirificordiã t plõgatõz vite sue. xv. annor dicẽs Isa. xxxviij. Recogitabo tibi oẽs annos meos i amaritudine aie mee. Scõm q̃d mẽorãdũ est q̃d incitat ad dei timorẽ est mortis et iudicij dei meditatõ Vñ Eccles. xi. Si hõ mltis annis vixerit t i his oib⁹ letꝰ fuerit memisse dz tenebrosi tpis. s. mortis. et diei necessitatis. i. iudicij. vbi hõ necessitate angustiat ad reddendũ rõem. De q̃ Ber. in meditatõibꝫ. Stati ꝓsentabor ante districtũ iudicẽ d̃ oib⁹ opibus meis redditur⁹ rõz. Tũc demisso capite male sciẽs i iudicio stabo. t dicet mihi. Ecce hõ t opa eius. Hoc dem⁹ mẽorari. Prouer. xij. Cogitatões iustor iudicia. Hoc fec̃ Hiero. dicẽs. Siue comedo siue bibo siue aliq̃d aliud facio sp sonat vox tube i auribꝫ meis. surgite mortui. Et hec mẽoria inducit timorẽ. ps. cxviij. A iudicijs enĩ tuis timui. Timor ei operat pcti vitatõz. Eccl. i. Timor dñi expellit pctm̃. De q̃ et Fabian⁹ papa. et habet in cano. xi. q. iij. Qui oipotẽtẽ deũ metuit nec ꝺ deũ nec ꝺ eccl'iam nec ꝺ sctor statuta facit

¶ Scõo debem⁹ mẽorari ea q̃ mouẽt nos ad dei amorẽ. Et sunt duo. Primũ ẽ digna creatio. ps. xcix. Ipe fecit nos t nõ ipsi nos. Fecit nos nõ simpliciter vt alias creaturas. sz dignãter ad imaginẽ et sili'tudinẽ suã Ber. i. O q̃ntus honor. q̃r dicit Aug⁹. xi. d̃ ciui. dei. In rebꝫ creatis nihil deo ꝓpinq⁹ sua imagine. ꝓpter q̃d debem⁹ eũ diligere. q̃r scribit Eccl. xiij. Oẽ aial diligit sibi sil'e. sz i omnibꝫ rebꝫ creatis aia rõnal' nihil sibi sil'e pt i uenire misi i creatore. ad cui⁹ imaginẽ t sili'tudinẽ facta ẽ. Digne g̃ totũ suũ amorẽ i deũ debet reflectere. Scõm q̃d incitat ad amorẽ dei est incarnatio. De q̃ Aug de trini. c. penl. li. iij. In rebꝫ ꝑ tpus ortis illa summa ẽ gra q̃ hõ in vnitate ꝑsone deo cõiunct⁹ est. Naz in creatõe facti sum⁹ ad sui imaginẽ. in incarnatõe assumpsit nr̃am naturã factus ad nostrã imaginẽ. ꝓpt̃ q̃d magis debem⁹ eũ diligere. ꝓpẽdẽdo illd Aug. sup ps. lij. Filꝰ dei factus est ꝑticeps nr̃e mortalitatis vt hõ fieret ꝑticeps siue diuitatis. ¶ Tercio debem⁹ mẽorari ea que inducũt ad gr̃az actiones. Et sunt etiã duo. s. redẽptio t glificatõ Primũ ẽ redẽptio. ps. cx. Redẽptiõz misit dñs ppl'o suo. Bre. Quid nasci ꝑfuit nisi redimi ꝑfuisset. Jõ Ber. Si totũ debeo me illi ꝑ me facto q̃d faciã ꝑ me redẽpto. q. d. ampli⁹ me deo gr̃ũ exhibere debeo. dicẽdo illud Apoc. xi. Bras agim⁹ tibi dñe d⁹. q̃r recepisti v̄ tutẽ magnã. s. ad r̃dimẽdũ nos. Scõm ẽ glificatõ. i. glie ꝑpatio. Joh. xv. Vado vob

et vitam nostrā vite eius p̄fo. mādo inquantum possumus. vt impleat in obis illō Ezechielis. i. Similitudo hominis erat in eis. In hoc enī fiunt homines ei⁹ discipuli cum magistri sui discant doctrinā z faciūt ſm eā. iuxta illud Joh. x. Oues mee vocē meā audiunt et sequunt me. Proponit enī nob̄ christus magister noster tres lectōes. quas si discerem⁹ veri eius discipuli essem⁹. Pria lectio est mandatorū obseruatio. De q̄ Joh̄. viij. Si vos manseritis in sermōe meo veri discipuli mei eritis. Secūda lectio est tēporaliū rerū abdicatio. Luce. xiiij. Nisi quis renūciauerit omnib⁹ que possidet non potest meus esse discipul⁹. Notanter dicit renūciauerit. nō reliquerit. quia ſm Bedā in glo. super eodem verbo. Relinquere est p̄fectorē q̄ omnia postpōnūt. sed renūciare cōuenit omnibus qui ita tēporalia possidēt vt mēte ad eterna tendant. iuxta illud Augus. Omnia vilescūt cui solus dē⁹ dulcescit. tales oīa tēporalia ordinant ad eterna. Tercia lectio est p̄ximorū dilectio. Unde Joh. xiij. In hoc cognoscent omnes q̄ mei estis discipuli si dilectionē habueritis adinuicē. scz ordiatā z dē/ficam. que talis est vt Bern̄. dicit. Sic diligantur homines ne amenī eorū errores.

Tercio vocat nos ad sui familiarē amicicia. Hec amicicia cōsistit p̄imo in frequenti visitatōe. s. dei ad hominem. z hois ad dēū vt interpolatis tēporib⁹ deus hominē z hō dēū sepe visitet. De dei visitatōe habet Job. x. Uisitas eum diluculo. Super quo Greg. i p̄sona dei. Cū homies visito dura cordia emollio. rigida flecto. aspera mitigo. frigida accendo. debilia roboro. vaga stabilio. nutātia cōfirmo. z dū venio tenebrositatē illustro. Similiter homo debz dēū visitare. s. a strepitu secularīū tumultuū cessare z elōgare. meditādo eius magnalia et cōtemplādo mirabilia z alia quecunq̄ eius opa. dicendo illud p̄s. cxviij. Meditatio cordis mei i ꝓspectu tuo semp. Nam per hec exercitia visitam⁹ deum. vt inquit Aug⁹. Cum eterna cogitamus iam nō in hoc mūdo sumus. quia eum trāscēdimus et deo appropinquam⁹. Et ſm Hugonē. Quanto magis accrescit mentis ascensus. tanto familiarior erit dei cognitio. Secūdo familiaris amicicia cōsistit in secretorū reuelatōe. Nam crebrō se visitātes semper aliq̄d de secretis suis mutuo reuelāt. Nō ex parte sua p̄misit deus Isa. xlv. Dabo tibi thesauros absconditos z archana secretorū. vt scias q̄z ego dñs. Et illa reuelatio fit ſm magnitudinē dilectōis. Ideo Richar. li. iiij de contēplatione. Ex magnitudine diuīe dilectōis dependet modus diuine manifestationis. Aliquādo est reuelatō sensualis. vt cū res corporalis videt̄ per quā interi⁹ mystica res intelligit. vt moyses vidit rubū ardentē z non cōburentē. vbi ostēdit ei ignē diuitatis videndo rubū hūanitatis. Aliqñ intellectualis. scz imagines mentales intellectu aliter videndo z intelligendo. vt iohannes. Aliquādo sine omni imaginatōne diuīssantie tangit mentē. Aliquādo est supintellectualis. z hoc plus fit per dilectōnem q̄z per intellectū. quia deus ꝓp⁹ diligit q̄z intelligit. ideo dilectio intrat vbi intellectus foris stat. Et talis reuelatio fit per inspiratōnem diuinā. vt habet Job. iiij. Dictū est mihi verbū absconditū. Bre. in moral. Absconditū verbū audire est locutōem spūssancti corde p̄cipere. Et subdit Job. iiij. Quasi furtiue suscepit auris mea venas susurrij ei⁹. Ubi Bre. Susurriū p̄cipe est subtilitates intime allocutōis occulte cognoscere. Nā ſm Bre. Uox dñi auditur cū inspiratio mente ꝓcipit. Similiter homo [illegible] causa dz secreta sua deo reuelare. z intima cordis sui affectōes cuapo[illegible]do exalare. vt sic cōtingat voces emittere magis ex officio affect⁹ q̄z intellectus. iuxta illud Lañ. ij. Dilectus me⁹ mihi et ego illi. [illegible] reuelādo secreta p affectiones et desideria. Unia dicit Bre. in moza. Alie ꝓba sunt desideria. Nam si desiderū sermo nō esset ꝓpheta nō diceret. Desiderū cordis eorū audiuit auris tua. [illegible] Sz di. q̄ tūc ē dei locutio. [illegible] cāti. Locutio dei ē infusio dom[illegible] [illegible]nīe est ammiratio cum gr̄az actō[illegible] diceres. q̄d tunc ſ susurriū. Respo[illegible] est inti[illegible]ma inspiratio vt dicit Bre. m[illegible] que p̄ os carnis exp̄mi nō potest. Et [illegible] est familiaris amicicia quore ad eū deo. Tercio ista familiaris amicicia ꝓsistit i fidelitate. z illā hz dē⁹ ad nos. vt habet Deute. xxxij. Fidel⁹ deus z absq̄ vlla iniquitate. z sic nos fidelē affectōez dēm⁹ habere ad eū. vt in omnib⁹ dei gl̄iam z non nostrā q̄am⁹. vt docet ap̄l's. i. Cho. x. Sive manducatis sive bibitis vl aliquid aliud facitis omnia ad dei gl̄iaz facite. Sz heu ꝓq̄ritur salomō puer. xx. Multi hoies misericordes vocant. virū autē fidelē quis inueniet. q̄si di. ē rarus. Et ap̄l's Ph̄l. ij. Oēs q̄ sua sunt querūt et nō que iesu christi Quarto

vocauit eos ad apostolatus excellentiã. et sic nos. Et hoc fit cũ deus inspirat nobis deside riũ aias querẽdi vt nõ solũ hõ sit sollicit⁹ de salute aie sue sed etiã aliorũ. Nam ℔ est valde acceptũ deo. vt inquit Greg. sup Ezech. Nullum deo tale sacrificiũ sicut zel⁹ aniarũ. Et hoc cõsiderans apl's inquit. ij. Cho. xij. Ego autẽ libẽtissime impendã et supimpẽdar ego ipe p aiabꝰ vris. Et sic christ⁹ vocauit petrũ Joh. vlti. Petre amas me. interrogãdo trina vice. Et subiũxit. Pasce oues meas. s. exemplo. ꝓdicatõe. ꝛ oõne Nam dicit Bern. Oportet apostolicũ virũ vbiq; denunciare deũ. s. voce et opere. vt etiaz fecit sanct⁹ andreas Quito vocauit discipulos ad cõcomitantiã passiõis. Et de hac vocatõe scribit in multis locis. Prio Joh. xv. Non est discipul⁹ sup magistrũ nec seru⁹ maior dño suo. si me psecuti sunt ꝛ vos persequent. Secũdo de eadem vocatõe habet Johãnis. xx. Sic me misit pater sic mitto vos in mundũ. s. ad passionẽ. Tercio de eadẽ vocatõe habet Mat. x. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio lupoꝝ. Sic hodie de⁹ vocat electos suos ad cõcertantiã passionis ij. Thim. iij. Omnes q̃ pie volũt viuere in christo iesu psecutionẽ patient. Nam p multas tribulatões oportet nos intrare i regnũ dei. Actuũ. xiiij. Et sic btus andreas secutus est christũ. Joh. xxiij. Vestigia ei⁹ secut⁹ est pes me⁹. vt ipleret i eo illud Sap. xviij. Simili pena seruus cũ domino affligit. ẽ. Vide de similitudine passiõis in pcedenti ꝑmone qui incipit. Relictis retib⁹ secuti sunt eũ scz per ignominiã passiõis ducis. put dixit Matth. xvi. Qui vult post me abneget semetipm et tollat crucem. et sequatur me ꝛc.

De sancta Barbara
Sermo v.

Virgz fatue accepta lampadib⁹ nõ sumpserũt oleum secũ. prudentes ꝓo acceperunt oleũ in vasis suis cũ lampadib⁹. Mat. xxv.

In verbis ꝑmissis duo innuũt. Prio ꝓgnum insipientiũ negligẽtia dãnosa. ibi. q̃nq; fatue nõ sumpserũt. Secũdo subiungit virginũ prudentũ diligentia. ibi. prudentes ꝓo. De primo dicit. In illo tpe. s. feria tercia post palmarũ volẽs christ⁹ ostẽdere q̃ iudei nõ essent intraturi ad nuptias celestes. dixit parabolã istam. Simile est regnũ. id ẽ. ꝑsens eccl'ia militans decem virginib⁹. Greg. Per illas nõ tantũ qui seruabãt castitatem virginalem intelligunt. sed omnes fideles i eccl'esia sancta dicunt virgines propter integritatem fidei. De qua Athanasi⁹. Quã nisi quisq; integrã inuiolatãq; seruauerit absq; dubio in eternũ peribit. Et sic mulieres dicũtur hic virgines. De quib⁹ apl's. ij. Cho. xi. Despondi vos vni viro virginẽ castã exhibere christo. id ẽ. integritatẽ fidei. Et figurãtur per numerũ denarii ꝓpter decem ꝑcepta ad que obligamur. Matth. xix. Si vis ad vitam ingredi serua mandata. Et dicũtur virgines ꝓpter continentiã ab illicitis actib⁹. Et ponit hic duplex quinari⁹ ꝓpt duplicem sexum. scz ꝓpter viros et mulieres. que accipientes lãpades suas. Christ⁹ super Mat. id ẽ. fidem. que illumiat animã sicut lampas domũ. Jdeo christus vocauit fidez lumen. Johan. xij. Adhuc modicũ lumẽ in vobis est. Glo. lyre. id ẽ. parua et modica fides. Exierunt obuiam sponso ꝛ spõse. Chrisostom⁹. id ẽ. ꝑparauerũt se ad obediendum christo et eccl'ie. quia ex quo accepim⁹ fidem concorditer debemus cõcordare cũ volũtate christi et eccl'ie. Subdit. quinq; autẽ erãt sapientes et quinq; prudentes. Origenes. Qui recte credũt et iuste viuũt dicunt prudentes. qui autẽ ꝓfitent fidem et nõ agunt opa ad salutem dicunt fatue. Gregoꝝ⁹. Quid prodest q̃ fide deo iungimur et moribꝰ disiungimur. quasi di. nihil. Jacobi. ij. Fides sine operibus mortua est. quasi di. fatuitas

¶ Nota multiplices sunt fatui christiani q̃ cõprehendunt et intelligunt ꝑ q̃nq; virgines fatuas vt dicit Orige. quia sensuũ delicijs et vicijs se dederũt. Primi fatui sunt qui fidẽ habẽt et male agũt. Vñ puer. xiij. Qui cogitat mala facere stult⁹ vocabit. Et si ille q̃ cogitat ml'to magis ille q̃ opat. Tales sunt ꝑm August. q̃ lãpades habẽt et nõ oleum. i. fidem et nõ opa. Bre. Sicut lãpas sine oleo fetet ꝛ nõ lucet. sic fides sine opibus bonis. Propter qd̃ dicit saluator Mat. v. Sic luceat lux vra coram hominib⁹ vt videant opa vra bona et glorificent patrẽ vestrũ qui in celis est. Nam fides sine op'ib⁹ est fides demonũ. De quo Jaco. ij. Demões credunt et cõtremiscunt. Et subdit ibidẽ. Sicut corpus sine spiritu mortuũ est. sic fides sine operib⁹. Jdeo collaudat Jsido. fidẽ formatã dicẽs. Btus ẽ q̃ recte credit. ꝛ credẽdo bene

parare locum. s. in regno meo. Lu. xxij. Ego dispono vobis sicut disposuit mihi pr̃ meus regnū vt edatis et bibatis sup mēsam meā in regno meo. Ecce q̄ntā gl'iaz exhibuit nobis etiā sine meritis nr̃is. vt dicit Ber̃. Nō sunt talia merita ppter que datur vita eterna nisi ex dei gratia. Jō merito debem⁹ ei gr̃ias agere. dicēdo cū ap'lo. i. Ihor. i. Gratias ago deo meo semp. Et cū ps. ciij. Bñdic aīa mea dño. z noli obliuisci oēs retributōnes ei⁹. Ber̃. Sicut nullū est momētū in q̄ non vtamur dei bonitate z miſicordia. ita nullū dz esse momētū in quo nō debem⁹ habere ei⁹ memoriā. Et hoc q̄ntū ad p̄mū. ¶ Dixi secūdo subiūgit tpis determinatōez. cū dicit. in diebz iuuentutis. qz scribit Treñ. iij. Bonum est viro cū portauerit iugū ab adolescētia. Reuera bonū est vt in puericia incipiamus fruire dño do ppter sex vtilitates ideo p̄ueniētes. Ut ¶ Prio ppter bonitatis impſſiōez. Scdo ppter iocūde vite possessiōz. Tercio ppt fruitū acceptatōez. Quarto ppter spei certificatōem. Quito ppt̃ pene purgatorij minutōem. Sexto ppter p̄mū futuri augmentatōez. ¶ Dixi p̄mo bonū est frui deo a iuuētute ppt̃ bonitatis impſſionē. qz pfundi⁹ bonitas impmit iuuenibus Arist. iij. d aīa. Aīa pueri est tanq̄ tabula rasa in qua nihil est depictū sed apta depīgi. Et q̄cq̄d p̄mo depingitur in ea difficulter delet. Uel habz se sicut pergamenū bñ p̄paratz in quo nihil est scp̄tū. z q̄cq̄d p̄mo scribit in eo vix deletur. z si delet manēt q̄dā vestigia. Et sic est de iuuenibz q̄cq̄d eis ordinit⁹ imprimitur siue bonū siue malū ad h̄ inclinantur qz ducunt in cōsuetudinē. Dicit enī phūs. i. rethorice. Cōsuetū quasi inatū est. Nā puer habz se sicut virgula que facilit̃ p̄t flecti ad dexterā vel sinistrā. z q̄ flectit̃ illuc crescit. sz si fuerit magna arbor si curuat facili⁹ frangit̃ q̄z q̄ ad rectitudinē ducat. Jō Holgot sup li. Sap. Oē pctm̄ incurabili⁹ ē in sene q̄z in iuuene. z h̄ ppter cōsuetudinē antiquā. scribit enī Arist. vij. ethico. Facili⁹ ē trāsmutare naturā q̄z cōsuetudinē. Et h̄ ē q̄d dic̄ Salomon puer. xxij. Adolescēs iuxta viā suā gdi tur cū senuerit nō recedet ab ea. Qui cōsonat Seneca. Pctā senū p̄dicāt in q̄d. pctā ꝺo iuuenū in ōle. Jdeo Eccli. vij. dz. Filij tibi sunt erudi illos a puericia. nō expecta seniuz postq̄z in cōsuetudinē durerint malā. qz scribitur Hiere. xiij. Sic̄ ethiops ñ p̄t mutare pellē suā et pard⁹ varietates suas. sic z vos ñ potestis bñfacere cū didicerit⁊ malū Jdcirco bonū ē viro cū portauerit iugū dñi ab adolescentia sua. Scdo ppter iocūde vite possessionē. Nam dicit Sene. Tā iocūda forma viuendi ē eligenda q̄z ꝺ tutus cōsuetudo. Nam nihil meli⁹ z iocundi⁹ in hac vita q̄z ꝺ tuose viuere. nā tal' secure viuit. secure morit̃ q̄ se in iuuētute ꝺ tutib⁹ exercitauit. puer. xv. Secura mens q̄si iuge cōuiuiū. Hoc pz qz si oculi mentis videt sursum videt quē gulter nō offendit. z si offendit tñ pēnituit z hz spem ꝺ remissiōe. iuxta illd. i. Joh. i. Si cōfiteamur pctā nr̃a fidel' et iust⁹ est dñs vt remittat. Si videt deorsum videt infernum ad quē null⁹ ꝺ tuosus descēdit siue pēnitens. Si retro videt tpus p̄teritū qd̄ in seruitute dei expendit. Si videt ante tūc cognoscit tē pus futuz et videt bonā intentōem qd̄ expēdere honorē dei intēdit q̄diu viuit. Si ad sinistrā cognoscit demōes q̄bz resistit pugnādo qui nunq̄z potestatē sup eū habebūt. Si ad dexterā cognoscit angelos q̄bz seruit. z inspiratiōibz cōsentit. Illa oīa cōferūt gaudiū. Jdeo Isido. inq̄t de sum. bo. Si vis nunq̄z esse tristis bene viue. virtuose. Ecōtra qui malicioſe et iniq̄ viuūt nunq̄z ꝺe delectant̃ z lemnt̃. De quo Aug⁹. Jussisti dñe z ita ē q̄ oīs inordinatus anim⁹ est sibiipi pena. s. in remorsum cōsciētie. Un̄ Eccl. xij. Non ē bonum ei q̄ assidue est in malis. etiaz sine velit siue nolit eū cōsciētia redarguit. quia timida nequicia dat testimoniū cōdemnatōi. Sap. xvij. Semp enī occupat pessima redarguēte cōscia. Un̄ Boet⁹ de cōsol. phie. Sic̄ pbitas pijs ē solaciū. ita improbis nequicia ipa ē supplicū. z sic nequicioſi nūq̄z possunt ꝺe gaudere. quia dicit Seneca. Nunq̄z nascit vera letitia nisi ex pura cōsciētia. quā habēt ꝺ tuosi portātes iugū dñi a iuuētute. ¶ Tercō ppter seruitū acceptatōz. quia grati⁹ ē deo fruitium iuuenū q̄z senum. quia optimū deo offerunt. videlicz florē iuuentutis. senes autē feces senectut⁊. Jdeo scribit Malach. i. Maledictus hō q̄ habz in grege suo masculū. id ē forte. et offert debile dño. Nam optia sunt deo offerēda. Nūeri. xviij. Oja q̄ offeret⁊ optima z electa erunt cūcta. Sed illi qui expectant seniū tales cōsumpserūt eoz fortitudinem z iuuētutē in seruitio diaboli et mundi. z cū cessabūt in senectute ab aliq̄bz peccatis q̄ ppetrare nō possunt volūt ꝺo seruire. De q̄bus Aug⁹ in li. de pnīa. Si vis agere pēnitētiā quādo peccare iā nō potes tūc peccata te

dimiserūt ꝛ nō tu illa. q̄d tūc habebis p̄mij. q. d. nihil. qz nō necessitatē sz arbitrij libtatē respicit dr̄. Sic cū hō aptꝰ essz ad peccandū ꝛ possz ꝛ hꝫ et occasionē. s. diuitias pulcritudinē iuuētutē. et dimittit ea ppt̄ dr̄ū. hꝫ ē valde dr̄o acceptū Nā sibi sbtrahere dr̄lecta bilia carnis cū opportunitatē hz pficiēdi hꝫ ē q̄si spūale martyriū coꝝā dr̄o. Un Eccl. xxxi Btūs vir q̄ potuit trāsgredi ꝛñ ē trāsgressus facere mala ꝛñ fecit. q̄s est hic ꝛ laudabimꝰ eū. Talis eni fuit btūs Nicolaꝰ q̄ in iuuētute cepit dr̄o fuire. qđ bñ placituz est ei. Hoc dñs dr̄eus insinuat Mat. xix. Sinite puulos venire ad me. ꝛ nolite phibere ipos. talium ei ē regnū celoꝝ. Nā eoꝝ oꝛō et laus est dr̄o valde accepta. Luc. xix. cū pueri clamabant in tēplo ꝛ pharisei indignabāt rñdit ihesus. Si hi tacebunt lapides clamabunt. ꝛ Mat. xxi. dixit. Nunq̄d legistis. ex oze infātium ꝛ lactētiū pfecisti laudē. ℣ Sz q̄ oꝛō pueroꝝ ꝛ iuuenū ē dr̄o accepta siue p̄ viuis siue p̄ mortuis patet in tali exēplo. Quidā eps dr̄uotus habēs domicilīū ppe cimiteriū vidit in somnis iuuenē piscātē hamo aureo ꝛ linea argētea. ꝛ exinde trahebat vnam mlierē. Et eps euigilās cogitabat q̄d hꝫ dr̄signaret. ꝛ trāsiuit ad fenestrā ꝗ sus cimiteriū. ꝛ vidit iuuenē euntē i cimiterio sup q̄dā sepulcro oꝛantē. ꝛ q̄siuit ab eo eps q̄d faceret. Respondit iuuenis. p anima mris mee oꝛo pater noster et miserere. Intellexit vir sctūs q̄ anima matris essz liberata a purgatorio p̄ cibꝫ illius iuuenis. ꝛ dixit. pater noster ē hamus aureus. et miserere est linea argentea.

¶ Quarto ppter spei certificatōem. qz certioꝛ est dr̄ salute q̄ q̄ ad senectutē expectaret. qz dicit Aug. de doctrina xp̄iana. Nō p̄t male mori q̄ bñ vixerit. ecōtra ꝗo dicē. Uix bene moꝛit q̄ male vixerit. Nam inq̄t Aristo. iij. ethicē. Qualis ē vnusq̄sq talis videt ei⁹ eē finis. Nam sicut frondes arboris q̄ p maxima parte dr̄clinant illic arboꝛ dr̄cisus coꝛruit siue ad dr̄tr̄ā siue ad sinistrā. sic etiā ēd̄ homine quō fuerūt eius cogitatōes: locutōnes ꝛ operatōes cōmuniter talis erit eius finis. Ideo Sene. dixit. Cogitaui ante senectutē vt bene viuerē vt i senectute bñ morerer. Jō Eccl. v. dr. Ne tardes conuerti ad dñm dr̄uz tuum. ne differas de die in diē. qz valde incautū est vt dicit Aug⁹ in li. de pnīa. Si q̄s in vltima necessitate positus petit penitētiā. nō negamus qđ petit. sed securitatē dare nō possumus. nō dico damnabit. nec dico salvabit. tene certū ꝛ dimitte incertū. Age igit penitentiā dū sanus es. qz securus es q̄d egisti. incertū aūt est q̄d agas in futuro tpe. s. in senio. neqz scis an senueris. Bre. Qui veniā spopondit diē crastinū nō p̄misit. Jō apl⁹ Bal. vi. dicit. Dū tpus habem⁹ operemur bonum.

¶ Quinto ppter pene purgatorij minutōez. Nā si ꝺtingat eos intrare purgatoriū tūc breuioꝛi tpe ibi manebūt respectu eoꝝ qui hic multa pcta cōmiserūt. ꝛ tarde penituerūt. nec ꝺ dignā egerūt pniam. qz scribit Deut. xxv. Scōm mēsurā dr̄licti erit plagaꝝ mod⁹. Greg. Crescēte ꝺ tū actu merito crescere ꝺz ꝛ pena. Nā si diu fuisti i dr̄lectatōne culpaz. diu etiā eris i cruciatōe penaz. Apoc. xviij. Quātū glificauit se ꝛ i dr̄licijs fuit tātū date illi tormētū ꝛ luctū. Jō apl⁹. i. ad Cho. xij. Unusq̄sq videat quō et q̄d sup fūdamento edificet. s. fundamēto fidei superficet auz ꝛ argētū aut lapides p̄ciosos. lignū fenū aut stipulā. vniuscuiusq̄z op⁹ manifestū erit. et q̄le op⁹ sit ignis pbabit. qz dicē Dñus. Facies dei nō videbit donec p penā etiam mūm⁹ q̄drans psoluat venialiū pctoꝝū.

¶ Sexto ppter p̄mij futuri augmētatōnez Nā dñs remunerat oēs ꝛ q̄ a iuuētute deo fuerūt. ꝛ q̄ in senectute ꝗ tunc. Joh. xvij. In domo p̄ris mei māsiōes mlte sunt. sz dissimiliter. q̄ i vno anno añ mortē seruit dr̄o. alter a iuuētute. Matt. xvi. Reddet vnicuiq̄z iuxta op̄a sua. Licz dr̄ari⁹ diuꝰ ē vnus q̄ dat oibꝰ Mat. xx. scz dei visio. tñ alter videbit clariꝰ altero. i. Cho. xv. Sicē stella differt a stella i claritate cē. Nā si q̄s nosceret distātiā inter p̄mū ꝛ scōm choꝝū angeloꝝū hic libenter duceret centū annos durā vitā. etiaz centū martyria et centū mortes vt dr̄ primo choro angeloꝝ ad scōm possz pueire. ꝛ iterū intrāū pateret vt dr̄ scōo ad terciū. ꝛ sic ꝺ singulis. Ecce q̄z reph̄ēsibile ē negligētia nr̄a vt etiā in vno anno p̄mereri possum⁹ vt ad q̄z tum vl q̄ntū choꝝ angeloꝝ puenire possem⁹ Jō null⁹ labor dur⁹. nullū tps lōgū videri debet q̄ gl'iam eternitatis acq̄rere valeamus. O q̄z libenter dr̄berem⁹ carere oibꝰ dr̄lectatōibus gaudijs et honoribꝰ. vt ad tale gaudium puenire possem⁹ vite eterne. Dr̄ q̄ Aug. Tāta est pulcritudo visiōis dei. tanta est iocūditas lucis eterne. vt etiā si nō liceret amplius manere i ea nisi vni⁹ diei hora. innūerabiles anni hui⁹ vite pleni dr̄licijs merito ꝺtemnerent. Quod et fecit btūs Nicolaus. vt habetur in eius vita.

Sermo ix. Ad idem

Vigilate quia nescitis qua hora dñs vēturus sit. sic scribit Mat. xxiiij. Consuetudo est hominū qñ recedūt a familia t vēturi sunt improuise dicūt. vigilate vt oia parata t ornata inueniā. Spūal'. sic dñs ihesus xp̄s dū recedere voluit a discipul' suis p mortē t ascēsiōez suā t ventur⁹ ē in nouissimo die p̄monuit eos vt vigilarēt dicēs Vigilate qz nescitis q̄ hora dñs vētur⁹ sit. In ipsum ꝙ xp̄m duo innuunt. Prio p̄cipit boni opis exercitatōz. ibi vigilate. Scdo sbiūgit vigilātie rōez. ibi. qz nescit⁹ q̄ hora dñs vētur⁹ sit. De p̄mo dicit. vigilate. ¶ A Nota mltiplices hoīes solēt vigilare. Prio vigilāt paupes i labore vt ditētur. Scdo castrēses ne opp̄imāt. Tercio nautę ne sbmergant. Quarto cubicularij regū ne molestēt. Quinto pastores gregū ne pdāt. Sexto thesaurarij ne thesauri furēt Septimo vigilāt serui aduētū dñi p̄stolātes ne ꝙberēt. Prio vigilant paupes i labore vt ditent. t sic hos paupes sum⁹. ps. lxxvij. Paupes facti sumus nimis ꝛc. Jō oportz vt laborem⁹ t ditemur ꝺ in gra t ibi i glia. ppt qđ scribit puer. xx. Noli diligere somnū ne te egestas opprimat. ppter qđ vigilare debem⁹ i bonis opib⁹ q̄b⁹ r̄pellam⁹ egestatē spūs. ps. lxxvij. Pauper sum ego et i laboribus a iuuētute mea. Hi sunt labores spūales. s. i ieiunijs eleōsinis et orōib⁹. De q̄b⁹ apl's. ij. ad Thimo. iiij. Tu ꝙo vigila in orōib⁹ t labora. i. sollicitū te exhibe in bonis opib⁹. qz scribit puer. viij. Qui vigilauerint inuenient bñdictōnez. ppter qđ canit eccl'ia. Non sit nob vanū ante lucē surgere. p̄misit enī dñs coronā vigilātib⁹. Scdo vigilāt castrēses ne opp̄māt. s. ab hostib⁹. Spūal'. t sic nos vigilare dēm⁹. habemus enī mltos hostes. ps. lv. Mlti bellātes adūsum me. s. mūd⁹. caro t diabol⁹. ¶ Prim⁹ hostis est diabol⁹. i. Pe. v. Vigilate fratres et sobrij estote qz adūsari⁹ vr diabolus q̄si leo rugiēs circuit q̄rens quē devoret. Jō opus est exhibere magnā cautelā. qz multi sunt. Chrisō. Sicut athomi in sole. sic demones in tenebroso aere. Sūt astuti. Bern. ppt longā experiētiā. t sunt inuisibiles. Bē. Spūs a natura corpalib⁹ sensib⁹ videri nō p̄t. Sūt etiā potētes. Job. xli. Nō ē p̄tās sup̄ terrā que ꝺpareť ei. De q̄ apl's ad Ephe. vi. Nō ē nob colluctatio adūsus carnem et sanguinē sz adūsus p̄ncipat⁹ et ptātes tenebraz haz. Idcirco merito vigilādū ē. Bre. Assidue nos ipugnat vt saltē nos tedio vincat. ¶ Scdus hostis ē mūdus. i. Joh. v. Totus mūdus in maligno positus ē. Nā nos nō impugnat p̄cipaliter sz istrumēraliter. sicut rex expugnat p machinā castrz. t sic diabol⁹ nos p mūdū. Aug. Mūd⁹ ē diaboli machina. ꝺ q̄ tot sagittas emittit q̄t blādimēta i nos mittit. Joh. xvi. In mūdo p̄ssuram habebitis. Jō. i. Joh. ij. Nolite diligere ... ꝙ xp̄m Chrisō. Sp mūdana opa excluserūt hoīez ab eterna vita. ¶ Tercius hostis ē caro. Gal'. vi. Caro ꝺcupiscit adūsus spm̄. Bē. Mānifestū ē q̄ nos laquz gerim⁹ nostrz. s. carnē. Nā antiqu⁹ hostis nr vtit carne tāq̄z faber vtit follib⁹ ad incēdendū ignē luxurie. Jō apl's hortat nos Eph. vi. In oibus. s. tēptatōib⁹ sumentes scutū fidei. in q̄ possitis oia tela ignea neq̄ssimi hostis extinguere. scutū fidei. s. credētes q̄ fornicatores t adulteri regnū dei possidere nō p̄nt. Sed heu pauci sunt q̄ huic hosti ꝙacīter resistūt. vt ꝺq̄rit Aug. ꝺ vita xp̄iana dicēs. Inter oia certamia durioza sunt castitatis p̄lia. vbi q̄ tidiana pugna rara victoria. Rō qz hostis hic ē nimis familiaris. Et q̄nto hostis familiarioz tāto pic'osioz. qz nil pei⁹ q̄z familiaris inimicus q̄lis ē caro. Jō apl's. ij. Cho. x. Arma milutie nre nō sunt carnalia sed spūalia. Ro. viij. Qui in carne sunt deo placere neq̄unt. ppt qđ vigilare debem⁹ ꝺ hostes. De q̄ Ber. Vigilādū ē oīno et somn⁹ ab ocul' nostris auferēdus. qz latrōes ac hostes mlti obsident iter nostrū. ¶ Tercio vigilāt nautę ne submergāt i mari. Spūaliter mare p quod navigam⁹ ad patriā nr̄am ē mund⁹ iste. p̄s. ciij. Hoc mare magnū t spacioſuz manib⁹. Nauicl'a ꝙo est cor nostrū. In mari ꝙo huius mundi sunt sirenes cātu suo navigātes decipiētes. s. delicijs divitijs ꝛc. Jō necesse est nos vigilare t surda aure p̄trāsire blādimēta huius mūdi. videlicz divitias honores t potētias ei⁹. Jaco. iiij. Qui vult esse amic⁹ mūdi inimic⁹ dei ostituit. Et sic q̄ dormiūt delectātes i eis peunt. vt figuratū ē Jone. i. Cū Jonas descēdisset ad interiora nauis t dormiret excitatus et p̄iectus ē i mare. t cet⁹ deglutiuit eū. Spūal'. p Jonā dormiētē in nauī. t navigātē possessor divitiaz t honoz huius mūdi itelligit. q̄ deberet surgere i p̄spitate dominū deū suū invocādo p graz actōz t orādo

19

De sancto Nicola

vt sic trāsiret p bona tpalia ne āmitterz etna vt ea ad salutē expenderet Sz heu vermut se cure viuēdo. imo eis abutēdo. vt dines de q̄ Lu. xij. et. xvi. Tādem veniet hora in q̄ excitabit cū ei dicet. Redde rōem villicatōnis tue. tūc pijciet in mare. s. inferni. deuorabit a ceto. i. diabolo. dicens illō Hiere. li. Deuorauit me rex babilonis. ¶ Quarto vigilant cubicularij regū ne molestent vna cum rege vt hr̄. ij. Esd. iij. q̄ tres custodiētes corpus regis dicēt alter ad alterz. Qd̄ [illegible] vigilabāt cubicularij regis. qz [illegible] sapiētia. Spūaliter. sic omes [illegible] rij regis eterni. regē celi i corde nr̄o [illegible] Apoca. xxi. Et habitabit cū eis et [illegible] pter qd̄ necesse ē vigilare i bonis opib⁹ z meditari de sapiētia eterna [illegible] rex noster perturbetur z nos molestemur [illegible] nobis qd̄ dixit dauid. i. Regū. xxvi. ad vermiētes suos saulis q̄n tulit ciphū et hastā regis. quō custodistis regē. vinit dn̄s qz filij mortis estis qz nō custodistis regē vestz. Ita etiā dico ō illis q̄ filij mortis sunt q̄ p̄cepto dn̄o p sacrā eucharistiā eū n̄ custodiūt vt debent. Debēt ḡ vigilare q̄ frequnter sacrām̄tū recipiūt vt sacerdotes et alij ne turpius agāt ejciētes receptū q̄z si nō recepissent. sciētes q̄ dn̄s cōceptus est i nazareth. z natus ō pura ꝑgine ad designandū q̄ in floudo corde recipi dz z pura mente. Ideo apls. i. Thoz. xvi. dicit. Vigilate et state i fide. viriliter agite z cofortamini in dn̄o. z oia vra in charitate fiant. Nam p̄r charitatē custodit. i. Joh. iiij. Deus charitas est et q̄ manet i charitate i deo manet z de⁹ in eo. ¶ Quinto vigilant pastores gregū ne p̄dant. Lu. ij. Pastores erant i regiōe eadē vigilātes et custodiētes vigilias noctis sup gregē suū. s. ne grex p̄deret. als pastor oporteret rōez dare. z dabit aiaz suaz p aia illi⁹. Ideo vigilādū est cū summa diligentia. De q̄ puer. xxvij. Diligēter agnosce vultū pecoris tui tuosq̄ greges cōsidera. Nō enī excusat pastor si lup⁹ rapit ouē z pastor ignorat. Propter qd̄ inquit Bern̄. i quodā sm̄one. Qui dimittit ouez absq̄ custodia nō est pastor ouū sed lupoz. ppter qd̄ diligēs custodia ē adhibēda. quia dicit apls. i. Thimo. v. Presbyti q̄ bñ p̄sūt duplici honore digni habeant. s. hic et in futuro. qd̄ et fecit beatus Nicolaus. ¶ Sexto vigilāt thesaurarij ne thesauri furent. signāter q̄n habent debile reseruaculū. et sic nos. Unde et. ij. ad Thoz. iiij. dicit apls. Habemus thesaurū i vasis fictilib⁹. Et sic nos p̄ciosum thesaurū. sz animā habem⁹ in corpore luteo. Job. xij. Qui habitāt domos luteas. qui terrenū habent fundamentū. Videam⁹ igit ne fur. i. diabol⁹ veniat z suffodiat. et p̄ciosum thesaurū anime furet. ppter qd̄ scribit Luc. xij. Si sciret paterfamilias qua hora fur veniret vigilaret vtiq̄ et nō sineret pfodi domū suam. ne p̄deret thesaurz. sic et nos. Bern̄. Quid ego infelix facerē q̄ me ꝑterē si sanguinē christi i cruce collegissem. z si positus i vase q̄z fervens custodirē. sic seruandū ē illud p̄cium q̄ mercator nō insipiens sanguinē suū dedit et animā. De q̄ apls. i. Thoz. vi. Empti enim estis p̄cio magno. quod igit est illd̄ scribit. i. Pe. i. Nō auro vl argento corruptibili empti est sed sanguine incōtamiati agni. Propt̄ hūc igitur thesaurū p̄ciosum vigilate. ¶ Septimo vigilant serui aduētū dn̄i pstolantes ne ꝑderent. Sic nos sumus serui expectantes aduētū dn̄i nr̄i ihesu christi. Luc. xij. Nos similes hominib⁹ expectantib⁹ dn̄m suum q̄n reuertatur a nuptijs. Spūaliter. nuptie sunt eterna gaudia que i celo habent ō vnione diuinitatis ad hūanam naturā. De his nuptijs venturꝰ est dn̄s dupliciter. s. generaliter et specialiter. Generaliter i die iudicij Act. i. Sic veniet quēadmodū vidistis eū euntē in celū. Specialiter in die mortis vni uscuiusq̄ hoīs. Exo. xix. Veniā ad te in caligine nubis. i. mortis. i qua obscurent oculi z frigescēt mēbra. Job. x. Reuersus mirabiliter me crucias. Sed cū venerit pulsat p egritudines et molestias volz vt sciamus mortē vicinā. z q̄ vigilare debem⁹ sollicite in bonis op̄ib⁹. p̄. viij. Btūs hō q̄ vigilat ad fores meas q̄tidie. Bre. Ille vigilat q̄ ad aspectū veri lumis oculos interiores aptos habz Sexto sbūgit in sexto mēbro vigilātie rōez. qz nescitis die neq̄ horā q̄n dn̄s venturꝰ ē. s. ad mortē. Eccles. ix. Nescit homo finē suū Augꝰ. de cura agēda p mortuis. Si nescis qua hora veniet mors vigila sp vt paratuz te inueniat. qz scribit Lu. xij. Beati serui illi quos cū venerit dn̄s inuenerit vigilantes. amen dico vobis p̄cinget. i. ꝑpabit se ad ēstributōem. z faciet eos discūbere. h̄ ē in eterna btūdine q̄escere. z trāsiens ministrabit illis. Symon de cassia. Non passib⁹ p̄dū aut locoz. sz claritate speculatōis diuitatis. z singulis dabit p̄miū sicut meruerūt. Prouer. viij. Qui mane vigilauerit ad me. sz p assiduatōem operatiōis bone inueniet me. s. in

retributione glorie. Et talis fuit btūs Nicolaus. vt legitur ꝛc eo illud Eccli. xxxix. Justꝰ cor suum tradidit ad vigilādū diluculo ad dñm qui fecit illū. Quomodo autē patz in eꝰ legenda.

Sermo x Ad idem

Omo quidam

nobil' abijt in regionē longinquā accipe sibi regnū et reuerti. scribit Lu. xix. c. et legit hodierna die ad honorem sancti Nicolai p euāgelicali officio. ¶ In primis ꝟbis ꝺmendat btūs Nicolaꝰ a tribus. Primo a ꝟtuoso pgressu. scō a glorioso egressu. tercio ab amoroso regressu. Primū ibi. homo q̄dā nobil'. scōm ibi. abijt i regionem longinquā accipe sibi regnū. terciū ibi. t reuerti. De p̄mo dicit. hō q̄dā nobilis. ¶ Pro q̄ sciēdū. dicit Bre. nazanzenus triplex est nobilitas. ꝑma spūs. secūda carnis. tercia virtutis. Prima ē nobilitas spiritus. qua nobilitate oēs nobiles sumꝰ. qz ad imaginez dei creati. De q̄ nobilitate dic̄ Augustinꝰ. O nobilis creatura ē aīa. qz ad mā sionē et fruitōem dei creata. in q̄ oēs alias creaturas corpales excellit vt inq̄t Augꝰ. Sicut deꝰ omnē creaturā. sic aīa omnē corpalez creaturā natura dignitate t nobilitate excellit. Et sic oēs nobiles sumꝰ. qz aīas oīm nostrū creauit deꝰ ad imaginē suaz. Eze. xviij. Omnes aie mee sunt. sicut aīa p̄ris sic t aia filij. ꝓpter q̄ sollicite est aīa ab vnoquoq̄ custodiēda. Deute. iiij. Custodi temetipm t aiaz tuā sollicite. Aug. dicit rōem. qz maius dānū habet in amissiōe vniꝰ aie q̄z corporū mille. Hoc ꝑpendens btūs Nicolaus potuit dicere illud Thobie. iiij. Tu scis dñe q̄m mūdā seruaui aīam meā ab oīi concupiscentia. Et sic fuit nobil' nobilitate spiritus

Scōa nobilitas est carnis. Ista nobilitate etiā fuit nobilis btūs Nicolaꝰ. de q̄ canit Nobilissimis siq̄dē natalibꝫ ortus. Et illa nobilitas carnis exilis reputatōnis ē. De q̄ Bre. nazanzenꝰ. Nescio que et qualis sit nobilitatis differētia fm carnē. cū oibꝫ sit corruptio vna. qz oīa q̄ in terra sunt i terrā ꝺuētt. Eccli. xli. Jō Boe. ō ꝺsol. phie. li. iij. pſa. vi. Nobilitas sanguis est inane nomē. qz fm eūdē. nobilitas carnis est q̄dam laus ō meritis parētū pueniēs. Et q̄d ꝑdest tibi q̄ parentes fuerūt ꝑbi t ꝟtuosi t tu es crimiosus Chrisost. sup Mat. Quid ꝑdest generatio clara quā mozes ſozdidāt. q. ꝺ. nihil. Johā. viij. cū iudei iactarēt se esse de genere abrahe rñdit eis ih̄s. Si filij abrahe estis opa abrahe facite. Dicit ei Cassiod. i q̄dā epla. Meliꝰ ē de temptibili genere nasci t claz fieri: q̄z de claro genere nasci t criminose viuere. vt ꝺmūiter nūc faciūt nobiles. Ideo Chrisost. sup Mat. Quid nocuit Thimotheo p̄fez habuisse gentilē. nōne discipulꝰ ap'li pauli fuit. Et q̄d nocuit abrahe patrem habuisse Tharelutcoz deoz cultoze. nōne i caput fideliū ē electus. Jō Greg. dicit. Nulli vnq̄z te de generis nobilitate ꝑponas. qz deꝰ nō respicit ꝑsonas hoīm. sed aīas. ¶ Tercia nobilitas ē ꝟtutis. De q̄ Bre. Sūma nobilitas est claz esse ꝟtutibꝫ. Jō nō ex lōgis tunicis. ex magnis manicis t scissuꝝ debēt nosci nobiles. sz ex moribꝫ. qz dicit Arist. i polit. Urtꝰ et malicia determināt nobiles t ignobiles. Propter q̄d scribit i canōe. xl. di. c. nos. Nobilitas mozꝝ plꝰ ozнat q̄z ꝑgenitorū. De q̄ t Hiero. Ille apd deū ē ꝑciosior et nobilior q̄ fide deuotior vita sanctior t ꝟtuosior ¶ Sz di. q̄ sunt iste ꝟtutes p q̄s ꝺgnoscūt nobiles. Rndet q̄ sunt q̄nq̄. vicz hūilitas. largitas. pietas. ꝟitas t virilitas. Pia virtus est hūilitas. Nā p̄mꝰ rex vnctꝰ sup iſrl' fuit Saul a deo electꝰ ꝓpt eiꝰ hūilitatē. vt hꝝ. i. Reg. xv. Cū esses paruulus in oculꝭ tuis ꝺstitui te regē sup ppl'm meū iſrl'. Jō Isid. dicit. Esto puulꝰ i oculꝭ tuis vt sis magnꝰ in oculꝭ dei. Talꝭ fuit btūs Nicolaus. fuit enī hūil' in p̄laturis eas nō appetēs. qz inuitꝰ ep̄atū suscepit ad quem fuit electꝰ. p̄pendens illud dictū Bern. in fmōe ꝺ religionibꝫ. Nunq̄z in honore sine dolore. i p̄lationе sine tribulatōe. i sublimitate q̄d p̄t ee sine vanitate. Sz qz dicit canō. viij. q. i. c. in scripturis. Locꝰ regimis est negād' ꝺsiderātibꝫ t offerēd' fugiētibꝫ. ideo ipe inuitꝰ fuit ductus in eccl'iam t assumptꝰ ad p̄laturā ep̄atꝰ. in q̄ apparet eiꝰ hūilitas t p ꝺsequēs nobilitas. Innocētiꝰ dicit. Quāto q̄z i se hūilior tanto corā deo preciosior t nobilior.

¶ Scōa ꝟtꝰ ē largitas. Unde deꝰ q̄ ē nobilissimꝰ t largissimꝰ nō solū ꝺat nobis sua dona. sed etiā seipm in p̄senti in eduliū sacramētaliter. in futuro in pmiū. Bern. xv. Ego ero merces tua magna nimis. Et sic largitas p̄tinet ad nobiles. Jō scribit in phizonomia Aristotelis. q̄ nobiles naturaliter habent lōga brachia. et significat largitatem. Unde idē in de regimine principum dicit. O

20.

alexander tuis esto largus. qz ignominia regis pauptas ppli. Talē largitatē habuit beat⁹ Nicola⁹. Nam p libalitatē ꝯgies a stupro eripuit. z p emptōem tritici totā suā p/uinciā a fame liberauit. Et sic nos ꝛem⁹ sequi eius vestigia. signanter nobiles. Sed heu nūc q̄ volunt esse nobiliores vt p̄ncipes z barōes sunt raptores. z oēs diligūt munera z ñ largitatē. Isa. i. Principes tui infideles socij furū oēs diligūt munera. z ipleť ḡtidie illō Ezech. xxvi. Statue tue nobiles i terrā corruēt. i. nobiles q̄ tāq̄ statue ꝛberēt pauperes sustētare i terrenā cupiditatē ꝛclinār. z q̄ paupes p⁹ alebāt nūc eos ꝛpdāt. Et ꝯfica tur in eis illō Ezech. xxij. Principes i medio ei⁹ q̄si lupi rapiētes pdā. ¶ Tercia ꝯt⁹ quā ꝛbēt hr̄e nobiles est pietas. i. Thimoth. iiij. Pietas ad omnia vtilis ē maxime ad p̄mis/sionē vite eterne. Idcirco reges tāq̄ nobiliores in signū pietatis et clementie inunguntť. z rex apū nō habz stimulū pūgēdi sicut alie apes ad ꝛsignādū q̄ nobiles ꝛbēt esse pij z mis̄icordes. qualis fuit btūs Nicola⁹ a iuuē tute. q̄ potuit dicere illud Job. xxxi. Ab infantia creuit mecū miseratio. z ab vtero matris mee egressa est mecū. Nam i adolescētia exhibebat se misericordē paupi ꝯicaneo. tres massas auri tempe nocturno in domū ei⁹ p/iecit. p̄pendens illō Thob. iij. Quō potuerī ita esto mis̄icors. Si tibi multū fuerit abū/dāter tribue. si parū illud ipartiri stude. Jō dicit in themate. hō quidā. Dicit enī ph̄s i politicis. Homo naturaliter est animal mā/suetū z pium. Sic z beatus Nicola⁹ singularē pietatē habuit q̄ omnes in necessitate eū inuocātes nō ꝛeliq̄t sz subuenit. q̄ potuit dicere illud p̄s. li. Ego sicut oliua fructifera fructificaui in domo dñi. i. i eccl'ia sctā. oleum mis̄icordie largiter tribuēdo. in q̄ notat eius pfectio. qz dicit Bre. Tanto q̄s pfectior est q̄nto ꝑfectius dolores alienos sentit. Jō Lu. vi. hortat nos saluator dicēs. Omi petenti te tribue. ¶ Sz di. nō habeo q̄ oīb⁹ tribuā. Rñdet Aug. Si ꝛficit facul/tas sufficit volūtas. q̄d hr̄ in canōe. xlv. dis. Due sūt spēs elēosine. vna cordis. altera corpis. Et sctūs Tho. i. ij. ij. q. xxxij. Duplex ē elēosina. corpalis et spūal'. mō si bono corpali eges tribue spūale. i. bonā volūtatē z ꝯpassionē paupi. Et licz ptinet ad oēs. maxime tñ ad nobiles. Sen. Nulla in hoīb⁹ maior clementia q̄q̄ que regē et p̄ncipē ꝛcet. Idcirco p̄ncipes ꝯmūiter portāt aq̄lā in scutz eoz. Quia dicit Plin⁹ i speculo naturali. Aq̄la cibū pie z liberal'z seq̄ntib⁹ aues impartit. z sic vos nobiles. Luc. xi. Date elēosinā z oīa vobis mūda erūt. Hoc fecerūt antiq̄ principes z nobiles q̄ fundauerī ep̄atus z p̄bendas ac eccl'ias. nōne p̄ncipes reges et nobiles. vt sctūs ꝛventzeslaus. z pgenitores ip⁹. et Karolus i Bohemia. sctūs Henric⁹ i bauaria. Sed heu nr̄i nobiles istis tpib⁹ annihilār. vt conq̄ritur Hiero. in ep'la ad Eusebiuz sic dicēs. Recipiūt superfluitatē vestimentorū. z paupib⁹ frigore et nuditate morientib⁹ nō curāt. Ip̄i erigūt magna palacia z edificia vt eꝛhumani oculi ꝛtēplent. z no attēden/tes q̄ paupes i plateis moriant. Quiuia fre q̄nter preparāt diuitib⁹. replēt ingluuiē. sed fame paupes peunt. Et sb̄dit. Epulemini z inebriemini. nō enī p⁹ mortē āmodo faciet. sed cū diuite epulōe i tormētis gehennalib⁹ guttā aque minimā optabitis nec habere poteritis. Hec Hiero. Et iplebik i eis illō Lu. vi. Ue vobis q̄ saturati estis quia esurietis. ¶ Quarta ꝯtus quā ꝛbent habere nobiles est ꝯitas. ad Eph̄. iiij. Loq̄mi veritatē vnus quisq̄ cū p̄ximo suo. z dicit. vnusq̄sq̄ licz veritas ptinet ad oēs maxie tñ ad nobiles. quia volūt ee victoriosi. sz scribit. ij. Esd. iij. Ueritas supōia vincit. z statuit nomē laudabile imp̄petuū. puer. xij. Labiū ꝯitatis firmum erit imp̄petuū. O q̄s nobile elenodiū ē ꝯitas i nobilib⁹. sm illō p̄uerb. xvij. Nō ꝛcet p̄n cipem labiū mentics. Sz ē valde rarū h̄ elenodiū i nobilib⁹. q̄d p⁹ erat rar hoc nūc est generale. z q̄d p⁹ erat ꝛdec⁹ h̄ nūc ē ꝛcus Jō spūsctūs p os pphete dauid dicē p̄s. cxlv. Nolite ꝯfidere in p̄ncipib⁹. q̄si di. Raro est ꝯitas in ip̄is. ip̄i enī iurāt et p̄iurāt assumē tes ꝛcum in testem. vt verificeť ꝛ eis illō ad Ro. Cōmutauerūt ꝯitatē ꝛi in mēdaciū. Ip̄i appēdunt plura figilla z mltiplicāt verba. sed heu i eis pauca fiducia. p̄s. cxvij. Bonum est sperare in dño q̄q̄ sperare in p̄ncipib⁹. Talis nō fuit btūs Nicola⁹. sz totus verax Unde canit ꝛ eo i officio misse. Misericordia z veritas cū ipo. ¶ Quinta virt⁹ ē strenuitas ac virilitas ad ꝛfendendum orphanos et viduas. ideo portāt gladios. ad Romanos. xiij. Non sine causa gladiuz portat sed ad vindictā maloꝝ z ꝛfensionē bonoꝝ. Ip̄i enim sunt illi qui veritatez ꝛfendere ꝛbent. vt habetur in canone. xxiij. q. v. Reguz proprij est facere iudicium z iusticiam et vi oppressos eripere. z ꝛbent ꝑesse et pdesse z ñ

obesse pauperib⁹ neq; iusticie sicut fecit dauid .i. Reg. xxij. et ponit trāssumptiue in canone vij. q. i. Oēs q̄ gemebāt et vexabāt a saul fugiebant ad dauid et liberauit eos. Eccl. iiij. Usq; ad mortē certa p iusticia. Dic ei Ambro. sup pūbia. Aēla est inimica serpentuz. et sic nobiles et principes debent esse inimici pdonū. iuxta illud Exod. xxij. Maleficos ne patiaris viuere sup terrā. et h̄ ex amore iusticie. Sap. i. Diligite iusticiā q̄ iudicatis terrā Nam si essent p̄cipes milites et nobiles q̄ amarēt iusticiā oēs bene starem⁹. Quia dic Lyp anus. Queq; bona in regno opat iusticia. Zalus iusticiari⁹ fuit btūs Nicola⁹. qz liberauit tres milites iniuste captos. et duos adolescentes in mortē dēnatos. vt patz in eius vita. p quo ps. xxxvi. Non vidi iustū derelictū. Aug. Si iustus essem nō timerē. Prouerbioz. x. Būdictio dñi sup caput iusti. Nō enī audiēt iustis terribile ꝟbū. Ite maledicti in ignē eternū. ps. cxi. In mēoria eterna erit iustus. ¶ Dixi secōdo ꝺmendat bat⁹ Nicola⁹ a gl'iosō egressu cū ōr. abūt in regiones longinquā accipe sibi regnū. Uidem⁹ q̄n aliq̄ psona regia pficiscit accipe aliquaz prātē. tūc vadit cū magno comitatu p̄cedentib⁹ eam cantātib⁹ tubicinis. et h̄ facit ideo. vt hoīes aut incole videntes ei⁹ gl'iosuz aduentū cū gaudio suscipiāt ip̄m et honore.

¶ Spūaliter. et sic gl'iosus ꝺfessor beatus Nicola⁹ est p̄sona regia. Isid. Si rō te rexerit rex es. si corpus seruus. Sed ip̄e p suam rōem rexit sensualitatē. que semp pna est ad malū. vt habet Genes. viij. Ip̄e ꝟo a puericia sua vsq; ad senū ingeniosam habuit rationem. vt potuit dicere illō Sap. viij. Puer erā ingeniosus. et sortit⁹ sum aiam bonā. Et p̄m hāc clarā rōem rexit sensus suos ne declinarēt in peccatū. Nic btūs Nicola⁹ hodie p mortē p̄ciosam abūt in regionem iocundam De quo Bern. in sermōe de spūali negociatione dicit. O regio sublimis et suauis plena deliciaz. ad te suspiro de valle lachrimaz. Et merito qz p̄m Aug. ibi nulla tristicia. nullus labor. null⁹ dolor. nulla mors. sed ꝑpetua sanitas p̄seuerat. Ad istā regionē puect⁹ ē honorifice p̄cedētib⁹ cātoribus .i. angel' dei. iuxta illud Isa. lv. Mōtes et colles cātabūt coz̄ eo laudē. et oīa ligna regiōis plaudēt manu. Per mōtes intelliguntur archāgeli. per colles minores. per ligna regionis anime sanctoz. Et ip̄m leter ꝺduxerūt. et accepit regnū de cozis et diadema spei de manu dei. Sap. v. vt implerēt illud Sap. x. Justū deduxit dñs p vias rectas et ostendit illi regnū dei.

¶ Dixi tercio ꝺmendat btūs Nicolaus ab amoroso regressu. cū dicit. et reuerti. Reuertitur enī btūs Nicola⁹ in remuneratiōe sibi debite seruientiū. Uidemus enī qñ rex terre suis obtinuit regnū in reuersiōe remunerat milites. sicut legit de alexādro magno cū circūiret mūdū et mlta regna dominio suo subiugaret. quotiēs regnū aut ciuitatē famosaz obtinuit. totiēs larga dona suis militib⁹ tribuit. Sic et btūs Nicolaus adept⁹ regnū celeste. Reuertit enī ad suos famulos p opationē miraculosam et assistētiā gr̄iosam eos remunerādo de seruitio sibi facto. vt legit de pluribus i necessitate eū plima inuocātib⁹. q̄b⁹ dixit. Ecce assum. p̄m illō ps. xc. Clamabit ad me et ego exaudiā eū. cū ipo sum in tribulatiōe eripiā eum et gl'ificabo eū. s. in p̄senti et futuro succurram meis meritis.

De conceptiōe beate Marie ꝟgis Sermo xi.

Quot signa in sole et luna et stellis. Luce. xxi.

¶ Lux habet multas ꝓprietates vt dicit Autor de ꝓpetatib⁹ rez. Primo tenebras pellit. secūdo gaudiuz parit. tercio securitatē inducit. quarto viā ostendit. q̄nto in oculis vibrat. Spūaliter per lucem intelligitur maria i sanctificatiōe. Unde de ea canit ecclesia. Cui⁹ vita glorioza luceꝫ dedit seculo. Et p̄mo lux tenebras pellit. sic gr̄a marie q̄s iuenit vicioz tenebras fugat De quo canit ecclesia. O xp̄i mater fulgida. scatens fons oi gr̄a. lux pellēs q̄q; nubila maria venustissima. Scōa ꝓpetas luc' ē p gaudiuz adducit. Eccl's. xi. Dulce lumē et delectabile est oculi videre solē. Et sic ꝺceptio btē marie attulit nob gaudiū. Un̄ canit eccl'ia. Gaudiū annūciauit vniuerso mūdo. Aug⁹. i sermone. Adest dies sacratissima. adest dies celeberrima. i q̄ ꝟgo maria sua sctificatiōe mūdū ꝺsolat vniūsum hodie egressa ꝟga de radice yesse. De q̄ dicit Isa. xi. Hodie flos cāpior⁹ ē de q̄ ꝓcessit iliū. ꝺ uallū. De q̄ Lāt. ij. id ē. hodie ꝺcepta ē sancta ꝟgo maria per quā maledictio mutat in benedictoz. Idcir co canit eccl'ia. Gaudeamus oēs in dño de. Si angeli gaudent merito homies pl⁹ debent gaudere. si iustus es gaude. qz ex illa cuius festū hodie celebram⁹ ort⁹ ē sol iusticie. q̄

est augmẽtator et datoꝛ gr̃e. Si captiu⁹ es aliq̃ pecato gaude. qꝛ ipa ẽ hodie pseruata. vl'fm aliq̃s sctificata a pctõ. Si p̃uatus es bonis gr̃e gaude. qꝛ ipa ẽ cũ q̃ oẽ bonũ nobis aduenit. Sap. vij. Uenert mihi oia bõa pariter cũ illa. ita q̃ dicit Anb. Non ẽ sal⁹ i mũdo nisi quã pepit ꝟgo. Ber. Tolle corp⁹ solare q̃d erit in mundo nisi tenebre. ꝛ sic tolle mariãnõ habebis lucis gl'iam. Tercio luxe curitatẽ parit. De q̃ Joh. xi. Qui ambulat i die nõ offendit quia lucẽ hui⁹ mũdi videt. Et sic maria parit nobis securitatez. Bern. Securũ accessum habes pctõꝛ ad ꝛeũ. coꝛaz pr̃e habes filiũ in hũanitate q̃ oñdit vulnera coꝛã pr̃e. mr̃em q̃ oñdit vbera. quõ nõ possunt exaudiri illa hmõi amoziss idicia Quarto luxe viã oñdit. Joh. xũ. Qui ambulat i tenebris nescit q̃ vadat. sz tunc videt. ꝛ sic maria p ei⁹ ꝟtuosam vitã oñdit nob viã ad dominũ. Un Amb. dꝟ gitate. Tal' fuit maria vt ei⁹ vita oim nostꝛ exẽplar esset ꝛ disciplia Hiero. Quicũqꝛ veniã optat marie p̃miuꝛ implozet eiusqꝛ auxiliũ ꝛ imitet exẽplũ. Quãto luxe vibrat i ocul' sigr̃ter si clari fuerit. sic claritas gr̃e sctificatõis marie i ocul'nr̃e itelligentie vibrat q̃ etiã eã nõ valeam⁹ enarare. Ber. O bñdicta ois gr̃e. q̃s lõgitudinem ꝛ latitudinẽ sctificatõnis tue gr̃e iuestigare p̃t. Hiero. reputat se indignũ dicẽs. De tali tãtaqꝛ loq̃ indignũ me fateoꝛ. Damas. Si gl'iam ei⁹ scribere volum⁹ ꝟba q̃bꝫ scribere valeam⁹ deficiũt. Aug. Si oim nostꝛ mẽbra ꝟterent in liguas nec mũa gr̃aꝛ nec gl'iaꝛ ei⁹ exp̃mere possem⁹. Et qꝛ eccl'ia celebrat festũ ꝯceptiõis scti ioh̃is. ml'to magis marie. Jõ Ber. Si rex p̃ncipia d̃ claritate pensam⁹ nil clari⁹ sole et luna et stellis possum⁹ inuenire Idcirco rõe sctificatõis gr̃e maria ꝯpar soli ꝛ lune. d̃ q̃ thema. Erũt signa in sole et luna V. In ꝟbis p̃missis ꝯmẽdat btã ꝟgo a trib⁹. Pr̃o a sctificatiõis claritate. Scõo a defectus emunitate. Tercio a stat⁹ dignitate. Pr̃imũ ibi. Erũt signa i sole. scõm ibi. et luna. terciũ ibi. ꝛ stellis. De p̃mo dic. Erũt sig̃ in sole. i. i maria ps. lxxxviij. Thron⁹ eius sicut sol in ꝯspectu meo. Idẽ. xviij. Posuit i sole tabernaculũ suũ. Et merito ꝯpar soli q̃t tuoꝛ de causis. Pr̃io sol oia lumiaria excellit. ideo dꝛ quasi sol⁹ lucens. s. p̃ ceteris. Et sic maria p̃cellit i sctitate oẽs. Prouer. vl. Mr̃te filie regũ congregauerũt diuitias. s. ꝟtutꝫ ꝛ sanctitatis. tu sola supgressa es vniuersas Unde Anb. de cõceptõne btẽ virginis. Nulli tibi o dña est equale. nil compabile. oĩe q̃d est aut supra te vl'infra te est. supra te solus ꝛeus. infra te oĩne q̃d ce⁹ nõ ẽ. Nã gr̃a splẽdoꝛ mẽtis etia splẽdebat i coꝛpe. Ecce signũ Un Hugo. Erdor gr̃e in aĩa splẽdebat vt i coꝛpe miracla fulgebat. Nã dic Hilari⁹ sup Mat. Joseph cognouit sacramẽtũ incarnatõis i maria p̃ tantum lumis radiũ. Hoc cognoscens Dyonisius ã videns dixit. Si irr̃ eruditus nõ e[st] ꝛ fidẽ nõ haberẽ aliud lumen nõ credere ꝙ oter ei⁹ splẽdoꝛẽ. Jõ de ei⁹ excellẽtia sctitatis dicit Bern. ꝙ super angelos ascẽdisse in vite sctita. trãscẽdisset. Scõo sol mediũ tenet planetas. ꝛ sic maria est mediatrix iter ꝛeũ et hoiem. Un Ber. p̃mõe de aduentu inq̃t O maria de⁹ te fact⁹ ẽ pticeps nr̃e hũanitatis vt p te pticipes efficiamus siue diuinitatis. Et sb̃dit idẽ. Qui [illegible] ꝛries refrigeras iudicis irã. p te acces[illegible] habem⁹ ad filiũ. vt p te nos suscipiat q̃ [illegible] nob ꝛeq̃ psal. lxxxij. Opar⁹ ẽ salutẽ in medio terre. i. i vtero marie. Et maria mediũ appellat. qꝛ ad illã sicut ad mediũ respiciũt oẽs. Jõ Ber. Quicq̃d offerre paras marie ꝯmẽdes. qꝛ dic Ignaci⁹. Impossibile ẽ aliquẽ saluari pctõrem nisi p tuũ o ꝟgo auxiliũ et fauorẽ. Ber. Ipa apd filiũ inducit illd euãgelicũ. memẽto fili in quo pctõribꝫ spem ꝛedisti. Mat. ix. Non est opus valentibꝫ medic⁹ sz male habẽtibꝫ Nã sicut sol die inchoat p oꝛtũ ꝛ termiat p occasum. ꝛ sic p mariã vita iusti inchoat et terminat. p̃s. cxviij. Ordinatõe tua pseverat dies. i. vita x̃piani. Tercio sol claritatẽ oĩbus ꝯmũicat. q̃a interpat sol q̃si sup oia lucens. s. fedis ꝛ mũdis. vt h̃ Matt. v. Facit solẽ suũ oꝛiri sup malos ꝛ bonos iustos ꝛ iniustos. ꝛ sic maria. Bernard⁹. Maria sinũ pietatis apit. ꝛ d̃ plẽitudie ei⁹ accipiũt oẽs. scz captiui redẽptoꝛ. egri curatoꝛ. tristes cõsolatoꝛ. pctoꝛ veniã. iust⁹ iustitiã. iust⁹ gloriã. angeli leticiã. fili⁹ dei carnis sb̃stãtiã. et tota trinitas ꝯplacẽtiã. Stãs i publico. nulli excipiẽs. nullũ ꝯtẽnẽs. nulli ꝛenegãs. dicẽs illd Ecci. xxiiij. Trãsite ad me oẽs q̃ cõcupiscitis me. Jõ Ber. i fm̃oe q̃ icipit. Tps loq̃ndi. dic. Si leat mihi coꝛdiã tua si q̃s te inuocauit in necessitatibꝫ ꝛ inuenit te defuisse. q̃si di. null⁹ talis ẽ. Dicit nãqꝫ Anb. Ois a te auersus necesse est vt intereat. ois ad te ꝯuersus impossibile est vt pereat. Quarto sol varias opatões causat. i liq̃dis siccitatem. in siccis liquiditatẽ. vt patet de luto ꝛ

siccos ⁊ induratos pctōres
qdos.i. istabiles pseuerare fa/
cñ. Tu p singulis necessitatib⁹
ater dei. tu p diūsitate laborū et
argiri diuersas medicinas. alīqs
lig⁹ vt liqscant. Jō Cassiod. in
Tu patrona hūani generis. tu
tu ifirmis medicina singu
in ꝑmōe q incipit. Signum
o trepidet accedere ad mariā
is. qz nil terribile nec auste/
auis ⁊ mitis. Et i isto sole. i.
nt signa Jsa. Sz dic̄ san.
q. cv. ar. vij. Ad miraculū et ad
uraculosum req̄runt tria. Prio q ex
cedit facultatē nature. ⁊ h factū est i maria.
qz cepit sine virili semie verū deū ⁊ hoiem.
qđ fuit sup nature facultatē. Gre. nazanze/
nus. Qđ natura nō habuit. vsus ig̃rauit. rō
nō capit. lingua eloq tacet. igenīū hebetat. ce/
lū pauet. terra stupet. h i maria factū est. Et
Ber. sup missus est. dic̄. Qđ moysi mōstratū
est in rubo et igne Exod. iij. Aaron in v̄ga ⁊
floze. Nūeri. xvij. Gedeōi in vellere et roze.
Judic̄. vi. hoc apte salomō vidit i forti mu
liere. Ezech. xliij. q vidit portā in domo dñi
clausam. Daniel vidit lapidē abscisuz ō mō
te sine manib⁹. Dan. ij. De tali signo scribit
Jsa. vij. Dabit dñs ipe vob signū. Ecce vir
go ocipiet. Reuera signū. Bern. Quis intel
lectus capere possit q ille splēdor inaccessibil
infudit se in v̄gineis viscerib⁹ qđ angel⁹ nū
ciauit dicēs. Virt⁹ altissimi obūbrabit tibi.
q.d. Quid interrogas me. tu experieris. Se
cūdo requirit ad miraculū q fiat in instanti.
⁊ sic maria in instāti vt ocepit sensit ad v̄ba ange
li dicēs. Ecce ancilla dñi fiat mihi ꝑm v̄bū
tuū. ipa ocepit vez deū et hominē. De q Au
gustin⁹ in ꝑmōe. O felix obedictia. o insignis
gratia. que dū hūiliter fidē dedit celi epifi/
cem incorpauit. Tercio requirit ad miracu/
lū q fiat raro. ⁊ sic in maria. Bern. in ꝑmone
de vigilia natiuitatis xpi. A seculo nō est au/
ditū q oipotens altissim⁹ de⁹ in mlierē descē
disset. Jsa. lxvi. Quis vnq audiuit tale vel
vidit huic sile. qđ scribit Bern. q fuit virgo
sine gūamine gūida. sine dolore puerpa. sol
matus de cella. pater de filia. creator ō creatu
ra. vt impleret illud. iij. Reg. x. Nō e sile op⁹
factū i vniūsis regnis. Ber. Multe v̄ginita
tē possident. sed nulla gaudiū mēris cū v̄/
ginitatis pudore. Ber. Sola est q gr̄ā mē
nō sensit. ⁊ sine libidiosa voluptate cōcepit.

Quartū ⁊ adiunctū qđ req̄rit ad miraculū
habet de reli. ⁊ ve. sctōz. c. gl'iosus. li. vi. dic̄
Joh. an. i glo. q debz fieri a deo nō ex arte vl
diabolo. Et h factū est in maria. ps. cxvij. A
dño factū e istud ⁊ est mirabile in oculis nris.
De q Lu. i. Virtus altissimi obumbrabit ti
bi. ⁊ spūssctūs supueniet in te K Se
cūdo maria dicit luna Cāti. vi. Que ista q
pgredit quasi aurora osurgēs. pulcra vt lu
na. Prio ideo. quia sicut luna e deco
q̄n sol nō lucet. sic maria q̄n sol. i. iusticia dei
nō lucet peccatoribus. tunc luna. i. misericordia
marie in nocte tribulatōis succurrit. Bruss.
de ꝓgatiuis btē virginis. Quos nō saluat
dei iusticia saluat misericordia marie infinita.
Jdeo Piero. in lib. de illustrib⁹ viris. In oi
tpe. in quocūq; ope q̄s exercet marie grā in
uocet. Bern. Peccatorē q̄ntūcūq; fetidum
nō abhorres si ad te suspirauerit. Scdo sic
luna est mater roris. sic maria est mr roris g̃/
tie. Luce. i. Jnuenisti enī grām apud dñm.
Anſ. O virgo bñdicta p tuā bñdictiōez g̃/
tie bñdicit oīs creatura. Bern. De⁹ redem/
ptur⁹ genus hūanū totū pcūl ꝓtulit in ma/
ria. Jdem. Quicqd in nobis est salutis et g̃/
tie ex ea nouim⁹ redundare. Jō Lan. vi. dicit
Pulcra vt luna Nota beata virgo ꝓpter
lunē put est i plenitudine. qz tūc luna habz
quadruplicē pulcritudinē. ꝑmo in luce. secū
do in virtute. tercio in rotūditate. quarto in
imagine. Sic i beata virgine quadruplex e
pulcritudo. s. puritatis in carne. pietatis in
ope. charitatis i corde. diuitatis in ventre.
Hec quattuor innuit angel⁹ dicēs Aue. i. sī
ne macla in carne. gr̄a plena. i. i corde p cha/
ritatē. dñs tecum. s. diuitatis in vētre. bñdi
cta tu in mulieribus. s. in pietatis ope. Pri
ma pulcritudo marie i carne figurat in luce
lune. eo q ipa lucet i carne sine oīmi macula.
Sap. vij. Nihil coinq̄natū i ea incurrit. Cā
dor est enī lucis eterne ⁊ speculū sine macula.
De q Cant. iiij. Tota pulcra es amica mea
⁊ macla nō est in te. Bern. Proprīū delictū
maria nō habuit. ⁊ ab alieno lōge innocens
fuit. Etiā nihil impugnatōis fuit i ea. sz pax
⁊ trāq̄llitas. qđ alijs sctis denegatū e. Anſ. ⁊
Aug. Si oēs scti ⁊ sctē interrogarēt vtrū si/
ne pctō essent. dicerēt illō. i. Joh. i. Si dixe
rim⁹ q peccatū n habem⁹ ipi nos seducim⁹
⁊ veritas in nobis nō e. Jdeo de ea pt dici il
lud Sap. vij. Nō cōparauit illi lapidē pci/
osum. i. aggregationē apostolorū. Et subdit.
Oīs aurū i cōparatōe illius. i. dē congregatō

martyrũ est velut arena exigua. ꝛ postea subdit. Tãqz lutũ estimabit argẽtũ. i. turba virginũ nihil i ꝺspectu illi⁹. ꝛ ꝑbdit. qm̃ iextinguibile est lumẽ illi⁹. Hiero. Quid nobilius sancti⁹ lucidi⁹ mr̃e dñi. q̃d splẽdidius q̃z illa quã splẽdor elegit glie. cãdor lucis eẽne ab eterno ꝓdestinauit. Prouer. xxv. Auser rubigine ꝺe argento. ꝛ egredietur vas purissimum.

¶ Scͣ pulcritudo marie ẽ pietas in operẽ. figurat in scͣ pulcritudie lune. s. m virtute. nã luna habz influẽtie virtutẽ sup mare. et sic marie pietas sup tribulatos. Nã crescẽte luna augmentat oĩa hũida. ꝛ sic ꝺe pietate marie augmẽtat misericordia et gr̃a. Eusebi⁹ in sermõe dicit Nullo tpe aut momẽto o pctõr sic vixisti vt aliq̃n expers fuer̃ gr̃e et auxilij mr̃is christi. ¶ Tercia pulcritudo marie est charitas i cor̃de. et figurat i rotũditate lune q̃ caret fine. sic charitas ꝺei ideficiẽs. Eccl. xxiiij. Usq̃z ad futurũ seculũ nõ ꝺesinã. Nã i passiõe cũ sol eclypsim pateret tũc maria vt luna lucebat ꝑ cruce. Hãc charitatẽ ꝺstãtissimã q̃tidie nobis exhibet dicẽs Eccl. xxiiij. Trãsite ad me oẽs q̃ ꝺcupiscitis me. ꝛ a generatõibꝫ meis adiplemi. Nam dic̃ Chrys. in ẽmõe. Nũq̃z repperi aliquẽ laudituũ q̃ se marie faceret sedulũ mistr̃. ¶ Quarta pulcritudo marie ẽ diuinitas i vẽtre. ꝛ figurat ꝑ imaginẽ lune q̃ videt i plenilunio. Et sic maria habuit in se filiũ ꝺei q̃ ẽ imago pr̃is. Brego. Quẽ celi ꝛ terra capere nõ poterãt tuo gremio ꝺtulisti. Ipa salutẽ mũdo edidit. Anr̃. Nõ est sal⁹ in mũdo nisi quã pepit v̄go. Iõ Ignaci⁹ dic̃. Impossibile est aliquẽ pctõrẽ saluari o v̄go nisi ꝑ tuũ auxiliũ et fauorẽ

Sermo xij. Ad idem

Ignũ magnũ

apparuit in celo. mlier amicta sole ꝛ luna ſb pedibꝫ eius. Apocal. xij.

Thema. ¶ Signũ est magne dignitat̃ alicui⁹ ciuitatis. cui alie ciuitates sunt ſb tributo. ꝛ ipa sola ꝓuilegiata ẽ q̃ sit libera ꝛ nihil tributi soluet Spũal̃r. sic oĩs creatura pure hũana fuit pctõ subdita. et ꝑ ꝺsequens diabolo tributaria. excepta btã v̄gine que prouilegio eterni regis ꝺotata est vt esset libera a cẽsu peccati et tributo culpe. Iõ Anr̃. ꝺ ꝺceptu v̄ginis dicit. Si oẽs scti ꝛ sctẽ interrogarẽt vtrũ sine peccato essent. puto q̃ nõderet illꝺ .i. Joh. i. Si dixerimus q̃ peccatũ nõ habemus ipi nos seducimus et veritas in nobis nõ est. ꝺempta beata virgie. Fit xlij. Tpe egestatis caristie tota fuit tributaria pharaõi. excepta terra q̃ fuit libera ex legis ꝓuilegio ter. tpus quo fuit tãta caristia gr̃ ꝓmoz parentũ. oĩs creatura hũ butaria pctõ. ꝺempta sacerꝺota maria. ꝛ quo p̃s. lxxxiij. Bñdixisti tuã. s. p gr̃az ꝓuilegij. Et ꝛecuit De q̃ Aug⁹ in ꝺ natura et gr̃a. agit ꝺe maria nullã prius volo h qz meruit illũ ꝺcipe quẽ nullũ ꝺst se peccatũ. De quo habet figura Lũ venit diluuiũ aqua operuit o.. altioz q̃ndecim cubitis ꝑterq̃z padisũ. Spiritualiter p aq̃s diluuiũ itelligit pctm̃. Ps. lxviij. Saluũ me fac ꝺe⁹ qm̃ intrauerũt aq̃ vsq̃z ad aiam meã. i. pctm̃ opuit oẽs mõtes. i. oẽs sctos ꝑterq̃z padisum. i. btãm v̄ginẽ. De q̃ Eccl. xl. Sicut padisus i bñdictõibꝫ. sic maria in ꝓuilegijs. De q̃ Ber̃. Maria ꝓprium pctm̃ nõ habuit ꝛ ab alieno lege innocẽs fuit. Et h̃ vidit iohes et mirabat dicẽs. Signũ magnũ apparuit i celo. mlier amicta ꝛc

¶ In v̄bis pmissis btã v̄go ꝺmonstrat a tribꝫ Primo a statꝰ dignitat̃. Scͦo a sctitatis claritate. Tercio a ꝛfect⁹ munita te. Primũ patet in principio. ibi. Signũ magnũ apparuit in celo. scͦm ibi. mulier amicta sole. terciũ ibi. luna sub pedibꝫ ei⁹. De pmo dic̃. Signũ magnũ apparuit in celo .i. maria. ¶ Nota maria comparat celo triplici de causa Prio rõe inhabitatõis. scͦo rõe eleuatiõis. tercio rõe clarificatõis. Prio rõe inhabitationis. q̃z celũ est ꝺi habitaculũ. Isa. lxvi. Celũ mihi sedes ẽ. nõ q̃ ꝺ⁹ essz ibi solũ. sic ꝺ nõ alibi. q̃z dicit mgr̃ in. i. dis. xxxvi. c. i. Deus ẽ vbiq̃z essentialiter. psentialiter. ꝛ potẽtialit̃. Nam ipe ẽ in celo laudabil̃. i creaturis mirabilis. i angelis ꝺsiderabilis. Matth. xviij. Angeli coz semp vident faciẽ patris. In hoib⁹ bonis amabil̃. in malis tolerabil̃. in se incõprehẽsibilis. In maria per carnis susceptionẽ fact⁹ ẽ vlsibil̃. Bre. Quẽ celi ꝛ terra capere ñ poterãt tuo gremio ꝺtulisti. Eccl. xxiiij. Qui creauit me reqeuit in tabernaculo meo. Scͦo rõe eleuatõis. q̃z sicut celũ eleuatũ est a terra. sic maria vltra oẽs creaturas. Iõ ꝺz Eccl. xxiiij. Ego i altissimis habito. Anr̃. ꝺ ꝺceptõe btẽ v̄gis. O dña nihil tibi equale. oĩe qꝺ est aut infra te aut supra te. sup te solus ꝺ⁹. infra te oẽ illꝺ qꝺ ꝺus nõ est. M Nã ipa fuit alta i trib. Prio i puritate. nã

nullus puluis peccati eā maculauit. Canti. iiij. Tota pulcra es amica mea ⁊ macla nō ē in te. vbi dic̄ Ans. Ea puritate nitebat qua maior sb deo intelligi nequit. Rōez dic̄ sctūs Tho. pte. i. q. iij. ar. xxvi. De ḡnto magis aliq̄d appropinquat p̄mo p̄ncipio ꝛe tāto magis pticipat effectū ei⁹. Exēplificat Dyoni. i celesti hierarchia. Angeli q̄ sunt deo ppinq̄ores magis pticipāt bonis diuis q̄ hoies. xp̄s aūt est p̄ncipiū gr̄e p̄m diuitatē autoritatiue. p̄m hūanitatē misterialiter. Johan. i. Gr̄a ⁊ v̄itas p ih̄m christū facta ē. Sz maria est magis ppinq̄ssima ihu xp̄o. eo q̄ ipe assūpta hūanitatē cepit. iō alta ē maria in puritate. Scdo alta ē maria i gr̄e v̄btate. Ecci xxiiij. In me ois gr̄a vie ⁊ veritatis. ac si diceret. Ois gr̄a oib⁹ hoib⁹ in p̄senti ⁊ in futuro necessaria mīficorditer est mihi collata. Dierony. Ceteris per partes. marie v̄o se tota infudit gr̄e plenitudo. Tercio ē alta i v̄tuositate. Prou. vlti. Mlte filie congregauerūt diuitias tu sola supergressa es vniūsas. Ber. Ipa excessit fidē p̄triarchaz. spez pphetaz. charitatē apl'oz. constātiā martyz. sobrietatē ⁊ mīficordiā confessoz. castitatē v̄ginū. fecūditatē coniugaliū. Dicro. Nullo genere virtutū vacauit cui angel⁹ plēitudinē gr̄e p̄misit. Ruth. iij. Scit ois pp'l's te ee mlierē v̄tutis. Tercio maria dr celū rōe clarificatōis. qz celū empireū ē lucidū. ⁊ sic maria. Hugo. Splēdor gr̄e i aīa splēdebat q̄ i corpe eius miracla faciebat. Nā dicit Hilarius super Matthēū. Joseph cognouit sacramētū incarnatōis p diuini lumis radiū q̄ i ea nitebat. eo q̄ veruz deū ⁊ hoiez i vtero habebat. Hoc cognoscēs dyonisi⁹ videns eam dixit. Si diuis lr̄is eruditꝰ nō essem ⁊ fidē ñ haberē aliō lumē nō crederē ppt ei⁹ splēdorem Idcirco his de causis maria vocat lūē. Jōbñ dr. Signū magnū apparuit i celo. i. btā v̄gine. ¶ Dixi scdo ꝺmēdat btā v̄go a sctitatis claritate. ibi. mlier amicta sole. Bern. Quotiēs sacra scp̄tura talia v̄ba nob ꝓponit in ōb⁹ exterioz notatio nō potuit eē vera h̄ spūssctūs nobis innuit vt mysticū sensum inquiramus. Et sic intelligit de pp̄etatibus solis q̄ alures sunt. Prio gaudiū generat. secūdo securitatē parit. tercio viā ondit. q̄rto i oculis vibrat. q̄nto mediū tenet. sexto claritatē oib⁹ ꝺmūicat. septimo varias operatōes causat. Quere de deductōe hanz sup̄ in p̄mōe p̄cedenti ad p̄ncipiū. ¶ Dixi tercio ꝺmēdat btā virgo a defect⁹ emunitate. ibi. ⁊ luna sb pedib⁹ eius. Per lunā intelligit defect⁹. ⁊ sic p lune supp̄editatōem oim defectuū designamus ꝺculcatōem. Et sunt septē. Prim⁹ pctī feditas. Ro. iij. Oēs peccauerūt ⁊ egent gl̄ia dei. intellige p̄m ꝺmunē cursum. ad Eph̄. ij. Eram⁹ natura filij ire. Et Eccli. xli. Ue vobis q̄ derelinq̄stis legē dñi altissimi. si nati fueritis i maledictōe nascemi. si mortui fueritis in maledictōe morieni. ps. l. Ecce in iniq̄tatib⁹ conceptus sum. ⁊ Prouer. xx. Quis p̄t dicere. mūdū est cor meū. q. d. nullus p̄m cōmunem cursum. De quo Aug. et habet d cōse. dist. iij. firmissime. Firmissime tene ⁊ nullatenus dubites omnē hoiem ꝺcubitu viri ⁊ mlieris genitū ꝺceptū fuisse in pctō. Ubi dicit Scot⁹. h̄ verū ē p̄m ꝺmunē cursum nature. nō aūt p̄m p̄uilegiū. Ipa v̄o virgo btā speciali p̄uilegio fuit p̄seruata. Od ꝺsideraſ salomon in spū dixit Cāti. iij. Tota pulcra es amica mea et macula nō est in te. Nam si vnq̄z fuisset i pctō originali ꝺcepta ñ possz p eodem tpe dici imacl'ata ¶ Pro quo sciēdū btā v̄go merito fuit p̄seruata ab originali pctō. vt dic̄ Alexāder sup Cāti. Rich. de sctō victo. et Hugo. Thomas de argentina. Petrus de cādia. Nam deus potuit matrē suam a peccato originali p̄seruare. Silz et decuit rōe matris et filij. ¶ Dixi p̄mo de⁹ potuit matrē a peccato originali p̄seruare. quia p̄ceps statuēs legē autoritate sua eadē autoritate p̄t legē eandē reuocare. qz lex ista habet vim ex ei⁹ institutōe. Itē p̄t eandē legem ad tps suspēdere. Itē p̄t eadē autoritate cū aliq̄b⁹ dispēsare. vl' p̄t alicui p̄uilegiū dare. Dia ista patēt in legib⁹ diuisim. vt institut⁹ ⁊ autentica. ⁊ aliis libris legalib⁹. Et de h̄ etiā sunt exēpla i sacra scriptura. De primo. circūcisio fuit data a dño deo rege supmo sb anathemat⁹ p̄cepto. vt h̄ Gene. xvij. Masculꝰ cui⁹ p̄pucij caro circūcisa nō fuerit delebit aīa illa de pp'lo suo. Sed hec lex i nouo testamēto totaliter est reuocata. De q̄ apl'us Gal. vi. In xp̄o ih̄u neq̄z circūcisio aliq̄d valet neq̄z p̄pucium sz noua creatura. Et ibid̄ ca. v. Dico vobis qm̄ si circūcidami xp̄s vobis nihil p̄derit. Et p⁹ dicit vos in libtatē vocati estis. s. a corpali circūcisiōe. De scdo. s. de dispensatiōe ad tps habet etiā d circūcisiōe. qz ad tps fuit suspēsa i deserto. et h̄ ppter laborem itineris. Exo. iij. De tercio. s. de dispensatione legis Exo. xi. Nam nō spoliare paupere fuit lex a dño data. imo nec primū quē cunq̄z. vt Leui. xix. et tamē p̄ceptū fuit fl/

De cõceptõe btẽ marie virginis

ihs ist spoliare egiptios. vt habet Exod. xi. Et sic dñs legis pt circa legẽ dispẽsare. sic t fecit btẽ ꝑgini q̃ fuit singulariter ꝓuilegiata sic ꝙ sine originali pctõ est ꝛcepta. De q̃ dicit Scotus sup. iij. sñiar. di. iij. Deꝰ potuit ꝓseruare semen ꝛcisum ab ista morbida infectõe manente substantia eiꝰ. sicut ꝓseruauit tres pueros in camino ignis. Dañ. iij. Alio mõ dicit Scotus. ꝛcus potuit illõ semen mundasse. Tercio dicit. ꝛcꝰ potuit in eodẽ instãti corpus pfectũ organizatũ imediate sua ꝙte mutare ab illa ꝛtracta q̃litate ante infusionem. t post hãc aiam creãdo corpi infũdere. et grã sanctificãtẽ in ipa creare. ¶ Secũdo ꝛcuit btãm virginẽ ꝓseruari ab originali pctõ. De q̃ Anſ. ꝺ ꝛceptu virginali. Decuit vt ista virgo ea puritate niteret q̃ sub ꝛco maior intelligi neq̃t. Sed si nõ fuisset ꝓseruata tunc fuisset maior puritas angelica. qõ ẽ ꝛtra Aug. q̃ dicit. Tãta est puritas marie vt angelica dignitas nõ audeat se ei ꝛpare. ¶ Tercio decuit. nã si nõ fuisset ꝓseruata tũc maior fuisset puritas ꝓmor. parẽtũ. videlicz ade t eue tpe innocẽtie q̃ fuerũt in originali iusticia. Mõ ꝛcuit maiꝰ ꝓuilegiũ conferre ade t eue q̃z ꝛci matri marie Quarto ꝛcuit eã ꝓseruari. Nã dicit Aug. Nõ decuit ꝙ corpus marie fuisset incineratũ et corruptũ. Sz maior est corruptio aie q̃z corpis. q̃ christꝰ mlto minus pmisit ꝙ aia virginis subiacerek pctõ originali si nõ voluit pmittere corruptiõem corpis eius. ¶ Quito ꝛcuit ipam ꝓseruari. Nã sicut mater dñi sup oẽs choros angelorũ erat exaltãda. ita ꝛcuit vt angelicis ꝓuilegiis essz honorãda. Mõ oẽs angeli erãt in innocẽtia creati sine originali pctõ. et non est verisile ꝙ aliqua creatura q̃ fuit in ira dei fieret omnibꝰ angelis prelata. Igit Bern. dicit. Nequaq̃z sup oẽs choros angelorũ ascẽdisset si eos i puritate nõ transcẽdisset. ¶ Sexto ꝛcuit eã ꝓseruari. q̃ nõ est ꝛcẽs aliquẽ filiũ suã mrem odio hre. cuz sit ꝓceptũ Exo. xx. Honora prem t matrem Mõ si fuisset in pctõ originali ꝛcepta tunc eius filiꝰ ita odio eã habuisset vt sententiaz ꝺemnatõis ꝛra eam ꝛtulisset. qõ nõ ẽ verisimile. ¶ Septimo ꝛcuit eã ꝓseruari. Nã q̃cq̃d honoris et laudis possumꝰ ꝛbemꝰ dei genitrici attribuere. De q̃ Iero. in ſmõe ꝛ assumptõe. Quicq̃d ei digne impensum fuerit totũ ad laudẽ dei ptinet. Oppositũ ꝙ tenentes arguũt sic. allegãtes ꝓmo ps. xiij. t liij. dicẽtẽ. Omnes ꝛclinauerũt vsq̃z ad vnũ

Itẽ ps. cxv. Omnis hõ mẽdax. t allegant apl'm Ro. iij. Oẽs peccauerũt t egẽt gratia dei. Scotꝰ dicit ista solucõdo. ꝙ verũ ẽ ꝛ omnẽ mõ loquẽdi. nõ aũt singulari ꝓuilegio. ¶ Secũdo arguũt. si fuisset ꝓseruata a pctõ originali tũc fuisz xpõ eiꝰ filio pificata. Rñdet Scotus ꝙ non. quia adhuc est triplex differẽtia inf matrẽ et filiuz. Prio q̃tũ ad mysterium incarnatõis et generatõis. qz nõ fuit ꝛcepta a spũsctõ ꝙgo maria. nec sine corruptõe matris genita sic xps. Scõo fuit differẽtia q̃ntũ ad mysteriũ ꝓseruatõis. quia xps nõ indiguit ꝓseruari. ipa ꝙo habuit indigentiã ꝓseruãdi. Tercio fuit differẽtia q̃ntũ ad mysteriũ glificatõis. qz aia christi fuit ab instãti ꝛceptiõis btã. habens fruitionẽ ꝛritatis. nõ sic aia btẽ virginis. Ideo Aug. ꝺ natura et grã dicit. Cum de ꝓccatis agit nullã prius de ea volo fieri mentiõem. Et Origen. Sic mater dñi fuit intacta ita immaculata t incorrupta. Si originalẽ maculã ꝛtraxisz p quãcũq̃z horã imaculata nõ fuisset Jõ Ber. dicit. Decuit reginã ꝙginũ sine omi macla vitã ducere. qz genuit illũ quẽ nulluz cõstat ꝓccarũ habere. ¶ Tercio arguũt sic. Si mr dñi fuisset ꝓseruata et nõ ꝛtrisset originale ꝓccatũ tũc nõ indiguisset redemptõe. Respondet Anſ. lib. ij. Cur deꝰ hõ. c. t. Indiguit redẽptiõe t xpi passiõe nõ ꝓpr pctm qõ ifuit sed ꝓpter pctm qõ ifuisset nisi ipemet ex speciali ꝓuilegio ipam ꝓseruasset. Un q̃ntũ fuit ex pte hũane nate t q̃tũ fuit ex pte suipi ipsa ꝛtrisset originale nisi fuisset a deo ꝓseruata specialiter. Et ideo indiguit ista satisfactione. nõ ꝓ pctõ qõ in fuit sed ꝓ delicto quod actu infuisz q̃tũ fuit ex pte sua. Uel dicitur sic ꝙ indiguit illa redemptõe nõ ꝓpter peccatũ qõ ꝛtraxit sed ꝓpter ianue celestis aptõem. Unde q̃uis mlti scti patres etiã hic in vita fuerũt mũdati ab omi pctõ tã actuali q̃z originali. t taliter ꝙ nulla amplꝰ pena ipis ꝛcedentibꝰ ꝛrebat. nihilominꝰ celestẽ padisum introire nõ potuerũt ꝓpter diuinũ ꝛcretũ. q̃ ꝓpter ꝓmorũ parẽtũ peccatũ ꝺcreuit ꝙ nullus p ꝓpagatiõem genitus limbuz euaderet et celestẽ padisum intraret nisi per passionem christi filij dei incarnati. ¶ Quarto arguũt sic allegãtes. Damascenũ dicẽtez ꝙ sctus spũs venit in ipam purgans. Rñdet ꝙ aliq̃d ꝺz purgari dupl'r Uno mõ ꝙ aliq̃d imũdũ auferẽ. Alio mõ ꝙ aliq̃ pfectõ supaddit ꝓ qua nõ solũ mũdũ ostendit. sz etiã ab omi imũditia peccati pseruat. Prio mõ

nō intelligit Damas. dictū sz scdo mō. et sic oportet intelligi oīm̃e dictū tā sctōz qz magistroz q̄ dicit q̄ ip̄a sctificata fuit i vtero. h̄ ē q̄ deus infundēs aiam ei⁹ corpi p̄us fotute spūssctī ab oīni feditatis ctractiōe mūdato vl purgato in eodē instanti infudit ei grām sanctificantē aut gratiā gtificātē. nō q̄ purgaret eam ab aliqua culpa que p̄fuit. sz vltra illā mundatōem seu p̄fuatōem gtis dataz que istā vnionē p̄uenit eā gtiosiorē t pfectiorem reddidit. Hec q̄ dicitur p̄ma sctificatio Hec eadem grā in ceptōne filij sui fuit augmentata. t dicit secūda sanctificatio. Hec eadem grā in assumptōe fuit cōsummata. qz tūc facta fuit eius glificatio. Ideo corrclarie sequit q̄ sctificare pp̄e loquēdo nō est idem qd mūdare vl purgare. sed potiꝰ sanctū facere. vl sctitatē alicuiꝰ ꝓfuare Idcirco cōcludit mgr Alexander asserēs cum esset mgr theologie existens i scholis publice t ptinaciter voluit contrariū docere. Et dicit. Teste sole iusticie arripuit me tā repentinus morbus q̄ eodem die t annis singulis me exercitauit. ita q̄ omni die ceptōnis officiū magisterij nunq̄ exercere potui. vnde auditores et cōsocij mei estimātes istū morbū euenire mihi qz impugnabā festū ceptōnis btē v̄ginis corripuerūt me et sanū consiliū ab eisdē recepi vt de illo festo crederē ꝓgruū et istō festum celebrādū annuatim sentirē. Qd et feci t docēdū t assero. Hec Alexāder. Et h̄ p̄euidens Salomō i spū dicit Sap. vij. Nil coinq̄natū in ea. Ideo cōcludit p̄fat⁹ magister Alexāder sup Cāti. i fine q̄ h̄ festū ceptōis btē v̄ginis hr̄ p reuelatōez factā abbati Elsino sub redemptōne mortis que nō debet discredi sicut nec reuelatōes sanctorū patrū Nam natiuitas virginis celebrat ꝓpter reuelatōnem factam cuidam solitario. Quare ergo cōceptio btē v̄gis nō deberet celebrari ꝓpter reuelatō factā isti abbati sancto.

Sermo xiij. Ad idem

Pulcra es t decora

p filia hierusalē. scribit Cāt. vi. ozginaliter. t legit in p̄senti festiuitate in matutino officio hīstorialiter. Rex volēs sibi cōstruere palaciū habitatōis. licz rīspicit ad h̄ vt oīa habitacla sint decorata. signāter tn̄ habet respectū ad habitaculū suū quod p̄ se inhabitare velit. vt ē aula regia. q̄ hec aula sit decora. Spiritualiter. sic rex glorie. rex regū t dñs dominātiū dei filiꝰ inhabitare decreuit cum homibꝰ. vt p̄misit p ꝓphetā Zacha. ij. Ego veniā et habitabo i medio vestri. Et vt scribit Johes Apocal. xxi. Habitabit cū eis eoz deus. Licz oīa habitacula. id ē electorū corda debent eē mūda. vt docet Isa. i. Lauami et mundi estote. Ratio qz nō habitabit in corpe subdito peccatis. Sap. i. signāter aula regia. i. btā v̄go maria debuit esse munda. Quod figuratur ij. Reg. x. Salomon fecit sibi thronū ō ebore grandem. t vestiuit eū auro purissimo. et habuit sed gdus. summitas eiꝰ erat rotūda. t due manus erāt tenētes hinc inde. t duo leones erāt iuxta manus. t duodecim leunculi. Sic spūaliter per salomonem intelligit christꝰ. Matth. xij. Ecce plꝰ q̄ salomon hic. qui parauit sibi thronū. i. matrē benedictā gloriosam v̄ginē mariā de ebore castitatis et de auro charitatis. Cāti. ij. Ordinauit in me charitatē Sex gdꝰ ascēdebat. h̄ ē sex ordines sctōz trāsgredit. scāgelōz. ꝓphetarū. apl̄oz. martyz. cōfessoz et virginū. Sūmitas throni erat rotūda. i. tota ꝓfectat clara. De q̄ Aug. Quē ignorare potuit in qua plenitudo diuīnitatis corpaliter inhabitauit Duo leones sunt duo testamēta. s. vet⁹ t nouū. Et duodecim leunculi sunt duodecī articuli fidei. Et subdit. nō erat opꝰ tale i vniuersis regnis. i. ip̄a excedit oēs sctōs i sctitate et dignitate. De quo Chrīs. Nihil i gl̄ia oīm̃ p̄cedētiū memoria. t Iero. Quid nobilꝰ. q̄d ab eterno sanctꝰ mr̄e dñi. q̄d splendidꝰ q̄z illa quā splēdoz elegit et cādoz lucz eterne ab eterno p̄destinauit. Jō p̄s. dic̄ p̄s. lxxxvij. Thronꝰ eiꝰ sicut sol in cōspectu meo Propter qd̄ p̄uidens eā salomō Cāti. vi. dicit. Pulcra es t decora filia hierl̄m. In suma v̄boz duo innuunt. Prio ꝓpter beate marie v̄gīnis puritas et decor. scdo sibiungit eiꝰ dignitatē t honorē. Primū ibi. pulcra es t decora. scdm ibi. filia hierl̄m. De p̄mo dic̄. pulcra es t decora. Glo. pulcra facie et decora mēte. Pl̄cra facie fuit vt dic̄ Amb. Nullus eni eā aspicere potuit q̄n eaz nō amaret. nullꝰ eā amauit q̄ eā inordiate cupiscere. Idcirco compat cedro Ecci. xxiij. Quasi cedrus exaltata sum in libano. qd̄ interp̄tatur cādidatio. nam cedrꝰ suo odore serpētes interficit. sic marie cādida v̄gitas t cordis eiꝰ puritas interficit oēs carnis cupiscētias t oēs inordiatos aīos seu motꝰ. Nā facies eiꝰ ita radiabat q̄ dixit Dyonisiꝰ. Si diuinis lr̄is

eruditus nõ essem et fidẽ nõ habere aliõ lumẽ nõ crederẽ ppter eius splẽdorẽ. Et sic erat pulcra facie. Scõo fuit decora mẽte. nã intus nitebat omni puritate. ¶ Triplex enĩ fuit eius puritas. s. pfecta. ctinua. z ipmixta. Prõo eius puritas fuit pfecta. qz trãscẽdit puritatẽ hũanã et angelicã. z appropiquat ad puritatẽ diuinaz. Prõo enĩ dico eius puritas trãscẽdit oẽz puritatẽ. De q̃ puer. vl. Multe filie regũ congregauerũt diuitias. s. puritatis. q̃s tu sola supgressa es vniũsas. Et loq̃t Anſ. õ ceptu ẽginali. Nil tibi o dña eccle. nil opabile. ome qõ est aut supẽ te aut infra te est. supra te solus deus. infra te ome illõ qõ deus nõ est. Ita etiã trãscẽdit puritatẽ angelicã. De quo Berñ. Sic eius fuit mẽtis puritas vt se ei nõ audeat compare ãgelica dignitas. Et si angelos trãscẽdit pẽsã quante pfectõis eius puritas fuit. ita vt ad puritatem diuinã appropinquauit. vt etiã puritatẽ diuinã novem mẽsibus in vtero baiulauit. z candorem eterne lucis huic mũdo apportauit. De quo Grego. in pfatõe. Huic mũdo lumẽ eternũ effudit iesum christũ dñm nostr. Et sic eius puritas fuit pfecta. ¶ Scõo fuit eius puritas cõtinua. qz nõ interpolata. i. non vnterlaſ. qz a deo firmata. Un̄ Eccl. xxiiij. Et sic i syon firmata sum. b est in potẽtia liberi arbitrij. ¶ Unde liberuz arbitriũ põt cõsiderari q̃ dupliciter. Prõo put se habz indifferẽter ad peccãdũ vel nõ peccandũ. z sic liberz arbitriũ fuit in statu innocẽtie in primis parentib9. quia adã potuit nõ peccare. De q̃ Eccli. xv. Deus creauit hominẽ et reliq̃t eũ in manu cõsilij sui. Scõo cõsiderat liberz arbitriũ cũ dispositõe ad peccãdũ. z hoc est in regeneratis p baptismũ. qz fomes peccati manet z eis nõ auferẽ. De q̃ puer. xx. Quis pt dicere mũdũ est corẽeũ. purus sum a pcõ. q. d. null9. De q̃ Rich. sup Isa. i. dicit. Liberz arbitriũ ante puaricatõem omia libere habuit. nihil cõtra dictõnis inuenit q̃diu suo cupiori sponte se obiecit. sed post puaricatõem est rebellio i cogitatõibz. affectibz. in locutõibz. et operatõibus. vt iã implẽt illud Berñ. viij. Sensus z cogitatio hois ab adolescentia sua sunt ad malũ. Tercio cõsiderat liberz arbitriũ cuz necessitate ad peccãdũ. Hoc mõ ẽt nõ regeneratis p baptismũ. in q̃bus fomes nõ solũ est dispositio sz q̃si necessitas ad peccãdũ. Quarto cõsiderat liberz arbitriũ cũ dispositõe ad nõ peccandũ. i. nullo mõ peccãdũ. z sic se habẽt liberz arbitriũ in ãgelis et beatis. quia liberũ arbitriũ eoz est i bono cõfirmatũ. Et sic fuit in btã virgine qz fomes totaliter fuit ablata. z nullã inclinatõem habuit ad malũ. nec difficultatẽ ad bonũ. quod nulli sctõz legit cessum. De quo Aug. Si oẽs scti z sctẽ interrogarẽt vtz sine peccato essent dicerẽt illõ i. Joh. i. Si dixerimus qz peccatũ nõ habemus ipi nos seducim9 et vitas in nobis nõ est. Depta gl'iosa virgie maria De q̃ Ber̃. Prõo priũ delectũ maria n habuit. z ab alieno longe innocẽs fuit. Nã gra dei ita rutilabat in eius mẽte vt resplẽdebat i corpis facie. q̃ hilarius dicit. Joseph cognuit sacramẽtũ p diuini luminis radiũ dẽ. ¶ Tercio imprimis fuit eius puritas. qz nõ habuit admixtionẽ originaliz pcti. nec actualis venialis nec mortalis. Nõ originaliz. quia fuit ex spẽali pilegio cõseruata. De quo Anſ. de cõceptu virginali. Decuit vt ista virgo ea puritate niteret sub deo qua maior intelligi nequit. Nec habuit admixtionẽ peccati mortalis. qz fuit a puritate filij et clemẽtia spũssctĩ impregnata. Nec venialis. qz fuit a potẽtia pris obũbrata. Jõ potuit dicere illõ Eccl. xxiiij. Quasi balsamũ nõ admixtũ odor meus. Propt q̃ dicẽ Ber̃. Decuit reginã virginẽ sine omni peccato vitã ducere. qz genuit illũ quẽ nullũ constat hãre peccatũ. Et taliter pfuatio decuit eã. vt pbaz multis psuasiõibz z rõibz in scõo mẽbro pcedentis admonis. vide sup. ¶ Dixi secũdo innuit eius honorẽ z dignitatẽ. cũ dicit. filia hierusalẽ. Dicit Anſ. cãtuarien̄ eps. Multoties euenit in scriptura vt vnũ verbũ significat pla. vbi gra. vt leo z hierusalẽ. Leo aliqñ significat diabolũ. De q̃. i. Pe. v. Adũsarius vr diabolus q̃si leo rugiẽs circuit. Aliqñ leo significat xpm. Apoca. v. Ecce vicit leo d tribu iuda. Sic hierlm capit aliqñ p ciuitate terrestri q̃ fuit ciuitas sanguinaria z occisiõis. Mat. xxiij. Hierlm hierlm q̃ occidis pphetas. Aliqñ capit p regno celesti. de q̃ Bal. iiij. Illa q̃ sursum est hierlm libera est q̃ est mr nra. Aliqñ capit p ecclia militanti. vt in ps. cxlvi. Edificans hierlm dñs. i. ecclesiã militantẽ cumulãs pdicatõe z signis. Aliqñ p btã virgie. vt i pñti themate. pulcra es z decora filia hierlm. ¶ Et merito btã virgo significat p hierlm. z hoc qñq̃ d causis. Prõo rõe dilectõis. Scõo rõe opulẽtie z repletõis. tercio rõe situatõis. qrto rõe glificatõis. quinto ratõe refugij et oblatõis. Prõo maria vocat hierusalẽ ratõne dilectõis. Fuit enim hierusalem ciuitas dilecta domiõ

pō.lxxxvi. Diligit dñs portas syon sup oīa tabernacla iacob. Et sic btā ygo diligebat a deo sup oēs mlieres. t figurat p Hester. ij. c. Adamauit eā rex assuer⁹ sup oēs mulieres. ppter qō pt dici de ea illud Sap. viij. Dñs oīm dilexit eā. Reuera dilexit. Nā fm gre. Probatio dilectōis ē exhibitio opis ¶ Et sic de⁹ ml'ta p̄rogatiua oñdit ei p alīs sanctis. Prio ab eterno eā p̄figurauit. puer. viij. Dñs possedit me ab initio viaꝝ suaꝝ a pncipio antequā q̄cq̄ faceret ab eterno ordinata sum. Jpa est rubꝫ moysi Exo. iij. q̄ ardebat t nō ꝯburebat. Jpa est vell⁹ gedeonis Judicū. vi. qō maduit. t tell⁹ arida mānā. Jpa est templū salomōis. Jpa est porta ezechielis Ezech. xliij. que fuit clausa t null⁹ trānsiuit per eā nisi rex. Ideo Ber. Jpa est a patriarchis p̄figurata. a pphetis p̄nūciata. a deo p̄ordinata. Et fm Damas. Jpa dei genitrix ygo ab eterno est p̄uisa in trinitatis cōsilio. Scdo ipa est ab angelo reuerēter salutata. Lu. i. Aue gr̄a plena. O inaudita salutatō. nulli sctōꝝ legit h̄ cōcessum. q̄a null⁹ sine vi deempta illa sola. Tercio ipa est spūsctō obumbrata. Bern. Quis eni intellect⁹ capere possit qualiter splēdor ille inaccessibil' ygine is se infudit visceribꝫ. nisi forsitan illa q̄ expiri meruit. Lu. i. Et virtus altissimi obūbrabit tibi. q. d. In altissima ytute spūsscti opatōnem in suo secretissimo consilio occultabit. Quarto apparuit signū dilectōis. vt diuino ꝯceptu fecūdata deū et hoiem parturiuit Nā si de btā elizabeth legit q̄ humano more ꝯcepit t pepit hoiem p̄ assueti ꝯgtulabāt eo p̄ dñs magnificauit misericordiā suā cū illa. q̄d de btā ygine que nō tm hoiem sz deum t hoiem ptulit nobis ad salutē. ppter qō elizabeth eā bndixit Lu. i. Bndicta tu i mulieribꝫ. Quintū p̄uilegiū ē q̄ i ꝯceptu nō fuit gnata vt alie ml'ieres. Rō aug. qz portauit il luz a q̄ portabat. Ideo Bern. inq̄t. Sola illa gnedinē nō sensit q̄ sola sine libidiosa voluptate ꝯcepit. Unde ab initio fuit p̄ ceteras ml'ieres miseria gnedis ex ꝯceptu affligit. ipa vero cum gaudio mōtana ascendit. Sextū p̄uilegiū amoris est p̄ in partu ꝺ dolore nō est aggnata. licz omnibꝫ mulieribꝫ i psona eue dictū est Gene. iij. Multiplicabo erūnas tuas. i dolore paries filios tuos. De ea aūt scribit Jsa. vi. Quis vnq̄ audiuit tale. et q̄s vidit huic sile. s. p̄ ygo parerem sine lesione pudoris. Nec mirū fm Ber. qz noua plē nouo modo edidit. qz canit eccl'ia. Sicut sidus radiū parit ygo filiū pari forma. Neq̄ sidus radio neq̄ ygo filio fit corrupta. Septimū p̄uilegiū qz in partu et p⁹ partū inuiolata pmānsit. De q̄ Aug. O bene dicta ygo maria. fili⁹ tuus fecunditatē tibi tribuit. t ygnitatis gl'iam nō abstulit. q̄d nulli alteri collatū est. De q̄ Bern. Ml'te ygitatem possident. sz nulla habēs gaudiū matris cū ygnitatis pudore. ¶ Scdo maria dicta est hierl'm rōe opulētie t repletōnis. qz scribit Jsa. xxxiij. Uident ocl'i tui hierusalē ciuitatē opulentā. Et sic maria ē diues i ytutibꝫ. De q̄bꝫ diuitijs scribit Bre. Uere ditie nō sunt opes sed ytutes. his abūdat. puer. vl. Multe filie regū ꝯgregauerūt diuitias. s. virtutū. quas tu supgressa es vniuersas Bern. Jpa excessit fidem patriarcharū. spem pphetārū. charitatē apl'oꝝ. cōstātiā martyrū. sobrietatem et misericordiā ꝯfessoꝝ. castitatem virginū. fecunditatē ꝯiugatoꝝ. Ideo Hiero. Nullo genere ytutū vacauit cui angelus plenitudinē gr̄e p̄misit. Ecce opulēta in ytutibꝫ. ¶ Tercio maria vocat hierl'm rōe situatōis. quia hierusalē fuit situata i alto. De q̄ scribit Hiere. xxx. Edificabit ciuitas i excelso. t sic maria i altissimis gtijs meruis et p̄mijs. Un Eccl. xxiij. Ego i altissimis habito ¶ Prio i altissimis gtijs qz fm Hiero. Ceteris sctis gratia p partes p̄stat. marie se tota infudit plenitudo gratie. Propter qō inq̄t Bern. Si q̄d gr̄e. si q̄d salutis ex ea nouerim⁹ redūdare. Scdo i altissimis meritis. nā vita actiua valde ē meritoria. q̄ ꝯsistit in opibꝫ misericordie. vt dic Bre. sup Ezech. vt esurientē cibare. exulē hospitare. tc Jpa est q̄ p̄auit dei filiū ygineis vberibus. ipa est q̄ hospitauit creatorē celi t terre in vtero virginali nouē mēsibꝫ. O q̄z altum meritū. Nam scribit Mat. x. Qui pphetā suscipit mercedē pphete accipiet. q̄d illa meruit q̄ dūm deū et hoiem suscepit. ppter qō canit eccl'ia. Qua gl'ia in celis ista ygo colit que dño celi p̄buit hospitiū sui sctissimi corporis. Tercio in altissimus p̄mijs. de q̄ canit eccl'ia. Quā splēdida polo stella maris rutilat. que omniū lumē astrorꝫ et hoim atq̄ spirituū genuit. ¶ Quarto maria ōr hierusalē rōe gl'ificatiōis. Nā sup oēs alias ciuitates in iudea hierusalē fuit honorata. vt scribit i p̄s. lxxxvi. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Similiter Thob. xiij. Benedict⁹ deus q̄ exaltauit hierusalem. Sic matrē eius super omnem creaturam exaltauit t glorificauit i

25

assumptõe. de q̃ Bern̄. O bñdicta ois gtie. q̃s altitudinẽ gl'ie tue poterit inuestigare. q. d. nullus. Idem. Quantã gr̃am adepta ẽ p ceteris in terris tantã excellẽtiorẽ gl'iam obtinet in celis. Nã sicut dicit Isa. lxiiij. 7 ãpostol⁹. i. Ebor. ij. Oculꝰ nõ vidit. nec auris audiuit q̃ pparauit deus diligẽtibꝫ se Quinto maria dicta ẽ hierlim rõe refugij 7 oblatõnis Nam oẽs hoies habebãt refugiũ ad hierusalem. de quo ps. cxxi. Illuc enĩ ascẽdẽrt tribus tribꝫ dñi. s. gẽtilitij 7 iudeor. Et sic nos omnes ad mariã. De q̃ canit eccl'ia. Ois hõ oi hoes hãc adora ac implora ei⁹ patrocinia Nam ip̃a inuitat oẽs. Eccl'i. xxiiij. Trãsite ad me oẽs q̃ concupiscitis me. Rõ qr dic̃ Anſ. Ois a te auersus necesse est vt ĩcreat. ad te ꝺo cõuersus impossibile est vt peat. quia fm Ber̄. Maria sinũ pietatis oibꝫ apẽrit. 7 pro singulis necessitatibꝫ sꝫuenit. Jtẽrõe oblatõis. De quo Deutero. xvi. Ad locũ quẽ elegerit dñs offeret vnusq̃sq; qd̄ habet. Et sic p mariã dei matrẽ electam omnia deberm⁹ deo offerre. vt dicet Bern̄. Quicq̃d deo vis offerre p os marie cõmendes.

Sermo xliij. Ad idem

Domũ maiesta

tis mee gl'ificabo. scribit Isa. lx. et applicat ad honorẽ marie ꝺ̃ginis in hodierno festo. Thema q̃re in p̃cedẽti sermone q̃ incipit. pulcra es 7 decora. In verbis p̃missis cõmendat btã virgo maria ꝺuobus. Prio a diuinali inhabitatõe. Scdo a speciali gl'ificatõe. Primũ ibi. domũ maiestatis mee. Iscdm ibi. gl'ificabo. Prio dicit cõmendatur btã ꝺ̃go a diuinali inhabitatõe cũ dicit. domũ maiestatis mee. Ubi Jpa ẽ domus de q̃ canit eccl'ia. Dom⁹ pudici pectoris templũ repente fit dei. Revera repẽte. qr cum dixit Luc. i. ad angelũ. Fiat mihi fm ꝺ̃bũ tuum. statim cõcepit verꝫ deũ et hoiem. q̃ potuit dicere illd̄ Eccl'i. xxiiij. Qui creauit me requieuit i tabernaculo meo. Revera inhabitauit hãc domũ nouem mẽsibꝫ. vt scribit Sap. viij. Intrãs i domũ meã cõquiescã i illa. Nec ẽ dom⁹ de qua scribit puerb. ix. Sapiẽtia edificauit sibi domũ 7 excidit sibi colũnas septẽ. Et sunt septẽ dona spũs scti. vt scribit Isa. xi. Requiescet sup eũ spũs dñi. spũs sapie 7 intellectus 2c. Lu. i. Spũs scts supueniet in te. Hec est domus dñi firmiter edificata bñ fundata. ps. lxxxvi. Fundamẽta ei⁹ in montibus sctis. s. sup potentia p̃ris vt nõ potuit cadere per hũanã infirmitatẽ. vt dicit Lu. i. Virtus altissimi obumbrabit tibi. Super sapiẽtia filij. Sap. viij. Venit in me spũs sapiẽtie. q̃ nõ potuit cadere p ignorãtiã. Bre go. Quid ignorare poterat in qua eterna sapientia 7 plenitudo diuitatis inhabitauit. Sup bonitate spũssancti ẽ fundata hec domus sic q̃ non potuit cadere p maliciã. Hec est domus diuine maiestatis. Mat. vij. Fũdata erat sup̃a petrã. i. diuinitatis sustẽtatiõnẽ. Bern̄. Deꝰ fecit mariã potẽtẽ vt nos iuuare posset. fecit eã sapiẽtẽ vt nr̃os defectꝰ cognosceret. clementẽ eã creauit vt nr̃e necessitati et indigentie succurreret. Dixi scdo cõmendat btã virgo a speciali gl'ificatõe. cũ dicit. gl'ificabo. Revera deꝰ oiporẽs hãc domus gl'ificauit tripliciter. Prio ante tps. scdo i tẽpore. tercio post tps Prio gl'ificauit eas ante tps. quia ab eterno eã pordiauit ac p̃uidit. puer. viij. Dñs possedit me ab initio viaꝝ suaꝝ anteq̃ ꝙq̃ faceret a p̃ncipio. scz ad hũanam salutẽ. ab eterno ordiata sum. s. ad diuinã inhabitatõem. necdũ erãt abyssi id ẽ. anteq̃ hõ cecidit in abyssum miserie p̃ peccatũ. 7 inde in abyssum pene ppẽ petim. ps. xli. Abyssus abyssum iuocat. i. cl'pa caussat penã. Jsid̄. Si homo innocenter viueret nihil eũ lederet. Et ego ia cõcepta erã. i. puisa concipi. Ex illo ptz q̃ si hõ nõ peccassz eq̃ bene deus incarnatꝰ fuisset. licet sctus Thopte. iij. teneat q̃ nõ. Rñdet q̃ non assumpsisset corpus passibile attñ assumpsisset carnẽ. Prio rõne p̃destinatõnis mr̃is aeterno. Scdo rõe dilectõis dmõstrãde. August. i li. de catheziz ãdis rudibꝫ dicit. Que maior causa incarnatõis q̃m vt oñderet icarnatõem 7 dilectõez suã i nob. Mõ nõ minꝰ dilexisset naturã innocẽtẽ q̃m peccãtẽ. igit̄ 2c. Tertio rõe btificatõis. Unde Leo in li. de fide. Cũ hõ sit ad btitudinẽ creatus. 7 beatitudo q̃ntũ ad ptem sensitiuã ꝙsistit i aspectu hũanitatis assumpte. sed q̃ntũ ad intellectiuã ex intuitu diuitatis. 7 sic fm Leonẽ. Si hõ nõ peccasset eq̃ bñ deꝰ incarnatꝰ fuisset. attñ hõ pfecte btus nõ fuisset. qr nisi fm aiaz. sz aia ẽ ps et nõ hõ. Cũ igit̄ ania 7 corpus cõmunicẽt sibi actões 7 passiões q̃ueniẽs ẽ vt ꝙseq̃nt accipiãt p̃mia actõnũ. Jõ aia btificat ex visiõe diuitatis. 7 corꝰ ex visiõe humanitatis. Jdeo Aug. exponit illd̄. Ingredietur 7 egredietur et pascua inueniet. s. i contemplatõe diuinitatis et visione humanitatis.

Sermo XIIII

Et sic elegit eam ab eterno in matrē. Secūdo glificauit eā in tpe .z h̄ dupliciter. s. in tpe legis z ī tpe gr̄e. Prīo in tpe legis p̄figurauit eā. vñ Ber. sup missus ē Ō moysi mō stratū ē in rubo et igne Exo. iij. Aaron i virga z floze. Nūeri. xvij. z Gedeoni i vellere z rore Judicū. vi. Danieli in lapide. Dañ. ij. hoc apte Salomon vidit in forti mliere. Ezechi el ī porta clausa post z ante Ezech. xliij. Secūdo glificauit eam in tpe gratie. qz spēalem gr̄iā et singularē ei ꝛtulit. z h̄ tripliciter. s. in ingressu. pgressu et egressu. Prīo in ingressu qz eam a pctō originali p̄seruauit. Scō o i pgressu. quia eā speciali gr̄a et dignitate tota uit. Tercio i egressu. qz eam corpe z aīa in celū sblimauit. Dicit p̄mo dignificauit eaz in ingressu. qz eā a pctō originali p̄seruauit. De q̄ vide supza i sermone. Signū magnū. Secūdo eā dignificauit in pgressu. qz eā singulari gr̄ia totauit. Eccl. xxiij. In me ois gr̄ia vie z veritatis. in me omnis spes vite z virtutis. Hiero. Ceteris sctis gr̄a p ptes p̄stat. marie tota se infudit plēitudo gr̄e. Licz iohes baptista abūdātē gr̄az habuit q̄ ī p̄ez z mīez reflueret. qz ambo ceperūt gr̄am ꝓphetandi. attū ab ipa virgine copiosioz gr̄a. qz i omes se diffudit. Ber. De plenitudie ei⁹ accipiūt oēs iust⁹ gr̄am. pctōz veniā. angel⁹ leticiā. filius dei carnis sbstantiā. tota trinitas gl̄iaz. Jōsēdit Ber. Acuti⁹ intuemi quāto deuotiōis affectu eā a nobis voluit honozari. qui toti⁹ gr̄e plenitudinē posuit in maria. Nā si quid spei. si q̄d gr̄ie. si q̄d virtutis in nobis est ex ea nouim⁹ redūdare. hec ille. Tercio i egressu singulari dignitate eā nobilitauit. qz eā i matrē suam elegit. Anſ. O mira res. oiz creatura a deo ē creata. sz dei natura ex maria nata. Ideo dicit Bern. O maria quāta est dignitas tua. tu facta es matez illi⁹ cui⁹ pater est de⁹. fili⁹ paterne charitat⁹ ē corona tue castitatis. Et Petr⁹ rauen. O virgo matrē te fecit nō natura sed gr̄a. Nō miratur Augus. Que virgo tā casta vt esset virgo post partū. q̄ tā sctā vt esset dei mater. hec sola potuit mater et virgo vocari. Tercio dignificauit eaz post tps. s. p̄sentis vite. z h̄ ē in egressu q̄ eaz cū corpe z aīa in celū sblimauit. vt dicit Augustin⁹. z canit eccl̄ia. Assumpta ē maria in celū. Hiero. Sicut i terris vō ē loc⁹ dignioz vtero virginali q̄ rōm recepit dei filiū. sic nec in celo solio regali q̄ dei fili⁹ mariā sblimauit. id circo eā sic glificauit. Anſ. Nil tibi equale o dña. nil ꝓparabile. omne q̄d ē aut supra te ē aut infra te. sup te solus de⁹. infra te omne q̄d de⁹ nō est. B. Idcirco merito a nobis glorificāda ē. Prīo ppter ei⁹ dignitatē. Eccl. xliij. Exaltate eā quātū potestis q̄a maior ē omni laude. Un̄ canit eccl̄ia. Felix nāq; es sacra virgo maria z omni laude dignissima. Hiero. Quid nobili⁹. q̄d sancti⁹. q̄d digni⁹ mre dñi. q̄d splēdidius ea quā splēdor elegit gl̄ie. cādor lucis eterne z speculū sine macla ab eterno p̄destinauit. Aug. Quid nos tātilli. q̄d nos aīa pusilli. si oia mēbra nra verēt in liguas nec eā collaudare sufficim⁹. Scō ppter ei⁹ placabilitatē. Fortunat⁹ in omel. Grati⁹ ē obsequiū deo q̄d marie impendit. q̄ q̄d sanctoz cuilibet dirigit. Hiero. in ſmone d assumptōe. Si oze ꝓphetico dñm i sanctis eius laudare iubemur. multo magis in veneratōe btē virginis marie matris ei⁹ Subdit idem. Nulli dubiū q̄n totū ad gl̄iaz laudis ptinet christi q̄cq̄d ei honoris impensum fuerit. Tercio ppter nostrā salutē. Hilarius Impossibile ē aliquē saluari pctōrē o virgo nisi per tuū auxiliū z fauorē. Chrisō. Tribularer nimiū si marie nescirē patrociniū. qz nobis ſipis nō est salus. De q̄ Anſ. Non ē salus in mūdo nisi quam pepit virgo. Quarto debem⁹ eā glificare ppter nram necessitatē. qz dicit Ber. Tu p singulis necessitatibus sbuenis mater dei. tu p diūsitate infirmitatū largis diuersitatē medicinaz. vt patz in miraculis. Ad insinuādū p̄sentē festiuitatē esse celebrandam ꝓmo est ostensum Elsino abbati. cui succurrit i necessitate tēpestatis maris laborāti. Scōo subuenit sacerdoti cuidā adultero post mortē in fauciby diaboli existēti eū eripiēdo. Tercio ꝓsolata ē adolescentez nubere volentē eū ad castitatē āmonēdo. vt patz in hist⁹ia hui⁹ festiuitatis. Jō Anſ. dicit. Nō est ver⁹ amator virginis q̄ respuit colere festū ei⁹ coceptionis

Ex decreto concilij Basilien̄sis.

Sacrosancta ecclesia generalis sinod⁹ Basilien̄ sē. Ad perpetuā rei memoriā elucidātibus diuine gratie mysteria mercedē gl̄iosam repromisit eterna pris sapiētia dū ait. Qui elucidāt me eternā vitā habebūt. Nō etiā d btā virgine q̄ ipam pris sapiam dei filiū ecnū in vtero ptulit ac mūdo pepit sacrosctā legit eccl̄ia. Nā q̄cq̄d de dignitate z sblimitate virginis mris educit in lucē. h̄ non est dubiuz

26

De sancto Thoma apostolo.

ad laudē ac honorē dei filij sui ptinere. Et q̄ honorificāt nr̄em et sctitatē mr̄is honorificant et elucidāt gl'iosum nomen filij ei⁹ q̄ ipsam sctificauit et repleuit gr̄a. Un̄ si i ceteris rebꝫ elucidatio ꝟitatis q̄ a dño ꝛo est p̄clara merita parturit. i ea re specialiter fructus vberrimos afferre sperāda ē. q̄ sctificatōz ꝛ dicatōem tēpli illi⁹ cōcernit. in q̄ ante secula anteq̄z terra fieret ab eterno sibi māsionē ordinauit p̄ma ꝛ eterna ꝟitas. Idcirco marie ꝺgruit vt pax haberā i q̄stiōibꝫ ꝺcernentibꝫ sctificatōem illi⁹ p quā pax diffusa ē in terr̄s. Hacten⁹ ꝟo difficil' q̄stio in diuīs mūdi ptibꝫ et cora hac sctā sinodo sup ꝺceptōe illi⁹ gl'iose ꝟginis matris dei ꝛ exordio sctificatōnis ei⁹ facta. quibusdā dicentibꝫ ipam ꝟginem ꝛ ei⁹ aiam p aliqđ tps aut instās tpis subiacuisse actualiter originali culpe. Aliqbꝫ aut ē cōuerso dicentibꝫ a p̄ncipio creatiōis sue deum ipam diligēdo gr̄am eidē ꝺtulisse p quā ab originali macl'a illā btissimā psonā liberās ꝛ p̄seruans sblimiorꝫ sctificatōis genere redemit. cū fundaret eā ipe altissimus. ꝛ ipam fabricaret filiꝰ dei patris. vt esset ei⁹ mater in terris. Nos aut diligenter aspectis autoritatibꝫ et rōibꝫ que iā a pl'ibꝫ annis in publicis relatiōibꝫ ex parte vtriusq̄z doctrie cora hac sctā sinodo allegate sunt. alijsq̄z plurimis sup hac re visis ꝛ matura ꝺsideratōe pensatis doctrinā illā asserentē gl'iosam ꝟginem dei genitricē mariā p̄uenīēte ꝛ operāte diuini numinis gr̄a singulari nūq̄z actualit sbiacuisse originali p̄ccato. sed immunē semp fuisse ab omni originali ꝛ actuali ruga. sanctamq̄z ꝛ imaculatā tanq̄z viā ꝺsonā cultui ecclīastico fidei catholice recte rōi ꝛ sacre scripture ab oīb catholicis approbādū fore tenendū et amplectēdū diffinim⁹. Et ꝺclaramus n̄alli ꝺ cetero licitum esse ī ꝺriū p̄dicare seu docere. renouātes p̄terea institutōez ꝺ celebrāda ei⁹ ꝺceptōe. q̄ tā p romanā q̄z p alias ecclias. vi. ydus ꝺcēbris antiq̄ et laudabili ꝺsuetudie celebrat: statuim⁹ ꝛ ordiam⁹ eādem celebritatē p̄fata die ī oīb ecclīs monasterijs ꝛ uentibꝫ p̄ꝫiane religiōis sb̄ nomine ꝺceptōis festiuis laudibꝫ colēdū esse. Cūctisq̄z fidelibꝫ ꝟe penitentibꝫ ꝺfessis ea die missarum solēnijs. c. dies. p̄mis atq̄z secūdis vesperis totidē. p̄moni ꝟo verbi dñi ꝺ ea festiuitate interessentibꝫ. cl. dies concessione ppetuis tpibꝫ duratura de iniūctis sibi penitētijs hec sctā sinod⁹ elargit. Datū Basilee i n̄ra sessiōe publica i eccl'ia maiori Basiliēsi solēniter celebrata. xv. kalēdas octobr̄ Anno a natiuitate dñi. M. cccc xxix.

De sancto Thoma apostolo Sermo xv.

Beati qui nō ui derūt et crediderūt. scribit Jo. xx. ꝛ legit ad honorē sancti Thome i festo hodierno. Thema. Videm⁹ q̄ nō ē tutū tpe noctis ire sine lumine. quia est ꝺmūe puerbiū. Nox nulli⁹ est amica. L Spiritualiter. per noctem intelligit p̄sens vita. q̄ nulli⁹ est amica. h̄ est neminē securat. vt scribit Eccles. ix. Nemo scit an amore vl' odio dei dign⁹ sit. sed oīa in futurū seruant incerta Et nemo est q̄ semp viuat. ꝛ q̄ hui⁹ rei habeat fiduciā. qz nescit hō finē suū. sz sicut pisces capiunt hamo ꝛ aues laqo ꝺphēdunt. sic capiunt homies in tpe malo. Signāter his q̄ vadūt sine lumie fidei. De q̄ lumine habetur Joh. xij. Adhuc modicū lumen in vobis ē. id ē. modica fides. Nā sicut lumen ardēs assecurat hoiem ne offendat. vt habet Joh. xi. Si q̄s ambulat i die nō offendit. qz lucem mūdi videt. si aūt ambulauerit i nocte offēdit. qz lux nō est in ea. h̄ ē. q̄ ambulat in infidelitate ille ē in pīculo offensiōis. i. dānatōis. Joh. ij. Qui nō credit iam iudicat⁹ ē. i. iam habz causam sue dānatōis. qz nō credidit i noīe vnigeniti filij dei. Hoc est iudiciū quia lux venit in mundū. i. vera fides christiana. ꝛ dilexerūt hoīes magis tenebras. i. infidelitates q̄z lucē. vt iudei ꝛ pagani qui ambulāt in tenebris infidelitatis. ꝓpter qđ ver deum nō cognoscunt. quia habet in canōe. xxiij. q. i. quia ex sola. Quia nisi q̄s soliditatē fidei tenuerit deū cognoscere nō potest. ꝛ per consequens caritatē eterne patrie nō videbit. Jōo Aug. ꝺ ꝟbis dñi. Ambula p fidem et pueni es ad speciem. Nemo gaudebit i patria nisi quem fides ꝺsolat in via. qz scribit Thob. ij. Uitā expectamus quā deus daturus est his q̄ fidem suā nūq̄z murāt ab eo. Nā fides p ducit hominē ad btitudinē. vt dixit saluator marthe Joh. xi. Si credideris videbis gl'iaz dei. Et sic hic thome. Beati q̄ nō viderunt et crediderūt ꝛc. In summa euāgelij duo innuunt. Prīo innuit segregatio thome periculosa. Secūdo subiungit apparitio christi gratiosa. Primū ibi. Thomas ñ erat cū eis q̄n venit iesus. secundū ibi. post dies octo. De primo dicit. In illo tem-

pore. scz in die resurrectõis. Thomas q̃ dicit didimus nõ erat cũ eis .s. cũ alijs discipulis xpi quãdo venit ihesus. ¶ Pro q̃ sciendum. hoc nomen thomas habz q̃druplicez interptatõem. Primo thomas interptat geminꝰ. Secũdo thomas dicit a thomos grece quod est diuisio latine. Tercio interptat abyssus. Quarto dubius. hec oia nõ debent adesse quãdo venire debet ihesus per gratiã in mentẽ. Primo dico thomas interptat gemi nus. quãdo gemino sensu. i. duplici sensualitate voluit experiri christi resurrectõem. scz visu et tactu. quia dixit. nisi videro in manibus eius fixurã clauoꝝ. z mittã digitũ meũ in latus eius non credã. Ecce voluit videre et palpare. Spũaliter. z sic geminatio cõsolatõis debet abesse si ihesus per gratiã debz nobis apparere. q; homo nõ debz insistere duplici cõsolatõi. videlicz corpali et spirituali. Bre. Delicata est diuina consolatio nõ datur admittentibꝰ alienã. Ps. Renuit alienas cõsolatões pter diuinã dices ps. lxxvi. Renuit cõsolari anima mea. memor fui dei et delectatus sum. z exercitatus sum z defecit spũs meus. Anticipauerũt vigilias oculi mei. turbatus sum z nõ sum locutꝰ. Nam vtraq; simul stare nõ põt. De quo Bern̄. Impossibile est aiam repleri delicijs spiritꝰ z corpalibꝰ delectatijs. vt figurat Exo. xvi. vbi dicit. Mãna nõ dabat filijs isrl̃ durante farina egypti. sed ea consumpta dabat mãna. Spũaliter. p farinã egypti intelligit corpalis siue mũdialis consolatio. illa nõ stat cũ manna. id ẽ cũ consolatõe diuia. De quo Ber̄. Erras si te spm̃ veritatis suscipe putas. z carnalibus cõsolatõibꝰ nõ cõtradicis. Unde dñs discipulis suis in corpali sua psentia delectantibus dixit Johã. xvi. Expedit vobis vt ego vadam. si enim nõ abiero paraclitꝰ nõ veniet. Super quo Bern̄. dicit. Si carni dñice inherẽtes spũsctõ discipuli repleri nõ poterãt donec tolleret ab eis. quõ carni tue vl̃ aliene spurcissime iherẽs putas te spm̃ suauitatis posse recipe. Jõ ps. xxxvi. Delectare in dño z dabit tibi petitiões cordis tui. Jõ thomas id ẽ gemina cõsolatio nõ debet adesse. Secũdo thomas dicit a thomos grece qđ ẽ diuisio latine ad designãdũ q; si christꝰ debz apparere per gratiã tũc diuisio seu segregatio ab ecclesie vnitate vel a bonorũ societate nõ debet adesse. quia scribit i canõe. xxiij. q. i. Alienus est et pphanus nõ habẽs deũ prem qui nõ tenet ecclie vnitatẽ. Nam sicut ramꝰ fractus ab arbore nõ põt germinare. z sic ꝑ abscisus ab eccl'ie vnitate nõ põt in bonis operibus fructificare nec gr̃am dei hr̃e. saltẽ gtuz facientẽ. Unde Aug. et hr̃ in cano. i. q. i. eos q̃. Extra catholicã eccl'iam nõ ẽ spũsscti gr̃a ¶ Dixi secõo nõ debz esse segregatio a bonũ societate. quia valde vtile est esse cũ bona societate. ¶ Nã multa emolimenta ab hac pueniũt. Primũ ẽ acq̃sitio sctitatis. ps. xvij. Cũ sctõ sctus eris. Nã si tãta ẽ vtꝰ societatis vnius psone cũ altera q̃ dicit apls. i. ad Thoz. vij. Sctificat vir infidelꝭ mulierẽ fidelẽ. q̃nto magis sanctificat q̃s cũ societate bonoꝝ multoꝝ. Jdeo Jsiõ. dicit. Bonã societatẽ q̃re. si es socius cõsolatõis eris et socius virtutis. Secõm est accẽsio charitatis. Nam sicut vnus carbo frigidꝰ accẽdit cũ multis alijs ardentibꝰ. ita tepidi z frigidi i charitate ex societate et cõmunicatõne multoꝝ ferventiũ calefiũt. De quo Eccl'es. iiij. Unus quõ calefiet. sed si fuerint duo fouebũt mutuo. Nã sicut res ignīri nõ põt nisi applicetur igni. sic serui dei nõ melius inflammant nisi sit habitãdo. De quo Aug. sup Exo. Qui bonis adheret exemplo opis accẽdit in amore ꝑfectis. vt habet in canõe. xli. di. vbi dicitur Societas req̃rit concordiã moꝝ. Terciuz est corroboratio bonitatis. De quo puer. prouij. Ferrũ ferro acuit. sic hõ acuit faciẽ amici sue. z corroborãdo. Et puer. xviij. Frater q̃ adiuuat a fratre quasi ciuitas firma. Sicut ei in ciuitate vnus murꝰ alijs corroborat. sic in congregatõe bonoꝝ vnus alijs confirmat q̃ non potest vinci ita cito temptatiõe. Nam sicut lupus citius inuadit vnã vagantẽ ouẽ q̃ in grege existentẽ. z sic diabolꝰ citiꝰ temptat solitariũ q̃ in congregatõe bonoꝝ situatũ. Et etiam citius cadit. quia dicit Bern̄. i epistola ad Sophiã virginẽ. Malũ quod nemo videt nemo arguit. et vbi nõ timetur repre hẽsor citius accedit temptator. Jdeo Eccs iiij. Melius ẽ duos simul esse q̃ vnũ. s. causa corroboratõis. Quartũ bonũ quod puenit ex bona societate est subleuatio cadentis. Unde Eccl'es. iiij. dicit. Si vnus ceciderit alter ab altero fulciet. Jbidem. Ue homini soli. quoniã si ceciderit non habet subleuantem se. quia per exemplũ corripitur vita sua. Et propter oratõnem bonorũ dominus dat sibi gratiã resurgendi Jdeo Hiero. dic̃. Impossibile est multorũ pces nõ exaudiri. Naz sicut scribit Jaco. v. Multũ valet depcatio iusti assidua. si iusti. amplius multoꝝ iustoꝝ.

De sancto Thoma apostolo.

Quintū est indulgētia diuīe vltōis. qz ds citi⁹ indulget pccāti i bona ꝯgregatōe existē ti. qđ ptz Ben. xviij. vbi angel⁹ dixit abrae. Si inuenero in sodomis ꝯquagīta iustos ſbuersionē dimittā, etiā si dcē iustos inueni am nō ſubuertā. Ecce si rōne societatis bōe tam modice pat⁹ fuit ds parcere tāte multitudini z in tātis scelerib⁹. nūqd nō parcet paucis malis ꝓpter societatē bonoꝝ. Sextū bonū ē ꝑsentia xpi saluatoris. q̄ dixit Mat. xviij. Ubi duo vel tres in nomīe meo ꝯgregati fuerint in medio eoꝝ sum. Et sic xp̄s venit in ꝯgregatōem bonoꝝ discipuloꝝ suoꝝ. Sed thomas nō fuit cū eis. g̃ xpi ꝑsentiā ñ vidit. z p totā octauā vera fide resurrectōis christi carnis. Ecce quantū malū sequebat q̄ diuīsus fuit a societate bonoꝝ. Septimus emolumentū ē exauditio oratōis. nā saluator dixit Mat. xviij. Si duo ꝯsenserint de q̄cū q̄ re petierint fiet eis a pr̄e meo. q̄nto magis vbi magna multitudo. Nā abbas citi⁹ audit totū cōuentū q̄z vnū frēm dpcantē. et sic ds. Unde in collecta dr oib⁹ sctis. multiplicatis intercessorib⁹ laudaris. Ergo ꝯmunes orōes sunt valde efficaces. Quas etiam affectauit sctus Paulus Ro. xv. dicēs. Adiuuetis me orōib⁹ vestris. Nā talis orō est q̄si elēosina spūalis quā ds p necessitate ꝓximi facit. z est valde acceptū dō cū ds ex charitate fraterna facit. De quo Chrīs. sup Mat. Pro se orare est necessitatis. p alijs aūt orare ē fraterne charitatis. Nā melior est orātō quā charitas ꝯmēdat q̄z illa quā necessitas trāsmittit. Idcirco cū deuotōe z ex dilectiōe p alijs est orādū. qz dicit Bre. in mor. Quāto ds dr deuotius p alijs intercedere nititur. tāto citius p se exaudiri meretur. qz tunc implebit illud ps. xxxiij. Oratio mea in sinū meū cōuertet. Octauū bonū ē assecuratio in agone mortis. quia magis secure recedit ab hō seculo q̄z si solus esset. Idcirco ꝯuocant fratres et sorores et exhortant ad orādum p infirmo in agone laborāti. qz z diabol⁹ maxime temptat hominē. qz scit si eū ceperit amplius ei effugere nō poterit. Ergo necessariū est ibi habere bonā societatē ꝓpter maiorē securitatē. Exemplū legit dr quodā heremita cui reuelata fuit hora mortis. qđ fecit ipe. accessit ad ꝓpinquū cenobiū petens se recipi i eoꝝ consortū. Tunc abbas exhibuit se g̃uem ꝓpter eius senectutē z debilitatē timēs ne fratrib⁹ esset grauamē. Hoc ille ꝯsiderans respondit abbati. Pater ne timeatis. qz cito moriar vt mihi reuelatū est. Cui abbas dixit. Cur vis tūc intrare statū nostrū. Rndit vt essem securior in bona societate ꝓpter trāsitū pericl'osum pauescēs latrones ifernales. Ps. lv. Ipi obſuabunt. i. insidiabunt calcaneo eius. i. infirme vite. Ideo necessariū est bonoꝝ cōsortiū. De quo Tullius. Cū ill' cōuersare qui possent te meliorem facere. Legit nāq̄z in vitas patrū. Sicut surculus insitus arbori. sic homo in bona societate. qz trahit ad se virtutē et immutat totā naturā arboris. Et hoc placet dō. scz meliorari a bōa societate. De quo Chrīs. Nihil adeo gratum sicut viuere ad cōmunē vtilitatē. Et sicut bona societas multa bona adducit. sic mala societas ad multa mala ꝑducit. Dicit nāq̄z Chrīso. Nil tam nociuū sicut cōsortiū malorum. De quo poeta. De consorte malo fit mens tua sepius egra. Ideo Isido. in ſno. Meli⁹ est habere malorū odiū q̄z ꝯsortium. Ideo scribit Nāeri. xvi. Recedite a taberna culis impioꝝ. nolite tangere ea que ad eos pertinēt. ad ē. nolite cōmunicare malignis eorum operib⁹. Prouerb. i. Si te lactauerint peccatores ne acq̄escas eis. pdes enī eoꝝ ad malū currunt. Sed a cōsortio bonorū nō ē recedendū. quia si Thomas in cōsortio apostolorū permānisset christū vidisset. z tādiu in infidelitate nō permānisset

¶ Tercio hoc nomen thomas interptatur abyssus. qz nimis ꝓfunde z p̄sumptuose voluit scrutari resurrectōnem christi. quā pie dbuit credere Et ꝓpter illā p̄sumptionē nō apparuit sibi christus vsq̄z ad octauā resurrectiōis. z nō affuit thomas cū primo christ⁹ discipul' apparuit in exemplū q̄ p̄sumptio nō dbet adesse si nobis christ⁹ per gratiā dbet apparere. Spūaliter. primo nō dbet hō p̄sumere de misericordia dei. Unde Eccli. v. Ne adijcias peccatū peccato. nec dicas. miseratio dei magna ē. multitudinis peccatorum meoꝝ miserebit. Misericordia enī z ira cito ab illo ꝓximāt. z in pctōres respicit ira illi⁹. qz dic̄ ps. cxi. Misericors et miserator et iustus dñs.

¶ Primo misericors ponit. s. ad suscipiēdū penitentē. post h̄ subdit. iustus. s. ad puniendū delinquentē. Jō Eccli. v. Ne tardes conuerti ad dñm deū tuū. ne differas de die in diē. subito enī veniet ira illi⁹. z in tpe vindicte dispdet te. Scdō nō de fortitudine. qz scribit. i. Reg. ij. Non in fortitudine sua roborabit vir. et Judith. vi. Presumētes de se z de sua virtute gl'iantes humilias. Nunqd

lucifer fortissimus. samson robustissim⁹ z ce
ciderũt. qz de seipis ꝑsumpserũt. Ideo Ecc̃.
xxxvij. O ꝑsumptio neq̃ssima vnde creata
es. q. d. q̃d habes ꝺ te ꝺni. Jõ Bal. vi. Si
q̃s existimat se aliq̃d esse cũ nihil sit ipe se se/
ducit. z Ro. i. Euanuerũt in cogitatõibꝫ su
is. ¶ Tercio nõ ꝑsumas de bona societate q̃
ꝓpterea es secur⁹ q̃ cũ ver⁹ religios⁹ habitas.
Nã iudas fuit vnus de duodecim. z tñ sal/
uator ꝺixit ꝺ eo. Joh. vi. Nõne duodeci ele
gi. z vn⁹ vestr̃ ē diabol⁹. Sil'z Nicola⁹ fuit
vnus de septẽ ꝺyaconibꝫ. z ꝑm⁹ i hereſim ce
cidit. z ꝺixit simplicẽ fornicatõez nõ ee pctm̃
Sil'z esau fili⁹ ysaac z frater iacob electi. z tñ
fuit reprobatus a ꝺño. iuxta illꝺ Malach.
i. Jacob dilexi. esau autẽ odio habui. Et sic
thomas fuit vn⁹ de duodecim. Mat. xxiij.
Erũt duo in lecto vno. i. i vna societate ꝺtẽ
platiua. z vn⁹ assumet̃ z alter relinq̃t Quar
to nõ ꝑsumas ꝺ loci dignitate. nã lucifer in
celo peccauit. adã i paradiso. z thomas i terra
hierl'm de in domo ꝺñice cene z gl'iose ꝺñice
resurrectõis diſcredidit Ideo scribit in cano
ne. xl. diſ. Non loca aut ordines creatori nr̃o
nos primos faciũt. sz nos aut merita bona
ꝺiũgunt aut mala diſtũgunt. Reperiũt enĩ q̃
die noctuq; in eccl'ia iacent. ꝑ hõ tñ meliores
nõ existunt. qz dicit Greg. et habet̃ in canone
xl. di. quelibet. Quelibet occulta loca sine gr̃a
infusa aiam saluare nõ possunt. Rõ Chriſo.
qz loc⁹ nõ sctificat hominẽ sed hõ locũ. Pro
pter qꝺ inquit Berñ. in lib. de floribꝫ. Non
hierosolimis fuisse sed hierosolimis bñ vixiſ
se laudãdũ est. ¶ Quinto nõ ꝑsumas te secu/
rũ de sciẽtie et intelligentie claritate. Nã sa
lomon sapiẽtissimus z dauid eximi⁹ pecca/
uerũt z multi sunt q̃ de salute salomõis despe
rant. sic sctũs Thomas diſcipul⁹ summi ma
gistri iesu christi. et tñ ꝑmissus est ꝺubitare
ꝺ articulo fidei. s. resurrectõis christi. & nõ ē
ꝑsumendũ de sciẽtia. i. Cho. viij. Sciẽtia i/
flat. charitas edificat. Ideo Jsiꝺo. li. ij. ꝺ sũ
mo bono. c. i. Mel⁹ est studiũ viuẽꝺi bñ q̃z
multa sciẽꝺi. qz seruus sciẽs volũtatẽ ꝺñi et
nõ faciẽs vapulabit plagis multis. Lu. xij.
eo q̃ scribit Jaco. iiij. Bonũ sciẽti et nõ faciẽ
ti peccatũ ē illi. ¶ Sexto nõ ꝑsumas te secu
rũ ex feruida volũtate. De q̃ Berñ. ad euge/
niũ papã. Noli numus credere affectui tuo.
nihil bonũ fixum qꝺ nõ negligẽtia z tpe abo
lescat. Sic fuit thomas ꝑus ita feruid⁹ i vo
lũtate. q̃ ꝺixit Joh. xi. Eamus z moriamur
cũ eo. Et Petr⁹ q̃ cũ feruore z vera intentio
ne ꝺño ꝺixit. Matth. xxvi. Parat⁹ sum te/
cũ mori z in carcerẽ ire. z postea negauit eũ.
Credo q̃ ꝓnceps apl'oz̃ ꝑmissus ē ita facili
ter negare. vt nos erudiamur i nos nõ ꝺfide
re. sz totũ deo ꝺmittere. ¶ Septimo nõ ꝑsu
mas te securũ ex maxima ꝺñi familiaritate.
eo q̃ nimia familiaritas aliq̃n ꝺtemptũ pa
rit. Et multi dulcissime deũ gustantes ac ꝺi
uino illumiari lumine lapsi sunt. De q̃ apo/
stol⁹ Heb. vi. Gustauerũt ꝺonũ celeste et p
ticipes facti sunt spũssancti. gustauerũt ni
hilomin⁹ ꝺonũ dei verbũ. virtutesq; sec'li vẽ
turi et ꝓlapsi sunt &c. Ut legit in vitas patr̃
q̃ qꝺam frater in heremo ꝑuenit ad tantam
ꝑfectõem q̃ angeli loquebant̃ ei. z portabãt
ei singulis diebꝫ vnũ albũ panẽ ponẽtes su
per ei⁹ mẽsam quo vesceret. Factũ est diabo/
lo instigãte vt ascẽderẽt cogitatões libidiose
in corde eius quibꝫ a ꝓncipio nõ restitit. sz
in eis delectatus venit hora q̃ ad mẽsaz va/
dens inuenit panẽ pollutũ. Jteq; aliꝭ diebꝫ
cogitatõibꝫ malis occupat⁹ ꝑuenit ad ꝑsen
sum et non aduertit. Hora noua volẽs p̃ã
dere inuenit panẽ quasi a porcis corrosum z
valde maculatũ. Tunc in se reuersus medi/
tatus est. tamẽ nullũ brutũ est in cella tua.
sz heu brutales cogitatões delectatões z cõ
sensus fuer̃t cause illi⁹ et incepit flere. attñ i/
q̃ntũ fleuit z penituit ista gr̃a prior i dulce/
dine panis nũq̃ redijt. Jõ Bre. xxix. mora.
Sepe quẽ temptatio nõ supauit securitas
strauit. ¶ Octauo nõ ꝑsumas ex meritoz̃
multiplicitate. Berñ. Non sunt talia meri/
ta ꝓpter que ꝺat vita eterna nisi ex dei gr̃ia.
saltẽ de ꝺigno. Nã sicut nõ sunt condigne
passiões hui⁹ tpis ad futurã gl'iam. sic nec
sunt ꝺigne opatões D. Sz ꝺi. q̃ꝺ fa
ciem⁹. ociabimur? Rñdet Ber. nõ. sz meri/
ta hr̃e cures et in miſicoꝛdia dei nõ despe.
qz h̃ ē totũ meritũ hois si spem in deo ponis.
ꝺona tua deo ꝺribue. mala tibi. quãto tibi vi
lioz tãto coã deo maioꝛ. Ideo Cassiod. sup̃
ps. lxxij. Nil securi⁹ q̃z q̃ totũ illi ꝺmittim⁹
q̃ oĩa ꝑfutura nouit pstare suis cultoribus.
Idcirco dies apparitõnis gratie dei est co/
gnitio ꝓprie vilitatis q̃z ꝓni sumus ad la/
psum. et de nullo bono ꝑemus nos securi.
z humiliemus animas nostras coram deo.
qz deus superbis resistit. humilibꝫ autẽ ꝺat g̃
tiam et nõ ꝑsumptuosis. ¶ Quarto
thomas interp̃tatur ꝺubius hoc ē ꝺidim⁹.
z sic ꝺubietas etiã nõ debet adesse in aduen
tu' gratie. Jaco. i. Si quis indiget postulet

a deo in fide nil hesitās. Dicit enī Bern. tractans illō Josue. i. Omnē locū quē calcauerit pes vester vr̄ erit. exponit dices. Quātuz pdē fiducie in dñm posueris tantū obtinebis z possidebis. qz fides magna merek magna. Ergo thomas. i. dubietas nō debet ad esse apparitōi gratie dei.

Sermo xvi. Ad idem

Dominus meus

d z de⁹ meus. scribit Joh. xx. z legitur ad honorē scti thome i festo hodierno. Uidem⁹ q aliter respiciūt i speculū homines magni z senes itelligētes. z aliter pueri. qz magni ita se speculant q sufficit eis videre ꝑpām formā i spēlo. Sz pueri volunt ipm speculū frāgere z aliqn tāgere. z dū frāgitur in duas ptes vident duē imagies. dū aūt integrū est speculū videt tm species vni⁹ imaginis. Spūaliter. p speculū intelligit christ⁹. Nā sicut i spēlo sunt duo. videlicet plūbū et vitrū. sic in christo hūanitas z diuinitas. nā plūbū causat reflectōem. z sic hūanitas visionē. Baruch. iij. In terris visus ē z cū hoibz uersatus ē. Plūbuz enī cū i fornace ponit cū argento. plūbū ꝛsumit argentū ꝛo manet. Sic hūanitas in crucis forma ce posita fuit z obijt. diuitate pmanēte illesa. Hoc speculū christ⁹ habuit purū vitz. i. ueritatē. De quo Salomon Sap. vij. Candor ē lucis eterne et speculū sine macka. Hoc speculū sufficiebat aplis videre z videntes gauisi sunt. Sz bto thome tanqz puero nō sufficiebat videre nisi palparet. Sz sicut speculo integro manēte resultat vna species. sic christo integro manēte in vita apparuit imago hūanitatis. sed fracto p mortē i passione apparuerūt due imagines. s. diuinitatis z humanitatis. De q saluator Joh. viij. Cū exaltaueritis filiū hois tūc cognoscetis qz ego sum. s. de⁹ z hō. Sic cognouit thomas quādo speculū erat fractū duas imagines. i. duas naturas i xpo. s. diuitatis z hūanitat⁹ dicēs. Dñs me⁹ z de⁹ me⁹. In summa euāgelij duo innuunt. Prio dubitatio thome permissiua. ibi. thomas nō erat cuz eis. Scdo apparitio christi reiteratiua. ibi. p⁹ dies octo itez erāt discipuli ꝛgregati. De ꝑmo dicit. In illo tpe. s. i die pasce thomas nō erat cū eis qn venit iesus. qz singulariter abijt i locū specialē. R. Nota singularitas est duplex. s. bōa z mala. Bōa qn aliqs sepatur ab his q male viuūt. h̄ est laudandū. z dcck in cano. xlv. dis. Recedite immūdū nolite tangere. qz q tetigerit picē inq̄nabit ab ea Eccl. xiij. Sic q̄ uersat malis et imūdis hoibz. de q̄ ps. xvij. Cū sctō sctus eris et cū peruerso puerteris. Jdeo puerb. i. Si te lactauerint pctōres ne acq̄escas eis. Poeta. De consorte malo fit mens tua sepi⁹ egra. Hoc ꝛsiderantes dei sancti vt Anthoni⁹ et alij reliqūt cōuersatōem mūdi et intrauerūt heremū z edificauerūt monasteria. sicut adhuc nō decet claustrales intrare mundū. vt habek i canone. xvi. q. i. Si cupis esse monach⁹ q̄d facis in vrbe. Sed eis est cōsulendū sicut angelus cōsuluit Loth. Gene. xviij. dicēs. Surge ne peas i ciuitate sceleris huius. s. mūdi. Nā tot⁹ mūd⁹ in maligno posit⁹ ē. i. Joh. v. Jdcirco signāter maloz ꝛsortia sunt declinanda. iuxta illō Nūeri. xvi. Recedite a tabernacul' impiorū. nolite tāgere q̄ ad eos pti nent ne inuoluami peccatis eoz. z illa singularitas est bona. Jsid. in sino. Meli⁹ est habere maloz odiū qz ꝛsortiuz. Talis fuit ps. dicens ps. xxv. Odiui ecclīaz malignātū z cū impijs nō sedebo. Alia est singularitas mala cū hō nō seruat cōsuetudinē bonorū cum q̄bz habitat. Unde in canōe. xli. di. Quisqs excedit metas ꝛsuetudinis bonoz inter q̄s viuit superstitiosus ē vl hypocrita. qz dic̄ August. et h̄ in can. xx. di. In his rebz de q̄bz nil certi statuit diuina scptura mos ppli dei z cōsuetudo p lege ē habēda. Et sic ꝓuaricatores legū diuinaz ita ꝛceptoz ꝛsuetudinū ecclesiaz sunt coercēdi. Silr singularitas intelligentie scripture mala ē. vt h̄ī cano. xxiij. q. ij. in fine. vbi dr. Quicūqz scpturā sacrā aliter itelligit q̄z spūssctus flagitat licz ab ecclesia nō recedat tñ heretic⁹ appellari pt. Jdeo hortat nos apl's ad Heb. xiij. Doctrinis variis z pegrinis nolite abduci. eo q̄ dicit Innocentius papa. et habek in canōe di. xi. q̄s nesciat. Ab oibz dz obseruari q̄d scta romana obseruat eccl'ia. qz ꝑm sanctū Tho. in. ij. ij. q. ix. Maximā autoritatē habz eccl'ia q̄ ab oibus est imitāda. q̄uis qui eccl'iam nō audierit sit sicut ethnicus z publicanus. Cui alludit Bre. dicēs. Peccatū paganitatis incurrit qui ecclesie sancte per inobedientiā cōtradicit. Propter q̄d scribit in cano. xxiij. q. i. c. rogamus. Aliud q̄z romana iubet ecclesia nec sentire nec pmittit dicere. Jō collaudat ps. vnitatē dicens ps. cxxxij. Ecce q̄z bonū z q̄z iocūdū habitare fratres in vnū. Pro qua

quidem vnitate rogauit xps Joh. xvij. Rogo pater vt vnū sint sic ego z tu vnū sum⁹. Et ab hac vnitate sepauit se Thomas. nō credēs resurrectōnem. cui cum alij discipuli dixerunt. vidim⁹ dñm. Respondit. Nisi videro in manib⁹ ei⁹ fixurā clauoz. et mittam digitū meū in locū clauoz. et mittā manum meā i lat⁹ ei⁹ nō credā. Aug. Illa dubitatio pmissa ē ppt nos. qz dē ē adeo bon⁹ q nullā malū pmittit q̄n bonū ex eo elicere velit. Nā licz dubitatio i se fuit mala tñ bonū vēit ex ea. qz nr̄e fidei firmitas. De q̄ Bre. i omelia hodierna. Pl⁹ valet nob thome icredulitas q̄z marie magdalene repētina fides. qz dū ille palpādo ad fidē reducit. nr̄a mēs omī dubitatōe postposita i fide solidat. Nā sicut dispēsatiue voluit mr̄em suā vespōsare vt sponsus esset testis ỹgitatis. sic discipulū dubitare pmisit vt esset testis ỹe resurrectōis. Erubescāt igit vesani q̄ btm̄ thomam mlozē alijs apl'is putāt. eo q̄ dubitauit. cuz ñ ei⁹ diuturna dubitatio nr̄e fidei fuit cōfirmatio. Idcirco i h̄ alijs fuit pfectioz in q̄ nob vtilioz. De q̄ legit exemplū de q̄dam simplici rustico q̄ i die apl'oz vēit ad eccl'iaz. volēs sibi sorte eligere apl'm iuxta doctrinaz pape Celestini i pmōe. vbi dic. Unusq̄sq̄ fideliū aliquem apl'oz sorte eligat. cui⁹ laudibꝰ iugiter delectet z intēdat. Et cū cartule essent ei apposite rapuit cartulā cū nomie sctī Thome. Quod cū a pbro vidicisset p̄iecit cartulā cū indignatōe dicēs. Nolo huc dubitantē h̄re sed vnū de dignioribꝰ. Cūq̄ cartam eandē scdo et tercio mō iumpsisset ait. Si aliū habere nō possum. nec illi nuire volo. Plebanus autē ppter laici simplicitatez dissimulās ait. Vade hierl'm ibi inuenies potiorē. q̄d et rustic⁹ pmisit. Cōtigit postea parum tps q̄sdā de parochia illuc se trāsferre. Qd̄ ille audiēs dispposuit se rogās vxorē p licētia. z cū illis pfect⁹ ē. Cūq̄ i mari laborarēt nauigādo ventū validū obuiā habuer̄t. ita vt iā pene d̄ vita desperarēt. inuocauerūt diuinū auxiliū. z sortes mittūt cui⁹ essz culpa q̄ in mari p̄iceret. et cecidit sors sup rusticū pdictū. At illi ligauerūt eū sup asserem z in mare p̄iecerūt. z stati trāq̄llitas ē secuta. Nocte igit vēit sctūs thomas ad illū dicēs Uelles illū venerari q̄ te libaret z hierl'm duceret. Cui ille. O q̄z libēter. statim ille manu accipiēs eū et ad terrā pducēs z cū eo ambulās et pueniēs ad q̄ndā villā dixit. Mane ciuitatē ingredere. et inuenies qd̄ desideras Et sic ab eo recessit nec sibi idicauit q̄s esset. Ille mane ītrauit ciuitatē hierl'm. z gausus sacrificiū offerebat. Trāsactis aūt duabus hebdomadis venerūt socij ei⁹. et inuenientes eum gausi sunt. Et causam hui⁹ rei p̄q̄runt. Audiētes deū glificauer̄t. Jn vigilia aūt pasce socij alij se ppauerūt vt iter arriperēt. sed ille noluit z p die festū pasce mālit. Quo cōpleto socios insequit festinās vt cū eis domū vaderet. Cū autē circa vesperā currēdo fere defecisset. vidit a tergo vnū i alba veste eq̄tātem q̄ eū pie salutauit et q̄ vadit req̄uit. Cui ille. ad socios meos curro. Et ille. Loge int sunt. sed veni ducā te ad socios tuos. Et ille audacter porrexit manū eq̄tāti sedēs retro sup equū. dixit ad illū. Eya mi dñe velle libēter nomē vestr̄ scire vt d̄ bñficijs posi sem grates referre. Cui ille. Expecta q̄sq̄z veniemus ad notos tuos. qz sero ē. z postea scies q̄s ego sum. Cūq̄ breue viā iuissent. dixit ei. Descēde z vade ad villā adiacētē z inuenies tuos notos. z accipe cedulā illā z i illa nomē meū inuenies. Descēdit laic⁹ ille noīe pichuld⁹. cepit ire ad pueros pascētes agnos. videntes ipm ag̃scit z occurrūt venīti z suscipiūt. Ille aūt admirās ait. O boni pueri q̄s vos vltra mare duxit. credebat se adhuc vltra mare. Ad quē pueri. Nos i villa nr̄a sum⁹. et vltra mare nūq̄z venim⁹. currūt pueri et nūciāt vxori aduentū ei⁹. Sz illa p̄idignatōe nec eū suscipe voluit nec ei occurre re. putās eū hierl'm nūq̄z vēisse. Alij sibi occurrūt et suscipiūt eū et q̄rūt vbi amicos eorū reliq̄sset. Refert oia ille q̄ facta sunt. sz nō ē q̄ credit. pducit ille cedulā z dat plebano. rogat eū sibi nomē denotare. visa cedula pleban⁹ agnuit illā esse cedulā quā trina vice de altari reiecit. Et ait pleban⁹. Ecce quē tu in altari p apl'o requisti. tōe ē q̄ tecū fecit misericordiā. Qd̄ ille audiēs dixit. sctūs thomas dignissim⁹ ē oim sctōz. sua limia do cooperā te sum aditur⁹. Licētia ab vxore postulata vadit ad sctm̄ thomā. Et illo ia redeūte in via ad patriā sui socij pegrini a p̄mo pueniunt. qui testimoniū de omnib⁹ q̄ rusticus dixit phibēt. z quō in hierl'm⁹ in vigilia pasce euz reliq̄ssent. Mirant omes de his q̄ facta sunt. Et cum sic referrent venit ille laic⁹ z ab omnib⁹ ei occurrit z reuerēter ab eis suscipit. Et exinde celebritas sancti Thome p totam p̄uinciā eandē in magna veneratōne habet. Et h̄ q̄rtū ad p̄mū d̄ dubitatōne thome pmissiua Jtē pmisit de⁹ thomā dubitare

29

nob in exemplū q nēo de gra dei debz se reddere securū. qz dicit Aug. in .x. lib. confessionū Nemo secur⁹ dz esse i hac vita q̄ tota tēptatio nobis. nā poterit fieri de deteriori melior et ex meliori deterior. Job. vij. Militia ē vita hois sup terrā. Nā sicut miles dū ē in campo nō est secur⁹ donec vēiat i castr suū. et sic nec hō in p̄senti vita. vt ptz i p̄cedēti sm̄ōe

¶ Dixi scdo sbiūgit apparitio xp̄i reiterata. cū dz. post dies octo iterū erāt discipuli cōgregati. et thomas cum eis. vēit ih̄s ianuis clausis et stetit in medio eoz. et dixit eis. pax vobis. M

¶ Nota exq̄ ē in aduentu et nos sm̄ repsentatōem eccl'ie expectam⁹ aduētum gr̄e. q̄lis debz fieri dispositio illoz q̄bus xp̄s apparebit p gram. Rndet dispositio debet fieri sm̄ modū et formā i euāgelio exp̄ssaz P̄ri o fuit sero et in fine diei. significat mortis mēoriā. Et figurat Gene. xxviij. Apparuit dns Jacob dū sol occidisset. Spūal'r occasus solis est mēoria mortis. Nā post occasum solis duo cōmūiter accidūt tpe estiuali. s. q̄ caloz euanescit. et sic caloz peti. Eccl'i. vij. Mēorare nouissima tua et in eternū nō peccabis. Un Aug. Nihil sic reuocat a pctō sic frequēs mortis meditatio. Et post occasum cessante caloze cadit ros. i. gra bn̄ operādi et fructificādi in bonis opib⁹. De q̄ Bre. in mora. Valde se sollicitat i bono ope q̄ frequēt cogitat de extremo fine. Ergo vbi ē desertō mali et opatio boni ibi adest gra dei. Au. Sola gra hoies p̄ducunt ad bonū. Jō dic Greg. Dei gr̄e deputo q̄ bonū ago et malū refuto.

N

¶ Secūdo fores erāt clause. et significat sensuū refrenatiōem. s. oculoz̄. auriū. et omniū sensuū exteriorū. De q̄ Isa. xxvi. Populeme⁹ intra i cubicula tua et claude ostia tua sup te. i. tuoz sensuū. Ratio Hieren. ix. Moz̄ intrat p fenestras. i. sensualitates. De q̄ Bre. in moral'. Moz̄ p sensus intrat. ido nō licet intueri qđ nō licet cupiscī. Nam si Eua pmū vetitū nō in̄ssz nō cupiuisset. Dicit enī p̄hs. Nihil est in itellectu quin prius fuerit in sensu. Claudant igit oc'li. qz ingritur Hiere. Threno. iij. dicēs. Oculus meus depdatus est aiam meā. Aug. Impudic⁹ oculus impudici cordis ē nunci⁹. Claudatur os. qz scribit puer. xij. Qui custodit os suū custodit aiam suā. Mat. xij. Ex verbis tuis iustificaberis et ex verbis tuis condēnaberis. Dic igit cū p̄s. cxl. Pone dne custodiaz ori meo. et p̄s. xxxviij. Posui ori meo custodiaz Nā Amb. in li. de offi. dicit. Difficili⁹ ē nosse tacere q̄z loqui. ppter qđ agathon p tres annos portauit lapidē in ore vt disceret tacere. aīa aduertēs qđ dicit Poeta. Nulli tacuisse nocet. nocet tn̄ sepe esse locutū

¶ O

Jtē nota q̄ nō solū fores exteriores debēt ee clause sed et interiores. vt sunt sensus cmunis. mēoria. imaginatio. fantasia et estiatio. q̄ dicūt sensus iteriores. q̄s oēs Aug. cōprehendit sb imaginatōe. Nā cor ē ostiū. et illō dz fore clausum. quia scribit Mat. xv. De corde exeunt male cogitatōes. imo nō solum male cogitatōes sed et cōsensus p̄uor. opz. Ideo Prouerb. iiij. Omni custodia serua cor tuū. Nā sensus habet se vt porta ferrea. vt figurat Actuū. xij. Pertrāseūtes p̄mā et secūdā custodiā puenerūt ad portā ferreā q̄ vltro apta ē eis. Nam p̄ma porta si aperet nō multū noceret. s. cogitatio. Ber. Nulla ē dāpnatio si cōcupiscēs absq̄ consensu. Sz scda porta videlicz cōsensus si apta ei malo multum nocet. qz sm̄ Aug. peccatū imputat ex consensu. etiā si op⁹ vl' factū nullū sequat. Idcirco fuerūt ostia clausa ppter metū iudeoz. et sic consensus cordis nri dz esse clausus ¶ Terci⁹ ostiari⁹ isti⁹ clausure dz esse. timor dn̄i. ille ei nihil mali pmittit intrare. puer. xv. In timore dn̄i declinat omnis a malo. Eccl'i. Timor dn̄i expellit peccatū. De quo Bern̄. In vita cōperi nil ita efficax ad gram dei pmerendā cōseruādā nutriēdā sicnō alta sapere sz timere. P

¶ Quarto discipuli erāt int⁹ cōgregati. p discipulos intelligūt potētie aie. s. mēoria intellect⁹ et volūtas hois. q̄ nō debēt esse vagabūde. sz dicēdo illō Isa. xvij. Qui escam in loco meo. Rō sm̄ Rich. qz q̄nto q̄s cordi suo vicinior tāto deo cōpōr. Et sic debent esse cōgregati i fide spe et charitate. Primo i fide eccl'ie. qz scribit i cano. xxiij. q. i. loq̄mur. Extra vnitatē romane eccl'ie spūssanctus nō dat. Scdo in spe gr̄e. Ro. v. Spes nō confundit. et Ro. xv. Deus spei repleat vos oī gaudio. Tercio i charitate xp̄i. i. Thor. xvi. Oia vra i charitate fiāt. qz charitas dei diffusa est i cordib⁹ nr̄is p spūmsctū. ad Ro. v. Et vbi ē charitas ibi ē spūssctī gra. Joh̄. xiiij. Si q̄s diligit me ad eū veniem⁹ et mansionē apud eū faciem⁹. Et hec ē cōgregatio q̄ loquit saluator Matt. xviij. Ubi duo vl' tres i nōe meo cōgregati sunt i medio eorū sum. Et talib⁹ ita cōgregatis nūciat pacē mēti dicēs. pax vob. Nā sm̄ Aug. Pax mētis ē a voluntate dei nō diuidi. et in his que solus dei sunt delectari. Et hec gra dat his

discipulis.l.potētijs ale. Quito ad opatiõnē mētis requit exercitatio corpis.z tāgit i textu cū dr. Infer tuū huc et vide manū meas.z affer manū tuā.i.extēde ad opatiõnem. Bre. Uacue charitati nō credit.sed q opibz approbat.quia charitas nō ē ociosa iz opa magna sit ē. Et hec opatio causat ex ptentia grē. De q Aug.in li.d correctõe et gra. Bre est q̄dq̄ bene agim9. De q apls.i.Thor.xv. dic. Abūdanti9 oibz laborauī. nō ego iz gtia dei mecū. Et hec ē fidei fa oñsio .s.opari bona ex gra et in fide vera. De q subditur. Noli esse incredul9 sed fidel'.i.noli hre fidez informem sed formatā.i.charitate habitūa tā et bonis opibz decoratā. Bre. Quid pdest q fide deo iūgimur moribz ho dō disiungimur. Jac.ij. Fides sine opibz mortua ē Bre. Ille ve credit q exercet opando q credit. z sic fides fa est fundamētū apparitōis gtie. Nota iustificati sum9 p fidē in gra q stam9. qz scribit in can.xxiij.q.i. Ubi nō ē fides sana nō pt esse iusticia. Jō sbdit.qz vidisti me thoma credidisti.bti q nō viderūt z crediderūt. ¶ Sed dr.meruit etiā btūs thomas in h q credidit. eo q dicit Bre.i omel. Fides nō hz meritū vbi rō hūana pbz experimentū. Rñdet idē Bre.in ome. Thomas aliud vidit aliud credidit.vidit hoiem z credidit deū quē videre nō poterat. et in h meruit.qz vtrāq̄z naturā confessus est.vnā quam vidit.s.hūanā.reliquā credidit.s.diuinā dicēs Dñs me9 fm hūanitatē.z de9 me9 fm diuinitatē. ¶ Sz dr.tñ scribit Lu.x. Bti oculi q vident q vos videtis.h aūt dr.beati q nō viderūt z crediderūt. Rñdet q visio est duplex.corpal' et spūal'.ibi Lucas loquit de visiõe spūali.hic ho Johes de visiõe corpali. ¶ Medic9 q̄dam pitissim9 z valde devot9 noie Thomas i ciuitate metēsiū fuit q fm consuetudinē ecclie btm̄ thomā apl'm sibi elegit.quē in maxima devotõe habēs ferventissime honorabat. Et q̄tēscūq̄z se d cura alicuius infirmi itromisit pmittere solebat ista.Dñs me9 et de9 me9 sanet te.Cū aūt dux q̄dā lotaringie valde potēs grauiter infirmaret.z etiā dolore oculoz et dentiū valde torq̄reť p pdicto physico honorabiles nūcios direxit vt ad eū veniret istāter rogabat.Quibus ille rñdit.ite ego venā z dñs me9 et de9 me9 curabit eū. Illi aūt abierť.Cūq̄z physic9 morā faceret z medicinā ponoret dux pimpatientia z dolore clamare cepit .O q̄n venit ille diabol9.Statimq̄z sathan formā z habitū illi9 physici assumēs ad ducē intrauit Cui dux ait.q̄re ita diu tardasti vēire.At ille.Ecce pāto sum volēs tibi libēter facere qd oibz me inuocātibz z desiderātibz facio.Cui dux.O bone physice si fidel' egeris z me ab egritudīe liberaberis honores reportab. Cui rñdit.Fidē quā oibz suo tibi fuabo.His dictis physic9 ille fantastic9 manibz suis oculos apiens ducis .q̄s dux p dolore apire nō potuit.et pulverē q̄ndā maledictū quē i ore habuit expuēs i oculos ducis sufflando iniecit. Qui primus d suis sedibz misabil'r prupit Cūq̄z pnceps iestimabili tormēto cruciaret z validissime et horribil'r clamaret. demō tā q̄s medic9 pitidē quā i manu tenebat sup pectus ei9 cū ingēti fortitudine piecit.Sicq̄z aniaz ei9 ex corpe ei9 excussit. sicq̄z euanuit. Ad cui9 clamorē tota curia z familia cū stre pitu palaciū igredit .et pncipē mortuū reperiētes luct9 inenarrabil' ozit.z physic9 homicida ab oibz q̄sit.Et interim ille ver9 physicus aduenit.Et cū tāti luctus causam inq̄sisset stati sine omi audiētia pdēdit.z plagis z iniurijs maxis z angelijs afficit .z vinctus pdebz i carcerē pdit donec ciues deliberarēt q morte cū pderēt.Cū aūt demones aiam ducis ad regiōez tenebraz traherēt.et ad q̄ndā putcū pfundissimum d q feroz sulphure9 exibat vēissent.q ere bulliēti plenus erat.et in eū aiaz miserā ia pcipitare vellent. venerūt angeli vt eā liberarēt.Quibz demō ille q cum i forma medici necauerat dixit. Nil inuis i gia hac habebitis.i mlt9 ei malū inuēta ē. Insup me inuocauit z ad eū veni et fidē quā oibz suo fuaui ei.Cui angeli.Falsa sunt q loqueris .q̄uis enī p impatiētia z dolore hoc dixit.tñ intētōem te inuocādi nunq̄ habuit.Cū aūt angeli et demōes talia et silia adinuicē dicerēt murmo litigādo :beat9 apls thomas cū ingenti luce apparuit z oēs in fugā cōuit.Solus ille malignus medic9 stetit et audacter cū apl'o disputauit. Apostolus vero sursum respexit et ecce tonitruus cū fragore horribili improbū illū demonez tā valide percussit.ac si oēs mōtes hui9mōdi cōquassaret.sicq̄z i barathr putei corruens ad ima descēdit. Tūc sctus Thomas dixit.qz ceteris fugientibz tu stare pumpsisti.iō nūc et in eūā torq̄beris.et meis fidelibz d me plimentibz de cetero nocere nō valebis. Tūc iubēte apl'o anima ad corp9 redijt.et qui circa horam primam mortuus fuit.circa horam nonā cunctis videntib9 et ammirātibz.imo

pre gandio flentiby reuixit. Et qualiter eux
btūs thomas p merita phisici q̄ i carcere te/
nebat eū d̄ iferno liberasset p ordinē enarra/
uit. Preterea btūs thomas suo thome i an
gustia existēti apparuit. z triste caput ei⁹ blā
do tactu pmulcēs eūq; ꝯsolās dixit. Cū cō/
fusiōe es introduct⁹ cū honore exibis. sicq;
disparuit. Cū g̃ adduci phisic⁹ vocaret. z cū
adesset dux manū ei⁹ osculabat z de ei⁹ mu/
ria multū tristabat. Tūc medic⁹ dixit. deus
m̄ꝫ⁹ z dn̄s me⁹ sanet te. Statimq; ita san⁹
fact⁹ ē in toto corpe vt i eo nec vestigiū egri/
tudinis remaneret. Tūc oēs q̄ aderāt deo g̃/
tias egerūt. z aplīm pconj̄ sertulert. Dux ve
ro pd̄ic⁹ ad honorē dei z bti thome aplī no
bilissimū clastrū cōstruxit. in q̄ thomas me
dic⁹ p̄m⁹ abbas fact⁹ ē. q̄ i bonis opib⁹ deo
seruiēs z btō thome mu[illegible]nit ad dn̄m

¶ Sequit̄ historia Udonis episcopi saxo
nie qualiter et quomodo sibi successit in epi
scopatu suo. S

Anno domini
a noningentesimo. xl. Ottone ter
cio ip̄erāte. z apd̄ partinopolim.
id est magdeburg in saxonia ꝯtigit factū ter
ribile nimis inauditū a seculi. Od̄ factuz sic
stilo veraci referā vt oiby innotescat quantū
malū sit in statu plationis turpiter viuere. et
patrimoniū christi. res scz ecclie iuste distra
here. z scādaloz fetoribz sbditos corrūpere.
z moniales deo dicatas ausu temerario vio/
lare. In pdicta igit̄ vrbe erat scholaris q̄daz
noie Udo q̄ liberalib⁹ studiis insudabat. q̄
cū esset inertis ingenij. z nihil oīno p̄ficere po
terat q̄tūcūq; etiā mgri ꝓberib⁹ torq̄batur.
Quadā vice post enormes plagas scholas
exiens z eccl'iam maiorē ad honorē scti mau
ricij et socioz ei⁹ magnifice fabricatā introi/
uit. ibiq; cū ingenti deuotiōe se pstern̄ens z re
gine celi clemētiā z bti Mauricij patrocini
um p illumiatōe sui ingenij iplorauit. Ac sic
in p̄ce positus aliquātulū obdormiuit. Cui
ptinus mater misericordie apparēs dixit Au
diui oro⁹ tuā z vidi afflictōez tuā. Et ecce
nō solū scie munus tibi tribuo. imo etiā post
mortē archiepi q̄ nunc pest eccl'iam p̄ncipis
mei mauricij tue fidelitati ꝯmēdo. quam si
bn̄ reperis pmiū g̃nde ꝯseqūris. z si male i aia
z corpe morieris. His dictis ego disparuit
z iuuenes scholas solito repetiuit. Cūq; ad lo
q̄ndū aperuisset os cepit oms disputādo cō/
cludere. et in omi scia peritissimus apparere.
Stupebāt aūt oes q̄ eū audiebāt dicentes.
Un huic tāta ēinspirata scientia. Nonne iste
est Udo q̄ hei mactabat vt bestia. z ecce ho
die pbat phs. Post biennū archiepus mort̄
magdeburg. z Udo a cūctis elect⁹ archiepus
efficit̄. Cōfirmat⁹ g̃ et pallio decorat⁹ aliq̄n/
tulū diu bn̄ vixit. Et q̄ honores mutāt mo
res cepit pcessu tpis ꝯsiliū mr̄is dei negligе
re. et pp̄ e salutis imemor esse z voluptatib⁹
deseruire. z dilapidare eccl'ie facultates. Et n̄
solum seculares feminas sed etiā velatas vi
olare. Insup q̄d deteri⁹ est ad omnū flagici
ū genera habenas laxare. Sicq; facta ei⁹
est vita omnib⁹ odiosa. omnib⁹ detestanda.
Prochpudor cū m̄lta annoz curricla meo/
ratus eps aerē mundū q̄ totū suis sceleribz
corrupisset. z quadā nocte quandā nigrarū
monialiū abbatissā de regali cenobio q̄d tūc
ostirholtz. nūc d̄o vallis lilioz̄ oz cistercien.
secū in lecto habueret. audiuit vocē in hec ver
ba terribiliter intonantē. Fac finē ludo q̄z lu
sisti satis vdo. His dictis multū cachinnās
ficticiū suspicat̄. Et mane facto rursus delicijs
inuoluit. factusq; durus quasi lapis ad pdi
giose vocis ꝯminationē minime ꝯpūgitur.
Seq̄nti etiā nocte vocē sil'em audiēs sz par
uipendēs stult⁹ ille vt antea i sua malicia p
durat. Nocte igit̄ tercia apud abbatissam p
fatā cubās cū nephādū opus libidinose ꝯmo
tōis exercuisset. vox sepedicta cū ingēti fra
gore intonuit dicēs. Fac finē ludo q̄z lusisti
satis vdo. Dac ergo voce tercio audita stu
pefact⁹ aliq̄ntulū ingemuit sz n̄ resipuit. verū
tn̄ iā dānatōi primus miser ille cozuinū q̄/
dē sepe cecinit. sz neq̄q̄ ad pnie lauacz ppe/
rauit. Mira dictu⁹ sum vera tn̄. q̄ si sapōes
apd̄ ēs gesta sunt reticere vellēt lapides cla
marēt sicut seq̄ntia mānifestāt. Post mensēs
igit̄ tres canonic⁹ q̄dā eccl'ie magdeburgen.
Frideric⁹ noie vir etiā m̄ltū venerabil⁹ et ma
gne sctitatis q̄dā nocte in choro scti mauri/
cij existens z ozōni feruēti⁹ instās. deū p sctā
vniūsali eccl'ia pcabat maxime z attēte p sua
scz metropolitana. z vt ꝯditoz oīm iustus iu
dex citi⁹ morbidū caput. vdonē. scīpm p in/
teritū de medio. aut certe in melio⁹ ꝯ mutaret.
d̄ba pond⁹ habuerūt. Et ecce secuta ē ptin⁹
visio nimis horribil'. z cūctis mortalib⁹ me
tuēda. maxime tn̄ rectoribz eccl'ie q̄ gregē do
minicū cōmissum pcedūt. z mal' exēplis infi
cientes p̄cipitant sepi⁹ in infernum. Vidit er
go z ecce ventus validus oēs eccl'ie lāpades

pariter extinxit. quapropt timore nimio cor
reptus loco adhesit. steterūt come. vox ē fau
cibꝫ intercluſa. Tūc venert duo iuuenes du
os cereos gestātes t ad altare pcedētes. hic
inde iuxta cornua ꝫstiterūt. ac totā illā au
lā lumine replent. Post qs ingressi sunt alij
duo qꝝ vnꝰ tapecia ante altare decēter stra
uit. alter vo duas aureas cathedras colloca
uit. Post istos alter qdā solꝰ venit pugil stre
nuus incedebat euaginatū tenēs gladiū. et
stās ī medio ecclie valēter clamabat. Oīs
scī qꝝ reliqe hic habēt surgite et venite ad
iudiciū dei. His dictis apparuit maxima t
pfulgida mltitudo vtriusqꝫ sexꝰ. Alij milita
ri habitu adornati. Alij etiā pontificalibꝫ i
fulis insigniti. Et hi oēs choꝝ itrauerūt. Tūc
etiā apparuerūt duodecim viri religiosi. in
qꝝ medio gdiebat sole splēdidioꝝ regio dia
demate t sceptro adornatꝰ. Aplī vo erāt et
dñs ihs xps celi t terre rex. Quē vt oēs
viderāt deuotissime adorauerūt t supā cathe
drā sedere fecerūt. Affuit pterea regina celo
rū luna t stellis clarioꝝ quā clarissima turba
vgines seqbat. Scti vo oēs dei mīcz vene
rātes geniculanter susceperūt. Cui pꝑus mox
occurrēs t manū eiꝰ apphēdēs iuxta se vene
rabiliꝫ collocauit. Et ecce postremo apparuit
sctus mauriciꝰ dux gliosus cū sua legiōe ser
mulbꝫ sexcētis seragintasex. q vnanimiter se
pternētes adorauerūt dicētes. Eqssime iu
dex t ditor seculoꝝ da iudiciū. His dictis
surgentes steterūt reuerēter pstolātes. Qui
bus dñs dixit. Scio qd qrātis. Et adiecit.
Si vdonem epm. Cōtinuo qdā de asta tibꝫ
abierūt. t misez vdonē ꝺ latere abbatis extra
hētes mirabiliꝫ adduxerūt. Quē sctus mauri
ciꝰ severiꝰ in trucēs dixit. Dñe mi iudica. Ecce
iste Udo nō ē epꝰ sz lupꝰ. ñ pastor sz raptor
necator t ꝺuorator gregis tui. Iste etiā ē cui
dña nra mr tua scietiā donauit. Cui hic ec
clesiā ad honorē noīs tui sctōrūqꝫ tuoꝝ ꝺmē
dauit. pdicēs et si bñ regeret vitā penē ha
beret. sīnaūt mala morte ī corpe t aīa more
rēt. Iste insup ē q semel admonitꝰ ac iterꝫ et
tercio se corrigere noluit. t nō solū hāc eccle
siam sed etiā se t oīa sibi ꝺmissa pphanando
ad nihilū redegit. imo sponsas tuas sp t vbi
qꝝ turpiter t temere violauit. His auditis do
minꝰ psidēs iudicio. sctōsqꝫ respiciēs dixit.
Quid vobis videt ꝺ isto. Pugil aūt supra
dictus voce magna clamauit dicēs. Reus ē
mortis. Judex ꝺo t oēs scti q aderāt ī hanc
sentētiā ꝺuenert. t qle genꝰ mortis ille ipi
ꝺ deberet sustinere tractarentur. Tūc iudex it
caput meruit amittere q sine capite tps su
mēdo sordibꝫ ꝺputruit. Quo dicto pugil cō
festim vdoni pcepit vt cer[illegible]cē tenderet. Qꝺ
cū vdo fecisset. t pugil gla[illegible]ī ad ictū leuas
set qdā ex eis clamauit dicēs. Cōtine manū
tuā donec ab eo reliqe auferā. Tūc qdā crux
calice affuit cōtā vdone stās donec pugil ni
serrimi hois collū cū pugno valide [illegible]cussisset
Et ecce pꝰ quēlibz ictū t pulsuz ho[illegible] pollu
ta pos epi cries ī calicē corruit. qs o[illegible] re
uerēter suscipiēs diligētissime lauī[illegible]il
re ī calice ponēs cū sua turba decē[illegible]
[illegible]cit. Pꝰ hꝰ mirabilē v[illegible]
[illegible]s ꝺcollauit. [illegible]to
ta ista gregatio ctoꝝ disparuit [illegible]icꝰ
aūt supdictꝰ iustꝰ q hꝰ vidit nō [illegible] sed
aptis oculis stupēs t tremēs [illegible]nē ī ripta re
piens oēs ecclie spades par[illegible] reaccēdit. Cū
qꝝ adhuc de facto dubiꝰ t anxiꝰ secū miraret
tāde assumpta audacia ad locū iudicij pau
lulū pcessit. vidit calicē cū hostijs ī altari. et
caput a truco lōgiꝰ piectū. necnō pauimētū
sanguie madefactū. Cūqꝝ quātū poterat ex
clamaret et diceret. O triste spectaculū. o gn
de miraculū. o ve tremēdū iudiciū. o qntuz
horrēdū ē icidere ī manꝰ dei viuētis. Mā qs
diu vt ouertant tolerat nō ꝺusos duriꝰ ꝺamnat. Post hꝰ oēs ecclie ianuas obserauit t nul
lū oīno īgredi pmittēs donec sole iā orto oēs
potiores vrbe clericos et laicos ꝺuocat Tūc
ianuis reseratis seueriss[illegible]mā[illegible]i vltōem. vdo
nem vicz epm in suo sanguie tabefactū oīb
ondit. Et tūc q audierāt t viderat p ordinē
enarrauit. Eadem vo die qdā ex capellanis
suis noie Bruno cū legatōez sibi ꝺmissam p
egisset partinopolim cōtinuo famul lōge an
te se pcedentibꝫ studuit remeare. Interim g
ui oppssus somno arborē quandā vmbrosaz
videns de equo descēdit. t frenum fortiter ad
brachiū ligans paululū reqeuit. Et ecce in
gens globꝰ spirituū īmūdoꝝ cū tubis t tim
panis. cū gladijs et fustibꝫ. cū lāceis et secu
ribꝫ ad eūdē locū gdu ꝺcito pperabāt. Qui
qꝝ oēs ꝺuenissent vni ex eis q pceps vide
bat qz erat statura pceriorꝫ vultu terribili
oꝝ soliū ꝺstituētes desup posuerūt ne mora
Alter clamās t cachinnās t tripudiās emi
nus appauit. de q qdā velociores aḡlis celi
pcesserūt t fortiter clamauerūt. Date locū da
te locū. ecce pceps vdo nr charissimus ap
propiquat. His dictis satellites sathane mi
serā vdonis aiam in effigie corpali cathena

…a collo cōstrictā ad summū p̄ncipē per…
…repēdit. Cui sathan p̄tinus assurrexit salu…
…tāc ū vobis pacificis in dolo. Bñ inq̄t veni…
…sti o p̄ceps t fautor t dilatator regni nostri
Ecce …ati sum… tibi et oīb fidelib nr̄is p
…meru… vr̄is reddere talionē. Cūq vdo ob…
…murmurare sathan assistentib ait. Fatigat…
…ē is… dilect… huc venīdo. t iō placz vt cō
…fu… mādūcare. Illo aūt renūcte t
…ete crudeles mīstri ei… busones t
…dilacerare impīserūt. t liq̄ē sulphure
…dū īsudēr Adhuc illo nō lo…
…pit dicēs. Ad… …
…co reducat …
…illū hab…
…celū eru…

t n… …ce… …ino celū aquā… rra ma…
…nan… …sumebat. In quē ifeli
…cē illa… …pitau…rūt. et postmodū
extrahēte… …du ferri cādētis totā igneaz
suo p̄ncipi retulerūt. Qui sbridēs ait. Non
ne balneuz suaue habuisti o p̄nceps. Tunc
vdo dānatū se oīno videns cepit blasphēa…
re t dicere. Maledict… sathan tu t oīs fami
lia tua t oē iperiū tuū. Maledict… rē… q̄ me
creauit. maledicta terra q̄ me portauit. male
dicti parētes q̄ me genuerūt. t maledicta oīs
creatura tua in celo t in terra. Tūc oēs simo
nes vna cū p̄ncipe suo ceperūt manib plan…
dere t dicere. Uere dign… ē iste manere nobi
scū. qz poptime sacit officiū nōstz. Mittatur
g̃ nūc ad p̄ncip… lē scholā dānatoz vt vide…
at audiat sentiat t discat ampli… indeq̄z nō
exeat i secla seculoz. Uix ꝺba finierat. t ecce
unanimiter i odiosam illā creaturā irruerūt.
eāq̄z ip̄etuose i tartareū illū baratz iactādo i
merserūt ac si celū t terra t oēs mōtes mūdi
hui… ad inuicē quaterent. Lapellan… aūt ille
p̄dictus hec oia i somnis vidēs et audiēs ti
muit vehemēter. Tūc p̄ceps tenebraz di…
gito eū ostendēs dixit. Uidete ne fugiat cle
ric… ille q̄ nos aspicit. qz sp astitit malor suo…
rū coopator osci… t defēsor. ergo sicut fuit fau
tor culpe. sic sit pticeps et vindicte. Jōq̄z ad
illū puteū ad dñm suū dimergat. Quo di…
cto cum rēmōes eū rape vellent. t ipe effuge
re conaret. repente a somno exiliēs euigilauit.
sicq̄z equ… territ… tādiu hincinde saliebat et
curritabat miserū trahēs hoiem donec a sua
iūctura ei… brachiū p̄nit… soluebat. difficul
ter tn equū ascēdens partinopolim venit. et
mox vt dñm suū mozuū eē cognouit. visio
nē visiōi. terrozē terrozi. iudiciū iudicio. pdi
giū pdigio cumulauit. t oīa q̄ in via sibi ac…
ciderāt q̄q̄z viderat t audierat patefecit. oīm
dens a sua ꝺpage brachiū auulsuz. t repēti
nā canicie i argumētū ꝺfitatis. Ciues igitur
vidētes t audiētes ꝟ horribile t insolitū dei
iudiciū vehemēter timuerūt. t cadauer igno…
bile p̄cul ab vrbe i paludē iactauerūt. Od̄ be
stie infernales cū plausib t cānticis. i. cātibus
laudis p̄tin… excepērt. t huc illucq̄z trahēdo
morsib discerpserūt. t ruricolas iuxta habi…
tātes varijs terroribz mīrotiēs affecerūt. Tā
dē ꝺsilio inito glebā illā maledictā de palu…
de extrahētes ꝺbusserūt. t pulueres et cineres
…glebā piceru… Mira res tūc oēs vt fertur
…ffices in… gurgitē relinq̄ntes oceanū adierūt
…nec ieraniis t ieiunijs placat… ia dñs post
…ccennīū vix tandē redierūt. Hui… horrēdi
pdi…ū mēoria iugiter p̄ ocul… sup pauimentū
marmor…ū cādidū t politū i ꝺcollatōe vdo
nis cruoz… …qui tā indelebiliter adheret pa
uimēto vt ꝺ essentia marmoris esse qdāmo
do vide… …locū illū vbi ꝺcollatio facta
ē sp tacita iacer. t sup electos epos Te deū
laudam… canit. t iuxta mozē collocāt. ibi ad
oratōez p̄ternēdo vt videtes sibi caueāt ne
forte peant sicut ille. A dño ꝺo factū est istd
ad terrorē p̄oz illi… ecclie t oīm inutiliū pla
torū vt audiētes ꝺtremiscāt lese maiestatis
terribile iudicū. t seueriss… vltōem.

De nativitate dñi nostri iesu christi.
Sermo xvij.

Uāgeliso vo…
…e bis gaudiū magnū qd̄ erit omni
…pplo. quia natus ē vobis hodie
saluator. Lu. ij. c. et legit in hac nocte p̄ euā
gelicali officio. Thema. Sole oriē
te tpe est inali aues iocūdāt et simphonizāt.
signāter mūde. sz immūde tristant. Spū
aliter sic hodie illuxit t ortꝰ ē sol iusticie ip̄s
xp̄s nr̄. De q̄ Malach. vl. Oriet vob timēti
bus nr̄ sol iusticie. Ergo oēs boni t veri xp̄i
ani hodie debēt letari. qz canit eccl'ia. Dies ē
leticie in ortu regali. Reuera leticie. quia dic
Bern. in sermone hodierno. Gaudeant ho
die eluriētes. qz māna ꝺ celo descēdit. Gaude
ant sitientes. qz ꝺ vinea celi vitis ꝟ erupit vi
nū gre p̄stās. Gaudeāt egrotātes qz hodie
oleū effusum est sanās vulnera egrotātium
Gaudeāt morientes qz hodie vita nata est in
mūdū. Gaudeāt leprosi peccantes. qz hodie
patz fōs i ablutōez p̄cōz. Gaudeāt t letēt

hodie celi. qz redibit capta pda. Exultet terra. qz hodie datus ē ei heres. Jubilent angeli. qz hodie venit repator ruine. Gaudeāt iusti. qz gra z vitas hodie orta ē. Gaudeāt pcatores. qz hodie venit medic⁹ vulnera pcatoz sanās. Jō Leo papa i smōe hodierno. Nō ē phas locū esse tristicie vbi natalis ē vite. Nā hodie adipletū ē desideriū antiq̄rum patz. qz venit p icarnatōez quē diu affectabāt. put dicit Bern̄. i hodierno sermōe. Quid tā necessariū pdit⁹. qd tā optabile miseris. qd tā vtile desperatis. nil ita necessariū est pditis sicut redēptio. nil ita optabile miseris sicut ꝛsolatio. nil ita necessariū desperat⁹ q̄z redemptio libatio z saluatio. Nō hodie vēit nr̄a redēptio. nr̄a ꝛsolatio. nr̄a saluatō. de q̄ āgel⁹ dicit Mat. i. Ipe saluū faciet populū suū a pcīs eorū. Idcirco merito ē gaudendū. de q̄ thema. euāgelio vob gaudium magnū. ¶ In vobis pmissis duo innuuntur. Prio innuit annūciatio magne alacritatis. ibi. euāgelio vobis. Scdo insūgit ei⁹ ratio q̄ est bñdicte natiuitatis. ibi. qz nat⁹ ē vobis hodie saluator. ¶ De pmo dicit. euāgelio vob gaudiū magnū. Revera magnū. de quo Bern̄. Magnū psentis festiuitatis ē gaudium. qz pus replet celū q̄z terrā. Nā hodie natus est q̄ obiectū est felicitatis eterne. p quez celū empyreū erat illustrādū. Jō multitudo exercitus angeloz letāter canebāt. Glia i excelsis deo. Nā si angeli letāter deū bñdixerūt q̄z naturā nō assumpsit. vt dic apls Heb. j. Nusq̄z ei āgelos appḡhēdit ꝛ semē abrae. multo magis nos gaudere debem⁹ cū in nr̄a natura apparuit. Revera magnū deberet nobis esse gaudiū. qz dicit Christ⁹. Gaudeat q̄ libz iust⁹. qz nat⁹ ē sue iusticie remuneratoz. Gaudeat q̄libz pctōr. qz hac nocte nat⁹ ē q̄ venit ad saluādū ctritos corde. Si enī marie vginis natiuitas gaudiū annūciauit vniuerso mūdo. multo magis dei z hois natiuitas ihu xpi oim gaudiū exhibit. Jdeo adiecit āgelus. qđ erit omni pplo. De q̄ Leo papa. Nemo ab huius alacritatis pticipatōe secernitur. vna cūctis letitie cmāūs ē ratio. Exultet sanctus quia inuitat ad palmā. gaudeat pctor qz inuitat ad veniā. anim̄ gentil⁹ qz vocat ad vitā. Revera gaudiū magnū debz ē oīmi populo. qz dic Aug. prio qz de⁹ fact⁹ est hō vt hō fieret de⁹. Scdo dñs celi fact⁹ ē seruus vt seruus fieret dñs. Tercio de⁹ de celo descēdit vt hō ō terra ad celos ascēderet. Quarto de⁹ fact⁹ est filius hois vt hō fieret filius dei. Quinto de⁹ factus est mortal⁹ vt hō fieret i mortal⁹. Sexto de⁹ factus ē paup vt pauper hō dines fieret. vt dicit apls. ij. Choz. viij. Qui cū dines esset ppt nos egen⁹ factus est. Vide q̄z magnū ē hodie gaudiū i vitate rei cū sceti pres ita gaudebāt i expectatōe spei. De q̄ Joh. viij. Abraam pater vester exultauit vt videret diē meū ꝛc. Itē h̄ gaudiū fuit tā magnū q̄ hodie infernū penetrauit z patres q̄ i limbo erāt inenarrabili gaudio iplenit. vt impleret illd Isa. ix. Popul⁹ gentiuz q̄ ambulabat i tenebr⁹ vidit lucē magnā ꝛc. Itē gaudiū ē magnū qđ se extēdit ad scōs p̄sentes z futuros. vt dicit Amb. Hec ē glia natalis vt i futurū trāseat ad p̄destinatos z in ppetuū manet ad deuotos. Nā hodiernū gaudiū ita repleuit totū mūdū q̄ dies n̄ sufficit. sz etiā noc i laude dei occupat. Nā h̄ gaudiū extēdebat se vsq̄z ad oriētē. vt etiam magi q̄ erāt in oriēte tāto gaudio sunt repleti q̄ sua regna reliq̄unt z natū puerū q̄sierūt Etiā extēdebat se ad occidentē. vt rome visa est imago vginis habens puerū i brachijs circa solē. Et tāto gaudio implet⁹ ē Augustus q̄ ei thura obtulit. z deos vanos r̄spuit. vt de h̄ gaudio adipleret illd Sap. viij. Attingens a fine vsq̄z ad finē fortiter disponēs q̄z ōia suauiter. Jō nūq̄z missa in nocte cātat p totū annū nisi hac nocte. ¶ Et tres misse cāranť ppt triplex gaudiū. Prio ppt gaudiū angeloz cāt missa in nocte. In aurora pter gaudiū pastoz. In die ppt gaudiū fideliū cunctoz. In p̄ma missa nat⁹ puer dr dñs rōe potētie. i scda dr lux rōe sapie. in tercia dr puer rōne hūilitatis sue vere. Et merito est gaudendū i oibz tribz missis. In prima dicit dñs rō potētie qz diabolū sibi vsurpauit. In scda dicit lux rōe sapiētie q̄ nos illuminauit. In tercia dicit puer rōe hūilitatis vere qua nos liberauit et exaltauit. Jō Ber. dicit. O natiuitas sita z illibata. hominib amabilis. mūdo letabilis. omnib ammirabilis. collati bñficij inexplicabil⁹. ¶ Dixi secūdo subiūgit ratio leticie q̄ est bñdicte natiuitatis. De quo subdit. nat⁹ est vobis hodie saluator mūdi. Dicit saluator. i. salut⁹ dator. De quo p̄s. xxxvi. Sal⁹ iustor a dño. Jō Bern̄. in hodierno smōe dicit. Nūq̄d timeam qz venit saluator i domū meā. nūq̄d fugiam vt adam. nūq̄d desperem. q̄si d. non. Nū q̄z maior poterit esse ꝛsolatio q̄z i dulci vocabulo saluator⁹. qz nat⁹ ē nob saluator hodie. Nā ipe ē q̄ dicit Lu. ix. Filius hois nō venit

De natiuitate domini

aias pdere ſz saluare. Qua propter dr Zach. ix. Exulta satis filia ſion. ecce rex tu⁹ veniet tibi iust⁹ t saluator. ipe paup. ¶ Pro q̄ sciēdū hec natiuitas nō solū ē gaudiosa vl̄ gaudiosissima sed etiā gtiosissima. amorosissima. oclētissima. mirabilissima. t vtilissima.

Dixi p̄mo q̄ hec bn̄dicta natiuitas est gtiosissima. Nam ſm Aug. xiij. de tri. ca. xix. In reb⁹ per tpus ortis illa summa est gra q̄ hō in vnitate p̄sone ꝺiūcto⁹ ē deo. Nam sicut ipe dei fili⁹ ex gra per opatōem ſpūsci ꝺcept⁹ ē. vt dixit angel⁹ Lu. i. Inuenisti gram apud dn̄m sic ex summa gra natus ē. vt legit hodie in euāgelio Joh. i. Vidim⁹ eū plenū gtia et vitate. vt implet illud Ecci. xxiij. Ime oīs gra vie t vitatis. Scdo hec natiuitas fuit amorosissima vl̄ charissima. naz ex maxima charitate. vt dic̄ Ber̄. Sola charitas fecit p̄m icarnari. De Joh. iij. Sic deus dilexit mūdū vt filiū suū vnigēitū daret. Jō Aug. sup Joh. Si de⁹ pctōres nō amaret de celis ad terrā nō descēderet. Hāc dilectōem ppendit Leo papa dicēs. Si hō nō peccasset tūc de⁹ eq̄ bn̄ excharitate hūane nature hō nat⁹ fuisset. qz vt dic̄ Ber̄. Sola charitas fecit p̄m icarnari. Jō exclamat btūs Bre. āmirās tātā dilectōz nob⁹ pctōrib⁹ exhibitā. t dic̄. O iestimabil̄ dilectio charitatis vt fuū rdimeres filiū tradidisti. O aia leua hodie oc̄los ꝺtēplatōis t vide si q̄s se obligaret p te i carcerē tōne esse signū magne dilectōis. Sic hodie de⁹ pr̄ p̄po filio suo n̄ pepcit. sed p nobis oīb⁹ tradidit illū. i. Joh. iij. In h̄ apparuit charitas dei in nob. qm̄ filiū suū vnigenitū misit nobis. nō solus misit sed t dedit. de q̄ hodie legit in introitu misse illud qd̄ scribit Isa. ix. Puer nat⁹ ē nobis t filius datus est nob. vbi Hiero. Mō retent⁹ i aere. sz nob⁹ cōmūicat⁹ benigne. Jō Damas. li. iij. c. xxiij. Quid enim magis ad charitatē accēdit q̄ p̄ p̄po filio suo de⁹ nō pepcit. Reuera magna ē charitas. ita vt dicūt doctores Si oēs homines ab initio mūdi creati t adhuc creādi i futuro simul viuerēt. et q̄libet hom̄ h̄ret tantā charitatē quātā alīq̄s i maximo acq̄siuit vl̄ acq̄rere posset. vt maria mr̄ xp̄i vl̄ vt omnes angeli q̄ in celo sunt. t etiā diaboli st essent i charitate vt fuer̄t. t vnusq̄sq̄z haberet tātā charitatē vt angeli de throno cherubin et seraphin q̄ ardēt in charitate. t si q̄s illā omnē charitatē in vnā formā redigeret. t si q̄s caperet illā charitatē et pberet vnicuiq̄z homi t angelo singulariter. adhuc charitas dei ad homines esset maior. Jtē si celū t terra essent pergamenū. t totū mare t oēs aque incaustū. t si oīa folia arbor̄ t oīa gramia eent scr̄ptores ab initio mūdi creata vl̄ creāda. t si icepissent scribere ab initio mūdi a p̄mo die vsq̄z ad nouissimū. t si q̄s acciperet stilū t faceret pūctū. respectu toti⁹ scr̄pture esset punz. Sic paru⁹ ē amor oīm hom̄ et angelorū respectu amoris quē dn̄s in incarnatōe nobis oñdit. Jdeo Ber̄. Nesciui quō me de⁹ diligeret nisi p me mori eligeret. i. mortalē carnē susciperet. Hāc magnam dilectōem ꝺsiderās Hugo exclamauit dicēs. O charitas q̄ntū ē vinculū tuū q̄ de⁹ ligari potuit. Hoc vinculo deus tractus de celo ad terrā descendit. t vsq̄z ad inferos nullū vinculū eū tenere potuit Jō Ber̄. Vere i nullo ꝺmēdat de⁹ charitatē suam i nobis q̄z in incarnatiōis t passionis mysterio. ¶ Tercio hec bn̄dicta natiuitas fuit oclētissima vl̄ sbtilissima. oēz ei naturā. omnē intellectū acutū hom̄ t spiritū. imo summor̄ angelor̄ trāscēdebat. ō q̄ Leo papa. Utrāq̄z naturā dei t hom̄is i vnā vēisse p̄sonā p̄mo nō explicat. lingua nō sufficit exp̄mere sz deficit. credi pt sz enarrari nō pt. De q̄ etiā dicit Dyo. de diuinis nom̄ib⁹. Hec natiuitas bn̄dicta erat ita archana vt oīb⁹ spiritib⁹ ineffabiliter omni mēti ignota. Nā vt dicit maximus Licz angel⁹ i notuit. tn̄ latuit eos inuestigabil̄ mod⁹ qualiter tot⁹ i p̄re. totus i matre exist̄it. qz dicit Aug⁹ sup Joh̄ez Christ⁹ sic vēit de celo vt nō abscederet. t sic redijt ad celū vt nos nō derelinq̄ret. Ecce sbtile negociū. ¶ Quarto hec bn̄dicta natiuitas fuit mirabilissima. Unde Ber̄. in p̄mo ne de vigilia natiuitatis xp̄i. dicit. A sec̄lo n̄ est auditū q̄ sblimitas t vilitas ꝺuenerūt in vnū. nihil deo sblimius nec limo vilius cū de⁹ descēdit in limū. Hoc mirat Isaias dicēs vlti. ca. Quis audiuit vnq̄z tale. t q̄s vidit huic sile. De quo scribit Ber̄. q̄ p̄ ego fuit sine gnamine gnida. sine ꝺlore puerpa. t q̄ sol natus est de stella. p̄ de filia. creator de creatura. O q̄z mirabil̄ ē hec natiuitas bn̄dicta. vt dicit Cypianus. In xp̄i bn̄dicta natiuitate dn̄i dei fili⁹ de v̄ gine nascit̄. celū in terra ꝺcludit̄. sol tenebris inuoluit̄. inuisibil̄ cernit̄. immortalis mortal̄. dn̄s fu⁹. eter⁹ tpal̄ nascit̄. format̄ q̄ formatū. natura portat̄ q̄ portat oēz creaturā. v̄bū fit ifans t tacet. i sūmis stat. i imis iacz. q̄ in nubib⁹ tonat in p̄sepio plorat. Jdeo de ista mirabili natiuitate pt dicit illd. iij. Reg. x. Nō ē simile factū op⁹ in vniuersis regnis

eo q̄ dicit Amb. cōtra hereticos. Nūanum sensum t intelligentiā excedit. nō capit ratō sz fidei pfessio. scrutari nō licz supna mysteria. sz licz scire. qz ōz Isa. liij. Generatōez ei⁹ q̄s enarrabit. qz dicit Damas. li. iij. sniarum in p̄n. Nihil est mai⁹ inter oia et super omnia q̄s q̄ de⁹ est hō fact⁹. Ergo inḡt Grego. nazā zen⁹ dicēs. Hui⁹ diei clamabo veritatē t gr̄iā annūciabo. in q̄ q̄ natura nō habz. vsus ignorat. ratio nescit. mens nō capit. eloq̄um tacet. ingenū eḡt. celū pauet. terra stupet q̄ de⁹ hō natus ē. O q̄s noua t inaudita p̄mixtio. O mira t inexq̄sita ꝯpago qua sic ꝯmixta ꝯmiscent de⁹ et hō. v̄bū t aia in vnā ꝯuniunt p̄sonā. ¶ Quīto hec natiuitas b̄ndicta fuit vtilissima. vt possem⁹ dicere illō Sapiētie. vij. Venerūt mihi oia bona pariē cū illa. Nā in filij dei aduentu i carnē vt dicit Wilh. in rōnali. hūanū genus laborabat in septēplici morbo. A ¶ Prio eram⁹ stulti t insipientes. ideo indigebam⁹ doctore. Secūdo eram⁹ vēditi. iō indigebam⁹ redēptore. Tercio eram⁹ capti. iō idigebam⁹ liberatore. Quarto eram⁹ icarcerati. iō indigebam⁹ eductore. Quinto eram⁹ excecati. iō indigebamus illumiatore. Sexto eramus a patria exclusi. ideo indigebam⁹ introductore. Septimo eram⁹ morti eterne deputati. ideo indigebamus saluatore. Iō p̄ his oib⁹ defectib⁹ clamabant scti p̄res in limbo. t nūc facit ecclesia existēs i mūdo i septē antiphonis hos defectus repsentādo. t desiderio magno clamans de his liberari. B ¶ Prio dixi añ aduentū xp̄i eramus stulti t insipientes ꝓpter p̄cm. de q̄ p̄s. xlviij. Hō cū i honore esz nō intellexit ꝛc. Ideo eccl'ia clamat p doctore i p̄ma antiphona. O sapiētia q̄ ex ore altissimi pdisti attingēs a fine vsq̄ ad finē fortit. suauiter disponēsq̄ oia veni ad docēdū nos viam prudentie. Sed hodie natus ē nobis doctor v̄itatis. de q̄ Joh. xviij. In h̄ nat⁹ sū t ad h̄ veni in mundū vt testimoniū phibeā v̄itati. Hodie nat⁹ ē ille q̄ ē sapia p̄ris. q̄ dixit Isa. xlviij. Ego dñs docēs re vtilia. Nā ipe ē doctor q̄ reuelabit nobis p̄ris sui archana. De q̄ Joh. xv. Oia q̄ audiui a p̄re meo nota feci vob. Sēdo p̄ peccatū eram⁹ venditi. De q̄ Isa. lij. Gratis venūdati estis. qz p vno pomo. iō eccl'ia i sēda ātiphona clamat p redēptore. O adonay et dux dom⁹ isr̄l. qui moysi in igne et rubo apparuisti. t in syna legem dedisti. veni ad redimendū nos in brachio extento. Hūc clamorē de⁹ p̄ audiuit. t filiū suū i redemptorē misit. De q̄ p̄s. ex. Redemptōem misit dñs pplo suo. Nam hodie venit de quo dicit apl's ad Titū. ij. Dedit se metipm p nobis vt nos redimeret ab oī iniq̄tate. Hodie ipletū ē illō Isa. xl. Ecce dñs veniet et merces ei⁹ cū eo. t op⁹ illi⁹ cora illo sz op⁹ redēptōis. Sz q̄d pdesz si essemus docti t redēpti. t adhuc post redēptōz detinemur captiui. Sic tercio p p̄cm eram⁹ captiui. De qua captiuitate habet Treñ. i. Propter mīt̄itudinē iniq̄tatuz ei⁹. s. ade pueri et posteri ducti sunt in captiuitatē. O q̄ misera bil' t diuturna captiuitas. qz q̄nq; milia annorū et vltra durauit. Ideo eccl'ia i tercia antiphona clamat p liberatore dicēs. O radix yesse q̄ stas in signū populoz. sup te reges ꝯtinebunt os suū. quē gentes dep̄cabunt. veni ad liberādū nos iam noli tardare. Nam homines q̄ volūt se exercitare in cursu corpali ꝯsueuerūt locū aliquē signare et ad illū currere. t qui p̄m⁹ peruenit accipiet mercedē. Et sic xp̄s quasi in signū in alto positus ē. ad quē oēs dem⁹ currere. dicēdo. veni ad liberādum nos iā noli tardare. Sz hodie venit liberator. de quo Isa. lxi. Misit me vt captiuis p̄dicarē indulgentiā. Nā ipe dic Joh. viij. Si filij vos liberauerit veri liberi eritis. Nā liberatio hūani generis fieri nō potuit nisi p eum. vt dicit Augus. ō v̄bis apl'i. Nō liberaret hō nisi deus fieret hō. Sz q̄d pdesset captiuis si essent redēpti et liberati si nōdū essent ab omni vinclo absoluti. vt. s. ab peccato essent. t libere q̄ vellēt ire nō possent Et sic q̄rto adhuc eram⁹ icarcerati et in tenebris clausi. Iō i quarta antiphona clamat eccl'ia. O clauis dom⁹ dauid t sceptr̄ dom⁹ isr̄l. qui aperis et nemo claudit. claudis t nemo aperit. veni educ vinctos d̄ domo carceris sedētes i tenebris t i vmbra mortis. Sic hodie venit vt eductor d̄ carcere. de q̄ Apo. i. Ego habeo claues mortis t ifern. Nā ipe est q̄ p clauē crucis sue reserauit t apuit aditū regni celestis. Isa. xxij. Dabo clauē dom⁹ dauid sup humer̄ eius. De q̄ Damas. Crux xp̄i ē clauis paradisi. Sed q̄ diu sunt i carcere ocl'os habēt obtenebratos. nec clare videre possunt. iō post absolutiōem a carcere restat eos illumiare vt videāt q̄ ire debeāt. Sic q̄nto eram⁹ in carcere peti excecati. iuxta illud Sap. ij. Excecauit eos malicia eoz. t Sophonie. i. Ambulauerūt vt ceci qz dño peccauerūt. Ideo eccl'ia in q̄nta antiphona clamat p illumiatore dicēs. O oriēs et splēdor

33

lucis eterne: sol iusticie. vēi t illumīa sedētes
i tenebris t i vmbra mortis. Sic hodie vēit
lux mūdi. ꝺ q Joh. i. Erat lux ꝙa q illumīat
oēm hoiez veniētē i hūc mūdū. Hodie im-
pletū ē illō dictū Zacharie Lu. i. Uisitauit
nos oriēs ex alto. Illumīare his q i tenebris
t i vmbra mortis sedēt tc. Hodie venit illa
lux tc q Isa. xlij. Dedi te in lucē gētiū vt ape
rires oculos cecoꝝ. Jō q̄libz cecꝰ petōr hodie
clamare ꝺz cū psal. xij. Illumīa oculos meos
ne vnq̄ obdormiā in morte. qz dicit Augꝰ
sup Joh. Natiuitas xpi ē collirium ꝺ quo illu
minant oculi nri. vt videre possimus maiesta
tē p eiꝰ hūilitatē. Nā vt ꝙbū caro factū ē me
dicamentū nobis factū ē. vt qz tc terra era-
mus excecati. sic tc terra sanati. Sed q̄d p-
desset si essemꝰ docti t ab inimicis penitꝰ li-
berati t illuminati si nō essemꝰ ad regnū per-
ducti. Sic sexto eramꝰ a patria exclusi. iō in
sexta antiphona eccl'ia clamat p introducto
re dicēs. O rex gentiū t ꝺesideratꝰ eaꝝ q̄ fa
cis vtraq̄ vnū. veni salua hoiez quē de li
mo formasti. Sic hodie venit introductor i
terrā promissiōis q̄ fluit lacte t melle. id est. in
qua ē refectio hūanitatis t diuitatis. qz dicit
Augꝰ. sup Joh. Deꝰ occultꝰ factꝰ ē hō ma-
nifestꝰ. vt homines manifestos faceret tc os
Jdeo factus ē particeps nre hūanitatis vt
essemꝰ pticipes sue diuitatis i patria celesti
xpi coheredes. Sed q̄d pdesset si tc ꝺeremus
ad regnū pduci et nō saluari ab oīi morte.
Sic septimo eramꝰ morti reputati. tc q̄ ps.
cvi. Appropinquauerūt vsq̄ ad portas mor
tis. Jdeo indigebamꝰ saluatore. p q̄ clamat
eccl'ia i septima antiphona dicēs. O emanu
el rex t legifer nr. expectatio gentiū t ꝺesidera
tus eaꝝ. veni ad saluādū nos dñe ꝺeus nr.

Hūc clamorē hodie audiuit tcꝰ pr t misit
saluatorē. tc q̄ thema. Natꝰ ē vob hodie sal
uator mūdi. Jpe ē q̄ dixit Luc. xix. Uēit filiꝰ
hois q̄rere et saluū facere qꝺ perierat. qz dic
Aug. sup Joh. Ut hoies nascerēt ex ꝺeo tcꝰ
hō natus ē. factus ē hō mortalis vt hoies fi
erēt imortales. Hodie venit ille saluator tc
quo Anſ. Non est salus in mūdo nisi quam
peperit virgo.

Sermo xviij Ad idem

OPortet preuēi re solē ad bñdictōnem tuā. scribit Sap. xvi. t ponit loco thematis leticie p̄sentis festiuitatis. ℒ Dicūt na-turales. qñ sol oritꝰ sub nube tūc ē signū futu re pluuie. Spūaliter per solē intelligit xp̄us De cuius ortu habet Malach. vl. Oriet vo bis timētibꝰ tcū sol iusticie. Et Bre. Ortus est sol iusticie xp̄s tcꝰ noster. Et merito xp̄s dicit sol. Nam sicut dicit Amb. in examerō Sol ē oculꝰ mūdi. iocūditas diei. pulcritu-do celi. Sic xp̄s est oculꝰ mūdi et lux. Joh. viij. Ego sum lux mūdi. t Joh. i. Erat lux ve ra que illuminat oēm hoiem venientē in hūc mūdum. Jtē sicut sol est gaudiū diei. sic xp̄s est iocūditas eternalis. Nā spūs angelorum t hoim recipiūt ab ipo iocūditatē. De q̄ Ec cli. xv. Jocunditatē t exultatōnez thesauri-sant sup eum. Nam sine isto sole nullū est gaudiū. q̄ omnes hoies h̄ lumīenō vrētes possunt cōqueri illꝺ Thob. v. Quale mihi gaudiū cū in tenebris sedeo t lumē celi non video. nā oīe gaudiū p̄cedit ab ipo. Unde p̄t dici tc co illud Eccles. xi. Dulce ē lumē et ꝺelectabile oculis videre solē. s. iusticie. ¶ Hic sol iusticie hodie ortus est sb nube hūa nitatis. et h̄ fuit signū pluuie gratiaꝝ. Naz ante aduentū christi celū fuit clausum non solū tribꝰ annis cū dimidio sicut i tpe helye. sed plꝰ q̄z q̄nq̄ milibꝰ annoꝝ q̄ nō descendit pluuia gr̄iaꝝ p̄fecta que posset hoiem purifi care saltē p̄fecte. ita q̄ murarēt ꝺauid interro-gādo p̄s. lxxxviij. Ubi sunt misericordie tue antiq̄ dñe sic iurasti tc. t alibi p̄s. lxxvi. Nū q̄d obliuiscet misereri tcꝰ. Et p hac pluuia gr̄e cla-mauit Isa. ca. xlv. Rorate celi tcsup et nubes pluāt iustū. Sed hodie tcus pater audiuit hūc clamorē et misit solē iusticie oriri sb nu-be hūanitatis. cū q̄ venit pluuia ois gr̄e. De q̄ hodie legit i epl'a. et habet ad Titū. ij. Ap paruit gr̄a tci t saluatoris nri oibꝰ homibꝰ. Et merito ei⁹ natiuitas dicit gr̄a. qz dic Bed. Quis enī euidenti⁹ signū gr̄e esse poterit q̄ qꝺ tcꝰ pater tc sinu paterno filiū suū tradidit t in humanitate tcbitū p hoie soluit. que so-lutio ñ potuit fieri sine ipo. vt testat Aug. di cens. Nō liberaret hō nisi tcus fieret homo Et hoc in spiritu vidit salomon dicēs. Op-tet p̄uenire solē ad bñdictōem tuā. scribitur loco vbi sup. ℒ Pro q̄ nota. p solē h̄ intelligit xp̄s tcꝰ et hō. Et merito. q̄ sicut sol est vnus nō habēs silem. t ꝺz sol quasi solus lucens. Et sic xp̄s tcus et hō solus ē. Unꝺ Deute. xxxij. Uidete q̄ ego sim solꝰ et nō sit aliꝰ tcꝰ p̄ter me. qz ē vnꝰ i ēntia cū p̄re t spū sctō. De q̄ Isa. xlij. Ān me nō ē formatꝰ tcꝰ

ꝛ post me nō erit. Ego sum ego sum dñs ꝛ nō est absq; me saluator. Ideo canit eccl'ia. Tu solus scrūs. tu sol⁹ dñs. Et sic ē sol sol⁹ lucēs Vic sol xp̄s oritur dupliciter. s. corpaliter et spūaliter. Primo corpaliter ortus est hodie p hūane carnis apparitōem. Ūñ Bene. rix Sol egressus est sup terrā. i. xp̄s ꝯ nube humanitatis apparuit. vt implerēt illō Ezech. xxxij. Solē nube tegā. Secūdo iste sol orit spūaliter p grām in mentib hoīm. ꝛ ō vtro q; ortu solis iusticie possum dicere. Opt; p̄. uenire solē ad būdictōez tuā. Et bñ oportuit. qz dicit Ber'. Nesciebā salu⁹ fieri nisi mitterēt fili⁹ altissimi. Et ergo oportebat p̄ueni re solē p carnis assumptōem. ℣ Pro q̄ notādū. christ⁹ in sua natiuitate merito dicit sol ꝓpter solis ꝓp̄etatem. q̄ ē multiplex.

Primo sol operat fecūditatē i terris. vt dicit Arist. i. ij. phisicoꝝ. Nō generat hoiez et sol. Nā nulla creatura sine solis ꝙture fructificat. sic nec sine christo p̄t oriri fruct⁹ operis meritorie De q̄ Joh. xv. Sine me nihil potestis facere. Et h̄ ꝛūderans apl's dixit. ij. ad Chor. iij. Nō sum⁹ sufficiētes cogitare aliq̄d a nob tanq̄z ex nobis. sz sufficiētia nr̄a a deo est Scōdo sol habz virtutē in recōciliando cōtrarietatē. Nam sicut in medio planetaꝝ exist. supiores cū inferioribz recōciliat que immicē cōtrariant. Et sic christ⁹ in humanitate deū p̄rem hoīb recōciliauit. De q̄ Ro. v. Cum inimici essem⁹ recōciliati sum⁹ p sanguinē filij ei⁹. Vic sol hodie ort⁹ est latenter sub nube hūanitatis. vt canit ecclesia Hodie celoꝝ rex de ꝛgine nasci dignat⁹ est. vt hoiem pditū ad celestia regna reuocaret. Ideo Leo papa i hodierno ſmōe dic̄. Saluatoꝛ nr̄ dilectissimi hodie natus est. gaudeamus. Nam sicut nullū a peccatis liberꝝ inuenit. ita p liberādis oib venit. Ecce nunc est sol recōciliās. Tercio sol operat sursuz ꝛ deorsum illumīositatē. qz p solē supioza ꝛ inferioza illustrāt. sic hodie christo nato supioza. h̄ ē. āgeli apparuēr i magna claritate. vt habet Lu. ij. Et obscuritas noctis ꝙsa est in claꝝ diē. iuxta illō p̄s. cxxxviij. Nox sicut dies illumīabit. Nam sicut refert Petr⁹ i hist'oria scholastica. q̄ hora natiuitatis christi tres soles apparuēr. ad euidēs signū q̄ ille venerat q̄ oia illumīaret. supioza. media. ꝛ inferioza. ſm illud Luc. i. Visitauit nos oriēs ex alto. Illuminare his q̄ in tenebris ꝛc. O vtinā ꝛ tenebrosa corda peccatoꝝ hodie illuminarēt per hūc solem. Timendū ē q̄ heu q̄z plures sunt q̄ ita in valle peccatoꝝ sunt dep̄ssi q̄ lux isti⁹ solis ad eos nō p̄t pertigere. Tales possunt ꝯqueri illō Sap. v. Errauimus a via ꝙitatis et iusticie lumē nō luxit nob. ꝛ sol intelligētie nō ē ortus nob. Rō quia ceci sunt i peccatis q̄ nō possunt ꝑticipes fore effectus lucis. Quod ꝯq̄ Aug. dicēs. Ue cecis oculis q̄ te eternū lumē nō videt. de tenebris ad tenebras vadunt. nesciētes vbi corruūt Quarta ꝓp̄etas solis q̄ sole oriente dura dissoluunt et fluere icipiūt. vt nix ꝛ glacies. Sic in natiuitate christi dura incipiūt fluere sicut celi q̄ ante natiuitatē xp̄i fuerūt ita duri q̄ in q̄nq; milib annoꝝ nō fluebāt aque gre. Sz hodie melliflui facti sunt celi. vt canit eccl'ia. Hodie mōtes fluidi facti sūt Joel'. iij. In illa die stillabunt mōtes dulcedinem. et colles fluent lacte. Hodie vinee engaddi floruerūt. vt dicit Bartholome⁹. et ꝓtulerūt atq; abūdanter effuderūt balsami liquorem. Hodie fons aquei ciuitate romana in liquorē olei ꝙsus est. vt dicit Innocēti⁹. ꝛ erūpens i tyterim ꝓfluxit. ad designandum q̄ ille nat⁹ est hodie q̄ largissime grām omib peccatoribz vellet dare. Jō Haymo sup Apoc'. Natiuitas xp̄i tantā apportauit gram ac salutē. vt q̄ in mltis offendim⁹ oēs ꝛ timem⁹ strictū iudicē ad ḡtiosum recurramus infantē. ℣ Ut habet exēplū de moniali meretrice facta. ꝛ post h̄ venit ad penitētiā. Nā quādo cogitauit ō iudicio extremo tūc despauit cogitādo. adam ꝓpter vnū pomū de paradiso est expulsus. lucifer ꝓpter cogitatōez ſupbam cecidit de celo. Quādo vero cogitauit de passiōe xp̄i innocēti timuit cogitādo. q̄d te opt; pati si innocēs ita passus est. Cū ꝙo meditata ē de hūanitate suscepta in q̄ puer nat⁹ est. dulcis orta ē ei ꝯfidentia. cogitās. pueri cito ignoscūt. sic per tuā infātiā ignosce meis culpis. Et merito dulcē cōfidentia debet oriri ex sua infantia ꝛ hūanitate suscepta. qz dicit Aug. super p̄s. Qui suscepit malū tuū ꝯfide et spera qz ꝯmūicet tibi bonū suū Quito sole oriēte venenosa animalia ad latibula fugiūt. Sic orto sole iusticie h̄ ē xp̄o nato oēs immūdi ꝛ ꝙ naturā peccantes sunt extincti ꝛ mortui De q̄ ꝓpha dauid in p̄s. c. Ih matutino interficiebā omes peccatoꝛes terre. hoc fecit ne in humana natura assumpta tanta immūdicia ō cetero inueniret. Nā vt dicit Aug. Illō nephādissimum pctm ꝯ naturā fuit causa maxima q̄re tādiu distulit icarnari. ſm illō Ben̄. vi. P̄enitet me

34

feciſſe hoiez. qz indigni ſunt xpi natiuitate. Timere debebāt ne terra ſe aperiret. z vt dathā z abyron deglutiret. vl' ſulphur plueret ſicut ſup ſodomitas. Gene. xix. Idem. Nō ſolū ī mūdi peccatores ſz etiā immūda idola ſunt deleta. Nā legit q ī ortu iſti⁹ ſolis ſtatua romuli q fuit romanoz deus cecidit. z alie ſtatue alioz deoz. ad denotādū q ille nat⁹ eſſz q olim deoz eſſet deus ¶ Sexto ſole oriēte aīa lia cūcta letant. Sic xpo nato oēs fideles. puer. xv. Lux oc'oz vel celoz letificat omnē aīam. Eccl'es. xi. Dulce eſt lumē z delectabile oculis videre ſolē. ſ. claris. z ſic fidelibz. de quo Aug. in epl'a p̄tra fauſtū. Scio ineſtimabile gaudiū angel'et hoibz ſctis qz p̄ribus in chriſti natiuitate foze natū. Nec mirū q hoies letati ſunt. qz dicit Hilari⁹ ſup Matheū. Suſtollit hūana fragilitas vltra angelicā celſitudinē. Jō Ihate. lv. Mōtes et colles cātabūt laudem deo. et oia ligna regionis plaudēt manu. Et merito. qz hec dies boni nūcij ē. ſi tacuerimus. ſ. a laude. z noluerimus nunciare ſceleris arguemur. Reuera. Jō legit⁹ ō q̄dā mōacho. q cū legeret. verbū caro factū ē. nō flectebat genua. z diabolus dedit ei alapā dicēs. Si legeret. ꝓbū demō factū nūq genu flectere ceſſarē. Jō Clemens papa dedit vnū annū. z xl. dies oibz q deuote genuflecterēt cū audirēt ꝓbū caro factū eſt. Jō canit eccl'ia. Grates nūc oēs reddamus dño deo q̄ ſua natiuitate nos libauit de diabolica ptāte. Amb. ī li. p̄fa. Qui ingrat⁹ fuerit xpi natiuitati erit ſine fructu ei⁹ paſſiōis meritozie ¶ Septio ſol ī ortu z ī occaſu maioz videt. vt dicit Alexāder ſup. iij. methero rū. Et rō. qz mult⁹ vapoz interponit. z ſic maioz apparet. Gratian⁹. In ortu ſaluatozis maioz apparet clemētia ꝓdiozis ¶ D Ut ptz in exēplo. Mlier q̄dā deuota p⁹ infantiā xpi ſp inhiabat. Uenerāte igit tpe eius natiuitatis rogauit eū vt ſibi oſtenderet imaginē ſue infantie. z cū ī receſſu alioz hoim in eccl'ia ſola expectaret viſus ē ei formoſus puer ſtās añ eā. Uidente igit ea puez tā formoſum interrogauit ipm ſi ſciret Aue maria. q rñdit. etiā. z illa dic. Et cū puer dixiſſz vsq ibi. Bñdictus fruct⁹ vētris tui. dixit puer. ego ſum idē fruct⁹. z euanuit. z mlier ſpāle gram infudit. At illa iubilādo clamauit. reuertere chariſſime puer ꝺcoze et amabil'. Et p trigīta dies eſtuabat p⁹ eū. Triceſimo die venit ieſus dicēs. Oze reuocat⁹ veni ad te vt et tu venias ad me ī regnū meū. illa gaudens emīguit. Octauo ī ortu ſol' infirmitates alleuiāt. Rō qz infirmitas ſurgit ex malis humoribz. z hi ī nocte magis augmētantur Jō infirmi nocte fozti⁹ puniūt. ſole oriente hūoꝛes groſſi p calozē mīnuūt. z ſic infirmitates alleuiant. Sic ante incarnatōez xpi hō patiebat mltas infirmitates. Pzio ſuꝑbie tumoꝛē ortū ī celo. deideqz ī paduſo. Cōtra iſtū tumoꝛē attulit carnē ſuā ī hūilitate. Auguſ. Medicina tumoꝛis ē hūilitas ſaluatoꝛis. Damaſ. Nō p ſuꝑbiā erexit ſe ꝺ deū. vſqz ad deū. ſuꝑ deū. Cōtra deū qz ꝺ illi⁹ p̄ceptū. Uſqz ad deū. qz vſqz ad diuitatis ſue appetitum. Sꝑ deū. qz volūtatē ſuā ſuꝑ dei voluntatē poſuit. Sed xp̄s in redemptōe ſua nō ꝺtra hoies ſz ꝓpter hoies. i. ꝓpter ipoꝛ ſaluatōz. vſqz ad hoies. i. vſqz ad hūane nature ſuſceptōem. z qdāmodo infra hoies ꝓpter paſſionis nimiā abiectōem. Iſa. liij. Deſiderauim⁹ eū deſpectū et nouiſſimū virozū virū doloꝛū et ſciētē infirmitatē. Aug. Hūilitatis exemplū eſt ſuꝑbie medicamētū. Nā nra ſuꝑbia nō potuit meli⁹ ſanari q̄z hūilitate filij ꝺi Ber. in ſmōe. Quis digne pēſare poterit q̄nte hūilitatis extitit q dñs maieſtatis ita ſe dep̄mere voluit q hodie rex ninive ī ſacco apparuit. Jone. iij. et Job. xvi. Saccū ꝺſui ſuper cutē meā. Ber. Miſit ſaccū plenū miſericordia ī incarnatōe ſcī dēdū ī paſſiōe. Saccus iſte ꝺtinebat plenitudinē diuitaꝝ. Jone. iij. Rex ninive indut⁹ ē ſacco z ſedit ī cinere. i. indutus hūanitate vt pēnitētiā p nobis ageret. Aug. Filij⁹ dei nō hz vnde flagellaret ad h̄ carne indut⁹ eſt vt ſine flagellis nō eſſz Itē ante ortū hui⁹ ſolis gen⁹ hūanū erat error excecatū ita vt adoraret ligna et lapides z beſtias terre. Deu. vi. Cūcta cogitatio cordis intēta ē ad malū oī tpe. Deu. viij. Sensus z cogitatōes hoīs ab adoleſcētia prona ſunt ad malū Deq̄ Ro. i. Mutauerūt gl'iam incoꝛruptibil' dei in ſil'itudinē imagis coꝛruptibilis hois. z volucꝝ et q̄drupedū et ſpentū ꝛc. ſeq̄t. Seruierūt creature pot⁹ q̄z creatoꝛi. Sol iſte venēs in mūdū illumiauit tenebraꝝ errozē p p̄dicatōem. Joh. xiij. Credite in deū et in me credite. q. d. lapides et ligna quos colitis nō ſunt dū ſz ego. p̄s. xcv Omnes dū gentiū demonia. De ortu dicit Naum. iij. Oꝛt⁹ eſt ſol z auolauerūt locuſte. id ē. errozes q ō malo ī malū ſaltāt vt locuſte qz vno incōueniēte dato ſequūt plura. Itē in carnali effectu xp̄zanati Deu. vi. Dis caro coꝛrupat viam ſuā ſuꝑ terrā

Sermo xix. Ad idem

Oportet prevẽire solẽ ad bñdictõnem tuã. scribit Sap. xvi. Audistis enĩ quõ sol iusticie xps dñs noster ortꝰ ẽ corpaliter p hũane carnis apparitõem. Nunc vo videndũ ẽ quõ oriatur spũaliter in cordibꝫ hominũ p gr̃am suã. Quid ei pdesset natiuitas corpalis in mundũ si nõ adesset natiuitas spũalis in mentibꝫ hoim. cũ dicit Aug. i enchiridion. Oia nr̃a merita nõ sunt aliꝰ nisi dei gr̃a Quapropter spũalis natiuitas per dei gr̃az summe ẽ cõsiderãda. iuxta illõ Isi. in fino. In oñi tuo ope gr̃az dei posce. Naz sic vbi radi⁹ sol' attigere nõ pt fructꝰ nõ crescit. sic vbi nõ adest lux gr̃e ibi ẽ sterilitas i oi ope bono. Deꝙ Damas. li. ij. dic. Tolle gr̃az t non erit alicuiꝰ opis efficacia. Idcirco optz pueníre solẽ. s. gr̃e ad bñdictõz tuã. ¶ Pro ꝙ sciẽdũ ꝙ sol tã i ortu suo qz i cursu hz sex ꝓpetates. sic sol iusticie xps dñs nr̃ ser spũaliter operat i nobis dũ nascit i nobis. Sol ser hz ꝓpetates. Prio pmittit rorẽ. scdo ꝓcit splẽdorẽ. tercio inducit ruborẽ. qrto gscẽdit gdũ altiorẽ. qnto inualescit ad feruorẽ. sexto declinat i pallorẽ. Hec sex opat in nobis spũaliter sol iusticie. Prio volẽs oriri i nobis pmittit rorẽ. i. puenientẽ gr̃am. t nõ est aliꝰ nisi quedã admonitio monẽs hoiem ad salutẽ. De ꝙ Eph. ij. Donũ dei est nõ ex operibꝫ ne quis gliet. t Rom. xi. Sine pnitẽtia sunt dona t vocatio dei. Jõ Bern. Quotiẽs suggestionẽ bonã senseris da honorẽ deo. t agere reuerẽtiã spũsctõ. cuiꝰ vox sonat in auribꝫ tuis. suggerẽs illõ Isa. xlvi. Prevaricatores redite ad cor. ¶ Lõueniẽter enĩ hec gr̃a noie roris designatur ꝓpter tria. qz sic ros cadit leniter. ascẽdit subtiliter. fructificat vtiliter. sic gr̃a puenies hec oia opat. Prio cadit leniter. qz nullus casus ei⁹ sentit. sic t gr̃a puenies. Nã difficulter iter gr̃am admonitiõez et nr̃am cogitatõz differẽtia valet assigni. Dicit ei Ber. Silia sũt cogitata mẽtis nr̃e pmõibꝫ ꝑpetatis. Scdo ascẽdit subtiliter sine motu sensibili Sic gr̃a sine motu sensibili interioza nr̃a sursum trahit. Tercio fecũdat vl fructificat vtiliter. t sic ros gr̃e oia etiã alica facit nr̃a. Ro. viij. Scim⁹ qm diligẽtibꝫ deũ oia cooperant i bonũ. ¶ Scdo ꝓcit splẽdorẽ. t sic sol iusticie xps dñs nr̃ ꝓcit sup faciẽ terre. id ẽ terrene ꝓscie splẽdorẽ. s. cognitõis iterne. scz qd egisti. qd meruisti. qd pdidisti. Greg. Dũ diuinꝰ respectus nos illumiat cũcta mẽtis abscõdita mãifestat Lu. i. Illumiare his q̃ i tenebris t in vmbra mortis sedent Tercio sol iducit ruborẽ. i. pniam t otritiõz. Nã hõ nõ ꝓterit ꝺ his q̃ ꝺmisit nisi ex splẽdore gr̃e ꝓpus cognoscat. Ber. Si ipiꝰ cognitio ẽ salutis initiũ. tũc cognitio et pnie otritio sũt ꝺiũcta. Et bñ otritio pnie figurat p ruborẽ. ¶ Nota ex triplici causa hoies rubore suffunduntur. s. ꝙ cũdia. iracũdia et terroris vehementia. q̃ tria cũ ꝺfluxerint verã pniaz efficiunt. Uerecũdia enĩ efficit ex dei offensiõe. ira cũdia ex dãni illatõe. terroris vehemẽtia ex ꝑpa dehonestatõe. Cũ q̃ ex splẽdore cognitionis dei nos ꝺgscim⁹ offendisse merito rubore suffundimur ꝙ tã gl'iosuz deũ nos viles t exigui ꝙmicti ꝓpter petã vilia t feda offendim⁹. Et sic ps. xviij. Tota die ꝙcũdia mea cor̃ me est t ꝺfusio. Ber. Cogitãti mihi ꝙ ꝓtez offẽderim ẽ certe qꝺ pudeat. q̃ frõte tollam oculos meos ad vultũ tã pij pris ꝙ caduca t vana nõ erubui ꝓferre eterni pris amori. Scdo merito nobis irascimur t irascẽdo rubore suffundimur. Siderãtes ꝙ tã grauia dãna expetis incurrim⁹. s. pditõz aie t dãnatõez t oim bonoz denudatõez. Tercio ruborẽ ꝺcipim⁹ ex terroze otritõis ꝙ tã viles t abominabiles facti sum⁹ ex pctõ. clamãtes in celum. ps. lxxij. Ad nihilũ redact⁹ sum t nescii. Et ps. xlviij. Hõ cũ i honore esset non intellexit ꝛc. Ber. Quãtũ puras cõtristatur animus seipm intuẽs et carnem leprosam inueniens. multo magis ꝛc aia ¶ Quarto sol gdũ ascẽdit altiorẽ. Et sic xps dñs nr̃ cũ ortus est i nobis p gradus ꝓfectuũ ascendit. psal. lxxxiij. Ascensiones in corde suo disposuit. De quo Hie. Nemo repente fit summꝰ. sz a minimo quisqz inchoat vt ad magna ꝺdez pueniat. Ascẽdo aũt sol diuinꝰ i nobis tribus gradibꝫ. s. p peccatorũ remissionẽ. gratiarũ actõem. gratuitã dilectõez. Prio cõtingit cum homo volet veniẽs ad ruborẽ ꝙ pnitentiã tamdiu simulauit. tunc dominꝰ misertus ei in cõfidentia dicit ei. Cõfide fili remittunt tibi peccata tua. Cum hoc fit statim spũsanctus trahit hominẽ ad secundũ. scz ad gr̃as agendas p gr̃am remissiõis. i. Chorin. i. Gr̃as ago deo meo sp. Bern. Felix homo qui ad singula dona gratias agit. Nam cum nos grates exhibemus amplius gratie locum in nobis facimus. Post gratiarũ actionem et beneficiorũ memoratõem transitur

35

ad terciū gradū vt incipiat de⁹ dulcescere z p/
pter seipm diligi. Hūc amorē qsiuit dom⁹
Malach.i. Quis est q̄ incēdat altare meuz
gr̄uito.i.altare cordis gr̄uita dilectōne.ps.
cxvij. Cōfitemi dño qm bonus. Bern. Qui
p̄fitet dño nō vt bonus sit sibi sz in seipo hic
nō diligit deū. Uer⁹ amor nō req̄rit p̄miu
sz merc. Quito sol inualescit. s. ad feruorē
circa horā sextā. z ꝯtute sui feruoris tres effe
ct⁹ opat. facit hoies incalescere. arescere: ni/
grescere. Sic sol diuin⁹ spūal⁹ in nob pfici/
ens ꝓmo facit nos calescere feruētissima cha
ritate. Cū el dr Deu.iij. De⁹ ignis p̄sumēs
est. ideo facit feruere. Viere.xx. Fact⁹ ē i cor/
de meo q̄si ignis estuās claususq̄z i ossibus
meis. z defeci ferre nō sustinens. Osee.i. To
ta die worminit coḡns eos mane ipe succen/
sus quasi ignis flāme. Nō fortissima flāma
feruoris pficit i nobis gr̄am vnīois. sic enz
ignis materialis p̄ūtit in se materiā in quā
agit. sic ignis diuinus p̄ūtit i se aiaz quā ac
cēdit. Ber. Quēadmodū varia soluta me/
talla in igne i vnū p̄fluūt. sic de⁹ z aia lōge a
se diūsa in vnū p̄fluūt. nā ex ḡ igne corda li/
q̄scunt z p̄fluūt. Joh.xvij. Rogo vt vnum
sint sic ego z tu vnū sum⁹. Ex illa gl'iosa vni
one oia q̄ dei sunt: sunt nr̄a. et nr̄a dei. Secū
do sol diuin⁹ facit nos ab omni carnalitatis
humore arescere. vt nil cor q̄ carnis sunt ad/
mittam⁹. Et hoc ē qđ dicit Ber. Dulce est
his in terrenis esse rebz q̄ nil gustāt de celesti
bus. Sz q̄ gustauit dulcedinē celestiū bono
rū hz amaritudinē terrenor. De q̄ Bre. Bu
stato spū desipit ois caro. Tercio facit nos ni
grescere. i. omnē exteriorē ornatū paruipēde
re. z de exteriori hoie q̄si nil curare. Qđ designāt
in figura z docet in scriptura. In figura tabernā
culū exteri⁹ dissimilib pellib ē coopertū.
intus auro purissimo decoratū. In scriptu/
ra Cañ. i. Nigra sum sed formosa. nolite me
p̄siderare q⁹ fusca sim quia decolorauit me sol
sz iusticie in passiōe. Isa.liij. Uidim⁹ eū nō
habētē speciē neq̄z decorē quasi leprosum et
humiliatū. Sexto sol ad occasum induit
pallorē. Sic sol diuinus post p̄dicta effūdit
in nos tres effectus p pallorē p̄grue designatos
M Nā hoies p̄sueuert pallescere ex la
bore. timore. z lāguore. Primo ex labore. z si
gnificat p̄tinuū studiū pficiēdi. qz post p̄di
cta tā auide currūt viā dei vt modū hr̄e nesci
ant in agēdo. Et tal' conat⁹ p pfectiōe filiis
gr̄e reputat. qz p nimio amore mlta magna
z ardua faciūt. z q̄cq̄d faciūt p nihilo repu/
tāt. sicut maria magdalena p̄m Greg. cū p̄si
derauit q̄d fecit noluit moderare q̄d faceret
Et sic Ber. dic. Totus labor me⁹ vix ē vn⁹
hore. z si ap̄li⁹ nō sentio p̄ amore. Aug. Qđ
gr̄ue est labor̄ib leue amātib. Bern. Ubi
amor nō est labor. Sexto hoies pallescūt ex
lāguore. nam ex nimio desiderio p̄oris labo
ris necessarii ē vt gr̄a sbtrahat. qua subtra/
cta vehemēter lāguorē suscipiūt vt gr̄a fuer
tat. In h̄ lāguore stetit spōsa Cāti. v. Nūci
ate dilecto q̄a amore lāgueo. vulnerata cha
ritate ego sum. Nā nihil penali⁹ aīe amore
se q̄z sbtractio rei amate. Et sic mēs q̄n sentit
sbtractā gr̄iā dicit illud Orige. sup Canti.
Deu inq̄t quo abiit gaudiū. vbi latet amor
me⁹. cur me dereliq̄sti sal⁹ mea. Et sic magda
lena p̄m Orige. sup stabat. Oneroſi sunt mi
hi angeli. p̄solātur z gr̄at me. qz nō q̄ro crea
turā sed creatorē. Bern. in tractatu de cha
ritate. Frustra p̄solat̄ exteri⁹ vbi vuln⁹ amo
ris curari oportet interi⁹. sicut Anna post fili
um Thobie suspirās. z sic tales. Ber. Quā
to charior q̄s p̄sens est: tanto egrior iacet cū
sbtrahitur. Tercō pallescūt hoies ex timore.
qđ cōtingit q̄n hoies appropinquāt fini tā/
q̄z sol vergens ad occasum ex timore vicine
mortis nesciētes quē finē sortiant. Sunt enī
z quocūq̄z venerint ibi erūt semp Eccles. xi.
Quocunq̄z ceciderit lignū ibi erit. siue ad aq̄/
lonem siue ad austr̄. Et iā electi z sancti cogi
tant illud Eccles. viij. Uidi impios in infer
no sepultos. qui q̄diu viuerēt in loco sancto
erāt z laudabāt q̄si iustor̄ opa h̄rent. Jō di/
cunt intra se illō Eccles. ix. Nescit homo an
odio vel amore dei dignus sit. sed oia in futu
rū reseruant incerta. Nā de christo legimus
Appropinquāte solutōe carnis factus i ago
nia p̄lixius orabat. Abba pater si possibile
ē trāseat a me calix iste. Et subiūxit. Tristis
est aīa mea vsq̄z ad mortē. Et fact⁹ ē sudor
ej. De h̄ timore dicit Bre. Electi dei sp iudi
cia dei p̄timescant in omnib. signāter in ex
tremis tanto timor acrior quāto eterna tri/
bulatio vicinior.

Sermo xx. Ad idem

Wāgelisto vo
bis gaudiū magnū qđ erit oī po
pulo. qz hodie nat⁹ ē saluator.
Lu.ij. M Dicit Plinius in spēlo na/
turali. Sol cū ortū grandis fragor et stre/pitus in orientalib regionib auditur. Ratio.

fm phm. ij. metheorꝝ. Oīe humidū velociter calefactū facit strepitū. Sic̄ videm⁹ in nubib⁹ cū velociter ⁊ celeriter inflāmāt tonitrua ⁊ fragores varios efficere ꝓbant. Regio aūt oriēt⁹ hūida ē valde. qz stagnis ⁊ paludib⁹ humectat. iō supueniente ꝙ tute solis velociter calescit. ⁊ sic fragor causatur. Spūaliter. sic sol iusticie ortꝰ ē ꝑ bñdictaz natiuitatē fm repsentatōez eccl'ie. iō fragor diuī laudis a xp̄iano ppl'o ꝑ gaudio audiri dz. Unde Leo papa. Nō ē phas locū eē tristicie vbi natal' ē vite. Et merito hec dies est leticie. qz Cassiod. sup illd̄ ps. cxvij. Hec est dies quā fecit dñs. dicit. Licz dñs cunctos dies creauit. singulariter tñ hunc diē fecisse dicit. q̄ xp̄i dñi natiuitate sacrat⁹ ē. in q̄ merito exultare ⁊ letari ꝙuenit. qm̄ i eo diabolus vim pdidit. ⁊ mūd⁹ salutē accepit. Et i hui⁹ figurā pl'es cātilene et plura iubilamia q̄z in alio die canunt. qz angeli hodie letātes cantabāt. Gl'ia in excelsis deo. ⁊ in terra pax hoīb⁹ bone volūtatis. Lu. ij. Sup quo dicit Bre. li. xxvij. moza. Celi rege nato angelorū choꝛi in ei⁹ annūciatōe ꝓdeūt hymnū de victoria dicunt de ꝓtate vite discordia nos q̄s dudū despexerāt ciues ꝙgnoscūt ꝙsono ore p̄dicātes. gl'ia in excelsis deo. c̄. Ac si dicāt. q̄s a nobis malicia diuīū exterat. iā nūc in terra bonitas saluatoꝛis copulat. Jō Dauid imitat nos oēs hodie ad fragorē laudis dicēs p̄s. xcvij. Cātate dño cāticuz nouū. qz mirabilia fecit. s. in incarnatōne. De quo thema. Euāgeliū vobis gaudiū magnū. c̄. ¶ In summa euangelij tria innuunt. Primo tēpoꝛal' natiuitatis cōgruitas. Secūdo nati infantij tractabilitas. Tercio angeli ānūciantis claritas. Primū ibi. Exijt edictū. secundū ibi. impleti sunt dies. terciū ibi. pastoꝛes erant i eadem regiōe. Dixi primo innuit tempalis natiuitatis ꝙgruitas. De quo dicit. In illo tpe. s. anno. xlij. Octauiani q̄ cognominat⁹ est augustꝰ. qz valde auxit imperiū romanū. a q̄ oēs imperatoꝛes dicūt augusti. ⁊ mēsis q̄ dicebat ab eo dz augustus. qz tūc redijt d̄ victoria ꝓtra anthonū cleopatrā. ipe totū oꝛbem romano iperio sbiugauit. ideo dicit. Exijt edictū a cesare augusto vt describeret vniuersus oꝛbis. Dicit Symon de cassia. illa descriptio a superbia ꝓcessit cesaris. ¶ Scire studuit q̄t hoies suo iperio sbdidit. ⁊ tñ n legim⁹ eū tpaliter punitū sicut Dauid. ij. Regū. xxiij. q̄ sile facere in regno suo p̄sumpsit. ideo optōe sibi data elegit tres dies pestilentiā. ⁊ obierunt septuaginta milia hoīm. Hic autē sic nō fuit punit⁹. qz gentil' ⁊ indignus p̄senti cozrectōe. Dauid ꝙo fuit fidel' iō cozrectus ē. Dicit nāq; Aug. Aliq̄ idigni sunt p̄nti cozrectōe. iō erūt in eterna dānatōe. vt dicit Bre. Lōtinu⁹ successus rex tpaliū est eterne dānatōnis indiciū. vt exēplificat Augustd̄. asuero q̄ erat i ꝓtinua p̄spitate. Hester ꝙo in tribulatōe cū ppl'o. Jtē ille etiā iō nō fuit punit⁹. qz diuīa puidētia ꝓmisit impsagiū ꝙ vn⁹ rex oib⁹ impatur⁹ erat. De q̄ Zach. xiij. In illa die erit dñs vn⁹. s. dominatoꝛ hoīm et angelorꝝ. ⁊ erit nomē ei⁹ vnū. scz xp̄s ih̄s. q̄ dixit Mat. vlti. Data ē mihi oīs ptās i celo ⁊ in terra. Jō Theophil⁹. Dignū erat vt vn⁹ dñs toti oꝛbi iparet. qz vn⁹ de⁹ adorād⁹ erat. s. xp̄s. Et merito tpe vnius dñatōis nascit. ad significādū ꝙ spūal' nascit i his q̄ credūt i vnū deū ih̄m xp̄m. ⁊ nō i alijs. vt hī i can. i. q. i. Cū paul⁹. vbi dz. Ubi xp̄s nō ē fundamētū nullū bonī opis superedificat edificiū. Cōsile hī. xxiij. q. i. Alienus. Nō hz deū p̄rem q̄ nō tenet eccl'ie vnitatez. Jō ꝙgrue nascit tpe desciptōis. qz dicē Bre. in ome. Quia ille veniebat i carne q̄ electos suos ascriberet i eternitate. Cui⁹ ꝓtrariū de reprobis ꝑ ps. dicit. Deleāt de libro viuentiū et cū iustis nō scribāt. Et bñ ꝙgruit. pcatoꝛes ehī et hoies mūdani ꝙsueuerūt hic amplificare noīa sua in terris. ecōtra paupes ⁊ hūiles occultare. Jdeo dignū ē vt iustoꝛū noīa in celis scribant. pctoꝛū ꝙo statim post mortē deleantur. iuxta illud Sap. xi. Per q̄ quis pccat p hec et punit. Jn cui⁹ approbatōem etiā nomē diuitis epulōis subticet. nomē vero paupis recitat. Lu. xvi. Ad certitudinē q̄ illi⁹ q̄ suos i eternitate ascribere vellet. iō sub mūdi descptōe de⁹ nat⁹ ē. Et bñ ill' q̄ sic ascribunt. qm̄ beati sunt. Lu. x. Gaude teq̄m noīa vra scripta sunt in celis. Cozrelarie sequit q̄ pertinaciter in pccatis mortalibus existētib⁹ hodie spūaliter nō nascit dñs Juxta illd̄ Prouer. xv. Lōge ē ab impijs dominus. Jn cui⁹ figurā etiā vt dicit Hiero. in nocte natiuitatis xp̄i oēs pccātes seu laborātes vicio sodomitico extincti sunt. ne in natura quam assumpserat de⁹ tanta de cetero i mundicia inuēiret. ¶ Scdo q̄ i nocte nat⁹ ē. iuxta illd̄ Sap. xviij. Dū mediū silētium tenerēt omnia ⁊ nox in suo cursu medium iter teneret oipotens sermo tuus dñe exilies de celo a regalib⁹ sedib⁹ venit. Ratō ad significādū ꝙ ipe esset lux vera que illuminat

omnē hoiem venientē in hūc mūdū. Joh.i. Tūc impletū ē illud Isa.ix. Popul⁹ gētiuz q̄ ambulabat i tenebris vidit lucē magnam Etiā ad ꝛsignādū q̄ ipe essz q̄ eductur⁹ esset de limbo sedentes i tenebris ⁊ i vmbra mortz Jn cui⁹ etiā figurā legit i hystoria lombardica q̄ in nocte natiuitatis xp̄i tota noctz ob scuritas in claritatē diei ꝛsa ē. ad significandū q̄ q̄ seqꝛet hūc puez natū nō ambularet i tenebris. iuxta illud qđ xp̄s p se dixit. Ego sum lux mūdi. q̄ seq̄tur me nō ambulat i tenebris sz habebit lumē vite. Correlarie seq̄t q̄ in infidelibꝫ spūaliter nō nascit dn̄s. rō. q̄a lumē fidei nō habēt. Un̄ Joh.iij. Qui n̄ credit iā iudicat⁹ ē. Et seq̄tur. Hoc aūt ē iudicium. i. causa iudicij. qz lux venit i mūdū. et dilexerūt hoies magis tenebras q̄z lucē. Tercio q̄ tpe frigiditatis nat⁹ ē. ita q̄ p frigiditate vagiret. Un̄ canit ecclia. Vagit infans inter arta posit⁹ p̄sepia ꝛc. imo p frigiditate ⁊ mēbroꝝ teneritate lachrias plorādo emisit. iuxta illud Sap̄. vij. Ego natus accepi oīm munē aerē. ⁊ p̄ mā vocē sil'ez oīb⁹ emisi plorās. ad significandū q̄ ipe nouerat frigidas hominū mētes calefacere. iuxta illd Luc̄. xij. Jgnē veni mittere in terrā. ⁊ q̄d volo nisi vt ardeat. Et ꝛ grue. nā ignis charitatis quasi plene extinctus erat. iuxta illd p̄s. xiij. et liij. Oēs declinauerūt sil' inutiles facti sunt. nō est q̄ faciat bonū nō ē vsq̄z ad vnū. s. xp̄m hodie natū. Jn cuius etiā figurā vt hr̄ in legēda lombardica. bos et asin⁹ miracl'ose deū in p̄sepio coꝝ eis positū coguerūt. ⁊ ip̄m flexis genibꝫ adorātes suo anhelitu calefecerunt. Correlarie seq̄t q̄ in inuidis ⁊ iracūdis hodie spūaliter nō nascit dn̄s. qz in maliuolam aiaz nō introibit spūs sapie. nec habitabit in corpe sbdito pctis. Sap̄. i. ¶ Quarto natus est tpe accrescēte. ad significādū q̄ venit crescere quātū ad sue potētie manifestatōem corā deo ⁊ hoīb⁹. i. ad gliam dei ⁊ vtilitatez hominū. iuxta illd Lu.ij. Jesus p̄ficiebat sapientia ⁊ etate ⁊ gra apud deū ⁊ hoies. Sil'z ad significādū. ad quēcūq̄z vēiret illi apparet oia bona secū. iuxta illd Sap̄. vij. Venerūt mihi oīa bona pariter cū illa. ⁊ loquit hic de sapiētia increata q̄ est filij dei. Et congrue. Nā ante ip̄ius aduētū valde paupes fuim⁹ nihil boni habētes. iuxta illd Thob. iij. Fili recordare qz paupēr̄ vitā gerimus. Jn cui⁹ etiā figurā dicit Orosi⁹ ⁊ Jnnocētius tercius. Fons aque in liq̄ē oleī ꝟsus est ⁊ erūpens vsq̄z i tyberim fluxit. ⁊ tota illa die largissime emanauit. pphetauerat ei Sibilla q̄ nisi ex ūpet fons olei non nasceret salvator. Correlarie seq̄t q̄ i immisericordib⁹ hodie nō nascit dn̄s. Cui⁹ rō colligit Ecc̄i. xiij. vbi dr. Omnis caro ad sil'ez sibi ꝛ iūgit. sic quia puer misericordissimus nat⁹ est. vt patz. igitur ꝛc. ¶ Quinto natus ē in tpe pacis. iuxta illud p̄s. lxxi. Orietꝫ in diebꝫ ei⁹ iusticia ⁊ abūdātia pacis. qđ ⁊ factū ē. Un̄ et Jnnocētius tercius⁹ scribit. quia ante natiuitatē christi rome pax cōtinua fuit. xij. annis. ⁊ iō romani tēplū pacis pulcrū ꝛstruxerūt. ⁊ ibi statuam romuli posuerūt. Cōsulētes aūt appollinem q̄m duraret. acceperūt responsum. q̄usq̄z ego pareret. Hec audiētes dixerūt. ieternū manebit. ip̄ossibile eni credebāt q̄ginē parere posse. Un̄ i foribꝫ tēpli scp̄serūt hūc titulū Tēplū pacis ieternū. Cz i ipa nocte q̄ virgo pepit templū fundit⁹ corruit. ⁊ ibi hodie est eccl'ia sctē marie rotunde. Jn h̄ figurat q̄ ipe essz facies pacē iter deū ⁊ hoīez pctōrē. iuxta illd ad Eph̄. ij. Jpe eni est pax nr̄a q̄ fecit vtraq̄z vnū. Et sequit. Interficiēs inimicicias in semetip̄o. Correlarie seq̄t q̄ iracundis discordantibꝫ ⁊ inimicicias inter se habentibꝫ hodie spūal'z nō nascit dn̄s. iuxta illd Ecc̄i. xxviij. Nō homi fuat irā ⁊ a deo q̄rit medelā. Jn hoiem sibi sil'em nō habz misericordiā. Et sequit. Quis exorabit pro delictis illius. cū di. nemo. ¶ Sexto natus est in bethleem. Un̄ dicit h̄ Lucas i euāgelio. Factū est aūt cū maria esset in bethleem ip̄leti sunt dies eius vt pareret. ⁊ peperit filiū suum p̄mogenitū. ad significādū fm Hiero. q̄ ipe esset q̄ venit reficere suos hic ⁊ in futuro. fm ip̄m Bre. in omel. hodierna. Bethleem dom⁹ panis interp̄tat. Et ipe ē q̄ d se ait. Ego sum panis viu⁹ q̄ de celo descēdi. Joh. vi. Locus ḡ in quo dn̄s nascit ante locus panis vocatus est. qz futuꝝ erat vt ille per materiā carnis appareret q̄ electoꝝ mentes interna satietate reficeret. hec Bre. Correlarie seq̄t supbis et immūdis hūc panē spermentibꝫ hodie spūaliter nō nascit xp̄s. iuxta illd Jacob. iiij De⁹ supbis resistit. hūilibꝫ aūt dat gras Jō hortat nos Aug. Erubescat supbire hūana infirmitas cū ita se dep̄sit diuina maiestas. ¶ Jdeo volētes hodie xp̄m spūaliter i cordibus eoꝝ nasci debēt habere ser̄ virtutes. Primo penitentiā ⁊ verā ctritōem. qz al's i libro vite nō scriberent. Scdo sinceram fidem. quia al's ꝛdēnabunt. Tercio veram dilectōz. qz al's xp̄o nō vnirēt. Quarto miscōdiaz ⁊ benignitatē

qz alꝫ christo nō assimilarēt. Quito ꝯ cordi am ⁊ pacē. qz alꝫ christo nō obseqrent. Sexto mūdicia ⁊ eqtatē et hūilitatē. qz alꝫ xpo nō cōsociarent. ¶ Dixi secdo sbiūgit nati infantis tractabilitas. vbi dicit. factū est cum essent ibi. scīn bethleem ipleti sunt dies. Symon ō cassia. Dies neqz custodi cogniti neqz virgini. sed deo soli. vt pareret filiū suum. De quo partu dicē Symon ō cassia. De tali trāraqz bñdicta natiuitate loq excedit facultatē hūani ingenij sil⁹ ⁊ eloquij. sz ex tute diuina credit esse qđ agit. Jō potꝰ taciturnitate opꝰ esset qz dissertōe ex⁹ boz. Ibi intellectꝰ hūanus obruit ⁊ angelicꝰ supat. Artñ dicit. Aduenīēte hora partus tūc xpūs mirabiliter cepit exultare in utero materno. iuxta illud ps. xviij. Exultauit vt gigas ad currēdū viā Et p hꝫ mater sil⁹ maxime fuit impleta desiderio et gaudio. Et nō mir. Si ei elizabeth ipleta desiderio erat et gaudio cū in eiꝰ utero iohes exultauit. vt hr Luc. i. qnto magis mr saluatoris gaudebat. Symō ō cassia dicit. In illa hora partꝰ virgo maria fuit nube clara tecta. nec ab vllo visa. in summa et iocūdissima ꝯēplatōe rapta. nullo dolore pregrauata. vt ipleret illd Isa. vlti. Añqz pariret pepit. nullis sociata ꝓlicib⁹. nec obstetricū officijs vt errātes estimāt. Et sic pepit filiū suū ꝓmogenitū. nō post quē aliū sz ante quē nullū. Un canit eccl'ia ō hac natiuitate bñdicta ⁊ ex virgine intacta ac incorrupta. Sicut sidꝰ radiū parit ex virgo filium pari forma. Neqz sidꝰ radio neqz mr filio fit corrupta. Et sic puer natꝰ nudꝰ i terra iacēs vocē cum lachrimis emisit. iuxta illud Sap. vij. Primā vocē sil'em oib⁹ emisi plorāa. Ad quam vocē ipa mr a raptu redit velocissime cum reuerēdissima hūilitate se ad natū puerū iclinauit. ℟ Et i ꝓmo eiꝰ intuitu tria cognouit ⁊ siderauit. ¶ Primū erat miseria assumpta ⁊ mors futura. Et hꝫ ꝯcepit ex fletu nudi iacētis ⁊ gemētis. Secm qđ ꝯgnouit erat diuitas eiꝰ vera. quā coēpit ex suo ortu ⁊ egressu iocūdissimo. qz sine dolore cuz gaudio mario et virginali integritate. Terciū qđ coēpit fuit trinitatis placatio ⁊ pctōrū nrōz reconciliatio. ⁊ curie celestis exultatō. ⁊ hūani generis redēptio. Hoc siderauit ex angelico misterio ⁊ cōcētu. Ex ꝓmo fuit dolorosa. ex secdo ⁊ tercio valde gaudiosa. Et hec duo sacrificia iugiter offerebat. s. gaudiū passionis ⁊ amorē ꝯgtulatōis. sicut satis colligit ex ꝓmōe bti Bern. q incipit. Signū magnū. Et gaudiū fuit tā amenū qꝫ maiorē oblectatōnem ex intuitu illiꝰ pueri habebat qꝫ habuerīt ꝓmi pentes ex amenitate paradisi. qz fructus huiꝰ virginis oēs fructus paradisi excessit. qz dicit Alexāder sup Canti. Mr iesu fuit pluries admissa ꝓēplari intuitiue diuinitatē filij. vt impleret illd Sap. viij. Cōuersatio illiꝰ nō hz amaritudinē. Dic nāqz Ber. O qꝫ sepe osculata ē eū. o qntū gauisa ⁊ ꝓsolata est in eiꝰ aspectu. qz diuitas eiꝰ irradiabat p carnem. qz aspexit eiꝰ hūanitatē ⁊ contēplata est eiꝰ diuitatē. vt potuit dicere illd Canti. v. Comedi fauū cuz melle meo. bibi vinū cum lacte meo. i. delectata sum i eiꝰ humanitate ⁊ diuitate. ¶ Jō sciendū. qđ virgo dei genitrix christo nato ꝓncipaliter ser exhibuit lr aliter. que ⁊ nos sibi exhibere dēm⁹ misteriaiter. eo qđ ipa est exēplū nostrū. vt dicit Amb. li. ij. de virgitate. Uita marie est nostra viuēdi forma. quia in ipi⁹ vita oīa magisteria pbitatis sunt explssa. Primū qđ habuit in huius filij tractabilitate est qꝫ mox xpm adorauit. Et merito. quia ex reuelatōe angeli sciuit eū altissimi filiū. quod ⁊ pfecte credidit. vt habet Lu. i. Beata q credidisti. Sic ⁊ nos licet semp eū venerari debem⁹ ⁊ adorare. maxime hodie. Juxta illd qđ canit eccl'ia Uenite adoremus quia venit saluare nos. Nam bos et asinus hodie venerabant eum. vt impleret illud Isa. i. Bos cognouit possessorē suum. ⁊ asin⁹ presepe dñi sui. qz anhelitu suo calefaciebāt eū in psepio. Heu qt sūt hodie rudiores boue et asino. q nullū calorē dilectionis oñdūt in nato dei filio. vt sunt lusores in hac nocte p offertorio ludētes: volētes offerre deo ex male acqsito. De qbus hr in cano. xv. q. v. Immolans. Immolās ex iniquo ē maculata oblatio. quia dicit Prou. iij. Honora dñm de tua sbstātia. qz scribitur Eccli. xxxiij. Dona iniquoz nō pbat altissimus. Et Malach. iij. Erūt dño offerētes sacrificia i iustitia ⁊ placebit dño. qz dic Hiero. et habet in cano. xxiij. q. i. Odi. Nō sacrificiorū magnitudinē sed offerētiū merita causas qz respicit deꝰ. Nā ꝑm Bre. Quid pdest sua dare deo ⁊ seipz diabolo. vt sunt lusores p offertorio. Dicit nāqz Aug. Nihil bonū est nisi ex te bono. ⁊ iō ptē reipm ⁊ offer te ꝓmo do. deindeqz tua. qz nō abel ex munere deo placuit. sed munꝰ ex abel. Sz heu alīq offerūt sua ⁊ nō aliena. sz tñ eligunt pessima. De qbus Malach. i. Maledictꝰ q habz i grege suo masculum ⁊ imolat debile. habet nāqz i cañ.

xlix. di. c. sacerdotes. in fi. Indignū est dare deo qđ dedignat hō. Nam tales nō venerāt pueꝝ natū cū bone et asino sed magis irritāt

Scdz qđ exhibuit brāh go puero nato ē q pānis eū inuoluit. vt dicit h euāgelista. t ipa sola h fecit et nō alia psona. Unde canit ecclesia. Membra pānis inuoluta virgo mater alligat. t pedes manusqꝫ crura stricta cingit fascia. Non Joseph hoc fecit. quia dicit Chrisо. Joseph mirabat t gaudebat. t attīgere nō audebat. Et isti panni vt pie credēdum est erāt et velamētis ꝝginei. Ecce q̄n ta humilitas. quia dicit Symon de cassia.

Ualitate pānoꝝ tecta ē superbia p̄moꝝ parētū quā ex suggestiōe receperāt sathanica. et absterse sūt nostroꝝ peccatoꝝ feces. Ecce ab ea hora qua in mūdo voluit apparere cepit p̄us facere q̄z docere. nob exemplū. si nascit in nobis spūaliter p bonā operatōem debem⁹ eum inuoluere i pāno. i. i hūiliatōe. nō in serico vl aureo panno. i. in vana gl'ia. quia habetur Judith. ix. Superbi nō placuerūt tibi domine ab initio. sed humiliū semp tibi placuit deprecatio. De quo Bern. Magna ꝝt⁹ hūilitas cui facile se inclinat diuina maiestas.

Isti panni debent esse mūdi. i. grad⁹ hūilitatis impermixti. Eccli. xix. Est q̄ se neq̄ter humiliat. viij. q. i. in scripturis. Humilitas ficta est cū superbia mixta. Greg. Simulata equitas duplex est iniq̄tas. Ideo oportz esse ancillā que lauet illos pannos. t ē melioz respectus in opib⁹ alioꝝ. Bre. v. mora. Magna que agimus munia sunt dū fortiora pēsamus. Itē alia ancilla que extricat ē sui cognitio bonū eni ē scire ꝑpiam infirmitatē. s. q̄c q̄d habes aliūde habes t imperfecte habes et amittere potes. Michee. vi. Hūliatio tua i medio tui. In his vilib⁹ pannis hūilitatis ꝑpa q̄escit. Bern. in sermone ad Senonē. Non q̄escit de⁹ nisi sup q̄etum et humilem.

Tercio strauit. Subdit. reclinauit in presepio. Bern. Si rex. vbi thronus. vbi aula regia. vbi familia. Aula stabulum. thron⁹ p̄sepium. familia bos t asin⁹. quia non erat ei loc⁹ in diuersorio. Ber. Ad exterā dei p̄sedet. in diuersorio loco eget. Sic tibi fac hodie stratū p accumulatōem ꝝtutū. Cātic. i. Lectulus nr floridus. in p̄sepio cordis nr̄i. Inferior lectus debz esse patientia q̄ scit oia equanimiter tolerare. Jaco. v. Patiētes esto te firmantes corda vr̄a. q̄z scribit Luc. xxi. In patientia vr̄a possidebitis aias vestras. Superior ꝺo lectus dz esse amor dei. De quo i. Petri. iiij. Ante oia mutuā charitatē i vobismetip̄is habentes. q̄z charitas operit mltitudinē peccatoꝝ. Si igit mltū peccasti mltū dilige. Prouer. x. Uniuersa delicta operit charitas. vt patet in maria magdalena. Lu. vij. Dimissa sunt ei pcta multa qm dilexit multū. Ideo hortat nos Hugo. Quantuz potes tantū dilige. Ratio Bre. sup cātica. Charitas sancta cor pacificat. mentē i temptatōibus robozat. t anime iuste quietē tribuit. Ergo qui charitatē seruat christū securissime intra cordis sui p̄sepiū habet. nec euz p deꝛe potest q̄diu in charita e manet. De q̄ i. Joh. iiij. Deus charitas est et q̄ manet in charitate in deo manet et de⁹ in eo. Itē lectulus eius super fenū. De quo canit eccl'ia. Feno iacere pertulit p̄sepe non abhorruit. Sic nos debem⁹ sternere fenū. i. ꝺsideratōem pro pue infirmitatis t hūane fragilitatis. Unde Isa. xl. Omis caro fenū t omis gl'ia ei⁹ quasi flos agri. Et p̄s. lxxxix. Mane floreat et trāseat. vespere decidat induret t arescat. Dec ꝺsideratio inducit mentis hūilitatē. in qua req̄escit deus per gr̄iam. vt habet Isa. vlti. Super quem req̄escet spūs me⁹ nisi super hūilē tc.

Itē aptari debet mollicies lecti per bone ꝺscientie securitatē. In hac puer nat⁹ hz q̄ dez. Sene. Nō est vera mentis letitia nisi ex pura cōscientia. De quo Richar. de sctō victore. Cōscientia bona est titul⁹ religiōis. ac ager benedictōis. ac templū salomōis. ortus deliciarū. amenū reclinatoriū. aula dei. habitaculū spūssancti. Et subdit ibidem. Nihil iocundi⁹. nihil securi⁹ pura cōscientia t bona. Nam si p̄mit corpus. fremit mūd⁹. terret diabolus illa est secura. Itē mūda linthea mina debemus supponere infantulo. i. mūdas cogitatōes t cordis meditatōes. Sap. v. Cogitatio eoꝝ apd altissimū. s. i meditatōne t ꝺtēplatōe. Dicit nāz Bern. Meditatio maiestatis diuine req̄rit cor purgatū t liberū a cogitatōe vicioꝝ. q̄z dicit Sap. i. Auferte se a cogitatōib⁹ que sunt sine intellectu. Jō Isa. i. Auferte malū cogitatōnū vr̄aruz ab oculis meis. Itē dem⁹ ei aptare cervical. i. ꝓmptitudinē bone volūtatis. Anſ. Uoluntas bona ē q̄ deo subiecta ē. q̄n vult illō qđ deus vult habere t debere. In hac q̄escit de⁹ p gr̄iā. Lu. ij. In terra pax hoib⁹ bone volūtatis. Dicit eni Hugo d claustro aīe. Uelle qđ de⁹ vult h est iam deo simile esse. Jdeo Hieron. Uoluntas bona sufficit per oīa si desunt cetera. Item tecturam superponere debemus

ad ē ornatū morū t honestatē bonoꝝ opeꝝ. qz dicit Amb. i li. de offi. t habet. lxxxvi. di. Nō satis est bñ velle nisi assit bñ facere. Naz ſm Bern. in talibꝫ vt opinor reꝙescit ſpūs dei q̄ sunt ꝓpositi ad mores. ꝓbati ad ſtimonia. parati ad obēdientiā. mōsueti ad patiētiaz. subiecti ad disciplinā. ¶ Quarto ꝺ̄go eū lactauit. Uñ canit eccl'ia. Sola ꝺ̄go lactauit vtere de celo pleno. In q̄ dat argumētū matribꝫ p se si saltē sufficiūt pueros suos lactare. exēplo btē ꝺ̄ginis. qz dicit Bern. in q̄dā ſmōe ꝺ assumptōe. Lacta maria saluatorē. lacta tuū creatorē. lacta panē celi. lacta p̄ciuz mūdi. ꝓbe läbēti mämillā q̄ pcutiēti ſpedit maxillā. Ideo Aug⁹. Magni debitores sumus hui⁹ btissime ꝺ̄ginis genitricis. ml'tas qz gr̄as ei p⁹ deū agere dēm⁹. q̄ saluatorē mūdi nobis ꝓcepit. ꝺ̄go pepit. aluit. i gremio fouit. fascia cinxit. materna sollertia curauit. Sic nos x̄pm lactare dēmus p opa miseri/cordie. Matth. xxv. Qd̄ vni ex mīmis meis feciſtis mihi feciſtis. Nā sicut pueri ꝓpescūt dum lactant. sic dei ira mitigat pauper mi/serādo. De quo Prouer. xxi. Mun⁹ absconditū extinguit iras. t etiā p opa ſpūalis misericordie. De qua. i. Pet. iij. Unuſq̄sq̄ sicut accepit gr̄am in alterutrū illā admīstrantes. qz ipe sibimet in omnibꝫ sufficiēs. t bonoꝝ nostroꝝ nō indigens bonitatē suā ingenitaz ꝓmuniter omnibꝫ voluit ꝓdiuidere. Et congrue ſignificat per lactatōez. qz sicut paruuli lac p nutrimēto ꝓcipiscūt. sic icipiētes a p ficientibꝫ t perfectis ꝓmūicatōez bonoꝝ operū appetere debent. iuxta illd̄. i. Pe. ij. Quaſi modo geniti infantes lac ꝓcupiſcite. Huiuſ modi enī nō cibꝫ dur⁹ sed lenis vt bonū facere assuescat est ꝓponēdus. ¶ Quito ꝺ̄go eū cibauit. iuxta illd̄ Cant. ij. Dilect⁹ me⁹ pascit inter lilia. i. inter virgineas man⁹. Unde ꝓpter humanā naturā quā cū omnibꝫ defectibꝫ assumpſit solo dempto peccato qd̄ omīno nō tetigit. cibatōe sicut alter hō indiguit quare ꝺ̄go ipm cibauit. Et ꝓgrue vt sic satiſfaceret p esu pomi qd̄ adam in paradiſo cōtra dei phibitōem mäducauit. Sic t nos ipm hodie cibare debem⁹. totū h̄ tpus q̄ztū nobis possibile est in ei⁹ volūtate pficiendo. exēplo x̄pi q̄ dix̄ Joh. iiij. Meus cibꝫ est vt faciā voluntatē eius qui me miſit vt pficiam opera eius. ¶ Sexto virgo natū puer vagientem et flentē sepe dulciſſime alloq̄ndo q̄etauit. Unde Ber. in ꝑsona ꝺ̄ginis ad puerum dicit. Fili dulciſſime noli flere. si exteri⁹ frigeſcit tua infantia corpalis. in charitate tñ calescit sancta mens t aia. Unde t tu fili mi. quia angel⁹ gabriel ꝓmiſit mihi te regnatu/rū in domo iacob in eternuz. noli q̄ flere. An forte ploras miseriā humane ꝓditōis. an forte tuā futurā mortē tue amariſſime paſſiōis. An forte dolorē t planctum mihi annūcias mee a te per mortē sepatōis t gladiū doloris q̄ tūc animā meā pertrāſibit. ſuſtine modicū qz nōdū venit hora. Sic t hodie facere debemus. hincinde ipm mouēdo t volutādo. vt in mentibus nr̄is nobiſcū maneat. ¶ U Hoc aūt maxime fit p gr̄az actōem. ad quā nos maxime hortat ꝓsideratio siue diuitaz ſm quā nos ex nihilo creauit. Similiter cōsideratio siue assumpte humanitatis in q̄ nos recreauit. Hoc ei meditādo ipm hincide volutamus. Et cōgrue. sicut in tali motu fit attractio t motio alie. sic meditādo humanitatem ſm quā noſci p̄t eum attrahimus. meditādo ꝺ̄o diuinitatē ſm quā noſci nō p̄t ipm mouemus. t ñ vtrobiq̄ infinita bñficia nobis exhibita inueniemus. Quare ad gratiarū actōnes hortat nos eccl'ia canēs. Grates nūc omnes reddam⁹ dño deo q̄ sua natiuitate nos liberauit de diabolica ptāte. Huic opt⁹ vt canam⁹ cū angelis semp gl'ia in excels⁹

Dixi tercio ſbiungit angeli annūciant⁹ claritas dicens. Pastores erāt in regiōe eadem nō longe a bthleem vigilātes t custodientes vigilias noctis super gregē suū. ſ. ppter timorē pdonū. quia multitudo ppl'i erat.

¶ Ecce angelus dñi ſtetit iuxta illos et subito apparuit. Et fuit angelus q̄ annūciauit marie. t claritas dei circūfulſit illos. Beda. Nuſq̄z in tota veteris teſtamēti ſerie reperim⁹ angelos qui tā sedule apparuer̄t patribꝫ cū luce apparuiſſe. Sed hoc p̄uilegiuz recte huic tpi ſeruatū est qñ exortū est. i tenebris lumen rectis corde. Ecce paupibꝫ pastoribꝫ apparuit. Prio ad denotandū q̄ venit vocare paupes. Isa. lxi. Ad annūciandum māſuetis miſit me. Jaco. ij. Nōne paupes elegit deus diuites in fide. coheredes regni. Secdo ppter ſollicitudinē timoris. qz erant vigilātes ad carnalē t tpalē ꝺ̄ſolatōez. Isa. xxviij. Quē intelligere facit auditū ablactatos a lacte. Exo. xvi. Mäna in deſerto dat. Maximus in ſmōe. Pl⁹ ꝺ̄gruit ꝺ̄itati ſimplex iuſtificatio q̄z ſupba dñatio. Ber. q̄z mlti nobiles ſm carnē. q̄z multi ſapientes hui⁹ ſeculi hora iſta in ſtratis melioribꝫ quieſcebant. t nemo illoꝝ dignus est lucē nouā vi/

38

dere. angelos cãtantes audire nisi pastores vigilãtes. Matth. xi. Abscõdisti hec a sapientib⁹ ⁊ prudentib⁹ ⁊ renelasti ea paruulis. Nã agn⁹ nat⁹ pastoribꝫ ꝛemõstrat⁹. Timuerũt timore magno. s. ppter subitã claritatẽ. Ait angel⁹. nolite timere. annũcio vob⁹ gaudiũ magnũ. A Reuera magnũ. Prio mõ pstat gaudiũ cũ aliqd diu affectatũ est. Et sic hodie Luc. x. Multi reges et ppbete voluerũt videre q̃ vos videtis. ⁊ audire que vos auditis. i. Pe. i. In quẽ ꝛesiderãt angeli pspicere. Isa. lxiij. Utinã dirũperes celos ⁊ descenderes. ps. cxliij. Dñe inclina celos tuos et descẽde. ⁊ ps. lxxxviij. Ubi sunt miseri cordie tue antiq̃ dñe. hodie vẽit. Ber. Misit saccũ plenũ misericordia i passiõe scindendũ. Gcdo pstat gaudiũ honor ꝺ secut⁹. Un̄ legit ꝛe Tito. Cũ audiuit frem suũ vespasianũ in obsessiõe hierusalẽ electũ i impatorez, incidit p gaudio in infirmitatem. Et sic nos gaudere ꝛebem⁹. Joh. i. Dedit eis ptãtem filios dei fieri. Aug⁹ sup Joh. De⁹ fact⁹ ẽ hõ vt hõ fieret deus. Aug. sup ps. Fact⁹ est pticeps nr̃e mortalitat⁹ vt hõ fieret pticeps sue diuinitatis. Anſ. in lib. Cur de⁹ hõ. Honor in creatõe ad imaginẽ. maior honor in icarnatõe vt ipe suscepit imaginẽ nr̃am. Rom. viij. Heredes dei. coheredes christi. Itẽ gaudet cecus cum illuminat. sic ⁊ nos. Sophonie. i. Ambulauerũt vt ceci q̃ dño peccauerũt. ps. xxxvij. Lumen oculoꝝ meoꝝ ⁊ ipsuꝝ nõ est mecũ. Sap. ij. Excecauit illos malicia eorũ. potuimus cõqueri illd Thob v. Quale mihi gaudiũ cũ in tenebris sedeo ꝛc. Hodie luꝝ orta. Isa. xlij. Dedi te in lucẽ gentiũ vt aperires oculos cecorũ. Prouer. xv. Lumẽ oculorũ letificat aiam. Eccles. xi. Dulce lumen et delectabile est oculꝫ videre solẽ Tercio gaudet quis a magno periculo liberat⁹. sic iudei Hester. viij. oẽs vna deliberati. Et sic hodie. Silꝫ Exo. xv. Judei a piculo a pharaone sunt liberati ⁊ gaudẽt dicẽtes. Cãtem⁹ dño. ps. cx. Redemptõem misit dñs populo suo. Aug⁹ ꝺ vbis dñi. Nõ liberaret hõ nisi deus fieret hõ. Isa. v. Popul⁹ meus captiuus ductus ẽ. infernus dilatauit aiam suaz

Quarto si audit⁹ q̃ a magno dño dilectus O sic hodie cognouimus dilectiõez. Ber. Nescirem quõ me diligeret de⁹ nisi p me mori eligerz Aug. sup ioh. Si de⁹ pctoꝛes nõ amaret de celis ad terrã nõ descẽderet. Bre. O inestimabilis dilectio charitatis. Aug. sup ps. li. Cõmunicauit tuũ malũ vt ꝺmũicares suum bonũ. Quito magnũ q̃ intonuit in celo vt angeli gauderẽt. vt dicit euãgelium. multitudo celestis exercitus gaudẽter intonuit. Bern. Magnũ psentis festiuitat⁹ gaudiũ. q̃ ꝑus replet celũ q̃z terrã. Itẽ in lĩbꝫ Isa. ix. Habitantib⁹ in tenebris luꝝ orta est eis. Itẽ in pteritos psentes ⁊ posteros. Ambro. Nec est glia natalis vt in futuꝝ trãseat ad pdestinatos. ⁊ in pretũ manet ad deuotos. B Subdit. Qđ erit oi pplo. scz iudeo. ⁊ gẽtili. pctoꝛib⁹ ⁊ oib⁹ iust⁹. Gaudere ꝺz pctoꝛ quia inuitat⁹ ad veniã. ps. xcv Exultabũt oĩa li̇gna silue. q̃m venit pcium. sed vẽditos. vita ad mortuos. i. Thimo. i. Fidelis ſmo ⁊ omni acceptõe dignus ꝛc. Gaudeat iust⁹ q̃ appꝛopiquat ad coronam. ps. xxxij. Exultate iusti in dño. Tũc sbiũgit exultatois causam dicẽs. Quia natus est vobis hodie saluator. i. salut⁹ dator. ps. xxxvi. Salus iustoꝝ a dño. q̃ est christ⁹ dñs. Damas. tractãs illud Mat. xvi. Tu es xps filius dei viui. dicit. Hoc nomẽ xps significat vnitatẽ psone i duabꝫ naturis. ⁊ dignitatem regalẽ ⁊ sacerdotalẽ ⁊ gre plenitudinẽ ppter vnctõis progatiuã. cui⁹ plenitudinis venit nos facere pticipes. Joh. i. De plenitudine ei⁹ oẽs accepim⁹ gr̃az p gr̃a. gr̃az noue legis pfectã p gr̃a veteris legis impfecta. Jõ Bern. Nũqd timeã q̃ venit saluator in domũ meã. nũqd fugiã vt adam. nũquid ꝛespẽ. q̃ venit ille cui⁹ legẽ puaricat⁹ sum. cuius bñficio ingratus sum. cui⁹ patiẽtia abusus sum. Nunq̃d maior poterit esse ꝺsolatio q̃z i dulci saluatoris vocabulo. q̃ nat⁹ ẽ vob⁹ hodie saluator Nam ipe p se dixit Lu. ix. Filꝰ hois nõ venit aias pdere sed saluare. Jõ Zacharie. ix. Exulta satis filia sion. ecce rex tu⁹ venit tibi iust⁹ saluator ⁊ paup. Pauptatez sbdit in textu. hꝫ sit vobis signũ. Inuenietis infantẽ. ecce mititas et benignitas. ad Titũ iij. Apparuit benignitas ⁊ hũanitas saluatoris nr̃i ꝛc. Pannis inuolutũ ⁊ positũ in pspio. Ecce paup in vestimẽto. Ber. Qui totũ mũdũ varijs vestit ornamentis sine ꝛecore vestiũ apparuit. Ecce pauper in hospitio. q̃ i stabulo ponit q̃ ꝺtinet mũdũ. Un̄ Ber. Uide hõ q̃liter p te fact⁹. si rex vbi aula. vbi thron⁹. vbi curial⁹ freqntia. i. famꝫa. Ber. O hõ qđ sollicitus es ꝛe regali edificio cuz deus tuus iacet in pspio. qđ cogitas ꝺ superfluo vestimẽto cũ rex tu⁹ indut⁹ ẽ vili pannículo. Quid laboras ꝛe clientũ collegio cũ de⁹ tuus iacet cũ bone et asino. Quid anxiaris ꝺ

dño cũ rex gl'ie marie ꝛ ioseph obtulerunt ipe/rio ¶ Ipe enĩ est rex q̃ arma secũ apportauit nr̃e redemptõis. Presepe durũ significat crucẽ. duo animalia significãt duos latrones. fascia stricta significat vincla q̃bꝫ mater sua eũ. s. synagoga ligatur⁹ erat. Maria ꝛ ioseph circa pseptũ significãt mariã cũ iohanne ſb cruce. feridũ stabulũ sigmificat caluarie locũ. Uide o uuota anĩa ad q̃d nat⁹ ẽ deus. Hoc uexeuit Amb. Uagit infans ꝛc̃. Job xvi. Nũc oppsſit me uoluit me⁹. Jõ Eccl. xxxvi. Innoua signa: mutata mirabilia. sig̃ ostẽsa in natiuitate mutata sunt i passiõe. Hic infans: ibi clamãs. hic pãnis uoluit⁹: ibi uestibꝫ spoliat⁹. hic reclinat⁹ i psepio: ibi affix⁹ patibulo. hic ortus media nocte: ibi occisus in meridie. hic inuolut⁹ in psepio: ibi inuolutus ꝛ posit⁹ i sepulcro. hic etern⁹ nascitur: ibi mor. Hec oia p te sustinuit. Jõ facta ẽ cũ angelo multitudo militie celestis exercitus laudantiũ ꝛ dicentiũ. Gl'ia in excelsis deo. nobis i exemplũ. Beda. vt de acceptis bñficijs deo gr̃es referam⁹. Uñ canit eccl'ia. Fratres nũc oẽs ꝛc̃. ꝛ cũ gaudio laudare. quia i terra pax hoĩbꝫ. nõ uemonibꝫ sed hoĩbꝫ. neq; obstinatis malis pctõribꝫ. sed bone uolũtatis. Isa. lij. Non est pax impijs dicit dñs. Job ix. Quis restitit ei ꝛ pacez habuit. Ps̃. xvij. Contritio ꝛ infelicitas i uijs eor. ꝛ uiã pacis nõ cognouerũt. ecõuerso. Pax multa diligẽtibꝫ legem tuã. ps̃. cxviij.

De sancto Stephano Sermo xxi.

Cum esset ste

phan⁹ plen⁹ gr̃a intẽdens i celũ vidit gl'iam dei. ꝛ iesum stantẽ a dextris v̄tutis dei. Actuũ. vij. ¶ Uide/m⁹ q̃ uasa plena nõ resonãt sed uacua. Sic corda elector plena gr̃a spũssancti nõ resonant per impatiẽtiã ꝛ murmuratõez. Unde canit eccl'ia de martiribꝫ. Nõ murmur resonat. nõ q̃rimonia. sed corde tacito mẽs bene conscia ꝺ seruat patientiã. Dicit Bre. Quõ sustinuissent nisi spũssancti gr̃a eos solidasset. De quo apl's Ro. viij. Ipe spũs coadiuuat infirmitatẽ nr̃az. Jõ ps̃. l. Spũ p̃ncipali ꝺfirma me. Sic ꝺfortati fuerũt scti patres de q̃bus habet i cano. xxiij. q. v. Si nõ licet. ꝛ est Aug. Sancti patres inspiratõe diuina fecerũt ꝛ sustinuerũt impossibilia. Talis etiam fuit apl's Phil. iij. Oĩa possum in eo q̃ me ꝺfortat. Ideo cõsiderãs hec salomon Prouer. xviij. dicit. Spũs viri sustẽtat infirmitatẽ eius. De quo etiã loquit̃ san. Tho. li. iij. cõtra gentiles. c. xlv. Indiget hõ diuine gr̃e auxilio ad hoc vt pseueret i martirio. Hãc habuit btũs stephan⁹. pthomartir. de q̃ thema. Cũ esset stephanus ꝛc̃. ¶ In v̄bis pmissis btũs stephan⁹ ꝺmẽdat a duobꝫ. Primo a plenitudine gr̃e sctitatis. Scõo a certitudine eterne claritatis. Primũ patz in p̃ncipio. Scõm ibi. vidit gl'iam dei ꝛ ihm stãtez a dextris. De p̃mo dicit. Cũ essz stephanus plenus gr̃a. Nota legitur q̃ christ⁹ fuit plenus gr̃a. sil'r maria et discipuli in die penthecostes. ꝛ hodie de sctõ stephano ¶ Que igit̃ ẽ differẽtia isti⁹ plenitudis. Respondet̃ q̃ quadruplex est plenitudo. Prima superfluentie. scõa excellentie. tercia abũdãtie. q̃rta sufficientie. Prima plenitudo gr̃e dicit̃ superfluentie. illa fuit in christo ꝑm q̃ caput est eccl'ie. ꝛ exuperãter redũdat in alios vt fõs scaturiẽs. De quo Joh. i. Uidim⁹ eũ plenũ gr̃a et veritate quasi vnigeniti a patre. Illa plenitudo gr̃e excludit potentiã peccãdi. q̃z peccatũ est defectus gr̃e. De quo dicit̃ Col. i. In christo ꝺplacuit omnẽ plenitudinẽ diuinitatis inhabitare. q̃z habuit oĩmode oẽz pfectõem. Joh. iij. Nõ ad mẽsurã dat⁹ ẽ ei spiritussctũs. Et sic nullo mõ potuit peccare. q̃z peccatũ ẽ recessus a deo. ꝛ p se fuit de⁹. ꝛ sic ip se a seipo recedere nõ potuit. ꝛ sic nec peccare. Unde. i. Pe. ij. Pctm nõ fecit nec inuẽt⁹ est dolus in ore ei⁹. Et talis plenitudo gr̃e ñ fuit in btõ stephano ¶ Scõa est plẽitudo excellẽtie. s. spẽalis ꝓgatiue gr̃e. q̃ñ aliq̃ creatura ex speciali dono ꝛ dei gr̃a priuilegiat̃ q̃ sibi ꝺferunt̃ omnes v̄tutes. q̃ ipam nõ solũ custodiũt a pctõ mortali. sed ꝛ venjali. Illa erat in maria. cui angel⁹ Lu. i. Aue gr̃a plẽa Unde dicit Bern. i ꝑmone. Cogitis me ꝛc̃. Ceteris sanctis gr̃a per ptes pstat̃. marie se simul tota infudit gratie plenitudo. Et ibidem. Si diligẽter inspicies nihil ẽ splendoris v̄tutis ꝛ gl'ie q̃d in ea nõ resplẽdeat Et ideo bñ circũdabãt eam flores rosaz et lilia ꝺuallũ. vt virtutibꝫ v̄tutes fulciãt̃. ꝛ formositas decoze castitatis augeat̃. eo q̃ dic Anſ. Ea puritate nitebat qua maioz sub deo itel ligi neq̃t ¶ Tercia ẽ plenitudo abundãtie. Illa fuit in apl'is. Act. ij. Repleti sunt oĩs spũsctõ et ceperunt loq̃ magnalia dei varijs linguis. ita vt mirarent̃ iudei. Illa gr̃a cõstitit in hoc q̃ quis nullũ peccatũ mortale cõ/

mittit. ⁊ magnū habet ardorē ad bona opera ⁊ ꝓtuosa ⁊ ad dīa deo placita. ita ꝙ etiā talis raro peccet venialiter. Istā etiā habuit btūs stephan⁹ Act. vij. Judei nō potuerūt resistere spū et sapie q̄ loquebat i eo. ita ꝙ implerētur illō qđ dixit ihs discipul' suis Lu. xxi. Dabo vobis os et sapientiā. cui nō poterūt resistere oēs aduersarij vestri. Et Matth. x. Nō vos estis q̄ loqmi sed spūs pris vr̄i qui loquit in vobis. Quarta est plenitudo sufficientie quā vnusquisq; habz electorū intātū ꝙ sibi ꝑ sufficit ad salutē. Et sic elizabeth repleta est spūsctō. ⁊ sic Zacharias Luc. i. ⁊ sic Symeon Lu. ij. Mēsurā bonā. s. quo ad gr̄iam sufficientē. cōfertā. s. quo ad gr̄am abūdantem. ⁊ coagitatā. quo ad gr̄am superexcellentē. ⁊ superefluentē: quo ad gr̄am expandentem et redūdantē in oēs electos. que ē i christo iesu. ¶ Tūc subdit. Intendēs i celū vidit gl'iam dei. Nota hō libēter ad q̄ttuor respicit. Prīo q̄ ad thesaur. scō quo ad amicū. tercio quo ad auxiliū. q̄rto q̄ ad palaciū. Sic btūs stephan⁹ respexit ꝑmo ad thesaurū. vicz ad celum. iuxta illud Matt. vi. Ubi thesaurus tuus ibi ⁊ cor tuū. Nō ibi vidit thesaurū suū. id ē gl'iaz dei. De q̄ Matthei. vi. Thesaurizate vobis thesauz in celo. Dicit Fulgenti⁹. Ubi thesaur⁹ ibi cogitātis affectus. Ideo Phil. iij. Nr̄a cōuersatō in celis est. quia ibi noster est thesaur⁹. Secūdo hō libenter respicit ad amicū. ⁊ sic beatus Stephan⁹ vidit ihm stantē a dextris ꝓtutis dei. Ipe enī ꝑm Bern. est amic⁹ dulcis. adiutor fortis. et cōsiliari⁹ prudens. Ipe est amicus de quo Joh. xv. Jam nō dicā vos suos sed amicos. quia oīa q̄ audiui a pre meo nota feci vobis. Ipe est amic⁹ dulcis q̄ oēs vult saluari. i. ad Thimo. ij. Quia vult oēs homes saluos fieri. Ipe est amic⁹ cōstās. De quo puer. xvij. Omī tpe diligit q̄ amicus est Et sic christ⁹ dilexit btm stephanū in vita. quia spūsctūs eū repleuit. Dilexit ⁊ in morte. quia stetit ad auxiliū. Dilexit post mortē. qz coronauit eū corona gl'ie ꝙ strēnue pugnauit. qz. ij. Thimo. ij. Nemo coronabit nisi q̄ legitime certauerit. Sic ⁊ tu si vis esse dignus corona. quia dicit Aug⁹ in ꝑmone de scō stephano. Disce pugnare nō seuicia sed patiētia. nō malicia sed benuolētia. Et sic btūs stephanus. Ite christ⁹ nō solū ē amic⁹ dulcis sed etiā adiutor fortis. ꝙa parat⁹ ē oēs adiuuare. ⁊ notat in ꝑ. quia vidit eū stantez tanq̄z ꝓnū. De quo Aug. in soliloqo. Domine semp te paratū offers si ꝑtū me inuenerit. Ite ipe ē ꝙsiliari⁹ prudens. quia ꝙsulit terrena despicere ⁊ celestia amare. ⁊ notat in ꝑ. qz vidit eum a dextris virtutis dei. Tercio hō libenter videt ibi vnde sibi ꝓuenit auxiliū. qz a deo. Ps. cxx. Auxiliū meū a dño q̄ fecit celum ⁊ terrā. Et ꝑ auxiliū ipe vidit. qz iesum stantē. scz sibi ad auxiliū. Et sic nos. ij. Paralip. xx. Cū ignoram⁹ q̄d agere debeam⁹ hoc solū residui habem⁹ vt oculos ad celū leuem⁹. Quarto hō libenter respicit ad palaciū suuz seu domū suā. Et sic stephan⁹ vidit in celū et vidit celos aptos vt domū suā et tabernaculum. Unde ps. lxxxij. q̄ dilecta tabernacla tua dñe virtutū. Sicut peregrini a lōge terrā suā libenter inspiciūt. Un Hiereñ. li. Recordami ꝑcul dñi. ⁊ hierusalē ascēdat super cor vestr̄. Nā miles secuz se putat cū ꝓpe videt sibi castr̄ apertū. Et sic celū ē castr̄ et domus nr̄a. Unde. ij. Chor. v. Scim⁹ cū domus terrestris hui⁹ habitatōis dissoluet habemus domū nō manufactaz. Et hāc vidit btūs stephanus cū vidit celos aptos. nō sic intellígēdo ꝙ celi fuerūt diuisi. cū sint incorruptibiles. sed qz sic clare vidit ac si nullum esset obstaculū. Et notanter dicit ꝙ vidit iesum stantē a dextris virtutis dei. Hoc exponit sctūs Tho. ꝑte. iij. q. lvij. ꝑm diuitatem a dextris ꝓtutis dei. i. i plenitudīe diuīe potestatis ⁊ gl'ie diuitatis. ꝑm hūanitatē ꝓ in potioribus bonis. ¶ Sz dic qualis fuit visio bti stephani qua vidit iesum. an fuit mentalis. aut imaginaria. aut corpalis quo ad xp̄i hūanitatē. Rñdet Nico. de lyra super Act. apl'oz. ꝙ fuit imaginaria visio ⁊ etiam mentalis quo ad diuitatē. sed etiā corpal' q̄ ad christi hūanitatē. Dico notāter q̄ ad xp̄i humanitatē fuit visio corpalis. quia i volūtate corpis christi in celo ē ꝙ corpus suū videat a lōge sicut ꝓpe. sicut in ptāte eius est immutare visum in ꝓpa vl in alia effigie. sicut fecit Lu. vl. Deitatē ꝓ nō potuit videre isto mō. sz sicut in visiōe imaginaria formatur virtute imaginatiua aliqua effigies ad rep̄sentandū deū. ita exteri⁹ ꝑt diuinit⁹ formare ad immutatiōem corpalis oculi. sicut suo modo fit i apparitōe angelor q̄n apparēt in corpib⁹ sic assumptis que corpaliter vident. ita etiā aliq̄ effigies corpalis nō a deo assumpta sed formata ꝑt ipz repsentare oculo corpali. Et sic ꝓbabiliter ꝑt dici ꝙ fuit in visiōe stephani mentaliter. tamen cognouit ꝙ illa effigies nō erat ipa veritas nisi tm repsentatiue

Sed diceres. tñ habeꝫ Exo. xxxiij. Nō videbit me hō & viuet. Rñdet sctūs Tho. pte i. q. xij. ar. xi. hoc est vez corpalibꝫ oculis hūmortali corpe. licz possit fieri oculis mentis

Sed diceres. tñ dicit Jacob Bene. xxxij. Vidi dñm facie ad faciē. Rñdet Dyonisiꝰ iiij. celestis hierarchie. hoc referendū est nō ad ipam essentiā diuinā. sz ꝙ ad figurā in q̄ repsentabat ꝺus. qz dicit Nico. ꝺ lyra q̄ vidit angelū in psona dñi ¶ Nota dicē. video celos apertos. Pro quo sciendū legit q̄ celū quattuor vicibꝫ visum est aptū. Primo a christo baptisato. Lu. iij. Scōo a bēato Petro. Actuū. x. Tercio a btō stephano vt hic. Quarto a btō iohāne Apoca. iiij. qui dixit. Ego iohēs vidi ostiū apertū in celo. ad ꝺsignandū q̄ quadruplices sunt hoies q̄bꝫ celum aperit. s. innocentibꝫ. penitētibꝫ. martiribꝫ & pfectis religiosis. ¶ Pmo celū aperit innocentibꝫ. s. paruulis baptisatis. & non solū paruulis sed etiā adultis. De ꝙ Bonauentura sup. iij. sententiaz. Quātū ex se est baptismus omnē culpā tā originalē q̄z actualem mortalē & venialē ꝺlet. & restituit innocentiā quo ad aiam. sic si baptisatꝰ moritur statim in celū volat. Et hoc non pt fieri nisi oīs culpa et pena esset ꝺleta. Et sic tali hoī qui seruauit innocentiā sp celū est apertū. In figura illius christo baptisato apti sunt celi. Lu. iij. & Mat. iij. Confestim ascēdit ꝺ aq̄. & aperti sunt ei celi. Idcirco quādo morit puer in innocētia parētes nō ꝺbent ita dolere. quia fatuū ē dolere ꝙ ꝙs transit ꝺ societate hoīm ad societatē angelorū. ꝺ exilio ad patriā. vt innocētes q̄ nec peccata venialia nec actualia sup innocentiā baptisinalē addiderūt. Nam licz tales pueri nō habēt ꝓpa merita. tñ ex meritis christi ē eis celū apertum. Ideo Bern. Nil est qꝺ timeas si innocentiam habeas. Bern. Secūdi ade purgat tribulatio quos cōtaminat ꝓuis puaricatio. Ideo Matt. xix. Sinite puulos venire ad me & nolite pbibere eos. talium enī ē regnū celoz. s. ex meritis christi. Bern. Qui ex aliena culpa obligat̄ per alienā pēnā absoluit̄. Qui ꝓpria culpa obligat̄ ꝓpria ex pena placatur.

Scōo apertū ē celū pēnitentibꝫ. Actuū. x. Petrus vidit celū aptū et ꝺscēdit vas quasi linthеū plenū reptilibꝫ. & dictū est ei. Occide & māduca. Et dixit petrus. Dñe immūdū nō māducaui. Et dixit ei. Quod ꝺus mundauit immūdū ne dixeris. & receptū est vas i celū. Spūaliter. p animalia immūda. reptilia. serpentia. volatilia intelligunt̄ vicia in lectulo cōscientie. cū pśentant̄ ante pedes Petri. i. dignitati sacerdotali p cōtritōem et sacramentalē cōfessiōem. tūc mundant̄. i. Joh. i. Si cōfiteamur petā nra fidelis et iust⁹ est ꝺus vt remittat. vt patet Lu. xvij. ꝺ decem leprosis. quibꝫ dixit. Ite et ostendite vos sacerdotibꝫ. & fecerūt et mūdati sunt. Idcirco ista aialia venenosa. s. peccata mortalia sunt occidenda per verā pēnitentiā. & tūc recipiūtur in linthеo vase pēnitentie i celū. Vñ Luce. iij. et Matth. iij. Penitētiā agite appropinquabit enī regnū celoz. ¶ Dixi notanter per verā pēnitētiā. Nam nō qualiscūq̄z penitētia celū aperit. Difficillimū est inq̄natū ad pristinā redire puritatē. patet in figura. Templū salomonis a gētibꝫ pphanatum nūq̄z potuit ad pristinū decorē reformari. Et sic difficile est pfectā agere pēnitentiā Unde Amb. Facilius inueni qui seruauerit innocentiā q̄z qui verā egerūt pēnitentiā. qz singul' peccatis singule pene ꝺbent. De quo Job. xx. Luet oīa que fecit. Et Salomō Eccles. xij. De omni erroꝛe adducet te dñs ad iudiciū. Attende q̄z pfunda ꝺbet fore penitentia. Unde Luce. iij. Facite dignos fructus penitētie. i. pfectam penitētiā. Nā modus pene ꝺbet correspōdere culpe. Sap. xi. Per que quis peccat p hec & punit̄. Si per superbiam peccasti p humilitatē penitеas. Si per voluptatē carnis excessisti per castigatiōnē ieunij & flagellatōis ꝺleas. Si per auariciā trāsgressus es per elemosynā & misericordiā satisfacias. ad Rom. vi. Sicut exhibuistis mēbra vestra seruire immūdicie & iniq̄tati ad iniq̄tatem. ita nūc exhibete mēbra vra seruire iustitie in sanctificatiōem. Nā scribit Deute. xxv. Scōm mensurā peccati plagarū erit modus. Nam si peccasti i corde ꝺsentiendo. in ore loq̄cdo. in ope implēdo. econtra penitеas corde cōterēdo. ore cōfitēdo. ope satisfaciēdo. sicut fecerat hester. Hester. xiij. Omnia loca in q̄bꝫ antea letari consueuerat crinū lacerātōe cōpleuit & ꝺpcabat dñm ꝺ se. Et sic nos. Apoca. xviij. Inquantū glorificauit se & in ꝺlicijs fuit i tantū date illi tormentū et luctū. ¶ Tercio aperit celū vere religiosis & pfectis per religiōis ingressuz vbi regulariter viuūt. qz dicit sctūs Tho. in. q̄. q. vlti. Nam hoc ē holocaustū maximum quādo homo diuis seruitijs totaliter se mācipat. & excedit omne genus satisfactōnis. vt habeꝫ in ꝺcreto. xxxiij. q. q. admonere.

Nam religiosus offert deo omnia q̄ habet
Primo res tpales ꝑ pauptatis votū: omni
no nihil possidēdo. vt habet in decre. xij. q. i.
dilectissimis. In religione existēs nō debz ha
bere denariū si nō vult participare cū anania
ꝛ saphira. Actuū. v. Dicit enī Gre. Mona
chus habens obolū nō valet illū. Ideo Aug.
de cōmuni vita clericoꝝ. et habet. xij. q. i. Nō
dicatis vos habere ꝓpriū. sed sint vobis oīa
ꝯmunia. Secūdo religiosus offert corpꝰ per
votū castitatis et abstinentie. ad quas se ob
ligat. vt nō comedere carnes. iacere in strami
nibꝰ media nocte surgere. ꝛ hoc ꝓpter deuz.
dicens cū apl'o. i. Chorin. ix. Castigo corpꝰ
meū et in seruitutē redigo. Tercio frangit li
berā volūtatē ꝓpter deū per votū obediētie.
Et hoc est maximū ꝙ homo frangit liberū
arbitriū ꝓpter deum. quod deus homī frāge
re nō vult. sed relinquit eū in manu consilij
sui. Eccl'i. xv. Ideo Anſ. in li. de sil'itudinibꝰ
Sicut q̄ dat arborē cū fructibꝰ plꝰ dat q̄z q̄
solū fructū p̄bet. sic qui dat liberū arbitriū ꝓ
pter deum in manus p̄lati plꝰ dat q̄z qui al's
multa opa bona ex libera volūtate faceret. i.
Reg. xv. Melior est obedientia q̄z victima.
Aug. Melior est vna obediētia q̄z omnes v̄
tutes. i. omniū virtutū opa. L Cōtra
obedientiā sunt vicia. Dicit enī sctūs Tho.
in. ij. ij. q. clxxxi. ar. iij. Ratōnabiliter pōt di
ci ꝙ per ingressum religiōis aliq̄s consequit
remissiōem peccatorū. Si enī aliq̄bꝰ elemosi
nis factis homo potest satisfacere de peccatꝭ
suis. ſm illud Dan. iiij. Peccata tua elemosi
nis redime. multo magis in satisfactōe pro
om̄ibꝰ peccatis sufficit ꝙ hō dat om̄ia que
habet. corpus substātiā tēporalē. ꝛ volunta
tem liberā Ideo in vitaspatꝝ legit ꝙ eandez
gr̄am cōsequunt religionē ingrediētes quā
ꝯsequunt baptisati. Et sic eis aperit celū. Et
figurat per Johānē euangelistā q̄ vidit celū
apertū. Apoca. iiij. qui fuit de numero ꝑfecto
rū. quia reliq̄t patrē retia ꝛ nauē ꝓpter xp̄m.
Mat. iiij. Quarto celū aperit martiribꝰ.
sicut btō stephano q̄ vidit celos aptos. Hoc
priuilegiū habēt martires si patiant mortē
ꝓ christo inueniēt vitā in celis. Un̄ Augꝰ.
Qui orat ꝓ martire iniuriā facit martyri
M Sed diceres. ex quo nr̄is tpibꝰ n̄ mar
tirizant homies que nobis facienda sunt vt
christi martires efficiamur. Respondet. sex
tuplex est sp̄uale martiriū. triplex ſm Greg.
ꝛ triplex ſm Bern̄. Primū spirituale mar
tiriū ſm Gre. est patiēs ī aduersis toleratio
Secūdū est afflictorū compassio. Terciuz
inimicoꝝ dilectio. Primū dixi est patiēs ī
aduersis toleratio. Gre. Martires esse pos
sumus si patientiā in aīo toleramꝰ. Et quā
to maior aduersitas cū patiētia tāto maius
martiriū. p̄s. xliij. Propter te mortificamur
tota die. Nam patiētiā habere ī aduersis est
maius signū gr̄e q̄z mortuos resuscitare. ce
cos illumīare. leprosos mūdare. De q̄ Gre.
Patientiā maiorē reputo miraculis. qz nō
natura dat patiētiā in aduerſ sed gratia. Di
cit enī Aristo. viij. ethicoꝝ. Triste fugit na
tura. Sed īpatiētes ostendūt se vacuos esse
a gratia ꝑ murmuratōem. Gre. Qual' vnus
quisq̄z apud se lateat illata ꝯtumelia ꝓbat.
Secūdū sp̄uale martiriū ſm Gre. est af
flictorū cōpassio. Unde Grego. Qui dolorē
exhibent in aliena necessitate crucē portāt in
mente. Nam tot sunt vulnera mētis cōpa
tientis quot tribulatōes patiētis hoīs. Sic
maria circa crucē iesu martir est effecta. quia
dicit Damasc. Omnia vulnera q̄ christus
sustinuit corpe ipa sustinuit mēte. Et sic Jo
hānes iuxta crucē stans factꝰ est martir. O
quis cogitare poterit quantā cōpassionē ha
buit cum vidit illum ita grauiter pati q̄ sibi
in sero pedes lauit. corpus suū dedit. in cuiꝰ
pectore requieuit. Et ideo nō permisit eū pa
ti. quia cōpassio christi mortis fecit eū mar
tirem. Et sic si habes cōpassionē cū pauperi
bus si sustinēt famē: sitim: tribulatōez a mal'
homībꝰ qui eos spoliāt. vl' quādo vides ali
quē peccare chorizādo. blasphemādo. adul
terando. luxuriādo. supbiendo. vl' quando
audis mala de ꝓximis ꝛ eis ꝯpateris ē signū
bonitatis ꝙ sis membꝝ christi. Un̄ Grego.
Nō aliter membra christi redēptoris nr̄i ef
ficiemur nisi ꝓximis cōpatiamur. Et quāto
quis plus dolorē ꝓximorū sentit. tanto me
lior corā deo existit. Unde Grego. Tāto q̄s
perfectior quanto dolores sentit alienos. Ta
lis fuit apl'us. ij. ad Choꝝ. xi. dicēs. Quis ī
firmatur ꝛ ego nō infirmor. quis scandali
zatur et ego nō vror. quasi diceret. vnicuiq̄z
ī necessitatibꝰ suis cōpatior. Nā tales sunt
sp̄uales martires crucē christi gerētes. De q̄
dicit Grego. Duobꝰ modis crux xp̄i tollit.
cum patientiā in animo toleramꝰ ꝛ ꝓximo
ꝯdolemus Terciū sp̄uale martirium ſm
Gre. est dilectio inimicorum. De quo Gre.
Ferre contumeliā et odientē diligere est mar
tiriū in occulta cogitatiōe. Nā signū magne
bonitatis est illi optare bonū q̄ tibi optat ma

lum. ⁊ illū diligere q̄ te odit. ⁊ pro illo orare qui te persequit. vt docuit dñs Matth. v. Diligite inimicos vros. et orate p persequentibus vos vt sitis filii patris vestri q̄ in celis est. Nam diligere inimicos est iniuriatib⁹ indulgere et corde. ⁊ est deo valde acceptū. De quo Grego. Qui peccatib⁹ clemēter indulsit nullū peccati vestigiū in eius aīa remanebit. Et Aug⁹ in ꝓmone de bto stephano. Per amorē inimici efficieris amicus dei. Itē sciendū adhuc ꝑm Bern. triplex est spiritualis martirii sine sanguinis effusiōe. Primū ē parcitas in victu. secundū est largitas in paupertate. terciū ē castitas in iuuētute. Primū ē parcitas in victu. De q̄ Ber. Quod martirii grauius q̄ iter epulas esurire. inter vestes algere. inter diuitias paupertatem sustinere ꝓpter deū. nō videre delectabilia ⁊ nō gustare ē cū posset ē satis graue. Naz ibi vincit natura q̄ semp appetit delectabilia. verbi gr̄ia. Sicut iacere i stramib⁹ ꝓpt deū cum homo posset habere tres lectos. bibere aquā ꝓpter deū cū bene posset habere vinum ⁊ sic de singulis. Hoc sine speciali gratia non posset haberi. Similiter si hō abūdans diuitijs posset choruzare. superbire ⁊ carnis voluptatē exercere. ⁊ nō vult ꝓpter deū est spūale martirii. Unde scribit Eccli. xxxi. Beatus vir q̄ potuit trāsgredi ⁊ nō est trāsgressus. facere mala ⁊ nō fecit. Secūdū spūale martirii est largitas in pauptate. sicut vidua q̄ misit duo minuta in gazophilaciū Marci xij. collaudat a saluatore pl⁹ oīb⁹ misisse. quia totū dedit qđ habuit. Et illo ptz si pauper dat denariū et charitate ampli⁹ meret q̄ diues dans florenū. quia habet in cañ. iij. q. vij. in gravib⁹. Affectus offerētis pl⁹ placz deo q̄ munus. Greg. Coz ⁊ nō substantiā pensat deus. signāter de bonis iusto labore acq̄sitis. De iniusto vero habet in cano. xxij. q. v. Immolās ex iniquo maculata est oblatō Ideo Prouerb. iij. Honora dñm de tua sb stantia. nō dicit de aliena. quia scribit Eccli. xxxiij. Dona iniquoz nō ꝓbat altissimus Terciū spūale martirii est castitas in iuuētute. Et hoc est deo acceptū ꝓpter graue impugnatōem carnis quā iuuenes ꝓsone sustinent. quia dicit Auerrois cōmētator. Complexio iuuenū ē calida ⁊ humida. senū vero sicca ⁊ frigida. Un iuuenes q̄ volūt caste viuere debent domare corp⁹ cū abstinētijs. De q̄ Arist. iij. ethicoz. Tpantia est magis eligenda i iuuenib⁹ q̄ senib⁹. qz iuuenes plus ꝯcupiscentijs molestant. ⁊ sic resistēdo ꝓpter deū martires fiūt ꝓpter certamen. qz dic Aug⁹. Inter oīa xp̄iano⁹ certamia durioza sūt castitatis ꝓlia. vbi quotidiana pugna rara victoria. Quos pl⁹ collaudat Amb. in li. de offi. Maioz est castitas virginū q̄ angeloz. angeli sine carne viuūt. virgines i carne triumphāt. Qualis triūphator fuit btus stephanus. vt ptz in eius legenda.

Sermo xxij. Ad idem.

Veniat super

vos oīs sanguis iust⁹ qui effusus est sup terrā a sanguine abel iusti vsq̄ ad sanguinē zacharie filij barachie quē occidistis inter templuz et altare. scribit Matth. xxiij. ⁊ legit hodierna die p euangelicali officio. Videmus qz peritus medicus intendēs curare infirmū ammi nistrat medicinā nūc dulcē: nūc acerbā. nūc debilem: nunc fortē ꝓ diuersitate infirmitatū tempoz et cōplexionū. ꝑm q̄ viderit infirmū esse dispositus. Spūaliter. sic ihesus xp̄s spūalis medic⁹ venit heri in mundū ꝑm rep̄sentatōnem ecc̄lie visitās infirmū gen⁹ hūanū. De q̄ Aug. Magnus venit medic⁹ q̄a vbiq̄ iacebat egrotus. Nō ꝯqrebat Isa. c. i. Ome caput lāguidū ⁊ oē coz merēs. Naz plures ꝓphete affectabant hui⁹ medici aduentū. vt Hiere. ca. xvij. Sana me dñe ⁊ sanabor. Sil'z et ps. vi. Miserere mei dñe qm infirm⁹ sum sana me dñe. Sz iā venit p incarnatiōem dicēs Mat. ix. Nō ē op⁹ valētib⁹ medic⁹ sed male habētib⁹. Et ꝑstitit variam medicinā. nūc dulcem. vt i ꝓma ꝓdicatōne Matt. iij. Penitētiā agite appropinq̄bit enī regnū celoz. Hec erat medicina dulcis p̄mittens venīa. Sed post h̄ dedit medicinā amarā dicēs Luce. xiij. Nisi pēnitentiā egeritis omnes simul pibitis. Sūt ei alīq̄ qui nō mouent benivolētia sed seueritate. Idcirco fecit xp̄s sic moyses Deut. xxviij. ꝓponēs ꝓmo bn̄dictōes filijs isrl' dicēs. Si seruaueris mādata dñi dei tui benedict⁹ eris in agro. benedictus in domo. bn̄dictus i cellario. benedictus fructus vētris tui. Deinde subiūxit acerbā medicinā ꝓponens maledictōem dicens. Si nō ambulaueris i mādatis dñi dei tui maledictus eris i agro. maledict⁹ in cellario. Ita fecit xp̄s iudeis. Prio ꝓdicauit eis octo btitudines. sz btitudinē noluerūt adipisci p exercitiū vtutum. Idcirco

41

in vltima p̄dicatõe sua p̄dicauit eis octo ve id ē maledictões. dicens Matth. xxiij. Ue vobis scribe z pharisei q̄ edificatis sepulcra pphetaꝝ et ornatis monumēta iustorū ⁊c. vos impletis mensurā patrū vestroꝝ. Idcir co p̄sens euangeliū bene sequit euāgeliū he sterna die lectū. Veri audiuistī quō dixit an gelus. Annūcio vobis gaudiū magnū quod erit oī̄ populo. qz nat⁹ est vobis xp̄s salua toꝛ. Hec erat medicina dulcis plena oi gau dio. qz de⁹ p̄ misit filiū suū i mūdū ad saluā dū genus hūanū. Joh. iij. Sz iudei idura ti nō susceperūt eū. vt h̄ Joh. i. In pp̄a ve nit z sui eū nō receperūt. Propter qđ hodie incutit eis timoꝛ z medicina acerba. vt q̄ no lunt p̄uerti amoꝛe. saltē retrahant a pctis ti moꝛe et cōminatõne dicēs. Ueniat sup vos oīs sanguis iust⁹ ⁊c. ¶ In summa euāgelij duo innuunt. Primo xp̄i clemētia inexpli cabilis. scō iudeoꝝ malicia irreuocabil. Pri mū patet in p̄cipio. secundū tangit ibi. hie rusalem hierl'm. ¶ De primo dicit. In illo tpe. s. feria tercia post palmaꝝ. post q̄z christ⁹ mane redijt de bethania in hierusalē. z coꝛre pit phariseos clericos z laicos z scribas denū ciās eis multiplex ve. Dicit Symō de cassia Ue in sacra scriptura significat eternam dā nationē. Et vidēs iesus p̄ in sua correctõne nihil p̄ficeret. tūc dixit ad turbas iudeoꝝ et p̄ncipes sacerdotū. Ecce ego mitto ad vos pphetas. q̄si di. fm Haymonē. p⁹ q̄z indut⁹ carne venirē in mundū misi ad vos patriar chas quos nō estis securi i virtuositate vite Deinde misi vobis moysen. huic nō credidi stis. Post h̄ misi vobis pphetas. hos respu istis. Nunc vo me verū filiū dei negastis. et cruci tradere tā q̄z malefactoꝛē ꝛspirast⁹. Sz vt cognoscatis quātū affecto salutē vestram Ecce mitto ad vos pphetas et sapiētes z scri bas. i. ap̄los et martires meos ¶ Et di cunt pphete p̄ter futuroꝝ reuelatõez. quia sc̄z penas reprobоꝝ et merita iustoꝝ denūcia bant. Itē dicunt sapiētes p̄ter christi agni tionē q̄ est sapiētia dei p̄ris. eo q̄ oēs thesau ri sapiētie z scientie in eo sunt recōditi. vt h̄ Col'. ij. Et dicunt scribe. qz legem dei scp̄tam intellexerūt. vt habet Luc. vlti. Aperuit eis sensum vt intelligerēt scripturas. Subdit. Et ex illis occidetis z crucifigetis z flagella bitis in sinagogis vr̄is. quod et factum est. Nam Jacobū fr̄em iohis occidert gladio. Actuū. xij. Petrū et andreā crucifixerunt. z Paulū flagellauerūt. vt habet. ij. ad Chor. xi. Ter virgis cesus sum. Sil' z alios flagel lauerūt et p̄hibuerūt ne loquerent in nomie iesu. Qui ibāt gaudētes a ꝛspectu cōcilij. q̄ niam digni habiti sunt p nomine iesu ꝛtu meliam pati. Actuū. v. Et subdit. Et pse q̄ mini de ciuitate in ciuitatē. Hoc factū est. qz expulerūt eos de iudea. z ad gētes migrare fe cerunt. iuxta illud Actuū. xij. Uobis opoꝛte bat p̄mū loqui verbū dei. sz quoniā repulist illud et indignos fecistis vos ecce conuerti mur ad gentes. Ideo subdit. vt veniat sup vos oīs sanguis iustus. id ē. vltio oīs sangui nis iusti. Et hoc ideo p̄pter effusionē inno centis sanguis christi. Ratio. quia q̄cūq̄ iu stitie aut virtutis fuit in alijs sanctis: abun dāter fuit in christo. vt habet in euāgelio Jo hā. iij. Non ad mēsurā datus est ei spūs sanctus. De alijs sanctis scribit. i. ad Chor. xij. q̄ diuisiões gratiaꝝ sunt. De christo vo scri bitur ad Col'. i. Jp̄e est in omnib⁹ p̄matū te nens. qz in ipo ꝛplacuit toti trinitati omnez plenitudinē inhabitare. s. gr̄e et gl'e. z p eum omnia recōciliari. Idcirco merito effusio oīs sanguis iusti redundat in eos. a sanguie abel iusti vsq̄z ad sanguinem zacharie filij bara chie quem occidistis inter templū z altare. Dicit Hiero. Abel iste fuit frater cayn q̄ eum occidit. Gene. iiij. Sed zacharias fuit filius Joyade sacerdotis. De quo habem⁹. ij. Para. xxiiij. Et vocat barachias q̄si benedictū dnō rōe iusticie. vel fuit forsitan binomius

Q ¶ Sed diceres quare isti duo nomi nātur p̄ ceteris. Rñdet triplici de causa. Pri mo ratõe ꝛmunitatis. secūdo ratõe singularis ppꝛietatis. tercio rõe grauitatis. Prio ratõ ne ꝛmunitatis. quia abel fuit pastoꝛ ouiū in campo occisus. Zacharias sacerdos. p hos significant omnes martires laicalis z sacer dotalis ordinis. quoꝝ sanguis sup illos ve niet. Scō ratõe singularis ppꝛietatis. fm Chriso. cū morte christi. quia sicut abel occi sus est a fratre suo cayn ex inuidia. z sic iudei christū. Matth. xxvij. Sciebat pilatus qz p inuidiam tradidissent eū. Similiter sicut zachariā hominē sanctū lapidauerūt in lo co sancto. sic christū iudei sanctū sctoꝝ in lo co sancto. i. in hierusalem. Tercō fm Mat. de crac. rõe grauitatis. s. culpe. Nam maius peccatū est cōsanguineū occidere q̄z extrane um. h̄ factorē q̄z inimicū. Sic abel occisus est a fre. sic xp̄s a frib⁹ suis. s. iudeis ex q̄bo na tus est. Et Zacharias a Joas rege cui pater suus multa bona fecit. Sic christ⁹ occisus

a iudeis [illegible]nita bona ostēdit a pre ecclesti. De q̄ Jo[illegible]. Mlta bona oñdi vobis ex pre meo ppter q̄ opus vultis me lapidare Ipi ro nō potuerūt negare. sz rñderūt. Nō ppter bonū op⁹ lapidamus te sz ppter blasphemiā. Idcirco eo mai⁹ pccatū ont̄o plura susceperūt bona. De q̄ Senec. Nō ē mai⁹ pccatū q̄z ad bñficia dei esse ingtū. Jō subdit. Amen dico vobis veniēt hec oia sup generatōez istam. s. iudaicā. R Sz di. q̄ sunt hec oia. Rñdet fm Chrisp. sup Matt. h̄ pt intelligi dupliciter. Primo rōe pmissi. scdo rōe meriti. Prio rōe pmissi. qz oia bona que pmissa sunt singulis generatōibz ab initio mūdi illis sunt data q̄ christū receperūt. sic oia mala venient sup illos qui xp̄m repulerunt. Scdo rōne meriti. nā sicut ois iusticia scōz tantū mereri nō potuit quātū gre data est homibz in christo. qz scd̄m ē Sap. vij. Uenerūt mihi oia bona pariter cū illa. s. diuina sapia. Sic pcā oim impiorū tātū demereri nō potuerūt quātū demeruerūt iudei ex morte christi. ex eo q̄ in xp̄o ordinebat generalis iusticia omniū sanctorū p̄cedentiū t sequentiū. Idcirco fm Chrisp. sequūt ex illo tria correlaria. Primū correlariū quod elicit est. q̄ nec diluuiū vniuersale nec aliqua pena corpalis iudeis vl gentibz qua afflicti fuerūt fuit similis pene huic quā a romanis iudei pertulerūt cū crucifixerūt tot q̄ loca defecerunt. t triginta iudeos p vno denario vendiderūt. vt dicit Josephus in libro de iudaico bello. Correlariū scōm qd̄ elicit est q̄ dñs nō statī punit peccata alicuius gentis vl ciuitatis. ideo vt postea ḡtiusl puniat si se nō emēdet. vt factū ē de iudeis quibz pperavit. xlij. ānos. Correlariū terciū. q̄ sepe dñs deus punit peccata parentū in filijs. vt h̄ Exo. xx. Ego dominus fortis zelotes visitās iniq̄tatē patrū i filios in terciā t in q̄rtā generatōem. S Sed di. tū habet Ezech. xviij. Filius non portabit iniquitatē patris. Rñdet san. tho. dicens. verū est vbi filij patres non imitant in paternis excessibz. vbi vero eos imitant p cis puniunt corpaliter. quia fm corpus sunt res parentū. t etiā eternaliter fm imitatiōez viciorum. T Dixi scdo tangit iudeorū malicia irreuocabil dicēs. hierusalē hierusalē. Nota duplicat h̄ verbum hier'm. Prio fm Chrisp. rōe dilectōis et passiōis. qz eos dilexit iuxta illud p̄s. lxxxvi. Diligit dominus portas sion sup oia tabernacula iacob. Et compatiebat eis. quia ingrati fuerūt sue dilectōi. vt impleret illud p̄s. cviij. Retribuebant mihi mala p bonis. t odiū p dilectōe. Scdo duplicat hier'm ratiōe duplicis pcutōis. quia pcuti sunt christū et sanctos ei⁹ dupliciter. corpaliter et spualiter. corpaliter occidendo. spualiter mente inuidendo. U Idcirco pccatū eoz aggrauat ex multis. Prio rōe gentis. qz hierosolimitani fuerunt nō babilonici. fuerūt iudei nō gentiles. fuerūt scientes nō ignorātes. qz hierusalem fuit magistra legis. Unde habet Isa. ij. De sion exibit lex. t verbū dñi de hierusalē. Idcirco pccatū eoz maius. vt habet Jac. iiij. Bonū scienti et nō facienti pctm̄ ē illi. Scdo aggrauat eoz pctm̄ rōe interptatōis nois. qz hierusalē interptat pacifica. ipi aūt occiderūt regem pacis. ppter qd̄ rōe aggrauatōis pcti eorū vt elicit hic textu hierusalē habuit ānq̄ nomina. Prio fuit sanguinaria ab interfectōe. t notat in textu cū dicit. que occidis pphetas et lapidas eos q̄ ad te missi sunt. Si enī hostes vel pdones occideres nihil esset. sed pphetas. Jdeo Isa. i. Quō facta est meretrix ciuitas fidelis. Olim iusti habitabant in ea. nūc aut̄ homicide. Jdeo pmina tur eis ppheta Ezechiel. xxiij. Ue ciuitati sanguinū cui⁹ ego grādem facio pirā. i. ignē sum ignē. Secūdo vocat hec ciuitas pfida t rebellionis. et tangit ibi. quotiēs volui cōgregare filios tuos et noluisti. Ecce contradictio. De qua p̄s. lxij. Uidi iniquitatē t contradictōem in ciuitate. Nam deus omni tē pore voluit eos cōgregare ad se. Prio per legem nature. scdo per legē scripture. tercio per legē gtie. Sed noluerūt. Idcirco arguit eos stephanus Actuū. vij. Dura ceruice t incircūcisi cordibus t auribus vos sp spūi sctō resistitis. Quē pphetarū nō sunt pcuti patres vestri? De quo Chrisp. sup p̄senti euāgelio dicit. O hier'm mitt ad te Isaiam t secasti eū. Hieremiā t lapidasti eū. Ezechielē t tractū p lapides excerebrasti eū. Quō ergo sanaberis que nullū medicū admittis. sed medicos occidisti. medicinam spreuisti. iō nō sanaberis. Hiere. xv. Hier'm quis medebit tibi. aut q̄s ortristabitur p te. aut quis ibit ad rogāduz p pace tua. q. d. nullus. quia fuit ciuitas rebellionis. X Tercio hier'm fuit ingrata et puipensiōis. Nā parumpēdebat bona q̄ xp̄s ei ipendebat. t notat i textu cū dic. Uolui congregare filios tuos quēadmodū gallina cōgregat pullos suos sub alis. Nam gallina pullis suis multa bona exhibet. Et sic xp̄s

42

omnib⁹ iudeis ⁊ gentib⁹. Prio pullos a miluo ptegit alas extẽdẽs .sic xps extẽdit alas suas .i. man⁹ i cruce ad ptegẽdũ nos a miluo id ẽ diabolo. qđ đsiderabat ps. dicẽs ps. xvi. Sub vmbra alaꝝ tuaꝝ ptege me. Scđo pter dilectiõem pulloꝝ egrotat ⁊ ifirmat. et sic christ⁹ ppter nos. Isa. liij. Uere lãguores nr̃os ipe tulit. Tercio plus de pullis cibãdis qꝫ de seipa cogitat. Et sic xps arid⁹ mãsit in cruce. de q̃ ps. xxi. Aruit tanqꝫ testa vt⁹ mea. Et nobis puidit de cibo aie. De q̃ Joh̃. vi. Caro mea vere est cibus. Quarto ppter dilectõem pullorũ fit rauca. Et sic christ⁹ pro nobis in cruce. De quo psal. lxviij. Laborauit clamãs rauce facte sunt fauces mee. Quito ppter dilectõem pulloꝝ plumis se spoliat Et sic xps p nobis in cruce nud⁹ pẽdit. Unde ps. xxi. Diuiserũt sibi vestimẽta mea. Sexto ppter dilectõꝝ pulloꝝ hispida apparꝫ ⁊ difformis. ⁊ sic xps p nobis i cruce. De quo Isa. liij. Uidim⁹ eum non habentẽ speciẽ neq; decorẽ. sed tanqꝫ leprosum reputauim⁹ eum. Ecce ingti fuerũt dilectõi dei. Hoc ꝓqđ Isa. c. v. dicens. Nunc ergo habitatores hierl'm ⁊ viri iuda iudicate inter me ⁊ vineam meã. quid est qđ debui vltra facere vinee mee. expectaui vt faceret vuas ⁊ fecit labruscas. Et ẽ est qđ dicit. ⁊ noluisti. Ecce cõtempt⁹ oim bonorũ ⁊ ingratitudo eorũ Quarto hierusalem fuit ciuitas deserta ⁊ desolatõis. ⁊ notatur in textu cũ dicit. Ecce relinquet vob⁹ domus vestra deserta. Christ. per domũ intelligit templũ. Licz sit dom⁹ sua vt habet Mat. xxi. Domus mea domus orõis vocabit. attñ ppter abusum dicit domũ eorũ. qz nõ cultũ diuinũ sed ambitionẽ ⁊ questũ in ea exercebant. sm illud Joh̃. ij. Uos fecistis domum meã spelunc̃ latronũ. Dec dom⁹ fuit deserta tp̃o titi ⁊ vespasiani cũ nõ mãsit lapis sup lapidem in tota ciuitate. Hũc autẽ nõ soluz deserta est edificio sed sacrificio ⁊ habitatorũ numero ⁊ regũ psidio et pphetaꝝ eloquio. De quo pdixit Hieremias Treno. i. Quomodo sedet sola ciuitas plena populo quasi vidua dña gentiũ. ⁊ Isa. i. Terra vestra erit deserta. ⁊ ciuitates vestre succense igni. regionem vr̃am coram vobis alieni devorant. ⁊ desolabit sicut in vastitate hostili. ⁊ derelinq̃tur filia sion sicut vmbraculũ in vinea. Quito hierusalẽ facta est ciuitas odiosa et repulsionis. ⁊ notat in textu cũ dicit. Dico vobis nõ me videbitis ãmodo donec dicatis. bñdict⁹ q̃ venit in noie dñi. A Nocpt intelligi dupliciter. Prio de humanitate. Scđo de diuinitate. Primo de hũanit. nõ videbitis me in hũanitate .s. corpaliter ãmodo .i. vsq; in die iudicij. vbi dicetis velitis nolitis. Benedict⁹ q̃ venit in noie dñi. ẽ est sm Chrisost cog̃scetis me ⁊ videbitis i effectu me esse filiũ dei benedictũ. Nam licz mali nõ videbũt diuinitatẽ in iudicio: cognoscẽt tñ ex potestate ⁊ maiestate effectũ diuinitatis. Secũdo exponitur de diuinitate. q. d. nõ videbitis diuinitatẽ meã in claritate eterna donec dicatis. benedictus q̃ venit in noie dñi. id ẽ donec cõfitemini me p fidem spem ⁊ charitatẽ esse filium dei, quem pater misit in mundũ ad manifestandũ nomen suũ. quia visio diuinitatis correspõdet fidei. Ideo Isa. vij. Si nõ credetis nõ permanebitis. Oremus igit vt credam⁹ vt ꝓficiamur eũ esse filiũ dei. vt cõtẽplemur faciem eius in eternũ

Sermo xxiij. Ad idem

Ece mitto ad vos scribas et pphetas ⁊ sapientes. ⁊ ex illis occidetis Matth. xxiij. Mozal' dñs mittit nob nũcios q̃ vocãt nos ad salutẽ. B Prio pphas. id ẽ tribulatiões q̃ nos vocãt ad salutẽ. Greg. Mala q̃ nos ꝑmũt ad deũ ire ꝓpellũt. ps. xv. Multiplicate sũt infirmitates eoꝝ postea acceleraverũt. Isti pphete, pphetãt nob duo Prio peccati remissiõem. Thob. iij. In tẽpe tribulatõis peccata dimittis. Ber. Ualt vt flagellemur vt a peccatis purgemur. tu non facis tanta bona p q̃ possis expiari. iõ mittit pphetas .i. tribulatões. Bre. Magis meritorũ ẽ bñ pati qꝫ bñ agere. Scđo spei solidatõem. Bre. Tanto spes solidior in deũ surgit q̃nto maiora p illo q̃s ptulit, qz scribit Job. v. Increpatõem dñi nõ reprobes. Subdit. Btus hõ q̃ corripit a dño. Sz heu plures sunt q̃ illos pphas nõ sequũt. vt ipatientes. maledicẽtes. ꝺ q̃bꝫ Bre. Illoꝝ supplicii ẽ eẽne pene initiũ. vt hr̃ ꝺ pe. di. iij. §. autoritas. Scđo dñs mittit sapientes ⁊ scđm nũciũ .i. multitudinẽ inspiratõnũ. Job. xxxij. Inspiratio oipotẽtis dat intelligẽtiã. s. mali vitandi et boni agẽdi. O si ille nasci⁹ nõ veniret q̃s se meritorie cognoscere posset. nullus. De q̃ Bre. xvij. moza. Si lumẽ ꝓuenientis gr̃e nos nõ irradiaret. mens nr̃a in petoꝝ tenebris obscura remaneret Sz de⁹ frequẽt mittit illũ nũciũ Aug⁹. De⁹ qđ suus est semper

inspirat si est q̄ recipiat. Aug. Dei vocatio occulta inspiratio. ¶ Tercio mittit scribas. id est doctores ⁊ p̄dicatores ꝓponētes ꝟbū dei. De q̄bꝫ Joh. xx. Sicut me misit p̄ sic mitto vos in mundū. s. p̄dicare ꝟbū dei. Ro. xv. Quecunq; scr̄pta sunt ad nr̄am doctrinam scripta sunt. Sc̄us Tho. parte. i. q. i. ar. ix. Maior cognitio nō habet de deo i hac vita nisi i sacra scriptura. Grego. i. moza. Sacra scriptura oculis mētis q̄si speculū ꝓponit vt interna faciem videat an feda sit vl̄ pulcra. Sz heu hos scribas flagellāt. s. li quis ꝺtractorijs Audi Matth. x. dicit dn̄s. Qui vos audit me audit. Nō vos estis q̄ loq̄mi sed sp̄us patris vr̄i. Ezech. iij. Noluerūt audire te quia noluerūt audire me. in cano. xi. q. iij. Quicū q; ꝺtristauerit doctorē ꝟitatis spiritū dei conturbat. Sal. v. Qui vos ꝺturbat portabit iudiciū q̄cūq; est ille. Quart⁹ nūci⁹ est pia petitio. Job. xxi. Audite q̄so fm̄ones meos ⁊ agite pen̄itētiā. Sed heu nō attendūt illd̄ quod cōquerit Piere. xv. Lauorauī rogans tū a vijs suis nō sunt reuersi. Chrys. Si nō audis eū p te supplicantē quō audiet te orā tem. ¶ Quint⁹ nūcius est dura cōminatio. Isa. i. Si nolueritis et ad iracundiā me p uocaueritis gladi⁹ devorabit vos. gladi⁹. s. iusticie. De quo p̄s. vij. Nisi conūsi fueritis gladiū suū vibrabit. arcū suū tetendit. s. diuini iudicij. De tali ꝺminatōe dicit Luce. xiij. Nisi pen̄itētiā egeritis oēs simul p̄ibitis. ¶ Sextus nūcius est gr̄e ⁊ gl̄ie pmissio. p̄misit eni gr̄az. Isa. i. Quiescite puerse agere discite bn̄ facere. ⁊ si fuerit pcā vr̄a vt coccinū q̄si nix dealbabūt. Promisit gr̄az Mat. xi. Uenite ad me oēs q̄ laborat⁊ ⁊ onerati estis ⁊ ego r̄ficiā vos. Itē pmisit gl̄iaz Isa. lxiij. ⁊. i. Chor. ij. Oculꝰ nō vidit nec auris audiuit. nec in cor hois ascēdit q̄ ꝓparauit deꝰ diligētibꝫ se. Bre. Si ꝺsideram⁹ q̄ pmittūt in celis vilescūt oia in terris. Sed heu alīq̄ obstinati sunt vt fuit regia Vasthi. Hester i. Assuerus fecit grāde cōuiuiū. ⁊ vasthi. id est aīa peccatrix noluit venire. sed fecit ꝺuiuium feminaz. i. cōcupiscētiaz carnaliū. Uasthi parupēdit nūcios assueri. ⁊ eunuchos missos. ⁊ sic aīa peccatrix parupēdit ꝺminatōes et pmissiones dei. p̄s. cv. Pro nihilo habuerūt terrā desiderabilē. Occidūt inspirationes. ⁊ flagellant scribas. i. p̄dicatores. Crucifigunt pphetas. i. tribulatōes p impatientiā murmurādo dicēres. O dn̄e q̄d tu pmittis sup̄ me. sz nescīūt dictū Aug. i enchiridion. Adeo bonus est deus vt nō pmittat malū quin vult elicere bonū. Sed heu ꝺq̄ritur dauid dicēs p̄s. xci. Uir insipiēs n̄ cognoscit ⁊ stultus nō intelliget hec. p̄s. xxxv. Noluerit intelligere vt bñ ageret. meditati sunt iniq̄tatem in cubilibꝫ suis. Job. xix. Seruuz meū vocaui et nō r̄ndit mihi. Sed ve talibꝫ. qz maledictū Piere. xi. Maledict⁹ vir q̄ non audierit ꝟba pacti hui⁹. ppt̄ q̄d dicet eis. hierusalē hierim q̄ occidis pphetas ⁊ lapidas eos. Bed. Quot malos cogitas tot lapidas Quoties volui ꝺgregare filios tuos. i. ꝟires aie. s. intellectū mēoriā ⁊ volūtatē. Ubi dic̄ Aug. Largissima dn̄i misericordia ml̄ta nobis peccatoribꝫ impendit bn̄ficia. petōrē ex pectat. benigne reuocat. hilariter suscipit. plene ignoscit. gr̄am sine meritis tribuit. gr̄am ml̄tiplicat. multiplicatā ꝓsequat. cōsequatā coronat. hec ille. quasi diceret. Recogita quō ꝺ celo descēdit. de throno gl̄ie in p̄sepiū. de p̄sepio ad crucē. ⁊ lat⁹ aperire fecit. Dic̄ Anſ. Quid misericordius dici poterit petōri eternis supplicijs ꝺputato q̄ accipe filiū meum vnigenitū et da p te. ⁊ filiꝰ dicit. p̄sto sum. i. paratus. accipe me ⁊ redime te. hec ille. Et nolluisti. id est in ꝓpria et praua volūtate p̄rsististi. Sicut heri annūciata est pax hoibus bone volūtatis. sic hodie pena illis qui sunt praue volūtatis. De quibꝫ subdit. Ecce relinquet vobis domus vestra deserta. i. ꝺsciētie spoliant. ⁊ āmodo nō videbitis me. s. cum gr̄a sed cū iusticia. quādo dicetis velitis nolitis morte appropinquāte. iudice assistēte. benedictus q̄ venit in noīe dn̄i. O si fuissēs dño deo tuo tunc. i. in hora mortis forsitā nō habebis gr̄am nec tpus nec voluntatē nec memoriā. De quo Aug. Hac aīaduersiōe pcutit peccator vt morieꝰ obliuiscat sui. qui dū viueret oblit⁹ est dei. Ergo q̄ nūc ꝺpenit misericordiā inueniet iusticiā. Ideo Aug⁹. ⁊ hr̄ de penitētia di. i. §. pt. Hoc ptinet ad dei iusticiā vt nunq̄ careant supplicio q̄ noluerunt carere peccato. Et de pe. di. vij. §. null⁹. in fine. Qui semp sine charitate: plenus iniq̄tate torquebit sine fine.

De sancto Johāne euāgelista
Sermo xxiij.

Conuersus petrus vidit discipulū quem diligebat ihesus. Joh. vlti. et legitur hodierna die pro euangelicali officio. ¶ In

De sancto Johãne euãgelista

summa euãgelij duo innuunt. Primo innuitur petri interrogatio amorosa. ibi. dñe hic aũt q̃d. Secõ sibiũgit xpi rñsio gl'iosa. ibi. sic eũ volo manere. De p̃mo dicit. In illo tpe. s. post xpi resurrectõem prędĕtibꝫ discipul' frustra. ꝛ tota nocte i piscatõe laborãtibꝫ. ꝛ iesus stans in littore dixit. Mittite in dexterã naues rethe ꝛ inuenietis. ꝛ cluserũt multitudinem pisciũ. Illis aũt egressis ad terrã iuitaut ad p̃ndiũ. ꝛ inter prãdiũ ter interrogauit petꝫ an ipm amaret. ꝛ tercio amorẽ ꝺfitẽti q̃ per eũ negauerat. tercio pascẽdas oues sibi ꝺmisit. ꝛ deinde q̃ p eaꝫ ouiũ cura pastorali vsq; ad martyriũ crucis essz p̃uĕturus intimauit dicẽs. Amẽ dico tibi cũ esses iuuenis ꝛ cingebas te ꝛ ambulabas vbi volebas. cũ aũt senueris extẽdes manꝰ tuas ꝛ alꝰ te cinget ꝛ ducet q̃ tu nõ vis. Hoc aũt dicebat significãs q̃ morte clarificaturꝰ esset eũ. ꝛ protinꝰ sbiũxit dicẽs. sequere me. glo. Aug. s. patiẽdo p me martyriũ crucis ¶ Nota xp̃s natꝰ ẽ i mũdũ vt pateret p nr̃a salute. vt patet Isa. ix. Paruulꝰ natꝰ ẽ nob. cuiꝰ p̃ncipatus sup humeꝛ eiꝰ. i. crux. ꝛ Isa. xxij. Dabo clauẽ domꝰ dauid sup humeꝛ eiꝰ. Et ista clauis est crux xp̃i quã i humerꝫ gessit. ꝛ nob ianuã regni aperuit. Ideo p se dixit Lu. vl. Nõne oportuit xp̃m pati. ꝛ sic intrare gl'iaz suã. Sic ꝛ nos. Dicit enĩ Ber. Si nõ pepercit filio nunq̃d parcet nequã seruo. q. d. nõ. Naz p̃sens tpus est tps passiõis et martirij p qõ veniemus ad ꝺsolatõez. ideo dixit Mat. x. Qui nõ accipit crucẽ suã ꝛ seq̃t me nõ ẽ me dignus. Idcirco ad h̃ figurãdũ triplex festũ sequitur festũ natiuitatis xp̃i. ad significãdũ q̃ triplices sunt martires. Aliq̃ sunt martires actõe et voluntate. vt sctus Stephanꝰ Aliq̃ volũtate ꝛ nõ actõe. vt btus iohãnes. Aliq̃ actõe ꝛ nõ volũtate. vt innocẽtes. De q̃bꝫ dic sctus Tho. in. ij. ij. q. xxiij. q̃ martirij gl'iam sunt adepti. Nam qꝺ in libro arbitrio ꝛfecit h̃ gra dei implenit. Nã effusio sanguis ꝓpter xp̃m gerit vicẽ baptismi. De q̃bꝫ Aug. in ꝓmone de epiphania. Licz non habuerũt etatẽ vt in xp̃m crederẽt. habẽbãt tñ carnem in qua ꝓ xpo passiõem sustinerẽt Ideo oportet q̃ sit passio. q. dicit Greg. Si sine flagello nõ exyt q̃ sine pctõ vẽit. quõ dignꝰ flagello nõ erũt q̃ in pctõ vixerũt. ꝓpt qꝺ habet Actuũ. xiij. Per mltas tribulatõnes opꝛz nos intrare regnũ dei. ꝛ apls. ij. Thor. i. Si socij passionũ estis eritis ꝛ ꝺsolatiõis. Et h̃ est qꝺ dicit petro. sequere me. Sz heu cõ querit Ber. dicẽs. Dñe omnes volũt ad te venire. pauci post te ire. Oportz tñ forte vl' per passiõem illatã. innatã vl' volũtarie assumptã. iuxta illꝺ apli. ij. Thimo. ij. Nullꝰ coronabit nisi q̃ legitime certauerit. Jõ Mat. x. Qui nõ accipit crucẽ suã et seq̃t me nõ est me dignus. Subdit. Cõuersus petrꝰ vidit discipulũ quez diligebat iesus sequentẽ se. s. iohem. ꝛ ait. Dñe hic aũt q̃d. Chriſ. Petrꝰ dilexit iohãnẽ. ideo freq̃nter legũt sil' fuisse i euãgelio. Nam fuerũt simul an passiõez ad parãdũ pasca Lu. xxij. Secõ tpe passionis simul introierũt in atriũ p̃ncipis. Joh. xviij. Tercio fuerũt simul in die resurrectõis. Johan. xx. Currebant duo simul ad monumẽtum. Ideo ꝛsiderabat eũ secũ habere i mĩisterio p̃dicatõis. Nota dicit in textu. vidit discipulũ quem diligebat iesus ¶ Pro q̃ nota licz dñs deꝰ diligit generaliter oĩs vt hr̃ Sap. xi. Diligis oĩa q̃ sunt et nihil odisti eoꝝ q̃ fecisti. Que q̃dez general' dilectõ attendit in tribꝰ. s. in creatõe. redemptõe. et saluatõe. Primo in creatõe. vt nos oĩs ad imaginẽ suam crearet. p̃s. xix. Ipe fecit nos et non ipi nos. Et nõ simpliciter creauit sed ad imaginẽ suã formauit. vt p rõez pticipes possemꝰ fieri diuine essentie. Et mgr̃ in. ij. sententiarũ. di. i. Creatus est hõ vt summũ bonũ intelligeret. intelligẽdo amaret. amãdo possideret. possidẽdo eternaliter frueret. Et sic ratio creatõis homis fuit eterna dilectio ꝛ bonitas sua. qz est summe bonꝰ. vt dicit magister in. ij. di. i. vt btitudis sue qua eternaliter btus est alios velit eẽ pticipes quã vidit ꝺmũicari posse ꝛ minui nõ posse. Illꝺ g̃ bonũ qꝺ ipe erat q̃ btus erat sola bõitate alios ꝺmũicare voluit. Et qz nõ valet q̃s btitudinis sue pticeps existere nisi p intelligẽtiã. qz q̃nto magis itelligit tãto plenius habet. p̃t qꝺ fecit deꝰ rõnalẽ creaturã. ecce signũ predestinatõis. ¶ Secõ eiꝰ general' dilectio ptz i creatõe redemptõe. De q̃ Ro. viij. Proꝓo filio suo nõ pepercit deꝰ sed p nobis oĩbꝫ tradidit illũ. Et illa dilectio ẽ maior q̃ p̃ma Bre. Quid nasci pfuisset nisi redimi pfuissz. Jõ de pria dilectõe. s. creatõis dicit Ber. Noles creati deo ingrati. tedio affecti. Ideo venit i mũdũ carnem assumẽdo humanam. i. hũanitate nos redimẽdo. Un Johes i Apoca. c. i. Dilexit nos ꝛ lauit nos i sanguie suo a pctis nostris. qꝺ certitudialiter p̃misit q̃si iã pteritum eẽt dicẽs Hiere. xij. Reliq̃ domũ meã. dimisi hereditatẽ meã. dedi dilectã aiam meã in

manū inimicoꝝ meoꝝ .s. p oīby hoīby. sicut dic̄ apl's Ro.v. Sicut p vni⁹ delictū i oēs hoīes mort trās̄it i odēnatōez. ita p vnius iustic̄iā in oēs hoīes i iustificatōnem vite. Dicit sc̄us Tho.pte.iij. In oēs q̄ ad suffi/cientiā.nō aut̄ quo ad efficientiā. ¶ E Tercio attendit ei⁹ generalē dilectio i saluati one. Un̄ apl's.i. Thimo.ij. Vult oēs hoīes saluos fieri et ad agnitōem v̄itatis pueníre Nico.de lyra. Vult volūtate ꝯsequnti. nō au/tem volūtate añcedenti. Volūtas añcedens̄ est qua q̄s vult aliq̄d simpliciter z absolute z sine odītōe. z sic nō vult oēs hoīes saluos fieri z ad agnitōem veritatis pueníre. Sed volūtas cōsequens est qua q̄s aliq̄d vult cū circūstātijs z odītōibꝫ. z sic vult ꝛe⁹ oēs ho mines saluos fieri. sz cū ꝥa fide z obedic̄tia mandatoꝝ. Mat.xix. Si vis ad vitā ingre di serua mādata. qz scribit Eccl.xv. Si volu eris mādata ꝯseruare ꝯseruabūt te. s.i saluatō ne. Et ꝛe tali ꝯmūi dilectōe sc̄natoris scribi tur Lu.xij. Nolite timere pusill⁹ grex. ꝯpla cuit pr̄i meo vob̄ dare regnū F ¶ Scdo aliq̄s diligit singulariter q̄by singularia ꝓui legia dilectōis exhibet sic̄ btō ioh̄. De quo Bre.in ome. Priuilegio amoris p̄cipui me ruit ceteris alt⁹ honorari. z h̄ i vita. i morte z p⁹ mortē. ¶ Prio i vita habuit plura ꝓui legia amoris. Primū ē ꝯseruatō v̄ginal' casti tatis seu puritatis. Un̄ Iero.in plogo sup ioh̄. Dic est iohānes euāgelista q̄ v̄go a deo est electus. quē nubere volentē vocauit a nu ptijs deus. Nā mūdicia v̄ginal' valde placz deo. Unde.puer.xxij. Qui diligit cordis mū dic̄iā habebit amicū regē. z Sap̄.vi. Incoz/ruptio facit ꝓximū deo. Nā virginitatē ser uare nō ē in odītōe hoīm. sed in donatōe dei Mat.xix. Nō oēs capiūt v̄bum h̄. s. vt se ca strarēt ꝓpter regnū celoꝝ. sed q̄ p̄t capere capi/at. i. cui a deo datū ē. Sap̄.viij. Nō possum esse ꝯtinens nisi de⁹ det. O magnū donū. de quo in collatōibꝫ patꝝ. Maior virt⁹ ē casti tatem tenere q̄z demōes expellere. Nā dicit Chris⁹ sup mat. Per castitatē hoīes assimi lant angel'. z Damas.li.iij. Quāto angelus hoīe supior. de tāto v̄ginal' castitas nuptijs honorabilior. Hec collata ē scrō ioh̄.ita q̄ pt dicere illud Thob̄ iij. Tu scis qz mūdā ꝥuaui aiaz meā ab oī ꝯcupiscētia. ꝓpter qđ nūc est in celis i delic̄iaꝝ affluētia. De q̄ Pe/tr⁹ damiani. Qui expers erit carnal' dulcedi nis merito celestiū epulaꝝ fruet delic̄ijs. Et sic rōe v̄ginalis puritatis ē dilectus. vt dicit Beda in ome. Quē p̄rogatiua castitatis am plioꝝ dilectōe fecerat dignū. Iō canit eccl'ia Tu lene cōiugis pectus reꝑuisti messiam se cutus. ¶ Scdm̄ priuilegiū ē recliatio regal' maiestatis. De q̄ textus. Recubuit supra pe/ctus dn̄i in cena. O q̄s vnq̄z tale reclinato/rū habuit. o attēdite rē nimiā. Nā iohānes baptista q̄ maioꝝ nō surrexit inter natos mu lieꝝ v̄tice xp̄i eo etiā inbente tangere trepida uit. Maria etiā magdalena pedes dn̄i oscu lādos se indignā reputauit. iō retro accessit. Thomas etiā tāgendo lat⁹ p̄ stupore dōme us z dn̄s me⁹ exclamauit. Moyses faciē dn̄i videre desiderauit. cui tm̄ posteriora z n̄ faci es ꝓmittebat. Sz iohes euāgelista i dulcis/simo pectore in q̄ oēs thesauri sapie et scientie sunt absc̄oditi reꝙeuit. ¶ Tercū priuilegiū ē reuelatio secrete habilitatis. in h̄ q̄ tradito/rē sibi reuelauit. De q̄ Petr⁹ damiani i ſmo ne. Tacet petr⁹. tacet celi clauiger. tacz lingua q̄ celū sil'et terrā soluit. cui porte iferi n̄ prualebūt. Silet andreas q̄ ad fōtē vite p̄m⁹ fuit. nō plumit os aprire. Philipp⁹ q̄ prez sibi oñ di ꝯposcit. oēs tacēt. oēs dubitāt. sz latēter inq̄rūt. nō platō e verboꝝ. sed nutibꝫ ocꝭoꝝ. Petr⁹ innuit ioh̄i vt interrogaret. qđ z fecit dicēs. Dñe q̄s est q̄ te tradet. Iō Petr⁹ da miani. Cōsideradū ē q̄nta deuotōis instan/tia bti ioh̄is dēm⁹ iplorare auxiliū. quē sibi/met interuentorē z ipi apl'i petierūt. quātū p desse apd iustū iudicē pctōrū⁹ poterit q̄ et p ipis celestis curie senatorib⁹ interuenit. et q̄ aduocat⁹ ē summ⁹ q̄z humiliter iplorād⁹ est. hec ille. ¶ Quartū priuilegiū est ꝯmēdatio btē virginis mr̄is. Beda. Cui christ⁹ i cru/ce mr̄em virginē virgini iohanni ꝯmēdauit. qđ eni poterat esse clari⁹ signū dilectōis q̄z q⁹ in cruce extēsus dn̄s noster. z i vltio articu lo mortis amare ꝯstitut⁹ etiā suoꝝ vulnerū oblit⁹ mr̄is nō obliuiscebat. z hūc thesaurū p̄ciosum dilecto ioh̄i discipulo ꝯmendauit. Quid eni poterat esse clari⁹ signū dilectōis cū illa btissima mater q̄ē omni laude dignis/sima fuit ei cōmendata. De qua Iero. Si omniū nostꝝ mēbra verterēt in linguas ei⁹ laudē mīmā explicare neq̄mus. Hāc christ⁹ sibi ꝯmēdauit. Et videam⁹ modū recōmen dandi. qz nō dixit. ecce seruus tuus. ecce ne/pos tu⁹. sz ecce fili⁹ tuus. nec dixit. ecce dña tua. sz ecce mr̄ tua. Credēdū ē ei q⁹ si xp̄s me/liorē inuenisset hūc thesaurū p̄ciosiū sibi recō mēdasset. Secure igit̄ iusti ad iohānē debēt accedere. quia habet in ptāte mr̄em gratie

De sancto Johãne euãgelista

Secure ꝛ pctõres. qz habz in ptãte matrez miſicordie. Secure ꝛ moziẽtes. qz habz in ptãte illã q̃ i hora moztis ſuſcipit. Uñ canit eccl'ia Maria mr̃ gr̃e. mr̃ miſicordie. tu nos ab hoſte ptege. i hora moztis ſuſcipe. Jõ dicit Bern̄. in ſoliloq̃o Per iohem ad ỽginez. p ỽginẽ ad filiũ. p filiũ ad pr̃em. i q̃ vehiculo vehit ab q̃ ſecl'o. Quitũ ꝓuilegiũ ẽ repletio ſapie clarit'atis. Jdeo canit ꝛ legit hodie de eo illud Eccl'i. xv. Impleuit eũ dñs ſpiritu ſapie et intellect⁹. Unde Amb̃. Johes dũ caput ſuũ ſup pect⁹ ieſu reclinauit. pfunda ſecreta diuine ſapiẽtie hauſit. Nam prio ibi fuit ei reuelatũ myſteriũ eterne generatiõis. qđ ſcripſit iohes Joh̃. i. In ỽncipio erat ỽbum Scđo ibi vidit vt dicit Ouge. filij dei cum patre coeternitatẽ. dicens. In principio erat ỽbũ. Jbi vidit filij a patre diſtinctã ꝑſona litatẽ. cũ dixit. et ỽbũ erat apud dm̃. Tercio vidit verbi cũ patre ꝛ ſubſtantialitatẽ. ibi cũ dixit. dm̃s erat ỽbum. Quarto vidit aſſumptã humanitatẽ. ibi cũ dixit. ꝛ ỽbum caro factũ eſt. Quinto vidit ſuam benignã familiaritatẽ. ibi cũ dixit. ꝛ habitabit i nobis. De q̃ Baruch. iij. In terris viſus ẽ. ꝛ cũ hoibz cõ ũſatus ẽ. Sexto vidit g'lie iocũditatẽ. ibi cũ dixit. vidim⁹ g'liam ei⁹ quaſi vnigeniti a patre. Septimo vidit gr̃e amicabilitatẽ. ibi. plenũ gr̃e et ỽitatis. Jõ Ouge. ome. i. ſuper Joh. ꝓfert eũ paulo dicẽs. Paul⁹ rapt⁹ ẽi tercũ celũ. iohes ſup oẽ celũ. Paul⁹ i padiſuz. Johes ỽo in padiſum padiſoz. q̃ ẽ. oẽz hũanum angelicũqz itellectũ excedit vl' trãſgreditur. Paul⁹ audiuit ỽba q̃ nõ licẽt hoi loq̃ Johes audiuit vnũ ỽbũ ꝑ qđ facta ſunt oĩa Et licuit ei illud ỽbum dicere hominibz ꝛ ꝑdicare. idõ compar aquile volãti. Uñ canit eccl'ia. Uolat auis ſine meta q̃ nec vates nec ỽpheta euolauit altri⁹. Ubi Aug⁹. Si altri⁹ volaſſet totus mũdus eũ capere nõ potuiſſz. ꝛ Ouige. Johãnes nõ potuit aſcẽdere altriuſ niſi totus fieret dm̃s. Sextũ ꝓuilegiũ ẽ generalis pfectio ſanctitatis. qz Johes omniũ ſctõz pfectões in ſe habuit. De q̃ Petr⁹ damiani. Quid in ỽtutibz iohãnes incõparabiliter nõ excedit. Eſt nãqz apl's in epiſtol. euãgeliſta i euãgelio. ỽpheta i Apocalypſi. martyr i oleo. eps i epheſo. fuit ꝓfeſſor ꝛ ỽgo Jõ canit eccl'ia. Ualde honorãdus eſt btũs iohãnes. Reuera honorãdus. qz ipm honorabat x̄ps. angel⁹. tot⁹ cetus apl'ic⁹. ꝛ oĩm ſctõrũ laudabil'nũer⁹. Prio honorauit eũ x̄ps. qz ſup pectus ſuũ reqeſcere eũ fecit. Secũdo honorauit eũ angelus. qz ab ipo adorari r̃cuſauit ꝛ ipm ꝓfuũ vocauit. Apoca. xix. Uide ne feceris qz ꝓfuus tu⁹ ſum ꝛ fratz tuoz habentiũ teſtimoniũ ieſu. Tercio honorauerũt eũ apl'i qñ ipz ꝛ petrũ tãqz colũnas eccl'ie ad ſamaritanos miſerũt. vt h̃ Act'. viij. Quarto eũ oẽs ſancti honorauer̃t. quia ad ei⁹ terminũ ꝓuenerũt. Mlto magis nos eũ honorare debemus. quia ipe ẽ x̄pi amic⁹. euãgeliſta martyr. ꝓfeſſor et virgo. Jõ Chriſ. ſup mat. Johãnes eſt celi ciues. eccl'ia z colũna. angelus terreſtris. hõ celeſtis. Septimũ ꝓuilegiũ amoris eſt angelice figuratio dignitat'. quia ꝑ aquilã figurat' Apoca. iiij. vbi dicit Quartũ aĩal eſt ſil'e aqle volãti. q̃ ẽ iohãnes Aug. Alij tres euãgeliſte in terris ambulãt cum dño. iohãnes ỽo quaſi aqla in celũ volat. Jdeo Petrus damiani. Quis digne cõſiderare valeat quãte dignitat' exiſtit vt humilis piſcator ad tantã celſitudinẽ peruẽit vt celeſtia ſecreta penetret. ꝛ diuini ꝛcilij ſecreta homibz reuelet. Jõ Aug. ſup ioh̃. Johãnes trãſcẽdit oĩa cacumina montiũ arborũ ꝛ terrarũ. Jdeo ſcribit Petr⁹ damiani. In ſpeculatõe diuie ẽntie ipe ꝑcellit ꝑphas. ſupergredit patriarchas. apl'os ſupat. poſtrẽo toti⁹ hũanitatis intellectuz trãſcẽdit. ꝛ illic acie mẽtis rẽdit q̃ vir angelica creatura ptĩ gere valet. ꝛ Ouige. Johes oẽz creaturã viſibilẽ ꝛ iuiſibilẽ ſupat. oẽz itellectũ penetrat. ꝛ quaſi xifozmis tandem in dm̃ intrauit. hec ille. Ecce diſcipulus quem diligebat ieſus. Octauũ ꝓuilegiũ eſt ꝛceſſio ſingularis felicitatis. Et q̃ eſt qđ dixi. i morte dilexit eũ. quia tria ꝓuilegia i morte ſibi exhibuit. Primũ eſt q⁹ ipm p ſe ad x̄pus ſue reſolutõis inuitauit. Unde canit eccl'ia. Apparuit charo ſuo ioh̃i dñs ieſus chriſt⁹ cũ diſcipul' ſuis et ait. Veni dilecte mi xpe ẽ vt epuleris cuz fratribz tuis. Scđm ꝓuilegiũ eſt q⁹ ipm die dñico ad ſeipm recepit. Nã q̃ die mũdus aſſumpſit exordiũ. moz⁹ interitũ. ꝛ vita ꝓncipiũ. vt dicit Seuerinus ꝛ h̃ in cano. lxxv. di. c. ꝛ die. vbi dr. q⁹ die dñico geſtũ q̃cq̃d i ſigne a deo factũ ẽ. Terciũ ꝓuilegiũ ẽ q⁹ ipz a morte ꝛ martyrio dolorꝫ ꝑuauit. Et q̃ ẽ ſcđm membrũ. ſ. rñſio chriſti gl'oſa. cũ ſbdit Sic eũ volo manere donec veniaz quid ad te. tu me ſeq̃re. Ex hoc dicto aliq̃ eſtimabãt iohãnẽ nõ ꝛbere mori. vt dicit i textu. Exijt ſermo inter fratres quia diſcipul⁹ ille nõ moritur. Et hoc nõ eſt. quia dicit ꝑhs. i. de generatione. Omne generabile eſt coꝛruptibile.

Theophil⁹. Oīe qđ ozīk mozīk. ꝛ Heb. ix. Statutū est omni hoī semel mozi. Jō inq/rit ps. lxxxviij. Quis ē hō q̄ viuit ꝛ nō vide/bit mozt̄e. q. d. nullus. Jō hūc sensum ihes p se excludit in textu dicēs. Et nō dixit ihs: qz nō mozīk. sz sic eū volo manere donec ve/niā. Et ħ aliq̄ sic exponūt. sc. ad iudiciū Et isti dicūt q̄ trāslatus sit ihes in paradisum. eo q̄ corpus eius nō est inuentū i sepulcro: sz reū ti cū enoch ꝛ helya dēbere et pati p xp̄o. Sz alij dicūt q̄ adhuc viuit in sepulcro. nā terra surrsum scaturit. ꝛ dicūt hoc causari ex anhelitu. Sed hoc reprobat Aug. quia parū ḡti am christ⁹ dilecto suo fecisset si ceteris ꝑfis in gl'ia regnātibꝫ ipe sub terra dormire dicat Nam min⁹ btūs est si dormiēs viuit q̄z si be at⁹ viueret cū xp̄o. Jdeo ille text⁹. Sic eum volo manere donec veniam. intelligitur ꝑm Christ. id ē. nolo ipm p martiriū ꝫ summari. sz volo eū manere. s. ad p̄dicādū donec veni am. s. p mozt̄e. ꝛ recipiā eū i eēna tabernacula Et factū ē. qz dic̄ Hiero. sup ep'laz ad Bal. Plenus senio. s. xcix. annoz foueā itrauit. et dulciter obdormiuit. Rō ꝑm Soccū cur eū a martirio ꝫfuauit. Rndet in recōpensam il li⁹ doloris quē sb cruce ptulit. Q̄s cogita/re sufficit q̄nta pena eū repleuit dū pissim⁹ mgr crucē sustinuit in cui⁹ pectore p̄ozi nocte recubuit. ꝛ ei dulcissimā mrem cōmendauit. Tercio ihs dilexit eū post mozt̄e. qz ꝫfuauit eum ab incineratōe. Un̄ Leo papa. Uenīēt oēs gentes ꝛ obstupescēt miraculū oīby secu lis inauditū q̄ i sepulcro vbi est dom⁹ p̄mū nascitur panis angelo⁹.

Sermo xxv. Ad idem

Mantissimus

a dñi habitabit ꝫfidenter. scribitur Deutero. xxxiij. c. ꝛ applicat ad ho norem bti iohis in festo hodierno. In ver/bis p̄missis duo tangunt. Primo ponit ex/cellētiā charitatis. secō subūgit freq̄ntiā se/curitatis. Primū ibi. amātissim⁹ dñi. scōm ibi. habitabit ꝫfidēter. De p̄mo dicit. Amā tissimus dñi. Uidem⁹ q̄ pentes filios q̄s te nerrime diligūt ab omni molestia custodiūt Propter qđ pentes thobie voluerē q̄ eū pe grinari miserūt. timētes ne aliqđ moleste ac cidisset ei. vt ptz Thob. xi. Sil'r Jacob in/cōsolabiliter voluit amisso ioseph quē dile/xit valde. Gene. xxxvij. Et qz saluator nr̄ p alijs discipul' Joh̄em dilexit. ppter qđ eu⁹ a molestia violēte mozt̄is ꝫfuauit. ppter quod amātissim⁹ dñi dr. ¶ Primo q̄ sciēdū q̄ deus nos oēs diligit ꝫmuniter. tñ aliq̄s dilu/git singulariter. vt sctm̄ iohem euāgelistā. de q̄ dictū ē in p̄cedenti p̄mōe. Sed di. q̄ sunt tñ hi q̄ singulariter ab eo diligūt. Rndetur sunt hi q̄ singulariter eū diligūt. iuxta illd p uerb. viij. Ego diligentes me diligo. Sunt enī diligētes deū in duplici differētia. Aliq̄ diligūt deū ꝫmuniter. aliq̄ singulariter. Pri mo cōmuniter. vt sunt illi q̄ diligunt deū cō muni dilectōe q̄ necessaria ꝛ satis ē ad salutē Et sunt tria signa ꝫmūis dilectōis Primū vitare peccata mortalia. scōm libenter audire ꝝbum dei. terciū custodire dei mādata. Dixi p̄mū signum dei dilectōis ē vitare mortalia pcta. de q̄ ps. xcvi. Qui diligitis dñm odi/te malū. Dicit enī Aug. in ome. viij. sup Jo/hā. Charitas et mortale peccatū opponunt. ideo stare nō possunt in eadē volūtate. ꝛ nisi vnū radicit⁹ expulsum fuerit reliquū plāta/ri nō poterit. Nā cū incipis deū diligere tūc incipis odire qđ sibi est ꝛ̄riū. i. peccatū. Jdeo si ad huc delectaris in pctō mortali. s. superbia auaricia luxuria ꝛc. hoc est signū q̄ nō diligi deum. De quo Bre. Qui adhuc p illicita de sideria defluit pfecte deū nō amat. Scōm si gnū dilectōis ē libenter audire verbum dei. De quo Eccl. ij. Qui diligunt illū ꝫfuabūt mandata illi⁹. qz amātes delectant in sermo nibꝫ amatoz. siue sint p̄mones inspirati siue scripti siue exteri⁹ auditi. ex illis capiūt expi mentū aliozū effectuū. quia dicit Chrisost. Mos ē amantiū vt amozē suū silentio tace re neq̄unt. ppter qđ dicit saluator Joh. xiiij Si q̄s diligit me p̄monez meū ꝫuabit. Si aūt renuis dei ꝝbū signū est q̄ nō diligis eū. De quo. ij. Joh. i. Q̄s q̄ nō pmanet i doctri na xp̄i deū nō amat. quia scribit Joh̄ⁿ viij. Qui ex deo est ꝝba dei audit. Aug. Uerbum dei ē pbatoriū p qđ filij dei discernūt a filijs diaboli. Terciū signū ē custodire dei mādata Joh. xiiij. Qui diligit me mādata mea ꝫuabit. q̄ aūt mādata dei trāsgredit signū ē q̄ de um nō amat. Symon de cassia. Quid ē q̄ di co diligo regē si ei⁹ nō custodio legē. Regis dilectio est ei⁹ p̄cepti adimpletio. Et illa sūt tria signa ꝫmūis dilectiōis. Et si habes illa signū est q̄ deū diligis ꝛ diligeris ab eo. ¶ Item sunt alia tria signa speciāl' dilectōnis dei. Primū signū ē oīm tpaliū abrenūciatio ppter deū. ita q̄ nō sit aliq̄ res trāsitoria ꝛ tē palis tibi ita chara quin ipaz libenter velis

45

relinquere ꝓpter deũ sicut et seruare. Nã charitas nõ querit q̃ sua sunt sed q̃ iesu xpi. i. ad Thor. xiij. qz ꝑm Hiero. Perfect⁹ fuus christi nihil q̃rit ꝓter xpm. Et talẽ singularẽ charitatem habuit iohes. qz relict retia ⁊ ꝑrem Mat. iiij. Inquit ei Aug. Quãtũ ꝙs despicit tantũ diligit. Jpe relict mũdũ. relict carnem sibi despõsatã. Ecce singularis ⁊ ꝑfecta ei⁹ charitas. ō q̃ Greg. viij. mor. Ad culmẽ ꝑfectois tẽdũt q̃ exteri⁹ cũcta derelinquũt. ḡ a xpo merito dilect⁹. Scõm signũ spẽal' dilectois ẽ adũsitatũ patiẽs toleratõ. ita ꝙ nulla sit tribulatio ⁊ pena q̃n vult eã ita libẽter sustinere sicut euadere. quia dicit apl's. i. ad Thor. xiij. Charitas oĩa suffert Ratio quia charitas mentẽ ab amore hui⁹ mũdane vite auertit. iõ horiez q̃si insensibilẽ reddit. De quo Orige. sup epl'am Ro. i. Dũ in dei amore ꝑfecte sumus sensum doloris nõ recipim⁹. vt ũpleat illud puer. xij. Non ꝛistabit ustũ q̃cq̃d ei acciderit. Talem charitatẽ habuit btus iohes. Jpe enĩ fuit cesus cũ alijs apostolis. vt scribit Actuũ. v. Jbãt apl'i gaudẽtes a ꝓspectu ꝯcilij q̃m digni habiti sunt pro nõie iesu ꝛumeliã pati. Terciũ signũ spẽal' dilectois dei est nõ solũ aduersitates patienter pati sed ⁊ mortẽ. Cant. viij. Fortis est vt mors dilectio. Et hec est singularis charitas ⁊ ꝑfecta. De qua Orige. Tãto amor altior q̃nto volũtas ad mortẽ sit patior. Tal' fuit charitas btĩ iohis. qz habuit patã volũtatem moriẽdi ꝓ xpo. vt ptz i passiõe sibi illata a domiciano i ardore feruẽtis olei. Nã illa singularis et ꝑfecta charitas causat ꝫ vt si hõ nũq̃z deberet ꝑmiũ recipere a deo tñ adhuc vellet libẽter pati tribulatões ⁊ mortẽ ꝓ deo vt esset xpo ꝯformis. ⁊ vt ageret charitatiuã retributoz ꝓ sua passiõe. iõ ꝑ se scribit. i. Joha. iiij. Perfecta charitas foris mittit timorẽ. q̃ timet nõ ẽ ꝑfect⁹. Idcirco sine timore ꝑdicauit. ꝓpter qõ singulariter eũ amauit ꝙ oz amantissimus dñi J Sz di. quem pl⁹ dilexit. an Johem vl' Petz. Rñdz sctus Tho. sup. iij. sentẽtiarũ. di. xxxij. triplex ẽ differẽtia dilectois. Pria ꝯsistit i familiaritatis ostensiõe. ita magis dilexit ioh̃em q̃z petrũ. qz maiora signa dilectois sibi oñdit. Scda ꝯsistit i donoz collatõne. ⁊ ita magis dilexit petrũ. qz maiora dona ei ꝯcessit. qz ei ecclias sctãm ꝯmisit. ⁊ claues regni celoz tradidit. Tercia dilectõ ꝯsistit i ꝑcordiali amore. ⁊ ita vnũquẽq̃z discipulũ dilexit. Joh. xiij. Cũ dilexisset suos vsq̃z i finẽ dilexit eos. Sz dicores. pl⁹ debebat diligere petrũ. qz plus dilexit xpm. eo ꝙ scribit Prouer. viij. Ego diligẽtes me diligo. Et etiã de petro legit illõ Joh. vl. Simon diligis me pl⁹ his. rñdit. tu scis dñe qz amo te R Dic̃ venerabil' Beda Petr⁹ dilexit feruẽti⁹ et diligebat forti⁹. Joh̃es ꝛo diligebat dulci⁹ ⁊ diligebat familiari⁹. Et sctus Tho. sup. iij. Petrus plus dilexit xpm in mẽbris suis. sed ioh̃es pl⁹ dilexit christum in seipo. Jdeo petro cõmisit curã membroz. ioh̃i ꝛo curã mris sue que ad ꝓsonam ipi⁹ specialiter spectabat. Unde ⁊ petr⁹ a xpo pl⁹ diligebat ad affectũ interiorẽ. qz donum maioris charitatis erat ei tũc collatũ. Sz ioh̃anes pl⁹ diligebat quo ad signa maioz familiaritatis. vt patz in ꝓmone ꝑcedẽti Di xi secũdo subiũgit cõfidentia securitatis. sibi. habitabit cõfidẽter. Pro quo sciendũ ꝙ sanct⁹ Joh̃es euãgelista secure vixit. secure obijt. secure regnat L Pro secure vixit. qz in dei charitate vixit. ⁊ charitatẽ vsq̃z i finez vite sue ꝑdicauit De charitate scꝑsit. i. Joh. iiij. Deus charitas ẽ. q̃d digni⁹ ẽ deo nihil. ⁊ q̃ manet in charitate in deo manet. q̃d securius q̃z i deo manere. Et sbdit. ⁊ de⁹ in eo. q̃d iocundius nihil. Jdeo Hugo in li. de laude charitatis. Dilige deũ ⁊ fac q̃cq̃d vis. oĩa sacramenta hr̃e potes ⁊ mal⁹ esse potes. sed cũ charitate mal⁹ ec̃ nõ potes. et ꝑ ꝯsequens securus es. eo ꝙ dicit Aug. Cũ charitate nemo damnat. ⁊ sine charitate nemo saluat. Jdeo apl's ad Col'. iij. Sup oĩa habete charitatẽ q̃d est vinculũ ꝑfectois. Nã ꝑm Aug. Non nũerositas opez. nõ diuturnitas tẽporũ. sed maior charitas auget meritũ et ꝑmiũ. s. essentiale. Et sic securat hominẽ. Dicit ei Hugo i li. de laude charitatis. ꝙ charitas ẽ fons ꝓpus de q̃ nõ ꝯmunicat alien⁹. Oẽs ieiunam⁹ oram⁹ ⁊ eccl'iam intram⁹. Sz q̃d ẽ sine charitate nihil. Jdo Aug. Ubi charitas deest q̃d ꝑdesse ꝑt. et vbi adest q̃d odesse ꝑt. nihil. Et hanc iohes habuit iõ ꝯfidẽter vixit M Secũdo secure ⁊ ꝯfidẽter obijt. qz mltã assistentiã habuit. Primo ꝯscientiã assecurãtem. Uñ apl's. ij. Thor. i. Gl'ia nr̃a hec ẽ testimoniũ ꝯscie nr̃e. qz ꝯscia nr̃a erit testis i iudicio. vt habet Ro. ij. Testimoniũ reddente illis ꝯscientia ipoz in die cũ iudicabit dominus occulta hominũ. Jdeo valde debem⁹ discutere ꝯscias nr̃as. vt dicit Bre. ⁊ habet. xi. q. iij. inter verba. Non hominũ linguas sed ꝯscientias curare debemus. Nam cum i teste inuenit aliq̃d falsitatis. tũc totũ testimoniũ

decolorabit. vt dicit Amb. ⁊ hr̄. iij. q. ix. c. pura. Pura sit ⁊ simplex series testimonij. Si aliq̄d addat totā fidem testimonij mēdacio d̄colorat. Sic erit in iudicio dei de ꝯsciētia. Jaco. ij. Offendens in vno fact⁹ ē oim reus Ideo ꝓuer. iiij. Omī custodia ſu a cor tuum id ē. ꝯsciētiā. Nam ꝯscia d̄r cordis scientia. qꝛ cor noscit q̄d agis vl' dicis. vel qua intētōne dicis vel agis. Propter qd̄ dicit Socrates. Pl⁹ attēde ꝯsciaꝫ q̄ꝫ famā. In fama falli potes. i ꝯscia ꝟo raro vl' nunq̄ꝫ Gre. Quid obest si oēs hoīes me accusant. ⁊ ꝯscia excusat. ⁊ ecōuerso. Quid ꝓdest si oēs hoīes laudant et excusant ⁊ ꝯscia accusat. Et sic sctūs Johānes secure obijt. quia puritatē ꝯscientie habuit. ⁊ charitatē dei et ꝓximi. vt scribit i. Joh. iij. Nos scimus qm̄ trāslati sum⁹ de morte ad vitā quoniā diligim⁹ frēs. Scd̄o habuit sibi christū associantē. Un̄ canit ecclesia. Apparuit charo viro suo iohi dicens Ueni ad me tpus ē vt epulet̄ i ꝯuiuio meo cum fratribꝫ tuis. O q̄ꝫ secur⁹ est ille cū quo est christ⁹ ver⁹ de⁹ ⁊ hō. De q̄ Rom̄. viij. Si deus ꝓ nobis q̄s ꝯ nos. ⁊ Job. xvij. Pone me dn̄e iuxta te. ⁊ cui⁹ vis man⁹ pugnet cōtra me. q̄si di. nullius. Nō habet op⁹ timere. Unde p̄s. psal. xxvi. Dn̄s ꝓtector vite mee a quo trepidabo. Et sic btūs iohes confidēter obijt. qꝛ christus secum fuit ⁊ eū de h̄ secl'o ne quam cōduxit. Tercio cōfidenter regnat. qꝛ scribitur Sap̄. iij. Justoꝝ anīe in manu dei sunt. q̄d securi⁹ q̄ꝫ quē tenet dei manus. quia christ⁹ dixit Joh. x. Nemo rapiet eos de manu mea. qꝛ fortissimus. Unde Job. xij. Apd̄ dominū est sapiētia et fortitudo. Et Sap̄. v Dextera sua ꝓteget illos. Idcirco securi. Apocal'. xxi. Nō est amplius neqꝫ luctus neqꝫ clamor neqꝫ dolor. sed implebit illud Isa. xxxij Sedebit popul⁹ meus in pulcritudi pacis ⁊ in tabernacul' fiducie et in requie opulenta Quam nobis cōcedat deus pater et filius ⁊ spiritussanctus.

Sermo xxvi. Ad idem

Aquila grandis a magnaꝝ alarū. lōgo mēbrorū ductu. plena plumis ⁊ varietate. venit ad libanū ⁊ tulit medullā cedri. id ē denkern cedersꝫ boms. ⁊ summitatē frondiū eius euellit. ⁊ trāsportauit in terrā chanaan. scribitur Ezech. xvij. et ꝓponit ad honorē btī iohannis euāgeliste in festo hodierno. In ꝟbis p̄missis beatus Johānes cōmēdat a duobus. Primo a vite sctitate. ibi. Aquila grandis magnaꝝ alarū. Secūdo cōmendatur a doctrine dignitate. ibi. venit ad libanū et tulit medullā cedri. N Dixi primo cōmēdatur sanct⁹ Johānes a vite sanctitate. Et cōgrue ac merito. quia debet p̄us p̄dicator bonū i se facere q̄ꝫ alios docere. qꝛ scribit Matthei. v. Qui fecerit et docuerit hic magn⁹ vocabitur in regno celorū. Ideo Actuū. i. Jhs cepit facere ⁊ docere. Primo fecit. post h̄ docuit. nobis in exemplū. quia dicit Leo papa Efficacior est vox exempli q̄ꝫ ꝟbi. Gre. Cui⁹ vita despicit restat vt ei⁹ p̄dicatio cōtemnat. Idcirco merito cōmendat primo iohannes a vite sanctitate. Et hoc est in quattuor. Primo a charitatis magnitudine. ibi. aq̄la grādis. Fuit enī magnus in dilectōe dei. Aug⁹. Quantū quis despicit intantū diligit. Ipse enī reliquit rete nauē et p̄rem. ⁊ secutus ē dominū. Secutus ē euꝫ in vita vsqꝫ ad crucē. in quo apparet magnitudo dilectōis. Secūdo cōmendat a cōtemplatōis celsitudine. cum dicit. magnaꝝ alaꝝ. Pria ala ē dextra. scꝫ dilectio dei. secūda sinistra. ⁊ est dilectio ꝓximi. que dicunt bene magne. qꝛ in his dependet lex et ꝓphete. Mat. xxij. Et quanto iste due ale maiores sunt. tanto homo alti⁹ volat in cōtemplatōe. Richar. Scd̄m mensuram dilectōis erit mensura manifestationis Sic beat⁹ iohānes fuit tanq̄ꝫ aquila. Nam sicut dicit Grego. Aquila se ad altissima eleuat vt prenimia celsitudine vix videt. tamē gratia pastus ad infima interdū descendit ⁊ lepusculū in terra aut piscem in mari capit. Ita beatus Johānes celestis aquila volauit altissime. Uolauit enī paulus ad terciū celū sicut testatur hoc. ij. ad Choꝝ. xij. Scio hominē in christo ante annos q̄ttuordecim raptum in terciū celum. Sꝫ iohānes volauit sup omne celū vsqꝫ ad ip̄m deū. sicut hoc testatur Aug⁹ sup iohem. Trāscendit inq̄t iohānes omnia cacumina montiū. oēs campos aeris. omnes altitudines siderū. om̄es choros angeloꝝ. Distinguit enī Dyonisi⁹ in li. de trinitate tres celos sp̄uales. s. spiritū hūanum. angelicū et diuinum. Trāscendit igit sanctus iohannes spiritū hūanū ⁊ angelicū ⁊ ꝓuenit vsqꝫ ad diuinū. De quo Isa. lij. Ecce intelliget seruus me⁹ et exaltabit ⁊ eleuabitur ⁊ sublimis erit valde. Fuit enī exaltat⁹ super spiritū humanū. eleuatus sup angelicum. ⁊ sublimat⁹ in deū. Cui alludit Orige.

De scto Johãne euãgelista.

Beatus inquit Johes vltime supuolauit ñ solũ que audiri ac intelligi pñt. verumetiã q̃ omnem intellectũ et sensum excedũt. ꝛ si alti us volasset omnẽ itellectũ trãscẽdiss. ¶ O Attamẽ ad instar aq̃le interdũ ad ima descẽ dit. ꝛ se cũ creaturis occupãdo recreauit. sic ꝺ h̃ legit in hist̃oria eccl̃iastica. cũ ꝑdit vi ua ei oblata fuisset ille eã quasi ꝺmulcendo tetigit ꝛ tractauit. Quod quidã adolescens vidit et dixit socijs suis. Ecce quõ ille senex vt puer cum auicula ludit. Hoc btũs iohã nes ꝑ spiritũ cognoscẽs vocauit adolescẽtẽ ꝛ dixit. quid i manu tenes. Respondit. arcũ Cui iohãnes. quid cum eo facis. Respondit. aues sagitto. cui apostol⁹ qualiter. At ille ce pit arcũ tendere. ꝛ cum sibi nõ loquereꝯ ten sum distendit. Cui iohannes. Quare arcum distendisti. At ille. Si diutius teneret tẽsus infirmior redderet. Ad quem iohãnes. Sic ꝛ humana fragilitas ad ꝺtemplatões min⁹ valida fieret si sp in suo rigore psisteret. opor tet igitur interdũ cõdescendere hũane fragi litati ꝛc. Seneca in epl'a ad Lucillũ. Inter dum animo tuo req̃em dato. Aristo. viij. po litico. Omnis labor ãs requie indiget. Nã vita hominũ consistit in labore et requie. vt dicit philosophus in longitudie ꝛ brevitate vite. Nam semp quiescere causat pigriciaz. ꝛ labor nimi⁹ causat ꝺfectũ. Alternatis igit vti est ꝺlectabile. Sic vita spũalis ꝺsistit i actõe et cõtemplatõe. quã exercuit btũs io hannes. ¶ Tercio ꝺmẽdat btũs Johãnes a vite lõgitudine. cũ dicit. longo mẽbrorum ductu. quia diuti⁹ alij⁹ vixit in hoc mundo. quia. xcix. annis vixit P. ¶ O quãta fue runt ei⁹ merita. Nã adulti dũtaxat sũt due cause viuẽdi. s. ꝑpẽ mala pœnitere ꝛ bona au gere. Mala notabilia ñ fecit. ꝛ a iuuentute vsq̃ ad seniũ in bonis operib⁹ ꝓfecit. vt potu it dicere illud p̃s. psal. lxx. De⁹ docuisti me a iuuentute mea. vt ipe dixit christo. vt habeꝯ in ei⁹ legenda. Br̃as ago tibi q̃ custodisti corpus meũ ab om̃i pollutõe. ꝛ aiaz meã sp illumiasti. et nõ ꝺreliq̃sti me. ¶ Quarto cõ mendat a ꝑfectũ plenitudine. cũ dicit. plena plumis ꝛ varietate. i. abundantiã virtutum habuit ꝛ diuersitatẽ. O q̃ pulcra varietas. nigredo hũilitatis. albedo puritatis. rubedo charitatis. Ipe enĩ habuit nigredinẽ hũili tatis. quia cũ ꝺ se loquit causa hũilitatis no men suũ nõ exp̃mit. sed tanq̃ ꝺ alio loquẽs dixit. Uidit illũ discipulu⁹ quem diligebat ihesus. Itẽ habuit albedinẽ castitatis. q̃ vir go electus a dño. ꝛ virgo in eũ p̃mãsit. Etiã habuit rubedinẽ charitatis. q̃ ꝺ amo re inflãmatus fuit. ita q̃ in epistolis suis p̃ maxime ꝺ charitate scripsit. Et in senio q̃c/ quid loquebat ꝺ charitate dixit ꝛ hortabat dicẽs. Diligite inuicẽ frẽs. ita vt discipuli mi rarent dicentes. quid h̃ cõtinue resumeret. re spõdit. Si charitas assit ꝛ sufficit. ita q̃ xp̃s ꝺ eo p̃t dicere illud Cant. v. Dilectus me⁹ cãdid⁹ et rubicũd⁹ elect⁹ ex milib⁹. candid⁹ ꝓpter puritatẽ. rubicũdus ꝓpter charitatẽ. electus ex milibus ꝓpter ꝓfundã hũilitatez

Dicit scdo ꝺmẽdat btũs iohes a doctrĩe di gnitate. De q̃ subdit. Uenit ad libanũ. i. ad xp̃m. Dicit enĩ Hiero. Mons libani ẽ mõs cõfidentie et securitatis. Ibi enĩ tute q̃escit a venenosis serpentib⁹. quos mons ille sua aro maticitate viuere nõ ꝑmittit. ita i christo ẽ securitas. Berñ. et Cassiod. sup p̃s. lxxij. Nil securi⁹ q̃ q̃ illi totũ cõmittimus. q̃ ipe ẽ pax nostra qui fecit vtraq̃ vnũ. ad Eph̃. ij. Ipe est qui dixit Joh̃. xvi. In mũdo pressurã ha/ bebitis. in me aut ẽ pacẽ. In isto aut ẽ monte glorioso est altissim⁹. i. deus. id ẽ maiestas di uinitatis. psal. lxxxij. Tu solus altissimus sup omnẽ terrã. Ad hanc volauit beat⁹ iohãnes aquila celestis. ꝛ tulit medullã cedri. i. gratiã spũssancti dulcissimã hausit q̃ alti⁹ ꝺ diui nitate scripsit. ꝛ euellit summitatẽ frondiuz eius. id ẽ. ꝺ diuinitate eius altiorẽ cepit itel lectum. ꝛ trãsportauit in terram chanaan. i. in hoc mundo exposuit. Chanaan interp̃tat trãsmutatio. ꝛ significat instabilitatẽ huius mũdi. qui nunq̃ in eodẽ statu pmanet. Job xiij. Pro quo sciendũ q̃ ille celestis aq̃la io hannes ꝺ illo cedro eterne dignitatis septu plicem medullã tulit ꝛ recepit. ¶ Pri/ ma fuit medulla spẽcialis exaltatõnis. Se/ cunda secrete reuelatõnis. Tercia sapientie salutaris. Quarta dulcis ꝺsolatõis. Quita ardentis dilectõis. Sexta firmissime vnio nis. Septima totius pfectõis. Primo hec celestis aquila beat⁹ iohannes volãs duabꝫ alis. id ẽ gemina dilectõe ꝺi et primi ad mõ tem libani. i. ad candidã humanitatẽ chri/ sti dñi recubuit in cena supra pectus ei⁹ tulit inde medullã spẽcialis dilectõis. ꝺ q̃ Isa. lij. Ecce intelliget seruus meus: exaltabit ꝰ/ leuabitur: et sublimis erit. vt patet supra i pri mo mẽbro. Dicit enĩ Ambro. in lib. fmonũ. Omne volens eleuari ad deuz oportet vt sit purũ leue et subtile. Johãnes igit altissime eleuat⁹ ẽ. q̃ fuit pur⁹ sine admixtiõe terrene

auaricie. ꝗa oia reliqt. Matt. iiij. Fuit leuis sine pōderositate carnal' ꝯcupiscētie. qz ẏgo electus a dño. Subtil' sine grossitudie mortalis pcti seu culpe. quia dilect⁹ a dño. Jdeo compar soli. Eccli. l. Quasi sol refulgens sic iste effulsit in templo dei. Nā ꝑm Ber. sol est purior oīb planetis. ⁊ altior i situ suo. sic btūs iohānes purus erat in puritate ẏginalis mundicie. quia virgo erat mēte ⁊ corpe. Jdeo valde exaltatus est i hac vita in intelligentia secretorū dei. ⁊ in eterna beatitudie. in claritate ꝑpetue glie. Jdeo compar angelo. Apoca. vij. Vidi alterꝫ angelū ascendētez ab ortu solis. Et sic ꝗcunqz ad exemplū hūi iohānis vult eleuari ꝺ terrenis ad celestia sit purus sine auaricia. sit leuis sine luxuria. sit subtilis sine supbia. aut alteri⁹ culpe mortal' macula. ¶ Secūda fuit medulla secrete reuelatōis. De quo Anſ. O altissime euāgelistarum dei sup apl'os dulcissime dilecte iohannes. Tu es ille discipul⁹ ꝗ sup illꝺ sctissimū pectus ꝗeuisti. vbi ⁊ secreta celestia hausisti. ⁊ dicere potuisti illꝺ Cāti. ij. Introduxit me rex in cellā vinariā. ordinauit i me charitatē. quia tu introductus es in secretariū eterni regis. in quo tibi reuelata sunt archana dei. ¶ Reuelauit enī sibi tria secreta. Primo reuelauit sibi suā gl'iosam trāsfiguratōem in monte thabor. Mat. xvij. In qua ipe ꝯgnouit secretū eterne ueritatis. Secundo reuelauit eī resuscitatōez puelle filie ꝓncipis archisinagogi. Mat. ix. in qua cognouit secretuꝫ diuine miseratōis ⁊ hūane saluatōis ꝙ velit nos reducere de morte ad vitā. Joh. x. Ego veni vt vitā habeāt et abundanꝰ habeant. Tercio reuelauit sibi traditorē suū iudā. in quo cognouit patientiā passiōis. iuxta illꝺ Isa. liij. Oblatus est qz ipe voluit. Silr cognouit ibidem secretū hūiliatiōis xpi. iuxta illud ad Phil. ij. Exinanuit semetipm qz a discipulo tradi voluit. ¶ Tercia medulla fuit medulla sapiētie salutaris. De ꝗ Eccl. xv Aqua sapientie salutaris potauit eos. Nec mirū ꝙ btūs iohes fuit plenus sapiētie salutaris. qz ad fontē diuine sapientie sedit. Cor nanqz christi vt ait apl'us Col'. ij. plenū fuit sapiētie et sciētie dei. quia ipe est fons de quo Eccli. i. Fons sapientie ẏbū dei in excelsis. Sup hunc fontē recubuit. de illo aquā salutarem sapientie hausit. De ꝗ Isa. xij. Hauritis aquas i gaudio de fontibꝫ saluatoris. Quarta fuit medulla dulcissime ꝯsolatōis. Unde ps. xciij. Scōm mlitudinē dolorꝫ meoꝝ ꝯsolatōes tue letificauerūt aiam meā. ¶ Btūs iohānes triplicē habuit dolorē in hac vita. Primū qz fuit relegat⁹ in exiliū Scōm qz fuit in dolio feruētis olei missus. Terciū qz fuit veneno potat⁹ Cōtra ꝑmū dolorē christ⁹ eū dulcissime ꝯsolat⁹ fuit ꝗ celū sup eum aperuit. ⁊ se sibi amicabiliter ostendit. Unde Apoca. i. Vidi ego iohānes. s. per spūalē intelligentiā septē cādelabra aurea. ⁊ in medio septē cādelabroꝝ aureoꝝ vidi simile filio hoīs vestitū podere. i. veste talari ꝑcinctū ad mamillas zona aurea. Caput aūt ei⁹ ⁊ capilli erāt cādidi tanqz lana. ⁊ facies eius sicut sol lucens in virtute sua. et cū vidissem eum cecidi ante pedes ei⁹ tanqz mortuus. et posuit dexterā ei⁹ sup me dicēs. Noli time re iohānes. ego sum ꝯsolator tuus qui te cōsolar in omnibꝫ tribulatōnibꝫ tuis. Contra secundū dolorē. s. bullientis olei fuit cōsolatus. s. quādo angelus demōstrauit ei fontez aque viue. Apoca. xxij. cōtra ardorē olei. Cōtra terciū dolorē. s. cōtra veneni potatōez cōsolatus fuit ꝙ venenū bibit et nulla lesionez sibi intulit. De quo Marci vlti. Si mortiferum ꝗd biberint nō eis nocebit. Quinta fuit medulla ardētissime dilectōis. Un Hie remie. xxxi. In charitate ꝑpetua dilexi te. iō attraxi te miserās. Reuera traxit eū ꝑmo de terrenis occupatōibꝫ. qz de mari. Mat. iiij. Scōo traxit eū de carnalibꝫ delectatōibꝰ. qz de nuptijs. vt dicit Hiero. in ꝓlogo. Tercio traxit eum de mortis penalitatibꝫ. Johā. xxi. Sic eū volo manere donec veniā. s. ad tollēdum eū sine martirio ꝺ hāc mūdo. qz dic Hiero. sup epl'am ad Gal'. ꝙ in pleno senio foue am intrauit quadratā. ⁊ ibi dulciter in dño obdormiuit. Rō ꝑm Socc. ē in recōpensaz illi⁹ doloris quē tpe passiōis xpi sb cruce ptulit. Quis enī cogitare poterit quantā penaz cor ei⁹ sustinuit cū eius pūssim⁹ mgr sup cuius pectus reqeuit ꝺ ori nocte. i die de cruce loqns ipm mri sue dulcissime ꝯmēdauit dicēs Ecce fili⁹ tuus. ecce mater tua. Reliqua dilectōis signa vide supra in ꝑmone ꝑmo Septa medulla quā tulit ꝺ cedro veritatis ꝺ mōte libano. i. de candidissima humanitate xpi fuit medulla firmissime vnīōis. quia iohannes vnitus erat christo per vinculū dilectōis. ⁊ christus iohānī. Et dicere potuit illꝺ Lātico ij. Dilectus meus mihi. supple vnit⁹. ⁊ ego illi. Johānes erat vnit⁹ dupliciter xpo Primo in carne ꝑm naturā. quia naturaliter ab vno genere ꝓcesserunt. quia mater io

hãnis ⁊ mater christi due erãt sorores. ⁊ iõ vinclo carnal' ꝑpinq̃tatis ꝺiuncti erãt. Secũ do meli⁹ erãt vniti ꝑm aiam ꝑ gtiosam amicitiã ꝓpter ꝓnilegiũ virgitatis. Prouer. xvij Qui diligit cordis mundiciã habebit regez amicũ. Sed iohes multũ dilexit mũdiciaz cordis ⁊ corpis. Jdeo per gtiosam amiciciaz insepabiliter ꝺiunctus est ꝑm aiam eterno regi christo. Sap̃. vi. Incorruptio ꝓximuz facit deo. Tercio optime ꝑm spiritũ. spirit⁹ beati iohãnis vnitus erat deo: ⁊ erat q̃si vnus spũs vnitus cũ eo. i. ad Chor. vi. Qui adheret deo vnus spũs efficit cũ eo. Et sic iohãnes dulcissime adhesit deo in spũ. vt dicere potuit cũ ꝑs. lxxij. Mihi adherere deo bonũ ẽ. qz in hac vnione spũs iohãnis cũ spiritu dei erat vnitus p dulcissimã gr̃am spũscti. in q̃ iohannes i hac vita ꝓgustauit dulcedinẽ eterne btitudinis. Septima medulla fuit totius pfectõnis. Unde Luc. vi. Perfect⁹ erit discipulus si sit sic magister ei⁹. Uñ Aug⁹. Perfectus ẽ q̃ ꝑm legẽ mẽtis vitã gubernat. ⁊ diligẽtissim⁹ inq̃sitor veritatis btũs iohãnes totã vitam suã gubnauit ꝑm legẽ rationis. ⁊ legem scriptã in corde suo pfectam per spiritũ sanctũ. Et etiã pfundissimus inquisitor fuit eterne veritatis. vt patet i suis scriptis. Et pfectus erat in intentõe perfector. quia cũ ardẽti ꝺesiderio intẽdebat in omnibꝫ honorẽ dei et charitatẽ ꝓximi. ⁊ innocentiã suũꝑius. ⁊ finale ꝑmium eterne btitudinis. Et in his quattuor cõsistit perfecta virt⁹ seu vita sanctorũ. que omnia in se habuit. vt patet in eius legenda.

Sermo xxvij. Ad idem.

Vartuz aiãl

q ● simile erat aquile volãti. scribit Apoca. iiij. c. ⁊ applicat ad honorem sancti iohãnis in festo hodierno. Legit in ꝑfato ca. q̃ Johãnes vidit ostiũ apertum in celo. ⁊ sedes posita erat i eo ¶ Spiritualiter. per celũ intelligit eccl'ia militans. qz sicut in celo. i. in ecclesia triũphãte regnat deus per gloriã sic in hoc celo. i. in eccl'ia militante ꝑ gr̃am regnat. Ecclesia ꝺicit celũ propter scie claritatẽ qua fulget. ⁊ ꝓpter stellarũ id ẽ fideliũ varietatẽ quã cõtinet. Ostiũ huius celi est christ⁹. Joh. x. Ego sum ostiũ. per me si q̃s introierit saluabit. Hoc ostiũ ẽ apertũ. nulli claudit. neminẽ enĩ ad se venientẽ repellit. Joh. vi. Omne q̃ venit ad me nõ eiã ciam foras. Et ecce sedes. i. auctoritas seu cetus ꝑlatorꝝ posita. i. ordinata erat in eo. s. in celo. i. i eccl'ia militãti. ꝑs. x. Dñs i celo sedes eius. In eccl'ia militãti ordinauit auctoritatẽ iudicũ ꝑ ꝑlatos. s. apl'os. epos. reges ⁊ prĩcipes. Prouer. viij. Per me reges regnãt. Ergo sedes. i. auctoritas ꝺr̃ posita. qz ꝑlati p ꝓpositõem statuũt i eccl'ia. [illegible] Ro. xiij. Qui potestas a dño deo est. Joh̃. xv. Posui vos vt eatis. Jdcirco nõ deberẽt gl'iari. eo q̃ ptãs ñ est originaliter ab eis sed a deo. Eccl'i. xxxij. Rectorẽ te posui noli extolli. sed esto inter illos quasi vn⁹ ex illis. Et ideo poni dicũt q̃ deponi possunt. Nam q̃cq̃d est ponibile ẽ et deponibile ꝑm artẽ. Joh̃. xv. Posui vos vt eatis et fructũ afferatis. Item de depositõne habet Eccl'i. x. Sedes ducũ superbor ꝺestruxit deus. ⁊ sedere fecit mites pro eis ꝑs. lxxviij. Qui humiliat ⁊ hũc exaltat. Dicit igit apl's ad Heb. v. Nemo sibi assumat honorẽ nisi vocatus a deo. Eccl'i. vij. Noli ab homie quere re ducatũ. neq̃ a rege cathedrã honoris.

U ¶ Reꝙrunt enĩ ad ꝑlatũ sex. vt figuratur iij. Reg. x. q̃ ad sedẽ seu ad thronũ salomõis ascẽdebat sex gꝺibꝫ. ad designãdũ q̃ sex debz habere q̃ vult ad ꝑlatõem ascẽdere. Prim⁹ gꝺus est innocẽtia q̃ nulli noceat. et cunctis pficiat. ꝑm q̃ dicit Aug⁹. diffiniens eã. Innocentia est que nec facit miseruz nec deserit miserũ. hoc est q̃ nulli nocet sz oĩbꝫ pdest. Scꝺs est mũdicia. Unde Isa. lij. Mũdamini q̃ fertis vasa dñi. Hinc est q̃ Aaarõ et filij eius ꝓcipiunt femoralibꝫ lineis ⁊ camisia candida indui. Exo. xxviij. Terci⁹ ẽ sollicitudo spũalis. Unde ad Ro. xij. Qui pre est in sollicitudine. s. ꝑsit. Nec sollicitudo excludit occupationẽ tẽporalẽ. ij. ad Thim. ij. Nemo militãs deo implicat se secularibꝫ negocijs. ¶ Quartus est veritas ꝓmissionis. vt quod ꝓmittit in susceptõe regimis soluat in executiõe officij. Unde ⁊ tales vocet ietro moysen eligere adiutores in quibꝫ sit ꝟitas. Exodi. xviij. De his quattuor ꝺicit ꝑs. xxiij. Quis ascendet in montẽ dñi. i. in ꝑlatõem. aut quis stabit in loco sancto eius. i. in ꝑlatõnis dignitate. Qui reuera locus sanctus est ⁊ sanctã debet facere aut recipe sessionẽ. Respondet ꝓpheta. Innocens manibꝫ. ecce primus gꝺus. et mũdo corde. ecce secund⁹. qui nõ accepit in vano aiam suã. i. q̃ in vanitatibus nõ implicauit aiam suã. ecce terci⁹ gꝺ⁹. nec iurauit in dolo ꝓximo suo. ecce quart⁹ gꝺus. Quitus est sapiẽtia. id ẽ spũalis itel/

ligentia. qꝛ scribit Sap. xiij. Uani sūt omes homies in qbꝫ nō est sciētia dei. Dicit notanter scientia dei. nam dicit apl's Ro. viij. Prudentia carnis mors est. prudētia autē spūs vita ⁊ pax. Propter hꝫ nō est pax in ecclesia. quia prelati nō habēt prudētiā spūs. sꝫ magis prudentiā carnis et mūdi que mortē ⁊ lites facit. Jaco iij. Nō ē ista sapia desursum descēdens. sꝫ terrena aīalis. deifica aūt desursū est. Primū q̄dem pudica ē. deinde pacifica. modesta. suadibil'. bonis ꝯsentiēs. plēa misericordia ⁊ fructibꝫ. bonis iudicās sine simulatōe. Baruch. iij. Disce vbi sit prudentia. vbi virtus. vbi itellectꝰ ⁊ sciētia simul. vbi sit diuturnitas vite et virtus. ⁊ infra. Ubi sūt p̄ncipes gentiū qui dominant̄ sup bestias que sunt sup terrā. qui in auibꝫ celi ludunt. q̄ argentū thesaurisant in q̄ ꝯfidunt hoīes. ⁊ nō ē finis acq̄sitōis eoꝝ. sbdit. exterminati sunt ⁊ ad īferos descēdert ⁊ alij in locū eoꝝ exurrexerūt. Filij q̄qꝫ agar exq̄sierūt prudentiā que de terra est. Quales sunt aliq̄ p̄lati nr̄i tp̄is.

Sextus q̄dus est zelus animaꝝ. sine quo nullꝰ debet p̄fici in p̄latū. Jō xp̄s ter interrogauit petꝝ de amore suo. Joh. vlti. ⁊ postea ꝯmisit ei custodiā ouiū suarū. Sed hodie deest zelꝰ animaꝝ ⁊ adest īpletio bursaꝝ. Ezechielis. xxxiiij. Disperse sunt oues mee eo q̄ nō esset pastor. ⁊ facte sunt in deuorationez oīm bestiaꝝ. ꝓpter qd̄ coaceruati pereunt oēs vt conq̄rit̄ Bern̄. Cadit asina ⁊ est qui subleuet. cadit anīa n̄ est q̄ r̄cogitet. Talibꝫ pastoribꝫ minat̄ dn̄s Ezechiel'. xxxiiij. Pastores audite verbū dn̄i. ego ip̄e req̄ram oues meas Et hꝫ fiet cū dicet. Redde rōem villicatōnis tue. tūc implebit̄ illud Eze. xxxiiij. Ue pastoribꝫ q̄ pascunt semetip̄os. Simon de cassia. Ue significat eternā dānatōnem. Tūc subdit. Et in circūitu sedis. i. p̄latorū quattuor animalia. i. q̄ttuor euāgeliste quoꝝ doctrina p̄lati fulciunt̄. Unde Hiero. in ꝓlogo super Marcū. Licꝫ plures fuerūt q̄ scp̄ sert̄ euangelia. tn̄ tm̄ q̄ttuor sunt q̄ habēt autoritatis testimoniū. q̄ p q̄ttuor ꝑtes mūdi fidē nūciant trinitatis. Et sunt q̄si q̄ttuor rote ī quadriga dn̄i. Et sic alioꝝ euāgelia nō sunt recepta. qꝛ iste numerꝰ figuratꝰ est p̄mo Gen̄. ij. in q̄ttuor numibꝫ de padiso egredientibꝫ. q̄ irrigant vniuersam terrā. Scd̄o in quattuor angulis arche testamēti. Exo. xxv. Tercō in quattuor cornibus altaris holocaustorū. Exo. xxvij. Quarto in q̄ttuor deambulatorijs domꝰ salomōis. iij. Regū. vij. Quīto in quattuor ventis mortuos viuificātibꝫ. Ezechiel'. xxxvij. Sexto in quattuor fabris cornua heresis deijciētibꝫ. Zach. i. Septio ī q̄ttuor q̄drig' p orbē discurrētibꝫ. Plena ocul' ante et retro. i. q̄ scripserunt de p̄teritis et futuris. Et primū animal simile leoni. p qd̄ ītelligit̄ marcꝰ. qui est leo p desertū rugiēs. sic incipit euangeliū suū. Uox clamātis in deserto. Scd̄m aīal simile vitulo. p quod ītelligitur Lucas. q̄ d̄ sacrificio qd̄ maxime fit d̄ vitulis inchoauit. Terciū aīal habens faciē quasi hoīs. p qd̄ ītelligit̄ matthe⁹. q̄ hūanā christi generatiōem describens incipit. Liber generatōis ih̄u xp̄i. Quartū anīal sil'e aq̄le volanti. p qd̄ intelligit̄ iohes. X Nā aq̄la habet q̄nqꝫ notabiles ꝓprietates. Primo speciositatē. scd̄o generositatē. tercio calliditatem. i. deceptōem. quarto visus acuitatē. q̄nto volatus velocitatē. Dixi p̄mo aq̄la habet speciositatē. ⁊ eiꝰ speciositas attendit̄ in tribꝫ. in alaꝝ magnitudine. in mēbrorum lōgitudīe. in plumaꝝ plenitudīe ⁊ varietate De his tribꝫ scribit̄ Eze. xvij. Aq̄la grādis: magnaꝝ alaꝝ. lōgo mēbroꝝ ductu. plēa plumis ⁊ varietate. Primo iohes habuit alaruꝫ magnitudinē. qꝛ altissime volauit. volauit enī paulꝰ ad terciū celū. sꝫ iohes sup om̄e celū. s. vsqꝫ ad ip̄m deū. Nā sic dicit Aug. super Joh. Nisi iohes esset sup oīa eleuatꝰ nō ita ascēdisset in celū. Ideo canit eccl'ia. Uolat auis sine meta q̄ nec vates nec ꝓpheta euolauit altius. Et si altiꝰ volasset dic̄ Orige. omnē intellectū hūanū trāscēdisset. Secundo habuit membroꝝ longitudinē. Membra aīe sunt v̄tutes aīe. que tūc longe sūt q̄ndo sunt perseuerātes et cōtinue. Hāc longitudinē habuit btūs iohes. qꝛ habere cepit v̄tutes a iuuētute ⁊ vsqꝫ ad senectutē ꝑseuerauit. p̄s. lxx. Deꝰ docuisti me a iuuētute mea. ⁊ vsqꝫ nūc ꝓnūciabo mirabilia tua. ⁊ vsqꝫ ad senectā ⁊ seniū ne derelinquas me. vt habet̄ ī legēda q̄ dixit. Custodisti corpꝰ meū ab om̄i pollutōe. ⁊ animā meā illumiasti ⁊ nō dereliq̄sti me. Tercio habuit plenitudinē ⁊ varietatem plumaꝝ. id ē abundantiā ⁊ diuersitatē virtutū. O q̄ꝫ pulcra varietas nigredo humilitatis. albedo puritatis. ⁊ rubedo charitatis. Ip̄e enī habuit nigredinē hūilitatis. cum de se loquit̄ tanq̄ꝫ de alio nō exp̄mit nomen suū. sed causa ꝓfunde hūilitatis dixit. vidit illum discipulū quem diligebat iesus Habuit etiam albedinē puritatis. quia virgo electus a domino. ⁊ rubedinē charitatis.

48

qz dei amore inflãmat⁹ fuit. Cantic. v. Dilectus meus cãdidus et rubicũd⁹. elect⁹ ex milib⁹. rubicũd⁹ ppt charitatẽ. elect⁹ ex milib⁹ ppter pfundã hũilitatẽ Scdo aq̃la habz generositatẽ. Nã ei⁹ generositas attendit in q̃ttuor. Prio. nã circa nidũ suũ nõ venat sz a nido lõge venari dicit. Scdo pdã suã non sola ꝯmedit. sed partẽ alijs auib⁹ rerelinq̃t. Tercio qz filios ꝛgeneres abijcit. vt dic Isi do. pullos suos radijs solis obijcit. q̃s viderit immobilẽ tenere acie fouet et nutrit. q̃s vero intuitũ videt flectere a sole hos tanq̃ ꝛgeneres abijcit. Quarto qz p salute filiorũ coz suũ ponit. cũ enĩ sentit sagittarioz insidias. pullos suos i dorso portat vt si sagitta ꝯ eos dirigat ictũ ipa recipiat. Jstã q̃duplicẽ generositatẽ habuit btũs iohãnes. Primo quia in locis vicinis z ppinquis in h̃ mũdo venatus nõ fuit sed longe. i. in celũ abijt. Et illud verbũ quod erat in p̃ncipio apud deũz venatus fuit. Ideo ex pphetia Ezech. xvij. Aq̃la grãdis ꝛc. venit ad libanũ. i ad celuz. z tulit medullã cedri. Cedrus est christ⁹ altus potẽtia z maiestate. hic habz corticez. i. humanitatẽ. z medullã. i. deitatẽ. Ceteri euãgeliste tulerũt corticem. qz versati sunt circa humanitatẽ christi. hic autẽ tulit medullã. qz p̃satus ẽ circa diuinitatẽ occultã. Uenatus est Marc⁹ in locis vicinis. qz dicta matthei collegit z in euãgelio suo posuit. Uenatus est matthe⁹ in locis vicinis. qz carnalez christi generatiõem texuit. Uenat⁹ ẽ Lucas in locis vicinis qz xpi infantiã disseruit z a virgine maria didicit et ꝺscripsit. Sz iohãnes in locis vicinis venari noluit. qz nec dicta alioz euãgelistaz implicauit. sz sua p̃ p̃a nobis exhibuit. nec texuit xpi carnalẽ natiuitatẽ sed celestẽ. nec disseruit ei⁹ infantiã. sed gl'am sempiternã. Jõ dicit btũs Aug. sup Joh. Alij euãgeliste vt aalia in terra g̃diunt. siue leo siue vitul⁹ siue hõ. qz tres euãgeliste maxime occupati sunt in his q̃ xps in carne opatus est. Johes ꝺo super nubila infirmitatis humane quasi in celũ volat. et lucẽ incõmutabilis veritatis acutissimis oculis intuet. Secũdo pdam suã nõ sola ꝯmedit. Et sic btũs iohes pdam quã de celo cepit sol⁹ nõ comedit sicut paul⁹. cui nõ licuit loq̃ secretũ qđ i celo vidit. sicut testat. ij. Chorin. xij. Scio hoiem raptũ in paradisuz. z audiuit archana que nõ licent homini loqui. Sup q̃ dicit glo. Nico. ꝺ lyra. q̃ h̃ ipi paulo reuelatũ est q̃ ex intuitu primo in oib⁹ hoibus cognouit q̃s esset p̃destinat⁹ ad gloriã. z q̃s ad pnã. Ne igit̃ possent audaci⁹ peccare h̃ paulus sibi refuauit. Sed iohes predam quã sup oẽ celũ rapuit sol⁹ nõ mãducauit. qz eã largiter p̃dicauit. et in scpturis reliq̃t. De quo Orige. Paul⁹ audiuit ꝟba q̃ nõ licent homi loqui. Johes intime ꝟitatis inspector i padiso padisoz. i. causa oĩm audiuit vnicũ ꝟbũ p qđ facta sunt oĩa. qđ et licuit loq̃ z q̃z tum põt hoib⁹ p̃dicari. Tercio generositas ei⁹ cognoscit i hoc qz filios ad lucẽ sol' ducat. odientes lucẽ damnabiles iudicat. amãtes autẽ lucẽ filios pp̃os reputat. h̃ fecit. i. Joh. i. De⁹ lux est. z tenebre in eo nõ sunt vlle. Si dixerim⁹ q̃ societatẽ cũ eo habem⁹ et in tenebris ambulam⁹ mẽtimur. Si aũt in luce ãbulam⁹. sicut ipe ẽ in luce societatẽ habemus adinuicẽ. Sed lucẽ odientes ipe abijcit. vt habet Joh. iij. Hoc est iudiciũ. i. causa iudicij. s. damnatõis. lux venit in mũdũ z homines magis dilexerũt tenebras q̃z lucẽ. ꝺdit. Qui male agit ꝺdit lucẽ. Quarto ei⁹ generositas attendit in hoc. qz p salute filioz se morti exposuit quãdo venenũ p eoz ꝺuersione bibit. sicut canit eccl'ia. Haurit vir hic letale. Ideo p̃t dicere cũ ap'lo. ij. ad Cho. xij. Ego libentissime impẽdam. s. corpus meuz exponẽdo morti. z supimpẽdar p aiabz vestris. s. rões reddẽdo z passiões sustinendo. Et h̃ bene exẽplo demõstrauit. vt refert Clemens in. iij. li. eccl'iastice historie q̃ quodam tpe quendã pulerũ iuueuẽ et ferocẽ ꝺũtit. et cuidã epo ꝯmẽdauit. vt patet in passionali. q̃re ibidem. Tercio aq̃la habz callidita/tem. z ei⁹ calliditas attẽdit in tribz. Primo quia in nido suo lapides virtutẽ habentes fugãdi serpẽtes ponit. Scdo qz pullos volare instruit. Tercio qz nidũ suũ i tuto loco stabilit. Jstã triplicẽ sapientiã seu calliditatẽ habuit btũs iohes. Prio qz i nido suo. i. i euãgelio lapides fugates ꝟpẽtes. i. hereticos posuit. Un⁹ lapis fuit cũ dixit. In p̃ncipio. id ẽ i eternitate erat ꝟbũ. Et ille lapis fugauit serpentẽ q̃ dixit filium p̃ncipiũ habuisse. Cõtra quẽ dixit Athanasi⁹. Eter⁹ pr̃. eternus fili⁹. eternus spũssctũs. Ali⁹ lapis fuit cũ dixit. z verbũ erat apud deũ. Et h̃c lapidem posuit ad fugãduz Zabellij. q̃ dixit q̃ nulla esset ibi distinctio personaz. Cõtra quẽ dicit Athanasi⁹. Alia ẽ enĩ psona patr̃. alia filij. alia spiritussancti. Tercius lapis fuit. z deus erat verbum. Jstum lapidem posuit cõtra arriũ qui dixit filium minorem patre.

Contra quē dicit Athanasi⁹. Patris ⁊ filij ⁊ spūssancti vna ē diuitas. equal' gl'ia. coeterna maiestas. Quartus lapis. oīa p ipm facta sunt. Et hunc lapidem posuit ꝺ hereticū manicheū. qui dixit visibilia oīa creata a deo esse et nō a deo. Contra quē canit ⁊ legit ecclesia ī simbolo. Credo in vnū deū patrē omnipotentē creatorē celi ⁊ terre visibiliū oīm ⁊ invisibiliū. Quit⁹ lapis ē. vbū caro factū ē. quē iterꝫ posuit ꝺ manicheū q̄ dixit christū nō habuisse humanū corpus sed fantasticū. Secūda calliditas seu prudentia aq̄le est q⁹ pullos suos volare instruit. ⁊ sic btūs iohannes fecit. paruos instruebat paruuꝫ facere volatum. s. vitare peccatū. i. Joh. ij. Scribo vob vt nō peccetis. sed si q̄s peccauerit aduocatū habemus apd deū p̄rem q̄ ppiciatio est p peccatis nr̄is. Mediocres et p̄ficientes istruxit ad altiorē volatū. s. ad despiciendū mundum. i. Joh. ij. Nolite diligere mundū neq; ea q̄ ī mūdo sunt. si q̄s diligit mundū non est charitas p̄ris in eo. Perfectos autē instruit ad altissimū volatū. s. ad pfectōem. vt ad appetendū martiriū. i. Joh. iij. Ille p nob aiaꝫ suam posuit. ⁊ nos debemus p fratrib⁹ aias ponere. Tercia calliditas. nidū suū ī tuto loco stabilit. Job. xxix. In arduis ponit nidū suū. in petris manet. Et sic btūs iohes nidū suum. i. mansionē in tuto loco. i. ī celo collocauit. qđ p bona opa compauit. dicēs cū apostolo Phil'. iij. Nr̄a ꝯuersatio in cel'ō ē. Et ī petra. i. in christo cōstituit mansionē. i. Cho'. x. Petra autē erat xp̄s. Et h⁹ ppter securitatem. q⁹ ipe dixit Joh. xvi. In mūdo p̄ssuraꝫ habebitis. ī me autē pacē. ‖ Quarto aquila habꝫ visus acuitatē. Unde dicit Isiđ. q⁹ aq̄la ab acumīe oc'oꝝ ē dicta. tāte enī acuitat' eē ꝺ q⁹ sup maria īmobili pēna ferat. nec humanis pateat aspectib⁹. piscic'os natare videat. Et hꝫ visus irreuerberatōem. q⁹ sole irreuerberatis ocul'intuet. vt dicit Aug⁹. Sic btūs iohes habuit visus acuitatē. q⁹ i terra positus celestia vidit. Job. xxix. Oc'i ei⁹ de lōge ꝓspicūt. Johes ꝺo de longe ꝓspexit. q⁹ de terra vsq; ad celū vidit. Sed ꝺo habuit visus irreuerberatōem. ipe enī diuīo edoct⁹ spū irreuerberatis intelligentie ocul' naturā ꝺbi eandem esse cū p̄re et spūsctō vidit et docuit. Unde pp̄er ei⁹ altissimā intelligentiā Dyonisius i epl'a quā ei scribit vocat eū euāgeliū solem. et ei⁹ doctrinā splendidū radium. Tercio habuit in visu renouatōem. sicut aq̄la cū caligāt. ei⁹ oculi in fontē se p̄cit. ⁊ sic i plumis et oculis renouatōꝫ accipit. Sic beatus Johānes fuit renouat⁹ cū senesceret. n̄a mūdi vetustate. sed p̄ us q̄ꝫ seq̄ret xp̄m passus ē caligīnē oc'oꝝ. q⁹ intellectū habuit min⁹ clarꝫ ad videndū spūalia. q̄ꝫdiu q̄rebat carnalia sensit alarꝫ q̄uedinē. q⁹ affect⁹ desideriū sui q̄ ꝺbebat ferri sursuꝫ terrēis iherebat. Sꝫ q̄d fecit. sic aq̄la ascēdit ī aera. i. cogitādo oīa in mūdo fore trāsitoria. Et sic icalescit aq̄la in aera se eleuādo. sic btūs iohes incaluit in amore celestiū. ⁊ venit ad fontē. i. ad christū vbi ad instar aq̄le renouatus ē in oculis aīe. scz ī intellectu ⁊ affectu. in intellectu ad cognoscendū. in affectu ad diligēdū. de q̄ p̄s. cij. Renouabit vt aq̄le iuuēt⁹ tua. O iueterate peccator accipe hodie exemplū ꝯuersionis tue. si caligāt oculi tui p̄ vetustate peccati vt n̄ possint videre q̄ aie tue sunt necessaria. si ingrauescant ale tue vt nō possit mēs tua ferri sursum ad ꝺtēplādū celestia. fac sic aq̄la. ascēde p aera ꝺtēplādo hui⁹ mūdi instabilitatē. curre ad fontē viuū. i. ad christū. De q̄ p̄s. xxxv. Dn̄e apud te est fons vite. Quere grāz eius ⁊ sic a peccato mūdaberis. ⁊ spiritu renouaberis. De quo apl's Eph'. iiij. Renouami ī spū mentis vestre. ⁊ induite nouū hoīem qui ꝺm deum creatus est in iusticia ⁊ sctitate veritatis. ‖ Quinto aquila habꝫ volatus velocitate. Nam aq̄la volat velociter. sublimiter ⁊ infatigabiliter. Primo volat velociter. ij. Regum. i. vbi cōmēdat dauid saul ⁊ Jonathā dicens. Aquilis velociores ⁊ leonib⁹ fortiores. vbi innuit aquilā velocē. Secundo aq̄la volat sublimiter. Prouer. xxx. Tria sunt mihi difficilia. viā aquile ī celoꝫ. Tercō volat infatigabiliter. Unde Isa. xl. Qui sperāt in deo mutabunt fortitudinē. assument pēnas sicut aq̄le. currēt et nō laborabūt. ambulabūt ⁊ nō deficiēt. Sic btūs iohes ad instar aquile volauit p̄mo velociter. sicut dic̄ Ambro. in li. sermonū. Volare non p̄t nisi qđ purum leue ⁊ subtile est. Btūs ergo iohes volauit velociter. quia fuit purus sine admixtione terrene cupiditatis Mat. iiij. Oīa reliq̄t rete nauē ⁊ p̄rem. Fuit leuis sine pōderositate carnal' ꝯcupiscētie. q⁹ ꝺ go a dn̄o elect⁹. at q⁹ inter ceteros magis dilect⁹. Fuit subtilis sine grossicie superbie. Secūdo volauit sublimiter. q⁹ omnia creata trāscēdit. ⁊ vsq; ad creatorē deuenit. Aug. sup Joh. Transcēdit iohānes omnia cacumia terrarū. omnes campos aeris: omnes altitudines siderum. omnes chorꝫos et legiones angelorū. Nisi enim

trāscēderet omnia illa que creata sunt. nō p/ueniret ad eū p quē oīa facta sunt. Jō Orig. Joh̄es velut aq̄la supuolat nō solū q̄ intel/ligi vl' dici pōt. verū etiā q̄ oēm intellectū ex cedunt. Jō Job. xxix. Nūq̄d ad p̄ceptum tuū eleuabit aquila. q. d. Aq̄la nō h̄z ab ho mine q̄ ita alte volat sed a deo. Et sic btūs Io hānes a deo habuit q̄ ita pfunde d̄ diuitate scp̄sit. z alij tres euāgeliste de hūanitate. ad si gnificādū q̄ paucoꝝ ē cogitare de diuinita/te. plimoꝝ d̄ hūanitate. Un btūs paul⁹ qui fuit rapt⁹ sup terciū celū ille dixit. 1. Chor. ij. Nō enī iudicaui me scire aliq̄d iter vos nisi īh̄m xp̄m z hūc crucifixū. Sz heu sunt aliq̄ stulti simplices q̄ volūt se occupare de diuita te. z iō labūt in errores. Cōtra q̄s apl's Ro. xi. Noli altū sape sz time. scribit enī puerb. xxv. Qui pscrutatoꝝ est maiestat' opp̄met a gl'ia. Jō Ecci. iij. Altiora te ne q̄sieris. z fo/tiora te ne scrutat⁹ fueris. sz q̄ p̄cepit tibi de illa cogita sp. Sz sufficit ad salutē cogitare de hūanitate in q̄ nos redemit q̄ p nob hō factus ē. passus mortu⁹ z sepult⁹. resurrexit z ascēdit. z totū mūdū iudicabit. Ex h̄ habe mus q̄ eū amare z laudare dēmus z timere. Eccl'es vlti. Time deū z mādata ei⁹ obserua h̄ ē ois hō obligat ad h̄. Tercio volauit ifati/gabil'r. z h̄ p amorem. qz q̄ amat nō laborat. Aug. Ubi amor ibi nō labor sz sapor. Et t'les volāt infatigabil'r. vt dic̄ Amb. i li. d̄ ysaac. Charitas h̄z alas ignis ardētes vt volet p pectora z corda sctoꝝ. q̄ exurit q̄q̄d materia le et terrenū est. q̄q̄d vo sincer meliorat suo igne.

De Innocentib⁹ Sermo xxviij.

Herodes iratus h̄ qz illusus essz a magis occidit oēs pueros q̄ erāt i bethleē et i oīb⁹ fi nib⁹ ei⁹. scribit Mat. ij. z legit hodierna die p euāgelicali officio Aug Hugo i dīdasco licon li. iiij. dicit. Fum⁹ q̄ egredit ex ligni humidis oculos amaricat. lachrimas puocat. z visum ledit humanū. Et nō solū ledit homi nes sed z apes vaccipitres. ideo eoꝝ sessio a locis fumosis debet remoueri. Spūaliter p fumū lignoꝝ madidoꝝ itelligit ira diuitū et potentū. Rō qz sicut fum⁹ cito i altū ascendit z subito euanescit. sic ira potētū quā d̄ bonos exercēt nō diu durat. qz sunt quasi fum⁹ qui a vēro diffusus est. i. dissolutus. Sap̄. v. z fi/gurat. ij. Macha. xv. de nicanoꝝ q̄ i ira sua voluit d̄pellere filios isr̄l' vt dereliq̄rent sab bata. cū iudei dicerēt sibi. De⁹ potēs ēi celo q̄ iussit die sabbati celebrari. rndit pterue in ira sua. Et ego potēs in terra q̄ iubeo assume re arma. Ecce q̄liter fumigauit sz nō diu du rauit. qz sic legit in eodē ca. q̄si circa finē. Ju das machabe⁹ exhortatus est pplm z d̄ ipm uit pugnatur⁹. Cūq̄z deū i cordib⁹ suis iuo cassent, pstrauit. xxv. milia ex hostib⁹. inter quos nicanoꝝ succubuit cū armis suis. z p/cepit iudas caput ei⁹ et manū cū humero ab scidi z in hierusalē deferri. Licz enī tales potē tes nō diu durāt. interim tū dū viuūt ama ricant oculos. i. bonos homes. q̄ cū Job dicere pōt. Oculus fui ceco. Job. xxix. Et multotiēs eos puocant ad fletū. sicut ptz i p̄senti euāge lio vbi dr. q̄ mīres deflebāt filios q̄s herodes occidit. d̄ q̄ thema. Herodes irat⁹ tē. In summa euāgelij tria innuūt. Prio ammoni/tio angelica amorosa. Scdo pscutō tyrānica iuidiosa. Tercio lamētatio mīnica lachri mosa. Primū patz i p̄ncipio. scdm ibi. hero/des videns. terciū ibi. vox i rama audita est. De p̄mo dicit. In illo tpe. dic̄ Haymo. post q̄z magi fecerūt oblatōez dño. z p aliā viam reūsi sunt in regiōem suā. z nihil herodi rnū ciatū est a magis. credidit reges p stellā fore deceptos. z iō ad se p̄ ostusiōe nō reūtos. a q̄/rēdo puero q̄euit. sz tpe purificatōis oblato puero in tēplo. z a simeone iusto p̄dicato et manifestato. sil'r ab anna pphetissa cora om ni ppl'o. tūc Herodes cogitauit occidere pu erū. Un dicunt aliq̄ q̄ hec fuga xp̄i et marie z ioseph facta est in vigilia pasce Bed Et ogruebat illa nocte. qz eadē nocte mil'to tēpe ante ppl's israel ducebat p moysen d̄ egypto Ad significādū igit' ex q̄ iudei essent inḡti n' vellent suscipe iesum. ideo reūtus i egiptū si gnificauit se gentiles velle suscipe. Ex h̄ ptz quādo christ⁹ fugit in egiptū non fuit ople te vnius medij anni. sed tante etatis q̄ntuz est a natiuitate christi vsq̄z ad festum pasce. Sz dic. ex q̄ tūc factū ē quare illud hodie ec clesia celebrat. Rndet iō. qz statim herodes post q̄z audiuit natiuitatē xp̄i a pastoꝝib⁹. sil'r a tribꝰ regib⁹ itēdebat occidere pueꝝ. licz il/lud ppter causam supr⁹ posita dimisit. Et sic ecc'ia hic recolit malā volūtatē herodis q̄ p facto accepit. quā etiā postea facto oñdit. De us q̄ h̄ p̄uidēs āmonuit Joseph p angelū. De q̄ tert⁹. Angel⁹ dñi. Haymo. id ē. gabri el minister dominice incarnatiōis apparuit in somnis ioseph. Ed Sed dic. quare in

somnis et non in vigilia. sicut pastoribus. ma rie et zacharie. Rñdeť. p̄ma rō ē fm Chriſo. qz fuit vir iuſt⁹ z valō fideť. z iō nō idigebat manifesta reuelatōne. sicut pastores q̄ rudes erant. virgo autē indigebat q̄si in primo de maximis instruēda. Silr z zacharias indi guit q̄ non ita credul⁹ fuit. vt ptz Lu. i. Se cūda iuxta Remigiū. p̄ significaťmyſtice ꝙ illi q̄ a curis terrenis z secularibꝫ negocijs vacāt et reḋescunt. angelor custodiā merenť z visionē adesse. Et tales possunt dicere cu sponsa Can. v. Ego dormio z cor meū vigi lat. Tercia rō. i p̄ cōmēdať diligētia ioseph Unde credendū ē ꝙ tpe nocturno valde oc cupauit se quō digne xp̄o z matri benedicte posset famulari. intātū etiā ꝙ i tali obdormi uit. Et eo sic dormiēte angel⁹ apparuit sibi dicēs. Surge z accipe puez z mr̄em eius. Chriſ. sup Mat. Nō dixit. accipe mr̄em et puez ei⁹. ſz ecōtrario. qz nō ꝓpť mr̄em eius ascisciť ſz ꝓpter puez mr̄ addita ē. Nota ꝙ illō ꝟsortiū triū p̄sōaz. s. ihesu marie z ioseph legiť pluries simul fuisse. Prio illō ꝟsortiuz inuenit i stabulo in bethleem. Luc. ij. Pasto res inuenerūt mariā z ioseph z infantē posi tū in p̄sepio. Scdo i effugiēdo i egiptū sicḥ. Tercio i redeūdo de egipto. Matt. ij. Ecce angelus dñi apparuit i somnis ioseph i egi pto dicens. Surge z accipe puez z mr̄em ei⁹. z vade in terrā isr̄l. defuncti sunt enī q̄ q̄rebāt aiam pueri. nobis in exemplū. Siue enī he rodem. i. diabolū fugias. siue de egipto. i. de pctō redeas. siue in bethleem. i. in gr̄a mane as. sp habeas tecū mariā. i. amaritudinē pēni tentie. z puez iesum. i. puritatem ꝟscie. et io seph. i. augmētū ꝟtutis z gr̄e. Subdit. z fu ge in egiptū ¶ Sz di. quare in egiptū z nō in aliā regionē. cū inter oēs terras egi ptus magis ꝟtraria fuit ppl'o suo. Rñdeť p̄ mo in q̄ ondit magnā mīcordiā suā. q̄ ñ solū hostes suos mīcorditer suscipit. ſz eti am eos querit. Unde Chriſo. Recordat⁹ dñs qz nō in finē ſtraſciť, iō misit filium suum in egyptū vt daret illi magne recōciliatiōis ſi gnū z ꝑpetue amicicie pign⁹. Scdo vt cul tū idolatrie euacuaret et scp̄turā ipleret Isa. xix. Ingrediet dñs egiptū z ꝟmouebunť si mulacra egypti a facie ei⁹. Unde Mat. de crac. sup q̄ euangelio ꝙ eadē nocte dñs egi ptū intrauit q̄ ppl's inde exiuit. z sic nō fuit dom⁹ in q̄ nō iacebat p̄mogenitū mortuū fi liū isr̄l egredientibꝫ. ita tūc nō fuit templū in q̄ nō corruisset idolū. Et sic ammonitio ꝗge lica nō potuit bñ fieri in vigilia pasce ſz ma gis p⁹ tps purificatōis marie. vt vult Aug. Tercio voluit xp̄s fugere in egiptū ad signi ficandū gentiū susceptōem. iuxta illō Actu. xiij. Vobis oportebat p̄mo loq̄ verbū dei. ſz q̄m repulistis illō z indignos vos iudicastis eterne vite. ecce ꝟtimur ad gentes. sic enī p cepit nob dñs. Et ꝑpter has rōes p̄cipali ter dixit angel⁹. fuge in egiptū. futuz est enī vt herodes q̄rat puerum ad p̄dendū eū. Qui surgēs accepit puez z mr̄em ei⁹ z secessit in egiptū. Dicit Chriſ. potuisset ioseph dixiſ se. O angele dei. nōne tu p̄dixisti mihi. q̄ nō nascet ex ea de spūsctō ē. z quō iubes nos fu gere. quō filiꝰ dei ante hoiem fugit. aut q̄s li beret de inimicis si z ipe inimicos suos timet ¶ Sciēdū m'tiplici de causa fugere volu it. Prio fm Chriſ. ꝑpter nature hūane ostē sionē. Nam si se occultasset vl' ꝟtute diuina se inuisibilē fecisset. de ꝟitate hūane nature z ꝟtute diuina aliq̄ dubitassent. Scdo fm Bedā ꝑpter nr̄am exēplificatōez. Joh. xiij. Exēplū enī dedi vobis vt et vos ita faciatis Futuz enī sciuit ꝙ ipe p̄secuceť i suis fideli bus. Ut igiť licite rabiē p̄sēntiū tpe posset declinare dedit eis exēplū ope sil'z ꝟbo Mat. x. Si p̄secuti vos fuerīt i vna ciuitate fugite in aliā. Tercio nob in ꝟsolatōez. Nā si fide les sui spūal'z nati deo fuerint z deo fuire ce perint z tūc tribulatōes z temptatōes statiz euenerint. in q̄ nō debemus turbari ſz ꝟsola ri. Bern. Quicūd diligiť a deo impugnat a diabolo. et Aug. Magna ꝟsolatio ē mēbul ex capite. Nam ipe dixit Joh. xv. Si me p secuti sunt z vos p̄sequenť. Unde Hieron. In cunabulis etiā nō defuit inimicꝰ tas p̄mēs z iu stitia patiēs. Adhuc xp̄s i cunabul' erat z co gebāt eū fugere z exulare. Quarto fugit ꝑpť fidei ꝟfirmatōz. Si enī i tā tenera etate mor tuus fuisſz q̄s credidisſz puez tā puulū in lo q̄ntē. nō docētē. nō mirabilia opantē fuisse deū et hoiez. z volūtarie passuz p̄ salute mū di. Jō Aug. sup Joh. Poterat nō occidi. nō ledi si vellet. fugit nō timore sed dispēsatōe. optebat ei eū p̄dicare z mirabilia facere z fidē publicare. iuxta illō Isa. lxi. Spiritus dñi sup me. euāgelisare pauperibꝫ misit me. Postq̄z āt illa facta erāt volūtarie se ad pas sionē obtulit. Unde ipe dixit petro volēti eū de fendere. Mat. xxvi. Cōuerte gladiū tuū in locū suū. qz oportz vt scp̄ture ipleāť qm̄ sic op tet fieri. Jō Aug. Nō necessitate ſz dispēsa tōne qua pependit in ligno latuit in egipto

5v

Sequit in textu. Et esto ibi vsq; dū dicā tibi. futurꝫ ē enī vt herodes q̄rat puerꝫ ad perdendū eū. s. p mortē. Ubi Aug. Putabat ei infelix tirān⁹ p aduētū saluatoris se a regali solio detrudēdū. sz nō erat ita. nō enī ad hoc venit xp̄s vt alienā gl'iam q̄reret. sz vt suā donaret. nō venerat vt regnū terrestre arriperet sed vt celeste ꝺmūicaret. nō venerat ad ptās tes t dignitates rapiēdas sz ad ꝺtūelias t iurias pferēdas. nō venerat vt sacꝫ illud caput diademate gēmato coronaret. sz vt coronā spineā portaret. nō venerat vt ꝺstitueret sup sceptꝫ magnific⁹ sz vt crucifigeret illusus. hec Aug. Idcirco sine causa q̄siuit eū ad pdendū. ¶ Sz di. q̄diu fuit iesus i egipto cū egiptijs. Rndet q̄ septem annis i ciuitate hermoli. Moral'r ad significādū q̄ xp̄s septemplicē miſicordiā in hoc mūdo ꝺmūicat peccatoribꝫ in egipto. i. i tenebris peccatorū existētibꝫ. De qbꝫ dicit Bern. in ſmōe q̄ incipit. Misericordias dñi. ¶ Pria est a peccatis pseruatio q̄ a multis peccatis me in hꝰ seculo custodiuit. Quis enī nō videat q̄ sic i multa cecidi: sic in plura potuissem cecidisse nisi misericordia dei me cōseruasset. Nā nullum est peccatū qđ ꝓpetrauit alter q̄n tu facere potuisses nisi dñs ex speāli misericordia te ꝺseruasset. ps. xcij. Nisi q̄ dñs adiuuit me paulomin⁹ habitasset in inferno aīa mea.

Scda misericordia est occasiōis peccandi ſbtractio. Osee. ij. Ego vias tuas sepiā spinis. t in semitis ei⁹ nō inueniaris. Euenit aliq̄n q̄ hō intēdit malū facere. t tn dei⁹ ex miſicordia aliq̄n ponit medīū vt nō pficiat. sic bto paulo Act. ix. q̄ fuit ꝓtaue intētiōis vinctos ꝓducere in hierusalē oīes q̄ ꝺfiterēt christū Et sic supuenit plaga que fuit anie medela ex dei miſicordia. Et sic hodie fit. De q̄ Hugo. Dei⁹ multos flagellat ne peccēt. aufert aliq̄n potētias. diuitias. sanitatē corpis. cū quibus impediunt ne volūtatē malā pficiāt. vt impleat illud Prouer. xxvi. Cū defecerint ligna extinguet ignis. hꝰ est subtractis occasionibꝫ pue cōcupiscentie tūc deficiet et opus.

Tercia miſicordia est pnie expectatio Isa. xxx. Expectat vos deus vt misereat vr̄i. Nō solū expectat sed etiā clamat post tergū vt ad ipm cōuertamur Lāti. vi. Reuertere reuertere sunamitis reuertere. Hoc maxime dz mouere peccatorē. Ipe enī ex misericordia dicit Iere. iij. Si dimiserit vir vxorē suā ob fornicatiōem t recesserit ab ea nunq̄d reūtet ad eam. nunq̄d nō polluta t cōtamiata est multi er illa. Tu autē fornicata es cū amatoribus multis tn reuertere ad me t ego suscipiā te dic dñs. Qđ exponens Bre. dicit. Pēsate frēs ꝺclusit dei pietas duriciā nr̄am. nō est q̄d ex cusatōnis ꝓ hō nō veniat. de⁹ despicit t expectat. cōtemni se videt et reuocat iniuriātes. iniuriā ꝺ cōtemptu suo suscipit t tn dissimulat ac si nesciret. De q̄ Bern. Ego peccabā et tu dissimulabas. ego nō ꝺtinebā a sceleribꝫ t tu ꝺtinebas a verbꝫ. ego plōgabā iniq̄tatem t tu plōgabas pietatē. cur hꝫ ppter penitentiā. Rom. ij. An ignoras q̄m benignitas dei ad penitentiā te adducit. Ideo Bre. Nemo longanimitatē ei⁹ negligat. qz q̄nto diutius expectat tāto districti⁹ iudicat. t implet illꝫ Ro. ij. sm duriciā cordis t impenitēs cor tuū thesaurizas tibi irā in die ire. Jō Eccli. v. Ne tardes ꝺuerti ad dñm. deū tuū. ne dixeris. miſicordia dñi magna est. nā misericordia t ira cito ab illo approximant. ¶ Quarta miſicordia est cōtritōnis collatio. Iere. xxxi. Postq̄ ꝺuertisti me egi pniam. Nā ꝺuersio vna t ꝺtritio nō est ab hoie sed a deo. Tre no. vlti. Cōuerte nos dñe ad te t ꝺuertemur. Immittū ꝺuertēdi ad dñm est pnia quā sine dubio spūs opatur nō noster sed dei. Ad idē ponit exemplū. Quis algens ad ignē venerit t fuerit calefact⁹. nō dubitabit ab igne habuisse calorē quē sine illo habere ñ potat. Sic q̄ p⁹ sine igne charitatis frigidus erat. t tā feruore penitētie ardet ab igne gr̄e spūsscti p cessisse credat. qz dicit Aug⁹ in lib. de pnia. Uere penitere nō ē hoīs sed gratie dei. Jōo Bern. in ſmone vbi supra. Magnā misericordiā dei ꝺgsco i me in eo q̄ visitauit cor meum t immutauit illꝫ. vt amara fierēt q̄ p⁹ dulcia erāt. Letabar i rebꝫ pessimis qs nūc recogito in amaritudie aie mee. Ideo p̄s. lix. Cō mouisti terrā. i. cor terrenū t ꝺturbasti eam. ¶ Quinta miſicordia est peccatorū remissio. Frustra exhiberet pōres miſicordias si penitētibꝫ ñ idulgeret. Ideo scribit. i. Paral. xxi. Uidit dñs et misert⁹ est sup magnitudinez mali. De quo Aug. De⁹ tā liberaliter idulget vt iā nō dānet vlciscēdo. nec ꝺfūdat improperādo. nec min⁹ diligat iputādo. Sūt aliq̄ q̄ sic ꝺdonant iniuriā licz nō vlciscātur operiſepi⁹ tn ip̄roperāt ore. Sūt alij licz silent: alta tn mente repositū habēt i aio rancorē. quoꝝ neutra plena est indulgētia. Sz de deo nō sic. sed implet illꝫ Eze. xviij. In q̄cunq̄ hora pctōr ingemuerit oīm pctōꝝ ei⁹ nō recordabor amplius. et illꝫ Rom. v. Ubi

abūdauit delictum supabundabit et gtia.
Sexta misericordia est a recidiuo ꝓfuatio. Unde Bern. Magna est misericordia tua p quā deinceps cōtinēdi t emūdanti⁹ viuendi pstitisti virtutē ne recidiuū paterer. t essz nouissimus error peior pori. Idē. qz deteriuſ est reincidere qz incidere. Propt qđ hō ꝓpat aīali bruto. puer. xxvi. Quasi canis q reuertit ad vomitū. sic hō q reiterat stulticiā suā. t.ij. Pet.ij. Quasi sus lota i volutabro luti. Ut igit hō pseueret i bono t declinet a malo oportet; fore ex gre et misericordie dei assistentia. eo p dicit Bre. Cito bonū amittit nisi a largiēte custodiat. ppter qđ inqt Aug. Misericordie tue deputo p bona ago t mala refuto. ¶ Septima misericordia ē virtutū opatio t accumulatio p quas gliaz ꝝsequamur. Un Sap. iij. Bra dei t misericordia ē i sanctos ei⁹. t respect⁹ sup electos illi⁹. An nō est magna dei misericordia p p viliby merit; vult nob dare eternā vitā. Un dic Bed. Nō sūt talia merita ppter q dat vita eterna nisi ex dei gra. Isti sunt septē āni. i. septē misericordie Ben. eli. quas exhibet egiptijs. i. pctōibus Tūc sbdit ioseph obediētia. q surgēs nocte accepit puez t mrem ei⁹ et secessit i egiptuz. Simon de cassia. Jā incipiebat cudi gladi⁹ doloris cū tenera ples cogeret reguz timore egiptiacias puicias incolere. vadit peregre angeloz dña. originali relicta patria qut ex traneū incolatū. Subdit. Ecce regina mundi egiptiacas ingredit ciuitates. nulla unē cula. nulla pdisequa. nec famuloz copia legit cōcomitata. nō curribz aut eqs sbuecta. sed vt paupcula incedebat. Cōducit carpentari⁹ hospitiū. introducit mrem cū ple. ꝝgregat modicā suppellectilē ad fouēdā matrez t plē. artis carpētarie instrumēta pducit. incipit ingzere si ex illa modica possz captare stipā. denūciat se in arte pitū. explorat si qs cōueniat p mercede vt sustētaret ꝙginē mrem t posset alere plē. necnō ob id etiā insinuat se hui⁹ artis magistz ne ociosus aut i fraudez alicui⁹ videret ad illā puicia accessisse. mr et ꝙgo maria laborib⁹ insistit. t qrit sic stipēdia. nullas vicinales visitat edes. Sic nota oibus p modestiā magis qz ingrederet limia vicinoz. Admirāt oēs q egipto silis mlier nunqz fuit. trahit oēs i sui ꝝsideratōz ppter suam honestatē: velut magnes ad se ferrū secreto tractu nature. Nam talē gtiā i matre ꝙgine deus posuit vt nullus eā intuebat qn eam diligeret. nec ita diligeret q aliq cōcupiscentia mala insurgeret. Nec meditabatur de amenitate patrie. nec stimulauit ioseph si tēpus repatriādi adesset. nō attendiabat pegrinatōis sufferre incōmoda. nō ꝝturbabat virū multa reficiētia. sed in paucis ꝝtēta t supnis intenta. Et qđ pater eter⁹ decernat ex pectat. vt iussiōibz diuinis obediat. hec ille. Subdit in textu. Et erat ibi vsqz ad obitū herodis. ¶ Sed dī. qualis fuit ei⁹ obitus. Rndet Eusebi⁹ in ecclīastica hīstoria libro. i. ca. ix. q herodes cū esset septuagīta an noz diuina vltōe pcussus ē. exteri⁹ lētō igne vrebat. interi⁹ vasto incēdio cremabat. intātū vt oia viscera sua in scenū paulatim defluerent. verenda quoqz illi⁹ ꝛmibz scaturirēt. totūqz corpus inflāmat et pedes. anhelit⁹ ei⁹ fetidus vt hoīes accedere horrerent. Jussuz est a medicis vt causa alleuiatōis in dolio oleo pleno mitteret. sed nil pderat sed magis deteriorabat. Audiens iudeos cū gaudio morte suā expectare nobiliores ex omi iudea collegit et in carcerē posuit. Uocauit sororē suā nomine Salome t virū ei⁹ Alexandrum. et ait. Nouī iudeos ● morte mea gauisuros. sed vt potero m'tos habere lugentes mor vt exalauero omnes iudeos qs posui in custodiam interficite. vt qui nolūt ex mea morte flere. saltē de nece suoz parentū et amicoz flere cogant. Et ita pmisit soroz ei⁹ velle facere Sic in angustia mortis cōstitutus duos filios quos i custodiā posuerat occidi pcepit. vt nō solū in extraneis: sed t in ꝓpꝛijs fieret homicida t filicida. Jgit nō valēs tot tozm toz genera seu penas tolerare balneū sibi pparare pcepit. t ingressus pomuz sibi afferri iussit. Cūqz cultellū i manu teneret vt pomū purgaret tussis violēta i eū pperauit. circumspectis oib⁹ ne qs eum phibere posset ictu pprio vibrauit in pectore. ita q infelix misera morte vitā finiuit. Et tūc soroz eius oēs vinctos put ordiauit interfecit. Justo dei iudicio. vt q in necē saluatoris ei ꝝsenserūt. simul cum eo terminū vite darēt. Et ideo mortuo herode t illis iudeis ait angel⁹ ioseph. Accipe puez t mrem ei⁹ t reuertere in terrā isrl. defuncti sunt enī q qrebāt aiam pueri. Ostēdens etiā i necē saluatoris ꝓncipes eoz ꝝsensisse t ppter h mortuos fuisse. Subdit. vt impleret qđ dictū ē a dño p pphām. s. Osee. xi. Ex egipto vocaui filiū meum. Nico. de lyra. Ista autoritas hz duplicē sensum litteralē. vn⁹ de filijs isrl. ali⁹ ꝓ de dño nro ihu xpo. et perfectius. quia est filius dei naturalis. alij

i

51

vero sunt filij dei per adoptionē.

Sermo xxix. Ad idem.

Herodes videſ ꝙz illusus esset a magis irat⁹ est valde. Mat.ij. ¶ Legit de silitudibꝫ rex.li.v. ꝙ canis rabid⁹ multas hz ꝓpetates. sic et hō iracūd⁹. Prio ē soluna g⁹. qz sol⁹ vadit. ipm enī alij canes fugiūt. sic hō iracūd⁹ ē soluag⁹. qz nec amicū nec socū pt sustinere. Ideo puer. xxij. Noli amic⁹ esse homini iracūdo. Et merito ē fugiēd⁹. qz vir iracūdus ꝓuocat rixas. Prouer. xv. Secūdo vadit vt ebri⁹ cadēdo. sic iracūdi. ps. cvi Turbati sunt z moti sunt vt ebri⁹. z ois sapientia eoꝝ deuorata ē. Ratio quia dicit Latho. Ira impedit animū ne possit cernere verū. Tercio oē obiectū ipugnat. ac si cecus. sic iracūdus nulli parcit. nō cōsiderat iusticiaz qz cecus. Jaco. i. Ira viri iusticiā dei nō operatur. Bre. Si ira mētē semel possederit putat iuste fieri qđ male fit. puer. xxvij. Ira viri nō habz misicordiā. Quarto apto ore currit. z liguā extra os pēdit. sic iracūd⁹ maledicta ꝙba pfert. z liguā suā phibere nō pt. qa stultus. Eccles. vij. Ne sis velox ad irascendum. qz ira i sinu stulti requiescit. Habz se iracūd⁹ vt olla bulliēs q̄ pinguia cū fecibꝫ emittit. Et sic irat⁹ hō ꝙa cū falsis ꝓmit. puer. xxix. Totū spm̄ suū pfert stult⁹. Quito habet oculos rubicūdos ꝓpter feruoꝝ sanguis. z sic iracūdi inclinati sunt ad effusiōz sanguinis. Qualis fuit herodes. qz iratus occidit omnes pueros q̄ erāt i bethleē et i oibꝫ finibus eius. ¶ Jsta est scđa pars p̄ncipal' in q̄ dixi innuit tiranica persecutio inuidiosa dicens. Herodes videns qz illusus essz a magis. id ē deceptus. eo ꝙ nō redirēt ad eū irat⁹ ē valde. ¶ Prio ꝓpter regni zelū. qz timebat se amittere regnū. Chriſ. Reges z p̄nci pes si ex aliq̄ causa irascūt faciliter placant. illa aūt ira inextinguibil' ē quā regni zel⁹ accēdit. Scđo iratus est ꝓpter sui ꝛēptū. Dicit Chriſ. Magi ꝛēnentes herodē addiderūt causam doloris. quēadmodū fit qui fundit pinguedinē super ignē ardentē mai⁹ facit incendiū. Sic herodes magis incēsus fuit furore. qz ꝙs ille sedens in throno suo nō potuit psuadere cōsilio. hic iesus paruul⁹ placuit iacens in p̄sepio. Tercio irat⁹ ē ꝓpter cesaris metū. qui p̄cepit ꝙ null⁹ sine suo imperio rex diceret. ideo irat⁹ ē. Chriſ. Herodes volens illudere magos z xp̄m illusus est. Prou. xxi. Nō ē prudētia. nō ē sapia neqz fortitudo cōtra dnm. puer. iij. Illusores ipe deludet. Chriſ. Herodes debuit amicari z cepit irasci. Et ira mittēs occidit oēs pueros .i. occidi fecit p milites suos. Glo. interline. Lingua vtit ꝓ gladio. q̄ erāt i bethleē z i oibꝫ finibꝫ eius.

¶ Ecce duo mala i herode. astutia z seuicia. Prio astutia in hoc. qz nō statī fecit occidere pueros. sed p̄m glo. p⁹ annū et quattuor dies puerorꝫ occisio facta fuit. Distulit ei triplici de causa. Primo ꝓpter discredentiā. qz putabat magos falsa apparitōe esse illusos. Scđo ꝓpter astutiā. vt sic dissimulando puer i mediū deduceret z appareret. Tercio ꝓpter morā ętātis. quia fuit ignotus. qz citatus ad curiā romanā ad detitōez suoꝝ filioꝝ. s. Aristoboli et Alexandri q̄ ipm accusauerūt apud cesarē. Et ideo nō fuit ausus tūc pueros interficere ne cū aliꝫs facinoribꝫ q̄ rerent de tāta crudelitate. Jō eūdo romā et remanēdo i curia z redeūdo in iudeā apposuit annū aut pl⁹. et rediēs accepta licētia a romanis ꝓpositis signis et pdigijs i natiuitate xp̄i factis ꝙ romani dederūt sibi licētiaz occidēdi pueros. z sic occidit oēs pueros qui erāt i bethleem ¶ Nota hic seuiciā herodis i tribꝫ. s. i nūero. loco z tpe. Prio i nūero. quia nō ē ꝺetus i nūero occidere aliquos pueros. imo oēs. Herodes habuit se vt lup⁹ dicit Homer⁹ poeta. cū esurit q̄uit diligēter ouē. z si ad ouile venerit nō solū vnā sz oēs studet iugulare. Sic herodes q̄rēs xp̄m verū agnū imolādū p salute mūdi. sz vt ibꝫ haberē possz alios oēs innocētes occidit. z dicit Chriſ. Herodes fecit sicut fera pessima si fuerit vulnerata naturalē duplicat ire doloris crudelitatē. z q̄si ceca furore n̄ aspicit iam se vulneratā. sz qđcūqz añ oculos ei⁹ occurrerit siue hō siue aial. illđ q̄si actorē vulneris sui dilaniat. Sic z ille illusus a magis irā suā supuulos diffūdebat. Chriſ. Herodes cogitabat i furore suo dicēs. Ecce magi iuenerūt puerū illū qui ē regnatuꝝ dicebāt. Et auꝝ acceperūt a pentibꝫ. z largā ꝓmissiōibꝫ sūt placati. nō reūsi n̄ sunt. Et forsitan dicebat ira se. Quis puer ille añqz nascat i tra tā apparet i celo. nōdū ipe se oñdit z tā oēs illū q̄rūt. Et nec adhuc terrenū ppl'm hz. q̄rūt eū tā milities celestes. i. stelle que sibi mistrāt. Quis ē ille qui anteqz mecū pugnat iam vincit. añqz vincat iam regnat. quid putas facturus ē ille in regno meo si creuerit. ego et bona hoibꝫ

porrigo et gladiū porro. q̄ nō diligat saltē tr meat. Ille nec ppm habz nec diuitias ogre gauit. z quō sine auro diligit z sine ferro ti/met. Sic misit z interfecit oēs pueros vt in ueniret vnū in oīb. sic nec vnū inuenit i oīm bus z vitā eternā pstitut oīb. vt impleret il/lud ps. lxxviij. Effuderūt sanguinē innocētē tanq̄ aquā i circuitu hierlm. Dicit Chriso. O isensate herodes q̄d agis. si nō credis ver bis q̄ magi dixert. cur sine causa insanis in pueros. nūq̄d tu possis imutare sentētiā dei: aut pdere illū quē de⁹ defendit. ¶ Secūdo apparet ei⁹ sentcia in loco. cū dr i bethleem z in oīb finib⁹ ei⁹. Raban⁹. Nō pretus vasta re bethleē. sz adiacētia loca vastauit. ¶ Ter cio apparet ei⁹ sentcia in tpe. cū dic. a bima/tu z infra. i. occidit oēs pueros duoz annoz vsq̄ ad pueros vni⁹ noctis vl' diei. Sm Ha ymonē. vt ly infra dicat ordinē tpis. sz Chri sos. exponit vt ly infra dicat ordinē nūeri. et est sensus. a bimatu z infra i. a pueris duoz annoz vsq̄ ad pueros q̄nq̄ annoz. Dic enī stellā ortā magis p annū añ q̄ hierlm veni/rent. z p annū expectauit. Et sic tpm duoz annoz credidit. Sed de q̄nquēnio videtur facere fidē q̄ q̄dā ossa innocētū habēt ita gn dia q̄ bimoz vl' biennioz esse nō pnt. Pria tñ expositio ē vsitatior. z pt dici q̄ lōge maio ris quātitatis erāt hoies tūc tpis q̄ nūc sūt. tō nō mirū q̄ maiora vidēt ossa pueroz Sz di. stante expositiōe p ma cur occidit pueros vni⁹ diei vl' noctis. Rūdet Aug. in sm̄ōe de innocentib⁹. qz timebat ne puer cui sidera fa mulabāt spēm suam paulo supra vl' infra eta tem sui tpis posset occlrare. ¶ Tūc adipletū ē qđ dictū est p Hieremiā pphaz dicentem ca. xxxi. Vox i rama audita ē M. ¶ Hec ē tercia ps p̄ncipal' isti⁹ euāgelij in q̄ dixi in nuit lamentatio maternica lachrimosa oicēs. Vox in rama audita est vt dicit Chrisō. Ra ma erat ciuitas saul. Saul aūt erat de tribu beniamin. z beniamin erat fili⁹ rachel. cuius sepulcr erat iuxta bethleem vbi interficiebā tur pueri. Et rachel introducit plorās. q̄uis rama nō est ppe. qz tātus fuit luctus q̄ etiā si phas esset mortui potuissent opari z flere. d̄ q̄ dicit regius. Rachel plorās filios suos. li cet illi d̄ tribu iuda vl' iudas nō fuert nati d̄ rachel. tamē dicit mater pueroz i bethleē. nō rōe geniture sz sepulture. vl' etiā qz mlti d̄ tri bu iuda filioz beniamin fuert occisi. ppter ea d̄r flere metaphorice. Alio mō rama ē nomē ocmune. et hebraice interpr̄at excellsum. ideo vox in rama. i. in excelso audita ē. s. a deo. qz scribit Eccli. xxxv. Depcatōem elevi audit. et dñs nō despiciet pces pupilli et vidue si ef/fundit loquelā genitus. Et noluit cōsolari. qz nō sunt vivi sed oēs occisi. z p oseqns nō est cōsolatio. Et loquit silitudinarie q̄n aliq̄s puer infirmat interim q̄ viuit mater recipit aliquā cōsolatiōem. sed post mortē nō. qz nō sunt revocandi ad vitā psentē. Tūc subdit i textu. plorans s. parvuloz. z vlulat⁹ mult⁹ sez matrū. Aug⁹ in sm̄ōe. xij. de innocentib⁹. Cū parvuli victimabāt matres miserē lamē tabant. Ululabāt matres qz agnos perdūt. sed voce balātes mres crines dissipabāt. et ornamenta capitis amittebāt. q̄ntis modis volebāt ifantes abscōdere ipi se publicabāt. nesciebāt tacere. nōduz didicert formidare. mater pugnabāt et carnifex trahebat. ille te/nebat: ad carnificē mater clamabat. Quid separas a me qđ genui ex me. vter⁹ meus ge nuit. vbera mea lacte nutriuerūt. z tu crudel interimis. mō fuderūt viscera mea. z tu illi/dis in terrā. Alia mr dicebat. occide matrē cum puero. vt q̄d me dimittis manere. si cul pa ē mea. sed si nō est crimē iūge mihi mortē Alia dicebat. q̄d apō me q̄ritis. vnū q̄rit⁹ et oēs occiditis. z ad eū q̄ ē vn⁹ attīgere nō po/testis. Et sic fuit vlulatus matr. Sz d̄ plo ratu parvuloz dicit Chris. Plorabāt puu li qz sepabāt a matrib⁹. plorabāt z vlulabāt mres qz desolabāt a filiis. z videre h̄ erat ma iordoloz in matrib⁹ remanentib⁹ q̄z i pueris morientib⁹. parvuli vnū patiebāt dolorē. qz sepabant a mrib⁹. nō qz ducebāt ad mortē. qz nec sciebant mortis dolorē. mres patiebā tur duplicē dolorē. vnū q̄ puulos suos vide bāt interfici. alterū q̄ ipe desolabant a filiis. In puul' mors eoz statim finē faciebat dolo ris. In mrib⁹ aūt memoratio parvuloz sp erat repatio doloris. N. ¶ Sed di. quare festū innocētū celebrat cū volūtarie nō sunt passi. eo q̄ vsum liberi arbitrij nō habuerūt p qđ mereri potuerūt. Rūdetur q̄ ppter plu res p̄rogatiuas illis collatas. Prima sumit ex tpe. quia primi fuerūt q̄ sanguinē suū pro christo fuderūt. Unde Aug. vocat eos flores eccl'ie. Unde canit de ipis eccl'ia illd Apocal'. xiij. Di empti sūt ex oīb p̄mitie deo z agno. Immo nō tm̄ i se passi sz etiā i osona xpi. qz qd̄āmō in q̄libz eoz occisus ē xps. Un volū tarū sacrificiū requirit in adultis. nō aut̄ in ifantib⁹. Secūda p̄rogatiua capit ex statu. quia sine macula vixerūt. quia p̄us circūcisi

Unde de ipis canit illud Apoc. xiiij. Hi sunt
q cū mlieribꝫ nō sunt coinqnati .i. non sunt
polluti mente ⁊ corpe. Nihil pdest vginē es-
se corpe nisi mēs sit incorrupta. Tercia pro-
gatiua capit ex gra capitis. qr qn rex corona
tur mltos milites secū facit. Sic rex celestis
nūc coronat⁹ corona carnea a mre per suaz i-
carnatōem hos innocētes milites sibi elegit
Et iō eos sctā mater eccl'ia festiuat. Un licz
in limbū descēderūt ⁊ etiā libez arbitriū me-
rendi nō habuert. tn qcqd in eis min⁹ fuit g
tia noui regis adipleuit. vt dicit sctūs Tho.
in. ij. ij. q. cxxiiij. ar. i. in solutōe pmi argumē-
ti. q martirij gliam quā i alijs libera volun
tas meret illi paruuli occisi p dei graz sunt as
secuti. nā effusio sanguis ppter xpm vicē ge
rit baptismi. Unde sicut puer baptisatis p
gram xpi meritū opat ad gliam obtinēdaz.
ita occisis ppter xpm meritū martirij opatur
ad palmā martirij cōseqndā. De quo Aug.
i smōe de epiphania. Licz paruuli nō habe-
rent etatē vt i xpm crederēt. habebāt tn car-
nem i q p xpo passuro passiōez sustinerent.
Jō idē i smōe qrto de innocētibꝫ. Occidunt
p xpo puulo puuli. p iusticia morit innocen
tia. O qz btā etas. necdū xps potuit loq ⁊ iā
p christo merent occidi. nondū oportuni cō
fessiōi ⁊ iā idonei passiōi. O qz feliciter nati.
vix degustauerūt psentē vitā ⁊ statim trāsie-
runt ad futurā. necdū egressi infantie cunas.
⁊ iā pueniūt ad coronas. rapiunt de sinibus
matrū ⁊ recipiunt in gremijs angeloz. hec il
le. O Sed di. quare sctā mr eccl'ia ta-
cet hodie leticie cantica. vt Te deū laudam⁹
Glia in excelsis. alleluia. Rndet ꝛ vilhelm⁹
in ratōnali tribꝫ de caus. Prima est i signuz
tristicie matrū q vlulauert et fleuerūt p mor
te filiorū. Unde potuert dicere illd Ruth. i.
Ne vocetis me noemi. i. pulcrā. sz vocate
me marā. i. amaram. qr amaritudie repleuit
me omnipotens. Scda causa in signū q ad
limbū descēderūt vbi habuerūt penā damni
vsqz p⁹ passiōem xpi sicut ⁊ alij pres sancti.
qd fuit qrulosum. sicut conquerit Job. xvij
Infernus dom⁹ mea ē. ⁊ i tenebris straui le
ctulū meū. Tercia causa in signū fuge et in-
colatus christi et matris ei⁹ et Joseph i egi-
pto. De q Hiere. xiiij. Quasi colon⁹ futurus
es in terra. et quasi vir vag⁹ declinās ad ma
nendū. In octaua autē innocētū oīa cantica
leticie resumunt. Et h significat resurrectōz
futurā. quia tūc innocētes ⁊ omes pueri ba
ptisati et senes electi resurgent in pfecta eta-
te plenitudinis xpi. cū aīe felicitate ⁊ corpis
imortalitate. Sil'r qn h festū cadit i die dni
cā oīa cātica leticie cātāt i reuerētiā dnice re
surrectōnis. q die cū maximo iubilo p dnm
sunt de limbo educti. ⁊ postea i die ascēsiōis i
plenū gaudiū assumpti. Ad qd nos pducat
iesus christus Amen.

Sermo xxx. Ad idem.

Occidit oēs pu
eros q erāt i bethleē et in oibꝫ fini
bꝫ ei⁹. scribit Matth. ij. P
Querit loco thematis. cur hec tria festa ste-
phani Johis et innocentū sb vno natiuita-
tis dnice gaudio recolit eccl'ia. Rndet Ber.
in smone de innocentibꝫ dicēs. Christ⁹ nat⁹
est in hūc mundū et pati p nobis voluit. p-
pter qd iohānes baptista dixit eū agnū imo
landū Joh. i. Ecce agnus dei q tollit peccata
mūdi. Et p se dixit Luc. vij. Oportuit filiū
hois mlta pati et rprobari a generatōe hac
Et Joh. xv. Nō est suus maior dno suo. si
me psecuti sunt et vos psequent. Ex qbꝫ q-
dem verbis elicit oēs fideles passuros. De
quo et apls. ij. Thimo. iij. Omnes q pie vo
lunt viuere in xpo iesu psecutōz patient. et p
ꝯseqns fore martires. Innuit igit eccl'ia in
his tribus festiuitatibꝫ triplex martiriū Pri
mū est volūtatis et operis. sicut beati stepha
ni. qui fuit pmus martir post xpi resurrectōz
⁊ ascensionē. Hinc est q statim post natiuita
tem xpi sancta mater eccl'ia ordiauit die san
cti stephani. quia dies martirij sanctoz dici
tur dies natalis eorū. De quo Fulgenti⁹ in
smone. Heri xps nat⁹ ē in mūdū vt hodie
stephanus nasceret in celo. Scdm ē martiri
um volūtatis ⁊ nō opis. sicut iohis euāgeli
ste. q pat⁹ erat p xpo oīa supplicia sustinere.
nō tn actu sustinuit. Bern. in smōe de inno-
centibꝫ dicit. q in pace vitā finiuit diuini cō
silij fuit. sicut ipe dixit Joh. vl. Sic eū volo
manere donec veniā. Et quia min⁹ ē pati vo
luntate tm qz actu et volūtate. ideo ecclesia
post diez sancti stephani ordiauit die sancti
iohānis euāgeliste. Terciū martiriū ē operis
⁊ nō volūtatis. Sic pueri innocētes vsuz ra
tionis nō habentes passi sunt. q deū nō loqn
do sed moriēdo cū sanguine suo cōfessi sunt.
de quibꝫ thema. Occidit oēs pueros. In
summa euāgelij duo innuunt. Primo ange
lica ammonitio. secundo tirannica psecutio.
Primū patet in principio. scdm ibi. occidit

oēs pueros. De ꝑmo dicit. Angel⁹ dñi apparuit in somnis ioseph. Jō i somnis vt cognosceret ꝙ idē essz angelus q̄ prius apparuit ei ante natiuitatē pueri. Mat. i. ¶ Q Pro quo sciendū i somnis accidūt mlte apparitōes et visiōes. aliqñ delectabiles. aliqñ tristes. et homies ex his volūt diuinare hoc vel illud bonū aut malū cōsequendū qđ nō est faciendū. Ratio qz dicit Aug⁹. de spiritu z aīa. Somniū est figuris tectū. z sine interptatōne intelligi nō ꝑt Nam multa sunt genera somnioꝝ. q̄ vt dicit Jsiđ. li. iij. đ sū. bo. ex diūsis qualitatibz oriunt. Quedā ex saturitate z maceratōe occurrūt. Scđo q̄dam ex ꝑuia cogitatōe. Nam vt dicit Jsiđ. Seꝑ que in die cogitam⁹ in nocte cognoscim⁹. Tercio ex diabolica illusiōe. Uñ Jsiđ. Non nulle visiōes spirituū demoniacoꝝ sunt illusiōes. qualis fuit visio vxoris pilati. Mat. xxvij. Multa passa sum ꝑ visum ꝓp eum. nihil tibi et iusto illi. vbi diabol⁹ volebat impedire christi passiōem. z ꝑ cōsequns nostram redemptōnē. Quarto ex supernoꝝ reuelatōe vt ioseph Gene. xli. q̄ exposuit somniū pharaōi. ꝓpter qđ ꝑficitur dñs ac ꝓpositꝰ totius egipti. Quinto pmixte oriunt. s. ex cogitatione et illusiōe. Sexto ex corpis dispositōne. vt qñ q̄s somniat ꝺmedere dulcia signū ē ꝙ flecma dulce domiñat. sanguine⁹ somniat aerea z lera. melancolic⁹ terrea z tristia. coleric⁹ ignea. flecmaticus fluuios nues z aquatica Septio ex corpoꝝ celestiū impressiōe. qñ virtus motuū superioꝝ puenit ad imaginatōez tunc imaginant in eis imagies illoꝝ effectuum ad quos motus celestes disponūt. ꝑm ꝙ virtus imprimēs ē fortioꝝ vel ꝺbiliꝰ. z ꝑm ꝙ virtus recipiens est magis vel minus disposita. z ꝑm ꝙ magis quieta ab alijs occupationibz. Jdeo hmōi futura sciunt in dormiendo quādo aīa vacat ab exterioribz motibus. Et ꝑcipue in nocte circa horā digestionis cōplete. Et ꝑ hunc modū quedā aīalia cognoscūt futura. sicut pisces tēpestatem pnūciant motibz suis. et in multis alijs aīalibz. qz imaginatōnes eoꝝ magis ꝺere sunt q̄z humane ꝓpter multiplices motus rōis. ideo magis disposite sunt ad impssiones celi q̄z homines. Octauo oriunt somnia ex cerebri ꝑturbatōe. vt patet in indispositis ad frenesim et patientibz. q̄ mira somniāt z laudita ꝑm vaporē cellulā fantasticā inficiētem vl immutantē ipa somnia inficiunt z immutant. Nono oriunt somnia ex sanguinis infectōe. q̄ eni corruptū habēt sanguinē somniant se ambulare ꝑ loca immūda. Jdeo Jsidoꝰ ibidē. ex diuersis imaginatōnū q̄litatibus oriunt. tñ vnde veniāt raro ꝺsideratur. q̄ eis credere nō ē opus. ne forte sathanas in angelū lucis se trāsformās fraude erroꝝ ꝺcipiat. Jdeo Ecci. xxxiij. Multos errare fecerunt somnia. z exciderūt sperātes i illis. De talibz scribit in canone. xxvi. q. v. Episcopi. vbi dicit. Stult⁹ z ebes est q̄ oīa q̄ in spū fiunt i corpe accidere arbitret. Subdit. Nā qui talia credit fidē ꝑdit. qui aūt rectā fidē nō habet hic nō est eius. sed illi⁹ in quē credidit. id ē. diaboli Jdeo phibet credulitas illorum Leuit. xix. Non obseruabitis somnia. Ratio Jsiđ. li. iij. ꝺ sum. bo. Demōes vt fallant et illudant aliqñ vera pnūciant. Et subdit ibidē. Electi si hmōi visiōibz ꝺmouent mox tñ euigilantes illusiōem vanitatis ꝺspiciūt. intentionē suā ꝓtinus ad dēū cōuertunt. hec ille. Jdeo Latho. Somnia ne cures. quia scribit Eccli. xxxiij. Somnia ext olūt imprudētes. q̄si q̄ apphēdit vmbrā et psequit ventū. sic et q̄ attendit ad visa mēdacia. Et tantū sup ist⁹ ꝙ bo. Angelus dñi apparuit in somnis ioseph dicēs. Surge et accipe puez z matrē eius. z fuge in egiptū. propter tres causas in primo sermōe ꝺ innocentib⁹ dictas. ¶ Adhuc sunt due cause ꝓpter quas fugit in egiptū z nō in aliam regionē. Prima causa est ꝓpter egipti sanationē. Unde Jsa. xix. Et ꝑcutiet dñs egiptuz plaga et sanabit eā. et reuertēt egiptij ad dominū. z placabit eis z sanabit eos. Uñ Chrisost. sup Mat. Recordat⁹ ē dñs qz mala fecit sup egiptū. filiū suū mittit vt plagas egipti sua sanaret medicina. Hec mutatio dextre excelsi. vt populus q̄ ante fuit ꝑsecutoꝝ populi primogeniti postea fieret custos filij vnigeniti. Secunda causa intrauit egiptū ꝓpter future religiōis pfiguratōnem. qz christiana religio in tantū viguit ibi vt ceteris cōfusionē induceret. sicut dicit Hierem. ij. Ab egipto cōfunderis. qz multi sancti fuerūt ꝺ egipto arduā christianā vitā ducētes. vt sanctus Anthonius. sancta Maria egiptiaca. z ceteri. Chrisꝰ. Qui prius populo ꝺi violēter dñati sunt. isti cū ꝺuotōe ꝺo seruierunt. vt iam nō irent ad mare rubrū ꝺmergendi. sed vocarent ad aquas baptismatis viuificandi. Unde Jsa. xix. Clamabunt ad dñm a facie tribulantis. et mittet eis saluatoꝝ z ꝓpugnatoꝝ vt liberet eos. Jdeo Aug. i ser-

mone. Aliquãdo moyses in egipto pfidis clauserat diẽ. illuc christus aduenies sedentibꝫ in tenebris reddidit clarissimã lucẽ. Et sbdit. Et esto ibi vsqꝫdũ dicã tibi. s. septẽ annis. Futurũ est enĩ vt herodes querat puerꝫ ad pdendũ eum ¶ Mystice dic̃ Leo papa. Deus in nobis p affectũ cõcipit. s. boni operis. et per effectũ nascit. ⁊ p pfectũ. i. augmentũ ꝛtutũ nutrit et crescit. Sꝫ qñ Herodes. i. diabol⁹ h̃ attendit tũc q̃rit perdere eum. Unde Berñ. Quicũq; a deo diligitur a diabolo impugnat. Hui⁹ figurã habemus .iij. Regũ. v. Philistei audiẽtes q̃ dauid essꝫ vnctus in regẽ ascenderũt vniuersi vt querẽt dauid ad perdendũ. Huic simile habet Apoca. xij. Draco stetit ante mulierẽ que paritura erat vt cũ pareret filiũ deuoraret.

¶ Spiritualiter. Draco. i. diabol⁹ obseruator callidus quãdo opa bona agimus q̃rit quõ resistat ⁊ occidat. Nã nulla est virtus que nõ impugnatur a vicio ꝛtrario. De quo habet i glo. Nume. xij. Uirtus si ꝛtrietatẽ nõ haberet nõ clarescceret. Ideo vt simus cauti hortat aplus Petr⁹ in canonica .i. Petri. v. Uigilate fratres quoniã aduersarius vester diabol⁹ die ac nocte circuit q̃rens quem deuoret. Sed angelus dñi apparuit i somnis. hoc fit quãdo hõ existit i diligẽti cõsideratõe suũpius ⁊ ppie salutis. tunc meretur diuinam gratiã ipm erudientẽ. quia dicit Aug. in lib. de penitentia. Semp̃ psto ẽ gra si nõ fuerit repulsa. ⁊ de periculis immunẽ tibꝫ informat. De q̃ Job. xxxij. Inspiratio omipotentis dat intelligentiã. Nã herodes habuit dulcia verba ⁊ falsam intentõez. Et sic diabol⁹ sub specie boni querit nos inducere ad malũ. De quo aplus .ij. Chor. xi. Sathanas trãsfigurat se in angelũ lucis. Bre. Sepe vicia virtutũ specie assumunt. xli. dis. sepe Sed dicit psal. xc. Angelis suis mãdauit de te vt custodiant te in omnibꝫ vijs tuis id ẽ aspirat tibi p ãgelũ. Surge. s. a mala cogitatõne et imaginatõe qua te impugnat diabolus. ⁊ accipe puerꝫ. i. ppende ꝛsciẽtie puritatem q̃ iocunda sit in aia. De quo Sene. Nunq; nascit vera letitia nisi ex pura ꝛsciẽtia. Berñ. Si terrebit mundus. terret te diabol⁹. impugnat caro. illa sp est secura. Et accipe etiã matrẽ. i. gratiã assistentẽ. quia sine g̃tia nõ possumus pstere in cõscientie puritate. De quo scrus Tho. li. iij. contra gentiles. Indiget homo gratie dei auxilio vt perseueret in bono. Ideo. i. ad Chor. xv. Gratia dei sum id quod sum. Ipa est mãter puritatis. Richar. Quid purgat et cõseruat cordis ũtima nisi dei gratia. Dis habitis fugel egiptum. Egiptus interptatur tenebra. i. vade ad tenebras peccatorꝫ. De quibꝫ aplus Rom. xiij. Abijciamus opera tenebrarũ ¶ U Esto ibi. s. septem annis. hoc est. attẽde ⁊ cõsidera vniuersa mala que tibi intulerit vicia tua. Et sunt septẽ. Primũ malũ quasi p m⁹ annus dei est hostilitas. Unũ Eccli. xij. Altissimus odio habꝫ peccatores. Nam si deus peccatũ nõ odiret. nunq; tot milia angelorũ p peccato cogitatõis de celo repulisset. Itez nunq; primos pentes ⁊ totũ gen⁹ hũanum in ipis de paradiso expulisꝫ. nec hmõi miserijs multiplicibꝫ afflixisset. Itẽ si non odiret peccatũ nunq; totũ mũdũ octo aiabꝫ demptis p semine reseruatis diluuio delesset. Idcirco peccare quidẽ nihil aliud est nisi deũ offendere saltẽ mortalit. Et Piero. Offenso deo nulla est loci religio. q; scribit Sap. xiij. Odio sunt deo impi⁹ et impietas eius. Secundus malũ quasi secũdus annus est omniũ bonorũ operũ inualiditas. De quo Ezech. xviij. Si se auerterit iustus a iustitia ⁊ fecerit iniq̃tatem omnes iustitie ei⁹ nõ recordabũtur. quia peccator in mortali nõ est in dei caritate. ⁊ dicit Grego. Qui nõ est in caritate bonũ qđ agit perdit. scz quo ad remuneratiõem regni celestis. licz al's remunerat tempaliter sed nõ in ppetua vita eternaliter. Jõ scribit Eccles. ix. Qui in vno offenderit multa bona pdet ⁊c. Terciũ malũ quasi tercius ann⁹ est cõscientie penalitas. De quo Aug⁹. Dñe dixisti ⁊ ita est q̃ omnis inordinat⁹ animus sibijpi est pena. s. ppter remorsum cõscientie. Sap. iij. Uenient in cogitatõne peccatorum suorũ timidi. Seneca. Nihil ita timidũ facit animũ sicut reprehensibilis cõscientia propter peccatũ. Quartũ malũ quasi quart⁹ annus est status periculositas. Joel. ij. Quis scit si cõuertat ⁊ ignoscat deus. Nã peccator habet se sicut piscis intrãs hamũ per se. exire autẽ per se nõ potest. sic pctõr a seipo sine g̃tie dei auxilio nõ pt penitere. De quo Aug. in lib. de penitentia. Uere penitere nõ est hominis sz dei gre. Ideo scribit Osee. xiij. Perditio tua ex te. saluatio autẽ ex me. Idcirco hunc piculosum statũ debem⁹ cauere. Eccli. xxi. Quasi a facie colubri fuge peccata. Rõ Eccli. iij. Qui amat periculum pibit in illo.

Quintũ malũ quasi quintus ann⁹ est aie captiuitas. Prouer. v. Iniq̃tates sue capi-

unt impiũ. ꝛ funibꝫ peccatorũ suorũ q̃sq̃ cõ stringit. Et in his funibꝫ ducet te in carcerẽ infernalẽ. Athanasi⁹. Qui mala egerũt ibũt in ignem eternũ. Septuz malũ quasi sext⁹ ann⁹ ẽ aie mortalitas .qz mors aie sequitur istam captiuitatẽ. Ezech. xviij. Alia que pec cauerit ipa morietr. Sap. xvi. Nõ p malitiã occidit animã suam .licz corpus vnit tamẽ aĩa mortua est corã deo. Aug⁹. Uita aie de⁹ est. et qui se sepat ab eo mortuus est. Sic ẽ oĩs pctõz in mortali. Isa. lix. Iniq̃tates vre diuiserunt inter vos et deũ. Et p oseq̃ns tra dũt animã in mortẽ. Rõ ad Ro. vi. Stipẽdia peccati mors est. Septimũ malũ quasi septimus annus est dãnatõis eternalitas. ps. v. Odisti omnes q̃ operantur iniq̃tatẽ. pdes omnes qui loquũtur mendaciũ. Glo. si nõ penitentiã egerint. Luc. xiij. Nisi penitẽtiã egeritis oĩes simul peribit. Mat. vij. Oĩs arbor que nõ facit fructus bonos excidet et in ignẽ mittet. Jõ Ezech. xx. Recorda mini sceler vr̃or. id ẽ. damna sceler. ꝛ displi cebitis vobis in cõspectu vr̃o. qz herodes. id est. diabol⁹ q̃rit occidere puer. i. puritatem anime si nõ recordatus fueris peccati dãna.

¶ Dixi secdo subiũgit tirãnica psecutio dicẽs Herodes irat⁹ ꝛc. mittẽs occidit oĩs pueros q̃ erãt i bethleem. Chrisost. ome. ix. sup Mat. suehit ꝺ eũ dicẽs. Cur irat⁹ es herodes illu sus a magis .nõ cognoscis quoniã diuinus erat partus .nõne tu p̃ncipes sacerdotũ vo casti. nõne scribas cõgregasti. nõne illi tibi p phetã indurerũt h̃ antiq̃tus p̃dicantẽ. nõne vidisti vetera nouis cõsonãtia. s. gẽtil⁹ plebs ꝛ iudaica. Nõne audiuisti qz his mõstrauit stella. illos ꝺo admonuit apparitio angelica ꝛ lux celica. Nõne reuerit⁹ es studiũ barbarorz. nõne ãmirat⁹ es p̃sentiã eorz. nõne ex his omnib⁹ reputare debuisti hec oĩa non esse deceptõis sed diuine ꝟtutis. putas te illũ pdere quẽ deus p̃ducit. O herodes nõ vis eũ regnare in iudea .velis nolis regnabit in celo et in terra. hec ille. ℣ ¶ Sũt pleriq̃ q̃ dicũt herodẽ pessime egisse in occisiõe pue rorz. vt vez est. attamẽ sunt sex genera parẽtũ q̃ occidunt pueros suos. ¶ Primi sunt q̃ sci enter rei sunt q̃ pueri i vtero mr̃is sine bap tismo decedunt. ꝛ h̃ est graue homicidiuz. quia ibi corpus et aĩa occidit. Aug. Mat⁹ est damnũ in amissiõe vni⁹ aie q̃z corporuz mille. Ergo mater q̃ ẽ p̃gnãs sollicitudinem dz hr̃e de illo thesauro quẽ portat i vtero ne fiat occasio dãnatõis illi⁹ pueri. Sil⁹ viri debent parcere mlieribꝫ p̃egnãtibꝫ .nec eas terrere nec turbare nec ꝟberare. imo sibꝫpis ꝟtrahere i comedẽdo ꝛ bibẽdo ꝛ impartiri suis mlieribꝫ p̃gnantibꝫ ꝛ eis fuire. exemplo marie q̃ tribꝫ mensibꝫ fuit cum elisabeth. Sed heu aliq̃ pcutiũt p̃gnãtes. calcãt. trudũt. ipsis maledicũt. ꝛ sic rei erũt in pueris. Similiter peccãt ille mulieres q̃ se sup h̃ remittũt q̃ p̃gnãtes sunt. ꝛ scienter maritos suos offendũt. Sil⁹ gue peccãt ille antiq̃ vetule q̃ alioz sum vel sterilitatẽ pcurãt in aliq̃ mlierem vl̃ ꝟgine. Sil⁹ iste ancille q̃ cũ peccato et scãdalo concipiũt. ꝛ postea p̃pter verecũdiã h̃a nam eos pueros sciẽter occidũt. qd̃ aĩal irr̃onale nõ faceret. ¶ Scdi parẽtes illi q̃ pueros suos nimis diligũt. Sed diceres. nõ de deo puerũ meũ diligere. Rñdet. imo debes puerũ tuũ diligere sed ordinate ifra deũ. Nã ali q̃ pueros suos extra deũ diligũt. ꝛ habẽt maiorẽ ꝓplacẽtiã i puer⁹ q̃z i deo oĩpotẽti. ꝛ pot⁹ videt pueros q̃z deũ. ꝛ sic pl⁹ pueros q̃z deum diligunt. eosdẽ pueros deũ suũ faciũt. Aug. Hoc ab homie colit quod p̃ ceteris diligit. Unde etiã btus Hieron. Quodcũq̃ vnus q̃sq̃ super deũ vel equaliter deo diligit. hoc sibi p deo p̃stituit. Et deus quãdoq̃ ex sua bonitate subtrahit eis illos pueros vt ipi parẽtes corsuũ ecõuerso ad deũ erigãt ꝛ deum diligant. Et ergo est vna ratio quare illi pueri qui sunt multũ affabiles: prudentes ꝛ pulcri cito moriunt. quia parẽtes cũ nimio affectu eos diligũt. ꝛ cũ nimia sollicitudine ẽm cursum mũdi eos nutriunt. ꝛ intẽdũt ex ipis facere magnos dominos .et magnas diuitias cõgregare volunt. nõ curãtes an iuste vl̃ iniuste acq̃rant. Et p̃pter illã sollicitudinez quã habẽt ad pueros obliuiscunt deum ꝛ se ipos negligunt in salute animarz ꝛ dãnãt se ipos. Un̄ Mat. x. Qui amat filiũ vel filiaz pl⁹ q̃z me nõ est me dign⁹. Et filij tales si viderint ꝛ scienter possederint bona male acq̃sita damnant. ꝛ implet illud Mar. xiij. Tradet pater filiũ suũ in mortẽ. ¶ Tercij parentes sunt q̃ iformãt pueros suos i malis. s. chorisare. supbire i vestibꝫ. facie depigere. crispos crines facere. Et ipi pentes rei erũt omnium peccatorũ que ex mala informatõe addiscũt ꝛ postmodũ faciũt. Et sic implebit in parentibꝫ illõ Deute. xxvij. Immolauerũt filios et filias suas demonibꝫ. scz per mala documenta. ¶ Quarti parentes sunt qui pueros non corrigunt cum deliquerũt .cum tamen tenentur. iuxta illud Prouer. xxiij. Noli a puero

subtrahere disciplinā. si enī pcusseris eū v̄ga nō morietur. Tu virga percutis eū. ⁊ aniaz eius de inferno liberabis. Signāter si filij sūt rebelles ⁊ pterui tūc sunt castigādi verberibꝰ Eccī. xxx. Nō des illis potestatē in iuuētute. curua ceruicē eius et tunde latera eius cū infans est ne forte indurēt et nō credat tibi. et erit tibi dolor anie. sicut hely. i. Regū. ij. Qd̄ tractās Rupt⁹ holgot sup lib. Sap̄. dicit. Hely sacerdos ppter negligentiā castigandi filios damnat⁹ est. De quo ⁊ Beda. Hely filios delinq̄ntes ferire noluit. ideo seip̄m apd̄ deum crudeli damnatiōe pcussit. quia cū audiuit archā captā a philisteis ⁊ filios occisos in p̄lio cecidit retrorsum de sella ⁊ expirauit. Ecce q̄z mala dilectio est nō corripe filios. imo magis est odiū Prouer. xiij. Qui parcit virge odit filiū. ¶ Quinti parētes sunt qui malū exemplū p̄bent filijs. ⁊ per hoc spūaliter eos occidūt. Aug⁹. Qui in cōspectu populi male viuit q̄ztū in illo est eum a quo attenditur occidit. Pueri enī illa que vident a parētibus cōmuniter imitant̄ siue bonū siue malū. Si vident eos ieiunare. libēter orare. ecclesiam frequētare. misericordiā exercere. deū timere. pacē cū familia tenere imitātur eos. Si autē vident eos eccl'ie ieiunia soluere. festa nō celebrare. raro eccl'iam visitare. ad tabnas ire. audiūt blasphemare. maledicere. etiam sequunt̄ eos. Et p his malis exēplis filij sequentes damnant̄ ⁊ parētes similiter si nō penitent. Vn̄ Gre. in mora. Tot mortibus q̄s dignus ē quot exēpla prauitatis i posteros transmittit. ¶ Sexti parētes sunt qui res iniustas pueris relinquūt. illi damnant seip̄os similiter et pueros. xiiij. q. vi. Si res reddenda est et nō reddit̄: penitētia nō agit̄ sed simulatur. Aug⁹. Si tenes obolū teneris a diabolo. Et quot denarios male acquisitos pueris relinquūt tot gladijs eos trāsfigunt. Et implebit̄ i eis illd̄ Eccl'i. xli. De p̄re ipio q̄runt̄. i. cōquerūtur filij. quoniā ppter ip̄m dati sunt in opprobriū. s. sempiternū Sign̄ter cum sciēter possident. q̄z faciēs ⁊ ꝯsentiēs eadē pena puniuntur. vt habet̄ in canōe. ij. q. i. notū sit. et. iij. q. iiij. cō sanguineorū. q̄z scribit̄ Eccl'i. xxi. Stuppa collecta sinagoga peccantiū. A ¶ Exemplū legit̄ in lib. d̄ dono timoris. Fuit quidā vir sanct⁹ cui multa fuerunt reuelata secreta. iter cetera vidit hominē in ima flāmaꝝ pstratū. de cui⁹ vtero arbor alta pcedebat. in cuius ramis hoīes suspensi fuerūt. ⁊ a flāma ab imo pcedente durissime diuersimode ⁊ acerrime torq̄bant̄ Et ille q̄ in fundo iacebat magis inter alios torquebatur. Et cū q̄reret ille qui hoc videbat a ductore suo cuiusmodi esset hō ille qui in imo iaceret. ille rn̄dit. Ille q̄ ab imo iacet fuit p̄ncipiū generatōis oīm istoꝝ. ⁊ fuit paup ⁊ per vsuras ⁊ male acq̄sita ditatus est. Alij sunt qui pcesserunt ab eo et torquent̄. q̄z aliqui fuerūt imitatores illi⁹. aliqui possessores iniuste acq̄sitoꝝ bonoꝝ. ⁊ sic simul torq̄ntur. ⁊ s̄m q̄ fuerūt similes in culpa sunt in ꝯsili pena. vt scribit̄ Matth. xiij. Colligite zizania et alligate ea in fasciculos ad ꝯburēduz. B ¶ Item notandū est q̄ festū innocentū et aliorū martirū solēniter ē peragendū Et hoc ppter tria. Primo ppter tp̄us. nam ip̄i p̄mi martires sunt q̄ p christo post ei⁹ natiuitatē martirisati sunt. Nam triplex est martirium Primū voluntatis et operis. sicut beati stephani et laurētij. Secūdū volūtatis et non operis. sicut iohānis euāgeliste. ⁊ bti martini. qui habuerūt voluntatē ⁊ affectū sustinēdi martiriū. q̄zuis non sunt passi. Terciū est martiriū opis et nō volūtatis. sicut pueri innocentes. et vsum ratiōis nō habentes. qui deū nō loquendo sz moriēdo et cū sanguine suo ꝯfessi sunt. Et sic in sanguīe suo baptisati sunt. Et ppter illud triplex martirium illa tria festa sunt imediate post festū natiuitatis instituta. Primo festū sancti stephani qui ē martir voluntate et opere. Post h̄ festū sancti iohannis. qui fuit martir volūtate et nō opere. Tercio festū innocētū qui fuerūt martires opere et nō volūtate. Nam dicit sanct⁹ Thomas. Deus suppleuit in eis per gratiā quod defuit in ratōis efficacia. in eo q̄ ppter christū passi sunt. Secūdo hoc festū innocētum est ꝯmendabile ppter numeꝝ. quia tot sunt q̄ numer⁹ eorū incertus est. Sed eccl'ia pagit numeꝝ eoꝝ s̄m visionē quā vidit sanctus Johānes Apocal'. xiiij. Vidi agnū supra montem sion stantē. ⁊ cū eo. cxliiij. milia habētes nomē eius ⁊ nomē patris ei⁹ scp̄tū in frōtibus suis. Modo si laus et festū vnius sancti est laudabile ⁊ acceptū coram deo. quid tūc laus tot sanctorū innocentū. Et si deus exaudit p̄ces vnius sancti vel homīs vl̄ duoꝝ vl̄ triū i noīe ip̄i⁹ cōgregatorū. q̄d tūc vbi tot sancti sunt simul ꝯgregati. Etiam si honorādus est sanctus vnus. nōne tūc tot milia sanctorū sunt venerandi. Tercio propter locum. quia in bethleem occisi sunt. et in omnibus finibus eius in quibus christ⁹

quesitus est ⁊ fugit. ⁊ beatissima mater eius ⁊ ioseph in exilio positi sunt cū puero iesu in tam tenera etate tē.

In octaua natiuitatis dñi
Sermo xxxi.

¶ Cum ¶ Cum autem venit plenitudo tpis misit de⁹ filiū suum factū ex mliere factū sb lege vt eos q̄ sb lege erāt redimeret. vt adoptōem filiorū dei recipemus. scribit ad Gal. iij. c. et lectū est dñico die p epistolaꝝ officio. ¶ In hbis pmissis tria innuunt. Pmo mittentis benignitas mīatōis. Scdo missi ogruitas legatōis. Tercio missiōis vtilitas fructificatōis. Primū ibi. misit de⁹. scdm ibi. misit filiū suū. tercū ibi. factū ex mliere factū sb lege vt eos q̄ sb lege erāt redimeret. De pmo dicē. At vbi venit plenitudo tpis. ¶ In his hbis ppositis destruit apl's et eradicat triplicem errorē. Pmo iudeoꝝ asserentiū nōdum xpm venisse. ibi. At vbi venit plēitudo tpis. De hꝫ vide supꝫ i pma hebdomada aduēt⁹ q̄ modo erāt iudei vt ceci. Scdo eradicat vesaniā hereticoꝝ dogmatizātiū xpm corp⁹ fantasticū habuisse ⁊ nihil traxisse d̄ ꝧgie. ibi. factū ex mliere. Tercio manicheoꝝ dicentiuꝫ veterē legē a deo nō esse. ibi. factū sub lege

¶ De pmo nota q̄ tps icarnatōis dr tps plenitudis. et hꝫ ppter triplicē repletōꝫ. Pma est repletio uteri virginalis. Luc. i. Aue gra plena tē. Ecce concipies i utero ⁊ paries filiū. Scda ē repletio mētiū fideliū. Actuū. ij. Repleti sunt oēs spūsctō. Tercia ē repletio veteris legis. Matt. v. Nō veni soluere legē sz adimplere. Pma repletio fuit causa secunde. qz nisi vēter ꝧgis replet⁹ fuisset filio dei. corda fideliū nō essent rpleta spūsctō. Secūda repletio fuit cā tercie. qz repletio mētis facit ipletionē legis. Aug. Jō gra spūsscti dat vt lex impleat. vt etiā hr i can. d. 3 se. di. iij. gra Sine spūsscti gra nō possum⁹ implere dei mādata. Idcirco inqt Aug. d̄ spū et lra Lex data ē vt gtia q̄rat. gra ꝧo data ē vt lex impleret

¶ Idcirco tpus gre dr plenitudo tpis propter q̄nq; causas. Primo propter carismatuꝫ largissimā effusiōem. De q̄ Joel. ij. Effundam de spū meo sup omnē carnē. Eze. xxxvij Deducā imbrē in tpe suo. et pluuie bñdictōnis erūt. i. bonoꝝ spūaliū abūdātie. Un tē pus gre 3patur autūno. nā sicut q̄ i hieme germināt ⁊ in vere pullulāt. ⁊ i estate maturant in autūno colligunt. sic que añ legē imstis germinauerūt et in lege pullulauerūt. et sb pphetis ad maturitatē puenerūt tpe gre oīa in xpo colliguntur. Amb. Christ⁹ oīa nob ē. si sitis fons est. si esuris panis est. si infirmari medic⁹ est. si mortē times vita ē. si sapiaz de sideras. in ipo oēs thesauri sapiētie et scie sūt abscōditi. Joh. i. De plenitudine ei⁹ omes accepim⁹. ¶ Secūdo dicitur plēitudo tpis ppter figuraꝝ adimpletōz. quia pcedēs tps vacuū fuerat cōtinēs figuras. i. ad Chor. x. Oīa in figura 3tigebāt illꝫ. nūc aūt veritate adimpleta. Joh. i. Gra et vitas p ihm xpm facta ē. Tercio ppter pmissoꝝ solutōz. q̄cūq; enī in veteri lege sunt pmissa oīa i christo sunt impleta. Un apl's Col. ij. In ipo habitat oīs plenitudo diuinitatis corpal'r. et estis i illo repleti. Coī gra 7 oī pmissiōe facta

Quarto ppter rōnal' creature pfectōez. Un Eph. i. Propposuit in eo. s. filio. i dispēsatōne plenitudis tēporꝫ. i. tpe gre instaurare oīa in xpo q̄ i celis et q̄ i terris sunt. i. angelos 7 homines. qz dū hoiez reducit i gra:in eo supplet ruinā angeloꝝ. p̄g. cix. Judicabit i natiombꝫ implebit ruinas. Quito ppt dcēpti tēporis opletōz. De q̄ Dan. ix. Septuaginta hebdomade abbreuiate. i. regristrate sunt sup ppl'm meū. et sup vrbem tuā sctām. ⁊ cōsummet puaricatio. et finē accipiet peccatū. ⁊ deleat iiquitas ⁊ adducat iustitia sempiterna. ⁊ vngat sctūsscto. Ibi dicit Nico. de lyra. hebdomada nō capit p septē diebꝫ. sz pro septē ānis. Leui. xxv. Numerabis septē hebdomadas septē annoꝝ. Et facūt septuaginta hebdomade annoꝝ. cccc. et nonagīta ānos. mltiplicādo septuaginta p septē Et incepit isti āni a vicesimo āno regni artharerx q̄ dedit licētiā Neemie recdificādi ciuitatē hierusalē. ⁊ terminat ḡrto āno p⁹ xpi passiō. ⁊ sic tps ipletū ē. ¶ Sz dī. qre tādiu xps distulit icarnari. Rndet ppter sex causas. q̄re supra in pma hebdomada aduēt⁹. 6mone. iij. Tunc subdit mittētis benignitas. ibi. Misit de⁹ filiū suū. Nota hꝫ nomē deus aliqñ significat naturā et supponit p eadez. vt cū dr. deus ē eternus. vl' de⁹ creauit oīa. Aliqñ significat naturā ⁊ supponit p psona. vt cū adiū gic ei act⁹ psonalis. vt cū dicitur. deus generat vl' de⁹ generat. vel hmōi. Dic vero significat naturā et supponit p psona patris. ex hoc q̄ dicit. misit filium suū. Eius est filiū mittere cui⁹ est filiū generare. s. soli⁹ patris. Dicit enī magister in. iij. dist. i. Filij

ꝛei missio est ipa incarnatio. eo enī missus est q̄ i forma hoīs visibil' apparuit. O q̄z mag benignitas ⁊ miseratio attendit in incarnatione. Johel'. ij. Cōuertimī ad dñm ꝛeū vestr qm benignus et misericors ē. in eo q̄ filiū misit vt nos in filio patri recōciliaret. Rom. v. Cū inimici essem⁹ recōciliati sum⁹ p sanguinē filij ei⁹. De quo etiā ad Eph. ij. De⁹ q̄ dit ues ē i misericordia ꝓpter nimiā charitatē q̄ dilexit nos cū essem⁹ mortui viuificauit nos in xp̄o. i. Chor. xv. Sicut in adā oēs mori unt. ita et i christo oēs viuificabunt. O magna charitas. Joh. iij. Sic ꝛeus dilexit mūdum vt filiū suū vnigenitū daret. nō angelū. nō ꝓphetā. sed filiū. Dicit Simō ꝛe casia. Sic dilexit ꝛe⁹ p hoiem creatū vt daret filiū suū incarnatū. sic ꝛe⁹ p hoīe. fili⁹ p suo datus ē in redemptiōez. Ro. viij. Proꝓo filio suo nō pꝑcit ꝛe⁹. sz p nob oīb tradidit illū. Ubi exclamat Brego. O inestimabilis dilectio charitatis vt suū redimeres filium tradidisti. ecce in mittēte notat liberalissima benignitas et miseratio Hij Dixi scdo tā gik missi ꝯgruitas legatōis. cū dicit filium. Nota ꝯgruū fuit mittere filiū ad incarnādū ⁊ nō aliā psonā. Hec ꝯgruitas oñdit ex tribus. Prio ex pte pris mittētis. Scdo ex pte filij venientis. Tercio ex pte hoīs indigētis. Prio ex pte pris mittētis duplici rōe. Prio ratōne paterne manifestatōis. q̄z enī filius est ꝛbum pris sic pcedit ab ipo vt pr se manifestat per ipm. et ideo sicut ad exp̄ssionē intentōis et cōceptōis mental' ꝛbum intelligibile copulat voci sensibili. sic ad pfne manifestatis exp̄ssionē congruū fuit vt fili⁹ q̄ est ꝛbum pris vniret carni humane per qđ se pr manifestaret. et vt ꝛe⁹ pater q̄ se in enigmate insinuauerat p oracula ꝓphetar in fine temꝓrū se manifestaret per filiū ⁊ ꝓpriū ꝛbuz. Hoc ē qđ dicit apl's Hebre. i. Multifarie multisq̄ modis olim ꝛe⁹ loquens patribꝫ i ꝓphetis. nouissimis diebꝫ istis locut⁹ ē nobis in filio suo. Hoc etiā dicit fili⁹ pri Joh. xvij. Pr manifestaui nomē tuū hoīb q̄s dedisti mihi ⁊c. Pater clarifica filiū tuū vt filius tu⁹ clarificet te. Exquo igik op⁹ icarnatōnis erat ad manifestatōem diuitatis. iō magis ꝯgruū erat vt illa psona carnē assumeret vt dicit mgr in. iij. di. i. q̄ pcedit a pre et q̄ est ab alio q̄z q̄ est a nullo. Procedit enī a pre ꝑ modū ꝛbi exp̄ssi. Joh. i. Uerbū erat apd ꝛeū ⁊ ꝛeus erat ꝛbū. Et hoc ꝛbū caro factū est. Scdo ꝯgruit rōe pfne coopatiōis. q̄z omia opatur pater per filiū. Joh. i. Oia per ipm facta sunt. Jō oia q̄cūq̄z pater facit hec ⁊ filius Joh. v. silr facit. vt dicit Aug. in li. de trini. ⁊ mgr in. iij. di. i. Opa trinitatis sunt indiuisa. Et sic ipam incarnatōez licz tota trinitas ē opata. tn sol⁹ filius carnē assumpsit. Et congruū fuit vt oia reparent p ꝛbū icarnatū. sic ꝛeus pr p ꝛbū increatū oia creauit. Ephe. i. Proposuit oia i xp̄o instaurare. Et ideo dicit Joh. v. Opa q̄ dedit mihi pr meus vt faciā ipa testimoniū phibent de me. q̄z pr misit me Exq̄ igik opus icarnatōis erat ad repatōem operꝫ diuinorꝫ. ꝯgruebat q̄ ille incarnar⁹ ē ⁊ missus p quē oia sunt pducta. Scdo ꝯgruū fuit ex pte filij venientis. Illa cōgruitas in ipso ostendit duplici rōe. Prio rōe exp̄sse similatōis. q̄z enī fili⁹ est exp̄ssa pris imago. vt scribitur Sap. vij. Cādor ē lucis eterne. ⁊ Col'. i. Qui est imago ꝛei invisibil' pmogenit⁹. cōgruū erat vt per ipm hūanitatis assumptio fieret. vt q̄z hō assumptibil' erat rōe dignitatis imaginis per quā assimilaret ꝛeo. sic scribit Bene. i. Fecit ꝛeus hominē ad imaginez suā. ꝛecens erat vt magis per illā psonā assumeret hūanitas et vniret ꝛeo que ē exp̄ssa patris imago. vt imago creata q̄ ē hō vniret ꝛeo per imaginē increatā q̄ ē filiu⁹. Hoc videtur dicere apl's ad Ro. viij. Quos pdestinauit ꝯformes fieri imagis filij sui. s. p memoriam intelligētiā et volūtatē. Exq̄ igik op⁹ incarnatiōis ad h̄ erat vt vniret hō ꝛeo q̄ erat imago ꝛei creata. ꝯgruū erat vt ille carnē assumeret q̄ ē imago pris icreata. s. filij. Secūdo rōe eterne generatōis. q̄z ipe fili⁹ est a pre eternaliter genit⁹. ps. ij. Ego hodie genui te. id ē. ab eterno. Congruū igik erat vt ille idez qui erat eternaliter genit⁹ a patre ipe in tpe nasceret. iuxta illud Isa. ix. Paruul⁹ nat⁹ est nobis. s. temꝑaliter. ⁊ filius datus est nobis. s. q̄ natus est eternaliter. ⁊ Luc. i. Et filij altissimi vocabit. Mat. xxvij. Uere filius ꝛei erat iste. Propter hoc dicit Aug⁹. Filius ꝛei non q̄siuit nisi mrem in terris. q̄z illū habebat. s. prem in celis. Itē ne duo filij essent i trinitate creata. si vn⁹ generaret ex pre. alius ex mre. iō magis ꝛecuit filiū incarnari ⁊ in carnē mitti Dicit enī mgr in. iij. sententiarꝫ. di. i. Si enī pr in carnē venisset ab alio esse putaret. Si enim spūsctūs incarnatus fuisset alius filius putaret ab alio esse. ideo spūsctūs incarnat⁹ nō est. vt ille q̄ erat in diuinitate ꝛei filius fieret in humanitate virginis filius. Non ergo pater nec spūsanctus carnem induit ne

alius esset in diuinitate filius alius in humanitate. et ne idem esset pater et filius si de⁹ pater de⁹ homine nasceretur. Cum igit⁹ opus incarnationis ad hoc erat vt de⁹ nasceret ex homine congruum fuit vt ille ex homine nasceret in tpe q̄ ex patre natus erat ante tpa. et ideo filius missus est. ¶ Tercio ex parte hois indigentis ostenditur maior congruitas veniendi in filio duplici rōe. Primo rōe p̄ marie transgressiōis. quia dicit sctus Tho. p te. iij. q. iij. ar. v. Peccatum primorum parentum erat de appetitu sciētie et sapiētie dei. volentes esse sicut dij sciētes bonum et malum. Modo sapiētia attribuit filio. i. Chor. i. Dei virtus et sapiētia. Ideo solus filius humanam naturam assumpsit ordine congruo. Ideo potuit dicere illud Jone. i. Propter me orta est tempestas mittite me in mare. i. in mundum. Jō dicit ad Ro. viij. Proprio filio suo nō pepercit de⁹. Exq̄ opus incarnationis erat ad hoc vt lapsus humanus expiaret congrue filius missus est. cum delictum fuit ex appetitu sapie: q̄ attribuit filio. Etiā expiatio huius peccati debebat esse per mediatoris supplicatiōem et obedientiā. Et magis congruebat filio supplicare patri et obedire. iō conuenienter filius missus est. Secōo rōe plenarie ḡtificatōis. quia enim fm rectum ordinē infima per media reducūt ad summa. cum opus incarnationis ad hoc ordinat vt q̄ eramus serui efficeremur liberi. Fm illud Joh. i. Dedit eis potātē filios dei fieri. congruum fuit vt ab illo liberaremur a futute peccati. et efficeremur filij per gratiam q̄ erat filius per naturā. Joh. viij. Si filius vos liberauerit veri liberi eritis. Aug⁹. Ut hō nasceret ex deo primo ex homine natus est de⁹. Cum enim essem⁹ extranei cōgruum fuit vt in hereditatē introduceremur per filium. Dicit q̄ apl⁹s Col. i. Trāstulit in regnum filij dilectōis sue in quo habem⁹ redemptōem et remissiōez pcōz. Dixi tercio innuitur missiōis vtilitas fructificatōis. cum sbdit. factum ex mliere factum sub lege vt eos q̄ sub lege erāt redimeret. Fuit enim ista missio fructuosissima. qz missus est ad nos dei filius vt nobis opa peti et diaboli dissiparet. vt dicit Johes in canonica. i. Joh. iij. In hoc apparuit dei filius vt dissoluat opa diaboli. ¶ Peccatum aūt qđ introductum est diabolo suggerēte octo intulit dāna q̄ per dei filium repanē. Primo vulnerauit integritatē nature. Secōo puauit vitacitatez gre. Tercio elōgauit felicitatē glorie. Quarto pcurauit atrocitatē pene. Quinto debilitauit facultatē potentie. Sexto obnubilauit claritatē intelligētie. Septio augmētauit prauitatē concupiscētie. Octauo generauit ariditatez malicie. Sz ꝯ oīa ista dei filius missus est vt dissolueret opa peti. et homine redimeret ab oibus his malis. ¶ Primo vulnerauit integritatē nature. Lu. x. Jō q̄dā. i. genus humanum descēdit ab hierlm in hiericho. i. de statu iusticie in statū culpe. et incidit in latrōes. i. in manus diaboli. plagis impositis vulnerauit eum semiuiuo relicto. Sz venit sacerdos. viso illo pterijt. Sitr et leuita vidit eum et ptrāsijt. qz nullus nec in lege nature nec scripture erat q̄ vulnera anīe sanare poterat nisi samaritanus. i. chriſt⁹ aīe nre custos appropinquās in sua būdicta incarnatōe alligauit vulnera per suā doctrinā. et infudit oleum misericordie et vinum iusticie. et imposuit in iumētum suum. i. corpus suum. i. Pe. ij. Tulit peccata nra in corpe suo super lignum. Ipse curauit vulnera aīe et repauit integritatē nature egrotātis p medicinā passiōis sue. Isa. liij. Vere lāguores nros ipe tulit et pctā nra ipe portauit. cuius liuore sanati sum⁹. De quo ps. cvi. Misit v̄bum suum et sanauit eos. Et Sap. xvi. Neq; herba neq; malagma sanauit eos. sz tuus dne sermo q̄ sanat oīa. ps. cij. Qui sanat oēs infirmitates tuas. ¶ Secōo peti puauit viuacitatē gre et induxit mortem anie. ad Ro vi. Stipendia peti mors est. Jaco. i. Peccatum cum cōsummatum fuerit generat mortē. Sap. xvi. Homo per malicia occidit aīam suam. Et sic omnes eram⁹ mortui in aia per peccatum ade. De quo ad Rom. v. Per vnum hoiem intrauit peti in mundum. et p peti mors. et ita in omnes hoies mors ptransijt. Sz ꝯ hoc missus est dei filius in incarnatōne vt restitueret vitā gre. De q̄. i. Joh. iij. In hoc apparuit charitas dei qm filium suum misit in hunc mundum vt viuamus per eum. Nec est vita gre quā p xpm accepim⁹. sicut ipe dixit Joha. x. Ego veni vt vitā habeāt et abūdantius habeāt. habeāt. s. hic in gra. et abūdantius in glia. Joha. iij. Misit de⁹ filium suum in mundum vt saluetur mundus per ipm. Lu. ix. Nō venit filius hois aias perdere sed saluare. ¶ Tercio peti elōgauit felicitatē glie. In figura illi⁹ parētes nostri eiecti sunt postq̄ peccauerunt de paradiso. Gene. iij. Eiecit deus hoiem de paradiso voluptatis. et collocauit ante paradisum cherubin. s. angelica custodia ad custodiendā eam. sez ne homo inde eiect⁹ posset illuc redire. ad designandum q̄ a paradiso celesti elongatus ac eiectus esset propter peccatum. Apocalipsis. xxi. Nihil coinquinatum intrabit. Contra hoc missus est filius

in incarnatõne ad recuperãdũ felicitatẽ gl'ie. Heb.x. Habẽtes fiduciã in itroitu sctõꝝ in sanguine xpi. Nam sicut adã p peccatũ cele ste regnũ nob clausit.sic xps p passiõez suam nob aperuit. Isa.xxij. Dabo clauẽ dom⁹ da/uid sup humeꝝ ei⁹. Damas. Crux xpi clauis padisi. Dicit enim Aug. de victoria xpiana. Si beneficiũ passiõis ãbesset nemo ad deuꝝ spem habere posset. qz dic mgr in.iij. sentẽtia rũ. di.xvij. De⁹ creauit vt ppter pctm hõ ñ intromutteret i padisum nisi tãta hũilitas es set in vno hoie reperta que oib⁹ hoib⁹ pfice re potuisset. sicut tãta supbia in vno hoie fu it que oib⁹ hoib⁹ nocuit. Et illa i nullo ho/mine fuit reperta nisi i xpo iesu dei filio .q̃ exi/naniuit semetipꝝ formã fui accipiẽs .ille hu militate passiõis sue celũ aperuit qõ supbia ade clausit. De quo mgr in.iij. dis.iij. Nec circũcisio nec baptismus aperuit aditũ regni celestis sz hostia salutaris. De q̃ canit eccl'ia O salutarꝝ hostia q̃ celi pãdis ostia. Quar to peccatũ pcurauit atrociratẽ pene.nã si nõ fuisset culpa nulla fuisset pena De q̃ Grego. Si nõ adesset iniq̃tas nulla noceret aduersi/tas. De q̃ et Isid. Si hõ innocenter viueret ignis eũ nõ vreret. aqua nõ submergeret. ñ spinaꝝ aculei nocerẽt. nec oia q̃ nocẽt morta lib⁹ eũ impedirẽt. Sed oia penalia habẽt oꝛ tũ a culpa. Ad amouendã igit penã missus est dei fili⁹ in carnez. sicut enĩ p ipm restituit gl'ia. z sic p ipm tollit pena. Cui⁹ enĩ ẽ btifica re in gl'ia .eius est liberare a pena z a miseria redimere. s. ipius dei filij i assumpta carne. Jo han. viij. Si fili⁹ vos liberauerit veri liberi eritis. Nã per penã passiõis ei⁹ et effusionez sanguinis liberati z redempti sum⁹ ab obli/gatiõe pene. i. Pe. i. Nõ coꝛruptibilib⁹ auro z argẽto liberati estis. sz sanguie agni incon tamiati. Hũc missiõis fructũ exponit ps. cx. dicẽs. Redẽptiõnez misit dñs ppl'o suo. i. Joh. iij. In hẽ ẽ charitas dei i nob qm̃ misit filiũ suũ i ppiciatiõꝝ p pctis nr̃is. i. i deletiõez penaꝝ debitaꝝ p pctis nr̃is. De q̃ z apl's ad Ro. v. Si cũ adhuc pctiõres essem⁹ xps pro nob mortu⁹ ẽ. multo magis nũc iustificati i sanguine ipi⁹ salui erimus a pena eterna per ipm. dicit Lyra in glo. Quito peccatũ de bilitauit facultatẽ potẽtie. qz demerito culpe debilitata est potẽtia ad opandũ bonũ et ad pliãdũ ɔ malũ. eo q̃ aia elongat p peccatum a potẽtia dei vigoratis z roborãtis .ppter qõ dicit apl's Ro. vij. Velle adiacet mihi. pfice re aũt bonũ nõ inuenio. Jdeo missus est dei filius in incarnatõe vt nos roboraret in pliã do z laborãdo. Hũc missiõis fructũ exp̃ mit ps. lvi. Misit d̃ celo z liberauit me. dedit i op probriũ ɔculcãtes me. Per ipm enĩ debilita ta est ptas diaboli que ẽ ad ipugnãdũ. i. ad Ebꝛ. x. Fidel' de⁹ q̃ nõ patiet vos tẽptari vl tra id qõd potestis. sed facit cũ tẽptatiõe puẽ tum. i. fortutis augmẽtũ. Piero. Debil' est ho stis q̃ nõ pt vincere nisi volentẽ. Jtẽ etiã per ipm dei filiũ incarnatũ roborata est potẽtia z facultas ad bene operãdũ. Ipe est d̃ q̃ dꝛ Isa. xl. qui dat lasso virtutez et robur. Sic dedit fortitudinẽ beato paulo. de qua dicit Phil'. iiij. Omnia possum i eo q̃ me ɔfortat. Se pto peccatũ obnubilauit claritatẽ intelligen/tie. Sap. ij. Excecauit eos malicia eoꝝ. s. q̃ nõ ɔgscerẽt defectũ eoꝝ. Sopho. i. Ambula uerũt vt ceci qz dño peccauerũt. ps. lxxxi. Ne scierũt neq̃ intellexerũt: i tenebris ambulãt Glo. Nesciert dñm neq̃ intellexerũt seipos Jdeo exclamat Aug. sup tales dicẽs. Ue ce cis ocul' q̃ te eternũ lumẽ nõ videt. de tenebꝛs ad tenebꝛas vadũt z nesciunt vbi coꝛruũt. Jõ missus ẽ dei filius i carne ad illuminãdũ tenebrositatẽ intelligẽtie ignorãtis. Hoc de siderabat Zacharias pr̃ ioh̃is baptiste Lu. i. Illumĩare hꝭ q̃ i tenebꝛis z i vmbra mor tis sedent. Sil'z et dauid petiuit hũc fructũ missiõis dicẽs ps. xlij. Emitte lucẽ tuã z ve ritatẽ tuã. Hec lux z v̄itas ẽ xps q̃ dic Joh. viij. Ego sum lux mũdi. z Joh. xiij. Ego sũ via v̄itas et vita Uia inobliq̃bil'. veritas i fallibilis. vita interminabil'. Ipe enĩ ẽ lux ve ra illuminãs omnẽ hoiez venientẽ i hũc mũ dum. De qua scribit Isa. xlij. Dedi te i lucẽ gentiũ vt aperires oculos cecoꝝ. Jõ dic Au/gust. sup ioh. Incarnatio christi ẽ colliriũ d̃ quo illumiant oculi nr̃i vt videre possumus maiestatẽ per ei⁹ hũanitatẽ. Nam vt v̄bum caro factũ est medicamentũ nob factũ .vt qz de terra excecabamur de ẽa sanaremur. Clama igit cum ps. xij. Illumĩa oc'os meos ne vnq̃ obdormiã in morte. Septio pcm augmẽtauit prauitatẽ cõcupiscẽtie q̃ proni sumus ad malũ. Ben. viij. Sẽsus z cogita tio hoĩs ab adolescẽtia pna sunt ad maluꝝ. Sz vñ oꝛit h̃ nisi ex pctõ p qõd natura ẽ coꝛ rupta. Sap. ix. Coꝛpus qõd coꝛrũpit aggra uat aiaꝝ. Jdeo Aug⁹. Sola pctã nocẽt nr̃e nature. Und̃ ifirmitas ad bonũ prona ad malũ nisi a pctõ habet oꝛtũ. Et de tali ɔcupi scẽtia mali ɔquerit aplus Rom. vij. Uideo aliã legem i membꝛis meis repugnantẽ legi

mētis mee et captiuantem me ī lege pcati. Infelix ego hō qs me liberabit ḋ corpe mortis hui⁹. Rñdet. gr̄a dei p ih̄m xp̄m dñm nostrū. Nā p gr̄az xp̄i ɔcupiscētia ē diminuta. qz dū gr̄a mētē replet q̄ p ip̄m facta ē sensualitatē refrenat. vt dic̄ Ber. ḋ libero arbitrio Ubi gr̄a ingredit potestas pcati minuitur Hūc missiōis fructū petiuit p̄s. cxliij. Emitte manū tuam de alto eripe me ⁊ libera me de aquis multis. Aque iste sunt fluct⁹ ɔcupiscētie. de q̄ p̄s. lxviij. Saluū me fac de⁹ q̄m intrauerūt aque. s. ɔcupiscēte vsq; ad aiaz meam. A q̄bꝫ liberamur p gr̄az xp̄i. vt dic̄ apl's Ro. viij. Deus filiū suū mittēs ī similitudinē carnis pcati. ⁊ de pctō. i. hostia pro pcato dānauit pctm̄ in carne. i. vicit diabolū ⁊ debilitauit fomitē. ¶ Octauo generauit ariditatē malicie. i. indurauit hominē in malicia. sic legit ī Exo. vij. ca. Indurauit ē cor pharaōis nō vult dimittere pplm̄ meum vt sacrificet mihi ⁊c. Sed ad h̄ missus ē dei fili⁹ ī incarnatōe ad exterminādū malicie ariditatē idurantē. De qua p̄s. xxi. Aruit tanq; testa vir⁹ mea. Sed sicut cera dura liq̄scit p ignē. ⁊ lutū duz mollescit p aquā. sic corda hoim per malicia indurata p ignitā xp̄i p̄dicatōz et p gr̄e infusionē a sue induratōis ptinacia mollit. Hūc fructū missiōis exp̄mit p̄s. cxlvij. Emittet v̄bū suū et liq̄faciet ea. Audita enī doctrina salutifera ⁊ suscepta gr̄a diuia mollescat cor induratū. dū intellect⁹ illuminat p v̄bū. ⁊ affectus inflāmat per spīritū. De q̄ dicit Ber. sup Cant. Intrās in me v̄bū etnū emolliuit cor meū. et cognoui ei⁹ p̄sentiā. qz ɔpressit affectū viciorz. Et q̄m hec oīa bona fecit christi incarnatio. ideo moyses orauit p ei⁹ aduētu dicēs Exo. iij. Obsecro domine mitte quem missurus es ⁊c.

Sermo xxxij. Ad idem

¶ Si filius et heres p deum. scribit ad Gal. iij. ca. Ubiq; et omni tpe ɔsuetudo ē approbata q̄ filij legitimi hereditatē p̄ris ḋbēt possidere. licz malicia hoim ⁊ potētia rīsistit aliq̄n. tñ deus q̄nq; mirabil'r disponit vt hereditatē perditā veri heredes recuperēt.

¶ Ut recitat mgr̄ in hystoria de Cyro rege persaz. loquens de Abacuc dic̄. q̄ astrages rex persaz habuit vnicā filiā de qua talē habuit somniū. q̄ de genitalibꝫ filie sue orieba vitis que totā occupabat asiā. Et expositū ē sibi a ɔiectoribꝫ se habiturū nepotē ex filia q̄ dñs esset asie. ⁊ ip̄m deijceret ḋ regno. Qđ ne mēs redit filiā suaz militi plebeio. ne fili⁹ ex ea nasceret nobilis ⁊ potēs. Postea filiā pregnantē ascuit. ⁊ filiū ex ea natū cuidā p̄nci/pi tradidit ad occidendū. Qui mist⁹ tradidit paruulū vni pastori ad exponēdū ī nemore vt ibi periret vl' deuoraret a bestijs. Qui cū exposuisset eū ⁊ ī dicasset vxori q̄ ī diebꝫ illis pererat. supplicauit ei mulier vt paruulū ei referret alendū. Cū rediisset pastor ad puerū inuenit canē ei p̄tentē vbera ⁊ a feris ⁊ ab auibꝫ defendentē. Cūq; attulisset ip̄m ad vxorē alluxit ei tanq; diu note. ⁊ vocauit puerū catulū. Qui cū creuit ludendo cū pueris factus est rex pueroz. ⁊ ɔtumaces ac inobediētes sibi grauiter affligebat. Quod ḡuiter ferentes pentes eo⁹ v̄bū detulerūt ad regē ḋ filio pastoris. Quē cū aduocasset rex ⁊ arguret eū q̄ pueros plagasset. ille ītrepid⁹ rñdit se vt regē fecisse. Et admirat⁹ rex q̄dā signa sui generis ī eo vidēs accito pastore secreti⁹ fitatē rei ag̃nit. Uerūtñ timor ei⁹ de nepote mitigatus est. existimās q̄ v̄bū ɔiectoz ī regno pueroz iā ɔpleti esset. Et eidē cui pri⁹ ɔmiserat occidendū cōmisit alendū. nō indicans tñ esse nisi pastoris filiū. ⁊ recipiēs filiū illi⁹ p̄ncipis secretarij occidit et dedit p̄ri ad ɔmedendū. ex eo qua nō obediuit v̄bis ei⁹. ⁊ post h̄ reuelauit ei. Factū est aūt q̄ astrages habuit inimicos. et tradidit exercitū illi p̄ncipi secretarij sui ad hostes expugnādos. ip̄se enim resedit in media puīcia. Porro ille ñ īmemor maleficij regis persuasit exercitui vt Catulū regē psidis sibi eligerēt. ⁊ cognomiauit eū Cyrū. qđ interp̄tatur heres. q. d. Licz reluctetur astrages. cyrus h̄ est heres. Quo facto vniuersum regnū deuolutū est ad eum. Et ille fuit q̄ extraxit iudeos de seruitute babylonica dādo eis licentiā vt possent tēplum reedificare. iuxta v̄bum Hieremie pphete

Spūaliter. sic nos sub ptāte diaboli positi hereditatē celestem p̄dideram⁹. sz venit vir⁹ vera. Joh. xv. q̄ extendit palmites suos vsq; ad mare. ⁊ ppagies vsq; ad terminos orbis terraz. vt dic̄ p̄s. lxxx. Qui inuētus a pastoribꝫ in effrata et campis silue. q̄ nō obstante impedimento astragis. i. herodis licz mādauit eū occidi tñ fact⁹ ē heres ⁊ rex vniuersoz. De q̄ Aug. O herodes ñ vis eū regnare ī iudea. velis nolis regnat ī celo ⁊ ī terra. Et restituit iudeis. i. fidelibꝫ hereditatez celestē. p̄s. cxxvi. Cum dederit dilectis suis

37

somnū ecce hereditas dñi filij merces fructꝰ ventris. ō ꝙ thema. Si filiꝰ et heres ꝓ ꝛeum

¶ In ꝟbis ꝓmissis tria innuunt. Prio libꝫtas volūtaria. scdo dignitas ḡtuita. tercio ſꝫecillitas hūana. Primū ibi. Si filiꝰ. In ꝫ enim ꝙ filiatōem dei ſb cōditiōe posuit dedit intelligi ꝙ in hois ptāte ē esse vl fieri filium dei. Joh. i. Dedit eis ptātē filios dei fieri. Ecce libertas volūtaria. Scdm ibi. filiꝰ. Si enī est honoꝛ hoiem esse filiū regis terreni. mlto plꝰ esse filiū regis celestis ꝙ est rex regū ꝛ dominꝰ ꝛominantiū. Apocal. xix. Nā xps ad ꝫ venit in mūdū vt nos filios dei faceret ꝛ i filios adoptaret. ad Gal. iiij. Misit deꝰ filiū suū in mundū vt nos adoptōez filioꝛ dei recipemꝰ. Idcirco si nō esset alia cā vitādi pec cata. s. vitatio culpe vl adeptio gl̄ie. tñ ꝓpter tāti pris reuerētiā deberemꝰ eruberescere pctā ꝛ cessare ab illꝭ. Sepe enī filij ꝓpē honoꝛ ꝛ nobilitū pentū fuerētiā eruberescūt turpia ꝓpetrare. Et ꝫ allegat Thobias. c. ij. Nolite ita loq̄ qz filij sctōꝛ sumꝰ. q. d. Nō licet. nō decet tā nobiles tā turpia opari. Ecce dignitas ḡtuita. Tercū ibi. ꝓ deū. q. d. ꝙ sitis filij ꝛ heredes nō habetis a vobis sed a deo ꝛ ꝓ deuz. Jō ps. xv. Tu es q̄ restitues hereditatē meam mihi. q. d. nō habeo a me sz a te. Nā ipe dixit Isa. lvij. Ego sustollā te sup altitudines terre. ꝛ cibabo te hereditate pris tui. ij. ad Choꝛ. iij. Nō sumꝰ sufficietes cogitare aliq̄d a nobis q̄si ex nobis. sed sufficiētia nra ex deo est. Dixi ꝑmo ꝓponit volūtariā libtatē dicens. si filiꝰ. licz sumꝰ oēs filij dei creatōe. Mat. xxiij. Unꝰ ē enī pr vr q̄ i cel ē. oēs enī fres estis. tñ rōe solius creatōis nō possidebimꝰ hereditatē pr̄nā. sz rōe imitatiōis voc ne eius ꝛ opatōnis. De ꝫ Joh. viij. Si filij abrae estis opa abrae facite. Et dixit. Vos ex pre diabolo estis. qz opa pris vr vultis facere. Nam scribit Mat. vij. Nō ois q̄ dicit mihi dñe dñe intrabit in regnū celoꝝ. sed q̄ facit voluntatē pris mei q̄ in cel est ꝫ ē q̄ intrabit in regnū celoꝝ. ℟ ¶ Idcirco nō tandū ꝙ q̄nqz signa cognoscit q̄s esse filiꝰ di. Prio p fidei ꝛitatē. nā xps despōsauit ecclesiā p fidem. Osee. ij. Spōsabo te mihi i fide Jō si filiꝰ eccl̄ie p fidē etiā filiꝰ dei. Johan. i. Quotq̄t aūt receperūt eū dedit eis ptātē filios dei fieri. receperūt eū. s. p fidē. Aug. Impossibile est sine fide ad numeꝝ filioꝝ dei ptigere. Et sic oēs infideles. iudei. gentiles ꝛ hereꝛici excludunt ab hereditate pr̄na. Isa. vij. Si nō credetis nō ꝓmanebitis. Sz solum fideles xp̄iani sūt ꝑe filij dei. Gal. iij. Oēs filij dei estis p fidē in christo ihu. Scdo p mētis puritatē. de ꝙ Leui. xi. ꝛ hr̄etiā. ij. Choꝛ. vi. Immū dū ne tetigeritis ꝛ ero vob i pr̄eꝛ. ꝛ vos eritis mihi i filios. Nam deꝰ pater ſpeculus sine macula. ꝛ sic vult et filios esse sine macula. Leuitici. xi. Scti estote qm̄ ego sctūs sum. i. puri ac mūdi a pctō mortali. qz scribit. i. Joh. iij. Dis q̄ natꝰ ē ex deo nō peccat. Tercio p vite hūilitatē. figurat Matt. iij. dño hūiliato i baptismo ſb manibꝫ iohānis baptiste audita ē vox pr̄na. Vic ē filius meus dilectus. Maz licz oēs ꝑfectes deo placent. maxime tñ hūilitas. Jō singulariter eā posuit in exēplo dei filiꝰ dicens Mat. xi. Discite a me qz mitis sum ꝛ hūilis corde Bern. Si vis cape dei hereditatē recipe ꝑ nos eiꝰ humilitatē. qz ipe dixit Mat. xviij. Nisi efficiamini sicut paruuli nō intrabitis i regnū dei. Quarto p pacis trāquillitatē. Mat. v. Bti pacifici qm̄ filij dei vocabunt. Glo. Si pacifici sunt filij dei tūc rācoꝛosi et discoꝛdes sūt filij diaboli. Jō dicet apls ad Ro. xij. Quātum in vobis ē cū oib hoib pacē hītes. ij Cho. xiij. Habete pacē ꝛ deꝰ pacis ꝛ dilectōis erit vobiscū. Quito p pietatē. Eccl. iij. Pupillis esto mitꝫicoꝝ ꝛ eris velut altissimi filius. i. ad Thimo. iij. Pietas ad oīa vtilis ē maxime ad ꝓmissionē vite eterne. Jō Isaie lviij. Frāge esurienti panē tuū: ꝛ egenos vagosqz induc in domū tuā. ꝛ cibabo te hereditate pr̄is tui. Idcirco dicꝫ Lu. vi. Estote misericoꝛdes sicut pater vr̄ celestis mitꝫicoꝝ ē. Sexto in passiōis acerbitate. Apls Heb. xij. Flagellat omnē filiū quē diligit. Est enī signū ꝙ sunt filij dei a deo passiōibꝫ expositi. Eccli. xxx. Qui diligit filium assiduat ei flagella. De alijs vero nil patientibꝫ dic apls Hebre. xij. Si extra disciplinā estis cuiꝰ filij estis. adulteri ñ dei. q̄s ei filiꝰ quē nō coꝛripit pater. q. d. nullus. Ideo Proū. iij. Quē dñs diligit coꝛripit. ꝛ q̄si pater in filio ꝙplacet sibi. Ideo Bre. Si exceptus es a passionibꝫ flagelloꝝ nō eris hęres in regno celoꝝ. Ideo dicit Bern. Nullū testimoniū credibilius i hac vita ꝙ hō sit regni heres q̄z ꝙ cōsiderat ꝑpetā. Coꝛripiet me iustꝰ in misericoꝛdia ꝛc. M ¶ Dixi secūdo subiūgit ḡtuitam dignitatē. ibi. ꝛ heres. Pro q̄ sciēdū ꝙ inuenit i scripturis quadꝛuplex hereditas Pria gr̄e spūalis. scda opulentie tpalis. tercia angustie gehennalis. q̄rta gl̄ie eternalis

¶ Prima dixi est hereditas gratie spiritual

illa est fructuosa. ⁊ ideo custodiēda ⁊ nō parui pendenda. Figurat. iij. Regū. xxi. dixit naboth ad Achab. Propicius sit mihi dñs ne dem hereditatē patrū meorū tibi qz scribit. i. Pe. iij. In hāc vocati estis vt bñdictōnez hereditatis possideatis. Hec hereditas est pignus hereditatis pñe. vt hr Eph. i. Signati estis spū promissiōis sctē q̄ est pignꝰ hereditatis vre. Jō nō debemꝰ vendere sicut Esau p̄mogenita sua p lēticula. i. delectatōe pcti. Treno. i. Dederūt q̄z p̄ciosa p cibo ad refocillādam aiaz ⁊c. Scōa est hereditas opulētie tpalis. q̄ p̄sistit in possessiōibꝫ bonorꝫ tpaliū vineaꝝ. domorꝫ. agrorꝫ ⁊ hmōi. De q̄bꝫ Job xlij. Dedit eis. s. filiabꝫ hereditatē inter fres eorū. ¶ Jsta hereditas nō mlt̄is ē pēsanda multis de causis. Primo qz pacē inficit. Nā sicut canes rixantur ad inuicē p osse carniū. sic fratres et amici p diuisiōe hereditatū. vt habet Lu. xij. vbi dixit q̄dā de turba ad ihm. Mgr dic fratri meo vt diuidat mecum hereditatē. Rñdit ihs. Quis me p̄stituit iudicē sup vos. Immo rixāt etiā aliq̄ndo fratres iudicialiter p hereditate. Jō subdit dñs ibidē. Cauete et videte ab oī auaricia. qz nō in abūdantia cuiusq̄z vita ē ex his que possidet. Scōo qz cito deficit. Eccl. xli. Filiorū pctōrꝫ. i. diutū q̄ vix sine pctō sunt periet hereditas. Tercio qz doloze afficit. qz cū labore acq̄rit. cū doloze amittit. sicut aranea cū labore opat telā. cū doloze pdit. Jsa. xvij. Ablata ē messis i die hereditatis ⁊ dolebit q̄uiter aranea. Aranea eni q̄z tūcūq̄z rmota a tela sua sentit ⁊ dolet cū rapit. Sic auarus q̄ntūcūq̄z a tpalibꝫ suis remotꝰ corpaliter sentit cū audit eorꝫ piculū ⁊ q̄uat i corde. ⁊ turbat signāter cū ab eis p mortē sepatur. Eccl. xli. O mors q̄z amara ē memoria tua homini iniusto et habēti pacē. Quarto sepe damnū efficit q̄ hereditas terrestris infert celestē. de q̄ puer. xx. Hereditas ad quā festinat in p̄ncipio i nouissimo bñdictōe carebit scz illa. Uenite bñdicti p̄ris mei. imo aliq̄n ē i testimoniū ⁊ cumulū dānatōis. Hiere. xij. Facta ē mihi hereditas mea q̄si leo i silua. dedit o me vocē. Jacobi. v. Agite nūc diuites plorate et vlulate i miseriis vr̄is. auri ⁊ argētū vr̄m erugīauit. ⁊ erugo eorꝫ i testimoniuꝫ vob erit. thesaurisastis vob irā i nouissimis diebꝫ Tercia hereditas ē angustie gehēnalis. s. pena eterna quā mali hereditarie possidebūt. Eccl. xx. Potior est fur q̄z assiduitas viri mēdacis. pditōrꝫ aūt ambo hereditabūt id ē dānatiōem. Zach. v. Qis fur iudicabit. id ē cōdemnabit. Mēdax etiā dr falsus xp̄i anus. q̄ qđ i baptismo p̄mittit trāsgredit postea per pcatū. p̄s. xvij. Filij alieni mentiti sunt mihi. filij alieni inueterati sunt ⁊ claudi cauerūt a semitis suis. Eccl. vi. Impropriū ⁊ otumeliā malꝰ hereditabit. Jbi erit iproperiū de bono amisso. ⁊ otumelia d̄ malo cōmisso. hec est hereditas dānatorꝫ Quarta est hereditas gl'ie eternal'. s. i vita eterna. p̄s. xv. Dñs ps hereditat̄ mee. i. portio mea hereditaria. p̄m glo. q. d. Eligūt cupidi diuitias. voluptuosi delicias. pompatici dignitates q̄bꝫ fruant. pars aūt mea deꝰ ē in eternū. p̄s. lxxij. ¶ Hec hereditas ē appetēda pluribꝫ de causis. Prīa ē. qz delectabil' ē ⁊ iocunda. Eccl. xxiij. Spūs meꝰ sup mel dulcis. ⁊ hereditas mea sup mel ⁊ fauū. i. sup oē qđ delectari pt. qz oculꝰ nō vidit. nec auris audiuit nec in cor hois ascēdit q̄ pparauit deꝰ diligentibꝫ se. Jsa. lxiij. Bern. Tāta est letitia in hereditate eterna. in compatōe cuius ois iocūditas meroz. ois suauitas doloz. ois dulcedo acerbitas. oīs decoz horribilitas. Scōa est. qz fertil' ⁊ secunda. qz ibi nihil deficiet. Augꝰ. de ciui. dei. Jbi nullū latebit bonū. nullū aderit malū. Chrīs. sup Matth. Maiꝰ erit sctōrꝫ p̄miū q̄z eorꝫ desideriū. Jō apls ad Eph. i. Sciatis q̄ sunt diuitie gl'ie hereditatis eiꝰ. Illas ei describit Bed. dicēs Premia celestia sunt tam magna q̄ nō p̄nt mēsurari. tā mlta q̄ nō possunt numerari. tā copiosa q̄ nō p̄nt terminari. tā p̄ciosa q̄ ñ p̄nt estimari. Jdeo dicit Bre. viij. moza. Si cōsideramꝰ q̄ p̄mittunt in celis vilescūt oīa q̄ sunt in terris. Tercia causa. qz iamissibilis ⁊ eterna. quia in illa patria nullus poterit aliquid operari q̄ illa p̄uet. p̄s. xxxvi. Hereditas eorꝫ in eternū erit. Nec ibi aliquis morietur. ad Tyt. iij. Justificati gr̄a ipi⁹ heredes sumꝰ p̄m spem vite eterne. p̄s. xxxvi. Justi hereditabūt terrā et habitabūt i seculū seculi sup̄ ea. ¶ Attamē notādū q̄ p̄m iura p̄ ppt̄ aliq̄s excessus pt filiū p̄uare hereditate p̄ria. Prio si p̄rez vl' mr̄ez verbo vl' facto q̄uiter offenderit. s. percutiēdo vl' vulnerādo. Nā si in veteri lege scribit Exo. xxi. Qui maledixerit p̄ri vl' matri morte moriet. q̄to magis q̄ pcutiūt debēt p̄uari hereditate et vita Et ideo si talia cōtra deū tēptauerim⁹ p̄uamur merito vita celesti. vt est omnis q̄ moraliter peccat ledit diuinā maiestatē q̄ntū est in se. qz eam otēnit cū ei nō obedit. Eccl. xli.

58

Filioꝝ peccatoꝝ ꝑueniet hereditas. vt impleatur illud ꝑs. li. Euellet te emigbit te d̄ tab̄nacl̄o tuo. ⁊ radicem tuā de terra viuentium Scdo si ꝓfem deoptat vl̄ negat p̄cise sicut q̄ deoptat dñm suū p̄uat eū dñs iure oibus bonis ⁊ hereditate sua. ⁊ dat eis q̄ ei placiunt. ⁊ eū p dño cognoscunt. sic mali ⁊ pctōres in mortali deoptāt deū ꝓez et negāt. ad Tytū i. Confitent se nosse deū ꝙbis. factis aūt. negāt. vt etiā dicit Hiero. et habet i can̄. xi. q. iij. estimāt. Totiēs deū negam⁹ q̄tiēs mortaliter peccam⁹. Ideo peccātib⁹ aufert de⁹ hereditatē paternā et cōfert pœnitentib⁹. de quo Treno. v. Hereditas nr̄a ꝙsa ē ad alienos. ⁊ dom⁹ nr̄e ad extraneos. Tercio ꝑuat quis hereditate paterna cū habz societatē cū mal⁹ ⁊ reprobis hominb⁹. Rō q⁹ tal⁹ societas potiꝰ est ad cōsumptōez reꝝ. ⁊ magis ad ꝓsone destructōem q̄z ꝓfuatōem. Unde Prouerb. i. Fili mi ne ambules cū eis. ꝓhibe pedē tuum a semitis eoꝝ. pedes enī illoꝝ ad malū currūt. ⁊ festināt vt effundāt sanguinē Uñ q̄ talib⁹ ammonitōib⁹ nō acq̄escūt digne ꝑuant hereditate terrestri in p̄nti ⁊ celesti i futuro. vt de h̄ exponat illd̄ qd̄ recitat Petr⁹ alphonsus de q̄dā dño vni⁹ ciuitatis q̄ habuit tres filios. ⁊ cogitabat dimittere dominū ciuitatis vni illoꝝ q̄ meli⁹ posz regere ciuitatez. Et volēs scire q̄s eoꝝ triū essz melioꝝ vsus ē tali industria. Nā vocauit maiorē ⁊ dixit sibi. Si de⁹ vellet te facere auē de q̄libet auis vellet eē fili mi. Rñdit fili⁹. aq̄la. Dixit p̄ ei. ⁊ q̄re. Rñdit ille. q⁹ est oīm auiū regina ⁊ sup omnes aues volat. Uocauit secdm ⁊ dixit. tu fili si de⁹ vellet te facere auē de q̄ esses magis ꝓtentus. Rñdit. d̄ falcōe. ait p̄. ⁊ q̄re. Quia est auis q̄ portat in pugno nobiliū. ⁊ quādo vadūt venatū irruit sup aues ꝓm nobilitatē suam ⁊ occidit modo vnā mō aliā. Quibus auditis vocauit tercū ⁊ dixit sibi q̄eadmodum fecit alijs. Qui rñdit q̄ volebat eē sturnus. q⁹ sp volat cuz comitatua ⁊ societate ⁊ multitudine maxima. His pactis vēit p̄dictus dñs et cōdidit testamētū dicēs. Dimitto filiū meū iuniorē dñm et heredē ciuitatis. q⁹ petit vt sturnus esse in ꝙmunitate ⁊ societate viuere. Et talē decet hr̄e rectorē ciuitatis. Ita in ꝓposito de⁹ pater habuit tres filios. s. Lucifeꝝ. adā. ⁊ ihm xp̄m. Lucifer velut aq̄la petijt volare sup̄ altitudinē nubiū Adam velut falco rapax sup poma ligni vetiti se immersit. Christ⁹ vo ꝙuersatōem ꝙmunitatis elegit. Baruch. iij. In terris visus est ⁊ cū hoib⁹ ꝙuersat⁹ ē. ⁊ ille ē heres. Et ipi sunt pauper celestē hereditatē possidentes. Jaco. ij. Nōne elegit de⁹ pauper i h̄ mūdo. diuites in fide ⁊ heredes regni. q⁹ ꝓmisit de⁹ diligētib⁹ se. Mat. v. Bti pauper spiritu. ipoꝝ enī est regnū celoꝝ

De circūcisione dñi
Sermo xxxiij.

Vocatū est nomen eius ihesus. scribit Lu. ij. c. ⁊ legitur in p̄sentis festiuitatis euāgelio. ¶ Presens festiuitas est gaudiosa rōe triū causaꝝ. Pria cā ē rōe octaue diei natiuitatis xp̄i. q⁹ octaua dies sctōz significat futurā vitā que est eterna. in q̄ circūcidimur ab oī miseria. Uñ Apoc. xxi. Mors vltra nō erit neq̄z clamor neq̄z dolor q̄m priora trāsierunt. ibi erit festiuitas solēnis. De q̄ Nau. i. Celebra iuda festiuitates tuas. q⁹ nō adiciet vltra vt pertrāseat belial. i. diabolica tēptatio. Et sic p istā octauā desigt̄ spes future vite. De quo Heb x. Initiauit nob viam nouā vbi nulla tribulatio. Apoc. vij. Neq̄z cadet sup eos sol neq̄z vllus estus. neq̄z eluriēt neq̄z sitiēt ap̄li⁹. ¶ Secda cā hec festiuitas ē gaudiosa rōe effusiōis sanguis p̄cioſi que in circūcisiōe fudit hodie p nobis. Aug⁹. Sicut mors et resurrectio ita et circūcisio p nobis facta ē. q⁹ p nobis circūcisiōez sustinuit vt nos ab h̄ gui onere liberaret. d̄ q̄ Actuū. xv. dixit Petr⁹ ad illos q̄ volebāt q⁹ conseruaret circūcisio cū euāgelio. Quid tēptatis iugū imponere sup̄ ceruicē discipulorū. qd̄ neq̄z i. vir nos neq̄z p̄res nr̄i portare potuimus. sed per gr̄am dñi nr̄i ihu xp̄i credimus saluari. Idcirco hodie dedit nob arrā salutis in sanguine suo sustinens on⁹ legis vt nos ab onere legis eriret. Gal. iij. Misit de⁹ filiū suū factū sb lege vt eos q̄ sub lege erāt redimeret. ¶ Tercia cā ē rōe nominis saluatoris. in q̄ ei⁹ gr̄am nob pstādā insinuauit in h̄ amoroso noie ihs. i. saluator. Dixit enī angel⁹ Mat. i. Ipe ei saluū faciet populū suū a peccatis coꝝ. De q̄ noie bñdicto dic̄ dulc; Bern̄. O nomē dñi desideratū. diu expectatū. mltotiēs inuocatū sed nūc exhibitū. De q̄ dicit Actuū. iiij. Nō ē nomē sub celo i q̄ oporteat saluari nisi in nomine ihu. De quo thema. Uocatū est nomē eius ihesus. ¶ In summa euangelij duo innuuntur. Prio circumcisio christi penalis ⁊ dolorosa. Secūdo

impositio nois salutaris et gaudiosa. Primū ibi. postq̄z impleti sunt dies octo. Secūdū ibi. vocatū est nomē eius iesus. De primo dicit. postq̄z impleti sunt dies octo. s. a natiuitate vt circumcideret puer. Intellige sm vt scribit Ben. xvij. Infans octo dier circūcidet. R/ Nō ante octauū diē. q̄z puer erat nimis tener. ppter qđ dic̄ Bonauētura sup. iij. sniar. Nō potuerūt puenire tps ne q̄z differre nisi dns dispensasset cū eis. z puer mortuus añ octauū diē saluabat in fide pentū. Sed si ex negligētia nō circūcideret octaua die z moreret p octauā diē nō saluaret puer Rō Bonauē. q̄z currēte circūcisiōe alia ē media nō disponebāt puulū masculū nisi cum hac ordinatiōe q̄ esset impossibile ad implēdum mandatū. Sicut in deserto dispensabat deus cuz eis. Et hoc duplici rō causa. Primo ppter periculū. q̄z ad modū nubis mouebant. eo q̄ in columna nubis ducebat eos. z sic fuissent in periculo mortis ppter instabilitatē. Secūdo in figura. vt vna generalis circūcisio fieret in terra promissiōis que fuit figura eterne vite. vbi circūcidemur ab omni defectu. S/ Sz diceres. q̄ est rō q̄ fides ecclie nūc nō saluat pueros ante baptismū sicut tūc ante octauā diē circūcisionis. Rndet sctus Tho. in. iij. di. i. dicens. Fides nūc sufficit. sed hō nō est ppter minorē efficaciā fidei sed ppter obligationē ad sacramēta q̄ pcepta sunt. verbi gratia Sicut religioso nō sufficit obseruātia mādatorz sine obseruātia pfessiōis sue. nō ex eo q̄ obseruātia mādatorz sit minoris efficacie. sz quia obligatio est maior qua se obligauit vltra mādata ad q̄ tenet. q̄z illō tenet facere sz istō nō omittere. Secūdo ideo. q̄z baptismus ppter sui generalitatē z pfectiōem z tps indeterminatiōem alia remedia euacuauerat. nō sic circūcisio. sed admisit aliud remedium ante octauū diē. Item nota circūcisio data fuit abrae in nonagesimo anno. z data fuit vitis in remediū peccati originalis. Sed pro fe melius dicit Bonauētura sufficiebat pfessio fidei mediatoris a parentibus vl ab his q̄ gerebāt curā parulorz. T/ Sz di. cur generi masculino data fuit circūcisio in remedium peccati originalis. Rndet q̄ ideo. q̄z peccatū viri quo ad effectū fuit grauius peccato mulieris. Dico notāter q̄ ad effectū. q̄z dicit sanctus Tho. ij. ij. q. clxiij. ar. iij. Respiciēdo genus peccati peccatū vtriusq̄z fuit equale. q̄z superbia. Sed quantū ad spēm tūc gravius peccauit mulier. q̄z nō solū peccauit sz virū ad peccādum induxit Sed q̄tū ad cōditionē psonarū tūc peccatū viri ē grauius ratiōe pfectiōis. quia erat perfectior muliere. Sed q̄tū ad effectum ē maius peccatū viri. s. ade. De quo Aug⁹ in enchiridion dicit. Ade peccatū vitiauit totū genus hūanū. Nam si vir nō peccasset: petim ita diffusum per totū genus hūanum nō fuisset. sicut dicit mgr in. ij. dist. xxij. Et apls ad Ro. v. Per vnū hoiez peccatū in mundū intrauit. s. p viz z mulierē vbi duo in carne vna. p mulierē sensibiliter vl specialiter. sed p virū dānabiliter. U/ Sz di. vtrū circūcisio offerebat gram. Rndet san. Tho. in. iij. di. i. q. sic. q̄z qđ in nob operat baptismus pfecte hō causauit circūcisio imperfecte. Et sic in circūcisione dabat gra. s. paruula respectu baptismi. q̄z nō ita abūde restringebat fomitez peccati sicut baptismus. X/ Sed diceres quare voluit xps circūcidi cū circūcisio data est in remediū pcti originalis. ipe autē est et fuit immunis ab omni peccato. Rndet sanctus Tho. pte. iij. q. xxxvij. ar. i. vt veritatē hūane carnis ostenderet cōtra manicheus q̄ dixit eum habere corpus fantasticū. Ideo voluit effundere sanguinē suū vt se verū hoiez demōstraret. Sed vt circūcisionē approbaret. de quo apls ad Ro xv. Dico christū iesum fuisse ministrū circūcisionis ppter confirmatiōnē promissionū patrū. Tercō vt se ō genere abrae demōstraret cui data ē prio circūcisio. Quarto vt a iudeis excusationē tolleret qui se excusassent q̄ eū nō receperūt. q̄z nō esset circūcisus. Quinto vt obedientie virtutem commēdaret. in eo q̄ ipe legi obediuit. Matth. v. Nō veni soluere legē sed adimplere. nobis in exemplū vt obediamus preceptis dei z ecclie. verbi gra. Ecclesia statuit semel in anno ad minus confiteri z eucharistiā sumere. ō peni. z remis. Omnis vtriusq̄z sexus Et posito casu q̄ hō nullū haberet peccatū mortale. eque bñ semel in anno debet cōfiteri sua venialia peccata propter obedientiā precepti. Nā si christus q̄ petrum nō fecit nec vestigiū vulneris habuit ligatura vulneris recepit. multo magis nos nō debemus vereri. Eccli. iij. Nō confundaris pro alia tua dicere verū. Sexto vt spūalem circūcisionē doceret. Dicit enim Aug. in li. ō doctrina xpiana. Vis christi actio nra est istructō. nō corpalis sed spūalis. vt vult Origē. Sicut mortui sumus spūali morte eo moriēte. sic circūcidi debem⁹ spirituali circūcisiōe. eo q̄ inquit Aug⁹ ad valerianū. z habet in canone de cōse. dist. iij. c. Exq̄ q̄ circūcisio carnis

59

erat signū iustificatōis et purgatōis anime. Bern. Quid pdest circūcisio corpis sine circumcisione mētis. q. d. nihil. Ideo circumcisio corpal' iā cessauit. Dicit sctūs Tho. super iij. di. i. quia qñ venit quod pfectū est cessare tūc quod impfectū est. Sed baptismus est perfectior circūcisione. ¶ Primo ratōne significatōnis. quia exterior ablutio significat interiorē. nō solū ab originali sz etiam ab oīi actuali peccato in adulto iudeo vel gentili baptizato Ezech. xxxvi. Effundā sup vos aquā mūdā z mūdabimi ab oīb inquīnamētis vr̄is. Secūdo ratōne efficacis operatōis. qz abūdātior gr̄a dat ad bñ operandū z ad fomitē restringendū. Tercio rationē generalis obligatōis. quia circūcisio habuit tūc terminatū populū. s. iudaicū. Nam licet alios etiā posset saluare vt gētiles. nō tñ tenebant nec obligabāt. Ea habuit tūc terminatū sexū vt virilē. Etiā habuit tūc terminatū tps. Baptism⁹ ꝙo est cōmunis oīibꝫ hoīb. z ad eū obligant oēs saluari volētes si eū habere possunt. vt dicit saluator Joh̄. iij. Nisi qs renatus fuerit ex aqua z spūsctō nō intrabit in regnū dei. Circūcisio ꝙo nō fuit talis pfectōis z obligatōis. ideo tūc cessare. ¶ Sed di. quō tūc vel posset cessare. cum scribit Bern. xvij. ꝙ datur in fed⁹ etnū. Rñdet sctūs Tho. super. iij. vez est q̄ ad signatū. z q̄z tū ad id qđ successit. Vl' aliter. eternum capitur p sec'lo. i. tpe longo. vt hr̄ Iere. ij. A seculo fregisti iugū meū. i. a lōgo tpe Ideo nō circūcisio corpis necessaria est ad salutem sed cordis. De qua Deute. x. Circūcidite ꝓpuciū cordis vr̄i. Bern. Nos circūcidi necesse est. nō littera sed spiritu. nō i vno membro sed toto corpe. ¶ Prio circūcide oc'los a visione vanitatis. ps. cxviij. Aūte oc'los tuos ne videant vanitatē. Lōqueritur enī Iere. Treñ. iij. Oculꝰ meꝰ tūc dat⁹ est aiam meā. Dicit nāq; Aug. de fide xp̄iana. Nō dicatis vos habere animos pudicos cū habetis oc'los ipudicos. qz impudic⁹ oculus impudici cordis ē nūci⁹. vt habet etiā in canone. xxxiij. q. v. Nec solo. Et sic circūcidit iob oc'los suos. Job. xxxi. Pepigi fed⁹ cū oculis meis ne cogitarē de virgine. ¶ Secūdo debes circūcidere aures ab adulatōibꝫ z detractōibꝫ audiēdis. De quo Eccl. xxviij Septi aures tuas spinis. z linguā nequam noli audire. z ꝙba detractoria. qz dic Bern. in lib. de ꝓsideratōibꝫ. Detractor z libēs auditor vterq; portat diabolū i lingua sua. Ps. c. Detrahentē secreto ꝓximo suo hūc pseq̄bar Apl's Ro. i. Detractores deo odibiles. Jdo Eccl'i. xxviij. Susurro et bilinguis maledictus. ¶ Tercio debes circūcidere os z linguā a mēdaciis. qđ dicat apl's ad Eph̄. iiij. Deponētes mendaciū loqmī veritatē vnusq̄sq; cum ꝓximo suo. qz scribit Sap̄. i. Os mendax necat aiaz. Jdeo habet in can̄. xxij. q. v. Cauete. z est Amb. Cauete frēs mēdaciuz. qz omnes q̄ amāt mēdaciū filij sunt diaboli. eo ꝙ scribit Joh̄. viij. Mendax ē et p̄r eius. O q̄t sunt incircūcisi labiis et volūt esse religiosi nō refrenātes linguā. Jaco. i. Si quis putat se religiosum esse nō refrenās linguaz suā hui⁹ vana est religio. Jn[illegible]uastra vniuersitas iniq̄tatis. ideo necessaria est circūcidi. Eccl'i. xxviij. Uerbis tuis stateraz facito. z frenos ori tuo rectos. Jāco. i. Qui in ꝙbo nō offendit hic pfect⁹ est vir. Quarto debes circūcidere cor a malis cogitatōibꝫ. Isa. i. Auferte malū cogitationum vr̄az ab oculis meis. Rō Sap̄. i. Peruerse cogitatōnes separāt nos a deo. Jdeo Aug⁹. i epl'a ad Demetriadē ꝙginē. Ne dixer's. cogitauī malum sed nō feci. hoc cogitare crimē est qđ facere nephas est. Jdeo Jaco. iiij. Purificate corda vr̄a. s. a malis cogitatiōibꝫ. Sapie. i. In cogitatōibꝫ impi interrogatio erit. Jdo Aug⁹. Quicq̄d pudet dicere pudeat z cogitare. ¶ Quīto debes circūcidere man⁹ ab operibꝫ malis. Jaco. iij. Emūdate man⁹ pctores. Rō fm ps. xvij. fm puritatē manuū mearz retribuet mihi. Apoc. xiij. Opa illoz sequunt illos. Mat. xvi. Filius hois venturus est in gl'ia patris sui. et reddet vnicuiq; iuxta opera sua. ¶ Sexto debes circūcidere pdeles id ē affectōes z volūtates prauas. Augustin. Pes aīe amor est et affectio ei⁹ seu volūtas Bern. Homini deū habere volēti semp scrutanda est cōscientia q̄d vult. Nam sicut pax est hominibꝫ bone voluntatis. sic dānatio ē his qui sunt male volūtatis. quia scribit in canone. lvi. di. Nasci. Uolūtas homis ē origo vicij et virtutis. ¶ Septimo debes circūcidere totū corpus a carnalibꝫ desideriis z voluptatibꝫ. i. Pe. ij. Obsecro vos abstinere a carnalibꝫ desideriis q̄ militāt adūsus aiam. ij. Chor. x. Arma militie nr̄e nō sūt carnalia sed spūalia. ad Ro. viij. Qui fm carnem sunt deo placere neq̄unt. Jdo ad Gal'. v. Spiritu ambulate z desideria carnis non perficietis. qz si fm carnez vixeritis moriemi. Ro. viij. Aug. O q̄z qua est ꝓcubit⁹ hora q

quam perdit vita eterna. ¶ Octauo debes circūcidere omnes mores t oēm vitaz tuā a pua ꝯsuetudine. De qua in cano. dist. viij. mala. Mala ꝯsuetudo q̄si pniciosa corruptela est vitāda. qz dicit Arist. vij. ethic. Difficile resistit ꝯsuetudini q̄ assimilat naturę. Hiere. xiij. Sic ethiops nō pt mutare pellē suā t̄c. sic vos nō poteritis bñ facere cū didiceritis malū. Sap. xiij. Cōualescēte antiqua ꝯsuetudie hic error tāq̄ lex custodit⁹ ē. Ideo exclamat Christ⁹. O infelix ꝯsuetudo peccādi q̄nto magis peccat tāto min⁹ intelligūt. Hre. Hoc ñ erit ꝯsuetudi licitū qđ rōi est phibitū t dicunt tūc. ante centū annos t vltra homines chorizabāt et gulose viuebant. vl' sic pompose incedebāt. Audi q̄d scribitur de testibꝫ et attestatōibꝫ. Tāto gūiora sunt crimina quāto diuti⁹ infelicē aiaz detinent alligatā Similiter in cano. xxiij. q. i. Scisma. Cōsuetudo mala quanto diuturnior tāto pniciosior. ī est circūcidenda. Id circo noli allegare. Ego nō sol⁹ sum. plures etiam faciūt ꝫ. Rñdz hic Hiero. Multitudo sociorū nō sinit crimen impunitū. vt scribit in cano. i. q. i. multi. Et nō minus ardet qui cum multis ardet. Et sicut circūcisio corpis fiebat petra acuta materiali. et sic ꝑm Bern. petra acuta ꝯpūctōis circūcidat vulnus criminis. Et hoc quantū ad primū. ¶ Dixi scdo subiungit impositio nomis saluatoris. ibi. t vocatū est nomē eius ihesus. i. saluator. Et merito. quia ppter nr̄am salutē venit in mūdū. De quo aplus. i. ad Thim. i. Fidelis sermo et omni acceptōe dignus. qz ihs christus venit in hūc mundū pctōres saluos facere. Licz plures fuerūt isto nomine vocati. ꝫ erat solū ꝑm aliqualē et tpalem salutē. nō autē eternalē et toralē D. ¶ Itē nota tres fuerūt illi⁹ nomis qui tēporalē salutē exhibuerunt ppl'o dei. Primus fuit Josue. De q̄ Eccli. xlvi. Fortis in bello Jesus fili⁹ Naue successor moysi. Nam sic per iordanem siccopede populū duxit in terrā pmissiōis Josue iij. et sic noster ihesus omnes saluādos i limbo detentos duxit in celū t nobis ianuā aperuit vite. vt patet Actuū. i. Secūdus iesus fuit filius Syrach qui fuit doctor. t compositor Ecclesiasticū. vt dicit Hieron⁹ in ꝓlogo Hic docuit vicia vitare et vtutes opari. De quo Eccli. xxi. Fili si peccasti nō adiicias iterū. sed de pristinis dep̄care vt tibi dimittant. quasi a facie colubri fuge peccata. Et sic noster ihesus. Joh. viij. et. v. Vade et iā amplius noli peccare. Secūdo docuit virtuose viuere Eccli. ij. Fili accedens ad seruitutē dei sta i iusticia et timore. Inclina aurē tuā ad ꝫba intellectus vt in nouissimo crescat vita tua. in dolore sustine. in humilitate patiētiā hābe. crede deo et recupabit te. Et sic noster ihesus docuit virtutes Matth. v. Beati pauperes spiritu. beati mites t̄c. Tercius iesus fuit magnus sacerdos. de quo Zacha. iij. Ostendit mihi dñs sacerdotē magnū iesum stātem corā angelo dñi. Iste fuit auus illi⁹ q̄ composuit Ecclesiasticū. Hic iesus hostias p populo obtulit. vt dez summū sacerdotē. De quo ad Heb. v. Oīs pontifex ex homibꝫ assumptus p hoibꝫ cōstituit in his q̄ sunt ad deum vt offerat dona et sacrificia p peccatis. Sic t noster ihesus semetipm obtulit p peccatis nostris. De quo apl's ad Heb. ix. Semetipm obtulit deo: emūdauit ꝯsciam nr̄am ab opibus mortuis. Hic orauit p populo sicut decet sacerdotē. vt dicit Hieronim⁹ ad Damasum papā. et habet̄ i cano. x. q. i. quia. Sacerdotes p oibꝫ debent orare quoꝝ elēosinas t oblatōes accipiūt. Et sic christ⁹ summ⁹ sacerdos orauit p nobis. Hodie orat corā deo patre. ad Hebre. vij. Accedēs per semetipm ad deū semp viuēs ad interpellādū p nobis. Ideo magis cōgruit sibi ꝫ nomē ihesus. quia ipe est verus totalis t eter⁹ saluator. Ideo dixerūt samaritani Joh. iiij. Nūc cognouimus t scimus q̄a hic est vere saluator mūdi Nam oīa illa q̄ isti tres p̄nomiati in se ad salutē populi habuerūt. ihesus noster in se pfectissime habuit. Fuit doctor cū iesu filio syrach in p̄dicatōne. Fuit sacerdos magn⁹ in passione. Fuit dux populi fidelis i ascēsiōe. ¶ Sed diceres. cū iesus sit ꝓpriū nomen eius. quare ñ nominamur a iesu saluati. sicut a xp̄o xp̄iani. Respondet q̄ hec duo nomina ihesus christus spēaliter dño nr̄o conueniūt. Jesus est nomen p̄sone et cōuenit ei ꝑm diuinitatem. ob ꝫ in p̄senti nō denoiamur saluati. Christ⁹ ꝯo nomē dignitat̄. t ꝯuēit ei ꝑm hūanitatē. t ob ꝫ in p̄nti denominamur a noīe dignitatis. qz debemus esse reges spirituales spiritualiter nos regētes. t sacerdotes spūales: spūales hostias offerētes. Apoc. i. Fecit nos deo nr̄o reges et sacerdotes. Et i. Pe. ij. Vos est̄ gen⁹ electū regale sacerdotiū t̄c. Nec ē rō q̄re nūc xp̄iani dicūt a xp̄o. sic p̄dixit ysa. lxv. Seruos suos vocabit alio nomie. s. vt non dicant iudei sed christiani. Subdit. ī quo qui benedictus est sup terrā

scz bñdictõe gre. benedicet i deo. s. bñdictiõe glie. Sz ve illis q̃ tm̃ participãt nomẽ z nõ rẽ. qz opa xpianoz nõ habẽt. De q̃bz Orig. Audite desides audite negligẽtes q̃ speratis in ℞ saluari q̃ xpiani appellami z xpianorũ opa nõ facitis. cũ dicit saluator nr̃ Matth. vij. Nõ ois q̃ dicit mihi dñe dñe itrabit regnũ celorũ. sed q̃ facit volũtatẽ p̃ris mei. Jõ Aug. Frustra xpiani nomẽ sortiẽ q̃ xp̃m mimme imitaẽ. Nã xpiani nomẽ nõ saluat hominẽ sz ℞tus. Apls. i. Thoz. iij. Nõ i sermone ẽ regnũ dei sed in ℞tute. Jõ Chrys. super Mat. Qui nõ ꝺũsaẽ p̃m xp̃i ℞bũ nõ intrabit in regnũ celoz. Jsti bñ noiaṅ xpiani sed nõ denoiaṅ. qz denoiatio ẽ participatio rei et nois. Et tũc futuro dicemur saluati. qz ꝺsũmabimur i salute z ꝺfirmabimur. vt iã nõ possem⁹ illũ amittere. Unñ Jsa. li. Salus mea i sempiternũ erit. z iusticia mea nõ deficiet.

Sermo xxxiij. Ad idem

Octquã imple

pti sũt dies octo vt circũcideret puer scribit Lu. ij. z legit i hodierne diei officio F Dicũt naturales q̃ a vite p cedũt q̃dã palmites ifructuosi q̃ nõ fructificãt. z cũ hoc fructũ i alijs ipediũt. eo q̃ hũoz attrahũt a radice q̃ deberet transire ad alios palmites. z nisi tales circũcidãt ipediũt fructũ. Spũal'z. p vitẽ itelligit adã quẽ de⁹ plãtauit z posuit in paradisum voluptatis. vt botros ℞tutũ z vinũ dilectois ferret. Sz heu ab eo pcesserũt q̃dã palmites ifructuosi. scz originaliũ pctorũ. q̃ i oes posteros suos sunt trãsfusi. ad Ro. v. Per vnũ hoiem pctm̃ intrauit in mundũ. z ipediebat fructuz bonoz opez. p̃s. xiij. z liij. Nõ ẽ q̃ faciat bonũ nõ est vsq; ad vnũ. Jõ necesse ẽ et fuit q̃ten⁹ pcideret et eradicaret vt asserit saluator Matth. xv. Ois plãtatio quã nõ plãtauit p̃r me⁹ eradicabit. Et hec eradicatio facta ẽ p circũcisionẽ q̃ data ẽ ad culpã originalẽ tollẽdã quã xp̃s hodie ptulit. ℟ q̃ thema. ¶ In summa ℞boz duo innuunt. Prio ꝓponit tpis determinatõez. scdo subiungit salutis opatõez. Primũ ibi. postq̃z ipleti sũt dies. Scdm ibi. vt circũcideret. De ꝓmo dicit. Postq̃z ipleti sunt dies octo. s. a tpe natiuitat⁹. Die Symon de cassia. Ecce eternus ex tpe mẽsurat. qz creator inter creata factus ẽ. z tãgit manibus homo deus. B Sed diceres. cur octaua die. Rñdetur. qz hoc tpus est in lege determiatũ Ben. xvij. Jnfans octo diez circumcidet. Secũdo ideo. qz ante octauũ diẽ erat puer nimis tener. Et non diutius post octauũ diẽ. vt cum paruã haberet imaginationẽ minorẽ sentiret dolorẽ. Tercio mystice ad insinuandũ q̃ in octaua etate. s. in generali resurrectõne ab electis omnis superfluitas coruptele z indecẽtie auferet. Unñ Jsa. xxv. Auferet dñs de⁹ lachrimã ab oĩ facie z opprobriũ ppli sui. ℞ Quarto ad insinuãdũ q̃ circũcisio spũal'ez fieri p octo que recurrunt ad decisionẽ peccatorũ. Prima dies est pcti cognitio. dicẽdo cum p̃s. l. Quoniã iniquitatẽ meam ego cognosco. Nã peccatũ seq̃ũt mlta mala. obscurat eni intellectũ. De q̃ Aug. Pctm̃ est tenebra q̃ obtundit itellectus z infirmat affectus. z oibz bonis gtuitis spoliat. Idcirco bonũ est homini ista cognoscere z omnẽ vilitatẽ ei⁹. nã malũ nõ euitat nisi cognitũ. Sic cognouit Seneca vilitatem peccati dicẽs. Si scirẽ deos ignoscituros z homies ignoturos adhuc peccare dignarer ꝓpter peccati vilitatẽ rc̃. Secund⁹ dies dicit peccati cõtritio. Quid pdesset peccatũ cognoscere si nõ doleret de offensione dei. Hieron. Nulla culpa deletur nisi tristicia anpiet Treno. ij. Uelut mare ꝺtritio tua. sic mare est amaz. z sic cõtritio. Hiere. vi. Luctũ vni geniti fac tibi planctũ amaz. Dicit eni sctus Tho. Dolor de peccatis debet esse maior q̃ q̃cunq; dolor deliberatus de quacũq; re. Ratio. quia sicut de⁹ debet nobis sup omnia placere. sic offensio dei que fit p peccatũ debz nobis sup omnia displicere. Dicigitur cũ ezechia rege illud Jsa. xxxviij. Recogitabo tibi omnes annos meos i amaritudie anie mee. Tercius dies est ꝓpositũ nõ peccãdi. Hoc docet Jsa. c. i. Quiescite puerse agere. discite bñ facere. Notanter dicit bñfacere. qz diẽ Ambro. in li. de offi. et habẽt in canõe. lxxxvi. di. nõ satis. Nõ satis est bene velle nisi assit bñ facere. Cui ꝺsonat Bre. Non satis est mala nõ agere nisi quis studeat bonis opibz insudare. Juxta illõ p̃s. xxxiij. Declina a malo z fac bonũ. Quartus dies est pudor de peccato. Et est magna pars pnitẽtie teste Augustino lib. de pnitẽtia. vbi dicit. Per vos peccastis. p vos erubescatis. Erubescẽtia ei⁹ magnã ptẽ habz remissiõis. Eusebi⁹. Uerecundia eni penã tẽpat quã q̃s p peccato pati deberat. vt inq̃t etiã Richar. de sancto victo. De quãto verecũdia maioz. de tãto in oculi

dei clarior. De q̃ Eccli. iiij. Est ꝯfusio adducens gl'iam. Ecōuerso d̄ malis d̄r Zophonie iij. Nescivit iniqꝰ ꝯfusionem. Quintus dies est timor de futuro iudicio. pueꝝ. xv. Per timorē dñi declinat a malo. Nā qs vellet furari vl' aliquē occidere in p̄sentia iudicis. nullꝰ. qz vtiqz timeret. Et sic dꝰ oia videt. vbiqz p̄sens ē. Prouer. xvi. Oēs vie hominū patēt oculi eiꝰ. Jō Boetiꝰ de ꝯsolatu. Magna ē nob̄ indicta necessitas ꝓbiratꝫ cū oia agam⁹ añ oculos iudicis cuncta cernētis. Nam si times hoiem q̃ nolles male agere i eius ꝓspectu. magis ꝙ deū. Eccli. i. Timor dñi expellit pctm̄. Et sic p̄s. cxviij. A iudiciis enī tuis timui. Et merito. qz scribit i can̄. xi. q. i. Sacerdotibꝫ. Nemo scit q̃lis i iudicio dei futurus sit. Jdeo Hieron̄. dic̄. Siue ꝯmedā siue bibā siue aliꝺ faciā ip̄ videt mihi illā vox sonare in auribꝰ meis. Surgite mortui venite ad iudiciū. Sextꝰ dies est fiducia remissiōis. Mat. ix. Cōfide fili r̄mittūt tibi pctā. Nam scribit puer. xv. Per misericordiā et fidē purgāt pctā. Hāc iudas n̄ habuit ideo a pctis solutꝰ nō fuit. Aug. Penitentia q̃ ē sine fiducia est sterilis et manet sine misericordia. vt Cayn Geneſ. iiij. dixit. Maior est iniq̃tas mea qz vt venā merear Bern̄. Mētiris cayn. maior est dei misericordia qz ois n̄a miseria. Aug. Quid ꝯsilio nō ignoscit cū effusio sanguis xp̄i ignoscebatur. Jdeo de diffidentibꝫ dicit Amb. Nō p̄t agere verā penitētiā q̃ nō speraverit idulgētiaz. Septimꝰ est oriō deuota. Eccli. xxi. Fili si peccasti nō adijcias iterꝫ. sed de p̄stinis depcare vt remittant tibi. vt h̄ Mat. xviij. Serue neqz omne debitū dimisi tibi qm̄ rogasti me Dic igit cū Thobia. iij. Ne reminiscaris dñe delicta mea. Octauꝰ dies est dilectio. Aug. Non solū opꝫ deū timere vt iudicē sz etiaz diligere vt iustū iudicē. Aug. Cetera nō p̄sunt si charitas desit. Hilariꝰ. Frustra erit oīs opatio nisi assit dei dilectio. In illo die octauo. s. dilectōis fit plena circūcisio remissiōis. Prouer. x. Uniuersa delicta operit charitas. Alio mō per octo dies p̄nt itelligi octo q̃ si diligēter ꝯsiderāt̄ oēm ꝯsuetudinē malā a nobis circūcidunt Et hoꝝ septē enumerat Bern̄. dicens. Septē sunt de essentia hois. q̃ si hō ꝯsideraret in eternū nō peccaret. Et enumerat ea dicēs. Primū est natura vilis Gene. iij. Puluis es et in puluerē reuerteris. Secūdum operatio turpis. Eccles. vij. Nō ē ei hō iustus i terra q̃ faciat bonū et nō peccet. Terciū exitus flebilis. ij. Reg. xiiij. Oēs morimur et quasi aqua dilabimur. Quartū status instabilis. Job. xiij. Hō natꝰ d̄ mlie re breui viuēs tpe repletꝰ multis miseriis. et nūqz in eodē statu p̄manet. Eccl. x. Rex hodie est et eras morietꝰ. Quintū dānatio detestabil'. Athanasiꝰ. Qui mala egerūt ibūt in ignē eternū. Sextū mors tristabilis. Eccl. xli. O mors qz amara ē mēoria tua. Septimū dissolutio miserabil'. Eccles. iij. Cūcta sbiacent vanitati. et oia pgunt ad vnū locū. d̄ terra facta sunt et i terrā pariter reūtūt. Octauū p̄t esse ꝯsideratio gl'ie ineffabil'. ad quaz nihil coinq̃natū itrabit. Apoc. xxi. et Isa. xxvi. Tollat impiꝰ ne videat gl'iam dei. Jdeo Bre. Si ꝯsideramꝰ q̃ p̄mittunt nobis i cel' vilescūt oia q̃ sunt i terris. Tercio modo ꝑm Nico. d̄ lyra ꝛ glo. dicit p̄ dies octo possit anni. ꝑm illd̄ Ezech. iij. Die p̄ anno dedi tibi. R. Debz igit infans octo āno rū circūcidi. h̄ ē a turpibꝫ restringi et honest' quia tūc incipit habere vsum rōis. quia dic̄ Arist. ij. ethicoꝝ. Nō pariꝫ facit ad ꝯtutez a puericia assuefieri ad ꝯtutū opa etc. Dixi scdo subiungit salutis n̄re opatōez dicēs. vt circūcideret puer. Aug. de fide ad petrum. Firmissime tene et nullatenꝰ dubites omnē hoiem q̃ per cōcubitū viri et mulieris ocipitur cū originali peccato nasci et filiū ire. De q̃ apl'us Ephe. ij. Eramus oēs natura filij ire. Et qz puer natus anteqz haberet vsuz liberi arbitrij nō potuit se disponere ad gratiā. ideo oportuit istituere aliqd̄ remediū quod peccatū originale tolleret ex ipo ope opatoiō statim pꝰ morbū deus instituit remediuz ptra originale peccatū. Et dicit Hugo de scto victore. Quinqz remedia p̄ successum tpis deus dedit. Primū fuit oblatio. et icepit ab abel. Gen. iiij. Respexit dñs ad abel et ad munera eiꝰ. et durauit vsqz ad diluuiū etc. Secōm est sacrificiū. et incepit a Noe. et durauit vsqz ad abraam Gen. viij. Cū noe de archa egressus esset edificauit altare dño et de cūctis volatilibꝫ et pecoribꝫ mūdis obtulit sup̄ altare. Terciū fuit decimatio. et incepit ab abraam et melchisedech. Abraā enī tanqz summo sacerdoti decimas dedit melchisedech. Geneſ. xiiij. Quartū est circūcisio q̃ icepit ab abraā. Gen. xvij. dixit dꝰ ei. Hoc ē pactū qd̄ ꝯseruabitis iter me et vos et semē tuū pꝰ te. circūcidet in vobis oīe masculinū. Quintū ē baptismal' regeneratio. et illud incepit quantū ad materiā qñ christus

baptisatus est. tũc eni tactu sue mundissime carnis vim regeneratiuã ꝫ tulit aqs. Quantũ ꝫo ad formã qñ dixit Mat. vlti. Eũtes baptisate eos i noie pris et filij et spũssancti Quãtuz ꝫo ad efficaciã qñ exiuit sanguis et aqua ex ei⁹ latere. Joh. xix. ¶ Ista autẽ ãnqz ds assumpsit p nobis. Primo oblatõem. ad Eph. v. Obtulit semetipm p nobis immaculatã hostiã. Prio obtulit carnẽ suã in sctificatõem. ps. lxviij. Que nõ rapui tũc exoluebã. Scõo sanguinẽ i redẽptiorem. i. Pe. i. Nõ corruptibilibz auro vl argento redẽpti estis. sz sanguine agni incõtaminati. Tercio aiam in recõciliatõez. Joh. x. Bonus pastor aiaz suã ponit p ouibz suis Quarto diuitatẽ in fruitiõz. Joh. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscãt te solũ vez ds. z quẽ misisti ihm xpm. Scõo sacrificium assumpsit qñ se in ara crucis imolauit. scribit eni Leuit. vi. Oĩe sacrificiũ sacerdotũ igne ꝫsumet. z sic ipe i igne amoꝛsi cruce imolat⁹ ẽ. Luc. xij. Ignẽ veni mittere i terrã qd volo nisi vt ardeat. Cõcrematus ẽ igne doloꝛis. Treno. i. O vos oẽs q trãsitis p viã attẽdite z videte si ẽ doloꝛ sic doloꝛ meus. Ex illo igne amoꝛis et doloꝛis ascẽdit fum⁹ odoꝛifer⁹ q ds prem recõciliauit. Eph. v. Xps dilexit nos z tradidit semetipm p nobis oblatõem z hostiã ds in odorẽ suauitatis. ¶ Terciuz remediũ fuit decimatio. sz decimas rez tpalium xps nõ possedit. Mat. viij. Vulpes foueas habẽt et volucres celi nidos. fili⁹ aũt hominis nõ habz vbi caput suũ reclinet. Sed decimas diez solut qñ. xl. diebz. z xl. noctibus ieiunauit. Et licz. xxxvi. dies sunt decima ãni. voluit tñ xps q̃ttuoꝛ supaddere ad innuẽdum q in fruitio dei i opibz pnie potius dẽm⁹ pl⁹ facere q̃z min⁹. mel⁹ ẽ ei abũdare q̃z deficere. qz in pl⁹ faciẽdo ẽ meritũ. z i faciẽdo min⁹ ẽ piculũ. Jõ Bre. i ome. Decimas diez nos deo ipendim⁹ qñ q̃dragita diebus ieiunam⁹. qz ann⁹ reuoluit p. ccc. lxvi. dies. z sic. xxxvi. dies essent decie ãni. Quartũ remediũ fuit circũcisio. ¶ Circa qd nota triplex est circũcisio. Pria ẽ iudeoꝛ q̃ fiebat in carne. i. Exoꝛ. vij. Circũcisio nihil ẽ sed obſuatio ꝓceptoꝛ dei. Scõa ẽ xpianoꝛũ q̃ hz fieri i mẽte a culpa. Deute. xxx. Circũcidet dñs coꝛ tuũ z coꝛ semis tui vt diligas dominũ deũ tuũ ex toto coꝛde tuo z ex tota aia vt possis viuere. Tercia ẽ btõz q̃ hz fieri in vtroq. s. ab omni culpa z miseria. Secũda xps nõ indiguit. qz nihil vicios̃um in mente habuit. Terciã in suo coꝛpoꝛe fecit. qz oẽm penalitatẽ z miseriã remouit. Prima ꝫo accipe voluit. prio vt verã carnẽ se hre oñderz. i. Joh. v. Tres sunt q testimoniũ dãt i terra id ẽ in hũana xpi natura. spũs sanguis z aq Spũs quẽ emisit. sanguis et aqua quã effudit. Et h̃ est ꝯ hereticos q̃ dixerũt eũ coꝛpus fantasticũ aſſumpsisse. Cõtra qõ dic apl⁹ ad Tyt. iij. Apparuit benignitas z hũanitas saluatoꝛis dei nri. Scõo vt diabolo mysteriũ incarnatiõis occultaret. vidẽs christũ circũcidi purũ hoiem credidit q circũcisiõis remedio indigeret. ¶ Nota xps icarnatoem suã septẽ sigill' sigillauit q̃bz diuitaz suã sb hũanitate abscõdit. Deq̃bz Ber. i fmõe de resurrectõe. Primũ sigillũ q ds mulierem despõsata viro ꝯcep⁹ et nat⁹ fuit. z diabolus scirent ex scꝑturis xpm ds ꝙ gie nasciturz. qlẽ nõ credidit mariã foze duz sciret eã viro desponsatã. Scõm sigillũ fuit ifirmitas humanitatis cũ vidit eũ esurire: dormire: z fatigari Joh. iij. Fatigat⁹ exitinere. z sic ds alijs defectibz sb q̃bz diuitas latebat Terciuz q̃ suscepit circũcisionẽ: rõe cui⁹ videbat fuisse sub peccato. z p ꝯseq̃ns solũ hõ z nõ ds. Quartũ fuga i egiptũ. arguit ei sic diabol⁹. si ei ille essz ds nõ fugeret regẽ terrenũ. Quiũ tũ terna tẽptatio. i qua xpus se habuit ita q̃ diabol⁹ experiri nõ potuit an essz ver⁹ deus. qñ tñ diabol⁹ desiderauit. Sextũ dira passio. z tandẽ suspẽsio in cruce. vbi miro mõ diuinitas latuit. Septimũ fuit sepultura xpi ꝓp quã vehemẽter putabat pur⁹ hõ. Tercio xps circũcidi corpaliz voluit vt nos circũcidẽdos spũaliter ostẽderet. ¶ Prio q̃ nota circũcisio facta ẽ i tribz locis. Prio facta ẽ i egipto z in deserto tpe abrae z i abraam z in reliq̃ ppl'o. Scõa trãs iordanẽ in galilea iubẽte Josue. Tercia facta ẽ i terra ꝓmissionis. Et significat tres stat⁹ q̃bz diũsi hoies diũsimode dicũt circũcidi. Pria significat circũcisionẽ seculariũ in egipto huius mundi. que debet fieri a ꝯibz culpis peccatoꝛ mortaliũ. Et ea que ad eadẽ reducũtur. s. a coꝛde malas cogitatões. Isa. i. Auferte malũ cogitationũ vestraz ab oculis meis. Rõ Sapientie. i. Peruerse cogitatões separãt nos a deo. Secundo ab oze mala verba. Ephe. iij. Omnis sermo malus ab oze vestro non ꝓcedat. Ratio. i. Exoꝛ. xx. Coꝛrũpunt bonos moꝛes colloquia praua. Tercio ab opere illicito. quod bene figuratũ est ꝙ primã circũcisionẽ in deserto. Exodi. iij. Tulit zephoza

acutissimā petrā. ⁊ circūcidit pp. dū filij sui ne angel⁹ occideret eū. Q[uo] acutissima petra est circūspectissim[us] indigent sec̄lares q̄ volūt a mo[rta]li circūcidi. q̄z scribit Apocal. ix. Ue ve[ni]bus in terra. Triplex ve pptet t[ri]qđ regnat in mundo. aut est cōc[u]nis. aut oculoz. aut superbia vite. Ualde difficile est diebꝫ istis ma[li]malicie vis inualuit in terris crimi[n]catoz foueas declinare. necesse tñ est q̄ ad regnū venire desiderat vt penit⁹ se a mortalibꝫ circūcidat. Scribit in figura Ben. xvij. Masculus cui⁹ ppucij caro circūcisa nō fuerit deleat aīa eius a pplo. Et sic q̄ a mortalibꝫ circūcisus nō fuerit. aīa ei⁹ pibit. q̄z nullū coinquinatū intrabit. Apoca. xxi. R[esp]ro q̄ nota. res circūcidit tribꝫ de causis. Prio vt p eam alia res nō corrūpat. Scdo vt fruct⁹ maioz habeat. Tercio vt in ꝓuenīēti loco locetur. Sic spūaliter hō debet circūcidi in sil̄i. Prio dixi vt per eā alia res nō corrūpat. sic abscidit pomū ⁊ mēbrū putridū ne sanū mēbrū inficiat. Sic hō a pctō. q̄z vnus pctōr infecit alīū. et vnū peccatū inducit alīd. De quo Bre. Peccatū qđ p penitētiā nō ablatū mor suo pōdere aliq̄d ad se attrahit. Et sicut fm apl'm. i. Chor. v. modicū fermentū totā massam corrūpit. sic vnū peccatū mortale multa bona annihilat. De quo Eccles. ix. Qui in vno peccauerit mlta bona perdet. Scdo vt fructus maioz habeat. Joh. xv. Omnē palmitē i me nō ferētē fructū purgabit eū vt fructū pl⁹ afferat. sic ī pctō mortali nō ē fruct⁹ boni opis. Roma. vi. Quē fructū habuistis in quibꝫ nūc erubescitis. q. d. nullū. Greg. Nihil deo acceptū dū hō displicet deo p mortale peccatū. Ideo necesse est circūcisio peccati mortalis ad fructificādū. De quo Isa. xxvij Iste est oīs fructus vt auferat pctm. Tercio vt cōuenientius locet. vt lapides circūcidūt ad edificiū. Et sic nos si volum⁹ locari ī edificio padisi oportet prius circūcidi et poliri. Josue. v. Circūcisi sunt q̄ volebant terrā promissionis intrare. Et sic q̄ volunt intrare in regnū celoz̄. Bern. Petra acute ꝓpunctōnis circūcidat vulnus crimis. Scda circūcisio facta est trās iordanē i galilea. Josue. v. ex ꝑcepto Josue. ⁊ significat circūcisionē religiosoz̄. Hic tanto ampli⁹ sup statū sec̄larū dz fieri circūcisio quāto se terre promissiōis vicinius cōiunxerūt. S[ed] Hec aūt circūcisio religiosoz̄ dz esse triplex. Primo in restrictōe tpalium. scdo i disciplina moraliuz. tercio in affectu spūaliū. Dixi ꝓmo i restrictione tpaliū. Aug⁹. xij. q. i. nō dicatis. Nō dicatis vos habere ppriū. habet ei ō statu monacho ⁊ cano. regu. Cū ad mōasteriū. Nō existimet abbas dispēsare posse cū monacho sup habenda pp̄etate. quia abdicatio pprietatis sicut et custodia castitatis adeo est annexa regule monachali. vt cōtra eā nec summus pōtifex possit licentiā indulgere. Ideo Hūbertus sup regulā Aug. Si monachus dicit assertiue. iste liber est meus. peccat mortaliter. Jō legit Act. iij. Erāt illis oīa cōia. T[er]cio di. vtrū cū religioso posset dispensari circa habēdū vsum alicui⁹ rei. Respondet Hūbert⁹. duplex ē vsus. cert⁹ ⁊ incertus. Certus vsus ē q̄ nō p̄t auferri. incertus i voluntate alterius vt auferat ꝛc. ei placuerit. Et circa illū incertū vsum p̄t prelatus dispēsare ex causa rōnabili ⁊ necessaria. Sed circa certū vsum nō p̄t dispēsare Semp ei⁹ voluntas religiosi debz esse subiecta plato vt resignet q̄n voluerit. Et si nō habz talē voluntatem tūc religiosus est ꝑ̄etarius ⁊ semp in pctō mortali. Et null⁹ p̄t eū absoluere a peccatis suis interim q̄ est in tali ꝓposito libere nō resignādi ⁊ ad ꝓmunē vitā dandi. Unde Bern. Monachi habēti ppriū deus negat suum ppriū. qđ est misereri et parcere. Secūdo debent circūcidi in disciplina moraliuz. i. Pe. ij. Cōuersatōz vrāz habētes iter gētes bonā. fm q̄ doceat saluatoz Mat. v. Sic luceat lux vra coz̄ hoīb vt videāt opa vra bona ꝛc. Aug. ō cōmuni vita clericoz̄. ⁊ hr̄. xij. q. i. nolo. Nolo vt aliq̄s de vobis iueniat male viuendi occasionē. Scia necessaria est nob fama autē ꝓximis. Tercio in affectibꝫ spūalium. qđ docet apl's Ro. xij. Prouidētes bona nō tm coz̄ deo sed etiā coz̄ oīb hoīb U[ltimo] Dicit Bern. Prouident bona coram hoīb tribꝫ modis. s. habitu. actōe ⁊ fmone. Primo habitu vt nō sit notabil'. Aug⁹. Habitus honestus sit ita ne in eo alīs placeamus. et ne ita vt alīs scandalū p̄bram⁹. Scdo in actōe ne sit culpabil'. Grego. Ut actōnes tuas caute pagas ne mala bonis p mixta totā massam corrūpāt. q̄z dicit idem. Nulla bona acceptant q̄ maloz̄ admixtiōe maculant. Tercio in sermone vt nō sit scandalisabil'. Sene. Sermo tuus nō sit inanis; aut suadeat aut moneat. aut ꝓsoletur aut edificet. et qđ magis ē nō scādalisēt. Mat. xviij. Ue illi p quē scandalū venit. ℞

Voc tñ sciendũ q exterior circũcisio ñ pdest sine interiori. q̃d enī lata corona pderit. aut capilli decurtati si nō interior circũcisio comitet. Unde Bal. v. Si circũcidami xps nil pderit vobis. Bern. Si corpis quersio fuerit sola erit nulla, sicut exteri⁹ vestis religiosa mens vana. corpus in claustro cor in seculo. custodit silentiũ sz murmurat cor tuũ. psalliter ore. sz cor tuũ ē lōge a deo. De q̃b Iere. xi. Quid ē q dilectus me⁹ i domo mea facit scelera mlta. nūq̃d carnes sancte auferũt a te malicias tuas. Jũgam⁹ ḡ interiorē circũcisionē ne sim⁹ de numero ipor de q̃b dic apls ij. Thimo. iij. Spēm pietatis habētes. pietatem aũt abnegātes. Sciēdũ igit q tribs modis in interioribs nris puidere debem⁹ bona. Prio in cogitatōe. scdo i affectiōe. tercio in intentiōe. Prio cogitatio dz eē sctā t munda vt deũ cogitemus. Sap. v. Cogitatio eorũ apud altissimũ. s. ad ei⁹ precepta. Ecci. iij. Que pcepit tibi de⁹ cogita illa semp Et etiā tua pctā q̃b deũ offendisti. Deuter. xiij. Memēto et nō obliuiscaris q ad iracūdiā puocasti dñm de⁹ tuũ. s. excessibus tuis Apoca. iij. Memento vnde excideris t age penitentiā. qr dicit Christ⁹. sup epl'az ad Hebre. et hr in can. de pnīa di. iij. §. iudas. Nullum inuenit delictor tale remediũ sicut corũ ōtinuata mēoria. Glo. ad ꝓpunctōez et nō ad delectatōem. Scdo affectio dz esse pura Aug⁹. Qui puras affectiōes vult erigere in deum disiũgat se a sensibs. recedat a turpibs t nociuis. in his enī illudimur. Tercio intētio debz esse recta. vt oīa q facim⁹ nō ad texterā psperitatis. nec ad sinistrā adūsitatis intentiōem nr̃am obliq̃m⁹. sz directa facie i dei laudem. Ber. In tēde in deũ et ppter deum. Beda. Thesaur⁹ cordis est intētio. est enim oculꝰ aīe. ỽ quo Lu. vi. Si oculꝰ tu⁹ simplex est totũ corp⁹ lucidũ erit. i. totũ op⁹. qr scribitur ad Heb. iiij. Discretor cogitatōnũ t intētionũ cordis ē ipe. Bre. xxviij. mor. Stē oculus corpalis est corpis lucerna. sic p radiũ intentiōis illustrāt actōnis merita. Tercia circũcisio facta ē in terra pmissiōis. t significat circũcisionez qua in cel' circũcidimur ab oīm miseria pene z culpe. In corpe a passibilitate. corruptibilitate. tarditate. mortalitate t difformitate. Matt. xiij. Fulgebũt iusti sicut sol in regno p̃ris eor. Et sol erit septempliciter clarior q̃ nūc. sicut dic Isa. xxx. Se cūdo in aīa ab oī ignorātia. Iere. xxxi. Nō docebit vltra vir pximũ suũ dicens. agnosce dominũ. Omnes enī me noscēt a mīmo vsq̃ ad maximũ. Aug. de ciui. dei. lib. xxij. Ibi ee no habebit defectōnem. nosse nostr non habebit errorē. Itē mēs circũcidet ab omni turbatō e. t relinquit pura leticia. ps. xv. Adimplebis me leticia cum vultu tuo. B Quinti remediũ fuit baptismus. Est autē tri plex aptismus quē xps suscepit. Prim⁹ est bapt. ilis⁹ flumis quē suscepit ad nr̃az sanctificatōem. Nā ex tactu suc mūdissime carnis aq̃s sctificauit t eis vtutem sctificādi dedit. Sctūs ē baptism⁹ flāminis. quē accepit xps ad nr̃az iustificatōez. ipe enī accepit spiritū sanctū sine mēsura. Joh. iij. Non enī ad mensurā dat de⁹ spm̃ sanctū. Glo. s. xpo. ex q plenitudine nos oēs accepim⁹. Ex q̃ ōmūicatiōe nos iustificauit. Joh. i. Nic est q̃ baptisat in spū sancto. Ex qua iustificatiōe nos glificat. Unde post q̃z Johes dixit. De plenitudine ei⁹ oēs accepim⁹. sc̃dit. t gram ꝓ gra. gram. s. glificantē ꝓ gra iustificante. Tercius ē baptismus sanguinis quē recepit ad nr̃am redēptionē. De quo Lu. xij. Baptismo habeo baptisari. s. cruoris pp̃ij. quō coartor vsq̃ dū pficiat. Et illo baptismo sanguis nos rdemit. Apoca. v. Redemisti nos dñe in sanguine tuo L Nam christ⁹ septies effudit sanguinez vt nos a septē pctis mortalibs liberaret. Primo in circũcisiōe vt hodie ppter pctm luxurie. q̃ si peccāsti tali peccato roga eū ꝑ amarā passionē vt tibi indulgeat. Secundo in mōte oliueti in sudore sanguineo propter peccatū gule. Tercio in flagellatōe ppter peccatū inuidie. Quarto in manuũ perforatōe ꝓtra peccatū auaricie. Quinto in pedũ affixione ꝓ peccatū accidie. Sexto in capite per coronam spineā ꝓ peccatū superbie. Septimo in corde ꝓtra peccatū ire. Phs. i. de aīa. Ira est accensio sanguinis circa cor

Sermo xxxv. Ad idem

Qcatũ est nomē ei⁹ ihesus. qđ vocatũ ē ab angelo ꝑ us q̃z in vtero ꝓcipere. Luce. ij. Sctūs Tho. pte. iij. q. iij. ar. ij. dicit Nomina si imponunt debent imponi a pp̃etatibs rer. sicut Abraam Gene. xvij. Nō vltra vocabit⁹ abram sz abraam. qr patrē multarū gentiū ꝓstitui te. Et qr ergo hoc xpo h̄ munus gr̃e collatū erat vt p ipm salua remur. ideo cōuenienter vocatū est nomē eius

iesus .i. saluator. ¶ In ꝟbis ꝓmissis duo i/
nuunt. Primo pietas diuine miseratōnis. se
cundo tāgit ꝯformitas angelice associatōis.
Primū ibi. vocatū est nomē eius iesus. scōm
ibi. qđ vocatū ē ab angelo. De ꝓmo dic Vo
catū est nomē eiꝰ iesus. ¶ Sed dr. tñ
scribit Isa. vij. Vocabit nomē eiꝰ emanuel.
ꝛ Isa. viij. Voca nomē eiꝰ accelera .ætrahe.
ꝛ Isa. ix. Et vocabit nomen eiꝰ admirabil.
ꝯsiliariꝰ. deꝰ fortis. ꝛ Zacha. vi. Ecce vir ori/
ens nomen eiꝰ. ꝛ Isa. lxij. Vocabit tibi no/
men nouū qđ os dñi noiauit. Rñdet sctūs
Tho. pte. iij. q. iij. ar. ij. In oibꝫ illis noibꝫ
significat ꝟ nomē iesus. qđ est significatiuū
salutis. Nam ex pietate ꝛ miseratōe adnīaꝫ
salutē venit i hūc mūdū. Lu. xix. Venit filiꝰ
hoīs q̄rere ꝛ saluū facere qđ ꝑierat. Idcir/
co vocat ꝓmo emanuel qđ iterꝑtat nobiscū
deus. In quo noie innuit causa salutis. qz ē
vnio diuīe et hūane nature. Scđo accelera
ætrahe significat a q̄ nos saluabit. qz a dia
bolo cuiꝰ spolia abstulit. Lu. xi. Cū fortis ar
matus custodit atriū suū in pace sunt oīa q̄
possidet. veniet fortioꝛ eo. auferet vniūsa ar
ma eiꝰ et spolia in qbꝫ ꝯfidebat. ꝛ ꝟ fecit xp̄s
diabolo. Tercio nomē eiꝰ admirabil. in hoc
significat via ꝛ terminꝰ nr̄e salutis. inq̄tum
admirabili ꝯsilio diuītatis ꝓducimur ad ce
lum. Quarto oriēs fert ad incarnatōis my
sterū. fm q̄ exortū ē in tenebꝛis lumē rectis
corde. vt dicit p̄s. cxi. vt ꝛsiderauit zacha/
as p̄r iohīs baptiste. Lu. i. Illumīare hīs q̄
in tenebꝛis ꝛ vmbꝛa mortis sedēt. ¶ f
Sꝫ dr. quō dicit nomē nouū cū etiā alij vt
supꝛa dictū est vocati sunt hoc noie. Rñdet
sctūs Tho. vbi supꝛa. Licꝫ alij vocati sunt
iesus. hoc est fm tpalē salutē. nō fm eternalē
Ideo Act. iij. dixit petrꝰ. Nō est aliđ nomē
sub celo in quo optet saluari nisi in noie dñi
nr̄i iesu xp̄i. Hoc nomē iesus nō fuit fortuite
inuentū. nec ab hoīe xp̄o impositū. sꝫ patriꝰ a
deo noīatū. Isa. lxij. Qđ os dñi nominauit.
Itē fuit a ꝓpheta nunciatū. Habacuc. iij. Ex
ultabo in deo iesu meo. Ab angelo imperatū
Angelꝰ nāq̄ gabriel imperauit ioseph vt si/
bi ꝟ nomen imponeret Mat. i. Pariet filiū
ꝛ vocabis nomē eiꝰ iesus. Hoc idem impe/
uit mr̄i Lu. i. Ecce ꝯcipies in vtero ꝛ paries
filiū ꝛ vocabis nomē eiꝰ iesum. Ihō Orige.
Hoc nomē dignissimū nō ꝺbuit ꝓmo appel
lari ab hoībꝫ sꝫ a deo. neq̄ ab eis i mūdū af/
ferri. sꝫ ab āgelo. iō vltimo a maria et ioseph
fuit ei impositū i circūcisiōe. Lu. ij. Vocatū
est nomē eius iesus. s. a maria ꝛ ioseph. De q̄
nomīe dicit p̄s. cxij. Sit nomē dñi bn̄dictū
Reuera bn̄dictū. qz ꝟ nomē iesus. est ꝓmo
nomē gl'iosissimū. scđo ælicioſissimū. tercō p̄
cioſissimū. quarto ꝟ tuosissimū sua sblimita
te. Cuiꝰ sublimitatē æscribit apl's Phil. ij.
Dedit illi nomē qđ est sup omne nomē. vt i
noie iesu omne genu flectat celestiū terrestri
um et infernoꝝ. ¶ In qbꝫ ꝟbis q̄ntu
plex sblimitas huiꝰ nois colligit. Prio qz
ipm habz i reuerētia deꝰ. q ipm exaltauit q̄
ad ipī nois inuocatōem pctōꝝ remissionez
nobis dare ꝓmisit. Actuū. ij. Baptiset vnus
q̄sq̄ vestꝝ in noie iesu in remissionē pctōꝝ
vestroꝝ. Scđo habz ipm in reuerētia ange/
lus. i ꝟ q apl's subdit. in noie iesu oīe genu
flectat. celestiū. i. angeloꝝ. Neemie. ix. Exer/
citus celi te adorat. i. angeli. Tercio habz ip
sum in reuerētia angelꝰ malꝰ. i. diabolꝰ. qz ad
eius noīatōem tremet. cū dic. ꝛ infernoꝝ
Jaco. ij. Demōes credūt ꝛ ꝯtremiscūt ꝛ sbij
ciuntur. Isa. xxx. Ecce nomē dñi vēiet de lon
ginq̄. ardēs furoꝝ eiꝰ ꝛ gꝰ ad portā dū. s. de
moniby. Quarto ipm hz i reuerētia creatura
irrōnalis. quia ad eiꝰ inuocatōez sibi obedit.
Matt. viij. Qualis est hic qz venti ꝛ mare
obediūt ei. Quīto habz ipm in reuerētia crea
tura rōnalis. cū dicit. Oīs lingua ꝯfiteatur
qz dñs iesus ꝛc. Ista ꝯfessio dꝫ fieri p lau/
datōem. Hester. xiij. Viuētes laudem nō/
men tuū dñe. Ope. ad Col'. iij. Qđcūq̄ faci
tis in ꝟbo aut in ope in nomine dñi nr̄i iesu
xp̄i facite. qz nomē est gl'iosissimū. ¶ Secū
do ē nomen ælicioſissimuꝫ in sua suauitate.
Ber'. sup illđ Cant. i. Oleū effusum nomen
tuū. dicit. Arid ꝰ ē oīs cibꝫ si isto oleo nō ꝯdi
etur. insipid ꝰ si isto oleo nō vngeť. Et sbdit
Ber'. Hoc nomē iesus instar olei lucet p̄dica
tū. pascit cogitatū. lenit inuocatū. p̄s. cxxxiij
Psallite nomini eiꝰ qm̄ suaue ē. Reuera sua
ue. ꝓmo qz ælectat gustū. Bern. Jesus mel i
ore. Scđo ælectat auditū. Bern. Jesus mel i
aure. vt dicat spōsa Cāt. ij. Sonet vox tua
i auribꝫ meis. vox enī tua dulcis ꝛ facies tua
decora. Tercio ælectat oēm interiorē affectū
Bern. Jubil ꝰ i corde. Et sbdit. Si scribis si
legis nō sapit nisi legeris iesus. ꝛ sic ē nomē
ælicioſissimū Tercio est nomē p̄cioſissimū
sui mysterij. et attendit ꝟ noie iesus qđ cō/
uenit cū noie dñi thetragrāmaton. qđ quat
uoꝝ lr̄is scribit. sicut legit i glo. Exo. xxviij.
ꝛ eedem lr̄e i latino reperiunt in ꝟ noie iesus.
licꝫ nō eodem ordie vt sunt ille in hebraico

l

63

Heth hec est lra h. Joth est lra i. Hec lra e
vnano est v. z iste eedez lre oponūt iesus. ad
ūctis duob⁹ ss. si scribit integre. vl ponen/
do lram cp titello sup trāsuersuz mō antiq.
si breuiter scribit sic ihs. z fm h vltra nomen
thetragrāmatō nomē iesus si extēse scribat
abundat i duplici ss. vno erecto sic s. altero
ro curuato s. nā si scribit extēse iesus. tūc s
significāt duas naturas i eodē suppōsito ie
su. vt p s longū supeminens alijs lris intelli
gitur diuitas q̄ supeminet vniuersis. et qd
āmodo inclinat ad creaturas sbiectas quasi
pticiēdo sup eas p influentiā vniūsalē. fm
illō ps. cxxxvij. Excelsus dñs et hūlia rspi
cit. Per s ro curuū intelligit natura hūana
in q̄ ihū est incarnatū. ps. xxxvij. Miser fa
ctus sum z curuat⁹ sum vsq; in finē. Cuius
figura legit. iij. Reg. iij. q helize⁹ curuauit
se sup puez. i. sup hūanam naturā q̄ fuit pu
ra in xpo. Et qm hoc mysteriū vniōis. s. ista/
rū duaz naturaz i idētitate fuerit in veteri
testamento abscōditū qō i nouo testamēto i
noie. s. ihu extitit reuelatū. Hinc ē qze h no
mē ihs abūdat i duplici lra ss. vltra nomē
thetragrāmaton. z h nomē apud iudeos est
pciosum et ineffabile. nec ipm pnūciare au/
dent. qō summ⁹ sacerdos in frōte portabat.
Dicit aūt ineffabile. nō qz dici nō possit. sz qz
rē ineffabilē significat. Est eni ita pciosuz q
dicit apls. i. Thoz. xij. q nēo pt dicere voce
z re seu ro et facto nisi i gra spūsscti fuerit i/
trinsece illuminat⁹. Ecce nomē pciosissimū.

¶ Quarto ē nomen ro tuosissimū. Nā ē ita
efficax z ro tuosum vt si qd fideliter petierim⁹
i isto noie accipiem⁹. Joh. xvi. Amen amen
dico vob⁹ si qd petieritis prem in nomīe meo
dabit vobis. petite igit z accipietis zc. ¶ D
Sz diceret qs. qd accipiem⁹? Rndet. qt/
uoz bona accipiem⁹ i noie ihu. Prio venia
petoz i ōsione. Actuū. x. Oēs pphe testio
nū phibent rmissionē petoz accipe p nomē
eius. Crede igit oib⁹ nec dspera de oib⁹ petis
tuis. z si tot essent q excederēt numerū are/
ne maris. vt dixit Manasses rex. ij. palip.
vltī. adhuc noli dspare. sed dic cū ps. xxiij.
Propter nomen tuū dñe ppiciaberis pecca
to meo. mltū est eni. sed misericordie dei nō ē
numer⁹. Bern. Qia pcta ab origie mūdi cō
missa diuie misericordie compata sunt quasi
vna gutta respectu totius maris. qz pcta no
stra sunt finita. Arist. viij phisic. Finiti ad i/
finitū nulla est pportio. Ideo ps. lxxviij. Ad
iuua nos deus salutaris noster. z ppici⁹ esto
peccatis nris ppter nomē tuū. Scdō ¶ i
noie iesu accipiemus victoriā in impugnati
one. ps. xliij. In noie tuo spernem⁹ insurgen
tes in nobis. si insurgat mūd⁹. si rēptat dia/
bol⁹. i noie ihu supamus eos. Mar. xvi. In
noie meo demonia ejicēt. Figura. i. Regum
xvij. dixit dauid ad golyā. Tu vēis ad me
cū hasta et gladio. ego venio ad te i nomine
dñi. Golyath diabolū significat. q vēit cuz
gladio carnal rēptatōis. z cū clipeo sil atōis
boni. z abscōdit malū tāq; sub clypeo. cū ha
sta. i. mūdana glia. sed nō pualet ō dauid. i.
fidelē xpianū. q cū inuocatōe nois dñi i ora
tōe. z baculo scte crucis. et q̄nq; lapidib⁹. i.
vulneribus i recordatōe vincit diabolū z oēz
temptationē. Marci vlti. In nomine meo
tollent serpētes. i. temptatōes. quoniā ōmo
nes timēt nomē ihu. ps. xcviij. Cōfitebor no
mini tuo qm terribile z sanctū ē. Chrs. Tā
ta est virtus nois christi. nō visus sed nomi
natus facit mirabilia. Petr⁹ raueñ. In no/
mine ihu cecis visus. surdis audit⁹. claudis
gressus. sermo mutis. vita mortuis restituta
est. Ecce ro tuosuz. ¶ Tercio i noie ihu reci/
piemus graz i ōsatiōe. s. graz spūsscti. Un
Joh. xiij. Paraclitū spm ritat⁹ quē mittet
pr in noie meo zc. Uidem⁹ q pauper deuo/
te petūt i noie scti Nicolai vl alteri⁹ sancti. i
cui⁹ noie sperāt exaudiri. mlto magis nos in
noie iesu i q̄ iussi sum⁹ petere et certificati de
exauditōe. Joh. xvi. Uiq; mō nō petistis q̄c
q̄s in noie meo. petite et accipietis. Idcirco ec
clesia oēs orōes quas dirigit ad deū prem cō
cludit. Per dñm nrm ihm xpm filiū tuum
Bern. Nō horrareť nisi dare vellet. Jaco. i.
Si q̄s indiget postulet a deo in fide nil hesi
tans. ps. cxliij. Fidelis de⁹ in oib⁹ ro bis suis
¶ Quarto recipiem⁹ in noie ihu gliam i re/
muneratōem. ps. xix. In noie dei nri magni
ficabimur. s. in eterna glia. Ergo ob reuerēti
am eiusdē nois q̄libet christianus q̄n audi/
ret hoc nomen ihs deberet genua flectere d./
uote. dicēdo cum psal. cxvij. O dñe saluum
me fac ppter nomē sanctū tuū. qz dicit apls
Ro. x. Quicunq; inuocauerit nomē dñi sal
uus erit. ¶ Exemplū legit. Quidā bo
nus homo diu morat⁹ fuerat cū vxore i ma
gna sctitate. z illa sil cū eo. Immisit aūt di
abol⁹ rēptatōnez i eos vt suspēderēt se vt sic
euaderent pntes miserias. Cū g vterq; hac
temptatōe improba z importuna tristis effi
ceret vt nec somnū caperēt nec ꝓmederēt. q̄s
uit alter ab altero causas tristicie. Respōdit

vir q̄ sup oīa magnā hr̄et volūtatē suspēdē di se. Mlier aūt rndit illud sīle esse cōsiderū suū. Cōsentiētes aūt ambo qōāmodo laqol optāt vt se suspēdant. Tūc mlier dixit viro suo. O dñe ꝯsulerē q̄ ꝑus biberem⁹ amorem ioh̄ānis mutuo de illo optimo vino nr̄o qō valde p̄ciosum fecim⁹ ꝺ vinea nr̄a de q̄ n̄ gustauim⁹. nec scim⁹ quale adhuc sit vt potati leuius moriamur. placet viro. vinū afferūt. Qō cū vir vellet bibere ꝯsignauit illō signo sc̄e crucis sic ꝯsuenit dicēs. in noīe ihu xp̄i bibimus. z dedit mlieri. Cū bibissent vinū eru re signatū ita fugit diabol⁹ et oīs tēptatio re cessit. ita q̄ ꝑ toto mūdo h̄ qō cogitarī face/re nō fecissent. sz ꝓtriti ad ꝯfessiōz ꝯfugerūt z vitā eoz i statu bono finierūt. Jō Anſ. i li. orōnū ca. ij. dic. Jhs ē nomē dulce. nomē de lectabile. nomē ꝯfortās pctōrē. ¶ Jō legitur aliꝺ exēplū. q̄ fuit q̄dā hō ꝺn⁹ q̄ habuit hāc ꝯsuetudinē. q̄tiēs sibi diabol⁹ aliq̄d mali ige rebat. z quātūcūq; tēptamētū in se sensit iuit ad locū orōis. z inuocauit deū dicēs. O dñe ihu miserere mei z adiuua me. statī cessauit tēptatio et recessit diabol⁹ ab eo. Scribitur Lu. x. In noīe tuo dēmonia subiūciunt nobis Jdeo Bern. sup Cāt. Hoc nomē ihs ē cibꝰ nā totiēs cōfortaris q̄tiēs inuocas et recor/daris. Quid ita virtutes robōrat. q̄d bonos mores vegetat. castas affectiōes fouet. sic h̄ dulce et ꝺn tuosiz nomē ihs. Itē legit q̄ q̄dā sc̄tus p̄r semel audiuit q̄ dēmon dicebat. q̄ ipi diaboli repellerēt ꝑ h̄ nomē sc̄tissimū ihs. Jdeo bone ihu fons indeficiens z humana corda reficiens. ad te curro sitiēs. tu sol⁹ mi/hi merces sufficiens.

Sermo xxxvi. Ad idem

Apparuit gr̄a

a dei saluatoris nr̄i oīb⁹ hom. nib⁹ eruditens nos. ita scribit ad Ty/tū. ij. et legit hodierna die pro epl'ari officio. R ¶ Plini⁹ dicit in spec'o naturali q̄ arbor moris ē medicinalis tota. p̄cipue q̄ ad cortices. fructus folia et radices. Spūaliter hec arbor ē maria que tota tā in verbo q̄z exēplo z ꝺuersatōe ē medicinalis. z bonis opib⁹ vti lis. Amb. Marie vita oīm nostr̄ morū est exēplū z disciplīa. Jdeo Eccli. xxiij. Ego mr̄ pulcre dilectiōis. timoris z sc̄e spei. i me oīs gr̄a vie et ꝺn tutis. trāsite ad me oēs q̄ ꝺcupi/scitis me z a generatōib⁹ meis adimplemi. Fructus ei⁹ est xp̄s. Luc. i. Bñdicta tu i mu lieribꝰ z bñdictus fruct⁹ ventris tui. Amb. Fruct⁹ mori ꝑmo ē albꝰ. post h̄ rubicūd⁹. ter cio niger. Et sic xp̄s ꝑmo albꝰ ꝑ vite mūdicia m. hodie rubicūd⁹ ꝑ sanguis effusionē. ter/cio in morte niger per faciei sue discoloratōz Unū Jsa. lxij. Uidimus eū nō habētē spēm neq; decorē. Quos colores p̄uidit Salomō Cant. v. Dilect⁹ me⁹ cādid⁹ et rubicūdus. Cādid⁹ i incarnatōe. rubicūd⁹ i circūcisione Nam hodie effudit roseū suū sanguinē in pi gnus nr̄e redēptiōis. Dicit nāq; apl's Heb. ix. Oīa pene mundāt in sanguīe. Impossibi le est enim sine sanguīe auferre pctā. Jdcirco Aug. in hodierno ſmōe. Sicut passio et re surrectio. sic circūcisio facta est. Et hec ē gr̄a q̄ nobis hodie apparuit oīb⁹. de qua thema. Apparuit gr̄a. ¶ In summa epl'e duo innu unt. Primo appārit o diuīe benignitatis. se cūdo ꝯsecutio hūane vtilitatis. Primū ibi. Apparuit gr̄a saluatoris nr̄i. i. ille q̄ est deus ꝑ naturā et saluator nr̄ ꝑ gr̄am. De qua ap/paritōe legit Abacuc. ij. Appārebit i finē et nō mētiet. z Baruch. iij. Pº h̄ i terris visus est. z cū hoīb⁹ ꝯuīsat⁹. ¶ Solēt gaude re sc̄di q̄n ex certis signis ꝙgnouit se hr̄e gr̄az dñi sui. Sic nos ꝑ incarnatōz ꝙgnouimus nos hr̄e gr̄iosiz dñm. nam a mūdi exordio apparuit in iusticia. quia districtissime puniuit peccata. Nā angelū apostatā ꝓpter solā cogi tatōem eiecit de cel. post h̄ ꝑmos parētes ꝑ/pter pomi degustatōez de pādiso expulit. de inde totū mundū diluuio pemit. Et sic gr̄ia z misericordia latebat. q̄z de⁹ peccātibꝰ nō par cebat. legē dedit q̄ pctā puniret. Sodomā z gomorrā incēdio subūtit. mlros in deſto p/strauit ꝑ murmure. Dathan z abyron absoꝛ buit terra. ecce iusticia apparuit z gr̄a latuit Sed hodie octaua die legebāt z hodie legi tur ad Tytū. ij. Apparuit gr̄a saluatoris nr̄i oīb⁹ hoīb⁹. id ē incarnatio M ¶ Itē nota xp̄i incarnatio ꝺr gr̄a anthonomatice. Primo q̄z i eo habitat plenitudo oīm gr̄az. Joh. i. Uidim⁹ eū plenū gr̄a z ꝟitate. Et sꝺdit. De plenitudīe ei⁹ oēs accepim⁹. Scꝺo ꝺr gr̄a. q̄z oēs gr̄e antiq̄t⁹ pmisse ꝑ eā plene ꝑsoluū tur. Nā de⁹ pmisit nō semel sz mlrotiēs ad/uentū. sz ꝓtraxit solutiōz ꝓpter q̄ꝺ dic Ber. Hoīes creati z ingrati tedio affecti suspectas habebāt pmissiones. dixerūt his q̄ annuncia bāt. dicitis pax pax z nō ē pax. spōdet z nō exhibet. Sed in incarnatōe venit gr̄a pmis/sa. De q̄ Ber. Quid euidētius signū gr̄e es se poterit q̄z q̄ de⁹ pr̄ filiū suū de sinu pr̄is ad

lz

64

nos misit. Tercio incarnatio dr gra. qr ex ea haurit oim genera graz. Est eni gra nihil aliud fm Isid. qz donu diuie mibicordie p qd remittit mala t oferit bona. ¶ Naz primus paret hereditaria successione quattuor mala in nos effudit vl trasfudit. s. culpaz. penā. amissionē vtutū. t celestis regni pditionē. ob hoc qdruplici gra indigebat humana conditio. s. q remitteret culpā. auferret penā. oferret vtutē t decorē. t pmitteret eternā felicitatē. ¶ Pria gra. s. remissio culpe apparuit i incarnatōe in hoc p diuina natura vniuit sibi humanam. apparuit eni p remisit oēz iniuriā. Sic si aliqs sororē illi9 que odio haberet duceret manifestū foret p ei racionē dimitteret. sic t hic. De q sctus Tho. pte. iij. q. i. ar. i. In hoc gra et bonitas apparuit. qr ifirmitatē pprie plasmatis n dsperit assumpsit. Aug. sup ps. Exq p suscepit malū tuū spera omunicet tibi bonū suū. Nā io pticeps fact9 ē nostre mortalitatis vt nos pticipes faceret sue diuinitatis. Ex hoc apparet dimissio clpe. Ber. Magn9 paru9 fact9 ē vt p indulgētiā placari leuit posz. ¶ Scda gra. s. remissio pene apparuit i circūcisiōe t passiōe. vbi soluit penā debitā. ps. lxviij. Que n rapui tūc exoluebā. Ubi dic Aug. Nos penā meruim9. t soluit p nobis agn9 imacl'at9. qr ocrebat p Isa. xliij. Seruire me fecisti pctis tuis. Jo Ber. O ho agnosce qz gula fuerūt vulnera tua p qbz necesse fuerat xpm dnm vulnerari. si no fuissent ad mortē eternā nec fili9 i carne moreret p te. Eccli. xxix. Bra fideiussoris ne obliuiscaris. dedit eni p te aiam suā. Nā icepit hodie pati et sanguinē suū fūdere. iuxta illud Ro. v. In sanguine ipi9 saluati ab ira p ipm. Nam nos p suā circumsiōem ab ipa pena circūcisionis liberauit. Fuit eni magnū iugū p petr9 dixit Act. xv. Quid tēptatis iugum imponere sup ceruice discipulorz qd ne qz nos neqz pres nri portare potuim9. sz per gram dni nostri ihesu xpi credim9 saluari. Jo apls Bal. iij. Misit d9 filiū suū factū sub lege vt eos q sb lege erāt redimeret. Ber. Justum erat vt quē aliena pena ligauerat alīa pena soluat. Hic potes dicere p d9 qnqz remedia o pctm originale instituit. t p se p nobis susceptit. vide in pcedenti fmone scdo de circūcisione. ¶ Tercia gra. s. vtutū collatō apparuit i resurrectōe. qn discipul' insufflauit spm sctm dicēs Joh. xx. Accipite spm sctm q rū remiseritis pctā rc. Nā p spm sanctū dat vtutes. Apls Bal. i. Fruct9 spus sunt gaudiū. pax. bonitas. charitas. benignitas. fides. patiētia. modestia. ocinētia t castitas. Ro. v. Charitas dei diffusa est in cordibz nris p spm sctm. Apls ad Bal. iij. Qui tribuit vobis spm opat vtutes in vob. Aug. Solus d9 ē q vtutes nob tribuit. Jo Bern. Incassum laborat i acquisitōe vtutū q aliunde qrit qz a dño. ¶ Quarta gra est ppatio glie q apparuit i ascēsione. Joh. xiij. Vado vobis parare locum. Licet regnū celoz sit oibz omūe t generale pusillis t magnis. Luc. xij. Nolite timere pusill9 grex. p placuit eni pri vro vobis dare regnū. tm in eo māsiōes mlte sunt. id ē varie retributōes Matth. xvi. Reddet vnicuiqz fm opa sua. s. in regno suo. De quo Lu. xxij. Dispono vobis sicut disposuit mihi pater me9 regnū. Subiūgit in textu dicens. oibz hoibz. i. ad vtilitatē oim. oibz eni natus est ad salutez qz tū in eo ē. De q dixit angel9 Lu. ij. Annūcio vob gaudiū magnū qd erit omi ppl'o. Ideo nat9 ē in diuersorio. Nam sicut ade peccatū. vt dicit Aug. in enchiridio. viciauit totū genus humanū. ita xpi incarnatio est ad salutē toti generi humano. Jo Chrisost. ad designādū istā generalitatē extra ciuitatē t extra muros pati voluit. vt intelligas quoniā omūis ē hostia p genere humano oblata. Eccli. xl. Bra dei sicut paradisus i bndictōibz. Paradisus fuit omūis i fructibus oibz hoibz si i innocētia pstitissent. sic t fructus passiōis sue. Ro. viij. Pro nob oibz tradidit illū. Dicit sctus Tho. pte. iij. q ad sufficiētiā p nobis. nō aūt ad efficiētiā. quia aliq sibūpis sunt impedimētū p peccatū.

O ¶ Sed ve illis q a bndictōe filij generali se excludūt. Aug. i li. d pnia. Sp pstо est gra si nō fuerit repulsa. Ideo apls Heb. xij Uidete ne qs desit gre dei. Conqrunt aliq p nō habēt gram. t pt oqui gra p nō hret homines se disponentē ad eā. qr dicit Aug. i lib. de septē qstionibz. Nulli vnqz defuit q dign9 fuit. ad Ro. x. Idem dns oim diues i oms q inuocant illū. Ideo misit pdicatores i vniuersum mundū. Mat. vlti. Eūtes in mūdū vniuersum pdicate euāgeliū omi creature. i. omni homini. vt null9 valeat se excusare. Jo dicit omnibz hoibz. Ecce illa est apparitio dei diuine benignitatis. ¶ Dic secūdo sb iungit cōsecutio hūane vtilitatis dicēs. erudiens nos. s. dei gratia. Sed qd docet? quo digne occurram9 eisdem gratijs t beneficijs dei incarnati. Et p mo docet qd cauendū. se cūdo qd agendū. tercio qd sperādū. Primuz

est qđ cauendū ē. ibi. abnegātes oēz impietatē et secłaria dēsideria. Ecce hic docet spūalē circūcisionē. de qua dictū ē supra i pmo 7 secūdo sm̄ōe P/ Et notat duo hic i textu a qbz debem⁹ circūcidi. Primū ē impietas. q sm̄ Bern̄. ē deū nō colere. deū n̄ amare. mādata ei⁹ nō seruare. est impietas bn̄ficia ei⁹ nō curare. gtiā ei⁹ nō desiderare. est impietas quā monet apł's abnegare. Nā si impiū fuit pcepta dei p moysen 7 pphetas oblata nō seruare. quō nō magis impiū et malū grauz p proprīū filiū oblatā nō curare. de quo apł's Debze. x. Irritā qs faciēs legē moysi sine vlla miseratōe duobz vł tribz testibz moriet. quāto magis putatis deteriora mereri supplicia q filiū dei oculcauerit. 7 sanguinē testamenti pollutū duxerit in q sctificatus ē. et spūi grē ptumeliā fecerit. vt sunt oēs in pctō mortali 7 ingrati a fusione sanguis ihu xpi. Scōm qđ debem⁹ cauere i recōpensam bn̄ficioz incarnatōis ē q abnegāda sunt secłaria dēsideria. nā tantā materiā grauz exhibuit nob in incarnatōe. vt merito debrem⁹ oia secularia dēsideria reputare vt stercora. 7 sunt tria. de quibz. i. Joh. ij. Oīne qđ ē in mūdo aut ē cōcupiscētia carnis. aut ocupiscētia oculoz. aut supbia vite. Et cū his deo placere n̄ possum⁹. sm̄ illud Jaco. iiij. Qui vult esse amic⁹ huj⁹ mūdi inimic⁹ dei cōstituitur. Idcirco abscidi debem⁹ a mūdo. i. Joh. ij. Nolite diligere mūdū neqz ea q i mūdo sunt. Si qs diligit mūdum nō est charitas patris in eo. Aug. Si in te est amor mundi nō est quo intrat amor dei. S/ Scōo docet qđ sit agendū. 7 sunt tria que sunt faciēda. de quo textus. Sobrie. iuste. pie viuam⁹ i h̄ sec'lo 7c. Q/ In his tribz oia genera bn̄ficiorū seu bonoz exercitiorū includunt. Nam homo pmo ordinari debet corpaliter quo ad se p refrenatōem voluptatis. ideo dicit sobrie. Secūdo qđ ad primū p exhibitōem equitatis. ideo dic. iuste. Tercio quo ad deū per adoratōem vł veneratōem maiestatis. ideo dicit. pie. Q/ Quātum igit ad pmū dicit. viuam⁹ sobrie. Est autē sobrietas pars tpantie. Itē nota tribz modis cōtingit excedere p modū. Primo i corde nimiū psumēdo. Et sic viuam⁹ sobrie tēperādo psumptiōem eleuātē. Rom. xij. Nō pl⁹ sapere qz oportet. sz sape ad sobrietatē. i. sine psumptōe. Scōo excedit qs modū nimiuz loqndo. Sed viuam⁹ sobrie tēperādo locutionē offendentē. s. resecando ỹba ociosa vana et superflua. Nam ex nulla re ita stultus et sapiēs cognoscit sicut ex ỹbis. Prou. x. Qui pfert ptumeliā insipiēs est. q aūt moderat labia sua prudentissim⁹ ē. Ideo scribit Eccłi. xxviij. Verbis tuis stateram facito. 7 frenos oris tui rectos. nō nimis laxos. Rō Prouer. x. In multiloquio nō deerit peccatum. Bern̄. Leuis est sermo sed gūiter vulnerat. De q Jaco. iij. Lingua nr̄a vniuersitas iniqtatis. Nā sicut parua scintilla generat ignē copiosum. sic aliqn̄ vnū ỹbū generat litigiū. Ideo ps. xxxiij. Prohibe linguā tuā a malo. et labia tua ne loquat dolū. Prouer. xiij. Qui custodit os suū custodit aīam suā. Tercio cōtigit excedere modū in carne nimiū delectādo. Dicit enī. viuam⁹ sobrie. tēperādo delectatōz lasciuientē. videlicz delectatōes qnqz sensuū specialiter circa gustū. Est enī sobrietas cibi 7 potus medicina corpis et aīe. De q Eccłi. xxxi. Sanitas est aīe et corpis vinū in sobrietate potatū. 7 ecōuerso infirmitas in superfluitate. Eccłi. xxxvij. In multis escis nō deerit infirmitas. q aūt abstinēs est adiciet vitaz. De q Chrisō. Nihil sic sanitatē efficit. egritudinē curat sicut moderata refectio. Sic etiā q ad spūalē sanitatem. qz sobri⁹ nō ita facile sentit titillatōem carnis 7 hebetudinē intellectus sicut ebri⁹. Nōne fatuus esset qui p se incēderet domū. 7 sic i crapula viuētes. Seneca. Uēter vino estuās cito spumat i libidinem. 7 hr̄ etiā in canōe. xxxv. di. Uēter. Jdo apł's Eph̄. v. Nolite inebriari vino. Rō Prouer. xx. Luxuriosa res vinū 7 tumultuosa ebrietas. Ideo ad Tytū. ij. Juuenes hortare vt sobrij sint. Glo. quia iuuētus pmptior ē ad lapsum. Dixi etiā debem⁹ viuere iuste. Glo. i. iuste viuamus. s. inter nos et primū nostz iusticie regulā seruādo. R/ Est aūt duplex regula inter nos et primos cōseruāda. scz natural' et legal'. Natural' quā ab initio mūdi vsqz ad legez moysi pres antiq q iuste vixerūt seruauerūt. De quo Mat. vij. 7 dis. i. Nūanū genus. Qđ tibi vis fieri alīo fac. 7 qđ tibi nō vis fieri alteri n̄ fac. Hec lex naturaliter ē scripta in corde. Ideo dicit Isa. xlvi. Preuaricatores redite ad cor. nō dicit ad p̄dicatōes. qr in scripo inuenit h̄ hō. vt dic apł's Ro. ij. Cū enī gentes q legē nō habent naturaliter q legis sunt faciūt. 7 legē nō habentes sibij pi sunt lex testimoniū reddēte illis cōscientia ipoz. et inter seinuicē cogitatōnū accusantiū. quasi diceret. Cū quis se sentit fecisse malū remordet conscientia 7 accusat Si aūt bonū exhibeat cōscientia nō remordet

l 3

65

j

nec accusat. Et sic ex lege naturali xtestatō peccati surgit. Idcirco ꝺsciētia ꝺr quasi cordis sciētia. qz hō scit i corde ex naturali lege an bonū vl malum agit. Scda regula est legalis que p legē mādat. Diliges primuz sic ipm. ad Ro. xiij. Qui primū diligit legez adimpleuit. Nō adulterabis. nō occides. nō furtū facies. nō falsum testimoniū dices. i hꝰ ꝺbo restaurāt. dilige primū tuū sicut ipm. ad Ro. xiij. qz plenitudo legis est dilectio.

¶ Terciū est p xtem viuere pie. s. q ad xtum. vt colamus xū pura cōscientia et nō ficta. Hoc facimus qñ dñm natū imitamur. ei bñficia nō obliuiscimur. si ex xuoto affectu ei bñficijs regnamur. Si g per opis effectum. mentis intellectū. xuotōis affectum incarnatū xū colim ꝺuenienter hāc pticulā obseruam. De hac imitatōe monemur Judicū. vij. Qꝺ me videt facere oēs facite. Nā sic ipe nat ē corpaliter et circūcisus. sic z nos spūaliter. Et sicut passus est nob in exēplum i. Petri. ij. Christ passus est p nob vobis relinquēs exemplū vt sequmini vestigia eius. Sed heu ꝺqrit Bern lamentabiliter. Sūt q̄ꝺ nōdū est passus. sunt q̄bus non surrexit vsq adhuc. alijs nōdū ascēdit. alijs nōdum misit spm̄sctm. Quō enī humilitas xi nascētis in superbo homie operat. quasi diceret. nihil. talib enī nondū est natus. Sunt q̄bus nōdum est passus q labores metuunt. mortem fugiūt. q̄si ille labores sustinēdo z mortē metuendo nō vicerit. Sunt q̄dam q̄bꝰ nōdum surrexit q in labore. anxietate z afflictione afficiunt tota die non spūali ꝺsolatōe recepta. Alijs nōdum ascēdit. sed cum eis pia dulcedine cōmorat i terris. s. q in xuotione sunt tota die. flent in oronibꝰ. suspirāt i meditationibꝰ. z oia iocunda sunt eis. vt ꝓ omnes ꝺies illos cōtinuū dicat alleluia. Sed oportet lac eis subtrahi vt discāt cibo solido vesci. Expedit ergo vt christ vadat vt tēporalis xuotio subtrahat. vt xsideriū eorū ad celestes mānsiones eleuet. ¶ Legit i moralibꝰ Volgot xquodā rege cui regnuz fuit versum in tam subitā mutationez q cepit xficere i honore z diuitijs. Ipe admiras habuit ꝺsultos suos ꝺsiliarios inqrēs cām illi subitanei xfect. q ꝺsiderātes regimen regni nō derūt sequētes versus. Dormit speculator potentia h dominat. Paruū est magnū. duo quoq sunt vnū. Amic hostis volūtas estq libertas. Ipe intelligēs sex xfect. Primū q prelati dormiūt. Scōm potentia est iusticia Terciū humiles sunt elati. Quartuz vnum sunt duo. Quintū amic est inimic. Sextū q̄libet viuit vt vult. Ipe meditans xe reformatiōe misit xpingere imaginē pueri staturis in medio ciuitat hās ꝓprietates pueri in duobꝰ versibꝰ. in xtera vnuz. z i sinistra vnū versum. Currūt ꝺ formes hūiles verū q dicētes. Pacifici subito pueroscz tenato.

¶ Consuetū est in his partibꝰ q sup ista solennitate pnti vnus alteri solet dare nouum annū in signū amoris. Idcirco exq pns eū gelū ꝓponit nobis saluatorē puez iesuz natū z in puericia p nobis hodie circūcisū. Idcirco merito ꝺ oēm malicia z inordinatiōē vite hoim ꝓprietates pueroz distribuā pro nouo anno. cū iesus xps p se docuit. Nisi efficiamini sicut puuli nō intrabit regnū celorū. Mat. xviij. Idcirco nota ꝺ sex inordinationes hodie recipiat sex puuloz cōditiōes p nouo āno. ¶ Prima inordinatio est q ꝺr speculatoz. Ezech. iij. Fili hoīs speculatorē dedi te domui isrl. Jdo nō ꝺz plat vl eps vel plebanꝰ dormire. Juxta illd ps. cxx. Nō dormitabit neq dormiet q custodit. Glo. qz nō dormitat neq dormit q impugnat israel. Nā valde periculosum ē platos dormire p negligentiā. qz scribit Mat. xiij. Cū dormiret hoīes venit inimic hō z superseminauit zizaniā in medio tritici. i. diabolus seminauit temptationē erroris in congregationē fideliū. Jō scribit in cano. dis xl. Si papa. vbi dicitur. Negligētia platoz ē precipitatio subditorum Idcirco cōpetit eis p ma ꝺditio puerorz. currūt pueri. nō diu q̄escūt nec sedēt diu. sz currunt hincinde. sic plati p diligētiā. Juxta illud Prouer. vi. Fili si spoponderis p amico fac q ꝺico. temere ipm libera. discurre. festina. suscita amicū. ne somnū xderis oculis tuis. Et sic plati sunt fideiussores p aiabꝰ subditoz. vt dicet eis illud Ezech. iij. Si impio nō locut fuer vt auertat a via sua impia. sanguinē ei. i. aiaz xe manu tua requrā. Jō apls ad Heb. xiij. Ipi puigilāt q̄si rōez reddituri p aiabꝰ vris. Dicat g vnusq̄sq platoz seu pastor cū pastore Jacob Gen. xxxi. Fugit somnus ab oculi meis. Nā nō sine cā singlariter corrept est a dño iesu sctūs Petr Mar. xiij. Simō nō potuisti vna hora mecū vigilare. q. ꝺ. Tu es pastor. tibi oues singulariter sūt cōmisse. iō speciale xteres hre diligētiā. fm illud Prouer. xxvij. Diligēter cognosce vultū pecoris tui tuosq greges cōsidera. Et subdit. Corona tibi tribuetur in genera

tõe ꝛ generatiõez ¶ Scõa inordinatio. ꝓ tertia ē iusticia. Nã potentia plꝰ dñat ꝛ regit q̃z iusticia. vt hodie fit a ꝓncipibꝫ ꝛ potestatibus. dicẽtes illud Sap. vij. Sit fortitudo lex iusticie nr̃e. Olim iusticia fuit pauperi et diuiti. nũc potẽtias ꝛ diuitias respicit. Contra qꝺ scribit Prouer. viij. Accipe psonã i iudicio nõ ē ꝺonũ. Jaco. ij. Si psonã accipitis petm̃ opamini. O q̃tiens ꝺ fit. De q̃ Inno. li. ij. de vilitate hũane ꝺitiõis. Clamat pauper nullus audit. loquit diues q̃libet applaudit. De talibꝫ Isa. v. Ue vobꝫ q̃ iustificatis impiũ ꝓ muneribꝫ. xi. q. iij. Non licet iudici vendere iustũ iudiciũ. ꝛ si liceat aduocato vẽdere iustũ patrociniũ. ꝛ iurisco ꝺulto rectũ cõsiliũ. Jõ cõpetit dño terre. regi l' ꝓncipi dño capitaneo vl' ꝺsulibꝫ. iudici ꝛ scabinis ciuitatis scõa ꝺditio puerozꝫ. s. q̃ sunt ꝺformes. pueri nõ respiciũt psonas nec acceptãt. Sic cõformitatẽ iusticie sine psonarꝫ acceptione eis ꝺo ꝓ nouo anno. iuxta illud Sap. i. Diligite iusticiã q̃ iudicatis terrã. scribit i cano. xxi. q. v. Regũ est ꝓpriũ facere iudiciũ ꝛ iusticiã. liberare de manu calũniantiũ vi oppssos. Leui. xix. Nõ facias qꝺ iniquũ ē in iudicio. non ꝺsideres psonã paupis. nec honores vultuz potẽtis. iuste iudica ꝓximo tuo. Rõ Greg. ꝛ habet. xi. q. iij. Qui recte iudicat. ꝛ ꝑmiũ remuneratiõis expectat fraudẽ in dõ ꝓpetrat. qz iusticiã quã gratis ipartiri debuit ꝓ pecunia vendit. Et ꝺz impiꝰ talis Prouer. xvij. Impiꝰ de sinu munera accipit vt ꝓuertat semitas iusticie. ¶ Tertia inordinatio. parũ ē magnũ. i. q̃ deberẽt esse pui ꝓ hũilitatẽ magni sunt ꝓ elationẽ. vt religiosi. ꝛgies ꝛ vidue. Nã licet oĩbꝫ ad salutẽ necessaria est hũilitas. signãter tñ hꝫ tribꝫ generibꝫ hoiz Primo igit monachis assignat hũilitas puerozꝫ. Quia dicit Amb. Uirtꝰ hũilitatis q̃z nis olim ꝺz esse christianozꝫ. marie tñ q̃escere ꝺz in cordibꝫ monachozꝫ. Jsido. Sũma virtus hũilitas. summũ viciũ supbia. qz prima stultricia elatio. ꝛ vera sapia hũiliatio. Scõo ꝛginibꝫ debet hũilitas. De q̃ Amb. Quãto ꝛgo castior tãto humilior. Hiero. Melꝰ ē humile ꝺiugiũ q̃z supba ꝛginitas. Jõ Ber. Laudabilis ꝛginitas. laudabilior hũilitas. illa ꝺsulit. ista ꝓcipit. Jõ Bern̄. Audeo dicere q̃ nec placuisset deo virginitas marie sine humilitate. Jdeo Luce. i. Respexit humilitatem ancille sue. Tertio debet hũilitas viduis qz ꝺbent humilia opa exercere ministrando paupribꝫ. De q̃ apls. i. Thim̄. v. Uera vidua est si paupes hospitio recepit. si sanctorũz pedes lauit. si tribulatõnẽ patiẽtibꝫ submĩstrauerit. g̃ necessaria est eis hũilitas. Illa ꝛtus veraciter pullulat q̃ in radice hũilitatis ꝺdurat. ꝛ q̃ ceteras ꝛtutes cõgregat sine hũilitate. q̃si q̃ cineres in ventũ spargit. ¶ Quarta inordinatio est. vnũ sunt duo. i. cũ de vno dicitur de altero timeẽt. ꝓus erat q̃cq̃d hõ ore dixerat corde rectificauit. sed hodie ē vnũ duo intantũ etiã q̃ nõ solũ mentiunt sed etiã q̃ sigillis ꝛ lr̃is ꝓmittũt mẽdose infringũt. ꝺo ciuitates ꝛ regiões pereũt. De q̃ Ecc. xxviij Lingua tercia ciuitates muratas diuitũ destruxit ꝛ domos magnatorꝫ effodit. Lingua tercia est mẽdaciũ. vnde deus fecit duas linguas. est est. nõ nõ. nõne diabolus cõposuit tertiã. est nõ nõ est. Jõ q̃rta ꝺditio puerozꝫ verũq̃z dicentiũ. simplicitas ꝛ ꝛitas ꝛvozꝫ dat negociatoribꝫ. mercatoribꝫ. emẽtibus et vendentibꝫ oĩbꝫ. vt sunt mechanici ꝓ nouo anno. Juxta illud Math̄. ij. Sit sermo vr̃ est est. nõ nõ. Similiter emere ꝛ vẽdere sine dolo. i. ad Thes. iij. Ne q̃s supgrediat aut circũueniat fratrẽ suũ in negocio. ꝛ ad Eph̄. iij. Loq̃mini veritate vnusq̃sq̃ cũ ꝓximo suo. Bern̄. Ueritas liberat. ꝛitas soluit. ps. xvij. Dñe q̃s habitabit in tabernaculo tuo. Rñdet. Qui loquit veritatez in corde suo. q̃ nõ egit ꝺolũ in lingua sua. ¶ Quinta inordinatio. amicꝰ est hostis. reuera ita impletũ est meretricũ dictũ. Jã fallit filia matrẽ. ita vxor virũ. vir vxorẽ odit. Jã impletũ ē illud Hiere. ix. Unusq̃sq̃ a ꝓximo suo se custodiat. qz oĩs amicꝰ fraudulẽter incedet. signãter i matrimonio ꝺstituti. ideo cõpetit eis vt si aliq̃n rixantur ꝛ vxor recipit aliq̃n eyn mulbere oꝺ pollerwurtz. vsq̃z ad cruorẽ dentiũ. attamen cito debet obliuisci. ad Eph̄. v. Sol nõ occidat sup iracũdiã vr̃am. Nam licet omnes de dem̄ habere pacẽ. iuxta illud Heb. xij. Pacem sequimi cũ omnibꝫ sine qua nemo videbit deũ. Singulariter cõiuges in matrimonio ꝺstituti. qz sunt duo in carne vna. Bene. ij. Propter hꝫ relinq̃t hõ pr̃es ꝛ mr̃es et adherebit vxori sue. Jdeo apls ad Eph̄. v. Unusq̃sq̃ diligat vxorẽ suã sicut semetipm. Nam vbi ē charitas ꝛ pax ibi deꝰ ē. ij. Cho. xiij. Pacẽ habete et deꝰ pacis et dilectõnis erit vobiscũ. Sexta inordiatio. voluntas ē libera. vnusq̃sq̃ viuit sicut vult. nõ ē rigor disciplineꝫ et nõ valet signãter i pueris. Jõ competit eis sexta ꝓphetas puerozũ. puerosꝫ sub freno teneto. vt docet iesus filius syrach

66

Eccli.xxx. Nō des illi potestatē in iuuētute. curua ceruicē ei⁹. tūde latera ei⁹ dū infans ē ne forte indurek. ⁊ erit tibi dolor. Prouer. xx iij. Noli a puero tuo abstrahere disciplinaz. si pcusseris eū virga nō morietk. Et dicūt tūc. ego diligo eos. nequeo facere. Cōtra q̄s scribitur in cano. xxiij. q. v. Nō putes te amare filiū q̄n nō das ei disciplinā. nō ē amor sed dolor ⁊ lāguor vbi mali mores nō corrigūk. Jō Eccī. xxx. Qui diligit filiū suū assiduat ei flagella. Et ꝯ nō scē Dely sacerdos. i. Reg. ij tepide corrigēs verbis filios ⁊ nō factis. idō filij ī pl̄io occisi sunt. ipe ꝙ audiēs de sella ce cidit ⁊ expirauit fracta ceruice. Dicit eī Salomon Prouer. xiij. Qui parcit virge odit filiū. Jō corrigite filios vros ne in vob impleatur illō Lu. xxiij. Uenēt dies ī q̄bꝫ dicetur Bt̄ steriles q̄ nō genuerūt ⁊ vtera q̄ nō lactauerūt. cū ī iudicio parētes videbūt filios ducere ad patibulū ifernale. eo q̄ nō correxerūt eos p excessibꝫ. nec docuerūt eos deo fuire sz mūdo. Tūc implek illō Eccī. xli. De patre impio ꝙrunk filij. Tūc talibꝫ parētibus dicet iudex. nō flete sup me sed sup ipos flete. Est nāq; ꝙmūe puerbiū. pueri nō pficiūt sine disciplina sicut nec sine cibo. Jtē crudis socijs ꝺ nocte currentibꝫ assignak etiā correctio. sed nō puerilis ⁊ pua. sed vni⁹ solidi sco paz. nō in domo sed in foro. nō in secreto sz publice in theatro. iuxta illō apl̄i. i. Thi. v. Peccātes corā hoibꝫ argue vt ceteri metum habeāt. Ratio Breu. in registro. Ubi vn⁹ corripitur plures emendank.

De Epiphania
Sermo xxxvij.

Identes autē magi stellā gauisi sūt gaudio magno. scribit Mat. ij. ⁊ legit ī presentis festiuitatis euāgelio. Actū p moꝛ pentū intulit nobis tria mala. s. exccatōem. inquinatōem. ⁊ afflictōem. Contra hec tria mala ꝯ ihs hodie attulit tria ēme dia. rōe q̄z remediorū p̄seus festū tria sortik noia. Primū malū ē aīe excecatio. Sophonie. i. Ambulauerūt vt ceci. qꝛ ad tātā cecitatem venerūt q̄ deitatē honorē lignis et lapidibꝫ impēdebāt. vt gētiles. de q̄bꝫ ps. lxxxi. Nescierūt neq; intellexerūt ī tenebris ambulant. vt dicit apl's Ro. i. Obscuratū ē insipiens cor eoꝝ. Et sb̄dit. Qui mutauerūt ꝟitatē dei ī mēdaciū. coluerūt. s. idola. ⁊ fuerūt potiꝰ creature q̄z creatori. Cōtra hāc cecitatē ꝯ hodie attulit remediū. s. stellā fulgentē ad il luminādū eoꝝ cecitatē p gr̄az suā. Jsa. xlij. Dedi te ī lucē gētiū vt apires oc'os cecoꝝ. Jō hortak hodie eccl'ia ī lectiōe dc q Jsa. lx. Surge illumiare hierl'm qꝛ vēit lumē tuū. scz gr̄e ꝺ tenebras mentis. Jsa. ix. Populus q̄ ambulabat ī tenebris vidit lucē magnā. s. stellā fulgentē. ⁊ habitātibꝫ ī regiōe vmbre mortis lux orta ē eis. s. gr̄a illuminās intellectū. Propter ꝯ remediū dꝛ ꝯ festū Epiphania. ab epi. i. supra. ⁊ phanos apparitio qꝛ tūc desursum stella apparuit. ⁊ magis gētilibus ꝯm dn̄m verū adorādū demonstrauit. ad p̄scpe suū in tredecimo die pduxit. Secundū malū fuit inq̄natio cōscientie. De q̄ Prouer. xx. Quis pt dicere. mundū ē cor meum. pur⁹ sum a peccato. q. d. null⁹. Oēs declinauerūt. corrupti sunt: abominabiles facti sunt in iniq̄tatibꝫ suis. Job. xv. Celi nō sunt mūdi in ꝺspectu ei⁹. quāto magis inutil' hō Cōtra ꝯ malū attulit remediū q̄ ī tricesimo āno sue etatis baptisatus ē. ideo ꝯ festū dicit theophania. a theos qđ ē de⁹. ⁊ phanos apparitio. qꝛ tunc trinitas apparuit. p̄ī vo ce. fili⁹ ī carne. spūssanctus ī colūbe specie. ad designandā nr̄am purificatōez ī aqua ⁊ spūsctō fiendā. De qua Ezech. xxxvi. Effundā super vos aquā mundā ⁊ mundabimī ab oī bus inq̄namentis vr̄is. ⁊ dabo vob spiritū nouū. q̄ mundatio necessaria est ad salutem Joh. iij. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aqua ⁊ spiritusctō nō pt introire in regnū dei. Tercīū malū est mentis afflictio. De q̄ Jsa. i. De caput languidū ⁊ oīe cor merēs. s. rōe cl'pe. Aug. Dis inordinat⁹ anim⁹ est sibī ꝑpi pena. Jdeo Eccl'es. j. Cuncti dies ei⁹ erūna plēi. vidi in oīb vanitatē et afflictōem spirit⁹. Cōtra ꝯ malū attulit hodie remedium q̄ ī xxxi. anno mutauit aquā in vinū. ad designādum q̄ aquā afflictōis vellet mutare ī vinū ꝺsolatōis. iuxta illud p̄s. xciij. Sm multitudinē dolorū meoꝝ ꝺsolatōes tue letificauerūt aiam meā. Dō vtiq; ꝓmisit Jsa. vl. Quō si cui mr̄ blandiak. ita ego ꝺsolabor vos dicit dn̄s. Et p se in humanitate dixit Joh̄. xvi. Tristicia vestra vertek in gaudiū. Jdeo hoc festū dicit bꝛtphania. a beth qđ ē domus. quia in miraculo facto hodie in domo ver⁹ deus apparuit. ideo hec tria miracula recolit hodie eccl'ia legens accanens. Hodie tribꝫ miraculis ornatum diem colim⁹. hodie stella magos duxit ad p̄sepium. hodie vinum

et aqua factū est. hodie xps ā Johāne baptl
sari voluit vt saluaret nos. De ꝑmo aūt agi
tur hodie. De q̄ thema. Uidētes stellā gauī
si sunt gaudio magno. ¶ In summa ꝓbꝫ
euangelij tria tangunt. Prio magoꝝ diligēs
indagatio t amorosa. Scdo prauoꝝ inges
ꝓturbatio t maleficiosa. Tercio deuotoꝝ fer
uens adoratio t gl'iosa. Primū ibi. cū natꝰ.
scdm ibi. audiēs aūt herodes rex turbatꝰ ē.
terciū ibi. intrantes domū inuenerūt pue
rū. De ꝑmo dic. Cū natꝰ esset ihs. i. saluatoꝝ
de ꝛgine. s. tpaliter q̄ est genitꝰ a ꝑre eterna
liter. De q̄ Fulgentius in ꝑmone hodierno.
Puer ihs paruus in ꝑsepio. sz immēsꝰ i cel'.
vilis i pannis sed ꝑciosus i stellis. ꝑmittit se
in terris manibꝫ portare sz ꝑcipit sibi celestia
famulari. Quid g̃ infantulā attēdis etatē.
t eiꝰ nō intelligis ptātē. hic ille natus ē nup
in terris a mre qui ab euo genitꝰ est a patre.
Sed vbi ī terrīs ꝓdit. In bethleem iude ad
differētiā alteriꝰ bethleem q̄ est i galilea i tri
bu Zabulon. De quo legit Josue. xix. Sz q̄
xpe. ꝓdit. i diebꝫ herodis regis ¶ Sz
diceres. q̄re euāgelista Matthe⁹ nō scribit
tpus natalis dñi penes Octauianū impa
torē. sed penes herodē. Rñdet. illi sunt tres
cause. Prima. qz Matthe⁹ scripsit euāgeli
um suū iudeis. iō fecit mentōnē de rege iude
orū. t nō de impatore gentiliū. Scda rō vt
ex hꝫ pbaret verꝰ messias xps natus. qz re
gnabat alienigena. t nō habuerūt regem de
stirpe iudeoꝝ. iuxta ꝓphetiā Dan. ix. Cū ve
nerit sanctus sctoꝝ cessabit vnctio vra. Ter
tio iō. vt in hꝫ ostenderet dei magna mirꝫicoꝝ
dia. Nā iudei fuerūt i magna tribulatōne.
eo q̄ ꝓdiderūt regalē dignitatē. vt sup eos re
gnaret tiranus herodes. iō tūc misit eis ma
xīmā cōsolatōem. s. filiū suū. Ideo scribit eis
Matthe⁹ quasi ꝓ cōsolatōe natiuitatē ihu
in diebꝫ herodis regis. ꝟm q̄ ꝓdixit Isa. ca.
xix. Clamabūt ad dñz a facie tribulātis t mit
tet eis saluatorē. Ecce magi ab oriēte vene
rūt hierl'imā. Cōsuetudo ē aūt q̄n rex vadit
accipe regnū. tūc veniūt ad eū milites curie
sue vt de ꝑda sublimatōe i regnū ꝯgaudeāt t
grās deo referant. Veniūt populares vt do
minū suū ꝯgnoscāt. veniūt ꝑncipes t baro
nes vt munera offerāt t omagiū ꝑstēt t fide
litatē faciāt. Ll ¶ Spūaliter. sic xps do
minꝰ habuit duplex regnū. s. terrestre et cele
ste. Regnū celeste pacifice obtinebat. regnū
aūt terrestre diabolꝰ sibi vsurpauerat. Ideo
xps ihesus venit in hūc mūdū vt diabolū de
regno eiiceret t regnū suū recuperaret. Jō ipse
dixit Joh. xij. Nūc ꝑnceps huiꝰ mūdi eji
etur foras. Uenerūt g̃ primo visitādū muli
tes curie sue celestis de sua sublimatōne gau
dentes. t deo grās referētes: dicētes. Glia i
excelsis deo. Scdo venerūt populares. i. pa
stores. t ipm in recognitōz dominū visitaue
rūt t grās referebāt. Lu. ij. Reuersi sunt pa
stores laudātes t gl'ificātes deū. Tercio ve
nerūt ꝑncipes. vt magi hodie adorātes t mu
nera offerētes. De q̄ textꝰ. Ecce magi venert
Glo. Nō malefici sed sapiētia magni dic
eni Chrisꝰ. sup Matt. q̄ fuerūt sapiētissimi
maxime i astronomia. t tenuert ꝓphetiā ba
laam. de q̄ habet Numeri. xxiiij. Orietꝫ stella
ex iacob t ꝯsurget virga de isrl'. t pcutiet du
ces moab. Hāc ꝓphetiā intellexerūt ō nasci
turo rege in iude. Et vt possent ꝑre tps illi
us stelle. i mōte altissimo vbi erat aer serenis
simꝰ noie Faus ꝯstruxert palaciū mire pul
critudis. t elegert. xij. sapiētes doctos i astro
nomia. quibꝫ dederūt oīa necessaria vt do
ligētiꝰ possent pscrutari tps illiꝰ stelle. t vno
illoꝝ mortuo alter successit in locū illius. Et
hec tādiu fecerūt donec xpus nasceret. In ea
dem hora natiuitatis sue stella noua appa
ruit illis i oriēte. q̄ nūciauert illō regibꝫ. q̄ di
cunt magi. i. sapiētes. qz olim sapiētes eligē
bant ad regimen cōmunitatis. qz dic Arist.
i. politic. Noies intellectu t rōe vigētes na
turaliter sunt aliorꝝ dñi t rectores. Jō Hu
go de sctō vic. O felicia antiq̄tꝫ tpa cū reges
se studio sapiētie dederūt. Ideo salomō Sa
piētie. vi. O reges ppli diligite sapiētiā t re
gnetis in ꝑpetuū. Et ꝓdit. Diligite lumen
sapie oēs q̄ pestis ppl'is. Et tales fuerūt illi.
iō dicūt magi. i. sapiētia magni. Uenert ab
oriēte. Chrisꝰ. Uñ dies nascit inde initiū no
stre fidei ꝑcessit. Fides ē lumē aiaꝝ ducēs ad
xpm regē eternū. Et fuerūt tres. ad significā
dū gentiū oim ꝯuersionē ꝑ fidē summe trini
tatis. Uenerūt hierl'imā Sz di. nūqd ñ sci
ebāt herodē ibi regnātē. Rñdet Chrisꝰ. di
cēs sic. sz ita ꝯsiderabāt regē futurū q̄ ñ time
bāt ꝑsentē. Adhuc eū nō viderūt t iā mori
pāti ꝑ eo erāt. D ¶ Sz di. quare hierl'i
mā venerūt cū ibi xps nō erat. Rñdz Remi
giꝰ triplici de causa. Prīa. cognouerūt tpus
t nō locū ipi magi. Sed hierl'm erat ciuitas
regalis t sacerdotal'. ideo estimabant talem
puerꝫ nasci in tali ciuitate. Et venerūt ibidē
ad interrogandū ꝑ loco. vt impleretur illud
Isaie. ij. De syon exibit rex t verbum dñi de

hierusalem. Scdo vt iudei essent inexcusabiles. als pñt se excusare dicētes. Nos scim⁹ locū et nō tpus. iō magi annūciauerūt eis tēpus dicētes. Ubi ē q̄ nat⁹ ē rex iudeoꝝ. Tercio vt ex studio magoꝝ ꝺdēnarēt pigritia iudeoꝝ. Illi vni ꝓphete crediderūt .s. balaam. isti nō pluribꝫ. Illi q̄uūt regē alienū. isti non ꝓprīū. Illi venerūt de longinq̄. isti mānerūt in ꝓpinq̄. Hec ē antiqua neḡtia iudeoꝝ. de q̄ ps. lxxvij. Nō crediderūt ꝟbis dñi. Hre. Cognouerūt eū celi .qz in ei⁹ passiōe sol obscuratus est. terra qz mota ē. petre qz scisse sunt. aque qz calcabiles se p̄buerūt. infernus qz mortuos dimisit. iumēta bos et asin⁹ Isa. i. Cognouit bos possessorē suū et asin⁹ p̄sepe dñi sui. isrl aūt me nō cognouit. Jō ps. ꝺ eis dicit in psona dñi ps. xcuij. Jpi nō cognouerūt vias meas q̄bꝫ iurauī ira mea. si. i. nō introibūt i reḡem meā. Idcirco venerūt hierosolymā. quia stella occultauerat se cū videret ciuitatē hierm. Jō ꝓpulsi erāt intrare z iterrogare. ne iudei se excusarēt. z venēt. xij. die Hre. Diuia opatōe ḧ factū ē. sicut figuratuꝫ est Dañ. vlti. Abacuc ab angelo duct⁹ ē de iudea i babilonē vltra cētū dietas i exitu et reditu suoꝝ laborantium i cāpo. i. i vna hora meridiei. Et sic factū est hic miracl'ose. Et sicut pueri in camino ignis pmānserūt illesi. sic isti reges nō fatigati ex itinere. Et sicut hic puer natus ē de clauso virginis vtero. sic potuit eos pducere ad p̄sepe suū sine defectu z lesione. dicētes. Ubi est q̄ natus ē rex iudeoꝝ. Symō ꝺ cassia. Ingressi feruido aīo. diserti lingua per interp̄tes sine timore interrogāt de rege nūc nato. putātes nō displicere iudeis. sꝫ magnū estimāt eis gaudiū iesse. et ꝑm Symonē de cassia. Nō adierūt ꝓmo regē sꝫ q̄scūq; ꝓceres populares obuios habuerūt interrogauerūt. vt si ibi nat⁹ esset vt cū muneribꝫ decēter se ordinarēt. Cū aūt nemo eos ꝺ ḧ informaret. ne ipi tāq̄ leues z fatui hec fecisse viderent. subiūxerūt causam z noticiam sui aductus dicētes. Vidim⁹ stellā ei⁹ i oriēte. z venim⁹ cū muneribꝫ adorare eū. ¶ Sed diceres. vñ sciuerūt q̄ hec stella xp̄m natū significaret. Rñdꝫ Aug. ꝓmo didicerunt ab angelis. nā angel⁹ loq̄bat de stella dicēs. Jte adorate eū q̄ natus ē quē celi nouo sidere manifestāt. Scdo ꝑm Bern. didicerūt per diuinā reuelatōem dicēs. q̄ p stellā eos foris ammonuit. ipe in occulto cordis eos edocuit p gr̄ie illuminatiōem. Jdeo Chrisо. dicit. Illa stella fuit spūssctūs q̄ postea supra xp̄m in specie colūbe visus est. hic i forma apparuit stelle. Aug⁹. dicit fuisse angelū dei i tali forma q̄ pastoribꝫ apparuit in forma rōnal' creature. Fulgenti⁹ dicit fuisse nouā stellā a nouo rege creatā. Sed si volum⁹ rite ꝺsiderare. tūc vbiq; ꝟitas est. spūssctūs fuit ibi operās effectiue illuminās cordа eoꝝ in fide xp̄i p exteri⁹ signū stelle. Et angel⁹ fuit ibi adm̄istratiue ducēs stellā. Jpa stella fuit materialis splendēs. viā et p̄sepe oñdens. Propt q̄ dicit Fulgenti⁹. Jn die natiuitatis ostendit xp̄s vtriusq; nature ꝟitatē. s. humane z diuine. Humane in hoc q̄ tā pastores q̄m magi inuenerūt puez puulū. sꝫ diuīe in ḧ qz celū famulabat sibi. qz angel⁹ pastoribꝫ. stella magis apparuit. Hāc vtrāq; naturā ꝺfitētur hic. hūanam cū ꝺz. vbi ē q̄ natus ē. diuinaz ꝺo ibi. venim⁹ cū muneribꝫ adorare eū. vidimus enī stellā ei⁹ i oriēte. ¶ Sanctus Tho. pte. iij. q. xxxvi. ar. vij. dicit. Illa stella nō fuit vna stellaꝝ celestiū orbiū. sed differebat i miltis ab alijs stellis. Prio i situ. qz nō fuit fixa in firmamēto celi sic alie stelle. sꝫ i aere vicino terre. Scdo i motu. qz nō circulariter mouebat sꝫ idirecte. qz cū cūctis ibat. z cū stātibꝫ stabat. Tercio i splēdore qz splendebat die et nocte z ñ obfuscabat sole. Alie vero stelle lucēt tm i nocte. Quarto i q̄ntitate. qz alie tā magne sunt q̄ vna stella ē maioꝝ tota terra. vt dic Ptolome⁹. sꝫ illa nō fuit tam magna. Quīto i significatōe. qz alie stelle significāt distictōez tēpoꝝ. alla xp̄i natiuitatē. De qua Fulgenti⁹. Hec stella fuit dñice natiuitatis nūcia. Sexto i duratōe. qz alie stelle sunt p̄petue. illa ꝺo rediit i p̄iacētē materiam. ¶ Dixi scdo sbiūgit p̄uoꝝ ingēs pturbātio et malicioſa. cū subdit. Audiens Herodes rex turbat⁹ ē. Aug⁹. Quid faciet tribunal iudicātis cū superbū regē cuna terrebat infantis. Quid faciet ad dexterā p̄ris sedens quē rex impi⁹ timuit adhuc vbera mris lactentē. Dicit Greg. in ome. Altitudo terre ꝺfunditur cū celestis celsitudo aperit. Jn simili dicit Chrisо. Sicut rami arboris i alto positi ex leui aura mouent. sic sblimes hoies de facili turbant ne dignitatē pdant. Sꝫ q̄ i valle sunt hūilitatis in trāquillitate manēt Herodes ꝺo in sblimi dignitate erat. ido timuit. Leo papa O herodes superflue times. quem nō vis vt regnet in iudea velis nolis regnat in celo et in terra. Cui consonat Augustinus. Stulte times o herodes. nō vēit te perdere qui peccatores vēit saluos facere.

nec venit regnū accipe in terris q̄ regnū habz
i cel'. nec venit te occidere q̄ ꝓpter te venit oc
cidi z sanguinē suū fūdere. Subdit. Et oīs
hierl'ima cū eo. s. rege in ꝓplacētiā. iuxta illō
Isa. xxxij. Sic dñs ita z seruꝰ eiꝰ. Nā debuis
sent letari. sm illō Zacha. ix. Letare filia sy
on. qz rex tuꝰ venit tibi māsuetꝰ et saluatoz.
ipe paup. exulta satis iubila filia hierusalem.
Et xp̄i nō ꝓtendebāt salutē. nec attēdebāt p
phetie p̄conīū. sz ꝓpter tpalē dñm p̄tēdebāt
tristicie malum. qđ nō licet. xi. q. iij. qđ ḡ. vbi
dz. Propter obedientiā pt q̄s bonū dereliquerе.
sed nō licet malū facere. qz scribit Actuū. v.
Oportet magis obedire deo q̄ hoibꝫ. dit.
Et congregās oēs p̄ncipes sacerdotū z scribas
ppli. z sciscitabat ab eis vbi xp̄s nasceretur.
Ecce astutia. congregauit oēs vt ex h̄ cōsidera
ret an ex natiuitate noui regis tristes vel leti
appareret. z sciscitabat locū vt eū occidendo
extingueret. Et appellat eū xp̄m more iudeo
rū q̄ regē ꝓpriū taliter ab vnctōe nomināt.
At illi dixerūt. in bethleē iude. Ecce cecitas
iudeoꝝ et puersitas. alijs locū demōstrauerūt
z tū ad ipm adorādū cū eis nō peruenerunt.
Aug. Judei interrogati de scripturis sctis erāt
parati ad legendū. ceci ad intelligendū. du
ri ad credendū. alijs demōstrauerūt fontem
vite. ipi sunt mortui siccitate. Silles facti
sunt fabris arche noe q̄ aljs vt euaderēt di
luuiū parauerūt mansionē. ipi aūt p se peri
erunt. Ex q̄ etiā pt̄z q̄ scribe et pharisei non ex
ignorātia sed ex duricia recusauerūt credere
Ideo cōfirmāt responsionē eoꝝ p ppham. sic
enī scriptū est p ppham. s. Michea. c. v. Et
tu bethleem iuda nequaq̄ mīma es i pnci
pibꝰ iuda. ex te enī exiet dux q̄ reget populū
meū isrl. Judei abbreuiauerūt ppheti. nec
formaliter eā exposuerūt herodi. Quia ibi
dē sequit scriptū. Et egressus eiꝰ ab initio a
diebꝰ eternitatis. z hoc obticuerūt. z imo q̄
regē receperūt. q̄ postea xp̄m tāq̄ tpalē regez
occidere q̄siuit. z mltos pueros iterfecit. qđ
forte n̄ fecissz si ei fidē dixissent q̄ egressus
eiꝰ esset ab initio z a diebꝰ eternitatis. z in h̄
facti sunt rei sanguis innocētū. Et i h̄ etiā cor
riguntꝰ q̄ ptē fidei dicūt. z ptē obticēt. Et
sic seipos z multos seducūt. Unde in canōe
xi. q. iij. Quisq̄s metu ptātis veritatez occul
tat ira dei sup se puocat. qz magis timet ho
minē q̄ deū. vterq̄z reꝰ ē et q̄ fidē occultat
z q̄ mendaciū dicit. Nam ille ꝓdesse n̄ vult
et ille nocere desiderat. Quales fuerūt scribe.
qz dic̄ Christ. Si integrā ppheti. ptulissent
in tātū furorē herodes nō exarsisset. Tūc he
rodes clā vocatis magis remotis sacerdotibꝰ
Christ. Ne forte iudei regē sue generatōnis
amātes. z astutiā herodis intelligētes regez
occultarēt. nescies qz maiores hostes christi
erāt q̄s ipe. Et diligenter didicit ab eis tpus
stelle q̄ apparuit eis. nō pueri ne videat insi
diari puero. sed stelle. qz estimauit i eadē ho
ra xp̄m natū fore. Et sic fm etatē tpis ꝓpo
suit occidere pueros innocētes. Et mittens il
los i bethleē dixit Ite z introgate diligent
puero. Christ. Nō de rege. qz nomē regis sibi
displicebat. sz de puero. z cū inueneritis renū
ciate mihi vt z ego veniēs adorē eū Christ.
Deuotōez ꝓmittebat ore. sz gladiū acuebat
corde. Jō Fulgentiꝰ i fmōe huiꝰ festi. O cal
liditas ficta. o neq̄tia fraudulēta. si adorare
puerū intēdebas ḡre p illo mltos pueros oc
cidebas. Sāguis innocētū quē crudelit ef
fudisti attestat q̄d de illo puero voluisti. hec
ille. O quot sunt hodie tales dolosi de q̄bus
ps. xxvij. Loquunt pacē cū primo suo: mala
autē in cordibꝰ eorū. Malach. i. Maledi
ctus dolosus. Nō ps. v. Virū sanguinū z do
losum abominabit dñs. Et sic ō herode fifi
cat illō ps. xxxv. Uerba oris eiꝰ iniq̄tas z do
lus. Tūc subdit. Qui cū audissent regē abie
rūt. Christ. nihil mali suspicātes. Ecce stella
quā viderāt i oriēte ancedebat eos. s. tāq̄ lu
cerna diuini lumis. vsq̄dū veniēs staret su
pra domū. s. vbi erat puer. Stella demōstra
uit solē iustīcie regibꝰ. q. d. magis. In h̄ lo
co est rex iudeoꝝ. Christ. dicit Veniēs ibi de
scendit sup caput pueri inferi. Uidētes aūt
stellā gauisi sunt gaudio magno valō. Chri
sost. Gauisi sunt qz spes eorū nō fuit ōcepta
sz ampliꝰ cōfirmata. licz habebant testionū
hoim tū illō ē q̄nq̄z fallax. nō celeste signū eos
certificauit. s. de dignitate nati regis q̄ excel
debat dignitatē oīm mūdanorū regū. Di
xi tercio innuit deuotorū feruēs adoratio et
glōsa. cū subdit. Et intrātes domū inuenerūt
puerū cū maria mre eius. Historia de tribꝰ
regibꝰ dicit. q̄ regaliter se induerūt. z cū mu
neribꝰ regijs diuersorū intrauerūt. ibi solū
puerū cū maria mre inuenerūt. Dicit Raba
nus. Diuia dispensatōne factū ē vt Joseph
abesset ne cordibꝰ gētiliū suspitio orta fuisz.
Symon de cassia. Ingrediunt domū nulla
supellectili ornatā. inuenerūt puerum non
diademate coronatū. nec in lectulo sericeo p
cumbentem. nec perturbant nec scandalizant
sed pl' in fide confortant. cogitātes hūc puez

68

i

nō solū esse regē iudeoꝝ sed ꝛ celoꝝ. qz dicit Chrisᵖ. Si regē terrenū q̄siuissent magis cō fusi fuissent nec adorassent. sz celestē q̄rebāt regē. gaudebāt eoꝝ occli ꝯceptibilē puerꝝ aspi cere. qz spūsctūs i corde eoꝝ terribilē ac ama bilē ꝛmōstrabat. Jō inq̄t Ber. Nō sordet illis stabulū. nō offendūt pānis. sz venerunt vt regē adorarēt vt dñm. Jdeo subdit. Et p cidētes adorauerūt eū. Raban⁹. Adorant in carne v̄bū eternū. in infantia sapiētiā. in infirmitate potentiā. ꝛ in hoīs vilitate maie statē diuinā. Chrisᵖ. Paruulū ñ adorāssent nisi q̄d diuinū i eo vidissent. ꝛ subdit. Quis ē q̄ eos duxit: eos īstruxit vt p salute mūdi in tali forma venit. ℣ Nā isti magi tria ꝯgnouerūt se habere ab illo puero. s. corpus ꝛ aīam ꝛ tpalē substantiā. Jdeo etiā tria ei ex hibuerūt. Prio habuerūt ab eo corp⁹. ideo p cidentes. i. ad terrā cadētes. Scdo animā. ideo adorauerūt. Tercio tpalem substantiaz. ideo subdit. apertis thesauris suis obtulerūt ei mūera. aurū. thus et mirrhā. Dic̄ Symō ꝛ cassia Xp̄s p se mūera ñ accepit. imo nihil ali ud oñdit q̄z vt puer. xij. annoꝝ. sz pia mater eius accepit munera. q̄bꝫ largas elēosinas fecit. Et postea p septē āños i egipto se ꝛ pu erū sustētauit. Dicit Remigi⁹. Hec tria mu nera obtulerūt. aurꝝ ad tributū vt regi ma gno. thus ad sacrificiū vt sacerdoti vero. mir rhā v̄o ad sepulturā vt homī mortali. Uel sic ꝑm Ber̄. aurū ꝓpter releuādā pauptatē. thus ꝓpter stabuli fetorē tollendū. mirrhā ꝓpter mēbroꝝ solidatōem. Innocēti⁹ v̄o di cit. Tria munera significāt tres substātias in xp̄o. Aurꝝ q̄d vniūsis eminet metallis si gnificat diuinitatē. thus redolēs p̄ciosaz signi ficat aīam. murrha v̄mes phibēs a corpib⁹ significat corpus xp̄i mortale nō sentiens sti mulos viciorū. Finito sacrificio cogitātes de recessu. respōso accepto in somnis ne redirēt ad herodē. Chrisᵖ. Intuere magoꝝ fidē. non scādalisati sunt i seipis dicētes Si puer iste magn⁹ ꝛ potēs ē q̄ necessitas ē fugere ꝛ occl te recedere. sz credidērt et obediētiā p̄stiterūt. pausantes die illa et nocte. Chrisᵖ. Si regē terrenū q̄siuissent. inuenientes apd̄ eū mansi sent. hūc autē adorauerūt et munera obtu lerunt. Reuersi sunt ꝛ aliā viā in regionē su am. s. per naues tharsis. Nō audiēs herodes secut⁹ ē eos. ꝛ venies vidit naues i litore stā tes. et q̄ ipi nūc trāsfretassent. ꝓmot⁹ ē ꝛ ira ꝓtriuit naues. De q̄ ps. xlvij. Jn spū vehe mēti ꝓteres naues tharsis. Et vixi duobus annis domū venerūt angelo duce. ꝛ ecōtra ad mōtē faus puenerūt. ibiq̄z in honorē nouī re gis capellā ꝓstruxerūt. Jn qua vt dicit in hi storia triū regū arma sua ꝛpingere fecerunt cū puero matre ꝛ stella. ꝛeinde q̄libz in sua ē reuersus. ¶ Post ascensionē dñi Tho mas apl's in indiā venit. ꝛ vidit stellā cū in fante ꝛ matre ꝛpictā. ꝛ inter cetera sua opa p̄dicauit illis iesum. ꝛ instruxit illos scōl reges ꝑfecte de mysteriis vite passiōis et ascē siōis xp̄i. ꝛ eos baptisauit. ꝛ quēlibet i archi episcopū in suo regno ordinauit. Demū iūxit vt q̄libet anno quo viuerēt ad capellā in mōte faus quā etiā apl's ꝓsecrauit ꝑueīrēt. ꝛ ibi memoriā natal' xp̄i et epiphanie cele brarent. qđ et fecerūt. Cū g̃ grandeue essent etatis. ꝛ circa natalē xp̄i ibi cōuenissent. hāc melchioꝝ senioꝝ in octaua natiuitatis xp̄i ibi dem obdormiuit. Deinde in die epiphanie post missaꝝ solēnia balthasar q̄ poꝝ inunct⁹ in eodē fuit sepulchro sepult⁹. Demū i octa ua epiphanie Caspar. ꝛ dū ad sepulchrū po rum duoꝝ fuisset allat⁹ ipi tāq̄z viui secessērt in partes. ꝛ eoꝝ frēm in medio locare ꝓmise rūt. ¶ De coꝝ trāslatōe sic legit. q̄ Helena mr̄ Cōstantini fide recepta ꝛ cruce sctā inuenta. audiēs triū regū corpa circa mōtē faus q̄escere. collegit solēnē comitatū. ꝛ cum magno honore illuc puenit. Qđ audiēs pa triarcha indie cū oīb⁹ nobilib⁹ suis sibi ob uiā venit: ꝛ eā honorifice suscepit. ꝛ tandē p cib⁹ ꝛ muneribꝫ vict⁹ sibi ipoꝝ corpa p ho nore dedit. Que g̃tāter ea rcipiēs Cōstāti nopolim q̄ ē mr̄ grecie adduxit. ꝛ ibi i eccl'ia sctē Sophie honorifice collocauit. Mor tua helena post tps Cōstantinopol' Mau ricio impatori retellauit. q̄ inter cetera medi olanenses in auxiliū recipiēs ipam ꝛuasta uit. ꝛ tria regū corpa mediolanensibꝫ illō re tentis p stipendio ꝓdonauit. ꝛ sic mediola nam puenerūt. Successu vero tpis mediо lanenses Friderico impatori se oppositerūt. cum inter cetera in sui p̄sidiū Reynoldū ar chiep̄m colonien̄sem vocauit. et expugnata ci uitate sibi i recōpensam sui lōgi itineris ma ximiq̄z laboris cadē tria corpora assignauit. Qui gratanter ipa recipiēs vsq̄z ad coloniā pduxit. vbi in summo honore hodie requie scunt fideliter sibi famulantibꝫ apud ꝛū ro gantes. ¶ Exēplū refert ꝛ sctō ethmū do rege anglie. q̄ cū patri in regno succesisset ꝛ in die epiphanie in regē coronatus fuisset votū vouit quousq̄z viueret se in dicto die

oblatõem suã multiplicare. Obtulit ḡ ꝛeno tus rex anno ꝓmo tres marcas auri. secũdo anno ser. tercio nouẽ. ꝛ sic puenit multiplicã do vsq; ad annũ vicesimũquartũ. in q̃ septu agintaduas marcas offerre ꝛebat. Cõtigit ũt eodẽ ãno ꝙ nozmãni ꝛ daci ceteriq; regnũ suũ inuaserũt. ꝛ illud incendijs et rapinis cru deliter vastauerũt illic diu ꝓmanẽtes. Cuz ḡ rex in tali dispendio omne auz ꝛ sumpsiũ set. ꝛ festiuitas instaret. dixit ꝓcuratozi vt se ptuagintaduas marcas auri ꝓcuraret. q̃ re spondit se nõ plus in omni thesauro suo ha bere nisi. xxx. marcas. Rex anxiꝰ neminẽ scire voluit. sz spem suã in ꝛeũ. et auxiliuz triũ re gum posuit. ꝛ i nocte vigilie epiphanie i pa lacio steterit. ꝛ turbatꝰ celũ ispexit. ꝛ vidit ibi ꝑfulgidã stellã nõ remote a capella sui castri. quã cũ ꝑ pulcritudie rex intueret. ꝛ sibi i mẽ tem stella triũ regũ veniss. ecce subito celuz plucidũ se aperuit. ꝛ tãq; foret telũ cũ ingen ti fragoze ꝺ stella ꝓ tectũ capelle cecidit iuxta altare supꝰ petrã. Quo viso rex statim capellã ingredit. ꝛ telũ aureis lris scptũ inuenit i hec ꝛba. Tolle. fode. posside hic ꝛ ietnũ. Cũ au tẽ rex sensuz ꝛboz nõ intelligeret. tũc vir san ctus sibi exposuit. tolle lapidẽ. fode terrã. pos side hic thesauros tpales. ꝛ ineternũ spũales. Qꝺ ꝛ fecit. ꝛ innumerabilẽ thesauz inuẽit. quem collegit ꝛ ꝛe hostibꝰ triũphauit. Cum honoze igit diuitijs hic tpaliter ꝛ in celo eter naliter vsus est.

Sermo xxxviii. Ad idem.

Cce magi ab

oriente venerũt hierosolymam dicẽtes. vbi est q̃ natꝰ ẽ rex iude orũ. scribit Mat. ij. ¶ Inter oĩa infirmita tes corpales ꝑcipua ẽ cecitas oculorũ. Ergo si ceci oĩa bona haberẽt tñ in compatõe ad vidẽtes nihil se putãt hr̃e. Idcirco ꝓmũe ẽ ꝑũbiũ. Cecus hõ paup hõ. oĩbꝰ pauperiꝰ. Propterea Thobias audiẽs angelũ sibi di cere. gaudiũ tibi sit. rñdit Thobias. q̃le mi hi gaudiũ cũ i tenebris sedeo ꝛ lumẽ celi nõ video. Thob. v. Et sic ipe cecus Lu. xviij. cui dixit ihc̃s. Quid vis vt faciã tibi. Rñdit Dñe vt videã lumẽ. nõ petiuit aurũ aut do minũ sed lumẽ. Si ḡ cecus sciret aliquẽ me dicũ ꝑ centũ miliaria q̃ eũ sanare posset illuc ꝓperaret. M ¶ Spũaliter. sic illi tres ma gi fuerũt ceci in fide qz gentiles. Isa. ix. Po pulus gentiũ q̃ ambulabat in tenebris. Au dierũt igitur in iudea esse natũ q̃ posz aperi re oculos cecorũ. iuxta illꝺ Isa. xlij. Dedi te i lucẽ gentiũ vt aperires oculos cecoz. Et intel lexerũt hũc adesse ꝑ apparitõnẽ stelle. ꝺ reli q̃runt ꝓpa. et festinanter in iudeã approp quauerũt. ꝛ hierosolymã venerũt ingrẽtes. vbi est q̃ natus est rex iudeorũ. ¶ In summa eũ gelij cõmendant isti beati magi a septẽ in q̃ bus veri xpiani eos imitari ꝛebẽt. ¶ N ꝓpio a sapiẽtie magnitudine. qz xp̃m natu in sidere cognouerũt. quẽ iudei a lege et pꝓ tis edoctꝰ cognoscere ꝛempserũt. Unꝺ Isa. i. Cognouit bos possessorẽ suũ. et asinus ꝑse pe dñi sui. isti aũt me nõ cognouit. ꝛ populus meus nõ intellexit. Spũaliter. ꝛ sic nos co gnoscere ꝛebemꝰ christũ ꝑ fidem q̃ est ꝛa sa piẽtia. sine qua omnis hõ reputat fatuus. Unde Sap. xiij. Uani sunt oẽs hoĩes in q̃ bus nõ est sciẽtia ꝛei. Hiero. Absq; noticia creatoris sui oĩs hõ ꝛecus ẽ. q̃ noticia est ꝑ fidem. Isa. vij. Nisi crediderit is nõ intellige tis. s. dñm ꝛeũ vestꝝ. Ideo Aug. Nõ ẽ maio sapiẽtia nec vtilioz sciẽtia q̃s fides catho lica De tali sciẽtia scribit in canone. xxvi. q. ij. Qui sine. Qui sine vera sapiẽtia putat se esse ꝓudẽtẽ fatuꝰ ẽ. i. sine fide. Jõ Sap. vij. Neminẽ diligit ꝺs nisi q̃ cũ sapiẽtia inhabi tat. s. fidei. Et noscit in isto. qz infideles fina liter pereũt. Marci vlti. Qui crediderit ꝛ ba ptisatus fuerit saluꝰ erit. q̃ ꝛo nõ crediderit ꝺemnabit. Ideo necessariũ ẽ ad salutẽ no scere ꝛeũ ꝑ fidem. ꝓpter qꝺ scribit Hiere. ix. ca. Non gl'iet sapiẽs in sapiẽtia sua. et ñ gloriet fortis in fortitudine sua. et nõ glorietur diues in diuitijs suis. sed in hoc gloriet qui gloriatur. scire et nosse me. s. ꝑ fidem. Heb. xi. Impossibile est sine fide placere ꝛeo. ¶ Se cũdo cõmendant ab inquisitõis feruoze. qz viso signo celesti nec morã ꝓtraxerũt. nec te pide iter aggressi sunt. imo festine surgentes spacio tredecim dieꝝ a finibꝰ persaꝝ ꝛ chal deorũ in iudeã approximauerũt. Hieronymꝰ dicit eos vectos ꝺromedarijs q̃ sunt anima lia minoza camelis. sed velociora. Augꝰ diẽ miraculose factũ. vt iter vnius anni in trede cim diebꝰ pficerent. Spũaliter. Sic nos p studiũ bonorũ operũ festinanter ꝛemus ire ad christũ. Unde Eccli. v. Ne tardes ꝺuer ti ad dominũ ꝛeũ tuũ. ne differas ꝛe die i diẽ. sicut corruus qui semp clamat cras cras. sed qui nõ est hodie cras minus aptꝰ erit. In hu ius figurã dominus nõ permisit quendã se pelire patrẽ suũ. sed iussit vt statim sequeret

m

69

eum Matth. viij. Multi tamē cōtra naturam omniū animaliū ꝓpositū boni operis portant in vtero mentis duobꝫ vel tribꝫ annis. cōtra quos dñs ait Lu. xxi. Ue prægnātibus et nutrientibꝫ in illis diebꝫ. Tales ꝓponunt bonū sed nunqꝫ vel raro in effectū ꝓducūt. Isa. xxxvij. Uenerūt filij vsqꝫ ad partum ⁊ non ē virtus pariēdi. Nec est voluntas ociosa nō remuneratōe digna. lxxxvi. di. nō satis. Nō satis est bñ velle nisi assit bñ facere. Ideo Eccles. ix. Quodcūqꝫ ꝑt manus tua operari instanter fac. Idcirco festina. non tarda ad querendū ihm. Isa. lv. Querite dominū dū inueniri potest. inuocate eū dū ꝓpe est. Joh. xij. Ambulate i luce dū lucē habetis. ¶ Pro q̄ sciēdū q̄ q̄nqꝫ sunt stelle seu lumiaria q̄ ducunt pctōres ad ihm. Prima stella ē xps. Apoc. vl. Ego sum stella splēdida ⁊ matutina. Cui⁹ lumiositas ducit ad diuinitatē. Unde ait Joh. xiij. Ego sum via ⁊ vita. Est enī via inequabil'. vita interminabilis. veritas infallibilis. Ideo Johan. viij. Ego sum lux mūdi. q̄ sequit̄ me nō ambulat i tenebris sed habebit lumen vite Secūda stella est beata virgo maria. Nūeri xxiij. Orietꝫ stella ex iacob. Uñ et maria stella maris dicit̄. quia sicut stella mar' ducit nauigantes ad portū. sic ipa se deuote inuocantes ad christū. Unde Bern̄. Si es in pricul'. si in rem dubijs. mariā cogita. mariam inuoca. ipam sequēs nō errabis sed secure pueni es. Tercia stella ē exemplū sanctoꝝ. vt Eccī. xliij. Species celi gloria stellarū. i. sanctorū. Nā ideo ꝓponit nobis vita sanctorū vt imitemur vestigia eorū. Chrisō. sup Mat. xxiij Que iusticia est sanctos colere et sanctitatem spernere. sine causa iustos honorat q̄ iusticiam spernit. Quarta stella ē sacra scriptura. ꝓuer. vi. Mādatū lucerna est ⁊ lex lux. et via vite increpatio disciplīe. Ideo p̄dicatores verbū dei ꝓponentes ⁊ doctores sacrā scīpturam docētes dicunt lucere vt stelle. Dañ. xij. Qui ad iusticiā erudiūt multos fulgebūt q̄ si stelle in ꝑpetuas eternitates. Quita stella est diuina gratia. que interi⁹ illuminat. ⁊ ꝓprie designatur p stellam que magos vocauit p̄cessit et duxit ad christū. Et sic grā dei est adductrix ad eū. Joh. vi. Nemo pōt venire ad me nisi pater meus traxerit eū. s. per gratiā. Richar. in lib. de contēplatōe. pte. v. Gratia est diuinus nunci⁹ p quē voluntatem diuinā cognoscim⁹. Et ꝑm Aug. Gratia est lumē aie faciens hominē peccatū suum cognoscere. et deū super omnia diligere. ⁊ illi firmiter adherere. Ideo merito significat ꝑ stellam. Nam sicut magi si per stellā nō fuissent admoniti: moti et ducti ad christū nō ꝓuenissent. Et sic ꝑm Greg. xvij. moral'. Si lumen p̄uenientis gre nos nō irradiaret profecto mens nostra in peccatorū tenebris obscura remaneret. ¶ Et sicut stella ista occultauit se triplici de causa. sic et dei gratia Primo ꝓpter herodis et iudeorū malicias. sic sepe deus subtrahit viris sanctis grām et spūalem consolatōez ꝓpter maliciā eoz cuz q̄bus habitāt. In figura filij israel nō poterunt hre manna q̄diu fuerūt in egipto cuz malis. Ideo salomō Prouerb. i. Fili si te lactauerint peccatores ne acq̄escas eis. ⁊ ne ambules cū eis. ꝓhibe pedē tuū a semitis eoruz. Bern̄. Bon⁹ in cōsilio. bon⁹ i cōtubernio. bonus in obsequio. Sepe enī euenit q̄ de⁹ aliq̄n bonos punit ꝓpter malos cū q̄bus habitant. vt Ezechielē ꝓpham Ezech. iij. Fili hoīs ⁊ tu dormies sup latus tuū sinistr̄. ⁊ pones in iq̄tates dom⁹ israel sup eo. Secdo occultata est stella vt maiorē adhiberēt querēdi diligētiam. s. ex interrogatōe ⁊ auctoritate scripture. Et sic de⁹ aliq̄n subtrahit lumen gre ꝓpter tepiditatem vt fortius operet̄ p eam. s. quādo sibi restituet̄. ij. Cho. vi. Hortamur vos ne in vanū gratiā dei recipiatis. Nam talis est inutilis seruus Luc̄. xix. qui talentū dñi absc̄ōdit ⁊ nō negociabat̄. ꝓpter qd̄ fuit sibi ablatū et alteri datū. Ideo Apoca. iij. Tene quod habes ne alter accipiet coronā. Et apl's. i. ad Thimoth. iij. Noli negligere gratiam q̄ me in te est que data est tibi. quia scribitur Iere. xlviij. Maledictus q̄ facit opus domini negligēter. Richard⁹. Quantū negligis tātū decrescis et retrorsuz vadis. Tercio occultauit se vt de nouo letificarent. q̄res chara perdita et viceuersa inuenta generat nouā ⁊ maiorē leticiā. Sic magi videntes stellā gauisi sūt gaudio magno et sequebantur eā. Et sic deus aliquādo subtrahit gratiam vt cū gaudio eā viceuersa recipiamus. ⁊ circūspectōnem maiorē habeam⁹ ne ꝑdamus eam. quia sine ea nihil boni opari valemus. Joh. xv. Sine me nihil potestis facere. Richar. li. iij. de cōtemplatōe. c. vl. Sine gratia nō sufficimus ad cognitionē veritatis. nec ad operationē virtutis. Augustinus de correctōe et gratia. Gratie dei est q̄quid boni agimus. ¶ Chrisost. dicit. Dec stella a magis visa i se signū pueri gerēt

in dextero humero crucē habuit. p qđ dēsignat spūaliter q volens in se ꝺseruare stellā seu lumen grē debet fieri p meditatōem passiōis xpi recordare. passio enī christi oīm ꝟtutū cōseruatio est. Tercio cōmendāt a prudenti interrogatōe qua regē et totā hierl'imā ꝺturbauerunt dicetes. Ubi ē q natus ē rex iudeoꝝ. qsi dicerēt. Querimus regē recenter natū. ñ herodem iā diu in solio collocatū. Sic spūaliter nos ḡtidie debem⁹ interrogare et discutere cōscientiā nr̄am querētes vbi sit q nat⁹ est rex iudeorū. ij. Chor. vlti. Uos met ipsos tēptate si estis in fide christi. vosipos ꝓbate an nō cognoscitis vosipos. qz ihesus christ⁹ i vobis ē. R. Nota quattuor sunt signa p que scire possumus vtr̄ i nobis sit christ⁹. Primū ē si amaritudinē de peccatis habem⁹, quia puer inuenit cum maria mre sua. Maria nāq; mare amaꝝ interp̄tatur. t significat amarā ꝺtritōez de peccatis. Tren. ij. Uelut mare ꝺtritio tua. Prouer. xiij. Cor qđ nouit cōtritōem anime sue in gaudio ei⁹ nō miscebit extraneus .i. a penitentia alien⁹. Nā ꝺtritio vera ē signū p̄sciētie eius. Hiero. Tūc salus peccatis incipit cū de peccatis veraciter ingemiscit. Secūm est si paupertatē diligim⁹. qz xp̄s inuolutus ē pānis. Unde Bern. Pauper natus ē. paup uixit. et paup obiit. Idcirco dilige pauptatem nō solū in tepo sz etiā in alijs. Eccli. iiij. Congregatōi pauperū affabilē te facito. t declina paupi sine tristiciā aurem tuā. Thob. iiij. Nō auertas faciē tuam ab vllo paupe. t sic fiet q nō auertat a te faciem dñi. Terciū ē si delicata ꝓpter deū ꝺtemnimus. qz xp̄s in p̄sepe reclinat vt ciby iumē torū. Job. xxviij. Nō inuēit in terra suauit viuentiū. Dic igit cū Daniele. ix. ca. Panem desiderabilē nō māducaui. Quartū ē ociosa ꝟba vitamus. qz inuenerūt infantē. Ambro. Uagit infans inter arta positus p̄sepia Infans nobis i exēplū custodiōis ꝟmonū. Prouerb. xiij. Qui custodit os suū custodit aiaz suā. i. xp̄m q ē vita aie. Bern. Facile ē ꝟbum sed ḡuiter vulnerat. volat ꝟbū irremeabile. nec adūtit insipiēs q̄d emittat. Sed audiēs herodes. i. diabol⁹ ꝺturbat⁹ ē. Bern. Omne qđ diligit a deo impugnat a diabolo Et sic cū gra in nobis nascit diabol⁹ impugnare nitit. Figurat. ij. Reg. v. Audiert philistijm q vnctus ē dauid in regē. ascēderunt vniūsi vt q̄rerent dauid ad p̄dendū eū Nā sicut Herodes voluit sibi renūciari puerū. sic diabol⁹ vult ḡtiā nō celatam habere sed publicatā vt occidat eaz. Sed cōtra scribit Mat. vi. Nesciat sinistra tua q̄d faciat dextera tua. Bre. Depdari desiderat q thesaurū publice in via portat. Jō Thob. xij. Sacramentū regis abscōdere bonū ē. Quarto cōmendāt a calliditatis appētiōe. cū dicit. Ite et interrogate diligēter de puero hoc t renūciate mihi. Qui herodis astutiā ꝺgnoscentes ad eū redire sicut ipe postulauerat nuerūt. Prouerb. i. Frustra iacit rhete pēnatorū tē. Sic et nos debem⁹ astutiam diaboli p̄cauere nō redeūdo p recidiuatiōem. exquo incepimus q̄rere xp̄m p bonam opationē. Bene. xix. Salua aiam tuā t noli respicere post tergū. qz scribit Luc. ix. Nēo mittēs manū suā ad aratz et respiciēs retro aptus ē regno dei. Sed heu diabol⁹ cū aliq̄bz ludit sicut cū mure murilegus. q ad tēpus murē dimittit. t fugientē murē capit t interficit. Sil'r et diabol⁹ dimittit q̄sdā ad tempus a se recedere. verūtamē dicit cū pharaōe Exo. viij. Nō lōge abeatis. Uñ postmodum vehemēti⁹ eos ꝺmuadit t i peccato occidit. Hic ē q regi israel ait pphēta. iij. Reg. xx. Uade et ꝺfortare. t scito et vide q̄d facias. seq̄nti enī anno rex syrie ascēdet contra te sed a multis illudit ei. Sic etiā ꝺtigit ꝺ murilego q aliq̄n capit auē t vult secū ludere sic cū mure. sed illa euolat. nec se de cetero arripi sinit. Hoc mō facies illudit diabolo ad eum nō redeūdo. Prouerb. vi. Erue te quasi dama mula de manu. t quasi auis de insidijs aucupis. Quīto cōmendant a spūali ꝺgratulatione. qz audito pphetie ozac'o t viso stelle signo. t inuento rege puero gauisi sunt gaudio magno. Sexto Sic et nos gaudere debemus de spūalibz bonis. Primo de infusiōe gratie qua liberamur a potestate diaboli t efficimur filij dei. ad Col'. i. Eripuit nos de potestate tenebrarū t trāstulit in regnū filij dilectōis sue. Secūdo de puritate ꝺsciētie. ad Heb. ix. Emūdauit conscientiā nr̄am ab opibus mortuis tē. Seneca. Nō nascit vera letitia nisi de pura cōsciētia. quia scribit. i. Johan. iij. Si cor nostr̄ nō reprehēderit nos fiduciā habeam⁹ quietē coram deo tē. Prou. xv. Secura mens quasi iuge cōuiuiū. Tercio de promissiōe glie. Unde Lu. x. Gaudete qm̄ nomina vr̄a scripta sunt in cel'. vbi erit eternū gaudiū. Joh. xvi. Gaudiū vr̄m nemo tollet a vobis. Primū gaudiuz est magnum.

secundū maius. tercīū maximū. ¶ Sexto ꝺmendant a ꝛeuota adoratōe. cū subdit. intrantes ꝺmū. s. diuersoꝝū in q̄ natꝰ ē xp̄s inuenerūt puer cū maria mre eius. Bern. Hec fuit familia. hec vniūsa milicia. throni ꝓ ciepiū. diuersoꝝū fuit regale palaciū. Et p/cidentes adoꝛauerūt eū. Bern. Nō sordet illis stabulū. nō pānis offendunt. nō scādali sant lacrētis infantia. pcidunt et venerātur ꝯginem. adoꝛāt dn̄m. Nā q̄ eos foris p stel ām monuit. t ipe in occulto eos edocuit q̄ it ꝓ salute nr̄a venit. ¶ Spūal. sic nos ꝛebem⁹ itroire ꝺmū ꝺsciētie nr̄e. iuxta illō Eccli. xxxij. Precurre ꝓꝛ in ꝺmū tuā. scz ꝺsciam. t illic aduocare. s. scrutiniū ꝺscie. t illic lude. s. diuīa bn̄ficia reuoluēdo ꝛeuote Sic ludebat Dauid totis viribꝫ saltās añ dn̄m. ij. Reg. vi. Qui saltat nūc sūma petit: nūc ad ima redit. sic q̄ cōtemplat diuīa bene ficia mira cū iocunditate ascēdit. vt iesus ei dulcescat. t mole grauitatis ꝛescēdit vt ipse sibi vilescat. Deinde ꝛebem⁹ pcidere ꝓ ꝺsideratōem conditōis infirme. sicut Abꝛaā q̄ dicebat Gene. xviij. Quid loquar ad dn̄m cū sim cinis et puluis. puluis ē hō. qz statu tē ptatōis ꝛe loco suo excutit. et quocūq̄z ꝛeiciꝰ tur ꝛelectus ꝓpria virtute nō leuat. Cinis est. quia ex se nullū germē ꝺni opis pducit. ij. Ꝯoꝛ. iij. Non sum⁹ sufficiētes cogitare aliq̄d a nobis tāq̄z ex nob. Sic igit ꝛebemus adoꝛare ꝛeū in ꝺmo ꝺsciētie. Mat. vi. Tu cū oꝛaueris intra cubiculū tuū. t clauso ostio oꝛa pr̄em tuū in abscōdito. Chriso. Cū oꝛas nemo sit in ꝺscientia tua nisi quē adoꝛas. et recogita tibi suam maiestatē t tuā vilitatē. Judith. viij. Ōuliem⁹ illi aīas nr̄as. t̄ī spiritu hūiliato et ꝛtrito fuiam⁹ illi. Eccī. xxxv Oꝛatio humiliātis se nubes penetrat. qz dicit Aug. Oꝛatio hūilis si fuerit vacua nō recedet. Sic adoꝛauerūt eū tres reges Chriſ. Paruulū nō adoꝛassent nisi aliq̄d diuinū i eo vidissent. ¶ Septimo ꝺmendant a munerū oblatōe. cum subdit. Aptis thesauris suis obtulerūt ei munera. aurū thus et mirrhā. Bre. Aurū vt regi magno. thus ꝛeo vero. murrhā passibili et mortali homi. sicut p phetatū fuit Isa. lx. Oēs de saba venient aurū et thus ꝛeferētes. Et dicit oēs. qz p istos tres reges significat totū genus hūanū ꝛe tribus filiis noe ꝓpagatū. Et dicit. aur̄ z thus ꝛeferētes. Et ꝓpha Isaias nō noiat murrhā qz mortalitas ei⁹ satis fuit manifesta. Sed diuīras q̄ p thus ꝛesignat t regal dignitas q̄ p aur̄ significat illa erāt latētia. Un̄ exponit ea ꝓpha vt ꝺfundant iudei q̄ xp̄m pur̄ hoiem suspicāt. Chriſ. Diuīa gr̄a oꝛdinauit hec vniuersa. Spūaliter. t sic nos ꝛebemus offerre munera regi nato. Remigi⁹ dic. Nō singula singuli obtulerūt. sed q̄libet eoꝝ hec tria obtulit. aurū ad tributū. thus ad sacrificiū. murrhā ad sepulturaz. Et sic nos hodie. quia indeuot⁹ ē vacu⁹. Adoꝛa g̃ ꝛeuote. Exodi. xxiij. Nō apparebis in ꝺspectu dn̄i vacuus. t sic nos. ¶ Nota triplex est thesaurus. s. cordis. oris et opis. De q̄libet thesauro ꝛebemus ei offerre munera. Prim⁹ est thesaur⁹ cordis. Un̄ Luc. vi. Bon⁹ homo de thesauro cordis sui pfert bnū. Et sic nos de thesauro cordis ꝛebemus offerre mun⁹. s. aurū dilectōis. Apoc. iij. Suadeo tibi eme re aurū ignitū. i. feruidā dilectōem. Et bn̄ p aur̄ diuina dilectio intelligit. Prio ꝓpter p̄ciositatē. qz excedit oia alia metalla Nā qz alia ꝛecorant per aur̄ t nō ecōuerso. t sic charitas seu dilectio excellit oēs alias ꝯtutes. i. Ꝯoꝛ. xiij. Maioꝛ horꝫ charitas. s. fide et spe. Isido. de sum. bo. Charitas oim ꝯtutuz obtinet ꝓncipatū. et ꝛecorat oēs alias virtutes. quia alie sine ea sunt ꝛeformes. August. Charitas est virtus q̄ valet ad oia sine qua nihil valent oia. Hoc munus ꝛesidera ꝓ oibus. Deute. x. Audi isrl quid dn̄s petit a te. vt ambules in vijs eius. t diligas eū ex toto corde tuo. Idcirco offer domino teipm t oēz substātiā tuā. nō acceptat sine auro charitatis. Hilarius. Frustra erit oīs boni operatio nisi assit ꝛei dilectio. ad Col. iij. Sup oīa habete charitatē. Ideo dicit Hugo de arraie. Nihil possumus ꝛeo de beneficijs repen/dere nisi reamare. Secūdo per aurū diuina dilectio intelligitur ꝓpter raritatē. qz auruz est rarū. ideo p̄ciosum. quia oīe aur̄ p̄ciosuz Hier. Omne qđ magis raz̄ est magis appetitur. pulegiū apud indos p̄ciosius est q̄z aurū. quia raz̄. et sic charitas est rara. qz pauci sunt q̄ ꝛeum veraciter diligūt. Qđ cōqueritur apls Phil. ij. Omnes q̄ sua sunt q̄rūt nō que sunt iesu xp̄i. Nam pl⁹ sup̄bi diligūt honores. Matth. xxij. Amāt ꝓmos recubitus in cenis salutatōes in foro. Luxuriosi ꝯo pl⁹ diligūt ꝛelectatōes corpis. De q̄bus Osee. iij. Diligit domin⁹ israel. t ipi diligūt vinacia vuaz̄. die hulse ꝛes zwyns. s. ad modum porcoꝝ. Plus diligūt diuitias auari. Isa. i. Omnes diligunt munera. sequunt retributōes. Ideo sicut multus est numerus

spinarū pauc⁹ liliorū. ⁊ multus est numer⁹ grossor lapidū pauc⁹ p̄ciosor. ⁊ mult⁹ ē numer⁹ ferri ⁊ plūbi pauc⁹ auri. ⁊ sic pauci sunt q̄ re deū diligētes. multi diligūt q̄ bona ⁊ nō facta. p̄s. lxxvij. Dilexerūt eū in ore suo: ⁊ lingua sua mētiti sunt. cor aūt eor nō erat rectum cū eo. nec fideles habiti sunt i testamēto ei⁹. vt sunt omnes p̄fati. De q̄b Bre. in omel. Qui adhuc p illicita desideria defluunt profecto deū nō amāt. Et sic dilectio compar auro ꝓpter raritatē. Tercio dilectio ꝓpar auro ꝓpter durabilitatē. q⁹ verū aurū in igne non corrūpit. Et sic vera charitas in igne tribulatōis et passiōis ꝓpter deū durat ⁊ nō perit Lāti. viij. Fortis est vt mors dilectio. Apls Ro. viij. Scio et certus sum q⁹ neq; mors neq; vita neq; tribulatio nec angustia nec instantia me, possit separare a charitate dei. i. ad Chor. xiij. Charitas nunq̄ excidet. peribit spes: fides. Fides q⁹ succedet apta visio. spes pibit q⁹ succedet p̄sentialis possessio. Charitas autē nō pibit. quia nihil est q̄d sibi succedet. sed hic incipit ⁊ i futuro pficiet. Nam d ignis culo parui amoris puēiem⁹ ad caminū fontal' dilectōis. Isa. xxxi. Dicit dñs cui⁹ ignis i syon ⁊ caminꝰ i hierlm. Quarto dilectō dr aurꝰ ppt dulcorositatē. q⁹ in fundo ciphi positū facit potū dulcē. Et sic charitas idulcorat mentē etiā in duris opib. Bre. i moral. Mens q̄ fortiter deū diligit dulcia estimat q̄ amara sunt. Et sic Tiburcio ardētes carbones apparuerūt q̄si rosei flores. ⁊ Laurentio in craticula carbones ardētes refrigerīū. Et Acruū. v. Ibāt apli gaudētes a ꝓspectu ꝓcilij q̄m digni habiti sunt p nole ihu ꝓtuelia pati. Et hoc causauit charitas. Un Orige. sup epl'am ad Ro. i. Dū in dei amore subsistimus signū doloris nō recipimus.

¶ Scdus est thesaurus oris. De q̄ Prouer. xxi. Thesaurus desiderabil⁹ i ore sapiēt⁹. Huc thesaurꝰ debem⁹ aperire ⁊ offerre dño thus d uote oris. p̄s. cxl. Dirigatur oro mea sicut incensum in cōspectu tuo. Nā sicut thus posit ū sup carbones ignitos p̄cedit in altū ⁊ reddit dulcē odorē. sic oro debet p̄cedere d corde ignito per amorē. Eccli. l. Quasi thus ardēs in igne. s. amoris. Nam talis oratio diabolū incendit et expellit Unde Thob. vi. Cordis eius p̄ticulā si sup carbones ponas: fumus eius extricat omne genꝰ demoniorꝰ. siue a viro. i. a ratōe. siue a mliere. i. a sensualitate. Et talē oratōem petiuit ꝓpheta p̄s. cxix. dicens Quid det tibi aut q̄d apponat tibi ad liguā dolosam. i. ꝰ suggestionē diabol. Respōdet. Sagitte potētis acute cū carbonib desolatorib⁹. i. charitate ignitis. p̄s. xxxvij. In meditatōne mea exardescet ignis. s. charitatis Bern. Cum mens igne charitatis accendit talis oro ad deū ascēdit et exaudit Terci⁹ est thesaurꝰ opis. Mat. xiij. Sile ē regnū celor thesauro absc̄dito i agro. Bre. Thesaurus absc̄dit vt obseruet. ⁊ sic thesaurus boni operis absc̄di debet ab hūanis laudibus. Depdari desiderat q̄ thesaurꝰ publice in via portat. Hunc thesaurꝰ opis debemus aperire ⁊ offerre deo murrhā mortificatōis carnis. Col. iij. Mortificate mēbra vra q̄ sunt super terrā. fornicatōnē. īmūdiciā. libidinez: ꝓcupiscentiā malā. Aug. Tota vita nra est vt affectus pcōrū carnis et mūdi mortificare debemus. ¶ Et mortificatio carnis bñ significat p murrhā. Nā murrha hz triplicē ꝓtutē. s. expulsiuā. ꝓfortatiuā. ⁊ ꝓseruatiuā Prio hz ꝓtutē expulsiuā. odor ei murrhe expellit ōnes ⁊ serpētes. ⁊ sic mortificatio carnis ⁊ castigatio expellit oēs tēptatōes diabolicas. Prouer. xxij. Stultitia colligata est i corde pueri. i. pueriliter viuētis. ⁊ ꝰga disciplīne fugabit eā. Eccli. xi. Malicia vni⁹ hore obliuionē facit luxurie magne. Sicut enī dr Thob. vi. ca. Piscis. i. diabol⁹ in aqs delicias nutrit. in sicco abstinentie palpitat et morit. Scdo habz virtutē ꝓfortatiuā. ꝓfortat enī mēbra tenera et debilia. sic mortificatio infirmū ⁊ debilē cōstantē facit ⁊ fortē. ij. Chor. xij. Cū enī infirmor tūc fortior sum et potēs. Scti ei viri pnie armis armati adeo fortes efficiūt q̄ oia diaboli munimēta frangunt ⁊ destruūt. ij. ad Chor. x. Arma militie nre nō sunt carnalia. sed potentia deo ad destructiōem munitionū inimicorū destruēdo ꝓsilia prava. Tercio habz virtutē ꝓseruatiuam. q⁹ ꝓfuat a putrefactōe. Sic mortificatio carnis cōseruat grām ⁊ ꝓtutes. ij. Chor. xij. Uirtus i infirmitate pficit. Hoc cogsceā apls dicebat. i. Chor. ix. Castigo corp⁹ meū ⁊ in seruitutē redigo. ne forte cū aliis p̄dicauerim ipe reprobꝰ efficiar. Sicut enī sal p̄seruat a putredine. sic mortificatio aīam a corruptione peccati. Dic igit ei sponsa Can. v. Digiti mei pleni mirrha p̄stantissima. i. castigatōe voluntaria. Et sic sctūs Benedictus abbas sentiēs putredinē carnalis tēptatiōis piccit se in spinas. et fuit cōseruatus. Bern. Ulnꝰ corpis sanat vulnus mentis. Dicit enī Hugo. Tunc murrha est pbatissima q̄n carnis

seruatur mortificatio discreta.

Sermo xxxix. Ad idem

Ecce magi ve

nerũt ab oriẽte hierl'mã dicẽtes. vbi ẽ q̃ natus ẽ rex iudeoꝝ. vidimus eĩ stellã eius in oriẽte ⁊ venim⁹ cũ muneribꝫ adorare eũ. Matt. ij. In summa duo innuunt. Primo magoꝝ sollicitam q̃sitio. ibi. Ecce magi venerũt ab oriẽte. Secõo inq̃sitõis eorũ rõ. ibi. vidim⁹ enim stellã ei⁹. De p̃mo dicit. Ecce magi venerũt ab oriẽte. Vel sic. In summa ꝓbor ꝓmendant magi a tribꝫ. Primo a distãtia lõginque regiõis. ibi. Ecce magi venerũt ab oriente. Secõo ab audacia vere cõfessiõis. ibi. vbi est q̃ natus est rex iudeoꝝ. Tercio a reuerẽtia debite subiectõis. ibi. Vidim⁹ stellã ei⁹ et venim⁹ cũ muneribꝫ adorare eũ. De p̃mo dicit. Ecce magi. Aug. dicit. Isti magi fuerũt p̃mitie nr̃e fidei in h̃ q̃ p̃mo ꝺ populo gentiũ crediderũt in christũ. Sim⁹ igit eoꝝ sequaces eisdẽ ꝺformes in his tribꝫ in q̃bus ꝓmendant. Primo a distantia lõginque regionis pficiscunt difficulter. cũ dicit. ab oriẽte venerũt. Glo. a finibꝫ p̃sarum: medoꝝ ⁊ chaldeoꝝ. vbi ẽ saba fluui⁹. a q̃ regio illa denominat. iuxta quã et arabia ẽ vbi isti fuerũt reges. Et h̃ est qđ dicit in p̃s. lxxi. Reges arabũ ⁊ saba dona adducẽt. Secundo Ecce eoꝝ diligẽtia. nõ tardabat eos itinerĩ lõginq̃tas. nec tp̃is diuturnitas. nõ opis aspritas. nob in exemplũ q̃ nulla difficultas laboris debet nos retrahere ab opatõe boni opis. quia scribit Rom. viij. Non sunt ꝺdigne passiones huius tp̃is ad futurã gl'iam. s. ꝓmerendã. q̃ labor est cũ fine: gl'ia vero sine fine. Jõ Isiđ. Null⁹ labor dur⁹. nullũ tp̃s longũ q̃ gl'ia eternitatis acq̃rit. Nam sicut se habz punct⁹ ad lineã. sicut vnitas ad numer. ⁊ sicut centruz ad circũferẽtiam sic nr̃ oĩs labor respectu q̃etis eterne. Idcirco scribit Eccl'i. vl. Modicum laborauj et inueni mihi req̃em multaz. Un Bern. Labor me⁹ vix est vni⁹ hore. ⁊ si amplius nõ sentio. s. p̃ nimio amore mercedis Christ. Si attẽderes req̃em celi nõ turbaris p̃ labore mũdi. scribit Sap. iij. In paucis vexati in multis bñ disponent. Secũdo cõmendant ab audacia ꝛe cõfessionis dicẽtes. vbi ẽ q̃ nat⁹ ẽ rex iudeoꝝ. Cõfitẽt audacter eũ regem iudeoꝝ. Ecce ꝛe isto regali titulo q̃ x̃ps ꝺr rex iudeorũ. quẽ pilat⁹ scripsit p causa mortis in cruce. Iste titul⁹ x̃po mortẽte ꝛeleri nõ potuit. sed i natiuitate ⁊i morte a gentibꝫ approbatus fuit. s. a magis ⁊ pilato. Istũ titulũ negauerũt iudei Joh̃. xix. Nõ h̃em⁹ regẽ nisi cesarẽ. Istũ titulũ publicare phibuerũt Joh̃. xix. Noli scribere rex iudeorũ. sed q̃ ipe dixit. rex sũ iudeoꝝ. Huic titulo insultrauerũt. si rex israel es ꝛescẽde ⁊ crũce. Mat. xxvij. Sic adimpletũ ẽ in eis qđ dixit dñs ad Samuelẽ. i. Reg. viij. Abiecerunt me ne regẽ me habeãt. Ideo cũ p̃⁹ fuerit popul⁹ ei⁹ ⁊ erãt ones pascue ei⁹ nũc negãtes eum vagant absq̃ dño. vt dicit Dañ. ix. Non erit pplus ei⁹ q̃ negaturus est eũ. Sed isti reges audacter ꝓfitent eũ dicẽtes. vbi ẽ q̃ natus est rex iudeoꝝ. Coram rege terreno cõfitebantur eternũ. nobis in exemplũ q̃ a cõfessione vitatis nõ debet retrahere nos tirãnitas timoris. quia scribit Ro. x. Corde creditur ad iusticiã. ore autẽ cõfessio fit ad salutem. Chrisost. Sciebãt bñ q̃ in hierl'm regnaret herodes. intelligebãt etiã iusticiã legis q̃ q̃cũq̃ rege viuẽte alter nũciaret quasi inimicus puniret i sanguie. Sz sic ꝺsiderabãt regem futurũ q̃ nõ timebãt p̃sentẽ. Sic dz facere q̃libz fidel' ad ea marie q̃ sunt fidei. Un Act. xviij. dixit dñs nocte p̃ visionẽ Paulo Noli timere sed loq̃re. ne timeas. Ad h̃ aũt animat nos x̃ps Mat. x. Oĩs q̃ ꝺfitebit me coram hoĩbꝫ. ꝺfitebor ⁊ ego eũ coram p̃re meo q̃ in celis est. Et magi ꝺfessi sunt dicẽtes intrepidi. vbi est q̃ natus est rex iudeoꝝ. Secundo

Ista q̃stio mltipliciter p̃t intelligi ⁊ formari Primo p̃t q̃ri. vbi ẽ generaliter. p̃t rñderi illo qđ dicit mgr̃. i. sentẽtiaꝝ. Est vbiq̃ p essentiã potẽtiã ⁊ p̃sentiã. Est vbiq̃ p̃mo p essentia q̃tũ i nobis opa bona oia facit. De q̃ Isa. xxvi. Oia opa nr̃a opatus es dñe. Jo apl's i. Chor. xij. Diuisiones opatõnũ sunt. idem aũt ꝛeus q̃ operat omnia in oĩbꝫ. Noli ergo gl'iari ꝛe opibꝫ tibi ascribẽdo. quia dic apl's Phil'. ij. Deus operatur in nobis velle ⁊ p̃ficere. Secũdo est vbiq̃ p potentiã. q̃ p potentiã suam in nobis bona opat et operata custodit. Ps. cxxvi. Nisi dñs custodierit ciuitatem ⁊c. Nõ aliq̃n a bono ope distrahit p adũsitatẽ seuientẽ. aliq̃n p pspitatẽ blãdientẽ. In vtroq̃ statu dñs custodit. ꝛe q̃ Isa. xxi. Custos q̃d labor⁹ ꝛe nocte aduersitat⁹. custos q̃d de nocte. Et ponit ibi nox. q̃ ẽ aduersitas pmissa a deo ⁊ immissa a diabolo. In qualibz istaꝝ ipe custodit. ⁊ nõ est tm̃ custos in nocte adũsitatis. sed etiã in die sine

mane p̄speritatis. Ideo subdit. Si q̄ritis q̄ rite. s. auxiliū a me. conuertimini. s. a peccatis. ⁊ venite ad me. s. inuocādū. Tercio ē vbiq; p̄ p̄sentiā. inq;tū. s. oia cognoscit. ō q̄ Hebre. iij. Nō est vlla creatura inuisibilis in ꝯspectu eius. oia aūt nuda et apta sunt oculis eius. Jō bonus ē ⁊ sol. Magna est nobis indita necessitas p̄bitatis cū oia agam⁹ ante oculos iudicis cūcta cernentis. Eccli. xxiij. Oculi dñi lucidiores sole circūspicientes oēs vias nostras. Idcirco tu adulter vel adultera aut fur noli dicere. q̄s me videt. Prouer. xv. In oī loco oculi dñi cōtemplant bonos et malos. bonos ad p̄miādū. malos ad puniendū. ¶ Secundo p̄t queri. vbi ē ⁊ localiter. Pōt rn̄deri q̄ in mūdo p incarnatōem assumptam. licz aī incarnatōem nō essz in loco cū essz inuisibilis. incircūscriptibiliter. p naturā tn̄ assumptā hodie cepit esse in mūdo q̄ p̄us videbatur ē in celo. Olim enī erat i celo p misericordiā purā et ꝯsolatōem verā. ps. xxxv. Dñe in celo misericordia tua. In mūdo aūt p pēnā iusticie. De q̄ subdit. Justicia tua sicut montes dei. iudicia tua sicut abyssus multa. Post incarnatōem aūt ē adeo misericordia dei multiplicata in mūdo q̄ etiā saluat animales brutales ⁊ carnales. i. pctōres malos. Ps. xxxv. Homines ⁊ iumēta saluabis dñe. homines. i. bonos. iumēta. i. pctōres magnos. ¶ Tercio p̄t q̄ri. vbi ē singulariter. Ad q̄d p̄t rn̄deri. in humana natura p vnionē. Joh. i. Verbum caro factū ē ⁊ habitabit i nobis. i. i terra humane nature. ex qua vnōe factus est frater noster. ad Heb. ij. Nō ꝯfundit nos vocare frēs suos dicēs. Narrabo nomē tuū fratribus meis. Et h̄ stat nobis ad magnā nobilitatē: securitatē et iocūditatē. Prio ad nobilitatē. q̄ nobiliores angel̄ facti sumus ex eo q̄ nobiscū ⁊ nō cū eis parētelaz ꝯtraxit. Heb. ij. Nusq; angelos apprehēdit sed semen abrae. Secūdo ad magnā securitatē in iudicio. q̄ videbim⁹ frem nr̄m esse iudicē vnūsoz. iō nō dicit. datū est iudiciū filio dei sed filio hominis. q̄ in forma hois apparebit ⁊ sententiā pronūciabit. Joh. v. Potestatē dedit ei iudiciū facere q̄ filius hois ē. Tercio ad magnā iocūditatē i regno Joh. xvij. Hec ē vita eterna vt cognoscant te solū verū deū ⁊ h̄m xp̄m quem misisti in incarnatōnem. Bern. Plenū erit omni gaudio videre hoiez ⁊ hominis ꝯditorē. ¶ Quarto p̄t q̄ri. vbi ē spāliter. Ad q̄d p̄t rn̄deri. in bethleē. Ad h̄ magi i sua interrogatiōe spāl̄ intēdebāt scire locū spālē in q̄ nat⁹ maneret. Et iō iudei interrogati dixerūt. in bethleē iude. sic enī scptū ē p ppham ⁊c. Ex q̄ notat cecitas ⁊ p̄ūsitas iudeoz q̄ alīs locū demōstrauerit vl̄ denūciauerit ⁊ ipi ad eū adorādū mīme prexerit Jō Aug. Judei interrogati ō scpturas ictis fuerūt. pati ad legēdū. ceci ad intelligēdū. duri ad credendū. ¶ Quito p̄t q̄ri. vbi est spāliter. Ad q̄d rnderi p̄t q̄ in iustis p gr̄az Joh. xiij. Si q̄s diligit me ad eū veniem⁹ ⁊ mansionē apud eū faciemus. Et dicit notanter. veniemus in plurali. q̄z veniet p̄ nostrā infirmitatē roborādo. Phil. iij. Omnia possum in eo q̄ me ꝯfortat. s. ad bonū operādum ⁊ malo resistendū. ad Eph. vi. Confortamini in dño ⁊ in potentia virtutis ei⁹. Veniet filius nr̄am ignorantiā illuminādo. vt cognoscam⁹ faciez dei. Joh. i. Illumiat oēz hoiem venientē in hunc mundū. ij. Paral. xx. Cū ignoramus q̄d agere debeamus h̄ solum residui habem⁹ vt oculos nr̄os ad te dirigamus. Veniet spūssctūs de quo Lu. xij. Ignē veni mittere in terraz. q̄d volo nisi vt ardeat. ¶ Sexto p̄t q̄ri vbi ē sacramētaliter. Ad hoc respondet. sub specie panis et vini. h̄m quē modū nobiscū ē h̄ hac vita ⁊ sp erit Matth. vlti. Ecce ego vobiscū sum omnibus diebus vsq; ad ꝯsummatōem secli. Est enī nobiscū in memoria sue passiōis. Lu. xxij. Hoc facite in meā cōmemoratiōem. Est nobiscū sacramētaliter in medicamentū nr̄e curatōnis. Eccli. xxxviij. Altissimus de terra creauit medicinā. ⁊ vir prudens nō abhorrebit illā. Est nobiscū sacramentaliter in viaticū nostre peregrinatōis. Et dicit viaticū. q̄z debet dari ex hac vita migrantibus vt securi⁹ ⁊ fortius pergāt ne in via deficiāt. Mar. viij. Si dimisero eos ieiunos deficient i via. Figuratur. iij. Reg. xix. Helyas ꝯmedit de pane subcinericio. ⁊ cōfortatus ambulauit ad montē dei oreb. Spūaliter. sic xp̄i corpus de cineribus nostre mortalitatis assumptū ꝯfortat hoiem in via p̄sentis vite q̄usq; veniat ad montem dei. i. ad regnū celoz. Joh. vi. Qui mādducat hūc panem viuet i eternū. Dixi scdo subiūgit eoz inq̄sitōis rō. cum subdit. Vidim⁹ stellā eius in oriēte. ¶ Sed di. quare xp̄s voluit natiuitatē suā p stellaz ⁊ nō p aliam creaturā manifestare. Rndet p̄mo vt suā natiuitatē xp̄s purissimā demonstraret. stella enī purissimū corpus ē. ⁊ sic ei⁹ natiuitas pura ex parte mr̄is. Un̄ canit ecclesia. Sicut sidus radiū parit virgo filiuz

72

pāri forma. neq̄ sidus radio neq̄ ego filio fit corrupta. Jtē ex pte ꝑlis. Job. xv. Celi nō sunt mūdi i ꝓspectu ei⁹. Rō. qz ē cādor lucis eterne et speculū sine macula. Sap̄. vij. Secundo vt incarnatōnis mysteriū insinuaret. Nā stella hz lumē a sole. et qz solē ispicere nō sufficim⁹ ei⁹ radiuz in stellis videm⁹. Et sic veritatē ise ꝓspicere nō possum⁹. Joh. i. Deū nemo vidit vnq̄. Rō. i. ad Thim. vi. Jnhabitat lucē inaccessibilē. Jō induit corp⁹ terrenū vt lumen diuitatis in hūano corpe vid'rem⁹. vt sicut lux solis videt in sidere. z sic lux diuitatis in hūanitate. Aug. exponēs illud Joh. xiij. Ego sum via. dic. Xps i hūanitate factus ē nob via ad suā diuitatē. Jō dicit Apocal'. vl. Ego sum stella splēdida et matutina. Tercio vt lingua celi testimoniū sibi phiberet. ¶ Est enī q̄druplex lingua que testimoniū phibuit de xpo. Pria diuia. Lu. iij. et Mat. xvij. Uox p̄ris audita ē. Hic est filius meus dilect⁹. Seda est lingua hūana. s. pphetarū natiuitatē xp̄i p̄dicentiuz. vt Jsa. vij. c. Ecce virgo ꝓcipiet z pariet filiū. z Hiere. xxxi. Nouū faciet dñs sup terram. Mlier circūdabit vīū. Jdeo Act. x. Huic oēs pphete testimoniū phibent. Tercia ē lingua angelorū. Lu. ij. Annuncio vobis gaudiū magnuz q̄d erit omni ppl'o. quia hodie natus ē saluator christ⁹ dom'n⁹ in ciuitate dauid. Quarta celestis. De qua Aug. Quid erat illa stella nisi lingua celestis mirifica q̄ enarraret gl'iam dei. que inusitatū ꝛgis partum inusitato clamore: inusitato fulgore clamaret. Juxta illō p̄s. xviij. Celi enarrāt gloriā dei. ¶ Moraliter de vita nr̄a. sic q̄t tuor lingue spūales dant testimoniū de hoie vt sit spūaliter natus cū christo: Prima lingua est diuina. i. obedientia inspiratōis dei. p̄s. lxxxiij. Audiā q̄d loquat in me dñs de⁹. Gregor⁹ in moral'. Locutiōem dei audire est inspiratione mente cōcipe. quia dic Augustī. de triplici habitac'o dei. Allocutio ē occulta inspiratio qua mentib⁹ suā veritatē et voluntatē inuisibiliter ostendit. Cantico. ij. Dilectus me⁹ loquit mihi. surge ꝓpera amica mea. surge scz a peccatis. ꝓpera. i. p bonaz voluntatē et operatōnem. Jdeo p̄s. lxxxiij. Loquetur pacē [illegible]em suā in his qui cōuertunt ad cor. id ē. ad mentem. Secunda lingua est angelica. scz pura cōsciētia que generat mentis leticiā. Seneca. Nunq̄ nascitur vera leticia nisi ex pura cōscientia. ij. ad Thoz. i. Gloria nostra hec est testimonium cōscientie nostre. Nam sicut lingua angelica annūciauit gaudiū natiuitatis. z sic bona cōscientia. vt dicit Hugo de bono conscientie. Bona cōscientia est titul⁹ religiōis. templū salomonis. ager benedictiōis. ortus deliciarū. gaudiū angelorū. ¶ Tercia lingua est celestis. id ē bona vita z celestis cōuersatio. dicendo cū ap'o ad Philip. iij. Cōuersatio nostra in celis est. scz celestia cogitando. Sap̄. v. Cogitatio eorū apud altissimum. Jtem celestia loquendo. i. Petri. iij. Si q̄s loquitur quasi sermones dei. scz loquat. Jtē celestia operādo. ad Gal'. vi. Operemur bonum ad oēs. i. Petri. ij. Conuersatōez vestrā inter gentes habentes bonā. Dicit enim philosoph⁹. Qualis vnusquisq̄ est talia loquit: meditatur et operat'. Jdeo apostol⁹ ad Gal'. vi. Opus suū probet vnusq̄sq̄. qz saluator Joh. x. dixit. Opera que facio testimonium perhibent de me. et sic etiā de nobis Johan. viij. Si filij abrae estis opera abrae facite. ¶ Quarta est lingua humana. Illa debet phibere de nobis testimoniū. z est bona fama. de qua. i. ad Thimo. iij. Oportet habere testimoniū bonū ab his q̄ foris sunt. id ē bonā famā. Dicit enī Aug⁹ de cōmuni vita clericorū. Cōscientia necessaria est ꝓpter nos. bona fama ꝓpter ꝓximos. Jdeo Eccli. xli. Curā habe de bono noīe. Prouer. xxij. Melius est nomen bonū q̄z diuitie multe. eo q̄ dicit sctūs Tho. in scda scde. q. lxij. arti. ij. Inter res tpales maximū bonū est bona fama Jdo Aug. z hr̄ in canōe. ij. q. i. c. nolo. Qui conscientie cōfidit z famā negligit crudel' est. Propter q̄d dicit ap'ls Ro. xij. Prouidētes bona nō tm̄ cora deo sed et cora omnib⁹ hominib⁹. scz ꝓpter bonā famā z vitare scāda lum Dixi tercio in secūda diuisiōe q̄ ꝓmē dātur isti magi a reuerētia debite subiectōis. qz venerūt obsequiū ei impendere. scz adorare eum. Dicit Leo papa. Reges ei erāt. z tm̄ puer venerātur i fascia. et diuites. z tm̄ pauperculo genuflectūt. sapiētes erāt z tm̄ infantem adorāt nōdum ꝙba ꝓferentē. Et iō dixerūt. Uidimus stellā eius in oriēte. et venimus cū muneribꝫ adorare eū. vt impleretur illud Jsa. lx. Uenient ad te q̄ detrahebāt tibi. z adorabūt vestigia pedū tuoꝝ. Ps̄. lxxi Adorabūt eū oēs reges terre: omnes gētes seruiēt ei. Jdcirco nō retrahat te sublimitas honoris ab impēsione obsequij. Nā si reges adorāt q̄d hodie debet facere populus popularis. Si adoratur involutus fascia: nonne

adorãd⁹ ē sublimat⁹ in gl'ia. Si adorat vagiēs i cunabul'. nōne adorãd⁹ ē nūc regnãs in celis. Si adorat angustat⁹ i diūsorio. nōne adorãd⁹ ē q̄ vēturꝰ ē iudicare in iudicio. Magi ḡ nato puero hūiliter genuflectere ñ verentur. nec ipos regalis dignitas retraxit. Unde ad ill'am illō salutare ꝯsiliū ꝯhuauerūt ps. Et nūc reges intelligite. erudimi q̄ iudicatis terrā. Seruite dño in timore. t exultate ei cū tremore.

Sermo xl. Ad idem

Intrantes domū inuenerūt puerꝫ cum maria matre eius. t pcidentes adorauerūt eū. et aptis thesauris suis obtulerunt ei munera aurū thus et mirrhā. Mat. ij. In ꝟbis p̄missis duo innuunt. Prio pueri leta inuētio. scdō muneruꝫ ꝓna oblatio. Primū ibi. Et intrātes domū inuenerūt puerū ꝛc. Secōm ibi. t aptis thesauris suis. De p̄mo dicit. intrantes domū. Dicit Symon d̄ cassia. Nullo suppellectili ornatā. nō fuerūt sedilia tapecia puluinaria hāc domū decorãtia. Aug. Inuenerūt puerꝫ quātitate parū. fandi impotentē. alieni operis indigentē. Et nulla ab hūana infantia generositate discretū. q̄ sicut stella ei⁹ diuinitatē ostēdebat. ita ei⁹ verā hūanitatē p̄tendebat. Cū maria matre ei⁹ Christ. Nō diademate coronatā. aut i lecto aureo recumbentē. sed vix tunicā habentē vnā. nō ad ornatū corpis sed ad tegumentū nuditatis. qualē habere poterat vxor carpentarij pegre ꝯstituta. Et forte ẏgo maria aduentū magoꝝ p̄sciuerat. vt dū essent ante tugurīū rīspicies extra t intuēs magne potētie viros. vt aliq̄ volūt tulit puerꝫ d̄ cunis. i. de p̄sepio et posuit inter brachia. t collocans in gremio vt puer decēter iaceret. t ipsa se matrē pueri ostēderet. Magi aūt viso puero lumine fidei illuminati sunt. t crediderūt illū puerꝫ quē cū tanta sollicitudie querebāt t quem stella annūciauerat. nec ab hac fide eos matris pauptas nec pueri imbecillitas retraxerat. hec Raban⁹. ¶ Sed quare ibi nō inuenerūt Joseph sicut pastores i uenerūt. Rndetur p̄m eundē q̄ diuīa dispositōe factū est vt illa hora Joseph absens esset. ne pater pueri crederet a gētib⁹ i fide nouellis. ideo dic. Inuenerūt puerꝫ cū maria mre eius. Dec ē felix illa mater sine q̄ iesus nō cōcipitur nec nascit. Lu. ij. Impleti sunt dies marie vt pareret. t pepit filiū suū p̄mogenitū. Nec mirū. q̄ ipa est flos puritatis. Isa. xi. Egrediet ẏga de radice yesse. et flos ei⁹ de radice ascēdet. Dec est bn̄dicta mr̄ sine qua iesus nō inuenit. Lu. ij. Sicut hic inuenerūt infantē cū maria matre ei⁹. Nec mir. q̄ ipa est veritas t via. Ecci. xxiij. Transite ad me oēs q̄ ꝯcupiscitis me. t a generatiōib⁹ meis adimplemini. Ipa ē mr̄ sine qua iesus nō crucifigit. Joh. xix. Stabat iuxta crucez ihu mater ei⁹. Nec mirū. quia ipa est mater pietatis. Ideo crucifixa erat in aīa. Lu. ij. Et tuam ipi⁹ aiam pertrāsibit gladi⁹ doloris. Fiat ergo socia passiōis filij. q̄ vera mater t tota mater. Nec est mater sine q̄ iesus ad nuptias nō vocat. Joh. ij. Nuptie facte sunt in chana galilee. Nec mirū. q̄ ipa ē thalamus pudicicie. ps. xviij. Ipe tanq̄ sponsus p̄cedens de thalamo suo. Ipa est mater sine qua spūssctūs nō datur. Actuū. i. Erāt omnes perseverātes in oratiōe cū mulieribꝫ et maria matre iesu. Nec mirū. quia ipa est aq̄ ductus gr̄e. Eccli. xxiiij. Sicut aqueductꝰ exiui de paradiso. p ipam. eni gra dat et gra impetrat. Ideo canit eccl'ia. Maria mater gr̄e mr̄ misericordie. t Lu. i. Inuēisti eni gr̄az apd dñm. Nos p̄didimus. ipa inuenit. Eccl. xxiiij. In me oīs gra vie et veritatis. Bern. Si q̄d in nobis est gratie ex ea nouim⁹ redūdare. ideo gra spūssancti sine ea nō dat. Ideo sancti magi inuenerūt puerꝫ cum maria matre eius. ¶ Nota sancti magi quatuor modis se habuerūt. Primo inuenerūt. secundo adorauerūt. tercio honorauerūt. q̄rto honoratū custodierūt. Prio ḡ ipm q̄rentes inuenerūt. Ratio p̄ma. q̄ ipm q̄sierunt eo studio. scdō eo mō. tercio eo ordie. quarto eo fine. Primo quesierūt eo studio q̄ debuerunt. Nam studiū eorū fuit triplex. Prio i p̄scrutādo. q̄ diligēter scripturā pphete balaam p̄scrutati fuerūt. et ibi inuenerūt q̄ i ortu christi stella oriri debebat. Num. xxiiij. Orietꝫ stella ex iacob t ꝯsurget virga de isrl. Spūaliter. et sic nos si volumus cum inuenire oportet nos hr̄e studiū ad sacrā scptūrā. Joh. v. Scrutamini scpturas in quibus putatis habere vitā eternā. ille testimoniū p hibent de me. Dicit nanq̄ Dyoni. i li. celestꝫ hierarchie. Impossibile ē nob⁹ lucere diuinū radiū nisi sub velamie scpturarū Jō Brego. sup Ezech. Omnes q̄ viā vite desiderāt verba vite audire debent. i. scripturam sacram. Ratio sancti Tho. pte. i. q. i. ar. ix. Maior

cognitio nō habēt ꝛc deo in hac vita nisi p̄ sacra scriptura. Ad hāc adhibuerūt studium. ꝛ sic eū inuenerūt. Scōm studiū i vigilādo. qz sup mōtē victorialē ascēderūt. ascēdentes sollicite ibidē vigilabāt. Et sic nos. qz scribitur Prouer. viij. Qui mane vigilauerit ad me inueniēt me. Tertiū studiū habuerunt i orādo. qz in dicto mōte p ipi⁹ stelle apparitōe orabāt. ꝛ iō meruerūt exaudiri. Et sic nobis nō sufficit vigilia si nō assit orō ꝛuota ꝛ Pe. iij. Estote prudētes ꝛ vigilate i orōnibus. qz scribit Mar. xi. Amē dico vob̄ quicqd orātes ꝛpetieritis credite ꝛ accipietis ꝛ eueniēt vobis. Ideo apl's. i. Thoꝛ. xvi. Fratres vigilate et state in fide. Et sic ipi. ¶ Secundo q̄sierūt eo mō q̄ ꝛbuerūt. qz q̄sierūt eum fortiter sapiēter ꝛ dulciter. Primo q̄sierunt eū fortiter. vt nec labore ineris. nec tribulatiōe regis. nec amissiōe fideris aliquatenus frāgerent. sed virilem animū habētes. Et sic nos viriles esse ꝛbem⁹ iuxta illō p̄s. xxx. Uiriliter agite et confortet cor vestꝛ. ad Eph̄. vi. Cōfortami in dño ꝛ i potētia ꝛtutis ei⁹. Et sic ipi nō timētes tirānū herodē Mat. x Nolite timere eos q̄ occidūt corp⁹. Chriso. Adhuc eū nō viderūt ꝛ iā parati p eo mori erāt. Scōo q̄sierūt eū sapiēter. vt nec herodis astutia ꝛciperentur. Tercio dulciter. vt nec herodis ꝓmissiōibꝫ allicerent. O q̄ pauci sunt q̄ q̄runt deū fortiter. vt nō frangātur a mūdi aduersitatibꝫ. sed in tribulatōe et p̄secutōne ꝓpter verbum aliq̄n scandalizant. Pauciores vero sunt q̄ q̄runt sapiēter vt nō decipiātur a diaboli calliditate. De q̄ apl's q̄. ad Thoꝛ. xi. Timeo eni ne sicut serpens seduxit euā astutia sua. ita corrūpant sensus vestri. Pauciss̄imi sunt q̄ q̄runt dulciter vt nō illiciāt a carnis voluptate. Jaco. i. Unus q̄sq; temptat a ꝛcupiscētia sua abstract⁹ ꝛ illectus. ¶ Tercio q̄sierūt eo ordine q̄ ꝛbuerunt. Primo q̄sierunt p partē sensualē. s. per stellā. deinde p ptē rōnalem. i. ꝓpham. tercio ꝑ ptē itellectualē. In q̄ instruimur si dominū querere volum⁹ incipiam⁹ ab infimo statu humiliratis. Luce. xviij. Recūbe in nouissimo loco. Deinde ꝑgam⁹ ad mediū ꝛtutis. p̄s. lxxxiij. Ibunt de ꝛtute in virtutem. Ultimo puenia⁹ ad summū ꝓtēplatōis. vt possimus dicere cū ꝓpheta. Sup excelsa statuēs me. p̄s. xvij. vsq; implebit illud apl'i q̄. Thoꝛ. iij. Reuelata facie gl'iam dñi ſpeculātes. in eandē imaginē trāsformamur ꝺ claritate in claritatē. Iste triplex gradus tangitur Gene. xxvi. Ibat ysaac ꝓficiēs. s. p viaꝫ humilitatis atq; succrescēs. s. ꝑ viā ꝛtutis donec magnus vehemēter effectus est. s. per viā summe cōtemplatōis. ¶ Quarto que sierūt cū eo fine quo ꝺbuerūt. s. vt ipm honorarent. adorarēt ꝛ votarēt. honorarēt i corporis ꝓstratōe. adorarent cū mentis deuotiōe. votarent cū munerꝫ largitōe. ¶ Mam omē qꝺ habuerūt sibi obtulerūt. Prio corpus cū dicit. ꝓcidentes. Ecce hūilitas i nobilibꝫ regibꝫ et diuitibꝫ. qꝺ est rarꝫ q̄ nobiles ꝛ diuites sunt humiles. sed magis pauperes et populares. Unꝺ hoc oritur. Respōdet Henric⁹ de hassia. ꝓmo ex ſupbia. Aug. Uermis diuitiarꝫ ſupbia. difficile est ꝛ rarꝫ q̄ nō sit ſuperbus q̄ diues ē. Secūda causa est ne maculent vestes ꝓciosas. pl⁹ honorant vestes q̄z deū. nō cogitātes q̄ deus pater nō ꝑpercit filio suo sed p nobis omnibꝫ tradidit illū. Et implebit in eis illud Isa. iij. In illa die auferet dñs ornamentū. ꝛ p ornatu erit ignominia. Tercia causa ne nimis fatigarent corpa delicate nutrita. nō attendētes qꝺ dixit dñs Isa. l. Corpus meū ꝛdi ꝑcutientibꝫ. ꝛ genas meas vellētibꝫ. faciē meā nō auerti ab increpātibꝫ et ꝺspuētibꝫ in me. Et q̄ cecidit in faciē suā orādo. Lu. xxij. et q̄ inclinato capite tradidit ſpiritū. Lu. xxiij. Jō docet apl's ad Roma. xij. Obsecro vos vt exhibeatis corpa vra hostiā viuentē ꝛdo placētem. Sed heu aliqui ita se ligauerūt q̄ neq; genua corā sacramento flectere possunt. veniet aliq̄n q̄ tales oportet flectere genu corā ſpiculatore. Et ſinaliter dicet eis illꝺ Matthei. xxij. Ligatis manibꝫ ꝛ pedibꝫ ꝓicite i tenebras exteriores. Ideo apl's ad Phil'. In nomine dñi iesu oē genu flectatur. Secundo obtulerūt animā cū dicit. adorauerūt. ꝛ sic nos. Joh̄. iij. Uerī adoratores adorabunt p̄rem in ſpiritu et veritate. i. Thoꝛ. xiij. Orabo ſpiritu orabo et mēte. p̄sallā ſpiritu p̄sallā et mente. Tercio obtulerūt res temporales. cū dicit. aptis thesauris suis. et sic nos. Prouerbioꝝ. iij. Honora dñm ꝺ tua ſubstātia ℟ ¶ Dixi secūdo inuentū adorauerūt. cum dicitur. et ꝓcidentes adorauerunt eum. scz adoratōne latrie. Est autē latria cultus soli deo ꝛbitus. De quo Deuter. vi. Dominū deū tuū adorabis et illi soli seruies. In quibus verbis exprimit trinitas ꝑsonarꝫ. dominū. s. p̄rem. deum. s. filiū. tuuꝫ scz ſpiritū ſanctum. ¶ Nota adoratio est triplex. Una est q̄ ꝛbet soli creatori. Et dicitur

grece latria. Scda q̄ dr̄r creature. z dr̄ dulia. q̄ tñ ē duplex. Unā q̄dā est dulia simplex q̄ adorāt hoies. Alia ypdulia. i. supior dulia. qua adorāt caro xp̄i et crux ei⁹. carnē xp̄i adoramus ꝓfitēdo q ipa est causa materialis nostre redemptōis. Nam p ipam redemit nos xp̄s exponēdo eā passiōi. Unde Ephe. ij. Sedēte ad dr̄icicias in carne sua. Itē p fitendo q ipa sit viuificatrix alaz nostrarū. Joh. vi. Nisi māducaueritis carnē filij hoīs nō habebitis vitā in vobis. qm̄ ipa ꝺfert et auget gl'iam si digne recipiāt in sacramento altaris. Joh. vi. Panis quē ego dabo caro mea ē p mūdi vita. q̄ māducat hūc panē viuet in eternū L Attamē notādū. dicit ei Aug. de ciui. dei. lib. x. c. i. q caro xp̄i dupliciter ꝺsiderat. Uno mō p se. alio mō p accidens. Per se ꝺsiderata capit ꝓpte materiali illi⁹ hūanitatis q̄ pars distinguit ꝺ aiam. Et sic nō ē adorāda adoratōe latrie cum sit creatura nullā habēs relatōem ad diuinum suppositū. ꝑm se ꝺsiderata sz adoratōne ypdulie. Alio mō ꝺsiderat p accidēs. vicz. ꝓut est hypostasis diuine nature. nō vt carnē nudam ꝺsiderātes. sed vt vnitā deitati i vnitate hypostasis dei ꝟbi duabꝰ naturis reductā. Item hypostasis ōr quasi substans vl' subsistens. z ponit p materia ꝑma. Et greci hypostasim vocāt psonā. vt q sunt tres hypostases in diuinis. i. tres psone. hec catholicō. Et ꝑm btm̄ Tho. parte. iij. q. xxv. ar. ij. Adorare carnem xp̄i nihil aliud ē q̄ adorare ꝟbū incarnatū. z sic adorāt adoratōe latrie. Et hē q̄ dicit Aug. sup Joh. tractās illō Johā. xiij. Nō turbet cor vr̄m. dicēs. Ego dñicam carnem imo pfectā xp̄i hūanitatē iō adoro q a diuinitate suscepta z hūanitati vnita ē Et sic adoratōe latrie adorāt ver⁹ de⁹ z ver⁹ hō. Sed btā ꝟgo adorāt adoratōne ypdulie. nō latrie. Damas. li. iij. Quia honor q̄ ē ad btām ꝟginē reducit ad deū q̄ ex ipa incarnatus ē. Silr crucē xp̄i adoram⁹ in q xp̄s pependit adoratōne yperdulie. licz nō habz formā seu figurā crucis. sz eo q sit instrumētum nr̄e redemptōis in qua redēptor nr̄ opat⁹ est nr̄am salutē. Alias ꝟo cruces adoram⁹ rōne figure. in eo q significāt xp̄m crucifixū i tali forma. nō em adoram⁹ formā. vt dicit Damasce. li. iij. c. iij. sed typū crucis. vñ si typ⁹ soluit nō est adoratio ficta. M Sanctus Tho. ꝟo pte. iij. q. xxv. ar. ij. dicē q crux xp̄i in qua xp̄s crucifix⁹ ē dupliciter ē a nobis venerāda. Uno mō ꝓut nob repsentat figurā xp̄i extēsam i ea. Alio mō ex ꝺtactu ad mēbra xp̄i z ex hꝰ q sanguie ei⁹ pfusa. vtroq mō adorāt adoratōe latrie. Et ꝓpt hꝰ crucē alloq̄mur z dep̄camur. Tuā crucē adoram⁹ dñe. Si ꝟo loq̄mur de effigie crucis xp̄i ꝓut est i alia materia. puta lapidis vl' ligni. auri vel argenti. sic venerāt crucē vt imaginē xp̄i. Et dicit ibidē sctūs Tho. ar. iij. q ois imago ē venerāda sic illō cui⁹ ē imago. Cū g xp̄s adoret adoratōe latrie. ꝺseqūs ē q ei⁹ imago sit adorāda adoratōe latrie. imagines ꝟo sctōrū adoram⁹ nō in ordie ad se sz in ordie ad signatū. s. ad sctōs M Sz dī. imagines fieri ꝓhibitū ē Exod. xx. Nō facies tibi sculptile. neq̄ oēm sil'itudinē q̄ est i celo desup. et q̄ in terra deorsum. neq̄ eoꝝ q̄ sunt in aquis sub terra. Nō adorabis eas neq̄ coles. Respondet Damas. iiij. Prohibituz ē facere sil'itudines vl' imagines ad adorādū p dōs. q̄ tunc ppl's iudaic⁹ ꝓnus fuit ad idolatriam ꝓpter exēpla gētiū cū q̄bꝰ habitabāt Et q̄ nōdū de⁹ hūanā naturā assumpsit. iō figurari nō potuit. q̄ erat incarcūscriptibil' et ifigurabilis. sed mō p misericordie sue viscera fact⁹ est hō passus z crucifixus. g̃ ꝑt figurari. Jōdicē Bonauen. Imaginū introductio i ecclesia nō fuit absq̄ rōnabili cā. Primo ꝓpt̄ simpliciū ruditatē z informatōem. Sūt enim simplices q̄ scr̄turā nō pñt intelligere. iō in hmōi picturis tāq̄ in scripturis legūt gesta xp̄i z sctōrū. Unde Bre. z hr̄ de ꝺse. di. iij. platum. Qd̄ legentibꝰ scr̄ptura hꝰ idiotis cernētibꝰ pstat pictura. Sc̄do ꝓpter deuotōis excitatōez. pl⁹ eni mouēt exempla q̄s ꝟba. z ea q̄ videmus q̄s q̄ audim⁹. Ut g moueremur ad deuotōem et ꝺpassiōez eccl'ia tenet et pmittit imagines. Tercio ꝓpter mēorie labilitatem. q̄z ea q̄ audiūtur faciliꝰ obliuiōi tradunt q̄s ea q̄ vidēt. Unā de ꝺse. di. iij. venerabiles. Venerabiles imagies xp̄i am nō deos appellāt. nec fuiūt eis vt dīs. neq̄ spem salutis ponunt in eis. neq̄ ab eis spectāt futurū iudiciū. sed ad memoriā z recordatōez p mitiuoꝝ venerāt eas. O Jō Bre. de ꝺse. di. iij. platū. dicit. Aliꝰ est adorare picturā. Glo. tāq̄ sit aliquod diuinū hoc ꝓhibeat. Aliud ꝟo est p picture hystoriā q̄d sit honorandū addiscere. q. d. ꝓpter hoc imagies sūt institute. Unā ꝟsus. Effigiem xp̄i dū transis semp adora. Non tñ effigiē sed qꝺ designat honora. Beati vero magi christū adoratōe latrie adorauerunt. Dicit enim Aug⁹ in enchiridion. Adoratio latrie est triplex scilicet

cordis opis et oris. Pria cordis fm Aug. ꝓsistit in tribꝫ. s. i dei agnitõe. dilectõe. ⁊ rebꝫ ta subiectõe. Et hꝫ mõ cũ magi corde adorauerũt. Prio qz eũ vez deũ et hoiem ꝓfiter cognouerũt. Scdo dulciter amauerũt. ꝑ cuius amore regna sua dimiserũt. Tercio hũiliter se ꝓiecerũt. Scda adoratio oris illa ẽ ꝓtestatio diuine maiestatis. Et habz fieri tripliciter. s. orãdo. laudãdo. et grãs agẽdo. oĩbus his modis adorauerũt ore. Tercia adoratio est opis. illa etiã cõsistit in tribꝫ. Prio in genuflexiõe. Isa. xlv. Mihi curuabit oẽ genu. ⁊ sic ipi. quia pcidentes adorauerunt. Secũdo in rez oblatiõe. Deute. xxvi. Cuz intraueris terrã quã dñs deus datur⁹ ẽ tibi possidendã tolles de cunctis frugibꝫ terre. et offeres dño deo tuo. Et sic ipi obtulerũt ei munera. Tercio in sacrificij imolatõe. ⁊ sic ipi incensum qđ deo in sacrificiũ ponit sibi dederũt. Quarto adoratũ honorauerũt. s. ꝑ munera que sibi obtulerũt. ℞ Nota qꝫ q̃druplex munus sibi obtulerũt. Primo mun⁹ a corde. qz eũ dilexerũt ⁊ in eũ crediderũt. Secundo munus ab ore. quia ipm verũ deuz et hominẽ ꝓfessi sunt. Tercio munus a manu qz sibi auz thus ⁊ mirrhã obtulerũt. Quarto mun⁹ ab obsequio. qz se ante eũ corpe ꝓstrauerũt. Istud quadruplex mun⁹ nos sibi exhibere in honorẽ debem⁹. Prio munus a corde. ⁊ est dilectio Mat. xxij. Dilige dñm deũ tuuz ex toto corde tuo. Secũdo munus ab ore. ⁊ est laudatio. psal. xlix. Sacrificiũ laudis honorificabit me. Tercio munus a manu. ẽ bona operatio. Eccles. ix. Quodcũqz ꝑt man⁹ tua opari instanter fac. qz nec opus nec rõ ẽ apud inferos. Ideo ad Hal. vi. Dũ tẽpus habemus operemur bonũ. Eccli. iiij. Noli esse remissus in opibꝫ tuis. Apoca. xiiij. Opera enim illorũ sequunt illos. Quarto mun⁹ ab obsequio. qđ est exhibitio seruitutis ꝓnal. scz qñ qs se totũ in obsequiũ deo mancipat. Unꝫ Eccli. xlvi. dicit caleph. Semen illi⁹ obtinuit hereditatẽ. ⁊ viderũt omnes filij isrl qꝫ bonũ est obseq̃ sancto deo. Quinto honoratũ custodierũt in hꝫ qꝫ ad herodẽ nõ redierunt. nec de pueri inuentõe sibi nũcios transmiserũt. nec per eius cõfinia trãsire voluerũt. sed per aliã viã redierũt. Sed heu mlti sũt q̃ postq̃z christũ inueniũt ipm nõ custodiunt. q̃dam enim eoz ad peccatũ et ad herodẽ. i. diabolũ redeunt. Tales cũ diabolo pactuz faciũt. Isa. xxviij. Percussim⁹ fed⁹ cũ morte ⁊ cũ inferno pactũ fecim⁹. flagellũ inundãs cũ pertrãsierit nõ veniet sup vos. Sz tales occidũt puez natũ. Heb. vi. Rursum crucifigentes filiũ dei. Tales q̃ ad peccatũ redeũt sunt sicut ille q̃ vadit ad carcerẽ inimici. vel ad viã vbi erit ꝓspoliatus. q̃ sunt brutis insipientiores que ad laqos nõ redeũt qs semel euaserunt. Eccles. i. Stultoz infinit⁹ ẽ numerus. Alij vero nuncios herodi. i. diabolo trãsmittũt. Hi sunt q̃bz ⁊ si peccandi deest facultas. nõ tamẽ deest voluntas mala. Tales ꝫo prauus desideriꝫs ⁊ voluntatibꝫ agitant. mala ꝫo desideria et prave volũtates sunt q̃dam nuncij diabolo missi. quia dicit Aug. i lib. retractationũ. Ex voluntate nascit peccatum. Osee. x. Confundet isrl in volũtate sua. Nam sicut volũtas bona est initiũ ois boni. sic econuerso volũtas mala ẽ initiũ ois mali ⁊ ꝺemnatois. Ideo Bre. Sicut ei peccãdo ꝑ superbiam ⁊ inobediẽtiã a regione nra. i. paradiso celesti recessimus. sic penitẽdo ꝑ hũilitatem et obedientiã redire debem⁹ ꝑ aliam viam. s. penitentie.

Sermo xli. Ad idem

Obtulerunt ei munera aurũ thus et mirrham. Mat. ij In summa ꝫboz duo tanguñ. Primo magoz pia oblatio. ibi. obtulerũt ei munera. Scdo munez venoiatõ. ibi. aurũ. thus ⁊ murrhã. De primo dicit. obtulerunt ei munera. ℣ Sed diceres. quare obtulerũt ei munera. Respondet ꝑmo ꝓpter ꝺsuetudinẽ arabũ. qui cũ quẽpiã adorant munera offerũt. Scdo vt ostẽderẽt euz esse deũ. qui dixit Exod. xxiij. Nõ apparebis in ꝺspectu meo vacuus. ideo qñ apparemus coram dño. vt audiẽdo missam. debemus aliq̃d deo offerre. vt habet i can. de ꝺse. di. i. ois. Omnis christian⁹ studeat ad missaz solẽnia aliq̃d deo offerre. s. spũale vel temporale munus. quia oblatio est duplex. s. spũalis ⁊ temporalis. vt habetur de conse. dis. ij. tribus. in fine. Sed hoc est contra aliquos qui nec tẽporale nec spirituale offerunt in missa. ⁊ solum psentiam exhibent. ⁊ infra missam inutilia loquunt. ℞ Idcirco sciendũ vt oblatiões sint deo acceptabiles requiruntur plura. Primo vt psona offerens deo placeat. quia oblatio placere nõ potest nisi prius hõ placeat do. Unde Prouer. xv. Victime impioꝝ abominabiles sunt dño. vota iustoꝝ placabilia. Figuratur Gene. iiij. Respexit

dñs ad abel ⁊ ad munera ei⁹. Dicit notāter ad abel p⁹. ⁊ deinde ad munera. Greg. Nō placuit abel ex munere sed mun⁹ ex abel. qa ipe erat acceptus deo p iustā vitā et innocentiā cordis sui. et ppterea accepta fuerūt eius munera. Ideo Eccl. xxxiij. Dona iniq̄ nō ꝓbat altissimus. vt patet de cayn. Gen. iiij. cuius munera nō acceptauit d⁹. qz ipm ppt iniq̄tatē suā rꝓbauit. Propterq̄ dic hiero. ⁊ hr̄ i can. xxiij. q. i. odi. Nō sacrificiorum magnitudinē sz offerentiū merita respicit d⁹. Sic Ideo multoz pctoz oblatōes ꝓhibet accipe eccl'ia. Prio notoz dissidentiū fratz. Mat. v. Si offers mun⁹ tuū ad altare. et ibi recordat⁹ fueris qz relinq̄ ibi mun⁹ tuū. Scdo oppumentiā paupes. di. xc. oblationes. ⁊ d raptoribꝫ. sup eo. Tercō vsurarioz. de vsu. q̄ in omnibꝫ. Quarto eoz q̄ sunt i crimīe notorio ⁊ hereticī. vt meretricū. xvij. q. iiij. miroz. vbi q̄dem ꝓhibent oblationes eoz q̄ hoīes rapiūt ab eccl'ia. Quinto sacrilegorū. xvij. q. ij. de vino. Sexto excōmunicatoz et eoruz q̄ sponte ⁊ sine necessitate rebaptizati sunt ab hereticis. Noz oblatōes duobꝫ annis nō sunt recipiēde etiā si ꝙ peniteant. de pse. di. iiij. omnis Secūdo debet fieri d⁹ de bona. Eccl'i. xxxv. Noli offerre mūera p̄ua. nō enī dns suscipiet illa. Ideo Malach. i. Si offeratis cecū ad īmolādū nōne malū ē. si offeratis claudū ⁊ lāguidū nōne malū ē. offer illud duci tuo terreno si placuerit illi. i. non. Propter q̄d subdit in fine capituli. Maledictus dolosus q̄ habet in grege suo masculum ⁊ īmolat debile dño. Propter q̄d scribit in canone. xlix. di. sacerdotes. in fine. Indignū est dare domino q̄d dedignatur homo. Tercio debet fieri de substātia ꝓpa. Prouer. iij. Honora dñm de tua substātia. nō de aliena ⁊ furto. Isa. lxi. Ego dns diligēs iudiciū. ⁊ odio habens rapinā in holocaustum Malach. i. Intulistis de rapina munus. nūq̄d suscipiā illud de manu vra. quasi di. non Unde et Hiero. Sunt q̄dā q̄ in h̄ estimant se placere deo eo q̄ de rapina edificāt eccl'ias. ⁊ larga testamenta faciūt et deo offerūt. pauperes: viduas et orphanos dēpmentes. sed magis deū puocant ad irā et remuneratōem vindicte. Et exclamat dicēs. O omnipotēs deus si taliū munera acciperes tūc iniqu⁹ esses cū ipis. q̄d absit. Tales enī volūt participem facere deū eoz iniq̄tatis et oppressionis pauperū. Propter q̄d scribit in canōe. xliij. q. v. Immolās ex iniq̄ maculata ē oblatio. Ideo Malach. iij. Erūt dño offerētes i iustitia ⁊ placebit dño. nō de rapina. Eccl. xxxiij. Qui offert de rapina pauperꝫ quasi qui victimat filiū i cōspectu p̄ris sui. Ideo oblatio deo accepta debet fieri de iuste acq̄sitis. qz habet in canōe. i. q. i. nō est. Quicq̄d in sacrificio dei ex male acq̄sito offertur nō placz d⁹ sed ipius iracūdiā irritat. Quarto oblatio debet ee deuota. Ps. lxv. Holocausta medullata offerā tibi. Per medullā q̄ in medio ossium ē intima vis deuotōis accipit. ac sic dicere. Licz modicū sit q̄d foris offero. tm hoc modicū intima deuotōe offero. Cassianus i lib. collatōnū patz. in collatōe Josis abbatis. Melꝫ est deuotū in minoribꝫ q̄z indeuotum i maioribꝫ operibꝫ inueniri. Legit enim iij. Reg. viij. de magna oblatōe quā fecit rex Salomon. ⁊ ois multitudo filioz isr̄l' īmolabāt oues et boues absq̄z estimatōe ⁊ numero. que licz essent multa ⁊ magna. magis tm reddebat ea accepta offerentiū deuotio. Nā subiungit ibi. vtrūq̄z genu Salomō i terrā defixerat. ⁊ mānus expādebat in celū. in quo cordis deuotio denotatur. Silr ⁊ dauid. i. Paral'. xxix. letus fecit oblatōez dicēs. Quis ego ⁊ quis popul⁹ meus vt possim⁹ tibi vniuersa hec offerre. Tua enim hec sunt omnia. ⁊ q̄ de manu tua accepim⁹ dedim⁹ tibi. In simplicitate cordis mei letus tibi obtuli vniūsa hec. Et subdit de populo dicēs. Populuz tuū q̄ hic reptus est vidi cū ingēti gaudio tibi offerre donaria. Et subiūgit. Dne d⁹ custodi hanc voluntatē cordis eoz. ⁊ semp in veneratōe tui mēs ista pmaneat. Un aplus ij. Chor. ix. Unusq̄sq̄z put destinauit i corde suo: nō ex tristicia aut ex necessitate. Hilarē enī datorē diligit deus. Non delectat in aliq̄ oblatōne facta sine deuotōne. ppter q̄d in veteri lege multa sacrificia iussa sunt aspergi oleo in signū q̄ sine deuotōnis aspersiōe nō sunt deo grata. Quia dicit Grego. Cor et n̄ substantiā pensat deus. nec perpendit quantū in eius sacrificio. sed ex quanto. s. ex cordis deuotione. Tu Richard⁹ de mystico somno. Deuotio est feruida mentis in deum dilectio ⁊ animi dulcedo. Bern. Sicut mel i cera. sic deuotō in anima. quia mel indulcorat ⁊ sapidum facit. et sic deuotio. Et sic fuit oblatio trium regū. Primo fuit deuota quia p cidentes adorauerūt. Scdo fuit de bona. quia aptis thesauris. quod dicit a thesis q̄d est positio. et aurū. et est locus vbi ꝓseruant pciosa quecūq̄z. et maxime aurū. Tercio fuit

re ꝓpria. et notat cum dicit suis: nō alienis Quarto fuit deo placida rōe ipōr. quia fuerunt in charitate feruidi. Et ipa bona i charitate facta sunt deo accepta. Aug. Habe charitatem ⁊ fac q̄d q̄d vis ⁊ placebis deo. ¶ Dixi secūdo tangit munerū eor denotatio seu specificatio. ibi aurū thus ⁊ mirrhā. ¶ U Sed diceres. quare hec tria obtulerūt ⁊ nō alia mūera. Rō assignat lr̄alis ꝑm glo. q̄ ara bes in sua regione abūdāt his. s. auro. thure ⁊ mirrha ⁊ diuīs generibꝫ aromatū. ⁊ ipi talia sueuerūt offerre. Sz melꝰ dicit ꝑm eādem glo. ꝙ ex inspiratōe diuia hꝫ factū ē propter mysticā significatōem. quā et si tūc magi nō intelligebāt. tn̄ vt dicit Chrys. gratia dei hec opa facere hortabat. ¶ Moraliter. p hos tres reges significāt omes electi fideles. q̄ sunt in triplici statu. s. incipientiū. ꝓficientiū et ꝑfector. Dicit enī Gre. xxiij. moral. Electi dei sacre scripture testimonio reges vocant. q̄ cūctis motibꝫ ⁊ carnis tēptatōibꝫ mūdi et diaboli nō ꝙsentiūt nec succūbūt. sz bn̄ posse nouerūt. Un̄ reges ꝑm Jsid. de sum. bono. a recte regēdo vocati sunt. iō recte faciēdo tenet recte nomen regis. peccando vero amittit. Un̄ subdit ibidē. Rex nō q̄z eris si te nō reperis. Dicit enī phs. i. polit. Mens rōnal regali dominio regnat ⁊ regit appetitū sensitiuū. ne insurgat inordinatꝰ motus in regno ale cōtra diuinū honorē. Et si insurgere ceperit statim p rōem quasi p regalem manū debet cohiberi et cōpesci. Prouer. xx. Rex q̄ sedet in solio iudicij dissipat omne malū intuitu suo. Et sic omnes debem⁹ esse reges. Poeta. Si ratio te reperit rex es. si cor pus seruus. Ambro. Rex est q̄ corpus ꝓprium subegit. nec ei⁹ passiōibꝫ aiam suā turbari ꝑmisit. Et q̄d tales debent offerre regi celesti. Sūt enī vt dictū est in triplici dīntia. A ¶ Primi incipiētes. illi debēt offerre mirrhā ꝙtritōis. ꝑs. l. Sacrificiū deo spūs ꝙtribulatus. Naz sicut mirrha habet amaritudinē in gustu. ⁊ sic vera cōtritio habz amaritudinē cordis. Treno. ij. Uelut mare cōtritio tua. dicēdo cū Ezechia rege Jsa. xxxviij Recogitabo tibi oēs annos meos i amaritudine aie mee. Itē mirrha expellit vermes mordentes ⁊ causat quietē. ⁊ sic ita ꝙtritio expellit culpā remordentē. Hiero. Nulla culpa delebit nisi ꝙtritōe deleat. Et facit q̄etē in ꝙscientia. Hugo. Peccator salꝰ tūc incipit cū p peccatis ꝙfuse ingemiscit. Itē mirrha serpentes fugat. Et sic vera cōtritio diabolū cōtristat. De quo Aug. Acriores dolores diabolo nō facim⁹ q̄z cū vulnera peccator dolēdo ⁊ ꝙfitēdo sanamus. Itē ex mirrha ꝙficit vngentū placabile. Un̄ Judith. x. Judith vnxit se mirrha et placuit holoferni. ⁊ in oculis omniū pulcra apparuit. Sic et vera humilitas reddit hoiem placabilē deo ⁊ angel eius Dan. iij. In spū hūilitatis et animo contrito dñe suscipiamur a te. vt sic acceptabile fiat sacrificiū nostr. vt inquit venerabil Beda. Amaritudo cordis mentē purgat. angelos letificat. ⁊ deū placat. ꝑs. l. Cor ꝙtritū ⁊ hūiliatum ⁊c. Scōi sunt ꝓficientes. illi debent offerre aurū bone opatōis. Unde Eccli. xxix Pone thesaur tuū in ꝑceptis altissimi. ⁊ ꝑderit tibi magis q̄z aurū. Nam aur nō liberat in die iudicij Juxta illō Prouer. vi. Nō ꝑcipiet ꝑ redemptiōe munera. sed ꝙseruatio ꝑcepti liberabit a dānatōe. Eccle. viij. Qui custodierit ꝑceptū nō experiet quicq̄z mali. Ideo Eccli. iij. Que precepit deꝰ cogita sp. Ratio Eccli. xxxv. Salutare sacrificiū est attendere dei mādatis. qz cum alijs sacrificijs pt damnari. sed nō cū obediētia mandatorū dei. Ideo compat auro. Nā sicut aur indulcorat potū. ⁊ sic obſuatio ꝑceptor animum. Eccli. xxiij. Nil dulcius q̄z respicere in mandatis dñi. Propter qō dixit Samuel. i. Regū. xv. Nunq̄d vult dñs holocausta. et non potiꝰ vt obediat sibi. Nā obediētia plꝰ valet q̄z victima. Grego. In victima aliena caro. in obediētia vero ꝓpria offertur. Itē aurum cor letificat. et sic obseruātia mādatorū. Augustinꝰ. Suauem ⁊ iocūdā vitā gustabis si ꝑcepta dñi seruabis. B ¶ Tercij sunt cōtēplātes. hi debēt offerre thus deuotōis. Nā sicut thus dicit a theos grece qō est deꝰ latine. qz in dei sacrificio offert siue adolet. Et sic cōtemplātes debent se sacrificare deo ad modū thuris. verbi grā. Thus primo i igne positum calefit. ⁊ sic cor eorū primo debz calefieri igne deuotōis. quia dicit Richardꝰ ō mystico somno. Deuotio est feruida mentis in deū dilectio. Scōo thus calefactū dissolui. Et sic mens cōtemplātis in lachrumas debz dissolui deuotōis et desiderij post deū. dicēdo cū ps. xli. Fuer mihi lachrime mee ⁊c. Ber. Futura gaudia nō satis cōcupiscis si nō q̄ti die postulas cū lachrimis. Tercio thus post dissolutō em eleuatur sursum in aera. sic mēs contemplantis ad deum debet esse eleuata. ad Col. iij. Que sursum sunt querite q̄ sursum sunt sapite non que super terram. quia

terrena ꝛcupiscẽtia impedit cõtemplatõem. De qũo Jsõ. de sum. bo. Oculꝰ alta ꝛspicere nõ poterit quẽ pulvis claudit. Jõ aĩe ꝛtẽplatime p̃t dici illõ Jsa. li. Eleuare eleuare ꝛsurge hierlm. Dicit enĩ Aug. in li. i. de trinitate Quãto magis hõ de tpalibꝫ ad eterna se extendit: tãto simlioꝛ deo erit. Dicãt igĩt contemplatiui cũ apl'o ad Phil. iij. Nr̃a ꝛuersatio in celis est. Quarto thus eleuatũ dilatat in tẽplo. ⁊ sic mens deuota sursum eleuata ad celestia dilatat de sup celestibꝫ theoricis. meditãdo bonitatẽ dei ⁊ gl'iam sctõꝝ ⁊ gaudia eorũ. De h̃ apl's. ij. ad Choꝛ. vi. O chorinthij coꝛ nostꝛ dilatatũ est. tanqꝫ filijs dico dilatamini ⁊ vos. vt post hoc tũc efficiamĩ pni ad queqꝫ bona opa. dicendo cũ p̃s. cxviij Viam mãdatoꝛ tuoꝛũ cucurri: cũ dilatasti coꝛ meum. Quinto dilatatũ acuit versus celũ. Et sic mens cõtemplãtis in tali deuotiõe acuit versus celũ p gr̃aꝫ actõnem totiꝰ boni recepti a deo in ipius effusiõe. sicut fecit apl's q̃ dixit. ij. ad Cho. xij. Pro me aũt nihil gloriaboꝛ nisi in infirmitatibꝫ meis. gratia dei sum id quod sum. Sexto acutũ euanescit ꝙ nõ amplius apparet. Et sic mens cõtemplãtis sic in deuotiõe accensa. sic dissoluta: eleuata ⁊ dilatata ⁊ acuta euanescit p suiꝑiꝰ ⁊ omniũ sensibiliũ oblitionẽ. De quo Richardꝰ Sepe ꝛtemplãtes sunt in tanta altitudie ꝙ ea que circa ipos fiũt ignorãt. vt legit de sancta Monica matre sancti Augustini. que i cõtemplatõe rapta clamauit. Volemꝰ in celum volemus in celũ. Mirantibꝫ popul' in ecclesia estimabãt eam a rõe destitutã. Post hoc ad se reuersa interrogabat cur sic clamasset. Respondit. Cor meũ ⁊ caro mea exultauerũt in deũ viuũ. Jgitur de tali deuota aĩa potest dici illud Canti. iij. Que ẽ ista q̃ ascendit per desertũ sicut virgula fumi ex aromatibus mirrhe ⁊ thuris.

Sermo xlij. Ad idem

Go vidi et te

stionĩũ phibui qꝫ h̃ ẽ filiꝰ dei Jo. i. In summa euangelij duo tangũtur. Primo iohãnis hũilitas vigoꝛosa. ibi. vidit ihm̃ dicẽtẽ ad se. secundũ ibi. hic est q̃ baptisat. De primo dicit. In illo tẽpoꝛe. s. cum iudei miserũt sacerdotes et leuitas ad iohãnem interrogantes eũ. Quis es tu. Rñdit. non sum ego xp̃s. et deniqꝫ volentes scire quis essꝫ. respondit eis. Ego sum vox clamantis in deserto ⁊c. Cuiꝰ nõ sum dignꝰ coꝛrigiã calciamẽti soluere. Et cũ iohannes baptisaret in iordane ad se venientes. tũc vidit ihm̃ ad se venientẽ. s. inter alios homies. Ecce iohannis hũilitas. nõ se extollebat nobis in exemplũ. vt de bonis gratuitis nõ extollamus nos sed magis hũiliemur. iuxta illud Eccli. iij. Quanto maioꝛ es humilia te in omnibꝫ et inuenies gr̃am. Qõ documẽtũ seruans maria ait Luc. i. Ecce ancilla dñi. licet fuit dña mũdi ⁊ regina celoꝝ. Jdeo i cẽtico suo. Respexit hũilitatẽ ãcille sue. nõ matris sue. Item ihs venit de galilea bis ad iohannẽ. Primo vt baptisaret ab eo. De quo Mat. iij. Scõdo vt manifestaret a iohãne. Et merito venit scõdo ad eũ p̃m Chrisꝰ. qz dicit Mat. iij. Exibat ad iohem ois hierlima ⁊ ois iudea et ois regio circa iordanẽ. ⁊ baptisabanꝫ ab eo i iordane ꝛfitentes petã sua. Sz p̃ma vice venerat xp̃s ad iohem vt baptizaret. Ne g̃ aliqs ipm vt ceteros crederet eẽ pctõrẽ cõuenies fuit vt scõdo vẽiret. vt iohes ex suo testimonio eũ ostenderet innocentẽ. vt sic omnis mala suspitio de christo a coꝛdibus hominũ tolleret. ostendens eũ agnũ sine macula dicens. Ecce agnꝰ dei q̃ tollit pcc̃a mũdi. q. d. Agnus a patribꝫ desideratꝰ Jsa. xvi. Emitte agnũ dñe dñatoꝛem terre. Ecce agnus in lege figuratꝰ. De q̃ Exod. xij Erit agnus sine macula masculꝰ ⁊c. Cõsuetudo est vt boni serui laudant dñm. ⁊ probi milites regez suũ. ⁊ industrij nuncij exaltant innocẽtẽ. Sic in ꝓposito seruus dñm. miles regem. p̃cursoꝛ saluatoꝛẽ Johes xp̃m ꝛmendat a duobꝫ. ¶ Primo q̃d habeat ex natura. Scõdo q̃ ofert ex gr̃a. Prio ex natura ẽ dulcis: tractabilis ⁊ annosus. Jdeo dic̃ Ecce agnus dei. Agnꝰ nõ habẽs cornua q̃ bꝰ te ꝛterret. nõ habẽs vngulas. id ẽ armen q̃bꝫ te laceret. nõ habet dentes q̃bꝫ te mordeat. nec rostꝝ cũ q̃ te pũgat. ¶ Item nota xp̃s dr agnus q̃tuoꝛ de causis. Primo ꝓpter vite innocentiã. i. Pe. ij. Qui peccatũ non fecit nec inuentus ẽ dolus in oꝛe eius. Dic agnus dixit lupis Joh. viij. Quis ex vobis arguet me de peccato. Sic si vis partẽ habere cũ isto agno in ouili suo esto innocens. p̃s. xxiij. Innocentes ⁊ recti adhesere mihi. ¶ Scõdo dicit agnus ꝓpter molestie patientiã. et sic xp̃s. i. Pe. ij. Cũ maledicereꝫ q̃si seductoꝛ. nõ maledicebat. i. imꝓperabat eis mala. cũ pateret vt infamis nõ cõmiabat. De q̃ Jsa. liij. Quasi agnus coꝛã tondente se obmutescit.

76

non aperiẽs os suũ. Et sic nos si volum⁹ habere ꝓtem cũ isto agno debem⁹ esse patientes. Jaco. v. Patiẽtes estote ꝙ firmãtes corda vestra. Sed heu multi sunt q̃ ad vnicũ ꝟbum mouẽt vt aperiãt ora ad iproperia. hi ꝓpe faciũt vt strix qđ est animal spinosum mittens spinas q̃si sagittas vt canes vulneret insequntes. Tales sunt vt vasa testea et fragilia: q̃ ad modicũ pulsum frangunt. Treno. iij. Quõ reputati sunt i vasa testea op⁹ manuũ figuli. Chr̃ist⁹ ḡ dicit agnus ꝓpter patiẽtiã adiũctis quã habuit dũ esset in mũdo. nũc nõ minus est patiẽs existens i celo cũ tot malor sustineat scelera t peccata a mal'hoibus De quibo ad Heb. vi. Rursum crucifigẽtes filiũ dei. Sed dicit Greg. Qui in p̃senti velut agnus p̃ce vnica flecti potuit. oĩm leõe feriorem inexorabil' oibo i iudicio futuro apparebit. ¶ Tercio dicit agn⁹ ꝓpter victime cõdecentiã. Agn⁹ ꝙ sueuit victimari i sacrificiũ ꝓ peccato. vt dicit Leui. xiij. Cũ ei sacerdos purificãs hoiez statuerit eũ cora dño tollet agnũ et offeret eũ ꝓ holocto. Sic x̃ps victima tus et occisus ẽ i ara crucis ꝓ pctoribo redimẽdis. Hiere. xi. Ego q̃si agn⁹ mãsuet⁹ q̃ portat ad victimã. Et ḡ dr agnus dei. qr de⁹ pater illũ obtulit ꝓ salute mũdi. Ro. viij. Proꝓo filio suo nõ pepcit de⁹ sed ꝓ nobis oĩbo tradidit illũ. Ecce ideo agn⁹ dei. Sed de⁹ illum acceptauit vt oblatõem dignã t sufficientẽ. vt dicit Theop. ꝓ pcio hũane redẽptõnis. cui⁹ sanguis sup postes salu abit ab angelo pcutiẽte. i. Pei. Nõ corruptibilibo auro et argẽto redempti estis. sz sanguie agni i. cõtaminati. ¶ Quarto dicit agn⁹ ꝓpt mris noticiã. quia agn⁹ dr ab agnoscẽdo. in turba magna nosci mẽm. Et sic x̃ps licz esset i tãto strepitu turbaꝝ t i tãta p̃ssura crucis. non tñ fuit immemor mris sue q̃n sibi statuit fautorẽ et custodẽ. Joh. xix. Cũ vidisset ihs matrẽ t discipulũ stantẽ dixit mri sue. Mulier ecce fili⁹ tuus. Et iã agn⁹ dr ab agnoscẽdo patrẽ. cui fuit obediẽs vsq̃ ad mortẽ. mortẽ autem crucis. Et iã agn⁹ dr ab agnoscẽdo gregem suũ. ꝓ q̃ mortuus est dñs. Lu. xxiij. Pr̃ dimitte illi. iõ ter in missa dr agnus dei. Dicit icdo cõmendat iohes x̃pm i h̃q ꝙfert ex gr̃a. qr est vtil' et fructuosus. Jõ sbdit. Qui tollit peccati mũdi. Bla. i. originale. qđ fuit ꝯmune toti mũdo qđ in lege nec ꝓ agni oblatõem. nec ꝓ alia sacrificia ita ꝙuenienter t pfecte auferri poterat. De quo ad Heb. ix. Impossibile ẽ i sanguine hircoꝝ aut vitulor auferre pcta. sed iste vt scribit Osee vlti. aufert oẽs impietatẽ. Ideo christiani oẽs scelerati pctis aggrauati ad ipm fugere debẽt. qr dr. i. Joh. i. Ipe est ꝓpiciatio ꝓ pctis nostris. nõ tm̃ nostris sed toti⁹ mũdi. Nico. de lyra. Ipe est i q̃ est gr̃a et ꝟtus purgatiua omniũ pctoꝝ. Nã ipe est agnus q̃ nos misericorditer redemit. de q̃ Apoc. v. Vidit Johes libꝝ septẽ sigillis signatũ. t nemo poterat soluere eat aperire libꝝ t ego flebã. t vnus de senioribo dixit mihi. ne fleueris. Et vidi agnũ stantẽ tãq̃ occisuz t accepit libꝝ et aperuit. Tũc et quattuor seniores cantabant cãticũ nouũ dicẽtes. Dignus es dñe deus nr̃ apire libꝝ. t soluere septem signacula ei⁹. ¶ Jtẽ septẽ signacula sunt septẽ mala q̃ venerũt ex ꝓuaricatõe ꝓmoꝝ parentũ ꝙ genus hũanũ. Primũ est dei irritatio. p̃s. cv. Irritauerũt eum in vanitatibo suis. Deute. xxxij. Ad iracũdiã ꝙcitauerũt euz. ꝓpterea omnes nascimur filij ire. Eccl. xli. Ue vobis q̃ dereliq̃stis legẽ altissimi Si nati fueritis i maledictõe nascemi. si mortui fueritis i maledictõe moriemi Sed hoc sigillũ agnus dei aperuit. qr irã dei mitigauit De q̃ apls Ro. v. Cũ inimici essem⁹ recõciliati sumus ꝓ sanguinẽ filij ei⁹. ¶ Scdm malũ fuit dom̃i amissio. i. originalis iusticie pditõ ꝓ se et posteris. Treno. i. Dederũt q̃q̃ pciosa ꝓ cibo. Reuera pciosum fuisset opus: si adã pstitisset tũc omnes in innocẽtia fuissemus nati t i iustitia originali. nũc vero oĩes peccatores. ad Roma. iij. Oẽs peccauerũt t egẽt gr̃a dei. Prouerb. xx. Quis pt dicere mũdus est cor meum. purus ẽ a peccato. i. Johã. i. Si dixerimus qr peccatũ nõ habem⁹ ꝛc. Sed h̃ sigillũ ipe agnus dei aperuit. qr iustitiã impetrauit. De quo apls ad Rom̃. v. Nunc iustificati in sanguie ipi⁹ salui erimus ab ira ꝓ ipm. ¶ Tercũ malũ fuit patrie exulatio. In cui⁹ sgnũ hõ fuit electus de padiso. Sed ꝙ hoc ipe patriã acq̃siuit et pmisit. Lu. xij. Nolite timere pusill⁹ grex. ꝙplacuit pri meo dare vobis regnũ. Quartũ malũ fuit i exiliũ relegatio. Cõtra h̃ ipe vocat nos de exilio Mat. xi. Uenite ad me oẽs q̃ laboratis et onerati estis t ego reficiã vos Quitũ malũ fuit ad satisfactiõem obligatio. De quo mgr̃ in. iij. sentẽtiaꝝ. dist. xvij. De⁹ decreuit vt homo ꝓpter peccatũ nõ intromitteretur in paradisum. id ẽ. in contẽplatiõez dei nisi in vno homine esset tanta hũilitas que posset oibo ꝓdesse. sic i vno hoie tãta fuit superbia q̃ oibo nocuit. sz seipz hũiliauit vsq̃ ad

morte p omibz satiffecit.ps. Que nō rapui tūc exoluebā. De quo Isa.lij. Gratis venūdati estis z sine argēto redēpti zc. ¶ Sextū malū fuit glie amissio. De q Isa. Tollat impi⁹ ne videat gliam dei. Sz ipe repauit. Jo. xiij. Uado vob parare locū. In collecta. De⁹ q nobis p vnigenitū tuū eternitatis aditus deuicta morte reseraſti zc. Et ps. xv. Tu es q. restitues hereditatē meā mihi. ¶ Septimū malū fuit acqsitio pene. s. mortis aie. ad Ro. v. Regnauit mors ab adā. nō solū i corpe sed etiā in aia. Sed ipe agnus dei h sigillus aperuit. Bre. Mortē nr̄am moriendo destruxit. De q. i. Cho. xv. Sic oēs i adā moriūt. ita in xpo omes viuificabunt. Subdit. Hic est de q dixi. q post me venit. Ubi Theophi. qz xps iā erat. xxx. annoz rōe tpalis necessitatis. q ante me factus est. Aug⁹. i. dignior me. qz p̄ior me erat. s. fm diuinitatē. qz ab eo. Ecci. xxxiij. Ego ex ore altissimi pdiui p mogenita ante oēm creaturā. Et ego nesciebam eū. s. q ad psonā hūanitatis ppa cognitione. sed vt manifestaret in israel. Ego veni. Ecce hic possum⁹ elicere q liber de infātia salnatoris est apocrifus. quia si fecisset sig noti/ficasset seipm. et non fuisset opus a iohe manifestari. Ego veni in aqua baptisans. q. d. baptismus me⁹ exilis est. ¶ Querit an baptismus iohis fuit sacramētū. Rñdz san. Tho. sup. iij. sententiaz dicēs. Sacramētū dicit dupliciter. Uno modo quasi sacre rei signū. zsic erat sacramentū. significabat ei rez sacrā. quia baptismū xpi q ē remissio peccatoz. Alio mō pp̄e sacramentū dr sacre rei signū et causa. et sic nō fuit sacramentū Sz di. an pueri debent baptisari baptismo iohis. Respondet sctūs Tho. sup. iij. sententiarū. di. ij. Baptismus iohānis fuit baptism⁹ penitentie. quasi iohānes diceret. Peniteas ergo fac te baptisari. sed penitentia nō exigit pueris. ergo nec baptismus iohānis Sz dicere. an baptismus iohānis oferebat gtiā. Respondet sctūs Tho. pte. iij. q. xxxviij. ar. iij. q non. qz opatio iohānis erat saltim q dā ppatio ad christū. sicut ministri et inferioris artificis est ppare materiā ad formā quā inducit pncipalis artifex. gra autē oferenda erat hominibz p christū. fm illud Johan. i. Gra z vitas per ihm xpm facta est. Et iō baptismus iohānis gram veram nō oferebat. cōferebat aūt dispositiue. Et h triplicit. Uno modo p doctrinā iohānis inducentē homies ad fidem. Alio modo assuefaciēdo homies ad ritum baptisandi. Tercio p penitentiā p parādo hoies ad suscipiēdū effectū baptismi xpi ¶ Sed di. tn dicit Marci. i. q Johes fuit in deserto baptisans et pdicans baptismū in remissionē peccatoz. sed penitētia z remissio peccatoz est per gram. igit baptism⁹ iohānis cōferebat gram. ℞ ¶ Respondz sctūs Tho. vbi sup allegans Bedā. q pt intelligi duplex baptism⁹ penitētie. qz erat q dam inductiuū ad penitētiā et quasi q dam ptestatio qua pfitebant hoies se penitentiaz acturos. Alius aūt baptismus xpi p quem pctā remittunt. quem iohānes dare nō potuit. sed solū pdicabat baptismū penitentie in remissionē. nō aūt oferebat. nō dixit h in textu. Ego veni in aq̄ baptisans. Qđ exponēs Bre. dicit. Johes nō in spū sed in aq̄ baptisauit. quia peccata soluere nō valebat. q̄d solūmodo est a gra spūsancti. ergo baptism⁹ iohannis gram nō cōferebat. ¶ Dixi scđo tāgitur pdicatōis ei⁹ veritas gloſa cū subdit. Et testimoniū phibuit iohānes dicēs. quia vidi spm̄ sctm̄ descendentē q̄si colūbā de celo et manentem sup eū. Angel⁹ nō descēdit i ipm sctificando. qz sctūs sanctoz erat. sed fuit ad oñdendū eum sanctū. Et dicit. manentē super eū. Chriſ. Differētia erat inter sctitatez xpi et aliozū sanctoz. Nam ipe sic est sanct⁹ q in ipo habitat plenitudo spūsancti pmāsiue z possessiue. ita q ipaz nō pt amittere. In oib aūt viatoribz n̄ ita plenarie fuit gra spiritussancti z ē q̄n possunt eā amittere nisi cōfirmēt a deo. ℞ ¶ Et dicit. tanq̄z colūbam. Sciendū q illa fuit vra colūba. Unde Aug. de agone xpiano. Sic dicim⁹ xpm verz corp⁹ habuisse. licz vera colūba fuit. non tn fuit generata naturaliter vt rute colūbaz. sed p diuinā potentiā nouiter pducta. ita spiritussctūs oculi hoim apparuisse videbat i specie colūbe sic nouiter et recenter a deo pducte. Sed aliter apparuit filius i humana natura. aliter spūssanctus in colūba. Nā filius vt dicit sctūs Tho. pte. iij. q. iij. arti. vij. assumpsit hūanitatē. spūsctūs nō assumpsit colūbam i vnitate psone. sed solū tanq̄z signum ipius. Ideo Aug⁹. ij. de trinitate dicit. q filius dei dici potuit hō rōe vni⁹. sz spūsctūs n potuit dici colūba. Aut sic de flatu et igne in q̄b spūsctūs apparuit. Subdit. Et ego nesciebam eū ¶ Sed di. tn dr Mat. iij. Ego a te debeo baptisari. Rñdet. nesciebam eum ita pfecte sicut postq̄z eum baptisaui. Uel sic. nesciebā illā autoritatē baptisandi mihi re-

77

seruatã. Sed q̃ misit me baptisare in aq̃ ille mihi dixit et reuelauit. Sup quẽ videris spiritũ sanctũ descendentẽ z manentẽ z requiescentẽ hic ẽ q̃ baptisat i spũsctõ. ℍ Itẽ nota. Nico. de lyra sup ioh̃em i isto ℣bo. manẽtem. In mãsione q̃es designat. q̃ aũt spũssanctus in aliq̃ nõ q̃escit duplici causa cõtingit Una ex peccato mortali p q̃d effugat spũssanct⁹. Sap. i. Nõ habitabit i corpe sbdito peccatis. Alia causa ex peccato veniali. p q̃d aliqua operatio spũssancti impedit. In xpo autem neq̃ mortale neq̃ veniale neq̃ originale peccatũ fuit. vnde sp super eum mansit. i. q̃euit. Alia causa. quia q̃ntum ad gratias gratis datas nõ semp adest ℣tus operandi miracla. nec pphetie virtus pphetie. xps autẽ sp habuit prãtem ad omnẽ operatiõem virtutũ z operationem gratia p. ideo sup eum mãsit. Isa. xi. Requiescit sup eum spũs dñi. q̃d intelligẽdũ est de xpo inq̃ntũ minor est pr̃e et spũsctõ. scz fm q̃ hõ. Tũc subdit. hic est q̃ baptisat i spiritusctõ. ℍ Nota duplex potestas christi attrẽdit i baptismo. Pria est essentie. scz q̃ mũdat interi⁹ aiam a peccati macla. hanc potestatẽ nulli cõmunicat. Secũda est prãs misterij. hanc ꝯmunicat fidelibꝫ. Marci vlti. Baptisantes eos in nomie pr̃is et filij z spiritussancti. Et ideo sacerdotes vt ministri secũdarij habent potestatẽ baptisandi. Sed xpus inq̃ntũ hõ est caput omniũ ministrorũ eccl'ie. vt dicit apl's. Quantũ ad ℏ habet singularẽ prãtem z excellentiã in sacramẽtis. que excellẽtia vt dicit Nico. ꝺ lyra sup Joh̃. apparet in quattuor. Primo i sacramentorũ institutõe. q̃z instituor est sol⁹ xps. sic q̃ nullus hõ nec etiã eccl'ia tota posset sacramẽta instituere. sacramẽta enĩ grãm ꝯferũt. cõferre autẽ grãm est soli⁹ dei. Et ideo qz christ⁹ est solus verus de⁹ sacramenta pt instituere.

Secõ quia ex merito siue passiõis xpi sacramenta ℣tutẽ habẽt. Ro. vi. Quicũq̃ baptisati sumus i xpo ihu i morte ipi⁹ baptisati sum⁹. ℍ Tercio qz xps pt ꝯferre effectũ baptismi sine sacramẽto. q̃d ẽ soli⁹ dei. Quarto qz aliq̃ type baptismus ꝯferebat ad inuocatõnez nois xpi. licz eni mõ nõ fiat. Nec enĩ christ⁹ nulli hoĩm ꝯmunicauit ne aliqs i noie Petri vl' alicui⁹ sancti baptisaret ne fierz scisma i ecclesia. z baptisati ponerẽt spem in illis i q̃rum noie baptisati essent. Spũs ꝑ sctũs mansit sup christũ q̃ solus interius sui ℣tute mundat baptisando p grãm. Tũc subdit. Et ego vidi. s. oculo interiori. z testimoniũ ꝓhibui. qz hic est filius dei. ℍ Nota iteruz duplex est baptism⁹. s. sacramentalis et spũalis Sacramẽtalis baptismus mũdat puulos ab alieno pctõ. s. originali. adultos ab originali z actuali ℣tute passiõis xpi. z tollit oẽz pnã culpe quã hõ a seipo ꝯtraxit. vl' ab alio ipsita sibi. q̃ saltẽ retardat z impedit a patria. Dico primo pnã culpe: ppter irregularitatẽ bigamie. q̃ nõ pcedit a culpa. vt patz di. xcv. ℍ Si q̃s viduã. Baptismus licz tollat culpam nõ tñ pnã homicidij. vt patz di. iij. si quis. Dixi quã hõ a seipo ꝯtraxit vl' ab alio impsita. vt pnitẽtia. Et dixi q̃ retardat propter pnã corpalẽ. s. vt fames sitis. q̃ nõ retardat sed pmouet. ℍ Sed di. si baptism⁹ tollat omnẽ pnã. tũc aliqꝺ peccatũ manebit impunitũ. qꝺ est ꝺ Aug. Nullũ malũ impunitũ. Rñdet sctus Tho. sup. iij. Mala eoz q̃ baptisant nõ manent impunita. qz puniunt pena insufficiẽti i seipis p ꝯtritõem vl' attritõz vt in adultis. Sufficienti aũt pena in capite p passionẽ xpi. qz p baptismũ hõ incorpatur christo. z fit membz xpi. Et iõ pena quã xps sustinuit reputat ei in satisfactiõez. Ro. vi. Quicũq̃ baptisati sum⁹ i xpo ihu i morte ipi⁹ baptisati sum⁹. ꝯsepulti ei sumus zc.

Secꝺo eni est baptismus spũal'. s. flaminis. vt ex vera ꝯritõe cordis et effluẽtia lachrimarũ habet vim regenerativã. s. in spũ ꝯritiõis z aqua lachrimaz. De quo ps. lxxij. Lõtribulasti capita draconis in aquis. Ber. Qꝺ i nobis minus ẽ i vnda lachrimaz et afflictione pnaz. ipe de⁹ supplet suis pnis. Ille baptismus noster spũalis figurat i corpali baptismo xpi. Aug. i lib. de doctrina christiana Ois xpi actio nra ẽ instructio. Et apl's ad Ro. xv. Quecunq̃ scpta sunt ad nraz doctrinam scripta sunt. ℍ Igit̃ q̃ttuor scripta sunt de baptismo xpi. Primũ ẽ q̃ ioh̃es tenuit rpm i manibꝫ. Spũal'. Joh̃es interpatur gra vl' in q̃ est gra dei. qz gra tenet in manu pnitentẽ ne recidiuet. De quo sctus Tho. lib. iij. ꝺ gentiles. c. lv. Indiget hõ diuine gre auxilio vt pseuceret in bono. De quo etiã. i. Pe. vlti. Deus ois gre q̃ vocauit nos in eternam gl'iam suã. ipe pficiet. ꝯfirmabit solidabitq̃z. Sed ne peccatoz iã pnitẽs in pstinũ opus redeat. z ne sic fieret nouissim⁹ error peior priore. Marci vlti. Et ne assimilaret bruto. puer. xxvi. Canis reuersus ad vomitũ. sic q̃ reiterat stulticiã suaz. Ergo reqrit ad sacramentũ baptismi Johannes. id ẽ gr̃ia dei. que tenet hominem ne recidiuat. ad

Tytũ.ij. Apparuit gr̃a dei erudiens nos vt abnegãtes omnẽ ip̃ietatẽ ꝛ secl'aria ꝛsideria ¶ Scdo legim⁹ colũbã ꝛscẽdentẽ q̃ mãsit sup eũ. Colũba habz gemitũ p cãtu. ꝛ signi/ficat spm̃ pmouẽtẽ ad gemitũ p cõmissione pctõrum ꝛ ꝛfectuũ cõsideratõe. ad Ro. viij Ipe spũs postulat p nobis gemitib⁹ inenar rabilib⁹. Nam ad ver̃ pnitentẽ req̃rit gemi tus ꝛ dolor. Aug. de penitẽtia. Uere pnitens semp doleat et de dolore gaudeat. ꝛ se nõ sem per doluisse doleat. dicẽdo cũ ps. xxxvij. Do/lor me⁹ in ꝺspectu meo semp. ¶ Tercio vox p̃ris audita ẽ. Hic est fili⁹ me⁹ dilect⁹. Hoc cõtingit ꝑm apl'm Ro. viij. cũ ipe. s. phybet te/stimoniũ spũi nr̃o q̃ sum⁹ filij dei. Hoc fit q̃n̄ postposito om̃i timore ꝛ horrore picl'or i de/uotõe nr̃a nõ vt iratũ sed piũ et benignum ꝛ dulcẽ p̃rem adoram⁹. De q̃ deuotõne Rom̃. viij. Accepistis spm̃ adoptõis filior̃ dei in q̃ clamam⁹ abba p̃r. Et sic nr̃a deuotio se ha/bet ad deũ nõ vt ad dñm. nõ vt ad iudicem sed vt ad piũ p̃rez. In eadẽ ei attestatõe stat vt simus filij dei cũ sumus deuoti ad deum. Quarto legimus celũ se aperiẽs. p qõ dr̃ signi q̃ in spũ baptisatur illi celũ ꝓaciter aperietur cũ de ꝓ exilio euolauerit. Cum legit Act. x. Uidit petrus celũ aptũ. ꝛ linthеũ quattuor litijs summitti añ eũ. i q̃ erãt oia q̃drupedia scz serpentina et volatilia celi. Et vox facta ẽ dicẽs. Surge petre occide et mãduca. Nã p verã pnitentiã oia imũda q̃ aĩaz maculãt ꝛ i linthеo ꝺscientie apparuerũt illa occidũt p ꝺtritiõem et p verã penitentiã ꝛ recipiunt in celũ. Chrisost. Openitẽtia auro rutilantior. sole splẽdidior. q̃d õ te dicã. q̃d te referaz. oia ligata soluis. ꝺtritũ saluas. immũdũ mũ das. tristẽ exhilaras. paduz apis. ad vitaz eternã reuocas. Mat. iij. Pniaz agite ꝛc̃.

Sermo xliij. Ad idem.

Go a te debeo

Go a te debeo baptisari. ꝛ tu venis ad me. Mat. iij. ꝛ legit hodierno die p euãgeli/cali officio. ¶ In summa euãgelij duo innu unt. Prio vigorosum exẽplũ nr̃e hũilitatis. Scdo generosum testimoniũ eterne ꝓitat. Primũ ibi. venit ihs ad iohãnẽ. Scdz ibi. ecce apti sunt celi. De ꝑmo dicit. In illo tẽ/pore. s. cũ iohãnes baptisaret hoies i iordane ad se veniẽtes venit ihs inter alios hoies cũ tñ baptismo nõ egeret. qz ver⁹ de⁹ ꝛ alios sal uare venerat. Mat. i. Ipe saluũ faciet pplm suũ a pcatis eor̃. a galilea. i. a nazareth vbi latuerat. q̃ situata erat in galilea ad iordanẽ q̃ est fluui⁹. ꝛ orit ad radicẽ lybani montis et duob⁹ fontibus ior̃ ꝛ dan. In q̃ fluuio dicit Aug. in ꝑmone de epiphania dñi facta sunt multa mirabilia. M ¶ Primo legit ꝑs exij. Jordanis conuersus est retrorsum. Dicit mgr̃ in glo. sup ps. ad lr̃am. Factũ est cũ filij isr̃l exierũt de egypto. tunc supiores aq̃ iordanis fluxer̃t retrorsũ. i. inclinationes seu male passiões superior̃ pt̃ rõis mitigãt i baptismo Item helyas in iordane fecit diuisionẽ aq̃/rũ. tulit palliũ et ũoluit illud. et pcussit aq̃s iordanis. et diuise sunt in duas ptes. ꝛ sicco pede trãsierũt helyas et helyse⁹. iij. Regũ. ij. Et sic nunc i baptismate fit separatio pctõrũ ab hoĩe. Et ad hunc fluuiũ venit ihs ad io/hãnem. dñs ad pugnũ. rex ad militẽ. impator ad scutiferũ. sol ad luciferũ. Sed quare. vt baptisaret ab eo. maior a minore. vt nullus dedignaret minorẽ se M ¶ Sz di. tñ xps nõ idiguit baptisari cũ ñ hr̃et p̃rez. q̃re ḡ vo luit baptisari. Rñdz san. Tho. pte. iij. q. xxx ix. ar. i. Primo vt aquas mũdaret. De quo Amb. sup Lu. Baptisatus ẽ ihs nõ mũda/ri volẽs. sz vt nobis flumia mũdaret. Se cũdo vt legẽ quã instituerat impleret. De q̃ Aug⁹ i ꝑmõe de epiphania. Voluit facere qõ faciẽdũ oĩb⁹ imp̃auit. Hoc ẽ qõ hr̃ in canõe de ꝺstitutõib⁹. c. cũ oẽs. Quicq̃d iuris i alter̃ q̃s statuit. eoipo ꝺ se vti deberet. debz enĩ legi parere quã ipe tulerat. Et ꝑ est ꝺ aliq̃s. de q̃/bus Mat. xxiij. Alligãt onera gr̃uia i hume rũ hoĩm. ꝛ mĩmo digito nõ attingũt. sz ihs nõ sic. Jdeo scribit Actuũ. i. Cepit ihs face re ꝛ docere. Et sctũs Tho. Nõ solũ debebat implere ea que sunt legis veteris. sz etiã que nouelegis inchoare. ¶ Tercio baptismo io hannis baptisari voluit. dicit Hiero. vt ba ptismũ iohis approbaret. ¶ Quarto vt nẽo quantumcunq̃ sctũs baptismi gr̃am supfluaz iudicaret. ¶ Quinto vt mysteriũ sctẽ trinita tis reluceret. Jdeo Chrisost. in omel. Quia licz baptismus iohãnis erat penitẽtie. ne aliq̃s estimaret q̃ christ⁹ venisset ea ratõne ad ior danem ꝓpter penitentiã. Jdeo iohãnes di/cit. ego a te debeo baptisari qz sanctior ꝛ forti or ꝛ maior me es. ꝛ tu venis ad me q̃ñ idiget. q. d. ego a te õdeo iustificari vt efficiar celo di gnus. ꝛ oĩs hoies debẽt mũdari p te. sz tu ve nis ad me. O ¶ Sz di. tñ in vtero ma tris fuit sctificat⁹. ꝛ ab origiali mũdat⁹. quõ dixit. Ego a te debeo baptisari. Rñdet sctus

Tho. in. iiij. dis. ij. Dis hō nō baptisat⁹ tenet ab baptismū si pt baptisari. vt hr̄ i canōe ꝛ pbro nō baptisato. ꝛ.c. aplica. ꝛ.c. veniēs. etiā q̄ sunt sctificati i vtero. Prio ppt obedientie sbiectiōem. qz dicit generale pceptum Mar. vlti. Eūtes baptisate oēs gētes. Secundo ppter caracterē. dicit san. Tho. Caracter ē signū sacramētale a deo impssum anie. qz ascribit nos familie xpi. qz baptism⁹ hz efficaciā a morte xpi q̄ nomiamur ppl⁹ dei. Tercio ppt conformitatē passiōis xpi. qz baptismus vt sup̄ Ro. vi. Quicūq; baptisati sumus in xpo ihu. id ē. i institutōne xpi ihu in morte ipi⁹ baptisati sumus. nā xps instituit ꝺbo et facto. ꝺbo cū dixit Joh̄ iij. Nisi q̄s renatus fuerit ex aq̄ et spūsctō ꝛc. Et facto. cū baptizare cepit. Cōfirmauit etiā ꝺbo cū i die ascēsiōis dixit Mar. vl. Ite baptizate oēs gētes. Facto cū d latere ei⁹ exiuit sanguis et aq̄. Et sic baptizati sum⁹ i xpo ihu. i. i institutōe ꝛ confirmatōe ihu xpi. Dic enī mgr̄ lib. iiij di. iij. Sacerdos baptizat exteri⁹. xps ꝺo interius. q̄ tollit pcm̄ ꝛ confert gr̄az. iuxta illud Joh̄. i. Sup quē videris spm̄ sctm̄ descēdentem ꝛ manētē sup ipm̄ hic ē q̄ baptizat i spū sctō. Sz baptism⁹ hz efficaciā a morte xpi. vt dictū ē. qz mors ei⁹ ē cā purificatōis. In hui⁹ signū exiuit sanguis et aq̄ de latere ei⁹. vt dr̄ Joh̄. x. x. Sāguis i pcūm. aq̄ i lauacrū. ppter qđ ināt apl's ad Eph̄. v. Habem⁹ fiduciā in introitu sctō ꝛ in sanguine xpi. Nā fm Hugonē aquit nobis passio xpi ianuā paradisi. Idcirco Johes baptista licz sctificatus in vtero ab originali. tñ debuit baptizari a xpo. scz a pena debita originali. q̄ ē carētia visiōis dei. Mgr̄ in. iiij. di. iij. Nec circūcisio nec baptismus aperuit aditū regni celestis. sed hostia salutaris. Idcirco aīa iohānis baptiste descēdit in limbū vsq; ad passiōem ꝛ resurrectōez. De q̄ Ber̄. Liberat⁹ est p xpm. eo q̄ dixit. Dis salus nr̄a i passiōe xpi ē posita. ¶ Q, aūt eccl'ia i baptizādo gerit sil'itudinem mortis xpi ptz ex multis. Prio aī eccl'ia exorcizat. ꝛ fit orō sup baptizādū. ꝛ significat orōem quam fecit xps post cenā ante passionem in qua orauit p oib⁹ credituris. Joh̄. xvij. Rogo vt vnū sint sicut ego ꝛ tu vnū sumus. pr̄ sctifica eos in veritate. Secō introducit in eccl'iam baptizād⁹. ꝛ significat introductōem xpi i hierlm̄ post captiuatōem cū a iudice ad iudicē ducebat: ꝛ falsе accusabatur. Tercio puer denudat. ꝛ significat denudatōnem xpi loco crucifixiōis. et sup̄ vestimenta sua posuerūt sortē. Marci. xv. Quarto baptizand⁹ tenet in altro sup̄ fontē. ꝛ significat xpi exaltatōem in cruce. ꝛ acerbā corpis ꝛ aie separatōez. Et sicut tūc xps corpaliter moriebat. ꝛ sic principaliter incipit puer baptizatus tūc viuere. Jō baptism⁹ nō gerit solū sil'itudinem vere mortis xpi. sz etiā sepulture. Primo inungit i ore ad significādū q̄ fidē publice pfiteat. Scō in ꝺtice ad significādū q̄ in agendis sbtiliz̄et. Tercō int̄ scapulas vt iugum dñi suaui⁹ ab eo porteat. Quarto i pectore ad significādū q̄ de⁹ ab ipo dulci corde ametur. ¶ Scō post baptismū alba vestē induit. Spūal'r. q̄ corp⁹ sindōe mūda fuit involutū a ioseph ab arimathia. Moral'r ad significādū q̄ peccati macl'a p baptismū delet̄ ꝛ innocētia datur. ¶ Tercio ter immergitur. ad significādū triduā sepulturā. vt hr̄ in canōe de ꝺse. dis. iiij. De trina mersiōe nil verius q̄z q̄ sepulture triduane sacramēta signamus. Moral'r. q̄ fidē trinitatis pfiteat. ¶ Quarto per baptismū patrinoz custodie deputat. ad significādū q̄ corp⁹ xpi fuit munitū custodib⁹. Mat. xxvij. Ite custodite sicut scitis. Moral'r. ad significādū vt Aug⁹ dicit. ꝛ hr̄ de ꝺse. dis. iiij. Clos añ oīa patrini q̄ filios in baptismo suscepist̄ moneo vt vos cognoscatis fideiussores apud deū extitisse p illis quos de sacro fonte suscepistis. iō eos monere debetis vt castitatē custodiāt. iusticiā diligant. ꝛ charitatē añ oīa teneāt. simbolū ꝛ orōem dñicālē teneāt: ipos docete. Et hō est qđ dicit apl's. Cōsepulti sumus cū ipo in morte. Et sic patet baptismi ꝺtutē forē a passione xpi. Aug. Si passio xpi abesset nēo ad deum spem habere posset. Et ergo Johes dixit. Ego debeo a te baptizari. i. a passiōe tua. ꝛ tu vēis ad me. Rñdit ꝛ dixit ei. Sine mō id pmitte me baptizari a te. sic. s. faciēdo decet nos adimplere omnē iusticiā. i. pfectam humilitatē. ¶ Dicit enī Bozra. tres sunt gd⁹ hūilitat̄. Primus subdere se maiori. nec pferri pari. hic est incipiētiū et sufficiens. Ro. xij. Dis aīa potestatibꝰ sublimioribꝰ sbdita est. q̄ ptāti resistit ordinatōi dei resistit. qz oīs ptās a dño ē. ꝛ ad Heb. xij. hortatur nos apl's. Obedite ꝓpositis vr̄is. nam ipi vigilāt rōem reddituri p aīab⁹ vr̄is. Secūdus gd⁹ hūilitatis ē subdere se pari. nec pferri minori. ꝛ est abundans et pficientium. Tercius gradus ē subdere se maiori nec pferri alicui. ꝛ ē supabūdās et pfectorū. Et sic se xps minori se subdidit Johi i baptismate et

discipulis in lotõe pedũ. Joh. xiij. Et marie t ioseph Lu. ij. Descẽdit cũ eis t erat sbdit illis. Et hanc hũilitatẽ docuit Matth. xi. Discite a me qz mitis sum et hũil corde. Ec cli. iij. Quanto maior es hũilia te i oib t inuenies grã. Jaco. iiij. t. i. Pe. v. Deus sup bis resistit hũilib autẽ dat grã. Ber. Noli te compare maioribz nec minoribz nec alicui nec nulli. quia hoc est signũ vere hũilitatis. De quo Christ. Qui vere est hũilis indignioz se reputat alijs. Tũc dimisit eũ. i. cõsensit vt ab eo baptizaret. Primo phibuit iohãnes quasi ex reuerẽtia. Scdo ꝛsensit ꝛbis xpi ex obediẽtia. Baptizat ãt ihs ascẽdit de aqua. Dicit ascẽdit. in signũ q ꝙ se hũiliat exaltabit. Lu. xviij. Jtẽ in signũ q baptizati statim ad ꝛtutes pficiũt t ad dignitates celestes sblenant. t de carnalib fiũt spirituales. Et dicẽ de aq. qz ñ in aliq liqre q̃z in aqua pt fieri baptism. nec in vino nec i oleo neqz in medone. neqz i aq artificiali vt rosea. sz elemẽtari. Jn necessitate aũt vt dicẽ Nicola dinckelspuel pt fieri i lixiuio. qz ẽ naturaliter aqua seu sbstãtialiter. licz p cineres colorata. Sicut eni pt fieri in aqs sulphureis. qz est aqua elemẽtaris. Et non ppter aliud nisi ppter effectus baptismatis ad modũ ꝙ prietatis aque. R Pria ppetas ẽ. aq abluit sordes corpis. Et sic baptismus sordes mentis. De quo Ezech. xxxvi. Effundã sup vos aquam mũdam et mũdabimini ab oib inq̃namentis vris. Puer ab originali t actuali. ps. l. Lauabis me et sup niuẽ dealbabor. Jdeo Amb. Baptismus nõ requirit gemitũ. s. penitẽtie exteriozis sed bñ interioꝛ t ꝫ in adulto. Et hoc habet in canõe de ꝛse. di. iiij. c. fine. Sine penitẽtia sunt dona t vocatio dei. licet tollit t mũdat omnẽ culpã. nõ tñ irregularitatẽ bigamie. vt habet in cano. di. xxxiij. Si ꝙs viduã Scda ppetas aq est q extinguit ignez. Et sic aqua baptismatis extinguit ignẽ infernalẽ et confert salutẽ Marci vlti. Qui crediderit et baptizat fuerit saluus erit. Jn illo aũt q ficte accedit nõ operat remissionẽ peccatoꝛ. licz ei caracter i primit. sed incipit opari cũ fictio recedit. de ꝛse. di. iij. Tũc valere. Nec est opus reiterare baptismũ de ꝛse. di. iij. solet. T Tercia ppietas aque ẽ q refrigerat. Et sic baptism pstat refrigeriũ ꝫ ardoꝛẽ ꝛcupiscentie. De q Ro. vi. Destruit corpus peti. i. fomes peccati mitur. ps. xxxviij. Remitte mihi vt refrigerer t ampli nõ ero. s. trãto ardoꝛe succẽsus ad malum. Quarta ppetas aque est q sbmergit. sic baptismus sbmergit oez ptãtẽ diabolicã. vt hr d ꝛse. di. iiij. Pharao ẽ sbmersus cuz suis. Et significat q diabol oẽs vires amittit in aqua baptismi. ps. lxxiij. Cõtribulasti capita draconũ i aqs. i. oĩa pctã. d ꝛse. di. iij regenerãte. vbi dr. Per baptismũ omne peccatũ originale actuale t veniale remittit. qd ñ fit p alia sacramẽta. Quita ppetas ẽ q aq fructificat terrã. t sic baptismus rigat terraz cordis nri ad fructificãdũ. ps. cli. Terrã sine aqua. quasi diceret. sine aqua baptismatis nullus ẽ fructus boni opis. quia sine eo nõ ẽ sal. xv. q. i. firmissime. Firmissime tene q nullus potest salu fieri si cõtemnit baptizari S Sed diceres. à quo fuit instituꝰ baptismus iohãnis. Respondet q a deo. Joh. i. Qui misit me baptizare ille dixit mihi. super quem videris spm̃sanctũ descendentẽ ille est qui baptizat in spũ. Sed di. quod a deo instituit dicit dei et nõ hois. vt dicit baptismus christi. nõ pauli. i. Choꝛ. iij. sed ꝫ dicit baptismus iohãnis et non dei. Respõdet q Johãnes fuit minister p marie institutõnis et singularis executõis t totalis. qz deus in illo baptismo nihil faciebat qõ perIohannẽ fieret. totum eni ammistrabat. qz tm exterius lauabat. t fuit pcipuus ammistratoꝛ. Et quia deus per ipm instituit t ei officium amministrãdi cõmisit t nõ alteri. idcirco a iohãne nominat. t cessauit cessante Johãne. Sed i baptismo xpi null alter erat plenari admistratoꝛ. qz ibi fiebat interioꝛ regeneratio. ergo nõ noiat a Petro et paulo tc. sed a xpo. Jdeo iohes dixit Matt. iij. Ego baptizo vos in aqua. Glo. añ corpa lauo. q si diceret. pctã nescim soluere. Et sic baptism iohis ad figurãdũ baptismũ xpi. t ad assuescendũ ad xpi baptismũ fuit institutus. Et forma baptismi iohis fuit in noie venturi. T Sed diceres. in qua forma iohãnes pdicauit et baptizauit xpm. Rñdet Nico. dinckelspuel sup. iiij. di. xij. q xps fuit baptizatus a iohãne pfectioꝛi forma q̃z cõsueuerat habere iohãnes quãdo cõmuniter baptizauit. patet per Aug. et Bedã q dicũt ibi fuisse trinitatẽ exp̃sse. prem i voce. filium in carne. spiritũsanctũ in specie colũbe. Unde potest dici q christus fuit baptizat i forma quã nũc habet eccla. si nõ ꝫto tñ facto. Jdẽ dicit q beata virgo et oẽs apli fuerũt baptisati. De aplis habet in cano. de ꝛse. di. iij. quãdo ab hierosolymis. et c. sequẽti. t pbat

79.

p locū a maiori. qz si xps baptisari voluit. vi
dek ꝙ nullū voluit ab hac lege exemi. ¶ Sz
di. an aliqs posset baptisare seipm. Rndetur
ꝙ nō. qz inter baptisantē et baptisatū opor
tet esse distinctōem psonalē. vt habek ō bap
tismo et ei⁹ effectu. c. debitū. qz ibi ꝫhit co
gnatio spūalis baptisantis. Null⁹ autē pōt
esse pr suūpi⁹. sicut enī in corpali generatiōe
sic et in sacramentali ali⁹ est q̄ generat z ali⁹
q̄ generat. ℣. ¶ Sed di. exq̄ baptisabāt
discipli añ passionē xpi. vt dic mgr i. iij. di.
iij. ad q̄d valuit illō baptisma. Rndet Ala
nus. Habebat effectū dimittēdi culpā z cō
ferendi grām. sed nō tollēdi pnā. qz descen
debāt ad inferos. sed in passiōe dni cōsecut⁹
ē baptismus effectū totalē auferēdi culpam
z pnā et cōferendi grām. ¶ Dixi secō innui
tur generosum testimoniū eterne ꝟitatis di
cens. Et ecce celi apti sunt. Glo. Tant⁹ ful
gor circūfulsit xpm in baptismo q̄si videret
celū empireū aptū. nō ꝙ fuerat celū diuisum
sed qz videbat apin sicut tpe chorusatōis
videt fieri. Et ꝟm Bedā. fulgur iste tamdiu
durauit q̄diu pna vox audita ē. z cū ea ter
minatus ē. ℣. ¶ Sed di. an ꝓuenies fu
it celū apiri eo modo sicut dictū ē. Rndz Re
migius ꝙ sic. Celū enim videbat aptuz. ad
designandū ꝙ baptisatis in xpo aperit ianua
celestis regni. z sic erat figura. Exh ptz fatui
tas mulierū plorantiū incōsolabiliter mortē
pueroz vt infantū. Nā gliam quā sibi vel
lent filijs inuidere de quo gaudere deberent.
Et apparet q̄z reprehensibiles sunt illi pentes
quoz negligentia negligit baptism⁹. z qui
occidūt pueros crudeliores sunt lupis z ho
stibus et leonibꝫ. qui legūt alienos filios nu
triuisse. vt patet de Cyro rege psaz. quē nutri
uit lupa vt inuenit q̄dam pastoz. Ecce bru
ta cōseruant homines in vita corpali. sz pa
rentes negligunt pueros in vita spūali z eter
nali. Et hō ē ꝑmū testimoniū ꝟitatis aptio ce
li ꝛc. Secundū testimoniū est apparitio spi
ritus scti. de q̄ subdit. videūt. s. tā iohānes q̄z
ihs spiritū dei descendentē. nō per grāz. qz ab
instanti cōceptiōis fuit plenus gra spūsscti.
sed descendentē. s. in signo visibili. vt subdit.
sicut colūbā venientē sup se. id ē sedentē sup
christū. Et hoc est qđ dicit Joh. i. Manen
tem sup eū. De quo ꝓphetauit Isa. c. xi. Re
q̄escet sup eū spūs dni. Et merito spūsscts
apparuit. ad significandū ꝙ paruuli p⁹ bap
tismū et etiā adulti efficiuntur templi domi
ni. iuxta illud. i. ad Chor. iij. Templū domi
ni sanctū est qđ estis vos. O q̄z in magna re
uerentia tenebat archa testamēti in qua fuit
māna. vt dicit apls ad Hebre. ix. q̄nto ma
gis deberēt parētes ad puulos reuerentiam
habere in quibꝫ est spūssctūs. Ideo apls. i.
Chor. iij. Si qs violauerit templū dei dis
perdet illū dns. Ecce q̄z fatui sunt q̄ diu faci
unt iacere pueros sine baptismate hospitan
tes spiritū malignū. quia dicit i cathecismo
Exi maligne spūs. z cū h ponūt puerī picu
lo. quia posset mori sine sacramēto baptisma
tis sine q̄ puul' nō ēsal⁹. ℣. ¶ Sz di. vtz
fuerit ꝟa colūba. Rndet sctūs Tho. pte. iij.
q. xxxix. Non decebat ꝙ filius dei q̄ est veritas
prīs aliqua fictōe vteret sicut fantasticū est.
sed verū corpus suscepit. sic etiā spūssctūs q̄
est spūs ꝟitatis veram columbā formauit in
qua apparuit. licz non assumpsit in vnitate
persone sicut filius humanitatē. Et dictum
est ꝙ sedit sup eum. Et hoc triplici de causa.
Prima est ad significandū eū habere spiritū
sanctū plenissime. ideo totū habuit De qua
plenitudine scribit Joha. iij. Non ad men
suram dat deus spiritū. Secundo sedit. ad de
signandū ꝙ continue z frequēter dat nobis
particulariter. z aliqñ recedit a nobis. in ipso
aūt semp mānsit z nō recessit ab eo. Tercio ad
ostendendū ꝙ vox patris ipi facta est super
quo requieuit spūssanctus z nō alteri. De quo
scribit Luce. iij. Ecce vox de celis z prīs cele
stis dicens. Hic ē filius me⁹ dilectus. s. ꝓ sub
stantialis. quia de mea substantia genit⁹ nō
optatus. Et merito dilect⁹. qz oēs cause dile
ctōis fuerūt in eo ppt q̄s pr diligit filium.
℣. ¶ Primo ppter obedientiā. Exh. ij. Fa
ctus ē obediēs vsq̄ ad mortē. Secō ppter
doctrinam vl locutōem. ad Heb. i. Locutus
est nobis in filio suo. Tercio ppter sapiētiā.
ad Col. ij. Oēs thesauri sapie et scientie ei
sunt recōditi. Prouerb. x. Filius sapiēs letifi
cat prem. Quarto ppter pulcritudinis for
mā q̄ fuit in xpo. Sap. vij. Candor est lucis
eterne et speculū sine macula. i. Pe. ij. In quē
angeli desiderāt ispicere. Jō ps. xliij. Spe
ciosus forma p filijs hoim. In q̄ mihi bñ com
placui. qz nunq̄z ei displicuit. nūq̄z oculos di
uinitatis offendit. qz iōi⁹ volūtatē adimple
uit. Joh. viij. Que bñplacita sunt ei facio sp
Propter qđ dixit Joh. v. Non veni vt faci
am voluntatē meā sed ei⁹ q̄ misit me patris
℣. ¶ Sz diceres. cur vox prīs sonuit. hic ē
filius me⁹ dilectus. Respondet ad designan
dū ꝙ nos quattuoz cōsequmur in baptismo.

Primo enī discernimur a grege infideliū in caractere ⁊ noīe. Caracter enī est indelibile. qz a deo i baptismo imp̄mit aīe in signū q̄ sum⁹ de familia ei⁹. Et etiā discernimur noīe. Isa. lxv. Seruos suos vocabit alio noīe. s. vt dē nominent christianū a x̄po. Tercio nobilitamur in adoptiōem filiorū. Joh. i. Dedit eis ptātem filios dei fieri q̄ nō ex volūtate carnis nec ex volūtate viri sz ex deo nati sunt. O magna nobilitas. i. Joh. xiij. Videte qualē charitatē nobis dedit vt filij dei noīemur et simus. Un Bēr. Particip̄es nois sum⁹ ⁊ hereditatis christian⁹ sum. frater x̄pi sum. Si sum q̄d dicoz heres sum dei. coheres aūt x̄pi. Tercio diligimur affectōe. vt i collatiōe donozū. pater enī tribuit nobis potentiā ne p violentiā oppzimamur. filius sapientiā ne p fraudulentiā seducamur. spūsctūs bonitatem ne p maliuolētiā dēpuemur. i. ad Tho. x. Fidelis aūt deus q̄ nō patiē vos tēptari vltra id q̄d poteštis. sed facit cū tēptatōe p̄uentū dē. quia astat nobis. ad Rom. viij. Si deus p nobis quis cōtra nos. Quarto i baptismo efficimur placiti ⁊ accepti deo in decore virtutū. Ps̄. xliij. Concupiscit rex decorē tuum. vt impleat illud Sap̄. iij. Placita erat enī anima illius.

De sanctis Fabiano ⁊ Sebastiano
Sermo xliij

Sicut aurū i fornace p̄bauit illos. ⁊ inuēit eos dignos se. Sap̄. iij ¶ In summa ꝓboz duo innuūtur. Prio sctōzum martyz a dño p̄batō. ibi. tāq̄ aurū. Scdo ipsozū iusta inuentio. ibi. ⁊ inuenit eos dignos se. De p̄mo dicit. Tanq̄ aurū in fornace. Ubi sciendū. fornax est quadruplex in q̄ homines p̄bant aut p̄bari possunt. s. fornax miserie. culpe. gehenne. et glie ¶ Prīa fornax dē miserie. p miseriā in p̄senti intelligo q̄scūq̄ tribulatōes siue ab intra siue ab extra. innatas. illatas. p̄missas. In hāc fornacē p̄ducunt iusti. s. p patientiā. De q̄ Ecci. xxvij. Uasa figuli p̄bat fornax. ⁊ homes iustos dēptatio tribulatōis. Et hoc quasi necessario habet fieri electis in h̄ seculo. sicut legit Tho bie. xij. de thobia angelo dicēte. qz acceptus eras deo necesse fuit vt dēptatio p̄baret te. sic scīa Judith alloq̄bat sacerdotes spūsancto docta. Judith. viij. dicens. Lozda populi ad eloquiuz erigite vt memozes sint qz dēptati sunt patres nostri. vt p̄barentur in tribulatōnib⁹ varijs. ⁊ subdit. Oēs q̄ placuerunt deo p̄ multas trāsierūt tribulatōes. Illi aūt q̄ dēptatōes nō susceperūt cū timore dei. ⁊ impatientiā suā et improperiū murmurationis siue cōtra dn̄m ptulerūt exterminati sunt.

Secūda fornax est culpe. in hac fornace aliq̄ ardent igne cōcupiscētie. aliq̄ ardore auaricie. aliq̄ superbie. ꝑ tuacie et vane glie. In hac fornace p̄rijt genus hūanū quasi in toto dēpore diluuij. Gen. vij. ⁊ sodomite Gen. xix. Jtē pharao cū exercitu suo Exo. xiiij ¶ Tercia fornax est gehēne. de qua Mat. xiij. Qui faciūt iniq̄tatē mittent in caminū ignis. ibi erit fletus et stridoz dentiuz. Ps̄. xx. Ponet eos vt clibanū ignis. Jbi ardebūt hi q̄ i vicijs arescūt ⁊ sine penitētia decessērt. De q̄ Deut. xxxij. Ignis accēsus est in furoze meo. et ardebit vsq̄ ad inferni nouissima. h̄ est in eternū. Isa. vlti. Ignis eoz nō extinguet. Jbi reprobi p̄bati sunt et p̄babant ⁊ p̄babūt vsq̄ in sempiternū. Quarta fornax est glie. De q̄ Isa. xxxi. Cui⁹ ignis in syon. ⁊ camin⁹ i hierusalem. De quo ad Gal. iij. Illa q̄ sursum est hierl'm est mater nr̄a. Fornax illa figurata est Dan̄. iij. p fornacē in qua positi fuerūt tres pueri. q̄ fuit accēsa nimis. et ambulabant in ea Sidrach. misach et abdenago in medio flāme bn̄dicentes deū ⁊ laudātes. nō nocuit eis flāma sz pot⁹ refrigerabat eos Sic bn̄ fornax siue camin⁹ dicit in hierl'm. cui⁹ ignis charitas est. Existētes i ea nō aliō faciūt q̄s vt deū iceſſanter laudēt. In hāc fornacē veniūt q̄ hic in fornace tribulatōis p⁹ p̄bati sunt. ita q̄ in eis impletur illd̄ p̄s. lxv. Quoniā p̄basti nos deus. igne nos examinasti sicut examinat argentū. Et iterū p̄s. codē. Transiuim⁹ p ignem et aquā et eduxisti nos in refrigeriū. Sic sancta Sara dixit Thobie. iij. Hoc aūt p̄certo habz omīs q̄ colit te. qz vita ei⁹ si in p̄batōe fuerit cozonabit. Sic sancti martyres p̄bati sunt. vt dicit thema. Tanq̄ aurum p̄bauit illos. dicit p̄cipue. tanq̄ aurū. ¶ Ubi sciendum sancti martyres hic auro compantur. ⁊ h̄ ꝓpter q̄ttuoz. Primo qz i igne aur̄ p̄bat. ⁊ sic pctōr i martyrio. Thob. iij. In tpe tribulatiōis peccata dimittis. Unde sicut baptismus fluminis omnia crimina hois lauat. sic baptism⁹ sanguinis. de conse. dist. iij. baptismi. Baptismum dico vicē supplere passionuz. Idcirco dicit Leo papa. et habet in canōe. xxij. q. viij. Omni timore ⁊ terroze, postposito si q̄s p

veritate fidei mozit celeste regnū consequit. Hoc ipm de fortibꝫ tribulatōibꝫ patiēter toleratis intelligere possum⁹. Unde dr̄s Job eiusdē. xxiij. c. dic. Probauit me q̄si aur̄ qđ p ignem trās̄it. Exustiōe enī tribulatōis r sb trahunt vicia et augent merita iustis. sz nō sumunt. qz in igne tribulatōis rubiginē. i. pctā dimittūt. Sc̄do aurū ē ductile. qz sb malleo dilatat. Sic gr̄a dei p patiētiā creuit i martyribꝫ. Figurat Exo. i. Quāto magꝫ op p̄mebat eos pharao tāto pl⁹ mltiplicabantur r crescebāt. Et sic scti martires i gr̄a. qua propter dicit apls. ij. Chor. xij. Libēter gloriabor i infirmitatibꝫ meis. vt habitet i me ꝟt⁹ xp̄i. ppt̄ qđ placco mihi i infirmitatibꝫ meis r tumeliꝫs i necessitatibꝫ r psecutōibus i angustiꝫs p xp̄o. p. s. iij. In tribulatōe dilatasti mihi. Hoz faber ē xp̄us. mallei psecutores. inc⁹ corp⁹ martyrū. aur̄ aīa eorum Sic igit ecō trario q̄ in tribulatōe patiētiaz nō hz. nec i gr̄a dilatat aur̄ nō ē. Sicut fistula eris q̄ vacua ē et pcussa sonat. sic vacuū a gr̄tia se oñdit q̄ i psecutōibꝫ impatiēs ē Greg. Nemo murmurās regnū dei accipit.

Tercio martyres sct̄ auro ꝟpant. qz ipsuz habz colorē magis decoz inter cetera metalla. Et sic inter ceteros sctōs martyres habēt signū magis decoz martyrū. s. aureolā. Unde canit de ipis eccl̄ia. Nā rubro fluido sanguie laureis ditant bñ fulgidis. sic dr̄ de eis illō Apoc. vij. Hi sunt q̄ venerūt ex magna tribulatōe et lauerūt stolas suas. r dealbauerūt eas in sanguie agni. Et sic in ipis magis resplēdebit sol iusticie. ita vt ꝟificat i eis illō i. Mach. vi. Refulsit sol i clipeos aureos. r resplēdebāt montes ab eis sicut lāpades ignis. qz q̄ se magis cōformes fecerūt xp̄o per mozū imitatōem. magis etiā sūles erūt ei in gl̄ia.

Quarto aur̄ inter oia metalla ē pciosissimū. r sic martyres inter ceteros sctōs maioris charitatis se ostendūt cū p fide xp̄i etiā se mozti exposuerūt. sicut dicit sanctus Tho. Non est maiꝰ signū charitatis pfecte q̄z mozi p xp̄i noie. Et sic dicit idem doctor i ij. q. xxiij. Ad perfectuz martyriū requirit q̄ aliqs subeat mozt̄ p̄ xp̄i noie. Nec ꝓpe dicit martyr qui p sola tolerātia carceris vel alia tribulatōne pati forte nisi moz ex his sequeret. Et subdit ibidē arti. v. Martyres dicūtur testes. quia corporalibꝫ suis passiōibus vsq̄z ad mozt̄ testimoniū phibēt veritati. nō cuicūq̄z sed ꝟitati fidei. Et sic cuuslibet martyrij causa est fidei ꝟitas. Jō oim virtutū operā fm q̄ referunt in deū sunt q̄dā ptestatōes fidei p quā innotescit q̄ de⁹ hmōi opera a nobis requirit. r nos pro eis remunerat. et fm hoc possunt eē martyrij causa. Un̄ martyriū iohānis baptiste in eccl̄ia celebrat qui nō pro fidei cōfessione sed reprehensione adulterij mozt̄ sustinuit. Et sic nō solū martyr dicit qui patitur p fidei confessiōe q̄ fit per verba. sed etiā qui patit p quocunq̄z opere bono faciēdo vl̄ peccato euitādo ppt̄ xp̄m. quia hoc totū pertinet ad fidei ptestationem Nō ergo est anima aurū nisi p charitatem. Et hanc scti martyres. s. Fabianus r Sebastianus et Uincenti⁹ habuerūt. r i ea vsq̄z ad finē fortiter pseuerauerūt. Jō merito d̄ eis dicit. Tanq̄z aur̄ in fornace pbauit illos dominus. r inuenit eos dignos se. fm qđ i primo concluditur.

De sancta Agnete
Sermo xlv

Bi matrimonio iungit virginē suā bñ facit. q̄ nō iūgit melius facit. i. ad Chor. vij.

In summa ꝟbor duo innuunt. Primo apls statū matrimonialē ꝓmēdat. ibi. q̄ mr̄imonio. Sc̄do statū virginalem mr̄imonio pfert. ibi. q̄ nō iungit meli⁹ facit. De primo dicit. Qui mr̄imonio ꝟgines suā iungit bñ facit.

Pro q̄ sciendū. duplex ē matrimoniū. s. spūale et corpale. De corpali matrimonio hic loquit apls qđ celebrat iter vrē et virū. r illō ē bonū si rite seruat. Unde. i. Chor. vij. Si nupserit ꝟgo nō peccauit. rite rū. Meli⁹ ē nubere q̄z vri. i. pua occupiscētia vinci. Et dignitas hui⁹ mr̄imoniū i multis oñdit. vt ptz sup̄ de mr̄imonio i fm̄ō de tpe q̄ incipit. Nuptie facte sunt rē. Huic statui iest sabbatho. vt ptz p apl'm. i. Thim. ij. Saluabit mlier p generatōem filiorū. Dicit secūdo pfert statū virginalē dicēs. q̄ nō iungit meli⁹ facit. qz stat⁹ dignior ē q̄ ad castitatē. De quo Beda. Bona ē castitas mr̄imonial' melioz vidual'. sed optima virginalis. Nec solū i castitate sed i plurib⁹ aliis stat⁹ ꝟginal' mr̄imonialē pcellit.

Prio pcellit eū in dignitate. De quo Damas. lxiij. Quāto angelus hoie ē supioz tanto virginitas nuptiis honorabilioz. Et dicit ibidem ca. xviij Quis celos clausit. qs mortuos suscitauit. quis iordanem intercidit. nonne virgo Delyas. nonne tres pueri virginitate potiores

ligne effecti sunt. Nõne danielis corpi ẏginitatẽ diligentis feraꝝ feroces dẽtes nequeũt infigi. hec ille. Ideo i collatiõibꝫ patꝝ dicit. Maior ẽ ẏtus ẏginitatẽ tenere qꝫ dmões expellere. Eccli. xxvi. Nõ ẽ digna põderatio ꝛtinentis aĩe. Sicut ğ aquila int volucres. lucifer inter stellas. gemma inter lapides. sic pcellit mrimoniũ virginitas. De q̃ Augus. O fulgida virginitas. gẽma ẏtutũ. germana angelorꝝ. lãpas ecclĩaꝝ. lux aĩaꝝ. Albꝰ sup. iij. sentẽtiaꝝ. Nihil dignꝰ poterit castitati ẏginali ꝛpari Propter qõ dicit Ambꝝ. t habet. xxxij. q. i. integritas. vbi dr. Virgitas suaderi pt. impari nõ pt. i. Cho. vij. De virginibꝫ pceptũ dñi nõ habeo. ꝛsilium autem do. Obꝫ dicit Hiero. t hr in canõe. xxxiij. q. v. Tũc saluabit mlier si illos genuerit filios q̃ virgines pmanserint. qõ ipa pdidit acq̃rit in liberis. Scõo statꝰ virgial pcellit mrimoniũ in puritate. De q̃ miratur Salomon Sap. xiij. O qꝫ pulcra ẽ casta generatio cũ charitate. Ambro. in lib. de ẏginitate. Pulcritudinẽ qs pt existimare maiorez decore ẏginitatis. q̃ amat a rege. pbat a iudice. dedicat a dño. Nã est qsi statꝰ angelicus. De quo Chrys. sup Matth. Licz oẽs virtutes sint res angelice. specialiter tn castitas angelica ẏtus est. p hãc enĩ singulariter hoies angelis similant. De q̃ Hiero. Viuere i carne pter carnẽ plꝰ est vita angelica qꝫ hũana. angeli sine carne viuũt. ẏgines in carne triũphant. Ideo Apoca. xiiij. Virgines sunt et sequunt agnũ quocũqꝫ ierit. Sup quo dicit Aug. Dñm sequi est integritatẽ mẽtis t corporis seruare. Et hmõi puritas nõ est i matrimonio. Nũc ğ in hac vita hoc habent ẏgines qõ ꝛiugati habebũt i futura. Matt. xxij. Nõ nubent neq̃ nubent. sz erũt sic̃ angeli dei. Et licz cõiugati nõ mortaliter peccent. tn difficulter carẽt venali ppter ardorẽ concupiscẽtie. Et licet cõiugati deo possunt seruire mũdo corde. tn nõ mũdo corpe. Et sic dicit Apoca. xiij. Qui nõ coinq̃nauerũt vestimẽta sua ambulabũt mecũ in albis. Sic pcedũt ẏgines scõs martyres. intellige q̃ virgitatẽ nõ habuerãt. vl in virginitate nõ dcesserũt. Et pcedent omnes alios corruptos. qz statꝰ eoꝝ est dignꝰ. ppter hꝫ etiã nudo capite incedunt. qz nihil verecundũ fecerũt. Jõ cõpetit ipis illõ. i. ad Thes. v. Deꝰ pacis sctificet vos p oĩa. vt integer spũs vr et aĩa et corpus sine querela in aduentu dñi nri seruet. Nã integritas spũs ad rõnem ptinet cũ rõ subdit soli deo t nullo errore corrumpit. Integritas autẽ aĩe ptinet ad salutẽ qñ rõi subdit t nulla delectatiõe illicita corrumpit. Integritas ẏo corpis ad gl'iam cũ oĩa mẽbra corpis immaculata ꝛseruatur. De quo Hiero. Ad veraz castitatẽ ẏginalẽ requirit castitas mẽtis et corporis. vt hõ sit castꝰ tactu visu et affectu. Ore. Intueri nõ licet qõ nõ licet ꝛcupisci. Et si nõ intueri. multo magis nõ tangere. Tercio status ẏginalis pfert mrimoniali i libtate. qz ille statꝰ ẽ ad seruiẽdũ deo liberior. De q̃. i. Cho. vij. Virgo cogitet q̃ dñi sunt: vt sit sctã corpe et spũ. nupta ẏo quõ placeat viro suo. Virgo pt orare. ieiunare. eleosinã dare si ne omni impedimento. sz mlier i mrimonio nõ sine licẽtia viri. nisi haberet parafernalia vel esset lucrosa. vt dicit sctus Tho. ij. ij. de elemosina. Sic etiã dicit. i. Cho. vij. Mulier sui corpis potestatẽ nõ habz sed vir. Et sic ꝛiugata turbat corpe et spiritu. spiritu in timore mariti. ad Ephe. v. Mulier timeat virũ. Corpe turbat parturiẽdo fructus t nutriẽdo. t multa incõmoda a viro audiendo. Virgo ẏo nihil hmõi tribulatõnis habet. nec timet verberari. nec dure alloqui. t sic de alijs. Ex hoc itez pcellit virginalis castitas mrimoniũ. Quarto pcellit statꝰ ẏginalis matrimoniũ in sponsi venerabilitate. quia sponsus eoꝝ venerabilior est. qz xps dñs. de q̃ apls. ij. ad Cho. xi. Desponsi vos vni viro ẏginẽ castã exhibere xpo. Ille ẽ pmo speciosissimus. ps. xliij. Speciosus forma pre filijs hoim. Numerũ qz dr Sap. vij. Splendor est lucis eterne et speculuz sine macula. Hebre. i. Splẽdor gl'ie est t figura substantie patris. i. Pe. ij. In quẽ desiderãt angeli ꝓspicere. In eius aspectu stat vita etna. Joh. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscãt te solũ vez deũ t quẽ misisti ihm christũ. Secundo est eloquentissimus. quia aduocatus nr. i. Joh. ij. Aduocatũ habemus apud deũ patrẽ qui est ꝓpiciatio ꝓ peccatis nris. Tercio scientissimus et sapientissimus. qz ad Col'. ij. dicit. Omnes thesauri sapiẽtie t sciẽtie dei in eo sunt recõditi. Quarto est ditissimꝰ. qz ipius sunt celi et terra. ps. xxiij. Dñi est terra tc. Et diuitie ipius nõ ꝺcrescũt. Quisto ẽ fortissimus. ad Heb. i. Portãs oĩa verbo ẏtutis sue. Et Job. ix. Si fortitudo quereretur robustissimus est. De seipo dicit Mat. vl. Data est mihi oĩs ptãs in celo et in terra. Sexto est immortalis et eternus. Psal. ci. Tu autem in eternũ ꝑmanes: et memoriale

81.

tuū a generatōe in generatōez. Septīo ipe est hūilis. nō spernit aliquē vel aliquā q̄ ipm in sponsum eligit. ⁊ se ipi p fidem ⁊ charitatē desponsat. ¶ Quīto p̄cellit stat⁹ virginalis matrimoniū ī p̄mij quātitate. qz singularit̄ coronabunt̄. Sap. iiij. O q̄z pulcra est casta generatio cū charitate imppetuū coronata triūphat. ⁊ Sap. iij. Que nesciuit thoꝝ ī delicto habebit fructū in respectōe aīaꝝ sctārū. Deus oēs respicit in remunerādo. tn̄ ꝟgibꝫ centesimū fructū assignauit. Insup additur eis corona perfecti decoris. s. aureola ⁊ est p̄miū accidētale Dic̄ san. Tho. sup. iiij. sniaꝝ Aureola dat̄ rōe pugne. modo virginū pugna est magna. sicut dicit Aug⁹. Inter omnia christianorū certamina duriora sunt castitatis p̄lia. vbi quotidiana pugna et rara victoria. H ¶ Ubi clarius sciendū. duplex est p̄miū beatoꝝ. scz essentiale ⁊ accidentale. Essentiale est sine quo hō non est btūs. vt clara visio essentie diuine. Sed accidētale p̄miū est quoddā accidentale supadditū sine quo essentialiter q̄s beatus esse p̄t. sicut decor ꝟginitatis quem mlti sancti nō habuerūt. I ¶ Et nota. tres sunt pugne. s. cōtra mundū. carnem et diabolū. q̄ cuilibet cōueniūt. in q̄bus tres aureole sumūt̄. ⁊ debentur his q̄ obtinēt pfectā victoriā Unde ī pugna cōtra mundū illa est victoria p̄cipua q̄ resistit̄ in psecutōibꝫ vsq̄ ad mortē p christo Sic merent̄ aureolā martyres. q̄ mundū pfecte vicerūt. In pugna cōtra carnē victoriā illi obtinēt potissimā q̄ delectatōibꝫ venereis q̄ sunt p̄cipue in hoc genere omino ppt̄ christum resistūt. ⁊ sic ꝟgitati debet̄ aureola. In pugna vero cōtra diabolū illa ē p̄cipua ⁊ p̄uilegiata victoria cū aliq̄s hostē nō solū a se sed etiā ab alijs remouet. qd̄ fit p doctrinaz ⁊ p̄dicatōem. Et ideo doctoribꝫ et p̄dicatoribus debet̄ aureola. Et sic habem⁹ tres victorias p̄uilegiatas q̄b⁹ corrn̄dent tres aureole. i. tria accidētalia p̄mia p̄uilegiata. ¶ K Tercio notādū q̄ p aureolā intelligit̄ p̄miū accidētale ⁊ gaudiū eiusdē. sic ex gaudio essentialis p̄mij redūdat ī corpus q̄dā decor ⁊ glia corpis. ita ex gaudio aureole resultat aliq̄s decor in anima. Et vt sic aureola ē p̄ricipaliter gaudiū spūale ī mēte pueniēs ex ope p̄cellēti et p̄uilegiato. ⁊ p quādam redūdantiā etiā refulget in carne. Et sic patz quō aureola ē p̄miū aīe supadditū ¶ Quarto nota s̄m q̄ dr̄ in descriptōibꝫ aureole. q̄ debet̄ operibus pfectōis q̄ illa sunt que nos maxime cōformāt christo. Christ⁹ enī fuit martyr s̄m q̄ passionē suā ī mūdo sustinuit. Ipe fuit ꝟgo inq̄ztum virgitatem ī corpore s̄uauit ppetue Et fuit doctor s̄m q̄ ꝟitatē quā a patre accepit ī mūdo manifestauit. Qui g̃ psecutōnez patit̄ vsq̄ ad mortē. aut virgitatē ppter deuz retinet. aut p doctrine ꝟitatē nō solū a se sed etiā ab alijs hostem expugnat. ille maxime xp̄o ɔformat̄ s̄m victoriā pfectaz ¶ L. Quinto nota. differētia est inter aureā. palmam. aureolā et fructū. Aurea ē p̄miū eēntiale qd̄ corrn̄det radici charitatis. Et p h̄ hō efficit̄ pticeps diuitatis. ⁊ p ɔseq̄ns regie potestatis. cui ppter dignitatē regiā debet̄ corona aurea. Aureola ē diminutiuū ab aurea. et idē est qd̄ pua corona posita sup aureā. i. premiū accidētale essentiali supadditū. Et corrn̄det operi excellen[illegible] ⁊ p̄uilegiato. s. victorie martyrū. ꝟginū ⁊ p̄[illegible]toꝝ. Palma ē p̄miū accidētale qd̄ nec radici charitatis nec operi aut victorie debet̄ sz volūtati. Tale p̄miū habuit btūs martinus eo q̄ martyriū desiderauit licz nō sustinuit. De q̄ canit eccl'ia. O beatissima aīa quā ⁊ si gladi⁹ psecutoris nō abstulit. tn̄ palmā martyrij nō amisit. Fructus ꝟo ē qd̄dā p̄miū qd̄ debet̄ hoibꝫ ex eo q̄ a carnali vita ī spūalē trāseunt ex semīe verbi dei Et illi vite spūali fruct⁹ corrn̄det q̄ hominē p̄cipue a carnis subiectōne liberat M Hoc facit ɔtinentia q̄ hō cōtinet se ab actibus luxurie seu incōtinentie. qz p retractōes ⁊ restrictōes venereoꝝ caro aīe subdit̄. ⁊ ī vita spūali ɔstituit̄. Sz p delectatiōes venereas anīa p̄cipue carni subdit̄. ita vt ī actu carnali s̄m Hiero. nec spūs pphetie corpa tangat pphetaꝝ. nec ī illa delectatiōe ē possibile aliq̄d intelligere. vt dic̄ Arist. i. ethicoꝝ. Et iō ɔtinentie magis corrn̄det p̄miū illd̄ qd̄ ē fruct⁹ q̄z alteri ꝟtuti. Et sic diūsis merit̄ diuersa corrn̄dent p̄mia. Sic virginitati correspondet aurea s̄m q̄ ppter deū seruat̄ imperio charitatis. Aureola s̄m q̄ ē op⁹ pfectionis habēs rōem victorie excellētis. fructus vero per continentiā. Sic finaliter ꝟginitas matrimoniū p̄cellit in p̄mij quantitate. Et hoc premiū adepta est beata Agnes. vt patet in eius legenda.

Sermo xlvi. Ad idem

Habētes donatōes s̄m gr̄am que data ē nobis differentes. ad Ro. xij. et lectum

Sermo XLVI

est in dñica in epl'ari officio. et applicat ad honorē sancte Agnetis in sermone hodierno. ¶ In summa epla duo innuunt. Prio ponit grām diuersitatē. ibi. habētes donationes. Scdo subiūgit eam cōmūicabilitatem. ibi. q̄ tribuit in simplicitate. ¶ De ꝓmo dic. Fratres habentes donatões sm grām. Dic sm grām. q̄ nihil habemus boni a nobis. ij. Thor. iij. Nō sumus sufficientes cogitare aliq̄d a nobis tanq̄ ex nobis. sed sufficientia nostra ex deo est. Jaco. i. Omne datū optimum et omne donū pfectū desursum est descēdens a patre luminū. Dyonisi⁹. Nihil bonū ē nisi a deo qui essentialiter bonus ē. Et dicit differentes. quia omnes fideles sunt vnū corp⁹ mysticū qđ est eccl'ia. que est cōgregatio fidelium. sicut reducit Cypr'ianus papa. et ponitur. xxiij. q. i. ca. loq. ¶ Multi sunt radij sed vnū lumen. et rami arbozis multi sunt et robur vnū tenaci radice fundatū. Et quō ꝺ fonte vno riuuli plurimi defluūt. Et numerositas licet diffusa videat exundantis copie largitate. vnitas tamen seruat in origine puritatis et vnitatis. Sicut vnū caput est qđ est christ⁹ q̄ ē corpus eccl'ie. et vna origo et vna mater fecunditate copiosa. adulterari nō pt christi sponsa. vnū dominū nouit. vni⁹ cubiculi sanctitatē in casto pudore custodit. hec ille. Omnes filij illi⁹ matris. i. mēbra eccl'ie diuersitate grām sunt capescendi. de quo thema. Habentes donatões sm grām que data est nobis differētes. Singuli sum⁹ membra differētibꝫ tamen donis. ¶ Nota de⁹ dat suis ser magna dona ex sua grātia. scz duo et duo et duo. Prīa duo dona dat vt seruari possint. si nō seruant nunq̄ rehabentur. Secunda duo dat vt nunq̄ perdi possint in quocunq̄ statu. Tercia duo dat vt possent perdi et seruari et multoties rehaberi. Prima duo dat vt seruari possunt. et perdita nunq̄ rehaberi. s. virginitas et tpis nobilitas. ¶ Primū est virginitas. et est pulcerrimū donū. Bern̄. Quid virginitate decori⁹. quasi di. nihil. Ambro. Pulcritudinē maiorem nemo potest existimare virginitatis decore. Et est duplex virginitas. vt dicit sanctus Tho. ij. ij. q. clij. arti. iij. scz nature et gratie. De secūda hic loquit que est ppositū seruandi virginitatē. De qua et Aug⁹. Virginitas est in corpe corruptibili ppetue incorruptōnis meditatio. Et illa a deo datur. Sap. viij Non possum esse cōtinens nisi deus det. Lucide ostendit in hoc q̄ hoc donū a deo specialiter descendit. Jdeo apl's. i. ad Thorin. vij. De virginibꝫ ꝓceptū domini nō habeo. consiliū autē do tanq̄ misericordiā cōsecutus a domino. Et cui dat hoc donū sollicite debet seruare et diligēter custodire. quia habet se sic speculum quod faciliter frangit et nunq̄ reintegratur. Amos. v. Cecidit et nō adijciet vt resurgat. Virgo israel ꝓiecta est in terra sua. nō est q̄ suscitet eam. Habet etiā se⁹ donum sicut sericū. quod cū in lutū semel cadit pfecte nunq̄ abluit q̄n semp macla apparet. Jdeo dicit Aug. in li. de vita xp̄iana. Quanto sublimior est glia eo maior dz esse cura. sed gloria virginitatis est magna. Mirat enim Aug⁹ dicens. O q̄ fructus dulces sunt castitatis vt i eis singulariter reficiatur dñs maiestatis. Cant. vi. Dilect⁹ meus pascit inter lilia. id ꝓpura corda. lilium vbi tangit nudis manibꝫ polluit et putrefecit. sic virginitas. De quo Aug⁹ de fide xp̄iana. et habet. xxxij. q. v. nec solo. vbi dicit. Nec solo affectu. i. desiderio et tactu. sed aspectu q̄q̄ appetit et appetit ꝓcupiscētia feminar. Et infra ibidē. Et ab itaq̄ ab īmūda violatōe corpibꝫ fugit ipa castitas. ¶ Dicūt eni naturales q̄ corp⁹ natū est obedire imaginatōi in suis delectatōibꝫ applaudenti. iō incestus mentis quādoq̄ redūdat in pollutōnem corpis. sicut in temptatōe cū deliberatōne et ꝓposito delectādi turpiter. tūc delectatio nō est in corpe nisi cū mētis ꝓcuratōne. Ad cui⁹ imperiū mouet ꝓcupiscētia et fantasia. et incipit hō pollui a delectatōne et imaginatōe. et sic corrūpit ꝺ gītas. nō solum mentis sz et corpis q̄ nūq̄ recupari pt. De q̄ sctūs Tho. ij. ij. q. clij. ar. iij. Per penitentiā pt acq̄ri formale ꝺ gīnitatis. nō aūt materiale. Cui ꝓsonat Piero. i epla. ad eustachiū dicēs. Cū omnia de⁹ possit nō pt virginitas suscitare post ruinā. intelligē q̄ ad materiale. pt eam q̄dem liberare de pena. s. p penitētiā. sed nō vult coronare corruptā. Et ideo dic' ibidem Piero. et habet. xxxij. q. v. Si paulus apostolus vas electōis et ꝓparatus in euangelio xp̄i ob carnis aculeos et incentiua viciorū reprimit corpus suum et seruituti subijcit ne alijs ꝓdicans ipe reprob⁹ inueniat. Et tamen vidit aliam legem in suis membris repugnantem legi dei. id est. considerauit formitem peccati. Si post nuditatē. ieunia. famem et carceres: flagella et supplicia i semetipo reuersus clamauit. Infelix ego hō q̄s me liberabit de corpe mortis huius. Et subdit.

Tu te putas secuꝝ esse ꝛc̄re. q̄so caue q̄n ꝛc te dicat ꝛc̄us. virgo ysrael cecidit ꝛ nō est qui suscitet eam. Et sic in maximo pic'o sunt femine ꝛc̄liciose iuuenib⁹ familiares ꝛ ecōuerso P¶ Scōm est tēporis nobilitas. De q̄ Bern. Nil nobili⁹ tpe. Reuera nobile. Primo q̄ paꝝ dar. q̄ dicit p̄s. úij. phisicorū. Nihil habem⁹ ꝛ tpe nisi nūc. Idcirco Eccl iiij. dr. Fili obꝛua tpus. Scōo est nobile q̄ nō gratis dar. sed homini dar ad merendū. Et hoc est q̄d dicit Hiero. ꝛ habet. xiij. q. ij. c. in p̄senti. vbi dicit. In p̄senti solū est tpus merendi. sed post hoc implebit illud p̄s. Nō dabit ꝛeo placatōem suā. nec p̄ciū redēptionis anime sue. Ideo ap'us ad Gal. vi. Dū tpus habemus operemur bonū. q̄ dicit Ber. Omne tpus impensum quereꝛ quō est expēsum. Et ideo dicit Hiero. Sicut nō perit capillus ꝛ capite. sic nec momentū ꝛ tempore. Tercio nobile. q̄ nō reuertit nec recupar. Unde sicut virginitas amissa nō recuperat. sic qui vnū diē inutiliter expendūt nunq̄ꝫ recuperabūt siue vadāt ad celū siue ad infernū. Si damnant semp pl⁹ ardebunt. sil'r si salnabunt nunq̄ꝫ recupabūt. semp p̄ perditiōe vnius diei minus habebūt gaudiū. licꝫ pecatū penitebunt et ꝛlebūt per penitentiam. Jō Chrys. dicit. Nulli rei magis ꝛbes parcere q̄ꝫ tpi. aurū si perdideris recupare poteris temp⁹ vero p̄teritū nunq̄ꝫ. Unde tpus sancti patres valde custodierūt. Et ideo sēp̄ tura singulariter cōmendat eos ꝛ obseruātia tpis. Sic scribitur ꝛ abraam Gene. xxv. Mortuus aūt est abraam in senectute bona. Sic ꝛ Isaac Gene. xxxv. Mortuus ē Isaac senex ꝛ plenus dierū. Sic ꝛ Jacob eusdem ca. vlti. Sic ꝛ Dauid. i. Paral. xxix. Mortuus ē dauid in senectute bona plenus dieruꝫ. De quo p̄s. lxxij. Conuertent et plen dies inuenient in eis. ¶ Alia duo bona ꝛdit ꝛus que possunt reꝛuari et perdita recupari. Primū ē gratia quā reseruauit sanctus Johānes baptista. De quo canit ecclesia. Intra ꝛserti teneris sub annis ciuiū turmas fugiens petisti. ne leui saltē maculare posses famine vitā. Luc. i. Replebit spūsancto adhuc ex vtero matris sue. Et tiā gratia habita pōt amitti ꝛamissa recupari. vt patꝫ ꝛ sancto Petro q̄ negando gratiā amisit. penitendo recupauit. immo maiorē. vt habet in canōe. l. dist. fidelior. vbi dicit. Fidelior factus est petrus postq̄ꝫ fidem se pdidisse ꝛflexit. atq̄ꝫ ideo maiorē grām accepit q̄ꝫ amisit.

O. ¶ Jōo notandu. gra duppliciter pditur. Primo ad damnatōem. secūdo ad pmotōnem. Primo ad damnatōez p̄dit p peccatum mortale. Eccl'es. ix. Qui in vno offendit multa bona pdit. Reuera q̄ꝫ p̄ncipaliter ꝛum p̄dit. De quo Aug⁹. De⁹ est vita animē intrāte morte p peccatū recedit. Et q̄ ꝛū nō habet fm eūdēnihil habꝫ. p̄s. lxxij. Qui elongant se a te pibūt. Jō Piere. ij. dicitur. Scito et vide q̄ malū ⁊ amarū est reliq̄sse te dñm ꝛū tuū Reuera oīs dulcedo amara est ꝛo nō habito. ad cui⁹ amissionē sp amara est ꝛscientia. Aug. Dis inordinat⁹ anim⁹ sibi p̄pi est pena. Hec pena hic incipit et i eternum ibi durabit. Isa. vlti. Uermis eoꝝ nō morie. ⁊ ignis eoꝝ nō extinguet. Sic Isa. lxvij. Nō est paxim̄pijs dicit dñs. nec hic nec in eternū pacē habebunt. Scōo perdit gr̄a ad pmotōem. Unde August. ꝛ ciui. ꝛi Audeo dicere supbis ꝛtile esse cadere in aliq̄ peccatū aptum et manifestū vt hūilient. Dicit Richard⁹ sup fluuia babilonis. Ad hoc electis quandoq̄ꝫ gr̄a diuina subtrahit ꝙ vnusquisq̄ꝫ intelligat q̄d sit ex seipo. et quid ex munere diuino. In vno erudit ad humilitatē. ⁊ in alio ad maiorē dilectōnem. Et h̄ est q̄d dicit Aug⁹. ꝛ ciui. dei. Salubrius sibi displicuit Petrus quādo flenit q̄ꝫ placuit q̄n p̄sumpsit. Secūdo p̄uat hō gratia vt cautior reddatur. Nā aues ceteraq̄ꝫ animalia in eundē laqueum ⁊ in easdē ꝛdicas raro incidunt. Sic nos hortat ap'us ad Eph. v. Uidete quō caute ambuletis. i. ad Cho. x. Qui se existiat stare videat ne cadat. Tercio vt feructiores resurgant. sicut patꝫ i maria magdalena que post casum feruēti⁹ christū dilexit. Ambro. Sācti dū aliquādo cadunt feruentiores resurgūt. Ideo Lu. xv. dicitur. Gaudiū est angelis ꝛi sup vno peccatore penitētiā agēte. Quarto vt sciant alijs ꝛpati. Bre. ⁊ habet. l. dis. c. cōsiderādū. Cur omnipotēs ꝛus eum quē ecclesie p̄ferri dispositerat ancille vocē ptimescere ⁊ seipm negare p̄misit. q̄d nimirū magne pietatis dispēsatōe actum esse cognoscimus. vt is q̄ futurus erat pastor i sua culpa disceret q̄liter alijs misereri ꝛberet. R¶ Scōm est innocentia. illa p̄t perdi et etiā recupari. Idcirco dicit Gregor⁹ in quadaꝝ collecta q̄a vtik ecclia. De⁹ innocētie restitutor ⁊ amator. Et nota innocentia capit dupliciter. Uno modo ꝙt negat actū cōtrariū. sic dicit inocēs q̄ nūq̄ꝫ aliq̄d ꝓmisit q̄ fieret nocens vel reus

Et sic ad p̄mū statū innocentie pctōr nūq̄ p̄t venire. Et h̄ est qđ dicit Piero. Deꝰ non p̄t facere q̄ corrupta fiat incorrupta q̄tū ad actū p̄teritū. Alio mō sumit innocentia put negat culpam. Et sic pctōr p̄t ad p̄stinū statum innocētie puenire. qz deus p̄t omnē maculā culpe delere per infusionē gre. vt aīa tanta niteat puritate sicut p̄us vl maiori. quia deus radicem charitatis recupare potest. etiam gradu ampliori. vt dicit Ambro. ī ome. 7 habet. l. di. c. fideliorꝫ. Et hoc fit per penitētiam. sicut dicit glo. sup eodē c. fideliorꝫ. Penitens innocēti in platea debet pferri. quia talis subditis suis nouit cōferri. Et innocēs dicit p̄m Ambro. in lib. de offi. et habet. xxij. q. iij. c. innocens. Innocens de omnibꝫ bene iudicat. Et Augꝰ de ciui. dei. et habet. xxij. q. v. c. nō est innocentie. vbi dicit. Innocentis officiū est nulli nocere. peccata punire. Sūt 7 tercio duo magna dona q̄ semel habita nūq̄ amitti p̄nt qualiscunq̄ fuerit hō siue bonus siue malus. siue fidelis siue infidel. siue saluet siue damnet. vnū est miſicordia. aliū iusticia. ps. lxxxviij. Misericordia mea 7 veritas mea. i. iusticia cū ipo. Aug. Non tollit misericordiā iusticiā. Nam si descēdis in infernū tecum descēdit iusticia. qz qui plꝰ peccauerit plus punietur. q̄ minus etiā minꝰ punietur. ad Rom. ij. Reddet vnicuiq̄ p̄m opera eius. Tribulatio et angustia in oēm aiam operātis malū. in pondere. s. magnitudinis p adulterio plus q̄ p fornicatōe. in tpe. s. diuturnitatis. i. in mensura longi tpis. qz qui diutius iacuerūt in peccatis etiā diutiꝰ torq̄buntur. ī numero. s. delictorū. Attamē miſericordia est eis q̄ non tantū puniunt quātū meruerūt. licet ita dure eos punit q̄ nullꝰ sensus humanus p̄t excogitare. tñ citra ꝺ dignū. Et sic ē miſicordia remittēs sed nō redimēs seu liberās. Similiter in celo ē iusticia. Job xxxij. Opus hominis reddet eis. 7 iuxta vias singulorꝫ restituet eis. Ps. xvij. p̄m puritatem manuū meaꝝ retribuet mihi. Lu. vi. Eadem mēsura qua mensi fueritis remetiet vobis. Ro. ij. Nō est p̄sonaꝝ acceptio apud deū. Glo. id ē deus nō iudicat p̄m faciem sed p̄m merita. nō respicit q̄s ille vel iste. Etiam miſericordia est in celo. qz vltra ꝺ dignum remunerat. Ro. viij. Non sunt ꝺ digne passiones huiꝰ tpis ad futurā gl̄iaꝫ Bern. Nō sūt talia merita ppter que dat vita eterna nisi ex dei sola miſicordia et gra. Et dic Chriſo. sup. Matt. Manꝰ ē sctōr p̄mū q̄ eoꝝ deri. Pria duo dona beata Agnes habuit 7 diligēter ꝑuauit. Scda duo dona similiter obtinere meruit. Et licz pdere et recupare potuisset. pie tñ est credendū q̄ nūq̄ ea pdidit. Et si possibile esset q̄ pdidisset: abūdāter tñ recupauit p ardētissimū amoꝛē sponsi sui dōmini nostri ihu xp̄i. ppter quē etiā mortē cū gaudio sustinuit. et meruit obtinere donum eterne gl̄ie. quod ab ea nunq̄ auferetur. Ad quod nos pducat rc.

De sancto Uincentio
Sermo xlvij.

Si quis vult venire post me abneget semetip̄m. 7 tollat crucē suā et sequat me. Mat. xvi. Introductō. Aris. dicit. Res p quas causas ꝺponit p has etiā dissoluit. Sicut pctm actuale mortale oritur ex ꝑua volūtate. De q̄ Aug. i. li. retractationū. 7 habet in canone. xv. q. i. q̄ aūt ea. Ex volūtate itaq̄ pcedūt pctā. Nā ita diffinit peccatū Aug. dicens. Peccatū ē volūtas retinēdi vl cōsequendi qđ iusticia vetat. Idez de vera religione. Nil peccatū nisi volūtariū. Idcirco ex q̄ volūtarie peccatū orit volūtate ancedente vl cōseq̄nte. oportz etiā q̄ voluntarie 7 actualiter ī nob̄ puniat. Nā dic apls ad Heb. x. Volūtarie peccātibꝫ nobis ia nō relinq̄tur hostia p peccato. qz nō denuo crucifiget xp̄s. neq̄ ꝺplantet hō similitudie mortis eius per baptismū. sed in pp̄a lachrimaꝝ vnda exigit pp̄am baiulare crucē. Sed sic alieno peccato obligati eramꝰ. ita 7 soluti sumus. nūc ꝺo q̄ pp̄a mala ꝺmisit pp̄am crucem pēnitētie tollat. De q̄ Ezech. xviij. Nō erit amplius puerbiū in isr̄. p̄res nri ꝺmederunt vuā acerbā 7 dentes filioꝝ obstupescūt. id ē. q̄ aliq̄s nō puniet p pctis parentū eternaliter licz tēpaliter. sed sic dr ad Bal. vi. Unusq̄sq̄ onus suū portabit. Bre. Qui p pria mala ꝺmittit. iustū ē vt pp̄a pena diluat 7 emendet. Ad qđ nos hortat thema. Si quis vult venire post me. In summa euā gelij duo innuunt. Pmo ꝓponitur largitas diuine bonitatis. ibi. si q̄s. Secūdo subiungit malignitas humane qualitatis. ibi. abneget semetip̄m. De p̄mo dr. In illo tpe. scz xp̄o dicēte q̄ passur⁹ essz hierl̄mis. tūc Petrus dixit. Nequaq̄z sz ꝓpicius esto tibi. Tunc dns redarguit petrū dicens. Nō sapis ea q̄ dei sunt sz ea q̄ hoim. 7 dixit. Si q̄s vult ve

rire post me abneget tē.q. d. phibes me patiſz ego dico tibi. niſi paſſus fueris t vite tue abrenūcies saluari nō poteris. t sic ꝙlibz alter. Dicit g. Si ꝙs. ſ. dñs vl' ſerꝰ. diues aut paup. nobilis vl' ignobilis. Ecce diuīa largitas omnib se offert. nulli se ꝛnegat. Juxta illud. i. ad Thim. ij. Vult oēs hoies saluos fieri et ad agnitōem ꝛitatſ venire. Patz ħ in figura t scꝑtura. In figura. qz natus ē i ꝺmuni ꝺmo. Lu. ij. In scꝑtura. Job. xxv. Sup quē nō fulget lumē eiꝰ. t Act. x. In veritate ꝺperi qz nō est psonaꝝ acceptio apud ꝺm. sed in oīi gēte q timet ꝺm t opaꝝ iusticiam acceptꝰ ē illi. ¶ Et g in ħ ꝛbo vult intelligi hūana libertas libri arbitrij q hō dignificatus ē sup ceteras creaturas. qz oīs potēcia brutoꝝ alligata ē ꝛgano coꝛporali. Et ſm Damaſ. nō est libez qđ ꝛ necessitate agit impetu. nec bruta habēt arbitrū. qz nō habēt diſcretōis iudicū. ſz naturalib affectōib ferūt ad aliq̄d pſeqndū vl' fugiendū. Nō sic ē in hoib. Jō apls ad Gal. v. Vos i libertatē vocati estis tm ne ꝛtis eā i occasiōnē carnis. Qđ exponēs Bern. dicit. Hec ē libertas q nos ꝛ liberauit. vt nulla creatura nos ab ea euellere aut violēter aūtere possit niſi sola nra volūtas. Et dicit arbitrū qz ſine necessitate et coactiōe valet vnū eligere l' appetere et relinquere reliquū De q Ecci. xv Deus ab initio ꝺstituit hoiem t reliq̄t eum in manu ꝺsilij sui. adiecit mādata. si voluerſ ſuare seruabūt te. appoſuit tibi ignē t aquā ad qđ volueris extēde manū tuā. añ hoiem bonū et malū. vita et moꝛs. qđ placuerit dabit ei. Ipe agnoscit oēm operā hoīs. nemini mādauit ipie agere. Bene. iiij. Subdite erit appetitus tuus. ¶ Attamē notādū dicit mgr in. ij. di. xxv. q i statu innocentie fuit maioꝛ libertas arbitrij qz nunc i mlīs. Primo qz hō ante peccatū ꝑpotuit nō peccare. nūc aūt ꝺz Eccles. vij. Nō est hō iust' sup terrā q faciat bonū et nō peccet. Secꝺo qz nihil in bono ipediebat. Tercio qz nihil ad malū impellebat. Nam hō nō habuit ifirmitatez ad malū sed habuit aditoꝛiū ad bonū. Quarto qz sine erroꝛe rō potuit iudicare. t volūtas ſine difficultate bonū appetere. sed post peccatū dicit Bef. vndiqz bella. vndiqz tela. vndiqz temptāmēta. De q Isa. i. Oīe caput lāguidū t oīe coꝛ merēs. a planta pedis vſqz ad ꝛticē nō ē in eo sanitas. Et ħ ē qđ Rich. sup Isa. dicit. Libez arbitrū añ ꝑuaricationem nihil ꝺdictōis inuenit q̄diu suo ſupto ri ſponte se ſubiecit. Sz post ꝑuaricatōz ē rebellio i cogitatōib affectōib t opatōibus. qđ ꝺq̄rit apls Ro. vij. Nō inuenio in carne mea bonū. t Treñ. v. Ue nobis qz peccauim⁹ Bre. Si nō esset iniq̄tas nlla essz adūſitas Attn dicit mgr in. ij. sentētiaꝝ. Propꝛ ꝑpi ihu passiōe et nri reparatōe. et baptiſmi renouatōe. licz libez arbitrū impugnak cū ꝺcupiſcētia: attn nō vincit. habet q̄dem infirmitatē t inclinatōem ad malū. sed gram ꝺfortatōis in loco vt possit peccare p libertatē t infirmitatē. t posset nō peccare ad mortē ꝑpt libertatem et gram adiutātē ✠ ¶ Sz di. cur ñ fecit ꝛ hoiem impeccabilē. Rndz mgr i. ij. q̄ maluit eos sue libertati relinq̄re. vt nō infructuoſi eſſent boni. nec impuniti mali. Jō Richar. sup Isa. Quid in hoie sublimiꝰ q̄z q̄ ad imaginē ꝺi creatꝰ ē. libero arbitrio dotatus. qz sicut ꝛ nō habz supioꝛē se nec hre pt. sic libez arbitrū ꝺm non patit nec patī pōt. qz violentiā ei inferre nec creatoꝛē ꝛz. nec creatura pt. Ideo dicit. Si ꝙs. qz nemi nē cogit saltē coactōe sufficiēti vt metu mortis. Nam dicit mgr in. ij. di. xxv. Ubi ē necessitas ibi nō est libertas nec voluntas. et p ꝺseqns nec meritū nec ꝛemeritū. Nam ſm Bern. Uolūtas hoīs ē ꝺrigo viciꝝ t ꝛ tutus. Dicit enī Rich. Aialia rōnalia q̄ sunt libri arbitrij sunt actuū suoꝝ dñi. sic q̄ ex libero arbitrio faciūt bonū gra assistēte. malū ꝛo ex arbitrio opantur gra ꝛsistente. ꝑpter qđ dicit Augus. et hr. xxiij. q. iij. c. nabuchodonosoꝛ. vbi dicit iter cetera. Deus nequaq̄ redderet interitū nisi hō volūtariū mereret p peccatū Et sic nō necessitas sed volūtas ꝺpellit nos ad malū. t facit pficere bonū gra dei mediāte Sic g dicit. Si ꝙs vult. q. d. ꝛ nūero mlꝝ tū pauci sunt. Subdit. venire post me. Bre go. Post xpm venire ē in se ꝛficere t in xpm ire. Sed heu pauci sunt talēs. qđ ꝺquerit Bern. dicens. Dñe omnes vellēt ad te venire. pauci post te ire volūt. oēs pmia iustoꝝ optant. sed pauci sequunt vestigia eoꝝ. Dicit Boe. iij. ꝛ ꝺsol. Naturaꝝ inclinatō adducit. variꝰ aūt erroꝛ abducit. Jdcirco dic. Si quis vult venire post me abneget semetipm.

Dixi secundo subiūgit malignitas hūane qualitatis. Tales enī sunt hoīes. licz enī ꝛ nignitatē t largitatē ꝺi varijs modis ꝺsiderent. t ꝑatū ad dādū gram t gl'iam intelligant. tn ipi sensualitarē seqntes ꝑpe volūtati ꝺdicunt. Et ħ innuit in textu cū dicit. abneget semetipz. q. d. Si ꝙs ꝑpria volūtate

viuere intēdit me nō sequi. ¶ Ubi sciendū varia sunt impedimēta q̄ nos ipediūt i via salutis. & nō permittūt nos post xp̄m ire.

Primū ē ppria volūtas. & tāgit i textu ibi. abneget semetipm. Glo. nō p naturā sed p malitiā. nō est bonū hre pp̄am voluntatem. Bre. Nisi q̄s a seipo deficiat. sp̄ pp̄am volūtatem. ad eū q̄ supīpm ēnō appropinquat. Relinquam⁹ g̃ nosipos q̄les nos peccando fecim⁹. & maneam⁹ q̄les ex gr̃a sum⁹. & relinq̄m⁹ in q̄ sensualitas delectat. Dicit g̃ glo. super Mat. Perfecta est cōfusio vbi carnalis cōruptio delectatio. Et sic superb⁹ factus humilis seipm relinq̄t. Prouer. xvi. Uerte ipios & nō erūt. nō q̄ nō erūt oīno p essentiā. sz̄ nō erūt p impietatis culpā. Bre. Nec valet q̄s appēdere q̄d supīpm ē si nescierit mactare q̄d est. Et ps̄ fieri habet p dei timorez. Pā. cxviij. Cōfige timore tuo carnes meas. Bre. Configat carnes tuas diuin⁹ timor ne decipiat carnalis amor. Eccl. xviij. A voluntate tua auertere. Uolūtas tua sit sine volūtate pp̄a vt dicit Bern. in sermone d naaman syro. Est voluntas q̄ nō est cōmunis deo et homib⁹. id ē q̄ nō stat ad honorē dei & ad edificatōez primi et ad pp̄am salutē. De q̄ alibi dicit. Nihil odit d⁹ aut punit nisi pp̄am volūtatē. ¶ Secōm impedimētū ē penitētie ꝛrietas. nā penitētia est ꝛria. & tñ eā oportz habere q̄ vult saluari. iuxta sententiā saluatoris Lu. xiij. Nisi penitentiā egeritis oēs simul pibitis. Hoc impedimentū tangit cū subdit. tollat crucem suā. i. crucē penitētie. Gal. v. Qui xp̄i sunt carnē suā crucifixerūt cū vicijs & ocupiscentijs. Bre. ps̄ fit cū gulā restringimus. carnis luxuriā p continētiā coartam⁹. cū d mūdi gl̃ia nil q̄rimus. Exemplo apl̄i. i. Chor. ix. Castigo corp⁹ meū & in seruitutem redigo. Symō d cassia. Nō semel sed q̄tidie. nā omni die mūdus se offert cū delectatōibz. & caro incessanter impugnat. iō gladiū cū q̄ nos decidimus a mūdo deponere nō debem⁹. q̄ nō dormit q̄ impugnat. licz aliq̄n cessat vt artē nouā belli fabricet. p̄t fugari nō exterminari. nō p̄t occidi sz̄ afligari. Et sic apl's Gal. vi. Stigmata xp̄i in corpe meo porto. Bregō. Jā nō debet xp̄s p me mori sed p me carnalia desideria occidi. Bern. Qui infirmus ē vt semel effundere sanguinē nō sufficit. q̄tidie tñ corpus affligit. De q̄. ij. Chor. iiij. Mortificatōz carnis i corpe nro circūferētes. Per hoc innuit q̄ penitentia debet esse afflictiua & austera. in eo q̄ dicit glosa Greg. Crux a cruciatu dicit. Sic Joel. ij. dicit. Cōuertimini ad me in fletu et plāctu. scindite corda vra. nō sic moniales que se afflixit p maximis delictis caudis vulpinis. Et iā innuit vbi supra q̄ penitētia dz esse ppria. Chrisos. Non putes crucē xp̄i sufficere sine tua. Aug. Qui te plasmauit sine te. nō vult te saluare sine te. Et ps̄ est ꝛ illos q̄ gl̃iant de sctōz austeritate sperātes eis sufficere. Si les iudeis q̄ gl̃iabāt p̄rem se habere abraā. dbz xp̄s dixit Joh̄ā. viij. Si filij abrae estis opa abrae facite. Dicit enī Chrisb. & hō. xl. di. c. nō est. vbi dicitur Non filij sctōrū sunt q̄ tenent loca sctōrum sed q̄ exercēt opa ipōz. Et dic Clemēs dist. xxxviij. Qui rebellit & viuit et discere atq̄ agere bona recusat magis diaboli q̄ xp̄i membra esse oñdit. et pot⁹ infidel' q̄ fidel' esse mōstrat. Quapropter nemo d aliena penitentia confidat. Ezech. xviij. Nō portabit p̄ iniqta tē filij. & ecōtra. sed iusticia iusti liberabit eū. ¶ Terciū impedimētū salutis est gl̃ie mūdane vanitas. nā in multis attenuat vultus et exteri⁹ pallescit. attamē nō ppter deū sed hominū laudē. De q̄bz Bern. Ue semel & ve itez rū portātibz crucē xp̄i nō sequntibz christū. Jō subdit. et sequat me. i. q̄ se castigāt sentiāt xp̄i amorē nō mūdi honorē & pp̄am laudez. tales enī duplici ꝛritōe ꝛterent. Chrisb. Fures et latrones nō xp̄m sequūt et tū portant crucē. q̄z suspendūt ppter maleficiū. i. Pe. ij. Que enim gr̃a si peccātes & colaphizati sufferris. Sed si bñ facientes patiēter sustinetis hec est gr̃a apud dñm. i. Pe. iij. Nemo vestrū patiat quasi homicida aut fur aut maledicus aut alienoz appetitor. Si aūt vt xp̄ianus nō erubescat. Quidā enī patiūt ppt̄ diabolū. vt amatores mūdi: nos aūt p christo. Idcirco nō solū i te sit fortitudo patiēdi q̄ ē in latrōibz et mal'hoibz. sz̄ etiā i te sit māsuetudo et virtus vt ppter xp̄m ps̄ facias. O q̄ tactura nō hre tantā fortitudinē patiētie p xp̄o ad cōsequēdū vitā eternā sicut ad ꝛsequndum penā eternā. Chrisb. Crucē xp̄i tollit qui paratus ē ad omne periculū ppter deū. Sed pauci sunt tales. Ratio. quia crucē xp̄i n̄ portant in mente p compassionē. Bre. in omel. Si passio xp̄i diligenter intuet nullū graue quin equo animo tolerēt Bern. O q̄ pl'es sūt qui volunt cōregnare. pauci aūt cōsecḡ et pati. Cū tñ dicit apl's. Si cōpatimur cōregnabimus. si cōmorimur cōuiuemus. ij. Thi. ij. ¶ Quartū impedimētū est ppriū corpis charitas. Eccli. xvij. Quid nequius q̄ dō caro

84

excogitare ꝓterit. id ẽ. amator carnalis. De q̃ Orige. Amator corpis vl̃ carnis parcit vite ſue timens morti t aĩam ſuã p hanc mortẽ perire. Iſte volẽs hoc mõ ſaluari ꝓdet illã. Si q̃s aũt ꝓtẽnat vitã ꝑſentẽ vſq; ad mortem ꝓpter xp̃m. inueniet eã. ſ. aĩam i eterna vita. Et h̃ eſt qđ dicit euãgeliſta cum ſbdit. Qui voluerit aĩam ſuã ſaluã facere ꝓdet eã. ſcz q̃ ad voluptates. t q̃ ꝓdiderit eã. ſ. ꝓpter me inueniet eã. Dicit eni apl's Ro. viij. Debitores ſum⁹ nõ carni ſed ſpũi. Bre. Cũ caro ad tpũs ſuauiter viuit ſpũs in eternũ pibit. Hugo lib. iiij. de ſacramentis. c. xix. Conari debem⁹ q̃ntũ poſſum⁹ vt carnẽ ſpũi ſubdamus t ſp̃m deo. Bern̄. Crudelitas ẽ carnẽ diligere t ſp̃m negligere. Aug. De⁹ eſt ſummũ bonũ. aĩa magna. corpus paruũ. g̃ magnum debem⁹ reuereri ꝓ paruo. Chriſ. Non aĩa ꝓ corpe ſed corp⁹ ꝓ aĩa factũ ẽ. Et g̃ propter quod vnũqq; tale et ip̃m magis. i. poſteriorũ. Valde eni exile ẽ qđ ꝓ corpe eſt. vt dr Iſa. xl. Omis caro fenũ t omis gl'ia ei⁹ quaſi flos agri. Quintũ impedimentũ eſt auaricie cupiditas Eccli. viij. Multos pdidit aurũ et argentũ. i. Thimo. vi. Cupiditas ẽ radix omniũ viciorũ. Ideo ſubdit. Quid prodeſt homini ſi vniũſum mũdũ lucret. aĩe ꝙo ſue detrimentũ patiat. Chriſ. Quid pdeſt ſi videris famulos tuos in leticia. te i ſummis malis. hec reputa de carne et aĩa. Seq̃t. aut quã dabit hõ ꝯmutatõem ꝓ aĩa ſua. Chriſ. Nunq̃d habes aliã aĩam ꝓ aĩa tua dare. pecuniã ſi pdideris poteris aliã dare. nõ autez aliã aĩam. Sicut neq; diuitie redimere ꝑnt corpus. ſic nec aĩam damnatã. Ideo Hiero. Quid pdeſt tibi ſi haberes ꝓudentiã ſalomonis. pulcritudinẽ abſalõis. fortitudinem ſamſonis. longitudinẽ enoch. poteſtatẽ octauiani. victoriã alexandri. ſi tandem caro dabit vermibꝫ. anima demonibꝫ cum diuite crucianda ſine fine. q. d. nihil eſſet. Ergo valde cauendũ eſt vt dicit Ambro. ne ꝓpter amorem auaricie vl̃ carnalis vite negligam⁹ ſalutẽ aĩe. qz nihil pdeſt lucrifacere tpalia ſi pdũ tur eterna. Prouer. vi. Non recipiet ꝓ redẽptõe dona plũma. t Prouerb. xi. Non pderunt diuitie in die vltõis. iuſticia liberabit a morte. Sextũ impedimentũ eſt aĩe leuitas nõ habẽs reſpectũ ad dei iudiciũ t ad finalez terminũ. Propter qđ dicit Deute. xxxij. Utinam ſaperẽt et intelligerẽt ac nouiſſima ꝓuiderẽt. ſm illũ qđ dicit. q̃. Thor. v. Oẽs nos manifeſtari oꝑtet ante tribunal xp̃i vt ꝛcipiat vnuſquiſq; ꝓpa corpis ꝓout geſſit ſiue bonũ ſiue malũ. Et hoc cõcluſiue tãgit i littera. cũ dicit. Filiꝰ hois vẽtur⁹ eſt i gl'ia patris ſui. id ẽ in forma gl'iosa. quã claritatẽ habz a patre cũ angelis ſuis. glo. vt fiãt teſtes hũa noz actuũ. Hiero. Timeſ mortẽ audi trium phãtis gl'iam. vereris crucẽ auſculta angelorũ miniſteriũ. hec ille. Et tũc reddet vnicuiq; iuxta opa ſua ſine ꝑſonaz acceptõe. ſ. ꝓcatoribꝫ ꝓnã. iuſtis gl'iam ſiue coronã. Nõ debemus g̃ habere mentis leuitatẽ. ſed iudicij memoriã. De q̃ Brego. in ome. xxix. Sic agenda ẽ ꝑſentis tpis leticia: vt amaritudo ſequẽtis iudicij nõ recedat a memoria. qz dicit Bre. t habeb. xi. di. Qualiſ vnuſq̃ſq; hinc egredit talis in iudicio ꝑſentat. Hoc ponderauit beatus Vincentius

Sermo xlviij Ad idem

Certamen forte

Dedit illi vt vinceret. Sap̃. x. Hominũ ẽ mos ꝙ fortes ad fortia aſſumunt. Et quia btũs Vincenti⁹ inter alios martyres fortiã paſſus eſt. ideo merito ad fortia dr aſſumptus. d quo thema. In ſũma verboz btũs Vincenti⁹ a duobꝫ cõmendat. Prio a virili pugna. ibi. certamen forte. Secũdo a triũphali victoria. ibi. vt viceret. De ꝑmo dicit. Certamen forte dedit illi. ſ. Vincentio t oibꝫ nobis. ſ. pugnare cõ hoſtes fortiſſimos. ſ. carnẽ. mũdũ. et diabolũ. B Prim⁹ hoſtis ẽ caro nr̃a. t hic ꝑpugnat nos carnali ꝯcupiſcẽtia. Aug. Inter oia xp̃ianoz certamina duriora ſunt caſtitatis ꝓlia vbi q̃tidiana pugna rara victoria. Bern̄. Nunq̃d forte certamen laqueũ nr̃m gerim⁹ t inimicũ alim⁹. Itẽ Hugo de claustro aie. Carnis voluptas tripliciter impugnat viros ſctos. ſ. telis haſta. t gladio. h̃ eſt viſu auditu et tactu. Hec tria cõtingebãt ioſeph. vroz eni dñi ſui videlicz pharaonis ꝑmo in ip̃m oculos piecit. Hugo. Aſpectus impudic⁹ eſt ꝑmũ telũ voluptatis. Jõ Eccli. ix. Non circũſpicias ſpeciẽ alienã. ꝓpter ſpeciẽ mlieris mlti perierunt. Greg. Nõ licet intueri qđ nõ licet ꝯcupiſci. ſicut in Dyna filia Jacob patet in figura. qz ſi viſum ſuũ cuſtodiiſſz capta nõ fuiſſet. ſed hoc nõ fecit. ideo ꝛginitate ꝑdidit. Ben̄. xxxiij. Secũdo haſta locutoꝛis ipſiuz ioſeph ꝓcaciter allocuta fuit dicẽs. Uẽi dormi mecũ. puer. v. Fauꝰ diſtillãs labia mea ſtricis. t nitidius oleo guttur ei⁹. nouiſſima

aũt eĩ amara q̃si absinthiũ. z lingua eius acuta quasi gladius biceps. Eccli. ix. Colloquiũ illius quasi ignis exardescit. Tercio gladio. gladius mlieris ē cõsũsatio. z hẽ p tactũ. sic ostingebat ioseph. vtor enĩ pharaõis nõ solũ alloq̃bar eũ sz etiã tetigit. Jpe vo vestẽ reliq̃t ĩ manu sua z mlierẽ aufugit. Ben. xxxix. z sic nos. qz tactus p alĩs sensibs valde otagiosus ē. Unde puer. vi. Nunq̃d pt hõ abscõdere ignẽ in sinu suo vt vestimẽta sibi nõ ardeant. sic q̃ ingredit ad mlierẽ primi siu non erit mundus cũ tetigerit eã. Prouer. vij. Mlt os vulneratos fecit. s. vulnere ocupiscẽtie. z fortissimi q̃q interfecti sunt ab ea. s. carnali ocupiscẽtia. sic salomõ. De q̃ Greg. xxij. q. iij. c. salomõ. sic samson. sic dauid. Ecce viri fortissimi reiecti sunt a ocupiscẽtia mlierum

¶ Debem⁹ g̃ nos armare ꝓmo ꝺ tela oculoz labore z exercitatiõe honesta. Si dauid l exercitatõe fuisset visum suũ incaute super Bersabeã nõ misisset. Poeta. Querit egisse cur sit factus adulter. In pmpto causa qz desidiosus erat. Ezech. xvi. Hec fuit iniq̃tas sororis tue saturitas panis et vini ẽ. Eccli. xxxij. Mlta mala docuit ociositas. Hiero. Semp aliq̃d boni opis facito ẽ. Scõo ꝺ hastã ignitaz locutõnũ castigatõez adhibere corpis dẽm. exẽplo apli. i. Choz. ix. Castigo corpus meũ. qz dz puer. xxix. Qui delicate nutrit puũ suũ sentiet eũ otumacẽ. Et meditatõnem ignis infernalis. vt dz Eccli. xl. Malicia vni hore oblitionẽ facit luxurie magne. Tercio ꝺ tactũ otagiosuz dz accipe fugã oino. i. Choz. vi. Fugite fornicatõnem. Amb. Cũ alĩs nẽpe vicĩs põt hõ expectare ꝺflictũ. hãc fugite ne approximetis. Augus. Cõtra relĩq̃ vicia optz nos omĩ virtute resistere. ꝺ vo libidinẽ nõ expedit repugnare sz fugere. Jõ Grego. Secuz ẽ mlierẽ nõ videre. securi eã nõ audire. securissimũ nõ tangere. dũ videt inficit. inflãmat dũ audit. polluit dũ tãgit. Aug⁹. Magis approprinqua igni ardẽtiq̃z mlieri cũ ipe sis iuuenis. Bre. Cõtra ipetũ luxurie fugã arripe si vis victoriam obtinere. nõ sit tibi ꝺ ecũdia fugere si vis castitatis palmã hre. Sic igit vt sup vincitur caro exercitatõe castigatõe et fuga ¶ Scõs hostis est diabol⁹. de q̃. i. Pe. v. Uigilate qz adũsarius vr diabol⁹ tãgz leo rugiẽs circuit q̃rens quẽ devoret. Eph. vi. Nõ sit nob colluctatio adũsus carnẽ z sanguinẽ. s. tm. sed aduersus ꝓncipatus et ptates tenebraz

D¶ Dic hostis etiã se habz in triplici differentia. Prio est callid⁹ in decipiẽdo. Greg. Uersut⁹ hostis habz mille nocẽdi modos. aliq̃s decipit vigilãtes. vt q̃ credũt artibs magicis. De q̃bz. i. ad Thim. iij. In nouissimis diebs discedent q̃dã a fide credẽtes spiritibs erroris z doctrine demonioz. Jsiõ. Demões triplici acumine vigent. Prio subtilitate nature. quia ꝺ sublimioꝛi natura sunt creati. iõ subtilius cõsiderant q̃z hoies. z sic intelligũt naturaliter p̃sentia. Secũdo longa experientia temporz. accessit enĩ demonibs tã lõge spacio tpis quo eoz vita ꝓtendit. lõge maioꝛ experiẽtia q̃z hominibs ꝓpter breuitatẽ vite. Et ꝑm hẽ etiã futura pnt pdicere naturalia. Tercio reuelatõe supnaz ꝺ tutũ. Un sic medicus exptus pt infirmo varia pdicere. z sic ẽ cũ demonibs. vt clari⁹ habet. xxvi. q. iij. c. Sciendum aũt. Ex hẽ mltos decipiũt. z hẽ dei fieri permittit ꝓpter hoĩs maliciã z infidelitatẽ. vt q̃ spernũt ꝺitatẽ et mẽdacio credũt. sicut dicẽ Aug. de ciui. dei. et habet lucide. xxvi. q. v. c. sciendũ. Auguria aliquos decipiũt dormientes. vt hos q̃ negligũt eis resistere. z habent varios modos i temptatõibs suis. vbi magis hoiem naturaliz sentiũt inclinatũ ibi magis tẽptant. ¶ Scõo ẽ cupid⁹ i acq̃rẽdo. nũq̃z sibi sufficit. z q̃s magis ardẽtiores i dei fruitio cognouerit. hos magis impugnat. De q̃ Alexander. et hr. iij. q. i. c. nulli dubiũ. vbi dz. Nulli dubiũ qz boni a malis impsequunt et tribulãt z diabol⁹ nõ cessat q̃rens quẽ devoret. q̃rens q̃s ex fidelibs pdat. et maxime q̃s ardentiores in fruitio saluatoris eiq̃z familiores inuenerit. Est etiã mirabilr seu⁹. De q̃ Isido. de sum. bo. Quanto breuis tps sibi restare vidz tanto seuior est diuina iusticia pmittẽte. ppẽ q̃d dz Apoca. xi. Ue terre et mari. qz descẽdit diabol⁹ ad vos habẽs irã magnã. sciens q̃ modicũ tps habz ¶ Tercio sollicit⁹ ẽ i possidendo ne q̃s sibi eripiat. quẽ diutius possidet magis difficulter facit recedere. Dicit tm Amb. i li. ꝺ btã vita. z hr. xv. q. i. Nõ ẽ. Neminẽ iugo seruitutis astrictũ possidet nisi p⁹ ei pctõz ere se vẽdiderit. Habz g̃ se ad hoies sic tripliciter. ab aliq̃bs exit sed nõ recedit ne q̃z fugit. vt q̃ vinculo peccati sunt ei addicti. Aug. se talẽ confitet in lib. ꝺfessionũ dicens Suspirabã ad te ligar⁹ nõ ferro alieno sed mea ferrea volũtate. Velle meuz tenebat inimicus. z cathenã fecerat. z ex volũtate puersa facta ẽ libido. z dũ fuit libidini facta ẽ cõsuetudo. z dũ ꝺsuetudini nõ resistit facta est necessitas. Et si tales i malo inueterati aliq̃n

85

pénitent diabol⁹ ab eis aliqñ exit ſz nō recedit. ⁊ ibi ꝓpe expectat. qz p⁹ modicū ē reūsurus. Lu. xi. Et reūtar ad domū vñ exiui. Ab aliqbꝫ ꝙo. ſ. a tepidis recit ⁊ recedit et ñ fugit. ſicut eni ipi lente ⁊ tepide ꝺeo ſuiūt. ⁊ ſic lente eū expellūt. Apoca. iij. Utinā frigid⁹ eſſes aut calid⁹. ſz qz tepid⁹ es icipiā te euomere ex oꝛe meo. A facie aūt ſctoꝝ q̄ feruēter deo ſuiūt recedit ⁊ exit ⁊ territ⁹ fugit. Unde licz aſtut⁹ eſt potēs ⁊ ſeu⁹. tñ nō ꝓt nob dñari in temptatōe ſua niſi volūtarie ei ꝙſentiamus Dic eni Amb. in lib. ō btā vita. ⁊ hꝫ. xv. q. i. c. nō ē. Neminē iugo ſuiturꝫ aſtrictū poſſidz niſi p⁹ ei pctōꝝ ere ſe vēdiderit. i. Chozin. x. Fidel⁹ ꝺe⁹ q̄ nō patiē vos tēptari vltra id qđ poteſtis. Greg. Debil⁹ ē hoſtis nō ꝓt vicere niſi volentē. Idcirco ōꝛ Jaco. iuj. Reſiſtite diabolo et fugiet a vobis. Berñ. i meditatōibus. Licz mille nocēdi modi nos tēptet. tñ ſolūmodo nō ꝙſenſeris. q̄tiēs reſiſtis totiens coronaberis. ¶ Exēplū legit i vitaſpatrū ꝺe q̄dā iuuene oꝛante cū ſenioꝛe. Senioꝛ attenuat⁹ capite ꝓtiuit ad modicū q̄eſcere vt iunioꝛ expectaret. iunioꝛ vigilās tēptat⁹ ē ſeptē vicibꝫ. ad quālibet aūt teptatiōez ſurrexit ⁊ oꝛauit. ⁊ poſt qualibz oꝛōnū ceſſauit tēptatio. Et ſenioꝛ euigilans vidit ſeptē coꝛonas in capite eius. interrogauit frez q̄d feciſſet. ille narrauit ſeriē geſtoꝝ ei. Exp̄ apte pr̄ ille ſenioꝛ ꝙgnit ipm ſeptē coꝛonas p ſeptem reſiſtērias meruiſſe. ¶ Tercⁱ⁹ hoſtis ē mūd⁹. hic etiā vario mō nos ipugnat. Prio potētia. facit eni hoiez ꝺeſiderare dominium magnū vt inq̄etū eū reddat ⁊ in pcl'o ponat Chriſ. Sepe a vēro ꝺeuciūt q̄ in alto ſunt. ⁊ q̄ i plano ſunt ſecuri exiſtūt. Implebit in eis nōnunq̄z illō Job. xxi. Erūt ſic palee a facie vēti. ⁊ ſicut faulla quā turbo diſpgit. ꝓpter h nobis in exēplū xp̄s fugit cū iudei vellent eū facere regē. Joh. vi. Scō tēptat diuitijs ⁊ honoꝛibꝫ. ⁊ ſic itez nos i maxia pcl'a ponit qz p h inducit inter alia plura mala. maxime ſupbiam q̄ odibilis eſt ꝺeo ⁊ hoibꝫ. Eccli. x. Tercio tēptat pſecutōibꝫ. Joh. xvi. In mūdo pſſurā habebitis. ⁊c. In oibꝫ tñ his ꝓnominatis tēptatōibꝫ fortiter btūs Uincēt⁹ pugnauit. ⁊ vbiq̄z victoriaz obtinuit ꝺei aſſiſtēcia ⁊ adiutoꝛio. Uicit ei p mū hoſtē p ꝓtinentiā. ſcōm p innocentiā. terciū p patiētiā. q̄ tāta fuit ſibi a ꝺeo data q̄ ñ ſolū volūtarie ad varia toꝛmēta p xp̄i noie ſe ꝺedit. ſz etiā i eis q̄ſi ſpūalē leticiā habuit ⁊ p epul' reputabat. Unſmoꝛas carnificū arguēdo ad pnas alācrit ꝓperauit. Et vltra h ꝺeſideriū magis patiēdi habuit. Jō merito ꝓficā ꝺe ipo verba thematꝫ. Certamen forte ōdit illi vt vicēret. ⁊ ſic p victoria eēne glie coronā obtinuit

De ꝓuersione sancti Pauli
Sermo xlix.

¶ Ecce nos reliq̄ mus oia ⁊ ſecuti ſum⁹ te. Mat. xix. Mar. x. Luce xix. In ſumma euangelij tria p oꝛdinē tanguñ. Primo pfecta mūdi abꝛenunciatio. ibi. Ecce nos reliq̄mus oia. Scō directa xp̄i imutatio. ibi. ⁊ ſecuti ſum⁹ te. Tercio pia pmij retributō. ibi. Uos q̄ reliq̄ſtis oia. De p̄mo dicit. In illo tpe. ſ. cū adoleſcens interrogāret dñm. q̄d faceret vt vitam eternā poſſideret. Reſpōdit Si vis ad vitā ingꝛediſerua mandata. Ille dixit ſe a iuuentute impleuiſſe. interrogauit quid adhuc ſibi ꝺeeſſet. Rñdit ihs. Si vis pfectus eſſe vade et vende oia que habes et da paupibꝫ. ⁊ habebis theſauꝝ in celo. ⁊ veni ſequere me. Cum audiſſet verba hec adoleſcens abijt triſtis. erat eni mltas poſſeſſiones habēs. Tūc ihs dixit diſcipul'. Amē dico vobis q̄ diues difficile intrabit i regnū celoꝝ. Et itez dico vobis. Facili⁹ eſt camelū p foramē ac⁹ trāſire q̄ diuitē itrare i regnum celoꝝ. Auditis hijs diſcipuli mirabāt valde dicētes. Quis pt ſaluus fieri. q̄b⁹ ihs ait. Apō hoies h eſt impoſſibile. apō ꝺeū oia ſunt poſſibilia. Tūc rñdens petr' dixit. Ecce nos reliq̄m⁹ oia ⁊c. Quge. Petr⁹ ꝓnceps apoſtoloꝝ loq̄t ꝓ oibꝫ dicēs. Ecce reliq̄mus oia. ſ. q̄ habuim⁹. ⁊ q̄ hꝛe vl'ap̄cere poterā⁹ ¶ Cōmendat illā pauptatē q̄ fuit i ꝓmitiua eccl'ia. Prio q̄ ad ꝓmptitudinē in h q̄ dixit. Ecce reliq̄mus ⁊c. multi ꝓmpti erant. Greg. Ad vni⁹ iuſſiōis voce Petr⁹ Andreas et Johes relictis retibus et naui ſecuti ſūt dñm. Mat. iiij. Secūdo cōmēdat a ꝙmūitate. cū dicit. nos. q. ꝺ. omnes in ꝙmūi. Act. iij. Nec quiſq̄z eoꝝ aliq̄d ſuuz eſſe dicebat. ſed erant omnia illis cōmūia. Tercio a voluntate ſpontanea. cum dixit. reliq̄m⁹. Erāt autē paupes ſpiritu. i. voluntate: nō coacta neceſſitate. Fuerunt eni ꝺe numero illoꝝ de quibus Matth. v. Beati paupes ſpū quoniam ipoꝝ eſt regnū celoꝝ. Quarto ab integritate integerrima fuit in eis paupertas. ⁊ tangit cū dicit. oia. Omnia reliq̄ūt ſua ſuos ⁊ ſe. i. pp̄am volūtatē habendi. Chriſ. in

ome. alloquens Petro interrogat. Qualia omnia o beate petre. reliq̃sti rete et nauigium dicis oia. Greg. i ome. Multũ reliq̃t q̃ sibi nil retinuit. mltũ reliquit q̃ cũ re possessa etiam ocupiscentijs renũciauit. Nã tãta ab eis dimissa sunt quãta ab eis ocupisci potuerũt. Ber. Pl⁹ nocet ocupiscẽtia q̃z substãtia. qz ocupiscentia pt se extẽdere ad oia. Et hãc reliq̃runt. i. volũtatẽ habẽdi ¶ Ubi sciẽdũ bti apli reuera oia reliq̃rũt. oia vtiq; impediẽtia. oia retrahẽtia. oia pclitantia. oia ponderãtia. oia mediãtia. Prio reliq̃rũt oia impediẽtia. Impedũt eni i dei fuitio amoz t sollicitudo tẽpaliũ. ppter hoc dicit saluator Mat. x. Difficile qui pecuniã habẽt intrabũt i regnũ celoz. Glo. pecuniã habẽt i amore ñ in vsu. Dicit eni Raban⁹ sup illũ. Vñ q̃dã ab arimathia nomie Joseph erat diues. magne erat dignitatis apud seculũ. sz maioris apud dñm meritũ. qz nõ erat dines diuitiarũ amore sz tm̃ possessiõe. t sic diuites nõ excludunt a discipulatu saluatoris. Iste enim dines erat t discipul⁹ xpi. q̃ ñ erat pecunie amator sz ip̃i⁹ distributor. Et h̃ est qđ dicit psal. Iti. Diuitie si affluãt nolite cor apponere. nõ dicit. nolite habere. Beda sup Lu. Non reprehendit dines q̃ terrã coluit. vl̃ q̃ fructus in horrea congregauit. sz q̃ fiduciã i illis posuit t paupibz nõ erogauit. t nimiũ eas adamauit Deq̃ Chriso. Qui diuitias amat necesse ẽ q̃ dñm odiat. Et sic sunt ipedimẽtũ pfectõis. qz amor causat auariciã t fuitutẽ. quã phibet dñs Mat. vi. Nõ potestis deo seruire et mãmone. Glo. Ille diuitijs seruit q̃ plus de eis sollicit⁹ est t eas diligit q̃z aie salutẽ. t sic dicit Eccli. x. Nihil iniq̃us q̃z amare pecuniam. Et ibidẽ. Auaro nil sceleriꝰ. nã aiaz suã venalẽ habz. Ideo venerabil⁹ Beda. Frẽs cõsideremus t terrena ita possideamus vt vtiq; mente ad celestia tendam⁹. Beda sup lucã. Differẽtia ẽ iter renũciare et reliquere. renunciare cõuenit oñibz. relinq̃re aũt pfectis. Ideo Greg. Si cũcta relinq̃re nõ potestis. tm̃ ita tpalia tenete vt per ea non teneamini. ita possidete vt vos nõ possideãt. vt sb mẽtis vre sint dominio q̃ possidetis. q̃ cuncta tẽporalia in vsu nõ affectu possideatis. Nã dicit Eccles. v. Qui amat diuitias fructũ nõ capiet ex eis. t Grego. Qui terrenaz rez. i. diuitiaz amore vincit in deo nullaten⁹ delectatur Ideo Richar. ō sancto victore. O felix ania quid sollicita es erga pluruma. porro vnuz ẽ necessariũ. dilige vnũ i q̃ sunt oia. ibi fige cor t desideriũ tuũ. mũdus ei trãsit t ois ocupiscentia ei⁹. Sic fecit apls ad Phil. iij. Oia arbitratus sum vt stercora vt xp̃m lucrifacerẽ. ¶ Scdo reliq̃runt oia retrahentia. id ẽ amorẽ mũdi q̃ retrahit hoiem ab amore dei. De q̃ Aug. Si in te est amor mũdi nõ ẽ q̃ intret amor dei. Cor tuũ vas est. effũde qđ habes. nõ potest eni vas repleri balsamo qđ plenũ est aceto. Jaco. iij. Qui vult esse amicus huius mundi inimic⁹ dei constituit. Jõ i. Joh̃. ij. Nolite diligere mũdũ. Nã amare mũdũ est amare pditorẽ suũ. Aug. Ama seculũ et absorbebit te. Chriſ. Miser ẽ mundus. miserrimi q̃ eum sequunt. semp mũdialia opera excluserũt hominẽ ab eterna vita. Ideo exclamat Aug. O mũde immũde quãtos seduxisti. q̃z multos decepisti. Berñ. i meditatiõib⁹. Mund⁹ facit vt tabernator qui dat potatoribz salsas carnes vt valde potẽt t postea chare soluãt. Et sic faciliter mund⁹ delectat t breui tẽpore. t deinde sequit eterna damnatio. Job. xxi. Ducũt i bonis dies suos. t in puncto ad infernũ descẽdunt. Ecce q̃ trahit. Ideo Paul⁹ ad Gal. vi. Mihi mũdus crucifix⁹ est et ego mũdo. Chriſ. Quicqđ mundus reputabat gl̃iam hoc ipe penaz ¶ Tercio reliq̃runt omnia mediantia. et est amor amicorũ. Matth̃. x. Qui amat patrez aut matrem pl⁹ q̃z me nõ est me dignus. et q̃ amat filiũ aut filiã sup me nõ est me dignus Aug. Amãd⁹ ẽ generatorẽ sz p̃ponẽd⁹ ẽ creatorẽ. Sed heu plures sunt qui ppter filios t vxores mlta otra deũ faciũt. iurãdo. iniuste bona acq̃rẽdo. diuinũ officiũ vel seruitiũ sepius negligẽdo. t nonnunq̃z aie salutẽ minime aduertendo. Et sic qui amici esse deberẽt potius inimici sunt salutis. q̃ verificat illđ Michee. vij. Inimici hominis domestici ei⁹. Tali mõ mediãt inter te et salutẽ anime tue Hoc mediũ habuit ille diues de quo Lu. ix. cui dñs dixit. Sequere me. t ille rñdit. Dñe p̃mitte me p⁹ ire et sepelire pr̃em meũ. Glosa Pater illi⁹ fuit ifidel⁹ t fuit mortu⁹ i vita. Et dixit illi ih̃s. Sine vt mortui sepeliant mortuos suos. tu autẽ vade et annũcia regnum dei. Ecce quõ xp̃s noluit q̃ etiã sepultura patris deberet fieri quẽ tm̃ p̃cepit honorare ne h̃ mediũ esset salutis. Post hoc ibidẽ Luc. ix. alter dixit. dñe seq̃r te. sed p̃mitte me p̃mum renũciare his q̃ domi sunt. Ait aũt illi ih̃s. Nemo mittẽs manũ suã ad aratrũ retro respiciens aptus est regno dei. vbi dat intelligere q̃ illi q̃ domi sunt amici. carnales fratres

86.

& sorores ꝛc. hi nõnũq̃ mediãt in via salutis Idcirco dicit Deute. xxxiij. Qui dixerit pri & mri nescio vos. & nesciũt filios suos. hi custodierũt eloq̃um tuũ. Vocãttẽdes Paul⁹ oia mediãtia reliq̃t. De q̃ Gal. i. Cũ placuit ei q̃ me segregauit ex vtero mris mee. & vocauit p gr̃am suam ꝯtinuo nõ acq̃eui carni & sanguini. h̃ ẽ ꝓpinq̃s meis iudeis Quarto reliq̃ũt oia piclitãtia: h̃ ẽ ad malũ attrahẽtia. & ẽ ꝓpus amor. Dc. q̃. ij. Thi. iij. In nouissimis tpib⁹ istabũt tpa picl'osa. & erũt hoies seipos q̃mãtes. cupidi. elati ꝛc. voluptatũ amatores pl⁹ q̃ dei. habẽtes spẽm pietatis. i. religiõis. vtutẽ aũt ei⁹ abnegãtes. De talib⁹ dicit Ro. viij. Qui in carne sunt deo placere neq̃unt. Ideo glo. sup Mat. Perfecta dicit cõuersio vbi carnalis rumpit dilectio. Hanc ruptelã docet Mat. xvi. Si q̃s vult vẽire post me abneget semetipm. Glo. nõ p naturã sed per maliciã. q̃ dicit Greg. Nisi quis a seipo deficiat ad eũ q̃ supra ipm est nõ appropinquat. Bern. Charitas charitatẽ destruit. charitas carnis destruit charitatem spũs. Ideo dicit idem doctor. Crudelitas ẽ carnẽ diligere et spiritũ negligere. Hugo de sacramẽtis. Donari dẽm⁹ q̃ntũ possumus vt carnẽ spũi subdam⁹. Hoc etiaz fecit Paul⁹. i. Chor. ix. Castigo corpus meũ & in seruitutẽ redigo ℟ Sz di. est ne amor sui pccatũ mortale. Rñdet. si amor sui crescit in cõtemptũ dei tũc erit pctm̃ mortale. vbi gr̃a. Si q̃s nollet ieiunare q̃ttuor tẽpora cũ teneat ex ꝓcepto eccl'ie cũ bñ possz. & ñ vult corpus suũ aggrauare. Sil'z nõ vult surgere dñica die ad missam & ad dei v̄bum put q̃ libet teneat ex ꝓcepto eccl'ie. vt habet de consec. di. i. c. missas. et. c. sacerdote. & obmittit sine rõnabili et necessaria causa pccat mortaliter. vt dicit ibidẽ. Et breuiter q̃cũq̃ q̃s parat⁹ est trãsgredi ꝓceptũ dei aut eccl'ie ꝓpter illicitũ amorẽ sui. tũc sp pccat mortaliter. vt vult apl's Ro. viij. cũ dicit. Sed si ꝑm carnẽ vixeritis moriemi. Eccli. xvij. Quid neq̃us q̃ q̃ caro excogitare poterit. Tal' amator carnis nõ fuit apl's. De quo Chris. dic. Nihil corpi nisi nudã necessitatẽ mĩstrauit. Nã sicut faber incudẽ ĩdurat crebris pcussiõib⁹ sic paul⁹ assiduis labor̃b⁹. De quo. ij. Thes. iij. In labore et fatigatiõe die ac nocte opantes. Haymo. Nocte laborauit & die predicauit. nobis ĩ exẽplũ sicut ꝑdit ibid. vt formã daret ad imitãdũ nos. q̃m si q̃s ñ vult operi nec mãducet ¶ Quito reliq̃ũt oia ponderãtia. et ẽ sarcina pctõr. p̃s. xxxvij. Sic on⁹ graue gr̃auate sunt sup me. De q̃ pondere loq̃t apl's Heb. xij. Deponẽtes om̃e pond⁹ & circũstans nos pctm̃. Rõ ꝛepositiõis. q̃ vt dicit Bze. Nulla bona acceptant q̃ maloz admixtione maculant. nec ieiunĩũ. nec ozõ. nec elemosina. sicut dicit Pius papa. et habet d̃ cõse. di. v. c. nihil. vbi dicit. Nihil pdest ieiunare homini aut ozare: aut alia religiõis bona agere. nisi mens retrahat ab iniq̃tate. Et h̃ ẽ quod d̃r Eccles. ix. Qui in vno offendit mlta bona perdit. Grego. Nihil est deo gratuz ab eo qui ingrat⁹ ẽ deo p pctm̃ mortale. Hoc considerãs apl's cũ dñs arguit eũ de psecutione Actuũ. ix. statim dixit. Dñe q̃d vultes me facere. Et sic docet nos. i. Chor. xi. Imitatores mei estote sicut ego x̄pi. Itẽ statim ꝓuersus. sic & nos q̃ vocamur p diuinã inspirationem. Eccli. v. Ne tardes ꝓuerti ad dñm de ꝛeum tuũ. ne differas de die in die. Amb. Si secutus es errantẽ sequere penitentẽ. Augus. Mox parauit se ad obediẽdũ q̃ p⁹ seuiebat ad psequendũ ¶ Dixi secũdo subiũgit directa vel salutifera x̄pi imitatio. ibi. & secuti sumus te. Ad vez ei x̄pianũ ptinet vt x̄pm seq̃tur. Dicit nãq̃ Aug⁹. d̃ vita x̄piana. X̄piani nomẽ frustra sortit q̃ x̄pm mĩme imitat. Ecce nõ meret dici x̄pian⁹ q̃ x̄pm ñ imitat. ¶ Sed di. in q̃b⁹ tñ debemus x̄pm seq̃. Rñdet primo in vite asperitate. Ipe enĩ ab ingressu mundi vsq̃ ad egressum asperã duxit vitã. Nam in natiuitate feno iacere ptulit. & in arto positus est p̃sepio. In egressu arduã penã in cruce elegit. In pgressu nõ legit risisse sz fleuisse. Ideo dicit x̄ps Mat. x. Qui nõ accipit crucem suã & seq̃t me non ẽ me dignus. Sic btus Paulus eum secutus ẽ. i. Chor. iij. Esurimus et sitimus et nudi sumus. colaphis cedimur. psecutõem patimur. tanq̃s purgamenta hui⁹ mundi facti sum⁹ omniũ peripsima vsq̃ adhuc Sedo i mẽtz hũilitate. Mat. xi. Discite a me q̃ mitis sũ et hũil corde. De q̃ Aug. d̃ x̄pis dñi. Vis capere celsitudinẽ dei p⁹ accipe hũilitatẽ x̄pi. Dignare hũil' esse ꝓpt deũ. q̃ ꝛ⁹ dignat⁹ ẽ ee hũil propter te. Bern. Quãto q̃sq̃ ĩ se vilior tãto d̃o pciosior Et sic paul⁹. i. Cho. xv. Ego minus apl'orũ non sum dignus vocari apl's. et ad Ephe. iij. Mihi oĩm sctõr mĩmo data ẽ gr̃a dei in gentibus. et. i. Chor. xv. Nouissime vero tanq̃ abortiuo visus est mihi. respectũ habuit ad pccatũ suũ. ideo se annihilauit. De quo Bre. Qui pfecte pccatũ suũ

intelligit nullū peccatū par peccato suo exi/stimabit. ¶ Tercio debem⁹ eū sequi i pietate erga ꝓximū. Lu. vi. Estote misericordes sicut ⁊ pater vester misericors ē. Pater aūt noster xp̄s dici poterit. qz p ipm regeneramur. Jpe ꝓprio sanguine suo hereditatē regni celestis nobis acq̄siuit. sic itez Paul⁹ eū secutus ē. quia de eo dicit Chriſ. Nemo intantū dile/xit amicos sicut paul⁹ inimicos. Jpe ex pie/tate aliorū pctā deflenit. ij. Chor. xj. Lugeā multos ex his q̄ añ peccauerūt ⁊ nō egerunt penitētiā de immūdicijs suis. Chriſ. Null⁹ ita deplāgit ꝓpa sic̄ paul⁹ aliena. Paul⁹ q̄si totū mūdū genuiſſz oīb⁹ ꝺdoluit. hec ille. ij. Chor. xi. Quis infirmat et ego nō infirmor Et sic hortat et alios. ad Gal. vi. Frēs si q̄s ꝓoccupat⁹ fuerit in aliq̄ delicto vos q̄ spūales estis instruite hmōi in spū lenitatis. q. ꝺ. cō passionē habēdo cū eo. Bre. Pl⁹ est aiam p petue victurā reficere q̄z ventrē morīture car nis pabulo terreno satiare. ¶ Quarto i adū sitate siue penaz patiēti toleratōne. i. Pe. ij. Christ⁹ passus est p nobis vobis relinq̄ns exemplū vt sequamini vestigia eius. Qui cū malediceret nō maledicebat. cū pateret non ꝺminabat. et sic nos. quia Actū. xiiij. dicit Per multas tribulatōes oportet nos intra re regnuz dei. Sic Paul⁹. i. ad Chor. iiij. Maledicimur et benedicim⁹. psecutōez pa/timur et sustinemus. Et ij. ad Chor. xi. In carceribꝫ abundanti⁹. in plagis sup̄ modū. Et sꝺit. A iudeis q̄nquies q̄dragenas vna mi⁹ accepi. Ter virgis cesus sum. semel la/pidatus sum. ter naufragiū ꝓtuli. i oīmbus his fuit multū patiēs. Et sic nos ad patien tiā hortamur hodie Heb. x. Patiētia ē vo bis necessaria. vt volūtatē dei facietes repor/tetis repromissionē. Amb. sup Bti immacu lati. Quāto tribulatio maior tāto ꝺsolatio vberior. ¶ Quito debem⁹ xp̄m seq̄ i charita/te. quā docuit Lu. x. Dilige dn̄m deū tuū ⁊ p ximū sic̄ teip̄m. Et sic Paul⁹ i charitate dei ꝑmo fuit quasi igne⁹ Chriſ. Sicut ferrū mis sum in ignē totū igneum efficit. et sic Pau lus igne charitatis succēsus. sic ꝙ scribit ad Rom. viij. Quis me sepabit a charitate xp̄i. tribulatō an angustia. aut gladi⁹. aut fames. scio et cert⁹ sum ꝙ neq̄z mors neq̄z vita. Aug. Dolēdū ē ꝙ adhuc horrēda tormēta nō pote rāt a charitate dei separe. ⁊ nos ociose fabule ⁊ vilia vicia sepant. Habuit sēdo charitatez ꝓximi tantā ꝙ dicebat ad Ro. ix. Cupiebā anathema esse ꝓ fratribꝫ a xp̄o. i. ad tpus se parari vt attēderet ꝺūsioni eoz ad fidē xp̄i. Sic etiā dicit ad Phil. i. Testis mihi deꝰ. qm̄ cupiā vos oēs i visceribꝫ ihu xp̄i. Greg. Nullū deo tale acceptū sacrificiū sic zel⁹ aīa/rū. Ecce quātā charitatē dei ⁊ ꝓximi habuit Jdeo dicit ad Eph. v. Imitatores mei esto te ⁊ ambulate in dilectiōe. Et merito. qz q̄nto in ꝟ mūdo maior dilectio: tanto in futuro maior retributio. Sic dicit Chriſ. ꝺ laude pauli. Nil prorsus errauit q̄ pratū q̄ꝺā insi gne ⁊tutū ac padisum spūalē animū pauli nūcuparet. Quis ḡ ad explicāda ei⁹ merita explicare sufficiet. Nam oia q̄ sunt i hoibus bona vna aīa possidet. singulor eni ⁊tutes sanctorū excellentissime in eo fuerūt. Abel ob tulit sacrificiū deo ⁊ inde laudat. Sed si ho stia pauli ad mediū ꝓducat. tūc quantū celū a terra distat tantū hostia pauli supi⁹ ap̄pa rebit M. ¶ Probat sic Chriſ. Abel ob tulit oues ⁊ aliena. Paul⁹ quotidie in seip̄o parat⁹ erat mori ꝓ xp̄o. Actuū. xxi. Nō solū alligari sed et mori paratus sum ꝓ xp̄o. Et studuit totū mundū offerre deo. i. Chorith. ix. Omnibꝫ omnia fact⁹ sum vt oēs lucrifa cerem. Noe cōmendat. quia se et septē hoies conseruauit tpe diluuij. Paul⁹ nō tm̄ octo. sed infinitos a damnatōne eterna p suā do/ctrinā cōseruauit. Abraam cōmendat. quia ad p̄ceptū dn̄i patriā et amicos suos siue co gnatos reliquit. Paulus nō solū patriā sed totū mundū reliquit. ad Phil. iij. Oīa arbi tratus sum vt stercora vt christū lucrifacerē Etiam in modo relinq̄ndi dn̄s Abrae mul ta ꝓmisit. sicut diuitias. multiplicatōem se minis. vt habet Gene. xij. Sed paulo mul/tas tribulatiōes. Actuū. ix. Ego ostendā illi quāta oporteat eū pati ꝓ nomine meo. Cō/mendat Jacob a lōganimitate. qz septē an/nis ꝓ Rachel seruiuit. et videbant sibi dies pauci. Gene. xxix. Paul⁹ nō septē annis sꝫ tota vita sua ꝓ spōsa nō sua sed christi que ē eccl̄ia. nō adustus sole et estu diei et gelu no/ctis sicut Jacob. sed supra hoc infinita suffe rēdo mala. ij. ad Chor. xi. In laboribꝫ plu/rimis. in carceribꝫ abūdanti⁹. i plagis supra modū ⁊c. Hec oīa cū gaudio mario ⁊ ala/critate suscepit. Cōmendat Joseph a pudici cia et castitate. Gene. xxxix. ꝙ reliquit pallū vxori pharaonis. ille postmodū accepit vxo rē. Sed Paul⁹ p totū tps vite sue virgo p/mansit. imo et quoscunq̄z potuit ad virgini tatem induxit. i. ad Chorith. vij. Volo om nes homines esse sicut meipsum. Dico autē

nõ nuptis et viduis bonũ est illis si sic pmã/serint sicut ꝛ ego. Ideo in testimoniũ puritatis siue lac ꝑ sanguĩe fluxit tpe ꝓcollationis Etiã ꝑmẽdat Job a patiẽtia. Chriſ. Job q̃busdã mensibꝫ patiẽtiã in tribulatõne habuit. sed paul⁹ multis annis vsq; ĩ agonẽ p/seuerãs tribulat⁹ fuit. nõ tm̃ a tribꝫ vl̃ q̃ttuor amicis sicut Job. sed a cũctis infidelib⁹ se pissime impugnat⁹. ꝛ sic ĩ singulis gr̃as egit ꝓ eo. i. ad Chor. i. Gr̃as ago ꝓ eo meo sp. ꝛ tm̃ ñ solũ ꝑ se sustinuit. sz ꝓpter electos. ij. Thi. ij. Oĩa sustineo ꝓpter electos vt salutẽ cõsequant. Cõmendat moyses a zelo q; ꝑ salute populi petijt ꝑ deleri de libro vite. Gre. ĩ moralibꝫ. id ẽ. petijt se tempaliter mori. Chriſo. Paulus pl⁹ fecit. qz eterna gloria voluit adtps priuari ꝑ salute primoꝝ. ad Ro. ix. Optabam et ego anathema esse ꝑ fratribꝫ meis Cõmendat Johãnes qz arguit herodẽ pro adulterio. Paulus vero nõ vnuz sed plures tyrãnos. Cõmendant Enoch et helyas. qz in paradisum rapti. et vltra hoc Paulus ĩ tercium celum. q̃. ad Chorin. xij. Scio hominem raptũ vsq; ad tertiũ celũ. id ẽ vltra naturam elevatũ vsq; ad celum empyreũ. Et ẽ locus beatorũ spirituũ. Et ibi vidit vt dicit Aug⁹. libro de videndo deũ. diuinã visionẽ. Et ista visio dicitur auditus. quia instruct⁹ fuit de diuinis secretis. que nõ licent homini loqui. id ẽ. verbis explicari. et sic de alijs. Ideo canit ecclesia. Magnus sctũs Paul⁹ vas electõis vere digne est glorificãdus

Dixi tercio subiũgitur pia ꝑmij retributio. Unde Petrus ĩ ꝓsona oim cũ dixit. Ecce nos reliq̃mus omnia et secuti sumus te. ꝯsequenter interrogauit. q̃d ergo erit nobis. i. q̃ vtilitas. q̃ honorabilitas. que sufficiẽtia nob̃ inde. Respondit Ihesus. Uos q̃ secuti estis mesz imitatõe viuendi. ꝓdicandi et moriendi. in regeneratõe. s. iustorũ de morte ad vitam. Rabanus. Due sunt regeneratões. vna animarũ. et alia corporis. Et hec erit generalis resurrectio. cũ sederit filius hominis. sz per autoritatẽ iudiciariã in sede maiestatis sue. sz p manifestã potentiã que ꝓ pus latuit. Uel sedes maiestatis dicit nubes clara diuia formata maiestate. sedentis et vos. s. quieti et securi sup sedes duodecim. s. tanq̃ principes electi sup vniuersam terrã. ¶ Per sedes etiã iudiciaria ptãs designat. quia apli ꝛ viri pfecti iudicabunt nationes in compatiõe melioris vite et approbatiue. mõ tamẽ specialiori q̃z alij electi. iudicantes duodecim tribus israel. Raban⁹. Nemo putet tm̃ duodecim apl̃os iudicaturos. sicut nec duodecim tribꝫ isrl̃ tm̃ iudicãdos. sz in duodecim aplis vniuersitas pfectoꝝ designat. ꝛ ĩ duodecim tribubꝫ vniuersitas iudicãdoꝝ designatur. Ecce quõ sancti apli ꝑ alios sanctis honorãdi sunt. qz ꝓ ceteris eos elegit. Johã. xv. Ego vos elegi vt eatis et fructũ afferatis ꝛ fructus vester maneat. Et sic erunt tanq̃ scabini speciali modo in iudicio iudicãtes. Item sunt nuncij dei ꝑ excellentiã. qz de⁹ eos misit. Marci vlti. Euntes in mundũ vniũsum p̃dicate euãgeliuz omni creature. Item sunt honorãdi tanq̃ ꝓceptores p̃cipui. Unde canit eccl̃ia. De quoꝝ doctrina fulget ecclesia vt sol et luna. Itẽ quia sanguine ꝓtestati sunt fidez. Unde canit eccl̃ia. Plãtauerũt eccl̃iam sangũe suo. Ultimo sedebũt iudiciũ. nec crede q; tunc orabũt ꝓ te sic̃ nunc. Chriſ. et Beda. Nec ꝓntes orabũt ꝓ filijs ĩ iudicio. nec angeli sicut solebãt. nec scti habebũt ꝯpassionẽ cũ peccatoribꝫ sic̃ nũc ꝯpatiuntur nobis orãdo ꝓ nobis. Ber̃. Si igitur sancti apostoli fuerũt potẽtes ꝛ pij in terris. multo magis existentes nunc in cel̃. vbi charitas non minuitur sed augmentatur. Imploremus igit̃ eorum clementiã. de quorũ numero ille est cuius hodie existit saluberrima conuersio.

Sermo l. Ad idem

Saule saule q̃d me ꝑsequeris. Actũ. ix.

Introductio. Presens festum q̃tuor de causis celebrat. Primo ĩ ordie ad peccatores vt habeant exemplũz spei. vt nullus quantũcunq; peccator magnus desperet de venia. exquo Paulũ qui tantus fuit in culpa reperit in gratia. Unde Grego. Perpendo petrũ. considero latronẽ. aspicio zacheũz. intueor magdalenã. contẽplor paulũ. et nil in eis video nisi spei et penitẽtie posita exempla. Si forte aliq̃s lapsus est in fide aspiciat petrũ q̃ ter negauit xp̃m. ꝛ post amare flendo peccatũ delenit. Alius cõtra primũ in malicia crudeliter exarsit. aspiciat latronẽ qui ĩ vltimo mortis articulo ad vitã venia penitẽdo puenit. Alius auaricie estibus anhelãs aliena diripuit aspiciat zacheũ. qui si q̃d ablatulit reddidit quadruplũ. Alius libidie succensus carnis mũdicia ꝓdidit aspiciat magdalenã q̃ in se carnalem amorẽ igne diuini

amoris existit. Alius i se vl'i suis mẽbr̃ ecclesiam p̃secut⁹ ẽ aspiciat Paulũ q̃ ad vni⁹ iussionis voc̃ fact⁹ ẽ vas electõis. Nemo g̃ desperet. sed ad suscipiẽdã gr̃am mẽtẽ suã disponat. z dñs q̃ venit pctõres saluos facere. vt dicit. i. ad Thimo. i. p̃rius sicut paulũ recipiet. ¶ Scõo celebrat̃ festũ in ordie ad eccl'iam. Unde exquo sctã mr̃ eccl'ia habuit maximã tristiciã in ei⁹ p̃secutõe: debuit etiaz hr̃e maximã leticiã in ei⁹ cõuersiõe. Et quia maiorẽ leticiã nõ potuit habere nisi vt festuz celebraret. ideo in ipo beato Paulo impleta est pphẽtia Jacob. õ qua Gene. xlix. Cũ filios suos moriturus bñdiceret. z ad beniamin veniss̃et dixit. Beniamin mane lup⁹ rapax. z vespe diuidet escas. Ibi per beniamin iuxta doctores intellexit Paulũ q̃ fuit de tribu beniamin. Dic mane. i. p̃rio fuit lup⁹ rapax dei eccl'iam p̃sequẽdo. Sz vespe diuisit escas quãdo cõuersus ad fidẽ: fidẽ eccl'ie p̃dicauit ¶ Tercio i ordie ad angelos z ad celestẽ curiã. Sicut enĩ dicit Luc. xv. Gaudiũ est angelis dei sup vno pctõre penitẽtiã agẽte pl⁹ q̃z sup nonagintanouẽ iustis. quãto magis i cõuersiõe vni⁹ apl'i. p cui⁹ doctrinã ruina eccl'ie magna parte est restaurata. Dicit ei Christ⁹. Omnes ad salutẽ duxit ac si oẽs regenerasset. i. ad Chor. ix. Oib⁹ oia factus sum vt omnes lucrifacerẽ Uolens igit eccl'ia se sanctis angelis p̃formarei gaudio instituit hoc festũ. ¶ Quarto i ordine ad dñm p̃pter miraculũ. s. q̃ ex scelestissimo p̃secutore fecit fidelissimũ p̃dicatorẽ. Unde hoc miraculũ maior⁹ est vt dicit Aug⁹. q̃z celum et terrã ex nihilo creare. Et ratio. quia in creatõe nihil resistit diuine actõi. p̃s. cxxxij. Ipe dixit et facta sunt. sed in cõuersione peccatoris p̃pria volũtas resistit. Juxta illud Matth. xxiij. Quoties volui cõgregare te sicut gallina congregat pullos suos sub alis z noluisti. Et quia magnus peccator fuit Paulus. vt ipe testat. i. Thim. i. Blasphemus fui et p̃secutor et cõtumeliosus. z glorioſus factus est p̃dicator. sicut canit eccl'ia. O glorioſum lumen omniũ eccl'esiarũ sole splẽdidi⁹ ꝛc. Et ad vnicã vocem ad dñm se cõuertit. sicut dicit in ꝟbis thematis. Saule saule q̃d me p̃sequeris. ¶ In summa epistole duo tanguntur. Primo pauli periculosa infirmitas. ibi. Saul⁹ adhuc spirãs. Secũdo subiũgit eius miraculosa sanitas. ibi. Uas electõis est mihi iste. De primo dicit. In diebus illis. scz cum lapidatus esset beatus stephanus. et saulus erat consentiẽs neci. et facta est p̃secutio magna in eccl'esia q̃ hierosolimus erat. et dispersi sunt fideles p̃ regiones iudee et samarie. tunc Saul⁹ adhuc spirans. scz corde et p odiũ animositatẽ. minaz et cedis in discipulos dñi. id ẽ. i. christianos anhelans ad cedem p minaz asperitatem. ¶ Ubi sciẽdũ sicut infirmitas corporalis dicit periculosa varijs de causis. sic infirmitas spũalis. Primo quãdo i corde interius radicat. Secũdo quãdo exteri⁹ per totum corpus diffundit. Tercio q̃n moribus nescit. Quarto q̃n ꝛia sumũt. Quinto q̃n medicus cõtemnit. Omnib⁹ his modis Paul⁹ infirmabat. ideo merito piculosaz infirmitatẽ habuisse dicit. Primo fuit radicata ab intra morbo peccati in corde. et tangit ibi cũ dicit. spirãs. Ecce cordis malicia. quã ipe p̃hibet ad Hebre. iij. Uidete fratres ne forte sit in aliq̃ vestr̃z malũ cor incredulitatis discedẽdi a deo viuo. Hiere. iiij. Laua a malicia cor tuũ hierl'm vt salua fias. Aug. Nulle maiores diuitie q̃z fides eccl'ie. Abacuc. ij. z ad Ro. i. Just⁹ ex fide viuit. Secõo fuit piculosa infirmitas pauli. q̃ p totũ corpus diffundebat. In ore eius dr. spirãs minaruz. in manib⁹ cũ dicit. z cedis. in pedib⁹ ibi. accessit ad p̃cipes sacerdotũ. Et sic potuit locum in eo habere pphetia Isa. i. A plãta pedis vsq̃z ad verticẽ nõ est in eo sanitas Tercio infirmitas est piculosa q̃n nescitur. Aug. sup̃ ps. lvij. Non ẽ insanabilior eo q̃ sibi sanus videt. Et sic Paul⁹ videbat sibi sanus Propt̃ qd dicit. i. Thi. i. Igrãs feci. ¶ Q Est tñ sciẽdũ p̃m sctõs doctores. duplex ẽ ignãtia. s. facti z iurs. Prima facti. z trigit dupliciter. aut adhibz diligẽtiã. z sic excusat a toto vt dicebat iacob cũ lya Ben. xxix. Aut ñ exhibet diligentiã. et sic excusat a tanto z non a toto. vt ignorantia Lamech occidentis cayn cum putauit occidere feram. Gene. iiij. Secũda ẽ ignorãtia iuris. hec est duplex. q̃dam inuincibilis. hec excusat a toto. Alia vero vincibilis. et hec iterũ duplex. quedã affectata. hec in nullo excusat. quedã simplex. hec excusat a tanto sed nõ a toto. De q̃ Aug. de libero arbitrio. lib. iij. c. xxxv. Non imputatur ad culpam qd inuit⁹ ignorat. sz qd q̃rere negligis. Bre. Aliud est nescisse. aliud scire noluisse. Primũ dr negligẽtia. secundũ malicia et superbia. Habuit igit apl's ignorãtiam iuris simplicẽ. Unde bene excusabatur a tanto sed non a toto. Et si ita mortuus fuisset eternam damnatõem incurrisset.

88

Attamẽ nõ fuit tanta ignorãtia sua sicut si ex pp̃a malicia ignorasset. qz sic dicit vbi supra. Ignorãs feci igit misericordiã ꝯsecutus sũ. valde tñ pciosa fuit ig̃rãtia sua. Quarto fuit ifirmitas ei⁹ pciosa. qz ꝯria sumebat. nõ sufficiebat sibi pp̃a seuicia. sz alios ꝯcitabat. cũ sbdit. Accessit ad pncipes sacerdotũ. nõ vocat⁹ sed spõte. z pet̃it epistolas. scz ad loca remota. Nõ sufficiebat sibi pseq̃ fideles i hierlm. sed pet̃it licentiã ad alia loca scz i Damascũ ciuitatem ad sinagogas. vt si ꝙs inueniret. qz pauci huiꝰ vie. i. xpianoz. viros et mlieres vinctos pduceret in hierlm. s. ad puniendũ. Ecce crudelitas sua. Sequit Et cũ iter faceret. s. cũ epistolis. contigit vt appropinquaret damasco. s. cũ exercitu suo. z subito circũfulsit eũ lux de celo. ad dignandum q̃ sine luce g̃e nemo pt̃ facilr ad dñũ ꝯuerti. ideo merito circũfulsit eũ lux. ¶ R Et illa lux p̃mo fuit repentina i celeritate. qz eũ subito mutauit in aliũ virũ. i. sciẽtia. vita z in mentis ꝯstãtia. In sciẽtia. dicit glo. qz i illo triduo cecitate pcussus dẽ cognouit mysteriũ incarnatõis et ꝟitatẽ euãgelij. Vñ ad Gal. i. Notũ facio vobis euãgeliũ qđ non ab hoie didici sed p reuelatõem ihu xpi. Itẽ mutauit eũ in vita. qz statim ꝟtute luminis qđ ipm circũfulsit omnẽ carnalẽ amorẽ z affectũ terrenũ mox abiecit. ppter qđ dic Gal. i. Com placuit ei q̃ me segreganit ex vtero mris mee. et vocauit p g̃ram suã ꝯtinuo nõ acq̃ui carni z sanguini. Et ꝟ est qđ dic Ambro. Nescit tarda molimina spũssctĩ gratia Etiã mutauit eũ in mentis ꝯstãtia. De quo Roma. viij. Quis nos sepabit a charitate xpi. Secũdo illa lux fuit immẽsa. qz circũfulsit eũ z ab intra z extra ipm totũ illumiauit. i interioribꝰ p sapientiã qua omnia mysteria scripturaz intellexit. ab extra p lucidã ꝯuersatõem et sanctitatis exẽplũ. a supioꝛi p claram ꝯtemplatiõem qua nude et immediate dñũ per essentiã cognouit. Tercio illa lux erat celica. ideo intellectũ ipi⁹ angelicis spiritibꝰ ꝯformauit. imo etiã vt dicit Chrisost. ipi angeli pl̃ima secreta p ei⁹ pdicatõem didicerunt. vt dicit glo. sup illd ad Ephe. iij. Mihi enĩ oim sctoꝝ mimo data est g̃ra in gẽtibꝰ euãgelizare ꝛc. vt innotesc̃at pncipibꝰ et ptãtibus in celestib⁹. Illa ꝟ lux affectũ ei⁹ totalit trãsmutauit. Chrisost. Sicut ferrũ i igne missum. z sic paulus in charitate accẽsus. Etiã ipm celesti cõuersatõe decorauit. Ido Phil. iij. Nr̃a conuersatio in cel̃ est. Dec tria innuit Dyonisi⁹ in epla de trãsitu p desertũ huius mũdi. vbi dicit ipm angelũ terrestrẽ ppter pmũ. imaginẽ diuinitatis ppter secũdũ. z celestem hominẽ ppter terciũ. qz dicit Chriso. Paul⁹ in terra gradiens sic se gerebat i cunctis quasi societate angeloꝝ frueret. Dec subita cõuersio pauli figurata est. i. Regũ. x. in Saul. de quo dicebat. Insiliet in te spiritus dñi spũ repentino z pphetabis. z mutaberiq̃ in virũ aliũ. Ps. lxxvi. Dec mutatõ dextre excelsi. Sequit. z cadens in terram. s. ex nimio terrore timuit ne forte maiori plaga pcutere tur ꝙs Pharao aut maria sozor moysi. de q̃bus in Exodo. In hoc etiã timuit ad dignandum q̃ homo illuminat⁹ per g̃ram dñz cognoscere suã fragilitatẽ. exẽplo abrae Gen. xviij. qui dixit. Quid loquar ad dñm cũ sim puluis et cinis. Isa. xlvi. Redite puaricatores ad cor. Bern. Non est melioꝛ cõseruatio g̃tie q̃ in vera humilitate. ¶ Quito pciosa est infirmitas cũ medic⁹ cõtemnit. Et sic fuit in Paulo. ppter qđ sequtur in epla. Et audiuit vocem. s. auditu corpis dicẽtẽ. Saule saule q̃d me pseqris. Dec duplicatio fit ad mouendũ eius intẽtõem. q. d. Grauis ẽ tua infirmitas. quia medicũ cõtenis. da locũ medico z nõ discedet a te. Eccli. xxviij. qz opera eius tibi sunt necessaria. Et dixit. q̃d me pseqris. s. in mẽbris meis que psequebat saul⁹ z nõ christũ in ppria psona. quia iã sedebat ad dexterã patris gloriosus. Tantã tñ habz dominus dilectiõem ad suos vt qđ eis exhibet sibi fieri p̃putat. Matth. xxv. Qđ vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Qui respondit. Quis es dñe. s. deus aut angelus. quasi di. sentio potẽtiã. nõ scio essentiã. Estimabat eũ esse angelũ. Rñdit. Ego sum ihesus nazarenus quẽ tu pseqris. quasi diceret. Ego sum q̃ d celestibꝰ loquoꝛ quẽ putas mortuũ vt hoiem. ego sum viuẽs et regnãs p secula cucta. Ecce bonus medic⁹. ¶ Re uera bonus. p̃mo quia habuit sapiẽtiã in cognoscẽdo. eo q̃ radicẽ infirmitatis pauli cognouit. Credebat q̃dem paul⁹ pseqi hoiez mortalẽ et pseq̃bat dẽ celestẽ. Ideo ifirmitatem eius eum cognoscere fecit dicẽs. Ego sum ihs nazarenus quẽ tu pseqris. quasi di. nõ hominẽ pseqris sed dẽ. nõ creaturã sz creatorẽ. nõ corpus sz caput. Scdo medic⁹ ille habuit bonitatẽ i exeq̃ndo. qz psona liter d̃ celo descẽdit z sibi locut⁹ fuit. z adhuc existẽti i volũtate z actu pseq̃ndi eũ ꝯtit. ñ sic alios aplos. licz ei ñ essent seq̃ntes. tñ nõ

fuerunt eū pſeqntes. Tercio fuit medic⁹ ſubtil⁹ t pfect⁹. ſbtilit ei et velocit pfecteqz eū cū ūtit t ſananit ¶ Sz dic ſi dñs facerz mihi ita etiā me ɔūterem. Rñdent doctorel Non eſt nūc opus miracl'oſe agere p fide. qz nūc multuz creuit. Jdeo ſicut plāte nouelle t filo acus inducit. ſic per miracula fides i p mitiua creuit eccleſia. Dñs aūt nūc pctōres inſpiratōibꝫ. p̄dicatiōibꝫ. flagellis et tribulatiōibꝫ ɔūrit. Sic facit nobis nūc vt iudeis fecit. Primo p ſigna vocauit de egipto eos. ſed in terra pmiſſiōis manifeſte p pphetaſ. nunc p p̄dicatores. Nec requirit vocatō miraculoſa ſicut fecit ſancto Paulo. et hoc ex ſua ineffabili bonitate. Unde dicit. Ego ſū ihs. i. ſaluator. quia ſalutē tuam et non aliō quero. nazarenus. i. floridus. qui p te t toto mundo in cruce floruit. Ecce qz mite eū allo quit. nobis in exēplū ſpei. ppter qō dicit apoſtolus ad Heb. iūj. Accedamus cū fiducia ad thronū gr̄e ei⁹ vt miſericordiā ɔſeqmur. Subdit. Durum e tibi contra ſtimulū re recalcitrare. i. potēnori te incompabiliter reſiſtere. ſ. vicijs et peccatis ¶ Uñ nota. dñs loquit hic de ſtatu peccati i quo iacuit apl's. Durum valde in tali ſtatu ē eſſe ſep manere ppter plura. Prio qz diabol⁹ peccatoribus dominat. ij. Petri. ij. A quo qs ſuperatus eſt huius et ſeruus eſt. tot demoniorum ſeruus quot viciorū. vt dicit Aug⁹. Secundo. quia gladius euaginatus ſup eos extenditur. Pſ. vij. Niſi cōuerſi fueritis gladiuz ſuū vibrabit tc. Hoc viri iuſti t ſcti ɔſiderāt Apoca. vi. Uſqz quo dñe ſanctus t ver⁹ non iudicas et nō vindicas ſanguinē noſtrū de his qui habitant in terra. Tercio quia conſcientia remordente aggrauant. Aug. Omis inordinatus anim⁹ eſt ſibi ipſi pena. t nō minima ſed maxima. De quo Jſido. in lib. ſoli loquioz. Nulla grauior pena qz remordens conſcientia. Hanc ſecū ferre oportet peccatores. qō eſt valde graue. Sap. xvij. Frequenter eni occupant peſſima redarguēte ɔſcientia. cū ſit eni timida neccia dat teſtimoniuz condēnatōni. Quarto quia cumul⁹ peccatorum augmentat. Grego. Peccatū qō p penitentiaz nō diluit mor ſuo pondere ad aliud trahit. Jō Eccli. xxi. Quaſi a facie colubri fuge peccatū. Quinto qz neſcit quo fine terminat. an vnqz de⁹ ſibi tonū finem concedat Joel. ij. Quis ſcit ſi cōuertat et ignoſcat de us Poeta. Omnia ſunt hominū leui pendē tia filo. Et ſubito caſu q valuere ruūt. Sic dicit Auguſ. Hac animaduerſiōe percutitur peccator vt moriens obliniſcat ſui q dū viueret oblitus eſt dei. Jdeo Hamfred⁹ in poetria ſua noua dicit. Peſſima res vicium: nil eque pniciosum. Revera peſſima. nō tm in vita. ſed etiā in morte et poſt mortē. Primo quia in agone homis a demonibꝫ ante oculos peccata portabunt. Eccli. xi. In fine homis denudatō peccatorū illi⁹. Secūdo qz abhinc exiens demonibus p̄ſentat. Job. xx. Uadent. ſ. anime. et venit ſuper eā horribiles. ſ. demones. Sap. xvij. Perſone triſtes illis apparentes panorē illis p̄ſtabant. Tercio quia poſt mortē ad locū tormentorū deputatur vbi imp̄petuū cruciet. Propter quod Eccli. vij. Memorare nouiſſima t in eternū nō peccabis. Quarto ppter pene augmētationem. cū ania carni ſocie. ſ. in vniuerſali iudicio. Tūc corpus et ania ſimul ardebunt. Tūc implebit illud Apoca. vi. qō dicēt petrꝫ t montibꝫ. Cadite ſup nos: t abſcōdite nos a facie ſedētis ſup thronū. Quito ppter finalem ſentētiā. Matt. xxv. Diſcedite a me maledicti i ignē eternū tc. Jdeo finaliꝫ Oroſius dicit. Pl⁹ ē vita ſa peccati feditas qz q̄libet tormentorū imanitas. Et ſup hꝫ verbo. Duꝫ ē tibi vt r̄calcitres ſtimulo. ſbdit. Qui tremēs ac ſtupēs dixit. Dñe qd iubes me facere. q. d. Jā nō mea ſed tua volūtatē patuſſum adiplere Hze. Niſi qs a ſeipo deficiat ad deū nō appropinqbit. ſic Paul⁹. Uñ Aug. Mox parat ſe ad obediēdū q pus ſentiebat ad pſeqndū. Amb. Si ſecutus es errantem ſequere penitētē. Dixi ſecūdo tangit ſancti Pauli miraculoſa ſanitas. De quo in textu ſequitur. Et dñs dixit ad eū. ſ. q ad voluntatem eius pnum ſe exhibuit. Surge t ingredere ciuitatē. ſ. damaſcū. et ibi dicet tibi qd te oporteat facere. ¶ In hoc ſignificat myſtice q ille q deo vult placere dꝫ ſurgere a vicijs et peccatis. t ingredi p fidem et charitatē i ciuitatē. i. in vnionē ſcte mris eccleſie. ibi dicet illi qd ſit factur⁹. ad Eph. v. Surge q dormis t exurge a mortuis. t illuminabit te chriſtus. Seqt. Viri aūt illi q comitabant cū eo. i. ſocij ei⁹. vēit eni cū notabili comitatu. Hi q ſtabāt ſtupefacti. audientes qdem vocē ſcti Pauli ſz neminē videntes. ſtupebāt ex magnitudie miracli. qz audiebāt vocē pauli ſz nō xpi. vt habet Actū. xxij. Qui mecū erāt lumē qdem videbāt. vocē aūt ei⁹ nō audiebāt qui loquebat mecū. neqz videbāt perſonam cui dirigebat ſermo. t ſic ſtabāt ſtupe

89.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA Poznań

facti nesciētes q̄d facerēt. Surgēs aūt saul⁹ de terra. t aptis oculis nihil videbat. Exteri or dispositio corpis interiorem significabat Jp̄enanq̄ tūc ab omnib⁹ terrenis affectib⁹ surrexit. Et dicit Aug⁹ in ꝑmone de Paulo Eo tpe q̄ cetera nō videbat mysteriū infor mabat credentiū. qm̄ q̄ credit in xp̄m ip̄m in tueri debet. Et sic tūc vidit t templabat cele stia. cui visus clausus fuit ad terrena ¶ A Ad man⁹ aūt illū trahētes introduxerunt Damascū. t erat ibi trib⁹ diēb⁹ nō videns. scz corpalib⁹ oculis. neq̄ mād ucās neq̄ bi bens. Dicit glo. tres dies nō vidit. q̄ nō cre debat xp̄m tercia die resuscitatū ¶ Sed di. q̄d tunc fecit i illo triduo. Dicūt doctores cō muniter q̄ i illo triduo raptus fuit vsq̄ ad tercīū celū. t habuit illā excellentē visiōem ō qua. ij. Chor. xij. Et ille fuit ita sustentat⁹ q̄ nec mād ucare affectabat nec bibere. Sic legit de moyse q̄ fuit cū dño. xl. diēb⁹ in mon te absq̄ cibo. Seq̄tur. Erat aūt q̄dam disci pul⁹ Damasci noīe Ananias. s. ō iudaismo ad xp̄m cōuersus. sciētia t vita famosus. Et dixit ad illum in visu dñs. Anania. t ille ait. Ecce ego dñe. Tales vocatōes legim⁹ etiaz in plurib⁹ locis veteris testamēti factas esse his q̄b⁹ dñs cōuersatus ē. Et sic i p̄senti. Et dñs ad eū. Surge t vade in vicū q̄ vocatur rect⁹. Et q̄re i domo iude saulū noīe tharsen. q̄z de tharsis erat oriūd⁹. illuc eni p̄ ei⁹ trās latus fuerat de iudea. t ibi creuerat i ptāte et fama. vt ptz i glo. lyre. q̄. ad Thimoth. vlt. Seq̄tur. Ecce eni orat. q. d. mētē ad dēū ele uatā hz. Ex illo eni raptu paul⁹ egressus gti as deo agebat. Sequit. Et vidit. s. p diuinā reuelatōem virū Ananiā noīe introeūtē t im ponentē sibi man⁹. q. d. Dec q̄ tibi loq̄r iā p sentialiter in oroē t raptu tuo cognoscis. et nō tm̄ vidit p̄sonā. sed etiā nomē lucide cog nit t op⁹ facturuz. imponentē sibi man⁹. Lyra Dec ip̄positio nō erat ad receptōnez spūssancti. vt ptz Act. viij. sed ad sanatōem defect⁹ corporalis. vt patz de sctō Laurētio. q̄ ponebat man⁹ sup oculos cecor et illuminabant. Et sic in ꝓposito sicut subdit. vt visum recipiat Sed quō se habuit Ananias i hac pte seq̄ tur in textu. Dixit Ananias. s. se excusando. Dñe. q. d. sum parat⁹ facere q̄d iubes tāq̄z ser uus fidelis. Sed vnū est. miror ō ꝓbis tuis. t ō eo q̄d me iubes. q̄z audiui de multis de vi ro hoc. s. saulo. quāta mala fecerit sanctis tuis in hierlm. q. d. famosus est in ꝑsecutōe. Et h̄ scz nouissime hab ptātem a pricipib⁹ sacer dotum alligādi oēs q̄ui inuocāt nomē tuū. q̄si di. Uis vt meip̄m volūtarie tradā i ma nus eius. t nō dereo sustētari diuti⁹ p salute fidelū tuor. Dixit aūt ad eū dñs. Uade. Rāban⁹. q. d. Nō ē timend⁹ q̄si p̄secutor sz amplectēdus vt frater. q̄z mala q̄ sctis intulit pat⁹ ē sustinere. qm̄ vas electōis ē mihi iste. id ē vas special⁹ electū gre t scie cōtēriuū. vt portet nomē meū cora gētib⁹ t regib⁹ t filiis israel ¶ B Reuera libere et fiducialiter t ꝓstāter h̄ dulcissimū nomē ih̄s portauit i ore t corde. q̄ gentis eni vicib⁹ sep̄ sit illō i ep̄lis suis. vt ptz intuēti. Et ego ostendā illi q̄nta opor teat eū pati p nomē meo. q. d. multa alijs sctis intulit. etiā ip̄e multa patiet. t hoc cum magno gaudio et hilaritate amore nominis mei. q̄. Chor. xij. Libēter gl̄iabor in infirmi tatib⁹ meis. Cōfortatus igit sic Ananias t ꝓsolat⁹ a dño alit. s. gaudēter. ad explen dū off. ciū et mādatū dñi. t itroiuit. s. i domū p̄nomiatā. vbi saulū repperit ip̄onēs ei man⁹ t dixit. Saule frater. fratrē vocat quē p̄ius timuit t imicū. Ex lupo ē agn⁹ fact⁹ erat. do minus me⁹ ih̄s misit me ad te q̄ apparuit ti bi i via q̄ veniebas. s. ad plāndū electos. li cet p gr̄am suā sis mutatus q̄re ad te venio vt videas. i. visum corpalē recipias t iplear⁹ spūsctō. O benigna et gr̄iosa locutio. legatō Ananie ad Paulū ex causis vbi supra exp̄s sis. et quāti fuerūt erpti dñi effectus ꝓba ea dem sbdit. Et ꝓfestim. i. absq̄ mora cecide rūt de oculi ei⁹ tanq̄z squame. i. macule albe t dure sicut squame pisciū. t visū recepit. Et surgens baptizat⁹ ē. supple i noīe xp̄i. Et cū accepisset cibū ꝓfortatus ē duplici ꝓfortatō ne. s. spūali et corpali. Ecce miraculosa sanatō Attendam⁹ sanatiōis effectū. Fuit aūt cum discipul⁹ supple xp̄i q̄ erāt damasci p. dies ali quot. t cōtinuo. i. diligenter t sollicite igres sus synagogas p̄dicabat dñm ih̄m q̄z hic est filius dei. Sed quō se ad hoc miraculū habe bāt iudei: sequit. Stupebāt oēs q̄ audiebāt eū et dicebāt. Nōne hic est q̄ expugnabat in hierlm eos q̄ inuocabant nomē istud. et huc ad hoc venit vt vinctos illos adduceret ad p̄ncipes sacerdotū. quasi dicerēt. Mir ē no bis q̄d sibi videt aut qualis existit. Seq̄tur Saulus aūt. s. añ sic vocatus ꝑ post baptis mū paul⁹ multo magis ꝓualescebat. s. p di cando. t ꝓfundebat iudeos. s. p doctrinaz a spūsctō datā. q̄ habitabāt damasci. affirmās quoniā hic ē christ⁹. s. in lege ꝓmissus. Et sic patet breuiter expedita sue conuersionis

hystoria. Ad merita ipi⁹ nos ꝺmerdem⁹

Sermo li. Adidem.

Mitatores mei

estote. i. Thor. iiij. ¶ Introductio. Si quis vult aliquā artem studere q̄rit exptū magistrū i ista arte. sic volens discere aut q̄rere salutē aie ꝺz seq̄ paulū ap̄lm. Rō Thrysostomus in li. ꝺ laude pauli. Quia q̄cūq̄ pr̄iarche. q̄cūq̄ pphete. q̄cūq̄ ap̄li seu alij sancti in sepfectōis aliq̄d acceperūt. hec oia simul colligens Paul⁹ cū tanto cumulo habuit cū quāto null⁹ eoꝝ collegit. Et exemplificat ħ ꝺ abel. de noe et abraam. et sic ꝺ alijs q̄z plimis. vt supᵒ ostensum ē. Et sbdit Thrysost. vbi supᵒ. Nil p̄sus errauit q̄ p̄ratū qꝺdam insigne ꝓtutū et paditum spūalē pauli animū nūcuparet. Itē dicit Thrys. Quid i angel' magnificū p̄dicam⁹ q̄ omi pfecta dilectōe deo adherēt et obediūt icessanter. Paulus ꝓ mole corpis gūat⁹ adeo deo adhesit q̄ dicit Ro. viij. Certus sum q̄ neq̄z mors neq̄z vita. neq̄z angeli. neq̄z archāgeli. neq̄z p̄incipat⁹. neq̄z ꝓtutes. neq̄z tribulatio. neq̄z angustia. neq̄z fames. neq̄z nuditas. nec p̄secutio. nec gladi⁹. nec altitudo. nec pfūditas. nec creatura aliq̄ poterit nos separe à charitate dei. Et sic paul⁹ erat angel⁹ terrestr⁹. hō celestis. nā i terris dēs dixit illꝺ Phil' iij. Nr̄a ꝯsatio in cel'ē. Sic q̄ vult viā ambulare ꝺz seq̄ scientem et exptū i ea. Volēs igit tēdere ad viā celestis patrie ꝺz seq̄ paulū. ip se enī viam exptus est. vt dicit ij. Thor. xij. Scio hominē raptū vsq̄z ad terciū celū. ipe diuinitus nouit iter. et docuit illꝺ ꝓbo et exēplo. iō merito p̄t dicere. Imitatores mei estote. ¶ Ubi sciendū quattuor vicibo repim⁹ hec ꝓba supᵒ dicta sep̄ta i ep̄lis suis. s. Imitatores mei estote. vicz. i. Thor. iiij. et i. Thor. xi. et Eph. v. et Phil. iij. Ex ħ elicere possum⁹ q̄ quattuor sunt p̄ncipaliter in q̄bꝫ imitari debemus ap̄lm ¶ Primo eū imitari debemus i pfecta ꝯsiōe. Nam ꝯuersio sua fuit initiū salutis sue. et sic ꝯsio nr̄a. Zacha. i. Cōuertimini ad me et ego ꝯtar ad vos. Ecc̄li. xvij. Conuertere ad dūm et relinq̄ peccata Rō. q̄z dicit ps. vij. Nisi ꝯsi fueritis gladium suū vibrabit. ħ est iudiciū. Lu. xiij. Nisi penitētiā egeritis oēs simul pibitis. Nota ad pfectā cōuersionē req̄runt tria. s. termin⁹ a q̄. terminus ad quē. et medium p q̄ꝺ ꝯuertimur. Primo terminus a q̄. s. ꝓti debemus a nobis. i. a ꝓpa volūtate. Mat. xvi. Si q̄s vult venire post me abneget semetip̄m. Hie. Nisi q̄s a seipo deficiat ad eū q̄ supᵒ ipm ē nō appropinquabit. Sed di. quō a seipo hō recedere p̄t. Rnꝺet. a nobis recedim⁹ si ꝓpaz voluntatē abnegam⁹. Eccl. xviij. A volūtate tua auertere. et Osee. x. Cōfundet⁹ i rl' i voluntate sua. Bern. Nullū bonū deo placere p̄t qꝺ factū est ex ꝓpa volūtate. Exemplificat ꝺ ieiunio Isa. lviij. Ecce in die ieiunij vr̄i inuenit⁹ volūtas vr̄a. et sbdit. Nunq̄d hoc ē ieiunij qꝺ ego elegi. q. ꝺ. nequaq̄. Ber. Quid est qꝺ odit aut punit deus⁹ nisi ꝓpam voluntatē. tolle ꝓpam voluntatē et infernus nō erit. Sc̄ꝺo terminus ad quē. et deus⁹. Johelis. ij. Cōuertimī ad dūm deū vr̄m. q̄ nihil meli⁹. nihil digni⁹. nihil vtili⁹. qz est summū bonū Mat. x. Nemo bon⁹ nisi sol⁹ deus⁹. Deq̄ Dyonisi⁹. Nil bonū est nisi ab eo q̄ essentialiter bonus ē. nil dulci⁹. ꝓpter qꝺ ꝺz Matth. xi. Tollite iugū meū sup vos. iugū enī meum suaue est et onus meū leue. Hie. Pro amore ei⁹ ois p̄secutio habz dulcedinē. ois afflictio cōsolatōnez. De quo. ij. Thor. i. Sicut abūdant xpi passiōes in nob sic et ꝯsolatōnes Ps. xciij. Fm multitudinē ꝺoloz meoꝝ i corde meo ꝯsolatōes tue letificauer̄t aiaz meā. Nil digni⁹ et vtili⁹ q̄z vt ad illū ꝯuertamur q̄ p nob ꝺ celo venit. et oia q̄ fecit in celo et i terra ad nr̄am salutem ordiauit. Prou. viij. Qui me inuenerit inuēiet vitā. et hauriet salutē a dño. Tercū ē mediuz p qꝺ ꝯuertimur ad deū. et est libera volūtas. Differētia est inter ꝓpam volūtatē et libez arbitriū. Bern. i sermone ꝺ Naamā. Propa volūtas ē q̄ nō est ꝯmūis deo et hoib. i. q̄ nō fit aut stat ad honorē dei et ad vtilitatē siue edificatōz p̄timi. et ad salutē ꝓpam. Sz libez arbitriū ē illud qꝺ hō sine necessitate et coactōe p̄t eligere et appetere. Ber. Nulla creatura p̄t nos violēter a deo retrahere. ad Gal. v. Vos in libtatē vocati estis. Hoc ē. libez arbitriū seu libera volūtas vra qua ad deū ꝯuerti debetis debet esse versa siue mutata in dei volūtatē. dicendo Mat. vi. Fiat volūtas tua. sicut Paul⁹ Actuū. ix. Quid me iubes facere. q. ꝺ. offero tibi voluntatē meā. informa eā q̄ꝺ p eā fieri voluer̄is. De hac volūtate dicit Ber. Volūtas ē origo oīm bonoꝝ et mr̄ oīm ꝓtutū. Et subdit Bern. Custos aie circa statū sue voluntatis sollicit⁹ ꝺz esse. s. vt discernat q̄ꝺ volendū sit. s. q̄ ad qualitatē. et quantū volēdū q̄tum ad quantitatē voluntatis et regulari

p et

tatem. ¶ Nota volūtas nr̄a debet mensurari ſm triplicē mensurā .ſ. ſm noſtr̄ poſſe. ſm nr̄m noſſe. ⁊ ſm dei velle. Prio ſm noſtr̄ poſſe. i. ad noſtrā poſſibilitatē. vt oīa velim⁹ que poſſum⁹ implere viribꝫ. ꝛ poſſibilibꝫ nihil penit⁹ obmittētes. ita ꝙ nec infra p̄ deſideria veniamus. nec p indiſcretū feruorem modū excedamus. De quo .ij. Cho. viij. Si enī volūtas ꝓmpta eſt ſm id qđ habz accepta eſt. Sed heu ꝯqritur Bern̄. Uir̄ eſt aliquis qui in eis q̄ ad deum ſunt experiri velit q̄d poſſit. ſz etiā q̄d ꝓmptiſſime poſſit Quid ſi dixeris illđ Prouer. xxiij. Uires non ſuppetunt. Rn̄det Salomō. Qui inſpector eſt cordis ipe intelligit. Scđo mēſurāda eſt voluntas nr̄a ſm noſtr̄ ſcire vl̄ noſſe. vt ſine exceptiōe velim⁹ q̄ ſcimus eſſe bona. ⁊ ea nolimus que cognoſcim⁹ mala. Jaco. iiij. Bonū ſcienti et nō facienti peccatū ē illi. Lu. xij. Seruus ſciens voluntatē dn̄i ⁊ nō faciens vapulabit plagis multis. Tercio mēſurāda ē ſm dei velle vt omnia velimus q̄ vult deus. Ecōtra oīa que nō vult d⁹ et nos reſpuamus. vt vnuſquiſqꝫ noſtr̄ dicere poſſit illđ Matth. xxvi. Non mea pat̄ volūtas ſed tua fiat. Et illud ad Gal. ij. Uiuo ego nō ego ſed viuit in me xp̄s. Et hoc q̄ ad quantitatē volūtatis. Sed quo ad qualitatē dicit Ro. xij. Renouamini i nouitate ſenſus vr̄i. vt p̄batis que ſit volūtas dei bona. bn̄placēs et p̄fecta Primo bona volūtas iuſtoꝝ bona ē. q̄ oīa que faciunt vel patiuntur in peccatoꝝ ſatiſfactiōem ⁊ dei offenſe placatiōem ordinantur. Ex remiſſione enī peccatoꝝ homini collata ꝛſurgit cōſcientia leta ⁊ ſerenata. Et ſic nimirū ex hac leta ꝛſcientia nihil negligit q̄n hō oīa i deuꝫ ordinat. Scđo bn̄placita. quia in p̄miſſa remiſſione amara nōnūqꝫ incipiunt dulceſcere. vt omnia q̄ faciūt in dei bn̄placitum ordinant. Aug⁹. Ille placet deo cui placet deus. ſ. in p̄ſperis ⁊ in aduerſis. ¶ Tercio volūtas p̄fecta ꝛſiſtit in dei dilectiōe et oīm rer̄ abrenūciatiōe. Greg. Uolūtatis ſacrificiū nūqꝫ plene p̄ficit niſi hui⁹ mūdi cupiditas p̄fecte deſerat. Item cōſiſtit in boni p malo redditiōe. i. Theſ. v. Uidete ne q̄s maluꝫ p malo reddat. ſed ſemp qđ bonū ē ſectamini. Hec eſt voluntas dei i xp̄o ihu. Gal. iiij. Eſtote p̄fecti ⁊ pleni volūtatis dei. Tal̄ fuit apls. ¶ Scđo debem⁹ ipm imitari i corpali exercitatiōe. Amb. Si ſecutus es errātē ſequere penitentē. Dicit enī Greg. in moza. Ille nobis omnibꝫ debz ad exemplum ꝓtrahi q̄ cunctis ꝑaſſionibꝫ carnis moriēs tm̄ ſpūaliter viuit q̄ ꝓſpera poſtponit mūdi. quē nulla adūſa punit̄. et ſola eterna deſiderat. Talis fuit Paul⁹. merito debemus ipm imitari ¶ Ubi nota exercitatio conſiſtit in tribꝫ. Primo in bonoꝝ opatiōe. Ambro. in lib̄. de offi. et habet in cano. lxxxvi. diſt. nō ſatis. vbi dicit. Non ſatis ē bene velle niſi aſſiſtat benefacere. Opa ẏo noſtra ſi debent deo eſſe grata triplicē debent habere decorē. Primo debent eſſe fidelia. Gal. vi. Dum tps habem⁹ operemur bonū. Eccl̄es. ix. Qđcunqꝫ ꝑt manus tua opari inſtanter fac. Ro. xij. Prouidentes bona nō tm̄ coram deo ſz coram oībꝫ hoībus. Et ſint fidelia. vt i oībꝫ q̄ agim⁹ nō qđ nobis vtile eſt. ſz ad dei gl̄iam. ⁊ ei⁹ bn̄placitū inq̄ramus. Ps̄. cxij. Nō nobis dn̄e non nobis ſz nomi tuo da gl̄iam. Et ꝯgruū eſt. q̄ oīa q̄ in celo et in terra ſunt opat⁹ ē. nō ſibi ſz nobis opatus ē. i. Choꝝ. iij. Oīa veſtra ſunt ſiue appollo. ſiue cephas. ſiue mūd⁹. ſiue vita. ſiue moꝛ. ſiue p̄ſentia ſiue futura oīa vr̄a ſunt. vos aūt xp̄i. chriſt⁹ aūt dei. Ut ḡ in uicem impendam⁹ faciam⁹ ſil̄. i. ad Chori. x. Siue māducatis ſiue bibitis vl̄ aliqđ aliud faciatis. ad gl̄iam dei facite. Et iterū ad Col̄. iij. Oīa q̄cūqꝫ facitis i verbo et opere oīa in noīe dn̄i nr̄i ihu xp̄i facite In hoc ꝛſiſtit fidelitas. ps̄. c. Oculi mei ad fideles terre. Eccl̄i. xij. Qui fideliter agūt placēt deo Sz heu pauci ſunt tales. De quo Prouer. xx. Multi ſunt viri miſericordes. virū aūt fidelē q̄s inueniet. Lu. xij. Quiſputas fidelis ſeru⁹. Talis fuit btūs Paulus. De quo .ij. ad Theſ. i. Br̄as ago deo meo ſemp q̄ me fidelē exiſtimat potens i miniſterio ſuo. Secūdo debēt eſſe vtilia. de quo vnicuiqꝫ noſtr̄ dicit Eccl̄i. iij. Noli eſſe inutilis in opibꝫ tuis. Util̄ debet igit̄ eſſe vnuſquiſqꝫ in opibꝫ ſuis .ſic ꝙ nō tm̄ ſibi ꝓſit. ſed etiam vt in eis ꝓximū edificet. iuxta illud Matt. v. Sic luceat lux vr̄a coram hominibꝫ vt videant opa vr̄a bona ⁊ gl̄ificent p̄rem veſtr̄ qui in celis eſt. i. Pe. ij. Conuerſatiōem bonā inter gētes habete. vt ex opibus veſtris ꝛſiderātes gl̄ificent deum. Tunc enī opa ſimplicia tāto multiplicant̄ quanto ex eis plures edificant̄. q. Chorinth. iij. Nemo qđ ſuū ē tm̄ q̄rat ſz qđ alteri⁹. Hoc oñdit apls i ſcipo Ro. xv. Unuſq̄ſqꝫ veſtr̄ ꝓximo placeat i bona edificatiōe. Talis fuit Paulus. i. Choꝝ. x. Oib⁹ p oīa placens. nō q̄rens quod mihi vtile eſt. ſ. tm̄. ſed vt vtilis ſim alīs vt ſaluificēt. Propter qđ

dicit ad Phil.iiij. Vos estis corona nra aīa
deū. Tercio ꝛdent esse difficilia vt nī affect⁹
ꝑ ꝫuotior ꝓbeat. Heb.xij. Recogitate eū
q̄ talē sustinuit a pctōrib⁹ adūsus semetipm
ꝯdictōem vt ne fatigemini animis vr̄is ꝛfi
cientes. nōdū vsq; ad sanguinē restitistis ad
uersus peccatū pugnantes. vt btūs Paulus
fecit.ij. Thes.iij. Scitis fratres neq; gratis
panē manducam⁹. sed in labore nocte ꝛ die
ium⁹ laborātes. vt nosīp̄ formā darem⁹ vo
bis ¶ Scdo ꝓsistit corpalis exercita
tio in malor̄ reluctatōne. De quo Rom.xij.
Noli vinci a malo sed vince in bono malū.
ꝫ est. corpus. mundū ꝛ diabolū. Hec sunt q̄
ꝯmiantur anime saluti. hec vicit apls. Prio
corpus ꝑ castigatiōem. i. Chor.ix. Castigo
corpus meū et in seruitutē redigo. Chrisost.
Nihil corpi ꝑter nudā necessitatē ministra
uit. Et ꝫ iō fecit vt pfecte carnē sbjceret rōi.
Si ille hec fecit q̄ ia cert⁹ fuit ꝛ dei dilectōe
q̄d nos facere ꝛdem⁹. Scdo mūdū p mētis
alienatōem. De q̄ Gal.vi. Mihi mūd⁹ cru
cifixus ē ꝛ ego mūdo. Chrisost. Quicq̄d mūd⁹
reputabat gl'iam hoc ipe penā. Tercio diabo
lū ꝑ ꝓtinuā resistentiā ꝛ humilē orōez. vt ip
semet loquens quasi ꝛ piculo aie sue in tem
ptatōe diabolica. ij. Chor.xij. sic inqt. Dat⁹
est mihi stimul⁹ carnis. angel⁹ sathane q̄ me
colaphizet. ꝛ sbdit. Propter qd̄ ꝛum ter ro
gaui vt discederet a me. ecce orō. ꝛ dixit mi
hi. Sufficit tibi gra mea. Tātā gr̄am ei dns
ꝓtulit vt semp vinceret. ꝛ nunq; a diabolicis
tēptatōib⁹ vinceret. nec potuit a diabolo si
pari. q̄a charitate xpi separi nō potuit. ad
Ro.viij. ꝛ sic nos ad reluctatōem hortamur
Eph.iiij. Nolite locū dare diabolo. ꝛ ibidē
ca.vi. Induite vos armaturā fidei vt possitis
stare adūsus insidias diaboli. ij. Thimo.ij.
Nemo coronabit nisi q̄ legitime certauerit.
scz ꝫ mundū: diabolū et carnē. Sic corona
ri meruit apl's. vt ipemet testat.iij. ad Thi.
iiij. dicens. Bonū certamē certaui. cursuz cō
sum⁹maui. fidem seruaui. ī reliquo reposita ē
mihi corona iusticie quā reddet mihi dns iu
stus iudex in illa die. nec solū mihi sz ꝛ aliis
q̄ diligūt aduentū ei⁹. i. q̄ ita se habuert ꝙ ñ
ꝑmat adue ei⁹ Tercio ꝓsistit corpal' exer
citatio in aq̄sitatū ꝓfessiōe. ij. Thimo. iiij.
Deꝫ q̄ pie ꝛsūt viuere in xpo psecutōez pa
tient. Judith. viij. Oēs q̄ tibi placuerūt per
varia tribulatiōes transierūt. Quāto magis
q̄s deo ꝛceptior ꝫnto magis q̄nq; a deo tē
ptari ꝑmittit. Tob.xij. Quia acceptus
eras deo necesse erat vt tēptatio ꝓbaret te. i.
Chor.iiij. Maledicimur ꝛ bñdicim⁹. psecu
tōnem patimur ꝛ sustinem⁹. blasphemamur
ꝛ obsecram⁹ ꝛc. Sic Paul⁹. ij. Chor.xi. In
carceribꝫ abūdanti⁹. ī plagis supᵖ modū. et
subdit. A iudeis q̄nq̄s quadragenas vna
min⁹ accepi. ter virgis cesus sum. semel lapi
dat⁹ sum. ter naufragiū ptuli. Idcirco dicit
nobis Heb.x. Patientia vobis necessaria ē
vt et volūtatē dei facientes reportet; repro mis
sionē ¶ Et nota passiōes pfectoꝝ ꝛ
q̄bꝫ erat paul⁹ sunt triplices. Prio ex ꝓpria
vite insufficiētia. vt quātūcūq; bonū faciūt
sp maiora ꝛsiderio inardescūt ad ea q̄ ꝛside
rant. ꝛ estimant se nihil fecisse. Sic videbat
paulo Ro.vij. Uelle adiacet mihi. pficere
autē bonū nō inuenio. ꝛ ad Phil.iij. Que re
tro sunt obliuiscēs ad anteriora me extendo
Scdo affligūt ex mūdi displiciētia. ad Gal.
vi. ꝛ figurat Eze.i. Quocūq; ibat spūs illic
ꝛ rote eleuabāt. Quid p spm nisi spūal' vita
intelligit. q̄d p rotas nisi tribulatio q̄ vitam
spūalē seq̄t. Bre. Quāto q̄s alti⁹ pficit tāto
ꝫ mūdo inueniet q̄ duri⁹ portat. Tercio
ex dei absentia. O se ix. Ue cū discessero ab eis
Bern. Alia q̄ semel recepit dei p̄sentiā ꝛ susti
nere ei⁹ absentiā ē expiri gehenne penā Ter
cio ꝛdem⁹ imitari apl'm ī acq̄sitiōe ꝫtutum.
Ber. Quātūcūq; affligis corp⁹ nō pdest ni
si fueris ꝫtutib⁹ adornat⁹. i. Thi.iiij. Cor
palis exercitatio ad modicū vtil' ē. spūal' ꝛo
ad mlta. q̄ consistit ī interioribꝫ ꝫtutib⁹. O
imitatores estote ¶ Mā licz btūs Paul⁹
ī oīb⁹ ꝫtutib⁹ abūdaret. ꝫ tribꝫ tm̄ videa
mus quas excellēter habuit. Prio charitatē
Ro.viij. Quis nos separabit a charitate dei.
tribulatio an angustia vt supra. Scio ꝛ cer
tus sum ꝙ neq; mors neq; vita. Aug⁹. Do
lendū ē ꝙ apls cū horribilibꝫ tormētis a cha
ritate dei nō potuit supari. nos iterdū ociosa
fabula ꝛ paruissimū viciū separat. imo q̄nq;
ꝓpter signū opinatū ad inimicū ī inimicicia
venim⁹. De paulo dicit Chris. Sic ferrum
ī ignē missum totū igneū efficit. sic paul⁹ cha
ritate succēsus tot⁹ effect⁹ ē charitas. sic dicit
Eph.v. Imitatores mei estote sic filij caris
simi. ꝛ ambulate in dilectōe sicut dilexit nos
christ⁹. Et merito. q̄ dic Aug. ꝫ laude cha
ritatis. Quāto in hoc mūdo maior dilectio
ꝛ tāto maior in futuro retributio. Etiā ha
buit dilectiōem ꝓximi tantā ꝙ dixit Ro.ix.
Cupiebā anathema ee ꝑ fratribꝫ a xpo. i. ad
tps separi a xpo vt intēderet cōuersiōi iude

91.

orū ad fidem xp̄i. Chriſo. Null⁹ tāto affectu ꝛeplāgit mala ꝓꝓa ſicut paul⁹ aliena. Phil. i. Teſtis ē mihi ꝛeus qm̄ cupio vos oēs in viſcerib⁹ ieſu chriſti. Sic nos imitari ꝛebem⁹. Ro. xv. Debem⁹ et nos firmiozes imbecillitates infirmoꝝ ſuſtinere. Gal. vi. Alter alteri⁹ onera portate. Ratio Bre. ſup Eze. Nulluꝫ eſt ꝛes tale ſacrificiū ſic̄ zelus animaꝝ Se cūda ꝙt⁹ quā excellēter habuit i q̄ eū ſeq̄ ꝛebem⁹ ē hūilitas. ptꝫ ex nois iterꝓtatiōe. paulus. i. modic⁹. Inde paululū. i. modicū. Auguſt. Paul⁹ nomē hūilitatis eſt. Et bñ ꝺuenit ſibi ꝟ nomē. qꝛ ipe ꝛe ſe fideli aio dixit. i. Chor. xv. Ego ſum mīm⁹ apl'oꝝ ꝛ nō ſū dignus vocari apl'us. Itē ad Phil. iij. Mihi oīm ſctōrū minimo data eſt gr̄a ꝛei p̄dicare i gētib⁹. Et iteꝝ cū dicit ō apparitōib⁹ factis alīs apl'is p⁹ reſurrectiōeꝫ xp̄i dic̄. i. Chor. xv. Nouiſſime ꝙo tanq̄ abortiuo viſus ē mihi. Et ne videat ꝟ dicere q̄dā ſimulatōe. iō nō faciebat hoc paul⁹ mentiēdi p̄capitatōne ſed eſtimādi affectiōe. Greg. Qui enī ꝓfecte ꝓccatū ſuū ꝛ ſeipm examinādo itelligit nullū ꝓccatū par ſuo pctō exiſtimat et q̄cq̄d boni habet ſoli ꝛeo attribuit. Sic ipe paul⁹. i. ad Cho. xv. Gr̄a ꝛei ſum id q̄d ſuꝫ. nihil aliud ſeipm reputabat q̄ꝫ ꝓccatoꝛē et indignū hoiem. Un̄. i. ad Thimo. i. Fidel'ſermo et oi acceptōe dignus. qꝛ ihs̄ xp̄s ꝛei filiꝰ venit i hūc mūdū pctōres ſaluos facere. q̄ꝫ ego pri mus ſum. i. p̄ncipal'. Ecce hūilitas. Greg. Oīa opa ſunt nulla niſi fuerint in humilitate fundata. Sic nos ipm ꝛebem⁹ ſeq̄ in vera hūilitate ſi ad celeſte regnū volum⁹ ꝓuēire. Aug. Excelſa patria. hūilis eſt via. hūiliter ad humilē venire oꝓꝛtet. Dicit idē ſup illō Joh. Ego ſum oſtiū. Oſtium hūile eſt. ſ. celeſtis patrie. ſi ſano capite volum⁹ itrare oꝓtet nos caput dimittere ſupbie. cū quo aliꝫ impoſſibile eſt intrare. ¶ Tercia virtus quā excellenter habuit fuit mānſuetudo ſiue pietas. Chriſ. Nemo intātū dilexit amicos ſicut Paul⁹ inimicos. ij. Cho. xij. Lugeo mlt̄os q̄ ꝓccauerūt et nō egerūt ꝓnitētiā ꝛe immūdicijs ſuis. Chriſ. Null⁹ ꝛeplāgit ꝓꝓa ſicut paulus aliena. Subdit idē. Ac ſi totū mūdū genuiſſet ꝛe oīb⁹ ꝺoluit. ij. Cho. xi. Quis infirmat et ego nō infirmoꝝ. Et ſic hoꝛtat nos imitari ad Gal. vi. Frēs ſi ꝓoccupat⁹ fuerit hō i aliq̄ ꝛelicto vos q̄ ſpūales eſtis inſtruite hmōi in ſpū lenitatis. Bre. Pl⁹ ē aiam ꝓꝓtue victurā reficere ſiue reuocare q̄ꝫ vētrē mouture carnis treno pabulo ſatiare.

Quanto ꝛebem⁹ ipm imitari q̄ꝫtū poſſumus i ſblimi ꝺtēplatōe. Quis vnq̄ꝫ i terris ſublimius ꝺtemplat⁹ e q̄ꝫ ille q̄ tot⁹ i celū rapt⁹ ē. vbi imaginē ſctē trinitatis raptu pſpexit. angelorū et hoim gaudiū ꝺſideravit. Ecce triplex ꝺtēplatio. De q̄. ij. ad Chor. xij. Scio hoiem ante annos. xiij. ſiue i coꝛpe ſiue extra coꝛpus neſcio. ꝛ⁹ ſcit raptū hmōi vſq̄ ad terciū celū. Ecce ꝓfūda ꝺtēplatio. Chriſoſt. De⁹ paulū i padiſum rapuit. i celū ſublimauit. ineffabilia archana patefecit. Jō canit eccleſia. O gl'ioſum lumē oīm eccl'iaꝝ ſole ſplēdidi⁹ ꝛc. Et iteꝝ. Magnus ſctūs paul⁹ vaſ electōis ꝙe digne eſt glificād⁹. Ad ꝓpoſitū. Imitatoꝛes mei eſtote. vbi ſup.

Sermo liij. Ad idem.

Is electionis

v eſt mihi iſte Act. ix. Ul'ſic Magn⁹ ſctūs paulus vas electōis ꝛe digne eſt gl'ificandus Jſta ſunt ꝙba eccleſie btī pauli apl'i p̄coniz̄atia gl'iaz. Dic̄ Ber. Cū xp̄i ſponſa alterat ꝙba fortioꝛ eſt iſta trāſpoſitio ꝙboꝝ q̄ꝫ ꝓma. Si ei hieronymi pauli aut iacobi ꝛc. ꝙba poſita ſunt autētica. ml' tomagis ꝙba eccl'ie. Un̄ tāta auctē ipe ſalvatoꝛ aſcēdit eccl'ie q̄ dixit Mat. xviij. Qui eccl'iam nō audierit ſit tibi ſic̄ ethnic⁹ ꝛ publicanus. Propter q̄d dic̄ Jnno. papa. et hr̄ i cano. xi. q. i. q̄s neſciat. Quis neſciat q̄ ab oīb⁹ ꝺꝛ obſeruari q̄d romana obſeruat eccl'ia. Et Aug. li. vi. ꝯ fauſtū. Ego euāgelio nō crederē niſi auctoꝛitas eccl'ie me ꝺmoueret. Et ſctūs Tho. in. ij. ij. q. ix. Maxima auctē habet eccl'ia q̄ ab omnib⁹ eſt emulāda. Et pluſ eſt ſtandū auctoꝛitati eccl'ie q̄ꝫ auctoꝛi gregoꝛij hieronymi vel aug. ſtini. Propter q̄d dicit Bre. Peccatū paganitatis incurrit qui eccleſie ſctē p̄ inobediētiā ꝯ dicit. ideo ¶ In p̄miſſis ꝙbis btūs Paul⁹ a[illegible]men/dat. Prio ab excellēta ſctitatis. ibi. magn⁹ ſctūs paul⁹ Scdo a plenitudie gratie ſanctificat⁹. ibi. vas electiōis. Tercio ab honoꝛificentia dignitatis. ibi. ꝙe digne eſt glificād⁹. De p̄mo dicit. Magn⁹ ſctūs paul⁹. Po ꝛficiendū multa ſunt exercitia ſiue ꝙtus p̄ quas magni apud ꝛeū fieri poſſumus ¶ Primo p ꝛei timorē. Judith. xvi. timent te magni erūt apud te oīa. i. ſic ꝛ i futuro. hic in gr̄a et i futuro gl'ia. Gal' fuit btūs Paulus cū ꝓſtratu ſenſit ꝺ plagā. audiuitq̄ vocē. Saule ſaule q̄ me ſequeris.

timuit et rñdit. Dñe q̄d vis me facere. ita ſñ ꝺſenſit in volūtatē dñi. t ꝫ opabat timor. ut Pꝛou. xv. Timore dñi oīs hō declinet a malo. Jō ꝺr Eccli. ij. Qui timent dñm req̄runt q̄ bñplacita ſunt ei. t iterꝫ Eccl. xv. Qui timent dñm faciēt bona. ꝓpter q̄ dicē p̄s. cxlvi Bñplacitū eſt dño ſup timētes eū. Idcirco docuit thobias filū ſuū Thob. iij. dicens. Memēto fili q̄m vitā pauperꝫ gerim⁹. habebis multa bona ſi timueris dñm t receſſeris a peccato. t feceris bona. Bern. In ꝟitate cōperi nil ita efficax ad gr̄az ꝓmerēdā nutriendā t ꝛſuandā ſicut timor dñi. Dicit idē Cōnexa ſunt timor et religio. vnū nō ſtat ſine reliq̄. Et ſic Paul⁹ Actu. ix. t legit i hodierna epl'a. Tremēs et ſtupēs cogitāſq̄ plaga pharaonis. timēs ſi nō obediret forte maior plaga eū peq̄teret. Et ſ̄ nōnunq̄ euenit ſubito plagare iniq̄s t nō innocentes. vt declarat ipe ſaluator Lu. xviij. Cecidit turris in ſyloe t occidit. xviij. hoīes. t dixit ihs. Putatis q̄ ipi. ſ. hoīes debitores fuerīt. idcirco i plaga q̄z maxime ꝛgnoſce pctā tua. time t vole. et pctā relinque. Laſſioꝺ. ſup p̄s. Oīs pcuſſio diuia aut eſt purgatio vite p̄ſentis. aut initiū pene ſeq̄ntis. Qui inter flagella nō emēdat pena hui⁹ hic inchoat t ibi nō termiabitur. Et ſic meliorauit ſe ꝑ⁹ paul⁹ dicens. Quid me vis facere. Aug. Mox parauit ſe ad obediēdū q̄ ꝓ⁹ ſeuiebat ad p̄ſeq̄nduꝫ Et ſ̄ opabat in eo timor dñi. ¶ Scꝺo efficit hō magnus p diuinū amorē. De q̄ Aug⁹ Talis eſt vnuſq̄ſq̄z qual' ē ſua dilectio. ſed q̄ valde diligit magn⁹ ē. q̄ nihil diligit nihil ē. Opa enī nr̄a meritoria erūt t p̄miatoria ꝑm dilectōem. De q̄ Aug. Nō numeroſitas operū. nō diuturnitas tēpoꝛ. ſꝫ maior charitas auget meritū et p̄miū. ¶ Sed di. q̄ eſt rō q̄ meritoꝛū eſſe ſtat i charitate. Rñdet ꝓmo q̄z ꝛtinet deū. i. Joh. iij. Deꝰ charitas ē t q̄ manet i charitate i deo manet t deꝰ in eo Mō deꝰ eſt adeo magn⁹ q̄ dicit p̄s. cxlvij. Magnus dñs et magnitudis ei⁹ nō ē finis. Scꝺo cōtinet oēs ꝟtutes. Un̄ ph̄s Qui habz vnā virtutē. ſ. charitatē habz omnes. Nā ſicut deꝰ cōtinet in ſe oīa. vt dicit Dionyſius. Deꝰ ē ſummū bonū ſine q̄ nihil ē bonū. Et ſic charitas ꝑm Hugonē oīm ꝟtutuꝫ tenet p̄ncipatū. t excludit oīa vicia. i. Chor. xiij. Charitas nō inflat. nō emulat. ñ iuidet ſed oīa mādata ipleꝛ. qz plenitudo legis ē dilectio. Ro. xiij. Tercio qz charitas cōtinet p̄ticipatōem omniū meritoꝛū. Bern. Charitas eſt ꝟtus largiflua q̄ facit oīa ꝛmūia. Greg. Qꝺ tuū ē p laborē ꝫ meū p amorē Subdit idem. Penſent igit̄ inuicē quantū bonuꝫ ſit charitas. q̄ ſine laboꝛe aliena ꝓpria facit. Bern. O charitas q̄nta ē tua ꝟtus. neminē ſpoliaſ t oīa rapis. nulli aufers ſua t oīa facis tua. Hanc habuit ſctūs Paul⁹. De quo Chriſo. Siē ignē ferū miſſum totū fit igneū. t ſic paul⁹ igne charitatis fuit ſucceſſus. q̄ ꝑ ſe ſcribit Ro. viij. Quis nos ſepabit a charitate dei. tribulatio. an anguſtia. an fames ꝛc. Scio t certus ſum q̄ neq̄z mors neq̄z vita ꝛc. Aug. Doleꝺū q̄ horrida tormēta ap'lm nō potuerīt a charitate dei ſepare. t noſ ociosa fabula t vilia vicia ſepant. Jō Eph̄. v. Imitatores dei eſtote ſic̄ filij chariſſimi. t ambulate in dilectōe. qz dicit Aug⁹. Quāto i hoc mūdo maior dilectio: tāto i futuro maioꝛ retributio. Jō Col'. iij. Sup oīa habete charitatē q̄ꝺ eſt vinculū pfectōis. ¶ Tercio efficit hō magnus p hūilitatis decoꝛez Bre. Quāto in ocul' nr̄is ſumus hūiliores et tanto in ocul' dei maiores. vt habet de ſaul cui ſamuel ex pte dei dixit. Reg. xv. Nōne cū parvul⁹ eſſes i ocul' tuis caput i tribubꝫ iſrl' factus es. ſic̄ dicit ſaluator Luce. xviij. Qui ſe hūiliat exaltabit'. Bern. Quāto vnuſq̄ſq̄z ſibi vilioꝛ tāto in ocul' dei p̄cioſioꝛ. Et ſic ſanctus Paul⁹. i. Chor. xv. Ego ſum minimus ap'loꝝ q̄ nō ſum dign⁹ vocari ap'lus. Et iterꝫ Eph̄. iij. Mihi oīm ſctōꝝ mīmo data ē gr̄a dei euāgelizare in gentib⁹. Ecce dicit ſe minimū. cū tñ hr̄ Ro. xv. q̄ a hierl'm p circūitū vſq̄z ad illiricū mare r̄pleuit euāgelio dei. Et in ꝟtute hūilitatis nō ſolū dicit ſe mīmū ſed etiā abortiuū. vt habet. i. Chor. xv. Nouiſſime tanq̄z abortiuo viſus ē t mihi. Ad hanc hūilitatē duxit eū p̄ncipalis reſpectus quē habuit ad petīm ſuū. De q̄ Bre. Qui petīm ſuū examinā do intelligit. nullū petīm par ſuo peccato exiſtimat. Et quāto ſeipm hō magis deijcit. tāto coram deo magis aſcēdit. Et ſic humilitate meruit Maria effici mater filij dei. De q̄ Bern. ſup miſſus eſt. Audeo dicere q̄ nec ꝟginitas marie deo placuiſſet abſq̄ eius ꝑfunda hūilitate. Sed vt placeret ꝟgitas ꝫ peculdubio fecit humilitas. hec ille. Idcirco omniū ꝟtutū oblita dicit in cāt̄ico ſuo Lu. i. Reſpexit hūilitatē ancille ſue ꝛc. Sic nos deemus eſſe hūiles Jaco. iij. Hūiliamī. ſ. ꝟaciter. nō ficte. i ꝛſpectu dei. t exaltabit vos. De q̄ Amb. ſup Bti imacłati. Quāto quis abiectioꝛ in hoc ſeclo. tāto magis exaltabit

in futuro. Sic dicit de virgine gl'iosa Bern. Nunq̃ sup chozos angeloꝝ exaltata fuisse uisi vltra oēs homines se hūiliasse. ¶ Quarto efficit hō magnus p magnā passionē et tribulatōem quā quis patit ꝓpter deū. Dicit Amb. sup Beati immaculati. Quāto maior tribulatio tāto vberior ꝯsolatio. vt promisit xp̄s Matt. v. Bti estis cū maledixerit vob homies et psecuti vos fuerint ꝓpter me. gaudete et exultate qm̄ merces vr̄a copiosa est in celis. Ps̄. xciij. Sm multitudinē doloꝝ meoꝝ in corde meo ꝯsolatōes tue letificauerūt aiam meā Et sic post magnā pen̄ā seq̄t magna gl'ia. Dequo .ij. Chor. i. Sic abūdāt passiones xp̄i in nobis. sic et ꝯsolatōes. Sic iterū bn̄ magn⁹ Paul⁹ dicit p̄t. qz magna passus ē et multa. De quo .ij. Chor. xi. In laboribus plimus. in carceribꝫ abūdantio⁹. in plagis supra modū. in mortibꝫ freq̄nter. i. in piculis mortis. a iudeis q̄nq̃es quadragenas vna minus suscepi. ter ꝛgis cesus sum. semel lapidat⁹ sum. ter naufragiū ptuli. nocte et die i ꝓfundo maris fui. i itineribꝫ sepe insidiabāt mihi. in picul' latronū. i picul' ex genere. i. iudeis. in picul' ex gētibꝫ. picul' i ciuitate. picul' ex sollicitudine. piculis i mari. picul' in falsis fratribꝫ. i labore et erūna. i vigilijs multis. i fame et siti. i ieiunijs mltis. in frigore et nuditate. et. i. Chor. in. xij. Maledicimur et bn̄dicimus. psecutiōem patimur et sustinemus. Sic nos si volum⁹ magni fieri i celo. Actu. xiiij. Per mltas tribulatōes oꝑt nos intrare regnū dei. Greg. Gl'iosi⁹ est bn̄ pati q̄z bn̄ agere. ij. ad Thim. iij. Oēs q̄ pie volūt vivere in xp̄o ihu psecutōem patiēt. Quis maior xp̄o q̄ a cunabul' psecutōem passus est. vt dicit Iero. et sic nos. Joh. xv. Nō sit ꝛu⁹ maior dño suo. si me psecuti sunt et vos ps̄eq̄nt

Quito efficit hō apd deū magn⁹ p ꝛbi dei p̄dicatōem et actōem. De quo Mat. v. Qui fecerit et docuerit hic magn⁹ vocabit' i regno celoꝝ. Et sic btūs Paul⁹ solēnis p̄dicator fuit. Unde canit eccl'ia. Doctor egregie paule mores instrue. Jsid. Egregi⁹ q̄si extra gregē positus. ¶ Nā triplici fuit p̄dit⁹ sciētia. Primo molayca. illā didicit Actu. xxij. Ego sum vir iude⁹ nutrit⁹ sec⁹ pedes gamalielis. erudit⁹ iuxta ꝛitatē pr̄ne legis. Secdo sapia euāgelica. illā didicit i schol' xp̄i. De q̄ Gal. i. Notū vobis facio euāgeliū qd̄ nō ab hoīe didici sz p reuelatōnem ihu xp̄i. Tercio sapia diuia. illā didicit i scholis angeloꝝ q̄n raptus est in terciū celū. et audiuit archana ꝛba q̄ nō licent homini loq̄. Jbi Nico. de lyra dicit. q̄ p̄destinatōem hoim vidit. Et qz triplicē sapiam habuit. iō pfectus doctor fuit. et tripliciter ꝛbo. exēplo et martyrio p̄dicauit. ¶ Primo p̄dicauit ꝛbo instāter et laboriose Chrisost. Nō vnū die i ocio pertrāsijt. ij. ad Thes. iij. In labore et fatigatōe nocte et die laborātes. Haymo. Nocte laborauit. die p̄dicauit. Nā a p̄mo pullor cātu vsq ad q̄ntaz horā manibꝫ laborauit. deide p̄dicatōni vacabat. et plerūq vsq ad noctē ꝛmonē ptraxit et residuū tps i refectiōe somno et orōib⁹ consumpsit. Secdo p̄dicauit exēplo. Leo papa. Efficacior est vox exēpli q̄z ꝛbi. Bre. i omel. Cui⁹ vita despicit restat q ei⁹ doctria ꝛtemnat. Paulus nihil docuit ꝛbo q̄n ꝯfirmauit exēplo. Ro. xv. Nō enī audeo aliq̄d loq̄ eoꝝ q̄ p me nō efficit xp̄s Et sic p se p̄dicauit castigatiōez corp̄is. p se fecit. i. Chor. ix. Castigo corpus meū et in ꝛuitutē redigo. Si p̄dicauit castitatē p se castitatē tenuit et cast⁹ fuit. i. Chor. vij. Volo oēs hoies esse sic meip̄m. et sic d̄ alijs. Tercio p̄dicauit martyrio. qz in morte trūcato capite illd̄ mellifluū nomē Iesus sibi medullit⁹ cōplantatū tribꝫ vicibꝫ sonabat. vt dicit Dyon. d̄ trāsitu ap'loꝝ. ¶ Dixi secdo ꝯmendat a plenitudine gratiositatis. ibi. vas electōis. Nota electio requirit triplicē gr̄am. s. p̄uenientē. coopantē. et ꝯsummantē. Primo p̄uenientē. De q̄ Grego. xvij. moza. Si lumē p̄uenientis gr̄e nos nō irradiaret pfecto mens nr̄a in tenebris pctoꝝ obscurata p̄maneret. Illā habuit ap'lus. i. Cho. xv. Gr̄a dei sum id qd̄ sum. Aug. Gr̄a est lumen aie faciēs hoiem pctm̄ suū agnoscere et deū sup oīa diligere. Secdo coopantē requirit electio. qz Joh. xv. dr. Sine me nihil potestis facere. Aug⁹. Nolentē dei gr̄a p̄uenit vt velit. et volentez subsequit vt possit. Jdeo Grego. in collecta. Tua nos gr̄a semp p̄ueniat et sequat. p̄ueniat inspirādo. sequat iuuādo. Aug. de correctōe et gr̄a. Bre dei est quic q̄d bonū agimus. Et itez sctūs Tho. li. iij. ꝯ gentiles. illa indiget hō. Hāc habuit Paulus. i. Chor. xv. Gr̄a dei i me vacua nō fuit. Et Phil. iij. Oia possum i eo q̄ me ꝛfortat p gr̄am suā. Tercio req̄rit gr̄am ꝯsummantē. De quo sctūs Tho. li. iij. ꝯ gentiles. c. clv Indiget hō diuine gr̄e auxilio vt pseueret in bono. Illā habuit sctūs paul⁹. i. ad Chor. xv. Gr̄a ei⁹ semp in me manet. Et sic vas electōis ex triplici causa dr. ¶ Dixi tercio cō mendat a celsitudie dignitatis et sctitatis.

ibi. Uere digne est glificandus. Chrisō. de laude pauli. Singuloꝝ iustoꝝ ꝓtutes excellentissime fuerūt in btō Paulo ita vt in eo impleri potuit illd Eccli. xluij. Bñdictō em oim gentiū dedit illi. q̄re de hoc supᵖ circa finē primi ꝓmonis de sancto Paulo. qui incipit Ecce nos reliquimus omnia.

¶ Sequit secundᵘˢ sermo quasi coincidēs cū primo sermone postillari sup hac epla. Sequentē sermonē a principio nō vidi in rapiarijs. als ambos in vnū redegissem. hic magis doctrinalis est q̄ ꝓmus.

Sermo liij. Ad idem

Als electionis

v est mihi iste Act. ix. In summa eple tria innuunt. Prio infirmitas Sauli. ibi. Saulᵘˢ adhuc spirās. Secūdo eiᵘˢ sanitas miraculosa. ibi. subito circūfulsit eū lux. Tercio ipiᵘˢ dignitas gliosa. ibi. Uas electōis est mihi iste. De primo dicit In diebᵘˢ illis cū lapidatᵘˢ fuit btūs stephanus i mēse augusto. & Paulᵘˢ erat ꝛsentiens eiᵘˢ neci. & facta est psecutio magna i eccliā q̄ erat hierlimis. & dispsi sunt fideles. post h̄ q̄ si ad h̄ tps vt nūc. tūc saulᵘˢ adhuc spirans. Glo. i. vehemēti spū ignē psecutōis i se & in alijs suscitabat. Et h̄ fuit signū infirmitatis. ¶ Nota infirmitas hois ē pciosa q̄nq̄ modis. Prio q̄n in corde radicat. Et sic de paulo dicit. erat spirās. i. anhelās p odū fomitē. s. p incredulitatē. p malā volūtatē et p̄uā intentōem ꝛ xp̄ianos. Ecce tria mala erāt i corde eius. Primū fuit incredulitas. Et h̄ē malum. vt dicit sctūs Tho. i. ij. ij. q. x. ar. iij. Peccatū infidelitatis est maximū. Rō sancti Tho. Quodlibet peccatū tāto grauᵘˢ est quāto per ip̄m hō magis a deo elongat. sz peccatū infidelitatis maxime elongat hominē a deo. igit maximū. ad Hebre. xi. Impossibile est sine fide placere deo. Radix salutis fides est. Bre. Arbor arescit sine radice. & sic opus sine fide. Abacuc. ij. Justᵘˢ ex fide viuit. Jō simus puidi. Juxta illud ad Hebre. iij. Uidete fratres ne ī aliquo vestr̄ sit cor incredulitatis. Ratio Aug. ō verbis dñi. Nulle maiores diuitie q̄ fides ecclie. Johā. xi. Si crideris videbis gloriā dei. Ecōtra ad Heb. iij. Jurauit incredulis vt nō intrarent in requiem suā. Et sic valde grauis est error in fide. Augᵘˢ. Sine fide falsa est omnis ꝛtᵘˢ etiā si sit in bonis moribus. vt habet. xxiij. q. i. c. vbi. Ubi non est fides sana ibi nō ꝓtest esse iusticia. Ratio Augus. de fide ad Petrū. Fides est omniū bonoꝝ fundamentū et humane salutis initiū. sine qua omnis labor est vacuus. Illa fide caruit Paulᵘˢ. & si ita mansisset eternaliter damnatᵘˢ fuisset. Ideo falsū est q̄d aliqui dicunt. in sua fide quēlibet saluari iudeum et gentilē. Athanasius. Hec ē fides catholica quaꝝ nisi quisq̄ fideliter firmiterq̄ crediderit: absq̄ dubio in eternū peribit. Johā. iij. Qui incredulus est filio videbit vitā eternā. sz ira dei manebit super eū. ¶ Secūdo infirmitas est periculosa quādo p totū corpus exterius diffundit. Et sic infirmitas anime saulī fuit. Primo in ore. ibi. minaruꝝ. Secūdo in manibus. ibi. cedis. Tercio fuit in pedibus. quia accessit ad principes sacerdotum vt impleret in eo illud Isa. i. A planta pedis vsq̄ ad verticē nō est in eo sanitas. Et sic hodie graue est peccatū infirmitatis anime. grauius autē peccatū fit cū ab extra diffundit verbo vel opere. De quo Cassiod. super psal. Culpam geminat qui facinora cogitata diuulgat. vt ¶ iqui sunt de q̄bꝫ dicit Isa. iij. Peccatū suū q̄si sodomam p̄dicant. Prouer. ij. Letant cū malefecerit: et exultāt in rebꝫ pessimis. Isido. ō sum. bono. Maioris culpe est manifeste peccare q̄ occulte. Talis dupliciter reᵘˢ est. Prio q̄ peccat. Scdo q̄ primū scandalizat. Mat. xviij. Ue hoī illi p quem scandalū venit. ¶ Tercio infirmitas est periculosa cū ignorāt. De q̄ Augᵘˢ sup p̄s. lviij. Non est insanabilior eo q̄ sibi sanus videt. Et sic Saulus. i. Thimoth. i. Ignorans feci in incredulitate mea. sz nō fuisset excusatus per illā ignorantiā. Q Nota dicit Alexander de halis i suo tercio. Duplex est ignorantia. s. facti et iuris. Prio ignorantia facti ⁊rigit fieri duplicit. aut hō adhibet diligentiā. & sic excusat a toto. vt cō cubitus iacob cū lyā Gene. xxix. Aut nō adhibet diligentiā. et sic excusat a tāto sz non a toto. vt Lamech occidentis cayn cū putauit se occidere feram. Gene. iij. Alia est ignorātia iuris in his que de iure tenet scire homo, vt legem nature. p̄cepta dei. Quod tibi vis fieri fac alijs. Glo. i. velle debes alijs fieri q̄d tibi fieri vis. Et q̄ ꝛcernūt fidem. vt ꝓncipales articulos. Illa adhuc est duplex. q̄dam vincibil'. q̄dam inuincibil'. Inuincibil' excusat a toto. vt in fatuis q̄ nō ex culpa sua insanuant. Et etiā in vtēntibꝫ rōne cū faciūt diligētiā. Augus. Nō reputabit ad culpā quod

inuitus ignorās. sed qđ timere negligis. Si autē vincibil' illa est duplex. aut ē simplex. i. ex negligētia. aut affectata. i. ex malicia. Si ex negligentia excusat a tāto sed nō a toto. Si aūt est affectata. i. ex malicia q̄ ꝑt q̄rere t hr̄e instructores. t nō vult: nulla a nllo excusat. ps. xxv. Noluit intelligere vt bñ ageꝛ Jō Aug. Nō ois ignorās inmunis ēa pena Ille ignorās excusari poterit q̄ qđ disceret nō inuenit. nō illi q̄ inuenīētes a q̄ discerēt opēz nō dederūt. Breg. Aliđ est ne sciuisse aliđ scire noluisse. Primū est negligentia. Scđm ē malicia. Tales alleuiare ꝓsciētiā suā nō ꝑnt ex ignorātia. Quia dicit Bern. đ duodecim gradibꝫ hūilitatis. Frustra sibi ex ignorātia blādiunt qui libenter ignorāt vt liberi⁹ peccent. De talibꝫ. i. Lho. xvij. Ignorās ignorabit. Bre. et habet. xxviij. di. q̄ ea. Qui ea q̄ dei sunt nesciūt a dño nesciunt. Et licꝫ talis ignorātia mala est omnibꝫ adultis et piculosa. vt habet ibidē. xxviij. dist. c. ignorātia. Ignorātia est cunctoꝝ erroꝝ mater. Et neminē excusat. nec iudeos q̄ christū venisse ignorant. attamē sacerdotes maxime est dānabilis. qui alīs ducatū ꝑbēt. De q̄bus Isaie xlvi. Jꝑi pastores ignorāt intelligentiā. t sic de iudeis Matth. xv. Sinite eos ceci sunt t duces cecoꝝ. Et si cec⁹ ceco ducatū prestat ambo in foueā cadunt. Lu. vi. Tunc implebit in eis illđ Bre. i. moral. Stultus i culpa fiet sapiēs in pena. Et sic fuisset de saulo. Bre. Erroꝝ dum verus credit difficulē emēdatur. ¶ Quarto infirmitas est piculosa q̄n illud recipit ꝑ quod ifirmitas roborat. Et sic saulus accessit ad ꝑncipes sacerdotū. t petijt epl'as i damascū. nō vocatus sed seipm ingerēs volūtate nocēdi inflāmatus accessit ad sinagogas. vt si q̄s inueniret huiꝰ vie. q̄ pauci fuerūt. viros aut mlieres vinctos ꝓduceret in hierl'm. Et sic hodie aliq̄ licꝫ in causis sciunt se hr̄e iniusticiā. tñ assumūt in potestate ꝓstitutos in iuuamē. Arist. in pol. Semissima est iusticia que habꝫ arma. Et sic fuit i Saulo. ¶ Quinto infirmitas est picl'osa cū medicus cōtemnit. t sic Saul⁹ ꝓsecutus est xp̄m. vt patet in textu. Audiuit vocē. Saule saule q̄d me ꝓsequeris. s. in mēbris meis. q̄si di. grauis ē infirmitas q̄ medicū cōtemnis. medicinā nō appetis. cū scribit Eccli xxxviij Da locū medico et nō discedet a te. q̄ ꝑ opera eius tibi est necessari⁹. Subdit. Durum est tibi cōtra stimulū recalcitrare. i. potēciori te resistere. Job. ix. Quis restitit ei t pacem habuit. q. d. nullus. Et sic est omis pctōr in mortali pctō. quia fm Aug. Peccare ē deuz inhonorare. O q̄z duꝛ t picl'osum ē h̄ vt hō existat in mortali crimine. q̄ tal' est in ira dei Eccli. xij. Altissimus odio hꝫ pctōres. Nō durū est esse in ira illi⁹ sine quo nequaq̄z conseruari possumus. nec in corpe nec in aia ad momentū. Bern. Sicut necessario indigemus conditore. ita ꝑfuatore. Aug. Sic hō exnihilo factus est. sic ad nihilū tenderet nisi deus manu regimunis eū cōseruaret. Jdeo pctō nō est ꝓmouēdus. q̄ valde ꝓriat ei. ps. v. Qm nō volēs iniq̄tatē deus tu es.

¶ Ex mltis ꝑt oñdi q̄ ei summe displicz pctm. Primo exh̄ q̄ tot milia angeloꝝ propter pctm̄ de celo eternaliter puniēdos dertrusit. Scđo ꝑmos parētes nr̄os cū omnibꝫ posteris suis de padiso expulit. t eos a celesti hereditate pl⁹ q̄z ad. v. milia annoꝝ exclusit Tercio totū mundū ꝑ diluuiū perire fecē dē ptis octo hoibꝫ. Hodie infinita mala ꝓpter pctā hominibꝫ eueniūt. Item nullū gen⁹ sacrificiū deo placet i crimine mortali neq̄z sacrificiū. Isa. i. Quid mihi de multitudine victimaꝝ vr̄aꝝ. ne offeratis sacrificiū frustra. nā solēnitates vr̄as oduit aia mea. Nō oroneꝰ vr̄as. ibidē. Cū multiplicaueritis preces vestras nō exaudiā vos. q̄ man⁹ vr̄e. i. opa vr̄a plena sunt sanguīe. i. pctō. ps. l. Libera me đ sanguinibꝫ. i. de peccatis. Bre. Perpēdite peccati malū. q̄ etiā illa p q̄ pctā lauant i pctis abiciūt. Jdeo Breg. Nulla bona a deo acceꝑant q̄ malorū admixtiōe maculāt. Secūdo duꝛ ē peccatoribus ab infra. q̄ infernus ē eis aptus. Isa. i. Dilatauit infernus animā suā. et fodientes descenderūt in eū. Jdeo ps. xxx Erubescāt impij et deducant in infernū. muta fiāt labia dolosa. Propter hꝫ etiā dr Isa. v Ue vobis qui trahitis iniq̄tatem in funiculo vanitatis. q. d. Non valētes piculū vr̄m aduertere. et quasi vinculū plaustri peccatū. Tercio durū est ab intra rōe remorsus ꝓsciētie. Sap. xvij. Timida cōsciētia dat testimonium ꝓdēnatōi. ps. xli. Abyssus abyssum inuocat. Glo. Abyssus cōscientie inuocat. id ē dat abyssum cōdemnatōis eterne. Auguſt. Omnis inordinat⁹ animus est sibiꝑi pena. Nec pena est vermis. De quo Isa. vlti. Vermis eoꝝ nō morietꝰ. Bre. Non est ḡuior pena q̄z remorsus ꝓsciā. Jsid. Quocūq̄z hō fugit consciētia fugere nequit. ad Rom. ij. Testimonū ꝓhibēte ꝓscia eoꝝ. Quarto durū est ab extra. s. a fragili vita que est pendens

quasi gladi⁹ in filo paruo. De quo Poeta. Dia sūt hominū leui pendētia filo. Et subito visu q̄ velociter ruunt. Eccli. xxxi. Quasi rumphea bis acuta omnis iniq̄tas. q̄ corp⁹ t aīam scindit gladius diuini iudicij. t iustitia cū gladio minat. ps. vij. Nisi uersi fueritis gladiū suū vibrabit. Hic gladius pendet in filo. i. in breui vita. Job. xiiij. Breues dies hois sunt. numer⁹ mensiū ei⁹ apud te est. Non stat in ptāte nr̄a q̄diu volum⁹ viuere. Idcirco durū est et piculosum in peccatis iacere. Quito durū est. t hoc quo ad futurum ex omni parte. q̄ priuat hominē celesti iocūditate. et obligat ad eternā damnatiōem in corpe et anima. De quo Athanasi⁹. Hec est fides catholica. i. quilis obligat hoc credere inter cetera. q̄ q̄ bona egerūt in charitate scz pseueranter ibunt in vitā eternā. qui vo mala t q̄ sine penitētia decesserūt in ign̄ eternum. s. cū corpe et aīa. t hoc post vnū tale iudicium. Ps. ix. Conuertent pctōres in infernū: oēs gentes q̄ obliuiscunt⁹ deū. O dura res viciū. Et hoc est qđ dicit Ramfred⁹ in poetria sua noua. Pessima res viciū nil eque pernicios̄um. Idco Oro⁹ Pl⁹ est vitāda peccati feditas q̄ quecūq̄ tormentorū immanitas. Anſ. Amara et mala res est peccatū. facīles habz actus sed valde difficiles exitus.

Dicit secundo subiūgit sanitas ei⁹ miraculosa. De quo subdit textus. Cū iter faceret. s. cū episcolis. cōtigit vt appropinquaret Damasco. t subito circūfulsit eū lux de celo.

Dicit sctūs Tho. i. ij. q. cxij. ar. viij. Quattuor requirunt ad iustificatōem pctōris. Primo infusio gratie. hoc habuit sctūs Paulus. et tangit ibi. lux eū circūfulsit. i. gr̄a vel diuina illuminatio. Aug. Gratia est lumen anime faciens hominē pcm̄ suū cognoscere. Hugo sup tractatū angelice hierarchie Quid est dei gratia nisi diuina illumiatio. t Greg. Nisi gratia diuini respectus nos illuminaret mens nostra in peccatoz tenebris remaneret. Idco ps. xij. Illumina oc̄los meos ne vnq̄ obdormiā in morte. s. criminali. Osee. xiij. Perditio tua ex te. saluatio ex me. id ē. ex mea gr̄a. Secūdo requirit motus liberi arbitrij i pcm̄ et ei⁹ enormitatē vt ei peccatū displiceat. Hoc Saul⁹ habuit. et hoc tangit ibi. cadēs in terrā. Glo. In terrā cadere ē peccata que q̄s cōmisit ex terreno amore cognoscere et de eis dolere. Quid pdest peccata cognoscere ex lumine gr̄e cū hō etiam ea nō detestet et dolet. cū dicit Piero. Nulla cul lebit nisi tristicia anxiet. Ideo subdit i textu tremens et stupens. Erat enī litteris imbut⁹ cogitans de plaga pharaōis. timēs si nō obediret q̄ maiori plaga eū peuteret. t sic timore coreptus ē Eccli. i. Timor dñi expellit peccatū. Sic igit multotiēs euenit q̄ dñs vnā terrā plagat vt cetere timeant. t in timore a peccato cessent. Prouer. xvi. In timore domini omnis homo declinat a malo. Item pater corrigit vnū filiū vt ceteri timeant. Ibi. xiij. Ecce cidit turris in syloe et occidit. xvi. dixit ihs Putatis q̄ ipi tm̄ debitores fuerūt. nisi penitentiā egeritis omnes peribitis. Idcirco in plaga quā deus p̄mittit facit te maxime cognoscere peccata tua et dolere. Cassiod. super ps. Omnis passio diuina aut est purgatio vite p̄sentis. aut initiū pene seq̄ntis. q̄ nō emendat⁹ cuter flagella pena ei⁹ hic inchoat. ibi nō terminat. Et sic emendauit se Paul⁹ t dolut. Rom. ix. Tristicia mihi est t dolor ctinuus cordi meo Hugo de sancto victore Tunc salus peccatorū incipit cū veraciter p delictis ingemiscūt. Tercio requirit mot⁹ liberi arbitrij in deū vt sit nostre volūtatis cū diuina voluntate ꝯformatio. Hanc habuit Paulus. t tangit ibi. Dñe q̄d vis me facere id ē. nō mea volūtatē sed tuā facere pat⁹ suz Aug⁹. Mox parauit se ad obediendū q̄ p⁹ seuiebat ad psequendū. Et sic docemur nos Eccli. viij. A voluntate tua auertere. Bern̄. Grande malū est volūtas ppria. vt sit bona nō sit tua. sed dicamus. Fiat volūtas tua domine. Bern̄. Quid odit de⁹ aut punit nisi ppriam volūtatē. Dicit sctūs Tho. in. iij. di. xvij. Omino nō pt tolli culpa nisi reordinet voluntas fm diuinā volūtatē. Piero. Quā tum ppie voluntati subtraxeris tantū virtuti addideris. Quartū est peccati remissio. hec sequit illa tria. t est finis iustificatōnis. Et hoc fuit in bto paulo. ppter qđ dicitur i epla. Vas electōis ē mihi iste. In h̄ tercium principale p̄sentis epl'e tangit. s. ei⁹ dignitas gloriosa. Scienđ btūs paul⁹ merito vas electōis dicit quadrupliciter. Prio vas singularis gr̄e. Scđo doctrinalis sapiētie. Tercio mirabilis patientie. Quarto vas diligibilis vel amabilis effluētie. Prio dicitur vas singularis gratie. O magna et singularis gratia quā de⁹ ei contulit q̄ illū qui ad huc in volūtate t actu p̄seq̄ndi extitit tā mirabiliter et p̄sonaliter ad se vocauit. Talem gr̄am alīs ap'lis nō exhibuit. Licet enī non erant seq̄ntes nō tm̄ p̄sequentes vt Saul⁹.

94.

De ꝯuersione sancti Pauli

quē sic miracłose et pfectissime ꝯuertit. Tūc potuit locū habere illō Eccłi. xłiij. Vas admirabile opus excelsi. Nam vt dr Rom. v. Ubi abūdauit delictū supabūdauit et gtia.

Sed di. si dns faceret mihi ita etiā ꝯuertere. Rīdent doctores. nō ē opus nūc miraculose agere. qz nūc fides creuit. iō sicut plāte nouelle pfundūtur in pncipio. nō aūt post q̄z radicate sunt. Et sicut p filū acus inducit sic fides p miracła. Item nō est opus ppter meritū diminutōem. qz dicit Bre. Fides nō habet meritū vbi humana rō pbet experimētū Aug. Magnū pdigiū q̄ toto mūdo credente nō credit. Sed nūc vocat dns p flagella inspiratiōes et pdicatōes. vt supra dictū est Paulo. Surge et ingredere ciuitatē. i. vnitatem ecclie. ibi dicet tibi qd te oporteat facere. Nā sicut ñ i tenebris ē i luce ꝯgscit via. z sic nō i pctis et inter pctores. Joh. xi. Qui ambulat i die nō offendit. qz lucē videt. qui ambulat in nocte. s. pctī offendit.

Scdō fuit vas doctrinał sapie. Eccłi. xv. Repleuit eum dns spū sapiētie et intellectus. Triplici nanqz sapia fuit pditus. s. mosayca. angelica z diuina. Et fm hoc tripliciter pdicauit. verbo. exemplo. et martyrio. q̄re h̄ in pceden ti fmone vbi dicit q hō fit magnus p verbi dei pdicatōem. sicut de eo dicit Chrīs. in lib. de laude pauli. Nil erat ab eo desiderabile ni si deo placere. Modo vt dicit Greg. Nullū deo tale sacrificiū sicut zelus animaz. Hoc paulus quesiuit ad Phił. iiij. Non q̄ro datum sed fructū abūdantē in rōe. i. in aia rationali.

Tercio fuit vas mirabil' patiētie ppter multuariā passionem. Et notat ibi. Ego ostendā illi quanta oporteat eū pati p me. Ubi nota ei⁹ patiētia z mēs cōstantia patet in triplici genere passionum q̄ patiēter tolerauit. Primo p assumptā corporalem passionē. i. afflictōnem a seipo. ij. Cho rin. xi. In ieiunijs multis. in vigilijs. fame z siti z nuditate. in labore. in erūna. in carceribus. Scdō per mentalē ꝯpassiōem. z h̄ tripliciter. Primo p ecclīaz dilatatōe z pfectu fideliū. ij. ad Chor. xi. Preter illa q̄ intrinsecus sunt quotidiana sollicitudo omniū ecclesiaz. Chrīs. Omnes ad salutem dilexit ac si oēs genuisset. Scdō p infirmoz releuatōe. ij. Chor. xi. Quis infirmat z ego non infirmor. Chrīs. Nullus intātū dexplāgit ppria sicut paul⁹ aliena. Tercio p aliorū tribulatione. ij. ad Chor. i. Siue tribulamur p vra exhortatōe. siue consolamur p vra cōsolatōne. Tercio i illata passiōe eius patiētia ostenditur. ij. ad Chor. xi. A iudeis q̄nq̄ies quadragenas vna min⁹ suscepi. ter virgis cesus sum. semel lapidat⁹. ter naufragiū ptuli ꝛc. Et itez. ij. Chor. i. Nolo enī vos ignorare frēs ō tribulatōe nra q̄ facta ē in asia. q̄m supra modū grauati sumus et supra virtutez. Sed dicit Chrīso. In omnib⁹ his suis passionibus saxo fuit durior. omni columna īmobilior. omni adamante fortior. nulla via charitate christi separi potuit. Merito ō ipo dicit verbū thematis. Magn⁹ sctūs paul⁹

Quarto fuit vas diligibil' vł amabil' effluentie. fuit ei igneus in charitate. Chrīs. Sic ferrū in ignē missum totū fit igneū. sic paulus igne charitatis succēsus quo ad deum et quo ad primū. Quo ad deū. Ro. viij. Quis nos sepabit a charitate dei. an angustia. fames aut gladius ꝛc. Scio et certus sum q̄ neq̄z mors neq̄z vita neq̄z pncipat⁹ neq̄z potestates. Ubi Aug⁹. Dolendū est q̄ apostolū horribilia nomīa nō potuer̄t a charitate dei separe. z nos ociosa fabula z vilia vicia. Sed quo ad dilectōem primoz Ro. ix. Cupiebā ego anathem. esse p fratribus meis. i. ad tpus separi a christo. vt intēderet ꝯuersiōi iudeorū ad fidem xpi. z ij. ad Cho. xiij. Ego libentissime impendā et superēdar p aīab⁹ vestris. z itez ad Phił. i. Testis mihi deus q̄m cupiebā vos oēs i viscerib⁹ ih̄u xpi. Et itez. i. Thes. ij. Que enī est spes nra aut gaudiū aut glie corona. nōne vos añ dnm nr̄m ih̄m xpm. vos glia nostra estis et gaudium. Ecce oēs fil' ad salutē feruentissime dilexit. Et videbat sibi singulare gaudiū et solacium ex hoc resurgere. Tantā habuit dilectōnem ad primos q̄ dicit Chrīs. in supranomīata auctoritate. Nemo intātum dilexit amicos sicut Paul⁹ inimicos. Modo dicit Augustin. Nō numerositas operū. nec diuturnitas temporū. sed maior charitas auget meritū. Jō de ipo dicere possum⁹ cum ecclīa ỹba thematis passumpta. Magnus sctūs paulus vas electiōis vere digne glificand⁹. Glificand⁹ vtiqz ppter decorē ỹtutū z excellentiā meritorū. Nam dicit Chrīs. ō laude pauli. Nil prius errauit q̄ paulū pratū qōdaz insigne ỹtutū dixerit et spūalem padisum. vbi sunt vniuersa genera floz. i. virtutū. Explicat Chrīso. spm extollendo. q̄re in fmōe pmo p sentis materie vbi supra.

De festo purificatōis marie ỹginis

Sermo liij.

Ostquã imple
p ti sunt dies purgatõnis Marie.
Luc.ij. Introductio. Festũ vir
ginis btẽ pluries i anno celebrat q̃ festum
alicui⁹ alteri⁹ scti. ℟ Et h̃ pcipue ꝓpter
quattuor. Prio ꝓpter magnã dei ꝓplacẽtiã
vt dicit Fortunat⁹ i vno fmõe. Brati⁹ ẽ do
obsequiũ qđ mri ei⁹ impendit z offert q̃ qđ
cuilibz sctõrũ dirigit. Propter qđ dicit Ie
ro. Si pphetico ore dñm in sctis suis lauda
re iubemur m'to ampli⁹ i ẏgie gl'iosa de qua
sanctusset õz pcessit. Scđo ꝓpter ip̃m di
gnitatẽ et excellẽtiã. Unde đ ea pt dici illud
Eccli.xliij. Exaltate eã q̃ntũcũq potestis qz
maior est oi laude. Aug. Quid nos tantilli
qđ nos aio pusilli. qđ in ei⁹ laude digne ꝑfe
ramus. cũ z si oim nostrũ mẽbra verterẽt i lin
guas null⁹ eã plene laudare sufficeret. Ter
cio ꝓpter p̃mũ fiduciã. Un Piero. de proga
tiuis btẽ ẏginis. Magis ꝑmunerat de⁹ cul
tũ q̃ mri sue btẽ ẏgini impendit q̃z q̃ sibi q̃n
tũlibet vel cuilibet sanctorũ mistrat. Quar
to ꝓpter nr̃am indigentiã. Hugo. Dignuz
est z iustũ vt quã tot vicib⁹ in nostris neces
sitatibus inuocamus vt eã sedul bñficijs et
obsequijs et laudibz honoremus. Dicit enim
Sedul⁹ in suo carmie. Scio q dudum ce
lestia ac terrestria ad inuicẽ corruissent si nõ
ea marie gr̃a sustentasset. Jõ hodierna solẽ
nitas quattuor habet noia. Primo dicit fe
stũ excellentis oblatõis. hodie enim xp̃s dei fili
us oblatus est in templũ. De quo Berñ. i ho
dierno fmõe. Hodie sistit creatori terre fru
ctus sblimis. hodie placabilis z deo placens
hostia virgineis manibz offert i tẽplo. ꝓpter
qđ in introitu canit illd̃ ps. xlvij. Suscepi
mus de⁹ miſicordiã tuam i medio tẽpli tui.
Scđo đr festũ devote obuiatõis. Hodie ei
Symeõ et Anna devotissime obuiauerunt
christo. z gl'iosa virgo maria et ioseph etiaz
fecerũt nobilissimã pcessionẽ. z sic dicit festũ
ypapanti. i. devote obuiatõnis. Tercio dicit
festum potentis illustratõis. Hodie enim ve
rus dei filius ih̃s xp̃s revelat⁹ est. hodie lux
mũdi in tenebris illuxit. ꝓpter qđ z hodie
cãdelas ardẽtes portam⁹. Quarto đr festum
volũtarie purgatõis. Virgo enim bñdicta de
nigna ac humili. mera z libera volũtate nõ
necessitate fuauit legẽ purificatõis. de q̃ pa
tebit in pcessu. Et sub hoc noie festiuitatis
sonãt verba thematis vbi sup̃ In summa
verborũ p̃sentis euãgelij duo brevissime tã
gunt. Primo pcepti legalis libens obserua
tio. ibi. postq̃z impleti sunt. Scđo symeonis
iusti gaudens obuiatio. ibi. z ecce hõ erat in
hierlm. De primo dicit. Postq̃z impleti
sunt dies purgatõis marie fm legẽ Moysi.
Audistis supra q p̃sens festũ q̃ttuor hz noia.
oia illa in serie p̃sentis euãgelij fm ordinẽ ex
plicant. Prio đr festũ volũtarie purgatõis.
h̃ tangit ibi in ꝓncipio euãgelij. s. postq̃z iple
ti sunt dies purgatõis marie fm legẽ moysi
In lege mosayca pceptũ fuit Leui. xij. q mu
lier q̃ peperisset suscepto semine immũda essz
septẽ diebz a ꝺsortio hoim si pareret masculum.
z vltra trigintatres dies abstineret ab i
gressu templi. z duplicabãt dies p⁹ ptuz fe
mine. ℟ Rõ. qz mlier duplex pctm̃ cõ
misit. iõ duplici pena punita fuit. Prio ipa
supbiuit. iõ de⁹ eam hũiliauit dicẽs. Sb po
testate viri eris. Ben̄. ij. Scđo ipa fructũ ve
titũ ꝺmedit. iõ de⁹ eã i fructu puniuit. Ben̄.
ij. In dolore paries filios tuos. Et ꝓpter h̃
etiã post femie parturitõem duplicabãt dies
vt hũiliaret. qz dicit m̃gr̃ in. ij. sen. dist. xxij.
Mlier credidit vez qđ diabol⁹ dicebat Eri
tis sicut dij scientes bonũ et malũ. Ubi Au
gust. dicit. Quõ crederet mlier diabolo nisi
esset in mẽte ei⁹ supba p̃sumptio. Adã nõ fu
it seduct⁹ sed mlier. nõ putabat vez qđ dixit
diabol⁹. sed vict⁹ amicabili benivolẽtia mu
lieris. Et sic mlier nõ solũ pccauit. sz viruz
in pccatũ ꝺcitauit Un̄ Aug. Mlier infecta
est z ifecit. decepta ẽ z decepit. seducta ẽ et se
duxit. Eccl̃. xxv. A mlere initiũ pcti ꝑ illã
oẽs morimur. Sed hodie eis nõ ẽ hoc obij
ciendũ. qz dicit Bern̄. sup̃ missus ẽ. Quic
qđ hũana natura p eue supbiam p̃didit. h̃ p
marie hũilitatẽ recupauit. Ob h̃ tps purifi
catõis duplicabat ad partũ femie. ℟ B
Sed di. vtrum nũc mlier teneat tpi ac pce
pto purificatõis sbiacere. z ab ingressu eccl'ie
abstinere. Rñdet Bre. q nõ scribẽs anglor
epo Augustio di. v. c. i lege. vbi dic̃ In lege p
cipiebat vt mlier si masculũ parez. xl. diebz.
si vero feminã. lxxx. diebz cessaret a templi in
gressu. Nunc autẽ post partũ statim eccl'iam
ingredi nõ phibet. Et subdit idem Bre. c.
si mulier. Si mulier eadẽ die q̃ genuit actu
ra de deo gr̃as intrat eccl'iam. nullo ponderе pec
cati gueꝛ. ne pnã ẏtamus i culpã. voluptas
eteni carnis nõ dolor i culpa ẽ. Hoc idẽ etiã
habetur extra de purificatõne post partũ. c.
volentes. Si tñ ex veneratõe aliq̃diu abstiere

De purificatõe virginis marie

voluerit. talis deuotio nõ est improbãda. et cõsuetudo sup̃ inducta ẽ cõmẽdanda. Et eadẽ rõne nec sacra cõmunio est ei denegãda nisi ex reuerẽtia voluerit abstinere. Un̄ Aug. Sepe sine culpa agit qđ venit ex culpa. Un̄ etiã cũ esurim⁹ sine culpa ꝺmedim⁹. qz culpa prumi hoĩs ẽ vt esurim⁹. hec ille. vt hr̄ di. v. c. ea. ei⁹ ꝺo ꝺcubitũ. z. c. sequẽti. nẽo tãq̃. Ad hãc ꝺo legẽ oino nõ fuit obligata beata ꝺgo. qz lex dicit. mlier. qđ significat corrupti onẽ. sed ipa fuit ꝺgo. Etiã dicit lex mosayca. Mlier que suscepto semie ꝺcepit z pepit. ipsa ꝺo a spũsancto. Bern̄. Quis nõ adũtit liberam esse btãm ꝺginẽ dei mrem. cũ nihil in ꝺspectu ei⁹ immũdũ. nihil ipur̄. nihil purgandũ inueniat. nec rõe mris. nec rõe prolis De matre scribit Canti. iij. Tota pulcra es amica mea zc̃. De ple Sap̃. vij. Candor lucis eterne et speculũ sine macula. Ideo dicit Bern̄. O virgo nõ est tibi opus purificatõe sicut nec filio tuo circũcisiõe. Sed sicut ꝑps q̃ fm diuinitatẽ moysi legem dedit apparens in humanitate implere voluit. sic maria licz purificatõe nõ indigẽret. tamẽ tpus purificationis obſuare voluit. ¶ Primo propter obedientie exemplũ. quã videlicet obedientiã et nos pstare debemus ecclesie. i. Regum. xv. Melior est obedientia q̃ victia. vt dicit Bern̄. Non credas aliqđ bonũ placere deo quod est cõtra obedientiaz ecclie. qz fm Grego. Peccatũ paganitatis incurrit q̃ sancte ecclie p inobedientiã contradicit. ¶ Secũdo propter hoc vt a iudeis occasionẽ tolleret scandali. als iudei dixissent đ ea sicut de filio Joh̄. ix. Non est a deo q̃ sabbatũ nõ custodit. si eã purassent trã sgredi legẽ. z sic i ea scãdalizati fuissent. vt dicit Gre. et habet. xi. q. iij. inter ꝺba. Christ⁹ soluit tributũ propter vitare scandalũ. Mat. xvij. Ut nõ scãdalizemus eos. z itez dixit Mat. xviij. Ue hoĩ p quem scandala fiũt. propter q̃ maria tenuit tpus purificatõis. ¶ Tercio propter hoc vt profunde hũilitatis sue ꝺtutẽ ostẽderet. Bern̄. Qui vere hũilis est nõ solũ vult hũilis dici sed et vilis reputari. sic ꝺgo gliosa. Unđ ipsa tã pura erat q̃ dicit Anſ. Ea puritate nitebat qua maiorẽ sub deo intelligi neq̃t. Et tm̄ ac si ipa immũda esset et purificatõe indigeret seipam oñdit. Et si nõ habuisset tã profunda hũilitatẽ potuisset dicere vt Bern̄. dic i hodierno fm̄õe Cur abstineã ab ingressu tẽpli. exquo uterus me⁹ nesciens vir̄ est factꝰ templũ spũsancti. iuxta illud eccle. Domus pudici pectoris templũ repente fit dei. Cum nõ ingrediar exquo peperi dñm tẽpli. nil i cõceptu meo immũdũ. nil in partu impur̄. nihil illicitũ. cum ples mea sit fons puritatis Uoluit igit nõ ingredi ꝑpter hũilitatis caussam. sciens scriptũ Eccl̃i. iij. Quãto maior es hũilia te in omnib̃. Subdit. tulerũt illum in hierl'm zc̃. ¶ Scõdo hoc festũ ꝺr pie z excellentis oblatõis. In ipo enim dei filiꝰ portabat ad oblatõem. de q̃ textus. tulerũt illũ in hierl'm. s. a bethleem. maria et ioseph. qz ibi erat locus sacrificij. Et merito i hierl'm. quia ibidẽ p⁹. xxxiij. annos seipm deo pri p nobis oĩb̃ in remediũ offerre voluit. Ut sisterent. id ẽ offerrẽt seu psentarẽt eũ dño D Sz di. illõ qđ alicui sp est pens. đd op⁹ ẽ ei sisti seu pntari. sz hũanitas xpi fuit sp ꝺo pñs. qz ꝺiuncta i vnitate psone. igit nõ oportuit psentari. Rñdet san. Tho. pte. iij. q. xxxvij. ar. iij nõ fuit necesse xpm̄ pentari deo ac si nõ esset sibi pens. sz h̄ factũ ẽ nobis in exẽplũ. vt sic nõ gra sui factus est deꝰ et hõ. sed vt nos per gram suã faceret deos. sic nõ ꝑpter se circũcisus ẽ sed ꝑpter nos vt circũcideremur mẽte Sic et ꝑpter nos sistit dño vt nos discam⁹ deo offerre. Sed q̃d potuit dicere maria in hac oblatõne. Ber̄. O pater celestis offero tibi filiũ tuũ atq̃ meũ. a me genitũ tpaliter. a te eternaliter. offero tibi eũ hodie in odorem suauitatis q̃ seipm̄ offerre venit p totꝰ mundi peccatis. Nã veniet tps q̃ nõ portabitur manib̃ ꝺgineis sed brachijs crucis. offero tibi illũ q̃ est sacerdos. sacrificiũ et tẽplũ. De q̃ Augꝰ. in li. đ fide. Ipe sacerdos p quẽ sacrificiũ offertur. qui est templũ in q̃ reconciliati sumus. Ezech̃. xlvij. Uidi aquã egredientez de tẽplo a latere dextro. Quasi di. offero tibi illũ q̃ se nõ offert sb̃ recto. nõ in tẽplo iudaico. sz i excelso crucis ligno. De qua oblatõne dicꝫ. xxix. Oblatõez z holocaustũ voluisti. tũc dixi ecce venio. Offero tibi vez sacrificiũ et acceptabile p qđ oĩa sacrificia veteris legis sunt figurata. De q̃. i. Thoz. x. Oĩa in figura ꝺtingebãt illis. De q̃ etiã Symõ de cassia. Agnꝰ q̃ pfiguratꝰ ẽ ab origine mũdi oblatus ẽ in fine mũdi Bern̄. Maria vltra ait. O pr̄ veniet tps vt nõ redimet ere alieno aut agno sed alios redimet sanguie ꝓpio. nõ redimet q̃nq̃ siclis sed alios redimet quicq̃ vulneribꝫ rubicũdis. Amb̃. Marie vita ẽ oĩm nostr̃ exemplar et disciplina. Ipsa oblata fuit a parentib̃ in exemplũ. ipa obtulit filiũ. ipa obtulit z seipaz vt nos ita facerem⁹

ps.iiij. Sacrificate sacrificiū iustīcie. Glo. Sacrificiū iustīcie est offerre deo q̄ nos recepimus ab eo. dicendo illō. i. paral. vl. Tua dñe sunt oīa. z q̄ de manu tua recepim⁹ offerimus tibi. s. corpus z animā. Eccli. xxxv. Da altissimo p̄m datū eius. Primo corp⁹ i casti gatōem. Ro. xij. Obsecro vos vt corpa vra exhibeatis hostiā viuētē deo placētē. Scdo ām in grāz actōem. Ecci. xxxv. Bono aio redde gliam deo. Sequit. Scriptū est in lege dñi. s. Exo. xiij. Quia omne masculinum adaperiēs vuluā. i. vtez. Hic loq̄t de p̄mogenito. sanctū vocabit dño. i. p̄sentabit dño ¶ Dicit sctūs Tho. pte. iij. q. xxxvij. arti. iij. Duplex p̄ceptū p̄cipiebatur i lege moysi. Unū generale q̄tū ad omnes. s. vt cōpletis diebz purgatōis. i. purificatōis offerret sacrificiū p filio siue filia. vt habet Leuit. xij. Et hui⁹ oblatōis duplex fuit causa. Pria vt p/les nata a pctō in q̄ erat concepta expiaret. Scda fuit vt etiā ples ista dño cōsecraretur. ¶ Scdm p̄ceptū i lege especiale fuit de p̄mogenitis tā de homibz q̄z iumētis in memoriā plage egiptioz. De quo ps. Et pcussit oēm p̄mogenitū egipti ab hoie vsq̄z ad pecus p̄mogenitis filijs leui refuatis. vt ptz Exo. xiij. Sed xp̄s erat p̄mogenit⁹. iō voluit nō soluere legē sed adiplere. Mat. v. et Luc. iij. Sic decet implere omnē iusticiā. Et sic cōmemorat vtrūq̄z seruatū. licz nō esset obligatus p legē. eo q̄ vtez matris nō aperuit. sed clauso vtero exiuit. Hic dat exemplū et doctrina p̄sidentibz id qđ alijs statuūt p se cōseruare debent. de cōsti. c. oīs. Quicūd iuris in alterz statuit ipe dz vti eo. Sz heu implebit hodie illō Mat. iij. Alligāt homib⁹ grauia onera z importabilia. digito aūt suo nolunt ea mouere. Christ⁹ aūt vtrūq̄z fuauit. Primū tangit vbi sup̄. Scdm cū sbdit in textu Et vt darēt hostiā p eo p̄m q̄ scp̄tū e in lege dñi. s. Leui. xij. Christ⁹ O profundita⁹ diuitiarū sapie et scie dei. p̄ oplet figurā in filio. veritas adest. oditor legis custodit legē. Et sbdit. Par turturū aut duos pullos colūbaz. Hec erat oblatio pauper. sed diuitū agnus Nā ipa mater nouit filiū i paupate viuere. de q̄. ij. Choz. viij. Qui cū diues esset ppter nos egenus fact⁹ e. Et sic voluit p se hostiā pauperz offerre. In ista oblatōe significauit q̄ figura legis cessare debuit. q̄z veritas affuit. Nam Joseph potuisset hre agnū quē obtulisset. sed vbi aderat veritas debebat cessare figura. Agn⁹ aūt q̄ offerebatur in lege figura erat istius agni xp̄i q̄ tollit pctā mūdi. Joh. i. Ecce in hoc q̄ p eo dabat par turturū aut duo pulli colūbarū. significabat q̄ ipe debuit esse p̄ciū redēptōis p sui sanguis effusiōez ¶ Primo in hoc. quia sanguis colūbe est mūdissimus. z sic sanguis xp̄i nulla peccati macula cōtaminatus. i. Pe. i. Non auro aut argēto corruptibili redēpti estis de vana vra uersatiōe. sz p̄cioso sanguīe agni imaculati z incōtaminati ihu xp̄i. Scdo q̄z sanguis columbe est calidissim⁹. sic sanguis ihu xp̄i ex feruentissimo amore effusus. vt dicit Johes i Apoca. i. Dilexit nos et lauit nos in sanguīe suo a pctis nris. Tercio e dulcissim⁹. quia instillat⁹ oculis acuit visum z remouet impedimentū. Et sic sanguis xp̄i e nobilissimum collirīū. Apoc. iij. Collirio vnge oculos tuos vt videas. Oculi spūs sunt affectus z intellectus. vt dicit Bern̄. Et nos debem⁹ vngere oculos nros sanguine ihu xp̄i. z clare videbimus mīficordiā z bonitatē ac charitatē dei i nobis. Bern̄. In q̄ illuxit clari⁹ q̄ nos dilexit dñs q̄z i suis vulneribz ¶ Dixi scdo tangit i serie p̄sentis euāgelij Symeōis iusti gaudēs obuiatio. in h̄ exp̄mit terciū nomē p̄sentis festiuitatis vbi dixi q̄ dz festū denote obuiatōis. dō q̄ textus. Ecce hō erat i hierlm cui nomen symeō. z hō iste iust⁹ z timorat⁹. q̄z iusticia n̄ stat sine timore. Eccli. i. Qui sine timore est nō poterit iustificari. Et sic de Job scribit ciusdē. i. c. Job erat vir simplex et rectus ac timēs deū. Et sic Symeon iust⁹ erat p boni opatōem. z timorat⁹ p mali declinatiōem. Prouer. xv. In timore dñi declinat a malo Expectās cōsolatōez. i. redēptōnez isrl. scz q̄ debebat fieri p xp̄m i būficio incarnatōnis. sic p̄misit dñs Isa. li. Ego ipe cōsolabor vos. Symō d cassia. Just⁹ erat erga deū. q̄z viuebat ex fide. Ro. i. Just⁹ ex fide viuit. Et iust⁹ erga p̄imū. q̄z tot⁹ ppl̄s expectabat salutē. Et spūssctūs erat i eo. q̄uis de⁹ grāz suam cōmūicet omni hoi disponenti se ad eā. q̄ busdā tñ hoibz spēale donū ptulit ppē cōmunē vtilitatē. Et sic huic symēoi spēale donū iustificatōis cōtulit ppter cōmunē vtilitatē. q̄ dono cōgsceret ppinquā dñi p̄sentiā quā p miserat p pphas. Ideo dicit Symō de casia. Et spūssctūs erat i eo. ad sciēdū et docendū futura. Et rūsum accepit symeō a spūsancto q̄ erat i eo. ñ visuz. i. expitur se morte nisi videz xp̄z. s. ocul' corpis. quē videbat ocul' mēt'. xp̄z dñi. i. vnctū a dño messiā i lege dñi p̄missū. Aug. Rūsū accep/t ad suū desiderū

96

qz frequenter suspirabat in ozõibꝫ suis his ꝟ bis. Quare tardas dñe z faciẽ tuã aũtis. obliuiscẽris inopie nr̃e et tribulatõis nostre. mitte dñe redemptozẽ captiuis. cõsolatozẽz mestis. veni dñe libera nos. vellem mozi do nec ꝑus videꝛẽ illũ ꝑ quẽ mozs vincit. nolo ex hoc sec'o recedere nisi videã illũ ꝑ quẽ cõditũ est seculũ. Dicebat nãqz suspirãdo. Putas ne me inueniat ista felix natiuitas. putas videbo. putas durabo. Jꝑ erat alter daniel vir ꝛesideriozz. cui dictũ ẽ Dañ. iiij. Noli timere vir ꝛesideriozz. pax tibi. z ꝯfortare z esto robustus. nõ te frãgat etas. nõ morieris nisi videas. nisi tãgas. nisi amplecteris xp̃m Aug⁹. i ꝟmõe hodierne festiuitatis. Intelligite frẽs quale ꝛesideriũ sci pꝛes habuerunt q̃ sic sp xp̃m affectabãt z feruẽter videre. vt ipo viso ampli⁹ tpaliter viuere nõ affectarẽt cũ tñ omnes ad limbũ ꝛescenderẽt. Spũal'z sic dic̃ Ber̃. oꝛtz ꝙ ignis ꝛesideriũ ꝑcedat siue ꝑueniat ad omnẽ aiam ad quã venturus est Sequit. Et venit spũ in templũ. i. motus a spũ. Orige. Qui vult inuenire tenere et amplexari xp̃m ꝛebet i sc̃o venire in templũ. nõ in spũ supbie vt ambitiosi q̃ vsurpãt sibi dignitates eccl'iasticas. ps. cxliij. Circũdate vt sil'itudo templi. sicut faciũt manis gl'ie cupidi. ornantes se varijs vestibꝫ vt appareãt coꝛã hominibꝫ. nõ in spũ luxurie. nõ in spũ vanitatis. vt garruli. sed in spũsancto Ber̃. Qui vicia in templũ dñi inducit spe luncã latronũ facit. Seq̃tur. Et cũ induceꝛẽt puez ih̃m parẽtes eius. s. maria et ioseph pater putatiu⁹. vt facerent ꝟm ꝛsuetudinẽ legis ꝑ eo. z redimerẽt. v. siclis sic̃ ꝑ mogenita alioꝛ tribuz a tribu Leui. Seq̃t. Jꝑ. s. symeon accepit eũ in vlnas suas. non sufficiebat sibi eũ videre z tãgere. sz etiã recepit ip̃m gaudẽter. amãter et reuerenter ĩter brachia sua. Augus. i ꝟmõe hodierno. Symeon vidit et coḡuit eũ. int⁹ est ei reuelat⁹ q̃ fozis est natus. Cognouit illũ in infantia quẽ iudei crudeles occidebãt faciẽtẽ mirabilia. O q̃s se ꝛe ei oscula impssit. o q̃z amãter eũ ĩspexit O q̃z m'ti filij nobiliũ oblati sunt. nullũ adũtebat. in illius aũt introitu tot⁹ ĩ spũ ardebat. O quãta gr̃a potuit ei collata esse. Origen. Si a tactu fimbrie vestimẽti xp̃i m'lier sana ta est. q̃d putãdũ est ꝺ Symeone. Sequit. Et bñdixit ds. s. ꝑ gr̃az actõez. z dixit. s. cu piẽs mozi. Nũc dimittis dñe seruũ tuũ i pace. Amb. O q̃z pij spectaculũ q̃ nõ nisi pij ꝛelectari ꝑãt. stat ꝙgo et mater. filius ꝛi suscipitur. et ꝛe eo pphetizat. O mira ꝛes. vidit puerulũ z ex eius aspectu intãtũ fuit ꝙ solatus ꝙ iã let⁹ mozi volebat. Bre. Corꝑalibus oculis vidit hũanitatẽ. intus illuminat⁹ coḡuit mũdi saluatorẽ. z ip̃m oĩbꝫ ꝑdicauit discens. Nũc dimittis dñe. Theop. Cognouit eũ dñm vite et mortis. dicit ꝟm ꝙbũ tuũ. id est pmissum. i pace. Orige. Si pax mittitur ad limbũ. quanta q̃ eũ suscipiũt eũtes ad ꝛcem eternã. Potuit tũc dicere Symeõ illꝺ Ben̄. xlvi. Jaz let⁹ moꝛiar. qz vidi faciẽ tuã. Et hoc ẽ qꝺ sꝺit. Quia videꝛt oculi mei salutare tuũ. i. filiũ tuũ aut saluatoꝛẽ. Aug. i libro ꝛe nuptijs. Eadẽ fides q̃ saluat noz z antiq̃s saluos faciebat. Subdit. Qꝺ salutare parasti. s. nõ solũ visibile sz etiã palpabile. añ faciẽ oĩm populoꝛ. Jordan⁹. O attẽde saga citatẽ hui⁹ venerãdi senis. q̃ cũ tãto zelo ꝓstulauerat salutare isr̃l. qꝺ postq̃ tanto voto potitus ẽ. exclamauit se vidisse oĩm ꝑ'oꝛũ salutẽ. Et dicit notãter añ faciẽ ꝛc. Theop. Ut ei⁹ incarnatio oĩbꝫ appareret. Quarto ꝺz ꝟ festũ potentis illustratõis. De quo in textu. Lumen ad reuelatiõem gentiũ. Dicit Athanasius. Gentes añ aducẽtũ xp̃i erãt i vltimis tenebris ꝙstitute. qz infidelitat' causa erãt cognitõe diuina ꝑuate. Vas q̃ gẽtes multipliciter illumiauit. s. doctrinis miracul' z sacramẽtis Jõ merito ꝺz. Lumẽ ad reuelatõez gentiũ. Seq̃t. z gl'iaz plebis tue isr̃l'. qz ꝛe isr̃l' natus ẽ ꝟm carnẽ. z ꝟ reddebat eis magnã gl'iaz. Sz illi⁹ gl'ie pauci ex eis se ꝑticipes fecerũt. nec hodie faciũt. Et sic q̃nto maioꝛ tũc fuit eoꝛ gl'ia. tãto maioꝛ tũc eoꝛ ig̃minia. ita ꝙ ꝑplebit' i eis illꝺ Osee. iiij. Gloriã coꝛ i ignominiã ꝛmutabo ¶ Nota hodie cãdelas ardẽtes ꝛeferim⁹. et ꝟ rõne ꝟginis. rõe xp̃i. et rõe nr̃i. Prio rõe ꝟginis. ad significandũ ꝙ ip̃a purificatõne nõ indigebat. sed tota rutilabat. Prio in carnis integritate. Et significat ꝟ ꝑ cerã. nam sicut cera generat ex apibꝫ sine coꝛruptõe. sic maria xp̃m genuit z in eũ ꝟgo ꝙmansit. ꝟm illꝺ Jsa. vij. Ecce ꝟgo ꝛcipiet z pariet filiũ. Jõ canit hodie. Erubescat iudeus infelix q̃ dicit xp̃m ex ioseph semine esse natũ. Secũdo rutilabat in mentis puritate. z hoc intelligit ꝑ ligmen occultatũ et candidũ ps. xliij. Dis gl'ia ei⁹ filie regis ab int⁹. Illa puritas fuit tam magna ꝙ nullũ sno aspectu allicꝛet. sed oẽs immũdos cogitat⁹ i singul' extinguebat. Jsido. Sicut odor cedri fugat venenosos ꝟmes. ita puritas ꝟgis venenosos cogitat⁹

Quapropter de ipa scribit Eccl. xxiiij. Quasi cedrus exaltata sum in libano. Tercio rutilabat singulari sctitate. Et h intelligit p bndictõem candele. ps. xlv. Sctificauit tabnaculum suũ altissimus. Bern. Puto q copiosior gra sctificatõis in ipam excedit q in aliam creaturã aliquã a filio dei. q nõ solũ ipi ortũ sed totã ei vitã sctificauit. Un et ipa rutilabat in speciali claritate. s. o ũsatiõis. q p lumẽ ardẽs itelligit. Un Amb. in lu. d ygitate. Ex vita marie tanq ex speculo refulget species castitatis. forma virtutis. et magisteriũ pbitat. Talis fuit vita marie vt ei⁹ vita oim nr̃ strũ disciplina. hec ille. ℣ Scdo lumen significat xpm ppter tria q sunt in lumine sicut cera. ligmen et ignis. p que significant tria q sunt in xpo. Primo cera q ẽ pura et absq corruptõe apum genita. significat corpus xpi natũ de incorrupta ygine. Scdo ligmẽ latens in cera significat aiam in corpe latẽtez. Tercio ignis vl lumen ardens significat ipius deitatẽ q ad modũ ignis rubiginẽ o sumit pctõz. et lumẽ gre et glie pstat. Tercõ possumus cãdelas rõe nostri. et ẽ etiã ex tribꝰ sumit. Unde primo p cerã intelliguntur opa nr̃a q celesti rore gignunt. Isa. xxvi. Oia opa nostra operatus es dne. ij. Chor. iij. Nõ sumus sufficientes aliq cogitare a nobis tãq ex nobis. Scdo p ligmen qd est occultatũ intelligit intẽtio nr̃a q dz esse in abscõdito. Greg. Sic fiat op⁹ in publico vt intẽtio maneat in occulto. Et debet esse cãdida. Lu. xi. Uidete ne lumen qd est in vobis tenebre sint. i. itentiones puerse. qm dicit mgr in. ij. di. xl. Act⁹ simpliciter mali sunt q puersam intentõnem habent. Tercio p ignẽ significat charitas quã debem⁹ hre in opibꝰ nr̃is. Lu. xij. Ignẽ veni mittere in terrã qd volo nisi vt ardeat. ignez scz charitat. Bern. Opa nr̃a in feruore charitatis sunt agẽda. Mat. v. Sic luceat lux vra coram hoibꝰ ẽ. Supplicem⁹ igit ygines mariã vt lucẽ. i. xpm filiũ eius dignet p nob intercedere. vt mereamur h illumiari p graz et in futuro p gliam Amen.

Sermo lv. Ad idem

Exierunt illuz in hierlim vt sisterẽt eũ dño. Luc. ij. ℣ Nota hoc festũ hz tria nomina. Primo dr festũ volũtarie purgatõnis. scdo pie oblatõis. tercio clare illustrationis. Et pm h psens festũ dat formã tribꝰ generibꝰ hoim quõ et p q deo placeãt. s. incipientibꝰ pficientibꝰ et deplantibꝰ. vt patebit in pcessu. ℣ Dixi primo illd festũ dr voluntarie purgatõnis. Diceres. cur h fuauit maria cũ purgatõe nõ indigeret. q pm legẽ ad eãdem obligata nõ fuisset. Rndet. vez ẽ purificatõe nullatenꝰ idiguit. nec ad candẽ obligabat. voluit tn purificari. et pcipue primo vt a iudeis occasiõem scãdali tolleret. Secũdo vt pfunde hũilitatis sue ytutẽ oñderet. De his qre in pmõe pcedenti. Tercio nob in exemplũ vt formã imitãdi pstaret. vl vt spũal purgatiõis nobis signũ demõstraret. Amb. Marie vita est nobis exemplar et doctrina. Sicut maria p⁹ tps purificatiõis in templũ materiale venit. sic nos in templũ eternitatis veniem⁹ cũ ab oĩ immũdicia purgati erim⁹. Dicit Chrisꝰ. et habet de cõse. di. iij. c. nõ pt. vbi dr. Non pt qs gram vite celestis accipe nisi purgatus fuerit ab oĩ sorde. ℣ Debz igitur qlibet cũ maria purgari i corde ore et ope. Eccl. vij. De negligẽtia purgate cũ paucis. s. cũ ctritõe confessiõe et satisfactõe Primo dz purgari dr. Jaco. iij. Purificate corda vra. Et h tripliciter. s. ab omni defectu culpabili. ab affectu voluptatis. et q maxime a pctõ mortali. Mat. xv. De corde enim exeunt cogitatiões male. homicidia. adulteria. fornicatiões. furta. falsa testimonia. blasphemie ẽ. Merito purgandũ ẽ vt hortat vnusquisq ppha Diere. iij. Laua a malicia cor tuũ. Hac purgatoz desiderabat Dauid toto corde i ps. l. cũ dixit. Cor mũdũ crea in me de⁹. Rõ q dicit Aug⁹. A solis purs mũdisq cordibꝰ de⁹ haberi et teneri poterit. Et itez Mat. v. Bti mũdo corde qm ipi deum videbũt. Scdo dz purgari os ab oĩ inhonesta locutõe. ad Eph. iij. Omis pmo malus ex ore vro nõ procedat. et ad Eph. v. Fornicatio aut oĩs immũdicia aut auaricia nõ nolet ur in vobis sicut decet sctos. aut turpitudo aut stultiloquiũ. et sic dr̃ alijs q ad rẽ nõ pertinent. Rõ q dicit saluator Mat. xij. Ex ybꝰ tuis iustificaberis et ex ybꝰ tuis condẽnaberis. Et ibidẽ. De oĩ ỹbo ocioso qd locuti fuerit hoies reddent rõem in die iudicij. Prouer. xviij. Mors et vita in manu lingue. Idcir co dicit Salomon Prouerb. xxi. Qui custodit os suũ et liguã suã custodit ab angustijs aiam suã. Propter qd dicit dauid i ps. cxviij Statue seruo tuo eloquiũ tuũ i timore tuo Sic Hester sancta eiusdẽ. xiiij. c. Da mihi sermonẽ compositũ in os meũ. Debem⁹ ergo

ꝛ nos purgare os nostꝝ ꝑ legitimã ꝯfessiõꝫ. humilẽ ꝛ ꝛuotã oratõem. qꝛ dic̃ Basilius. Per oꝛões purissimas oĩa nobis vtilia tribuunt. ꝛ cũcta noxia effugant. Tercõ ꝛbem⁹ purgare manus ab oĩi illicita ꝛ inutili opatiõe. Jaco. iiij. Emũdate man⁹ pctõres. Et merito. quia i vnoquoꝙ verificabit illõ ps. xvij. ſm puritatẽ manuũ. i. opꝝ meoꝝ ꝛ tribuet mihi. Apoca. xiiij. Opera enĩ illoꝝ ſequũtur illos. Debem⁹ igitur purgare opera nr̃a ꝑ elemoſinaꝝ largitõnem. Lu. xi. Date elemoſinã et oĩa mũda vobis erũt. Thobie. iij. Elẽoſina ab omni pctõ ꝛa morte liberat. ꝛ nõ patiet aĩas ire i tenebras. Hmõi igit purgatio reqrit ad incipiẽtes. Et merito ꝛbent eſſe purgati. quia dicit Apoca. xxi. Nihil coĩqnatũ intrabit. Hãc puritatem habuit Job. eiusdẽ. xxvij. c. Nõ rephẽdit coꝛ meũ i oĩi vita mea. in hꝫ ſtat gl̃ia nr̃a. O felix eſſet q̃ dicere poſſꝫ cũ apl̃o. ij. Cho. i. Gloria nr̃a hec ẽ teſtimoniũ ꝯſcle nr̃e. ¶ Scdo ps̃ens feſtũ dicit feſtũ pie oblatõnis. Bern. Hodie maria obtulit ꝓ mogenitũ ſuũ dicẽs O pater celeſtis offer tibi filiũ tuũ atq; meum. a me genitũ ꝛpaliter. a te eternaliter. offero tibi eũ hodie i odoꝛẽ ſuauitatis q̃ ſe offerre venit ꝑ totius mũdi ꝛccatis. Nam veni et ꝛpus q̃ nõ portabit manibꝫ ẽgineis: ſed brachijs crucis. Offero tibi illũ qui eſt ſacerdos et ſacrificiũ et templũ. De quo Aug. in li. d̃ fide. Jpe ẽ ſacerdos ꝑ quẽ recõciliati ſumus. ſacrificiũ q̃ recõciliati. ꝛ tẽplũ i q̃ recõciliati ſum⁹. Eze. xlvi. Vidi aquã egredientẽ ꝛ tẽplo a latere ꝛxtro. Potuit etiã dicere. Offero tibi illũ q̃ ſeipm offert. nõ ſb tecto nec in templo iudaico. ſed i excelſo crucis ligno. De qua oblatõe ps̃. xxxix. Oblatõeꝫ ꝛ holocaustũ noluiſti. tũc dixi: ecce venio. Offero tibi hodie veꝝ et acceptabile ſacrificiũ ꝑ oĩa ſacrificia veteris legis figuratũ. De q̃. i. Cho. x. Oĩa in figura ꝯtigebãt illꝭ. Dic̃ Symon ꝛ caſſia. Agnus q̃ figurat⁹ ẽ ab oꝛigie mũdi oblat⁹ eſt i fine mundi. Propter qd̃ dic̃ glo. ad Heb. x. De⁹ nũqꝫ ꝛlectat⁹ fuiſſet i odoꝛibus illis. ſꝫ tm̃ i fide offerẽtis ꝛ ꝛſiderio future oblatõis. ¶ Ad qd̃ loqr̃ ſanctus Tho. in p̃ma ſcd̃e. q. ciij. ar. ij. q̃ cerimoniaꝝ obſeruatio fuit q̃dã fidei ꝓteſtatio inqꝫtũ erat figura xp̃i. Et licꝫ in veteri lege offerebãt ſacrificia ꝑ ꝛccatis. hꝫ nõ fuit ideo q̃ ſacrificia iſta a ꝛctis mũdarent ſed qꝛ erãt q̃dam ꝓteſtatões fidei q̃ mũdabãt. Et ſic nõ erat ex vi ſacrificioꝝ ſed ex fide et ꝛuotõe offerẽtiũ. ad figurãdũ expiatõnem a ꝛccatis q̃ fienda erat ꝑ xp̃m. Moraliter nobis in exẽplũ. Unꝫ Hiero. In maria habetis expſſe magiſteria ꝓbitatis. q̃d eligere. q̃d reſpuere. q̃d ſeq̃ ꝛbeatis. ipa fuit oblata a parentibꝫ in templũ. ipa obtulit filiũ. ipa obtulit ꝛo ſeipꝫ vt noſ ita faceremus. Quod docet ps̃. xlix. Sacrificate ꝛo ſacrificiũ iuſticie et ſperate in dño. Bl. Sacrificiũ iuſticie ẽ ſingula offerre ꝛo q̃ ab eo recepimus. dicendo illõ. i. Paral. vl. Tua dñe ſunt oĩa. ꝛ q̃ ꝺ manu tua recepim⁹ offerimus tibi. Sed qꝛ ſm Aug. ex largitate diuina q̃ replet omne aĩal bñdictõe. ꝛria genera bonorũ hoies recipiũt. ſ. ꝛpalia. coꝛpalia ꝛ ſpũalia. hꝫ eſt. res coꝛp⁹ et aĩam. ꝛ de eiſdẽ ꝛbemus hodie offerre oblatões ne apparea mus ingꝛtu. ¶ Ad hꝫ ſeipm ꝛi filiꝰ ꝛdit i exẽplũ. Prio obtulit bona ꝛo pr̃i. cũ celeſtẽ manſionẽ reliq̃t. ꝛ i exilũ mundi venit. Hiere. xij. Reliq̃ domũ meã. dimiſi hereditatem meã. Qꝺ idẽ. c. xiiij. admirãs ait. Quare futurus colon⁹ es i terra. ꝛ quaſi vir vag⁹ ꝛclinãs ad manẽdũ. Et hoc ꝓpter nos. ij. ad Cho. viij. Cũ diues eſſet ꝓpter nos egenus fact⁹ ẽ. Mat. viij. Vulpes foueas hñt ꝛ volucres celi nidos. filiꝰ aũt hoĩs nõ habet vbi caput ſuũ reclinet. Scꝺo obtulit coꝛp⁹ Iſa. l. Coꝛp⁹ meũ ꝛdi ꝑcutiẽtibꝫ ꝛ genas meas vellẽtibꝫ. faciẽ meã nõ auerti ab iꝛpatibꝫ ꝛ ꝯſpuentib⁹ i me. ad Tyt̃ũ. ij. Dedit ſeipm ꝓ nobis vt nos redimeret ab iniq̃tate. Tercio aĩam. Hiere. xij. Dedi dilectã aĩam i manus inimicoꝝ. Sic ꝙ ꝛ nos hortamur Eccl. xxxv Da dño ſm datũ ei⁹. Prio tpalia Eccl. xliij Dignas oblatões offer. ſ. qꝺ iuſte acq̃ſitũ eſt Eccl. xxxv. Oblatio iuſti impiguat altare. ꝛ odoꝛ ſuauitatis ẽ in ꝯſpectu altiſſimi Malachie. iij. Erũt dño offerẽtes i iuſticia et placebit dño. Et ecõtra Eccl. xxxiiij. Immolãs ex iniq̃ maculata eſt oblatio Iſa. lxi. Ego dominus diligẽs iuſticiã et iudiciũ. ꝛ odio habẽs rapinã i holocauſtũ. Eccl. xxxiiij. Qui offert ſacrificiũ ꝛ ſbſtantia pauꝝ q̃ſi q̃ victimat filiũ i ꝯſpectu pr̃is ſui. Ubi dic̃ Bze. et habet. i. q. i. nõ eſt. inter cetera. Quãtus ſit dolor pr̃is ꝑpendam⁹ ſi in ei⁹ ꝯſpectu filiꝰ victimet. ꝛ hic facile cognoſcit quantus in deo dolor exaſperat quãdo ei ſacrificiũ ex rapina tribuit. Ideo q̃ in ꝛi ſacrificio offert ex ſcelere omnipotẽs ꝛi irã nõ placat ſed irritat.

¶ Secũdo coꝛpe. ad Ro. xij. Obſecro vos ꝑ miſ̃icordiaꝫ ꝛi vt exhibeatis coꝛpora veſtra hoſtiã viuentẽ. ſanctã. ꝛo placẽtem ꝛ

hoc ppter duo. Pmo ppter debitū recōpēsatōis. Bern. Quid tibi dux esse poterit cū recordatus fueris q dns nr ihs dedit corp suū pcutiētibz. z amaros cruciat⁹ sustinuit. ne tu ppetuas sustineres pēnas. Unde apls Heb. x. Sctificati sum⁹ per oblatōz corpis ihu xpi. i eo q seipm obtulit imaculatū deo dignū vt recōpensam i corpe nro faciamus. Scdo ppter debitū satisfactōis. qz cū membris corpis deū offendim⁹ dignū ē vt p eadē emendem⁹. Sap. xi. Per q qs peccat p hec z puniet. Ro. vi. Sicut exhibuistis mēbra vra seruire imūdicie z iniqtati ad iniqtatez. ita nunc exhibete iusticie in sctificatōez. Tercio dēm⁹ offerre aiam. i. Pe. ij. Offerte spūales hostias deo. qz nullū deo dign⁹ z vtilius sacrificiū offerri pt q qđ melⁱ et nobilⁱ est. z sic spūs nobilissimū est. De q Bern. i meditatōibz. Tot⁹ siqdē ille mūd⁹ ad vn⁹ aie pciū estimari nō pt. Q Sunt igit offerentes aiam i triplici dnātia. Pumi in ptriti one cordis vt incipiētes. illi inspiciūt pcā q miserūt. z quō aiam maculauerūt. z deū offenderūt. Et sic lachrimis deo recōciliāt. ps. l. Sacrificiuz deo spūs ptribulat⁹. Dan. iij. In spū hūilitatis z aio ptrito suscipiamur a te Hec ē oblatio par turtuz. i. duplex ptritō ez timoris pene quā meruim⁹. z timoris dei quē offendim⁹. dicēdo cū ps. cxxvi. Super flumia babilōis illic sedim⁹ z fleuim⁹ dū recordaremur syon. i. salutē pditam. Isaie. lix. Quasi colūbe meditātes gemem⁹. Rich. de sctō victo. Tūc pctōris sal⁹ icipit cū vaciter p delictis ingemiscit. Scdi offerūt aiaz i grārū actiōe. z ē pficientiū. hi inspiciūt bnficia q receperūt. Nā ꝑsiderāt q pctōz male sūt absterse. z dns dedit tps penitēdi. z ptulit gtiā sine omi merito. ad Tyt. iij. Nō ex opibus iusticie q fecimus nos. Et sic qsi admirās pficiēs incipit deū laudare. dicēdo cū ps. ciij. Bndic aia mea dnm. z oia q intra me sūt nomini sancto ei⁹. q. d. Ego te offendi. tu mihi pepcisti. sbiūgit ps. ciij. Bndic aia mea dno mino. z noli obliuisci oēs retributiones eius. Eccli. xxxv. Bono aio redde gliam deo. s. propter infinita bnficia ei⁹. Ber. Nihil nos ita ad grāz actiōem inflāmat sicut freqns bnficiorz recordatio: q sunt innumerabilia. dedit tibi bona tpalia ad sustentādū. naturalia ad ministrādū. bona spūalia ad sanctificādū. gtiā in peccatorz remissionē. ꝑtutū collatiōem. meritorū multiplicatiōez ad spūalē iustificatiōem. Dic igit cū ps. cxv. Quid retribuā dno mino p omnibz q retribuit mihi. Dedit enī seipm in incarnatōez. i redēptōez. i cibariōz z in pmiorz retributōem. Et econuerso dicet tibi Bene. xv. Ego ero merces tua magna nimis. Aug⁹. in epla ad marcellū. Nil melius animo geram⁹. ore pmam⁹. z calamo scribamus qz p deo gratias agam⁹. ps. lxx. Tota die repleat os meū laude. Sup quo dic Augustin⁹. Quid est tota die nisi sine intermissi one laudare. ps. xxxiij. Bndicam dnm i omi tpe tc. In psperis. qz consolaris. In aduersis. qz argueris. Tercio offerūt aiam i feruenti dilectōe. z est pfectoz. Illi solū ꝺtēplātur deū a q eis oia bona puenerūt. qz cū fortioz sit omnibz affectibz in ei⁹ ꝺtute aia efficacit offert. Qualⁱ autē debz esse charitas vt deo aia nra pfecte offerat docemur Eccl. xxxv. Da altissimo sm datū ei⁹. qđ ē intātū dicere. In tāto amore offer aiam tuā deo i qnto ille aiam suā p te dedit. Ad hoc etiā hortamur Cāti. viij. Pone me sic signaculū super cor tuū. impssione sigilli forma ei⁹ imp mit. In h g q dicit. pone me. hortat nos vt sb ea dilectōe qua ipe aiam suā p nobis posuit. sb eadem forma ei nos aiaz nram offeramus. Maximā aūt charitatē in oblatōe aie sue p nobis exhibuit. Joh. xv. Maiorē charitatē nemo habet vt aiam suā qs ponat p amicis suis. Sic z nos. Cāti. viij. Fortis ē vt mors dilectio. i. Joh. iiij. Perfecta charitas foras mittit timorē. Bre. Qui pfecte deum amat equanimiter oia portat. Hec tria sacrificia figurant in veteri lege. oblatio p peccatis de signat cōtritōem. z est incipiētiū. Hostia pacifica pfigurat grāz actōem. Holocaustū et totū incēsum significat intēsum siue ardentē dilectōem. z ē pfectoz. Hoc est par turtuz q est auis soliuaga. Et bina ponit. qz vita cōtemplatiua req̄rit duo. despicere terrena z desiderare eterna. ps. cvi. Ascēdunt vsq ad celos z descēdūt vsq ad abyssos. Contēplatiuoz duplex ē gemit⁹. amoris z deuotiōis. amoris p desiderio patrie. ps. Heu mihi qz i colatus me⁹ tc. Job. x. Tedet aiaz meā vite mee. Bre. Tūc psens vita tedere incipit cuz diuinus amor i corde dulcescit. Gemit⁹ autē deuotōis ex ꝺsideratōe dnice passionis fit Aug⁹. In valle lachrimaz sum⁹ in q magis flendū est q min⁹ flemus. Ber. Quis pt pertrāsire siccis oculⁱ p lācea militis ptransfixa latus saluatoris. Tercio psens festū dicitur clare illustratōis. Reuera qz ille hodie visibiliter apparuit q sua claritate celum z terram

98.

illumiauit. ímo celis et terris lucẽ ꝓstat. Do die ꝟo silẽ illa se oñdit cui⁹ ortũ salomo i ꝓpritu cogĩcẽs in cãtic⁹ suis. c. vi. admirãs inq̃t Que est ista q̃ ꝓgredit q̃si aurora ⁊ surgens pulcra vt luna. electa vt sol. Illa est de cuius natiuitate eccl'ia psallẽdo dicit. Natiuitas est hodie sctẽ marie ꝟginis. cui⁹ vita inclita cũctas illustrat eccl'ias. In hui⁹ figurã hodie fit ꝓcessio cũ accẽsis siue ardẽtib⁹ luminibus. et hoc ꝓpter xp̃m. ꝓpter ꝟginẽ. ⁊ ꝓpter nos. De p̃mis duob⁹ q̃re in ꝓcedẽti ꝑmone.

¶ De tercio sciẽdũ vnusq̃sq; nostr⁹ hodie lumẽ debet portare i manu sua ꝑm statum suũ. Prio incipiẽtes debẽt portare lumẽ gre. De q̃ Aug. Bra ẽ lumẽ aie faciẽs hoiez ꝓcata ogĩscere. Nã sicut lumẽ in aere expellit tenebras. sic dei gra omne pctm̃. ꝓpter qđ dr Isa. lx. Surge illumiare hierlm qz venit lumen tuũ. Quãto hõ magis p gram illumiatur tãto pfect⁹ purgat ⁊ clari⁹ lucet. Purgatur p̃mo a p̃uis cogitatõib⁹. Scđo ab ĩanibus locutõib⁹. Tercio ab oib⁹ illicitis opatõib⁹.

¶ Scđo pficiẽtes hodie debẽt portare lumẽ triplex. Prio i corde lumẽ intẽtionis recte. Luce. xi. Vide q̃ lumẽ qđ i te ẽ ne tenebre sint. i. intẽtio puersa. Ber. Intẽtio vitiosa viciosam facit aiaz. Brego. Intẽtio p̃stat fundamentũ opi nr̃o. Scđo lumẽ ꝟitatis i ore sincere instruẽdo primũ. ad Gal. vi. Si q̃s ꝓoccupat⁹ fuerit i aliq̃ delicto vos q̃ spuales estis instruite hmõi. i. Pe. iiij. Si q̃s loq̃tur q̃si ꝑmões dei loq̃t. Tercio i manib⁹ lumen opatõis bone. Mat. v. Sic luceat lux vr̃a coꝝ hominib⁹ vt videãt opa vr̃a bona. ad Phil. ij. Sitis sine reprehẽsiõe i medio natõnis p̃ue. inter q̃s lucetis sicut lumiaria mundi. Lumẽ eni manifestat sei p̃m. ⁊ sic talium hoim ꝓ opa bona lumẽ ardet. ⁊ sic ꝑm Ber. Dia opa nr̃a in feruore charitatis sunt agẽda. Tercio pfecti seu ꝓficiẽtes debẽt portare lumẽ deuotõis. vt dicere possint illd̃ ps. iiij. Signatũ ẽ sup nos lumẽ vultus tui dñe Vi etiã repleti debẽt esse spũsctõ cũ symeone ⁊ intima emittere suspiria. Et nota ꝙ lumẽ deuotõis intime tria hz. s. splẽdorẽ. ardorẽ. ⁊ dulcorẽ. Splẽdorẽ cognitõis. ardorẽ dilectõis. ⁊ dulcorẽ ꝓsolatõis. Prio hz splẽdorẽ cognitiõis. ps. In lumine tuo videbim⁹ lumen. Ipa nãq; aia i illa deuotõe sentit se misericordiã ꝓsecutã in remissiõe pctõz. ⁊ ideo velit nolit se ꝓtinere nõ poterit q̃n deum diligat. dicẽdo illd̃ Act. xij. Nũc scio ꝟe qz misit dñs angelũ suũ et liberauit me. Ecce quõ surgit. Secũdũ est. s. ardor dilectõis. Vñ q̃to excellẽtior est splẽdor cognitõis. tãto magis augmẽtat ardor dilectõnis. Et ex hoc tũc seq̃t terciũ. s. dulcor ꝓsolatõis. Vñ ꝓsideras i ardore dilectõis aliq̃d posse facere i q̃ bñficijs dei corrñdeat. ⁊ nihil dignũ iueniẽs necesse hz flere ex dilectõis suauitate ⁊ ardore. Ps. xxxviij. In meditatõe mea exardescet ignis Et iterꝝ ps. lxviij. Sic fluit cera a facie ignis sic liq̃scit aia ex dulcedie deuotõis. Et hz i hoc fletu dicere illd̃ ps. cxv. Quid retribuã dño ꝓ oib⁹ q̃ retribuit mihi. Nõ videt sibi aliq̃d dño retribuere Bern̄. dicẽs. Diligã te dñe ꝓ dono tuo ⁊ modulo meo min⁹ iuste hz plane ⁊ ꝓ posse meo. Illd̃ lumẽ hz ꝓncipiũ mediũ ⁊ finẽ. Principiũ ꝓsistit i ꝓsideratõe bñficiorũ q̃ nõ hz de pctis sollicitatõz. qz iã sunt purgata. tũc duertit se ad dei bñficia recolẽda. et videt tãtũ cumulũ q̃ntũ ẽ spaciũ inter celũ et terrã. incipit admirãdo dicere illd̃. ij. Re. vij. Quis ego sum dñe. ⁊ q̃ dom⁹ mea. qz adduxisti me vsq; huc. q. d. Tãta mia fecisti mecũ. tã admirabilẽ bonitatẽ tuã oñdisti mihi. Aug. Cũ dei mia tõ est attẽdo. sic mihi videt si phas ẽ dicere qđãmodo nihil agit deus nisi saluti mee. putdeat. oĩm oblit⁹ q̃si mihi soli velit vacare. Mediũ. p⁹ h̃ i medullis cordis dulcescit dñs. vt q̃ p⁹ diligebat ꝓpt bñficia nũc ꝓpt seip̃z diligit. Et oia sua obsequia ordiat tal' vt solũ deo placeat nihil ãpli⁹ desideras. dicẽs cũ ps. lxxij. Quid mihi ẽ in celo ⁊ a te q̃d volui sup terrã. defecit cor meũ ⁊ caro mea. dñs ps mea i eternũ. Finis aũt hui⁹ deuotõis ẽ vehemẽs desideriũ q̃ aia nitit vẽire ad ãplexũ summi boni cũ symeõe. ⁊ vehemẽter desiderat p̃ntiã ei⁹ quẽ diligit. Et pt dicere illd̃ Job. xxxi. Quis mihi det vt de sideriũ meũ audiat oipotẽs. ac si diceret. Nõ surgo. ñ excitor ꝺ puluere donec vẽiet ⁊ osculet me osculo oris sui. Cãti. i. Cũ ania sentit sic se accẽsam scire hz ꝙ iuxta se ẽ dñs. Et sic q̃si spũalib⁹ brachijs ãplectit illũ. Et sic pt dicere illd̃ Cãti. iij. Inueni quẽ diligit ania mea. tenui illũ nec dimittã. Ex hac ꝓsolatõne ꝓsequit̃ oĩs ꝓsolatio corpis extinguitur. Tũc ꝓsequit̃ aia dẽsiderat ꝺ labore ad requiẽ. de tribulatõe i leticiã. ꝺ ptũelijs i gl'iaz. dicẽs cũ symeone. Nũc dimittis dñe famulũ tuũ i pace. Qđ mihi ⁊ vob̃ ꝑstare dignet rc.

Sermo lvi. Ad idem

Viderunt illuz

in hierūsalē vt sisterēt eū dño. Lu. ij. Ubi notandū sup ꝟba thematis. dicit. tulerūt illū in hierlm. Itē hierlm fuit locꝰ sacrificij vbi erat tēplū. ⁊ sic tulerūt ī hierlm. i. ī templū. Aliꝺ thema. Et cū inducerēt pueꝝ ihm pentes eiꝰ vt facerēt ꝓm ꝺ consuetudinē legis ꝓ eo. scribit vbi sup. ¶ Nota q̄ꝺruplex est templū in qꝺ xps ductus ē. vicz ꝟginale. materiale. spūale. et eternale. Prio inductus est in templū ꝟginale. ꝫ fuit vterꝰ ꝟginis benedicte. Illud templū fabricatū est a diuia potentia. Figurat. iij. Reg. vij. Dyrā pfecit opꝰ regis salomōis in tēplo. ⁊ sic deꝰ pater. iij. Reg. vi. Malleꝰ neq̄ securis in ea auditus est. Sic maria ꝓ potentiā ꝟtutis dei sine strepitu humane opatōis. ps. lxxxvi. Hō natꝰ ē in ea. ⁊ ipe fundauit eā altissimus. Secūdo adornatū est diuia speciositate. Figuratū est ij. Machab. iiij. Ornauerunt facie tēpli coronis aureis. i. mentē ꝟginis sctissime ad cognoscendū eterna. quā cognitōem vltra oēs creaturas habuit. sic ꝙ figuraliter ī ea ꝺpleri potuit illꝺ. iij. Reg. vi. Nil in tēplo. i. in ꝟgine gl'iosa qꝺ nō auro tegeret. id ē speciale ꝓ uilegiū nō haberet cognitōnis diuie. Augꝰ. Quid ignorare potuit in qua tota diuitas ī habitauit. Tercio ꝺdicatū ē diuia gr̄a. Lu. i. Spūs sctūs supueniet in te. et virt⁹ altissimi obumbrabit tibi. Bern̄. Totius gr̄e plenitudinē posuit in maria. Un Hiero. Ceteris sanctis per partes p̄stat. marie se tota plenitudo gr̄e infudit. In hoc templū ꝓmo inductus est ihs. De quo Ezech. xliij. Ingressa est maiestas dñi templū Hoc templū fuit triplici pictura ꝺcoratū. Primo fuit ī ea ꝺpicta imago diuinitatis per gr̄e plenitudinē qua in diuie nature sl'itudinē fuit totaliter transformata. Propter qꝺ dicit Canti. viij. Pone me sicut signaculū sup coꝛ tuū Sicut figura figuli imp̄mitur materie molli. ⁊ sic beata virgo fuit liq̄da in amoꝛe dei. ideo recepit impssionē diuinitatis. Origen. sup cāti. O felicissima cui te adequabo generi. oēs excellis quasi deus cū mater dei sis sup oēs hoies puros. quia nihil hūani motus passa es in ple. nulli compari potes. quia deus est cuiꝰ mater es. femina lucidissima es quā nūq̄ maculauit puluis macule venialis. Depicta fuit secūdo in ea imago angelice puritatis ꝓ ꝟginitatis celsitudinē q̄ fuit angel' eq̄pata. imo sup angelos iestimabiliter collaudata. Hiero. In carne p̄ter carnē viuere plꝰ est vita angelica q̄q̄ humana. Idē. Angelicā vitam ī carne acq̄rere plꝰ est q̄q̄ in natura habere. Si igit̄ in alijs hominibꝫ ꝟginitas ē laudabilis ⁊ angelice puritati cōpar. mlto magis virginitas marie q̄ in sua virgitate hoies ⁊ angelos trāscendit. Anꝺ. Ea puritate nitebat qua maioꝛ sb deo intelligi neq̄t. Tercio imaginē hūanitat̄ ꝑclarissime cognouit. ipsa enī in vtero suo illū cōtinebat in quē angeli ꝺsiderāt ꝓspicere. i. Pe. i. Cuiꝰ facies sicut sol radiabat. vt dicit Mat. xvij. Sic dicit Chrisꝰ. sup Mat. ꝙ facies xpi in vtero virginis tanto splēdoꝛe pulcritudinis exteriꝰ radiabat. ⁊ ꝓ vteꝝ eius ita se aliq̄n reuerbꝛabat ꝙ ioseph nō poterat intēdere in ipam ꝟginem donec pareret. ꝓpter qꝺ et ipe voluit eā occulte dimittere reputās se indignū eiꝰ cohabitatōi. Ecce q̄q̄ spēciosum tēplū De ea Cantic. vij. scribit. O q̄q̄ pulcra es et ꝺcoꝛa charissima in ꝺlicijs. pulcra coꝛā hoibꝫ. ꝺcora coꝛā angel'. pulcra homibꝫ. pulcra in actiua vita. ꝺcoꝛa in ꝓtēplatiua. ¶ Secūdū templū in qꝺ ihs ductꝰ ē. est tēplū materiale. Malach. iij. Ueniet ad tēplū sctm̄ suū dñator dñs. Hoc hystoꝛialit̄ hodie ipletū ē. Sed quō venit et qualiter se in tēplo p̄sentauit audiamus et attēdam⁹. ⁊ formā imitatōis in eo vl' in his q̄ circa ipm facta sunt recipiamus. Prio venit ad tēplū post tpus purificatōis. ⁊ sic nos. Figurat hoc ī ꝟgine gloriosa. q̄ añq̄q̄ ingrederet tēplū post partū immaculati filij sui ꝓ pus tps purgatōis iplenit. Sic etiā filiꝰ añq̄q̄ duceret in tēplū circūcidi voluit. nō ꝙ mater purificatōe aut filiꝰ circūcisione ī digeret. cū ipa nō susceptο semine cōceperat. ⁊ ipe filiꝰ ex intacta mr̄e natꝰ fuerat. Utrāq̄q̄ tn̄ legē seruare voluit vt nobis daret normā spūalis purificatōis ⁊ circūcisiōis. s. vt purgati a vicijs circūcisi eccl'ie dei ingrederemur. Apoc. xxi. Nil coīnq̄natū intrabit. Et ꝫ est qꝺ dicit Beda. Per hoc inq̄t vt ꝟgo sacrā ante tps purificatōis tēplū n̄ ingrediꝺ. nec puer nisi post circūcisiōem dño sistit. mystice insinuat neminē nisi purificatū ⁊ circūcisum a vicijs dñicis dignū esse aspectibꝫ Nam q̄libz ī mortali ꝓstitutus suspensus ē q̄ ad se. vt patet ex canōe. i. q. i. sacerdotes. et extra ꝺ cohabitatō viri et mlieris. c. si quis. Et iteꝝ. xxiij. q. iij. ois. vbi sup. Ois impiꝰ et si nō ab eccl'ia. tn̄ a deo sepat̄. Et sic q̄libz talis dicit occulte excōmunicatꝰ. ꝫ ē coꝛā deo. Ideo inq̄tū tal' nō est aptus intrare eccl'iaz. ⁊ ingerere se diuinis officijs. nisi ad minꝰ generalē ꝓtritionē ꝓ pus habeat ꝺ pctis suis. Et

ueniꝛ si copia sacerdotuꝫ haberi poterit' sua pcta hũiliter cõfiteat. qꝛ Ecci. xv. dicit. Nõ est speciosa laus in ore pctõrũ. Et iteꝝ Ecci. xxxiij. Dona iniquoꝝ nõ pbat altissim⁹. Jd circo Deutero. xxiij. dicit. Si fuerit iter vos hõ q̃ nocturno tpe sit pollut⁹ summo mane egrediet extra castra. ⁊ nõ reuertet ꝓ⁹ qꝫ ad vesperã lauet aqua. ⁊ post sol' occasum regrediet ad castra. Si ꝫ ibi statutũ erat q̃d dicã de eccl'ijs deo dicatis. vbi ipe ꝺ⁹ sacramẽtaliter ꝑsens existit. merito q̃sq; cũ omni timore ꝺꝛ se disponere qñ eas ingredit vt nõ soluꝫ ab oĩ mortali pctõ essꝫ purgat⁹. verũetiã a vẽali. In hui⁹ figurã dicit Exo. xxxi. Ponebat inꝛta ꝓceptũ dñi vas eneũ cũ aq̃ ante ostiũ tabnaculi. ⁊ ibi Aarõ ⁊ filij ei⁹ ingressuri tabnaculũ lauabãt man⁹ ⁊ pedes. Sic hodie circa fores eccl'ie habet q̃ bñdicta ꝑ quã hõ purgat a pctis venialibꝫ dũmodo prius mortalia ꝑ penitentiam deleuit. Et sic tũc intrãs eccl'iam acceptus deo reddit Secũdo xps ingressur⁹ templũ materiale portat⁹ est brachijs mr̃is. Et sic nos portari debem⁹ brachijs sctẽ mr̃is eccl'ie. q̃ vt dicit Cypian⁹ nõ est aliꝺ q̃ ꝯgregatio fidelium fide ⁊ charitate vnita. Jsta sunt duo brachia. extra illa sunt heretici. scismatici et alij infideles q̃ oberrãt in fide. Sil'r oes excõmunicati ⁊ mali xpiani q̃ deuiãt a charitate. ⁊ sũt ꝓcisi ab vnitate sancte mr̃is eccl'ie. Vi omnes ingꝛtũ tales non sunt apti ad intrãdũ eccl'iam. qꝛ dicit Cypianus. et habet. xxvij. q. i. alienus. Alien⁹ ẽ. pfanus et hostis. nõ põt hr̃e deũ pr̃em q̃ vniũsalis eccl'ie nõ tenet vnitatẽ. Ram⁹ fractus ab arboꝛe nõ põt germinare ⁊c. Frustra g̃ ⁊ indigne eccl'iaꝫ ingredit q̃ inter brachia eccl'ie mystice nõ ꝯstringit. quales sunt inter xpianos q̃ maxime excõicati. De q̃bꝫ Aug. de verbis apl'i. Fmõe. lxxviij. et hr̃. xi. q. iij. ois. Oĩs xpian⁹ q̃ a sacerdotibꝫ excõicet sathane traditur. Subdit. qꝛ sic in eccl'ia ẽ xps. sic extra eccl'iã ẽ diabol⁹. Per hoc g̃ quasi diabolo traditur q̃ ab eccl'ie cõmũione ⁊ vnione remouet. Jdcirco dicit idẽ sup Joh̃em. Nihil deꝛ sic formidare xpianus q̃ separari a coꝛpe christi. Si enim sepat a coꝛpe xpi iã nõ est mẽbꝝ xpi. ⁊ si nõ ẽ mẽbꝝ xpi n vegetat a spũ ei⁹. Subdit ibidẽ Hiero. xi. q. iij. q̃. vbi dic. Quoꝝ dimiseritis pctã ⁊c. id ẽ q̃bꝫ eccl'iaꝫ interdixeritis nisi reconciliati ꝑ satisfactoꝫ fuerit ipis et ianua regni clausa erit. Jdcirco Chrisost. sup epl'am ad Heb. et habet ibidẽ in ca. nemo. Nemo ꝓtenat vincla eccl'iastica. nõ enim hõ est q̃ ligat sꝫ xps q̃ hãc ptatẽ dedit. ⁊ dñs homines fecit esse tãti honoris. hec ille. Tercio inducet⁹ est vt sisterent eũ dño. Et sic in nobis debꝫ esse causa recte intẽtõis. s. cã oꝛõnis vl' deuotõis debem⁹ eccl'iam ingredi. non causa ostẽtatiõis et inanis gl'ie. Sicut hi q̃ vadũt ad eccl'iam ad ostendẽdũ ornatũ vestiũ vel ꝑsone pulcritudinẽ. vl' causa lasciue ad videndũ ml'ieres. ⁊ ecõuerso. qꝺ nõnũq̃ repit in hospitatoꝛibꝫ q̃ negocia sua nõ valet alibi expedire q̃ in eccl'ia. Nec etiã causa ꝺfabulatõis. nec causa emptõis et venditõnis. Tales maxime in rigoꝛe ipe saluatoꝛ de templo ꝑ flagellũ expulit dicẽs. Joh̃. ij. Dom⁹ mea dom⁹ oꝛõis vocabit. ⁊ vos facitis eã spelũcã latronũ. Bern̄. Proditoꝛẽ oĩno se nouerit q̃cũq; ille ẽ q̃ vicia q̃libꝫ in eccl'iam conat inducere. et templũ dei spelunca latronuꝫ vult facere. Hi oẽs templũ ingrediẽtes nõ sistunt se dño sicut puer ihs de quo hic dicit. q̃ parentes ei⁹ induxerũt eum vt sisteret eũ dño. Nec venit in templũ sic symeon in spũsctõ sed pot⁹ sistũt se diabolo. ⁊ ei⁹ inducunt spiritui cui tali fine seruiũt. Et q̃ntũ hoc deo displicet satis i h̃ ꝓpẽdi pt. cũ eni mitissim⁹ hic i terris i hũanitate existeret nũq̃ talẽ rigoꝛẽ ad alios pctõres sicut ad hos q̃ domũ dei suis vicijs deh̃onestarẽt oñdit. Laueãt igitur tales vt nõ sistant se diabolo vbi soli deo itẽdere et seruire debẽt. Terciũ tẽplũ i qõ ihs inducit ẽ tẽplũ spũale. i. tẽplũ cuiuslibꝫ fidel' aie. De q̃. i. Choꝛ. iij. Tẽplũ dei sanctũ ẽ qõd estis vos. Ps̃. Jn templo ei⁹ oẽs dicẽt gl'iaꝫ Ut ergo deus in hoc tẽplo honorificet req̃rit ꝓmo robur fundamenti. hoc ẽ fides. Eph̃. ij. Supedificati sup fundamentũ apl'oꝝ et ꝓphetarũ ipo summo ãgulari lapidi christo ihu. i q̃ ois edificatio ꝺstructa crescit in templũ sctm̃. Hoc est fundamentũ illꝺ de q̃. i. ad Choꝛ. iij. Fundamentũ aliꝺ nemo põt ponere ꝑter illꝺ qꝺ positũ ẽ qõd est ihs xps. i. fides ihu xpi q̃ est fundamentũ salutis. Hoc fundamento carẽt oẽs heretici et in fide dubij. de here. c. dubius. Dubi⁹ i fide hereticus est. Athanasi⁹ Hec ẽ fides catholica ⁊c. Habẽt se igit articuli fidei sicut lapides fundamẽtales. Scꝺo req̃ritur culmẽ edificij. i. recta intentio. ⁊ figurat Eccli. l. Symon ony fili⁹ sacerdos magnus q̃ in diebꝫ suis coꝛroboꝛauit templũ. templi etiã altitudo ab ipo fũdata est duplex edificatio ⁊ excelsi parietes tẽpli. Tũc est duplex altitudo templi qñ recta intẽtio nõ q̃rit aliud nisi regnũ dei ⁊ iustitiaꝫ

eius. et per gr̄am venire ad gl̄iam. Hāc igit̄ intentiōem rectā mali habere nō possunt. Figuratur per cecos et claudos. ij. Regū. v. Cecus ⁊ claud⁹ nō intrabūt in tēplū. Cec⁹ est q̄ in tenebris ambulat. ⁊ nihil q̄rit nisi bona p̄sentia. Claud⁹ est q̄ incedit duplici via. mō q̄rit tp̄alia. mō eterna. ⁊ vterq; eijcit̄ de tēplo Matth. vi. Nemo p̄t duob⁹ dn̄is seruire. i. Joh. ij. Si q̄s diligit mūdū nō est charitas patris in eo. Tercio requirit̄ odor sacrificij. id ē affectio pia q̄ ascēdit in orōe. Et hoc est de ratōe orōis. vt dicit Damasce. Orō ē pi⁹ affectus mentis in deū eleuatus. Illo sacrificio deus placat̄ in corde nr̄o. Propter quod dicit psal. xlix. Immola deo sacrificiū laudis Et iterum Sacrificio laudis honorificabit me. Illic itur quo ostendā illi salutare meū. Hoc g̃ templū sic dispositū debet ornari varijs coloribꝫ et picturis. s. albo castitatis. rubeo volūtarie passiōis p̄ xp̄o. vel saltē patiētie in aduersitatibꝫ. virido fortis spei. croceo spūalis iocūditatis. flaueo celestis desiderij. ⁊ demū nigro p̄funde hūilitatis. Hec est virtus illa que omnes alias v̄tutes exornat ad modū nigri coloris q̄ alios colores excipit. distinguit ⁊ ornat. sic dicit Greg. Qui ceteras v̄tutes sine hūilitate ꝯgregat q̄si q̄ ī ventū pulueres portat Et iterꝫ idem. Perit om̄e quod agit̄ nisi ī hūilitate custodiat̄. In istd̄ g̃ templū sic dispositū ⁊ ornatū d̄lectat̄ introduci ih̄s xp̄s. iuxta illd̄ p̄uerbio. viij. Delicie mee esse cū filijs hoīm. Ibi debemus offerre d̄o par turturū. aut duos pullos colūbarꝫ. i. duplicē dilectōem dei et p̄ximi. vl̄ sollicitudinem cōtemplatiōis ⁊ publicā opatōnem vite actiue. Et debem⁹ eū portare ī vlnis amplexādo brachijs veri amoris cū symeōe. Et sic portādo debem⁹ eū bn̄dicere gr̄as ei referēdo p̄ oībꝫ bn̄ficijs suis. ⁊ demū ī p̄gustatōne diuīe dulcedis q̄si tedio p̄sentis vite affecti dicere cū symeone. Nūc dimittis ⁊c̄. Quartū est templū eternale. de quo p̄s. lxiiij. Sanctum est templū tuū mirabile in eq̄tate Hoc templū vt dicit̄ Apoca. xxi. sole nō eget neq; luna vt luceant in eo. s; claritas dei illumiabit illud. In h̄ tēplo triplex ē pictura. s. diuinitatis. hūanitatis. ⁊ angelice dignitatis vl̄ claritatis. ⁊ s̄m h̄ est triplex gaudiū inexplicabile. De quo. i. Cho. ij. Nec ocul⁹ vidit nec auris audiuit. nec in cor hoīs ascēdit q̄ p̄parauit deus diligentibꝫ se. Ad h̄ inexplicabile gaudiū merent̄ p̄uenire hi q̄ reuerenter et digne xp̄m honorauerūt ī tēplo v̄ginali ⁊ materiali. ⁊ deniq; ei tēplū spūale p̄parauerūt in q̄ habitauit p̄ gr̄aꝫ Et sic digni erūt ip̄o et̄nalit̄ p̄frui ī gl̄ia. Ad quā nos p̄ducat ih̄s ⁊c̄.

Sermo lvij. Ad idem

LVmē ad reuelatōem gētiū. Lu. ij. Introductio Dicit ph̄s. iiij. ethi. q̄ nobiles. diuites. potentes ⁊ v̄tuosi dignificant̄ honore S. Spūaliter. sic marie festū dignificat̄ vltra festiuitates alioꝝ sctōꝝ. Prīo sicut dignificant̄ nobiles. ⁊ sic maria nobilis. q̄r mater dei est. Ambro. in li. de v̄gītate. Quid nobilius matre dei. q. d. nihil. Ideo Aug. Et si omniū nostꝝ mēbra v̄terēt̄ ī liguas null⁹ eaꝫ plene laudare sufficeret. De quo Gre. admirans inq̄t. Sctā ⁊ īmaculata v̄gītas q̄bꝫ te laudibꝫ referā nescio. quia quē celi cape non poterāt tuo gremio ꝯtulisti. Eccl̄i. xliij. Exaltate eam q̄ntū potestis. maior est om̄i laude. Scd̄o sic diuites. s. ī gr̄a. ⁊ sic ip̄a. Eccl̄i. xxiiij. In me oīs gr̄a vie ⁊ v̄itatis. Hieron̄. Ceteris sctis p̄ partes. s; marie se tota infudit plenitudo gr̄e. Vn̄ diuites honorant̄ a paupibꝫ p̄pter ꝯmūicatiōeꝫ. Richar. d̄ sctō victo. Nihil a throno dei diuini muneris defluit qd̄ p̄ manus marie nō trāsit. Jō Bern̄. sup̄ missus est. O magna. o pia. o mltū amabil̄ maria. nec nomīari potes q̄n accēdas. nec cogitari q̄n recrees affectus diligentium te. Nec mirū. q̄r dicit Bern̄. Christ⁹ r̄pleuit ei⁹ ventrē ⁊ mentē. cū recessit a vētre nō recessit a mēte. Tercio sicut potētes. ⁊ sic maria. Eccl̄i. xxiiij. In volūtate ptās mea. Bern̄. ī sermone de natiuitate dicit. Nemo tā idoneus q̄ abijciet gladiū dn̄i sicut patrociniū marie Ecce potētia. quā admirat̄ Anſ. dicens. O dn̄a nihil tibi eq̄le. nil tibi cōpabile. omne qd̄ est aut sup̄ te est. aut infra te. sup̄ te solus deus. infra te om̄e qd̄ de⁹ nō ē. s. oīs creatura angelica ⁊ hūana. Ecce potens est. Jō Chrisost. dicit. Tribularer nimiū ⁊ desperarē si nō marie patrocinijs animarer. Ideo dic̄ Hugo. Dignū est quā totis viribꝫ ī nr̄is necessitatibꝫ īuocam⁹ vt eā sedul̄ obsequijs honorem⁹. Quarto honore digni sunt v̄tuosi. Et sic ip̄a merito p̄ oībꝫ alijs honorāda ē. Eccl̄i. xxiiij. In me oīs spes vite ⁊ v̄tutis. Hiero: Nullo genere v̄tutū vacauit cui angel⁹ plenitudinē gr̄e p̄misit. Ip̄a abundantissime ⁊ p̄fectissime potuit dicere illd̄ Ruth. iij. Scit omnis populus me esse mulierē virtut̄. nec

De purificatõne virginis marie

mirũz. qz illũ meruit ꝺcipe et parere a q̃ oĩs virt⁹ et gr̃a ꝓcedit. sine q̃ nec aliq̃d ꝟtuosũm dici poterit. Ob h̃ igit̃ et ipa lumẽ merito dici poterit. tã eni ꝟtuosa ei⁹ vita fuit vt oĩb⁹ simul lumẽ et exẽplar ꝟtutis ꝓbuit. Ideo ꝓ themate assumpsi ꝟba vbi sup̃. ¶ Circa qõ tria sunt videnda. Prio q̃d p lumẽ significat Scõdo quõ p illõ nobis via celestis demonstrat aut reuelat Tercio qualiter illõ lumen hodie honorat. ¶ Circa ꝓmũ sciẽdũ ꝟgo maria significat p lumen. et h̃ ꝓcipue ꝓpter quattuor. Prio qz lumen in essentia hz puritatem. ⁊ sic maria habuit altissimã puritatem. Anſ. Ea puritate nitebat qua maiorẽ ꝺeo intelligi neq̃t q̃ lõge angelor⁹ trãscendit puritatẽ. Nã scribit Job. xv. In angelis reperitur prauitas. in ea nichil inuenies macle. Cant. iiij. Tota pulcra es amica mea ⁊ macula nõ est i te. Berñ. In puritate trãscẽdit angelos et celestẽ omnẽ creaturã supgredit. q̃d nõ solũ aucte sed ⁊ ratõe ꝓbari pt. Quãto eni aliq̃ creatura ẽ ꝺeo vicinior. ꝺmunior ⁊ ꝺiuctior. tãto purior. De quo scrũs Tho. pte. iij. q. xxvij. ar. vij. dicit. De quãto aliq̃d magis approp̃inquat ꝓmo ꝓncipio ꝺe tanto magis participat ei⁹ effectũ. vt exemplificat Dionysi⁹ i celesti hierarchia. Angeli q̃ sunt magis ꝓpinq̃ores magis ꝓticipant bonis diuinis q̃ homies. Sic ipa sup oĩs creaturas est ꝺeo vicinior q̃ est lumen indeficiẽs. iõ purior. Cui⁹ puritatẽ Dionysi⁹ exptus ait. Si lumen fidei nõ haberẽ ⁊ diuinis ỹis eruditus nõ essem mai⁹ lumen nõ crederẽ. Jdcirco soli et lune et stellis comparat siue ꝓ ea significat. vt dicit Apoc. xij. Mlier amicta sole et luna sub ꝓdibꝰ eius. in capite cozonã habens stellaꝝ duodecim. Supꝑ quo dicit Berñ Si rez̃ p̃sentiã ꝺe claritate pensamus nihil clari⁹ et puri⁹ sole luna ⁊ stellis poterimus reperire. Scõdo qz lumen ostendit vie directibilitatẽ. q̃ al⁹ errarẽt i tenebꝛis. Sic maria errãtes in hui⁹ mũdi tenebꝛis ad celestem patriã directa via dirigit ⁊ ꝓducit. De q̃ Ber̃. Si es in angustijs. i rez̃ dubijs. mariã cogita. mariã inuoca. ipam seqre non ꝺuias. qz ipa habz normã viuẽdi singulorũz sctõrũ. actuũ ⁊ autorũ. vt dicit idem sanct⁹ doctor q̃ dicit. Marie nõ ꝺefuit fides p̃riarchaꝝ. sapia ꝓphetaꝝ. charitas apl'oꝝ. ꝺstantia martyrũ. sobrietas ꝺfessoꝝ. castitas ꝟginũ. fecũditas ꝺiugatoꝝ. hũilitas viduaꝝ. Jdeo oĩs etas. omnis status. oĩs ꝺditio. omis hõ normã viuẽdi ⁊ ad vitam eternã ꝓueniendi poterit in ea inuẽire. ita vt singulis possit dicere illud Judith. ix. Odõ me videtis facere oẽs facite. Hinc est q̃ Berñ. vocat eã viam p quam itur ad vitã eternã dicẽs. Regia ecloz̃ virgo maria ipa ẽ via p quã saluator ad nos venit. teneam⁹ q̃ viã vt p illã ad rẽ possimus ꝓuenire q̃ p illã i nr̃az venit miseriã. De qua et alibi dicit. Per te accessum habeam⁹ o bñdicta interuẽtrix gr̃e. genitrix salutis nr̃e. vt p te nos suscipiat q̃ p te dat⁹ ẽ nobis In hui⁹ figurã ipa ꝺz maris stella. vt canit eccl'ia. Aue maris stella ⁊c. Jpa ꝓt ꝺicere illõ Josue viij. Qui seq̃tur me nõ ambulat i tenebꝛia sed habebit lumen vite. ¶ Tercio qz lumen ostẽdit et habz ascẽsus ꝓprietatẽ. ⁊ sic maria in tota vita sua ascẽdit et ostẽdebat i ꝟtutibꝰ. De quo Piero. Dietã sibi ꝺstituerat vt nullũ momẽtũ sine fructu meriti trãsiret. Rõ. qz nõ erat retardata obstaculũ eo q̃ nõ esset in ea inclinatio ad malũ nec tediuz ad bonũ. Jdeo ꝺicere potuit illõ Eccl'i. iiij. In me oĩs gr̃a vie et ꝟitatis. i me oĩs spes vite et virtutis. Et maxime ex feruoze ꝺuotõnis ipa maiori ꝺuotõe p incarnatõe filij et mũdi redemptõe ꝺpcabat. Dicũt eni ꝺctores. Cũ angel⁹ gabriel ad ꝟginẽ gl'iosaz missus venit. ipsa ꝺuotissimo ꝺsiderio orauit hũc psalmũ. Bñdixisti dñe terrã. Et cũ intelligeret ꝺe incarnatõe ꝺi pfusis lachrimis ꝺminũ ꝺpcabat vt ꝺ cetero diuti⁹ tardare nõ dignaret. Et nõ semel sed pluries credit lachrimis ꝺuotõnis i celũ ascẽdisse. ⁊ toti⁹ generis hũani orasse salutẽ. Aug⁹ Nõ dubito tũc mrem tãto efficaciozes quãto dulciozes lachrimas effudisse. q̃bꝰ lachrimis q̃cq̃d voluit impetrauit. Figurata ẽ per hester vt habetur eiusdẽ Hester. v. q̃ ascẽdit ad solũ regis aduen ad ozãdũ p pp̃lo suo isr'l q̃ morti ꝺputatus fuit pũso ꝺsilio Aman. Qua visa rex ait. Hester ego sum frater tu⁹ noli timere. et ꝛelẽauit sibi regale sceptrũ dicẽs Quicq̃d vis ꝺabo tibi. At illa dixit. Pero p pp̃lo meo. ⁊ ipetrauit. Spũaliter. p hester ꝟgo gl'iosa. p assuerũ gl'iosus ꝺs⁹ pater. p aman diabol⁹. per sceptrũ ꝺi filij⁹. p pp̃lm isr'l tot⁹ mũd⁹ significat. Et ꝺ ꝓces igit̃ ꝟgis pr̃ filiũ suũ tãq̃ regale sceptrũ inclinauit. q̃n ipm in ipa incarnari. nasci. educari ꝓmisit. ⁊ ꝺsequenter ipm mundũ redemit. Un̄ ꝟgo gl'iosa p⁹ ascẽsiõez xpi ad tantã altitudinẽ ꝺuotõis puenit vt solum ꝺuinis contẽplatõibꝰ vacaret. sicut scribit ꝺe ea btus Ignaci⁹. q̃ vixit tpe virginis. q̃ ipse quodam die post ascensionem christi

hierlm venit. vt ꝙ ginē tāq; singulare solati
um fideliū videret. ⁊ inueniēs Johem custo
dē virgis narrās sibi sui cordis affectus tale
recepit responsus. Uacat diuis ꝓtēplatōib⁹
in ozōe sua. ⁊ h̄ singul' diebꝫ facit vsq; ad ho
rā nonā. et nō paret hūanis aspectib⁹ sz di
uinis. sustine modicū donec velit se tibi ostē
dere. Adueniēte ꝙ hora nona egressa ꝙ go
cubiculū ozōis tota diuia dulcedie pfusa fu
it. ita ꝙ facies sua fulgebat tanq; sol. sic ꝙ nō
potuit eā inspicere. Unde tact⁹ dulcore q̄dā
cecidit in terrā clamās. O si hec nō esset vi
ta etna ignoro q̄d aliud esset. Et sic ptz quō
i motu suo ad modū lumis habuit ascēsum.

¶ Quarto lumen in se habz ꝛmūicabilita
tem. Et sic ꝙ go maria cōicat se oib⁹. Cāti. ij.
Ego flos cāpi. sicut flos cāpi exponit oibus
⁊ nulli claudit. sic ꝙ go sancta omni creature
se ꝛmūicat. De quo Bern̄. Maria oib⁹ sinū
pietatis aperit. vt ꝛ plenitudie ei⁹ accipiāt
vniuersi. captiuus redemptōez. eger curati
onē. tristis cōsolatōem. pctōr veniā. iust⁹ gti
am. angelus leticiam. tota trinitas gloriam.
Ipa nō negat sed inuitat. fm illud Eccli.
xxiiij. Trāsite ad me oēs q̄ ꝛcupiscitis me.
⁊ a generatōnib⁹ meis adimplemi. Idcirco
dicit Bern̄. Merito oīm oculi in te respici
unt. qz p te et ꝛ te benigna manus omnipotē
tis q̄cq̄d creauerat p te creauit. p te celū re
pletū est. infernus euacuatus. ex ore tuo pē
det ꝛsolatio miseroꝝ. redemptio captiuoꝝ.
liberatio damnādoꝝ. ⁊ vita vniuersoꝝ Et h̄
q̄ ad ꝑmū principale. ¶ Dixi secūdo ꝛsider
andū est quō per hoc gloriosum lumē nob
via celestis demonstrat. et tangitur in h̄. ad
reuelatōem gētiū. Pro quo sciendū. licz fm
Ambrosiū tota vita marie virginis sit tan
q̄ speculū nostre saluatōis, tamen singulari
ter verba a benedicto ore eius plata reuelāt
⁊ docent nos viam celestis patrie. ¶ U

Circa quod sciendū. licz beata virgo pauca
verba ptulit. quotiens tñ aliq̄d dixisse legit
semp aliq̄d maximū factū ex suis ꝙbis cōse
cutū est. in quib⁹ nobis pueniēdi modus ad
celū demonstrat. Et hoc tractans Bern̄ dic̄
In omni textu quattuoꝝ euangelioꝝ si bene
meminim⁹ mariā nō nisi in quattuoꝝ locis
legimus ptulisse sermonē. Primo ad ange
lum. qui dū pluries ad eā locutus fuisset di
xit maria. Ecce ancilla dñi: fiat mihi fm ꝙ
bum tuum. Secūdo cum ipa Elizabeth vi
sitaret. ⁊ Elizabeth eaz laudib⁹ extolleret di
cens. Benedicta tu in mulieribꝫ et benedi
ctus fructus ventris tui. Et vnde mihi hoc
q̄ mater dñi mei venit ad me. ipa respōdit.
Magnificat aia mea dominū. Tercio locu
ta est ad filiū cū esset duodecim annoꝝ ⁊ p
didisset eum. et inuenisset eū in tēplo dixit.
Lu. ij. Fili q̄d fecisti nobis. pater tuus ⁊ ego
dolentes querebam⁹ te. Quarto locuta est
ad filiū et ad ministros in nuptiis. Joh. ij.
Uinū nō habent. Hec quattuoꝝ verba tan
te virtutis erant et efficacie vt ad quodlibet
eoꝝ singulariter platū magnū est miraculuz
ꝛsecutū. Ad primū eius verbū vbi dixit ad
legatōnem angeli dans cōsensum statim ve
rus dei filius deus et homo in vtero eius se
cōcepit. Ad secundū ꝙ salutauit elizabeth
infans Johes in vtero matris exultauit. et
spūsancto replet⁹ est. Ad terciuz q̄d dixit. Fi
li quid fecisti nobis. statim fili⁹ dei obediuit
ei. descendit cū illis in nazareth. ⁊ erat subdi
tus illis. Lu. ij. Ad quartū q̄d dixit. vinum
nō habent. obtinuit vt aqua in vinū ꝛuerte
tur. Ecce verboꝝ ei⁹ vigoꝛ ¶ Ꝛ

In his quattuoꝝ ꝙbis virgo gl'iosa nob mo
dū veniēdi ad filiū sū reuelauit. In ꝑmo
ꝙbo nos docuit virtutē vere humilitatis. sine
qua nemo ad celū puenire potuit nec potest.
Un cū angel⁹ Gabriel eā tā reuerēter salu
tauit. ⁊ eā mr̄em dei futurā pconizauit potu
isset dixisse. Ecce mr̄ dei. regina celi. dña mū
di. oīm tñ oblita ex fonte pfunde hūilitatis
dixit. Ecce ancilla dñi. offert se psonā fuilē.
q̄d est signū ꝙe hūilitatis. Reuera in deo et
ꝑpter deū omnib⁹ ad seruiēdū pata ē. Ipsa
nāq; est illa q̄ sepe sentētiā iudicis ꝛ pctōrez
mutauit orādo p ipo. q̄d figuratū est. i. Re
gū. xxv. Cū nabal offendisset dauid regē ipe
dedit sup eum sententiā mortis cū iuramēto
Hoc audiēs prudēs Abigail venit et cecī
dit ad pedes ei⁹ ⁊ mutauit sentētiā. ita dauid
dedit nabal gr̄am. Sic spūal'. p nabal q̄libet
pctōr. p dauid ꝑs ih̄s intelligit. p abi
gail ꝙ go gl'iosa sup oēs hūillima. In h̄ g ꝙ
bo docuit si ad celū volum⁹ puenire debem⁹
nos hūiliare. August. sup Joh. Excelsa pa
tria. hūilis est via. Hanc hūilitatis ꝙ tutem
etiā hodie opib⁹ ostendit cū tpus purgatōis
obꝛuauit. In secūdo vero informat nos in
omnib⁹ operib⁹ laudē dei q̄rere. iuxta illd ad
Col'. iij. Omne q̄dcunq; facitis in ꝙbo ꝛope
re in noie dñi ih̄u xp̄i facite. Et itez. i. Cho.
x. Siue manducatis siue bibitis vl' aliꝺ fa
ciatis ad gloriam dei facite. Et sic Maria.
Unde licet Elizabeth cōfiterē eam matrem

De purificatõne virginis marie

dñi. alatricẽ spũssctũ. tñ ipa nihil laudis sibi sed totũ deo tribuens dixit. Magnificat aia mea dñm. In cui⁹ recõpensam eã ecõtra de⁹ magnificauit vt pctõribꝫ tutũ accessum ad deũ pstarꝫ. tꝫ valde ẽ necessariũ. cũ pctõr totiẽs offendit deũ. tsic accedere nõ auderet si mr miricordie ducatũ taccessum sibi non pberꝫ. De hꝫ securo accessu dicit Bern. O pcator secuꝫ habes accessum ad deũ pfez. vbi habes mrem añ filiũ. filiũ añ pfem. mr ostẽdit filio pectus et vbera. fili⁹ pri lat⁹ t vulnera. nec pt ibi fieri repulsio petitõis vbi tot sũt charitatis insignia. Ideo apl⁹ Heb. viij. Accedamus cũ fiducia ad thronũ gre eius. Ipa est thronus in quo qeuit rex glie nouẽ mensibus. ps. lxxviij. Thronus ei⁹ sicut sol in cõspectu meo. Apocalipſ. iij. De throno exuit fluuius p mediũ ciuitatis. id ẽ. gra dei a ꝟgine gloriosa per mediũ toti⁹ christianitatis. In tercio verbo nobis charitatẽ dei et primi ad salutẽ necessariã declarat. in hoc q filiũ suum verũ deum t hominẽ pl⁹ qꝫ omes hoes dilexit. Et in signũ huius quãdo ipm pdiderat in triduo cũ maximo dolore quesiuit. Et ista dilectio prouenit ex singulari cognitõne. Aug⁹. Quanto quid pfectius cog scitur tanto amplius diligit. Ipa igitur habuit maximã cognitõem naturalis et infusi luminis. Aug⁹. Quid ignorauit in qua plenitudo diuinitatis corporaliter nouẽ mensibus inhabitauit Bern. O qꝫ subtiliter t viriliter sapuit de deo. t sic plus dilexit eũ qꝫ alia creatura. Dilectio aũt pbat cum res dilecta perdit. Hac ergo de causa cũ ipm inuenit dixit. Pater tuus et ego dolẽtes quereba mus te. O ineffabili dolore tũc cor ei⁹ tenebat. in hoc ergo q fuit deus et hõ dilectio di t primi nobis p eum significat. Si ergo volumus venire ad celũ debem⁹ charitatẽ dei t primi habere. t cũ eam pdimus debꝫ scire esse maximus dolor. Unde setus Tho. pte iij. Sicut deũ debem⁹ sup omnia diligere. sic de eius amissiõe maxime dolere. Hierem. vi. Luctũ vnigeniti fac tibi planctũ amarum. Glo. Nihil dolenti⁹ morte vnigeniti. et sic amissiõe christi. Hoc iterũ figurat in hodiernis factis p par turturꝫ. in q̃ significat contritio q̃ pcedit ex timore: t amore generatur In quarto ꝟbo excitat nos ad pietatẽ t miserecordiã ihũ q nõ petita ad filiũ p defectu vini intercessit. t mutatõem aque i vinũ impetrauit. ibi incitat nos p defectibꝫ nr̃is ad eã recurrere. nã nulli se negat Ber. Ille sileat misericordiã tuã o virgo q̃ in necessitatibꝫ suis te innocatã sensit defuisse. quasi diceret. nullus est talis. cum numia sit pietas eis. ppter qꝺ dicit Augusſt. Scio me nõ posse despire p pietate marie. Sic nos p modulo nr̃o si volumus saluari debemus esse pij. ad Tytuꝫ. i. Sobrie t pie viuamus in hꝫ secl'o. i. ad Thimoth. iiij. Pietas ad oia vtil ẽ. marie ad pmissionẽ vite eterne. Christ. Misericordiaꝫ dei mereri nõ poterit q̃ misericors nõ fuerit. iõ Ambro. sup epl'am ad Tytũ dicit. Omnis summa xpiane discipline ꝓsistit in misericordia et pietate. lxxxvi. di. q̃ clemẽtiã. Qui clementiã nõ habꝫ q̃ꝫ spũalis apparet xpi mãdatũ nõ adimplebit. Ideo apl⁹. i. Thi. iiij. Exerce teipm in pietate. tꝫ q̃ꝫ tũ ad secũdũ. ¶ Tercio cõsiderãdũ est quõ hoc glioſum lumen a nobis honorat. Ubi scien dũ volens eã honorare debet se suis actibus quos hodie fecit cõformare. t sunt q̃ttuor. Primo se cũ puero quadragesima die iuxta legi pceptũ psentauit. In hꝫ docuit nos si volumus ei placere et ipam digne honorare debemus pceptis dei et eccl'ie obedire. qz extra illam obedictiã sum⁹ i odio dei. nec pt nob esse salus. et sic nec digne possum⁹ ꝟginẽ glioſaꝫ honorare. Bre. Tanto q̃sq̃ citius deũ placitet q̃to magis gladio pcepti se imolet. Ber. in meditatoribꝫ. Quãto q̃s pl⁹ obedies fuerit tãto ãpliorẽ mercedẽ habebit. t ecõtra. Secũdo ipa hodie obtulit dignissimũ sacrificium. qz filiũ suũ. Et sic nos nobili⁹ qꝺ habem⁹ ẽ cor⁹ et aia q̃ offerre debem⁹. Ber. Duo minuta habeo. s. cor⁹ t aiaꝫ q̃ i sacrificium laudis deo offerre debeo. Et ꝓ seq̃nter etiã tpalia. vt dicere possum⁹ illꝺ. i. Paral. vl. Tua dñe sunt oia. tꝺ manu tua recepim⁹ dedimus tibi. Et ꝓ seq̃nter sic eã digne possum⁹ honorare. ¶ Tercio ipa i tẽplo existẽs obtulit par turturꝫ aut duos pullos colũbarꝫ. Et sic nos si volum⁹ deo t ꝟgini glioſe placere. Offerũt igit illi turturẽ q̃ ẽ auis solinaga: id ẽ solitaria q̃ fectant vitã ꝓtẽplatiuã. Illi ꝺo colũbã q̃ ẽ auis ꝓgregati volãs q̃ sequũt vitã actiuã. Utraq̃ aũt auis bina bñ ponit. t vtraq̃ p cãtu gemitũ hr̃e phibet. bina ponit. qz vita ꝓtẽplatiua debet hr̃e duplicẽ oculũ. t vita actiua duplicẽ actũ. Contẽplatiua vita debet habere oculũ vnũ vt cõtemplet celestia ad desiderandũ. et aliũ quo videat terrena ad despiciendũ. De quibus Psal. cvi. Ascendunt vsq̃ ad celos: descendunt vsq̃ ad abyssos. Actiua duplicem actum habet

quo ad sei paz. s. correctiõez. ps. Exercitabar t scopebã spm meũ. q̃ ad primi edificatõez. Matt. v. Sic luceat lux vra coꝝ hoĩb ꝛc. Utraq; tñ vita. s. activa et cõtẽplativa gemi tũ habz. qz dic̃ Aug. In valle lachrimaꝝ su mus in q̃ magis flẽdũ ẽ q̃ min⁹ flem⁹. Con tẽplativis duplex dz esse gemitus. Unus sa/ tior⁹ p desiderio patrie. ps. cxviij. Heu mi hi qz incolat⁹ me⁹ plõgat⁹ ẽ. Alⁱ ꝛuotiõis ex cõsideratiõe dñice passiõis. Sic activis ẽ duplex. vn⁹ p pctis ppriis. ps. vi. Lauabo p singulas noctes lectũ meũ lachrimis meis Alⁱ ꝯpassiõis. Hiere. ix. Quis dabit oculꝰ meis fontẽ lachrimaꝝ vt plãgã die ac nocte interfectos ppli mei. In vtraq; vita cõstitu/ ti digne eam pñt laudare. ¶ Quarto ipa ad amplexandũ dedit symeõi filiũ suũ. Et ipse symeon dñm bñdixit. t sic nos deũ dẽm⁹ lau dare, p oĩb bñficijsq; suis gtes ferre. Et sic ex cõsequenti meremur deo t virgini gl'iose ac cepti esse vt veniã peccatorũ mereri valeam⁹ sua intercessiõe. et gr̃am in psenti sec̃lo t glo riã in futuro Amen.

Sermo lviij. Ad idem

Ume ad reue

lationem gentiũ ꝛc. Lu. ij. ¶ B

Sciẽdũ lumen ẽ multiplex. Pri mũ est naturalis intelligẽtie. illũ ex se nõ suf ficit ad verã cognitõnem. qz sepe fallit i suis iudicijs dices malũ bonũ t bonũ malum. po nẽs tenebras lucẽ t lucẽ tenebras. Isa. v. Ta le lumen habuit nathan pphet⁹ de q̃ scribit i. paliꝑ. xvij. Uñ interrogat⁹ a dauid de edifi catõe templi dixit ex lumie natural' intelligẽ tie. Oia q̃ habes i corde tuo fac. qz dñs tecũ est. t nõ fefellit eũ i sua intelligẽtia. ppter qđ dixit saluator Lu. xi. Uide ne lumẽ qđ in te est tenebre sint. Hoc tñ lumẽ natural' sciẽtie cũ ad bonũ ꝯtulit multũ adiuuat. Bern. Si q̃s calet ingenio t viget arte instrumẽta hec sunt tã viciorꝫ q̃ ꝝtutum. Uicioꝝ his q̃ sua sciẽtia abutunt. t ad hoc sapiẽtes sunt vt se ipos excusent seu excusare sciãt. De q̃bꝫ. v. politicorꝝ. Gen̄issima ẽ iniusticia q̃ hꝫ arma Etiã sunt in sumẽta ꝝtutũ. sic̃ his patz q̃ volũt ea vti ad dei laudẽ. vt legit de sc̃o Di onysio. q̃ sciẽtia naturali claruit. t postea spũ sc̃o illustrat⁹. eo sbtili⁹ t pfundi⁹ diuinas scꝑturas scꝑsit et intellexit. ppter qđ legit di xisse aplm de Aristotele. O Aristoteles si te i uenissem qualẽ te deo restituissem. Uoluit in hoc apl's vt si itelligẽs fuisset i naturalibus absq; dubio extinde leui⁹ ad itelligẽtiã veni set rex diuinaꝝ. nõ tñ lumẽ illũ ex se sufficit. ¶ Scõm lumẽ est l'rale sciẽtie. illũ etiã non sufficit nisi lumie spũali adiũcto Uñ. i. Cho rin. viij. Sciẽtia inflat. h̄ intelligẽ dũ lumẽ spũale ei ñ adiũgit. Si'litudinẽ ponit Bed. dicens. Licz bonos ꝯstat esse cibos. tñ tu in sumẽdo modũ et ordinẽ nõ seruãs reddis ti bi malos et nõ bonos. Et sic de sciẽtia. Bed. De⁹ nõ diligit sciẽtẽ sed diligit modũ i eo ha bentẽ. q̃ scia l'ralis sine spũali sp nocet. Job xvij. Lux impioꝝ pibit et extinguet. Impij sunt q̃ nõ ad laudẽ dei sed sui hec duo lumia ordinãt. Est tñ lumen hoc q̃tũ ad salutẽ pfi ciens t pdesse pt diligendo. put hortamur Sap. iij. Diligite lumẽ sapiẽtie. Cui⁹ rõ. qz vt dicit puer. xvij. Acceptus est regi mi'ster i telligens. ¶ Tercium est lumẽ spũalis influ entie. t illud sufficit: afficit et pficit. t ẽ inti/ ma deuotio inflãmans affectũ. De q̃ Isa. lx. Surge illumiare hierlm qz venit lumẽ tuũ O, autẽ hec deuotio lumẽ dz appellari dici tur Eccl's. xi. Dulce lumẽ t delectabile oculis videre solẽ. Sol q̃ iusticie h̄ p gr̃am nõ pote rit delectabil'r videri nisi p lumẽ deuotõis. Iõ Bed. Cũ purgat⁹ et exercitat⁹ fueris pete ti bi dare lumẽ deuotõis. qz inter aiaz t deũ nul lũ cadit mediũ nisi peccatũ. Isa. lix. Iniq̃ta/ tes vre diuiserũt inter vos t deũ vrm. t absco derũt facie ei⁹ a vobis. Cũ igit hõ se de pctõ purgat tũc statim amor dei tanq̃ calor ꝺ ig/ ne. radius de sole exit ad aiam. ex cui⁹ contac tu incipit ipa calescere. t viceuersa deũ diligẽ ter et feruenter diligere. Bre. Amor dei amo rem aie parit et pficit. sicut sol radiũ pficit t reuertit. sic de⁹ calorẽ amoris pficit in aiam. t de aia in deũ redit. Et hec deuotio dr lumẽ ppter tria q̃ in lumie habent. s. ardorẽ. splen dorẽ. t decorẽ. De q̃bꝫ sup in fmõe p̄mo ꝺ pu rificatõe. notabili vltimo. ¶ Circa qđ sciendum vlterius tria sunt principaliter que lumẽ custodiũt ne extinguat. hec si'tudinaꝝ faciũt vt lumen deuotõis in cordibꝫ nris ñ extinguat. Primũ est qñ a vẽto custodit si/ ue absco dit. s. elatõis. Propter qđ ipe salua tor dic̃ Mat. vi. Attẽdite ne iusticiã vram faciatis coꝝ homibꝫ vt videamini ab eis. Nesciat sinistra tua q̃d faciat dextra. Greg. Hic ꝯpdari desiderat q̃ thesauꝝ publice in via portat. Sc̃do si ñ dz extingui dz cãdel' ardẽtibꝫ associari. i. congregatõi bone t sc̃e vt aliorũ adiutorio foueatur. Eccl'iaste. iiij.

Melius est duos simul esse q̄ vnū. habent enī emolimentū societatis sue. si vn⁹ cecide/rit ab alio sb̄leuet. Prou. xxxviij. Frater q̄ ad iuuat a fratre q̄si ciuitas firma. Sic enī in ciuitate vnus mur⁹ aliū corroborat sic in cō gregatōe bonorū. Idcirco Isido. dicit. Bo nam societatē q̄re. si eris soci⁹ ɔuersatōis eris ⁊ soci⁹ virtutis. Tercio qn̄ sp̄ ligmen cere admīstrat pabulū. Spūaliter. ⁊ sic pabulū opatōis bone. Prouer. xxvij. Cū defecerint ligna extinguet ignis. Et sic vbi defuerit ope ra bona extinguit ignis charitatis. ⁊ perit oē quod agit. Idcirco Leui. vi. Ignis in alta/ri meo sp̄ ardebit quē nutriat sacerdos p̄ sin gulos dies subijciēs ligna. D. Et no/ta sicut tria sunt que custodiūt lumē ne exti/guat. sic tria sunt q̄ impediūt ne extictū reac/cendat. s. remotio. humectatio. ⁊ grossi cor/poris interpositio. Sic q̄uis p̄dicatores ha bent ignitū eloquiū. tn̄ aliq̄s accēdere nō pos sunt. Prīo qr familiaritate vl' vicinitate au ditores eis nō associāt. Prou. xiij. Qui cuz sapiētibꝫ g̃dit erit sapiēs. ⁊ amic⁹ stultoꝝ silis illis efficit. Sic d̄r Deuter. xxxiij. Qui ap/propinquāt pedibꝫ eius accipiūt de doctrina eius. Predicatores sunt pedes dei q̄ p̄ vniū sum mundū deū portant. illis optet appropī quare si volum⁹ illuminari. Ps. Declaratio s̄monū tuoꝝ illumīat ⁊ intellectū dat puul'. Scd̄o aliq̄ deliciaꝝ secl'ariū amore humectā tur. i. Cho. ij. Anīalis hō nō p̄cipit ea q̄ dei sunt. Rom̄ viij. Qui s̄m carnē sunt q̄ carnis sunt sapiunt. q̄ ꝟo s̄m spm̄ sunt q̄ spūs sunt sentiūt. Et ideo sb̄dit apl's ibidē. Qui ī car ne sunt. i. qui carnaliter ⁊ deliciose viuūt. deo placere neq̄unt. Et iteꝝ. Si s̄m carnē vixe/ritis moriemī. Terciū qd̄ impedit ne lumen extinctū reaccendat est grossi corpis interpo sitio. i. terrenorū amor ⁊ sollicitudo. Matt. xiij. Sollicitudo seculi hui⁹ et amor diuiti arū suffocāt dei verbū. qd̄ est et habet se tāq̄ lumen aīe. De quo p̄s. cxviij. Lucerna pedi/bus meis ꝟbū tuū ⁊ lumē semitis meis. Vo lens igit hic fulgere in g̃tia debet se custodire ne lumen gr̄e in ip̄o extinguat. Et si extictū fuerit debet a se remouere impedimēta vt de nouo accēdet. Et q̄ hic ī p̄senti seculo fulget p̄ gr̄am et deuotionē. in futuro fulgebit ī glo ria p̄ eternā ɔsolatōem et gl'ificatōez. Lumē autē gr̄e et gl'ie habet virgo impetrare gl'iosa Quere de hoc exemplū. Recurramus igit ad merita ip̄ius matris gr̄e et ⁊ misericordie

De sancta Dorothea

Sermo lix.

Vigilate et vi dete. qr nescitis diē neq̄ horam. Mat. xxv. In summa euāge lij tria innuunt. Primo bonoꝝ et malorū fi/nalis discretio. ibi. Sil'e est regnū celorum. Secundo singuloꝝ vniuersalis resurrectio. ibi. tūc surrexerūt omnes ꝟgines ille. Ter/cio malorū eternalis exclusio. ibi. Amen di/co vobis nescio vos. Dixi p̄mo innuit bo norū et maloꝝ discretio. Interim q̄ sum⁹ in hoc seculo nō possumus veraciter et certitu dinaliter discerni quales sum⁹. in fine autez cuiuslibet apparebit. Et hoc declarat p̄ ꝟba ⁊ exempla p̄sentis euāgelij. vbi dicit. Sil'e ē regnū celoꝝ. Greg. id ē militās eccl'ia. decem virginibꝫ. i. vniuersitati fideliū: q̄ ꝓpter inte gritatem fidei virgines vocant. Et sic viri ⁊ mulieres virgines dicunt. ij. ad Cho. xi. De/spondi vos vni viro. s. p̄ fidem. virginez ca/stā exhibere xp̄o. Aug⁹. Per virginē castā in telligit continētia a vicijs et voluptatibus. ad quā. s. ɔtinentiā oēs fideles obligāt. q̄ oēs significant p̄ decē ꝓpter decē mādatoꝝ dei im pletōem. Mat. xix. Si vis ad vitā ingredi serua mādata. Et sic dicit Chris. sup̄ Mat. Ideo ponit vniūsitatē fideliū ī p̄sona virgi nū vt oñdat licz ꝟginitas magnū q̄d sit. tn̄ si opibꝫ bonis nō ē fulcita cū adulteris foris eijcit. ideo necesse est vt habeat bona opera. Greg. Nō sufficit mala nō agere nisi q̄s stu deat bonis opibꝫ abūdare. Ideo sb̄dit. Ac cipiētes lāpades suas. i. bona opa s̄m Aug. Sicut lāpades vitree sunt trāslucide. et sic opa nr̄a etiā corā alijs lucere debent. Matt. v. Sic luceat lux vr̄a corā hoībꝫ vt videāt opa vr̄a bona ⁊ gl'ificēt pr̄em vr̄m q̄ ī cel'ē. Chris. aūt p̄ lāpades fidē intelligit. Sic ei lāpas illuminat domū. sic fides animā. Pro pter qd̄ dicit post baptismū. accipe stolā can didam. lampadem ardentē: ⁊ custodi baptis mū tuū vt possis christo occurrere. Subdit Exierunt obuiā sponso ⁊ sponse. id ē xp̄o ⁊ ec clesie se p̄parauerūt ad obediendū. Exire est mundo et vicijs renunciare. Sequit. Quin q̄z autem ex eis erant fatue et quinq̄z pruden tes. Prouer. xxiiij. Qui cogitat mala facere stultus est. q̄ aūt cū charitate ex spūali sapo/re ⁊ prudēti ordine se in deū ferūt prudentes sunt. Ad hoc hortat nos Hiero. dicēs. Oēs sensus nr̄os in deū referam⁹. s. visuz: auditū

gustū tactū. Aliter dicit Bre. Qui recte credūt et iuste viuūt prudētes sunt. q̄ aūt pfitētur fidē et nō agūt opa ad salutē fatui dicūt. De q̄bꝫ sḃdit. Quiq̄ fatue acceptis lāpadibus .i. fidē. nō sumpserūt oleū secū. i. charitatis opa. Quid pdest lāpas sine oleo .ꝛ sic fides sine opibꝫ. Bre. Quid pdest si redēptori nr̄o fide iūgimur. moribꝫ āt diſiūgimur Jaco. q. Fides sine opibꝫ mortua ē. i. nō fructuosa. Hiero. Quid pdest si cū fide inuocas quē opibꝫ negas. Jsiḋ. Btūs est q̄ recte credit. ꝛ credēdo bñ viuit. ꝛ bñ viuēdo rectā fidē custodit. Alio mō ꝑm Aug⁹. Fatue habent lāpades sine oleo. i. bona opa sine recta intētōe. Bre. xxiij. moza. Qui rectā intētōz in ope nō tenet op⁹ ꝛ cultū pdet. Lu. xi. Si ocul⁹ tu⁹. i. intētio tua nequam ē. totū corp⁹ tuū tenebrosum erit. i. totū op⁹ Hiero. Op⁹ ꝺmēsurat intētōe. quātū intēdis tātū facis. Unde mgr̄ in. q. di. xl. Act⁹ simpliciter mali sunt q̄ ꝓpsam intētōez habēt. ꝑm Bre. Lāpades sine oleo. i. opa sine charitate. Unde sicut lāpas sine oleo fetet. sic op⁹ sine charitate. i. ad Cho. xiij. Si charitatē nō habuero nihil sum. ꝛ tales dicunt fatui. Per oppositū aūt se habēt prudētes. ḋ q̄bꝫ sḃdit. Prudentes ꝿo acceperūt oleū ī vasis suis cū lampadibꝫ. Hilari⁹ sup Mat. Uasa sunt hūana corda. oleū ē op⁹ bonū ī charitate factum. Sic g̃ receperīt ī vasis oleū cū lāpadibꝫ. i. fidē cū ope. op⁹ cū intētōe. oīa illa cū charitate Hugo. Charitas ē deo ita familiaris vt mā sionē hr̄e nolit vbi charitas nō fuerit. ꝛ dicit idē in li. ḋ laude charitatis. Charitas facil⁹ vincit deū q̄z hoīez. Per oppositū dic̄ Hilari⁹ sup Joh̄. Frustra ē oīs opatō nisi assistat dei dilectio Seq̄t. Mozā aūt faciēte sponso id ē deo q̄ pi⁹ est. ꝛ nō immedite iudicat ꝛ punit. Isa. xxx. Expectat nos de⁹ vt misereatur nr̄i. Dormitauerūt oēs. s. ī venali ꝑ negligētiā. ꝛ dormierūt. s. ī mortali ꝑ malitiā. Ecc̄s. viij. Quiañ cito ꝺ malos pfer̄t sentētia absq̄z vllo timore filij hoīm ꝓpetrāt mala. sḃdit. Attñ ex eo q̄ pctōr cēties facit malū. ꝛ ꝑ penitentiā sustentat. ego ꝺgui q̄ bonū erit timentibꝫ deū. ꝛ nō sit bonū impio vt plōgentur dies ei⁹. q̄z quasi vmbra trāseūt q̄ ñ verēt faciē dei. q̄z vmbra. i. leuiter ꝓuise ad mortē ꝛ ad iudiciū rapiūt ꝑ pestilētias vl̄ ꝑ alia media ímprouisa. q̄ḋ inuit ī textu cū subdit. Medianocte. i. nullo scīēte ꝑm Orige. h̄ est cū hoīes sunt remissi ꝛ negligētes. sic in media nocte est ꝓfunditas sopꝺis ꝛ magna frigiditas. ꝛ sic hoīes in malicia obstinati Isa. xxx. Dū nō speret veniet ei ꝺtritio. i. Thes. v. Cū dixerint pax ꝛ securitas veniet eis repentinus interit⁹ Apoca. iij. Ueniā ad te q̄si fur in nocte. Clamor fact⁹ est. s. ī iudicio. i. sonus angelor tubātiū. i. Thes. iiij. Canet enī tuba ꝛ mortui resurgēt. O q̄ntus clamor. nō erit aia ita alte in celo. nec ita ꝓfunde in inferno. nec corp⁹ ita absc̄ditū ī sepulcro q̄n audiat hūc clamorē. Ille clamor fuit sp in auribus btī Hieronymi q̄ dicit. Quotiēs diē iudicij cogito toto corpe ꝺtremisco. siue bibo siue ꝺmedo semp videt sonare ī auribꝫ meis illa terribil̄ tuba. Surgite mortui vēnite ad iudiciū. Etiā clamor capit hic ꝓ sentētia finali eterne dānatōis quā ꝺ reprobos faciet. de q̄ Mat. xxv. Discedite a me maledicti ī ignē eternum. O terribil̄ clamor. Subdit. Ecce sponsus venit exite obuiā ei. hoc est. exhibete vos oēs sine vlla ꝺ dictōe. ei cū opibꝫ vestrīs obuiādo. Reuera obuiabūt ei portātes singula opa sua quasi añ faciē scīpta. Et obuiabūt ḋnīter. boni cū magna ꝺsolatōe. mali cū inexplicabili terroꝛe. h̄ q̄ḋ sḃdit. Tūc surrexerūt oēs ẏgines ille. s. tā boni q̄z mali diūsi mode sicut hic excitati a somno corꝛpali. aliq̄ a deo. aliq̄ a diabolo. aliq̄ ad peccatū. aliq̄ ad ẏtutes. aliq̄ ad oꝛōem. aliqui ad fornicatōz. aliqui ad missaz. aliq̄ ad tabernā. sic etiā ꝑm hoc resurgent ī iudicio. Sequit. Et ornauerunt lāpades suas. Bꝛego. i. apd̄ se cogitauerūt opa sua ꝓ q̄bus remuneratōez expectabant. Aug. i. parauer̄t rōnes. s. recurrēdo ad merita opeꝝ. ꝛ cogitādo ḋ iustitia. mali ex timoꝛe. boni ex amoꝛe. q̄. ad Choꝛ. v. Omnes stabim⁹ añ tribunal xp̄i. vnusq̄sq̄z recipiet ꝓ pria corꝛpis ꝓut gessit siue bonū siue malum Sic dicit. Ornauerūt lāpades suas. vtinā oēs bñ ornarent Fi Ubi nota. tria requirunt ad ornādū lampadē. Prio claritas vitri. i. puritas ꝺscīētie. Bern̄. In illa die melioꝛ est pura ꝺscia q̄z marsupia plēa. Secūdo plenitudo olei. i. mīsericordia ꝛ elēosina. psal. Jocūd⁹ hō q̄ miserē. Amb. Sola elēosina ē comes defunctorū. Tercio iflāmatio ignea. id ē. fides cū dilectōe. Leui. vi. Ignis in altari meo semp ardebit. a Eph̄. iij. In charitate radicati ꝛ fundati vt possitis ꝺprehēdere cū oīb⁹ sanctis q̄ sit lōgitudo ꝛc. Sz heu h̄ mīme fatui puidere curauerūt. iō sḃdit. Fatue sapientibꝫ dixer̄t. Date nob ḋ oleo vr̄o. Aug. Fatue cū se vacuas inuenerūt foris testimoniū q̄siuer̄t. q. ḋ. Justicia vestra ē sufficiens

vos glificare ⁊ nos excusare. Ferte ḡ testimoniū de opib⁹ nr̄is q̄ nos facere vidistis. Aug. Sic de ꝯsuetudie sp inḡrunt aliq̄ vñ soleāt gaudere. ⁊ sic apud dm̄. Ideo aliq̄ in exteriori iudicio vl̄ testimonio gaudere solebāt. et sic apd̄ dm̄ q̄rūt et postulāt. vt sup̄. Quia lāpades nostre extinguunt. Bre. hoc fit. cum opa i apparētia hoīm sunt cādida. apd̄ dm̄ ꝯ tenebrosa. Lu. vi. Qd̄ hominib⁹ altū est abomiatio ē apd̄ dm̄. vl̄ fm Aug. extinguūt dū opa fatuoꝝ alienę laudi subiciunt. et sic carēt merito. De q̄ Mat. vi. Faciūt opa sua vt videāt ab hoīb⁹. Amen dico vobis recepērūt mercedē suā. Idcirco dicit Bre. Sepe sordet in cōspectu iudicis qd̄ fulgebat i conspectu hois. Recte dicit d̄ opib⁹ fatuorū sic de visu stellaꝝ. stelle q̄ d̄ nocte clare lucēt adueniēte sole et die obscurāt. Sic q̄dē ibi ē. Null⁹ pt aliū iuuare. sz vix sufficit sibi sua iusticia. Eze. xviij. Justicia iusti erit sup eū. ⁊ impietas impij sup eū erit. Ideo rndebūt vt in textu seq̄tur. Rnderūt prudētes dicentes. Ne forte nō sufficiat nobis et vob⁹. Piero. Nō dicūt ex auaricia vl̄ inuidia vl̄ timore vl̄ cupiditate. sed significāt q̄ alijs habebit satis p se rndere. nec meritū alicui⁹ potest ei q̄ indignus ē pdesse. de q̄. xiij. q. ij. In p̄senti sec'lo scim⁹ siue oꝛōib⁹ siue ꝯsilijs iuicē posse nos adiuuari. cū aūt aī tribunal christi venerim⁹. nec iob. nec daniel. nec noe rogare posse p q̄q̄z. sz optet vnūquēq̄z portare on⁹ suū. vt affirmat ap̄s ad Gal. vi. dicēs Unusq̄sq̄z on⁹ suū portabit. ideo dicūt. Ite potiꝰ ad vēdētes ⁊ emite vob⁹. q. d. fm Ambro. Uidete quō vos aduuare p̄nt q̄ adulatōis oleū vobis vēdere ꝯsueuerūt. Greg. Uēditores olei sunt adulatores. p̄s. xl. Oleum pctōris nō ip̄inguet caput meū. Piero. Adulator apd̄ phos diffinit blād⁹ inimic⁹ Sidone⁹ i epl'ari. Magis timeo adulatorē hoīem q̄z p̄ncipē infernalē. Uel etiā q̄si dicēret. Ite ad paupes vl̄ ad doctores eccl'ie per q̄z oꝛōem aut informatoēz suscipiatis oleū. Dū aūt irēt emere. i. puenirēt morte. ecce spōsus venit. s. cū sblimitate maxima q̄ hic vēnit i hūanitate. ⁊ q̄ pate erāt. s. i fide ⁊ bonis opib⁹. recta intentōe. charitate. ⁊ trauerūt cuz eo ad nuptias. Seneca. Uenientē mortē nemo hilaris accipit q̄ se ad illā nō ꝑparauit. Jō ois nr̄a vita debet esse ꝑparatio ad mortē. Rō Aug. q̄ nihil aliud est nisi cursus ad mortē. Et clausa est ianua. Greg. O quāte exultationis ꝑsonsus venit. o q̄nte dulcedinis. intra uerūt cū eo ad nuptias. o quāte amaritudis clausa est ianua. vt ip̄leret illud Amos. v. Lūctis q̄ fortis sunt dicet ve ve ve. Reuera mo ve. q̄ ianua misericordie eis claudet ad indulgendū. qd̄ hic nō est indultū. ibi nūq̄z indulget. ꝓpter qd̄ dicit. Esto ꝯsentiēs ꝓpter aduersariū dū ē in via tecū. ne forte tradat te tortoribus ⁊ mācipabūt te carcere. ⁊ nō exies inde donec reddas nouissimū q̄drantē. p̄s. lvij. Nō eni miseretis oīb⁹ q̄ operant iniq̄tatē. Secdo ve. q̄ ianua gr̄e eis claudet ad merēdū q̄ solū hic habet. vt ptz. ij. Cho. vi. Ecce nūc tps acceptabile. ecce nūc dies salutis. ibi nō. Apoca. Post h̄ tps nō erit tps. s. merendi. Tercio ve. q̄ claudet eis ianua glorie ad intrādū q̄ mō ap̄t oīb⁹ ꝑ penitētib⁹. Mat. iij. ⁊. iiij. c. Agite pniaꝝ ⁊ appropinq̄bit vobis regnū celoꝝ. Pri⁹ egit d̄ retributōne bonoꝝ. nūc ꝑ agit d̄ retributōe malorū dicēs. Nouissime ꝑ venerūt et reliq̄ ꝑgies. sz tarde vt dues Lu. xvi. dicētes. Dñe domine aperi nob⁹. Chrys. Nihil pdest ex necessitate repetita ꝯfessio q̄ nō ē facta ex voluntate. Eccl'i. v. Ne tardes ꝯuti ad dñm. nec differas de die i die. subito eni vēniet ira illi⁹. ⁊ in tpe vindicte disp̄det te. Et iterꝝ Eccl'i. xvij. Cōfiteberis viu⁹ ⁊ san⁹. a mortuo quasi nihil perit ꝯfessio. Sūt multi in finē pēnitētiā ꝓtrahētes. dicētes illō Aug. Juuenis sum. faciā illō qd̄ me delectat. ⁊ postea penitētiaz agā. ac si diceret. Percutiā me gladio. postea vadā ad medicū. Heu nescis vni⁹ hore puncto vuln⁹ accipit qd̄ vix lōgo tpe ad sanitatē reducit. hec Aug. Audi ḡ q̄d dicat dñs talibus. Amen dico vobis. nescio vos. s. noticia approbatōnis fore dignos gl'ie. O terribile ꝟbū. amara ꝯsolatio. Concludit. Uigilate itaq̄z. h̄ dicit nō illis sed alijs negligentib⁹ hodie viuētib⁹ p modū diligētis auisatōis. vt sitis solliciti d̄ aīaꝝ vr̄aꝝ salute. q̄ nescit⁹ die neq̄ hora. s. vocatiōis vr̄e p mortē ad iudiciū. Ex hoc euāgelio charissimi mei finaliter elicit quō p̄sens eccl'ia p̄mixta ē bonis et malis. qui omnes et singuli quales fuerūt in fine aut post mortē discernēt. ⁊ vnusq̄sq̄z fm merita vel demerita a deo habebit retributōnē. boni ꝯsolatōz eterne gl'ie. sed mali ab hac gl'ia eternaliter secludent ꝓpter inaduertētiam ⁊ negligentiā eoꝝ. Hortamur ⁊ nos vt singuli simus circūspecti et solliciti vigilātes i bonis operib⁹. vt hic possim⁹ p̄mereri grāz ⁊ in futuro gloriam.

Sermo lx. Ad idem

Quinq fatue q acceptis lampadibꝫ suis non sumpserũt oleũ secũ. prudentes vero acceperũt oleũ in vasis suis cũ lampadibus. Mat.xxv. ¶ Introductio. Zizania ſm Isid. nascit inter triticũ. et qdãmodo sillis ẽ herba tritico. sic q ab eo vix poterit discerni. z cũ creuerit sepaꝛ et eradicaꝛ. Spũaliter. p zizaniã intelligunt malos. q̃ crescũt inter bonos. q̃z pauci sunt respectu malorꝫ. Eccl'es i. Stultorꝫ infinit⁹ ẽ numer⁹. Sz qz tales a bonis nõ bñ pñt cognosci. ideo crescere ꝯ illi p mittunt. quẽadmodũ dixit xps Matt.xiij. Sinite vtraq̃z crescere vsq̃z ad messem. Sup q̃ dic̃ Aug. i ome. Multi inq̃t mali sunt tolerãdi q̃z pcta manifesta ñ sunt. ne forte eradicãdo zizaniã eradicet et triticũ. Sz q̃uis nũc mali cũ bonis crescere ꝑmittunt. hoc ẽ propter bonorꝫ exercitiũ. vt dic̃ Bre. i moza. De⁹ vitã malorꝫ tolerat. qz eos ad pbatiõz iustorũ fuat. vt dicit Bre. sup Eze. Quia abel fieri nõ valet quẽ malicia cayn nõ exercet. Nã cũ diabol⁹ aduersari⁹ nr̃ tẽptare nos nititur tũc ipis mal' quasi armis ꝺ nos vtit. z ꝑ ipsos in nos seuiẽs cruciat. sz nesciẽs purgat. In extrẽo vo iudicio tũc dñs aream mũdabit. zizaniã a tritico sepabit. triticũ i horreũ. zizaniã igni inextinguibili tradet. Tũc ex fructibus cognoscent q̃ fatui vl' prudẽtes fuerũt. de q̃ thema. vbi sup. ¶ In summa vbꝫ duo breuissime tangũt. Pmo malorꝫ fatuitas et negligẽtia. ibi. q̃nq̃z fatue. Scõo bonorũ sagacitas et diligẽtia. ibi. prudentes. De ꝑmo dicit. q̃nq̃z fatue. ¶ Ubi sciẽdũ. triplex est fatuitas sic et prudẽtia. s. cordis. oris. et opis. Pma ẽ fatuitas cordis. z illa pbat ex multis. Pmo i hoc cũ dꝫ vbũ dei vilipẽdit. pũi. Sapiam atq̃z doctrinã stulti despiciũt. Et iterꝫ Prouũ. xviij. Nõ recipit stult⁹ vbũ prudentie. i. vbũ dei. Sed implet i eo illꝺ Eccli. xxi. Tã q̃z dom⁹ extermiata sic fatuo sapiẽtia Nã fatu⁹ nõ curat lapidẽ pciosos sz respuit qz vim ignorat. Et sic fatui spũales se habẽt ad vbũ dei. nõ attẽdẽtes illꝺ Eccli. i. Uerbũ dei fons sapie in excelsis. Sz heu nõ aduertũt illꝺ Eccl. xxi. Cor fatui q̃si vas ꝺfractũ omnẽ sapiã nõ tenebit Nã sic cribꝝ furfura retinet nõ farinã. z sic tales inutilia z vana. qz Sap. xiij. Uani sunt oẽs hoies in quibꝫ nõ est scia dei. Heu nõ solũ vani sz miseri Augustin. de btã vita. Nõ est maioꝝ z miserabilitas q̃z egere sapia. Prouer. x. Qui in doctrina sunt i cordis egestate morit̃. Sic ergo q̃ eget sapiẽtia stult⁹ ẽ. Ecõtra prudẽtia cõstituit i susceptõe vbi dei. de q̃ Prouũ. xv. Cor sapiẽtis q̃rit doctrinã. Et iterꝫ Prouerb. xviij. Cor prudẽtis suscipit sciam. z Eccli. xxi. Ornamentũ aureũ viro prudẽti doctria. Et hoc necessariũ ẽ ad salutẽ. De q̃ Bre. sup Ezech. Oẽs q̃ viã vite scire volũt vba vitaꝛis diligẽter audire debẽt. Scõo pbat stulticia cordis in hoc si q̃s correctiõem nõ suscipit. Unde prouer. xv. Stult⁹ irridet disciplinã. nõ solũ irridet sed et corrigentẽ odit. Prouer. ix. Corripe stultũ z odit te. Idẽ. xv. Nõ amat pestilẽs eũ q̃ se corripit. Idem puer. xij. Qui odit disciplinã insipiẽs ẽ. Q̃t sunt tales. de quibus Eccli. xxij. Qui docet fatuũ q̃si q̃ conglutinat testã. Prudens vo correctiõez benigne suscipit. Prouer. ix. Argue prudẽtẽ z amabit te. Eccli. x. Uir prudens z disciplinat⁹ nõ murmurabit correct⁹. Etiã tales correctiões prosunt circa prudentẽ. vt dꝫ Prouũ. xvij. Plus pficit vna correctio apũd prudentẽ q̃z centum plage apũd stultũ. Ideo dic̃ Chrys. Nõ ẽ ꝑtem nẽda correctio. qz ea via hoies ad deũ. ꝑpter qd dicit puer. xv. Qui despicit disciplinã de spicit aiam suã. Sap. iij. Sapiẽtiã autẽ et disciplinã q̃ abiicit infelix ẽ. z vacua est spes illorũ. Talibꝫ eueniet q̃rela cũ illa eis nõ pderit nec pdesse poterit. De quo Prouer. v. Cur detestat⁹ sum disciplinã. z increpatiõibꝫ nõ acq̃euit cor meũ. Tũc vt dicit Bre. Oculos pena aperiet q̃s hic culpa clausit. Tercio stulticia cordis ꝺsistit in hoc. cũ q̃s alienã ꝺscientiã pl⁹q̃z suam inq̃rit. De quo Eccli. xxi. Pes fatui facil' i domũ primi itrat. Bre. in iij. moza. Tãto intẽsi⁹ q̃s stult⁹ ẽ de quanto sua pfundi⁹ ignorat. Q̃t sunt tales aliorꝫ vitã respicientes. Contra q̃s dicit apl's Roiij. Tu q̃s es q̃ iudicas alienũ seruũ. si stat dño suo stat. si cadit dño suo cadit. ad Ro. ij. In q̃ alterꝫ iudicas teipm ꝺdẽnas. Merito tales stulti dicẽdi sunt. De q̃ Tull⁹ de stulticia. Stultorꝫ est pprium aliena vicia cernere. suorꝫ obliuisci. Et qꝺ pl⁹ est speciale signum est malicie. vt dicit Bre. in moza. Reprobi sunt q̃ vnum bonũ incaute respiciunt. z mlta ḡuia mala in qbꝫ sunt nõ conspiciũt Etiã q̃ alios inspiciũt seipos nunq̃z ag̃scunt Econtra faciũt sapientes. Seneca. Sũma philosophia ẽ suũ pl⁹ noticia. Bern. super ps. Dixit insipiẽs. dicit. Sapia cordis est plenitudo peccatorꝫ. si peccata tua respicis. z ea

104.

cordialiter deflcas. Hugo. Multe scie homi nū. nulla melior q̄z vbi hō cognoscit seipm. Talem cognitōem laudat Bēr. in meditati onib⁹ suis dicēs. Multo melior et laudabi lior t nobilior es si te cognoscis q̄z si te negle cto ꝯgnosceres cursum planetar. ¶ Se cūda fatuitas ē oīs. t hec silr i trib⁹ ꝓbat ꝑn cipalr. Primo cū q̄s se de bonis iactat. Eccl. xx. Lasciuus t imprudens nō fuabit tpus. Fatuū est merces suas multū pegrinantibus mōstrare. Eccli. vij. Non te iustifices apud deum. Job. xv. Celi non sunt mūdi in ꝯspe cu ei⁹. quanto magis inutil⁹ hō q̄ bibit qua si aquā iniq̄tatē. Stultū ē igit seipm iactita re. q̄z Eccles. xx. Nescit hō an odio vl amore dignus sit. sz oia in futur reseruāt incerta. i. Ihoz. x. Qui se existimat stare videat ne ca dat. Ecōtra prudentia oīs cū q̄s de se hūili ter loq̄tur. Prouer. xviij. Sapiēs i oīb⁹ me tuit. sic Job. ix. Uerebar oia opa mea sciens q̄ nō parceres delinq̄nti. Sic apl's. i. Ihoz. iij. Nihil mihi ꝯscio sum. sz i hoc nō iustificat⁹ sum. Sic docuit ipe saluator discipulos suos dicēs Luc. xvij. Cū feceritis oia q̄ ꝑcepta sunt vobis dicite inutiles serui sum⁹. Sc̄do i hoc q̄ defect⁹ suos facilr demōstrat. puer. xij. Fatu⁹ statim indicat irā suaz. Eccli. xxi. In ore fatuor cor eor. Prouer. xxix. Totū spm suū ꝑfert stult⁹. sapiēs aūt differt t reseruat i posterū. Sic ḡ ecōtra sapiēs nō faciliter ver ba exꝑmit. Eccli. xxi. In corde sapiētū os eo rū. Et paulo añ. s. Eccl. xx. Hō sapiēs tacebit vsq̄z ad tps. Idcirco dicit Eccl. v. Nonor et gl'ia i fmōe sensati. lingua imprudentis sub uersio est illi⁹. Tercio ꝯsiderat i hoc q̄ alios de tractorie infamāt. Eccli. xix. Sagitta infixa i femore canis. sic ꝓbū i ore stulti. Itē habēt se ad modū suis. nā sicut sus citi⁹ currit ad lu tū q̄z ad auz. t sic mali poti⁹ respiciūt ꝑuum q̄z bonū Eccl. xxi. Labia imprudentis stulta narrabūt Reuera stulta. q̄z d̄ talib⁹ detracto ribus dicit ad Roma. i. Detractores deo odibi les. Alexander papa et habet. vi. q. i. summa. Sūma iniq̄tas est detrahere. ipi enī detracto res deteriores sunt q̄z fures. vt patet ibidem Sic ḡ ecōtra q̄ prudēs ē ore alios nō diffa mat. Eccli. xviij. Hō sapiens attēdit ab in certia. Eccli. xx. Sapiens in ꝓbis seipz ama bilē facit. Nec tm ab his verbis sed a q̄busc unq̄z alijs nocuis se prudēs custodit. quia vt dicit ps. cxxxix. Uir linguosus nō dirige tur in terra. t Eccl. xx. Qui multis vtit ver bis ledit aiam suā. Et ecōtra Prouer. xiij. et xxi. Qui custodit os suū t linguā suā custo dit ab angustijs aiaz suā. q̄z vt dic saluator Mat. xij. De oī ꝓbo ocioso q̄d locuti fue rint hoies reddēt rōem in die iudicij. ¶ Tercia fatuitas est in opib⁹. t ꝓbat in trib⁹ Prio q̄z tales spūalib⁹ bonis se nō ornant. Et sic dicit d̄ fatuis ꝓginib⁹. nō sumpserunt oleū secū. s. charitatis. Prouer. xxi. Thesau rus desiderabil' oleū in habitaculo iusti. oleū sc̄z charitatis. q̄z dicit apl's i. Ihoz. xij. Si habuero omnē fidem ita vt mōtes trāsferā. charitatē aūt nō habuero nihil sum. Et si di stribuero omnē substantiā in cibos paupēr. etiā si tradidero corpus meū igni vt ardeaz. charitatem aūt nō habuero nihil sum. t ni hil mihi ꝓdest. Aug. Charitas ad oia valz sine qua nihil valent oia. Bre. Quicq̄d ꝑci pit in charitate solidat. Nō habz viriditatē ram⁹ boni op⁹ si nō ꝑmanet i radice charita tis. Aug. Sola charitas ē q̄ distinguit in ter filios regni et filios pditōis. Sc̄do ꝓba tur fatuitas opis i hoc cū recta intēt̄ōe carent. Aug⁹. d̄ ꝓbis dñi. Qui nō ꝓpterea gaudet q̄z intrinsec⁹ deo placet oleuz secū nō habet. Bre. Qui rectā intentōem in ope nō tenet totū op⁹ amittit. Mgr in. ij. dist. xl. Actus simpliciter mali sunt q̄ quersam intēt̄ōez ha bēt. De⁹ poti⁹ ē inspector cordis q̄z opis. Et op⁹ q̄libz ita remunerat ꝑm q̄ ex corde ꝑce dit. Debz ḡ oīs intētio nra in oīb⁹ opib⁹ no stris esse honor et gl'ia dei. i. Ihozin. x. Sive māducatis sive bibitis vl aliq̄d aliud faciat, ad gl'iam dei facite. Tercio fatuitas ꝯsidera tur in hoc. q̄z tarde se ad deū cōuūtūt. t de meritis bonoz opez sibi nō puident. t negligētes sūt in factis suis. hoc tangit in textu cū dic. Mo rā faciēte sponso. i. deo ꝑ patiētē expectatōez. dormitauerūt oēs. s. in veniali. t dormierunt sc̄z i mortali. puipendētes dei iusticiā. Nesci entes illud Eccl. v. Misericordia et ira ab il lo cito approximat. t i peccatores respicit ira illius. t sōdit. Ne tardes ꝯuerti ad dominū. t ne differas de die in diē. subito enī veniet ira ei⁹. t i tpe vindicte dispdet te. hoc est q̄n nullū habes ad hoc respectū. Est igit summa fa tuitas q̄ hō seipm negligit. t tps sic inutili ter ꝯsumit t amittit q̄d nunq̄z recuparе pote rit. Qui aut̄ vera puidentia vtit ille puidet sibi i tpe oportuno de necessitate sua. Sic ta les hoies accidiosos t negligētes hortat sa lomon Prouer. vi. O piger surge et vade ad formicam. discе sapientiā. que cū nō habeat ducē neq̄ ꝑceptorē nec ꝓncipem laborat in

estate sibi cibū z congregat in messe q̄ habz in hyeme. Et sic q̄libet hō dz facere tpe grē qđ homi valde breue est z incertū. ꝓpter qđ me ri magis sollicit⁹ ee deberet. z maiori diligē tia se i bonis exercere. vt docemur Eccles. ix. Qđcūq; p̄t manus tua opari instāter fac. qz nec op⁹ nec rō e apd iferos q̄ tu ꝓperas. ad Gal. vi. Que hō semiauerit hec z meret. Pre parem⁹ igit nos in tpe ne claudet nob ianua celestis regni sic fatuis his accidit v̄ginib⁹. Uideam⁹ ne sim⁹ serui inutiles. ne locū i nobis habebit illd Mat. xxv. Inutilē fuū ꝓi/cite in tenebras exteriores. Sim⁹ igit ſpiē/tes et ꝓuidentes bona in tpe oportuno.

De sancta Dorothea vl' Appollonia Sermo lxi.

Omne domi

Done aperi nob. Mat. xxv Nota regnū celoz aperit mltiplicib⁹ p sonis. eo q̄ diuisiōes grāz sunt. i. ad Chor. xij. Ipa eni scta ecclia dz se vt regio dissilitu dinis. vt dicit Aug. in qua vn⁹ sic. alter sic ibat. Dicit eni Oroſi⁹ sup isto ps. Dñe q̄s habitabit in tabernaculo tuo L Notandū q̄ sunt dce genera hoim i p̄nti quib⁹ apit tabnaculū dñi i futuro. Nā sic filij isr'l multas habuerūt habitatōes donec ingreſsi sunt in terrā desiderabilē. i terrā ꝓmissiōis. in hierl'm vbi ē tēplū dei. sic ppl's dei in eccl'ia sctā. Primi sunt imaculati z innocentes. Ps. xiij. q̄rit dicens. Dñe q̄s habitabit i tabernaculo tuo. Rndet in psona dñi. Innocēs manib⁹ et mūdo corde. vl' q̄ ingredit sine macula. ps. xxviij. Beati immaculati i via. Ambro. Si vis esse beatus sis immaculat⁹. i. innocens. nec alteri nec tibi nocens. ps. xxxvi. Nouit dñs dies imaculatoz. Glo. nouit q̄lē claritatē eterne lucis eis largiturus es q̄ cuz xp̄o regnaturi sunt. ps. xxxvi. Hereditas eorum in eternū erit Apoca. xiij. Uirgines sūt z sequunt agnū quocūq; ierit. Intelligit eos q̄ in innocētia baptismali z in carnis purita te pmāserūt. Etiā p imaculatos p̄nt intelligi ꝙe pnitētes qui loti sunt aqua lachrimaru et diuine grē. De q̄bz Eze. xxxvi. Effundam sup vos aquā mundā. et mundabimi ab omnib⁹ inq̄namētis vr̄is. z ponā spiritū meum in medio vr̄i. z eritis mihi popul⁹ et ego vobis de⁹ vsq; i sempiternū. ps. xciv. Introite portas eius i confessiōe. s. sacramētali. i. Joh. i. Si confiteamur pcā nr̄a fidel' e z iust⁹ de⁹ vt remittat z mūdet nos ab oīi iniq̄tate Mat. v. Beati mūdo corde q̄m ipi vidēbūt Scōi sunt amici. ad q̄s etiaz puenit hereditas celestis gl'ie. q̄bz etiā porta salutis aperiri meret. Et hi sunt obedientes deo z eccle sie. Joh. xv. Uos amici mei estis si feceritis q̄ ego p̄cipio vobis. h̄ est. seruaueritis mādata mea. De q̄bz Matth. xix. et Mar. x. Si vis ad vitā ingredi serua mandata. s. dei z eccl'ie. Ipa eni mandata eccl'ie sb decalogo etiā intel liguntur. Nam ipe saluator vbi supra sic inqt Qui nō audierit eccl'iam sit tibi sicut ethni cus et publicanus. Sicut nulli infideli sic z nulli publicano. hoc ē publico peccatori i/q̄tum tali ianua celestis regni aperit. sic nec tali infideli z inobedienti. s. eccl'ie mandatis. Inno. papa. z hr̄ in cano. di. xi. c. q̄s nesciat. vbi dicit. Quis nesciat q̄ ab omnib⁹ dz ob seruari qđ romana seruat eccl'ia. Et iterum Cal'ixtus papa ibidem c. nō decet. Nō decet a capite membra discedere. Sz iuxta scp̄ture testimonia membra caput sequūt Nulli ꝙo dubiū est q̄ mr̄ eccl'ia apl'ica mr̄ ē oīm eccle/siaz. a cui⁹ nos regul' nullaten⁹ debem⁹ vel cōuenit deuiare. Et sicut fili⁹ dei venit facere volūtatē p̄ris. sic nos implere debem⁹ volun tatem matris nr̄e q̄ est eccl'ia. Sic etiā dicit Stephanus papa q̄ntus. et habet di. ix. eni uero. vbi dicit. q̄ in speculū et exēplar sancta romana ecclesia cui nobis xp̄us p̄esse voluit posita est omnib⁹. q̄cūd statuit. q̄cūd ordina uit ꝓpetue irrefragabiliter obſuādū ē. Et di cit Bern̄. in meditatōib⁹. Quāto q̄s pl⁹ pro pter deū obedierit. tāto ampliorē mercedē ob tinebit Tercio celestis regni ianua aperit iustis. q̄ declināt a malo et faciūt bonū. Et h̄ est qđ tāgit Dauid in ps. xiij. Dñe q̄s habi tabit in tabernaculo tuo. dicit. q̄ opat iusticiā. Aug. de vita xp̄iana. Ad verā iusticiā n̄ suffi cit cessare a malo. sed etiā facere bona oportz Athanasi⁹. Qui bona egerūt ibūt i vitā eter nam. Un̄ Eccl. xxx. Sal⁹ aie i scitate iusti/cie. ps. xxxiij. Oculi dñi sup iustos. z aures ei⁹ in p̄ces eorū. Sap. iij. Justoz aie in manu dei sunt. et Sap. iij. Just⁹ si morte ꝓoccupa tus fuerit i refrigerio erit. z iterz Sap. v. Ju sti aūt imp̄petuuz viuent. z apud dñm ē mer ces eorū. ps. xxxvi. Justi hereditabunt terrā z habitabunt in seculū seculi sup eā Quar to aperit dona portantib⁹. hoc est in misericor die operib⁹ se exercitantib⁹. Eccl'i. xvi. Mise ricordia vnicuiq; preparat locuz ꝓm merita operū suorum. Uidetis bene q̄ ostia magna/

tor aperiunt vna portantibꝫ. Sic ḡ dicit Exo.xxiij. Nō apparebis i ꝯspectu meo vacuus. Deu.xlvj. Afferte.id ē portate dño terre munera. Prou.xxviij. Dona hoīs dilatant viā eī. z añ ꝓncipē spaciū faciūt. sic Jacob dixit ō fratre irato Deu.xxxij. Placabo eum muneribꝫ. Sic dñs placari poterit donis q̄ sibi i ꝑsona paupis tribuūt. Nam ipe dixit Mat.xxv. Quicūd vni ex mīmis meis fecistis mihi fecistis. Matt.v. Bti misericordes q̄m ipi misericordiā ꝯsequnt. Idcirco Thob. iij. ōr. Noli aūtere faciē tuā ab vllo paupe. ita eni eueniet vt nec aūtat facies dñi a te. z iterꝫ Thob.xij. Elēosina a morte liberat. z ipa est q̄ purgat z facit inuenire vitā eternā. Sic ecōtra fatuis ꝯgibꝫ oleū misericordie non habentibꝫ dictū ē Mat.xxv. Amē dico vobis nescio vos. ¶ Quito apt̄ ianua celestis regni ꝟitatē loq̄ntibꝫ. sicut dic̄ dauid i ꝓnoīato psal.xiiij. Qui loq̄t ꝟitatē cū primo suo. zc. s.h habitabit i tabnacl'o dñi. Et dic̄ hic q̄ loq̄t Amb. Veritas a quocunq̄ dicitur sp a spūsctō est. i. a deo. Joh. xiiij. Ego sum via ꝟitas et vita. Unde de ipo diabolo dicit saluator Joh. viij. Mēdax est et pr̄ eī. s. mendacij. Et sic q̄ mendacia loquunt filij diaboli sunt. z eī hereditatē obtinebūt. ps. v. Perdes omnes q̄ loquūt mēdaciū. Sic ecōtra veraces ex deo sunt. z hereditatē regni celest̄ obtinebūt. Idcirco Leui. xix. dicit. Nō mētiemi nec decipiet vnus q̄sq̄ ꝓximū suū Eph. iiij. Deponētes oē mendaciū loq̄mi ꝟitatē vnus q̄sq̄ cū ꝓximo suo. Jaco. v. Sit sermo vester est est. nō nō. Ps. xi. Disperdet dominꝰ vniuersa labia dolosa: z liguā maliloquā. Idcirco Eccl. xxviij. Uerbis tuis staterā facito. i. Pe. iiij. Si q̄s loq̄t q̄si ꝟmōes dei loq̄t Prouer. xviij. Mors z vita i manu lingue. Mat. xij. Ex ꝟbis tuis dānaberis. ex ꝟbis tuis iustificaberis. ¶ Sexto pacificis. z tangit ibi cū dicit. nec fecit ꝓximo suo malū. i. q̄ sine dolo cū ꝓximis ambulat. z opprobriuz nō accepit adūsus ꝓios suos. Idcirco apostol' Ro. xij. Quātū i vobis ē cū oibꝫ hoibꝫ pacē hītes. Mat. v. Bti pacifici q̄m filij dei vocabunt. Roma. viij. Si filij et heredes. filij q̄dem dei. coheredes aut̄ xpi. ij. ad Tho. xiij. Habete pacē z dei pacis z dilectōis erit vobiscū in glia et gra Septimi sunt ꝟacit̄ se hūiliantes. z de seipis in nullo ꝓsumentes. Aug⁹. Si vis intrare ad eternitatē tene humilitatē. Prouer. xxix. Hūilem spū suscipiet glia. ps. xvij. Tu populū humilē saluuz facies. Et dico notāter. q̄ se ꝟacit̄ humiliat. Dicit eni Eccli. xix. Est q̄ se nequiter humiliat. z interiora eius plena sunt dolo. Qui aūt veraciter se hūiliat hic ianuā celestis regni merebit ingredi. Matth. xix. z Lu. xviij. Sinite ꝑuulos venire ad me et nolite eos ꝓhibere. taliū eni est regnū celoꝝ Octauus sūt sapiētes. Prouer. xiij. Acceptus ē regi minister intelligēs. Eccli. iij. Qui diligūt sapiaz diligit illos dei. ꝓpter q̄d dicit Prouer. iij. Elīam sapiētes possidebūt. z Sap. vi. Cōcupiscētia sapiētie ducit ad regnū ꝑpetuū. diligite sapientiā et imꝑpetuū regnetis. ¶ Noni sunt fideles fidelē fidē imaculatā seruantes. Apoca. ij. Esto fidel' vsq̄ ad mortē. z dabo tibi coronā vite. ps. c. Oculi mei ad fideles terre. i. eccl'ie. Et dico q̄ fidē fideliter ſuant. Dicit eni Lucius papa. et habet in cano. xxiij. q. i. A recta fide et ꝓpl̄ico z apostolico tramite ꝓpter nullā tribulatōez licet recedere. Cui⁹ rōem assignat Bre. iij. moza. z habet ibidē i cano. quia vbi dicit inter cetera. Quia nisi q̄s fidei soliditatez tenuerit diuinā ꝑsentiā nō cognoscit. Un Athanasius Hec est fides catholica quā nisi quisq̄ fideliter firmiterq̄ crediderit salu⁹ esse nō poterit. ¶ Decimo aperit̄ regnū celeste militibꝫ fortiter pugnātibꝫ Figurat̄ in btō stephano Actuū. vij. q̄ vidit celos aptos. Propt̄ q̄d dicit ipe saluator Mat. v. Bti q̄ ꝑsecutōem patiunt ꝓpter iusticiā q̄m ipoz est regnū celoz. Actuū. xiiij. Per multas tribulationes oportet nos intrare regnū dei. ꝓpter q̄d dicit apl's. ij. Thi. ij. Nēo coronabit nisi q̄ legitime certauerit. Sic apta ē ianua celi Dorothee vl' appollonie. z sic de alīs.

De vna virgine
Sermo lxij.

Quā pulcra ē casta generatio cū charitate Sapiētie. iiij In summa ꝟboz tria innuunt q̄ inuenire adoptat sponsus i spōsa. Primo pulcritudinis venustatē. Secūdo pudicicie ꝑbitatē. Tercio cordis charitatem. Primū tangit ibi cū dicit. O q̄s pulcra Secundū ibi. casta generatio. Terciuz ibi. cum charitate. Dixi primo sponsus adoptat in sponsa pulcritudis venustatē. Nā fm Aug. de doctriana xp̄iana. Spēs corpis ē simulacrū mētis z figura ꝑbitatis. Nā vt cōmuniter dicit. Distortū vultū seq̄t distortio

moꝛ. Ideo pulcritudo q̄rit in sponsa ꝛ dꝛcoꝛ Sic dꝰ q̄ ē spōsus q̄rit pulcritudinē mētis ꝛ nō coꝛpis. De quo Aug. in lib. de ỹginib⁹ Non q̄rit dꝰ pulcrā carnē sz pulcrā mentē. ¶ Idcirco sicut pulcritudo coꝛpis cōsiderak̄ i q̄tuoꝛ. sic pulcritudo mētis. Prio in pulcra facie. i. mēte siue ꝺsciētia. Cāti. ij. Facies tua dꝛcoꝛa. i. mens virtutib⁹ redimita. i. oꝛnata. Sene. Nil ỹtute pstāti⁹. nil pulcri⁹ Et merito. qꝛ hāc pulcritudinē sol⁹ dꝰ tribuit. Unꝺ Aug. Uirt⁹ ē tā nobil⁹ effect⁹ vt nullus opꝛeꝛ eā in nob⁹ nisi sol⁹ dꝰ. Possumus tn aliq̄d coefficere vt dꝰ nobis hanc pulcritudinē pstet. s. viciꝺ abꝛenūciādo. ꝛfectus nr̄os cognōscēdo. p virtutib⁹ deū supplicando. Nā ꝝm apl'm. i. Choꝛ. iij. Dei eni coadiutores sum⁹. Petamus igit̄ eā a deo. iuxta illud Bed. Sine dei auxilio q̄s in cassum laboꝛat Incēpitōe ỹtutū. qꝛ ꝝm Richar. Alia ỹtutib⁹ plena ē dei sponsa. trinitatis cathedꝛa. Secūdo pulcritudo ꝺsiderak̄ i ocul'. i. ꝺ tēplatione eternoꝛ. Cāti. iij. O q̄z pulcra es amica mea. ocli tui sic colūbaꝛ. Ocli eni colūbarū stāt ad tria. s. ad cauendū picꝛa. ad colligendū grana. ꝛ ad sua cubicꝛa. Prio ad cauendū picula. sedent ei colūbe iuxta aquas ꝛ fluenta. ꝛ vidēt in aq̄s nerapaces aues in aere volātes eas interimāt sz ꝛclināt ab eis. Et sic dn̄ica virgo. Cāti. v. Ocli ei⁹ sic columbe sup riuos aquaꝛ. i. sacre scꝑture. vt possit a tēptatiōib⁹ dꝛemonū ꝛcliare. De q̄ Hiero. in q̄dā epl'a. Sic stellas celi nō extīguit noꝛ. sic mētes fideliū inhereētes sacre scꝑture non obscurat hūana iniq̄tas. Idē ad Rusticum monachū. Ama sciam scꝑturaꝛ ꝛ carnis vicia non amabis. Scōo oculi colūbe stāt ad colligendū grana. Et sic ocli sponse dei ad ỹtutū exercitia. De q̄ Aug. Dn̄ica ỹgo ꝛbz i sistere opi vl' diuine lectōi ꝛ meditatiōi. Cui ꝺsonat apl's. i. Cho. vij. Uirgo cogitat que dn̄i sunt vt sit sēcta spū et coꝛpe. Nā ꝝm Hiero. Uirginitas sola absq̄ ceteris ỹtuos opib⁹ nō est multū laudāda. ex eo q̄ ꝺꝛ Matthei. xvi. Reddet vnicuiq̄ iuxta opera sua. Tercio ocli colūbe stant ad sua cubicꝛa. sic oculi mentis sponse dei ad futura ꝑmia. vt ꝺ talib⁹ dicek̄ illꝺ Isa. lx. Qui sunt hi q̄ vt nubes volāt. et q̄si colūbe ad fenestras suas. Per volatū intelligit ꝺ tēplatio celestis pmij. qꝺ ꝑmisit dꝰ terrena relinq̄ntib⁹ ꝛ carnē ac mūdū vincētib⁹. dicēs Apoc. iij. Uincēti dabo mānā absc̄ditū. i. maxīmā dulcedinē ꝺuine fruitōis quā oculus nō vidit. nec auris audiuit. nec in coꝛ hoīs ascēdit. i. Chꝛin. ij. O si christi sponsa ocul' mentis ꝑmissa ꝑmia ꝺtemplarek̄ nō formidaret sufferre q̄q̄ ardua. ꝛ re[illegible]q̄re coꝛpis oblectamēta. eo q̄ nō sunt ꝺdigne passiōes hui⁹ tp̄is ad futurā gl'iam. Ro. viij. Bre. Cōsideratio pmij minuit vim flagelli. Tercio pulcritudo coꝛpis ꝺsistit i labijs. Cāti. iiij. Sic vitta coccinea labia tua. Nā p vittā circūligak̄ mētuz. ꝛ significak̄ refrenatio lingue vt sit moderata ỹbis. iuxta illud Jaco. i. Si quis putat se religiosum nō refrenans linguā suā huius vana est religio. Ideo hoꝛtak̄ sponsam christi Ambꝛo. dicēs. Custodi ỹgo vias tuas vt nō ꝛlinquas in lingua tua. qꝛ nō solū ociosa et vana loqui. sed etiā multa loq̄ excellenter plurimū crimen est virgini. eo q̄ i multiloq̄o raro ꝛest mendaciū. Prouer. x. Jō Jacobi. i. dicit. Sit omnis hō velox ad audiēdum. tardus ad loquendū. ¶ Rō pꝛima. nā q̄ custodit os suū custodit aiaz suaz. Prouer. xiij. Nam moꝛs et vita in manib⁹ lingue. Prouer. xviij. Deniq̄ et dn̄s in euā gelio Matth. xij. Ex ỹbis tuis saluaberis. ex ỹbis tuis dānaberis. Rō scda cur virgo dn̄ica ꝺz esse ad loquēdū tarda. qꝛ taciturnitas est signum pfectōis et prudētie. Jac. i. Qui in ỹbo nō offendit hic pfectus ē vir. Tercia rō ꝓpter virginitatis pudoꝛē. exemplo marie virginis. de qua Ambꝛo. sup Lu. Disce virgo verboꝛ vitare lasciuiā. Maria eni in salutatōe angeli verebak̄. Dico virginum esse ꝓpꝛium trepidare ad omnis viri affatū. in hoc vera virginalis pudicicia ꝺnoscit. De qua Ambro. Ubiq̄ in virgie singulaꝛ virtutū comes ꝛbet esse pudoꝛ. Hiero. sup Lucā. Sermo eaꝛ ꝛbet esse rarus et pudicus. Rōem subdit. Nā vbi nō est pudicicia ibi nō est putāda castitas. Quarto cōsistit in genis et maxillis. Cānti iij. vbi collaudak̄ pulcritudo sponse xp̄i fideliaīe dicit. Quasi fragmē malipunici. ita gene tue absq̄ eo q̄ ꝺ intrinsec⁹ latet. q. ꝺ. pulcritudo coꝛpis que exterius patet magna est. sed interioꝛ maioꝛ. In malopunico cū frāgit̄ apparēt duo coloꝛes. s. albꝰ et rubeꝰ. sic in ỹgine dn̄ica exterioꝛ albꝰ coloꝛ est ꝛemplaritas ꝛ ostētatio ꝺnoꝛ opꝛ. De q̄ Mat. v. Luceat lux vestra coꝛā hoīb⁹ vt videant opa vr̄a bona ꝛ gl'ificent pr̄em vestꝛ q̄ in celis est. Nā dicit Bre. sup Eze. Qui in occulto bene viuit carbo est. qꝛ minime alīs pdest sz solum sibi ꝑpi viuit. sed qui in publico lumen sanctitatis

demõstrat q̃si lãpas ẽ q̃ i se ardet ⁊ alijs lucz Qđ collaudat Greg. ꝑ. moral'. dicẽs. Nõ arbitroꝝ ꝙsiliũ meli⁹ q̃z ꝙ primũ tuũ exẽplo docea'. qz dicit idẽ i ome. Raro vnq̃z pcõres ad pniam redirẽt si nulla essent bonoꝝ exẽpla q̃ eoꝝ mẽtẽ traherẽt. Itẽ apparet etiã color ruꝫbeus. ⁊ ẽ charitas cordis. nihil enĩ ꝓficerent oẽs ꝑfate pulcritudies .s. ỽtutũ claritas. mẽtis ꝺcẽplatio. otis taciturnitas. bonoꝝ exemplaritas si nõ adesset iste rubeꝰ color. i. cordis charitas. De quo Hilariꝰ sup Joh. Frustra est omis opatio nisi assit dei dilectio. Testat' apl's. i. Cho. xiij. dicẽs. Si charitatẽ nõ habuero nihil sum. Et p̃dixi in secũdo mẽbro. sponsus q̃rit et desiderat i spõsa pudicicie ꝑbitatẽ et puritatẽ. eo ꝙ dicit Amb. in lib. de ỽginitate. Pulcritudinez maiorẽ q̃s p̃t estimare ỽginitatis decore. que amat a rege. probat a iudice. Nam ſm Damas'. lib. iiij. Quis claudit celos. q̃s suscitauit mortuos. q̃s iordanẽ intercidit. nõne ỽgo helyas. nõne tres pueri ỽgines igne puriores sunt effecti. Nonne daniel corpoꝛis virginitatẽ diligens ferarũ dentes neq̃erunt infrãgi. hec ille. Attñ ỽginitatis integritas sine charitate nõ prodest De quo Ber'. in epl'a ad Senonẽ. Castitas sine charitate lãpas ẽ sine oleo. ſbtrahe oleũ ⁊ lãpas nõ lucet. tolle charitatẽ ⁊ castitas ꝺo nõ placet. hec ille. Ideo seq̃t mẽbꝛ terciuz ꝙ sponsus i sponsa optat cordis charitatẽ dicẽs. cũ charitate O Sz di. q̃ ẽ noticia ỽe charitatis. Rñdet Aug. dicẽs. Quanto q̃s terrena despicit ꝓpter deũ tãtũ diligit. qz charitas nõ q̃ut q̃ sua sunt. sed q̃ ihu christi Sic apl's ad Phil'. iij. Oia arbitrat⁹ sum vt stercora vt christũ lucrifacerẽ. Sic beatus Petr⁹ in ꝑsona omnũ apl'oꝝ dixit Mat. xix. Ecce nos reliq̃mus oia ꝛc. Que ỽba tractans Grego. dicit. Qui ad culmen ꝑfectõnis tendũt omnia derelinquunt vt solũ deuz habere possint. Et sic homo in vera charitate debet relinquere quattuor. Primo omnia impedientia. Secũdo omnia retrahẽtia. Tercio omnia mediãtia. Quarto omnia periclitantia. De his omnibus quere in sermõe de cõuersione sancti Pauli sup themate. Ecce nos reliq̃mus omnia.

De sancto Valentino
Sermo lxiij.

Justus germinabit sicut liliũ. ⁊ florebit in eternum

ante dñm In summa ỽbꝝ brũs Valentinus a duobꝰ ꝺmẽdat'. Prio a decore pulcritudinis. ibi. germinabit sicut liliũ. Secundo a flore eternitatis. ibi. ⁊ florebit in eternũ ante dominũ. De primo dicit. Justus germinabit sicut liliũ. P Pro quo sciẽdũ. iust⁹ ꝺcatur lilio quadruplici de causa. s. ꝓpter odorem. decorẽ. colorẽ. et vigorẽ. Prio ꝓpter odorẽ. Jpm enĩ liliũ hz multũ bonũ odorẽ. sicut videt in experientia. Sic iusticia optimũ habet odorẽ. qz oẽs ỽtutes i se ꝙphẽdit. De q̃ Piero. Nonne iusticia omes ỽtutes ꝺprehendunt. Etiã alie ỽtutes ꝑnt stare cum vicio. vt prudẽtia cũ malicia. fortitudo cũ iracũdia. ⁊pantia cũ ipatientia. sic dic Amb. in hexamerõ. Ubi prudentia ibi malicia. vbi fortitudo ibi iracũdia. vbi ⁊pantia ibi ipatientia. plerũq̃z alia vicia. vbi aũt iusticia ibi oĩm ỽtutũ ꝺcordia. Jpa ei iusticia ꝓpas vtilitates negligit. ⁊ ꝺmũia emolimẽta ꝓponit. Jdarco Tulli⁹ dicit. Justicia est oĩm ỽtutũ regina. Obꝫ ipe saluatoꝝ volẽs fideles suos viã salutis docere dixit Mat. vi. Nisi iustitia vr̃a plꝰ abũdauerit q̃z scribaꝝ et phariseoꝝ nõ intrabitis in regnũ dei. Non dicit. nisi castitas. nisi hũilitas ꝛc. nec dicit. nisi sanctitas. sed dicit. nisi iusticia vr̃a. quasi omes ỽtutes alias sub nomie iusticie intelligere velit. ꝓpter hꝰ dic ꝓphs. v. etẽ. Justicia ẽ preclarissima ỽtutũ. maxime famosum facit hoiez Prouer. iiij. Justoꝝ semita q̃si luxsplẽdens Eccli. xvij. Quasi sol opa eoꝝ i ꝺspectu dei. ⁊ oculi eius sine intermissiõe inspicientes i vias eoꝝ S Scdo compat liliũ ꝓpter vigorẽ. ipz enĩ liliũ odore suo infirma corpa fortificat ⁊ infirmitati subuenit. ⁊ sic iusticia ifirmis cõpatitur. Unde Chrisꝰ sup Mat. Justicia sine misi cordia crudelitas ẽ. Dicit etiã Bre. ⁊ habet' in cano. xiv. di. vera iusticia. vbi dicit Vera iusticia cõpassionẽ habz. falsa ỽo dedignatiõem. q̃uis ⁊ iusti soleãt recte pcõribus indignari. sed aliud est qđ agit zelo iusticie. indignant enĩ iusti sz nõ dedignãtes sunt. Indignãt sic ꝙ fortis disciplinã ⁊ correctiõez sine increpatiõez exaggerãt. int⁹ tñ charitatẽ ⁊ dulcedinẽ seruant. ꝓponunt sibi i animo plerũq̃z eos quos corrigunt. meliores estimãt quos iudicãt. et per disciplinã corrigũt subditos. per humilitatem ỽo ſuãt ⁊ custodiũt seipos. Cassiod. sup ps. Justi cũ alijs iurgiũ nõ habẽt sz cũ seipsis. Contrariũ faciũt hi q̃ de falsa iusticia superbiũt. ceteros despiciũt. nulla misericordia

descēdūt, z q̄ se pctōres nō estimāt ceteri/
res tñ pctōres fiunt. Sed ita fieri nō debet.
Unde puer. xvij. Just⁹ ꝓmo accusator sui
ipi⁹ est. Et sic q̄nto magis seipm cog̃scit z re
ꝓhēdit. tāto pl⁹ i ꝯsideratōe defect⁹ sui alteri
ꝯdescēdit. ¶ Tercio ꝯpat iust⁹ lilio ꝓpter
colorē. liliū triplicē hz colorē. s. albū. rubrū z
viridem. z sic iust⁹. Primo hz albū z colorē
aureū. Unū Bern. in epla. Duo faciūt hoiem
iustū. s. innocētia et bñficētia. Innocētia iu/
sticiā inchoat. bñficentia ꝯsummat. Si in/
nocētia alteri facit qđ sibi velit. alteri nō ne/
gat qđ sibi optat. Quo ad ꝑmū dicit So/
crates. Nulli imponas qđ ipe pati nō poteris.
Quo ad scđm loquit Hiero. in epla ad filiū
mauricij. Justicia nihil aliđ est q̄z nō pecca/
re. nō peccare est legis ꝓcepta seruare. Mo/
do ꝓceptū naturale ē. Qđ tibi fieri vis alte/
ri fac. Mat. vij. z hr̄ in cano. di. i. humanuz
genus. Quecūq; vultis vt faciāt vobis ho/
mines eadem facite illis. ħ ꝯuenit aureo co
lori. Tercio hz liliū colorē viridē. z ꝑsignat
p̄ desideriū. Unū Mat. v. Bti q̄ esuriūt et si/
tiunt iusticiā. Hiero. sup Mat. Nō sufficit
velle iusticiā nisi patiemur iusticie famē. pro
pter qđ dixit ipe saluator Lu. xvij. Cū feceri
tis oīa q̄ ꝓcepta sunt vobis dicite iutiles ser
ui sum⁹. Revera. qz dicit Bre. v. moza. Se/
pe iusticia nr̄a ad eram̄ diuie iusticie ꝺduc
ta iniusticia est. z sordet i ꝯspectu districti iu
dicis qđ fulget i estimatōe opantis. Sic dic̄
Bern. in ꝑmone de aduentu dñi. Just⁹ nun
q̄z arbitrat se ꝯꝓhēdisse totū qđ ad salutē su
am ptinet. nunq̄z dicit satis ē. hz sp esurit z si
tit iusticiā. vt si semp viueret sp ingztū i se ē
iustior esse desideraret. atq; de bono i meli⁹ ꝓ/
ficere totis viribꝫ suis conaretur. z sic nō ad
annū. nō ad tps. sed in seculū seculi manet
iusticia ei⁹. Et hoc est qđ dicit Apocal'. xxij.
Qui iust⁹ est iustificet adhuc. ¶ Quarto iu
st⁹ compat lilio ꝓpter liliū decorē. Ipm enim
liliū inter omnes flores habz pulcritudinez.
z sic iusticia. Unde Aug. li. viij. de ciuita. dei
Justicia est pulcritudo animi qua homines
pulcri sunt in ꝯspectu dei. plerūq; etiā corꝑe
deformes. Revera pulcri et letabūdi. qz sem
p̄ habent deū p̄sentē. Amb. li. d officijs. Nū
q̄z iustus solus est q̄n cum deo semp est. quasi
mortuus viuit. quasi tristis letus est. quasi
paup diues est. quia nō caduca bona hz eter/
na desiderat. Ideo Brego. et habet. xij. q. ij.
Cum deuotissima. vbi dicit iter cetera. Sū/
mū bonū ē iusticiā colere. Item decor liliꝫ cō
sistit in hoc. q̄ vult esse sine ꝺtagiōe. sic iusti/
cia. Unde Oroſi⁹. Si q̄s minus vl magis
facit q̄z iusticia patit iniusticia est. Ideo Au
gust. in lib. de gra et lra. Non omnibꝫ iustis
ꝑmissa est eterne vite retributio. sed illis tm̄
q̄ sunt iusti sine omni iniusticia. Idez decor
etiā considerat in lilio. quia stat inter spinas
z nō ledit. sic iustus Q ¶ Prima spina
est timor dei. Eccl'. i. Qui sine timore dei ē nō
poterit iustificari. Chriſ. Facile deuiat a iu/
sticia q̄ nō timet deū sed hoīes. Idcirco cum
dicit de hominibꝫ iustis in sacra scriptura sp
timor dñi adijcit. Job. i. Job erat vir iustus
ac timens deū. De Symeone Luc. ij. Erat vir
iustus et timoratus. Ideo dicit Eccl'es. Ju
stus in oībꝫ metuit. Et merito. qz dicit Eccl'
xxvij. Si in timore dñi te nō tenueris cito
subuertet dom⁹ tua. Jō puer. xxviij. Beatus
vir q̄ sp ē pauidus. Secda spina ē dolor siue
passio. z ħ q̄ ad tpalē. spūalē z corpalē defe/
ctū. Hoc apl'us Ro. xij. Flete cū flētibꝫ. sicut
dicit ō Job q̄ fuit iust⁹. et habet Job. i. Ju
sticiā suā i ꝑa ꝯpassiōe oñdit. Unū Job. xxx.
Flebā sup eū q̄ afflict⁹ erat. et ꝯpatiebat aia
mea paupi. Nec sufficit iusto ꝯpassio nisi eti
am cū pt assit iniurie defensio. Unū Tullius
Si es iust⁹ nō solū nō noceas sed etiā nocē
tes ꝓhibeas. Unde habet in canone. xxiij. q.
iij. Nō inferēdo. vbi dicit iter cetera Qui nō
repellit a socio iniuriā si pt intātū ē i vicio q̄z
tū ille q̄ facit. Subdit Anastasi⁹ et Dama
sus papa. c. q̄ pt. vbi dicit. Qui pt obuiare et
pturbare puersos z nō facit nihil aliud ē q̄z
fauere impietati eoꝝ. nec caret scrupulo soci
etatis occulte q̄ manifesto facinori dissimit ob
uiare. Tercia spina est tribulatio. ps. Mul
te tribulatōes iustoꝝ. Brego. in omel'. Reco
gnosco iob in sterquilinio. iohannē esurien/
tem in heremo. petrū in patibulo. iacobū de/
collatū gladio. cogito q̄liter de⁹ i futuro cru/
ciabit q̄s reprobabit. qz ita dire affligit q̄s
amat. Breg. z hr̄. vij. i. adūsitas. Adūsitas
bonis est ꝓbatio ꝓtutis. Bern. sup cantica.
Quō stelle i nocte lucēt i die latēt. sic ꝓt⁹ q̄ i
pspꝫris latet in adūsis patet. ꝓpter ħ dicit
Thobie. xij. Quia acceptus eras deo necesse
est vt tēptatio ꝓbaret te. Itē alia causa qua
re iustis ꝑmittit dñs tribulatiōes. Bre. xxx
iij. moza. Electis suis ad se peregrinantibus
dñs iter aspꝫ facit. ne dū q̄s vite p̄sentis re/
q̄e quasi vie amenitate pascit. magis eū diu
pgere q̄z citi⁹ ꝓuenire diriget. Ne igit oble/
ctetur in via et obliuiscatur eoꝝ que sunt in

patria. etiã ꝓpter eoꝝ remuneratõem Unde dicit Iero. i epla ad Lypanũ. Quãto in hꝫ secl'o pſecutõibꝫ inimicoꝝ vl' morboꝝ crudelitate fuerim⁹ afflicti. tãto p⁹ resurrectõi in futuro maiora pmia ꝺsequmur. ꝓpter qõ dicit Bre. xxvi. moral'. Sctoꝝ mẽtes eternitatis gl'iam pstolãres vires ex aduersitatibꝫ suscipiũt. qz crescẽte pugna glorioſiorẽ ide ambigunt victoriã. z ex ꝺsequnti maiorẽ coronam R Nota scdm membꝝ supꝫ de vigore lilij recipe ꝓ quarto. z dic sic. Justicia est vigorosa. Primo in vita. ps. Non vidi iustũ derelictũ. nec semen ei⁹ quererepanẽ. Prouer. iij. Tabernaculuz iustoꝝ bñdicetur. ps. Oculi dñi sup iustos. z aures ei⁹ in pces eoꝝ. Propter qõ dicit Aug. Si iustus essem nõ timerem. Secũdo i morte dicit Sap. iij. Justorum anime in manu dei sunt. i. ꝓtectõe dei. z nõ tanget illos tormentũ malicie. Glo. Rupti holgot sup lib. Sap. id ẽ. in ꝓtectõe dei sunt. z ideo nõ tanget illos tormẽtũ malicie Sap. iij. Justus si morte ꝓoccupat⁹ fuerit in refrigerio erit. Propter qõ Prouerb. xxxviij. dicitur. Justus quasi leo cõfidens absqꝫ terrore erit. quia iusticia eũ ab ira dei liberat. Idcirco Prouer. xi. Nõ ꝓderint diuitie in die vltõis. insticia liberabit a morte. Tercio post mortẽ. qz ꝓduxit ad vitã ꝑpetuã. z ad regnũ eternũ. Sap. v. Justi imꝑpetuum viuent. z apud dñm est merces eorũ. ps. Dñe qs habitabit in tabernaclo tuo? Respondet inter cetera. Qui operat iusticiã Matth. v. Beati qui esuriunt et sitiunt iusticiã qm ipi saturabunt. vbi? in eterna gloria. ps. Tunc satiabor cũ apparuerit gl'ia tua. Idcirco Ecc'li. xxx. Salus anime in sanctitate iusticie. Ad ꝓpositũ. ergo iustus germinabit sicut lilium. quo ad primũ vbi supra. z florebit añ dñm. quo ad scdm. qõ sub ꝑmo breuitatis causa ꝺpendo. sic hodie floret beat⁹ martyr sanctus Ualentinus.

De sancto petro in cathedra
Sermo lxiij.

Exaltẽt eum in ecclia plebis. et in cathedra seniorum laudent eum. ps. cvi. S In ꝟbis ꝑmissis btus Petr⁹ ꝺmendatur a duobꝫ. Primo ab exaltatõe gl'iosa. ibi. Exaltent eũ. Scdo a ꝺmẽdatõe honorosa. ibi. in cathedra seniorꝝ. De ꝑmo. Exaltẽt eũ i ecclesia plebis. Introductio. Cõsuetudo est in curijs ꝑncipũ. quẽ rex decorat hũc oẽs ꝺbiti regis honorare solẽt. Unꝺ poeta. Hũc quẽ rex decorat ppl's decẽter honorat. Figuratur Ben. xli. Rex pharao exaltauit ioseph dicẽs Tu eris sup domũ meã. z tuũ ipꝝiũ cũct⁹ ppl's obediat. z tradidit sibi anulũ q̃ sigillabãt l're regie i signũ ptatis sibi ꝺcesse. qõ videtes oes alij honorabãt ipm. Spũal'. sic xps rex regũ z dñs dñantiũ honorauit btm petrũ. ps. Cõstituit eũ dñz dom⁹ sue. i. ecclie sctẽ quã ꝺmisit ei ad regẽdũ. z ꝺstituit eum vicariũ suũ. iõ merito debem⁹ eũ honorare. Hoc ẽ qõ dicẽ de oibꝫ alijs sacerdotibꝫ. z bti Petri vicarijs btũs Bre. ad mauriciũ impatorẽ. z hr. xi. q. i. sacerdotibꝫ. vbi dicit iter cetera. Dignũ ẽ vt vra sctitas z pietas honorare dignet illos qbꝫ suo loco dei⁹ honorẽ tribuit. z angelos aut deos appellat. Et signanter btm petrũ quẽ ꝺstituit dñm sup omes ꝑncipes dignissimũ ꝑncipẽ. sic hodie canit ecclia Tu es pastor ouiũ ꝑnceps apl'oꝝ tibi tradidit dei⁹ oia regna mũdi. iõ merito exaltent eũ. Alia introductio. Dicit btũs Greg. Dilecti z electi dei q̃nto ampli⁹ a dño diligũtur: tãto in tritura pſecutõis duri⁹ cõterent. Sz qz btũs petr⁹ i patria celesti ꝑ ceteros i multis ẽ ſblimat⁹. iõ in hac vita duriores sustinuit cruciat⁹. T Pro cui⁹ vlteriori introductõe sciẽdũ añ qꝫ btus petr⁹ puẽit ad celestis patrie exaltatoꝝ: tribꝫ vicibꝫ p⁹ sup terrã exaltatus legit. Primo exaltat⁹ ẽ ꝑ electõez. ps. lxxxviij. Exaltaui electũ ꝺ plebe mea. Prece teris ei elect⁹ ẽ a xpo i pastorẽ ouiũ xpi. z sup vniũsam eccliam ꝺstitut⁹. Joh. xxi. Symo iohis diligis me plꝰ his. Rñdit. Dñe tu scis qz amo te. Tũc scdo z tercio iterrogauit si diligeret. quo facto dixit. Pasce oues meas. Trina vice interrogauit. ad designãdũ q̃ beatus petr⁹ cũ suis successoribꝫ ppl'm sibi sub ie ũ tripliciter pascere deberet. s. ꝟbo. exẽplo. z orõe. i. Pe. v. Pascite q̃ in vobis ẽ gregem Idco Bern. dicit. Justo ordine oues pascũtur a pastoribꝫ. qz lana z lacte pascũt ab ouibus. Et dñs ait p ppham Eze. xxxiij. Ego ipe requirã oues meas de manu tua. vbi denotat quẽlibet pastorẽ. Sed heu multi sunt q̃ instant ad pſidendũ ouibꝫ. nõ ad pascẽdũ eas sz seipos. ꝺ qbꝫ Eze. xxxiij. Ue pastoribꝫ q̃ pascũt seipos. Deb. xiij. Ipi puigilant rõnem reddituri p aiabꝫ vris. sed dicit Sap. vi. Dei iudiciũ durissimũ fiet his qui pſunt. Idco Grego. in ome. Brandis honor grande onus. Qꝫ cum grandi honore exaltauit

beatū Petrū. sibi soli dictū est Matth. xvi. Tu es petr⁹. z sup hāc petrā. s. quā tu confessus es edificabo eccl'iam meā. z dabo tibi claues regni celoꝝ. qcūqz ligaueris sup terrā ligatū erit et in cel'. z qcūqz solueris sup terraz erit z solutū i cel'. Nūqd nō magn⁹ honoꝝ cui rex omittit claues regni sui i recessu. et sic xps volēs recedere de mūdo ad pfem nō tradidit claues regni sui et spūalū thesaurorū bē ꝑgini marie mri sue dignissime. De quo habet de pe. z remiss. c. noua. dicit Innocēti⁹ papa. Licet btissima virgo maria dignioꝝ z excellentioꝝ fuit vniuersis aplis. nō tn sibi sz ist' dns claues regni omisit in btō petro. Jd circo si volumus intrare regnū celoꝝ refugium habeamus ad beatū petrū tanqz ad illi⁹ ꝓcuratorē. quia dicit Ambro. in sermōe qui incipit. Propiciatio diuinitatis. Puto inqt celos aliter apire nō posse nisi claues petri apli aperiēdi sumpserimus. Et subdit idē. Rogemus petrz vt nobis tanqz bon⁹ pastor z ianitor portas regni celestis aperiat. Et sic q̄ ad hoc br̄s petr⁹ ꝑt dicere illō ps. Dextera dñi fecit tutē. dextera dñi exaltauit me

Scdo br. petr⁹ ē exaltat⁹ p miraculoꝝ opatōz. quia legit Act. v. q infirmi ponebāt i plateis in lectul'. vt saltē vmbra illi⁹ obumbraret quēqz illoꝝ. z liberarent ab infirmitatibꝫ suis. Sic legit Actū. ix. quendā infirmū noie Eneā solo xbo sanauit dicēs. Enea sanet te dns ihs xps. surge et sterne tibi. qui surrexit statim. et ibidē subdit de quadā discipula noie Thabita. q̄ dū infirmata moreret Petrus rogat⁹ a discipulis oravit et dixit. Surge. z apuit oculos. et viso petro resedit. Jsta signa cū vidissent tā fideles qz infideles ꝑ tātis miraculis choruscaret. vocabāt eum hoiem sz deū. Actu. xiiij. dicētes. Dij similes facti hoibꝫ descēderūt ad nos. q̄z errorē i ꝓfunda hūilitate se ꝓsternēs correxit. Quid nos quasi ꝓpa virtute et ptāte fecim⁹ hunc ambulare. de⁹ abraam. de⁹ ysaac. de⁹ iacob. de⁹ patrz nostroꝝ gl'ificauit p filiū suū ihesum xpm. Sic quo ad hoc de eo ꝑt dicit illō Ecci. xvij. Dedit ei ptātem eorū q̄ sunt sup terrā. imo ista exaltatio miraculoꝝ nō est dūtaxat i terris sz et subt⁹ terrā Ut Mā refert Uincenti⁹ i spe. hyto. li. xxij. c. xlix. q̄ Karol⁹ imperator nocte quadā sacre diei dñice cū post matutinū reiret pausatū. audiuit vocē terribilē dicētē sibi. Karole exeat a te spūs tuus. q̄ cū exisset de corpe duxit eū angel⁹ i vallē que ex vna ꝑte erat tenebrosa. z velut cliban⁹ ardens. ex alia vo ꝑte erat amenissima. respiciensqz Karol⁹ ꝫ tenebrosam ptē ibi erat volū cū feruēti aq̄. i q̄ vidit pēz suū Ludouicū vsqz ad femora stātē. q̄ dixit. Noli timere Karole. q⁹ ꝓmisit te de⁹ venire huc vt videres q̄d paterer ꝓ ptis. Mā vno die sum i pena huius volū. z altera mittar in suauissime aque volio. z ꝫ ꝑib⁹ sancti apli Petri. cui⁹ ꝑib⁹ genus nr̄m liberat. z ad paduisuz i gaudiū producit. Ex ꝫ ptz ꝙ nō est tm potēs btus Petrus in miracloꝝ opatōe sup terrā sz et infra terrā.

Tercio beat⁹ petrus est exaltat⁹ p passiōis tolerātiā. q⁹ leuat⁹ a terra suspensus in cruce pedibꝫ sursum capite demisso i terra Ecci. xlvi. Exaltauit eū de terra. Pria exaltatio facta est christi auctoritate ad designādū illud qđ scribit ad Hebre. v. Nemo assumat sibi honorē nisi vocatus a deo tanqz aaron. Sed heu multi faciūt oppositū. cū tn ꝓhibeat Ecci. vij. Noli q̄rere ducatū ab homine nec a rege cathedrā honoris. Mā i terra stare nō est piculosum sz in alto. Chrys. Qui i terra sedet nō ht̄z q̄ cadat. q. d. ꝑ oppositum est de his q̄ i alto sunt positi. sicut diuia sapiētia ait Eccl'es. viij. Interdū dñat hō homi i malū Scda exaltatio facta ē i cognitōis claritate. de qua dicit dns Mat. xvi. Quez dicūt hoies esse filiū hois. Rndit Petrus tanqz ꝑ alijs illuminat⁹. Tu es xps fili⁹ dei viui. Nec mirū. q⁹ clar⁹ fuit in cognitiōe. q⁹ tres mgros sapiētissimos habuit. Pro patrē reuelātē Mat. xvi. Beatus es symon petre. q⁹ caro et sanguis nō reuelauit tibi. sed pater me⁹ q̄ in cel'est. Scdo filiū instruentē. Joh̄. xv. Oia q̄ audiui a pre meo nota feci vobis. Tercio spm̄sctm̄ infundentē. Joh̄. xiij. Spūsctūs quē mittet vobis pr̄ in nomine meo ille docebit vos oia

Tercia exaltatio. s. in passiōe facta est ex feruenti charitate. q⁹ ꝑ ceteris magis dilexit. ꝓpter quod ipm saluator interrogauit Joh. xxi. Diligis me pl⁹ his. Rndit. Tu scis dne. nō suscepisset martyriū si nō ex radice charitatis habuisset. imo oēs martyres q̄ tormēta subierūt ex radice charitatis acceperūt. Un Aug. Quō corpalis puluis ꝫ tam magna tormēta duraret nisi xps de⁹ in eo habitaret. Jdeo dictū est Thobie ab angelo. c. xij. Quia acceptus eras deo necesse fuit vt temptatio ꝓbaret te. Bre. Qual'vnusq̄sqz apd se lateat illata tunc melia ꝓbat. Sz q⁹ btus petr⁹ ꝑ ceteris magis dilexerat. ideo primus ꝑ ceteris christū imitari debebat. Jdcirco ꝓpter istaz

trinā exaltatōem festū sancti petri trib⁹ vicibus i āno celebrat. Ex eo ei q̄ fuit dignior ī aucte. qz p̄nceps ap̄lor. z claues regni celor accepit celebrat hodie ei⁹ festū. Q; aūt fuit efficacior in ⁊tute ꝓpter h̄ celebrat festū ad vincla. Et ex hoc q̄ fuit feruētior i charitate ob h̄ dies ei⁹ obit⁹ vl natal celebrat. Scdo celebrat ei⁹ festū ter in anno ꝓpter bñficiū mq̄ ei dñs ꝛtulit. h̄ est ꝓpter ptātē ligādi et soluēdi. Ipe enī liberat nos a trib⁹ generib⁹ pctor. s. locutōis. cogitatiōis. et opationis. Tercio ꝓpter exēplū. qz ipe ē pastor nr̄. Ipe enim nos tripliciter pascit. ⁊bo. exēplo z ora tōe. Ideo festū ei⁹ totiēs celebrat nobis i exēplū vt null⁹ desperet. si q̄s xp̄m negasset corde ore et ope si velit penitere xp̄s vult eū suscipere penitentem.

Sermo lxv. Ad idem

Exaltēt eum in

ecclia plebis. z i cathedra seniorū laudent eum. psal. cvi. ✠ Pro doctrina scienda. Cupiētes hic exaltari per vite meritū. z in patria p gl̄ie p̄miū devent ad h̄ conari p tria. Pro p electōnem. et h̄ fieri habz tūc cū p gr̄am sp̄ūscti intrīsecus ꝓpuncti incipim⁹ ispicere vitā nr̄am. bonuz z malū. celū et terrā. celestē iocūditatē. infernalē calamitatē. mometaneā delectatōem. et eternā damnatōez. mētis nr̄e oculis intuentes z timātes q̄d inter ista potissime sit eligēdū. vtrū ꝓpter mometan eā delectatōem expedit mereri eternā damnatōem vtrū ꝓpter terrena bona expedit carere celestib⁹ cū sint i infinitū meliora. z sic respiciētes deū p om̄ibus eligamus. z cōtraria respuamus statuētes custodire iudicia iusticie sue. Statim z vt factū fuerit. elegit nos dē⁹ vt sim⁹ filij dei ex seruis diaboli. z sic nō erim⁹ mediocriter exaltati. Tūc ei implebit in nobis illd Deu. xxvi. Dñm dēū tuū hodie elegisti vt sit tibi dē⁹: z ambules in vijs eius. z elegit te hodie dñs vt sis ei pp̄l's peculiaris. z faciet te excelsiorē cūctis gentib⁹ quas creauit i laudez et gl̄iam suā. Nunqd nō sum⁹ vehemēter exaltati cū ex seruis diaboli erim⁹ adoptiui filij dei. Joh̄. viij. Qui facit pctm̄ seruus ē pcti Sic dicit ap̄l's Ro. vi. An nescitis cui exhibetis vos seruos ad obediēdū hui⁹ fui est. i. Joh̄. iij. Qui facit peccatū ex diabolo est. Ideo dicit p̄s. lxxxix. Elegi abiectus esse in domo dei mei magis q̄ habitare in tabernaculis peccatorū. Et sic Susanna. Dañ. xiij. Quid eligam inq̄t ignoro. meli⁹ est mihi incidere in man⁹ hoim̄ q̄z delinq̄re legem dei mei. Et sic Eleazarus vir antiquus potius gaudenter elegit mortē q̄z cōtra legē dei agere. ij. Machab. vi. ¶ Secūdo exaltamur p operatōem. cū post electōem opa nr̄a cū conatu facimus. cōmunē statū excedimus: nō contēti cōmunibus obsequijs. sed quantuz vires suppetūt cū discreto excessu omia faciēdo. dicendo illud Eccles. ij. Magnificaui opera mea. z tādiu opa ardua ꝓtinuātes q̄ usq̄z de excessu operꝫ veniamus in excessum mentis. Hunc excessum operis docet Bern̄. diccns. Bonū est homini sua obsequa ad cumulū dare. Uerbi gr̄a. Sufficit ad salutem molestiā ferre patiēter. sed cumul⁹ est desideranter z feruēter pati. sufficit ad salutē superflua nō requrere. et nec ꝓpter ipa si necessaria desint murmurare. sed cumul⁹ est alijs necessaria mīstrare. q̄ vere z p se penuriā patiunt. Sufficit ad salutē platis obedire. sed cumulus est fugere in q̄ sentit voluntatē oblectari. Un̄ Bern̄. Perfecta obedictia legē nescit terminos nō habz. nec est cōtēta angustijs p fessiōis. lōgioꝛi mō voluntatē ferūt in latitudinē charitatis ad omne qđ eis iniungit spontanea volūtate alacriq̄ animo exēdit. z sic de alijs opibus exemplificādū ē. ¶ Tercio exaltamur p passionē. cū enī nos q̄busdā exercitijs passionib⁹ eq̄alentib⁹ strēnue exercitātes. s. p gr̄am. qua gustata et qua subtracta fit amaritudo amarissima. et eq̄alet passioni in patienti desiderio incipiūt feruēter lāguere. tū nec ad carnalia desideria nec liberat nec liceat ambob⁹ carentes. z sic inter celū et terrā suspensi amarissime cruciamur. z talis cruciat⁹ eq̄alet passiōi. De tali Job vij. Suspendiū elegit aīa mea. z ossa mea mortē. Quod exponēs Bre. dicit. Per animā nil nisi mentis intētio intelligit. Nam om̄e qđ suspendit ab imis ad supna elevat. z ossa. i. carnis fortitudo mouit. Bre. Dū mētis intētio ad alta sblimat oēm in se fortitudinē necat. Un̄ docti viri rectissime sciunt q̄ hic requiem habere nō p̄nt. ideo suspendia eligūt. qz terrena desiderantes. celestia desiderā tes ad alta animū tollūt. ossibꝫ mortē iferūt. qz amore supne patrie virtutū studijs accincti fortes p⁹ mūdo: nūc aūt deo. z hi dicūt suspēsi. Unde Hugo lib. v. de archa mystica. Nōne velut a terra ad aera suspendit. dū hō sup hoiez ducit. z mētis alienatōe a terrenis

in celestia erigit. hi tediū habēt viuere i seculo ḥ. dicētes cū p̄s. Heu mihi q̄ incolatus meus plōgat⁹ ē. tales petri martyrio corpali coeqnt. q̄ iter celi z terre ꝯsolatōes eleuati pendent miſabiliter ꝛesolati. z ḥ ē gō dic̄ Greg. Cū gr̄a ꝯtēplātibꝫ celeri⁹ nō ſbuenit. ſic obſecrāti celū ereuz z terra ferrea. z ſic ſine ferro ſanguinē fundūt. z q̄nto maior paſſio: tāto poſt mortē vberioz ꝯſolatio. Sic g̃ p hmōi exercitia meremur ḥ exaltari p gr̄az z i futuro p gl̄iaz. ℟ Nota p̄ſens feſtū q̄nq; de cauſis celebrat. Prio ppt̄ petri lib̄atōez z ei⁹ exaltatōz. q̄ hodie ꝛe carcere liberatus ꝑ cathedra ſublimat⁹. Scdo ꝓpter coronę cleri cal' ꝛedicatōz. Nā ipe petr⁹ ꝓpter ignominiā noīs x̄pi abraſus fuit i capite. z ḥ factū ē diuina ꝓuidentia. ad ſignificādū q̄ iter ꝛeū et clericū nullū dz eſſe mediū. q̄. Cho. iij. Nos ꝙo reuelata facie gl̄iaz dñi ſpeculātes. Sed heu q̄dā ſunt q̄ iter ſe z ꝛeū ponūt terrā. i. aurū z argētū. vt auari. q̄dā lutū. vt luxuriosi. q̄dā vētū vt ſupbi. q̄dā ignē vt iracūdi. z ſic ꝺ alīs. Idcirco abradit̄ in ſupiori pte crinis. z ponit̄ i modū corone. q̄ ꝛeo fuire regnare ē. z circulariter abradit̄. ḥ ꝛenotat q̄ ipi ſine fine ꝛeo ſeruire z ipm laudare ꝛebēt. Tercō hec feſtiuitas fit ꝓpter ꝑme miſſe celebratōnem. q̄ petr⁹ ꝑmā miſſaz i pōtificatu i antiochia celebrauit Et credēdū ē q̄ iſto die celebrauit q̄n introniſat⁹ fuit vl' ſaltē i illo tpe. Et ideo iſta dies ꝛebz eſſe valde celebris et ſolennis. Quarto p errorꝫ ꝛeſtructōe. Olim erat error q̄ credebāt vt aie ꝛefunctoz circa tumulum errarēt. vt dicit Maxim⁹ i ꝑmōe. q̄ ſuper tumulos cibos appoztabāt. cū tñ corpalibꝫ cibis nō indigerēt ſz ꝛemōes ꝺſumebāt. Idcirco ſcti pres ordiauerūt iſta die feſtum fieri ſancti petri q̄ hec fuerūt facta antiochie. vt ꝙtute iſti⁹ feſti hec ſbſcriptio obliuiōi tradere tur. Alia q̄re i paſſionali. Uolēs tñ facere cū hīs notabilibꝫ ſecundū ſermonē ſup p̄dicto themate poſſet tot ꝙtutes aut ꝙna opa colligere q̄ꝙ hō magn⁹ efficit coram ꝛeo.

De ſancto Matthia
Sermo lxvi.

Tollite iugum meum ſup vos. z diſcite a me q̄z mitis ſum z hūilis corde Mat. xi. ¶ Introductio. Dura ē ſeruit⁹ vbi labor ē magn⁹ z p̄ciū paruū. vbi magna afflictio et parua remuneratio. ℬ Spūaliter. et ſic ſeruitiū mūdi. pctī ſeu diaboli ē gue. Hie re. xvij. Seruietis etiā dīis alienis q̄ nō dabūt vob̄ reqem die ac nocte. Sap. iij. Labor eoz ſine fructu. p̄nt ꝺ q̄ri illō Luce. v. Preceptor p totā noctē labozātes nihil cepim⁹ niſi damnū et verecūdiā. ꝛe q̄ Rom. vi. Quē fructū habuiſtis in q̄bꝫ nūc erubeſcitis. z loquit ibi ꝺ p̄mio dicēs. Stipendia peti mors. Id circo dimittam⁹ talia ſeruitia. hmōi labores Iſa. i. Quieſcite ꝙerſe agere. z diſcite bñ facere. Studeam⁹ iugū portare dei. q̄z valde g̃ue eſt gerere iugū diaboli. Figurat Exo. i. et ij. Pharao agḡuauit filios iſr̄l lutū et paleas ꝺgregādo. Spūaliter. Pharao. i. diabolus. rex egipti. i. tenebraz. agḡuat filios ſuos paleas vanitatis et lutū iniq̄tatis colligēdo Prouer. x. Op⁹ iuſti ad vitam. op⁹ impi ad peccatū. Ber. Stultū eſt ſeruire diabolo qui nullo placat obſeqo. Ideo thema. Tollite iugū meū ſup vos ꝛc̄ In ſumma euangeliū duo innuunt. Primo illuminatio nr̄i intellectus. ibi. ꝺfitebor tibi. Scdo ſubiugit accenſio nr̄i affectus. ibi. tollite iugū. De p̄mo dic̄ In illo tpe. ſ. cū dixit ihs ſigna q̄ fecerat i ciuitatibꝫ iudeoz. ſ. corozayn. bethſayda z capharnaū. q̄ ſi facta fuiſſent i ciuitatibꝫ gentiliū. ſ. thiro z ſidone egiſſent penitētiā i cinere z cilicio. Mō diceret q̄s. q̄ eſt rō q̄ pplus iudaic⁹ x̄pm reiecit q̄ tñ vnū ꝛeū credidit. et gentil' pplus eū tā p̄n⁹ recepit. Quia igit̄ vt dicit Chriſ. mlt̄os ꝺ iſta q̄ſtiōe ſciebat dubitaturos. iō rñdēs dixit. Cōfitebor tibi p̄. i. gr̄as ago. Aug. Cōfeſſio nō ē ſolū petōrum ſz z laudatoz. tibi p̄. ſ. p eternā generatōez. dñe celi z terre. i. viſibiliū z inuiſibiliū. pſal. Tui ſunt celi et tua ē terra. ℣ Nota in hīs ꝙbis. Cōfitebor tibi p̄ celi z terre. triplex error excludit̄. Prim⁹ iudeoz q̄ dixer̄t ihm blaſphemū ꝛei. Mat. xxvi. Blaſphemauit, excludit̄ ille error. ḥ ꝙbo. Cōfitebor. vbi exp̄mit vocē laudis. Joh. viij. Ego gl̄ifico p̄rem meū. Scds fuit error arrianoz. q̄ dixer̄t x̄pz nō eſſe vez ꝛeū. q̄ excludit̄ i ḥ ꝙbo p̄. ipe enī eterni p̄ris fili⁹. Tercio excludit̄ error manicheoz. q̄ dixer̄t ꝛeū nō ee creatorē inuiſibiliū ſz ſolū viſibiliū. z ḥ ibi excludit̄ cū dicit. dñe celi et terre. i. viſibiliū q̄ inuiſibiliū creator. Seq̄t. q̄ abſcōdiſti hec a ſapientibꝫ ſ. archana. ſ. ſapiētie tue. z ſacramēta redēptōis noſtre. z myſteria fidei q̄ i aduētu meo ſunt impleta. a ſapiētibꝫ z prudētibꝫ. ſ. huiꝰ ſecli. vl' his q̄ ſapiētes ſibīpſis vidēt. i. q̄ ſecl'ari vl' di abolica ſapia p̄diti ſunt. ꝺ q̄ Jac. iij. Nō eſt

189

ista sapia desursum descēdēs. sz terrena animalis diabolica. Et hmōi sapiaz habebāt scribe z pharisei q supbe sibijpis videbāt sapiētes. de talibz etiā hz loqr. Ecce causa excecatiōis est supbia. Jac. iiij. Deꝰ supbis resistit hūilibus dat grāz. De q subdit. z revelasti ea puul. a. hūilibz. Bre. Nō dicit insipiētibz. sz puul. qz reprobat supbos eoz tumorē nō accusantes. Ecce cā illuminatōis ē hūilitas. puer. xvi Ubi hūilitas ibi sapia. Et sic revelatio veritatis facta ē puulis. i. hūilibz p mīficordiā. z ecōuerso abscōsio vitatis facta ē supbis p iusticiā. z dicit Lu. i. tractās de hac materia q xps tūc exultauit spū. Sz di. nūqd male fecit ihs q locutꝰ ē de infidelitate hoim. Rn det Chrīs. Locutꝰ ē xps nō de hoim excecatōe z infidelitate sz de occulta dei iusticia quā supbi ignorauerūt z hūiles cognouerūt. vl pt dici q exultatio xpi refert ad revelatōez non ad abscōsionē. Subdit aūt cāz revelatōnis. ita pr. s. factū ē. qm sic placitū ē añ te. i. tunc placuit volūtati tue. q. d. nullā volēs aliam reddere rōnez filiꝰ qre illos reprobauit: istos elegit nisi bñplacitū prīs. nob i exēplū. vt se creta dei iudicia discutere nō psumam⁹ Bre. xxv. moza. Qui pscrutator ē maiestatis oppmet a glia. Ro. xi. Incōphēsibilia sunt iudicia eiꝰ z inuestigabiles vie eiꝰ. Attn dic sctūs Tho. li. iij. ꝯ gētiles. c. xvi. Qz deꝰ vellz oēs hoies saluos fieri inqntū essent dei capaces p amorē et cognitōez. mō exq nō faciūt tūc dānatōez et reprobatōz eisipis procurāt. Jdo Mat. xx. Amice nō facio tibi iniuriā. Glo. qz iniustū esse nō pt qd iusto placz. Jdcirco Ro. xi. Noli altū sape sz time. Hiere. xviij. Sic lutū i manu figuli sic vos i manu mea Rom. ix. Cui vult miserē. quē vult idurat. Subdit. O hō tu qs es q rndeas deo. nunqd figmentū dicit ei q se finxit. qd me feciſti sic. an nō hz ptātē figulꝰ luti ex eadē massa facere aliud qdē vas i honorē. aliud i ꝯtumeliā. Et sic volūtas dei ē tā i generali ad oēs tā i spāli ad aliqs. vt. si electis appareat dei misericordia z i aljs iusticia. Aug. li. i. d ciui. dei. c. xij. Si oēs manēt i pēnis i q apparet gra redimēris. Rursuz. si oēs saluarēt i nllo appareret severitas reprobatōis. etiā si oēs saluarēt tūc ita libez eēt malū z viciū sic vtꝰ zc. Ait tn dicit Aug. z hr. xxxiij. q. iij. c. vasis. Vasis ire nūqz deꝰ redderet iteritū si ñ spōtaneū inueniret hō hre pctm. nec deꝰ peccāti hoi iuste infert irā. i. pēnā si hō ex pdestinatōe ceciderit sz i culpā. Aug. sup illd Joh. vi. Nēo pt venire ad me nisi pr meꝰ traxerit illū. Mtl interrogant cur trahit illū et nō illuz. Rndet Aug. Noli dijudicare si nō vis errare. cā ee pt. iniusta ee nō pt Ad ppositū pseqndo euā gelij materiā dicit Chrīs. Posz aliqs estimare q xps pnatꝰ esset vtute. Jō sbdit. Oia mihi tradita sunt a pre meo. In h oñdit q sit eqlis potētie cū pre ex eo q dicit oia. sed relinquitur auctoritas pncipij i patre p h q dicta dita sunt mihi a pre. nec tn ex hoc intelligere debes q deꝰ desinit aliqd hre qd tradit. Oñdit se nūc equalē in scia cū sbdit. Nēo nouit filiū nisi pr. Nēo. i. nullꝰ alterius essentie nouit. si omipotētia. s. essentialz. plene. pfecte z pphēsiue. Et h dico ppter hoies q cogscunt p fidē et btōs in patria. silz z angeli p manifestā visionē. nō tn p visionē pphensiuā. August. Bī habēt plenā cognitōem apphēsionis sed nō pphēsiōis. qz dicit san. Tho. pte i. q. xij. ar. vij. Nullꝰ intellectus creatꝰ tota liter dei pphēdere pt. qz deꝰ infinitꝰ ē. Damasce. Eternitas sibi soli cognita ē i tali cognitione essentiali. Et dicit hic. nisi filiꝰ. an h spūs sctūs nō excludit. qz ñ ē alterius essentie. Sbdit. neqz nouit pfez. Un Chrīs. cū dicit. neqz nouit qs pfem. nō hoc dic q eū oēs ignorēt. sz ꝯmūi cognitōe. qz filiꝰ eū nouit nullus alis eū scit. sic g neqz nouit zc. vl cui voluerit filiꝰ revelare. z sic filiꝰ ē causa revelatōis Un Aug. vij. de ciui. dei. Revelat pr p vbū suuz sicut vbū trāsitoriū qd pferim⁹ seipm ostendit. qzto magis vbū dei p qd facta sunt oīa ita oñdit pfez sic ē pater. qz filiꝰ ē mētis nre lumē. Lu. ij. Lumē ad revelatiōez gētiū. Jo hā. viij. Ego suz lux mūdi. ¶ Nota h euāgelīū legit de sctō Matthia. qz deꝰ sibi redē ptōis z fidei secreta revelauit q iude abscondit. ps. Epatū ei⁹ accipiet alter. Act. i. ptz ad lraz. Excecatꝰ ei erat iudas pulvere malicie qz sacramēta redēptōis dñice ꝑ gscere nō potuit zc. ¶ Dixi sedo sbiungit accessio nri affectus cū sbdit. venite ad me oēs q laborat zc. Postqz xps vocuit nos qd d ipo credere debeamus vt p hoc nostr illuminaret intellectum. Cōsequenter nos vocet qd ei⁹ exēplo facere debeam⁹ vt p h illuminaret intellectū nrm z inflāmaret nostr affectū. z dicit. venite. s. credēdo et obediēdo. nō prdibz sed moribz. nō carne sed fide. oēs q laboratis. s. sine fm naturā qua nascimur. s. ad laborādū. Job. v. sine fm culpā q trāsgredimur. i q trāsgressiōe ē labor magnꝰ. Sap. v. Lassati sum⁹ i via iniqtatis. luxuriosus i voluptatibus. fluctus in

cupiditatibꝰ ⁊c. Iste labor ē maxie afflictiuꝰ vt dr Ecci. x. Labor stultorū affliget eos. et onerati estis. i. ḡuati onere legis. Act. xv. Fuit onꝰ qđ nec nos nec pres nri portare potuimus. Itē onerati onere pharisaice traditōnis Mat. xxiij. Imponūt onera ḡuia ⁊ importabilia. Itē onere diabolice seruitutis. ps. Iniq̃tates mee supgresse sunt caput meū. i. ꝺsci entiā meā. ⁊ sic onꝰ ḡue ḡuate sunt sup me. ⁊ ego reficiā vos. s. cibo eucharistie. doctrine ⁊ spūal' gre. Chris. Per ea q̃ dicta sūt i ꝺsidemū sui discipulos icitauerat, oñdēs ineffabilē suā ꝓtutē et gr̃az. dic̃ ei. vēite ad me oēs. Bed. O felix termin9. ad me venite. a stulto labore vro ⁊c. ad me medicū salutis. portuz q̃tis. ostiū ꝓitat'. vt i die nouissimo ad me venire poteritis ad gl'iaz eternitatis. vēite ad me nūc p fidē ⁊ bona opa vt cū venero ad iudiciū ad vos possim dicere illud Mat. xxv. Uēite ad me bñdicti pcipite reg. ⁊c. Chris. Nō dic̃. vēite illi vl' ille. sz oēs q̃ i tristicijs ⁊ pcis estis ⁊c. Uñ si accedim9 ꝓ i gra. ibi erit piet nos ab oi pena ⁊ onere. ¶ Nota triplex onꝰ nūc portam9. Primū ē fragilitas corpis Sap. ix. Corp9 qđ corrūpit aggūat aiaz. ꝓ ibi ñ erit. i. Cho. xv. Surget imortale ⁊ incorruptibile. Secōm onꝰ ē pnitas ad malū. Ben. viij. Sēsus ⁊ cogitatio hoīs ab adolescētia sua pna sunt i malū. Ecci. xvij. Quid neq̃us q̃ qđ caro excogitare poterit. Hal. vi. Caro ꝺcupiscit adūsus spm̃, ꝓ etiā ñ erit ibi. Isa. xxxij. Sedebit ppl's me9 i pulcritudine pacis ⁊ i reqe opulēta. Aug. Ubi velit spūs ibi ptin9 erit ⁊ corp9. Tercīū onꝰ ē pnalitas sez. esuries. sitis. ab ꝓ onere etiā libabimur. Apoc. xxi. Absterget de9 oēz la. ab o. e. Sic ḡ reficiā vos. ⁊ sbdit. Tollite iugū meū sup vos. nō iugū diaboli. i. pctm̃. illō ḡue ē Ecci. xl. Jugū ḡue aratū ē sup filios adā. i. Chor. vij. Nolite iugū ducere cū infidelibꝰ. q̃ ꝺiungit corp9 ⁊ aiaz ad pnā. Jō dicit meū. ¶ Nota triplex ē iugū xpi. Primū ē euāgelice eruditōis. Rab. q̃ iudeos ⁊ gētiles i vnitate fidei ꝺiūgit. Ecci. vlt. Collū vrm̃ sbūcite iugo ei9. Secōm ē diuine dilectōis. eo q̃ homines duos iūgit. sic iugū dr a iūgēdo. Col. iij. Super oia habete charitatē qđ ē vinculū pfectōis. Osee. vij. Occisi sunt absq̃ iugo. Tercīū est carnis mortificatōis ⁊ imitatōis passionis. Tren. iij. Bonū ē portare iugū dñi ab adolescētia. i. pniaz. ⁊ ꝓ denotat cū dic̃ meū. q̃ pꝰ portauit. Bed. Nō sufficit crux xpi sine tua, sup vos. i. pūdēs vobis p dñz. vt ipleatis q̃ ad iugū euāgelij. vl' sup vos. i. i vro supiori. ⁊ ꝓ q̃tū ad iugū dilectōis. Tercio sup vos. id ē i vro exitu qđ ē caro q̃tū ad iugū mortificatōnis. vñ Hal. vl. Stigmata ihu i corpe meo porto. sbdit. Et discite a me. s. docēte ⁊ facic̃te. ñ mortuos suscitare. ñ dēmōes effugare. ñ sup mare siccis pedibꝰ ābulare. nō sic̃ opari. nā signa nō sp sunt necc̃aria. nec oīb ꝺmoda sunt nec oīb ꝺcessa. q̃ mitis ⁊ hūil' corde sū. Reuera mitis ad ꝓba. i. Pe. ij. Cū malediceret nō maledicebat, Joh. viij. mite dixit. dēmoniū nō habeo. Scōo mitis ad ꝓbera. i. Pe. ij. Cū pateret nō ꝺminabat. sz ait Joh. xviij. Si male locut9 sum phibe testimoniū ꝺ malo. si bñ cur me cedis. Tercio mitis ad tormēta. Isa. liij. Sic ouis ad occisiōez ducet9 ē ⁊ nō aperuit os suū. nisi ad orōez. Lu. xxiij. Pr̃ dimitte illis sbdit. ⁊ hūil' corde Bed. Colluctanee sunt hūilitas ⁊ mānsuetudo. Et sic p̄sumptio ab elatōe. sic ira mānsuetudo ex ira hūilitate pcedit. ¶ Et nota ꝓ circa liraz. septē i xpo possum9 ꝺsiderare hūilitates. Prio hūiliauit se i incarnatōe. Phil. ij. Exinaniuit semetipz for. ser. ac. In h̄ docuit nos de nobilitate generis nō superbire. cū ipe filius dei habitū serui assūpsit. Aug. O hō pudet te fortasse imitari hūilē deū Scōo hūiliauit sei natiuitate. i q̃ docz nos i diuitijs ñ superbire. nā ille cui9 ē celū ⁊ terra pauperatez elegit. Tercio i circūcisiōe q̃ nō idiguit attī circūcidi voluit vt nos i ira pnia nos ipos hūiliare9 Quarto i baptismate. vbi iohez mlto miorē nō ꝓtēpsit. ⁊ ab eo baptizari voluit. sic etiaz pentibꝰ sbdit9 erat Lu. ij. In h̄ nos docuit i feriozes nō ꝓtēnere. Quito i asini sessiōe. i q̃ docuit ꝺ bonis corpalibꝰ ñ superbire. ⁊ corpus hūil' sbdere ⁊ tenere. Sexto i pedū lotōe. i q̃ docuit hūil' fuire. Mat. xx. Filius hoīs ñ venit ministrari sz ministrare. Septio i crucis passiōe. i q̃ docz ꝓtūelias hūil' pati. Ecci. ij. In dolore sustine. i hūilitate habē patiētiā. sic ḡ dicit Discite a me. Et sbdit p̄miū imitatōnis sue cū sbdit. ⁊ inuenietis reqem aiabꝰ vr̃is. s. in p̄senti ⁊ futuro. In p̄senti. Eccles vl. Laboraui modicū ⁊ inueni mihi multā reqem. s. conscientie. ⁊ pacē i futuro. Isa. xxxij. Sedebit populus me9 i pulcritudie pacis. i tabnacul' fiducie ⁊ i reqe opulēta. Aug. i li. ꝺ fes. Fecisti nos dñe ad te inqetū ē cor nostr̃ donec reqescat i te. ¶ Ubi nota. sunt alīq̃ q̃ habēt reqem i corpibꝰ. vt dr Lu. xvi. ꝺ diuite epulōe ⁊ ille pcipue diues Lu. xij. q̃ dixit. Anima mea habes multa bona reposita i ānos plūmos. req

118

esce comede bibe ꝛc. Alij sunt q̄ inueniūt req̄em i aiabꝫ .s. q̄ securā habēt ꝯsciaz. Aug. i li. d̄ cathezizādis rudibꝫ. Jocūdi⁹ gaudes de bona ꝯscia inter molestias q̄z d̄ mala iter delicias. Seneč. Nō nascit vera leticia nisi ex pura ꝯscia. Tercij sunt q̄ nō inueniūt req̄em nec i aiabꝫ nec i corpibꝫ: vt dānati. Viere. p vij. Seruietis dijs alienis q̄ n̄ dabūt vobis req̄em die ac nocte. Quarti inueniūt req̄z i aiabꝫ ꝛ corpibꝫ. vt bti p⁹ vnūsalē resurrectō nē. tūc i eis iplebit pfecte auctas sup allegata Isa. xxxij. Sedebit ppl's me⁹. s. q̄ ad req̄z aie. i tabnacl' fiducie: q̄ ad req̄em corpis. ꝛ i req̄e opulēta q̄ ad vtrūq̄z. ibi erit req̄s a labore: dolore ꝛ timore. A labore Apocal'. xiij. Ammō r̄q̄escit spūs a laboribꝫ suis. ꝛ a dolore Isa. li. Gaudiū ꝛ leticiū tenebūt: fugiet ab eis dolor et gemit⁹. Et a timore. Job. xi. Req̄escet ꝛ nō erit q̄ te exterreat. Est alia cā q̄ affectū nr̄m accēdere dz ad xp̄i imitatōz quā sbūgit ꝯcludēdo euāgeliū dicēs. Jugū meū suaue ē ꝛ on⁹ meū leue. q. d. si n̄ vellet⁹ me sequi ppt̄ pmiū h̄ ē ppt̄ eternā req̄em. debetis tm̄ me seq̄ ppt̄ cessatiōez acerbitat⁹ exiliū labor. vez q̄ de req̄es magē. s. labor acerbꝫ ꝛ isportabil'. ne hō aliq̄ tenꝰ h̄ret excusatōz. dic̄ saluator iugū meū. Est iugū euāgelij r̄spectu legis. qz lex euāgelij ē charitatis. lex ꝺo vet⁹ fuitutis. Ro. viij. Nō accepistis spm̄ fuitutis i timore. sz accepistis spm̄ adoptōis filioz dei. h̄ ē spm̄ ch... tatis quā fili⁹ ad pātrez h̄re dz. sic dicit. ꝛ on⁹ meū leue. Aug⁹. d̄ v̄bis dn̄i. Charitas oia seua ꝛ timanta. i. magna facit leuia. i. Cho. xiij. Charitas oia suffert. Viero. Amāti nihil ē difficile. Jpe ḡ saluator vltra vires hūanas nulli aliq̄d pcepit. vltra h̄ gr̄az suā benuole tribuit vt q̄ iuia videt leuissime fiāt. Imitemur g̃ xp̄m sic hortat i p̄senti. eū aliq̄bꝫ laboribꝫ ꝛ vr̄tuoſ opibꝫ req̄rem⁹. ꝛ gl'iaz suā obtinebim⁹ i futuro. Hanc sctūs mathias adept⁹ ē. vt pt̄z i ei⁹ legēda.

Nota sup euangeliū Nemo nouit.

hic incidentaliter sup illd euāgeliū Nemo nouit pr̄em nisi fili⁹. ¶ Ad dei ꝯgnitōz possum⁹ v̄ire p septē q̄litates. Prio p naturalē instinctū cū eū ꝯgscim⁹ summū bonū ꝛ fontē oīm rer. sic agit⁹ ex naturali instinctu mr̄em i balatu cognoscit. sic in lumie rōis in q̄ creati sum⁹ ad imaginē et sil'itudinē dei. p̄s. iij. Signatū ē sup nos lumē vult⁹ tui dn̄e. id ē natural' rō cogscēdi deū. Et sic nemo excusat. Sic pḣi eū ꝯguerūt vt summū bonū sz nihil aliud inuestigare potuerūt, ꝛ sic vbi ceperūt ibi finierūt. Ro. i. Qui cū deū cognouerūt nō sic deū glificauer̄t ꝛ euanuer̄t in vanitatibꝫ suis. Scdo p gr̄e ifusiōez. Un̄ sicut hō in splēdore sol' ꝯgscit colores differre ab inicē. sic p infusiōez diuie gr̄e cogscimus quātū creator differt a creatura. ꝛ ecōtra. sic ozies ab occidēte. de q̄ Eph. v. Eratis aliq̄n tenebre. s. an̄ infusiōem fidei. nūc aūt lux in dn̄o. p̄s. In lumie tuo. s. infuso videbim⁹ lumen. s. ēentiale. ¶ Tercio deū ꝯgscim⁹ p angelicā reuelatōez. sic hō p nūcios cogscit negocia ꝛ sic angeli sunt nūcij dei. Rich. Angel⁹ ē diuin⁹ nūci⁹ p quē diuinā volūtatē agnoscim⁹. licz nō visibil'r tm̄ iuisibil'r. ex q̄ eni officio nob reuelat agnitōem dei. Nā sic dic̄ Dionysi⁹. Angel⁹ ē manifestatio diuini lumis. Et sic ꝯguerūt deū antiq̄ pres Abraā ysaac ꝛ iacob. q̄bꝫ multotiēs angeli dei visibil'r apparuerūt et docuer̄t eos de deo ꝛ de celestibus.

Quarto deū cognoscim⁹ p hūanā eruditōz sicut discipuli lras a mgris discūt. p̄s. Auribus nr̄is audiuim⁹: pres nr̄i annūciauerunt nob op⁹ q̄d opatus ē in nob. op⁹ creatōnis. gubernatōis. gl'ificatiōis. ꝛ sic d̄ alijs. Sed heu p̄les eruditōnez hmōi nō suscep̄rūt nec aliq̄ p deo sustinuerūt nec hodie sustinēt. p̄s. Noluer̄t intelligere vt bñ agerēt. Nolūt tales seipos nec deū cogscere p eruditōez. ꝛ sic nec de⁹ eos cognoscit p approbatiōz. sz dicit eis Mat. xxv. Discedite a me nescio vos. Joh. x. Ego ꝯgsco oues meas ꝛ ꝯgscunt me mee.

Quinto cognoscim⁹ deū p creaturaz ꝯsideratōem. Ro. i. Jnuisibilia dei p ea q̄ facta sunt intellecta ꝯspiciunt. ꝛ. i. Chor. xiij. Videm⁹ nūc p speculū ꝛ enigmate. Aug⁹. de ciui. dei. Per speculū. i. p sil'itudinē creaturaz cogscimus deū. qz i creaturis videm⁹ vestigia dei. Sic dr Sap. xiij. A magnitudie spēi creature cognoscibil'r poterit eor creator intueri. sic scta Katherina cognouit. ¶ Sexto deū cognoscim⁹ p scp̄turaz inspectōnez. sic hō vult̄ in spec'o. Sctūs Tho. pte. i. q. i. arti. ix. Maior noticia de deo nō habet i hac vita q̄z i sacra scp̄tura. Greg. Sacra scp̄tura est q̄dā speculū q̄d oculis mentis ꝓponit vt interna facies videat. Jō dic̄ ipe saluator Joh. v. Scrutamini scripturas in quibꝫ putatis habere vitā eternā ꝛ testimoniū habere de me ꝛc. ¶ Septimo p miraculoz opatōez. sicut sapiēs cognoscit aiam suā p opatōem potētiaz. s. p intellectū ꝛ memoriā qua cogscit se habere aiam rōnalem ꝛ differre a bruto,

Et sic nos cū audim⁹ miracla ꝺ naturā ꝛc. bñ ꝺgnoscim⁹ ꝯ a deo fieri cū id natura ñ ꝑ terit opari. ꝛ sic xp̄s dixit de iudeis Joh̄. v. si opa ñ fecissem q̄ nēo ali⁹ fecit pctm̄ ñ hr̄ent. nūc aut̄ excusatōez nō habēt. s. ꝺ pctō sine i fidelitatis. Sic g̃ talib⁹ modis possum⁹ ꝑ uenire ad cognitōez. s. g̃tuitā dei i p̄senti. ꝛ me reri vt ip̄m agnoscam⁹ dēniq; p gl̃iaz i fuko. Sūt tñ alīq̄ q̄ ꝯ deū nō ꝺgscūt. s. p g̃raz. neq; i futuro p gl̃iam. ¶ Et taliū etiā se ptē sunt genera. Primi sunt iniq̄. Iniq̄tas enī ē p̄uīsio naturaľ ordis. Isa. i. Ue gēti pec catrici ꝛ pplo g̃ui iniq̄tate: semi nequa ꝛ filij sceleratis. Sb̄dit. Bos ꝺgnuit possessorē suū ꝛ asin⁹ p̄sepe dñi sui. isrl aut̄ me nō ꝺgnuit et ppls me⁹ ñ itellexit. p̄s. Obscuratū ē i sipiēs cor eor. Secdi sunt ingti q̄ g̃as nō agūt de infusiōe g̃re. Ro. i. Qui cū deū ꝺgnoer̄t nō sic deū gl̃ificauerūt. Ber̄. Ingtitudo ē vēt⁹ vrēs exiccās fontē pietatis. Tercij sunt inobedi entes nolētes audire p̄dicatōez vnde deū pos sent ꝺgnoscere. Hiere. vij. Audite vocē meā ꝛ ero vob⁹ dē⁹. sb̄dit. ꝛ nō audierūt neq; inclinauerūt aurē suā. sz abierūt i voluptatib⁹ suis. ¶ Quarti increduli nō credētes sacre scripture. sic fuerūt hoīes tpe noe Ben̄. vi. Noe cētū annis archā edificauit ꝛ edificatōe p̄dicauit hoīb⁹ vt cessarēt iniq̄ agere ꝛ ira dei euadere. ipi sb̄sannauer̄t eum. ꝛ sic cū securissimi eēnt vēit diluuiū. sic dr nob Mat. xxiiij. Sic̄ fuit i diebꝫ noe. ita erit aduēt⁹ filij hois

Quīti sunt mūdi amatores. q̄ pl⁹ amāt cor pis affectū q̄z aiaz. Ro. i. Seruierūt pot⁹ creature q̄z creatori. Jō Isa. vi. Excceca cor pop̄uli hui⁹ vt videtes nō videāt ꝛ audientes nō intelligāt. ¶ Sexti sunt iuidi p̄ malicia Sap̄. v. Excecauit eos malicia eor. ¶ Septimi sunt idurati. q̄s nec scp̄tura sa cra nec miracla illumiare p̄nt. ꝺ q̄bꝫ Hiere. v. Induerūt sup̄ petrā corda eor. p̄s. Jp̄i nō cog uerūt viaſ meas. si. i. nō itroibūt i reḡez meā

¶ Itē nota volēs ex h̄ notabili p̄monē facere posset sic scribere. Nemo p̄ez nouit nisi filius. In sūma ꝟbor ip̄e saluator duo innuit. Primo insinuat quō p̄ez celestē nēo nouit. ibi. nemo. Secdo specificat q̄liter ip̄m sol⁹ filius specialr cognoscit. ibi. nisi filius. Nota qua druplex ē cognitio. s. g̃tuita. gl̃iosa. naturaľ. ꝛ pfecta. ¶ Nota sup illo ꝟbo. Cōfitebor tibi p̄r. dic glo. sup Apoca. triplex ē ꝺfessio. Pria pcti. i. Cho. xiij. Nō ꝺfundaris cōfiteri pctā tua. Secda ē fidei. Rom. x. Corde credit ad iusticiā. ore aut̄ fit ꝺfessio ad salutē

Tercia ē ꝺfessio laudis siue gr̃az actōis. Ecclī. li. Cōfitebor tibi dñe rex. ꝛ collaudabo te deū saluatorē meū. ꝛ sic accipit h̄. ¶ Hec aut̄ ꝺfessio p̄mo dr fieri cū vocali exp̄ssiōe. qz nō solū hem⁹ a ꝺo sp̄m sz etiā corpus. igit̄ ꝛc. Notat̄ h̄ i ꝟbo. ꝺfitebor. s. corde ꝛ ore Secdo cū recta itētōe. tāgit̄ ibi cū dic. tibi. i. ad honorē tuū. nō ad fauorē hoim vl ad lucrū terrenū. Mgr̄ in. q. di. xl. Act⁹ simplicit mali sunt q̄ gl̃iam habēt intētōz. Tercio cū filiali dilectōne. ꝛ notat̄ i h̄ ꝟbo. p̄r. cui tenemur filialē dilectōez. quā req̄rit a nob. Malach̄. i. Si ego p̄r sū vbi ē amor tu⁹. ꝛ tāgit̄ ibi dñe Quarto cū magnificētiali honore cū dic. celi ꝛ terre. Sūm⁹ honor ꝛ magnificentia i diuia laude ē ꝺgscere deū creatorē eē visibiliū ꝛ inuisibiliū. Bre. xviij. mor̄. Quāuis de us nō idiget laudib⁹ nr̄is. tñ ꝑpt nos vult laudari vt nos ꝑficiam⁹. Quito cū bñficiali ꝺmōzatōe. ꝛ tāgit̄ ibi cū dic. absc̄ō dixisti hec a sapiētib⁹ ꝛ reuelasti ea puul Amb. sup Lu. Nihil deo ꝑ bñficijs possum⁹ magis facere nisi q̄ g̃as agam⁹. Sexto cū mētali exultatōe. Lu. i. Exultauit sp̄ū. nob i exēplū. Ps̄ Psallite dño i leticia. q̄. Choz. ix. Hilarē datorem diligit dē⁹.

Sermo lxvij. Ad idem.

Venite ad me

Voēs q̄ laborat⁹ ꝛ onerati estis. discite a me qz mitis sū ꝛ hūilis corde. ꝛ inuenietis reḡez aiabꝫ vr̄is. Mat. xi. ¶ In sūma ꝟbor apte saluator tria p ordinē ondit. Prio laborātes ad se vēire iducit. ibi. vēite. Secdo formā ip̄z imitādi eis ꝓponit. ibi. discite a me. Tercio mercedē laboris ꝛ imitatōis ip̄is ꝑmittit. ibi. ꝛ inuenietis reḡez aiabꝫ vr̄is. s. h̄ i Scia. ꝛ p⁹ morte i etna gl̃ia. De p̄mo dic. Uēite ad me oēs q̄ labo. Dicēi Hugo ꝺ sctō vic. Est labor i vicijs. reḡes i ꝟtutib⁹ M Ubi tñ scīedū. triplex ē labor. ē labor i vicijs. labor p vicijs. ꝛ labor ꝺ vicia Et ꝑm h̄ triplices sunt laborātes. oēs tñ tales ex benignitate sua vocat. ¶ Prim⁹ labor ē i vicijs. ꝛ sunt tales q̄ sic laborāt i vicijs vt eor pessima desideria ꝺpleāt. ille ē iniquus. Hiere. ix. Ut iniq̄ agerēt laborauer̄t. sic laborat sup̄bꝫ i sup̄bia. auar⁹ i auaricia. luxuriosus i carnis ꝺcupiscētijs. gulosus i crāpula. iracūd⁹ i ira. ꝛ sic ꝺ alijs. Bre. i mor̄. Quid ei i hac vita laborioſi⁹ q̄z terrēis ꝛ carnalib⁹ desiderijs estuare. aut q̄d q̄ri⁹ q̄z nihil h⁹ secli ap-

De sancto Matthia

petere. Dic ē q̄ israelitic⁹ ppl̄s custodiā sab
bati accepit munere. Exo. xx. Egipt⁹ ꝯo mł
titudie muscaꝝ fuit pcussus. Et ppl̄s q̄ dē
seq̄t hz reqez mētis. egipt⁹ ꝯo. i. mūd⁹ muscę
plen⁹. h̄ ē iniq̄tatibꝫ. Musca ē inq̄etū aial. t
sic pctōres dēsiderq̄s inq̄etāt. Eccl̄s. x. Mu
sce morientes pdūt suauitatē vngēti. i. cogita
tōes crimiose q̄ i aīa nascūt suauitatē spūs p
dere faciūt. Et si he musce. i. cogitatōes iniq
pdūt suauitatē spūs. q̄to magis ꝯba t opa
tōnes. Et sic i talibꝫ laboribꝫ laborātibꝫ iplet
illō Sap. iij. Labor eoꝝ sine fructu. imo t cū
dāno. vñ Ro. vi. Quē fructū habuistis i q̄bꝫ
nūc erubescitis. Stipēdia pcti mors. Di me
rito pñt ꝯq̄ri illō Lu. v. Per totā noctē labo
rātes nihil cepim⁹. Nocte laborat q̄ pctis i
sistit. isti nihil boni acq̄runt. q̄ tot⁹ onerosus ē
eoꝝ labor t pēnosus. Eccl̄es. x. Labor stultoꝝ
affligit eos. s. nō tm̄ i p̄senti sz etiaz i futuro.
Et iō talēs ex benignitate sua vocat ab hmōi
labore dicēs. Uenite ad me oēs q̄ labo. t one.
ratis. p̄s. xxxvij. Iniq̄tates mee sup gresse sūt
caput meū. t sic⁹ gue gue sunt sup me.
Reuera gue. q̄d gui⁹ t onerosi⁹ pctō. ipm nec
celū nec terra nec pdisus portare potuit. Ab
eo igit̄ labore pcti vocat t refectiōez p̄mittit
dicēs. Ego reficiā vos. s. h̄ sacramentali aut
spūali refectōe. t ēnq̄z celesti i futuro. Sed
heu mīme adūtūt h̄ carnales hoīes. t stulti
ores brutis se ib⁹ oñdūt. Uñ Symō ō cas
sia dic. Aialia onerifera q̄ūt iuxta nature in
stinctū opp̄mētibꝫ onerib⁹ releuari. sz hoīb⁹
nll'a onera gūiosa nisi ista q̄bꝫ se spōte onera
uerūt i aīa. nec tm̄ illa ēponere curāt. sz vt ōr
puer. ij. Relinquūt iter rectū t ambulāt vi
as tenebrosas. letāt cū malefecerit t exultāt
i rebꝫ pessimis. q̄ꝝ finis iterit⁹ ꝛc. Scōs ē
labor p vicios. s. extirpādis. Et h̄ fit i ꝑa pe
nitētia. ad quā ipe saluator hortat Lu. iij. Fa
cite fruct⁹ dignos pnie. Ro. vi. Sic exhibu
ist⁹ mēbra vra seruire imūdicie t iniq̄tati ad
iniq̄tatē. ita t nūc exhibete mēbra vra seruire iu
stitie i sctificatōez. Deut. xxv. Im mēsurā delī
cti erit plagaꝝ mod⁹. Sap. xi. Per q̄s pec
cat p hec t puniet. Apoc. xviij. Quātū glīsi
cauit se t deliciis fuis tātū date illi tormētū
t luctū. Sz heu hūc laborē mlti ꝯtēnūt po
ti⁹ volūt ee ociosi. Iō i eis suo tpe iplebit illō
p̄s. In labore hoīm n̄ sūt: iō cū hoīb⁹ nō fla
gellabūt. Blo. sz cū dēmōibꝫ Terci⁹ ē labor
ꝯ vicia. ille labor ē gl'iosus. q̄ coronat labo
rātē. iō. i. Thi. ij. Labora vt bon⁹ miles. s. ad
supplendū inimicos. t sb̄dit. Nēo ei coro
nabit nisi q̄ legitime certauerit. Iō p̄s. Uirl
lit agite t ꝯfortet cor vr̄m. t spate i dño. Ec
cl̄i. vi. Opami op⁹ vr̄m añ tps. t dabo mer
cedē i tpe suo. Oēs ḡ hmōi laborātes vocat
dicēs. Uenite ad me oēs. t h̄ q̄ ad p̄mū. M
Dixi sēdo formā imitādi ip̄z eis ꝓponit cū sb̄
dit. discite a me q̄z mitis suz t hūil' corde. Iu
ō ꝟbis dñi. Nō dic. discite mortuos suscita
re. nō demōes effugare. ñ sup mare siccū pedi
bꝰ ābulare. q̄z dic Hze. iij. mor. Scitatē ñ p
bāt sig̃ t miracla sz charitatis opa. t ḡ dic. di
scite a me. s. docere t facere. q̄z mitis sum. s. ex
teri⁹ i moribꝫ. t hūil' corde. h̄ ē ꝟitatis iteri⁹ i
mēte. ꝓpter illos ō q̄bꝫ ōr Ecc̄. xix. Est qui
neq̄ter se hūiliat t iteriora ei⁹ sunt plēa dolo
Ergo vt illi puuli ō q̄bꝫ Mat. xviij. Quicū
q̄z hūiliauerit se vt puul⁹ ille ītrabit i reg. ce.
Et his ḡ supdictis ꝟbis nob a xpo tria imi
tāda ꝓponūt. s. mititas i ꝓfatōe. hūilitas i
cognitōe. t ꝟitas i intētōe. sic ō se dicit. mitis
suz t hūil' corde. mitis sum q̄z nullū ledo. hu
mil' sum q̄z nullū ōspicio. corde q̄z nullū deci
pio. Huic sñie ꝯcordat Rab. dicēs. O
Tria a saluatore discam⁹. vt sim⁹ mites mo
ribꝫ. neminē ledam⁹. t nullū decipiam⁹. Pri
mo docz nos mititatē Piero. Mititas ē ani
mi dulcedo quā nll'a vincit amaritudo. Sic
dic Bonauē. Mititas habilitat aīm ad be
nuolētiā t ad passiōis tolerātiā t adūsitatis
patiētiā. q̄ ꝓpt iurias nō turbat nec amari
tudie cordis irritat. Meritū ei⁹ oñdit salua
tor Mat. v. dicēs. Bti mites. Aug⁹. ō vita
xp̄iana. Mites neminē ledūt nec ꝟbis nec
factis. sz oib⁹ pdesse desiderāt. p̄mū coz est.
ip̄i possidebūt terrā. ō q̄ p̄s. Credo videre bo
na dñi i terra viuētiū. Aug⁹. vbi nullū malū
erit. nullū bonū latebit. Hāc ḡ ꝟtutē a xpo
discere dēm⁹ q̄ i se ipo eādē oñdit Ipe eni mi
tis fuit ad ꝟba. ad ꝟbera et ad tormēta. vide
i pcedēti ser. P Et nota mites singl'ari
ter tria dona recipiūt a dō. Prio ꝓpatōz ab
omi ipatiētia ira t iuidia. Bocti⁹. Mititas
est sic antemurale i castro aie. oēs lapides du
roꝝ ꝟborꝝ. oēs ict⁹ iurie suscipit t i patiētia
custodit. Exemplū. sic vasa vitrea i re molli
voluūt vt a lesiōe ꝓfuēt. sic māsuetudo. Iō
Eccl̄i. x. Fili i māsuetudie tua ag̃az tuā. Se
cūdo mititas m'tiplicat gr̄az. Declarat hoc
Henric⁹ ō firmaria. Sic rosa ad pñtiā dul
cis rozis t ad seruozē sol' natural' se apit. et
ecōuerso ad frigidi vēti pñtiā seipaz claudit
ita coz hūanū ex dulcore mititatis dilatat t
ad recipiēdū diuios iflux⁹ capaci⁹ reddit. sic

ꝺr ꝑuer.xij. Mãſuetis ꝺabit gr̃az. Hre. Sic̃ ira ꝑturbat habitaculũ ſpũs. ſic mãſuetudo ꝓpat ⁊ ꝓſuat. Tercio facit poſſidere terrã. ꝺe q̃ Deu. viij. Ducet te dñs i terrã bonã lacte ⁊ melle fluẽtẽ. p qꝺ ſignificat fruitio diuitaris ⁊ hũanitatis. Hãc terrã apte dñs his q̃ mites ſunt ꝓmittit. vt ſ ꝺeclaratũ ẽ. Scꝺo voz nos ipe ſaluator vt ſim⁹ hũiles moꝛibꝫ Rabanꝰ. ſ. vt neminẽ ꝺtẽnam⁹ Aug. Si magn⁹ vis ee a mimo icipe. ſi cogitas fabcã magne celſitudis ꝓſtruere inſpice fũdamẽtũ magne hũilitatis. Hre. xxxiij. moꝛa. Ad ꝗ vnigeni⁹ ꝺei filiꝰ formã ifirmitatis nr̃e ſuſcepit. ⁊ q̃ hãc nõ ſolũ viſibil'ſz etiã ꝛeſpect⁹ appuit vt ꝛe⁹ hũil'voceret hoies ñ ee ſupbũ. Jõ Aug⁹. O hõ puderet te imitari hoiez hũilẽ ſaltem imitare hũilẽ ꝛeũ. Erubeſcat hõ ee ſupbꝫ cuz hũil'ſit ꝛe⁹. Hre. xxxviij. moꝛ. Sic̃ ſupbia ẽ oꝛigo pditõis. ita hũilitas ẽ iſtrumẽtũ nr̃e redẽptõis. Redẽptoꝛ nr̃ magn⁹ manẽs ſuper oia fact⁹ ẽ pu⁹. hoſtis ſup oia videri voluit elat⁹ ee. Ille ꝺixit. In celũ aſcẽꝺã. xps ꝛo p ꝓphaz ꝺixit. repleta ẽ mal'ania mea. et vita mea i iferno appropinq̃bit. Ille ꝺixit. ſil'is ero altiſſimo. ꝗ ꝛo p ꝓphaz ꝺixit. ſmis ſum ⁊ ñ hõ ꝛc. merito ꝺicere potuit. Diſcite a me q̃ hũil'ſuz Q. Ulteri⁹ ſcieꝺũ ml'ti ſunt gꝺ⁹ hũilitatis q̃s ꝺiſcere ꝺẽm⁹ a xpõ ſaluatore. Prim⁹ gꝺ⁹ ẽ volũtarie ſbeſſe maioꝛi. Ro. xij. Oĩs aĩa ptãtibꝫ ſblimioꝛibꝫ ſbdita ſit. Diſcite a xpõ q̃ ꝺixit Joh. viij. Que placita ſunt ei facio ſp. Joh. v. Nõ vẽi facere volũtã tẽ meã ſz ei⁹ q̃ miſit me pr̃is. Et ꝗ voluit noſ p apl'm Heb. xij. Obedite ꝓpoſitis vr̃is ipi enĩ puigilãt q̃ſi rõez reꝺꝺituri p aĩabꝫ vr̃is.

Scꝺs gꝺ⁹ ẽ ꝺ nobilitate generis nõ ſupbire. ⁊ ꝗ voluit i incarnatõne. Phil'. ij. Exinaniuit ſemetipm foꝛ. ſer. acci. Aug. Erubeſcat ſupbire hũana ifirmitas cũ ſe ꝛepſſit ꝺiuina maieſtas. Terci⁹ gꝺ⁹ ẽ ꝺ diuitijs ñ elegari Et hãc hũilitatẽ voluit in natiuitate. cũ ille cui⁹ ẽ celũ ⁊ terra elegit pauptatez pauprime natus ẽ. Lu. ij. Inuenerũt infãtẽ pãnis iuolutũ poſitũ i ꝓſepio. O ml'ti hoies oppoſituz faciũt oñꝺẽtes ſe i diuitijs ⁊ vanitatibꝫ ſuis. Quart⁹ ẽ ſe vilẽ ꝓuitoꝛẽ reputare. hũc gꝺũ voluit cũ circũcidi ⁊ i tẽplo pũtari voluit. et ſic tãq̃ pctõꝝ apparere q̃ nullũ vuln⁹ pcti habuit. tñ ligaturã vulneris nõ refugit. nob in exẽplũ. Quĩt⁹ q̃ ab alijs vilis r̃putari vult Berñ. Vere hũil'nõ vult tm̃ hũil'ꝺici ſz etiam vilis cũ ꝗ r̃putari. Hũc xps voluit i ſuo baptiſmate vbi venit ad ioh̃ez tãq̃ q̃ baptiſmo indigeret ab eo baptizari voluit ac ſi minoꝛ eo eſſz. Et nota ꝺ hac mẽtali hũiliatõne q̃ ſi q̃s ſe alijs viliozẽ r̃putat. ꝺicit ſctũs thoꝺ ꝗ merito fieri habz ⁊ in eo cognoſcit. Primo cũ videris aliq̃ꝺ bonũ in primo q̃ꝺ ⁊ te nõ ſcis hr̃e. tũc ex hũilitate ꝛebs te illi ſbijcere. Scꝺo cũ cogſcis aliquẽ ꝛefectũ i te quẽ i alio nõ cogſcis. tũc iteꝝ ex hũilitate ꝛebs te ei ſbijcere. Tercio ſi tales nõ ſcias i mãifeſto ſigno te p̃fulgere ñ poſſe ꝛebs cogitare q̃ aliq̃ꝺ bonũ lateat i eo q̃ꝺ tu ñ pcipis. Et ſic iteꝝ ꝛebs teipm viliozez r̃putare. ꝗ reuera nõnũ q̃z cuĩt q̃ q̃ſi ſe occ'lte habeat q̃ ille q̃ magne reputatiõis ẽ nõ ꝗz. Et ſic ꝺiẽ Chriſ. Qui ſe hũil'ẽ ſp indignioꝛẽ ſe alijs reputat. Sz heu aliq̃ ſunt q̃ bñ ſe viles ꝺicũt ſz reputari nolũt neq̃z audiri ꝛẽ. Et ꝗ ſp ẽ q̃ſi latẽs ſignũ ſupbie. Sextus gꝺus ẽ inferioꝛes nõ ꝓtõnere. ſz eis hũil'ꝛ ſe ſbijcere. Hãc hũilitatem xps in duodecimo ãno etatis ſue voluit cuz pentibꝫ ſuis ſbditus erat. vt Lu. ij. Deſcẽꝺit cũ eis in nazareth ⁊ erat ſubdit⁹ illis. Berñ. Quis q̃bꝫ. ꝛe⁹ hoibꝫ. cui angeli ſuiũt. cui ꝓncipat⁹ ⁊ prãtes obꝺiũt ſbditus erat marie ⁊ ioſeph hoibꝫ. Septim⁹ gꝺ⁹ ẽ hũiles homines ex coꝛde ꝺiligere. Ecci. xij. Oĩe aĩal ꝺiligit ſibi ſil'e. hũc hũilitatis gꝺũ xps voluit cũ humiles piſcatoꝛes i diſcipulos familiares ſibi elegit. vt ꝓz Mat. iij. Marci. i. ⁊ Lu. v. Octauus gꝺus ẽ honoꝛẽ impẽꝺẽ dũ fugere. hũc ꝺocuit nos tpe p̃ꝺicatõis ſue cũ ſignis et miracul' clareſceret. ⁊ iudei vellẽt eũ facere regem. Joh. vi. ipe fugit ab eis. ab ſcõꝺit ſe. noluit ſuſtinere humanũ honoꝛem ꝛc. Nonũ ſignũ hũilitatis eſt honoꝛẽ impenꝺendũ pbere. ⁊ ſic xps Marc. ix. ſurdo muto ſanato pbebat ne cui ꝺiceret. ſimiliꝫ Mat. viij. leꝛoſo curato ꝺixit. vade nemini ꝺixeris. Etiã in trãſfiguratõne. Matth. xvij. Nemi ꝺixeritis viſiõez hãc. Et ſic noſ ꝺocuit Mat. vi. Neſciat ſiniſtra tua q̃ꝺ faciat ꝛextera tua. Qui ſe laudari ꝛeſiderat ſuper bũ ſe eſſe ꝛemõſtrat. Decim⁹ gradus eſt ꝛe oblato honoꝛe colere. ⁊ ſic xps in ꝺie palmaꝝ cũ magn⁹ honoꝛ eſſet ſibi exhibitus flenit Lu. xix. et ſic noſ. Chriſ. ſup Mat. Sapiẽs dũ laudat in facie flagellat in coꝛde. Unde cimus gradus q̃n quis vilia officia exercere nõ cõtemnit. hunc gradũ chriſt⁹ ꝺocuit i pedũ ablutõne. Q, autẽ hmõi exercitia ſigna ſunt vere hũilitatis habẽt ꝛe pr̃. ꝺi. ꝗ. ſi quis. vbi ꝺicit. Exercitia humilitatis ſunt ſe ſubdere viliorib⁹ officijs. et ſic chriſtus ꝺocuit

Uñ cū discipul' suis pdes lauiſſ3 Joh. xiij. dixit. Exēplū dedi vob quēadmodū ego feci ita 7 vos faciatis. Mat. xx. Filꝰ hois ñ vēit mistrari ſ3 mistrare. Duodecimꝰ gdꝰ ē patiēter pati. otēni. Hūc gdū habuit xps. vt patz i mlris locis euāgelij. Mat. xij. Nōne est h fabri filiꝰ. Joh. viij. Testionij tuū nō ē verz. Et itez. Nōne bñdicimꝰ nos qz samaritanꝰ es 7 dēmoniū habes. nob i exēplū. Ecclī. ij. In dolore sustine. i hūilitate patiētiaz habe. Sicī igne pbaf aurz: sic hoies i camino hūiliatōis Tredecimꝰ gdꝰ ē nō solū patiēter ſz gaudēter pati. hūc gdū habuit 7 docuit in passiōe. Heb. xij. Prōpositō sibi gaudio sustinuit crucē. et apl'i Act. v. Jbāt apl'i gaudētes a ꝯspectu ꝯcilij. qm digni habiti sunt p noīe xpi ꝯtūeliā pati. sic veri hūiles. Bre. Qui gliaz ñ qrit nec ꝯtūeliā fert. Aug. Plēs sunt q volūt hūiles videri. pauci vero ōtēni. Quartusdecimꝰ gdꝰ vilē se ex corde ꝯfiteri. Isa. xlij. Narra si qd habes vt iusti ficeris. Eccli. iiij. Nō ꝯfundaris p aia tua dicere verz. Quintusdecimꝰ gdꝰ ē dolor. ſ. qñ hō ē cā sue dēstitutōis. Michee. iij. Dole 7 satage filia syon qsi parturiēs q nūc egrederis d ciuitate. 7 habitab i regiōe 7 vēies i babilonē. i. domū ꝯfusiōis 7c. Hi g sunt gdꝰ ve hūilitatis. Diony. d angelica hierar. Quanto qsqz hūlior esto tāto deo ppinquor. Amb. sup bti imaculati. Quāto qsqz abiectior in h sec'lo tāto magis exaltabit' i futuro. Nā p qt gdus hūilitatis qs descēdit p tot ibi ascēdit. Jdeo Isiō. Descēde vt ascēdas. sic saluator. Discite a me qz mitis sum 7 humilis corde 7 inuenietis requem aiabꝰ vrīs. ſ. hic et in futuro. Hic tercia pars p̄cipal' tangit. quam breuitatis causa ptermitto.

Sermo lxviij. Ad idem

Dñe qui no

st corda ostende quē elegeris. Act. i. In summa pñtis epl'e duo breuissime tāguntꝰ. Prio ponit inde puaricatio 7 eius punitio. ibi. Exurgēs petrꝰ. Scdo subiungit matthie approbatio 7 ei⁹ electio. ibi. tu dñe q nosti corda. vl' ibi. statuerūt duos 7c. Dep̄mo dicē. In diebꝰ illis. ſ. i tpe medio iter ascēsiōez dñi 7 pētheco stes. tūc exurgēs petrꝰ tāq̄z p̄ncipal' 7 caput alioz i medio fratz 7 discipuloz q tāq̄z frēs mutuo se habebant Erat aūt fere turba hoim. cxx. 7 dixit. ſ. petrꝰ. Viri frēs oportz impleri scp̄turā quā pdixit spiritus sctūs. cuiꝰ ꝓbū nō p̄t esse falsuz. qz spūs sctatis ē. p os dauid d iuda q fuit dux eoz q apphēderūt ihm q. ſ. iudas ꝯnūeratꝰ erat i nob. i. vnꝰ ex xij. apl'is. 7 sortit⁹ ē sortē ministerij huiꝰ. i. dignitatē apl'icā quā nō habuit casu vl' a sorte sz p xpi electōez. Joh. vi. Nōne ego vos. xij. elegi 7 vnꝰ ex vob est diabolꝰ. Sors ei aliqñ accipit' p pte. 7 sic accipit' h. qz i ptē apl'oz vocatus ē. Et h qdē possedit agz d mercede iniqtatis. i. possideri fecit ab alqs. qz. xxx. denarios qbꝰ xpm vēdiderat in tēplū p̄iecit. ex qbꝰ p̄nceps sacerdotuz emit agz p sepultura pegrinoz. vt hr Matt. xxvij. Cōsequenter nūc inuit causas depositōis iude. R. Ubi nota pl'ibꝰ d causꝰ plat⁹ deponi ꝯsueuit. 7 sic iudas. Prio ppt notoziū homicidiū imanitatē. i. crudelitatē. Et sic iudas malꝰ plat⁹ homicidiū ꝯmisit qñ dei filiū occidi procurauit. Et h homicidiū fuit notozium Uñ dr i textu. Et notū factū ē oibꝰ habitātibus i hierlm. Notoziū fuit homicidiū inde tribꝰ modis. Prio p p̄sumptōz violētā. Nā si fuꝰ cū inimicis capitalibꝰ dñi sui ꝯciliū secretū inuiret p̄sumeret ꝯ suū q i mortē dñi sui machinatus fuiſſ3. Inimici ei capitales xpi erāt scribe et pharisei ad qs prexit 7 ꝯciliuz cū eis iniuit. Mat. xxvi. Abiit vnꝰ ex. xij. ad p̄ncipes sacerdotū. 7 ait. Quid vultis mihi dare et ego vobis eū tradā. Scdo fuit notoriū p facti euidētiā qñ venit turba cū gladijs 7 fustibꝰ ad capiēdū ihm. tunc ñ potuit aliq tergiūsatōe celari. Tercio fuit notozū p cōfessiōez pp̄am. Mat. xxvij. Peccaui trādēs sanguinē iustū Et ista ꝯfessio facta ē i iudicō coza p̄ncipibꝰ sacerdotū 7 senioribꝰ q fuerūt iudices ppli. Scdo platus p̄t deponi propter hereticā pūitatē. Sic iudas a fide xpi puaricatus fuit. tāgit h i lra cū seqt. accipe locū misterij huiꝰ d q puaricat⁹ ē iudas. Jpe ei recessit de lumie fidei ad tenebras infidelitatis Joh xpc post suū recessum dixit Nūc clarificatus ē filiꝰ hois. Joh. xiij. Nā cū ille malus erat cū bonis sic cozuus cū colūbis. tūc collegiū apl'oz nō erat pfecte claz. 7 sic dr ibidez. Erat aūt noz qñ recessit. ad significādū infidelitatē suā. Tercio p̄t deponi ppter simoniacā pūitatez. 7 sic iudas q dedit spūale. i. xpm p tpali. Mat. xxvij. Acceperunt. xxx. argēteos pciū appciati a filꝯ isrl. h notat i textu cū dr. 7 h possedit agz d mercede iniqtatis. Nota sunt qdā diuia. ſ. spūsscti dona. vt peccatoꝝ remissio. miraculoruz operatio. et hmōi. Sunt qdā spiritualia. ſ. ecclie sacramenta.

Sūt ꝛ q̄dā spūalib⁹ annexā sic̄ iuspatronat⁹. Uēdere ḡ spūali annexū ē simonia mag. vēdere spūale puꝛ ē simonia maioꝛ. sꝫ vēdere diuia ē maxia simonia. In xp̄o aūt fuit aliq̄ totū diuinū q̄ ē ei⁹ vēitas. fuit q̄dā spirituale puꝛ q̄ ē ei⁹ aīa. Fuit q̄dā spūale annexū q̄ ē ei⁹ caro. q̄ mediāte aīa fuit annexa vēitati ꝛ ꝯiūcta. Et sic iudas vēdidit oīa. ḡ pessim⁹ simoniac⁹. ꝛ p ꝯsequ⁹ dign⁹ dānatōne ꝛ vēpositōe. sbdit. Et suspēsus crepuit medi⁹. vt pēa cozrīderet culpe. ꝛ diffusa sūt oīa viscera ei⁹. Justū erat vt viscera q̄ tātā pditionē ꝯceperāt enoꝛmiter ꝺ vētre caderent. Nec digna fuit aīa exire p os illōd q̄ nouissime xp̄m indigne tetigerat Et notū factū ē oīb⁹ habitātib⁹ i hierl'm vt appellaret ager ille achel demach. h̄ ē ager sanguis. nūc adducit scp̄turas. Scp̄tū ei⁹ in libꝛo psalmoꝛ ē. Fiat ꝯmoratio coꝛ vēpta ꝛ nō sit q̄ ihabitet i ea. ꝛ ep̄atū ei⁹ accipiet alter. h̄ scribit̄ ps. cviij. ¶ Nota psalmista tria ponit ꝺ iuda. s. vēpositōz. vēpositōis rōez. eternā punitōz. Depositiōez vbi dic̄. Fiāt dies ei⁹ pauci. Nā xp̄s elegit iudā i discipulū ꝺ mꝺo. tādē ꝺ discipl'o i apl'm. tādē ꝺ apl'atu i pcuratoꝛē. sꝫ in h̄ triplici statu fuer̄t dies ei⁹ dies pauci. ¶ Sꝫ dimiꝛē q̄ xp̄s vēi sapia q̄ nec fallere nec falli p̄t elegit iudā i ꝺsoꝛtiū discipuloꝝ ꝛ pastoꝛē ouium quē sciebat futuꝝ lupū rapacē. mirabili⁹ q̄ fecit eū apl'z quē sciebat futuꝝ pditoꝛē suū. mirabilissimū q̄ fecit eū pcuratoꝛē quē sciebat furē esse. q̄re fec̄ h̄? Rñdeꝛ. Xp̄s posuit eū i ꝺsoꝛtiū discipuloꝝ ꝛ pastoꝛē ouiū suaꝝ mltiplici rōe. Prīo ad oñdēdū q̄ i h̄ mꝺo mali sp̄ permixti cū bonis. i celo tm̄ boni sūt. i inferno tm̄ mali. De q̄ Bre. ꝛ h̄. xxiij. q. iiij hec aūt vita. vbi dic̄. Nec aūt vita q̄ iter celū ꝛ ifernū sita ē sic̄ i medio sbsistit ita vtraq̄ ptiū ciues ꝯmūit recipit. Et iteꝝ idē dic̄. xx. moza. In eccl'ia ē sic̄ i area vbi sunt tritici ꝛ palee. ¶ Scꝺa rō ad oñdēdū q̄ boni ꝓpter malos nō sunt vēserēdi. sic̄ aliq̄ temerarie iudicātes vnā totā ꝯgregatiōz puipēdūt ꝓpt vnū malū De q̄b⁹ Aug. i li. ꝺ baptismo. ꝛ h̄ xxiij. q. iij. c. quāt⁹. Quāt⁹ arrogātie tumoꝛ ē. q̄nta hūanitatis ꝛ leuitatis obliuio. q̄nta iactātia vbi q̄s se facere credat q̄ nec apl'is ꝯcessit dñs. vt ꝛzaniā a frumēto putat se posse discerneꝛe. Nō sunt ḡ vīudicādi nec sp̄nēdi. exēplo xp̄i. Joh. vi. Nonne. xij. elegi et vn⁹ ē diabol⁹. Jō Aug. ꝺ ꝓbis dñs. vt h̄. xxiij. q. iij. tu bon⁹. Tu bon⁹ tolera malu. nā xp̄s iudā quē furē sciuerat eē tolerauit et ad p̄dicādū misit. eiq̄ cū alijs eucharistiā vēdit. Idē sup Joh. ꝛ h̄ in cano vbi ꝺ. c. q̄d ergo. Quid ḡ voluit dñs nr̄ ihs frēs mei āmonere eccl'iā suā. q̄n vnū pditū iter duodeci habere voluit nisi vt malos tolerem⁹ ꝛc̄. Idcirco dic̄ Bre. ibidē i cano. c. hec aūt vita. iter cetera. Si boni estis q̄z diu i hac vita sbsistitis eq̄ nimiter tolerate malos. Nā q̄sq̄s malos nō tolerat sibīpi p intolerātiā testis ē q̄z bonus nō ē. Sꝫ q̄re voluit eū eligere i apl'm quem sciebat furē et futuꝝ pditoꝛē suū. Rō p̄ma ē vt ide bonū eliceret. Aug. i enchiridiō. Oīpotēs ⁊c⁹ cū sit summe bon⁹ ñ sinit aliq̄ malū cē i suis opib⁹ nisi bonū eliceret. Idē. Meli⁹ iudicauit ꝺ mal' bñ facere q̄z malū ñ p̄mittere. Scꝺa rō. vt vanā fiduciā amputaret. Aug⁹. Nēo secur⁹ p̄t eē i hac vita q̄ tēptatio noiat. vtrūq̄z p̄t fieri ex vēteriozi melioꝛ. et ex meliori vēteriozꝛ. Bern̄. Nusq̄z securitas frēs mei adest. Adā cecidit i padiso ꝺ loco voluptatis. Judas in mūdo ꝺ scola saluatoꝛis. Bed̄. ad eugeniū papā. Noli nimis credere affectui tuo. nihil bonū fixū aio q̄ nō negligētia et tpe aboleſcat. Idcirco .i. Choꝛin. x. Qui existiat se stare vīdeat ne cadat Jtē voluit xp̄s iudā facere pcuratoꝛē quem sciebat furē. Prīo vt tpalia ꝯtēnēda et vilia eē vēmōstraret. Bre. Lōtēptibilia ꝯtēptibilib⁹ dāt. Xp̄s eni⁹ in hac vita habuit coꝛp⁹ ꝛ aīaz. habuit mr̄ez ꝛ eccl'iaz. habuit q̄ndā p̄sonā p ex pēditōe pecunie. ea q̄ charioza habuit charioribꝫ custodib⁹ vēreliq̄t. Mr̄ez ꝛo ꝛ eccl'iam charioꝛes habuit q̄z coꝛp⁹ ꝓpriū. idcirco coꝛp⁹ suū charis custodib⁹ ioseph et nicodemo dimisit. mr̄em ꝛ eccl'iaz charioꝛib⁹. s. mr̄ez Iohānī. eccl'iaz petro tradidit. aīaz ꝛo charissimā pri ꝯmēdauit. pecuniā ꝛo ꝺptēptibilez et vilissimā reputauit quā iude ad custodiā vēdit. Scꝺa rō vt custodiā rer̄ tpaliū sig̃nter p dilectōz piculosam: picl'osam oñderet Ecce modica pecunie admīstratio fuit iude eterne dānatōis occasio. Hiero. Uis ꝯgnoscere q̄z piculosus sit amoꝛ habēdi pecuniā. Nā ille amoꝛ fecit iudā xp̄i pditoꝛē stultū mercatorē. Eccl'i. x. Nihil iniq⁹ q̄z amare pecuniā. Auar⁹ aīam suā venalē hꝫ. Eccl'i. viij. Multos pdidit auꝝ et argentū. Hiero. Qñ audimus iudā tradidisse xp̄m ꝓpter pecuniā ꝛ impiū discipulū cōdemnam⁹ ꝓpo nos gladio cōfodimus. Q ānti iude iudā dānant. Hiere. vi. A minimo vsq̄z ad maxim̄ oīes auaricie studēt. Idcirco .i. Cho. iij. Queritur inter dispēsatoꝛes q̄s fidel' inueniat̄ Lu.

xij. Quisputas fidel' fu⁹ ⁊ prudēs ¶ Nota trib⁹ modis ꝑt dispēsator ee mal⁹ ꝓ iuste rapiēdo. Abacuc. ij. Ue q̄ mltiplicat nō sua. Aug⁹. Si tenes obolū iniuste teneris a diabolo. Scdo auare retinēdo. Chrisᵖ. Dispēsatores diuitiaꝝ sum⁹ nō dñi. sic diuel de q̄ Lu. xvi. dñs fuit diuitiaꝝ. nec tñ rite dñs ꝫ poti⁹ fu⁹ et nō dispēsator. Tercio inspien ter expēdēdo. vt diues ille d̄ q̄ Luc. xij. Anīa mea epulare ꝺ mede ⁊ bibe. Ul' etiā villicus Lu. xvi. q̄ dissipauit bona dñi sui. Nos ꝙ dēm⁹ ee boni dispēsatores. nr̄a dare ⁊ nō alie na rape. ñ aliēa r̄tinere ꝫ large iptiri. Aug. Maledict⁹ dispēsator q̄ ē auar⁹ cū larg⁹ est dñs ei⁹ Ad ꝓpositū dic i textu vbi s. Epatū ei⁹ accipiet alter. Nic. de lyra. Apl'at⁹ ē epat⁹ vbi ⁊ epi successores sunt apl'oꝝ. vt dic Anacletus. ⁊ hr̄. xxi. di. i nouū. vbi dic. Apl'is ꝺcedētib⁹ i locū eoꝝ surrexer̄t epi. ꝺcide. lxx. di scipuli electi. q̄z tipum gerūt ipi sacerdotes. Sic g̃ dic. epatū. i. apl'atū ei⁹. s. iude accipiet alter. Renera alter matthias fuit a iuda: ñ tm̄ i ꝑsona ꝫ ivita. ille ꝓditor iste fidelissim⁹ p̄dicator. ille supbꝰ ist⁹ ꝓ̄ūil' ⁊ puus. ille latoꝝ ꝑcunie iste ꝺceptoꝝ toti⁹ terrene ſbe. ille a diabolo possessus iste spūsctō plen⁹. ille fili⁹ ꝓditōis iste fili⁹ etne saluatōis. ille homicidū ꝓpetratoꝝ iste aiaꝝ mortuaꝝ viuificatoꝝ. illi⁹ viscera fusa sunt ꝑ crepatōꝝ. isti⁹ viscera fūde bā' ad oēs ꝑ ꝺpassiōes. ille ꝺspauit iste ꝺfidit ꝺo. ille suspēsus manebat ad trabē. iste suspēsus erat ad cr̄ū p amoꝝes. illi⁹ guttur erat ꝺfractū ꝑ laquei nodatōꝝ. isti⁹ guttur erat apt̄ū ꝑ fidei p̄dicatōes. ille. s. iudas i aere iterūt vt essꝫ d̄ ꝺsortio ꝺmonū. iste ꝑ fidē xpi mortu⁹ fuit vt essꝫ i ꝺsortio angeloꝝ. Recte g̃ alter iudas matthias vocari meruit. Propter qđ dixi scdo sb̄ūgit matthie approbatio et ei⁹ electio. d̄ q̄ sb̄dit. Optz g̃ ex hiſ viris qui nobiscū ꝺgregati sūt i oī tpe q̄ nobiscū intrauit ⁊ exiuit dñs nr̄ ihs icipiēs a baptismate iohis vsqꝫ i diē q̄ assūpt⁹ ē a nob ꝑ ascēsiōes testē r̄surrectōis ei⁹ nobiscū fieri vnū ex istis ¶ Nota ex lr̄a elicit q̄les d̄bēt ee electores: q̄lis eligēd⁹. q̄liter sit eligēdū. ⁊ ad q̄d sit eligēd⁹. Quo ad ꝑmū vicz q̄les. R̄ndet q̄ ꝺbēt hr̄e vnitatē ⁊ ꝺcordiā. qz ꝯ fuerūt cētū ⁊ viginti viri ⁊ null⁹ discordauit. ꝫ cōi ꝺsensu ioseph ⁊ matthiā tāq̄z viros approbatos coā dño statuer̄t. Sz heu nūc vix electores ꝑlatoꝝ sunt sine discordia. Scdo ꝺbēt hr̄e diligētiā ꝓuidā. s. inq̄rēdo ⁊ nū ꝑlatū ⁊ vtilē. nō amicos. ñ ꝓpinq̄s. ⁊ sic ꝯ fecer̄t. Tercio d̄bēt hr̄e intētōꝝ rectā vt nō q̄rāt vtilitatē ipoꝝ ꝫ honorē ei. Jō nō ē respiciēda dignitas ꝑsone ꝫ ꝑsona dignitati. al's q̄rētes dignitatē ꝑsone ⁊ nō ꝑsonā dignitati sunt sil'es his q̄ ouib⁹ ꝺberēt q̄rere pastorē. ⁊ q̄z ūt ouib⁹ furē q̄ eas mactat. Quarto ꝺbēt hr̄e mētē ꝺuotā vt i minēre tpe electōis oꝝōib⁹ ꝺsistant. qz ois ptās a ꝺo ē. Rom. xiij. Sic g̃ fecer̄t sci apl'i. vñ dr̄ i textu. oꝝātes dixerūt. tu dñe q̄stē de quē elegeris. ¶ Dic scdo adūtendū qual' ꝺbeat ꝑlat⁹ esse q̄ eligēdus ē. oñdit exemplo matthie. Prio ꝺbz esse etate matur⁹. nō dr̄ esse ꝑuer. nā ibi exhis viris notat. In puero nāq̄z ē vanā lasciuia. Eccles. xi. Adolescētia ⁊ voluptas vana sunt. In pueris ē leuitas ⁊ incōstātia. Prelatus ei eligit ad sb̄ditoꝝ iformatōꝝ. iō dr̄ hr̄e moꝝ gūitatē Eligit etiā ad maloꝝ repssiōes seu reprobatōes. iō dr̄ habere ꝺstātiā ⁊ firmitatē. ad Tyt. ij. In oib⁹ p te teipm exēplū ꝺnoꝝ opꝝi ꝺctrina ⁊ integritate ⁊ gūitate. Scdo nō dr̄ esse alien⁹ ꝫ domestic⁹. notat ibi. q̄ nobiscū ꝺgregati sunt Caput ꝓpriū melius scit natura sui corpis q̄z alienū. amoꝝ enī ꝑlati d̄ collegio electi ad eccl'iam est natural'. alieni ꝙ accidental'. naturalia imutabilia sunt. accidētalia ꝙ facili mutari p̄nt. Tercio nō dr̄ esse neofitus. ⁊ notat cū dr̄. In oī tpe. In ꝑlato req̄rit experiētia. hūilitas ꝙa. ⁊ auctas reuerēda. Prelatus aūt neofitus ē inexpt⁹. iō nescit se ꝺformare q̄litatib⁹ sb̄ditoꝝ. Eccī. xxxiij. Uir in multis cogitabit mlta. q̄ nō ē exptus paucos recognoscit Etiā ꝑlatus neofitus possit fieri supbꝰ ⁊ elatus. putans q̄ eccl'ia vl' religio nō possꝫ erigi sine eo. Jō paul⁹. i. Thi. iij. Non suscipe neofitū. ne i supbia elatus in iudicū diaboli incidat. Etiā ꝑlatus neofitus possit a sb̄ditis ꝺtēni ⁊ ꝺspici. ⁊ sic sua auctas posset minui ⁊ vilificari. sic accidit Loth. cui dixer̄ sodomite Bē. xix. Recede illuc. ingressus es vt aduena nūq̄d vt nos iudicet Quarto ñ dr̄ ee iudex⁹ ꝫ ꝺct⁹. ⁊ notat i ꝯ qđ dr̄. ītrauit ⁊ exiuit iter nos dñs ihs icipiēs a baptismate iohis. Ex ꝯ patz q̄ fuit sapiēs qz doctus a doctore ꝙitatis. imo ab ipamet ꝙitate. Ab illo d̄ q̄ dicit apl's. Oēs thesauri sapiētie ⁊ scientie in eo sunt recōditi. ad Col. ij. Et sic merito eligend⁹ Alia d̄ ꝺo ꝫ q̄liter sit eligēd⁹ ⁊ ad q̄d in seq̄ntib⁹ epl'e ꝙ bis ꝺphendunt cū subdit ꝺcludendo. Et statuerūt duos Joseph qui vocabatur Barsabas qui cognominatus est iustus. et Matthiam. et oꝝātes dixerūt. Tu domine qui nosti corda

hoīm ostēdit quē elegrīs ex his duob; i locū
misterij hui⁹ z aplat⁹ō q̄ p̄uaricat⁹ ē iudas
vt abiret i locū suū. z xdert sortes eis z ceci
dit sors sup matthiā. ānūerat⁹ ē cū .xi. aplis

Sermo lxix. Ad idem

Ors cecidit su

per matthiā. z annumerat⁹ ē cum
vndecim aplis .Actuū. i. ✠

Introductio. Dicūt naturales q̄ lux de se p
ūcit splēdorē. z plēdor manifestat latētia et
occulta. vt ptz xsole ad expientiā. Spūal'r
p lucē itelligit xp̄s q̄ dicit Joh̄. viij. Ego sū
lux mūdi. z Joh̄. i. Erat lux ꝟa q̄ illuminat
oēm hoiez veniētē i hūc mūduz. Et notāter
xp̄s dr lux. qr dixit Amb. in examerō. Lux ē
pulcritudo oīs visibil' creature. z oīb; creatu
ris dat pulcritudinē. Sic xp̄s ē pulcritudo
oīm creaturaz. qr oēs creature ab ipo habēt
suā pulcritudinē. teste Ber. in soliloq̄o qui
ait. Ab ipo est q̄cq̄d habz pulcritudinis oīs
creatura et decoris. Tu solē claritate vestisti
z clarior es sole. Et subdit. Quid ē lux solis
z decor oīs creature i p̄spatōe tui nisi tenebre.
ornasti celū sideribz. celū empireū angel'. ae
ra volucribz. aquas piscibz. terrā herbis et
floribz. Sz nō ē his species neq̄ decor in tui
p̄spatōe o fons vnīuersē pulcritudis ih̄u. Ab
hac locūda luce ih̄u xp̄o p̄cessit splēdor diui
nus q̄ manifestauit suos famulos q̄s elegit.
vt legit de btō Gregorio. q̄ volēs se latuare
ne eligeret in papā. reuelat⁹ ē p lucidā colūnam e celo missam. Et sic btūs matthias vt
dicit Diony. i lib. celestis hierarchie. Splē
dor diuin⁹ affuit q̄ oīdebat ipm assumēduz
ī apl'm. z notat hic sors. de q̄ thema. In ꝟ
bis p̄missis btūs matthias a duob; omen
dat. Primo a celica electōe. ibi. sors cecidit.
Scdo ab aplica annūeratōe. ibi. annūera
tus ē cū vndecim aplis. De p̄mo dic. Sors
cecidit sup matthiā. Dicūt naturales. celuz
hz varias stellas. vt hr̄ Genes. xv. Suspice
celū z numera stellas ei⁹ si potes q. d. hoc ē
tibi impossibile q̄d soli deo possibile. ps. cxlvi.
Qui numerat multitudinē stellaꝝ. Et q̄uis
varias habz stellas inter illas hibz singula
riter septē q̄ dicunt planete. Inter illos q̄daz
influūt mitatē. vt iupter. aliq̄ iracundiā.
vt saturnus. aliq̄ h̄ūilitatē. vt ven⁹. aliq̄ in
sticiā. vt sol. aliq̄ sapiam. vt mercun⁹. ✠ A
Spūal'r. hic p celū intelligit btus matth;as
q̄ varijs ꝟtutibz ornat⁹ fuit tanq̄ septē pla
netis. q̄ ꝟtutes i lr̄is hui⁹ nois matthias pa
tēt. ✠ Pria lr̄a q̄ ornat h̄ nobile nomē est m.
z significat mititatē q̄ est ꝟtus multū laudā
da in p̄latis. qr scribit Eccl. x. Sedes ducū
superboz subūtit. z mites sedere fecit pro eis.
Idcirco xp̄s p̄lat⁹ platoz hāc p alijs vocuit
discipulos Matt. xi. Discite a me qr mitis
sum rē. ✠ Scda ꝟtus itelligit p sedaz lr̄az
scz a. z significat austeritatē vite. Chr̄is. Cir
ca vitā alioz esto benign⁹ z circa tuā auster⁹.
audiāt te hoies magna faciētē z pna mādā
tē. Et sic btūs matthias auster⁹ fuit i vita p
ꝑa. vt potuit dicere cū ap'o illō. i. Choz. ix.
Castigo corp⁹ meū z i ꝓuitutē redigo. z me
rito. qr dic ap'is. i. Chor. xv. Caro z sanguis
regnū dei possidere nō p̄nt. i. carnal'r viuētes.
Ro. viij. Qui ꝑm carnē sunt deo placere neq̄
unt. qr hr̄ Joh̄. iij. Dr⁹ spūs ē. q̄ ꝑm spiritū
viuēs deo placz. eo q̄ dr. i. Cho. ij. Alialis hō
nō p̄cipit ea q̄ spūs dei sunt. Sic etiā austeri
tas p̄tinet ad p̄latos. Dic ei Rich. de sancto
victo. Sūt q̄dā q̄ ita mites esse volūt vt de
vita sb̄ditoz nihil curāt. neminē corripiunt.
Tal' mititas nō ē laudāda. qr xp̄s p̄lat⁹ oīm
p̄latoz docuit i exēplo Lu. ix. de puo inutili
q̄ receptū talētū posuit i sudario. q̄ dicebat.
sciebā qr hō auster⁹ es. Mat. xxv. Seruum
inutilē p̄jcite in tenebras exteriores. Et sic
btūs matthias indurat⁹ dixit. Annūcio vo
bis qr viui in infernū descēdetis. z terra ape
ruit se z deglutiuit eos. vt legit in legēda. et
sic fuit alter moyses Num. xvi. q̄ dathan et
abyron rebelles terrā deglutire p̄misit. Quili
bet q̄ plat⁹ nō solū dz esse mitis sz etiā auste
r⁹. Figurat i throno salomōis. iij. Reg. x. i q̄
sculpti erāt duo leōes. vnus i apparētia z ap
paratu mitis. alter auster⁹. Et sic p̄lat⁹ mitis
esse debz bonis et rectis corde. vñ p̄s. cxxiij.
Bñfac dñe bonis z rectis corde. Auster⁹ ma
lis Exo. xxij. Maleficos ne patiaris viuere
sup terram. ✠ Tercia lr̄a hui⁹ nois ē t. et si
gnificat timorem dñi. Exo. xviij. Elige tibi
viros timētes deū. Eccl. ij. Qui timēt dñm
inuēnt q̄ bñplacita sunt ei. Talibz enī astat
dñs. ps. cxliij. Uolūtatē timentiū se faciet.
Dmōi fuit btūs matthias figuratus p ab
diā. ij. Reg. xviij. q̄ fuit ꝓceps i curia regis
Ozie regis iude. valde timebat deū. z sic ipe
Propter q̄d ps dicit. Cōstituit eū dñm do
m⁹ sue. z p̄ncipē oīs possessiōis sue. Timētes
ergo dñm debent esse p̄lati. qr timor oēm ne
gligētiā excludit. Eccles. vij. Qui timet deū
nihil negligit. Sic ergo cū ipi timerēt deuz

114

tũc timerent a pplo. Judith vlti. Qui timẽt te magni erũt apd te p oĩa. ¶ Quarta lra est h. z significat hũilitatẽ. Hec etiã ỹt9 spẽalit̃ platis ꝺuenit. Eccli. xxxij. Rectores te posuit noli extolli sz esto inter illos quasi vn9 ex illis Apls Phil. ij. In hũilitate superiores iuicez arbitrãtes. Eccl. iij. Quãto magn9es hũilia te i oĩbꝰ. Nã tales exaltẽt Lu. i. Deposuit potẽtes ꝺ sede z exal. hu. sic legit ꝺ saul. i. Reg. xv. Nõne cũ puul9 i ocul9 tuis esses caput factus es i ifrl. Et sic supbꝰ iudas deposit9 ẽ. et hũilis matthias exaltat9. imo elect9 ad celestia regna ex hũilitate cognoscit. vt dic̃ Bꝛe go. Euidẽtissimũ signũ ꝛprobꝛ ẽ supbia. electoꝛ hũilitas. ¶ Quinta lra est i. p quã significat iusticia. q̃ ẽ ỹtus. vt dicit Amb. i lib. de paꝺiso. q̃ magis alĩs ꝯ sibi ꝑdest. z vtilitates suas negligit. omnia emolimẽta ꝓponit Et illa ptinet ad platos. ꝙꝺ ꝺ Sapie. i. Diligite iusticiã q̃ iudicatis terrã. Sic etiaz dicit Exo. xviij. Elige viros q̃ diligũt iusticiam z oꝺiũt auariciã. Lyran9. Queqz bona i regno opat iusticia. Tal fuit btus matthias. ideo ꝺ eo legit illꝺ ꝑ. x. Bñdictõ dñi super caput iusti. ideo ꝺedit illi dñs ptẽ in tribuby xij. sic z nos. ps. xxxvi. Nõ vidi iustũ ꝺerelictũ. Idem. Dñe q̃s habitabit i tabernaculo tuo. Rñdet. Qui operat iusticiã i seipo. z nõ noceat alĩs nec phibeat. qz ꝺic Tulli9. Si es iust9 nõ solũ nõ noceas sz etiã nocẽtes phibeas. Hãc ỹtutẽ collaꝺat Bꝛe. z habet xij. q. ij. cũ ꝺeuotissimã. Sũmũ in rebꝰ bonũ ẽ iusticiã colere. z vnicuiq3 sua iura seruare.

Sexta lra est a. z significat amoꝛẽ. Nã reli q̃ nihil ꝑsunt sine amoꝛe. Aug. Si charitas ꝺesit cetera nihil ꝑsunt. qz ẽ forma ỹtutum. Jõ ꝺz Eph. iij. In charitate radicati z fũdati. Hilar9. Frustra est oĩs opatio nisi soli ꝺeo ꝺebeat. Sic fuit matthias i charitate ardẽs Aug. Quãto quis terrena ꝺespicit tãto diligit. Et sic ipe ꝓpter ꝺeũ oĩa ꝺereliqt. Sic ꝙ potuit ꝺicere cũ apl̃o z alĩs ꝑfectz illꝺ Matthei. xix. Ecce nos reliq̃m9 oĩa z secuti sumus te. Sic q̃ nos i charitate ꝺei ipm imitari ꝺebem9. qz ipa charitas vt dic̃ Hugo. ẽ fons ꝓꝓus ꝺe q̃ nõ cõicat alien9. Aug9. Oĩa sacramẽta hꝛe potes z malꝰ ẽ potes. cũ charitate aũt malꝰ esse nõ potes. Rõ. i. Joh. iij. Qui i charitate manet i ꝺeo manet z ꝺe9 i eo Septĩa lra est s. p quã significat sapia ꝺei. Sap. vij. Neminẽ diligit ꝺe9 nisi eũ quẽ cũ sapia inhabitat. Et hec ꝑcipue ad platos ptinet. Un puer. iij. Sapiẽtes gubernacla possiꝺebunt De hac materia potes plura q̃rere z applicare. Et quãto hic pꝺẽtiozes z doctiozes fuerint tãto plꝰ i futuꝛo fulgebũt. Deq̃ Daniel. xij. Qui docti fuerint splẽꝺebũt q̃si splꝺoꝛ firmamẽti. z q̃ al iusticiã erudiũt plurimos fulgebũt q̃si stele i ꝑpetuas eternitates. itelligę ꝺe his q̃ eruꝺiũt vita z doctria. Hoc ỹa sapiẽtia reqꝛit. Un Brego. nazanzen9. Sapia ẽ laꝺabil̃. Hãc habuit btus matthias. nec sufficiebat sibi i seipo h̃ tm hꝛe. sz plꝰ ad h̃ informauit Jdcirco a ꝺño eligẽꝺ9 z elect9 ẽ. z a nobis hodie honoꝛãꝺ9 ac glorificand9 et inuocand9.

De annunciatõe beate marie virginis Sermo lxx.

Ingressus angel9 ꝺixit ad eã. Aue gr̃a plena ꝺñs tecũ. Lu. i. Introductõ Boni rumoꝛes letificãt hoies z habẽtur in mẽoꝛia. Moꝛaliter. O q̃z boni rumoꝛes sũt hodie nũciati. sic ꝙ locũ pt habere illud. iiij. Reg. viij. Nec est ꝺies boni nũcij. si tacuerim9 sceleris reꝛimus B ¶ Reuera boni nũcij ꝺies. qz ꝺirecte hec nũciatio est ꝯ annũciatõem serpentis q̃ nobis oĩbꝰ moꝛtẽ itulit. z mala fuit multiplici rõe. Pꝛio qz fuit nũciatio ꝺubietatis reſpectu mlieris cum ꝺixit serpns Ben. iij. Cur ꝑcepit ꝺe9 vobis vt nõ comꝺeretis ꝺe oĩ ligno paꝺisi. Rñdit. ne forte moꝛiamur. Ecce illꝺ qꝺ ꝺeus posuerat i certo mlier posuit i ꝺubio. Illa ꝺubietas ꝺurauit vsqz ad ꝑm. qz hõ ꝺubi9 fuit quõ salutẽ ꝺ seq̃ ꝺeberet. Ecõtra hec annũciatio ẽ securitatis. Hodie enĩ angelus ꝺixit. noli timere maria. inueniſti enĩ gr̃am apꝺ ꝺñm Secũꝺo fuit nũciatio fallsitat̃. qz ꝺixit serpẽs Bene. iij. Tequaq̃ moꝛiemini. Ecõtra hec nũciatio ẽ ỹtat̃. qz illũ angel9 gabel nũciauit q̃ ẽ veritat. ꝺ q̃ Joh. xiiij. Ego sum via veritas et vita. ¶ Tercio fuit mala rõe moꝛtalitatis q̃ punit ex illa. Ro. v. Per vnũ hoiez pctm̃ i mũꝺũ intrauit: z p pctm̃ moꝛs. z sic i oẽs hoies moꝛs ptrãsijt. Ecõtra ex hac annũciatõe homi vita venit. Joh. x. Ego veni vt vitã habeãt Hodie ꝺñs lignũ vite. i. filium plãauit i medio paꝺisi. i. in vtero ỹginis bẽnedicte. vt m figura habet Bene. ij. sic ꝺz i. Ehoz. xv. Sicĩ aꝺã oẽs moꝛiũt. ita z i xpo viuificabũt Quarto fuit mala hec annũciatio rõe acerbitatis. fuit ei acerba vtroq3 parenti. Primo aꝺe cui ꝺictum est Bene. iij.

Maledicta terra in opere tuo. spinas & tribulos germinabit tibi. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. Scdo eue. ibidē. In dolore paries filios tuos. Ecce maledictio. Sz hodie ānūciata ē bñdictio. Bñdicta tu i mlieribus Lu. i. Ecce nūciatio bñdictois & alacritat' Aug. Hodie maledictio eue mutat' in bñdictoez marie. Ber'. Hodie reuelatū ē ois filiū per qđ mors tolleret. vita redderet & hō ō fuitute diaboli liberaret. & in pstinā dignitatē reduceret. Hodie implet illd Zacha. ij. Letare filia syō ecce vēio & habitabo i medio tui. Jdcirco canit hodie ecclia. Hec ē dies quam fecit dñs. hodie dñs afflictōem ppli sui respexit. & rdē ptōem misit. hodie mortē quā femia intulit femina fugauit. Hodie dei hō fact'. id qđ fuit pmāsit. & qđ nō erat assumpsit. ḡ exordiū nre redēptōis deuote recolam' & exultem' dicētes. glia tibi dñe. Et merito. qz vt dic Aug. Fact' ē pticeps nre hūanitatis vt eēm' ptices sue diuinitatis. Jō Alexāder sup cāti. Amor erat i orbe regnatur'. iō missus ē celestis panymph'. quasi colūba noe fact' portans ramū oliue. i. pacis et saluris. de q̄ thema. Missus ē &c. In summa euāgelij q̄t tuor p ordinē tāgūt. Prio noua legatio diuine maiestatis. ibi. missus ē. Scdo pmpta executō angelice dignitatis. ibi. ingressus angel'. Tercio mutua collocutio inq̄rēde ⁊itatis. ibi. Quō fiet istd. Quarto deuota hūiliatio ⁊ginee voluntatis. ibi. Ecce ancilla dñi. De pmo dicit. Missus ē angel'. Etiā apponit. In illo tpe. Quo ad tps quidz sunt ꝺsiderāda. vidz q̄ anno. q̄ mēse. q̄ hebdomada. qua die. q̄ hora āgel' missus ē Quo ad pmū. h ē q̄ anno. dicūt breuit scti doctores q̄ fluxis a pncipio mūdi annis q̄nq̄milibus. cxcix. In isto igit vltimo anno facta est hec legatio. Sed q̄ ad scdm. s. q̄ ad mensem dicūt q̄ in mēse martio. & allegāt illi' plesrones quas alibi repies. Sed q̄ ad terciuz. scz hebdomadā colligit ex dictis bti Aug. i. iij. de trini. q̄ vltima hebdomada pnoiati mēsis Cui' rō est pm eundē ad designandū q̄ i vltimo tpe xps icarnari voluit. s. i tpe gre. De q̄ Abacuc. ij. Apparebit in fine. si morā fecerit expecta eū. qz venies veniet. Quo ad q̄tū dicūt q̄ feria sexta qz illa die factus ē hō. Et sic merito hac die ꝺcipi & nasci debuit q̄ die regenerād' erat hō p ei' passionē. Sz q̄ ad q̄ntū. hoc ē q̄ ad horā diei. dicūt cōiter doctores. & q̄z maxime Frācisc' marōis. q̄ hora ꝺpletoriū fuit ista nūciatio incepta. sed hora matutinali fuit incarnatio celebrāta Et hoc repsentat ecclia i cāpana quā mane & vespe pulsare ordinauit ad hui' rei mēoriā Et dicūt scti doctores aliq̄ q̄ locutio angeli cū virgie durauit ab hora ꝺpletorij vsq̄z ad medium noctis. Et sufficit btō Luce ꝙ horz scribere lbs stātiā. Sic i mltis exēplis scpture habem' q̄ illa q̄ lōgissimo tpe sunt pacta breui pagina sunt dscpta. Sic scribit Sap. xviij. Duz q̄etū silētiū tenerēt oia. & nox i suo cursu iter haberet. oipotēs ſmo tu' exilies ō celo a regalibus sedibus venit. Et intelligit h etiā ad ppositū Dū enī ꝙgi bñdicte oia creata silerēt. velut cūcta i nocte latētia i ea sopita erāt. Tūc oipotēs sermo tuus. i. eternū ꝙbū prīs venit Et h potuit ee hora ꝺpletorij. Ad pposituz tn dicit apls Gal'. iij. Cum vēit plenitudo tempis. Sed diceres circa predicta. qre tādiu icarnari distulit. Rndz Tho. pte. iij. q. i. ar. vi. q̄ h fecit mltis rōibus. Prio ppter diuie iusticie manifestatōz. Nā dei iusticia vt dic Aug. nullū malū sinit ipunitū. Ut igit de' pctm ade puniret: tātos clamores sustinuit. & luct' suspiria fieri pmisit. & adā cū seqcibus suis tāto tpe expectaret i limbo. & exul existeret a padiso vt manifestarz p diuinā iusticiā nullū pctm dimitti inultum Scdo ppter pcti cognitōz. Un medicina n dat infirmis nisi se cōgscāt. mō ipi pmo non cōgnerūt infirmitatē suā. debebāt enī p' ꝺgscere q̄ nō a se sz mediāte liberatore redimi debēt. & q̄ illi' necessario indigerēt. Tercio ppt desideriū augmētatiōez. Nā dicit Ber'. Dilatio rei amate est augmētatio desiderij. Et q̄nto diuti' desideratū denegat. tāto magis desiderū augmētat. Prou. xiij. Spes q̄ differt affligit aiam. Jdcirco post clamores & magna desideria sctōz patz vēire voluit. Exodi. iij. Uidi afflictōez ppli mei. & clamorē ei' audiui. descēdā & liberabo eū. Quarto ppter bñficū incarnatōis maiorē ꝺmēdatōz. qz qđ ampli' et diuti' differt cū dat pcioſi' reputatur Et sic dic Jnno. i pmōe ō aducētu dñi. Si filius rei subito p' lapsum hois vēisset & eū reduxisset. ille videns se facile sanatū icidisset i ingratitudis viciū. & nō magno medico se idiguisse credidisset. Sic ḡ expectatione diuturna expectatōne difficultatē saluatōis ꝺgnit. ḡ &c. Quito ppt scpture impletōz. Ose. xiij. Diebus multis expectabis me. Jō dic Abacuc. ij. Apparebit i fine. i. in tpe gre. De q̄ ps. Tps misērēdi ei' venit. Et h fuit tps illd q̄ ad annū mēsem & hebdomadā. die & horā de q̄. s. audistis Tūc

c

115

De annũciatõe virginis marie

ğ missus ẽ angel⁹ E‖ Cur angel⁹ ꝛ ñ hõ Rñdet Symõ ỏ cassia. Prio qꝛ qlibz hõ fu ut pctõr. sed op⁹ icarnatõis rebebat hoiez solu ere a pctis. ꝛõ magis ɔ gruũ fuit mittere an gelũ qz hoiez. Scõo qꝛ missio ista fuit ꝓpter reuocatiõez ad regnũ celoꝝ. idcirco mitti cele stis cuius rebebat. Tercõ qꝛ p icarnatõz dñi etiã angelica ruina repanda erat. ꝛ ỏ cetero pax eẽ iter ãgelos ꝛ hoies. In hⁿ ğ figurã tpe natiuitatis gaudẽtes ãgeli cãtabãt. Glia i excelsis ỏo. ꝛ i ꝛra pax hoibz H‖ Sz qre tm vn⁹ angel⁹ mittebat. Rñ. ꝓpt celare diabolo op⁹ icarnatõis ꝛ redẽptõis. Dicẽ tm Albtus ꝙ sibi soli ɔmissuz erat ꝙ nũciare ỿbũ rebe ret. attm cũ eo erat magn⁹ angeloꝝ exercit⁹ q̃ ñ scinerãt i spẽali. A sili. sicẽ vn⁹ angel⁹ nũcia uit gaudiũ natiuitatis dñi i pastoribz. vẽit tm magẽ mltitudo cuz eo celestis curie. Figurat Ben. xxiij. Abraã misit vnũ. s. eleazar ad cõ ducẽdũ spõsaz filio. ille tm mltos habuit co mites. mõ nõ ẽ miorꝭ dignitatis icarnatio qz natiuitas. Sol⁹ tm gabel apparuit. ꝛ ꝯcol loquiũ cũ ỿgie habuit. idcirco text⁹ spẽaliter eũ nolat H‖ Sz dicqre gabel ꝛ ñ alius. Rñdz Bern. sup missus ẽ. Habel fortitudo iterꝓtat. Nã p op⁹ icarnatiõis ỿt⁹ altissimi mãifestat. ğ merito p fortitudinẽ annũciat. nã p hⁿ op⁹ fortissima vicit. Prio diabolum. Joh. xij. Nũc ꝓnceps mũdi ejicietur foras. Scõo mũdũ. Jo. xvi. Cõfidite ego vici mũ dũ. Tercio oẽz itellectũ creatũ. puto ꝙ oẽs ãgeli ñ possent capere suis itelligẽtijs vehemẽ tiã icarnatõis quã nob i hⁿ ope exhibuit. qõ op⁹ ãgel⁹ certe igrauit. Unde interrogat⁹ a ỿgi ne quõ fiet istõ. rñdit. Spũsctus supueniet i te. q. d. Tu expieris. Aug. Fide capit. rõne ɔphẽdi ñ pt. s. quõ rectas hũanitati iũgit. et rec⁹ ꝛ hõ ỏ ỿgie nascit Aug. ser. i. ỏ ãnũciatõe dic. Est stupẽdũ miraculũ excedẽs oẽz itelle ctũ. q̃ i cherubin ẽ terribil. i oibz angel⁹ ẽ icom phẽsibil. ɔcept⁹ ẽ i aluo ỿgis. Unde ỿginẽ ɔci pe ꝛ parere supat oẽz legẽ nature. Adhuc tm forti⁹ ẽ ꝙ rec⁹ ꝛ hõ ab hoie nasci voluit. Jõo Anſ. ỏ ɔceptu ỿgiali. Quis vltimũ ꝓmo cõ iungeꝝ nisi rei fortitudo. ꝛ ita ɔglutinauit ꝙ nec morte soluit. Merito ğ gabel. i. fortitudo di mittit. Scqt. a rec. s. sine medio. Ecce ꝓ rogatiuũ. qꝛ nõ ẽ fuat⁹ cõis mod⁹ eo ꝙ nõ p supiozẽ reuelatõz sz a reo missus ẽ. Dion. ca. vij. celestis hierar. Alij ɔgnouert sz nõ bñ et plene. maxie latuit eos mod⁹ qlit tot⁹ i pre: tot⁹ i ỿgie. In ciuitatẽ galilee. H‖ Sz di. cur ñ i iudea. Rñ. qꝛ i galilea cohabita bãt gẽtiles cũ iudeis i signũ ꝙ vtrũqz ppl'm vellz rdimere Joh. xi. Dicit hⁿ moritur⁹ erat ꝓ gẽte. ꝛ nõ tm ꝓ gẽte. s. iudaica. sz vt filios dei dispsos ex varijs gẽtibz i vnũ ɔgregaret. Eph. ij. Jpe ẽ q̃ facit vtraqz vnũ. Cui nomẽ nazareth. qđ iterꝓtat flos. ad significãduz ꝙ ipe essz ille flos ỏ q̃ Can. v. Ego flos cãpi. dicit flos cãpi ꝛ ñ orti. qꝛ flos orti clausus ẽ. sz flos cãpi oibz apt⁹ ẽ. ꝛ sic xps. Mat. xi. Uẽite ad me oẽs. Itẽ flos gignit ex puriſſimis ꝛre hũoribz ꝛ caloꝛe sol'. ꝛ sic xps icarnat⁹ ỿ ture spũsscti ex puriſſimo sanguine ỿgis marie Itẽ ptibz trãsmarinis hẽt q̃dã flos q̃ hz sti pitẽ aspꝛ. ꝛ. v. rubea folia. ꝛ significat xpm q̃ habuit aspitatem crucis. ꝛ. v. rubea vulnera Itẽ cũ flos ɔterit lõge spargit odoꝛẽ. ꝛ sic xps i martirio crucis ɔtrit⁹. Iste ğ flos floꝛuit in ɔceptõe i nazareth. appuit i natiuitate in bethlee. emarcuit i hierl'm. floꝛuit iter duo lu lia. s. ãgelo ãnũciãte. ỿgie ɔsentiẽte. Appuit iter duo aialia. Isa. i. Coğuit dos possessoꝛẽ suũ. ꝛ asin⁹ pscpe dñi sui. Emarcuit iter duos latrões i cruce. reflozuit i resurrectõe. Seqt. ad mariã ỿginẽ ꝛ merito. vt ꝓphetia ipleret Isa. vij. Ecce ỿgo ɔci. ꝛ pa. fi. ꝛ Hiere. xxxi. Nouũ faciet dñs sup terrã. femia circũdabit viꝛ. Ubi dic Dion. ỏ diuis no. De oibz no uis hⁿ ẽ maximũ nouum. Bern. Deũ recebat hmõi natiuitas. Et si rebebat nasci tũc de ỿ gine. ꝛ si ỿgo rebebat parere tũc deũ. Sic igi tur missus ẽ ad ỿginẽ. Aug. Uenies creator mũdi ex mũdis visceribz i mũdo nasci volu it vt immũdũ mũdũ redimeret. sic dic Ber. sup missus ẽ. Ad ỿginẽ carne. ad ỿginẽ mẽ te. ad ỿginẽ pfessiõe. ad ỿginẽ talẽ de qua. i. Lho. vij. Mẽte et corpe sanctã. nec nouiter nec fortuitu iuctã. sz a sec'o electã. ab altissi mo ꝓcognitã. a spũsctõ ꝓpatã. a prꝛarchis ꝓ signatã. a pphetis pmissam. Damas. li. iij. c. viij. Jpa dei genitrix ỿgo ab eterno dei ɔci lio puisa. ipa ẽ quã vidit moyses i rubo ardẽ te. Bedeõ i vellere. Ezechiel i porta clausa i domo dñi. Daniel i lapide absciso sine manibus. Aarõ i ỿga ꝛ floꝛe. Sctus Tho. pte. iij q. xxviij. Merito agn⁹ di sine macla rebebat nasci. ꝛ sine pctõ ỏ ỿgie pura. Seqt. despõsa tã viro. Amb. vt iudeis tolleret scandaluz. vt paer haberet nutriciũ. ꝛ vt virgo ỿginita tis sue testioniũ. cui. s. viro nomẽ erat ioseph de domo. i. de familia dauid J‖ Tres le gim⁹ eẽ viros i sacra scpture hui⁹ nois. Pri mus fuit ꝓcurator egipti qui cõmendat ab innocentia. Scõus ioseph ab arimathia. q̃

ꝺmẽdaꝯ a pietate et miſicoꝛdia. ⁊ a deuotõne eximia poſuit xp̃m ꝺ cruce. ⁊ i monumẽtũ ſuũ collocauit. Tercꝰ fuit vnꝰ ex .lxxij. diſcipulꝭ. ille ꝺmendaꝯ a iuſticia. vt hr̃ Act .i. Oẽs hi hũc ioſeph figurabãt. oim ei ỽtutes ipe pfecte habuit. Et ſpecificat eũ euãgeliſta q̃ ſit ꝺ domo dauid. vt p hꝰ ꝛeſigneꝯ ỽitas ꝓmiſſiõis Pſ. cxxxi. De fructu vẽtꝛ tui ponã ſup ſedẽ tuã. ℟ Et nomẽ ỽginis maria. Iſiꝺ. Antiq̃s pꝛibꝰ noꝛa iponebãt ſecreta futuroꝝ otinetia. a foꝛtioꝛi g̃ ỽgini dei gẽitrici. q̃ oibꝰ fuit ſanctioꝛ ⁊ i ſtatu ſblimioꝛ. Unꝺ Chriſ. i ꝓmõe ꝺ ãnũciatiõe. Nihil erit i gl'ia ꝛſpectu beate ỽgiñ oim p̃cedẽtiũ mẽoꝛia. Dicit g̃ maria qꝺ hebꝛaice interp̃tat ſtella marꝭ. q̃ nauigãtibꝰ viã idicat. Et ſic ipa miſit radiũ p quẽ totũ mũdũ illumiauit. Bꝛe. Huic mũꝺ lumẽ etnũ effudit. Beꝛ. Sic nec radiꝰ mũ...t ſideris claritatẽ ſic nec filiꝰ ỽginis mr̃is itegritatẽ. Scõꝺo maria grece ⁊ latine ꝺꝛ amaꝝ mare. ⁊ ſic ipa i paſſiõe. Lu. ij. Tuã ipiꝰ aĩaꝝ gladiꝰ dolo. ptrã. Tercõ ſiriace ꝺꝛ dña. ⁊ ſic ipa dña angeloꝝ pregẽs nos ab infeſtatõe inimicoꝝ. Beꝛ. Nõ eni hoſtes viſibiles timẽt aciẽ oꝛdinatã ſic ꝛemões dei mr̃eꝝ. Amb. Totũ collegiũ ptãtis maligne terꝛeꝯ ad inuocatõꝝ noiſ marie. Beꝛ. Sic cera fluit a facie ignis. ſic ꝛemões ad inuocatõeꝝ noiſ marie ỽginis. Et ſic dicit. Nomẽ ỽginis maria. ñ a caſu hꝰ nomẽ ſz ſpẽali inſtinctu ⁊ angelica reuelatõe ỽgini ipoſitũ ẽ. Et ꝺueniẽter hꝰ venerabile nomen obtinet ex ethimologia. Ip̃m ei hz q̃nq; lr̃as p q̃s ipi q̃nq; p̃uilegia ꝛeſignãt. Et q̃libz harũ p̃uilegiũ vnũ ex hiſ q̃nq; ꝛeſigt. q̃ ipa ſpẽaliter a ꝺeo meruit obtinere. ꝓpter q̃ hꝰ nomẽ ſi bi ꝺgrue ꝺuẽit. Prĩa lr̃a huiꝰ ſctiſſimi noiſ eſt m. p quã ꝛeſignaꝯ p̃mũ p̃uilegiũ q ipa ẽ mr̃ oim ſctoꝝ. qꝛ oibꝰ ſctitatẽ generauit. Daniel. ix. Uẽiet ſctũſſctoꝝ ⁊ vngatur. Idcirco Beꝛ. Laudamꝰ tuã ỽgitatẽ ⁊ miramur hũilitatẽ. qꝛ nob oibꝰ genuiſti ſctitatẽ. Eccli. xxxiij. Ego mr̃ pulcre dilectõiſ ⁊ timoꝛis ⁊ agnitõis ⁊ ſctẽ ſpei. mõ oĩa illa ad ſctitatẽ ptinẽt Et ſic ei ſpẽaliꝛ dicere poſſumus illꝺ Judith viij. Oꝛa p nob. qm̃ tu mlier ſctã es. imo et oim ſctoꝝ mr̃. ℟ Scꝺa lr̃a ẽ a. p quã ſignificaꝯ ſcõm p̃uilegiũ. ſ. q ẽ aduocata oim pctõrũ. Sic eccl'ia noiat eã. Eya g̃ aduocata nr̃a ẽ. Nota diꝯ Iſiꝺ. Uolens aduocare p alio ꝺz hr̃e p̃mo iudicis amicitiã. ⁊ ſic ipa. qꝛ mr̃ Beꝛ. Tu mr̃ exul'. tu mr̃ iudicis. Ipa i mr̃e ſalomõis figuraꝯ. cui ſalomon. iij. Reg. ij. Pete a me q̃ꝺ vis. nõ ẽ phas vt aũtã faciẽ meã a te. Beꝛ. i ſer. ꝺ natiuitate. Cũ coꝛã tremendo iudice aſſiſtimꝰ q̃ vibꝛat gladiũ ire ſue ſup nos. ⁊ q̃s aũtat iꝛã ſuã niſi maria. p quã ſuſcipimꝰ in terris miſicoꝛdiã. q̃re exẽplũ in diſcipulo ꝓmõe vltimo ꝺ iuuene ꝛepaupato. Nõ miꝝ ſi apꝺ ꝺeũ potẽs ẽ. Dicẽ ei be. Anſ. Mira res. oĩs creatura a ꝺeo creata ẽ. ꝺeꝰ oĩa creauit ſz maria eũ genꝛauit. Et ſic merito hz amicitiã. Scõꝺo ꝺz hr̃e pietatiſ clemẽtiã. ⁊ ſic maria. Unꝺ Beꝛ. i ſer. q̃ icipit. Magnũ ſignũ apparuit icelo. Quid ad mariã trepidat accedere hũana fragilitas. nihil auſterꝯ. nihil terribile i ea. ſz tota ſuauis et mitis. Jõ diẽ Aug. in li. retractatõnũ. Scio me pire ñ poſſe p pietate marie. Sic g̃ poſſumꝰ ꝺicere ei illꝺ .ij. Reg. ij. qꝺ dixit Adonias ad mr̃eꝝ regis ſalomõis. Pro nob loq̃re regi. qꝛ in te ẽ pietas ⁊ miſicoꝛdia clemẽtia. neq; tibi q̃q; ꝛenegare poterit. Tercio ꝺz p̃ponere rei indigẽtiã. ⁊ ſic maria. vñ Bern. Apꝺ filiũ ſuũ inducit illꝺ euãgelicũ. Memẽto fili ỽbi tui in q̃ pctõribꝰ ſpem venie tribuiſti. nõ ẽop' valẽ tibꝰ medicꝰ ſz male habẽtibꝰ. Nõ veni vocare iuſtos ſz pctõꝛes. Ipa ẽ mlier ꝺ q̃. ij. Regũ xiij. q aduocauit p abſalõe apꝺ ꝺauid allegãs generalẽ ifirmitatẽ ꝺicẽs. Oẽs moꝛimur ⁊ q̃ſi aq̃ ꝺilabimur i terra. Laſſi. in q̃dã epl'a Tu patrona hũana generis. tu afflictis cõſolatio. tu infirmis medicina ſingularis. quis tuo nõ indiget iuuamĩe cũ ꝓccare ꝺ mũe ſit, g̃ ſcõꝺo ẽ aduocata oĩm pctõꝝ. ℟ Tercia lr̃a ẽ r. p quã ſignificaꝯ tercũ p̃uilegiũ ſiue tercia gr̃a marie collata q ipa ẽ regl'a oĩm moꝝ ⁊ ỽtutũ. Et p̃mo puritatis. qꝛ diẽ Anſ. Ea puritate nitebat q̃ maioꝛ ſꝺ ꝺeo intelligi nequit Q, ãt puritas ỽt'ſit. ⁊ nos acceptos ꝺo reꝺdit. ꝺꝛ puer. xxij. Qui diligit mũdiciã coꝛdis habebit amicũ regẽ. ⁊ Sap. vi. Incoꝛruptõ p̃im facit ꝺo. Pſ. xvij. ꝓm puritatẽ manuũ meaꝝ retribuet mihi. Ipa etiã ſpẽaliꝛ ẽ regl'a hũilitatiſ. imo ⁊ mgr̃a. Lu. i. Ecce ãcilla ꝺñi. Nõ potuit eã ampliꝰ extollere angelꝰ. qꝛ ꝺei mr̃eꝝ futurã eã p̃ꝺixit. ⁊ ipa ꝺixit ſe ancillã p ſonã humilẽ et hũilẽ. o mira hũilitas Hec ẽ ỽtꝰ illa quã ipe ſaluatoꝛ vocuit diſcipulos diceꝯ Mat. xi. Diſcite a me qꝛ mitis ſum ⁊ hũilis coꝛde. Ipa etiã ẽ regula charitatis. Unꝺ Ambꝛo. Sic ferꝝ i ignẽ miſſuꝝ totũ fit igneũ. ⁊ ſic ipa charitate ꝺei ⁊ p̃imi tota fuit ignea. i. charitate plena. Et ſic excellẽter in ſe oẽs ỽtutũ habuit. q̃ verificari poterat ꝺ ea illuꝺ Judith. xi. Nõ eſt talis mlier ſup terrã. ſ. ꝺe coꝛe ỽtutũ. Beꝛ. Ipa dignũ ꝺei habitaculũ

oĩbꝫ ꝟtutibꝫ plenũ. Nõ mirũ si fuerit regĩa mox. Amb. i lib. de ꝟginitate. Talꝭ fuit vita marie vt eiꝰ solꝰ vita essꝫ oĩm regula et disciplina. ¶ Quarta lra huiꝰ nois est i. p hãc q̃tũ significat ꝑnulegiũ q̃ ipa dici meruit ĩter fectrix oĩm vicioꝝ. Unꝺ Ber. sup missus est. Sic diabolꝰ p mlierẽ hũanũ genꝰ pdidit. sic dñs p mlierẽ repauit. Sic dic Maximꝰ in ſmõe. Sic eua nocuit p ſtulticiã. sic maria ꝑfuit p prudẽtiã. Eua dãnauit p ſupbiã. maria saluauit p hũilitatẽ. Ipa fuit de q̃ canit ecclia. Mortẽ quã femia itulit femia fugauit. Ipa fuit illa de q̃ Ber. iij. ex pte diaboli dr. Inimicicią ponã iter te t mlierẽ. t ſbdit. Ipa ꝺteret caput tuũ. ¶ Quita lra t vltia ẽ a. p illã significat q̃ntũ ꝑnulegiũ q̃ ipa spẽal' dici meruit armonia. s. spũſſcti donoꝝ. Aug. tractãs illõ pũ. ix. Sapa edificauit sibi domũ. excidit colũnas septẽ. dic. Domũ edificauit. i. coꝛ ꝟginale spũſſcti donis plenũ. Nã alij scti habuerẽt gr̃az cũ mẽsura. ipa fontẽ oĩm g̃tiaꝝ. sic q̃ ĩ ea ipleri potuit illõ puer. vl. Mlte filie regũ congregauerẽt diuitias. tu sola supgressa es vniũsas. Ber. Ipa excessit fidẽ pri archaꝝ. pphaꝝ spem. apl'oꝝ charitatẽ. ꝺstãtiã martyꝝ. castitatẽ ꝟginũ. Aug'. i ſer. de assumptõe. Quid digniꝰ hac ꝟgie cui nullus sctoꝝ poterit ꝺparı. Diero. sil'r i ſer. ꝺ assumptõe. Sicĩ ꝺpatõe dei nullꝰ donꝰ. ita ĩ ꝺpatione marie nlla est pfectioꝝ ꝟtutibꝫ. Merito igit maria ꝺr mr̃ oĩm sctõruꝫ. aduocata oĩm pctoꝝ. regula moꝝ. interfectrix vicioꝝ. armonia spũſſcti donoꝝ. ¶ Ex supdictis g̃ ꝺcludit noua legatio diuie maiestatis. noua vtiqꝫ et laudita. Nã licꝫ mlte legatões fuerũt p ora cula ꝑphaꝝ ꝛc. illa tñ fuit oĩmibꝫ excellẽtioꝝ. Prio ex pte nũcij. qz fuit nũciꝰ de supioribꝫ veniẽs de his q̃ astãt añ faciẽ dei. Lu. i. Secũdo ex pte mittẽtis. qz imediate missus a ꝺo, a ꝺcilio totiꝰ sctẽ trinitatis. Tercio ex pte psone ad quã mittit. hec fuit ꝟgo maria oĩ laude dignissima. Quarto ex pte cause. t hec fuit maxia. qz nr̃e salutis redẽptio. vt ifra clarius patebit. Et h̃ q̃tũ ad ꝑmũ Dixi scõo sb iũgit pmpta executio angelice dignitatis. de q̃ sbdit. Et ingressus ad eã ãgelꝰ dixit. Aue g̃ tia plẽa dñs tecũ bñdicta tu i mlieribꝫ. Postilla gr̃e i thesauro ãtiq̃ circa hodiernã festiuitatẽ vl' lati circa ſmões Ber. sup missus ẽ L. ¶ Ad ꝓpositũ tñ añ legatiõis executõez angelꝰ reuerẽdissimã formauit salutatoꝝ in q̃ ꝟginẽ gl'iosaz ex q̃ttuor ꝑncipal'z ꝺmẽdauit. Prio a vite inocẽtia. t h̃ tãgit cũ ꝺr Aue id ẽ sine ve. s. pudoris. labꝛis et doloris. Benẽ. iij. Miltiplicabo erũnas tuas t ꝺceptꝰ tuos. i dolore paries filios tuos. Ber. Ipsa sine coꝛruptõe fecũda. sine g̃uamie g̃uida. t sine dolore puerpa Sz vñ h̃. qz dic Ber. Pro prũ delictũ ñ habuit. ab alicõ lõge innocens fuit. Et sic p ꝺsequns nec tal' maledictio eue i ea locũ hr̃e potuit. Merito dixit ei. Aue. i. sine ve. Reuera ipa fuit sine ve cl'pe. sine ve miserie. sine ve gehẽne. q̃re i thesauro antiquo

Scõo ipaz ꝺmẽdauit a gr̃e supefluentia. cũ dixit. gr̃a plẽa. Ubi nota duplex ẽ gratia. Prĩa ẽ gr̃a g̃tũ faciẽs q̃ ꝺr charitas infusa. sine q̃ nẽo ẽ acceptꝰ ꝺo. t q̃ iter oĩa dona a deo creata ẽ excellẽtissimũ donũ. vt dic Aug. De illa ꝑncipaliter loq̃tur angelꝰ. Ber. Ita copiose est ei collata gr̃a q̃ omnẽ vitã suã custoduit ab oĩ culpa veniali et mortali. Ideo Augꝰ dicit. Quid digniꝰ hac ꝟgine q̃ transcẽdit merita oĩm mortaliũ. etiã t angelorũ. Alie sunt gr̃e gratis date. q̃ licꝫ oĩbꝫ hoĩbꝫ a deo g̃tis dant. nõ tñ hoĩem fim se g̃tificãt oẽs simul nec aliqua eaꝝ. sed ad mlta alia ordinant. Tũc hmõi gr̃e ꝑnt dici oẽs ꝟtutes alie a charitate. Maria g̃ nõ solũ habuit donuꝫ gr̃e ꝑncipalis g̃tũ faciẽtis. sed etiã plẽitudinẽ gr̃aꝝ gratis dataꝝ. De q̃ Diero. in ſmõe de assumptõe sic inq̃t. Si diligẽter attendis nil est virtutis qđ nõ resplẽdeat i ꝟgine maria. Unꝺ ipa fuit hũillima. Bern. Si maria hũilis nõ fuisset spũſſctus sup eã nõ q̃euiſſz nec eã impgnasset. Isa. vlti. Sup quẽ reqescet spũs meꝰ nisi sup quietũ et humilẽ. Itẽ fuit castissima. Unde Ber. Tante fuit puritatis q̃ nec angelica puritas ausã est ei se cõpare. Idem. Nec astra munda sunt i conspectu eiꝰ. Tãta mũdicia o maria de carnẽ tuã mũdauit. vt etiã siue diuie puritati eã ꝺglutinare nõ dexpert. Itẽ fuit mitissima. Bern. Nihꝫ austeꝝ. nihil terribile in ea. tota suauis et mitis. Itẽ fuit mirĩcordissima. Unꝺ Ignacius. Maria oĩm opeꝝ pietatis vni cuiq̃ aliq̃d ministrat. miseris t afflictis ẽ co afflicta. Et hec mirĩcordia nõ ẽ in brĩtudie diminuta sz pfecta. Sic igit merito a gratie supefluentia cõmendat. ¶ Tercio ꝺmẽdauit eã angelus i salutatõe sua a diuia assistẽtia. cũ dixit. dñs tecũ. Ber. Licꝫ cũ oĩbꝫ sctis sit dñs. tñ singulariter t singulari progatiua est cũ maria. vt licꝫ ꝺr Joh. xiiij. Si q̃s diligit me ad eum veniemus et mansionẽ apud eum faciemus. tamen cũ illa excellentissime t singularissime. Unde exponẽs supradicta

ꝓba Bern̄. dicit. Dñs tecū. pr̄ te obūbrās vt tātū splēdorē filij tui posses sustinere. tecū fili⁹ vt tibi fuet vtez tuū. t tibi fuet ꝯgitatꝫ signaculū. Tecū spūssctūs. cui⁹ ꝯtute ꝺcipis sctificās te vt sola digna esses filiū dei porta re. Et sic tota trinitas fuit cū maria vt corp⁹ mūdaret. vitā sctificaret t aniam fecūdaret. Aug⁹. Dñs tecū manet. tecū ꝓseuerat. a te nūqz recedet. Hugo ō sctō vic. i ꝑmōe de annūciatōe. Dñs tecū i castitatis voto. tecū in prudēti ꝺcilio. tecū i vtero. tecū i ꝺscie secreto. tecū i ore ope t corde. tecū vbiqz. age secure q̄d vis. Hiero. Jā cū ꝯgie erat q̄ ad ꝯginē mittebat. Dñs vbiqz p̄ eentiā. i cel⁹ p apparētiā. i angel⁹ p p̄sidētiā. i sctis p grāz. i assūpta hūanitate p vnionē. sz i ꝯgie p toti⁹ ꝺitatis p̄sentiā t corpalē existētiā. merito potuit dicere. dñs tecū Sz di. qre ñ pot⁹ dixit. dñs i te. Rñdet q nō tm̄ cū ea fuit p ihabitatōez sz etiā p coopatōz. Hoc ḡ significare volens dixit. dñs tecū Quarto eā ꝺmēdauit a femīnea refulgētia. ibi. bñdicta tu i mlieribus. id ē sup oēs mlieres. Reuera nō solū sup oēs mlieres sz t sup oēs viros post xp̄m. nec solū sup oēs viros sz t sup oēs angelos. t vnū⁹ sal⁹ sup oēz creaturā aliā a xp̄i hūanitate. eo q a ꝯbo assumpta ē. Jō Anſ. O bñdicta et sup bñdicta. p te bñdicit oīs creatura. Aliq̄ mlieres sunt bñdicte qz ꝯgies. sz ñ sunt fecūde. Aliq̄ ꝯo sunt fecūde sz nō ꝯgies. Petrus raven. i ꝑmōe q̄dam sup missus ē. sil⁹ Bern̄. Maria ꝯgo iter mlieres ē bñdicta. qz vecus possedit ꝯgitatis. pudorē t dignitatē ptulit mr̄is. O ꝯe bñdicta q̄ celo fuit maior. terra fortior. orbe latior. Deū ei quē mūd⁹ ñ capit sola suscepit. t portauit eū q̄ portat orbē. suū genuit genitorē. nutriuit oīm viuētiū nutritorē. Hiero. i ꝑmōe ō assumptōe. Talibꝫ oppignorare vecebat ꝯginē muneribꝫ vt ecēt ḡtia plēa. Et iō ꝺr. dñs tecū. bñdicta tu i mulieribꝫ. q vedisti cel⁹ t angel⁹. terr⁹ t hoibꝫ vēū. fidē gēribꝫ. t finē vicūs. vite ordinē. moribꝫ disciplinā. vt oēs hoies surgētes i grāz actōne dicere habēt illō p̄s. lxxxvij. Bñdixisti dñe terrā tuā. aūtisti captiuitatē iacob. s. p singulārē bñdictōez mr̄is. Quītū volum⁹ addere. t eā cū Elizabeth ꝺmendare a dignitatis sue excellētia. qz hodie mr̄ dei effecta merito supertollēda t sūme ꝺmēdāda. Sz q̄d dicā de ei⁹ excellētia. t quō valeā eā digne ꝺmēdare. Erq̄ enī mr̄ dei ē. sic deū null⁹ sufficit nec digne laudare p̄t. sic nec mr̄ez. De q̄ Petrus damian. Qual⁹ eā laudare poterit mūda/

n⁹ hō p trāsitoriū ꝯbū q de se ꝯbū ptulit qđ manet in eternū. Aug. i q̄dā ꝑmōe ō btā virgie. Si oīm nr̄m mēbra ꝯterēt i liguas. nullus eā digne laudare sufficeret. altiorē celo de q̄ loq̄mur. pfundior inferno z̄. Nec sola ē q̄ mr̄ t sponsa vocari meruit. q̄ enī ꝯgo tā sctā quā dignaret supuenire spūssctūs. q̄ tā speciosa quā de⁹ eligeret sibi spōsam t filio suo in mr̄em. O q̄ tā casta vt essz ꝯgo i ptu t p⁹ partū. O q̄d dicā paup ingenio. o q̄d dicā. q̄q̄d dico minor laus ē q̄z tua dignitas req̄rit. O q̄d dicā dei genitrix cū nō sufficit lingua carnis tuas enarrare ꝯtutes. Eccl. xlij. Exaltate eā q̄ntū potestis qm maior ē oīm laude. Ipsa ē ō q. Ber. q̄ toti⁹ mūdi obtinuit ipetrādo salutē. Cui ipeal⁹ p toto genere hūano dictū ē. Ne timeas maria inuenisti enī ḡtiā apud dominū. Quis ḡ o bē mr̄ mīsricordie valeat ī/uestigare tuā lōgitudinē. latitudinē. altitudinē et pfūditatē. lōgitudo tua vsq̄z ad diē nouissimū sbuēit vnūsq̄sq̄ inuocātibꝫ te. latitudo tua replet orbē terraz. altitudo supne ciuitatis meruit p te recupatōz. pfunditas sedētibꝫ i tenebris t ombra mortis obtinuit redēptōz. Hoc ḡ q̄ ad angelicā salutatōz. Reliq̄ vt sup̄ dixi q̄re i thesauro antiq̄. Recurram⁹ ḡ oēs ad mr̄ez gr̄e ipaz q̄ntū possum⁹ laudibꝫ t pconijs extollēdo. vt ei⁹ inuēto suffragio possim⁹ obtinere gr̄az oīpotētis dei i h̄ sec̄lo. t i futuro fieri ptcipes etne gl̄ie amen.

Sermo lxxi. Ad idem

Egressus an

gel⁹ ad eā dixit. Aue gr̄a plena dñs tecū. Lu. i. M Introductio. Uidem⁹ gaudiū oriri dū tribulatis nūciat libatio de angustijs. Spūal⁹ humanū gen⁹ añ icarnatōz xp̄i erat i maximis tribulatōibꝫ. sic⁹ potuit ꝺq̄rī illō Dañ. xiij. Angustie sunt mihi vndiqz. Reuera vndiqz Nā ꝓmo erat aridū ex pte defect⁹ hūoris. i. carētie gr̄e. p̄s. cli. Ala mea sic terra sine aq̄ tibi. Jō Isa. xlv. Rorate celi ō sup t nubes pluant iustū. Ista ariditas figurat. iij. Reg. xvij Tribꝫ ānis t sex mēsibꝫ ñ fuit ros neq̄ pluuia. Et sic tpe nature: culpe t legis sēp̄ re. i hīs tribꝫ ānis ñ fuit ros salutis t pluuia bñdictionis vsqz ad sextū mēsem q̄rti ānī. i. tpe gr̄e. ō q̄ p̄s. lxxxiij. Dñs dabit benignitatē t terra nr̄a dabit fructū suū Sc̄do hō erat fame lic⁹. Amos. v. Mittā famē sup terrā. nō famē panis sz famē audiēdi ꝯbū dei. i. filij dei.

t 3

117

vl'famẽ videdi .s.faciẽ dei. qz nihil satiat homine nisi dei visio. Hec erat ꝑm⁹ hõ ꝓuat⁹ z totũ gen⁹ hũanũ. Sz hodie vẽit semẽ ð celo semiatũ i trã bñdictã. i. i vtez xp̃i bñdicte. ps.lxxxiij. Bñdixisti dñe terrã tuã. Figurat Nũeri.xi.cũ ascẽderet nocte sup castra ros. ascẽdebat pariz mãna. ps. Panẽ celi edit eis. Tercio hõ erat ifirm⁹ Isa.i. Ome caput lãguidũ z ome cor merẽs. Hodie vẽit ille q̃ se medicũ corpoz et aiaz oñdit. z q ꝓpt languidos se vẽisse testat Mat.ix. Nõ ẽ opus valẽtibꝫ medic⁹ sz male habẽtibꝫ. Nõ veni vocare iustos sz pctõres ad pniaz. August. Sãguis enĩ medici fact⁹ ẽ medicina freneti coz. qz suo sanguĩe curauit nos a lãguoze aie Isa.lxi. Spũs dñi sup me eo q vnxerit me. vt mederer cõtritos corde. Quarto hõ erat captiu⁹. puer. v. Funibꝫ octoz q̃sq; ostrigit. Sap̃. xvij. Una cathena ostrigit oẽs. Hodie vẽit q captiuos liberat. z Isa.lxi. Misit me vt ꝑdicarẽ captiuis indulgẽtiaz. ppt qõ ipe saluator dixit Joh. viij. Si filij vos liberauerit veri liberi eritis. Quito hõ erat i aia mortuus. Ben.ij. De ligno scie boni z mali ne comedes. i q cũq; hora comederis morte morieris. Ro.v. Regnauit mors ab adã. Sz hodie nũciata z missa ẽ vita. i. Lho. xv. Sic in adã oẽs mozijũt. ita z ixpo oẽs vnificabũt. Figurat Ben.ij. Posuit dñs ignũ vite i medio paradisi. i. filiũ i vtero v̄ginis bñdicte. ꝑ quẽ vita z sal⁹ credẽtibꝫ illuxit. Joh. x. Ego veni vt vitã habeãt z abũdãti⁹ habeãt. Idcirco iij. Reg. vij. Hec ẽ dies bona nũcij. si tacueri mꝰ sceleris arguemur. Hec aũt sal⁹ icepit cũ angel⁹ ingressus ad v̄ginẽ venit. de q̃ thema.

In xpis ꝑmissis duo tãgũt. Prio apparitio angelice claritatis. ibi. ingressus angel⁹. se cũdo salutatio v̄ginee dignitatis. ibi. Aue g̃ tia plena. De ꝑmo dic. Ingressus angel⁹. s. mẽse sexto p⁹ ceptoz Joh⁹ bap. q̃ fuit concept⁹ in fine septẽbris. saluator xp̃o i martio xxv. die mẽsis euisdẽ. Sz q̃re i isto mẽse z nõ i alio alibi repies. Nõ iste mẽsis ꝑ alijs ẽ ꝓuilegiat⁹. Prio qz i eo mũd⁹ ẽ creatus. Idcirco iudei habẽt eũ ꝑ ꝑmo mẽse anni. z icipiũt ãnũ ab eodẽ. Exo. xij. Iste mẽsis sit vob̄ ꝓncipiũ mẽsiũ. Scõo qz ppls israelitic⁹ i eo ẽ libat⁹. Exo. xij. E gredicmi mẽse nouaz frugũ. licz nõ sint fruges formate. tñ in celesti paradiso formate erãt noue fruges. Tercio mẽsis ille ꝓuilegiat⁹ ẽ. eo q mũd⁹ i ipo ẽ redẽpt⁹. licz bñ otigit solẽnitatẽ passiois in apli celebrari. Isto g̃ mẽse. s. martio die z hora. vt sup̄ i ꝑcedẽti sm̃one. Ingressus ẽ angelus. Sctũs Tho. pte. iij. q. iij. arti. ij. Assumpto corpe i forma hois. Aug. Facie rutilãs. veste choruscãs. Bern. sup missus ẽ. z sanctus Tho. Merito i forma hois. qz debebat nuz ãnũciare icarnãdũ z hoies redimẽdũ. Jõ et oẽs angelice apparitões i veteri testamento ordinãt ad illã. qz xp̃m i carne nascituz oste derũt. Ad eã. s. solã. Frãcisc⁹ maronis. Ujrgo a iuuẽtute lr̃aꝰ didicit. z legebat illõ Isa. vij. Ecce v̄go concipiet. cepit desiderare si fieri posz q̃ essz illi⁹ v̄gis ancilla. z occupauit se cũ dilectibꝫ hũani generis. z deniq; dedit se i oꝛõem. vt cito oportẽs p̃ vellz oñdere ineffabilẽ misericordiã suã hũano generi. z p filiũ suuz vnigenitũ illõ redimere. z p oꝛõez vẽit i ptẽ platõez. Sola g̃ deo dedita flexis genibꝫ. cluatis oculis. maxillã lachrimis ꝑfusis. vt ipleret illõ Sap̃. xviij. Cũ silẽtiũ essz. s. dũ v̄gini oia creata silerẽt velut i nocte i ea cũcta latẽtia sopita essent. Sic g̃ spũal'z deo vnita ingressus ẽ angel⁹ ostio clauso. Ber. vt mõstraret se angelũ et nõ hoiez. z dic Ber. q hec apparitio ãgelica fuit nimis isolita. qz i forma hois cũ ingẽti lumie. vñ dic. Credẽdum ẽ q maria multotiẽs vidit angelos sz nũq; i tanta claritate. Nota q q̃ndã angel⁹ maioz erat hoie i tribꝫ ꝓncipal'. Prio i dignitate. qz spũs. ps. ciij. Qui facis ãgelos tuos spiritꝰ. sz hõ terren⁹. Ben. xviij. Quid loq̃z ad dñm cũ sim pulus z cinis. Scõo i familiaritate. Mat. xviij. Angeli eoꝛ sp videt faciẽ pris q̃ i ceł ẽ. Tercio i gre vbtate. qz ãgel⁹ in splẽdoze. hõ i obscuritate. i. Lho. xiij. Videmꝰ nũc p speculũ z enigmate. Maria v̄go excessit ãgelos i his tribꝫ. Prio i dignitate. qz electa mr̃ dei et dña angeloꝛ. iõ canit ecclesia Aue regina celoꝛ. Scõo i familiaritate. ꝓpter h̄ dixit ei angel⁹. dñs tecũ. q. d. aliter q̃s mecũ. Tercio i gre vbtate. qz fontẽ grãz generare meruit. Idcirco angel⁹ h̄ ꝓcoglces cũ omi reuerẽtiali honoze q̃ potuit ad eã ingressus ẽ. z salutauit eã dicẽs. Aue gra plẽa. Dic Aue. Sup q̃ dic petr⁹ grec⁹. Contra vocem mlieris ꝑme. qz erat cã oĩs ve. dixit aue. Prio eua corruit p stulticiã. qz credidit serpẽti. z sic fuit seducta i ꝓuaricat oẽz. Sz maria instructa p sapiaz prudẽtissime disserẽs cũ angelo. Scõo eua cecidit p superbiã cũ deitatẽ petijt. sz maria exaltata ẽ p hũilitatẽ dũ ancilla eẽ voluit dicẽs. Ecce ãcilla dñi. Tercio eua ꝓuaricata ẽ p inobedictiã trãsgredies dei mãdatũ. sz maria ꝓfecta ẽ p obedictiã ꝑbẽ

do ꝺ sensum. Quarto sic eua peccauit p fidu
ciã credẽs ꝟbis serpẽtis. iõ maria meruit no
bis salutẽ credẽs ꝟbi angelici. Quinto eua p
fructꝰ ligni ꝺ mestiõz itulit mortẽ. Ecci. xxv.
A mliere initiũ pcti ⁊ p illã oẽs mozimur. sz
maria attulit fructũ vite. Joh. xi. Ego sũ re
surrectio et vita. Eua duxit nos ꝺ padiso in
exilũ Maria leuat nos ꝺ exilio i celũ. p euã
maledictio. p mariã oib nob vẽit salꝰ ⁊ bñ
dictio. Idcirco ꝟbũ maledictõis ꝟtiti ꝟbũ
bñdictõis tinitiũ sue salutatõis Aue. Dic
tãgit scõm pncipale huiꝰ ẽmõis vbi dixit in
nunc salutatio ꝟginee dignitatis dicẽdo Aue
gra plena Q Ubi nota. solẽt mlieres i
mũdo affectare pncipal ⁊ q̃nqz. P. ꝺ pulcri
tudinẽ. scõo diuitiaꝝ vbtatẽ. tercio sponsuz
laudabilẽ. q̃rto famã celebrẽ. q̃nto plẽ nobi
lẽ. Qꝺ hec angelꝰ ꝺ nõbẽdit i salutatõe P. ꝺ
mo pulcritudinẽ. Uñ licz corpali pulcritu
dine notabil ⁊ essz adornata. ꝺ illa tñ ipa pax
curauit scies illõ pũ. xxxi. Fallax gra ⁊ vana
ẽ pulcritudo. Pulcritudie ꝺ spũali maxime
fulgebat Uñ pulcritudo corpal mlieris ꝺ si
stit i ꝟbo q̃n i se ẽ pulcra. Et sic btã ꝟgo Canti.
coz. iiij. Tota pulcra es amica. Reuera pul
cra pulcritudie spũali. Hoc tãgẽs angelꝰ di
xit. Aue. i. sine ve. s. oꝛigial ⁊ actual pcti. qz
scꝑtura illa totũ i ea hrẽ pt q̃ scribit Eze. xxxi
Oẽ lignũ padisi nõ ẽ assilatũ ei. Et pulcritu
dinẽ ei⁹ mirat Anb. Ea puritate nitebat ⁊c.
Scõa pulcritudo ꝺ sistit i ꝺpositõe moꝝ. de
q̃ Sap. iiij. O q̃ pulcra es casta generatõ cũ
charitate. i. moꝝ venustate. Jstã pulcritudi
nẽ ipa excellẽter habuit Uñ ꝺ ipa ꝺz Canti.
vij. q̃ pulcri sunt gressus tui i calciamẽtis fi
lia pncipis. Gressus sunt ꝟtutes aie. calcia
mẽta gressuũ sunt opa ꝟtutũ. De pulcritudi
ne moꝝ ei⁹ ꝺic Amb. Nil i maria tozuũ in
oculꝭ. nihil i ꝟbis pcax. i actu nihil ꝟecũdũ.
nõ icessus solutioz. ñ vox ꝑtulãtior. Hiero.
Si mariã ꝛi mrẽz ispicias. nihil ꝟtutis. ni
hil speciositatis cãdoris glie qõ i ea ñ splẽde
at. Tercia ẽ pulcritudo celestis. ꝺ q̃ Isa. xxxij
Sedebit ppls meꝰ i pulcritudie pacis. Nũc
possidet hãc pulcritudinẽ q̃ totũ mũdũ illu
miauit. Bern. Marie pñtia totꝰ illumiat oz
bis. Et etiã supna ciuitas ꝟginee lãpadis ẽ
illustrata fulgoꝛibꝫ. ps. lxxxviij. Thronꝰ ei⁹
sic sol i ꝺspectu meo sp. Quarta ẽ pulcritudo
diuitatis. Hiere. xxxi. Bñdicat tibi dñs pul
critudo pacis. Jstã ipa habuit ⁊ hodie ꝺce
pit. Quapropt ꝺic ps. Cõcupiuit rex decoꝛẽ
tuũ. Amb. i lu. ꝺ ꝟgitate. Quid nobiliꝰ mrẽ
ꝛi ⁊ splẽdidiꝰ illa quã splẽdoꝛ elegit. tã splẽ
dida ẽ q̃ salomõ i spũ splẽdoꝛẽ ei⁹ admirans
ꝺic Cãti. vi. Que ẽ ista q̃ pgredit q̃si aurora
pulcra vt luna. electa vt sol. ecce pulcra. Sic
nos si volumꝰ eã digne salutare cũ ãgelo. vi
deamꝰ q̃ mo ꝺ pulcritudie spũali. qz ꝺz Ecci.
xv. Nõ ẽ speciosa laus i oze pctoꝛis. alꝭ dice
re possz nob illõ Isa. xxix. Hic pplus labijs
me honorat. Hiere. iiij. Laua a malicia coꝛ
tuũ hierlm. Nã habes os pulcrũ ⁊ coꝛ falsũ
Scõo ꝛemus habere moralẽ pulcritudinẽ
Mat. v. Luceat lux vra co. ho. Bre. ⁊ hr. xi
q. iij. iter cetera ꝺic. Inter cetera ꝺ scia nobis
necessaria ẽ. fama aũt primis. Idcirco Ro.
xij. Prouidẽtes bona nõ tm coꝛã deo sz ⁊ co
rã oib hoib. Et tũc p ei⁹ merita dab nobis
claritas diuia ⁊ celestis. Scõo optãt mli
eres diuitiaꝝ vbtates. Ipa tm nõ curauit ꝺ
diuitijs tpalib. scies illõ Ecci. viij. Mltos
pdidit auꝝ ⁊ argẽtũ. Et vt ꝺz puer. xi. Nõ
psunt diuitie i die vltõis. Jõ optauit diuiti
as gre. et has attulit angelꝰ seu ipaz eas hre
mõstrauit. i eo q̃ dixit. gra plena. Reuera
plena. qz ꝺic Hiero. i ser. ꝺ assumptõe. Cete
ris scis p ptes gra dat. sed marie se totã ple
nitudo infudit gre. Et sic i ea ꝟificat illõ p
uer. vtri. Mlte filie regũ ꝺ gregauerũt diuiti
as tu sola supgressa es vniũsas. Uñ cũ cete
ri scti habeb̃t i se aliquã mẽsurã. ipa tõtẽ gti
az habuit. i. xpm Deũ q̃ Ber. sup Cãti. Ori
go oim fontiũ ⁊ fluminũ mrẽ oim ꝟtutum
⁊ sciaꝝ fõs ihs xps. Ipa eni ẽ ag̃ducꝰ. Me
rito ei dicere potuit angelus. gra plena. Ple
na vtiqz nõ tm plenitudie sufficiẽtie q̃ ẽ oim
sctoꝝ. nec etiã abũdãtie q̃ fuit aploꝝ. sed vl
tra ꝟ habuit plenitudinẽ supefluẽtie. Ecci.
xxiiij. In plenitudie sctoꝝ detentio mea Sic
g̃ omnes alios scos in gratie vbertate excel
sit. Reuera excessit. qz cũ ceteri determinatas
mensuras gratiaꝝ acceperũt. ipa vniuersas
mẽsuras simul habuit. De quib mensuris
Lu. vi. vbi quadruplex mẽsura notatur. s. bo
na. conferta. coagitata et supefluẽs Mẽsu
ra bona ẽ habere ea q̃ reqzunt ad sui sctifica
tõem. q̃ est i oim scis Cõferta q̃ reqrit ad
aliorum eruditõnem. ⁊ fuit in aplis. Coagi
tata q̃ reqritur ad sui ꝺfirmatõez q̃ fuit in io
hãne baptista q̃ fuit in altero ꝺfirmatꝰ. Su
pefluens que est ad plenã diffusionẽ. que est
in christo. Joh. i. De plenitudine eiꝰ oẽs ac
cepimus. Jstã tm mensurã mri ꝺmunicauit.
quia de plenitudine sua nobis infudit. Ha
buit ergo quadruplicez plenitudinem. ita q̃

118.

scribit de ea Eccli. xxiiij. In me ois gra vite & itatis & & tutis. Trãsite ad me &c. vite q̃ ad graz sctificãtẽ. & itatis q̃ ad graz istruẽtẽ. & & tutis q̃ ad graz ɔfirmãtẽ. trãsite ad me oĩs scz q̃ ad graz effluẽtẽ. Heb. iij. Accedam⁹ cũ fiducia ad thronũ gre ei⁹. Ignaci⁹. Impossibile ẽ aliquẽ o & go saluari pctõrẽ nisi p tuuz auxiliũ & fauorẽ. Hugo. Ardor gre ardebat i corde vt mirabilia faciebat i corpe. exterius illa mẽbra radiãdo. Uñ Hilari⁹ sup Matt. Joseph sponsus & gis ɔsiderauit sacramẽtuz p diuini lumis radiũ. Jõ Ber. De plenitudine ei⁹ accipiũt vniũsi. captiu⁹ redẽptiõem. eger curatõez. pctõr veniã. Idcirco cõsidera q̃ hodie possis pticeps fieri ei⁹ gre. Sz possum ɔ q̃u de aliq̃o illõ Joh. iij. Nõ habes i q̃ hauries. Ber. Uehemẽtia desiderij. feruor deuotõis & dilectõis et auritas oõis hauriunt fontẽ mificordie & pietatis. Porta ergo ydriã tuã hodie & mũda eã. q̃z vt dr Sap. i. In maliuolã aiaz nõ introibit spũs sapiẽtie Tercio affectãt mlieres sponsum laudabilẽ. Sic ipa hodie spõso nobilissimo fuit dcorata. Hoc sentiẽs angelus dixit. dñs tecũ. q. d. aliter q̃z mecũ. Mecũ tãq̃z dñs cũ suo. & sic̃ creator cũ sua creatura. tecũ sic̃ filius⁹ cũ sua matre. tecũ sic̃ aurora cũ sole lucẽte. s. diẽ gre nũciãdo. tecũ sic̃ flos cũ & ga florẽte Isa. xi. Egrediet & ga de radice iesse. & flos de radice ei⁹ ascẽdet. Tecũ sic̃ rex cũ regina palatiũ igrediẽte Figurat. ij. Reg. j. mr salomõis sedẽs iuxta regẽ. cui rex. Pete a me q̃cq̃d vis. ñ ẽ phas vt denegẽ tibi. Tecũ dñs pater p potẽtiã. tecuz filius⁹ p sapiaz. tecũ spũssctũs p clemẽtiã. Idcirco pctõr q̃uis mõ peccasti recurre ad eam. Ber. Si es i angustijs. picul' aut rex dubijs. mariã iuoca. mariã cogita. nõ recedet ab ore tuo. nõ a corde vt ipetres ei⁹ oõis suffragiũ Et merito q̃z vt dicit Ber. Quia i te p te & de pia man⁹ oipotẽtis q̃cq̃d creauit recreauerat &c. Quarto optãt mlieres celebrẽ famã Hãc ɔsiderauit ea angel⁹. idcirco dixit ei i salutatõe. Bñdicta tu i mlieribz. i. vltra oẽs mlieres. O q̃z famosa fuit illa cui⁹ fama de terris vsq̃z ad celos redoluit. Uñ dicere potuit illõ Ruth. iij. Scit ois pplus me eẽ mlierẽ & & tutis pot⁹ h dicere habuit maria. Et licet oĩbz & tutibz abũdaret. & i his famosa essz. tñ ei⁹ hũilitas tãtã famã ei nõ solũ i terra sz & i cel' fecerat. q̃ etiã filiũ dei i vtez suũ p hũilitatẽ trahere meruit. h significat Luc. i. Respexit hũilitatẽ ancille suc. ecce eni ex h brãz me dicẽt oẽs generatões. Et h Aug. i q̃dã ſmone attestat. vbi & ginẽ gliosaz q̃si admirãdõ alloq̃t dicens. Obsecro & go gliosissima dic mihi q̃d bon egisti. q̃ntũ pciũ obtulisti vt & tus & sapiẽtia dei pris q̃ attigit a fine vsq̃z ad finẽ fortit̃ suauiterq̃z disponit oĩa. tot⁹ vbiq̃z manẽs. & sine vlla sua mutabilitate i vtez tuum veniẽs. ita castũ castellũ tui vẽtris icoluerat. vt ingrediẽs nõ lederet. & egrediẽs incolumẽ custodiret. Et respondẽs i pſona & gis dicit. Queris q̃d obtulerim vt mr dñi mei efficerer. oblatio mea est & ginitas & hũilitas mea. Nõ respexit ornamẽta mea neq̃z pulcritudinẽ corpis sz hũilitatẽ mẽtis. Et hec ei i tãtũ placuit vt vnigenitũ filiũ suũ ɔ me nasci voluit. Ecce q̃z famosa fuit nõ solũ i hũilitate sz & i castitate & i fecũditate vltra oẽs mlieres. Ipa potuit abũdãter dicere id q̃ ɔ iudith dicebat. vt scribit eiusdẽ. xv. c. Tu gl'ia hierlm. tu leticia isrl'. tu honorificẽtia populi nri. Revera q̃z tu gl'ia i hierlm. i. dei. tu letitia isrl'. i. angelor q̃ videt faciẽ pris. tu honorificẽtia ppli. i. generis hũani. q̃z tu fecisti humiliter et virl'r. s. ex eo q̃ p tuã hũilitatẽ deũ ad terrã traxisti. Aug. Hũilitas marie facta est scala celi. ideo merito ei angelus dicere potuit. Bñdicta tu i mlieribz. Quito optant mlieres nobilẽ plẽ. Et sic ipa & go maria hodie dotata est. Hoc sensit elizabeth. ppter q̃d dixit ei. Bñdict⁹ fructus vẽtris tui. O nobilis et generosus fruct⁹ ille fuit. q̃z dr Sapie xviij. Ex regalibz sedibz venit. Ro. i. Ex semine dauid ſm carnẽ. O nimis generosus fruct⁹. in celo habẽs prem sine mre. in terra matrem sine pre. O generosus fructus. ipe sol⁹ natus ex virgineis visceribz. mrem virginez habuit. vt implerẽt illud Isa. vij. Ecce & go cipiet & pariet &c. Hodie lapis abscindit sine manibz. Dañ. ij. Hodie rubus ardet & nõ oburit. Exo. iij. Hodie vellus gedeonis maduit. Judicũ. vi. Hodie virga aaron florzuit. Nũeri. xvij. Hodie & go cepit vnicornum. Aug. Uere virginis nobilitas. parietis i virginitate. nascẽtis in diuitate. q̃ ante lucifez genitus a pre. hodie cõceptus a mre. Bern. O maria hodie facta es mr cuius de est pr. filius paterne charitatis ẽ corona tue castitatis. O q̃z bñdict⁹ fruct⁹. Hodie plãtatũ ẽ lignũ in medio paradisi. Hodie in & gine cõceptus ẽ p quẽ toto orbi sal⁹ effluxit. Anſ. Nõ est sal⁹ i mũdo nisi quem pperit & go. Bern. Hodie dominus operatus est salutẽ in medio terre. Idcirco non conuenit nobis hodie tacere quin plurimum ei gratias referre

debem⁹ a q̄ tāta sal⁹ nob exorta ē. Debem⁹ ḡ nos exēplo angeli ꝺ ginē gl'iosaz ꝛuotis mētibꝫ hodie celebrare ꝛ salutare ℟ Et ḥ maxime q̄nqz ꝛ cauſ. Prio ppt ꝺbitū. Salutatio ei pcipue ꝛebet amicis ꝛ bñfactoribꝫ. ꝛ sic ex ꝛebito tenemur eā salutare. qz m'ta beneficia dilectiōis ꝛ signa nob exhibuit. ꝛ hodie exhibet nob i salutē. Magnos ei labores habuit filū nutriēdo. i egiptū fugiēdo. paupertatē sustinēdo. ꝛ vsqz ad patibulū ipz seqn do. Joh. xix. Stabat iuxta crucē mr̄ ihu. stabat vt si forte passio xpi sufficiēs ñ fuisſz ipa pata ad patiēdū p nob fuisſz. Sic ab eo tpe q̄ mr̄ dei facta ē vsqz ad nouissimū diē nō cessat petere p nob. Ber̄. Suppliciter ꝛ efficaciter salutis nr̄e negocia ptractat tāqz mr̄ misericordie. mr̄ exul'. mr̄ pctōris. ꝛ mr̄ iudicis. In ipa locū habz illō Rom. vlti. Salutate mariā q̄ multū laborauit i vob. i. in omniuz vestz salutē ℟ Scōo dēmus eā salutare p pter ei⁹ bñplacitū. ꝛ maxie cū illa salutatōe q̄ mariā salutauit angel⁹ celestz nūci⁹. ꝛ ꝛetulit tāqz epl'az in q̄ recolit exordiū nr̄e redēptōis. redēptio captiuoz. victoria hostiuz. Hodie potuit angel⁹ dicere illō ps. Immisit in os meū cāticū nouū. nouū et multū suaue. tam suaue p eā mouit in spū exultare. Lu. i. Magnificat anima mea dñm S ℟ Nō ē salutatio aliq̄ magis sibi placita qz illa. sic legitur exēplū ꝛ q̄dā sctā moniali sctitate famosissima. ꝛ btē ꝺ ginī specialit ꝛuota. Hec cui dā viro religioso ꝛ virgini marie similiter ꝛuoto sb p'sona alteri⁹ ꝛ se manifestauit dicēs Scito mi dñe p fuit quedam genitricis dei dilectrix in tali monasterio q̄ sicut ꝛ tu valde virginē gl'iosam dilexit. cui p certo tale nupscias accidisse. Quadā nocte cū i lecto q̄escere vidit añ se mariā stare dicētē. ꝺormis nefilia. Cui illa rñdit. Nō ꝺormio dña charissima. sz scire ꝛesidero cur ad me peccatrice venisti. Cui virgo gl'iosa. Ne timeas piā matrē filia cui ꝛuota reddis seruitia. sz moneo te vt magis pseueres. salutatōez angelicā sic incepisti diligēter ꝓtinuādo. scias eni p maximū gaudiū ex eadē salutatōe habeo. qđ nul' hoim sufficiēs ē explicare ḥmōe. Nā cū dicis. ꝺns tecū. videt mihi p i me sil'z sit filius me⁹ sic in me fiat cū p pctōrib nasci dignat⁹ fuit. Et sic tūc mihi ineffabile gaudiū fuit. sic nūc cū eadē ꝺba replicas. Ex ḥ ḡ patet p ml'tū sibi placet. ℟ Tercio dēm⁹ eā salutare ppter salutatōis fructū. Uñ sic hec salutatō ꝺgni marie summe placet. sic ipaz ei dicētib⁹ valde remunerat. sic patz i pluribꝫ exēmplis. ℟ Quarto ꝛebem⁹ eā salutare ppt caue re ingratitudis viciū. summa eni ingratitudo est multa bona suscipe et nō cognoscere ꝛ regtiari. Mō dicit Ber̄. i ḥmōe ꝛ natiuitate ꝺginis. Alti⁹ intuemi q̄nto ꝛuotōis affectu cā dñs voluit a nobis honorari q̄ toti⁹ boni plenitudinē posuit i maria. vt si q̄d spei in nobis. si q̄d gr̄e. si q̄d salutis ex ea nouim⁹ redūdare. nihil habere nos voluit qđ p marie man⁹ nō trāsierit ℟ Quito ppter diabolu suppliciū. qz ipe inuidus turbat cū videt et audit p q̄d hō salutē ē ꝺsecutus quā ipe amisit. Uñ Eccl. xxij. Musica i luctu ipz ꝛtuna ē narratio. ꝛ sic cū diabolo Sic dicit Ber̄. Le lū ridet. angel⁹ gaudet. mūdus exultat. infernus cōtremiscit. ꝛmones fugiūt cum dico Aue maria. Non scū diabolo displicet illa vocalis oratio. sed singula ꝺba q̄ in ea continentur. Displicet sibi Aue. cū sit sibi in eternū ve. Et ve eternū pcurauit. ꝛ hoiem salute p uauit. qđ maria recupauit. displicet sibi maria. qz ꝛ ea dictū est Gene. iij. Ipa ꝺteret caput tuū. Idcirco h̄ nomē valde exosū hz. Displicet sibi cū audit. gr̄a plena. qz ipe mulierē ꝛ p ml'ierē virū a gr̄a eua cauit. Displicet sibi dñs tecū. dolēs valde p hāc societatē diuinā ipa hz a q̄ ipe ignominiose ē ꝛtrusus. Displicet sibi bñdicta tu i ml'ieribꝫ. qm̄ ipse p ml'ierē maledictōez dei pcurauit. Displicz sibi vltra modū. ꝛ bñdictus fruct⁹ vētr̄z tui. qz ipe p suā suggestiōez fructū. i. ml'ier̄z maledictōem pene ꝛ culpe intulit. Idcirco ex ꝛebito tenemur marie placere. Uideam⁹ ḡ exinde quē nobis fructū venire cōspicim⁹. cū ingtitudinis viciū euitare volum⁹. et diabolo suppliciū inferre conamur. tūc ꝺginē glorioſam humiliter ꝛ ꝛuote salutare ꝛbem⁹. imo quicunqz es ipam salutare nō cesses. qz si immūdus es. ergo ad mūdam et sctām dicas. Aue. i. sine omni ve culpe et pene. si tenebrosus es. dicas maria. i. illumiata. si pctōr es ꝛ gr̄a cares dic. gr̄a plena. Si omi bono vacuus es dicas. dñs tecū. Si pene obligatus es ꝛbes accedere ad bñdictā. ppt qđ dicas ei. bñdicta tu in ml'ieribꝫ. q. ꝺ. erue me ꝛ maledictōibꝫ. Si famelic⁹ es dicas. bñdictus fruct⁹ ventris tui. Ipe est fruct⁹ ille i cui⁹ conspectu est vera et eterna satietas. ꝛ q̄ ps. Satiabor cū apparuerit gl'ia tua. Hieron. Si ꝺgo es lauda eā. qz meruisti habere quā laudas. Si continens es lauda. qz hoc non aliūde habes q̄z ex gr̄a christi que fuit in ea.

119.

Si ꝺugata aut ꝓcatrix imo cuiꝰ cuꝯ ꝺi
cois vl'serꝰ es lauda eā.qz ex ea fluxit gr̄a et
miscoia. Exultemꝰ g̃ oēs z singli z excitemur
voce pia et mēte sincera z ꝺeuota. exēplo āge
li laudātes. q̄ igressus ꝺixit. Aue gr̄a ple. ꝺo.
te. z̄c. Et sic p eiꝰ itercessiōz obtiebimꝰ gr̄az oī
potēti ꝺei i ꝫ secło. z i fuło efficiemur ptices
etne glie. Ad quā me vosꝯ ꝓducat q̄ hodie
in ꝫ gie ꝺceptꝰ eternal'z viuit z regnat amen

De scto Georgio Sermo lxxij.

Sine me nihil
potestis facere. Joh. xv. Et legit
hodierna die ad honorē scti geor
gij p euāgelicali officio. Dic pḥs. ij. ꝺ aia q
ocli hois ñ pñt ꝺg̃scere colorē sine lumie. nā
ad pfectā visiōez req̄rit q̄ medium sit illumia
tū. T Spūal'z. sic natural' itellectꝰ nō
pt hr̄e meritoriā cognitōz et opatōez sine lu
mie gr̄e. ꝺ q̄ Rich. ꝺ ꝺcplatoe. li. iij. c. vl. ꝺic
Sine gr̄a ñ sufficimꝰ ad ꝺgnitōz ꝫitatis nec
ad amorē ꝫtutis. Et figural' Act. xij. Petrꝰ i
carcere exist̄s nesciuit q̄ circa eū agebāt. iz pꝰ
q̄ āgelꝰ eū illumiauit z eduxit tūc ꝺg̃uit et
ꝺixit. Nūc scio ꝫe q̄z misit ꝺeꝰ āgelū suū et
eripuit me. Spūal'z. sic hō in carcere pcti exi
stēs sine illuminatōe gr̄e ñ pt q̄cq̄ meritorie
opari nec ꝺg̃scere. De q̄ Chriꝰ. Sic terra nō
germiat sine pluuia. sic nec hō sine ꝺi gr̄a. ic
Hre. ix. mora. Spūsscti gr̄a mēti terrene ifū
ꝺit vt ad itellectū sui ꝺitoris erigat. Dic nā
q̄z apl's. ij. Chor. iij. Nō sumꝰ sufficiētes co
gitare aliq̄ꝺ a nob tāq̄z ex nob Si ei ñ possu
mꝰ bonū cogitare ml'to munꝰ opari. Propter
qō dic ps. xciij. Si ꝺicebā motꝰ ē pes meus
miscordia tua aꝺiuuabit me. Et Isa. xxvi.
Oia opa nr̄a opatꝰ es ꝺñe. z apl's. i. Chor.
xv. Gr̄a ꝺei sū id qō sū. ꝺ q̄ thema. Sine me
z̄c. T In sūma euāgelij ꝺuo inuūt Prio hor
tat nos ad fructificādū. scꝺo ad i se manēdū
Primū pt̄z i p̄ncipio. scō mihi. manete i me
Deꝑmo ꝺic. In illo tpe. s. pꝰ cenā. ꝺixit ihs
ꝺiscipul' suis. Ego sū vitis ꝫa. Symō ꝺ cal
sia. Dñs loq̄t p sil'itudinē vt trahat ad ꝫita
tē. U Nā xps sil'itudiarie viti ꝺpatur
ml'tis ꝺ causis. Prio sic vitis ē arbor pua z ꝺe
specta. sic xps modicꝰ i hūilitate. qz exinani
uit semetipz Phil. q. Et ꝺespectꝰ i ꝺeformita
te. ꝺ q̄ Isa. liij. Uidimꝰ eū ñ habētē spēz neq̄z
ꝺecorē. Putauimꝰ eū tāq̄z leprosuz ꝓcussum
a ꝺeo z hūiliatū. Scꝺo vitis ē tortuosa. i.
crepsich vl' knorrich. z sic xps liuidꝰ i cruce.
nō leuis. vt impleat illꝺ Isa. x. A plāta pedis
vsq̄z ad ꝫticē nō ē i eo sanitas T Tercio vitis
ē arbor hūida. nā cū scindit manat liq̄r. Sic
ꝺe xpo triplex liq̄r emanauit cū scissus i cru
ce fuit. s. sanguis: aq̄ z lachrime. sanguis ad
redēptōez. aq̄ ad ablutōez. lachrie i iustifica
tōez. Nā si lachrime marie magdalene iusti
ficabāt eā. ml'to magis lachrime xp̄i. De q̄
bꝰ Heb. v. Qrabat cū lachrimis z exaudit
ē p sua reuerētia Quarto vitis excedit oīa
ligna i ꝺulcedie fructꝰ. Et sic xps oēs scōs.
Un Can. ij. Fructꝰ eiꝰ ꝺulcis gutturi meo.
Dq̄ fructu ꝺicit Orige. O ꝺñe tolle ꝺe side
riū meū vt attingā ꝺulcē fructū tuū Quin
to flores vitis bonū dāt odorē. z sic xp̄i exem
plū Eccli. xxiiij. Ego quasi vitis fructificaui
suauitatē odoris. i. exēpla bona. Un Can. x.
Curremus i odore vngētoz tuoz. Hec vitis
figurat Ben. xl. Uideba vitē habētē ꝓpagi
nes tres. i. xp̄m habētē tres sbstātias ꝺuita
tē aiaz z corpꝰ. Hāc vitē plātare ꝺēmꝰ i aiaz
cordis nr̄i. De q̄ Hiere. xxxi. Erit aia eoz q̄
si ortꝰ irriguꝰ. Idcirco inuoca hāc vitē. ꝺicē
do illꝺ Can. v. Ueniat ꝺilectꝰ meꝰ i ortū suū
Æ Hec vitis ꝓtulit nobis triplex vinuz
scz vinū ꝺpūctōis. ꝺilectōis. z sanguis effu
sōis. Prio vinū ꝺpūctōis Un ps. lix. Po
tasti nos vino ꝺpūctōis. Un verā ꝺpūctoz
hō a se nō pt hr̄e sz a ꝺeo. vñ Hiere. xxxi. Post
q̄z ꝺūtisti me egi pniam. Et Treñ. vlti. Con
uerte nos ꝺñe ad te z ꝺūtemur. Hoc vinuz
lachrimaz letificat āgeloz collegiū. De quo
Ben. Lachrime penitētiū sunt vinū ange
loz. Secundū est vinū ꝺilectōis. psal. ciij.
Et vinū letificet coz hois. i. charitas. Hoc
vinū charitatis figuratū est Ben. ix. Noe bi
bit ꝺe vino z inebriat est z ꝺenudatus. Sic
xps bibit ꝺe vino charitatis in cruce. Et in
ebriatꝰ charitate ꝺenudatꝰ est a cham. i. a mi
litib pilati. z obꝺormiuit in cruce. Ad hoc
vinū hortamur Prouer. ix. Uenite bibite vi
nū q̄ miscui vobis. s. vinū charitatis. Hoc
ꝺat nobis mixtū. qz ita pure nō possumꝰ eū
ꝺiligere sicūpe nos ꝺilexit. qz maiorē chari
tatē nēo habz z̄c. Joh. xv. De ꝫ vino bibit
aplꝰ paulꝰ. et ita erat inebriatus q̄ ꝺixit ad
Ro. viij. Scio et certꝰ sum q̄ neq̄z morꝯ. ne
q̄z vita. neq̄z gladiꝰ. neq̄z fames poterit me se
pare a charitate xp̄i. De ꝫ vino bibit btūs ge
orgiꝰ T Tercio hec vitis ꝓtulit nob vinū ru
brū sanguis effusiōis. Joh. vi. Sāguis meꝰ
ꝫe ē potꝰ Hoc vinū exp̄ssuz ē ꝺ torclari crucꝯ
z ꝺsolat tristes. puer. vlti. Date vinū his q̄

¶ Amaro sūt corde. dic̄ notāter. ego sū vitis ꝑa. Aug⁹. vt discernat se a vite corrūpi. s. ppl'o iudeoꝝ. Unde Iere. ij. Quō cōuersa es ī amari tudinē vitis aliena. Renera amara. Unde Deute. xxxij. Uua eoꝝ vua fell' botr⁹ amarissim⁹. fel draconū vinū eoꝝ ꝛc̄. Quia ꝑpia uerit xp̄o fel et acetū tpe passiōis. Nec vitis circūcisa ē octauo die. ꝛ sōdit. Pr̄ me⁹ agricola ē. Ex q̄ hr̄ q̄ xp̄s ꝑm hūanitatē ē vitis. qz caput eccl'ie. ꝛ ñ ꝑm diuitatē. qz sic pr̄ etiā essz vitis. ex eo q⁹ ꝑm diuitatē vnū sūt. Et pr̄ dz agricola. qz plātauit ꝛ rigauit. grē plātudinē ī vite. i. xp̄o hoīe. vñ ps. i. Erit tāq̄z lignū q̄ plātatū ē sec⁹ decursus aq̄ꝝ. qđ ñ pōt arescere. ꝛ sic xp̄s ī nll'o ōficere. qz ō plēitudie ei⁹ oēs accepim⁹ grāz. Et sōdit. oēz palmitē ī me nō ferētē fructū tollet eū. i. oēz fidelē nō faciētē opa bōa sepabit a xp̄o vite. Ex q̄ ptz q⁹ ñ solū q̄ mala agūt sz etiā q̄ bōa facere negligūt sepant a xp̄o. Figurat Lu. xij. q⁹ xp̄us abscidi fec̄ ficū sterilē. ꝛ sic ifructuosi fideles. Unde Mat. xiij. Sepabit malos ō medio iustoꝝ. ꝛ mittet eos ī caminū ignis. Et iste loc⁹ ifernal' ꝓtit eis. ñ mūd⁹ q̄ ē loc⁹ laboꝝ. Job v. Nascit hō ad laborē. Non celū. qz ibi dat merces laborātib⁹. Mat. xx. Uoca operios ꝛ red. ill' mer. Nec ꝓtit eis ec̄ ī purgatorio. qz ī h̄ mūdo ñ laborauerūt. Unde ps. lxxiij. In labore hoim ñ sunt ꝛ cū hoīb⁹ ñ flagellabūt sz ī purgatorio. Nec ꝓtit eis terrestr̄ padisus. qz posuit de⁹ hoīez ī padisū voluptatis vt operaret. Cōcludit g̃ q⁹ loc⁹ eoꝝ erit ī fimo. id ē. ī iferno qz ille loc⁹ nō ē ad operandū sz ad puniēdū. Eccl's. ix. Quēcūq̄z ꝑt manꝰ tua operari istāter fac. qz nec rō nec scia nec op⁹ē apd iferos. Jō hortat nos apl's Col'. i. Fructificātes ī oī opere bono ¶ Attñ sciēdū q⁹ tria sūt q̄ fructū ipediūt bonī opis. q̄ sunt figurata ꝑ tria q̄ desolabāt fruct⁹ in egipto. s. locusta. bruc⁹ ꝛ erugo. Primū fuit locusta. ō q̄ Exo. x. Mane facto vēt⁹ surgēs leuauit locustas ꝛ ascēderūt sup vniūsaz trā. ꝛ deuorata ē omīs herba terre ī egipto. Spūal'r. ꝑ locustā itelligit supbia. qz locusta saltādo vadit. ꝛ sic supbus se eleuat. Unde ps. lxxiij. Supbia eoꝝ q̄ te oderūt ascēdit sp. ꝛ destruit fructū bonoꝝ opeꝝ Dc̄ q̄ Bre. Perit oē qđ agit nisi hūilitate custodiat. Nā supbia ī ꝺscia hz se sic negatio ī logica. q̄cūd post se iuēit h̄ totū destruit ꝛ oppositū ei⁹ iducit. ꝛ sic de supbia. Jō Judith ix. Supbi ñ placuerūt tibi ab initio. iō Bēr. sup Cāti. ser. iij. Nolite ꝓpari maioribꝰ. nolite mioribꝰ. nolite alicui nec vni. sz dico q⁹ nulli. Sed tene dictū saluatoris Luc̄ xvij. Cū feceritis oīa q̄ ꝑcepta sunt vob̄ dicite. inutiles serui sum⁹. fecimus qđ debuim⁹. ꝛ nil ampli⁹. Nā tales locustas. i. supbos tollet ō ꝺsortio sctoꝝ. ps. c. Nō habitabit ī medio dom⁹ mee q̄ facit supbiā. ¶ Scdm qđ ꝺsūpsit terre fruct⁹ ī egipto fuit bruc⁹. Unde ps. ciij. Uēit locusta et bruc⁹ cui⁹ nō erat nūer⁹. ¶ Per brucū itelligit luxuria. qz bruc⁹ nutrit ī fimo ꝛ immūdicia. ꝛ sic luxuria ipedit fructū boni opis. Dc̄ q̄ Bre. Luxuria cū semel mētē possederit vix bona cogitare ꝑmittit. Jō apl's Ro. viij. Qui in carne sunt deo placere nequeūt. Nā de⁹ spūs ē. ꝛ dic̄ Iero. Sicut ignis ꝛ aq̄ sil'r stare nō ꝑnt. sic corpales ꝛ spūales delicie. Jō apl's. i. Cho. vi. Fugite fornicatōz. Nā ꝑm Chrisō. Per vsum fornicatōis efficit hō aialibꝰ sil'is. Et aialis hō nō ꝑcipit ea q̄ spūs dei sunt. Sic nec luxuriosus. Jō Aug. de ꝺflictu vicioꝝ ꝛ frutū. O q̄z pua est ꝺcubit⁹ hora ꝑ quā pdit vita etna. qz vt dicit Bcr. Qui carnalibꝰ delicijs pascit eternis indign⁹ habet. iō Joh. i Apoc. ca. vlti. excludit tales a reg̃ celoꝝ dñes. Foris canes venefici ꝛ ipudici. Nā nil coīnq̄natū ītrabit Apoc'al'. xxi. Terciū qđ deuorauit fruct⁹ terre egipti fuit erugo. de q̄ ps. lxxvij. Dedit erugini fruct⁹ eoꝝ. ¶ Spūal'r. ꝑ erugīnē intelligit auaricia. qz cadit succinctim in splendore sol'. Sic auaricia accrescit in pspitate nūc optās h̄ nūc illō. De q̄ phs. iij. eth. Appetit⁹ diuitiaꝝ crescit ī infinitū. Et tal' erugo. i. auaricia oēs fructus aie destruit. Unde Eccl. x. Nihil iniq̄us q̄z amare pecuniā. Nā auar⁹ aiaz suā venalē habz. Jō Lu. xij. Cauete ab oīi auaricia. Matth. xvi. Quā ꝺmutatōez dabit hō ꝑ aia sua. q. d. nullā. Nā ꝓpter illa terrena hō pdit celestia. Juxta illō Bre. Quō pñt spare ī cel' q̄ maiorē spem ꝛ amorē ponūt in terrenis. Ideo hortamur ꝑ ps. psal. lxi. Diuitie si affluāt nolite cor apponere. Nō Eccl. viij. Multos pdit aurū et argentū. Jō Augusti. O damnosa lucra. accipis pecuniā perdis aiam. Nec tria sunt que fructū bonoꝝ operū destruunt. De quibꝰ Isido. de sum. bo. dicit. Luxuriosis supbis et auaris demones pl⁹ fautores existūt. ¶ Attñ posito q⁹ nec sis supbꝰ luxuriosus nec auarus. tñ ñ sufficit ad viram eternam nisi ī bono te exerceas. qz dic̄ Aug. ī li ō vita xp̄iana. Nō solū a xp̄iano q̄rit vt malo carcat sz etiā vt ī bono se exerceat. Nā si nihil mali fecerit aut bonī. tamē ad eterne vite ꝑmiū nō admittitur. sed

gehēne ignibꝫ mācipat. vt hr̄ Mat. xxv. de
seruo inutili habēte vnū talētū ⁊ nō negoci-
ante fuit dictū. Seruum inutilē pjcite i tene
bras exteriores. qz dic Bre. Nō satis ē malū
nō agere nisi q̄sqz discat bonis opibꝫ isudare
Sz quō hz se agricola circa bonos palmites.
sbdit. Et oēz palmitē q̄ fert fructū purgabit
eū vt fructū plꝰ afferat. Sic i vite materiali
aliq̄ palmites abscindūtur ne humor nimis
dispgat. Et sicut ꝺtus vnita fortior ē ⁊ ma-
gis fructificat. sic fideles purgāt p tribulati
ones vt iocūditas pſentis vite ab eis abscin
dat. Bre. Deꝰ electis iter aspz pbet i via vt
nō obliuiscāt eoz q̄ sunt i patria. Ber. Nō
flagellū gno. fornax auro. lima ferro bꝰ fac tri
bulatio iusto. Et sic corda coz ꝛtrahūt ab a-
more mūdi. ⁊ faciūt maiorē fructū bonorꝫ
opz. ps. xxxij. nō tali purgatōe. Mlte tribu
latōes iustoz. Apōc. vlti. Qui iustꝰ ē iustificet
adhuc. Aug. i ome. Quis ē i hac vita ita
mūdꝰ vt nō fiat magꝭ mūdꝰ. Sbdit quō pal
mites mūdāt p ꝑmōes eiꝰ dicēs. Jā vos mū
di estis ppt ꝑmonē meū quē locutꝰ sum vob
E Ubi nota q̄ ꝺbꝫ xpi mūdat. Prio do
mū a sordibꝫ pctoz. sic aq̄ mūdat vas. medi
cina corꝑ. Vas ei cui frēqnt aq̄ infūdit. licz
nō retineat. ē tn mūdiꝰ q̄z si nō ifūderet. sic il-
le q̄ frēqnter audit ꝺbū dei mūdior erit q̄z ille
q̄ nō audit. Expēplū i vita spatz legit q̄ cuidā
pri mōacho dixit vnꝰ q̄ ꝺbū dei sibi nihil p
desset. qz statim obliuiscerē. Hoc audiēs pr̄
tradidit illi cophinū. i. korp fumo denigtuz
dicēs ei vt eū plenū aq̄ afferret. cū facere nō
posset redijt tristis. Cui ait pr̄. Et si aquā nō
attulisti tn colatū hūc mūdasti. Sic aliq̄ cir
ca ꝺbū dei audiēdū sūt ita negligētes q̄ pnt
assil'ari cribro. qđ cū i aq̄ ponit statī ipleꝫ sed
cū extrahit nil remanet. Sic ml'ti sunt q̄ cuz
dei audiūt ꝺbū pleni sunt aq̄ ꝺpūctōis ⁊ de-
uotōis. sed cū recesserint vacui remanēt. Ec
cl'i. xxi. Coꝛ fatui q̄si vasculū fractū. oēz sapiē
tiā nō retinet. Bre. Qđ facit vēt igni. hꝰ ꝺ-
bū dei audiēti. qz eū inflāmat. ⁊ sic faber p vē
tū ignem accēdit. ⁊ sic ꝺbū dei coz audiētis.
Hiere. xxiij. Nōne ꝺba mea q̄si ignis ardēs
Luc. vlti. Nōne coz nostꝝ ardēs erat. ps. cv-
viij. Ignitū eloquiū tuū vehemēter. Secū
do ꝺbū dei mūdat ab erroribꝫ tenebrarꝝ. ps.
xviij. Lex dñi immaculata ꝺūtes aiaſ. Et idē
ps. cxviij. Lucerna pedibꝫ meis ꝺbū tuuz. ⁊
lumen semitis meis. Nam sicut lumē est foꝛ
marꝝ et figurarꝝ manifestatiuū. sic verbuz dei
manifestat nobis formas viciorꝫ et ꝺtutum

Unde apls ad Eph. v. Oia q̄ agnūt a lumi
ne manifestāt. Dixi scdo hortat nos ad in
se manēdū. ibi. manete in me ⁊ ego in vobis
Et sbūgit i textu dicēs. Sic palmes n̄ pō
ferre fructū a seipo nisi māserit i vite. sic nec
vos nisi i me māseritis. Nā palmes cū sepa
tur a vite pdit hūorē stipitis ⁊ eiꝰ pinguedi
nē. sic hō sepatꝰ a xpo pdit dei grāz. ⁊ subdit.
Ego sum vitis ⁊ vos palmites. Augꝰ. Sic
vniꝰ nature sunt vitis ⁊ palmes. sic xpus fin
hūanitatē nobiscū. vñ Ps. lxxix. Extendit
palmites suos vsqz ad mare. Tūc oñdit q̄
masio xpi sit necaria hoi vt fructificet dicēs.
Qui manet i me ⁊ ego i eo hic fert fruc. ml'tū
F Nota manere i xpo dēmꝰ tripl'r. Prio
p fidei itegritatē. scdo p spei securitatē. tercio
p charitatis puritatē Prio manere dēmꝰ i
xpo p fidei itegritatē. i. Joh. iij. Si q̄s ꝺfes-
sus fuerit q̄ xps ē filiꝰ dei i eo manet. Et hꝰ p
fidē qua carēt iudei ⁊ pagani. qz raro ē here
sis q̄n aliquē articulū fidei credat. Athana-
siꝰ Nec ē fides catholica tē. Hāc fidē bñ ha
bemꝰ si ipam ope implemꝰ. qz fides sine opi-
bus mortua ē. Jaco. ij. Si estis i fide vos p
bate. ij. Chor. vl. scz p opa. qz aliq̄ ꝺfitent se
nosse deū ore. factis aūt negāt. ad Titum. i.
Uñ Hiero. Quotiēscūq̄ q̄s mortal'r peccat
totiēs deū negat. Talibꝫ enim dr Eccl. xxix.
Cōfirma ꝺbū ⁊ fidel'r age cū illo. ⁊ oīm tpe
inuenies qđ tibi necessariū ē. De hac fide di
cit Bre. Liquet qz fides illaz rez argumē-
tū est q̄ apparere nō pnt. q̄ enī apparēt fidē n̄
habēt sz agnitōez. Scdo p spei securitatez
Uñ Judith. viij. Nos aliū deū nescimꝰ ꝑter
te deū i q̄ sperāꝰ. Nec ē q̄ nō ꝺfundit. apls ad
Ro. v. Et hꝰ ppter sui securitatē. Blo. Con-
fundit q̄ qđ sperat nō inuēit. Sic sperauit go
lias in fortitudine sua. iō ꝺfusus est. qz i fun
da reiectus. Sic et lucifer spauit i sapia ⁊ in
fortitudine et pulcritudie sua ꝺfusus ē. qz
piectꝰ est ad pfundū luti. Aug. Putabāt se
esse excelsos cū sideribꝫ et fulgidos. ⁊ ecce rue
rūt in terrā. vñ picrūt ⁊ difformes facti sunt
Sic diues ille q̄ spem posuit i diuitijs. i hor
reis ampliatis et ānis plūmis ꝺfusus ē. quia
mor diuitijs ⁊ vita ꝑuatus ē. Aug. Quid i
rebꝫ hūanis certiꝰ morte. q̄d hora mortis in
certiꝰ inuenit. nō miseret sopi. nō pereat diuitijs.
iuuenibꝫ nō parcit. nō senibꝫ ipa parcit eta-
ti. nisi q̄ senibꝫ ē i ianuis. iuuenibꝫ i insidijs.
Sz ps. xxi. dicit. Dñe i te spauerūt pres nri
⁊ nō sunt ꝺfusi. Tercio in deo debemus ma
nere per charitatis puritatem. i. Johan. iiij.

Deus charitas est. ⁊ q̄ manet in charitate ⁊c. ℙ nobilis charitas. quā q̄ habet ꝺ̄us habet. De hac Aug. Et eius affectib⁹ fac me cognoscere ꝑ amorē. sequit. Quia ꝑ cognitiōez fame mozis languet aīa mea. refocilla eam. satiat eā dilectio tua. īpleat eā amor tu⁹. Hic amor pur⁹ esse ꝺebet. vt sez ꝺ̄us amet ꝓpter se. nō ꝓpter tpalia vel spūalia. Qui aūt aliter amauerit audiat qđ dicit Aug⁹. Ue aīe te ꝺ̄um nō querēti. te nō amāti. q̄ si te nō diligit ꝑccatis seruit. nunq̄z quieta. nunq̄z secura. nil queso sine te dulcescat mihi. nil placeat ꝑciosum. vile sit oīe ꝑter te. qđ tibi est aduersum mihi sit molestū. ꝺedet gaudere sine te. ꝺelectat gaudere. flere tecū. ꝓtristari ꝓpter te. sit nomē tuum mihi refocillatio. memoria ꝫ solatio. si ꝑcca ta mea ꝓhibent. si ꝺelicta mea excludāt. tñ natura cōmunis nō repellit. Multa em̄ sūt mouentia ad dilectionē ꝺei. sicut ei⁹ bñficia spūalia. corpalia. tpalia. Aug⁹. Celū ⁊ terra ⁊ oīa que ī eis sunt dicūt mihi vt amem te ꝺe⁹ me⁹. Sz ista sunt tanq̄z incitamēta ad purū amorem. Unꝫ Bern. sup Cañ. Causa diligēdi ꝺe⁹ est. Tulli⁹. Eos tanq̄z ꝑcora diligim⁹ quos nō ꝓpter te sed ꝓpter vsum diligim⁹. Talis amor est carnis. q̄z eos ꝓpter carnē diligunt.

¶ Nota sup isto ꝙ ꝺo. hic fert fructū multuz. n sufficit pluralitas fructuū. nisi etiā assit bonitas. ℍ ¶ Jō sciendū ad bonitatē fructꝰ requirunt multe ꝫditōes. Primū est maturitas. nā fructꝰ ꝺebet esse tempestiuꝰ. zeytig. ⁊ sic fructꝰ boni opis ꝺebet fieri tpe ꝫ gruo Eccl. iij. Fili obserua tps. Et apl'us ad Gal'. vi. Duz tempꝰ habem⁹ opemur bonū. ⁊ h̄ est pñs tps. vñ. q̄. ad Ebꝛ. vi. Ecce nūc tps acceptabile Nō em̄ spectandū est ad tps senectutis. Bern. Infelix hō qui offert flozē in uētutis diabolo. ⁊ fecem senectutis ꝺ̄o. Dicit ꝑ cū ꝑs. lviij. Fortitudinē meā ad te custodiā. Sz heu ꝺe multis ꝺq̄rit Hiere. viij. c. Milu⁹ in celo cognouit tps suū. hyrūdo ⁊ ciconia custodierūt aduentū tpis sui. ppl's aūt me⁹ nō cognouit iudiciū ꝺñi. ¶ Scꝺo req̄rit integritas. s. intus ⁊ extra. nō interi⁹ putridus. exteri⁹ pulcer. vt ypocrite q̄ sunt vt sepulcra ꝺealbata. Matth. xxiij. De quib⁹. ij. ad Thimo. iij. Speciē pietatis hñtes. pietatez abnegātes. Habet nāq̄z in can. lxxxiij. ꝺi. nemo. Nemo in eccl'ia sctā ampli⁹ nocet q̄z nomē sanctitatis hñs ⁊ puerse agens. ¶ Tertiū est odoris suauitas. Eccl'i. xxiij. Ego quasi vitis fructificaui suauitatē odoris. i. bone fame. Licet ei ꝓpter se sufficiat puritas ꝫ scie. tñ ad primuz req̄rit odoz bone fame. q̄z dicit Aug⁹. Cōsciētia est nob necessaria. fama ꝓximis. xij. q. i. c. nolo. Qui ꝫfidit ꝫscientie ⁊ negligit famā crudelis est. ad Ro. xij. Prouidentes bona non tm̄ coram ꝺo. sed etiā coram oib⁹ hoib⁹. Jdeo ꝺr Apoc. vlt. Qui sanct⁹ ē sanctificet adhuc. q̄ est interi⁹ exerceat exteri⁹. ¶ Quartū est sapoꝛis bonitas. i. dulcedo in animo. ad Heb. xij. Cōtemplantes ne radix amaritudinis sursum germinās impediat. vt aliq̄ in seipsis sunt amari alios turbātes. Cōtra q̄s apl's Eph. iij. Omnis amaritudo ⁊ indignatio tollat a vobis. ¶ Quintū est vtilitas vt non sit ociosa. Ezech. xxvij. Et erunt fructꝰ ei⁹ in cibū. ⁊ folia ei⁹ in medicinā. i. Thi. iij. Exemplar esto fidelib⁹ in omni cōuersatione. Sen̄. Sermo tu⁹ nō sit inanis. Mat. v. Sic luceat lux vra coram hoib⁹ ⁊c. ¶ Sextū est durabilitas. ⁊ sic nos Lu. i. Insanctitate ⁊ iustitia seruiam⁹ ꝺomino. Chriſ. Tolle ꝑseuerantiā. nullū obsequiū h̄z mercedem. Sz timeo aliq̄ sunt mittētes manū ad aratrū sanctitatis incipiētes colere viā ꝺñi et respiciunt retro. ⁊ sic putrescūt in futuro. Exemplū. Quedā aīa apparuit vni sancto viro q̄ hic a ꝺeo obtinuit vt ei appareret. interroga uit sanctū virū dicēs. Uiuit ne aliq̄s in mūdo. At ille. cur interrogas. Rñdit. Tantā vidi multitudinē ꝺescendentē in infernū vt aliquē in mūdo esse ꝺubitaui. Bze. Incassum bonū agit si ante vite terminuz ꝺeserat. Jdeo Mat. x. ⁊. xxiij. Qui ꝑseuerauerit vsq̄z in finem h̄ saluus erit. ⁊ Apoc. ij. Esto fidelis vsq̄z ad mortem ⁊ ꝺabo tibi coronaz vite. s. eterne. Ad quā ꝑducat nos ⁊c.

De sancto Marco.
Sermo lxxiij.

¶ Justus quasi leo confidens absq̄z terroꝛe erit ꝓuer. xxviij. ℍ ¶ Nota vita iustoꝛ compaꝛ ꝓprietatib⁹ leonis. Primo leo habet generositatē. q̄z est rex aīaliū. ⁊ sic iustiozes sunt generosiozes. Jō Chriſ. et habet ꝑl. di. q̄cunq̄z. Unusquisq̄z festinat quō appareat maioꝛ. nō qui maioꝛ iustioꝛ. sed q̄ iustioꝛ maioꝛ est ⁊ dignioꝛ. Sen̄. Generosissim⁹ est qui optim⁹ est. Jdeo B. Summū bonuz em̄ in reb⁹ est iusticiā colere. ⁊ qđ equū est custodire. Scꝺo leo habet pietatē. q̄z cibū suuz nō solitarie comedit. sz alīs aīalib⁹ diuidit. ⁊ sic iusti. Bzego. Uera iusticia cō passionem habet. Chriſ. Justicia sine misericoꝛdia crude

litas est. Tulli⁹. Si iust⁹ es nō solū nō noce/as sed etiā innocētib⁹ ꝺdoleas. Tertio leo hz animositatē. ꝛ sic iust⁹ hz ꝺfidentiaz vt a deo nō ꝛelinquet in vita. in morte. ꝛ post mortē. In vita. ps. xxxvi. Nō vidi iustū ꝛelictuz. In morte Sap. iij. Justoꝝ aie in manu dei sunt. Amb. Nunq̄z iust⁹ solus est q̄z deus cuz eo. Aug⁹. Si iust⁹ essem nō timerē. Prou. x. Expectatio iustoꝝ leticia. Glo. Ruperti hol/got. Fides i ꝓtectiōe dei nō tāget tormēta malicie. Sap. iij. Just⁹ si morte ꝓoccupat⁹ fuerit aia eius in refrigerio erit. qz iusticia eruit a morte. iuxta illꝺ Prou. xi. Diuitie ñ ꝓderunt i die vltōis. q̄z iusticia liberabit a morte. Etiā post mortē. qz ducit ad regnū. Deq̄ ps. xiij. Dñe q̄s habitabit i tabernaculo tuo. Rñdet. q̄ opat iusticiā. Jō ps. cv. Beati q̄ custodiūt iudiciū ꝛ faciūt iusticiā in oi tpe. Nā iusticia ꝓducit hoiem ad viā vite. iuxta illꝺ Sap. i. Justū ꝺduxit dñs p vias rectas. ꝛ ondit illi regnū dei. Quarto leo hz timoꝛositatē. s. cum videt catulū ꝺterari coꝛā se. Sic ꝺe iust⁹ hz dei timoꝛē. qz scribit Eccli. i. Qui sine timore est nō ꝓterit iustificari. Nā talis nō hz ꝓseuerentiā iusticie. De quo Chrys. Facile diuertit a iusticia q̄ nō timet deū q̄z hoiem. qz timoꝛ hoīm ꝺfert. sed nō aufert volūtatē male faciendi. Jdeo iust⁹ vbi de eis scribit semp timoꝛ dñi adūcit. vt ptz ꝺ Job. c. i. Erat vir iustus ac timēs deū. Silr Luc. ij. Symeon erat vir iustus ac timoꝛat⁹. Quinto q̄uis leo sit aial forte. tñ patit infirmitatē. vt dicit Plinius. qz febres quartanas rōne caliditat⁹. ꝛ etiā vt ferocitas edomet. Et sic vir iust⁹ oꝓtet vt habeat tribulatōes. iuxta illud ps. xxxiij. Multe tribulatōes iustoꝝ. vt dicit Gre. in moral. Legim⁹ iob in sterq̄linio. iobꝫ ꝺcollatum gladio. petrū in patibulo. hec oīa ꝓmittit ꝺ⁹ sup iustos vt ꝓbent. Deq̄ Thob. xij. Quia accept⁹ eras deo necesse fuit vt temptatio ꝓbaret te. ꝛ sicut leo patit vt sua ferocitas edomet. sic vt dicit Cassio. sup ps. Deꝰ iustos flagellat ne ꝺ iusticia supbiant. Sic flagellatus ē apl⁹us. ij. ad Choꝝ. xij. Ne magnitudo reuelationū extollat me dat⁹ est mihi stimul⁹ carnis mee angelus sathane. Nā tribulatio generalis est oīb⁹ iustis. vt dicit Hiero. Quis sanctoꝝ sine tribulatōe coꝛonat⁹ est. q. d. nullus. Et sic beat⁹ Marc⁹ licet fortis fuit. silr ꝛ Georgius vt leo. passus est tñ infirmitatem tribulationis ꝛ mort'. vt ptz in legenda.

Sermo lxxiij
Ad idem.

Similis factus est leoni in opib⁹ suis. i. Mach. iij. Gre. dicit. Quia natura vniuscuiusq̄z ex diuīsis cōponit. iō ꝓ ipsaz aliq̄n diuersa ꝺsignant. vt exēplificat ꝺ leone q̄ hz ꝟtutem. habet ꝛ seuiciā. ex virtute significat xp̄m ꝛ hominē iustū. Prio significat xp̄m deum q̄ habet ꝟtutē ex natura. Scdo significat hoiem iustū q̄ habet ꝟtutē ex gra. Tertio diabolū ex seuicia. De ꝓmo q̄ xp̄m significat. legit Apocal. v. Ecce vicit leo ꝺ tribu iuda. Nā xp̄s in resurrectiōe habet se vt leo. vt dic Jsid. Nam sicut leo est aial potens ꝛ forte. et sic xp̄us in resurrectiōe magnā exhibuit fortitudinem ꝛ potentiā. Deq̄ Joh. x. Potestatē habeo sumēdi aiam meā ꝛ iteꝝ ponendi eā. ꝛ Mat. vl. Data est mihi oīs ptās in celo ꝛ in terra. Scdo xp̄us habuit se vt leo in resurrectione ꝓpter tps ꝛ modū. qz dicit Jsido. Leo nat⁹ dormit tribꝰ diebꝰ ꝛ excitat rugitu. et sic christ⁹ tertia die a morte resuscitat⁹. vñ Ben. xlix. Requiescēs accubuisti vt leo. s. in sepulcro Scdo leo significat hoiem iustū. vt patet in p̄cedenti ꝟmone. Justus quasi leo confidens Prou. xxviij. Tertio leo ex seuicia significat diabolū. i. Pe. v. Vigilate frēs. qz aduersari⁹ vester diabolus tanq̄z leo rugiens circuit querens quē deuoret. Et q̄rto leo significat beatū Marcū. ꝛ h̄ in multis. Prio rōne ꝺ scriptōis euāgelice. Scdo rōne dignitatis et excellentie. Tertio rōne fortitudinis ꝛ ꝟstantie. Dixi ꝓmo q̄ leonē intelligit beat⁹ marcus rōne ꝺscriptōis euāgelice. qz sicut leo in deserto nascit ꝛ pascit. sic beat⁹ marcus in ꝓncipio ꝺscriptionis euāgelice seu euāgelij sui mox ꝺducit iohem in deserto rugientē. cū dicit. Vox clamātis in deserto. ꝛ fuit iohes in deserto p̄dicans baptismū pnie. Et post hec statim subiūgit christū dimicantē ꝟtra diabolū in deserto. Silr marc⁹ in medio Mar. viij. ꝺscribit quō christ⁹ pauit q̄ttuoꝛ milia hoīm septem panib⁹ ꝛ paucis piscib⁹. Jteꝝ in fine euāgelij introducit patrē filiū suscitantez. sicut leo ad sui clamorē excitat leunculos. sic p̄ tertia die suscitauit filiū. Scdo beat⁹ marc⁹ cōpat leoni rōne fortitudinis ꝛ ꝟstātie. qz leo est aial forte i aggrediēdo. Et sic beat⁹ marc⁹ fortiter tormētis se exposuit. Nā habuit fortitudinez ꝟitatis. De q̄. ij. Esdre. viij. Sup oīa vincit veritas. vt ꝺ eo potuit verificari illud p̄s. lx. Scuto circūdabit te ꝟitas ei⁹. ꝛ ñ timebis a

timore nocturno. Itē habuit fortitudinē cha
tatis. de q̄ Bern. Fortis virtus charitas. de q̄
apl's. i. Thor. xiij. Charitas oia suffert. ita vt
scribit Lan. viij. Aque multe nō potuerunt ex
tinguere charitatē meā. i. multe tribulatiōes.
q̄ fortis ē vt mors dilectio. Tertio beat⁹ mar
tus compat leoni rōne dignitatis ⁊ excellen
tie. nam leo grece dr rex latine. Sic ipse tanq̄
rex fuit excellētis dignitatis. q̄ de tribu leui q̄
dignior fuit tribub⁹. Fuit ēm patriarcha euā
gelista ⁊ ppheta. Nā ex corruptōe calciamē
ti sui intellexit ⁊ ppheti saunt corruptionē sui
corpis. Etiā fuit martyr. Dicit nanq̄ Aug⁹.
Nō pena sz cā facit martyrē. ¶ Pro quo
nota circa cām q̄ facit martyrē pōt esse multi
plex. Pria cū q̄s patit p defensiōe fidei catho
lice. ⁊ sic btūs marc⁹ ⁊ apl'i ⁊ alij martyres. de
apl'is Heb. xi. Lēptati sunt. lapidati sūt. oc
cisi sunt p xpo. Et sbdit cām. Testimonio fi
dei pbati sunt. Tales oēs ꝺe dici merēt mar
tyres. ⁊ digni sunt celesti pmio. vt hr in can.
xxiij. q. viij. omni timore. vbi dicit Leo papa
Omni timore depposito q̄ ꝺ inimicos sancte fi
dei agit. ⁊ adūsarios oim religionū agere vi
riliter studeat. si q̄s moriet celeste pmū ꝺsequ
tur. q̄lis fuit btūs marc⁹. Scda cā martyrij ē
qñ q̄s patit p defensione ꝟitat⁹ vite ⁊ iusticie.
vt sctūs iohes baptista q̄ arguebat herodem
de incestu. Ꝺ impletū ē in eo illd Eccli. xlix.
Male tractauerūt eū q̄ de vtero mris ꝺsecra
tus ē ppha. Et sic nos pati debem⁹ p veritate
vite ⁊ iusticie. Qd cōmēdat Aug⁹. ⁊ hr. xi. q.
iij. c. nemo. Melius est p ꝟitate pati suppliciū
q̄z p adulatōe ꝺseq̄ bnficiū. Tertia cā marty
rij qñ q̄s patit p defensione libertat⁹ eccl'ie. sic
beat⁹ Tho. cantuarien⁹ passus ē. q̄ potuit di
cere h. ps. lxviij. Zelus dom⁹ tue comedit me.
Quarta cā que facit martyrez. qñ q̄s patit p
obediētia mris eccl'e. vt btūs laurēti⁹ ex iussu
sixti pape distribuit thesauros eccl'ie. ⁊ hūl'r
obediuit. ⁊ fidez negare noluit. Et sic duplici
de cā fuit martyr. Nā btūs tho. dicit in. q̄. ij.
q. xxiij. ar. v. q̄ oia opa ꝟtutū fm q̄ referunt
in deū sūt q̄dā ptestatiōes fidei. ⁊ sic pōt ee cā
martyrij. Et sic q̄cūq̄ patit p bono ope facie
do bona vl' mala vitādo est martyr ppt deū.
¶ Attn sciendū q̄ dicit Cyprian⁹. Ad p
fectū martyrij req̄runt q̄tuor. Pro fiducia
in corde. q̄ corde credit ad iusticiā. ad Ro. x.
Scdo req̄rit ꝺstantia in fmone ⁊ cōfessione. q̄
ore fit ꝺfessio ad salutē. Ibidez. Tertio req̄rit
pseuerātia in ope. vt cūcta psentia ꝺtemnere.
ꝺsanguineos. bona tpalia. ⁊ honores pentes
paruipendere. Juxta illud Job. ij. Pellem p
pelle. et oia q̄ hz hō dabit p aia sua. Quarto
req̄rit patientia in morte. Un san. Tho. ij. ij.
q. cxxiij. ar. iij. Ad pfectū martyrij nō solū req̄
rit tolerātia carceris vel exilij. aut rapina bo
noz tpaliū. nisi forte ex his sequit mors. Sz
heu sunt alij ꝺfitētes deū ⁊ veritatē fidei. sed
postq̄ venerint ad passionez exilij vel rapine
tūc resiliūt. De q̄b ꝟificat illud apl'i ad Thi
tū. i. Cōfitent se nosse deū ꝟbis. factis aūt ne
gāt. Qual' nō fuit sctūs marc⁹. sz fortit pseue
rauit. sic ⁊ nos Mat. x. Qui pseuerauerit vs
q̄z in finē h salu⁹ erit. Nā dicit Aug. Maior
honor deo ⁊ sanctis ei⁹ nō poterit exhiberi q̄z vt
studeam⁹ eos imitari. q̄ dī. Chrys. sup mat.
Que iusticia est sctōs colere ⁊ sanctitatē spēr
nere. q. ꝺ. nulla. Ideo q̄liter sanctitas eius
est imitanda. patet in eius legenda.

De sanctis Philippo ⁊ Jacobo
Sermo lxxv

Non turbetur

cor vrm neq̄z formidet. Joh. x
iij. ⁊ legit hodierno die p euan
gelicali officio. ¶ Dicit phus in de ani
malib⁹. Alia parua habētia magna corda
natural'r sunt timida. sicut lepores et mures.
Rō. q̄ calor naturalis nō pt iplere tā magnuz
cor. sicut videm⁹ de igne q̄ cit⁹ calefacit cuba
nū puū q̄z magnū. ⁊ sic magnū cor est frigidi⁹
⁊ p ꝺsequēs timorosi⁹. Spūal'r. sic homo ha
bens magnū affectū ad tpalia ⁊ terrena est ti
morosus ꝺ vicia ⁊ ad spūalia exercēda. ps. lij.
Trepidauerūt timore vbi nō erat timor. Sz
hūs paruū affectū ad terrena ē fortis ad cele
stia ⁊ ad spūalia exercenda. De quo Bre. xix.
moral'. Omnes hui⁹ seculi amatores ī terre
nis reb⁹ sunt fortes. in celestib⁹ vero debiles.
Nā p terrena gl'ia vsq̄ ad mortē desudare ap
petūt. sz p spūali nihil pati pūt. timētes pde
re tpalia ⁊ nō eterna. de talib⁹ scribit Job. vi.
Qui timet pruinā cadet sup eum nix. Qui ti
met paruā penaz tpalem cadet in eternā. Ꝺ
Mat. x. Nolite timere eos q̄ occidunt corp⁹
qd̄ etiā vult dūs in ꝟbis pmissis di. Nō tur
bet cor vrm ⁊c. ¶ In summa euāgelij duo in
nuunt. Pro timorosa remotio directe turba
tionis. ibi. Non turbet. Scdo subiungit di
uersa māsio celice habitatōnis. ibi. In domo
patris mei mansiones multe sunt. De primo
dicit. In illo tempe. sez post cenam cuz dixit
christus discipulis de eius traditione et petri

122

negatione ⁊ de eoꝝ fuga. tūc discipuli fuerunt turbati. Ideo saluator ꝛ solabat eos di. Non turbet ⁊c. ¶ Pro q̄ sciēdū. turbatio est triplex. prima laudabilis. secūda tolerabilis. tertia vitupabilis. Prima est laudabilis. s. cū homo turbat de pctis. De qua ps. xlvij. Ipsi vidētes. s. peccata turbati sunt. cōmoti sunt. tremor apphēdit eos. Illa est bona turbatio. qz signū salutis. De q̄ aplus. ij. ad Chor. vij. Gaudeo ppt vos. qz ꝛ tristati est, ad pniam. Nā hec turbatio ⁊ tristicia delet vicia. Unde Iero. Nulla culpa delet nisi tristicia anxiet. Hoc ꝛ sideras dauid dicit in ps. Cōturbata sunt oia ossa mea a facie pcōꝝ meoꝝ. Nā sic turbat oculus collirio vt clarī⁹ videat. sic turbatio de pctis ⁊ de offensione dei pducit hoiez ad claritatem visionis diuine. Un apl's. ij. Chor. vij. Que fm deū est tristicia pniaz in salutē stabilē opat. Secūda turbatio est tolerabilis. s. de morte. q̄ dū fit fm imperiū rōnis et nō ꝓtra imperiū. tūc est tolerabilis. vt dicit Damas. Si vero pgredit vsq̄ ad pturbationē rōnis ⁊ a sua rectitudine. tūc pōt fieri vituperabilis. vt dicit poeta. Qui mortem metuit amittit gaudia vite. qz est signū q̄ diligit nimiū p̄sentē vitaz. qđ phibet. i. Joh. ij. Nolite diligere mundū. Nā licet naturale est timere mortē. debet tm fieri fm imperiū rōnis ⁊ nō cōtra rōnez. Et sic de morte ⁊ recessu mgri turbatio erat in discipulis. Un Symon de cassia. Que causa maior turbatōis ⁊ tristicie q̄z separari a dilecto. q̄ n̄ pōt falli nec fallere. Tertia turbatio est vitupabilis. s. p amissione rei tpalis in sollicitudine auaricie. vn̄ ps. cvi. Turbati sunt ⁊ moti sunt sicut ebrius. ⁊ omnis sapiētia eoꝝ deuorata ē. Nā tales st q̄si attoniti in rōne. Un Prou. xv. Cōturbat domū suā q̄ sectat auaricia. nā tales nō quiescūt in mentibꝫ eoꝝ. Un Iere. xlviij. Turbati sunt in mari. p̄ sollicitudine q̄escere nō potuerūt. Nā vt dicit Tulli⁹. Tota vita auari hoīs est plena miserie ⁊ doloris. Nā sicut fons turbat pede vt nō resplendeat imago. sic turbatio auaricie obfuscat claritatē rōnis. Talē turbatiōz habuit ille iuuenis cui dixit dñs Mat. xix. Si vis pfect⁹ esse vende oia que habes et da paupibꝫ ⁊ veni seq̄re me. Ille aūt tristis abijt erat em̄ multas hns diuitias. Ideo apl's. ij. Chor. vij. Seculi tristicia morte opat. Nā est signū q̄ tales pl⁹ diligūt tpalia q̄z eterna. ppt qđ dicit ihs fili⁹ syrach. Eccli. xxx. Tristiciā lōge repelle a te, multos occidit tristicia ⁊ nō est vtilitas in illa. Itē turbatio vitupabilis nō solū oꝛit ex auaricia ⁊ sollicitudine. sz etiā oꝛit ex indiscreto p̄cepto prelatoꝝ. Un de saul dixit Jonathas. i. Re. xiij. Pr̄ me⁹ turbauit terrā. qz p̄cepit q̄ nemo gustaret cibuz vsq̄ ad vesp̄as. Et sic erāt attenuati q̄ nō poterāt psequi inimicos. Saul interpetat abutens. sic qui ptāte abutit mala ml'ta in cōmunitate opat. ⁊ sic fecit dauid. ij. Re. xxiij. qui misit numerare ppl'm. ppter qđ dns misit pestilentiā in isrl' de mane vsq̄ ad tempus cōstitutum. mortui sunt ex ppl'o a dan vsq̄ ad bersabee septuaginta milia viroꝝ. Nā dicit apl's ij. Chor. vi. de platis. Dedi eis ptātem in edificationē ⁊ nō in turbationē ⁊ in destructionē. Qualē turbationē in cōmunitate fecit achab vt dixit helyas regi achab. iij. Re. xviij. Nō ego turbaui isrl'. sz tu ⁊ dom⁹ p̄ris tui q̄ dereliquisti viā dñi. ¶ Tertio turbatio vitupabil' etiā causat ex inobedientia subditoꝝ. ⁊ sic totus exercit⁹ turbatus est ppter furtū achioꝝ. Josue. vij. cui dictum est. Quia turbasti nos ꝓturbet te dns. Et sic hodie ppter inobedientiam mādatoꝝ dei turbat cōmunitas. Unde Eccli. xxviij. Ur peccatoꝛ turbat amicos. Quarto tal' turbatio oꝛit ex ꝓbis bilinguis. ml'tos pturbat pacē hñtes bilinguū ⁊ susurrium. vñ Eccl. xxviij. Susurriū ⁊ bilinguū ml'tos pturbāt pacē hñtes. Ciuitates muratas diuitū destruxit. Et sbdit. Brūs q̄ rectus est a lingua nequā. ¶ Quito tal' turbatio oꝛit ex ptinacia. i. kriegkheyt. nō Eccl. xi. Attende tibi a pestifero. fabricat em̄ mala. i. ppriū sensum habet. Jō ibidē dr. De ea re q̄ tenō molestat ne certaueris. Nā sicut a scintilla vna egreditur ignis. sic ab vno volo augetur sanguis. Tūc subdit. Nec̄ formidet. s. amissionē terrenā. ps. xlviij. Ne timueris cū hō fact⁹ fuerit diues. ⁊ cū ml'tiplicata fuerit gl'ia domus ei⁹. q̄m cū interierit nō sumet oia. nec descēdet cū eo gl'ia ei⁹. Alia ei⁹ in vita bñdicet sz in futuro nō. Nec̄ formidet. s. psecutiōz. ij. Thi. iij. Oēs q̄ pie volūt viuere in xp̄o psecutionē patiunt. Dicit nanc̄ Greg. Cum cognosco iob pnā pati in sterquilinio. Joh̄em eiurientem in deserto. petrū extēsum in patibulo. iacobū decollatū gladio. cogito q̄liter de⁹ in iudicio cruciabit reprobos q̄ ita affligit suos electos. Tūc subdit. Creditis in deū ⁊ in me credite. q. d. fm Chris. Si turbamini ppter formā serui. i. humanitatē quā timetis p mortē pire. nō turbemini ppter meam deitatē. qz ⁊ si moriar vt hō resurgā. qz de⁹ sum. q̄ etiaz post tribulationē ⁊ mortez remunerare ⁊ letificare

possuz. Nota ponit fidē remediū ꝓtra turbationē. qz fides purgat oculū cordis. Act. xv. Fide purificans corda eoz. Dicit Hiero. Fides clarificat z serenat vt appareāt pericula q̄ in tribulatōe latebāt. ¶ Nota ſm Aug. sup Joh. z sup h̄ ſbo. Creditis in deuz dicit. aliud est credere deū. aliud in deū. z aliud deo. Credere deo est credere ea esse ſa q̄ dr̄ loquit. h̄ nō saluat. qz h̄ faciūt mali. Sz credere deū est credere q̄ dr̄ est. Et h̄ credit diabol⁹ Jaco. ij. Diabolus credit z ꝓtremiscit. Sz in deuz credere est credēdo deū diligere z in eū ire z ei firmiter adherere z ei⁹ mēbris. Et h̄ est ꝓpriū bonoz. non illoz qui hac nocte agunt multa maleficia. vt de ſubtractione lactis ꝛc. quoz fides ē corrupta z mortua. Un Jac. ij. Fides sine opib⁹ mortua ē. Ideo Isid. Beatus est q̄ recte credit. recte credēdo bñ viuit. bñ viuendo rectā fidē custodit. Hec fides ē remedium ꝓtra oēm turbatiōis piculū. vt di. Aug⁹. sup Joh. Uirt⁹ fidei q̄ credit in p̄rem z filiū ē potentioz oib⁹ piculis que fidelib⁹ accidere p̄nt Jō. i. Joh. v. Hec est victoria q̄ vincit mūdū fides vr̄a. vt fecerūt sancti apl'i z martyres. de quo Heb. xi. Sancti p fidem vicerūt regna. Idcirco hortat eos ad fidē dī. Creditis in deū z in me credite. q. d. ſm Aug⁹. i. ꝓseqūns est q̄ in me credere dr̄eatis. qz ego sum creator z redemptor vr̄ z remunerator. Nā null⁹ p̄t vere in deū patrē credere nisi etiā credat in filiū. qz filius est eiusdē nature z eiusdē essentie cū patre Jō di. Joh. v. Qui nō honorificat filiū non honorificat patrē q̄ misit illū. Jō Athanasi⁹ Necessariū est homini ad eternā salutē vt incarnationē q̄z dñi nr̄i iesu xp̄i fideliter credat. nā sine hac fide nō est salus. Un h̄ in can. xxxiij. q. i. qz. Quia nisi solicitatē fidei q̄s tenuerit diuinā p̄sentiā nō cognoscit. Jō Aug⁹. de ſbis dñi. Ambula p fidē z puenies ad spēz. s. visionis diuine. de q̄ Joh. xi. Qui credit in me etiā si mortu⁹ fuerit viuet. ¶ Dixi sēdo sbiūgit diuīsa māsio celestis inhabitatōis. ibi. In domo p̄ris mei māsiones mlte sunt. ¶ Q Nota duplex est dom⁹ dei. Pria est eccl'ia militans. i. ad Thi. iij. Scias quō in domo dei te oporteat ambulare. In hac domo mlte māsiones sunt. i. multi hoīes in q̄b⁹ deus manet p fidem Hebre. xiij. Tu aūt in nobis es dñe sez p fidē Eph̄. iij. Dico xp̄m habitare p fidez in cordib⁹ vr̄is. Scda ē eccl'ia triūphans. ij. ad Thoz. v. Habem⁹ domū nō manu factaz in celis. p̄s. xxv. Replebunt ab vberrate domus tue. In hac domo māsiones multe sunt ſm diuersitatē meritoz. Aug. Unaquecq̄z aīa p meritis suis illic honorat. z ſm q̄ ampli⁹ in merito se dilatauit. i. Thō. xv. Stella differt a stella in claritate ꝛc. Licet em̄ obiectū beatitudinis est vnū. s. dē⁹. z idem omn̄i⁹ diu⁹q̄ dat oib⁹ in vinea dñi laborantib⁹ attñ vnus excedit aliū in dignitate z claritate eterna.

¶ Primo p cognitionē. quāto ampli⁹ q̄s cognouit deū p veritatē fidei. tanto intensius cognoscet p visionē. Sēdo q̄to q̄s deo fretus fuerit p amorē. tāto ampli⁹ p̄fruet illo p claritatē. Exemplū de fonte. q̄ mai⁹ vas h̄z magz recipit. Et nō erit inuidia. Bern. Qd̄ meū p laborē tuū p amorē. Aug. Unusq̄sq̄z qd̄ in se nō possidet. in alio se possidere gaudet. Hze. Unicuiq̄z sufficit q̄tum recipit de hac domo. p̄s. dicit psal. xxvi. Unā petij a dño h̄ac req̄ram vt inhabitē in domo dñi. Et q̄d ibi acturi sum⁹ dicit p̄s. lxxxiij. Beati q̄ habitāt i domo tua dñe. in secula seculoz̄ laudabunt te. Subdit. Si q̄ min⁹. i. si esset aliq̄s defect⁹ dixissem vob. qz vado vob⁹ parare locū. ¶ Sz dicit Mat. xxv. Uenite possidete regnum qd̄ vobis paratū est ab origine mūdi. Rñdet Symon de cassia. Parauit ab eterno pater p̄destinando. fili⁹ in hūanitate patiendo. z impedimentū. s. culpe z pene remouēdo ꝛ ī celū ascēdendo. Naz licet essent ab eterno p̄destinati. tñ beatitudinē nō ꝓsequent nisi p gr̄am q̄ dat tpaliter in p̄nti. Et si abiero z pparauero vobis locū. Nico. de lyra. Nō q̄ gl'ia celesti q̄d p̄pauit. sz post ascēsionē dñi spūmsctm̄ misit p quē p̄paramur ad ꝓsecutionē beatitudinis Iterz veniā ad vos z accipiā vos ad meipm. vbi aliq̄ heretici dixerūt q̄ electi nō assument⁹ vsq̄z ad die iudicij. Hoc est ꝓtra apl'm Phil'. i. Cupio dissolui z esse cū christo. z ij. Thoz. v. Si dom⁹ nr̄a terrestris destructa ē. habem⁹ domū nō manu factā in celis. Sz sic est intelligendū. uteruz. An morte accipio vos ad beatitudinē anime. in iudicio ꝙo ad beatitudinē corporis z anime. vt vbi ego sum. qz añ suaz passionē iam erat beat⁹ q̄tum ad aīam. z vos sitz. Symon de cassia. O ineffabilis dilectio nō ꝓtent⁹ ꝓsortio angeloz̄. sed hoies in tantū pensauit vt in terrā descēderet z peuntes quereret. vt i domo patern⁹ secū habitarēt. nobis pticipās in hūanitate vt secuz essem⁹ pticipes in diuinitate. Et quo ego vado. s. ad patrē. et viā scitis. s. mortē z passionē. Symon de cassia. Intelligit quo ad debitū. i. scire debetis. ipse em̄ sciuit eoz̄ desideria. iō dedit eis occasionē interrogādi. Dicit ei Thomas. Dñe ne.

123

scim⁹ quo vadis. s. in speciali licet in generali quō possum⁹ viā scire. Dicit Symon de cassia. Laudabile est p̄fiteri ignorantiā p̄pter acquirere sciam. ¶ Rndit ihesus. Ego sum via ꝟitas ⁊ vita. via inobliquabilis. cui⁹ veg der da kein krum hat. de qua Iere. vi. Interrogate q̄ sit via recta ⁊ ambulate i ea. Hec via est xp̄s ⁊ ei⁹ vita in hūanitate. vñ Aug⁹. Christ⁹ in hūanitate fact⁹ est nobis via ad diuinitatē. Nec ē via de qua Deu. v. Nō declinabit nec ad dexterā neq; ad sinistram. sed p viam ibitis quā p̄cepit dñs deus vester. Ille declinat ad dexterā q̄ dicit xp̄m esse deum. Ille ad sinistrā qui negat humanitatē. Sꝫ ille tenet mediū qui fatet vtrūq; s. christū deum et hoiem. Hec est via de qua ps. cxviij. Beati imaculati qui ambulāt in via. i. in xpo. Naz oēs alie vie ducūt ad infernos. hec sola est via recta q̄ ducit ad celos. Vñ Prou. iiij. Viam sapiētie monstrabo tibi quā cū ingressus fueris nō habebis offendiculū. Scdo christ⁹ est veritas infallibilis. qz nec fallit nec fallere p̄t. Vñ Symon de cassia. Ipse est a quo vez est oīe qđ verū est. q. d. ego sum veritas oīa vincens. a nullo deuicta. Ipse em̄ dicit Luc. xxi. Celū ⁊ terra transibūt. ꝟba aūt mea nō transibūt. qz ipse est de q̄ psal. cxliij. Fidelis dñs i omnib⁹ ꝟbis suis. ¶ Tertio christ⁹ est vita imperturbabilis. vita desiderabilis. vita sine morte. ꝟsolatio sine merore. De q̄ psal. xxxiij. Quis est hō qui vult vitā desiderat dies videre bonos. p quā vitā venient⁹ ad vitā eternā. De q̄ subdit in textu. Nemo venit ad patrē nisi per me. q. d. Missus sum in mundu⁹ a p̄re. si vultis eū cognoscere tūc p me cognoscere debetis. Et subdit. Si cognouissetis me sez p̄fecte q̄ ad diuinitatē. ⁊ patrē meu⁹ vtiq; cognouissetis. q. d. Si filius crederet eter⁹ tunc ⁊ pater. Ammodo cognoscetis eū ⁊ vidistis sez a tpe passionis. qz aperuit eis sensum vt intelligerent scripturas. Luc. vlti. Et tunc habuerūt pleniorē noticiā de mysterio diuinitatis. vel sic. Ammodo cognoscetis eu⁹. s. per spūm sanctū. qz ille vos docebit oīa. Joh. xvi. Et vidistis eum. id est aliqui vr̄m iam viderunt eū. i. intellexerūt. Nā qui recte cognoscit filiū p fidem. in ipso cognoscit patrē. qz dicit Joh. x. Ego ⁊ pater vnū sum⁹. nā sicut splēdor facit cognoscere lucē a qua p̄cedit. ita xp̄s facit cognoscere patrem. qz est splendor glie. ad Heb. i. Sꝫ qz de hac noticia nō oēs erāt informati. sicut philipp⁹. q̄ estimabat patrez in substantia sine p̄sona filij videri oculis corporalib⁹. ideo ait. Dñe ostende nobis patrez. Christ⁹. q̄ corpalib⁹ oculis voluit videre recepit ex Isaia eiusdez. c. vi. Vidi dñm facie ad faciē ⁊c. sꝫ illa visio nō fuit in diuia substātia. sed in subiecta creatura. vt dicit Aug⁹. in. q̄. ⁊ iiij. de trinitate. ⁊ Joh. i. Deu⁹ nemo vidit vnq̄ꝫ. Ideo dicit Symon de cassia. Multū errabat a veritate. si p̄r̄is ostēsionē poscebat ad oculū. cū nō solū corpalis oculus. sꝫ etiā glorificatus nō sit credendus posse intuen diuinitatē. nā aīa sola q̄n glorificata fuerit intuitiuam visionē atq; fruitionē diuinitatis habebit nō impedit glorificato corpe in q̄ erit. Si autem philippus poscebat ad intellectum videre diuinitatē etiā errabat. si q̄rebat aliter q̄ꝫ p fidē. qz nō viator⁹ ⁊ cōprehēsor⁹ poterat simul esse. Si i futuro erat petitio. s. in p̄r̄ia vt ostēderet. tūc nō incōgrue p̄cabat. qz di. Aug⁹. li. i. de trin. Nam vos implebit cū vultu suo vt nihil amplius requiret. Et ergo scdm hūc sensum bene dixit philippus. Dñe ostende nob⁹ patrem ⁊ sufficit nobis. quia ibi erit oīs sufficientia sine omni defectu. vt dicit Bern̄. i meditationib⁹. Amabim⁹ sine modo. videbim⁹ sine termino. cohabitabim⁹ sine medio. videbim⁹ ad voluptatē. fruemur ad iocunditatē. habebim⁹ ad voluntatē. In rōne erit plenitudo lucis. in voluntate multitudo pacis. i memoria cōtinuatio eternitat̄. O q̄ꝫ multe mā̄siones erunt in domo eternitatis. Primo ibi erit iocunditas sine merore. ibi vita sine morte. ibi letitia sine tribulatione. ibi eternitas sine fine. Ad quā eternitatem p̄ducat ⁊c.

Sermo lxxvi.
Ad idem.

¶ Dicit ei philippus. dñe ostende nobis patrē et sufficit nobis Joh̄. xiiij. ¶ In summa ꝟbꝫ duo tanguntur. Primo philippi pia petitio. scdo xp̄i benigna responsio. De primo dicit. Dñe ostende nobis patrē Symon de cassia. Multū errabat a vero si p̄r̄is ostensionē petebat ad oculū corpis qui puro mentis intuitu cōspicit Joh. i. Deu⁹ nemo vidit vnq̄ꝫ Exo. xxxiij. Nō videbit me hō ⁊ viuet. ¶ Nota q̄ inter ap̄los quidam petierunt secularem potentiā Matth. xx. Dic vt vnus sedeat a dextris ⁊c. quidā futuroꝝ scientiam. Mat. xxiiij. Qñ hec erunt dic nobis. quod erit signum aduentus tui. Quidā inimicoꝝ vindictam Luc. ix. Dic vt ignis descendat de

celo. Philipp⁹ nō pt̄ijt secularē potentiaz. qz breuis Eccl̄i. x. Omnis potēt⁹ breuis vita. Nec mūdanā sciam. qz curiosa est. i. Chor. viij. Scientia inflat. nec inimicoz vindictam qz phibita ē. Mat. v. Diligite inimicos. Sz pt̄ijt visionē paternaz. q̄ est eterna beatitudo qz ibi summa iocūditas. ps. xv. Adimplebis me letic̄ia cū vultu tuo. Item plena satietas. ps. xvi. Satiabor cū apparuerit gl'a tua. Itē eterna felicitas. Joh. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscāt te ꝛc̄. Jō subdit. z sufficit nobis. Aug⁹. in li. de libero arbitrio. Tanta ē felicitas iocūditaz eterne. vt si nō liceret in ea amplius q̄z vn⁹ diei horā viuere hō posset oīs delicias hui⁹ mūdi optēnere. ps. lxxxiij. Melior est dies vna ꝛc̄. Aug⁹. in li. de ciuitate dei. Quid est q̄ p ꝓphetā dñs dicit. Ero illoz deꝰ. nisi ego ero vñ satiant. Ego ero q̄cūq̄z ab hoibz deficerant. z vita z sal⁹ z virt⁹. z copiosa gl'ia. pax z honor z oīa bona. Ut Primus igit̄ fruct⁹ beatitudinis est vita. Prou. viij. Qui me inuenerit inueniet vitā. Secūdus est sanitas. Pax ꝓdesset hr̄e vitā si sp infirmitas haberet. qz vita cū morbo nō est vita sz pena z miseria. Eccl̄i. xxx. Melior ē mors q̄z vita amara. Sz ibi erit sanitas. Apoc̄. xxi. Neq̄z clamor neq̄z luctus neq̄z dolor. qz habebūt medicū p̄sentē. De q̄ Eccl̄i. xxxviij. Altissim⁹ de terra creauit medicinā. Tertij fructus est victꝰ siue comestio. parū esset habere sanitatē si nō hr̄et q̄d comederet. vt Lu. xij. Edatis z bibatis sup mēsam meam in regno meo. Sz qz multe sunt comestiones q̄ p nimia tenuitate nō satiāt. sed ibi nō sic. ps. xvi. Satiabor cuz apparuerit gl'ia tua. Quia ꝥo multi sunt q̄ vno cibo nō satiant. ideo comestio habebit ferculoz varietatē. Unū ferculū ex ꝺtemplatiōe diuinitatis. aliud hūanitatis. Isa. vij. Butirū z mel comedet. Butirum q̄d causat ex carne. i. hūanitas. Sed qz multi in comestione solēt hr̄e fastidiū. ibi nō. sz plena dulcedine. Eccl̄i. xxiij. Qui edūt me adhuc esurient. Sz sepe delicata comestio solet cito finiri. sz illa habebit ꝓpetuitatem. Apoc̄. vij. Nō esuriēt neq̄z sitiēt ampli⁹. Quart⁹ fructus diuitie. parū esset si comestionē haberet sine diuitijs. Prou. viij. Mecū diuitie z gloria. ps. cxi. Gl'ia z diuitie in domo ei⁹. Prou. i. Abūdantia ꝓfruct malorū timore sublato. Mat. vi. Thesaurisate vobis ꝛc̄. Iste nō saciūt iter securū sed timoribz plenum. Job. xv. Sonit⁹ terroris semp in auribz meis. z cum pax sit semp insidias suspicat. Quint⁹ fructus pulcritudo. Parum esset si q̄s hr̄et diuitias z aliā deformitate fedareť. Erit igit̄ pulcritudo triplex. Prima a diuinitate. ij. Re. viij. Impleuerat gl'ia dñi domū dñi. i. sctōs. Sicut sol suo splendore oīa illuminat. sic diuinitas oīa clarificat. Secūda a corpe fulgēti Mat. xiij. Fulgebūt iusti sicut sol. Tertia ab aīa influēte. Lan̄. iiij. O q̄z pulcra es amica mea. absq̄z eo q̄d intrinsec⁹ latet. Eccl̄i. xlij. Gl'ia dñi plenū est opus ei⁹. Sext⁹ fructꝰ honor. parū esset hr̄e pulcritudinē nisi haberet honorē. Primo honorabilez habitū. ps. xliij. Astitit regina in vestitu deaurato. ad est corpe glificato. z circūdata varietate. s. i mēte. ps. xliij. Omis gloria ei⁹ filia regis. Secūdo q̄z ad dominū collatū. psal. viij. Oīa subiecisti sub pedibz eius. Tertio q̄z tum ad honorabilez familiaritatē. ps. cxxxviij. Nimis honorati sunt amici tui deꝰ. Joh. xv. Jam nō dicam vos seruos. qz seruus nescit q̄d facit dñs suus. sz amicos. qz oīa que audiui a p̄re meo nota feci vobis. i. Joh. iij. Jam filij dei sum⁹ nōdū apparuit q̄d erim⁹. Septim⁹ fructꝰ pax. Si q̄s haberet oīa sup̄ dicta z semp guerram. q̄d ꝓdesset. ps. cxlvij. Posuit fines tuos pacem. Leui. xxvi. Dabo pacē in finibz vr̄is. Unus finis est deus. alius corpus. tertius est q̄libet p̄xim⁹. Isa. xxxij. Sedebit pp̄lus meus in pulcritudine pacis. Ultim⁹ fructus est omne bonū. Un̄ Aug⁹. Nullū latebit bonum. nullū aderit malū. Primo omne bonū in ꝺgregatione. Sap̄. vij. Venerunt mihi oīa bona pariter cū illa. Boeti⁹. Beatitudo est statꝰ oīm bonoz aggregatiōe ꝓfectꝰ. Secōo in possessorū fruitōne. Pax eēt si q̄s m̄lta bona possideret nisi eis vti liceret. Eccl's. v. Quid ꝓdest possessori nisi q̄ cernit diuitias ocul' suis. Dare. xij. Reqescet z cūctis affluet bonis. Tertio in fruitionū ꝺtinuatione. qz illa fruitio bonorū nunq̄z finiet. neq̄z interpellabit. Unde ps. cxxvij. Videas bona hierl'm oīb⁹ diebz vite tue. Eccl̄i. xxxi. Stabilita sunt bona illius in dño. Idcirco libenter deberem⁹ sustinere mortem p̄ xp̄o z mori mūdo vt ibi viuerem⁹ cum deo. Ad q̄d hortat Aug⁹. Illuc festinate vbi semp viuatis. si eīm h amatis miserā z fluidā vitā vbi hō nascit cū dolore. viuit cū labore. z finit cū luctu z mero. z. q̄sto magis amare debetis vitam eternā. vbi semp summa securitas. summa felicitas. Jō Aug⁹. Si diuitie appetant ibi q̄rant vbi pire nō p̄nt z seruant. Augus. in li. ꝺfes. Dñe fecisti nos ad te. inquietū est cor nr̄m donec reqescat i te. Quia in te est

127

omnis sufficientia sine omni indigentia. Et sic dixit philippus. Dñe ostende nobis patrem et sufficit nobis ꝛc.

De sancta cruce
Sermo lxxvij.

Qui me inuenerit inueniet vitã. Prou. viij. Scribit Isid. de quadã arbore que est in India. ꝛ hꝫ fructꝰ dulcissimos. Ad hanc volant colũbe et de fructibꝰ eiꝰ comedũt mane ꝛ sero. Draco aũt q̃ est naturaliꝫ inimicꝰ colũbaꝝ insidias ponit eis vt trãsglutiat ꝛ occidat. Sed tñ draco intantũ timet arborẽ predictã q̃ nec audet attingere. nec i ea latitare. Si vmbra pꝛtendit ad occidendum draco ad orientẽ declinat. ꝛ hꝫ naturaliter ꝓpendens columba semp in vmbra arboris manet. ꝛ tũc a dracone est secura. Sꝫ qñ colũba arborem dimittit ꝛ vmbrã eiꝰ. tũc pꝛinꝰ a dracone deglutitur. ℣ Spũaliꝫ. p arborẽ nobilẽ intelligit sancta crux. De qua Amb. Crux fidei inter oẽs arbor vna nobilis. Hec est arbor figurata quaꝫ vidit nabuchodonosor Dan. iiij. Vidi ꝛ ecce arborez in medio terre. cuiꝰ altitudo ad celũ pꝛtingebat. ꝛ aspectꝰ eius vsq̃ ad vniuersos fines terre. folia eius pulcerrima. fructus eius nimis dulcis. ꝛ esca vniuersoꝝ erat in ea. subter eã habitabãt bestie. in ramis eiꝰ volucres celi. Spũaliꝫ. Hec arbor sancte crucis in medio terre est sita. ps. lxxiij. Operatus est salutem i medio terre Lõgitudo crucis pꝛtingebat ad celũ. qz est scala quã xpus erexit sibi ꝛ suis sequacibꝰ. Vñ canit eccl'ia. Hec est scala pec/catoꝝ p quam xpus rex celoꝝ ad se traxit oia. In hac arbore est esca oim aialiuꝫ. i. peccatoꝝ qz christi caro que vere est cibꝰ. Joh. vi. Ad hanc arborez pꝛciosam volare dñt colũbe. i. deuote aie si volũt habere vitã ꝛ edere i vmbra id est in pꝛtectiõe illius. dicẽdo Can. ij. Sub vmbra illiꝰ quẽ desideraui sedi. ꝛ fructus eius dulcis gutturi meo. Nã sub vmbra illiꝰ est secura. qz draco. i. diabolus multũ timet arborẽ crucis. qz in ea est victus. Hze. Qui in ligno vincebat. in ligno quoq; vincerek p christum dñm nr̃m. imo etiã in ligno crucis diabolꝰ est crucifixus in sua pꝛtate. De q̃ Adamantinus sup li. Judicuꝫ. In cruce visibiliter crucifixꝰ est xpus. inuisibiliter ꝯo diabolus ad Col'. ij. Expolians pꝛncipatus ꝛ potestates. ꝛ ideo timet Isa. xxx. Pauebit assur virga percussus Et sic hec est virga de qua ps. xxij. Virga tua et baculus tuus ꝛc. Ideo ꝯfugere debem9 ad vmbrã pꝛtectionis sancte crucis. dicendo cuꝫ ps. xvi. Sub vmbra alarum tuarum pꝛtege me. Nã in ea est vita columbaꝝ. id est aiarũ fidelium. De quo introit9. Nos aũt gloriari oportet in cruce dñi nostri iesu christi in quo est salus vita ꝛ resurrectio nr̃a. De q̃ Eusebiꝰ. Tota salus mentis ꝛ corpꝛis pꝛuenit ex ligno crucis. Ideo thema. Qui me inuenerit. In q̃bus verbis duo innuunt. Primo salutifera crucis inuentio gloriosa. ibi. Qui me inuenerit. Secõ subiungit eiꝰ vtilitas operosa. ibi. inueniet vitã. De pmo dicit. q̃ me inuenerit. Homini viatori est magnũ solatiũ et magna securitas. si iuxta pꝛfundũ fluuiũ inuenit nauez. Et sic de fluuio pꝛsentis fluxibilis vite ad portũ salutis homo pꝛuenire nõ potuit. Et venit christꝰ in nauicula crucis. De q̃ Sap. xiij. Exiguo ligno credunt homines saluare animas suas. ꝛ trãseuntes mare p ratem liberati sunt. Augꝰ. Nemo poterit transire p mare huiꝰ seculi nisi portatꝰ a cruce christi. Ideo Isid. de sum. bo. Quotiens in fluctibꝰ ꝛ procellis es lignum ascende crucis ꝛ liberaberis. Et Bern. super Cant. Crux christi fuit vite lignum. qđ solum fuit dignum ferre salutem ꝛ vite fructum. ideo dicit. Qui me inuenerit. ℣ Nota inuentio sancte crucis post ãnos ducentos a resurrectione dñi facta est. de qua hodie eccl'ia solẽnisat. Attñ hoc lignum longe añ in immersione est inuentũ. Pꝛio a seth filio ade. vt habek in euãgelio Nicodemi. cũ adam infirmarek seth filius eiꝰ portas paradisi adijt. ꝛ oleũ misericordie quo corpꝰ patris pungeret postulauit. Cui apparens angelus michael ait. Noli lamentare ꝛ flere p oleo misericordie. qz nequaq̃ illud ꝓsequi poterꝫ nisi cõpleti fuerint quinq; milia annoꝝ. Attñ legik alibi. q̃ dedit sibi ramusculũ vt illum i monte libani plantaret. Sꝫ in quadam hystoria grecoꝝ legitur q̃ tradidit ei de ligno in q̃ adã peccauit dices. qñ fructũ fecerit tũc pater salvabik. Rediẽs igit ꝛ patrẽ mortuuꝫ inueniẽs hunc ramũ sup tumulũ patris plantauit qui creuit in arborẽ magnã. ꝛ vsq̃ ad tpa salomonis pdurauit. ¶ Secũdo a salomone est inuenta. Nam salomon dũ domũ saltus edificaret. vidit arborẽ tam pulcrã. fecit eã succidere. ꝛ in pdictam domũ collocare. nulꝫ q̃ tamẽ vt dicit Johannes beleth locari poterat. nec alicui aptari volut. modo nimis longũ. modo nimis breue. Jõ indignati artifices ipsuꝫ reꝓbauerũt. ꝛ sup quendã locũ vt eẽt pons

transeuntibꝫ pieceruntꝫ ¶ Tertio inuẽta est a regina sabba. Ista ꝑm Josephuꝫ dicta fuit Nicaula. ⁊ venit in hierusalem. vt haberꝫ. iij. Reg. x. vt audiret sapientiã salomonis. Et cũ ꝓdictum lignũ ptransire debebat iuxta scholasticam hystoriã vidit in spiritu ꝙ saluator in illo ligno suspẽdẽdus erat. ideo sup illo ligno trenoluit. ⁊ Salomon intimauit ꝙ in illo ligno ꝙdam suspendẽdus erat. p cuiꝰ mortem regnuꝫ iudeoꝝ deleri debebat. Jõ Salomon lignum illud inde sustulit. ⁊ in ꝑfundissimis terre visceribꝫ submergi fecit ¶ Quarto inuẽta est a iudeis in ꝓbatica piscina vbi hostias abluebant. Nec inquã piscina habuit ꝯtutẽ sanãdi infirmos. ⁊ ꝑsertim ꝙ ꝓior descendebat Joh. v. Et hoc nõ solum fuit ex descensu angeli. sed etiam ipsius ligni. Appropinquãte igit passione ꝓdictum lignum supnatauit qõ iudei videntes ipsum acceperũt ⁊ crucem domini parauerũt. ⁊ ipsum in eo crucifixerunt. Mortuo aũt christo ⁊ sepulto. crucẽ in terra absconderũt. vbi p ducẽtos ãnos et vltra latuit ¶ Quito inuẽta fuit ab helena. ⁊ hec ab ecclia celebrat. qz alie quattuor inuentiones eiusdẽ ligni nõdum sanguine christi erãt ꝺse crate. Et ipsa inuenit p iudam sacerdotem fodientẽ. vt haberꝫ in legẽda tres cruces. ad designandum ꝙ homines vtriusqꝫ sexus triplices inueniunt. qui in eis gerunt crucem. Aliꝙ crucem mali latronis. aliꝙ boni latronis. aliꝙ crucem christi. B ¶ Primi sunt ꝙ inueniunt in cruce mali latronis. ⁊ sunt pctores i morta li. Nam tales habent cruciatum ꝑm Augus. Unaquegz culpa sibi ꝑsi pena ẽ. De ꝙ Eccli. xij. Non est bene ei ꝙ est assidue in malis. Nã ꝺscientia ad minus die noctuqz vrget eum. Bern. Sunt qui labores sustinent non tamẽ est eis pars in domino. vt raptores adulteri. ideo ve portantibꝫ crucẽ. sed nõ christi. Sũt enim comua quattuor crucis huiꝰ. Licet latronum crux nõ habuit quattuor sed tria. tñ ꝑm modum crucis dispsita. ¶ Primũ cornu est pena ante peccatũ. vt iracundi. superbi. fures. ⁊ sic de alijs. Primo meditant puniendes se cogitatõibꝫ in seipsis quõ pueniãt ad peccatum. ita vt impleat illud ꝑs. psal. xxxi. Multa flagella peccatoris. Sic em aranea se inuoluit vt capiat muscas multis labꝝbꝰ Isa. lix. Telas aranee texuerũt. veniet paruꝰ ventꝰ mortis ⁊ destruit telã. vt dines Lu. xij. misit horreum dlatare. ⁊ dictum est ei. Hac nocte aiam repetũ a te. psal. lxxv. Dormierunt somniũ suũ. ⁊ nil inuenerũt viri diuitiarum ⁊c ¶ Secundũ cornu est pena post peccatum. De quo Sap. xvij. Subitaneus timor supueniet illis pessima redarguente conscientia. velit peccator vel nolit nõ erit ei requies. Unde Isa. lvij. Cor impij quasi mare seruens qõ quiescere nõ potest. Gregorius. Nõ est maior pena q̃ remordens conscientia. Tertium cornu est cõfusio coram hominibꝫ. Unde Sap. xvij. Semp presumit seua perturbata ꝺscientia. Unde Latho. Cõscius ipse reus de se putat omnia dici. Job. xv. Cũ pax sit. ille semper insidias suspicatur. et Hiere. x. Malicia tua amara. sed non meliorak. quia nõ timet deũ. Chrys. Timor hominũ differt peccatuꝫ. Bern. Quid trepidas ad carnis penas. ⁊ gladium districti iudicis contemnis. ¶ Quartum cornu est eternum tormentum Sap. xvij. Timida negligencia dat testimoniuꝫ condemnationi. Psal. xli. Abyssus abyssum inuocat. quia abyssus criminis inuocat abyssum ꝺdemnationis. quia dicit ad Roma. vi. Stipendia peccati mors. qz de hac cruce culpe descendit in dãnationẽ eẽne pene. ⁊ sic latro malus in infernum. ● Secunda crux inuẽta fuit boni latronis. ⁊ est crux penitẽtie. Hãc crucem hodie debet nobis inuenire helena regina. id est ratio que debet regere omnia ⁊ debet compellere iudam. i. sensualitatem. et igne minari eẽno ei. Et debet habere quattuor cornua. L ¶ Primũ cornu est ꝺ tritio ⁊ dolor ꝑ peccatis. quaꝝ habuit dauid. ps. v. Dolor meus in ꝺspectu meo semp. Et ad hanc hortamur Hiere. xxxi. Pone tibi speculũ. statue amaritudines. Nec amaritudo facit pacem ꝺscientie. Isa. xxxviij. Ecce in pace amaritudo mea amarissima. Et ille dolor ꝑm sanctuꝫ Tho. in. iij. nõ põt esse minor in volũtate sicut nec dilectio. sz bene i sensualitate. Et debet esse ꝺtinuus. Ideo ps. Dolor meus ⁊c. Augus. Ubi dolor fuit ẽ pena nihil relinqt. Secundũ cornu inferius vbi pedes affixi fuerũt vno clauo. significat affectiones aie que dñt affigi vno clauo. s. timore dei ⁊ timore peccati ne deum amplius offendat. ps. cxviij. Confige timore tuo carnes meas. sed cũ timore pcti peccatũ ne reincidat. i. Thoz. x. Qui se existimat stare videat ne cadat. Eccli. xxvij. Nisi in timore dei te tenueris celo subuertet dom⁹ tua ¶ Tertiũ cornu ad partẽ sinistrã est ꝓmptitudo ad ignoscendũ. qz dicit Chrys. Hec est virtus que hominẽ assimilat deo qui nõ solũ inimicis indulsit. sed etiam ꝑ eis intercessit. Luc. xxiij. Pater dimitte illis. Eccli. xxviij.

Relinque ꝓximo nocenti tibi. Sz clau⁹ est timor ꝛ ꝓpiciato pctō. ꝛ quo Eccli.v. De ꝓpiciato pctō noli esse sine metu. Exquo dicit apl's.i. Thoz.iij. Nihil mihi ꝓsci⁹ sum. sed in h̄ nō iustificat⁹ suz. Uidem⁹ q̄ canis offendens dominū vocat⁹ cum timore accedit.

Quartū cornu a ꝛextris est satisfactio. quaz vocet ioh̄es baptista Luce.iij. Facite dignos fructus pnie. sicut dicit apl's ad Ro.vi. Sicut exhibuistis mēbra vr̄a seruire iniq̄tati ad iniq̄tatē. ita nūc iusticie in sanctificationem. Deu.iij. Scōm mēsuram pcti plagarū erit modus. q̄z ꝑm Aug. Nullū malū impunitū. si nō h̄ tm̄ ibi. Et ergo dicit Chris. Nō sufficit crux sua sine tua. Jō hortat. Matth̄.xvi. Qui vult venire post me abneget semetipm ꝛ tollat crucē suā ꝛ sequat me. Sz clau⁹ affigens est timor iudicij. p̄s.cxviij. A iudicijs tuis timui. q̄z nihil ibi occultū Eccl's.xij. Lūcta q̄ fiunt adducet dn̄s in iudiciū ꝓ omni errato. siue bonū siue malū sit. Tertia cruxi uenta fuit crux christi. ꝛ significat crucem iusticie quā portant iusti. dicēdo cum apl'o ad Gal'.ij. Christo ꝓfixus sum cruci. ꝛ Gal'.v. Qui christi sunt carnē suā crucifixerūt cū vicijs ꝛ ꝓcupiscētijs. Qd̄ verbū ptractat Aug. in glo. dicēs. Lōgruit vr̄e ꝛnotioni vt q̄ dn̄i crucifixi passionē celebrem⁹ rep̄mendaz carnaliū voluptatē crucē nob̄ faciam⁹. O si vis meritorie te crucifigere ꝛextes hodie h̄re q̄ttuor cornua crucis. i. q̄ttuor ſtutes quas xp̄us in cruce ostēdit. ꝛ q̄b⁹ Bern̄. sup Cañ. Christus virtutū gēmis q̄ttuor ꝛecorauit cornua crucis. Supemin̄es charitas quā ꝓfecit a ꝛextris crucis. O benigna obediētia quā adimpleuit a sinistris. O sancta patiētia quā exhibuit in ꝓfundo. O summa hūilitas quā semper retinuit. D Primū cornu supius est charitas. Un̄ ex charitate fit dolor crucis ꝛ subtractiōe spūalis ꝺsolatiōis. p̄s.ciij. Auferes spūm eoz ꝛ deficiēt. i. spūalē ꝺsolatōez. O quāta est illa crux. Bern̄. Alia q̄ semel didicit ad seipsam intrare ꝛ intimis suspirijs suspirare. nescio an ipsi gehennā ad tps exp̄in pēnalius horribiliusq̄z extat. q̄z ꝺsolatōe spūali carere. Jō glo. sup Tren̄. i. Frustra q̄rit ꝺsolationem exteri⁹ qui spūm̄z ꝑdidit intrinsecus.

Scōm cornu a ꝛextris ē obediētia in difficiliū ꝛ arduoz opatione. vt diris laborib⁹ exhauriat sanguinē ꝛ offerat christo deo in recōpensaz. q̄ sanguinē ꝓ nobis effudit. iij. Re.ij. Effūdunt sanguinē belli in pace. h̄ est in corporali afflictione sanguinē attenuare. Bern. Uer gen⁹ martyrū est q̄tidiana afflictio corporis. Tertiū cornu a sinistris est patiētia in aduersitat̄z oppssione. s. pauptatis. infirmitatis. ꝛre. Crux xp̄i tollit cū aduersitas patienter tolerat. Quartū ꝛ infimū est hūilitas ꝓfunda xp̄i. Et sic nos si vilip̄dimur. ꝛ licet sit crux humiliter ꝛtem⁹ pati. vt Dauid. iij. Re.xvi. cui maledixit semey. qd̄ audiēs abisay fili⁹ saruie ait. vt q̄d canis iste mortuus nr̄o maledicit regi. Cui dauid. Dimitte cuz vt bñdictio det̄ mihi ꝓ maledictōe. Eccl. vij. Humilia valde spūm tuū. Piero. Quantūcūq̄z te hūiliaueris. xp̄o hūilioz nō eris. Et sic hec ē crux xp̄i p quā venit ad gloriā ꝛ exaltationē ei⁹. vt scribit ad Phil.ij. Propter qd̄ exaltauit eum ꝛc. E Dixi secūdo subiūgit crucis xp̄i vtilitas. Pro diabol⁹ fugat. Aug. Ubi signū crucis cuz fide crucifixi p̄esserit. ibi inimicus nihil nocebit. nō solū fidelib⁹ sz ꝛ infidelib⁹. vt ptz ex̄plū ꝛ iudeo in templo deserto. Nam sicut Dauid a saul p cytharaz spūm malum effugauit. i. Re.xvi. sic crux xp̄i repellit hostez malignū ab hominib⁹. Aug⁹. Crux xp̄i pellit a nobis exterminatorem. si tm̄ cor nostrum habeat deū inhabitatorez. Jdeo Inno. In inchoatiōe cuiuslibet opis oportet muniri pect⁹ crucis signaculo. ꝓpter qd̄ dicit Bern̄. in meditatōnib⁹. Si pullat turpis cogitatio. si p̄mit te caro. si demon parauit insidias. fuge ad signū crucis christi ꝛ liberaber̄s.

Scōdo paradisum vite celestis aperit. Damas. Crux christi clauis padisi. Jsa.xxij. Dabo clauem dom⁹ dauid sup humerū ei⁹. Hec est clauis que latroni padisuz aperuit. que p quinq̄z milia ꝛ ducētos annos clausa fuerat. Cui dn̄s ait. Hodie mecum eris in padiso. Lu.xxiij. Amb. Hoc signo celū aperit. ꝛ homines a malo seruant. Qd̄ signuz hodie honorem⁹ ꝛ nos munim⁹r semp.

Sermo lxxviij Ad idem.

Peccata nostra ipse ptulit in corpe suo sup lignū. vt pctis mortui iusticie viuam⁹. .i. Pe.ij. F Rabbi salomō sup Exo. dic Modus est aquile q̄n portat pullos suos ꝛ loco ad locum q̄ portat eos sup̄ dorsum. vt si p̄ſciatur sagitta ab inferi⁹ rapiat sagittā ꝛ nō pulli. Spūaliter. sic christus q̄n voluit nos ꝛ obligatione eterne dānatiōis porta read spem celest̄z gl'ificatiōis accepit nos. id est pēnas peccatoz nr̄oz. upra dorsum suum.

De quo Deu. xxiij. Sicut aliq̃la ꝓuocãs ad volandum pullos suos ꝛc. Expandit alas et assumpsit atq; portauit peccata nr̃a in humeris suis qñ crucẽ baiulauit. p̃s. Redemit nos in brachio extẽto. Dicit cm̃ mgr̃ in. iij. dis. xv. Primo accepit de nr̃o vt nobis daret de suo. suscepit pen̄a vt nobis daret pene absolutõez Jõ Eulebi⁹. Tota nr̃a salus mẽtis ꝛ corpis puenit ex ligno crucis. ¶ In q̃b ꝙbis duo innuunt. Primo magna acerbitas xp̃i passionis. ibi. peccata nr̃a. Scõo subdit mira vtilitas nr̃e saluationis. ibi. vt peccatis mortui ꝛc. De ꝑmo dicit. Peccata nr̃a ꝓtulit. i. pen̄a pctõz nr̃oz pfecte tulit. Aug⁹. Si eque pen̄sat culpa hois ꝛ pcium redẽptionis. nõ tãtus distat ort⁹ ab occidẽte. ꝛ centrus terre a summo celi cardine. In h̃ tantũ valet. i. pl⁹ soluit q̃ debuit. p̃s. cxxix. Copiosa apud cũ redemptio. Subdit. in corpe suo sup lignũ. Ecce penalitas ꝛ acerbitas xp̃i passionis. qz ei⁹ pen̄alitas tãta fuit q̃ nõ pt bñ explicari ab homie. p̃s. lxxxvij. Oẽs fluctus tuos induxisti super me. Glo. id est oia q̃ de passione ei⁹ ꝓphetata sunt euenerũt. Nã sicut ei⁹ natura q̃tũ ad veritatẽ oim hoim̃ naturã incompabiliter excessit. sic ei⁹ passio alioz passionẽ. Tren̄. i. Videte si est dolor sicut dolor ꝛc. Jdeo dicit Aug⁹. Caput nostrũ intueamur. multi martyres talia passi sunt. sed nihil hoz reducet quõ caput nostrum. qz christ⁹ nullã cõsolationẽ recepit in sua passione. ꝛ voluit sibi h̃ miraculose in passione sbtrahere. qõ ex ei⁹ gr̃a dignat⁹ est suis martyribꝫ tpe passionis elargiri. Naz quãto eis durioz fuit tribulatio. tãto martirij maioz interioz ꝙsolatio. Vñ sctũs Laurenti⁹ sup craticula assatus dixit. Carbones tui refrigerũ mihi p̃stent. Et sctũs Tyburti⁹ duz nudis plantis sup carbones ignitos duceret. ait. Videt mihi sup flores roseos incedere. Sz i christo nulla talis ꝙsolatio. ideo dixit. Deus deus⁹ me⁹ quare me dereliquisti. Et sic patet acerbitas passionis in ligno. ¶ Hoc lignaz crucis figuratũ est multipl'r in veteri lege. ¶ Primo Gen̄. xxij. Abraam colligauit ysaac et posuit eum sup structem lignoz. et post h̃ seminis multiplicatio ei ꝓmittit. et sic multiplicatio christianoz facta est Joh̃. xij. Si mozruũ fuerit fructũ multũ affert. sicut stelle celi ꝛ arene maris. boni christiani p stellas. mali p arenã. qz isti erũt in celo vt stelle. mali in inferno vt arena in ꝓfundo maris. ¶ Scõo figuratur Exo. xv. Ostendit ei lignũ. qõ cuz misisset in aquas. in dulcedinẽ verse sunt aque. i. tribulationes. p̃s. lxviij. Saluũ me fac de⁹ qm̃ intrauerũt aque. i. tribulatões. Sz ad dulcorationẽ tribulatõis est efficax lignũ sancte crucis et ꝙsideratio dñice passionis. Greg. Quicq̃d tribulationis terrena ꝓpinat aduersitas. leue erit si inspiciat q̃d biberit in cruce patibulo q̃ inuitat nos ad celũ. Tertio figurat Nu. xxi. in palo in quo serpens ꝛc. Lassio. Crux victoria xp̃i. pditio diaboli. infernoz destructio. celestiũ reformatio. moz infidelium. vita instoz Amb. Fugat timoz corpalis vbi ꝓtegit dulcoz dñice passionis. Nã h̃ ꝓtra signũ nullus stat periculũ. ¶ Quarto figurat. i. Reg. xvij. Dauid tulit baculũ in manibꝫ. ꝛ collegit sibi q̃nq; lapides limpidissimos d torrente. misit in perã pastoralem. ꝛ significat baculũ crucis ꝛ quinq; vulnera. Gen̄. xxij. In baculo meo transiui iordanẽ istũ. Jacob paup veni. i me sopotamiã. sed cũ duabꝫ turmis redijt. sic cũ turma gentiũ ꝛ iudeoz redijt xp̃us de victoria in cruce habita. ¶ Quinto lignũ crucis figurat Hester. v. Aman parauerat lignũ mardocheo ꝛ p se in eo interijt. sic diabolus nobis damnationẽ parauit in ligno trãsgressionis. sed victo⁹ est p lignũ crucis. de q̃. Hze. Qui in ligno vincebat in lignoq; vincerek. vñ ꝛ Aug⁹. Domuit orbẽ vicit diabolũ. nõ ferro sed ligno. ¶ Sexto figurat lignum crucis Dan̄. iij. Ecce arbor in medio terre. cui⁹ longitudo ꝓtingebat ad celũ. ꝛ latitudo ad terminos terre. esca vniuersoz in ea erat. Per arborẽ in medio terre intelligit crux xp̃i in medio terre sita De quo p̃s. lxxiij. Operat⁹ es salutẽ in medio terre. Hec arbor attingebat celũ. qz p crucem xp̃i oẽs nos optet ascẽdere Mat. x. Qui n̄ accipit crucẽ suã ꝛ sequit me nõ est me dignus. In hac arbore pẽdebat esca oim aialiũ. i. oim fidelium. qz christi corpus nobis dat in cibuz. Et oẽs volucres celi. i. fideles nidificẽt in ea. Bern̄. in meditatonibꝫ. Cũ premit caro. cũ pulsat turpis cogitatio recordor crucis ꝛ vulnerũ christi. resurgo et respiro. Nõ inuenimus in oibꝫ tpibꝫ tam efficax remediũ. sicut ad vulnerũ christi refugiũ. ¶ Septimo figurat Lañ. iij. Ferculũ fecit sibi rex salomon. et dr̃a fero fers. qz ferr̃ de loco ad locuz. ꝛ figurat christi crucẽ que fuit lect⁹ in q̃ requieuit xp̃us Jsa. xxviij. Coangustatũ est stratuz. Revera angustũ. qz posuit pẽdẽ sup pẽdẽ. ꝛ nõ habuit vbi caput suũ reclinaret Mat. viij. Vulpes foueas habent. filius aũt ꝛc. qõ figuratuz est Gen̄. xlix. Jacob finitis mãdatꝫ quibꝫ filios Jsrael instruebat collegit pedes sup lectulus ꝛ

obūt. Spūal'r. p iacob q̄ interp̄tat supplāta/tor intelligit xp̄us. q̄ supplātauit hostē nr̄m diabolū. h̄ collegit pedes in lectulo crucis z ob dormiuit moriēdo. Nā sic q̄n magni dñi in meridie se reclinat ad dormiendū solent fenestre claudi vt quieti⁹ dormiat. sic xp̄s dormiens i lectulo crucis fenestra mūdi videbatur clausa q̄n tenebre facte sunt p vniūsaz terraz ab hora sexta vsq̄ ad horā nonā. Hic ē lect⁹ de q̄ Mat. xxiij. Erūt duo in lecto vno. s. diuinitas z hūanitas. vna sumebat ad pnā. s. hūanitas. z alia relinq̄bat libera. s. diuinitas. Hoc est lignū pciosum inter oīa ligna siluaz vt canit eccl'ia. in q̄ salus nr̄a pp̄edit. vt dicit Eusebi⁹. Tota sal⁹ nr̄a mētis z corpis pp̄endit in ligno crucis. Hoc est lignū cū q̄ fit defensio ⁊ tra diabolū. vt dicit Isid. de sum. bo. Si pcellis mūdi z diaboli inuoluer̄is lignū ascēde crucis z liberaberis. vt legit exemplū de iudeo signās se signo sctē crucis. z diabol⁹ ñ pualuit ⁊tra eū. H Dixi secūdo subiungit mira vtilitas nr̄e saluatōis. ibi. vt pctis mortui iustitie viuam⁹. Aug⁹. in li. de salutaribꝫ documētis. Quid est pctō mori nisi opa maligna i nob dānare z h̄ mirabile seculū fugere z diabolū cuz oīb⁹ pompis debellare. Nā sicut hō mortu⁹ nulli detrahit. nemini molest⁹ existit. nō inuidet. nō supbit. z sicut i mortuo nō est sensus neq̄ mot⁹. sic i eo q̄ est mortu⁹ mūdo pctō nō est interior affect⁹ crimis nec exterior. Nō tñ possum⁹ esse sine pctis de lege cōmuni vt mot⁹ p̄nit⁹ nō assurgāt. q⁹ dī. Amb. Nulla mēs nulla aīa est q̄ nō recipiat agrestes motus cogitationū malaz. iō Bern. ⁊mone. lix. sup Cañ. Quāuis in h̄ corpe manēs pfecer̄s. erras si vicia putas emortua z ñ cōpressa magis. velis nolis inter fines tuos habitat Iebuse⁹. Subiugari p̄t. exterminari nō p̄t. Attñ de lege speciali ē possibile vt aliq̄s attingat ad statū tāte pfectiōis vt habeat corp⁹ emortuuz. z ab oīb⁹ motib⁹ illicitis alienū. vt dic̄ Johes cassian⁹ in collationibꝫ patrū. colla. ij. Subdit. vt iusticie viuam⁹. i. ⁊rutibꝫ insistemus. Nā dī. Hiero. Oēs ⁊rutū species noie iusticie ⁊tinent. Et hec ē crux spūalis. s. pctis mori z iusticie viuere. habēs q̄ttuor cornua. De q̄bꝫ Bern. sup Cañ. Quattuor sunt cornua crucis spūalis. sc. ⁊pi⁹ obedictia. inferi⁹ humilitas. a dextr̄ charitas. in sinistris patictia. z sic pficit crux tua. De qua Mat. xvi. Qui vult venire p⁹ me abneget semetipm z tollat crucē suā. Dicit glo. sup apl'm ad Gal'. v. Lō gruit nr̄e deuotōi vt dñi crucifixi passionem celebrem⁹. rep̄m ēdaz carnaliū voluptatū nobis crucē faciam⁹. In hac cruce sp pēdere dz p̄pian⁹ vt sit fix⁹ clauis. i. p̄ceptz iusticie. Nazdi. Maxim⁹ i ser. de martyribꝫ. Vita oīs p̄pi ani q̄ fm euāgeliū vixerit crux est atq̄ martyriū. Et ab hac cruce spūali nō debem⁹ descēdere sz vsq̄ in finē pseuerare. de q̄ Bern. Neminē audiam⁹ nec carnez neq̄ sanguinē a cruce descēdere suadentē. sz pseuerem⁹ q̄usq̄ deponamur. Qō nob p̄cedat p̄ z fili⁹ et spūssanct⁹.

Sermo lxxix. Ad idem

Benedictum li

gnuz p q̄ō fit iusticia. scribitur Sap. xiij. Pro q̄ scīēdū i ꝟbis p̄missis duo tangunt. Primo lignū crucis bñdicit. ibi. Bñdictū lignū. Secō rō bñdictōnis reddit. ibi. p q̄ fit iusticia J Dixi primo lignū crucis bñdicit vbi dz. bñdictū lignū. et merito bñdicit. Primo q⁹ in eo diabol⁹ supat z hō de p̄tate eius liberat. vt dicit Adamāti⁹ nus sup iudicū. Visibiliter xp̄s crucifixus est sed inuisibiliter diabolus supat⁹ est. ppter q̄ dēmones valde timent crucē. vt dicit Chrisost. Ubicūq̄ dēmones signū crucis dñicuz viderint fugiūt. timētes baculū q̄ plaga pceperūt. Jō volens esse tut⁹ a diaboli temptatiōe ⁊signet se crucis signo. Nā p Aug. reddit rō dī. Ubi signū crucifixi cū fide z deuotiōe pcesserit ibi inimic⁹ nō nocebit. Dico notāter cū deuotione. nā fures raptores ꝛc. se signāt et eis nō pficit. q⁹ dicit Chrisost. Crux christi nō patrocinat crimini. sz deuotio cū fide z dilectiōe dz p̄cedere. Juxta illud Ezech. ix. Sup quē videris signū thau nō noceb. Et sic canit ecclesia. Cōtra h̄ signū nullū ster piculū. Unde legit exemplū de dono timoris. Cum q̄daz virton⁹ cū vxore sua diu in pace z sanctitate cōmoraret esset. hoc inuidēs diabol⁹ immisit eis temptatiōes vt se suspenderēt. z sic p̄sentē miseriā euaderēt. Cum vterq̄ i hac temptatōne improba tristis efficeret z in ꝟtuna cogitatione vt nō somnū capent nec comedere possent. q̄siuit alter ab altera tristicias suas. Respondit vir q⁹ haberet voluntatē se suspendendi. Rndit mlier ⁊sil'e fore desiderū suū. ⁊sentientes ambo laqueos aptant vt se suspendāt Tūc mlier dixit viro. O dñe ⁊sulere vt ꝑus biberem⁹ de illo bono vino q⁹ habem⁹ in cellario de vinea nr̄a q⁹ nōdum gustauim⁹. et sic potati letius z suauī⁹ moriemur. Placuit viro. que afferens vinum obtulit viro. q⁹ cum

vellet bibere sicut psueuerat signauit illd crucis signo t bibit t dedit vxori sue. Cū autē bibissent vinū signatū sancte crucis signo statim fugit diabol9 t tēptatio q p toto mūdo h qd cogitauerūt facere noluissent. sz psusi ad psessiones venerūt t penituerūt de malo pposito. Et iō docuit btūs bndict9 ptra malas cogitationes adhibere signū crucis. Cū qdā monachus fili9 cuiusdā potētis i cena sua teneret ei lucernā cogitauit i corde suo di. Quis ē h cui ego seruio. t qs suz ego q tali fruire dcro. Clamauit sctūs benedict9. Signa cor tuū frater. qd cuz fecisset tēptatio recessit. t qd cogitauit alqs reuelauit. Nā signū crucis est flagellu q abjciēde sunt muscę mortēs a suauitate vngenti. Nā dicit Aug9. sup Joh. Signū crucis a nob expellit extermiatorē. si tn cor nrm hēat dnū inhabitatorē. ¶ Scdo bndictū est crucis lignū. qz p illud meritū nrm auget. Figurat Ben. xxij. Cū abraam colligasset ysaac sup struem lignoz mltiplicatio seminis t generis sui pmittit. cū dr Multiplicabo semen tuū sicut stellas celi. Et sic p crucis lignū aucta est multitudo fideliuz. vt hr Joh. xij. Si granū frumēti mortuū fuerit multū fructum affert. Reuera mltū. qz hoibz venit psolatio. āgelis ꝯo gaudioz augmētatio. De pmo dic Rich. de san. vic. Sicut p diaboli temptationem in ligno surrexit hoim ois tribulatio. sic p passionem christi in ligno omnis psolatio. De secūdo ꝯo dicit idē. In te crux sancta angeli augmētant sua gaudia. ¶ Tertio benedictū est lignū sctē crucis. qz in eo oia sustētant. Unū ps. xxij. Uirga tua t baculus tu9. s. crucis ipa me psolata sunt. Nā dicit Damas. in lib. iij. Crux xpi est bacul9 infirmoz. datur bonoz. auersio oim maloz. Dic ē baculus de q. i. Reg. xvij. Dauid tulit baculū in manibz ptra philistēū. t sic nos crucis signū ad sustē tandū ptra diabolū. De q Chrys. Crux xpi ē christianoz spes t victoria. mortuoz resurrectio. dux cecoz. via pueroz. baculus claudorū. psolatio pauperū. vite etne lignū. ¶ Quarto bndictū est crucis lignū. qz in eo hō recōciliat. Unū ad Col. i. Pacificans p sanguinem crucis ei9 q in celis t in terris sunt. Jō ambas man9 extendit in cruce ad reconciliandū ambas ptes. De q Ro. v. Cū inimici essem9 recōciliati sum9 p sāguinē filij ei9. Raban9 de laude crucis. Tu crux sctā es. egrotos curas. mestos letificas. tribulatos consolas. tu status credentiū. tu firmitas opantiū. tu brītudo inte sperantiū. ¶ Quinto benedictū est lignuz crucis. qz in eo aduersitas dulcorat. Figurat Exod. xv. Moyses clamauit ad dnm p aqs marath. i. amaris. t ondit ei lignū. qd aqs imposītum dulcorabant. Spūal. aque amare sunt tribulatiōes pntis vite. que dulcorant p crucis memoriā. vñ Bre. Quicqd afflictiōis pateris in terra leue erit si inspiciat qd bibrit xps in ligno crucis. Nā fm Bern. Bon9 miles nō sentit sua vulnera dū vulnera regis intuet. Bre. Dum passio christi intuet nil tam graue qd nō equo aio sustineat. ¶ Sexto xps in eo honorat. ad Phil. ij. Fact9 est obediens vsqz ad mortē. mortē aūt crucis. ppter qd exaltauit eū de9. s. ppter obedientiā. Dicit mgr in iij. sen. dis. xviij. Ut xps clarificaret in sua resurrectiōe hūiliat9 est i crucis passione. Nam hūilitas crucis ē meritū claritatis. t claritas resurrectōis est pciū t pmiū hūilitatis siue passionis. ¶ Septio bndictū ē lignū crucis. Nā p illud ois bndictio dat. vt hr in can. de pse. di. v. nunqz. vbi dr. Sacerdotal gradus aliaqz sacra signo crucis pficiunt. Jō Aug9. in hmone de passione dni. Crux xpi nob est cā totius beatitudinis. hec de tenebris reduxit ad lucē. hec debellatos qeti sociauit. hec alienatos deo piūxit. lōge cōstitutos pximos repātauit. hec pegrinantes ciues effecit. hec discordiā amputauit. hec ē pacis firmamētū. hec ē abūdās largitio oim bonoz. ¶ Octauo bndictū est lignū crucis. Nā p illud celū reserat. De q Damas. Crux xpi ē clauis padisi. De q claue Isa. xxij. Dabo clauē dom9 dauid sup humerū ei9. Jō Greg. in omel. di. Crux xpi padisus patefecit qd p quqz milia ānoz t apli9 clausum fuit. De q aperte dixit saluator. Hodie mecū eris i padiso Lu. xxiij. Jō Raban9 sup Ben. Dns i meridie crucē ascendit. t pmissa latroni habitatione padisi post meridiē hora nona spūz tradidit vt vicz hora eadē q pm9 hō lignū puaricatōis tetigerat. scdus hō lignū redēptiōis ascēderet. Et q hora diei puaricatorē adaz de padiso expulerat. ea hora latronē cū pfitentē in padisus induceret. ¶ Dixi scdo rō benedictōnis reddit. cū dr. p qd fit iustitia. Nō miltiplex facta fuit iustitia p lignū crucis. Prima. nā p illd hō repedit qd abstulerat. Justū ē em q fm formā t qntitatē delicti fiat emēdatio cū restitutōe ablati. hō aūt fructū vetituz recepit ab arbore. ppt qd mortalitatē incurrebat. t sic hō xps fructū vite restituit arbori cū pcēdit i ea. Hō delectat9 ē i omi sensu suo illicitē ligno. Et sic xps punit9 est i omni sensu

suo iniuste. Penā em̄ habuit q̄ ad tactum in flagellatiōe. crucifixione. z coronatiōe. Penā habuit q̄ adviſum. ꝯſiderādo matrē lacrimātem z diſcipulū. audiuit opprobria z blaſphemias. Alios ſaluos fecit ⁊c. Suſtauit aceto z cū felle mixtū. O dolor⁹ eſt ſputi fetorē. iuxta illud Iſa. l. Faciē meā nō auerti ab increpantibꝫ z ſpuentibꝫ i me. Idcirco impletuꝫ eſt illud ap̄li Ro. v. Sicut p vnī⁹ delictū in oēs hoīes mort in ꝯdēnatiōē trāſiit. ita p vnī⁹ iuſticiā in oēs hoīes vita in iuſtificatiōē. De q̄ Anb. in ſer. de paſſione. Qđ adā in arbore p didit. h̄ xp̄us in cruce inuenit. Scđo iuſtuꝫ fuit ſicut diabolus hoīem i ligno decepit z vicerat vt p lignū viceūſa falleret z decipet. de q̄ Bre. Qui i ligno vincebat ⁊c. Jō p̄s. cxliij. Juſt⁹ dn̄s i oīb⁹ vīs ſuis. De hac iuſticia loquit mḡr in. iij. di. xx. reddēs rōnē q̄re xp̄s potentia n̄ voluit nos liberare. ſz iuſticia di. Potentia vincere noluit. q̄ diabol⁹ vicio puerſitatꝭ ſue amator ē potētie z deſertor oppugnatorq̄ iuſticie. in q̄ eū hoīes magꝭ imitāt q̄ neglecta vl̄ poſtpoſita iuſticia magꝭ ſtudēt. eiuſq̄ adeptōe letāt vl̄ cupiditate inflāmant. Jō placuit decet vt nō potētia ſz iuſticia vincēs hominē liberaret. in q̄ hoīem imitari diſceret ⁊c.

De aſcenſione dn̄i. Sermo lxxx.

Aſcēdit deus in iubilatiōe. z dn̄s in voce tube. p̄s. xlvi. In ꝟbis p̄miſſis duo innuunt. Prīo iocūda xp̄i aſcēſio. Scđo ei⁹ tremebūda reūſio. Prīo dr. aſcēdit de⁹ in iubilatiōe. Nota xp̄s multipl̄r aſcendit. Primo potēter. q̄ pp̄ꝛijs viribꝫ. Joh. iij. Nemo aſcēdit in celū niſi q̄ deſcēdit. Glo. ſ. tute pp̄ria. Si tu dēs aſcēdere optet q̄ fiat ſtute ſua. Un̄ ph̄s in li. de generatiōe. O mē leue ſurſum. graue deorſuꝫ. Nos ſo grauati ſum⁹ pctīs. p̄s. xiij. O oēs declinauerunt ſil̄ inutiles facti ſunt. nō eſt q̄ faciat bonū nō eſt vſq̄ ad vnū. i. xp̄m. Ipſe em̄ leuis ſine oī pctō. Ita potēter aſcēdit vt mirarent angeli dicētes illō Iſa. lxiij. Quis ē iſte q̄ venit de edom. i. ſanguine⁹. q̄ viderūt cicatrices vulnez. tinctiſ veſtibꝫ de boſra. i. tribulatiōe. Iſte formoſus i ſtola ſua. i. claritate. i multitudine ſtutis ſue gradiens. Rn̄dit. Ego ſum q̄ iuſticiā loquor z pugnator ſum ad ſaluandū. i. p hoīe pugnaui ⁊tra diabolū quē vici. z hoiem quē ſaluaui. Nō ſic potēter aſcendit enoch. de quo dr. Tulit eū dn̄s z n̄ apparuit. Gen. v. Nō ſic rapt⁹ vt paul⁹. nec i curru ſblimat⁹ igneo vt helyas ſolū in celū aereū. ſz ipſemet ꝑpria ſtute aſcēdit. Dicit em̄ ſanct⁹ Tho. pte. iij. q. lxvij. In chriſto erat duplex natura. ſ. diuina z hūana. Un̄ ſm vnāquāq̄ naturā ꝑt accipi ꝑpria virtus. Prīo ſm naturā diuinā. q̄ in potētia diuinitatis ſm quā eſt vbiq̄ cōpetit ſibi id q̄ ex potētia diuinitat̄ facta eſt corpalis aſcenſio. vñ Bre. Ille p hūanitatē aſcēdit in celū q̄ p diuinitatē ꝯtinet terrā z celū. Sz ſm hūanā naturaz ꝑt accipi duplex virt⁹. Una natural̄ q̄ ꝓcedit ex ꝓncipijs nature. z tali ſtute manifeſtū eſt q̄ xp̄s nō aſcendit in celū. Alia virtus in hūana natura eſt virt⁹ glie ex parte aie glorificate. ex cui⁹ redundantia glorificat̄ corpus. q̄ ſm Aug. Tāta eſt obedientia glorificati corpis ad aiaz. q̄ vbi vult ſpūs ibi ꝓtin⁹ erit z corp⁹ ꝑpter dotē agilitatis. Et ſic illi termini. aſſumpt⁹ eleuat⁹ ferebat in epl̄a z euangelio. licet vident̄ ſignificare q̄d alteri⁹ amministeriū. ꝑpriē tn̄ xp̄m aſcendiſſe important. q̄ virtute aie volētis corp⁹ xp̄i aſcendit in celuꝫ. Nam ſicut corp⁹ efficit̄ glorioſum ex ꝓticipatiōe aie. ita ex ꝓticipatiōe dei efficit̄ beatū. Et ſic p̄ma radix aſcenſionis xp̄i fuit virt⁹ diuina. Ideo chriſt⁹ potēter aſcendit z ꝑpria ſtute n̄ que eſt hūane nature naturalis. ſz que ē ſtutis diuine z aie ſiue beate. Sed di. tn̄ dicit in epl̄a. nubes ſuſcepit eū. Rn̄deo. nō fecit h̄ q̄ſi nubis miniſterio indigeret. ſed p h̄ oſtēdit q̄ omnis creatura parata eſt obſeq̄ creatori ſuo.

Secūdo chriſt⁹ aſcendit patenter. Act. i. Videntibꝫ illis aſſumpt⁹ eſt. ſ. apl̄is. de quo Joh. xvi. Vado ad eū qui me miſit. z nemo ex vobis interroget me quo vadis. Glo. Palam aſcendā vt nemo interroget q̄d viſu corporali cernet. Jō illis videntibꝫ aſcendere voluit vt ipſi aſcenſionis teſtes exiſterēt. z naturaz humanā ferri in celū gauderēt.

Tertio velociter. vñ dicit volaſſe tanq̄ venti vel angeli. Un̄ p̄s. xvij. Aſcēdit ſup cherubin z volauit ſup pennas ventoꝝ. Potuit ſup cherubin aſcēdere z volare. q̄ mouebat nō virtute nature ſicut venti. ſz ſtute glie. p quā corpus ſuū habebat dotē agitatiōis. nō tn̄ motus iſte fuit ita velox q̄ in inſtanti aſcendiſſet. hoc em̄ repugnat motioni corpis locali que optet q̄ cōmetiat̄ ſpacio. Scđm hmōi dimenſionez diuidit tempus. vi. phiſicoꝝ. Unde mouebat ea velocitate qua de⁹ diſpoſuerat z put ex pdicebat vt diſcipuli eius videre poſſent. Uel alia gloſa. aſcendit ſup cherubin. i. ſup angelos miniſtrātes q̄ aſſignant in ventis ꝑpter

mobilitatē ⁊ velocitatē ministeriorꝫ. Reuera velociter ascēdit. refert em̄ rabbi moyses magnus astronomus. q̄ dicit. a terra vsq; ad celum supremū tantū esse spaciū q̄tuz ꝛc via plana vn⁹ iret in septē milibꝫ septingētis annis. si in tantū viueret. ita tñ q̄ iter cuuslibet dieī quadragita miliaria iret. ⁊ q̄ miliare sit duoꝫ miliū passuū. hec rabbi moysel. Hāc mēsuratiōnē nouit ille q̄ fecit oīa i nūero pōdere ⁊ mēsura. ¶ Quarto ascēdit letāter. qz cū magno tripudio ⁊ iubilo. De q̄ ps. xlvi. Ascendit ds in iubilatōe. Reuera christi ascensio erat iubilosa. Pro sibūpsi ꝓpter opis sui ꝓsummationē. hoies multū solent gaudere. qñ magna opera laudabili fine pegerūt. sic xp̄us opus suū sibi a patre celesti cōmissum laudabilr expleuerat. De q̄ Joh. xvij. Opus ꝯsūmaui qđ dedisti mihi. Et moriens dixit Joh. xix. Cōsummatū ē. s. quicq̄d sibi erat cōmissuz a pre. Nā vicerat mūdū p paupertatē Joh. xvi. Confidite qm̄ ego vici mundū. Itē diabolū expulerat Joh. xvi. Princeps hui⁹ mūdi iā iudicatus ē. Itē hoiez pditū reppierat. iō letāter ascēdit. De q̄ Lu. xv. dixit ad angelos. Cōgratulamini mihi. qz inueni ouez pditā. ¶ Scđo ascensio christi fuit iocūda angelis ppt̄ ruine repationem. De q̄ ad Eph. iij. Christus qui descēdit ipse ē q̄ ascēdit sup oēs celos vt adimpleret oīa. i. oēm ruinā angelorꝫ. Nā ex oibꝫ choris angeli ceciderūt ꝓ lentictes lucifero et pctō ei⁹. Hāc ruinā christ⁹ hodie repare incepit. Juxta illud p̄s. cix. Judicabit in nationibus implebit ruinas. O q̄tum gaudiū fuit angelis in christi ascensione. qñ viderūt tantam mlitudinē aiaꝫ ad choꝛ eoꝛ trāseuntē. Nam ds Lu. xv. Gaudiū est angelis dei sup vno pctōre pniaz agente. q̄tū putas gaudiū cū tot milia animaꝫ cū christo ascēderūt potuerūt dicere illud Apoc. xix. Gaudeamus ⁊ exultem⁹ ⁊ dem⁹ gl'iam deo. qz venerūt nuptie agni. ¶ Tertio fuit iocunda patribꝫ ds lumbo venientibꝫ. s. ꝓpter carceris liberationē. ⁊ ꝓpt̄ regni celestis adeptionem ⁊ angelorꝫ associationē. De his tribꝫ ds Isa. lij. Eleuauerūt vocem suā dei laudātes. s. de liberatiōe. ⁊ sil'laudantes de regni adeptōe. qz oculo ad oculum viderūt faciē dñi. ⁊ delectabilē societatē angelorꝫ. Itē gaudebāt pres ꝓpter hūane nature sublimationem vltra angelos in christo iesu. Amb. sup illo ꝑbo. Nusq̄ ag̃elos apphēdit dicit. O q̄z magnū ⁊ mirabile gaudiuz omni stupore plenū. carnē nr̄am sursum sedere ⁊ ab angelis ⁊ archangel' adorari. iō in veteri testamēto pmiserūt se adorare angeli. vt ptz Gen. xviij. Abraam tres vidit. vnū adorauit. In nouo testamēto post ascēsionē xp̄i dixit angelus ioh̄i volenti eū adorare. Me fecer̄ ꝯserꝰ tuus ego sum. Apoc. xix. Jō Bꝛego. in omel'. ascensionis. Nascente dño videbat humilitas deitas. ascendente ꝯo dño exaltata est humanitas. ⁊ h̄ fuit gaudiū patribꝫ. ¶ Quarto eius ascēsio est iocunda hoibꝫ. qz ascendit vt patrē p nobis exoraret. vñ ad Heb. vij. Accedens p semetipsuz ad patrē vt p nob̄ interpellet. O si duo frēs essent i exilio. ⁊ vn⁹ reuocaret ad patriā ⁊ alter derelinq̄ret i exilio. vtiq; frater exul rogaret vt frater reuocat⁹ exoraret p eo. Et sic xp̄s nobiscū fuit in exilio. p̄s. cxix. Habitaui cū habitantibꝫ cedar. i. in tribulatione. sz hodie reuocat⁹ ad patriā. De q̄ Joh. xx. Ascendo ad patrē meū ⁊ ad patrē vestrū. Bꝛe. in omel'. Maria stabat. dicit. ascēdo ad patrem meū p naturā. vr̄m p grāz. i. Joh. ij. Aduocatū habemus apud deū patrem q̄ est ꝓpciatio p ꝓccatis nr̄is. Jō cicatrices reseruauit vt patri oñderet. Jō dicit Bern̄. Securum o pctōr habes accessum ad deuz. Jō p̄s. xcvij. Jubilate in ꝓspectu regis. Hec iubilatio figurat. ij. Re. vi. Dauid ꝛeduxit arcā cuz iubilo. ⁊ sic filius dei corp⁹ qđ assumpsit cum tripudio. ¶ Quinto ascendit vtiliter. Joh. xvi. Expedit vobis vt ego vadā. Reuera vtilis est xp̄i ascensio ꝛe q̄ nobis ꝛebet fore iubilatio. Primo vt diabolū ꝓsunderet Mall. i. Celebra iuda festiuitates tuas et redde vota. qz nō adiiciet vltra vt p te trāseat belial. Per iudam intelligit ꝓfitens. ⁊ significat quēlibet fidelē. cui hec ꝑba dicūt. vt reddat pmissa deo. vt diabolo renūcier ⁊ pompis ei⁹. qz diabolus vltra nō hz tantā ptātem. interijt em̄. i. perijt eius ptās. qz nō pōt vincere nisi volentem. vt dicit Hiero. Debilis est hostis ꝛc. Ergo iocūda. Isa. xxix. Pauper hoies in sancto isr'l habitabunt. qm̄ deficit qui ꝑualebat. Perpende q̄tū hodie ꝓfundebat cū videbat suos captiuos ita ascendere ⁊ suū locū ds quo electus est possidere. ¶ Scđo vt viā ꝑpararet. Michee ij. Ascendit iter pandens ante eos. Duo erant loca. vn⁹ vbi tristicia ⁊ mor̄. vt infern⁹. alter in quo vita ⁊ ꝯsolatio. Uia ꝑmi loci erat notissima. Isa. v. Infernus dilatauit [illegible] suaz ⁊ aperuit os suū absq; vllo termino. [illegible]enderūt fortes sblimes ⁊ gloriosi ad eū. [illegible]s viā in celo nullus sciuit sed hodie ostēdit p̄s. xv. Notas mihi feciſti vias vite. adimplebis me letitia cū vultu tuo. Reuera oñdit nob̄ in suą

128

De ascensione domin.

uersatione. Joh. xiiij. Ego sum via ꝛc. Aug. Christꝰ in humanitate est nob via ad suã diuinitatẽ. Jõ. i. Joh. ij. Qui dicit se in christo manere debet sic ipse ambulauit ꝛ ille ambulare M Primo xpus ascendit. ad Eph. iiij. Qui ascẽdit ipse est q̃ descẽdit. Reuera ascendit p gradꝰ hũilitatis. Phil. ij. Exinanuit seipm formã serui accipiẽs. ꝛ sic nos p humilitatẽ. Augꝰ. in li. ꝓfes. Descẽdite vt ascendatis Lu. xviij. Qui se hũiliat exaltabit. Augus. de ciui. dei. Humilitas est via in celũ nõ leuans se ꝓtra deũ. Bern. Si ascẽdere desideras necesse est vt descẽdas. Si vis hre celsitudinẽ dei. capere ꝑus humilitatẽ dei. Prou. xxix. Humilez spũ suscipiet gl'ia. Bern. sup verbo Ascendo ad patrẽ meũ. dicit. Christꝰ descendit q̃ inferiꝰ nõ debuit. videlicet vsq; ad carnẽ vsq; ad crucẽ. vsq; ad mortẽ. vsq; ad limbum Jõ ascẽdit q̃ celsiꝰ nõ potuit. qz sup oẽs celos. Mar. vlti. Sedet ad dexterã dei. Dextera dei est eq̃litas ſm diuinitatẽ. Sz ſm hũanitatẽ dicit sanctꝰ Tho. est fruitio optimis bonis ꝛ potioribꝫ in diuinitate. Sz heu in supbia aliq̃ volũt ascendere qđ est impossibile. ascendũt vsq; ad celos. descendũt vsq; ad abyssos sicut diabolus. Isa. xiiij. In celũ ascendã sup astra dei exaltabo soliũ meũ. Audi subdit. Quõ cecidisti lucifer q̃ mane oriebaris. vñ Fulgẽtiꝰ. Supbe mẽtes q̃to altiꝰ ascendũt. tãto ꝑfundiorem casum faciũt. Bern. Quẽ sequimini miseri quẽ seq̃mini. nõne ille est mons in quẽ angelus ascendit ꝛ factus ẽ diabolus. Isido. Si q̃s in valle nõ ambulauerit ad montem ascẽdere neq̃t. Scõo innocenter vixit post q̃z descendit. i. Pe. ij. Peccatũ nõ fecit. Et sic nos. qz corpa de q̃to puriora de tanto leuiora ꝛ sic puri a ꝑccato apti sunt ad ascendendũ. ps. xxiij. Quis ascẽdet in montẽ dñi. Rñdit Innocẽs manibꝫ ꝛ mundo corde. Tertio postq̃z passus est ascẽdit Lu. vl. Nõne oportuit xpm pati ꝛ sic intrare in gl'iaz suã. sic ꝛ nos p passionẽ. Act. xiiij. Per multas tribulationes ꝛc. Portat nos Mat. xvi. Qui vult venire post me abneget semetipm ꝛ tollat crucẽ suã ꝛ sequat me. N Crux christi duobꝫ modis tollit cũ p abstinentiã corpꝰ macerat et p cõpassionez animꝰ. Bern. iiij. Subter erit appetitꝰ tuus. Figurat christi passio in processione. Nos trãsiuimꝰ vt discipuli post crucifixũ. sic licet xps nõ reintrauit cum illis. tñ nos crucem reportamꝰ. qz semp est nobiscum spũali ꝓsentia. Mat. vl. Vobiscũ sum ꝛc. In ꝑmitiua eccl'ia ꝓcessio fiebat q̃ntis feriis. nũc die dñica ꝓpter plura festa. Etiam die dñico ad designandũ eius resurrectionẽ. Sed heu multi volũt p diuitias ascẽdere. qđ est impossibile. Bre. Nemo valet ascẽdere ad id qđ sup ipm est. nisi sciat mactare qđ est. Eccl'i. xviij. Ne ꝓstes ꝺcupiscẽtias aie tue Quarto prius surrexit. ꝛ sic nos Eph. v. Surge qui dormis ꝛ exurge a mortuis ꝛ illuminabit te xps. Isiõ. Nõ ꝑdest christi resurrectio nisi surgamus cum christo. Quinto reprobauit incredulitatẽ eoꝝ. ꝛ sic tu vitã criminalẽ p displiscentiã. Augꝰ. de ꝥbis dñi. Displiceat tibi qđ es. si vis puenire ad illud qđ nõ es Sexto transiuit ad montẽ oliueti de quo ascẽdit. ad designandũ q̃ p opa misericordie ascẽdere debemꝰ. Eccl'i. xvi. Dis misericordia faciet vnicuiq; locũ ſm merita operũ suorũ. Figurat. i. Mach. ij. Dauid in sua misericordia ꝺsecutꝰ est regni sedem i secula. i. Thim. iiij. Pietas ad omnia vtilis est. maxime ad ꝓmissionem vite eterne. Septimo eleuatis manibꝫ. ad designãdũ q̃ oia nra bona in deũ debemꝰ trãsfundere. i. Thoz. x. Oia q̃cũq; facitis ad gloriã dei facite. Scõo vtiliter. qz ad fidei cõfirmationẽ. Aug. in ſmone de ascẽsione dicit. Christi ascensio est fidei catholice ꝺfirmatio Tertio vtiliter. qz ad erectionẽ spei. Augꝰ. Naturã nram sublimauit ad sidera vt credẽtibꝫ post se viaz patere demõstraret. Quarto vtiliter ad charitatẽ inflãmationẽ. Christꝰ hodie ascẽdit in celũ vt cum illo ascẽderet coz nostrũ. Bre. Illic sequamur corde vbi credimus eũ corpe. Augꝰ. i ſmone hodierno. Si deuote ascẽsionẽ celebramꝰ. tũc sursum corda habeamꝰ. Reuera debemꝰ inflãmari charitate Leo papa in ſmone hodierno. Hodie firmati in padisuz p passionẽ eiꝰ ampliora sumus accepturi p suã gl'iaz q̃ pdidimꝰ p diaboli inuidiam. ad Col'. iij. Que sursum sunt querite Mat. vi. Ubi est thesaurꝰ tuꝰ. ibi ꝛ cor tuũ. Heb. xiij. Nõ habemus ꝑmanentẽ hic ciuitatem. sz futurã inq̃rimus. Joh. xiij. Vado parare vobꝫ locuz. vt vbi ego sum ꝛ vos sitis. Sexto ascẽdit honorãter. ps. lxvij. Ascẽdit in altũ captiuaz duxit captiuitatẽ. i. eos q̃ fuerũt a diabolo captiuati. Prou. xx. Honor regis multitudo ppli. O q̃z cũ magno honore susceptꝰ est hodie. Hiero. Oĩs ꝥtutes angelice christo venerũt obuiã. ps. lxxij. dictuz impletũ est. In veritate deduxisti me. ꝛ cũ gloria suscepisti me. Jõ ps. lxvij. Psallite deo q̃ ascendit sup celos. Jõ canit eccl'ia. O rex dñe ꝥtutũ qui triũphatoꝝ hodie ꝛc. Secũdo

sequit̃ trem̃ebunda reuersio in voce tube.i.ad Thes.iij. Canet em̃ tuba.ps.xlix. Deꝰ nr̃ manifeste veniet ⁊ nō silebit. Zach.ix. Dñs in tuba canet ⁊ exibit vt fulgur gladiꝰ eius i iudiciū scindēs ex vtraq; pte ¶ Sciendum tñ q audiet triplex vox in aduētu christi ad iudiciū.s. vox citatōis. vox disceptatōis. vox diffinitionis. ¶ Prima vox citatōis. Mat. xxiij. Mittet angelos suos cuz tuba ⁊ voce magna. ⁊ congregabūt electos eiꝰ a q̃ttuor ventis celi. Chrisꝰ. O q̃ magna erit illa vox ⁊ terribilis cui oia obediunt elemēta. q̃ pterascendit. inferos frāgit. monumēta aperit. vincula mortis dissoluit. ⁊ vniuersos ad iudiciū surgere cōpellit. Adeo terribilis erit reprobis. sic dicit Augꝰ. q mallēt reprobi omne tormentū sustinere q̃ ipsam audire. Tūc reprobi dicēt mōtibꝫ Apoc. vi. Cadite sup nos. De hac voce dixit Iero. Siue comedā siue bibā semp sonat illa vox in auribꝫ meis surgue mortui. ¶ Secūda vox disceptatōis erit terribilior. Joheł.iij. Cōgregabo oēs gentes in vallē iosaphat ⁊ disceptabo cū eis. Primo obijciēdo malis bñficiū passionis. ppter qđ reseruauit cicatrices vt dicit Augꝰ. Deinde opa misericordie que nō fecerūt. Mat. xxv. Esurui ⁊c. Deinde mala q̃ ppetrauerūt. Eccl's. vl. Cuncta q̃ fiunt adducet dñs ad iudiciū. O qđ respondebit miser peccator. Isa. xxxviij. Quid rñdebo cū ipse fecerim. ps. cvi. Ois iniquitas opilabit os suuz. muta fiunt labia dolosa. q̃s sapiēs ⁊ intelliget miscordias dñi. ¶ Tertia vox diffinitionis. ⁊ est terribilissima. q̃n vltimam sniam dabit ꝯra malos. De qua voce dicit Zach. ix. Dñs in tuba canet et exibit vt fulgur gladiꝰ eiꝰ in vltima snia. O q̃z acutus gladiꝰ scindēs ex vtraq; pte. s. corpus ⁊ aiam. q̃n dicet reprobis. Ite maledicti in ignē eternum q̃ vobis paratꝰ est ⁊c. Ideo canit eccl'ia. Ut cū flāmiuoma nube reuerteris ⁊c.

Sermo lxxxi Ad idem.

DOminus quidem iesus postq̃z locutꝰ est eis ascendit in celum Mar. vlti. Dicut naturales q aqua in aqueductu talez habet ꝺditionē q q̃tuz descēdit tantū ascēdit dū fistula sit integra. ¶ Spūaliter. per aquā intelligit ppl's xp̃ianꝰ. Un Apoc. xvij. Aquas quas vidisti sunt ppli. Hec aqua ducit i fistula. i. in roze fidei ⁊ gr̃e diuie. Et cum hec fistula sit integra. hec aqua. i. ppl's fidelis tantū ascēdit sursum i celū q̃tū descēdit i terrꝫ id est se hūiliauit. Lu. xviij. Qui se humiliat exaltabit. Et sic xp̃us hūiliauit se descēdendo in vtez ꝟginis ⁊ induit habituz hois. Scdo hūiliauit se vsq; ad plepe ⁊ ad crucē. ad tumulū ⁊ ad inferū. ppter qđ merito ascendit. Jō Bern̄. tractās illud. Ascendo ad patrē meuz dicit. Chrisꝰ descendit q̃ inferi nō recuit. iō ascendit q̃ alti nō potuit. Quapropter dicit Greg. in omel'. de ascensione. Sicut nascente dño diuinitas est humiliata. sic eo ascēdente humanitas eiꝰ est exaltata. Dicit em̃ magister in. iij. di. xviij. Decuit vt ppter peccatum homo nō intromitteret in paradisum. i. in celū nisi in hoie vno tanta esset humilitas q̃ oibꝫ pficere posset. sicut in hoie tāta fuit supbia q̃ omnibꝫ nocuit. ⁊ illa repta fuit solū p christū Jdeo Apoc. iij. Ecce ioh̃es ostiuz apertū illi q̃ modicā vrtutē habuit. i. christo qui habuit humilitatē. ppter qđ Joh. iij. Nemo ascēdit nisi q descēdit. i. pmaxime se hūiliauit Augꝰ. Portaz quā nobis clausit supbia nostra aperiat humilitas. Simus ḡ ipsum sectantes in eiꝰ humilitate. De q Judith. viij. Humiliemus illi aias nr̃as. expectemꝰ humiles cōseruationē ⁊ solationē eiꝰ. Bern̄. Si vis capere celsitudinē dei cape p̃us hūilitatē christi q̃ p̃uus hūilitatē p̃dicauit ⁊ se hūiliauit. de q̃ thema. Dñs q̃dē ih̃s ⁊c. ¶ In summa euangelij duo inn uunt. Primo amicabilis xp̃i apparitio. secūdo subiungit mirabilis eiꝰ ascensio. De p̃mo dicit. In illo tpe. s. in die ascēsionis recūbentibꝫ vndecim discipulis. s. in cenaculo in q̃ māducauit xp̃us cū discipulis ante passionē. tunc apparuit illis iesus in die ascēsionis. bis em̃ apparuit. s. in cenaculo ⁊ mōte oliueti de q̃ ascendit. ¶ Diceres. tñ ecclesia canit. Dñs de sinay ascēdit. Respondet Guil'. in rōnali Hoc intelligit q̃tuz ad interp̃tationem. q; sinay interp̃tat mandatū. Ascēdit ergo de sancto mādato. Gūtes vocete oēs gentes. Aug. Omnis christi actio est nostra instructio. Et xp̃us hodie octo fecit nobis in exemplū. Un Greg. Oportet frēs vt illuc sequamur corde vbi xp̃m credimus ascendisse carne. ¶ Primo xp̃s apparuit discipulis in cenaculo. ⁊ sic oportet q̃ christus nobis p̃us apparebit p gr̃am in corde. Nā p̃m Rich. li. iij. de ꝺtemplatōne. Sine gr̃a nec sufficimus ad veritatis cognitionē. nec ad virtutꝫ amorem. q; dicit Augꝰ. Gratia est lumen aie faciens deum sup oia diligere ⁊ ei firmiter adherere. Jdeo Greg. Tua nos gr̃a semp p̃eueniat

et sequat. ꝓueniat in spirādō. ⁊ sequat adiuuā do. Dicit em̄ Bre. in. xvij. moral. Si lumen gre in nob nō appareret. mens nra in pctō tenebris remaneret. ¶ Scōm ē allocutio. Dicit Aug. de triplici habitaculo dei. Allocutio est ei⁹ debita ⁊ occulta inspiratio. qua mediante suā veritatē ⁊ voluntatē inuisibil'r ostendit. de q̄ ps. lxxxiij. Audiā q̄d loquat in me dñs de⁹ me⁹. Bre. Uox dñi audit cuz inspiratio mente ꝓcipit. ¶ Tertiū est exprobratio pctō. Nā dicit Aug⁹. Hoc est ꝓpriū gre vt faciat hoiem pctm̄ suū cognoscere. ⁊ Bre. Quāto maioris gre lumē q̄s recepit. tāto magis reprehensibilē se cognoscit. ps. xlix. Arguā te ⁊ statuā ꝓtra faciē tuā. q. d. q̄d posuisti post tergū tuū. De q̄ in textu. Exprobrauit incredulitatē eoz. s. ad pñs habitā. qz his q̄ viderāt eū resurrexisse nō crediderūt. s. marie magdalene ⁊ discipulis venientib de emaus. ad dēsignandū q̄ licet oīe pctm̄ est redarguēduz. signāter tm̄ infidelitatis. qz di. Aug⁹. Illa manente cetera detinent. qz sine fide falsa est oīs religio. etiā in bonis moribus. Jō Aug. de ꝑbis apli. Dō infidelis nō ēt videre splēdorē veritatis. sz i tenebris manet cecitatz. ⁊ lumē eternum n̄ lucet ei. De q̄ in can. xxij. q. i. qz. Nisi q̄s soliditatē fidei tenuerit deū cognoscere nō poterit. qz scribit Abacuc. ij. Just⁹ ex fide viuit. Idcirco merito arguit hō i seipso. qz fidē opib nō impleuit. ⁊ ꝓpter h̄ ingemiscit. qz dicit Hugo d̄ san. vic. Tūc pctō salus incipit q̄n̄ ꝑfecte de pctis ingemiscit Quartū est mandatū ⁊ eius dēpositio vt a hier'm nō discederēt. sz expectarent promissionē p̄is. Spūaliter. Hierosolima. i. pacifica. Et sic si volumus cū eo ascēdere a pace nō debem⁹ recedere Unā ad Heb. xij. Pacē ⁊ sanctimoniā sequamini sine q̄b nemo videbit deum. Jō Bern. Cōpone mores vt sis pacificus. ⁊ eris verus dei filius. Mat. v. Beati pacifici. q̄m filij dei vocabunt. Et loq̄t de pace mentz. De q̄ Bre. xxiij. moral. Sanctoz mens tanta pace vtit vt nec p̄speritate extinguit. sed p̄miū eternitatis expectat. ⁊ vires ex aduersitatib sumit. qz crescente pugna crescit ⁊ corona. Dicit em̄ ps. psal. xxvi. Si exurgat aduersum me plium. in h̄ ego sperabo. ¶ Quintum est comestio. ⁊ hec comestio significat plibationē ⁊ pgustationē cibi vite eterne dulcedis p dēsiderij amorem ⁊ deuotionē. Unde ps. xxxiij. Gustate ⁊ videte q̄m suauis est dñs. Nā regnū celoz nō dat nisi esurienti. Esuries aie est desiderium beatitudinis. De quo Amb. in meditatōib. O dñe fac me gustare p amorē. q̄d gusto p cognitionē. Nam de tali spūali cibo reficit ania. De quo autor de spū ⁊ littera. Dec ē vita cordis nr̄i. cum aīa deū ꝓtemplat ⁊ in ꝓtemplatione reficit. Et q̄ hāc pgustationē nō habuerit. ad regnū celeste nō anhelat. Unde Bre. supz Ezech. Quāto intensi⁹ intelligit. i. gustat. tāto delectabili⁹ a tpalib delectatiōib recēscit. Et subdit. Dis dulce est esse i terrenis rebz q̄ nihil gustauerūt de celestib. ¶ Sextum est ad montē oliueti deductio. Et per h̄ significat opo misericordie exhibitio. qz dicit apls. i. ad Thi. iij. Pietas ad oīa vtilis est. maxime ad promissionē vite eterne. Et ergo nō sufficit in terris habere deuotionē interi⁹. nisi etiā hō exteri⁹ exerceat se in miseratōe ad p̄imū. Nā scribit Eccli. xvi. Misericordia vnicuiq̄ parat locū. ꝑm illud ps. cij. Coronat te in miseri cordia ⁊ miseratōib. Hoc est oleū de q̄ Eccs. x. Oleū de capite nō deficiet. s. oleū misericordie. Nā ostia templi fuerūt de oliua in hierusalē. ij. Re. ij. Et sic misericordia ē celi ianua Unde. i. Mach. ij. Dauid in misericordia ꝓsecutus est regni sedē in secula. ¶ Septimuz est versus bethaniā deambulatio. Bethania id est dom⁹ obediētie. Nā ipse fuit obediēs vsq̄ ad mortē. ad Phil. ij. Propter q̄d exaltauit illū deus. Et sic nos si volum⁹ secū assumi debem⁹ mādatis suis obsequi. Mat. xix. Si vis ad vitā ingredi serua mādata dei. eo q̄ dicit Aug⁹. sup ps. Sola obediētia accipit palmā. inobediētia penā. glo. Mat. ij. Per aliaz viam reuersi sunt in regionē suā. dicit. Sicut p inobedientiā a paradiso cecidim⁹. ita p obedientiam appropinquam⁹. ¶ Octauo eleuatis manib ferebat in celū. ⁊ in eleuatione manuū ascendit. ⁊ oñdit man⁹ ⁊ pedes ⁊ stigmata vulnez reseruata. ad ostēdendū q̄ volētes cū christo ascendere debent ei⁹ passionē h̄ portare. Mat. xvi. Qui vult venire post me abneget semetipm̄. ⁊ tollat crucē suā ⁊c. Jō in processione portam⁹ crucē ⁊ seq̄mur. ad dēsignandū illud apli ad Ro. viij. Si cōpatimur sil et glificemur. Nā p multas tribulatōes oportet nos intrare ad regnū dei. Actu. xiij. Sed in oīb his debet esse fides. qz dicit Aug⁹. in lib. de fide. Fides est humane salutis initiuz ⁊ fundamentū oīm bonoz operū. Jdeo subdit. Euntes in mundū vniūsum qz xps tantū redemit q̄tum q̄ in se est omnes vult saluare. Unde. i. ad Thimo. i. Vult oēs homines saluos fieri. Predicate euāgelium omni creature. id est omni homini ⁊ h̄ rone ꝓuenientie. Bre.

Homo habet conuenientiã cũ omnibꝫ creaturꝭ. esse cũ lapidibꝫ. viuere cũ plantis. sentire cuꝫ aialibꝫ. intelligere cuꝫ angelis. Quapropter ſm ſilitudinem homo dr microcosmus. i. minor mũdus qsi oẽm creaturã ptinẽs. ſm eundem homo dr omnis creatura. qꝫ ppter eum oĩs creatura mũdi est pducta. Unde mgr in. ij. sen. di. i. Totum bonũ hoĩs est qđ factum est. De quo apl's. i. ad Chorꝫ. iij. Omnia nra superiora eqlia ꝫ inferiora. Superiora vt angeli ad ministrãdũ. equalia ad cõsolandũ. inferiora ad obediendũ. ps. Oĩa subiecisti sub pedibꝫ ei⁹. Uel sic ſm Theop. Omni creature. id est credẽti ꝫ nõ credẽti. Inde est q euãgelium legit palã oĩbꝫ vt audiat. Doctrina euangelij excedit omnẽ doctrinã. vt dicit Jnno. Euangelium est verbũ dei. sapientia sapientie. ꝟbũ illius. de qꝫ Joh. i. In pncipio erat ꝟbuꝫ. Itẽ legit versus aquilonẽ vbi sita est hierl'm vnde ad nos puenit. vñ Lu. vlti. Uos testes horꝫ. Item ad euãgeliũ dr. Dñs vobiscũ. qꝫ adest dñs fidelibꝫ q credũt euãgelio Mat. vl. Ubi cum sum vsqꝫ ad cõsummationẽ seculi. Itẽ qntuplex crux ompnit in pnũciatione euãgelij. Primo in libro ad designandũ q hec sunt ꝟba crucifixi. Scdo in fronte. ad designãduꝫ q ipm euãgeliũ detem⁹ pdicare ꝫ confiteri coraꝫ regibꝫ et pncipibꝫ sine verecundia et timore. Tertio in labijs. ꝫ est vt oris confessio sit ad salutẽ. Quarto in pectore. vt corde credatur ad iusticiã. Quinto in tota facie. ad designandũ q aperta facie gl'iam dñi speculamur. Tũc ponit pmium dicẽs. Qui crediderit ꝫ baptisat⁹ fuerit salu⁹ erit. Glosa. q crediderit. s. fide formata. charitate ornata. qꝫ dicit Jacobꝫ in canonica. Fides sine opibꝫ mortua est. Qui vero nõ crediderit cõdẽnabit. Apl's ad Heb. xi. Sed pueri baptisati saluant in patrinorum fide. ꝫ in fide eccl'ie. Tũc ponit signa in quibꝫ credẽtes cognosci possent. ꝫ dicit. Signa aũt eos q crediderint hec sequent. Et sunt qnqꝫ. S. Primũ. in nomĩe meo demonia eiciẽt. Hec signa nõ sunt necessaria nũc corpaliter. qꝫ nũc fides cõfirmata ẽ. Et qm miracula homĩnẽ sanctũ oñdũt sed nõ efficiũt. Sꝫ spũaliter redrunt ad salutẽ. Primo demonia. i. pcta eĩcere detem⁹ p pniam. Apoc. xviij. Facta est babylon. i. cor pctõrus habitatio tot demoniorꝫ quot viciorꝫ. Et Bre. sup Marcũ. Maria magdalena septez demonia habuit. qꝫ vniũsis vicijs plena fuit. Illa eĩciunt per contritionẽ. confessionẽ. ꝫ satisfactionẽ. Scdm signũ. linguis loquent nouis. iuxta illd. i. Re. ij. Recedant vetera de ore vro. vt si qs solitus erat secularia ꝟba dicere verba dei loquatur. i. Pe. iij. Si qs loquit quasi cmones dei loqꝫ tur. ¶ Tertiũ signũ. serpentes tollent. i. pssecutiones. detractiões libenter ppter deũ sustinẽt. De quibꝫ ps. xcij. Acuerunt linguas suas sicut serpentes. Nã patiẽter tribulatiões ferre est signũ salutis. De qꝫ Bre. Ego patiẽtie ꝟtutem maiorẽ signis ꝫ miracul's credo. ¶ Quartum signũ. mortiferꝫ si qđ biberint nõ eos nocebit. i. si temptatiões hñt ꝫ nõ cõsentiũt. sꝫ imediate vicerint. Unde Bre. Nõ est cogitatio tã imunda q mentẽ polluit si rõ nõ cõsentit. Unde Bern. Demonũ est suggestiones malas ingerere. nr̃m est nõ cõsentire naꝫ qtiens resistim⁹ toties diabolũ supamus. angelos letificam⁹. deũ honoramus. Et sic nõ nocet venenũ temptationis. Unde Aug⁹. Nõ sentit qui nõ cõsentit. q. d. nõ sentit pnam q nõ cõsentit ad culpam. Unde possumus dicere cuꝫ apl's. ij. ad Chorꝫ. vi. Castigati ꝫ nõ mortificati. i. pnaꝫ habent ꝫ nõ moriunt in anima. Unde Ro. viij. Nihil dãnationis est in his q sunt ĩ christo iesu. ꝫ nõ ſm carnẽ ambulãt. ¶ Quintum signũ. sup egros manus imponẽt ꝫ bene se habebunt egri. Egri dicunt qui alioꝫ subsidio egẽt in suis necessitatibꝫ. aliq in corpe. aliqui in aĩa. ꝫ qñ hĩs misericordiã exhibem⁹. esurientes cibando. nudos vestiendo. simplices instruendo. manꝰ imponũt. i. opa misericordie vt bene se habeãt. Prou. vlt. Manꝰ suas aperuit inopi. Naꝫ est magnũ signũ salutis. De quo Amb. Nihil ita cõmendat christianuꝫ sicut misericordia. Ideo Bre. Hec q̃qꝫ miracula sunt tanto maiora qnto spũaliora. qꝫ pea nõ suscitant corpa sed aie. ¶ Dixi secũdo innuit eius mirabilis ascensio. di. Dñs qdeꝫ iesus postqꝫ locutus est eis assumptꝰ est in celum. Ipse osculatus est vnũquenqꝫ ex amore cordis intimo. Unde Amb. in prosa hodierna Apl'is chara relinques oscula pacis ꝫ valedicens eis. Eleuatis manibꝫ vt dicit Lucas sic pater a filijs recedẽs eos bñdicit. ꝫ assumptꝰ in celum. ꝫ hꝫ multipl'r. ¶ Primo in cõuenienti tempe. quia. xl. die ascendit ꝫ pueniẽs fuit. Primo vt gaudiũ resurrectionis excederet merorẽ tribulatiõis. Naꝫ Aug⁹. iij. de tri. Christus mortuus fuit xl. horis. qđ fuit tps merorꝭ discipulis. Sꝫ tempus resurrectionis fuit eis tempus gaudij. qđ fuit rõnabiliter post quadraginta dies ppter excessum. vt gaudiũ excederet tribulationẽ. De qꝫ gaudio ait Joh. xvi. Iterũ videbo vos ꝫ gaudebit corꝫ

vrm. Scdo in h̄ designauit. si q̄s patit̄ ꝓpter deū. tūc ꝯsolatio ꝯsequēs ⁊ leticia maior erit q̄ tristicia habita. de quo Ro. viij. Nō sunt ꝯdigne passiones hui⁹ tp̄is ad futurā gl̄iam Aug⁹. Est q̄daꝫ tribulatio cū fine. leticia sine fine. Tertio vt nobis modū ascensionis mystice designaret. Nam q̄dragenarius numer⁹ ꝑm Aug. ꝓfectionem pn̄ie designat. q̄ disponit hoiem ad ascensionez Mat. iiij. Agite pnitentiā ⁊ appropinq̄bit vobis regnū celoꝝ. Chrisost. O pn̄ia rutilantioꝝ auro. splendidioꝝ sole. q̄d de te referā. Omnia ligata soluis. celū aperis. ⁊ eternā gloriā tribuis. ¶ Scdo ascēdit vtiliter. Diceres. nōne magꝭ ꝓfecisset corporalis p̄sentia q̄ absentia. Nā discipuli in p̄sentia mg̃ri melius eruditi nt̄. Rñdet ꝙ longe melius fuit ꝓ nobis vt iret ad celuꝫ q̄ ꝙ maneret nobiscū. Probat triplici exēplo. Primo meli⁹ est vt aduocat⁹ in causa alicuius coraꝫ dño sit. vt ventilet cām illius. Sic chrisost⁹ est aduocatus nr̄. i. Joh. ij. Aduocatū habem⁹ apud deū patrē. Jō vtilius est vt stet coram deo pr̄e. Secūdo psuadet sic. Capitane⁹ guerre cū suis stipendiarijs vtili⁹ est vt stet extra ciuitatem resistendo inimicis q̄ int⁹ cōuersando cū amicis. Naꝫ nos habem⁹ p̄lium cū malis spiritibꝫ. nr̄ caputaneus est ꝑpus. stipendiarij sunt oēs sancti q̄ secum sunt. ⁊ ideo vtilius est ipsum esse sup̄i⁹ q̄ inferius. De quo Deut. xxxij. Ascensor celi auxiliator est tuus. Tertia psuasio. Paterfamilias q̄ habet magnā familiam ⁊ multis indiget. vtilius est eū esse extra domū querēdo diuersas mercationes q̄ si remaneret in domo. Sic nos habem⁹ magnaꝫ indigentiā gratie spūssancti sine q̄ nec possemus opari quicq̄. quā habere nō poterimus nisi ꝑps iret ad celū. Un̄ ait Joh. xvi. Si nō abiero paclitus nō veniet. Un̄ vtilius fuit ꝓ nobis vt ipse ascēdit i celū. Uidem⁹ ꝙ q̄n sol est in supma parte celi. q̄z tūc q̄ magis distat a nobis p situ. tāto magꝭ appropinquat p effectū. qz tūc arbores ⁊ plante ꝓducunt fructus. vt patet in estate. q̄d nō fit tp̄e hyemali q̄n est ꝓpior nobis. Ratio. qz in estate mittit nobis radios directe. in hyeme ꝫo oblique. ideo min⁹ de ei⁹ virtute ꝓcipimus. Spūal'r. sol est chr̄istus. Malach. vlti. Oriet vobis timentibꝫ deū sol iusticie. q̄diu fuit nobiscū. quasi in vltima pte sui circuli paꝫ potuimus de hac ꝙtute sentire. sꝫ cū ascendisset sup̄ oēs celos. ad Eph. iiij. tūc impleuit oīa. qz terram misericordia. infernū iusticia. ⁊ celum gloria. qz ꝓ misericordiā in terꝛ pcōres recōciliauit per iusticiā infernū spoliauit. ⁊ patres de limbo liberauit. ⁊ cū ipso resurgētes ad celestē gloriam ꝓduxit. Item videm⁹ naturaliter ꝙ nō pluit nisi vapor virtute solis ascēdat. Figurat iij. Re. xviij. cum nō pluebat p annos tres et menses ser. ascendit nubecula pua ō mari q̄si vestigiuꝫ hois. ⁊ sic miscōdia dei. p̄s. lxxxviij. Ubi sunt misericordie tue antique domine. Haymo. Ascendit in celū vt mitteret donaꝫ celi. ¶ Tertio ascendit letanter. qz ascēsio chr̄isti gaudiosa erat hoīb⁹. Augustin⁹ sermone. Resurrectio chr̄isti spes nr̄a. ascēsio glorificatio nr̄a. ¶ Notandum festiuitas hodierna est sancta oīm festiuitatum. quapropter cum incarnatus est trigintatribꝫ annis laborauit in terris. deinde passus ⁊ mortu⁹ vt nobis celum aperiret. qz hodie impletū est. Jō Aug⁹. in ꝑmone de ascēsione. Mors ꝑpi nos liberauit. resurrectio viuificauit. ascensio nos ꝓsociauit. qz nob̄ spūm de celo tribuit. Ergo festiuitas hodierna ꝓpria oīm festiuitatuꝫ. annūciationis. incarnatōis ⁊c. Nam si celebrat dies vni⁹ sancti q̄ p mortē euolauit. ⁊ dies illa appropriat sibi. ⁊ sic ista dies pōt dici dies oīm sctōꝝ angeloꝝ. quoꝝ ruinā incepit repare hodie. ⁊ sil'r sanctoꝝ patriarchaꝝ quorum anime hodie cū chr̄isto ascenderūt. Jtē beate marie ꝙginis. qz maria hodie letata est ꝙ carnē filij sui quā de se assumpsit hodie sup oēs celos exaltari vidit. Jteꝫ est gaudiū totius humane nature que hodie exaltata est. Et ꝓt nobis dicere illud Joh. xiij. Si diligeretis me gauderetis vtiq̄. qz vado ad patrem. Dicit nanq̄ Bre. Domino nascente videbatur humiliata diuinitas. sꝫ chr̄isto ascēdente humanitas est exaltata. Nā ꝑm Bre. hec natura cui dictum est. Terra es ⁊ in terram reuerteris. hodie exaltata est sup oēs celos. ꝙ omi homini pōt dici hodie illud p̄s. lxvij. Psallite domino q̄ ascēdit sup celos ad orientem. Quē igit̄ nos in sua inuocem⁹ ascensione vt ꝙtute illius celū ascēdere valeam⁹. vbi regnaturi cū eo ꝓ infinita secula seculoꝝ.

De sancta trinitate Sermo lxxxij.

O Altitudo diuitiaꝫ scientie ⁊ sapientie dei. Ro. xi. Hodie eccl'ia venerat festum sancte trinitat̄. Cui⁹ rō est. qz distinctim mētio facta est i festiuitatibꝫ pentheco stes de his psonis. Primo de potentia patris qui spūm

sanctū in nomine filij nisit. de hoc in die pen/thecostes euāgeliū Joh. xiij. Paraclitū spiritum sanctū quē mittet pater in nomine meo. Deinde feria secūda mētio facta est de filio. q̄ p̄ suā mortē sapiēter nos redemit. iuxta illud euāgelij Joh. iij. Sic deus dilexit mūdū vt eos qui credit in ip̄m nō pereat sz habeat vitā eternā. Sz post hoc feria tertia facta est mētio de spūsancto. qui per suā bonitatē est ostiarius ouiū. quia aperit nobis viā celestis vite. z fuit euāgeliū feria tertia Joh. x. Qui intrat p̄ ostium in ouile ouiū huic ostiarius aperit. et saluabitur z pascua inueniet. Non igitur sic differūt in p̄sonis vt credat eos q̄s differre in essentia. Igit ad designandū vnitatē essentie vno die ꝯiunctim festiuam⁹. Et rōnabiliter statuit eccl'ia hoc festū statim post missionem spūssancti ad significādū q̄ nemo de hac sancta trinitate quicq̄d dicere p̄t. sed solum qui habet p̄ inspiratiōnē spūssancti. De q̄. i. Cho. ij. Que dei sunt nemo cognoscit nisi spūs dei. ꝑm q̄ dicit Hylarius. In talibus soli deo de se credendū est. et q̄ se solus nouit. Dicit nanq̄ p̄hus. ij. metha. Sicut oculus noctico/racis habet se ad lumē solis. ita intellect⁹ noster ad manifestissima nature. q̄ minus p̄t apphendere creatorē nature. Jō Chrisō. sup epl'am. Cū de deo loq̄ intendim⁹. quo ad essentie vnitatē. p̄onaz trinitatez. tunc nulla sufficit lingua ad exprimendū. nec intellectus ad intelligendum. Dīne est qđ dicit. O altitudo ꝛc.

In summa epistole tria innuunt. Primo p̄/funditas sapiētie beate trinitatis. ibi. O altitudo ꝛc. Scō subiungit imbecillitas intelligentie humane capacitatis. ibi. quis cognouit sensum dñi. Tertio vnitas essentie z differentia p̄sonalitatis. ibi. ex ipso. De p̄mo dicit O altitudo. ¶ Sciendum epl'a sic venit ad p̄positum ꝑm Lyram. q̄ gentiles cōuersi insultabant p̄tra iudeos audiente Paulo. Tū q̄a a principio fuerūt electi. et p̄ eoz p̄auitatē dñm reliquerūt. Tum q̄ eruditi in lege. z tñ legē et fidē spreuerūt. Tum q̄ filij eoz. s. apostoli q̄si radices fidei fuerūt. z eis iudei ñ crediderunt nec audire voluerunt. Rñdit apl's. hoc maxime p̄uenit ex p̄missione diuina. cuius sapiētia z scia ita p̄funda est q̄ etiā cōprehendi z inuestigari nō p̄t. iuxta illud Eccl's. viij. Intellexi q̄ omniū operum dei nullā homo possit inuenire rōnem. Hoc innuens. dixit. O altitudo ꝛc. ¶ Sciendum. dixi p̄mo q̄ p̄funditas diuine sapientie z scientie notat ex trib⁹. Primo ex rerū mirabili creatione. secundo ex mirabili earz mutatione. tertio ex mirabilissima earundē finali dispositione. Primū ibi. O altitudo diuitiaz sapientie et scientie dei. quo ad rez creationē. Scōm ibi. q̄ incōprehensibilia sunt iudicia ei⁹. quo ad talium rerū p̄missiuā mutationē. Tertium ibi. et inuestigabiles vie eius. s. quantū ad finalē dispositionē. De primo dicit. O altitudo diuitiarum. quo ad mirabilem rerū creationez. Reuera mirabilis est rerū creatio. z hoc tripliciter. Primo respectu materie. quia omnia ex nihilo creauit. et hoc est creare. q̄ differentia est inter facere z creare. Creare est aliq̄d ex nihilo p̄ducere. Facere est ex aliquo. q̄ tūc facere dr cum p̄ voluntatē eius aliq̄d nouū cōtingit. Modo creatio q̄ fit ex nihilo est ita mirabilis q̄ eius noticia nō potuit p̄uenire ad hominē nisi p̄ reuelationē. vt testat Grego. sup Ezech. tractans illud Gene. i. In p̄ncipio creauit de⁹ celū z terrā. Est em̄ tam mirabilis z alta ipsa creatio. q̄ phi nō potuerunt p̄cipere. vt Aristo. dicit. mundū fuisse ab eterno. et posuit duo principia ꝛmateriam z formam. ꝛseruationē z gubernationem. qđ ipse bene innuit. viij. politicoz dicēs. Diuina ꝓtus gubernat mūdum. Scōo creatio fuit mirabilis respectu illi⁹. q̄ in instāti. p̄s. cxlviij. Ipse dixit z facta sunt. Gen. i. Fiat lux z facta ē lux. Nā ꝑm Hugonez de argentina in cōpendio theologice veritatis. lib. q. c. i. Homo operatur successiue siue paulatim. angelus repente. de⁹ in eodez instanti. p̄s. Mandauit z creata sunt vniuersa in instanti. p̄s. Ipse dixit z facta sūt. Tertio creatio fuit mirabilis respectu dispositionis. Dicit enim Sap. xi. Omnia in mensura numero z pondere disposita sunt. ¶ Sed diceres. quare res ita mirabiliter creauit. Dicit sanctus Thomas contra gentiles lib. ij. z arti. iij. ad fundationē fidei. quod sic deducit. Nam videntes magnitudinē z multitudinē creaturaz potentiā patris miramur Sap. xiij. A magnitudine z speciei creature cognosci poterit eozū creator. Deinde videntes debituz ordinē tunc sapientiā filij miramur. ad Ro. i. Inuisibilia dei per ea que facta sunt intellecta ꝛspiciunt. Et ꝛinde videntes rerū pulcritudinē tūc bonitatem spūssancti ꝛtemplamur. ꝑm illud p̄s. xci. Delectasti me dñe in factura tua. z sic ex noticia creaturaz in noticiā trinitatis venim⁹. ¶ Dixi scōo p̄fundi/tas hui⁹ sapiētie notat ex creaturarū mirabili mutatiōe. Ipse em̄ imutabilis est Malach. iij. Ego em̄ dñs z nō mutor. Et omnia muta

131

bilia creauit. De quo Boeti⁹ de ꝯsolatione li/bro. iij. metro. ix. O qui ꝑpetua mundū rōne gubernas. terrarūq; sator qui tempus ab euo ire iubes. stabilisq; manēs das cuncta moueri. De quo ad Ro. viij. Uanitati omnis crea/tura subiecta est. Etiā angeli mutabiles sunt creati. ꝑ grām ꝯfirmati. De quo Job. iij. Ecce qui seruiūt ei nō sunt stabiles. ⁊ in angelis repperit ꝑuitatē. Sz diceres. quare ita creauit de⁹ eos vt de statu bono verterent in malū. Rñdet Aug⁹. in enchiridion. De⁹ adeo bon⁹ est ꝙ nequaq; ꝑmittit mala nisi eliceret bona. Hoc ꝺducit magister in. ij. sen. di. iij. quērēs cur ꝺeus hoiem remptari ꝑmisit quē casurū ꝑscuit. Rñdet ꝓmo ꝓpter hoc vt ostenderet neminem posse in hac pegrinatione sine tem/ptatiōe viuere. Scḋo quia ī hoc laus ⁊ gl'ia ostendit. non q; diabolus temptat. sed q; hō strēnue resisteret. Et dicit ibidē mgr in. ij. di. xxiij. Glozioſi⁹ est nō ꝯsentire q; nō tempta/ri posse. Scribit em Job. vij. Militia est vi/ta hominis sup terrā. i. certatio. Nam nemo cozonabit nisi legitime certauerit. ij. Thi. ij. Naz si nō esset pugna. nō esset victoria. si nō victoria. nō dareť cozona. Ideo apl'us. ij. ad Thimo. iiij. Bonū certamen certaui. cursum ꝯsummaui. fidē seruaui. ideo repōsita ē mihi cozona iusticie. O, ꝺeus ꝑmisit multa mala in veteri ⁊ nouo testamento. vt eliceret bona. ꝑmisit ioseph vendi ⁊ in carcerem trudi. ex q; multa bona ꝯsecuta sunt. ꝑmisit thomam in fide dubitare Joh. xx. ex quibꝫ ml'ta bona ve nerunt. vt ptz ꝺe se. Signāter dicit Bze. ī eo q; thomas dubitauit vuln⁹ dubitatōis ī no/bis amputauit. Et sic finaliter ex tali rez mu tatione cognoscimus fidem trinitatis. Nam ex ꝺonatiōe rerū cognoscim⁹ patris potentiā. ad Roma. xiij. Omnis potestas a dño ꝺeo ē. Et sic ait iesus pylato. Nō haberes potesta/tem aduersus me nisi data esset tibi ꝺesup. Deinde ex earum labilitate ⁊ dispositione intelligit filij sapiētia. ad significandū nobis q; nō habemus h manentē ciuitatē. Sed ex reruz similiū ꝑductiōe ostendit nobis bonitas spi/ritussancti. h̄ notat apl's in textu dicēs. O q; incomphēsibilia sunt iudicia eius. ꝑs. xxxv. Judicia tua abyssus ml'ta. Nā ꝺr Eccs. viij. Omniū operum dñi nō possit inueniri ratio.

Tertio notat ꝑfunditas diuine sapientie in rerū creataz finali positione. quos vult sal uat. quos vult dānat. Exo. xxxiij. Misereoꝛ cui voluero. ⁊ clemēs ero in quē mihi placue rit. vt ptz in figura Malach. i. Jacob dilexi. esau aūt odio habui. Sil'r ꝺe duobꝫ regibus pharao et nabuchodonoſoꝛ. vterq; ꝺdauit ⁊ impugnauit pp'm ꝺei. ⁊ vn⁹ pnituit. ⁊ alter nō. Naz ꝺe illa finali dispositione dicit in tex tu. O q; inuestigabiles vie eius. Aug⁹. Nul/lus excogitare potest. quō scribere est possible videamus ꝺe thiro ⁊ sidone Mat. xi. Ue tibi bethsaida. ve tibi cozoſaym. Si in thiro ⁊ si/done facte fuissent virtutes in cinere ⁊ cilicio egissent pniam. cur ꝑdicauit illis ⁊ non istis. Aug⁹. Causa esse potest sed iniusta esse nō po test. B Dicit em sanctus thomas. Pre destinatio ꝛcludit tria. Primo a ꝺeo inchoat Bzeg. ⁊ habeť. xxiij. q. iij. Obtineri nequaq; possunt que ꝑdestinata nō fuerunt. ⁊ tñ non ponūt necessitatem bene opandi ad saluādū. sic nec ꝑscientia male agendi. Dicit em Aug. et habeť. xxiij. q. iij. Nabuchodonoſoꝛ. Ne/quaq; ꝺeus redderet interitū nisi homo volū tarie mereretť. ergo nō necessitas. sed volūtas opať. Scḋo ꝺepcatione sanctoꝛū adiuuatur. Bzeg. Que sancti viri impetrāt ita ꝑdestina/ta sunt vt precibꝫ obtineantur. Cui consonat Aug. ꝺe pnia dis. i. que ex his. Tres mortuos suscitauit christus ad discipuloꝛ petitiones. quartum nō. Matth. viij. de quo dixit. Si/nite mortuos sepelire mortuos suos. q; ꝺefu/runt viri qui ꝑ eo ꝺepcassent. adeo suscitari nō meruit. Jac. vlti. Orate ꝓ inuicem vt. sal/mini. Ideo Aug⁹. Adeo dispōsita ē ꝑdesti/natio vt electi ex labore pueniunt ad alios po stulando ⁊ mereť accipe q; añ. ecula dispo/suit ꝺare. vt patet ꝺe ysaac. Dicit em Bzego. exemplū. cui ꝑmisit fructū Beñ. xxi. ⁊ tñ post modū ꝺepcat⁹ est ꝓ vxoꝛe sua. Ideo. i. Pe. iij. Omnes vnanimes estote in ꝺrone. Tertio ꝓ pria operatione ꝯsūmatur. i. ad Choꝛ. iij. Dei em coadiutoꝛes sumus. Aug⁹. Qui te creauit sine te. nō te saluabit sine te. Ideo Eccl's. ix. Quodcūq; pōt man⁹ tua ꝛc. Dicit Atha/nasius. Hec ē fides catholica. Qui bona ege/runt ibunt ad vitam eternā ꝛc. Et apl's. ij. ad Choꝛ. v. Omnes stabim⁹ ante tribunal xpi. et Mat. xvi. Filius hominis venturus est in gloria patris sui cū angelis suis. ⁊ tūc reddet vnicuiq; iuxta opa sua Apoc. xxij. Opa eoꝛ sequunť illos. Ideo in finali dispositione relu cet fides trinitatis. In hoc ꝙ saluat ⁊ dānat intelligit potentia patris. in hoc ꝙ variat sta tum hois. nūc in gra. nunc sine gra intelligit sapientia filij. in hoc ꝺo ꝙ ꝑmittit malos sub lumari et bonos humiliari et puniri intelligit bonitas spūssancti. D Dixi secūdo subiungit

imbecillitas intelligentie hūane capacitatis. ibi. Quis cognouit sensum dñi. cur h̄ pmittit sic. hoc ita. quis ꝓsiliarius eius fuit ꝙ ita stabiliuit terrā. et ornauit celum stellis. quis ꝓdedit illi et retribuetur ei. q.d. nullus. ¶ Nota humanus sensus nō potest altitudinē diuine sapiētie capē ꝓpter tria. Primo ꝓpter creaturaꝝ innumerositatē. Aug⁹. Opa eius q̄s dinumerare poterit. q.d. nullus. Job. xxxv. Memēto ꝙ ignoras opus eius. q.d. quid tunc opatorem. Job. xxxvi. Ecce de⁹ magn⁹ vincens sciam nostraz. Ideo Sap. ix. Sensum tuū quis sciet nisi tu dederis sapientiam et miseris spūm tuum de altissimis. quis nouit iudam damnari. latronē saluari. Jō Eccli. i. Sapientia dei p̄cedente omnia q̄s inuestigabit. q.d. nullus cognouit sensum. ¶ Secundo altitudinē sapiētie dei nō possum⁹ capē ꝓpter nostri intellect⁹ paruitatē. Temisti⁹ sup de aīa. Ea que scim⁹ sunt mīma his que ignoramus. Et hoc quātumcūq; modica. attamē cum labore acquirimus. Eccls. i. Qui addit scientiā addit et laborat. et quantū laborat tantum acquirit. et valde habilia sunt. iuxta illō Aristo. ij. elencoꝝ. Sepe q̄d scimus trāspositum ignoramus. Et si q̄q; durant per se tn̄ nō saluāt. ꝛm illud Aristo. v. ethicoꝝ. Stat esse bonum geometria et malū hominez. imo sepius ex se in p̄cipicium ducunt. Teste ap̄lo i. ad Choꝝ. viij. Sciētia inflat. charitas edificat. Diceres. quare sic intellectuz obfuscare p̄misit. ipse nouit. ideo dicit quo ad hoc. quis ꝓsiliari⁹ eius fuit. ¶ Tertio altitudinē diuine sapientie capē nō possum⁹ ꝓpter meritorum insufficientiā vel diminuibilitatez. Dicit em ap̄lus. ij. ad Choꝝ. iij. Non em sufficientes sum⁹ cogitare aliq̄d a nobis quasi ex nobis. nihil sibi dedimus aut ꝓcessimus. sed omnia q̄ sua bonitate habem⁹. i. ad Choꝝ. iij. Quid habes q̄d nō accepisti. Jac. i. Omne datum optimū desup ꝛc. ¶ Diceres. quare vni dat et nō alteri. ipse nouit. Ideo dicit q̄s ꝓdedit illi. et retribuet ei. Attamen ex h̄ relucet fides trinitatis. Primo in creaturaꝝ innumerositate patris potentia. Secūdo in nr̄i intellectus paruitate sapientia filij. Tertio in nostroꝝ meritoꝝ tenuitate vel diminuibilitate bonitas spūs sancti. qui nō mlto minus facit solem suum oriri sup bonos et malos. Ideo ex quo sumus imbecilles et infirmi et nō capaces altitudinis diuine sapientie vocemur Eccli. xxx. Altiora te ne quesieris et fortiora te ne scrutatus fueris. Prou. xxv. Qui perscrutator est maiestatis opprimet a gloria. Ideo hec festiuitas est p̄cipua omniū festiuitatū. et inde celebrat in cōmuni festo die dñico. vt null⁹ habeat singularem pscrutationē ꝓpter vitare errorem. Dicit em Hylarius in lib. de trinitate. Uirt⁹ terreni luminis obstupescit qd̄ nobis in sole iusticie supeminenter claresc it. ideo nō est pscrutanda. ¶ Primo qz vanuz. iō nō possit ꝓsequi finem intentū. Hugo de sancto victore. Uide quid pōt sensus carnis in mundo. ex hoc intelligas quid possit sensus in deo. Exemplū de sancto Augustino. Nulla est inutilior sollicitudo q̄z occupatio trinitatis. Secūdo qz periculosum. Prouer. xxv. Sicut q̄ comedit mel multū nō est ei bonuz. et sic qui pscrutator est maiestatis. Jō ad Ro. xij. Nō plus sapere q̄ oportet. Aug⁹. libro de trinitate. Ubi vnitas trinitatz querit nullibi periculosius errat. nec laboriosius querit. nec fructuosius inuenit. Ideo Gregorius. Nec summa trinitas magis est fideveneranda q̄z studiose inuestiganda. ¶ Dixi secundo subiungit vnitas essentie et trinitas psonalitatis dicens. Quoniā ex ipso sunt omnia. Hugo de argentina in compendio theologice veritatis. lib. i. c. x. Ex dicit causam efficientē et esse a nullo. et hoc patri conuenit qui est p̄ncipiū sine p̄ncipio. Scōo p ipsum ly per notat operationem siue medium esse ab alio et conuenit filio qui est p̄ncipiuz de p̄ncipio. In ipso. hec p̄positio in notat ꝓseruationem et esse ab aliis. ppterea conuenit spūsancto q̄ est ꝓtinētia omnis boni. Et sic manifeste hic tangit trinitatē psonaz et essentie vnitatē que relucet in scripturis. miraculis. figuris. et creaturis. Ideo subdit. Ipsi honor laus et gloria. Et merito. Primo ppt debitum. Isa. xliij. Populum istum formaui mihi laudē meā narrabit. Scōo ꝓpter meritum. i. Reg. ij. Qui honorificat me honorificabo eum. Eccli. xxiij. Qui elucidant me vitam eternā possidebunt. Tertio ꝓpter exemplum. qz dicit Aug⁹. Nō cessat laudes tuas vniuersa creatura. Psal. cxlviij. Omnis spūs laudat dñm. ergo et spūs human⁹ laudet dominū. Quarto ꝓpter officiū assuescenduz in patria. Ps̄. lxxxiij. Beati qui habitant in domo tua dñe. in secula seculoꝝ laudabunt te. Ideo beatus Greg. instituit in fine psalmoꝝ Gloria patri. Ideo hodie introitus. Bñdicta sit sancta trinitas. et Dan. iij. Bñdicam⁹ patrem et filium ꝛc.

De corpore christi.

Sermo lxxxiij

132

Accipite ⁊ manducate. hoc est corpus meū. i. ad Hebr. xi. scribit et legitur hodierna die p epistolari officio. ¶ In verbis premissis duo innuunt. Primo gratiosa donatio saluatoris. ibi. Accipite. Secūdo subiungit miraculosa refectio peccatoris. ibi. ⁊ manducate. hoc est corpus meum. De primo dicit. Accipite. O q̄z gratiosa ⁊ amorosa donatio. Nam compando gradus diuine largitatis quātuz ad donū tunc iste est summ⁹ graduū. F ¶ Primus gradus amoris ⁊ donationis ē q̄ est largitus homini celum ⁊ terrā ⁊ omnes irrationales creaturas ad obediendum. Psal. viij. Omnia subiecisti sub pedibus eius. Eccli. xvij. Deus creauit hominem de terra. ⁊ dedit ei potestatē eoz que sunt sup terrā. ⁊ dixit Genes. i. Dominamini piscibz maris ⁊ volucribz celi. Cui⁹ donationis recolit Aug⁹. dicens. O anima mea dilige deuz qui dedit tibi celū cū sideribz. aerem cū volatilibz. aquā cū piscibz. terrā cum germinibz. totū mūdū cuz omnibz que in eo sunt. ¶ Secūdus gradus amorose donationis est. q̄ dedit homini nobilissimas creaturas. anime rōnali celestes. id ē angelos ad ministrandū. Unde ad Hebr. i. Omnes sunt administratorij spūs ⁊ in ministerū missi ppter eos qui hereditatē capiunt salutis. Hiero. dicit. Magna dignitas animaz q̄ vnaquecz aia habet vnū angelum ad custodē sibi deputatum. de quo dixit saluator Matth. xviij. Angeli eoz semp vidēt faciez patris eoruz qui in celis est. vbi dicit. Aug⁹. Dicunt angeli nostri. quia nobis seruiunt et nos ciues suos habere cupiūt. Ideo Chrys. sup epistolā ad Hebr. O quātus honor nob exhibitus est q̄ angelos ad nos sicut ad amicos suos trāsmisit. ¶ Tertius gradus amorose donationis est. q̄ largitus est seipsuz. ⁊ hoc multz modis. B ¶ Primo dedit seipsum nobis in sociū nostrū seu nre pegrinatōis. Baruch iij. In terris visus est ⁊ cū hominibz cōuersatus est. Ecce soci⁹ vie in hac pegrinatione. de quo. i. Joh. i. Qd̄ vidim⁹ ⁊ audiuim⁹ ⁊ manus nre tractauerūt de ꝛbo vite. ¶ Secūdo dedit seipm in seruū nre necessitatis. ad Phil. ij. Exinaniuit semetipm formā serui accipiēs. de quo p se dixit Mat. xx. Filius hominis non venit ministrari sz ministrare. Reuera seruiuit nobis trigintatribz ānis in humanitate. de q̄ Isa. xlix. Seruire me fecisti pctis vris. ppter qd̄ dixit Lu. xxij. Ego in medio vestrū sum sicut q̄ ministrat. ¶ Tertio se dedit in pciū nre redēptionis. Un̄ ad Eph. v. Dilexit nos et seipm obtulit p nobis hostiā ⁊ oblationez deo in odorē suauitatis. de q̄ Mat. xx. Filius hois venit dare aiam suam in redemptionez p multis. ¶ Quarte dedit se homini in cibū Joh. vi. Panis quē ego dabo caro est p mūdi vita. vbi Grego. Bonus pastor dñs iesus animā suā pro ouibz posuit. ⁊ in sacro corpus et animā ⁊ sanguinē dedit. vt oues quas redemerat. carnis sue sacramēto satiaret. Ecce magna dilectio ⁊ amorosa ⁊ gratiosa. Hec est donatio de qua habet de reli. ⁊ vene. sanctorū. in clementinis. Si dñm. vbi dr. O diuini amoris immēsitas. diuine pietatis supabundantia. diuine largitatis affluentia. dedit nobis oia sub pedibz. angelicos spūs ministros. volens adhuc exuberantē charitatē demōstrare. pcipue liberaliter seipm nobis exhibuit. Trāscendens oēm liberalitatē dilectionē ⁊ modū tribuit seipm in cibū. O singularis ⁊ diuina liberalitas vbi donatio venit in donū. ⁊ datuz est idem pcii⁹ cū datore. O q̄z larga ⁊ pdiga largitas. cum quis mbuit seipm. ⁊ q̄z magna charitas. de qua Joh. xiij. Cū dilexisset suos vsq̄z in finem dilexit eos. id est in fine ostēdit dilectionem supabundātem. que figurat. ij. Regum. xij. vbi dixit prophēta Nathan ad dauid. Quidā vir paup habuit vnaz ouem quā nutrierat vt filiuz. erat enim de pane illi⁹ comedēs. de calice bibens. ī sinu suo dormiēs. Mystice. Pauper est christus. ij. ad Ebr. viij. Qui cum diues esset ppter nos egenus factus est. Quis est vnaquecz fidelis anima ps. xcix. Nos pp̄lus eius ⁊ oues pascue eius. Hanc ouē emit chare. de q̄. i. Ebr. vi. Emptiestis pcio magno. q̄z sanguine agni incōtaminati. i. Pe. i. Nutriuit eam pane celesti. q̄z sacramento corporis sui. Sap. xvi. Angelor escā nutriuisti populū tuuz. ⁊ in sinu suo requiescit. s. misericordie sue. ⁊ tandez in sinu abrae recipietur. Ecce quāta dilectio. Quaz dationē amorosam memorat Aug⁹. dicens. Quid tribuam dño p omnibz que retribuit mihi. donauit vitam. donauit scientiaz. donauit voluntatē liberam. substantiā ⁊ ingeniuz. Et quid plura. donauit seipsum ⁊ omnia sua vt essent omnia tua. Ideo Bern̄. Quid plus dare debuit q̄z seipm in edulium. q̄ potuit dicere illud Isa. v. Quid vltra debui facere qd̄ non feci. Nam maiora signa dilectionis nobis exhibuit in donationibus suis q̄z patribz

veteris testamēti. Nā illis dedit māna corruptioni obnoxiū in alterā diez reseruatū. illud ꝙo alienū est ab omni corruptōe. ps. xv. Nō dabis sanctū tuū videre corruptōez. Uñ canit eccl'ia. Sumit vn⁹ sumūt mille q̄tuz ist tantū ille. nec sumpt⁹ ꝙ sumit. Isti q̄ māducauerūt māna mortui sunt corpaliter z aliq̄ eternaliter. vt dathan z abiron. Nu. xvi. Qui ꝙo māducat hūc panez viuet in eternū. Joh. vi. Illis dedit aquā de petra. nobis ꝙo sanguinē de latere. Ecce magnitudo dilectionis z amorose donationis. Ideo Amb. z hr̄ de ꝙse. di. ij. Reuera. vbi dicit. Sicut lux potior ē q̄ vmbra. veritas q̄ figura. sic hoc donū dignius z amoziosius est illo. qđ ꝑpendens Bern̄. dicit Puto q̄ oēs angeli suis itelligētiꝫ nō p̄nt capere vehementiā charitatē. Et hꝫ est qđ dicit. Accipite z māducate. ¶ Notandum hūc amabilē cibū debem⁹ capere multis modis. Prio fidelit sine errore. scdo sinceriter sine cōtagione. tertio diligēter cū ꝙscie discussione. q̄rto hūiliter cū ꝙtritōe z tremore. q̄nto decenter cū recta intentōe. sexto prudēter cū studiosa meditatiōe. septimo feruēter cū deuota ꝙtēplatione. octauo amicabil'r cum charitatiua affectione. nono dignāter cū memoria operatione. decimo dulciter cū experimentali p̄gustatione. ¶ Primo debem⁹ accipe fidelit sine errore. Dicit nāq̄ Bern̄. in epl'a ad petz papā. Nec sacra necessario fidē exigūt. z rōnē nō admittūt. Dic mordeat linguā fallax sophista. Taceāt z argumēta aristotelica. talis substātia nō inuenit p illa. sed oportet credere salubriter qđ nō inuenit vtiliter. Nā hꝫ est pute⁹ altus. de quo Joh. iij. Nō habes vñ haurias. Dic ē torrens vbi null⁹ patrū potuit transuadare. Ideo ad Heb. xi. Oportet accedentem ad deū credere. q̄ est. Et inquirentibꝫ se remunerator est. Sz q̄ possibile fuit xp̄o nob p̄bere corp⁹ suū. pbat a sil'i a maiore z minore. Primo a sil'i a maiore qđ p̄us⁹ fecit. q̄ vnā substam in aliā trāsmutauit. Joh. ij. Aquaz in vinū. Scdo pbat a minore. s. ab his q̄ fiūt ab arte a natura z gra. Prio que fiūt ab arte. vt cineres artificialiter mutant in vitz. si hꝫ facit ars multo magis fabricator artium. Eccl's. viij. Ome qđ voluerit faciet. z fmo illi⁹ p̄tate plenus ē. nec quis ei dicere p̄t. cur ita facis. Secundo pbat in his que fiūt a natura. apes naturaliter faciūt mel de succo florum. sol de terra auz. in nobis ꝙo panis z aqua mutant i sanguinē z carnem natural'r. Si hꝫ facit natura. qđ naturaz dñs. Tertio pbat ex his q̄ fiunt a gra. vt moyses Exo. iiij. z. vij. c. plecit ꝙgaz z facta est serpens. cū cauda recipiēs in virge naturā reuertit. ecce ex gra natura bis est mutata. z flumina egypti versa sunt i sanguinez. Rursus ad moysi p̄ces cruor cessauit z in aq̄z naturā remeauit. Nu. xx. Moyses aquā de petra pduxit qđ natura nō habuit. sed hoc moyses ex gratia fecit. Amb. de sacrament. et habet de ꝙse. dist. ij. reuera. dicit Reuera si tm̄ valuit bñdictio humana. q̄tū valebit benedictio diuina. Aduertim⁹ gram maiorꝫ ꝙtutz q̄ naturā. Nam sacrm ꝙo creatoris ꝙficit. ps. xxxij. Ipse dixit z facta sunt. Nā illa potestate qua ꝙuersa fuit mulier i statuā salis illa ptāte transmutat suba panis. Tertio pbat a maiori. q̄ fecit ex gra. Nam oia creauit ex nihilo. z transmutauit terrā in carnē z ossa nra in creatione ade. nōne maius est nouas naturas ex nihilo creare. q̄ res z naturas creatas mutare. Jō Amb. de sacramētis. Quid queris nature ordinē in christi corpe. cuz p̄ter naturam sit in sacramētis. Et ipse dñs⁹ suus cōcept⁹ de ꝙgine. Eatenus ꝺr Isa. lxx. Nisi crediderit nō intelligetis. Et maxim⁹ in fmone. Enarrari nō potest. credi p̄t. si lingua et sensus deficit. tūc fides sufficit. Nā magna ē fidei pfectio. z erit copiosa remuneratio. cum tantū de eo p fidē ꝺcipimus qđ sermone nō p̄t explicari. Ideo Aug⁹. de ꝙbis dñi. Ambula p fidem z ꝑuenies ad speciem. nemo letificat in patria. quē fides nō ꝙsolat in via. Nā dicit dñs Joh. xx. Beati q̄ nō viderūt z crediderūt. Nam ꝑpter verā fidem habebim⁹ i futuro clarā visionē. Quapropter hortat Eusebius dicens. Recedat ergo omne infidelitatz ambiguū. q̄ ipse ē auctor muneris q̄ est testis veritatis. Naz inuisibilis sacerdos visibiles creaturas in subam corpis sui ꝙtuo ꝙsecrata ptāte ꝙuertit dicēs. Accipite. Ubi Aug⁹. Diuina opa nō sunt discutienda. sz credēda. nam p luce rōnis habes oīpotentiā ꝙditoris. Et iō quanto min⁹ capis in intellectu. tanto ampli⁹ venerari debes in sacrō. Nam ipse fuit ille de q̄ Hester. xiij. Dñe in ditione tua cuncta sunt posita. nam credendū est sine hesitatione q̄ xp̄s fuit cōuiua z cōuiuium. vt dicit Hiero. et hr̄ de ꝙse. dist. ij. Nec moyses. Ipse fuit comedēs z qui comedit. Dicit glo. vt daret exemplū aliꝫ. sicut baptisatus est aliꝫ in exemplum. vt patet de ꝙse. di. v. per aquam. ¶ Dixi secūdo subiungit miraculosa refectio peccatoris. cū dicit. manducare hoc ē corpus meū. Manducate sacramētaliter z spūaliter

133

De corpore christi

Nam hoīes in receptione ⁊ mãducatione huius sacramenti hñt se in q̃druplici differentia. Aliq̃ accipiũt ⁊ mãducãt hũc cibũ tm̃ sacramentaliter. aliqui spũaliter tm̃. Tertij nec sacramẽtaliter nec spũaliter. Quarti spũaliter ⁊ sacramentaliter simul. Primi dico accipiũt hũc cibũ sacr̃aliter tm̃. ita q̃ nõ ꝓsequunt gr̃az. vt sunt oēs hoīes existẽtes in pctõ mortali. Un̄ Eccl'ꝰ. vi. Est malũ q̃ddam qđ vidi sub sole vir cui dꝰ dedit diuitias. substãtiam ⁊ honorez ⁊ nihil deest aie sue. nec tribuit ptãtem ei dꝰ vt comedat ex eo. Deũ. vi. Habemꝰ altare. de q̃ nõ hñt ptãtem edere q̃ tabernaculo corporis deseruiũt. Nam ðr̃i. Chor̃. x. Non potestis mense dñi pticipes esse ⁊ mense demoniorꝫ. de quibꝰ Hie. Sumũt pctõres i mortali sacramentaliter verã carnẽ ⁊ verũ sanguinẽ christi p̃sentialiter essentialiter. sz nõ salubri efficiẽtia. Naz dicit Augꝰ. Quotidie sumptũ sacramentaliter nõ dat vitam eternã. sed spũaliter. ℞ Pro quo sciendũ q̃ tripliciter sunt p̃sone q̃ recipiũt sacramentaliter tm̃. Primi sũt malicioſi qui sumũt in volũtate peccãdi. de quibꝰ Isa. xxix. Appropinquat ppls iste ore suo. corde aũt corr̃ longe est a me. Appropinquat ore p susceptionẽ. sed cor a deo longe est p peccandi volũtatem. Et tales ꝓsequunt tria mala. Primuz ẽ pctī sui aggrauatio. Augꝰ. Habẽtes volũtatem peccandi magꝫ dico aggrauari eucharistie pceptione q̃z purificari. Scdm̃ est dei inhonoratio. Augꝰ. Christum ꝓculcat q̃ libere peccat ⁊ eũ absq̃z timore indigne capit. Magis em̃ delinquũt q̃ iam in celis regnantẽ ꝓtẽnũt. q̃z qui i terrꝫ ambulantẽ crucifixerũt. Nec Aug. Ideo Amb. Qui pollutꝰ accedit. non solum corpꝰ x̃pi lacerat. sz totã trinitatẽ adunatam christi corpi inhonorat. Tertiũ malũ qđ incurrit est eterna dãnatio. i. Chor. xi. Qui mãducat indigne. iudiciũ sibi mãducat ⁊ bibit. Dicit Ambro. Penã mortis christi meret ac si christũ occidisset. Scdi q̃ accipiũt sacramentaliter tm̃ sunt dolosi ⁊ hypocrite. qui foris boni apparẽtes. occulte sunt praui. ⁊ tãq̃z iusti accedunt ad altare. ij. Thi. iij. Speciem pietatis habẽtes. i. religionis. pietatem aũt abnegãtes. i. charitatẽ. Et sic hi q̃ ore remittunt primo. nõ tm̃ corde. de quibꝰ ps. xxvij. Loquunt pacem cum primo. mala aũt i cordibus corr̃ ⁊c. Sicut etiam detractores q̃ apparent boni in facie hominis. retro loquunt omne malum. de talibꝰ Eccl'i. i. Ne accesseris ad deũ duplici corde. ne fueris hypocrita in ꝓspectu hominis. Tales sunt socij iude traditoris qui in specie amici est osculatꝰ x̃pm ⁊ tradidit eum. de quibꝰ Augꝰ. Qui accipit mysteriuz vnitatis. ⁊ nõ tenet vinculũ pacis. nõ accipit p se sed ꝓtra se. qz dicit Amb. Indignuz est illi deũ ꝓpiciuz esse q̃ crudelis est in primos. Tertij sunt q̃ recipiũt sacramentaliter tm̃. vt psumptuosi. q̃ nõ timẽt in magnis pctis cõmunicare. de his hr̃ de ꝓse. di. q. sancta. Sancta nocent malis. nõ qz illa res mala sit. sz qz malus qđ bonũ est male accipit. Nã sicut lucem solis oculus sanꝰ accipit ad delectatiõez. egeꝛ ad pturbationẽ. ⁊ sicut sanꝰ hõ vinũ ad iocunditatẽ. febricitans aũt ad maiorẽ infirmitatẽ. ⁊ sic peccator i mortali. Iõ Mat. vij. Nolite sanctũ dare canibꝰ. Secundi sunt q̃ recipiunt spũaliter tm̃ ⁊ nõ sacramẽtaliter. Hoc est q̃ recipiũt gr̃am sacramẽti. sed nõ sacramẽtum. Un̄ Prou. xij. Qui bonus est hauriat sibi gr̃am a dño. Et sunt q̃tuor genera hominũ qui spũaliter recipiunt hoc sacr̃m. Primi sunt q̃ in ifirmitate ꝓstituti sunt. sic q̃ nõ retinent cibum. tm̃ ex corde desiderãt hoc sacr̃m. sed ꝓpter infirmitatẽ ⁊ vomitũ nõ ꝓsumunt illud sumere. ⁊ hi sunt q̃ mãducãt spũaliter id est gr̃am sacramenti pcipiũt ꝓpter desideriuz qđ habent ad sacr̃m. ⁊ tales nullo modo recipe debent hoc sacramẽtũ qui sic infirmati sunt q̃ cibũ retinere nõ p̃nt. qz sufficit eis illa spũalis mãducatio. Un̄ legitur q̃ q̃dam habens deuotionẽ magnã ad sacr̃m. omni die si aliquo modo potuit missam audiuit integrã. cũ mori debebat. ⁊ ꝓpter vomitũ cõicare non posset. ⁊ de hoc multũ doleret. petiit sibi latus suum leuare ⁊ in panno mundissimo corpus christi inuoluere. ⁊ ei latere applicare. ⁊ mox vt corpus christi nudam carnem illius hominis tetigit vsq̃z ad cor cunctis videntibus penetrauit. Secũdi q̃ spũaliter manducant sunt q̃ ꝓparauerũt se ad h̃ sacr̃m ꝑm suũ posse ⁊ sacerdos denegat eis. etiã cũ ipsi hũiliter petũt et desiderant h̃ sacr̃m. isti etiã vt puto spũaliter sumũt. ergo patiẽter ferre debent tales si h̃ sacr̃m eis ad libitũ nõ porrigit. Tertij qui spũaliter manducant sunt qui in agone ꝓstituti libenter vellent ꝓfiteri ⁊ cõmunicare. sed sacerdotem nõ possunt habere. si tales in contritione ⁊ proposito tali decederent spiritualiter cõmunicauerunt ꝓpter contritionem quã habuerunt de peccatis. ⁊ desideriũ qđ habent ad sacr̃m. Quarti sunt qui ex puro corde deo seruiunt. ⁊ cuz magno desiderio hoc sacramentum appetunt. ⁊ tamẽ ex humilitate ⁊ reuerentia sacramenti non audent accedere. Et

sic omni die ꝙlibet hō ꝙ hz magnū affectuz et deuotionē ad sacrm pt̄e cōicare spūal'r. Tales qñqz ꝙ ex deuotiōe audiūt missam matorē gram interdum recipiūt qz ipse sacerdos celebrans missam. qz qñqz ipse sacerdos nō ē bñ dispositꝰ. isti vo opposito. signāter hoies boni sine mortali pccato ꝙ desiderāt pticipes fieri. De ꝙ Augꝰ. z hr̄ de ꝯse. di. ij. c. panē. Panē iste altarī spūaliter mādducare est innocentiaz ad altare portare. s. p fidem z charitatē. Nam fm Aug. Corpꝰ xpi mādducare z sanguinē bibere nō est aliud nisi in xpo manere z xpm manentem i se hr̄e. s. p fidē z charitatē. Nā di. Augꝰ. Crede et mādducasti. ad Ro. i. Justus ex fide viuit. Tertij sunt ꝙ nec sacramētal'r nec spūaliter mādducāt. z sunt obstinati z desperati peccatores. hi a fonte grāz se diuidūt. nō miruz q̄ arescūt. nunꝙd pt̄ arescere scirpus absqz humore z carectū absqz aqua. q. d. nō. Joh. viij. Palmes si in vite nō māserit arescit z excidet z in ignē mittet. z sic tales. Nam dr de nō recipientibz discipulos Luc. x. Remissius erit terre sodomoz in die illa qz huic ciuitati ꝙ nō recepit vos. Nam dr Joh. xv. Quid tunc de dño. Jō Hiere. xvij. Dñe oms qui te derelinquūt confundent z i terra scribent. i. in inferno. z dicet eis illud Mat. xxv. Nescio eā z nō me collegistis. Jte maledicti in ignē eternuz. Sz heu volūt sibi ipsis applaudere z se excusare dicētes. Meliꝰ est xpi corpꝰ non sumere. qz in pccato z indigne suscipe. Rñdet veruz est. tm dolere dñt q̄ sunt vasa ire ꝙ delerēt esse vasa gre. z q̄ abutunt libero arbitrio. z sequūtur ppria voluntatē viuētes ꝯtra dei dilectionem. cū fm Aug. nihil pccatū nisi volūtariū z sic volūtarie mācipāt se dānationi. Et hoz hominū sunt tria genera. ¶ Primi in fideles excecati in lumine fidei. Exo. xij. Alienigena nō comedet ex eo. ad Heb. xi. Oportet accedētem credere. Et sic Joh. vi. Quō pt nob dare suā carnē ad mādducādū. Sap. ij. Excecauit eos malicia eoz. z Joh. iij. Qui incredulus ē filio. nō videbit vitam eternā. sed ira dei manet sup eū. ¶ Secūdi sunt negligētes ꝙ tpalibz lucris z secularibz negocijs intantū se implicāt. vt sanctā cōionē debito tpe negligunt. de illis Mat. xxij. Misit rex seruos suos. alii qui ibāt in villā. alij in negociationē. alij neglexerūt. Bre. Maledictū negociū p qđ negligit diuinū officiū. Luc. xiij. Nemo illoz virorz gustabit cenā meā. Jtē Nu. xx. Si ꝙs mūdus est z in itinere nō fuerit. i. nō hz impedimentū iuste necessitatis. z nō fecerit phale. exterminabit aīa eiꝰ de ppl'o. qz sacrificiuz nō obtulit dño tpe suo. pctm suū portabit. Eph. iij. Ergo vt possitis appēhendere que sit sublimitas z pfunditas &c. ¶ Tertij sunt ꝯtemnentes ꝙ ita mundū amāt vt sumere ꝯtēnūt. de quibz Joh. iij. Lux venit in mundū. z dilexerūt hoies magis tenebras q̄z lucez. erāt em illoz opera mala. ¶ Quarti accipiunt sacramentaliter z spūal'r simul. z sunt boni z electi qui cū cordis ctritiōe z pura cōfessiōe z recta intētione accedūt. De tali mādducatiōe Joh. vi. dicit. Qui manducat me viuit ppter me. Nam fm Bre. hoc sacrm dedit nobis christꝰ in salutis remediuz. qđ prestare dignet̄ pater et filius z spūssanctus.

Sermo lxxxiij.
Ad idem

Accipite z manducate. h̄ est corpꝰ meū. i. Chriſti. Dixi ꝙ secūdo debem⁹ accipe h̄ venerabile sacrm sincere sine ꝯtagione. s. mortal'i pcti. de quo Nu. xviij. Qui mūdus est edet ex eo. Nā fm Augꝰ. Corpꝰ xpi ꝯculcat ꝙ pccat z indigne absqz timore pcipit. ī Exo. xix. Qui accedūt ad dñm sanctificent Isa. i. Lauamini z mūdi estote. Nam di. Augꝰ. et hr̄ de ꝯse. di. ij. sancta. Sancta nocēt malis. psunt bonis. malis. i. pctōribz in mortali. Jō i. Re. xxi. Cū dauid venit ad abimelech pcēs panē. sacerdos abimelech rndit. nō sunt h̄ panes nisi panes ppositionis. si serui sunt mūdi maxie a mulieribz mādducent. vbi di. Hiero. et hr̄. xxxij. q. iij. sciatis. Si panes ppositionis ab his qui vxores suas tetigerāt comedi nō poterant. quāto magis panis ille ꝙ de celo descendit. Ergo eo tempe ꝙ carnes agni manducaturi sumus vacare a carnalibz desideriis debemus. ¶ Et habet ex concilio Eliberitino. de cōse. dist. ij. omnis homo. Omnis hō ante sacramentū cōmunionis a ppria vxore dz abstinere tribz q̄ttuor aut sex diebz. s. q̄ abea nō exigat. Dicit Bartholome⁹ brix. tamē reddere debet quolibet tpe. vt habet. xxxij. q. v. si dicat. vbi dicit. Exigēs pccat z nō reddēs Et nō tm debem⁹ esse mūdi ab ope carnali. sz vt dicit Hiero. ab oī ope seruili. i. pctō mortali. Matth. vij. Nolite sanctū dare canibz. id est pctōribz pollutis. Rōnem signat Ambro. Qui pollutus accedit. nō soluz corpꝰ xpi lacerat. sed totā trinitatē adunatā christi corpori inhonorat. Jdeo Bern. Ue homini cui

salus mūdi ad iudiciū ē. cui vita mors ē. cui absolutio dānatio est. cui gra ira. cui calix p/piciatiōis est vas indignatōis. hec ille. Naz si Osa fuit pcussus ppter tactū arche ruinaz minantis. ij. Re. vi. qz cōmiscuit se vrozi. q̄d de accedentibꝫ indigne ad corp⁹ xp̄i. Ambro. Penam mortis christi merent. ac si christum occidissent q̄ indigne pcipiūt. Cui consonat Hylari⁹. Talis cū ad vindictā ꝓcitat z sanctos a se fugat. hostē letificat. vitā suā abbre/uiat. qui corpus christi indigne māducat. se/ipm pccatis illaqueat. p̄s. lxviij. Fiat mensa coz coza ipsis in laqueū in retributōnes et in scandalū. Attn̄ homo volēs frequentare h̄ sacramentū debet respicere vt nō solū sine mortali. sed etiā venialibꝫ sit coz mūdatū. ¶ Diceres. vtrū venialia impediūt effectū hui⁹ sacramenti. Rn̄det sanct⁹ Tho. pte. iij. q. lxxix. ar. viij. Peccata venialia dupliciter accipi pn̄t. Primo put sunt pterita. z sic nullo im/pediunt effectū hui⁹ sacramenti. Secūdo in qūantū sunt actu exercitata. sic impediūt effectum hui⁹ sacramenti. nō in toto. sed in pte. qui sic accedit mente distracta p venialia pec cata. que tollūt ab eo actualē refectionē spūal' dulcedinis. nō aūt gre habitualis vel charitatis. Un̄ iste q̄ cum actu venialis pccati accedit māducat in habitu spūal'r. sz nō actua/liter. Jō habitualē effectū hui⁹ sacramēti pcipit z nō actualē. hec thomas. Jō magz debet vt hō studeat se p confessionē emēdare z per ꝺtritionē purificare. Uerecūdū est aīe deuote ad sponsum cū macula accedere. Jdeo Dyo/nisi⁹. Sacerdos accedēs ad canonē lauat di gitos ad designandū mūdiciā. etiā a venialibus. Hiero. Dic clerice q̄d tibi. cū caducis et vanis q̄ astas sacraris. Dicit em̄ ppha Isa. lij. Mūdabimini q̄ fertis vasa dn̄i. Reuera illa mūdatio nō solū ꝺz esse ab actu pccandi libera. sed etiā ab affectu. Dicit Aug. z habet de cons. di. ij. q̄tidie. Si mens est in affectu pccandi magz dico aggūari eucharistie pceptione q̄z purificari. qz q̄d dat in remediū z salutē vertit in iudiciū z dānationē. De q̄ Haymo. Qui ita suscipit sacr̄m. sibi magnū acq̄rit tormentum. Aug⁹. in sermone de aduentu dn̄i. Muta vitā. si vis accipe vitaz. Dicit nanq̄z Chrisō. z hr̄ de cons. dis. iij. nō pōt. Nō potest q̄squz gram celestis vite accipe. nisi purgat⁹ fuerit ab omni sorde. ¶ Diceres. dictū est q̄ h̄ pctm̄ magnū est. sicut illoz xp̄m occidentium. sed illud fuit maximū et grauissimum. Mat. xxiij. Ueniet sup vos ois sanguis iu/sti ab abel vsq̄z ad sanguinē zacharie. Rn̄det sctus Tho. pte. iij. q. lxxx. ar. v. dicēs. Q, pccatū indigne sumentium hoc sacr̄m compat pctō xp̄m occidentiū sm̄ sil'itudinē. qz vtrum q̄z cōmittit ꝺtra corpus christi. nō aūt sm̄ criminis quātitatē. pccatū em̄ occidentiū xp̄m fuit graui⁹. Primo in h̄. qz illud pctm̄ fuit cō tra corp⁹ xp̄i in sua ppria specie. h̄ aūt est pcc/catū ꝺtra corp⁹ xp̄i i specie sacramēti. Sēdo illud pctm̄ pcessit ex intentōe nocēdi christo. hoc aūt nō. Un̄ pctm̄ infidelitatis qō fundi tus sepat hoiem ab eccl'ie vnitate simpliciter loquēdo. maxime hoiem ineptū reddit ad su sceptionē hui⁹ sacramēti. qō est sacr̄m eccl'ia/stice vnitatis. vt dictū est. Un̄ est q̄ grauius pccat infidelis accipiēs h̄ sacr̄m q̄z pctō⁹ fide lis. z magz ꝺtēnit xp̄m q̄ est sub h̄ sacramēto. p̄sertim si nō credit xp̄m sub h̄ sacramēto esse. qz q̄tū est ex se diminuit sanctitatē huius sa cramenti z fructum xp̄i opantis in h̄ sacro. qō est ꝺtenere ipsum sacr̄m in se. Sz ipse fidelis q̄ sumit cū ꝺsciētia pcti ꝺtemnit hoc sacr̄m n̄ in seipso. sz quantū ad vsum indigne suscipi/ens. Jō sb̄dit in epl'a. Nō diiudicās corpus dn̄i. i. nō discernēs ipm̄ ab alijs cibis. qō ma xime facit q̄ nō credit xp̄m esse sub hoc sacro. Itē ille qui h̄ sacr̄m in lutuz p̄iceret grauius peccaret q̄z ille q̄ cū ꝺscia pcti mortalis sumit. z in h̄. qz hoc faceret ex intentiōe iniuriam in ferendo huic sacro. qō nō intēdit pctō⁹ corp⁹ christi indigne suscipiēs Q ¶ Diceres an sit pctm̄ corp⁹ xp̄i in pctō mortali videre. vel an pctō⁹ repelli debet. Rn̄det Durandus sil'r z Bonauētura sup. iij. sn̄iaz. q. q̄dā accedūt ex fide. sed nō ex charitate. isti pn̄t videre. sed nō sumere. qz tales sunt vniti xp̄o in fide. z fi des cozrn̄det visui. Alij fide z charitate. tales pn̄t videre z sumere. Tertij nec fide nec chari tate. vt infideles. z hi debent repelli ab vtroq̄z. Jdeo sctus Tho. pte. iij. q. lxxx. Per visum n attingim⁹ corp⁹ xp̄i q̄ ad subam. sz species sa/cramētales. iō a visione null⁹ baptisat⁹ phi/bet. ¶ Attn̄ notandū q̄ ꝺcit Petrus ꝺ tharantasia sup. iij. sen. Ab hoc venerabili sa cramēto excludit q̄s triplici rōne. Primo p/pter indignitatē sui. z est pctm̄ mortale vl' vo luntas ei⁹. Sēdo ppter reuerentiā sacramēti z sic nihil aliud q̄z pctm̄ excludit hoiem a sa/cramēto. vt imundicia corpis. pollutio corpo ris. illusio nocturna'. q̄uis sm̄ se ꝺsiderata n̄ potest esse pctm̄ mortale. tn̄ in sua causa q̄nq̄z habet pctm̄ mortale annexum. Prouenit qn̄q̄z a causa extrinseca spirituali. s. a demonum.

illusione. qñq; intrinseca spūali. s. a p̄cedētib⁹ cogitationib⁹. qñq; ab intrinseca corpali. s. ex supfluitate nature. vel ab extrinseca corpali. s. ex supfluitate cibi ⁊ potus. et fm q̄ caule sunt p̄ccati. sic ⁊ effect⁹. ⁊ sic p̄t ꝯsiderari an pollutio ex necessitate impedit sumptionē sacramēti. sz si ex reuerētia nisi necessitas vrget. tūc est dimittendū. Sz q̄ est illa necessitas. Rñdet est infirmitas in layco. vel festiuitas in clero. vt ptz dis. vi. Testamentū. Jbidem habet declaratio pollutōis optima. Sinaūt dubitat de causa ex reuerētia abstinendum est. Aug⁹. Bonaz mentiū ē timere culpā vbi culpa nō est. et hr̄ di. v. ad ei⁹ ꝯcubitū. ibi habet de mulieribꝫ mēstruatis. Jdcirco ꝓpter lubricitatē vel infirmitatē que nō est diuturna. p̄t se abstinere ab hoc sacro ex reuerētia. Item ꝓpter reuerentiā sacramēti reqrit abstinētia a cibo ⁊ potu. hoc est ieiuniū. vt dicit sctūs Thomas pte. iij. q. lxxx. ar. viij. Q. Jeiuniū est duplex. Primū nature. s. p̄uatio cibi ⁊ potus cuiuscunq;. ⁊ tale ieiuniuz requirit ad hoc sacrm. vt neq; post sumptionē salis vel aque vl' medicine aut alteri⁹ cibi vel potus. vel medicine in quātumcūq; parua q̄titate licet hoc sacrm recipere. nec refert vtrū hmōi nutrit vel nō. dūmodo sumit p modū cibi ⁊ pot⁹. Si reliquie casualiter deglutiant nō impedūt sumptionē huius sacrāmēti. qz nō sumunt p modū cibi. sic etiā de reliquijs aque q̄bꝫ os abluit. nō in magna q̄titate. sz pmixta saliue qō vitari nō p̄t.

Secōm est ieiunium ecclie qō instituit ad macerationē corpis. ⁊ tale ieiuniū p̄ dicta nō impedit. Et hoc ieiuniū ecclie dicit sctūs Tho. incipit a media nocte. ⁊ si post mediā noctem aliqd sumit p modū cibi vel pot⁹. ⁊ si est sanꝰ nō p̄t eadē die sumere sacrm. p̄t ꝯo si añ mediam noctē. Nec refert vtrū post cibū vl' potū dormierit aut indigest⁹ sit. q̄tū ad rōnem p̄cepti. refert tn̄ q̄tū ad p̄turbationē mētis quaz patiunt hoies ꝓpter insomneitatē vl' indigestionē. Quia si mens multū p̄turbet hō redditur ineptꝰ ad sumptionē huius sacri. Jō. i. ad Choz. xi. legit. Probet aūt seipm hō. s. cōsciam suā.

Dixi tertio debem⁹ hoc venerabile sacrm accipe diligēter cum ꝯscie discussione. Nam hr̄ in can̄. xi. q. iij. Inter verba. Nō hominū linguas sed ꝯscientias scrutari debem⁹ Aug⁹. Quicqd est ꝯtra ꝯscientiā edificat ad gehennā. Hze. sup Ezech. In omni qō agit semp debet hō tacite ad interiora testē currere q̄ est ad ꝯsciam. ij. ad Cho. i. Glia nra ē hec. testimoniū ꝯscie nre. Nam sicut cum in teste inuenit aliqd falsitat⁹ totū testimoniū deroborat. ⁊ sic de ꝯscia Jac. ij. Offendens in vno factus est oim re⁹. Jō Lu. xi. Si ocul⁹ tu⁹ simplex est. totū corp⁹ tuū lucidū erit. si ocul⁹ nequā. i. ꝯscientia. totū corp⁹ tenebrosum.

Diceres. exquo debo ingredi domū ꝯscientie. tn̄ ꝯscientia me retrahit a venerabili sacramēto. sz ratio attrahit. Rñdet superior ps rōnis debet h̄ iudicare. ⁊ volūtas supior arbiter esse. ⁊ eligere q̄d sit faciēdū. Dicit p̄mo ꝯscientia. O ardua est res corpus dñicum suscipe. Rō pensa q̄nta vtilitas ⁊ cōsolatio totius ecclie. h̄ debet te mouere. Cōscientia. que est ista. Rō. est redemptoris ⁊ redemptōis nostre memoriale dulcissimū. pign⁹ eterne hereditat⁹. ⁊ future iocūditatis amabile p̄ludiū. arra sponsalicie. iocale diuinū. vnio fraternalis ecclie triūphātis cū militante. suaue glutinum. ibi veritas reuelata facie. hic palliata. Sz illa celest⁹ hierusalem habet cū iocūdius. ista militans in terra mirabiliuꝰ. illa habet eū oīno secure. ista pficue. si credis in hoc sacro panem celestem dari oīe delectamētū in se habentē. et desideras illā delectatōz. Conscia. desidero. quero et labozo. Rō. bonū est desiderū. sed mirabile q̄ vis te remouere cū vere credis sub sacro illaz suauitatem verissime ꝯtineri. Facis sicut qui vinū vehemēter appetit. ⁊ vas in q̄ est n̄ vult attingere. Cōscientia. alijs exercitijs ⁊ p alia opa melius possit hauriri illa dulcedo. vtpota in secreta oīone. Ratio. hic est fons totius gre et dulcoris. nihil rōnis habet riuū quere re ⁊ fontem deserere. licet alibi posset queri. melio⁹ tn̄ ⁊ fructuosi⁹ ⁊ iocūdius est arborē cū fructu hre q̄z solū fructū. Conscientia. O q̄z multi fontem suscipiūt. q̄ de eius dulcedine nihil sciūt. Fons dici p̄t ⁊ ē. nō tn̄ cuilibet patēs sed signat⁹. vt dicit in cantic⁹. Can. iiij. Ort⁹ ꝯclusus. fons signatus. Ratio. ita est vt dicis de his qui ad exteriora diffusi. ad interiora n̄ respiciūt. nucleū sumētes nō dum cōminuūt. sed simul cū testa deglutiunt. nihil p̄cipe p̄nt latentis dulcedinis. iuxta illud Bern̄. Dēs ꝯquerimur nobis desse gram. si iustius quereret. nullus sibi gram desse sentiret. Conscientia. ego timeo accedere. ⁊ puto opus valde tremendū. Ratio. nec valeret si sine timore accederes. sed si ꝓpter timorē esset abstinendū. tūc p̄ cereris magis sancti plus timerent. q̄ magis abstinere debent. Ponamus hoiem q̄ adhibita diligentia p modulo ⁊ posse nihil scit restare ex debito faciēdū. ⁊ si sciret q̄dez nollet negligere. vtrū melio⁹ securius ⁊ rationabilius

sit talez abstinere q̄z accedere. Cōscientia. Hoc quero. Rō. si hūc melius est abstinere male solati essent omnes deuoti q̄ frequēter cōmunicant nisi ex reuelatione diuina in statu gratie se esse cognoscerēt. z sic periculosum esset fieri sacerdotem. maxime q̄ ad sepe celebrandū rōne officij vel beneficij est obligat⁹. Nā securitas hominū h̄ esse nō potest. g̃ si bonum est ex humilitate dimittere. multo melius ex hūilitate accedere. nam nescis h̄ deo placere. Primo q̄z deus posuit in ptāte hois suscipe. Secūdo q̄z dedit ei bonā voluntatē nō peccandi. Tertio dedit desideriū cōmunionis. Quarto q̄z delicie iesu christi sunt esse cū filijs hominū. Prouerb. viij. Quinto ingratitudo diuis delicijs nō dare locū. Cōscientia. ego nullū scio peccatū nisi scrupulū. Rō. si peccata haberes maius dignū esset vt dimitteres peccata ppter sacramentū. z si es indispositus. dispone te ergo q̄z nō est oim sumentiū vna dispositio. ¶ Probet seipm homo. Primo incipiens anse peccasse doleat. z confessus est oia peccata saltez mortalia. z si patus est pniam facere. z voluntatē habet a peccatis desistere. z faciat diligentiam suā p opportunitate loci z tpis z virū. q̄diu q̄s in istis deficeret nunq̄z deberet accedere. ¶ Scōo pficiēs an primo in suo pctō ꝺdoleat z in oīone deuot⁹ existit. fugit vicia. z occasiones z vanitates leuiū peccatoz. et p num in virtutibz se inueniat. z ad obedientiā mandatoz dei. ¶ Tertio hō pfect⁹ plet se amori p primo sic patus. aut si letanter patit. z si nil timet amplius q̄ deū. z habet intima suspiria post deū desiderādo summū bonuz. ferens spūm eius sursum. q̄z dicit Bern̄. Principalior est spūs vbi amat q̄z vbi animat. z h̄ causat ex charitate summi boni. qđ est sacramentaliter presens.

Sermo lxxxv.
Ad idem.

Accipite z mā
ducate. hoc est corpus meū. i. ad Thoz. xi. Audistis qūo accipe debem⁹ hoc venerabile sacrm fideliter sine errore. sinceriter sine ꝺtagione. diligēter cū ꝺscientie discussione. ¶ Quarto videndum est q̄ recipiat decenter cū recta intentōe. eo q̄ dicit Bze. xxvi. moral'. Intētio p̄stituat fundamentū opi nro. Nā sicut fabrica colūnis innititur. columne basibz insulciunt. ita vita nostra virtutibz. z virtutes intimg intentione subsistunt. ppter qđ dicit Greg. xxvij. moral'. Vigilanti cura p cuncta opera nostra intentio nra est pensanda. vt nil ampli⁹ temporale appetat. sed totū se in solū eternitatis figat. ne si extra fundamentū actionis nre fabrica ponat totū in nihilū soluat'. Nā qui recta intentionē nō habet in ope. totuz opus amittit. eo q̄ dicit mgr in. ij. sen. di. xl. Actus simpliciter mali sunt q̄ puersam intentionez habent. Nā mala intentio facit bonum opus nō valere. vt habet in can̄. xxiij. q. v. Luz ministet. vbi dicit. Luz minister sponte occidit quē iudex iubet occidere. homicida est. intelligenduz est de intentione speciali. que dat causam operi. Ideo Greg. xxviij. moral'. Sicut oculus corpalis ē corpis lucerna. sic p radiū intentionis illustrant' intentōis merita. Hoc idem etiā ptz de ope indifferenti ad meritū vl' ad demeritū. vt ptz dis. xli. quisquis. z. c. delicie. z sunt verba sancti Aug⁹. de doctrina christiana. Q, sapiens pciosissimo cibo sine aliq̄ vitio vicio. Insipiens aūt fedissima gule flamma in vilissimū cibū ardescit. Et sapiēs magz z potius more dñi piscem vescere pōt q̄z lenticulam more esau. q̄z nō cibz sed appetit⁹ est in culpa. Nā deus plus respicit intentionē z voluntatē q̄z actus hois. Nā intentio facit actū bonū vel malū. vt habet de vsu. c. Consuluit. Q, sola spes z intentio sine pacto facit vsuram. Jō Alexander papa. xv. q. vi. si sacerdotibz. Nō attendēda sunt q̄ fiunt. sed q̄ animo fiunt. vbi glo. Poti⁹ respiciēda est causa facti q̄z ipsum factū. Nam fm Aug⁹. Si q̄s aliq̄d operat' vt terrenū cōmoduz ꝺsequat'. non erit cor mundū qđ in terra volutat'. Et sic de ope accedendi ad hoc venerabile sacrm. opus in se bonum est. videat aūt vnusquisq̄z intentionem. Nā dicit Bonauētura. Intentio nō est omnibz vna. Aliqui trahunt amore vt inflāmentt'. Aliqui infirmitate vt curent'. Aliqui ex memoria delictoz vt deleant'. Aliqui ex tribulatione vt liberent'. Aliqui ex desiderio gre vt exaudient'. Aliqui ex grarū actione p beneficijs. cum nihil digni⁹. Aliqui ex dei honore z sanctoz. cū nihil maius. Aliqui ex dilectōe z cōpassione primi. cum p salute viuoz z mortuoz nihil efficaci⁹. vt h̄ de ꝺse. dis. ij. nihil. Nihil in sacrificijs maius. nulla oblatio potior ista. z sic intētio est radix opis Ro. xi. Si radix bona z rami. Nam fm Bedam. Thesaurus cordis est intentio quā respicit dominus. vt dicit Bze. Cor z nō substantiā pensat deus. nō quantū. sz ex quāto. Nā sicut arbor

mala nō ꝓt̄est bonos fructꝰ facere. sic nec mala intentio opa bona. vt patet de ꝑpi passione. quo ad intentionez christi. fuit eñ opus nr̄e salutis. s. quo ad nostrā redemptionē. sz fuit iudeis damnatio. quo ad eorum intentionē. ¶ Pro quo sciendū intentio est mltiplex Ratio. qz vt dicit Hugo de arca noe. Cor hominis in tot diuidit. quot sunt ea que ꝺcupiscit ꝺamat. ergo ꝑm diuersitatē cōcupiscentie seu amoris erit diuersitas intentōis. vñ Bern. sup Cañ. sermone. iiij. Si amās turpia appetit intentio turpis est fedās faciem aīe. si honesta appetit. intentio honesta est. ergo diuerse sunt intentōes ꝑm diuersos affectꝰ. ¶ Prima intentio ꝑm Bern. peruersa intiniqua. vt illa que pcedit ex volūtate affectata amore carnali tendēs ad finē qui est ꝺtrariꝰ vltimo fini vt qui intendūt gule. vt magis luxurie vacare possint. Talis ē intentio obstinatoꝝ. vt intendere vni vicio ꝓpter aliud inducendū. s. superbie vestimentoꝝ. ꝓpter complacere meretrici Dicit nāqz Bern. de libero arbitrio. Quātuz malum intendis. tātuz malum facis. Sicut patet de fure q̄ intēdit furari magnū thesauꝝ. et posito q̄ nō ꝺsequerē actū. tñ fur coraz deo ꝓbat. vt hꝫ. xiij. q. vi. c. fur. vbi ꝺr. Nō furtū sed mens furantis attendit. ¶ Secunda intentio est falsa ficta. que pcedit ex affectata volūtate. mēdaciter tendēs in deū apparenter false nō vere. qz ꝓpter fauorem hominū. De quo dicit Bern. Tendere q̄si in deum sed nō ꝓpter deum ypocrite anime est. vñ Mat. vi. Exterminat facies suas vt videant ab hominibz. Nec intentio fedat animā p turpitudinem ypocrisis ꝛ occidit eā. De quo Aug⁹. in ſmone de cōmuni vita clericoꝝ. ꝛ habet in cano. xi. q. i. nolo. Qui ypocrita ē mortuꝰ est. licet viuit coꝛpaliter. tñ mortuus est spūaliter. ¶ Tertia intentio est mercēnaria et obliqua que pcedit ex volūtate affectata pusillanimiter tendēs in deū. nō ꝓpter deū. sed ꝓpter vite p̄sentis necessaria. ex qua voluntate incurrat quo ad se vnde mercēnaria est. qz filiꝰ veris nō ꝺuenit. vt ptz ꝑ Amb. qui dicit in glo. super Lucā. c. xv. Filiꝰ q̄ habet spūssancti pignꝰ in corde. secularis lucra mercedis nō querit. sed ius ꝑpat heredis. Et de hac intentione dicit Bern. Tendere i deū ꝓpter vite necessaria est pusillanimis aīe. qz nō habet magnā cōfidentiā de dei pulsione. de q̄ ps. liij. Jacta cogitatum tuū in dño. ꝛ ipse te enutriet. Et iterū ps. xxxvi. Spera i dño ꝛ fac bonitatē ꝛ pasceris in diuitijs ei⁹. Idcirco si intentio sit obliqua deꝰ debet esse fundamētū. De quo Bern. Qui intendit in aliud q̄ in deū. tñ ꝓpter deū est negociū marthe ꝛ nō marie. nōdū puenit ad pfectū decorē. qz nō querit deū ꝓpter se. sz in ordine ad alterū. ¶ Quarta est intentio inordinata ꝛ inimica deo. vt intēdere bonū affectu bono ꝛ affectu malo. qz bona intētio nō excusat opꝰ malū. vt ptz in cañ. i. q. i. nō est. vbi dicit Bze. Nō est putanda elemosina si pauperibz dispenset qđ ex illicitis rebz acquirit. qz nō sunt facienda mala vt bona eueniāt. quia talis magis aggrauat q̄z iuuat. Aliud est ꝓpt̄ cōmissa pcta elemosinas facere. aliud ꝓpt̄ elemosinas pcta ꝑpetrare. vt sunt q̄ diuitibz furant ꝛ pauperibz tribuunt. Nec elemosina nō placet deo. licet bona sit eoꝝ intentio. vt habet xvi. q. v. Elemosina illa placet q̄ nō ex illicitis ꝛ iniq̄tate ꝺgerit. sed de rebz a deo ꝺcessis et bene acq̄sitis deo impendit. Metrista. Quic q̄d agunt homines intētio iudicat omēs. Jō dic Bze. Quisqz sacerdotiū vel episcopatū non ad elationis pompam. sed ad vtilitatē deside rat adipisci. bonū opus desiderat. sz bene ꝑ pus vires suas cum eo quē subitur⁹ est honorem metiat. vt si est impar abstineat et ad id cum metu etiā sui se existimat sufficere accedat. Et sic intētio eius nō erit inordinata nec deo inimica. ¶ Quinta intentio est vera ꝛ recta que in deū ꝓncipaliter ꝛ ꝓpter ipm dirigit. que est actuum bonoꝝ ꝛ pcedit ex volūtate affectata specialr ꝛ est igne amoris calefacta. Nec nulli bi homem sistere ꝓmittit nisi in deo. Unde Ruge. sup Cañ. ca. v. Qui recto desiderio intus estuat nil in intentione portat. qđ nō feruore estuāns desiderū in deū liquescat. Nec aūt intentio adhuc nō est pfecta. qz adhuc p multa occupata. Est tñ recta ꝛ pulueē terrene cōdemnatōis faciliter abstergere ꝑt. qz occupatio fit ꝓpter deū. ꝛ est marthe negociuz ꝛ non marie. vt dicit supz Bern. Et subdit. Recta est nr̄a intētio. s. vt in omni actiōe nr̄a aut dei honorē. aut vtilitatē ꝓximi. aut bonā ꝺsciam q̄ramus. ¶ Sexta est intētio pura simplex. ꝛ magis imediata. ꝛ oī odore dulciorz ꝛ suauiorz. finis eius ad vltimū finem allicit. ꝛ est cōtemplatiuoꝝ. ꝛ illa pcedit ex volūtate affectata experimētaliter. Experimētalis em odorz vltimi finis omnia ꝺtraria cōtemnit. In nullo alio fine q̄z in vltimo fine quiescit. De q̄ Hugo sup. vij. angelice hierarchie. Expientia est rerū magistra ꝛ mater intelligētie. Nā ille veritatē optime nouit qui nō solū audiendo sz etiā faciēdo ꝛ studēdo didicit. Et in tali expe-

136

rientia tūc ambulat intētio. ꝛ q̄si currit i odo/re dilecti. dicens cuz sponsa Can̄. i. Curremꝰ in odore vnguentoꝝ tuoꝝ. Hec intētio intendit solū in deū. ꝛ imediate q̄tum pōt ꝛ ꝓpter ipsum. sz vt pluries nō totaliter ꝓpter ipsum solū. sed etiā ꝓpter se querens delectari ꝛ ꝑsolari retinens adhuc aliquid de ꝓprio. vt dicit Bern̄. Et ideo talis intentio clamat cū petro Mat. xix. Ecce nos reliquimꝰ omnia ꝛc. q̄d ergo erit nobis. In hoc q̄ dicit. q̄d erit nob. nō totaliter ꝓpter ipm solū. sz etiā ꝓpt se querens delectari ꝛ consolari. Ergo adhuc habet aliq̄d ꝓprij. iuxta illud p̄s. cxviij. Inclina cor meū ad faciendas iustificationes tuas ꝓpter retributionē. Quā tñ intentionē dñs nō solū reꝓhendit. qz nō p̄ncipaliter querebat mercedem. sed dñi voluntatē. cum multi tales sint in domo patris. ¶ Septima est intētio que ē imediata simplificata ꝛ deificata. ꝛ amore finis eterni totaliꝫ attracta. ꝛ hec est beatoꝝ in patria. Et hec intētio dr deifica. qz ꝑm Bern̄. in libro de diligēdo deū. Illa intentio nihil relinquit in voluntate admixtū vel ꝓprij. sed totū p intentionē dirigit in deū. Et subdit ibidem. Illa intētio eo deificatior ꝛ purificatior est. qz in ea nihil de ꝓprio admixtū relinquit. eo suauior est quo totuz diuinū est q̄ sentit. Nā in hac intentiōe homo a seipso liquescit ꝛ in deū penitꝰ se trāsformat. qz oia in omnib⁹ est deꝰ. nam licet in hoīe ibi manet substantia tñ alia forma. alia gloria. alia erit potētia. Et dicit Bern̄. ibidem. Impossibile est fieri nisi post resurrectionē vel post resumptiōz corpis ab aīa. qz adhuc anime desiderio naturali appetūt vnionē corpoꝝ suoꝝ. Idē sentit Augꝰ. de appetitu corpoꝝ sup Gen̄. X. ¶ Diceres ꝑ que signa recta ꝛ simplex intētio cognoscit. Rñdet Henricus de frimaria. q̄ huius intentionis sunt aliqua signa. q̄dam exteriora quo ad homines. ꝛ quedā interiora quo ad cōscientiam. Signa igit exteriora recte intentōis ꝑm Origē. sup Can̄. sunt q̄nq̄. ¶ Primum signū est hūane laudis detestatio ꝛ dei glorificatio. Unde Mat. vi. Cū facis elemosinam noli tuba canere. sicut ypocrite faciunt. de quo Chrisꝰ. Tuba est oīs actus ꝑ quē demōstrat operis iactantia. Augꝰ. Jactantia est eo periculosior q̄ noīe religiosior. que est vitāda. qz nescimꝰ an deo placēt opa nra. Eccs. ix. Sūt iusti quoꝝ opa in manu dei. Ideo Luc̄. xvij. Cū feceritis oīa que p̄cepta sunt vob. dicite. serui inutiles sumꝰ. q̄d debuimꝰ facere. fecimꝰ. ¶ Secūm est rōnabilis tristicia et exultatio mentis. Mat. vi. Cū ieiunatis nolite fieri sicut ypocrite tristes. Hiero. ibidem dicit. Nō inueni veriꝰ signū boni cordis q̄z si erūpas foris in dulcedinē mentis. ꝛ frequentiā sobrie exultationis ꝛ tristicie. ¶ Tertiū signū est ordo correptōis. vt ꝑ us a teipso incipias. ꝛ deinde post hoc alios corripias. Unū Lu. vi. Hypocrita eiice ꝓmo trabē de oculo tuo. ꝛ tūc videbis eiicere festucaz de oculo fratris tui. Dicit Orige. ibidē. Nisi fallor nihil aliud appetis nisi apparere iustus dū me corrigis. ꝛ te negligis. Nā scribit Prou. xviij. Justꝰ ꝑor accusator sui est. Ideo Greg. Imperitꝰ medicꝰ est qui aliorū curā gerit. ꝛ seipm nescit. ꝓpter q̄d docet apl's. i. Thi. vi. Cōsidera teipm ne ꝛ tu tempteris. Eccli. xxxi. Intellige que ꝓximi tui sunt ex teipso. h̄ est si me ꝛ te corrigis. incipe ꝓmo a te ꝛ nō a me. ꝛ hoc req̄rit vera ꝛ recta intentio. ¶ Quartū est benignitas cōpassionis Unū Grego. Qui bonus est corde. benignꝰ est cōpassione. qz vera iusticia ꝛ intentio cōpassionē habet. falsa indignationē. vt phariseorū. Mat. xxiij. Imponūt onera grauia ꝛc. et ve vobis scribis ꝛ pharisei q̄ alijs clauditis regnū celoꝝ. ꝛ nō sinitis intrare nec vos intratis. qui alios ex charitate nō docebāt viā dei. nec cōpatiebant peccantib⁹ ex charitate. ꝛ sic non fuerūt in via salutis carētes recta intentōe in benignitate cōpassionis. Quia dicit Augus. sup p̄s. Inq̄tum maior charitas tanto plus corrige te cū quē peccare vides. ¶ Quintum signū est imobilitas mētis tā in adūsis q̄z in ꝓsperis. vt Job q̄ dixit Job. i. Si bona suscepimꝰ de manu dñi. mala aūt q̄re nō sustineamus. Ibidem dr. Erat iob simplex ꝛ rectus. qō exponens Greg. dicit. Simplex ꝛ rectus est ille q̄ aduersis nō frangit. qui ad tpalia nō inclinat. qui ad supiora totꝰ erigit. qui diuie volūtati humiliter subijcit. Hec Orige. breuiter enumerat exponens illud Cant. vij. q̄ pulcri sunt gressus tui in calciamentis tuis filia ꝓncipis. i. in omnib⁹ tuis q̄ agis. si laudez humanā vites. si sobrie id est rōnabiliter exultes. si ꝓmo te corripis. si alijs benignitatem exhibes. si patientiā in adūsis oñdis. hec sunt signa exteriora. ¶ Post hoc videdū est de signis interioribus. Dicit em̄ Bern̄. in li. de ꝑceptis. q̄ interior oculus intentionis vere sit simplex duo arbitror necessaria. s. charitatem in intentiōe. ꝛ veritatē in electōne. ¶ Primo ergo necessaria est charitas in intentione. Ratio. qz charitas dirigit intentionē ad omnia illa que ad finē ꝓncipaliter sunt intentū. qz

charitas vnit ⁊ in omnib⁹ vnū intēdit. ⁊ omnia q̄ pt cū illo vnire querit. ad Col. iij. Super oīa habete charitatē. qđ est vinculū pfectionis. ¶ Scđm veritas in electione. qz illa nō sinit errare circa finē intētū. Bern. Quō simplex est oculus intentiōis cū ignorātia veritatis bonū nō diligit. ⁊ malum nesciens agit. ℊ ad veram intentionē requirit amor boni ⁊ cognitio veri. sic etiā nec charitas sinit intentionez ante finē intentū stare. nec veritas sinit eā circa finē errare. Bern. Ueritas nō querit angulos. nec ei diuersoria placēt. Ps. l. Spūm rectū innoua in visceribus meis. i. intentionē rectam. quia ſm Rich. de san. vic. Inter omnia que ad salutem spectare videnť p̄mum ⁊ p̄ncipale est bona volūtas p quā in nobis diuine similitudinis imago reparať. Sz qz intentio sine charitate est remissa. sine ſfitate corrupta. igit̄ ꝯsidera verā intentionē p signa p̄habita. Basili⁹. Porro vnū est necessariū. s. recta intentio ad dei gl'iam. Quinto accipe debem⁹ h̄ venerabile sacrm humiliter cum tremore et timore reuerētie. Nā sctūs ioh̄es baptista sanctificatus erat i vtero. tn̄ de eo legit cū deberet christū baptisare nō audebat sanctā dei tāgere verticē. sed clamauit cū tremore. sanctifica me saluator. Item legit eccl'ia. tremūt ptātes Dic igit̄ cum Job. c. i. Antеq̄ comedā suspiro. ⁊ tanq̄ inundātis aque sic rugitus meus. Timuit em̄ abraam loqui cū angelo Genes. xviij. Quid loquar ad dn̄m cum sim cinis ⁊ puluis. Fuit angelus in psona dn̄i. Multo magis timere debes tu. accipiēdo dn̄m angelorz. Timuit em̄ moyses loq̄ pharaoni. Exo. iij. Quis ego sum vt loquar pharaoni. Quid tu facere debes accipiēdo regē regū ⁊ dn̄m dominantiū. Ideo scribit̄ in collationib⁹ patrz. Quātumcūq̄ puritatis sit hō. nō debet se existimare dignū. Nam hō ignarus ē negligēs ⁊ oblīuiosus. ideo debet se indignuz estimare ꝓpter multorz excessuū ignorantiā. negligentiaz ⁊ oblīuionē. dicēdo cū centurione Mat. viij. Dn̄e nō sum dign⁹ vt intres sub tectum meū. Nō sum dign⁹ sz necessari⁹. Revera nō dign⁹. naz hoc sacrm est speculū sine macula. candor lucis eterne. Sap. vij. Ideo ps. xxxij. Timete dn̄m omnes sancti eius. Et merito Job. xv. Celi non sunt mūdi in ꝯspectu eius. quāto magis inutilis homo. Aug⁹. Christū ꝯculcat qui hoc venerabile sacrm sine timore reuerentiali accipit.

Sermo lxxxvi.
Ad idem.

Accipite et mā

ducate. hoc est corp⁹ meuz. i. ad Chorz. xi. Audistis quō accipiendū est h̄ venerabile sacrm q̄nq̄ modis. s. fideliter sine erroze. sinceriter sine ꝯtagione. diligenter cuz ꝯscie discussione. cęteter cū recta intentiōe. hūiliter cū tremoze. ¶ Nunc sexto videndū est q̄ accipiat̄ prudēter cū studiosa meditatione. nā nō sufficit recta intentio nisi assit studiosa meditatio. qz nisi spūs hūanus aliquē finem p̄cognosceret. nescíret q̄ tenderet vbi quiesceret. ⁊ nisi illū finē aliqualr̄ desidera ret nunq̄ eū q̄rere curaret. sz esset vacuus ⁊ p̄fugus sup terrā. ⁊ vt alter cayn a facie dn̄i p̄iectus nunq̄ stabilis pmaneret. Un̄ Hugo lib. de archa noe. Meditatio studiosa p oīa discurrēdo. ⁊ hūc finem intentū inuestigādo quasi curatiue queret inuestiget ⁊ inueniet et spūm ad illā cū exultatiōe adducet. iō iter meditationis rōnabiliter sequit̄ iter intentionis. Rich. li. i. de archa mystica. Studiosa meditatio querit ardua appēhēdere. obscura disrūpere. occulta penetrare. donec veritatē diu que sitaz inueniet. Et sic amor boni ⁊ cognitio veri que sunt necessaria intētioni augmentant̄ ⁊ ꝯfortant̄. p̄s. xxxviij. In meditatione mea exardescet ignis. Bern. Ignis ea que inflāmat. inflāmat ad boni amorē ⁊ veri cognitionem. A ¶ Diceres. que est differētia inter meditationē ⁊ cogitatiōz. Rñdet Rich. li. i. de archa mystica. c. iij. dicēs. Una ⁊ eandē materiā aliter p cogitationē ituimur. aliter p meditationem rimamur. multa em̄ a se inuicē differūt. licet in materia ꝯueniāt. Idem Rich. Cogitatio est ip̄rouid⁹ animi aspect⁹. ad euaginationem p̄on⁹. Ipse em̄ se singulis pene momētis ꝯsueuit ad inepta ⁊ friuola relaxare. ⁊ sine vllo discretōis freno ad oīa se ingerere vl'pcipitem dare. Meditatio ꝯo est studiosa mentis intentio. puidus animi intuit⁹ ad veritatis inq̄sitionē. Ex his ptz istoz ml'tiplex differētia ſm Rich. ibidem. ¶ Primo cogitatio p diuersa huc illuc diuagat̄. sz meditatio circa magna ⁊ ardua ad directōis finem cū animi industria ad magna puenire querit. Secundo differūt. qz cogitatio serpit. meditatio intendit ⁊ ad plīma venit. Tertio cogitatio est sine labore ⁊ fructu. meditatio ꝯo cū labore et fructu. Quarto cogitatio ē semp vaga motu de vno ad aliud trāsit. meditatio semp vnuz aliq̄d incessanter intendit. Attamē frequēter

vnū ponit p reliquo. Cogitatio qñq; in meditatione ꝛuertit. Dicit Rich. ¶ Ideo memoriā rem hr̄e q̄tuor. Primo ꝓpriorꝫ vicioꝝ ad rest̄andū vt voleamus. Apoc. ij. Memēto vnde excideris ꝛ age pniam. quia Chrīs. sup epl'am ad Heb. ꝛ hr̄ re pe. dis. iij. quia. Judas inquit peccauit. nullū delictorum tale remediū habet sicut eor cōtinua mēoria. Bla. ad cōpunctionē. nō ad delectationē. p/pter qđ Deu. ix. Memēto inquit vt nō obliuiscaris q̄ ad iracundiaz puocasti dñm deum tuū. ps. cxxxvi. Sup flumia babilonis illic sedim⁹ et fleuim⁹ dū recordaremur syon. i. in captiuitate pcti ꝛ ꝓfusionis flere rem⁹. cuz recordaremur syon. i. gr̄e pditę ꝛ innocētie. in q̄ statu hō deū speculat. Aug⁹. Quāto quisq; strictior. tāto i eo p memoria delictoꝝ sit fletꝰ vberior. vt ezechias Isa. xxxviij. Recogitabo tibi oēs annos meos i amaritudine aie mee. Treñ. iij. Recordata est hierl'm dieꝝ afflictionis ꝛ p̄uaricatōis q̄ ad culpā. oīm desiderabiliū suoꝝ q̄ ad gr̄am. ¶ Scđo rem⁹ hr̄e memoriā mortꝫ ad pctm vitandū. Eccli. vij. Memorare nouissima tua ꝛ in eternuz nō peccabis. Si diē mortis hoīes meditari vellent ab omni īmūdicia aīos suos cohiberēt. Sed heu ꝓquirit Treñ. i. Sordes eiꝰ in pedibus illiꝰ. qz nō est recordatꝰ finis. Et g̃ qui nūc volunt meditari salubr̄iter. necesse est hāc aliq̄n dolēter sustinere. Aug⁹. i ſmone de innocētibꝫ. Hac aīaduersione pctōr ꝓcutit q̄ dū viueret oblitꝰ est dei. moriēs obliuiscat sui. ¶ Tertio dei iudicioꝝ ad timēduz. Eccs. xi. Si homo annis multꝫ vixerit meminisse debet tenebrosi tpis ꝛ dieꝝ multoꝝ. q̄ cuz venerint vanitatis arguent p̄terita. Prou. xij. Logitationes iustoꝝ iudicia. s. dei. Eccs. vlti. Cūcta q̄ fiunt adducet dñs ad iudicium. Eccli. xvij. Memēto ire ꝛ tempꝰ retributōis. hec oīa in oculis dei. ps. lxx. Memorabor iusticie tue solꝰ. ¶ Quarto rem⁹ hr̄e meditationē bñficiorum dei. ad gr̄as deo agendum. Luc. xvi. Recordare qz recepisti bona in vita tua. Reuera bona naturalia. delectabilia. substātialia. s. corpus ꝛ sanguinē christi. Nā de māna dato dominus p̄cepit Exod. xvi. Implegomor ex eo ꝛ custodiat in futuras retrogenerationes vt non uerint panez q̄ alui vos in solitudine. Ita iustum imo multū iustꝰ est q̄ nos impleamus cor nostrū memoria beneficij et doni celestis. quo dedit seipm nobis in sacro altaris. Nam eius corpus in sacro cum in aliquo simile est mānā. in aliquo multo excellētius ꝛ pciosius. quia sicut lux potior est q̄z vmbra. veritas q̄z figura. ita hꝰ donū dignꝰ est illo. de ꝺse. dis. ij. Reuera. Itē illud fuit corruptiōi obnoxium in alteꝝ diem reseruatū. istud ꝓo est alienum ab omni corruptōe in eternū. ps. xv. Nō dabis sanctū tuū videre corruptionē. Un̄ canit eccl'ia. Sumit vnꝰ sumūt mille. nec sumptꝰ ꝺsumit. Itez māna q̄n caluit sol liquefiebat. hoc sacr̄m nullum patit accidens. qz accidēs stat sine subiecto. Item isti oēs sunt mortui. aliqui corpaliter. aliqui eternal'r. vt dathan et abyron Nu. xvi. Istud facit aliquos esse sine corruptōe culpe ꝛ pene. Joh. vi. Si q̄s mā ducauerit ex hoc pane viuet in eternū. ps. cx. Memoriā fecit mirabiliū suoꝝ. escam dedit timentibꝫ se. Itē nota mēorari rem⁹ damnum ꝛ fructū inde pcedentē. Fructꝰ inde pcedens est multiplex. ¶ Primus ad diligendum inflāmat. sicut ad p̄sentiaz ignis expellit frigꝰ. sic ad p̄sentiā corpis xp̄i tepiditas Exemplū hr̄ in malogranato. sicut q̄ panem calidū de clibano recipit cū pane sumit calorem. sic q̄ recipit corpꝰ dñi ignitū amorē recipit. Sz heu patiēs febres lz sit i camio ignis calorez nō sentit. ꝛ sic pctōr in mortali licet hꝰ sacr̄m sumit. nō sentit tn̄ calorē charitatis nē malicie ꝛ iniq̄tatis. Un̄ Hiere. vi. Sicut cisterna facit aquā frigidam. sic malicia. ideo Bern̄. Qui māducat ꝛ amat augmētū amoris sentiet. ¶ Scđs fructꝰ est q hꝰ sacr̄m lucet hꝰ est q illumīat mentē hoīs. ꝛ latētia pctā preterita māifestat. ꝛ figurat p mel qđ ionathas comedit de arbore. i. Re. xiij. Et dixit. vidistꝫ q illumīati sunt oculi mei eo q paululū gustaui de melle. Mel est sapia dei increata. vn̄ Isa. vij. Butirū ꝛ mel comedat. i. humanitatem ꝛ diuinitatē in cibū recipiat. Hic cibo illumīnat oculos mētis. Un̄ Chrīs. Sicut in sole natural'r apparēt athomi. q̄ extra solē nō discernunt. sic in p̄sentia digne acceptiōis huius sacri cognoscunt defectꝰ spūales q̄s homo al's non cognosceret. Ideo Isi. Accedite et illuminamini. qz lux est mūdi. ¶ Tertio delet venialia. De q̄ Inno. dicit. Hoc sacr̄m venialia delet ꝛ mortalia cauet. Sil'r ꝛ Amb. lib. de sacramentis. Iste panis q̄tidian⁹ sumit in remedium q̄tidiane infirmitatis. ꝓpter qđ dic̄ Bern̄. Nō māducam⁹ corpus dñi. qz boni sum⁹. sed vt boni efficiamur. Jo Aug⁹. de verbis dñi. Accipe q̄tidie q̄ tibi quotidie prosit. ¶ Quarto p̄seruat a futuri mortalibꝫ. qz peccatuz est mors spūalis aie. Un̄ sicut hō p̄seruat a morte corpis dupl'r. sicut dicit sanctus

Tho. pte iij. q. lix. arti. iiij. Primo natura roborat interi9 p medicinā. Scdo corp9 pseruat exterius p arma. Utroq3 modo sacrm eucharistie p̄ uat a pctō. Pzio roborat interi9 spūm Unū ps. ciij. Panis cor hoīs confirmat. qz ē panis vite. qui vitā māducat mori nō pt. Accedite z absoluemini. qz est remissio pccatorum Dec ille. Quia fm Aug9. ex verbis dñi. Iste panis aie nre subam fulcit. z in esse gratuito ponit. Alio modo incztus est signū passionis xpi p quā victi sunt dcmones. repellit dcmon ū impugnationē. De q̄ Chrys. sup Joh. Uncones flāmam spirātes. sic ab illa mensa recedimus diabolo effecti terribiles. ¶ Quinto auget. s. pteritam gr̄am. De q̄ sctūs Tho. dicit. Hoc sacrm est gr̄az augmētū. Figurat Nu. xi. vbi legit. q dcscendēte māna dcscēdit pariter z ros. sic in xpi corpe accipit ros gr̄e. Nam sicut ros facit fructus terre crescere z augmentat illos. z sic hoc sacrm facit dcuote recipientes i meritis crescere z gr̄a. Pzou. iij. Nubes roze confcrescunt. i. dcuotis gr̄a augmentat. Nā sicut ignis nō est sine splendoze. sic hoc sacramentū digne sumptū nō est sine augmēto gr̄e Isa. lv. Comedite bonū z in crassitudine delectabit aīa vestra. Unū Ben. xlix. Pinguis est panis aser. Spūal'r. Aser interpretat beatitudo. hic ē par eterne beatitudinis. q̄ impiguat hoīem p gr̄e augmentū. ¶ Sexto hoc sacrm vnit nos dco. de quo Aug9. Libz grandium cresce z māducabis me. nō me mutabis in te sed tu mutaberis in me. z hoc p amorē. Nam dicit Dyonisi9. Amor trāsformat amātez in amatum. Et figurat in trāsfiguratione supnaturali. z in sacro vbi vna suba transmutat in aliā. Item mēs dcuota fit dcifica. ad Gal. v. Uiuo ego. nō ego. sed viuit in me christus. Hoc fit spūaliter cuz q̄s nō agit a suo spiritu. sed christi. z vitā suam conformat exemplis xpi Unū Joh. vi. Qui māducat me viuit p̄pter me. Ideo orat eccl'ia in collecta dicēs. Fac me semp inhercre tuis mādatis. z a te nunq3 separari. Jō hoc sacrm dicit cōmunio. eo q̄ in hoc sacramēto cōmunicam9 oīm bonoz in eccl'ia z meritis omnium sanctorū. vt impleat illud Joh. iiij. Alij laborauerunt. z vos in labores eoz introistis. Et dr electis illud ad Eph. v. Jam nō estis hospites z aduene. sz ciues sanctoz et domestici dei. Item p dignā susceptionem hui9 sacramēti homo etiā fit particeps meritoz christi in humanitate. Unde Bern. Deus dcdit nobis filiū suum. qz gr̄am cōmunicauit nobis p illū. De quo Aug9. Omnia bona sua nobis cōmunicauit. q̄ mala nostra assumpsit. Ideo Bern. Domine operum bonorum egem9. vbi dcfecerint mea. ibi supplebunt tua. vt impleat illud. i. ad Thoz. iij. Omnia vra sūt. vos aūt christi. ¶ Septimo hoc sacramentuz mitigat fomitem. Sicut aqua ignis calorem refrenat. sic cōcupiscentia carnis mitigatur. Unde p̄s. xxij. Sup aquam refectionis educauit me. Figurat Judicum vij. in visione Gedeonis. q panis subcinericius subuertebat castra madian. Per madian intelligit contradictio. et significat fomitem carnis qui semp cōtradicit spiritui. cuius castra sunt carnis dcsideria que subuertit panis iste mitigando ea. Osee. xiij. Ero quasi ros in israel. Nam sicut ros mitigat calorem. sic hoc sacramētum minuit calorē praue concupiscentie. z hoc ppter augmentuz charitatis. De quo Augus. in libro. lxxxiij. questionum. Augmentū charitatis est diminutio fomitis. Ideo Amb. Qui vulnus habet. medicinaz requirat. ¶ Octauo liberat a reatu pene. Dicit sanctus Tho. pte. iij. q. lxxxix. arti. vi. Hoc sacramētum est sacrificium z sacrm. Sacrm est incztum recipit p̄pter ordinet in visibilis gr̄a sub visibili specie. Sz sacrificiū incztū offert p viuis z mortuis. z sacrm. s. inquantū instituit ad spūaliter nutriendum per vnionem ad christū z ad mēbra ei9. sicut nutrimentū vnit z nutrit. Sed qz hec vnio fit p charitatez. ex cui9 feruore aliquis consequit remissionem. nō solū culpe sz z pene. idcirco nō directe. sz p cōcomitantiā sequit remissio pene. nō totius sz fm modū feruoris z dcuotionis. Inquātum vero est sacrificiū habet vim satisfactiuam. et nō attenditur quātitas oblationis. sz quātitas dcuotionis. z non pro tota pena. sed p ptem rationē dcuotiōis hominis. Jō dicit Hiero. Aqua que apponitur est signū mūdationis a pena. z sic liberat a culpa z a pena. licet nō totali sed partiali. Unū Prouer. xxvi. Munus absconditum extinguit iras. Grego. Dominus dcdit nobis sacramentū salutis in remissionem criminū. ¶ Nono dulcedinem p̄stat Unde Sap. xvi. Panez de celo p̄stitisti eis. omne delectamentū suauitatis in se habentē De quo Aug9. Deus intrat in mentez omni dulcedine dulcior. omni suauitate suauior. d̄ q̄ ps. lxiij. Qui simul mecū dulces capiebas cibos. Ratio Augus. Ibi diuina dulcedo in suo fonte bibit. Ideo dixit dñs Joh. vij. Si q̄s sitit veniat z bibat. s. dulcedinē huius sacramenti. Dicit nanq3 psal. lxvij. Paraſti in

dulcedine tua paupi dr⁹. Et Salo. Canti. ij. Fructus ei⁹ dulcis gutturi meo. ꝑpter qđ ex/clamat Orige. dicēs. O dñe tolle rēsiderium meū vt attingā dulcez fructū. s. tui sacramēti. D. Diceres. tñ sepius sumo ⁊ tantā dulce/dinem sacri nō sentio. Rñdeo. iste est cibꝰ me/dicine aie. Unde sicut medicus peritꝰ dat q̄/busdā medicinā dulcē in palato corpis. alijs ꝙo pbet dulcedinē in palato mentis. q̄uis in gutture nō sit dulcedo. tñ in rōne sentit q̄ sanat. ⁊ sic mentē rēlectat. Et sic dñs deus q̄busdaz fidelibꝰ dat p intimū affectū vt ardētius rē/cipiēt in deuotione dulcedinis. Alijs vero per pium intellectū. eo q̄ intelligūt se a peccatis ampliꝰ abstinere ⁊ ꝙtutibꝰ adherere. ⁊ credūt hūc cibū vitam eternā dare. Et sic licet nō sa/piunt p affectū dulcedinē. tñ p intellectū. vñ Sap̄. viij. Nō habet amaritudinē ꝙuersatio illius. nec tediū ꝙuictus ei⁹. sed leticiam spūa/lem. Et figurat Exo. xvi. Justus mane erat q̄si simile cū melle. Et figurabat dulcedinez hui⁹ sacramēti. Quā quidē dulcedinē sensit Aug⁹. vt de eo legit. Displicebat ei quicquid agebat in seculo p dulcedine dei. Sz heu ali/qui sunt qui nec i intellectu nec in affectu sua uitatem sentiūt. ⁊ sunt hi qui dulcedini hu/mane aut carnali insistūt. Nā aialis hō nō p cipit ea que spūs dei sunt. i. Thoz. ij. ⁊ Rom. viij. Qui i carne sunt que carnis sunt sentiūt Nā dicit Salomō Prou. xxvij. Alia satura/ta ꝙculcabit fauū. sicut filij isrl saturati cibis cepis ⁊ carnibꝰ egypti. Nu. xi. nō rēlectaban tur in mana. Sic fm Greg. Qui terrene rē/lectationi inhiat. spūalis dulcedinis cibi fasti/dium hñt. Sap̄. xvi. Dulcedinē tuā in filios rēmōstrabas. Quā dulcedinē sensit mr au/gustinꝰ. q̄ post dignā susceptionē huius sacri clamauit in excessu di. Uolem⁹ ad celū vole/mus ad celū. post hꝫ venies ad seipsaz interro gata cur ita clamasset. Rñdit. Cor meū ⁊ ca/ro mea exultauerūt in rēū viuum. ps. lxxxiij. D. Decimo viuificat. s. h̄ in gra. abi i glia. Un ps. xxxv. Dñe apud te est fons vite. De q̄ salu/atoz Joh. vi. Qui mādducat hunc panē vi/uet in eternū. De quo Isiđ. Hic ē panis vite qui vitā mādducat mozi nequit. Un Joh. vi. Qui mādducat me viuet ꝑpter me. D. Unde/cimo associat sanctis ⁊ angel' rei. De q̄ Raba nus. Qui hoc sacrm digne pcipit. societatez sanctoz digne pcipiet. D. Duodecimo assecu rat. s. in egressu. vt homo pt dicere illud ps. xxij. Si ambulauero i medio vmbre mortis ñ timebo mala. qm̄ tu mecū es. Figurat nāq̄ p panez subcinericiū. iij. Re. xix. Incui⁹ fortitudine ambulauit helyas vsq̄ ad montem dñi. Nā dicit Bern. Corp⁹ christi est pegri/nantibꝰ dieta. egrotis medicina. rēbiles ꝙfor tat. valētes rēlectat. timidos securat. E Un dicit viaticus q̄si custos vie. Et iō dat i agone morientibꝰ. Primo ꝑpter ꝙfortationē. q̄ longa via sine cibo nō est amplectēda. Un Hugo li. ij. de sacris. Cibꝰ ille nō est corpis sed mētis. nā de ore trāsit ad cor. cōfortans aie vires. Secūdo dat in agone ꝑpter securatio/nē ⁊ ꝙtectionē. q̄ homini morienti maximum plium instat. idcirco dat in ꝙtectorē. ps. xxv. Dñs ꝙtector vite mee a q̄ trepidabo. Et apl's Ro. viij. Si deus p nobis quis ꝙtra nos. Et Hiere. xx. Dñs mecum tanq̄ bellator fortis. Jō cū infirmaris memorare cū hoc sacrm si/mis vt ab inimicis tuis rēfenderis. Naz hic xp̄us p̄sens est ⁊ angeli. Dañ. vij. Milia mi/lium ministrabāt ei. Jdeo Chrisꝰ super Joh. Ad hoc sacrm angeli ꝙcurrunt. rēmones fu/giunt. Hi sunt duodecim fructus ligni vite Apoc. xxii. qui oriunt ex hoc venerabili sacra mento. Et dicit Nicolaus de lyra sup Johez Alia sacramēta habent singulares effectꝰ. vt in baptismo solꝰ baptisatꝰ susscipit grāz. sz in imolatione hui⁹ sacramēti est vniūsalis effe/ctus. q̄ nō solum sacerdos ꝙsequit effectū sz viui ⁊ mortui. Ratio. q̄ in ipso ꝙtinet causa vniuersalis omniū sacramentoz. s. christꝰ. Et sic nō est de laico recipiēte quātum est ex ope operato. ⁊ quantū cōsiderat vt pceptio. q̄uis ex intentiōe pcipientis possit cōmunicari om/nibꝰ vel aliquibꝰ ad quos dirigit suā intētio nem. Jdeo de hoc sacramēto venerabili dicit Alexāder. ⁊ habet de ꝙse di. ij. nihil. Nihil in sacrificijs maius. nulla oblatio potioz ista. Et isti duodecim fructꝰ habent brevit in his me tris. Inflāmat meōrat. rēlet p̄seruat et auget. Un̄ mitigat. liberat dulcedinē pstat. Uiui ficat ⁊ associat. ⁊ in fine securat. D. Item non solum est meditāda vtilitas huiꝰ sacramenti digne pcipientiū. sed etiā pnalitas que ꝙsequ tur indigne recipientes. Incurrit homo em̄ tri plicem pnā. s. tpalem. spūalem. ⁊ eternalem. Primo tempalez. i. Thoz. xi. Jdeo inter vos multi imbecilles sunt. et multi dormiūt. Un legit q̄ quidā phibitꝰ ne accederet ⁊ verecun dia ductus nō dimisit sz accessit. Jdeo subi/tanea morte corraz altari interijt. Pascasius. Qui indigne manducat si bonitas dei nō resi/steret statim angeli eū punirēt. Secundo pe nam spūalem. quia diabolus maiorez in eos

accipit ꝓtātem. Uñ iudas post buccellā panis intrauit in eū sathanas. Libo ille nō erat corpus xpi. quanto magis corpus xpi. Augº. Nullus malignº ad corpus xpi accedat. nullus fictus. nullus induratus aīo appropinquet. De talibo ꝑt dici vt de iuda. Manº tradentis ē mecū in mensa. Lu. xxij. Tertio eternalem. i. Thoz. vi. Reus erit iudicio. Ambº. Penam xpi mortis merek qui pollutº accedit totā trinitatē inhonorat. Bernº. Ue homini cui salus mūdi iudiciū est. vita mors est. cui absolutio dānatio. cui gra ira. Idcirco iudicium sibi manducat ꝛ bibit.

Sermo lxxxvij.
Ad idem.

Accipite ꝛ mā
ducate. hoc est corpus meū. i. ad Thoz. xi. Audistis quo h̄ venerabile sacr̄m recipiendū est fideliter sine erroze. sinceriter sine ꝓtagione. diligēter cū cordis ꝛ scientie discussione. humiliter cum timoze. decenter cū recta intentōe. prudēter cuz studiosa meditatione. ¶ Nūc septimo videndum est q̄ accipiak feruēter cū deuota ꝓtēplatione. Et bn̄ ꝓtemplatio sequit meditationē. qz meditatio est eternoz inuestigatio. cū magna animi industria. neca veritatz inq̄sitōne dimittit donec inueniat qd̄ querit. ꝛ qz cato q̄situm inuenik. tūc incipit inherere gaudēter. Et fm Rich. li. i. Sic studiosa meditatio in tantū exercuit se ꝛ ꝓfecit q̄ in ꝓtemplationez transiuit. ps. lxv. Trāsiuimus p ignē ꝛ aquā ꝛ eduxisti nos ī refrigerīū. i. in ꝓtemplationē eternoz. quia ꝓpriū est meditationi sua ꝓmotione semp ad altioza tendere. Sz ꝓtemplationi ꝓprium est iocūditatz suo spectaculo cū admiratione inherere. ¶ Sed diceres. q̄d est ꝓtemplatio. Rñdet Rich. li. i. de archa noe. c. iij. Contemplatio est libera mētis perspicatio in sapientie spectaculo cuz āmiratione suspensa. ¶ In hac descriptione inuuntq̄ttuoz. Primū est liber ꝓtēplationis motº ab omnibo excoziatus ꝛ in nullo impeditº. Ex h̄ patet q̄ spūs ꝓtemplatiuus debet esse sine peccato. qz q̄ peccat Joh. viij. seruº ē peccati. ꝛ vinculis eius ligat ne sursum ferak. Etiam debet eē liber a desiderio ꝛ cura tpalium. q̄ sunt dure seruitutis. i. ad Thimo. vi. Qui cupiūt fieri diuites incidūt in temptationes ꝛ laqueū diaboli. Bre. xxx. moral'. Tunc spūs liber dimittit q̄n calcatis terrenis desiderijs mēs ab appetitu tpalium exonerat. Ideo Isi. de sum. bono. Oculus alta ꝓspicere nō poterit quem puluis terrene cupiditatis claudit. Bre. xix. moral'. Cōtemplari dei sapientiā nō possunt qui sibīpsis sapiētes sunt. ¶ Secūdum qd̄ necessariū est ꝓtemplantibo. est. q̄ oculus ꝓtēplationis sit pspicax. id est gra dei sanatº. Dicit em̄ Hugo li. ix. celestis hierarchie. ¶ H Triplex est oculus. Primus est carnis q̄ hō videt ea que sunt extra se. Secūdus oculus rōnis q̄ videt ea q̄ sunt intra se. Tertiº est oculus ꝓtemplationis quo videt hō ea que sunt supra se. Primº est apertus. s. oculus carnis. Oculus secūdus. s. rōnis est lippº. Tertiº. s. ꝓtemplationis est clausus ꝛ cecus. Ideo necessariū est vt oculus ꝓtemplationis pspicax sanek. i. purgek ab omni labe ꝛ cupiditate terre noz. i. Joh. i. Deus lux est. ꝛ tenebre nō sunt in eo. ¶ Tertiū est q̄ oculus in spectaculo sapientie eterne sit erectº. s. ꝓtemplari deum nō quocūqz modo. sed cū delectatōe ex quadā experimētali suauitate ꝛ affectu. Actus g̃ ꝓtemplationis duo includit. s. cognitionez ꝛ sapozosam delectatiōz. ꝛ delectatio adiuuat cognitionem. qz dicit Richº. fm mensuram delectationis dispensak et modus manifestationis. ¶ Quartū est mentalis suspensio ex admiratione causata. Richº. lib. de archa mystica. De quāto aīa ab infimis sit remotioz. de tanto in seipsa purioz ꝛ ad sublimia sublimioz. ꝛ quāto sublimioz. tanto diutiº in supriozibo suspendik Job. vij. Suspendiū elegit anima mea. Qd̄ Uercellē. exponit dicens. Suspendiū est extensio mētis in eterna spectacula. Juxta illud p̄s. xxiij. Oculi mei semp ad dñm qm̄ ipse euellet de laqueo pe. meos. Richº. lib. v. de archa mystica. Nōne velut a terra ad aera suspendik. dum hō super hoiem ducik ꝛ aīa a seipsa excutik. ꝛ mētis alienatōne in celestibus tota erigik. Quapropter aīa ꝓtemplatiua dolenter ad inferioza relabik. vt patet exemplu de sancto Bernardo. qui semp fleuit quando comedere debuit. Interrogātibo fratribo cur fleret. Rñdit. nōne debeo flere. qz ꝑus eraz spiritualis. nūc animalis. Ecce dolēter descēdūt anime ꝓtēplatiue ad inferioza. ¶ Sz diceres. que sunt dispōtiones que disponūt aīmā ad ꝓtemplationē. Rñdet Rich. lib. de ꝓtemplatione. Nos debem̄ a nouissimis incipere ꝛ paulatim mentem subleuare. ꝛ p exteriozē noticiā ad cognitionē inuisibiliū ascendere. ¶ Primus gradus esse debet in imaginatione sola. ꝛ nihil ratocinādo inuestigare

ꝛoriunt ab his q̄ sensu corporeo hauriunt. cū imaginamur. Q̄ q̄z multipharie ꝛ locūde sūt creature. ꝛ imaginatio in ꝯsiderationē addu/cit. ꝛ infert ammirationē ꝛ stuporē. ¶ Secūdus gradus dū illud qđ in imaginatiōe ꝯsi/stit ꝓcedit ratiocinādo. ꝛ p rōnem querim⁹ ꝛ inuenim⁹ rerū vtilitatē et ordinē. Et hic gra/dus est supior. eo q̄ ratio in eo opat. ¶ Ter/cius gradus est fm Rich. qñ ex sil'itudine re/rum visibiliū in speculationē rez inuisibiliuz subleuamur. ad Ro. i. Inuisibilia dei per ea q̄ facta sunt intellecta ꝯspiciunt. ¶ Quart⁹ gra/dus qñ circa inuisibilia speculādo insistim⁹ ꝛ ea p experientiā cognoscim⁹ ꝛ intelligentiam capim⁹ ꝛ venim⁹ in ꝯsiderationē celestiū om/nibꝫ sensibꝫ remotis. eo q̄ tam a corpalibꝫ q̄z a tpalibꝫ magis elongam⁹. Jō iste grad⁹ est alīs pfectior. qz spūs in eo magis purificat ꝛ eternis vnit. ¶ Quint⁹ gradus est qñ super rōnem ꝛ nō pter rōnem in hac ꝓtemplatiōis speculatione ꝛ mētis subleuatōe ascēdim⁹ ad ea que ex diuina reuelatiōe cognoscimus. que nulla rōne humana plene inuestigare suffici/mus. talia sunt illa q̄ de trinitatis natura in illa simplici essentia credim⁹. ꝛ scripture auto/ritate pbamus. Et est gradus excellentior q̄ superat rōnem. ¶ Sext⁹ gradus versat circa ea q̄ sunt supra rōnem. ꝛ vident quasi ꝑ ratio/nem. ꝛ sunt pene oīa que de psonarū trinitate credere iubemur. de quibꝫ cū rō hūana ꝯsulit nihil aliud q̄z cōtraria vident. Iste gradus ē pfectior omnibꝫ. qz i eo pura intelligētia ope/rat que ad ꝓtēplationē diuīe essentie admitti/tur. ¶ Alio modo fm Ouīge. sup Lañ. c. ij. declarant grad⁹ ꝓtēplatōis. vbi dicit. Cō/templatorē rerum certū te iudico si p̄mo te p/ficit actio. Nam vbi activa vita terminat. ibi ꝓtemplativa inchoat ꝛ gradatim sursuz ten/dit. donec in visione intuitiva ꝯsummat. de q̄ Grego. v. moral'. Qui arcem ꝓtemplationis ascēdere desiderat. ꝑus necesse est vt in ope/re pfecte actōis se exerceat. Scōo de visibilibꝫ ad inuisibilia ꝓcedere. Ro. i. Inuisibilia dei ꝛc. Sap. xiij. A magnitudie speciei creature cre/ator eoz poterit videri. Bern. sup Lañ. Tan/ta formaz varietas atq̄z specieꝫ numerositas in rebꝫ creatis sunt q̄dā radij diuinitatis. Tertio mente oīa oblectamēta carnis trāscen/dere. ps. lxiij. Elongaui fugiēs ꝛ mansi in soli/tudine. s. nō delectādo in creatura. Quarto su/pra rōnem trāscendere ꝛ speculari ea que me/tas hūane capacitatis excedūt. vt diuinitatis naturā ꝛ simplicē ei⁹ essentiā. ꝛ est supra q̄ rōnē sed nō ꝑter rōnem. qz p intelligentia ꝛ capitur q̄ est supior intellectu. Nā fm Rich. Intelli/gentia est vis aīe qua de diuīs inq̄tuz possibi/le est cognoscit celestia archana penetrādo. et ꝓtēplative aīe acies acuitur. Quinto qñ trā/scendit sup omnia intelligibilia supra et ꝓtra rōnem. vt de trinitate. vbi intelligētia nō ha/bet locū. ꝛ ibi homo diu stare nō pōt. qz dicit Bze. v. moral'. qñ spūs sursum vehit. tūc mēs immēsitate luminis verberata reuocatur cuz internam dulcedinē degustat. amore estuat. ꝛ infirmitatis sue tenebras cognoscit. qz illō qđ ardenter diligit habere nequit. saltem pfecte. ¶ Diceres. que sequit talem ꝓtemplatōez vtilitas. Rñdet ꝑmo. qz spūs human⁹ dulci/ter ꝯsolat. Un Fortunat⁹. Nequaq̄z deus de/uore aīe se applicat ꝛ inclinat nisi totam se in ꝓtemplatione erigat ꝛ occurrat. Jō Damas. Qualis quis in futuro esse desert. talem in p/senti se exhibeat. exquo felicitas in futura con/templatione diuine essentie existit. Jō Lu. x. Maria optimā partē elegit. Rich. li. i. de cō/templatione. Que est ps optima quaz elegit maria. nisi videre ꝛ vacare q̄z suauis est dñs. Nam maria sedens sec⁹ pedes dñi audiebat verbū illius. summā itaq̄z sapiam in carne la/titantē. quā oculis carnis videre ñ poterat au/diendo intelligebat. intelligendo videbat. qz credebat. ꝛ in hunc modū sedendo ꝛ credēdo ꝛ audiēdo summe veritatis ꝓtemplationi va/cabat. Nec est ps que electis ꝛ pfectis nunq̄z auferet. qz ꝓtemplatio i hac vita inchoat. ꝛ in futuro auget ꝛ in ꝑpetuū celebrabit. ¶ Secū/do spūs humanus in ꝓtemplatōne deo fami/lianius ꝛ amicitius vnit. vt dicit Grego. xxv. moral'. Sepe misericors deus quos tenere di/ligit. eos sollicitius ab extraneis actionibus custodit. Nā pfamilias ad eū laborez suos dirigit a quo filios suspēdit. vt filij sine vexa/tione securi sint. Figurat Joh. vlt. vbi ihūs dixit petro de Johe quē diligebat. Sic eū vo/lo manere donec veniā. tu me sequre. vbi dicit Aug⁹. Per hos duos apl'os significant due vite. Cōtemplativa p iohem. Activa p petrū. Ecce iniūxit petro. tu me sequere. vbi di. Hie/ronym⁹. p passionem debere sequi petrū. Ecce activa petri in labore. Contemplativa iohan/nis intellecta in requie. vna i operatione actio/nis. altera in mercede contemplationis. vna declinat a malo ꝛ facit bonum. altera nullum habet malum quo declinat. sed magnum ha/bet q̄ fruat bonū. vnde vna cū hoste pugnat. altera sine hoste regnat. vna carnales libidies

vetat. alia spūalibꝫ ꝛlectationibꝫ vacat. vna subuenit indigenti. altera ibi est vbi nullū inuenit indigentē. hec Aug⁹. Ergo sic eū volo manere. Blo. i. nolo eū p martirū ɔsumma/ri. Orige. Hec vita ɔtemplatiua est summū beneficiū qđ aīe ɔferri potest in hac vita. z habet pfectissimas ꝛlectationes annexas. Naz alie ꝛlectatiōes hñt fastidium spūs. Prou. xiij. Extrema gaudij luct⁹ occupat. ¶ Tercio spūs human⁹ in itinere vite ɔtemplatiue somno quietat et vigilia illuminat. Figurat Genes. xxxij. Jacob q̄ q̄nq; dicebat luctator post luctū z somnū ɔtemplatōis vocatus est israel. i. videns ꝛū. eo q̄ tam i luctu q̄ in somno ɔtēplatōis didicit videre spūalia. Unde dixit. Vidi dñm facie ad faciē. Unde Hugo lib. iij. de claustro aīe. Tunc ex iacob fit israel q̄n post fudationem bone opationis venit ad lucē ɔtemplatōis. ps. xij. Tūc exaltabit iacob et letabit israel. Jacob. id est vita actiua luctat ɔtra vicia. emarcuit neru⁹. i. nō occidit spūs in luctamine. sz tñ infirmat et fatigat. Psal. xxxvij. Afflictus sum z hūiliatus sum nimis. Per israel videntē vita ɔtēplatiua significatur. q̄ si dormit. i. ab amore et palliuz z seculi q̄escit cōtemplat celestia. Can. v. Ego dormio z cor meū vigilat. claudit oculos seculo. aperit christo. illie somn⁹ placet deo. Can. ij. Adiuro vos filie israel ne excitetis. ¶ Quarto spiritus facie pulcrificat. z visu clarificatur. Richardus libro ꝑmo de patriarchis. Duas legim⁹ vxores iacob habuisse. s. lyam z rachel. Lya fecundior. rachel formosior. Lya fecunda sed lippa. Rachel sterilis sz formosa. Spiritualiter. Per lyam actiua vita ad quam pti/net flere gemere suspirare. Per rachel vita cōtemplatiua que interꝑtat videns ꝑncipium. ad illā ptinet meditari. ɔtēplari. intelligere. z discernere. Rich. Quid dulci⁹ qđ locūdius. q̄z oculos mētis ad summe sapie ɔtemplationem erigere. Ex hac ɔtēplatōne summe sapie facies mentis pulcrificat. Exemplū de moyse. Exod. xxxiij. cui⁹ facies splendida facta fuit ex ɔsortio dñi intantū q̄ iudei videre nō potuerūt in eum. Bze. vi. moral. Vita ɔtemplatiua in aīa ɔtemplantis est speciosa. ꝓpter qđ dr Can. iiij. Tota pulcra es amica mea z macula nō est in te. ¶ Quinto spūs humanus dulciter z multipl'r reficit. Primo cibat z sortificat. Comedere g̃ spūal'r nihil aliud est ꝑm Greg. sup Ezech. q̄z supni luminis in ɔtemplationibꝫ pasci. Cant. ij. Fructus ei⁹ dulcis gutturi meo. vbi Orige. Da mihi dñe fructū dulcem. fructuz vite aīe mee. altus es. extolle dñe desideriū meuz. benedict⁹ es. sanctifica ob sequentē. imputribilis es. purifica affectum. suauis es. letifica aīam. Scdo spūs reficit in potu z inebriat gr̃a. vñ aīa ɔtemplatiua gl'iatur. Introduxit me rex in cellam vinariam. Blo. id est in dulcedinē gr̃e. ita me recreatam sentio ab amore terreno⁹ in supna translatā. sed hanc refectionē spūs human⁹ ambulans in vijs actiue vite vix z raro experit. Unde Augustin⁹. Cōtemplatiui nō actiui gustare pnt sincerā bonā. Ad qđ gustandū necesse est a tumultu seculi cessare. qđ nō faciūt actiui. Et g̃ nō habent sensum gust⁹ exercitatū. ideo nō reficiunt spūaliter. Richardus de san. vic. Qñ p ɔtemplatiōis dulcedinē sup nos rapimur. quasi quoddā suauitatis vinū sumētes inebriamur z a nobisipis alienamur. nihil hac dulcedine iocūdius sentit. nihil animū ab amore mundi elongat. nihil mentē ɔtra temptationes roborat. ¶ Sexto spūs humanus in itinere vite ɔtemplatiue a labore vie releuat. z ꝑ diuinam allocutionē Lu. xxiij. Nōne cor nr̃m ardens erat in nobis dū nobis loqueret in via. Qđ exponit Greg. Christi audito sermone exardescit anim⁹. corpis recedit frigus. sic mens i celesti desiderio anxia ubet audire ꝑcepta celestia. z q̄t mādatis instruit. tot facibꝫ inflāmat. Jō Bern. Deus q̄si vie viatoꝝ itinerantibꝫ se socias oēm vie releuat labore. Rich. de san. vic. Tūc ad oēm laborē hilarescit. laborat nec lasciscit. festinat nec deficit. lacerat et nescit. irridet z ñ adūtit. hec ille. ¶ Septimo spūs in itinere vite ɔtēplatiue vltra oia inferiora mental'r in celestibꝫ elenat. Hugo in ꝑncipio lib. de claustro aīe. Cōtēplatio claustrū anime dr. in cui⁹ sinu dum se recipit āmodo sola celestia meditat. a terrenis separat. in domino delectat. angelica dulcedine pfruitur. legit in libro vite. ɔsiderat patris potentiā. filij sapientiaz. spūssancti clementiā. hoc nō facit spūs vite actiue. Bern. super Cantica. Licet anima in actione ad deum tendit ꝓpter deuz. tñ adhuc est sollicita z perturbata. Jō Aug⁹. ix. de trinitate. Spiritus in itinere vite actiue ab hmōi ɔsolationibꝫ impedit z amaritudinibus repletur. Unde Orige. super Cantica. Qui terrenis inheret inuenire nō potest nisi qđ in terris latet. s. amaritudinem z laborez. qui autem celestibꝫ inuenit dulcedinē z ɔsolationē. Sz omnis dulcedo repit in corpore xpi. Sap. xvi. Panē de celo pstitisti eis omne delectamētū in se hñtez. Sis g̃ ɔtemplatiu⁹

140

abstrahendo te a terrenis ⁊ adherēdo celestibꝫ

L Nota quattuor impediunt ꝓtemplationem. Unꝰ Bern. sup Cañ. Primū est sensus egens. s. egritudo corpis. qz aīa ad corpꝰ afficitur q̄ ꝓtemplari nō pōt. nisi dñs fecerit hoc ex gr̄a speciali. vt fecit paulo. Secundū impedimentū cura terrenoꝝ actuum. Unꝰ Bern. Sicut pulvis oculo iniectus nō sinit oculū clare videre. sic terrenoꝝ occupatio. Tertium culpa mordens. s. p̄terita vel p̄sentia. licet p̄cata sunt delēta. tñ impediūt sicut tenebre visum. sic omni tpe dolere debꝫ ⁊ flere sup̄ p̄cata. Quartū fantasmata corpaliū imaginū et hoc est difficilꝫ. q̄ requirit solitudo. Bern. Omnē optet ꝓtemplantē esse surdū. mutuꝫ ⁊ cecum. vt videns nō videat. audiens nō intelligat. i. nō secum p̄tet.

Sermo lxxxviij. Ad idem.

L Cipite et mā ducate. hoc est corpus meū. i. ad Thoꝝ. xi. Audistis quō accipe debꝫ hoc venerabile sacr̄m fideliter sine erroꝛe. sinceriter sine ꝓtagione. diligēter cū conscientie discussione. hūiliter cū timoꝛe. decenter cū recta intentōe. prudēter cū studiosa meditatione. feruenter cū deuota ꝓtemplatione.

Nūc octauo accipe debꝫ amicabilit cū charitatiua affectione. Dicit nanq̄ Augꝰ. de spiritu ⁊ aīa. Charitas est via dei ad homīes ⁊ hoim ad deū. Sz qz audistis q̄ ex charitate datus ē iste cibꝰ. ideo digne volēs accedere debet stare i charitate. Et bñ charitatiua affectio sequit ꝓtemplationē. qz p̄ficit eandē. Unꝰ Augꝰ. li. viij. de trinitate. c. penul. De quanto flagrantiꝰ deū diligimꝰ. de tanto serenꝰ eū videbimꝰ. ideo charitatiua affectio debet īmediate sequi ꝓtemplationē. De quo Hugo de angelica hierarchia. qz dilectio maioꝝ est q̄z intelligētia. plꝰ ei diligit q̄z intelligit. ⁊ affectio dilectionis intrat vbi sciētia foris stat. Aug. Nullū bonum p̄fecte nosc̄it quod nō p̄fecte amat. Ideo Eccl̄i. ij. Qui timetis deū diligite illū ⁊ illuminabit coꝛda vr̄a. q̄ charitatiua affectio sequit ꝓtemplationē tanq̄z p̄ficiēs eā

M Diceres. quę est charitatiua affectio. Rñdet Dyonisiꝰ. iij. de diuinis noibꝫ. Charitas est virtꝰ vnitiua amātis cū amato. sz affectus vel affectio sm Hugonē de san. vic. est spontanea quedam dulcis ipsiꝰ animi inclinatio ad aliq̄d. ⁊ sic variant amoꝛes sm variam inclinationē affectionū ⁊ motuū. Sunt em̄ sex affectōes vl amoꝛes quibꝫ inclinamur ad aliq̄d.

M Primus est affectꝰ naturalis. De q̄ Hugo dicit. Est cuiuslibet ad carnem suā. vñ Eph. v. Nemo vnq̄z carnē suaz odio habuit. sed nutrit ⁊ fouet eā. Phus. i. ethicoꝝ. Naturale est q̄ q̄libet diligit suū esse ⁊ opus suū. Itē matris ad filiū. Isa. xlix. Nū quid mater pōt obliuisci infantis. Item homīnis ad domesticū suū. q̄s em̄ domesticoꝝz curā nō habet. vt dicit apl's. i. ad Thimo. v. Fidem negauit ⁊ est infideli deteriꝰ. Hūc sane affectū sicut nō admittere impossibile est. ita eū nō sequi virtus summe est. nisi rōne regulet̄. semp em̄ iste affectus mollia suggerit ⁊ suauia. q̄ iocūdū q̄ terrenū q̄ voluptuosum q̄ delicatuz libenter amplectit̄. q̄ vero aspērum ⁊ voluptati ctrarium omni horroꝛe refugit. qz circa hui⁹ affectōis executioz amoꝛ puerilis est ⁊ a christo interdict̄. Mat. xvi. Qui amat aīam suā pdet eā. qui odit aīam suā in hoc mūdo in vitā eternā custodit eaz. Augꝰ. Si male amaueris tūc odisti. si bene oderis tūc amasti. p̄s. x. Qui diligit iniq̄tatē odit aīam suā. Naturale est q̄ homo erga se ⁊ suos affectū habet. sed amoꝛē sm affectū habere nō debet. sz sm rōnez. hec ille. Idcirco ab isto affectu naturali differt affectio charitatiua. qz illa innascit. ista infundit a deo

Secūdus affectus est carnal. de q̄ Augꝰ. Carnalis affectus ē plerūq̄z neq̄z virtꝰ neq̄z vicium. sz est q̄dā exteriozis hois habitudo. animuz sibi intuētis inclinās facile. vt cum videt̄ forma alicuiꝰ elegantioꝝ. fmo audit suauioꝝ. venustus aspectꝰ. ⁊ sic quocat affectuz. H est q̄d in puero moyse apparuit Exo. ij. Qui ꝓpter elegantem formā tribꝰ mensibꝫ ꝓpter p̄ceptū pharaonis abscondebat. ⁊ a filia pharaonis in filiū fuit adoptatus. Etiā carnalis affectꝰ ad noxiā voluptatē in quālibet speciem suauitatis male cōpungit. sicut carnalis affectus fuit dauid in speciem bersabee. Hic abstulit sapientiā salomonis ⁊ ad ydoloꝝ culturā ciecit. talis affectꝰ nō habet nomen veri amoꝛis Eccl̄i. xvij. Nil nequiꝰ q̄z q̄d caro excogitare pt. Ro. viij. Qui in carne sunt deo placere nequeunt. Dyonisiꝰ. Amoꝛ carnalis est anxietate plenus. affectio charitatiua plena iocūditate Unꝰ Rich. iij. de trinitate. Sicut charitate nihil est melius. ita nihil iocūdius

Tertius affectꝰ ē officialis. De q̄ Hugo. Officialē affectum dicimꝰ cū animꝰ alicuiꝰ ꝓpter munera vel obsequia ad aliquē sit inclinatꝰ. Et talis affectꝰ licet sit periculosus ne sit ingratꝰ caudū

est ne dimit⁹ muneribꝫ. allect⁹ obsequijs fo/uet viciosa. ḡ necessariū est videre vt dilectio que oriḱ ex tali affectu sic fiat vt diligat ille q̄ in ꝑtutibꝫ est adornat⁹. ꝛ retributio ꝑm ratio nem ꝛ nō ꝑm affectū impendat. Et ob h̄ mul tum differt charitatiua dilectio ꝛ affectio. qz ista q̄rit q̄ sua sunt. sed charitas nō querit sua.

¶ Quart⁹ est affect⁹ rōnalis. Hugo. Et est q̄ ex virtutis ꝓsideratione oriḱ. s. cū oculis nr̄is alicui⁹ hois virtutē videm⁹ vel famā diuul/gatā mēs nr̄a dulcedinis suauitate pfundit. Sequit ergo. h̄ est affect⁹ cū nos audita mar tyrū passione suauissima deuotiõe cõpungi/mur. ꝛ ad ꝑimi dilectionē accendimur. Ille affect⁹ est pfectior alijs. qz ꝓcedit exēplariter ex iudicio virtutis. Ab isto affectu differt af/fectio charitatiua. qz ista mediāte rōne ab ex/emplis exterioꝛibꝫ oriḱ. affectio charitatiua a spūsancto ad amādum etiā pctōres inflāmat.

¶ Quint⁹ affect⁹ est spūalis. qz a spūsancto oriḱ vel inspirat. ꝛ hic est triplex. qz q̄nq̄ imit titur a spū maligno. q̄nq̄ a spū hūano. q̄nq̄ a spūsancto. De spiritu maligno oriunt affe/ctiones vicioſe. Unde Hugo. q̄n inclinat ali quez ad vicia. Illo affectu amon filij Dauid impꝛobe sue sororis thamar exarsit in ample/xus. Istū quoq̄ affectū misit dem̄on in cor iu de vt christum traderet. Isto affectu inclina mur ad queq̄ turpia. Un Osee. iiij. Spūs fornicatoꝛis dēcepit eos. Ex spiritu aūt huma no tā innato q̄z etiā ꝑ exercitia studioſe acqui sito oriunt q̄nq̄ affectus amoꝛosi ad summū bonū diligendū. qđ est sūme appetibile. et fit q̄si sil'is affectioni charitatiue vl' gratuite. vt etiā si acceptat fit maxim⁹ grad⁹ charitat⁹. de quo Joh. xv. Animā suā ponat q̄s ꝑ amicis suis. Sil'es gradus ex puris naturalibꝫ iue/niunt multi ascendisse. Un Aug⁹. de ciuitate dei. libꝫ. iiij. narrat. q̄ multi vtilitatē reipubli/ce ꝓprie vite ꝑponebant. Et exemplificat hoc Tulli⁹ li. i. de offi. c. ij. dicēs. Duo erāt ꝓcepta platonis notata volētiū reipublice ēsse. Pri mū vt vtilitatē ciuiū sic tueant. vt q̄cūq̄ agāt ad eā referāt obliti cōmodoꝛ suoꝛum. Secūm vt totū coꝛp⁹ reipublice tueant principal'r. ne aliquā ptē foueret ꝛ alterā deliq̄ret. De spū aūt diuino affect⁹ charitat⁹ infundit. vt pate/bit infra. licet i mentis differt a p̄dictis. tñ in multis etiā cōuenit cū eis. ꝓpt qđ difficile est distinguere inter illos. s. charitatiuā. natura/lem. ꝛ acquisitā ꝓpter sil'itudinē actuuꝫ. Tñ differūt. Primo q̄tū ad originē. qz charitas gratuita a solo deo infundit Ro. v. Charitas dei diffusa est i coꝛdibꝫ nostris ꝑ spūmsanctū. Naturalis aūt ꝑ naturā in ascit. ꝛ altera ꝑ ex ercitiū acquirit. ¶ Secūdo differunt q̄tū ad subtilitatē. qz charitas gratuita ē vi/uificatiua purioꝛ et feruētioꝛ. qz nūq̄ est sine spūsancto q̄ dat in ea. neutra aūt illaꝝ viuifi/cat. Tertio differūt quātū ad formalitatē. qz charitas alias ꝑtutes informat ꝛ pficit. Am broꝛ. Utraq̄ illaꝝ manet informis ꝛ imperfe/cta sine ista. Quarto differūt q̄tum ad finis capacitatē. qz charitas gratuita spūm huma nū a culpa educit. in gr̄am ꝓducit. ad verum finem ꝑducit. ad eternā beatitudinē inducit. Unde Raban⁹ in quodaz ꝓmone. Charitas est ignis i meditatiõe mentē purificans a soꝛ dibꝫ vicioꝝ. Proū. x. Uniuersa delicta operit charitas. Est lux in oꝝone mentē irradiās cla ritate virtutū. Mel in gr̄aꝝ actione. mentez dulcoꝛās dulcedine diuinoꝛū beneficioꝛum. vinū in ꝓtemplatiõe mentē inebriās iocūda delectatione. sol in eterna beatitudine mentez clarificans serenissimo lumine. suauissimo ca loꝛe. sz nulla istaꝝ est talis. nec naturalis. nec acq̄sita nisi charitas gratuita. ¶ Dice/res quibꝫ signis charitatiua affectio a deo in/spirata cognoscit. Rñdeo ꝑm Thomā. Cha ritas gratuita habet sil'itudinē cū dilectiõe na turali ꝛ acq̄sita. iō ñ possum⁹ ꝑ certo scire cha ritatē gratuitaz. Ratio ꝓma. qz charitas im/portat diuinā acceptionez q̄ nos latet. Eccl. ix. Nemo scit an amoꝛe vel odio dei dign⁹ sit. Scda rō. qz intellectus nr̄ obumbratus car ne ebes est ad spūalia cognoscendū. Sap. ix. Coꝛpus qđ coꝛrumpit aggrauat aiam. ꝛ ter rena inhabitatio dēpmit sensuz. charitas aūt spūale est. ideo hō certitudinal'r nescit ipsam se habere. Tertia qz sil'itudo actuū naturalis ꝛ acq̄site charitat⁹ h̄ impedit. qz ratio est iudi/cium dei. q̄ vt humiliemur ordinauit que in nob sunt foꝛe occulta ne de nobis p̄sumam⁹. q̄uis h̄re p̄sentiā charitatis sit necessariū ad salutē. non tñ scire se h̄re. ¶ Nota quot sunt ꝓiecture ꝛ signa q̄ oriunt ex actibꝫ charitatis. Et sunt ꝑm triplicē statū hoim. s. incipientiū. ꝓficientiū ꝛ ꝑfectoꝝ. Propter qđ dicūt san cti doctoꝛes. Aliqua sunt signa charitat⁹ iam genite. aliq̄ iam roborate. aliqua charitatis p fecte. Dicit nāq̄ Aug⁹. sup epl'am Joh. Cha ritas nascit. nata nutrit. nutrita roborat. robo rata perficit. Charitas habet se vt herba vel se men. De q̄ Marci. iiij. Semen ꝓiectū in ter rā primo generat herbā. deinde spicā. deinde fructū. ꝛ sic fuit charitas i beato petro Primo

erat herba cū dixit. si oportuerit me mori tecū nō te negabo. sed post hꝫ fuit spica in aduentu spūssancti. ⁊ ptulit fructū qꝫ in die pentheco/stes ꝛuertit circiter tria milia hoīm. Nam hr̄ de pe. di. ij. q. i. Cui hec. Nemo repente fit sum mus. sed in bona ꝛuersatione q̄ sine charitate nulla est ab infimis inchoat vt ad magna p/ueniat. Idcirco videdū est de signis charita/tis genite siue infuse seu incipientis. Et dicit Bern̄. i ser. de oīb sanctꝭ. qꝫ q̄ttuor sunt signa charitatis genite. ¶ Primū est dolor de culpa ptenta. vt hr̄ de pe. di. ij. c. charitas. Sine cha ritate verā ꝛtritionē q̄s hr̄e nō pōt. qua aduenīente peccatū displicet homini. qz charitas ⁊ culpa mortalis opponunt. ideo sil̄ stare nō pñt i eadē volūtate. Is q̄n charitas appropin quat tūc culpā p dolorē ꝛtritionis remouet. qz dicit Aug. ome. viij. sup Joh. Radix om nium bonoꝝ ē charitas. sic radix oīm malorū est mali cupiditas. igit stare sil̄ non pñt. eo qꝫ habet. i. Joh. iij. Qui i charitate manet i deo manet. Modo pctōr nō manet i deo. i. Joh. iij. Qui facit peccatū ex diabolo est. Quales fuerūt iudei Joh. viij. Vos ex patre diabolo estis. qz desideria patris vestri vultis facere. s. peccatū. Dicit nāq; Bre. Qui adhuc p illici/ta desideria defluit. pfecto deū nō amat. Ideo p̄s. xcvi. Qui diligitꝭ dñm odite malū. i. pec catū. Prou. x. Vniūsa delicta operit charitas. Is p ꝛtritionē quā inducit. ⁊ ꝛtritio quā in/ducit charitas debet esse talis. vt dicit sanctus Tho. parte. ij. q. lxxxvi. qꝫ homini displiceāt pctā sua oīa ppt̄ hꝫ qꝫ sunt ꝛ deū. nō ppt̄ penā vel ifamiā. Nā dicit Prosper de vita ꝛtēplati ua. Charitas est volūtas recta deo ꝛiuncta. Idcirco hō ꝛterit ex eo qꝫ offendit deū pecca/tis suis. ¶ Scōm signū charitatꝭ genite est firmū ppositū cauēdi futura cū affectu. Naz ppositū cauēdi oīa pctā mortalia ppt̄ deū cū affectu nec p amorē naturalē nec acq̄sitā pōt hr̄i sine gr̄a adiuuāte. Vñ Aug. li. i. retracta/tionū. c. viij. dicit. qꝫ volūtas ipsa sine dei gr̄a nō liberat a seruitute diaboli. qz facta ē hua peti licet ei ppt̄ libertatē arbitrij posset vitare aliqđ pctm̄ mortale. nō tn̄ ppter infirmitatez posset diu q̄dlibet in cōmuni vitare q̄n in aliqđ in/cidat. Ergo diu esse sine ꝛscia mortalis pec cati signū est charitatis genite. Nā charitas in mēte hoīs se vt ignis ꝛsumēs rubiginē culpe ⁊ mūdās ferrū. De qꝫ Prosper de vita ꝛtēpla/tiua. Charitas est volūtas recta. igne spūssan cti ignita. ab oīb terrenis auersa. ¶ Tertiuz signū charitatis genite ē sm Bern̄. delectatio in auditu smonis dei. Vñ Eccl̄i. ij. Qui dili/gunt illū seruabūt verbū illi⁹. Rō. qz amātes delectant in smonib⁹ amatoꝝ siue sint sermo nes inspirati siue inscripti siue exteri⁹ auditi. vt ex illis capiant experimentū mutuoꝝ affe/ctuū. Chrys. Mos est amantū vt amatorem suū silentio tacere nequeāt. Vñ Bilbert⁹ sup Cant̄i. smone. xv. dicit. Charitas inspiratio ne. i. interna allocutiōe nō est ꝛtenta. sed sacri sermonis institutōes velut clipe⁹ memoriter vndiq; apprehendit. Joh. viij. Qui ex deo ē vbū dei audit. vbi Bre. Unusquisq; se inter/roget an ex deo sit. s. p charitatē q̄ ad vbuz dei afficit. vñ Aug⁹. Verbū dei ē vbatoriū p qđ filij dei cernunt a filijs diaboli. Jō Joh. xviij. Qui diligit me sermonē meū seruabit. dicēs cū psal. lxxxviij. Audiā qđ loquat in me dñs de⁹ me⁹. Sed heu alīq surdi sunt vt aspides ad audiendū verbū dei. ⁊ hꝫ est signū carentie di/lectiōis dei. eo qꝫ scribit. ij. Joh. i. Omnis q̄ n pmanet in doctrina christi deū non amat. Quartū signū charitatꝭ genite ē ꝓmptitudo boni operis. De q̄ Symon de cassia. Nescit fe riari dilectio. qz charitas est maxime operatiua eo qꝫ ipsa est amor sui⁹. ideo diligit oēm actuz ordinabilē in hūc finē. Greg. in ome. Amor dei nunq̄z est ociosus. opat magna si ē. si ope/ri renuit amor nō est. Et hdit. pbatio dilecti onis exhibitio est operis. ¶ Quintū signū po/nit Amb̄. in li. sil̄itudinū. Et est q̄n aliquis ꝺ defectu spūali alioꝝ tristat. ⁊ de pfectu spūali letat. Vñ. i. Choꝝ. xij. Charitas nō gaudet sup iniq̄tate. ꝛ gaudet aūt vitati. Aug⁹. Nō volere de malo primi nō est charitas dei. Rō sm Dyoni. qz cū charitas ardor sit ⁊ virt⁹ vni tiua ideo nitit oīa liquefacere ⁊ in vnū ꝛstare vt in ipsa vniant. De q̄ Bre. sup Ezech. Ec/ce q̄lis est charitas q̄ diuersitates mentiū ac/endit ꝛcremat ⁊ ꝛstat. liquefacit. ⁊ q̄si in vnā speciē animi reformat. qz amor est virt⁹ vniti/ua amantis cū amato. ¶ Sextū signū ponit Anb̄. dicēs. Sic decet diligere deū vt nihil di ligat p̄ter supra vel ꝛtra eum. Nā dicit salua tor Mat. x. Qui amat patrē vel matrē plus q̄z me. nō est me dign⁹. Is oīa diligēda sunt p ter ipm. vt dicit Aug⁹. Qui diligit primū saltē sancte ⁊ spūaliter. q̄d diligit i eo nisi deū.

¶ Itē alia sunt signa charitatꝭ roborate siue pficientis dilectōis. ⁊ sunt q̄nq;. Primum si gnū charitatis roborate est ꝛscientie frequēs discussio ⁊ examinatio. nō solū de peccatꝭ mor talibꝫ sed etiā venialibꝫ. Ratio. qz sicut chari tas genita seu incipiēs opponit pctō mortali

ita feruoꝝ charitatis. q̄ est robꝛate charitatis opponit veniali. vnde ip̄m expellat ab aīa ne spū̄sancto displiceat. Dicit nāq; Aug. Peccatū veniale licet animā ñ occidit. tñ q̄busdā pustulis horꝛida scabie deformē faciet. Quapter robꝛata charitas omnes officinas mētis visitat illuminat ꝛ mūdat. de quo Greg. Charitas robꝛata nec minimā possidet pcti paleā. nec eā residere facit. sed statim igne subtilissime circūspectionis exurit. Un̄ Prosper de vita ꝓtēplatiua. Charitas robꝛata est oīs coꝛruptionis ꝛ vanitatis nescia. ¶ Secūdū signuꝫ est ꝓcupiscentie diminutio. quia q̄nto charitas dei magis augmentat in mente hominis. tāto magis a ꝓcupiscentia tpaliū elongat. Un̄ Aug⁹. in enchiridion. Crescente charitate minuit ꝓcupiscentia. vbi aūt nō ē charitas ibi regnat cupiditas. Ambro. Mens charitate accensa p̄uatur ꝓcupiscentia. Ex quo cognoscit q̄ amatoꝛes mūdi ardentes in mūdiali dilectione carent charitate dei. Unde i. Joh. ij. Si q̄s diligit mūdum nō est charitas p̄ris in eo. Aug. Qui biberit de fluuio paradisi in eo extincta est sitis hui⁹ mundi.

Tertiū signū est interioꝛ sensuuꝫ exercitatio vitalis. q̄ sicut exercitatio sensuū coꝛpaliū est signū coꝛpalis vite. ita exercitatio sensuuꝫ spūaliū est signū spūalis vite. Sūt nāq; q̄nq; sensus interioꝛes. s. sensus cōmunis. imaginatio. estimatiua. fantasia. ꝛ mēoꝛia. sic q̄nq; sunt sensus exteꝛioꝛes. ꝓpter q̄d dicit Gre. in moꝛal. Habitare in coꝛpe animā ꝓbant vitales sensus coꝛpis. ita habitare ī aīa spūm ip̄m probat vita spūalis. illud ex visu ꝛ auditu dinoscit. istud ex charitate ꝛ alīs ꝟtutibꝫ ꝓbat igit ex charitate que est vita aīe. vt dicit Hugo de arra aīe. sensus interioꝛes viuificantur. Jō Bern̄. Fons vite charitas. nec viuere dicam qui nō habet illam. ergo exercitatio sensuum interioꝛ est augmētate charitat⁹ signū. ¶ Quartū signū est studiosa mandatoꝛ obseruatio. q̄d sine dilectōe fieri non pōt. Joh. xiiij. Qui diligit me mādata mea ꝟuabit. ad Ro. xiij. Plenitudo legis est dilectio. Hoc signum habuit xp̄s. q̄ dixit Joh. xiiij. Sicut mādatum dedit mihi pater. sic facio. Greg. Quō quis ex charitate pficeret qui fontez in se dilectiōis nō haberet. ꝛ iam aliqliter gustaret. ¶ Quintū signū est diuinaꝝ voluptatū manifestatio. Rō hui⁹. q̄ amoꝛ est cā cōmunicatōis. Et ideo amic⁹ reuelat ꝛ cōmunicat amico suo secreta sua. q̄si credens ea nō ponere extra se. sed fm quod in eo est sicut in ipso. Amicus em̄ me⁹ est q̄si alter ego. ait Rich. li. iij. de ꝓtemplatione. c. xvi. Si vis noscere q̄ subtilitas diuinaꝝ reuelationū sit manifestū diuine dilectionis indicium. audi Joh. xv. Jam nō dicā vos seruos sed amicos. q̄ omnia nota feci vobis q̄ audiui a p̄re meo. q̄ ex magnitudine diuine dilectiōis pendet mod⁹ diuine reuelatōis. vt dicit ibidē. Certum ḡ tibi signū sit q̄ dilectū tuū min⁹ diligis vt ab illo min⁹ diligeꝛ. si theoꝛicos excessus nō dū vocantez sequi meruerit. Ex q̄ ptz q̄ crescēte reuelatione crescit ꝛ dilectio. Itez alia sunt signa pfecte charitatis. signāter ꝑput pōt pfici in via. q̄ dr Proū. iiij. Justoꝝ semita quasi lux splendēs crescit ꝛ pficit vsq; ad pfectū diē sez pfecte charitatis. ¶ Ideo sciendū in viatoꝛibꝫ est duplex pfectio charitatis. Una est necessitatis ꝛ sufficientie. Alia est ꝑuilegiate sanctitatis ꝛ excellentie. Has pfectiōes tāgit Prosper li. iij. de vita ꝓtemplatiua. vbi dicit. In hac vita pfecti sunt illi qui pfecte deū diligunt qui volūt q̄d deus vult. Nullis peccatis q̄bꝫ offendit de⁹ acquiescūt. ꝛ semp ad ꝟtutes diligēdas ꝛ habēdas se extendūt. In hꝫ q̄ dicit q̄ volūt q̄d de⁹ vult. tāgit pfectionē necessitatis. De hac pfectiōe scribit Deu. xviij. Perfectus eris ꝛ absq; macula coꝛā dño deo tuo. macula. s. criminali. Sed in hoc q̄ dicit semp ad virtutes se extendūt. ibi tangit pfectionez excellentie. q̄ dicit Bern̄. Indefessum pficiendi studiū ꝛ iugis conat⁹ ad pfectionē reputat pfecte. s. capiendo pfectū cui nihil deest. talis erit in patria. nullo modo in via hr̄i potest. Ergo talis pfectionis signa hꝫ nō q̄runt. Rovij. Uelle adiacet mihi. pficere non inuenio. ¶ Sꝫ signa charitatis sufficiētie ꝛ excellentie sunt duplicia. quedā ex actibꝫ exteꝛioꝛibꝫ. quedā ex actibꝫ interioꝛibꝫ. sed de vtriq; p̄nt multa signari. tñ de vtraq; ad p̄sens q̄nq; sufficient. ¶ Primū signū extrinsecū pfecte charitatis est. si p salute primi moꝛi q̄s sit paratꝰ Ratio hui⁹. q̄ dicit Aug⁹. in li. de gra ꝛ libero arbitrio. Quia parua charitas nō sufficit ad implēda magna mādata. vt sunt moꝛi p fratribꝫ. ꝛ aīas nostras p eis ponere. De quo idē. Perfecta charitas hec est vt etiā q̄s moꝛi p christo sit paꝰ. Ugo. Uolūtarie patiēdo ꝓbauit q̄ veraciter amauit. tāto amoꝛ ē altioꝛ q̄nto patiendo mortem volūtas est paratioꝛ. ¶ Secūm signū extrinsecū pfecte charitatis. si q̄s inimicos diligit ꝛ eis ꝓpter deum bñ facit. q̄ sic dicit Hugo de arra aīe. Amoꝛ transformat amātem in similitudinē amati. nō soluz

ꝯtum ad filitudinē.sz etiā quātū ad opatiōnes arduas ꝛ difficiles. Cum igit oīs amator q̄ diligit inimicos ꝛ eis bene facit. amator xi ꝺstituit.vt habeā Mat.v. Diligite inimicos ꝛ benefacite eis vt sitis pfecti.sicut ꝛ pater vester pfect⁹ est. Hoc nō pōt fieri p quālibet dilectionē.sed solū p dilectionez pfectā.q: dicit Aug⁹.in enchiridion. Illa dilecto inimicoꝝ est pfectoꝝ. Et Orige.sup Cant. In exhibitione pietatis pbat magnitudo amoris. Jō illud signū verus est diligere inimicos ꝓpter deum. ¶ Tertiū signum extrinsecū. si q̄s omnia aduersantia gaudēter suscipit ꝛ patienter ferat.q: charitas pfecta mentē ab amore hui⁹ vite quasi totaliter auertit. ꝛ occidēdo q̄si insensibilē reddit.q: penas tpales ꝛ mortem cō temnere facit. Unū Aug.in omel. Fortis est vt mors dilectio.q: sicut mors corpus interimit.sic charitas vite eterne ab amore tpaliuz mentē auertit ꝛ occidit. ꝛ ad eterna desideria q̄si insensibilē reddit. neqz sctūs q̄libet dño mori potuisset i corpe.si ꝑ us a terrenis desideriis mori nō potuisset i mente. Unū.i. Thoz.xiij. Charitas oīa suffert. Act.v. Jbant apli gaudentes a ꝺspectu ꝺcilij. ¶ Quartum signū si omnibꝫ abrenūciare quis paratus sit ꝛ sequi christū. Rō hui⁹ signi.q: pfecta charitas oīa renuit que eius officium impediūt. Phil.iij. Omnia arbitrat⁹ sum vt stercora vt christuz lucrifacerē.sed tpaliū ꝺcupiscentia maxie impedit affectuz charitatis.vt dicit Aug⁹.libro lxxxiij.questionū. q.xxvi. Charitat⁹ venenū est species adipiscendoꝝ ac retinēdoꝝ tpaliū. et nutrimentū charitatis est minutio cupiditatis. Perfecta ꝛo charitas est vbi nulla ē cupiditas. De quo Bzego.viij.moral. Ad culmen pfectionis tendūt qui exterius cūcta dereliquunt q̄ se rebꝫ habitis nudant.gloria honoris se spoliant.desideriꝝ eternoꝝ assiduitate se affligunt. De quo Aug⁹. Quantuz q̄s despicit tātū diligit. tales fuerūt apli.in quorum pſona dixit petrus. Ecce nos reliquim⁹ omnia. Nam charitas pfecta nō timet perditionem tpaliū. De quo Lañ.viij. Si dederit homo omnē substantiā dom⁹ sue p dilectiōe. quasi nihil despiciet eā. q: charitas nō querit que sua sunt. sz que iesu christi.i. Thoz.xiij. Propter qđ dicit Piero. Pfect⁹ christi seruus nihil querit pter xpm.ppter qđ dixit saluator Matth.xix. Si vis pfect⁹ esse vade ꝛ vende oīa ꝛc. ¶ Quintū signū extrinsecum. Si nihil aliud q̄z solū deuz timuerit. quia ꝺz i. Joh.iij. Perfecta charitas foras mittit timorē. Qđ exponēs Guil. fmone. xviij. Charitas primi caret liuore. sz charitas christi caret timore. Nec em̄ nihil penale habet. timor aūt habet penam. ergo in christi charitate nō erit timor nisi filialis.quid em̄ timebit charitas veteres offensas. q: multitudinē peccatorum operit charitas.quid infirmitatez ppriꝫ ꝺsciētie ne recedat.nō. Nā fortis est vt mors dilectio. Lañ.viij. Quid tpales p christo timebit molestias finibiles. cū nec si eterne fuerint te fatigare ꝛ euanescere poterint.quia charitas est ꝺsummata perfectio. non ideo amat charitas ne pereat. sed vellet in eternum perire penaliter q̄z priuari vsu amoris eternaliter. Dec ille. Ex hiꝫ patet quō perfecta charitas expellit timorem.

Sermo lxxxix. Ad idem.

Accipite ꝛ mā ducate.hoc ē corpus meū.i. ad Thoz.xi. Audistis quō accipere debemus hoc venerabile sacrm̄ cuz charitatiua affectione. Et que sunt signa charitatiꝫ genite roborate ꝛ pfecte. ¶ Nunc igit videndū est de signis intrinsecis pfecte charitatis. Sūt em̄ quedā actōes charitatiꝫ pfecte et intrinsec⁹ manātes a charitate. ꝛ ista sunt tanto veriora quāto intimiora. quāto charitas est perfectior.tanto acutior ad intima pertingens. vt dicit Hugo sup. viij. angelice hierarchie. Jō interiores ꝛ pfectiores elicit act⁹. Primū signū intrinsecū pfecte charitatiꝫ sunt pfūda ꝛ intima suspiria mētis. Rō hec ē. q̄m memoria rei amate intima mentis amātiꝫ tangit. statim suspiria amorosa q̄si quosdā nuncios amoris exprimit.donec eum pſentia dilecti reficiet. Bre.ij. moral. adducēs illō Job. anteqūz comedaz suspiro. Mens ad inspectionem fulgoris intimi suspiriꝫ vegetata cōualescit.q: amor charitatis eaz reficit. ꝛ refectio ꝺtemplationis pascit. Tepidus aūt amor h facere nō potest. q: nō est amor pfect⁹. Ideo Rich. in tractatu de charitate dicit. Intima suspiria sunt pfecte charitatis signa. ¶ Secūdū signū sunt alta desideria. q: dicit Aug. libꝫ.xij. ꝺfeb. Omnia ponderib⁹ suis loca sua petunt.grauia deorsum vt lapis.leuia sursum vt ignis.sed qđ est pondus i corporalibꝫ.hoc ē amor in spiritualibus. Unde dicit ibidez. Amor me⁹.pondus meū. Eo feror quocunqz feror. dono tuo accendimur ꝛ sursum ferimur

Ideo amor quāto plus accendit. tanto amorosa desideria magis sursum ferunt. Nec qui escunt donec ad locū suū. s. ad amatū perueniant. Greg. viij. moral. Sancti viri desiderijs eternis anhelāt. in tanta altitudine vite se sb/leuant. vt audire iam que mūdi sunt graue ac deprimens pondus sibi credant valde penale qd̄ illis interius nō sonat qd̄ amant. Hoc signum charitatis habuit maria magdalena. Orige. in omel. Stabat iuxta monumentuz foris plorans. onerosi sunt mihi angeli. grauant me et ꝯsolant. ego em̄ creatorē meū quero. ⁊ ideo oīs creatura grauis mihi est ad videnduz. Uñ in tractatu de charitate. Frustra exteri⁹ ꝯsolant qui dulci vulnere amoris intus vulnerant. si interius estuāt talibꝫ desiderijs vt iam ad vitā spūs ꝑ cruciatus anhelāt.

Tertiū signū sunt cogitationes languide. Ratio hui⁹ signi. Fulgenti⁹ in quodā sermone dicit. Necesse est quo p̄cessit dilectōis thesaurus. id est amatū. illic sequat cogitationis affectus. i. desiderium amorosum. Jō veritas ait Matth. vi. Ubi thesaurus tu⁹. ibi et cor tuū. Et ergo in celis thesaurisem⁹. celestia diligam⁹. Uis nosse vbi thesaurisas attēde q̄d amas. quid cogitas. ita thesaurū tuū ex amore cognosces. ⁊ amorē tuū iudicio cogitatōis tue intelliges. planuz est ꝙ cogitatio fastidit omne aliud ab amato. Unde glosa sup illud Cañ. v. Adiuro vos filie hierl'm vt annūcietis dilecto. quia amore langueo. sic p̄ magnitudine amoris omnia temꝑalia sunt mihi fastidium vnde langueo. Origenes. Incipientes amāt. proficientes ardent. sed perfecti languent. ergo cogitatōnes languide sunt signa amoris.

Quartū signū expectatiōes tediose. Rōnem hui⁹ dicit Linconiensis sup. vij. angelice hierarchie. Amore tendente in rem amatā nil veloci⁹ nil acuti⁹ nil penetrabilius qꝛ natura sua nō quiescit donec sup naturaliter totam penetrauerit ꝓfunditatem ⁊ transfigerit amoris totalitatem q̄ꝫtum potest. Ideo qñ cursus istius impeditur vel retardat tota mens turbatur. ⁊ expectatione attediat. qꝛ dicit Rich. li. x. de ꝯtemplatione. c. xv. Amanti omnis mora videt nimis longa et expectatio onerosa. ideo clamat cum Job sancto. Tedet animā meam vite mee. eiusdem. x. Grego. iij. moral. hoc exponēs dicit. Tūc p̄sens vita tedere. i. vilescere incipit dū diuinus amor dulcescere incipit. id est perficit. Gilbertus sermone. xi. O q̄ꝫ durū est amanti animū cū christo ⁊ mūdo diuidere. O q̄ꝫ durum est dilectioni curas ꝑegrinas admittere. celeste secretū infestari secularibꝫ turbis. Seq̄t. amor ille nihil magis vult q̄ꝫ amare.

Quintū signū sunt affectiones causate ex extasi. Extasis s̄m Papiam est excessus mentis. qꝛ sicut dicit Dyonisius in. iiij. lib. d̄ diuinis nominibꝫ. Amor in deū tendens est extasim faciēs. qꝛ amor ille nō ꝑmittit esse suijpsius ꝑ mētis sobrietatez. sed eius qui amat per mentis excessum. Sed illi qui sui nō sunt sed alioꝝ extra se sunt. Dic̄ Bern. lib. de p̄ceptis discipuloꝝ circa finem. Nobis est p̄sentior spiritus vbi amat q̄ꝫ vbi animat. hoc intelligit quantū ad conatū affectionis sue. Hunc aūt excessum nō potest facere nisi charitas ꝑfecta que ꝑ suam ꝑfectam inclinationē causat tendentiā in rem amatā. Unde apl'us ad Gal'. ij. Uiuo ego iam non ego. sꝫ viuit in me xp̄us. Dyonisi⁹ ibidem dicit. Uerus amator extasim patiēs deo viuit ⁊ nō sibi. i. ad Choꝝ. vi. Qui adheret deo vn⁹ spūs efficit cum eo.

R. Nota qual'r dilectio charitatiua per grad⁹ distinguat. Aug⁹. sup canonicā Joh. Nūquid mox cum nascitur. mox ꝑfecta est. imo vt ꝑficitur nascit. nata nutrit. nutrita roborat. et roborata ꝑficit. ⁊ cum ad ꝑfectum venerit dicit. Cupio dissolui ⁊ esse cum christo. Aug⁹. in quadam epl'a. Tāto nobis meli⁹ ē. quāto magꝭ ad deū im⁹. quo nihil meli⁹. Imus aūt nō ambulando. sed amando. ⁊ q̄ꝫto habem⁹ p̄sentiorē. de tāto amorē puriorē. Ideo videam⁹ de gradibꝫ. qꝛ dicit Greg. xxij. moral. Nemo repente fit summus. sed ꝑ gradus ad summū peruenitur.

Nota quidā incipiūt ab infimo gradu amoris gratuiti ascendēdo ad gradus violentulos. deinde vsq̄ꝫ ad gradus amoris seraphici. Primus gradus amoris gratuiti ē amor incompabilis. qui est cōmunis omniū electoꝝ ⁊ est infimus ⁊ tāte virtutis ꝙ om̄e pctm̄ mortale expellit. ⁊ deū sup omnē creaturā diligit. Et hic gradus est necessitatis. Mat. x. Qui diligit patrē vel matrē pl⁹ q̄ꝫ me. nō est me dignus. Igit est sup omnia diligendus. Anſ. Nihil est diligēdum p̄ter deum. ⁊ quicq̄d diligitur debet diligi ꝓpter deū. Ratio. In quo est summa diligibilitas sūme debet diligi. sed in deo est summa diligibilitas. qꝛ summū bonuz. ergo summe debet diligi. De quo Bern. Sicut serpens Moysi comedebat om̄s serpentes magoꝝ. sic amor diuin⁹ omnē absorbet amorem. Exemplum patet in igne materiali. q̄ denigrat ⁊ obfuscat rem quātumcunq̄ꝫ pulcrā. sic diuin⁹ amor oēm terrenā dilectōꝫ

143

Istū gradū appellat Bern. sincere amorē. qz mens isto amore rem ita sincere diligit q̄ nihil preter ipsum vel supra ipsum. equale sibi diligit z nihil aliud ab ipso sperat z cupit nisi solū amare sincerius. z nihil admiscēdo omnibz aliis ptemptis. sicut fecit apl's ad Phil. iij. Oia arbitratus sum vt stercora vt christū lucrifacerē. Hūc amorē desiderauit Aug⁹. in lib. confessionū dicēs. O felix z secura dulcedo diuini amoris. quis mihi det vt venias in cor meū. et inebries illō amore tuo vt amplectar vnū bonū in quo oia bona. Signū naturale est in amantibz q̄ penale est eis cū se debeant separare a familiari colloqo. Spūaliter. sic existentibz i tali charitate penale est q̄ dñt cessare a colloquio deuote oronis z intime deuotionis. Naz quotiens ex aliqua causa extrinseca impediunt. ex hoc nō modicū merorē mentis incurrūt. eo q̄ iugiter diuinā p̄sentiam habere desiderāt. ¶ Secundus gradus gratuiti amoris est incōtaminabilis. z est affectio cordis tāte puritatis existēs q̄ nullo affectu amoris itrinseci contaminari pōt. Et iste grad⁹ amoris trāscendit p̄mum in hoc. qz in p̄mo gradu omnis terrena suauitas est nō appetibilis. in secundo aūt gradu ois delectatio que christum non redolet abominabilis est menti deuote. et omnē affectū excludit. nihil p̄ter christū concupiscit in q̄ ardescit. in q̄ quiescit. vnū sitit. vnū diligit. dicens cū p̄s. xxvi. Unā petij a domino hāc requirā. q. d. Cetera sunt mihi abominabilia. Hunc gradū videtur attigisse apl's ad Gal. vi. Mihi mūdus crucifix⁹ est z ego mūdo. Hunc gradū bene sensit Aug⁹. cū pre nimia dulcedie diuini amoris quasi fastidio ductus dixit. Cur h̄ sim in ista valle miserie. z q̄d hic agā ignoro. Nā amor tu⁹ in me dñe concupiscētias excitauit eternas. Et idem dicit alibi. Qui semel biberit de fluuio paradisi. restat vt in eo extincta sit sitis hui⁹ mūdi. Huius amoris ppriū est q̄ p̄ sui puritate ita deū caste diligit. q̄ nihil a deo q̄rit nisi amare pure z simpl'r ppt̄ se z ingentē bonitatez. De hoc amore casto dicit Aug⁹. Quicūq; a deo p̄ter deū aliq̄d querit. nō caste querit nec diligit deum. De hoc etiam loquit Bern. sup Cant. Amor cast⁹ est sibūpſi p̄miū z meritū. Timor em̄ p̄ter se nō querit fructū aliū extra se. Naz fructus ei⁹ vsus eius est. ¶ Et per hoc patere potest. nā si queris q̄re diligo deū. Respondeo. qz amor su⁹ est mihi dulcis z delectabilis. Si quer̄ ppter quē fructū diligo deū. Rñdeo. in hoc nullū fructū requiram nisi vt dulcedinē sui amoris plene habeā. Signuz aūt naturale patet in simili. Naz naturaliter amātes interi⁹ arescunt eo q̄ ex cordis applicatione circa rem dilectā multipliciter se spiritus exaltat. ex quo interioza patiunt exiccationem. Spūal'r. Sic ex amore vehemēti diuinus affect⁹ aīe est exiccatus ab omi inclinatione cuiuscūq; delectatōis terrene. solū gustando deū. De q̄ ps. xxxiij. Gustate z videte q̄m suauis est dñs. q. d. null⁹ potest recte estimare quāta sit dulcedo diuine suauitatis. nisi illam p diuinū influxum demeruit gustare.

Tertius gradus est impturbabilis. qui nulla re trāsitoria pōt pturbari. Et iō ille grad⁹ amoris bene dr impturbabilis. qz hoc solum diligit. z nihil est q̄d sua volūtate p̄uari potest. cum nō habet affectuz ad ista transitoria. Unī Prou. xij. Nō ptristabit iustū quicquid ei acciderit ¶ Sed quis est ille iustus quē nullus euētus ptristari pōt Rñdet q̄ ille est qui cor suū totū p amorē inflāmatuz ordinat in deū. qui etiā rectus dicit Cañ. i. Recti diligūt te. qz eorū desideriū pferuens erigit in deū. z nullo modo affectu obliquo ad ista trāsitoria incuruāt. tales nihil ptristat. nō damna rerū. nō ppinquoz. nō violentia. quia p̄m apl'm ad Ro. viij. Neq; mors neq; tribulatio ꝛc. Ratio. qz p̄ncipalis intētio anime amoroſe est sic delectari in amato. quicq̄d p̄ter p̄uari cationem amato accidit. nō ptristat sed gaudet de flagellis sibi celit⁹ missis tanq; de veste regis. qua de⁹ pater filiū suū vestire voluit. q̄ amaritudinez trigintatribz annis sustinuit. Hūc gradū amoris attigerat apl's cū pre sua uitate diuini amoris cupiebat dissolui. Phil. i. Hui⁹ amoris ppriū est q̄ solū hoc reputat malū si mens sentit subtractā diuine p̄sentie suauitatem. z sic potest prumpe in hec verba Orige. sup Cañ. Heu inquit quo abiit gaudium meū. vbi latet amor meus. vbi est dulcedo cordis mei. dereliquisti me sal⁹ mea. ¶ Ex quibus verbis innuit q̄ mens amoroſa maxime habet tedium de dilecti absentia. ex eo q̄ p̄ter eū omne gaudiū reputat solū molestiam z merorē. q̄d bene oñdit Orige. i omel. Stabat maria iuxta monumentū foris plorans. que consolationē ab āgelis recipe nolebat. q. d. Oneroſi sunt mihi angeli gaudent me z consolantur. ego em̄ creatorē meū quero. z ideo ois creatura grauis mihi ad videndū. Qui cōsonat Bern. in tractatu de charitate dicēs. Frustra nisi fallor conatur exterior consolatio amātis anime lenire dolorem cum dulce vulnus

amoris ⁊tus curari opteat. Signū autē naturale in ꝫ gradu ꝓbabiliter ad cognoscēduz est in hoc. q̄ ibi est ariditas oculoꝝ ⁊ carentia lachrimarū. naturaliter em̄ amorosi ex aduſtione calozis humidū ꝛsumentis siccitatē oculozū incurrūt. Ex quo spūaliter informamur q̄ anima amorosa ab affectione terrenozū sic debet esse exiccata igne charitatis q̄ nunq̄ ꝓre transitoria lachrimas effunderet. nisi fuerint sibi diuinitus ꝓpinate. ⁊ hoc ꝛtingit ex triplici causa. ¶ Primo ex peccatoꝝ recordatione in vera ꝛtritione. vt patet in petro. q̄ post negationē fleuit amare Scōo ex primo rū cōpassione. vt ptz in ioseph. q̄ vidit fratres suos pauore ꝓcussos. a fletu se nō potuit ꝛtinere. Tertio ex sponsi subtractione ⁊ celestis gaudij delectatōne. vt patet in thobia ⁊ anna eius vxore. que post filiū spirās fleuit ⁊ circūibat p omnes vias p quas spes redeundi videbatur. Dicit em̄ Greg. Penale est qđ exterius nō sonat qđ quis interi⁹ amat. Sic aīa amorosa p sponsi p̄sentia debet iugiter suspirare et oēs vias ardentissimis desideriis obſuare p quas se credit sue dulcedinis amplexibꝫ reunire. ¶ Quart⁹ gradus amoris est insuperabilis. et ꝛ amor insupabilis ideo. q̄z nec aliqua mūdi delectatio. nec carnalis affectio. nec hostilis impugnatio ipm̄ poterit supare. Hunc gradum attigit apl'us ad Roma. viij. Scio ⁊ certus sum q̄ neq̄ mors neq̄ vita. q̄z christi amor vehemēter in deū transformat. sicut ferrū ignitū fit totaliter ignis. sic talis trāsformat in amorē. Et ꝛ charitas vulnerans. q̄z vulnerat affectionē ⁊ transfigit eā. vt mors ei⁹ desideriis resistere nō possit. Exempluz in maria magdalena q̄ fuit charitate christi secunda. ita vt a christo mortuo separi nō poterat. Unū Hugo. Facilius erat animā eius separari a corpore qđ viuificabat q̄ a corpe qđ amabat. Et ꝛ hoc amore insuperabili lequit Bern̄. dicens. O insupabilis virtus charitatis que ipm̄ insupabilem supasti. ⁊ cui oīa subiecta sunt oīm pedibꝫ subiecisti. duz vici⁹ amore deus nō solū hō fieri voluit. sed opprobrium hoīm ⁊ abiectio plebis. Ad hunc gradum amoris inuitat sponsus sponsam Cañ. vlti. Pone me sicut signaculū sup cor tuū.

¶ Et bene christus compat signaculo amoris duplici rōne. Prima. q̄z ex ei⁹ vita nobis lucet forma ⁊ speculum perfecti amoris. quaz formā mens deuota sibi debet imprimere intime. q̄ totā vitā suam valeat ꝓformare amori eius. Secūda. q̄z xp̄us signa perfecti amoris indelibiliter corpori suo impſsit. nam ad modum sigilli fuit sculptus. i capite corona spinea. i manibꝫ ⁊ pedibꝫ clauis durissimis pfossus. in latera lancea trāsuerberat⁹. ⁊ toto corpe fuit virgarum verberibꝫ lacerat⁹. ita q̄ a planta pedis vsq̄ ad verticē nulla ps illesa pmansit. Et reuera quicunq̄ illud amoris signaculum cordi suo bene impmeret ⁊ intime cogitaret q̄z amare nos redemit. ⁊ q̄z feruenter ⁊ fideliter salutez nostrā quesiuit. tūc hō ad omnia illa feruenter posset affici. p que honor dei ⁊ salus primi posset procurari. Proprium huius amoris est q̄ aīa plus velit esse dei q̄z suīpsius De quo Aug⁹. in libro. lxxxiij. questionū. Cū deus magꝫ diligitur q̄z animus. sequit q̄ homo malit esse eius q̄z suus. Ratio fm Bern̄. quia p̄sentialior est ibi vbi amat q̄z vbi animat. dicens cum apl'o ad Gal'. ij. Uiuo ego. iam nō ego. sed viuit in me christus. Signū autē naturale in isto gradu est ex siccitate oculozum que causat ex siccitate corpis. Spūal'r Sic oculi interiores anime amorose qui sunt intellectus ⁊ affectus pfundant in corde duplici ratione. Primo ꝛuz intra est qđ mens amorosa querit ⁊ diligit. extra nihil querit nihil sapit. Secūdo hoc idem fit in accessu et recessu. animus em̄ facilius perpendit. Accedit sponsus quādo deuotiōe insolita mentez tangit. recedit quādo dulcore sue p̄sentie mētis subtrahit. ¶ Quintus gradus amoris est amor infatigabilis. q̄ mentis affectū indesinēter sursum eleuat infatigabiliter feruido amore vt solum bonū diuinū ⁊ nihil aliud sibi sapiat. ⁊ verbo diuino viuat delicijs affluens innixa sup dilectum suum Canti. iij. scribit ex eozum persona. Que est ista que ascendit per desertum. i. solitudinē vite p̄sentis. Et ascēdit in secretū dei habitaculū sicut virgula fumi. sez supra seipsam erecta. faciens multa opa bona ⁊ nihil reputās se fecisse. iuxta illud Luc. xvij. Cū feceritis oīa que p̄cepta sunt vobis dicite. inutiles serui sum⁹. Proprium huius amoris est q̄ omne malū non sentit. ⁊ pro dilecto paruipendit omnē aduersitatem ⁊ penalitatem. Unū dicit Bern̄. Utinaz ille amor nostris infigeret mentibꝫ. vt quicqđ diuina p̄uidentia nobis pati cōtulerit. hoc dulciter et totaliter sine molestia patiamur. imo de hō potius intrinsecꝰ gaudeamus. et deo de hoc laudes deuotissimas exoluamus. Exēplo cetus apostolici. qui ibant gaudentes a conspectu concilij. quoniā digni habiti sunt p nomine christi ꝓtumeliaz pati. q̄z charitas oīa suffert

i. ad Thor. xiij. Signū naturale amoris est qz amātes cōsueuerunt de amore suo rigmos facere z cantus in laudem z memoriā amati. vt ex his moueant ad crebrius cogitandum de amato. vt p hoc semp habeat in memoria q̄ nō potest haberi per p̄sentiā. Sic devota anima debet deo gratiarū actiones iugiter decantare z eius beneficia semp in mente revolvere. dicens cum Isaia eiusdem. lxiij. c. Miserationum domini recordabor. z laudē dicā p omnibꝫ que retribuit mihi dominus de⁹ noster.

Sextus gradus est amor insepabilis. qui sic animā cum sponso ligat q̄ anim⁹ amātis d̄ alio cogitare nescit. quicq̄d em̄ agat q̄cquid dicat. hoc semp dormiens somniat. hoc vigilans oī hora tractat. Hoc amore ligat⁹ fuit Bernardus dicens. O ihesu summa benignitas. o mira cordis iocunditas. incōprehensa bonitas me stringit tua charitas. Hic est ille devotionis gradus excessiu⁹ qui animā totā rapit in deū. nō sinens ipsaz suūpsius esse fm Dyonisiū. sed amati. Istuz videtur attigisse cū dixit. Quis mihi det vt venias i cor meū z inebrier amore tuo z complectar vnū bonum in quo sunt oīa. Hunc graduz videt posse dicere sponsa Canticor. ij. Tenui eum nec dimittā donec eū introducā in domum matris mee z in cubiculū genitricis mee. Sup quo dicit Bilbert⁹. O dñe ihu q̄z dulce est te quere z dulci⁹ tenere. In vno pij labozis est exercitiū. sz in altero pfecta leticia. Naz ipse tactus fructu nō caret. mulier em̄ euāgelica felici fructu tetigit fimbriā iesu. z statim sanata ē a fluxu carnalis sanguinis. Per fimbriam vestimēti intelligere debem⁹ ꝓtutes z dona gratiarū quibus christi humanitas vestita fuit. quas cū mens devota tetigerit affectu interioris amoris restringit in ipsa oīs fluxus carnalis delectationis. z homo efficit deiformis. Juxta illud apli. i. ad Thess. vi. Qui adheret deo vn⁹ spūs efficit cū eo. hoc tātū dictuz est fm Aug. q̄ aīa amorosa nō viuit suūpsi⁹ vita. sed vita sponsi. per amoris iura sibi vendicat qđ est sponsi. Proprium huius amoris ē q̄ anima amorosa frequēter et incessanter cogitat de amato. De quo Bern. Amās post rē amatā indefessis oculis contemplat. Nam fm Aug⁹. Ubi amor ibi ocul⁹. vbi dolor ibi manus. Ideo Fulgentius. Ubi dilectionis est thesaur⁹. ibi z cogitationis affectus. Signū naturale hūc gradum pbabiliter cognoscendum est inequalitas pulsus. Nam vehemēter amans habet pulsuz aut nimis tardū aut nimis velocem. fm diuersas amati apphensiones. Est em̄ tard⁹ si anxie dilecti absentiaz patitur. velox autem dum ex spe cōsequendi dilectū cor aperit z hylaratur. ex qua hylaritate spiritus inflāmat z pulsus naturaliter excitatur. Spūales autē pulsus anime amorose sunt ei⁹ affectiones. qui veloces sunt cū gaudet de dilecti p̄sentia. tardi aūt sunt dū tristat z dolet de dilecti absentia. Assumēs illō Origenis super Canti. Heu heu quo abijt gaudium. vbi latet amor meus salus mea. Nam anima amorosa in hac amoris anxietate ē sic fixa in dulcedine dilecti q̄ pter eum oīe gaudium molestiā reputat. Ita q̄ dicit Hilbert⁹ sup Canti. Durum est amanti peregrinas curas immittere z celeste secretum infestari.

Septimus gradus ē amor insatiabilis. qui ideo dicit insatiabilis. quia mentē tanta suauitate pfundit. q̄ gustu diuine dulcedinis satiari nō potest. sed quo ampli⁹ bibit ampliuſ sitit. iuxta illud Eccli. xxiiij. Qui edūt me adhuc esuriūt. z qui bibūt adhuc sitiūt. In hoc gradu aīa esse cōstituta cognoscit q̄n ad affectum inusitatum ad quendā gustū innominatū diuinitus intromittit. Quē gustū bene gustauit beatus Aug⁹. cuz dixit. x. confessionū. Intromittis in me quādoq̄z intrinsecus z nescio in quā dulcedinē. que si pficeretur in me nescio q̄d erit. vnū tñ scio q̄ vita ista non erit. In hoc gradu amoris anima capitur in illū abyssuz diuini luminis. z in tantā suauitatē diuini amoris vt anim⁹ exteriorū oīm oblit⁹ penitus nesciat seipm. z totus trāseat in deuz. quēadmodū aurora a claritate solis absorbet z stilla aque multo vino infusa deficere a se tota videtur. dū alterius saporē induit z colorē. vt dicit Bern. in tractatu d̄ charitate. Sicut vides in languidis nil esse vigoris. sed totus eorum motus ex alieno dependet imperio. sic si quis ad tantū gradum pfectionis pfecerit nil iam pprium agit. nil iam pprio arbitrio relinquit. sed oīa diuine dispēsationi dimittit. Nec mirū. q̄ mens in tali gradu amoris sibiipsi z oib⁹ reb⁹ creatis funditus moritur. vt possit viuere soli deo. Unde vere posset dicere cū Augus. Moriar vt illi viuere queam. De quibꝫ mentibꝫ loquitur apl⁹ ad Col. iij. Mortui estis z vita vestra abscondita est in christo deo. Et de tali morte pōt exponi illō Nu. xxvij. de morte moysi cui dictuz est a domino. Ad me ascende ad montem istum abarim. z contemplare terram z morere in monte. Ille mons eminentiam contemplationis

ꝛsignat. Abarim interꝑtat transitus. ꝛ significat virū ꝺtemplatiuū q̄ de meditatiōe trāsit in ꝺtemplationē. ꝛ de ꝺtemplatione in admirationē. ꝛ de admiratiōe in mentis alienatōz. ꝛ de mētis alienatiōe in quādā delicatā mortē et hoc est mori in monte. Qui vult ꝺtemplari diuinaz sapiam. oportet eum oia corpalia. imo et ipsam rōnem trāscendere. qz fm Bre. Mens visibilibꝫ dedita videre nō pōt inuisibilia. Unde Boetius de ꝺsolatōe phie. Q̄z lumen increatū nec capit sensu nec imaginatione. omnē etiā rōnem ꝛ intelligentiā supgreditur. Et ex hac luce chorruscanti mens sibi deficiens ꝛ i sui alienatiōe trāsiens dulciter moriē cum patriarcha Jacob. Jam dulciter moriar ꝛ letus. qz vidi faciē tuā. Uuꝰ amoris ꝑ priū est q̄ gustū internū ꝛ sapie diuine dulcedinē tam ardēter desiderat. q̄ licet bibat. tñ sic bibendo sitim non extinguit desiderij. qz affectus talis i nullo gradu familiari ꝺtentus est sed semp interiora penetrās ex vi trāsformatiua amoris tātū mergit in dilectū vt sponsus se ab ea vulneratū dicat. Cañ. iiij. Uulnerasti cor meum soror mea in vno ictu oculorum tuoꝝ. Nam fm Bern. in tractatu de charitate. Deuota aīa habet oculos. vnū quo intelligit. aliū quo diligit. ꝛ vnū cognitionis. alium amoris. dexter dilectio. sinister intellectio. Et dilectio bene rectꝰ dicit. qz recto aspectu in dilectum figit. Tum qz ex sua intima penetratione ꝑ ipsuz dilectꝰ vulnerat. qz vbi intellectꝰ repellit. ibi iste admittit. s. amādo. quod patz. Plus em̄ sapere q̄z oportet oēs phibemur. sed amare plus q̄z posse ꝓcipimur. cum dr. Dilige dñm deum tuum ex toto corde tuo ꝛ ex tota anima tua. Unde in canticis de amorosis membris. Adolescentule dilexerūt te nimis. Nā velle nimis fm Bern. ē plus esse q̄z posse. Sicut ergo nimis dicit q̄d supra posse ꝛ vires acceptat. infinitus quippe ꝛ immēsus est deus. nunq̄z amor charitatis intendit vt nullus sit modus vel mensura amoris. Sic igit amās ꝛ si nimis amat posse suo. munꝰ tñ velle suo. pter q̄d amor ille vt Bern. dicit. apparet modicus dū ꝑgustatus q̄d delicijs ampliꝰ in desiderijs exardescit. que si deēnt ad plenitudinē nunq̄z tñ ad satietatē. ñ solū viatoribꝫ. sic nec ipsis cōprehēsoribꝫ. d̄ q̄ ps. xvi. Satiabor cū apparuerit gloria tua. ibi dicit Bern. Per satietatē delexmꝰ accipe desiderij abundantiam. nō aūt finē ipsius desiderij. ꝺstat em̄ q̄ satiati nō sunt q̄ semp esuriūt. Nā fm Bern. Satietas parit fastidiū. Fastꝰ aūt diuini dulcoris semp parit desiderij incitamentū. fames enim aīe desiderij est. Uere beata esuries que soluz esurit q̄d semp hz. ꝛ sic amans ipso amore circulū facit vt nullus sit finis amoris. Proprium huius amoris est q̄ ducit vsq̄z in syon. id ē ad ꝺtemplationē nudā diuine essentie cū letitia sempiterna. Et ꝺfert fm Augꝰ. menti indicibile gaudiū q̄d nec ꝓbis exꝑmi pōt. De quo Greg. iij. moral. Sepe amantis animꝰ tanto ꝺtemplationis munere implet vt videre valeat q̄ oīno loqui nō valet. nec enarrare pōt. vt alter moyses descendēs a cōsortio dñi i aīa ꝛ corpe aliqua signa ꝛ testimonia faciet vt in illa regione lucis fuerat. vñ Hugo. Dū de cōtemplatione ꝛ secreto reuertimur q̄d nobiscū afferre poterimꝰ nisi lucez de regione lucis portamus. q̄s scire poterit q̄ ibi fuimus nisi illuminati rediremus. si vidimꝰ patris potentiā appꝛtemꝰ lucem timoris. si filij sapiam lucē veritatis. si spūssancti clementiaz. appꝛtemꝰ nobiscū lucē dilectionis. Signū autem naturale ꝑbabiliter ꝫ cognoscēdū est. si mēs aliqua istū gradū attingit. tūc talꝰ nunq̄z sciat loqui nisi dulcedinē ꝓbi. Et q̄ i oīb desiderijs suis eleuata ad eternā vitā. q̄d vsq̄z ad totam obliuionē vite ꝑalis trāsierit. vt dicit Bern. ꝛ sic fuit exptus Augꝰ. cū dixit. Nil me delectat nisi de te loq̄. de te audire. de te ꝺferre. tuaz gloriā freq̄nter i corde meo reuoluere. q̄d ꝓstet nobis pater ꝛ filius ꝛ spūssancꝰ. Amen.

Sermo xc
Ad idem.

Accipite et mā
ducate. hoc est corpꝰ meuz. i. ad Thoz. xi. Audistis quō accipe debemꝰ hoc venerabile sacrm cuz charitatiua affectione. Nūc vero videndum est quid sequit ipsam charitatiuam affectionem. ꝛ est eternoꝝ occulta reuelatio. Nam fm Grego. xiij. ꝺfessionū. Charitas est pondus inclinās amantē ad amatū. ꝛ appꝛopinq̄re facit amato inq̄tuz pōt. Nā dicit Dyonisiꝰ. Quanto ꝓpinquiꝰ est amās amato. tāto veriꝰ ꝛ subtilius reuelat sibi amatuz. Unde Hugo sup. vij. angelice hierarchie. Qui ardentius diligunt ꝓfundius cōspiciunt ꝛ subtilius discernunt. et qz cautiori modo respiciūt. ꝓculdubio euidentiꝰ cognoscūt. Idcirco q̄to eterna magis amant. tanto pfectius cognoscunt. Et sic verificat verbuz Rich. iij. de ꝺtemplatione. Ex magnitudine diuine dilectiōis pendet mod⁹

diuine reuelationis. ergo merito sequit charitatiuā affectionē occulta eternoz reuelatio. A Nota reuelatio eternoz dr occulta. qz ñ nisi in occulto pcipit. De q̄ Hugo li. iij. de archa noe dicit. In reuelationib⁹ necessaria est secreta habitatio z mentis collectio siue vnio. Uñ si scrutemur scripturas. tūc vix aut nūq̄ deū locutū fuisse i multitudine inueniem⁹. sz quotiēs voluit aliq̄d innotescere hominib⁹ ñ gentib⁹ aut pp̄lis. sz pauc̄ z a cōuentu hoim segregatis vel p nocturna silentia. vel i cāpis. vel in solitudinib⁹. montib⁹ z vallib⁹ se manifestauit. Sic locut⁹ fuit noe Gen. vi. z abraā Gen. xij. z Jacob in via Gen. xxviij. In somnis vidit scalam z dñm innixum. postq̄ euigilauit dixit. Uere dom⁹ est i loco isto. sic z moysi. Exo. iij. cum pascebat oues Jetro cognati sui sacerdotis madian. Cum minasset gregē ad interiora deserti venit ad montē dei oreb. apparuit dñs in flāma ignis de medio rubi. Et vidit q̄ rubus ardebat z nō cōburebatur. Et ezechieli circa fluuiū chobar. z sic q̄si omnib⁹ pphetis. Et sequit. q̄d est q̄ in secreto loquit de⁹. nisi q̄ nos ad secretū vocat. et q̄ cū paucis loquit. nisi q̄ nos colligit z inuenit. sic silis est rō quare in scripturis obscure loq̄tur. nisi vt veritas malis abscōdat z bonis reuelet. De quo Mat. vij. Nolite margaritas p̄icere ante porcos ne margarite porcoꝝ pedibus p̄culcent B Ex his ptz q̄ reuelationes non sunt eq̄les. qz nō oēs homines equaliter a sensu abstrahunt. nec equaliter i intellectu exercitant. nec equal⁹ i intellectu surszum eleuant. Ideo necesse fuit vt q̄busdā fierēt reuelationes sensibiliter. q̄busdā intelligibiliter. Nam q̄busdā patrib⁹ fiebāt sensibiles reuelationes. vt exemplificat Dyonisi⁹. iij. c. angelice hierarchie. sicut pastoribus z q̄busdā alijs. Hec reuelatio ad intrādū eterna allicit. Secūda reuelatio est intellectualis. que fit intellectualiter viuentib⁹. vt filijs israel ex egypto exeuntib⁹ iam intellectualiter ambulātib⁹. z hec reuelatio introducit ad eterna. vt postmodum patebit. Tertia reuelatio est supintellectualis. z hec fit tm̄ mentib⁹ vnitis. z egressis de egypto z interioribus dēti exeūtibus vt moysi. z hec reuelatio etiāmitati p̄uenit. Istas reuelationes mens pcipit q̄n in infimis z i intimis stare p̄sueuit. Item nota q̄ reuelatio sensibil' fit plebi simpliciter viuēti. de egypto tpali exire desideranti ad terram promisse hereditatis Et hec reuelatio vt dicit Rich. sup Apoc. c. i. sensibilis fit dupl'r. Fit enī q̄nq̄ p signa sensibilia. vt q̄n res vident sensib⁹ corpalib⁹. id est extra z absq̄ significatiō e mystica. vt pharaoni. z his q̄ nullum seusum spūalem z mysticū intellexerunt. z hec nō fuit pfecta reuelatio. qz illis vltra sensum non fuit reuelatum. E Est alia reuelatio sensibilis. s. visio corporalis que fit sensib⁹ exterioribus. vt q̄n res videntur in q̄b⁹ latent signa mystica. q̄lis fuit facta patrib⁹ veteris legis. vt abraam. ysaac. iacob. qz mystica nouerāt. sil'r z moysi cū in rubo ardenti sensibiliter dñs apparēs sibi i subiecta creatura dicēs. Ego sum de⁹ abraā. de⁹ ysaac deus iacob. hoc nomen mihi est in eternum. In hac reuelatione sensibili ostendit de⁹ ignē deitatis vniende cum rubo humanitatis. Nā verbū eternū ostēdit suā sensibilē denominationē. in q̄ p̄iungit eterna cum tpalib⁹. spūalia corpalib⁹. patriā exulib⁹. In h̄ q̄ dic. Ego sum dñs deus abraam. ego in quit sum. quia esse meum est incōmutabile. hoc etiā ostendit Joh. viij. Anteqū abraā fieret ego sū. z Mat. xxij. Ego sum de⁹ abraam. nō est de⁹ mortuorum sz viuentiū. Sz nō viuūt in tpali mutabilitate. sed in eterna stabilitate. nō in corpali mortalitate. sed in spūs immortalitate. nō in exilio hui⁹ calamitatis. sz in eterna hereditate. vt egyptus corpalem z tpalem vt pegrini egrediamur. z ad terraz hereditatis p̄missam patrib⁹. s. eternā beatitudinis z eternitatis amhelemur. Aug⁹. in sermone de natiuitate dñi dicit. Natus est nobis christus in tempe vo lubilitatis vt nos pducat ad p̄ris eternitatez Fact⁹ est deus hō. vt hō fieret de⁹. Uenit igitur modo nō corpaliter sed mentaliter. s. memoria cogitādo eterna. Naz dicit Aug⁹. iij. de trinitate. c. xvij. Cū eterna cogitam⁹ nō sumus in h̄ mūdo. qz eū iam trāscendim⁹. Uenit etiā intellectu eterna contemplando. Eze. xviij. moral'. In sanctis viris eternitas iugit aspirat. Uenit etiā volūtate eterna amādo. Greg. Superiora amare sursum est ire. Nam duz hō magno desiderio ad celestia inhiat. h̄ q̄d ipm cape querit iam degustat. Secūda reuelatio intellectual' illa nō fit oculis carnis sed mentis. vt dicit Rich. Et fit dupl'r. Primo q̄n animus p spūm sanctū illuminatus formalibus rerū visibiliū silitudinib⁹ z imaginib⁹ p̄ monstratis siue p̄sentatis ad sensibiliū cognitionem ducit. Et hanc Johānes in Apoca. vidit. z Ezechiel pphēta. vt dicit glo. super p̄mum prologum Apocal'. z in fine alteri⁹ prologi dicit. q̄ iohānes imagines vidit i mente et in eis veritatez intellexit. Hec reuelatio ad

eterna ducit. qz p eã intellect⁹ ad inuisibiliũ ⁊ eternoz cognitiones exurgit. Vñ Rich. Qñ intellect⁹ p internã inspiratiõez suauiter tact⁹ nullis mediãtibꝫ rez visibiliũ formis ad celestiũ cognitõez erigit. sicut dauid ppha vidit in spũ q̃ vidit. Et Haymo super Apoc. ocor dat di. Intellectual' reuelatio fit qñqz nõ per corpales res nec p sil'itudines. sed ipsa veritas imediate manifestat videntibꝫ. qõ ppie electoz est. Mar. xvi. Caro ⁊ sanguis nõ reuelauit tibi. sz pr̃ me⁹ p interiorẽ inspiratoz. ps. lxxxiij. Audiã q̃d loquat in me dñs de⁹. Nã talis reuelatio intellectualis nõ fit nisi intelligentibꝫ. vt moysi ⁊ interiora deserti ingredientibꝫ vbi oĩe velũ remouet ab eis. Nã reuelatio dr q̃si veli remotio ab ocul' intellectualibꝫ Quã remotionẽ petiuit dauid. Reuela oculos meos ⁊ ꝯsiderabꝫ mirabilia de lege tua. i. Thoz. ij. Nobis reuelauit de⁹ p spũmsanctũ qui oia scrutat. etiã pfunda dei. Tertia reuelatio est supintellectual'. ⁊ dr supintellectual'. q amplius hz fieri p dilectõz q̃z per intellectuz qz pl⁹ diligit q̃z intelligit. ⁊ dilectio intrat vbi intellect⁹ foris stat. Nec obstat qõ dicit Aug⁹. Incognita nequaq̃z pñt amari. Que duplex est. s. intellectual' ⁊ affectual'. Idcirco dicit Dyonisi⁹. Uer⁹ amatoz dei vnit imediati⁹ deo q̃z intellectus. Nã qõ intellect⁹ non capit noticia affectualis pcipit. q̃ est supioz intellectuali. Uercellen⁹. sup Can. Intellect⁹ ⁊ affectus simul coambulãt vsqz ad nouissimũ defectũ. Intellect⁹ in celestibꝫ vbi hz sue cognitionis ⁊ luminis sui ꝯsumationẽ. tunc affect⁹ ꝺtinet ad deũ pncipalia suspiria ⁊ supintellectuales extensiones ⁊ imissiones. feruidos fulgores. ⁊ fulgidos feruores. ad que oia intelligentia trahi nõ pt. sed affect⁹. Et sbdit. Tanta est virt⁹ veri amoris q̃ ñ solũ facit angelos ⁊ hoies excedere naturã ppriã vt in deũ ascendant. sed etiã deuz q̃si naturã ppriã egredi vt ad creaturas q̃si infra naturã ppriã ꝺdescendant ꝓcedẽdo. Ex his pt⁹ q reuelatio supintellectualis nõ fit p intellectualẽ cognitionẽ. sz p ardentissimã ⁊ supferuidã dilectõis experimentalez noticiã. Vñ Dyonisi⁹ de diuinis noibꝫ. Audendũ ẽ dicere p veritate. cũ trãsit est inegressibilis a se. licet ipse suã imensitatẽ nr̃e capacitati contemperet. eo tñ nõ mutato. Et hec reuelatio nõ fit nisi in seraphicis mentibꝫ in interioribꝫ deserti existẽtibꝫ in caligine occulti silẽtij. iõ Dyoni. O amice thimothee vt sis capax illi⁹ reuelatõnis incorpari sic radio diuino derelinque sensus ⁊ sensibilia exteriora ⁊ intellectuales opationes. ⁊ oĩe intelligibile ⁊ fortí conatu hec cõprime. Et sicut est tibi possibile ꝺsurge supintellectual'r ad vnionem dei. q̃ est sup oẽm cognitõez. ⁊ sic te habe in caligine ista donec diuin⁹ radi⁹ vere ⁊ circũ uelate appareat. ⁊ sic reuelet se. q̃ fm Linconiensem cõmentatorẽ dyonisij. Gradus illius ascẽsionis sunt. Prio derelinq̃re oĩa sensibilia Scõo oĩa intelligibilia. Jõ ingredere caligine vbi apparet de⁹. O q̃z pulcra est talis aia. vt ipleat illõ Isa. lviij. Implebit dñs splendoribꝫ aiam tuã. Exẽplũ de moyse cui⁹ facies splẽdida fuit. q̃ sepauit se a ppl'o ascendẽs in montẽ sex diebꝫ fuit i nube. septimo die apparuit spũs dñi q̃si ignis ardẽs. secretũ ibi inuenit vere ⁊ tenet q̃lis ibi inuenit. ⁊ nõ est effabile homini vt Paulo. ij. Thoz. xij. Scio hominẽ raptũ in tertiũ celũ. an i corpe vel extra corp⁹ nescio. ⁊ vidit ea q̃ nõ licẽt homini loq̃. Cui tal' reuelatio fit põt dicere illõ Mat. xi. Confitebor tibi pr̃ celest̃. qz abscondisti hec a sapiẽtibꝫ ⁊ prudẽtibꝫ. ⁊ reuelasti ea paruulis.

Sermo xci.
Ad idem.

Accipite et mã
ducate. hoc est corp⁹ meuz. i. ad Thoz. xi. Audistis quõ accipe debem⁹ hoc venerabile sacr̃m amicabiliter cũ charitatiua affectione quã ꝺsequit occulta reuelatio eternoz. Dñ Nũc videndum est quõ recipe debem⁹ dulciter cũ experimentali pgustatione. Pro q̃ sciendũ dicit Papias. Experientia idem ẽ q noticia. vñ si oẽs hoies dicunt mihi. h̃ gustabile est dulce. p hoc nõ habem⁹ noticiã experimentalẽ de illo. Etiã q̃tum cunqz ꝓbant p rõnes. sed fm opinionẽ fidez vel sciam hr̃e possent. Sed si gust⁹ me⁹ attingit gustabile vl' attingeret ab illo. tũc ab illo habeo noticiã experimentalẽ. sic etiã de sensibꝫ interioribꝫ. Si lego vel audio ab aliq̃ q dulce sit dñs. ppter h̃ nõ habeo noticiã. nisi gust⁹ spiritualis attingat diuia dulcedine. vt dicã cuz sponsa Can. vj. Fruct⁹ ei⁹ dulcis gutturi meo. vbi loquit de gustu spũali. Et sequitur ꝺ grue pcedentia. s. charitatiuã affectionẽ ⁊ occultã reuelationem eternoz. Quid pdest multa cognoscere vel intelligere nec illa experiri nec aliquẽ vsum illoz habere. Ideo Hugo sup. vij. angelice hierarchie. Nõ facit pfectum cognitio veritatis. nisi etiã habitus virtutis in experientiã subsequat. magistra em̃ intelligendi

est expientia. Et iste optime veritatem nouit q̄ eā nō solū audiēdo sed faciendo ꝛ gustādo didicit. Ad hāc experiētiā hortat̄ ꝓphet̄. i. Pe. ij. Si tñ gustatis q̄m dulcis est dñs. ¶ Et Diceres. in quib⁹ sensib⁹ habet̄ experimentalis noticia. Aug⁹. de spū et aīa dicit. Duo sūt sensus i homine. exterior ꝛ interior. Exterior reficit in ꝓtemplatōe humanitatis. Interior in ꝓtemplatiōe diuinitatis, ꝓpterea deus factus est hō. vt hoiem beatificaret. ꝛ tota ꝓuersio hois esset ad ipsum. ꝛ tota delectatio eēt in illo. Cū p sensum carnis videt in carne. ꝛ p sensum mētis videt p diuinitatis ꝓtemplatiōem Sequit. hoc erit totū bonū hois siue ingredi tur siue egredit pascua in factore inuenier. Et infra dicit. Cū homo ꝓstat ex corpe ꝛ anima. ꝛ in carne sunt q̄nq; sensus. s. visus. auditus. ꝛc. Et sic in aīa q̄nq; sensus spūales. q; aīa ē spūs. Un de visu spūali Deut. xxxij. Uidete quoniā ego sum deus. De auditu Apocal. ij. Qui habet aures audiēdi audiat quid spūs dicat. i. sensum intelligēdi. De gustu. ps. xxxiij. Gustate ꝛ videte ꝛc. De odore. ij. Ecclī. ij. Bon⁹ odor xp̄i sum⁹. De tactu Mat. ix. Quis me tetigit. loquit̄ de tactu spūali. s. p fidem. Si interiores sensus dñt habere vigorē necesse ē vt sensus exteriores sopiant̄. i. a sua euagatione restringant̄. Un Bre. ij. moral. Si exterior euagatio sensus claudit̄ interior sensus aperit̄. Hui⁹ rōnē reddit Hugo li. ij. de archa noe. Mētes q̄s cure carnales exagitant ñ comphendūt sapiaz sapidā. sed q̄ minorant̄ actu inueniēt eā. Quādo anim⁹ ab exterioribus abstrahit̄ ad seipm colligit̄ ꝛ robustior ad ꝓtemplāda eterna sublenat̄. ꝛ cū a delectatiōe carnali abstrahit̄ necē est vt statim aliq̄d spūalis gaudij p gustare incipiat. ne omnino a delectatōe remāserit alicna q̄si semē ardum sine humore. Jō istas mētes interne desiderij dulcedinis trahēs q̄s nulla ꝓcupiscētia carnal' affect⁹ foris reliquit. Idcirco ps. xxxiij. Gustate ꝛ videte ꝛc. Gustū istū nemo extinguere pt nisi q̄ expert⁹ est. vñ Bre. Suauitatē ei⁹ nō cognoscetis. si hāc nō cognoscitis mīme gustatis. q; a nullo exp̄mit̄ nisi per expientiā nosci. iō optet q̄rere q̄liter spūs nr ad istā gustus expientiā possit ptingere. Respōdet Hugo sup ꝓlogo angelice hierarchie Jesus dei filius q̄ est sapia patris venit vt creatura in hūanitate ꝛ manifestauit se in operib⁹ suis. ꝛ cepat inuisibilis videri visibil'r. Et sapiētia patris iesus incarnat⁹ fact⁹ est q̄si lumē in testa vt nos illumiaret ꝛ ad pīez reduceret Joh. iij. Ipsi audiuim⁹ et scim⁹ q̄m h̄ est iesus saluator mūdi. ꝛ sic causabat i nobis ꝛ in sensib⁹ interioribus quādā noticiā credibilem eternoz supnaturalē Ro. i. Jnuisibilia dei ꝛc. Et sic Joh. vi. Quo ibimus. ꝙba vite eterne habes. Et Joh. vij. Nunq̄z sic locut⁹ est hō. Sz vt dicit Dyonisi⁹. Illa noticia nō est experimētalis. q; experiētia repugnat fidei. Secūdo sapia incarnata q̄ sunt inuisibilia p visibilia manifestauit. Et voluit oīdere q̄o eēt cib⁹ aīaz ꝛ refectio. Jō ꝑm Hugonē dr. Carnem assumptā nobis i eduliū posuit in sacro vt p cibum carnis ad gustū inuitaret diuinitatis Canti. v. Comedi fauū cum melle meo Drige. Fau⁹ est cera virginea cellulis distincta melle repleť. Nā comedere fauū cū melle nō est aliud nisi māducare corpus carnis virginee repletū cū dulcissima diuinitate. ꝛ sic p gustū hūanitatis puenit ad gustū diuinitat̄ Fi Sz diceres. q̄liter sensus spūalis interior eterna experiat̄. Greg. v. moral'. respondet. Eternitas p mentē cernit̄. sine aspectu videt. audit sine motu. suscipit sine corpore. Sap. xvi. Panē de celo p̄stitisti eis omne delectamētum i se habentē. i. dulcedinis suauitatē. Primo videt spūalib⁹ oculis. Job. xxv. Uidebūt faciē ei⁹ in iubilo. Bre. iij. moral'. Hoc fit cuz spūalis oculus i radio eterni solis figit̄ omni imutabilitate cōculcata veritati eterne inhereret. Et sic expientiā habuit sponsa que dixit. Dilect⁹ me⁹ candidus et rubicūdus electus ex milib⁹ et desiderabilis. Can. v. Scdo audit spūalib⁹ auribus. Greg. sup Ezech. omel'. vij. Nō querit aures corpis sed mētis. Apoc. ij. ꝛ Mat. xiij. Qui hz aures audiendi audiat. Rich. Ille hz aures audiēdi q̄ habet sensum intelligendi ꝛ affectum diligēdi. Aug⁹. super Gen. Dei sapiētia loquit̄ inspiratōe occulta. Tertio odorat̄. Dyonisi⁹. iij. celestis hierarch⁹. De⁹ redolet in sensu spūali cū diuīa gra placet. ꝛ sancta delectatiōe nos replet. Can. i. Currem⁹ in odore vnguentoz tuoz. Ubi Beda. Si dñs suauis sit vnūsis. maxime tñ domestic⁹. ꝛ q̄sto q̄s familiarius vite merito ac mentis puritate appropinquat. tāto recentius flagrantiā sentit. ꝛ hmōi nō capit intelligentiā. nisi quātū attingit experientia. ij. Ecclī. ij. Deo grās q̄ noticie sue odorē manifestauit p nos i omni loco. Quarto tangit. s. cū de⁹ p amorē tenet̄ ꝛ amplexat̄. Rich. De⁹ p intelligentiā videt. p memoriā audit. sz p dilectionē amplexat̄ ꝛ attingit. Et sic Can. ij. dr Leua eius sub capite meo. i. int⁹ splēdores q̄

ad statū viātoꝝ ptinēt. Derrera eiꝰ.i.amor in patria amplexabit q̄ speculū nescit sed p̄mū. Lañ.iij.tenui eum nec dimittā. Quito sentitur gustu. Bern.li.de amore dei. Cū mēte deo inherem⁹.deo fruimur.z in fruitione ē dulcis sapor.z i isto sapore gustat z i aīa reficit.z hec refectio nō est p speculū sz p diuine dulcedis experientiā. Et hec est portio marie optima q̄ nō auferet ab ea. Bern.sup Lañ. Deus vnifortiter nō sapit omnib. Nā p varijs desideriis variat diuine p̄sentie gust⁹. alij tm̄ audiunt. sz electi sic audūt cibū sapie dei vt degustant. Ideo Rich. de trinitate.c.iij. Nō debet nobis sufficere eterne noꝝ noticia q̄ est p fidem solū. nisi appēdem⁹ z istā q̄ est p intelligētiā. sz nec dū sufficim⁹ nisi ad illā q̄ est p experientiā puenimus. tunc em̄ dū qs gustat cuz oēs consolationes renuit. Gregor.xviij.moral'. Cū tpalem amissionē nō lugeo. de tpali abūdantia cōsolari nō valeo. sz in memoria dei solius delectat⁹ sum. ps. lxxvi. Renuit cōsolari aīa mea memor fui dei ꝛc. Bern. Sup mel et oīa est dulcis eius p̄sentia.z delectatiōis p̄sentia. Et q̄to delicias spūales plus experitis de tanto auidi⁹ eas appetitis.

Sermo xcij
Ad idem.

Accipite z mā
ducate. hoc ē corpus meū. i. ad Thoꝝ. xi. Audistis quō accipiendum⁹ hoc venerabile sacrm̄ cuz experimentali p̄gustatione. ¶ Nūc decimo z vltimo dicendum vt accipiat cū meritoria opatione. eo q̄ dixit dñs Mat. xvi. se redditurꝰ vnicuiq; iuxta opa sua. Apoc. xxij. Opa illoꝝ sequent illos. Nā cū aliqs in spūalibꝰ exercitat⁹ fuerit ad eterna direct⁹ p rectā intentionē. expeditus p frequentē meditatiōz. eleuat⁹ sup limpidā cōtemplationē. accensus p feruidā dilectionē. z de eternis instruct⁹ p multiplicē instructionē z cū fuerit eterna exptus p dulcē p̄gustatiōz. de q̄bꝰ supra patuit. Quidnam restat nisi vt eternis ingrediat p deiformē z meritoriā opationē. Quidnā oīa p̄dicta valerēt. si ea deiformis opatio nō consummaret. Nō ei pfectū facit cognitio veritatis. nisi in opatōe subsequat habit⁹ virtutis. Dicit em̄ Hugo sup. vij. angelice hierarchie. z in li. de tribꝰ dictis circa finem. Quid nobis pdest si in deo cognoscim⁹ maiestatis celsitudinē z nullā inde colligimus vtilitatē. Si aūt de illo intimo diuine ꝓtemplationis secreto reūtimur. q̄d nobis cū afferre poterim⁹ nisi lucē exēplaris opatōis. Et sequit merito oīa p̄dicta. ¶ Naz ad hoc facta est rōnalis creatura. vt opationes tales opet p quas mediāte gra sine inū eternū z vltimū ꝺsequat. Qđ ondit Lincolien' cōmētatoꝝ sup. iij. angelice hierarchie. dicēs. Facta est rōnal' creatura nō solū ppter in herere deo per dilectionem. sed etiam ppter opari ꝺm sacras ordinatōes ad primū ex dilectōe primi. z si p̄dicto mō nō opet. tūc caret fine ppt̄ quē facta est. cū neutra dilectio maneat sine altera. Naz ꝺm Bre. Charitas opat magna. Et apl's. ij. ad Thes. iij. Qui nō laborat nō māducet. Sic ꝺm⁹ angelus z ꝓmus hō nō operantes ꝺm opatōes sacras a ppria gra recedētes volūtarie. z elōgātes. ceciderūt in corruptionē natural' essentie. nō q̄ ipsi caderēt penitus in nō esse. sz q̄ ipsi vt ptactū ēa ppria integritatz plenitudine ceciderūt p auersionē a summo bono. Jō hortat apl's. ij. Thoꝝ. vi. Hortamur vos ne in uanū graz dei recipiatis. Seneca. Nō licet ociari a bono ope. q̄z ocium est mors z viui hois sepultura. Jō dicit Piero. Nil deteri⁹ ocio in sctō ppositō. q̄z ociū est noverca ſtutū. ppter qđ dicit Bern. sup Lañ. Sapientiā scribe in tpe ocij. nā diabol⁹ inueniens domū vacantē intrat in eā Mat. xij. et Valerius. Vanā dant ocia mentē. Nam ꝺm Bern. Nil p̄ciosi⁹ tpe. q̄z sicut capill⁹ nō peribit de capite. sic nec momētū de tpe. Nā oīe tps impensuz req̄ret a nobis quō sit expensuz Jō rōnalis creatura facta est vt opet Job. v. Nascit hō ad laborē vt auis ad volandum. ¶ Sciendū cū hō ꝺstat ex duplici natura. s. corpali z spūali. iō debet duplices opationes opari. s. vt ꝺm vtrāq; naturā tēdat ad eterna. Et sic tot⁹ hō cū tota familia sua. s. corpali z spūali bñ ordinet z pacificet vt regnū efficiat eterno deo. nisi em̄ deus regnū in nob̄ hīe posset nō dixisset Luc. xvij. Regnuz dei intra vos ē. Hoc aūt regnū vt dicit apl's Ro. xiij. nō est esca z potus. sz iusticia z pax z gaudiuz in spūsancto. iusticia rectificās iudicia rōnis pax tranq̄llans imperia facultatis. gaudium adimplens desideriū voluntatis. Greg. exponens illud verbuz dicit. Nec sunt velut ima go et arra pennis leticie futuri seculi. ¶ Dicit em̄ Aug⁹. de spū z aīa. Nobilis creatura est aīa. ciuitas nāq; dei. De quo ps. lxxxv. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. quia ad imaginē et silitudinē dei facta ē. Hec ciuitas appellata est hierl'm. q̄z ad fruendā visionem

147

illius summe pacis q̄ facit vtraq; vnū. Creatura est paradisus in q̄ celestia dei meditantur. z q̄si i paradiso voluptat' delectant. Est em̄ domus summi p'fis p mansionē. Est etiā sponsa christi ppter dilectionē. Est templū spūssancti ppter sanctificationē. Et est ciuitas eterni regis ppter ꝯcordiā ciuiū. q; nulla est ciuitas absq; ppl'o. Dispositi in ea ꝯditor nr̄ populū triplicis gradus. s. sapientes ad ꝯsulendum. milites ad pugnāduz. artifices ad ministrandum. Sūt em̄ intellect⁹ animi ꝯsiliarij dicētes illud Eccl'as. vlti. Time deū z mādata ei⁹ obserua. hoc est oīs hō rōnalis. Sūt milites q̄ hostes ꝯcupiscentiaz impugnāt p arma iusticie. ij. Eph̄o. vi. Per arma iusticie dei cōmēdem⁹ nosmetipsos i multa patiētia. aīales siue sensuales taq; rustici z artifices mechanici q̄ corpalibꝫ rudimētis insistūt z corpi ministrant. Et tota ista familia aīe pacificata est. z q̄libet ad suū officiū z opus ordinata z directa. z regi summo plene est subiecta. Oēs extranei regnū aīe pturbantes eīciant' z excludant. Extranei sunt vt dicit Rich'. li. v. de cōtemplatione. c. xvi. oēs cogitatus tam vani q; noxij q̄ nō deseruiūt nr̄e vtilitati. sil'r turba inordinatoz affectuū z sollicitudinū q̄s oportet oēs eīcere vt regis nr̄i legibꝫ tanto liberius z iocūdius liceat inherere. ℞ Diceres. q̄ liter tñ nostra opatio. s. corpalis et spūalis sit deiformis. i. diuīe opationi ꝯformis. Nisi ei possem⁹ deo patri nr̄o aliqual'r ꝯformit' opari tanq; filij dei ñ dixisset. estote pfecti sic pr̄ vester celestis pfectus ē. Mat. v. Sicut enim imaginē dei patris nr̄i tenem⁹ in mēte. ita etiā vt veri filij sim⁹ debem⁹ tenere i opatione. Nā eius filij tūc sum⁹. si opa ei⁹ facim⁹ Joh'. viij. Si filij abrae est' opa abrae facite. Dicit em̄ Dyoni. iij. angelice hierarchie. q̄ iā in h̄ seculo deiformē vitā inchoam⁹. quā in celo ꝯsummabim⁹. Dicit em̄ Dyoni. ibidē. In celo hierarchie sunt. z sunt ordinaliter distincte. s. in primas. medias. z infimas. sic nos deiformes opationes opari debem⁹. Et p̄m supmas ordinatōes simus ordinati ad deū. p̄m medias bene ordinati ad nosmetipsos. p̄m vltimas siue infimas bene ordinati ad exteriora. Et sic operatōes nr̄e erūt deiformes z deo accepte. Dicit Bern̄. in li. de ꝯsideratione. c. v. Deus in seraphin amat vt charitas. in cherubin noscit vt veritas. in throno sedet vt equitas. Oportet igit̄ vt nos in q̄tū possum⁹ deū z summū bonū diligamus. Ro. xij. Spiritu feruētes vt summā veritatē cognoscam⁹. q; nosse deum ꝯsummata noticia est. vt summā equitatē in nobis teneam⁹. p̄s. xxxvi. Custodi innocentiā z vidi equitatē. z sic bene erimus ordinati quo ad deū p deiformes opatōes. q; dicit Linconien'sis sup. x. angelice hierarchie. Intellect⁹ human⁹ in suo supmo gradu ad intus hz vt cū seraphin ferueat amore. luceat scientia cū cherubin. Spūalis fact' dicere pōt cū thronis. sanct⁹ sctūs sctūs. ‖ Scdo q̄ ad nos bene ordinati deiformes opationes opemur ad sil'itudinē medie hierarchie. Ber̄. vbi supra. Deus dñat vt maiestas. opat vt p̄t⁹. tuet vt salus. optet etiā vt nos oīe impedimentū diuīe pticipatōis dñando supam⁹. ꝯsationi p̄trutum p̄m gr̄az studiose insistem⁹. vt oībꝫ inordinatis motibꝫ z impulsionibꝫ p̄tēter resistam⁹. z sic erim⁹ bene ordinati in nobismetipsis p deiformes opatōes. q; dicit Linconien's vbi supra. In media hierarchia opte vt dñemur cū dñationibꝫ. vt fortes sim⁹ cū p̄trutibꝫ. z ordinati cū p̄tatibꝫ. ‖ Tertio debem⁹ esse bene ordinati ad exteriora. vt operemur deiformes opatōes ad sil'itudinē infime hierarchie. in q̄ deus vt dicit Bern̄. regit vt p̄ncipiuz. reuelat vt lux. assistit vt pietas. Oportet vt oīa exemplariter ad p̄mū p̄ncipiū reuocem⁹ vt lumē veritat', verbis z factis alīs oñdam⁹. vt opa pietatis omnibꝫ deuote exhibeam⁹. Et sic bñ erimus ordinati ad exteriora p deiformes operatōes ad sil'itudinē infime hierarchie. q; dic' Linconien'sis. In vltima nr̄a hierarchia oportet vt p̄ncipemur cū p̄ncipatibꝫ. s. omnia ad p̄mum p̄ncipiū reducēdo. vt reuelem⁹ veritatem cū archangel'. z pietatē exhibeam⁹ assistēdo indigenti cū angel'. Thob'. iiij. Quō potueris ita esto misericors. ‖ Et sic p̄z q̄ p vtraq; opationes interiores z exteriores siue vite actiue siue ꝯtemplatiue spūs humanus ad intrinsecū ad eternū manerium ingrediatur Quia dicit Prosper in lib. de vita ꝯtemplatiua. Vita ꝯtemplatiua z actiua diuersis itineribꝫ incedunt. z ad eandē patriam intendūt. Actiua vita inq̄t Prosper hz sollicitū cursuz Contemplatiua vero gaudiū sempiternum. In actiua ꝯtemnit' mūdus. in illa autē videbit deus. hec ille. Et cōcordat Aug⁹. Sicut malis opibꝫ q̄si q̄busdaz seris ac vectibꝫ vite ianua claudit'. ita absq; bonis operibꝫ sine dubio nō aperit'. igit̄ nō solū bonis opibꝫ hominis interioris. sed etiā exterioris peruenit' ad eterna Mat. xvi. Reddet vnicuiq; iuxta opera sua. Nam dū bona opa facim⁹. q̄d aliud q; quedā itinera agim⁹ p q̄ ad patriā festinam⁹

Bze.xxij.moral'. Quãuis in vsu opis sit tpalitas. tamen in intentione debet esse eternitas. ¶ Nota sicut p opera interioris hois. vt p ɔtemplationẽ qñq; fit p̃batio vite eterne. ita etiã p opa exterioris hois fit qñq; sil'itudo vel imago eterne vite. vt dicit Bern̄. libro de amore dei. Sunt aliq̃ q̃ se sentiũt sic vicisse omnes ɔtradictiones carnis. vt in omni substantia carnis nõ reperiãt nisi instr̃m boni operis. sed si in ipsis miserijs ɔtabescunt tunc interioris hoie fortiꝰ ɔualescũt. q̃. ad Eho. xq. Cũ infirmior tunc fortior sum ⁊ potens. Mã ipsi nouã q̃ndã ꝓcipiũt spũalem gr̃am. oculi sunt simplices. aures obtempantes. in oõne feruentes. tactꝰ honestus. dulcis gustꝰ. si nõ in gustu suauitatis. tñ p mutuũ charitatis incentiuũ. Apoc. ij. Opa tua plena sunt coraz deo. Dicit em̃ Albertus li. de diuis mysterijs Facit dulcedinẽ in gustu. gaudium in corde. Unꝰ Origẽ. sup Cañ. De natura boni operis est q̃ ad ipsius multiplicationẽ multiplicat ⁊ dilectatio q̃si condimentũ cibi spũalis. vt solius dei donum obtineat in motu gustu et visu. ⁊ omne desideriũ eius i eternitate feliciter terminat. ⁊ sic ibit in domum eternitatis sue. Eccl's. vlti. Ibi dicit Augꝰ. de spũ et aĩa. erit manifesta visio. plena cognitio. vera dilectio. firma ɔiunctio. plena refectio. societas indiuisa. similitudo pfecta. vita beata ⁊ eterna. Ad quã nos ꝓducat ⁊c.

De sancto Johãne baptista.
Sermo xciij

Johannes est nomen eius Luc̃. i. In summa ꝓbꝫ duo innuunt. Primo ortus tripudij natiuitatis iohãnis. ibi. Elyzabeth. Scõo subiungit mirandũ pdigium de eiꝰ dignitate. ibi. apertũ est illico os eiꝰ. De primo dr. Eliyzabeth impletũ est tps pariendi. Erat illa elyzabeth q̃ erat sterilis. vt dr Lu. i. Dixit nãq; angelꝰ anne ⁊c. ¶ O, deus aliq̃n claudit vterũ alicuius. hoc ideo facit vt mirabiliꝰ deinde aperiat. ⁊ n̄ rõne libidinis eẽ qđ nascit. sed h̃ magꝭ diuini muneris fore cognoscat. oês em̃ quos ex mulieribꝫ sterilibꝫ recitat scriptura claros excellẽtes pueri legunt. vt ysaac ex sara sterili ad nonagesimũ annuz cui repromissa erat olim gentiũ bñdictio. Rachel sterilis genuit ioseph dñm totꝰ egypti. q̃s fortior samsone. sanctior samuele. ⁊ tñ hi omnes matres steriles habuerũt. ⁊ sic noster patronꝰ sctũs iohes. Symon de cassia. Natura deficit in parentibꝫ vt p nature legẽ non possent generare. sed ex gr̃a coopante spiali. Jõ cõmemorat euãgelista dicẽs. Impletuz est. subdit. peperit filiũ. nõ quẽcũq; sz magnũ gratia ⁊ fructibꝫ. Jõ Bern̄. in ꝓmone hodierno dicit. Hodie illuxit insignis. ⁊ tãto ceteris sanctior. q̃nto sanctiorez hoiem terris effudit. hodie natꝰ est xp̃i ɔ sanguineꝰ sponsi amicus. De quo Elyzabeth impletũ est tempꝰ pariẽdi. Jsta beata elyzabeth pepit ꝑm legẽ matrimonij cum doloze. Joh. xvi. Mulier cũ parit tristiciã habet ¶ Diceres. nunq̃d iste doloz mlieri est meritoriꝰ. cũ doloz partus est ꝓpter penã peccati introductus. vt dixit dñs eue. Ben̄. iij. Multiplicabo erumnas tuas. ⁊ sic est necessitatis. modo ista q̃ sunt necessaria p se nõ sunt meritoria. q; omẽ meritum debet esse voluntariũ. vt dicit Bern̄. de gr̃a ⁊ libero arbitrio. Rñdet Chrisꝰ. sup Mat. Dene cessitate põt fieri virtus cũ patienter tolerat. ⁊ sic mlier patiẽter tolerãs doloẽ ꝓpter hoc q; oipotens deus p pctis introduxit. volẽs in h̃ satisfacere diuine voluntati ⁊ ordinatiõi indubitanter merẽt in doloze partꝰ. sicut qui viuit de labore manuũ suarum merẽt in hoc volẽs satisfacere statuto dei. q; ipsoluit deꝰ filijs ade dicens. In sudoze vultus tui ⁊c. p̃s. cxxvij. Labozes manuũ tuaz q; mãducabis ⁊c. Jõ i. Thimo. ij. Saluab̃ mulier p generationem filioz. si pseuerauerit in fide ⁊ dilectiõe. ¶ Diceres. quid faciet mulier sterilis cui nõ incumbit onꝰ partꝰ. Rñdeꝫ q; illud fecit anna. i. Re. i. Ubi felix Anna lachrimas fundebat coram dño vt ɔciper ⁊ pareret fructum in dei laudẽ. ⁊ factũ est. Sil'r rebecca que fuit infecũda. q̃ ex oõnibꝫ ɔcepit ⁊ peperit ¶ Diceres. q̃d faciet mulier q̃ etiã fusis lachrimis ⁊ p oratiõnẽ non potest habere plem. Rñdeꝫ q; debet intendere fructibꝫ spũalibꝫ q̃ sunt bona opa. q̃ fructꝰ spũales sunt deo magꝭ placidi q̃z carnales. vt ait Augꝰ. O, maria felicius ɔcepit christũ mente q̃z ventre. Oipotẽs deus forte dispoſuit. vt mulier ita esset dispoſita ad vitã altiorẽ abstulit ei fructũ carnalem vt occupet circa ista q̃ dei sunt. ppt qđ ꝟginitas ⁊ viduitas pferuntur matrimonio. q; versant ⁊ occupant circa magis bona. i. Choz. vij. Mulier innupta ⁊ virgo cogitet q̃ dñi sunt. vt sit sancta spiritu ⁊ corpe. que aũt nupta cogitet que sunt mũdi. ⁊ quõ viro placeat. Jõ apl's ibidẽ Beatior erit si sic pmãserit. Subdit. audierꝫ vicinia. illi qui erãt cohabitãtes. ⁊ cognati.

id est q̄ erant ex eius ꝯsanguinitate. qz magnificauit dñs miſicordiā suā cū illa. i. magnaz miſicordiā fecit. s. auferēdo sterilitatis opprobrium. dando ei tantū z talem filium. ¶ Nota in hac natiuitate sctūs iohes habuit q̄ druplicem p̄rogatiuā cōtra q̄ttuor defect⁹ seu incōmoda que habet q̄libet mortalis i sua natiuitate. ¶ Prim⁹ defect⁹ est q̄ libet peccator ſmundus nascit. qz in peccatis vt dicit Job. Nemo mūdus a sorde. nec infans vnius diei cui⁹ vita sup terrā. ad Eph. ij. O dēs nascimur filij ire. Hāc irā ostēdit dñs in pueris q̄ sine baptiſmo moriunt. qz priuant ei⁹ visione. eo q̄ in pctis sunt ꝯcepti z nascunt. Hunc defectum nō habuit sctūs Johes. qz sctūs natus est. qz sanctificat⁹ in vtero. vt p̄dixit angelus Lu. i. Replebit spūsancto adhuc ex vtero matris sue. ¶ Secūdus defect⁹. qz nascit stult⁹ z ignarus boni z mali. Prou. xvij. Stulticia colligata est in corde pueri. vt ptz ad oculū. qz puer p pomo daret puinciā. Ab isto ītunis fuit iohānes. O quāte sapientie. in vtero matris existens christū z matrē ei⁹ cognouit. z christuz sue matri indicauit. Et in vtero in pphetam vnctus. Aug⁹. Celum z terrā nondum videraz. z dñm celi z terre cognouit. Et añ fuit sue matris mgr̄ q̄z ei⁹ fili⁹. z p̄us ipsaz vocauit q̄z ipsa eum lactauit. ¶ Tertius defectus. qz debilis z infirmus nascit z se in nullo iuuare pōt. Hui⁹ exemplū habem⁹ in dauid cū pugnatur⁹ esset cū golia. dixit ei saul. ñ vales resistere philisteo. nec pugnare aduersus eū. qz puer es. i. Re. xvij. Cōtra hūc defectum natus est iohānes puer fortis. Unde canit ecclesia. Intra deserti teneris sub annis ciuiuz turmas fugiens petisti rē. ¶ Quart⁹ defect⁹. qz tristz z flens nascit. Et ista ē cōmunis cantilena oīm. Beatus iohes nōdum nat⁹ gaudens est z exultauit. Unde dixit mater ei⁹ ad beatam virginē Lu. i. Ex quo facta est vox salutationis tue in auribz meis. exultauit infans in vtero meo Ipse nāq̄z est secūdus ysaac qui interp̄tat risus. Unde poterat dicere mater. Risum fecit mihi dñs. Ben. xxi. ideo dicit i textu. Cōgratulabant ei fm q̄d angelus p̄dixit. z multi in natiuitate ei⁹ gaudebunt. Sz fm ap̄lm ad Ro. xv. Quecūq̄z scripta sunt ad nostram doctrinā scripta sunt. In vbis istis informamur q̄ debem⁹ gaudere de bonis primorum. Ro. xij. Gaudete cū gaudentibz. q̄d nō faciūt odiosi. qui tristant de bono primorum. Aug⁹. Inuidia est dolor felicitatis aliene. Inuidi de aliena miseria exultāt. z de alicuo gaudio tristant. z hꝫ fm Nico. de lyra sup Canonica beati Johis. Frequēter inuidia ꝯtingit in hominibz eiusdem stat⁹ seu artificij vt in collegijs z cōuentibz mercatoribz aut alijs equalibz. ¶ Diceres. vn de surgit hoc. Dicit Greg. v. moral. exponens illud Job. v. Parvuluz occidit inuidia. Inuidere nō possum⁹ nisi eis quos nobis in aliquo meliores putamus. Paruul⁹ est. qz ipse testimoniuz p̄hibet q̄ minor sit ei cui⁹ inuidia torquet. z sic antiquus hostis amissa beatitudine minorē se cognouit. z sic cayn despectu suo sacrificio inuidebat fratri. z sic esau bñdictione p̄dita. Et licet p oīne viciū q̄d p̄cedat hūano cordi diabolicū virus infundit. signāter in isto Sap. ij. Inuidia diaboli mors intrauit in orbē terraruz. Nā cū deuictū cor liuoris putredo corrumpit ipsa exteriora iudicāt. color pallore afficit. oculi de p̄munt. mens accendit. Et factū est die octauo venerūt circūcidere puerum et vocauerūt noie patris sui zacharīā. Lyra. qz talis ꝯsuetudo fuit apud antiquos. signāter potentes. Et ait mater. nequaq̄z. sed vocabit: iohes. ¶ Johes est nomen valde gratiosum. ideo excreuit in ap̄l'atu vltra numerū vicesimū. q̄d nō legit de alijs nobz apostolicis qz tm̄ Martin⁹ q̄ntus. Bonifacius octau⁹. Gregoriu⁹ duodecim⁹. sed Johes vicesimus secūdus. vt dicit glo. clementinaz. Uñ hꝫ nomen cōpetit beato Johānni. qz iohānes dr in quo est gra. Sanctus Tho. de articulis fidei dicit. Johānes fuit in vtero sanctificat⁹ beata vgo maria z christ⁹. Sanctificatio iohannis ꝯsistebat in isto. qz fuit mūdat⁹ ab omni pctō originali. z p̄restituz sibi fuit nō peccare mortaliter sed venialiter. Beata aūt virgo ita sanctificata q̄ nec mortaliter nec venialr̄ peccare potuit. Nam pctm̄ veniale dr̄ q̄ appetitus sensitiuus nō totaliter subijcit rōni quin iuterdū moueat p̄eter rōnem vel ꝯtra rōnez. sed in beata vgine totaliter subiect⁹ fuit rōni p virtutem gr̄e sanctificantis ipsaz q̄ nunq̄z ꝯtra rōnem moueret. Innuebant patri quē vellet vocare eū p signa visibilia. qz nō soluz erat mut⁹. sz etiā surdus. ideo postulās pugillarem scripsit. Johes est nomen eius. q. d. nō impono sibi. sed impositū est ei a deo. nō tenet nomen de terris. sed de celis. Johes est nomē eius. Ista verba tractat Hugo de sancto vic. Puer vocat iohānes z nascit de patre muto. Et sic gra dei nascit q̄n sum⁹ muti silentium mentꝫ tenētes. Sap. xviij. Dū mediū silentiū tenerent omnia. oīpotens ſmo tu⁹ de regalib⁹

sedibꝫ venit. Silentiū mētis est trāquillitas cordis ab omni euagatiōe mētis libera. Et ista natiuitas gr̄e est nobis valde necessaria. quia est arra future gl'ie. Ro. vi. Gr̄a dei vita eterna. Joh̄es est nomen eius. Symon dc cassia. O magnuz nomen qđ patri restituit vocem gaudiū vicinis. ppl'o sacerdotem. Hoc est factū ad p̄sagiuz futuroꝝ. qz sola gr̄a miracula opat. sola gr̄a ad dicendū veritatē linguas facit disertas. ¶ Et bene ꝓueniebat ei hoc nomen in quo est gr̄a. Primo ppt̄ plenitudinem diuine gr̄e Luc. i. Spūsancto replebit ab vtero. De hieremia legit q̄ sanctificat⁹ ē. dc ioh̄ane q̄ spūsancto repletus est. sanctificatio mūdationē significat. repletio inundationē. Mirabile q̄ apl'i q̄nquagesimo die a resurrectione hoc ioh̄es in vtero ꝓsecut⁹ est. Scđo bñ ꝓuenit sibi h̄ nomē ꝓpter tps gr̄e. Mat. xi. Lex z ꝓphete vsqz ad ioh̄em. ex eo regnuz dei euāgelizabat. qz nūciauit christuz. Joh̄. i. Gratia z veritas p ihesum xp̄m facta est. Tertio ꝓpter excellentiā gr̄e quā ꝑmus p̄dicauit. scz petōꝝ remissionē. gl'ie collationez. Mat. iij. Penitentiā agite z appropin quabit vob̄ ꝛc. Et mirati sunt vniūsi. s. dc ꝓcordia patris z matris in noie ioh̄is. ¶ Dixi scđo innuit mirandū ꝑdigiū dc ei⁹ dignitate. ibi. aptum est illico os ei⁹ z lingua z bñdixit deum. Amb. Fides linguā soluit quā incredulitas ligauit. dicendo cū p̄s. cxv. Credidi ꝓpter qđ locutus sum. Et fact⁹ est timor sup oēs vicinos eoꝝ. s. admiratōis. q̄ dc⁹ sic mirabiliť puniuit zachariā z liberauit. Et sup oīa montana iudee diuulgabanť ꝛba hec q̄si facta insolita. z posuerunt oēs q̄ audierūt in corde suo. qz talia insolita magis mēorie cōmendanť. dicētes. Quis putas puer iste erit. q̄si dicerēt. qz magnus et sanctus. Bern̄. Nōne magn⁹ z sctūs quē pre omnibꝫ cōmendauit dñs. Dicit em apl's. i. Chorꝝ. x. Nō qui seip̄m cōmēdat ille ꝓbat⁹ est. sz quē dc⁹ cōmēdat. z sicut ioh̄es noluit se ip̄m cōmēdare. Joh̄. i. cū interrogaret a phariseis an esset xp̄s. Rn̄dit. nō sum. sciuit enim scriptū Prou. xxvij. Laudet te os alienū z nō tuū. ¶ Et sic ioh̄es a triplicibꝫ hoibus laudat⁹ z venerat⁹ fuit. Prio ab herode malo. Marci. vi. Metuit herodes ioh̄anem vt virū sanctū. Scđo a bonis Mat. xxi. Oēs eū vt ꝓphetā habebāt. Tertio ab optimo. id est christo. Mat. xi. Inter natos mulieꝝ ꝛc. Ista est vera cōmēdatio q̄ fit a iudice vero. dc quo apl's. i. Chorꝝ. iij. Mihi ꝑ mimo est vt a vobis iudicer. q̄ me iudicat dñs est. Bern̄. Quid alieno vel mei ꝓtent⁹ sum testimonio cū solius dei p̄sentādus sum iudicio. Et sic ioh̄anes vere iustus. qz a vero iudice laudatus O reuera ioh̄anes est a christo laudat⁹. Joh̄anes fuit lucerna ardens. Joh̄. v. Cōsuetudo est ciuium in ciuitatibꝫ. q̄n vn⁹ vult aliuz in noctibꝫ tenebrosis visitare facit parare lucernā. Et sic christus q̄si ciuis mūdi. p̄s. cxvij. Incola ego sum in terra. volēs visitare humanū gen⁹ in nocte legis mosayce parauit lucernā. id est ioh̄em. De quo p̄s. cxxxi. Parauī lucernā xp̄o meo. Primo dr lucerna. qz lucerna lucet illis q̄ retro vadūt. aliq̄ in manibus portant ne offendanť. z sic btūs ioh̄es vita z doctrina luxit illis q̄ erant in tenebris pctōꝝ. Lu. iij. Facite dignos fructꝫ pnie. Jō Chrys. in p̄mo. dc ioh̄e. Joh̄es magisterū vite. sanctitatis forma. iusticie norma. virginitatis sp̄eculum. pudicitie titulus. castitatis exemplum. penitentie via. Scđo lucerna obstructa ē vndiq̄z a ventis extingui nō pōt. ita beatus ioh̄anes nō a ventis tribulationū. ideo figuratus p lapidē ab eston. dc q̄ Solin⁹ in li. dc mirabilibꝫ mūdi. Unū q̄ semel accēdit extingui nō pōt. sic ioh̄es Mat. xi. Quid existis i desertū videre arundinē a vēto agitatā. Prou. xxxi. Nō extinguet in nocte lucerna ei⁹. Tercio lucerna nō habet lucē a seipsa. sed mutuat aliunde. z sic ioh̄anes nō lucebat a seipso. sed a christo. recte sicut lucifer a sole. z sic ioh̄anes Joh̄. i. Nō erat ille lux. sz vt testimoniuz ꝑhiberet dc lumīe. i. dc christo q̄ erat lux vera. Jō q̄n venerūt sacerdotes interrogātes an eēt xp̄us. Rn̄dit. Ego sum vox clamātis in deserto. Joh̄. i. Hoc est ꝓtra multos litteratos q̄ sibi ascribūt lumen intelligēte. qđ lumen a deo hñt z a seipsis estimāt scire. vt Alan⁹. ideo p̄uank lumine scientie. Exemplū dc alano doctore magno q̄ sibi ascripsit et ꝑdidit. hūliatus recepit. Et sicut ioh̄es se hūliauit. sic z nos. Bern̄. in ser. hodierno. Quid ē tot et tātis p̄coniis ioh̄em extollere si ip̄m negligim⁹ i moribꝫ imitari. tales essem⁹ sicut illi q̄ laudāt pugillātes et pugnare nō audēt. Quarto dr lucerna ꝓpter lucis obumbrationē. videm⁹ q̄n lucerna accēdit. si maior apportat illa obumbrat. z sicut sole oriente lucifer obumbrat. sic dc ioh̄ane. Joh̄. iij. Illū oportet crescere. me aūt minui. Itez ardēs igne charitatis. vt dure ex charitate phariseos corripet z herodē. Itē lucens p vitā iusticie z veritatis. ¶ Nota ioh̄anes post christū z matrē ei⁹ p̄ cunctos mortalibꝫ multa ꝑuilegia habuit. Primum est

149

angelice missionis. qm̄ ab eodē angelo a quo xps fuit pnūciat⁹. s. a gabriel. Scōm mirifice ꝯceptionis. Erat em̄ in mr̄e sterilitas natural'. ⁊ tā in mr̄e q̄z in pr̄e lōgeuitat'. ppter qō filiū hr̄e nō poterant fm naturā. Et illa duo impedimēta tangit euāgelista Lu. i. Nō erat illis fili⁹ eo q̄ elyzabeth erat sterilis ⁊ ambo p cessissent in diebꝫ suis. ⁊ tm̄ potētia generādi i vtroq; reuixit ꝑtute diuina. iō ei⁹ ꝯceptio fuit miraculosa q̄dammodo. Tertio habet priuilegiū solēnis natiuitat'. De q̄ Luc. i. Multi in natiuitate ei⁹ gaudebūt. q; regina gl̄ie pn̄s fuit. Et fm aliq̄s officio pietat' insistebat. rex ⁊ dn̄s celi fuit in vtero v̄ginis. Et ppter istas p̄rogatiuas singular' ⁊ solēnis est ista natiuitas. Isaac p angelū fuit nūciat⁹ ⁊ a sterilibus parentibꝫ nat⁹. sz nō in vtero sanctificat⁹ Samuel legit matris p̄cibꝫ obtent⁹. sz nō ab angelo annūciatus. Etiā legit de samsone q̄ fuit ab angelo nūciat⁹. sed n̄ in vtero sanctificat⁹. Et sic patēt p̄rogatiua sancti iohānis. Item christ⁹ cōmēdauit eū. dicēs eū angelū Mat. xi. Hic est de q̄ dictū est. Ego mitto angelum meū. s. ppter vitaz angelicā. Iō canit eccl'ia. O nimis felix meritisq; celsi nesciens labēs nuei pudoris Chr̄e. Cōuersatio iohānis omniū hoīm vitā culpabilē fecit apparere. quēadmodū dū vider' vestē candidā dicis sat' pulcra ē. quā si sup niuē locauer' sordida eē incipiet que p̄us fuit decora. ⁊ sic ꝯsatio alioz respectu iohānis. Quā nobis p̄stet iesus xps.

Sermo xciiij
Ad idem.

Johannes est nomen eius Lu. i. Legit in li. de ppr̄ietatibꝫ rerū. Turtur ē auis casta q̄rens deserta ⁊ loca solitaria diligens. ⁊ fugit cōsortia. ℣ Hec auis adueniente vernali tpe q̄rula voce nūciat nouitatē tpis. Cañ. ij. Jam hyems transijt imber abijt ⁊ recessit. flores apparuerunt in terra nr̄a. q; vox turturis audita est in terra nr̄a. Spūal'r. per turturē intelligit beat⁹ iohes ℣ Prio q; turtur ē auis casta. Et sic beat⁹ iohes. q; ppetu⁹ v̄go. qō ptz ex eo. q; vitauit oīa que solēt ad libidinē incitare. quoz sunt q̄ttuor. iuxta illō poete. Uestis pulcra. cibꝫ larg⁹. ociū q̄z somnus. Prio vestis pulcra. Mat. xi. Qui molliby vestiunt' ⁊c. Mat. iij. Johes habebat vestimētū de pilis camelorū qō sup nudo corpe portabat. Scōm est cibꝫ. Prou. xxix. Qui delicate nutrit seruū suū sentit eū ꝯtumacē. Libꝫ aūt iohis erāt locuste. Mat. iij. fm Chr̄m. Locuste sūt volatilia mūda cocta i oleo pauperi p̄bent victū. sil'r mel silue stre fuit ei⁹ cibꝫ. qō fm Rabanū ⁊ scm̄ Tho. de aquino folia sūt lata ⁊ rotūda lactei melleiq; coloris. Potus ei⁹ nō fuit vinū. Prou. xx. Luxuriosa res vinū. Ytero. Uēter vino estuās ⁊c. Lu. i. Uinū ⁊ sicerā nō bibet. sz pot⁹ ei⁹ fuit pura aqua vt canit eccl'a. Cui later haustū satiata pastū mella locustis ℣ Scdo auis ista fugit ꝯsortia. ⁊ sic beat⁹ iohes. de q̄ canit hymn⁹. Antra deserti teneris sub annis ciuiū turmas fugiēs petisti ⁊c. Chr̄e. Cōuersatio iohānis omniū vitā hoīm faciebat vitā culpabilez apparere quēadmodū si opposueris albā vestem iuxta niuē apparet sordida. licet nō sit. Sic sunt in compatione iohis alij nati mulierū ℣ Tertio in aduētu suo nouū tps annūciat. Mat. iij. Pniam agite ⁊c. Mat. xi. Lex ⁊ pphete vsq; ad iohem. q; tps gratie ab eo incipit. q̄ habet nomen a gratia. de quo thema. Johes est nomen eius. ℣ Johānes interptat gr̄a. si illa debet nasci in nobis. tunc respiciam⁹ quō iohes nat⁹ est tripl'r. Naz natiuitas iohānis corpalis nō fuit naturalis tm̄. sed etiā quodā modo supnatural' coopatio. q; sterilitas ⁊ senect⁹. Spūal'r. ⁊ sic in nobis. Zacharias memorans deū interptat. Et significat illos q̄ habent dei memoriā. ps. xxxvij. In meditatiōe mea exardescet ignis. s. gr̄e. Hugo. Sicut ligna nutriūt ignē. sic meditatiōibꝫ ⁊ cogitationibus nutrit gr̄a. Elyzabeth interptat dei mei saturitas. i. nō ferenti⁹ aliud desiderare p̄ter deū. Prou. x. Egestatē opata est man⁹ remissa. i. exile desideriū. p̄s. lxxx. Tribuet eis fm de sideria cordis eoz. Jdeo dictū est Zacharie. Exaudita est oō tua. Sz in loco sancto annūciat' ad significādū illō. i. Chor. iij. Templū dei sanctū est. qō est' vos. Leui. xi. Sancti estote. qm̄ ego sanct⁹ sum. Sz vbi vixit iohannes. in solitudine. ⁊ sic dei gr̄a dum sum⁹ in gr̄a solitudinez queram⁹. Bern̄. O anima mea esto sola vt soli illi fuiesq̄ solū elegeris. fuge publicū. scias te hr̄e sponsum verecūdū qui nō velit tibi exhibere suam p̄sentiā ceter' p̄sentibꝫ. Zach. ij. Fugite de medio babilonis id est mūdi. Joh. xvi. In mūdo pressurā habebitis. sz qz solitudo est ad colloquēduz deo familiaris. Exodi. iij. Pascente moyse oues in deserto apparuit ei dn̄s in rubo ardēti loq̄ns sibi familiariter. Petr⁹ Damiani. Solitaria vita est celestis doctrine scola. diuinaz artiuz

disciplina. Amb. Sola erat maria et loquebat cum angelo. Solus erat petrus et totum orbē sacrandaz gentiū cognouit misteria. pl⁹ intelligo de solitudine mētis q̄z corpis. q̄ ista sine illa nō est vtilis. sed illa sine ista ad salutē sufficit. Ouge. sup Exod. omel. iij. Relinq̄ndus est mūdus si deo fuire volum⁹. relinquēdus nō loco sz animo. xxiij. q. iij. c. Recedite Et Aug⁹. de verbis dñi. Recedite et īmunduz nolite tāgere. nō ptactu corpis sz cordis. Sz heu aliqui nō sunt in mundo. sed mūdus in eis. in his nō viuit iohes. i. gra dei. ij. Thoz. vi. Que participatio iusti cum iniusto. aut q̄ pcientia lucis ad tenebras. Aug⁹. v. de ciuitate dei. Merito deficit qui se sepat a deo q̄ eū fecit. Idcirco iohes fuit segregat⁹ ꝓmo a mūdo. secūdo a prauo pcortio. Prouer. i. Fili ne ambules in semitis prauoz. Eccli. xiij. Que cōmunicatio sancti ad canem. Beda meli⁹ ē maloz odiū q̄z cōsortiū. ij. ad Thoz. vi. Immūdū ne tetigeris. et Leui. xxij. Dis q̄ tetigerit immūdum. imundus erit. vel morticinium. Ouge sup Leui. Morticiniū ptingit qui in peccatis mortuū sequit et imitatur. Eccl. xiij. Qui tetigerit picem inq̄nabit ab ea. Mat. v. Qui viderit mulierez ꝛc. Beda. Jam tetigit cor pcupiscentie viciū et factū est immūdum. et sic iohes segregat⁹ fuit ab oib⁹ his vt deo soli seruiret et viueret. Bern. in li. d diligēdo deū. Ratio vrget. iusticia dictat. vt hō se totū illi tradat. a quo totum se habet. Et sic iohannes vt seruaret mūdas man⁹ quib⁹ xp̄m tangeret et oculos quib⁹ spūm sanctum in colūbe specie videret. aures quib⁹ patris vocē audiret mūdum reliquit. Unde canit. Antra deserti ꝛc. Ambro. Nō licet homini aliq̄ mēbro abuti. q̄z membra nr̄a sunt sanctitatis instrumenta ad Ro. vi. Exhibete mēbra vr̄a fuire iusticie. Thrist. in quodam sermone beati iohis dicit. Johes est princeps monachoz. in heremo viuit. in heremo nutrit. in heremo expectat christum. cui⁹ vita austera. vestis hirsuta. cib⁹ locusta vel herba. potus aqua. lectus terra. inq̄lin⁹ bestia. ipse exul mundi. heres paradisi. i. Thoz. xv. Br̄a dei sum ꝛc. Hugo de claustro aie. Fuge luge attende despare. fuge mundū. q̄z vanitas. luge peccatū. q̄z iniquitas. attēde carnem. q̄z fragilis. despare deū. q̄z ipse miseri coz est et tu miserabilis.

De sanctis Petro et Paulo apl̄is.

Sermo xcv

Ibi dabo cla

ues regni celoz̄ Mat. xvi. ¶ In summa euāgelij duo innuunt. Primo pfessio eterne hereditatis in pncipio. scō collatio magne ptātis. ibi. Tibi dabo claues. De primo dicit In illo tpe. s. cum iudei temptauerūt eius diuinitatē. dicentes. Magister volum⁹ a te signū videre. ipse arguit eos dicēs. Generatio pua et adultera signū petit. Thrist. sup Mat. Semp signū petere et querere est nunq̄z velle credere. Ideo ait discipulis. Cauete a fermento phariseoz. i. a falsa fide et doctrina eoz. Et in illo tpe venit ihs in ptes cesaree philippi. ad differentiā alteri⁹ cesaree i palestina. Et dz cesarea philippi. q̄z ampliauit eā philipp⁹ in honorē tyberij cesaris q̄ dedit ei quartā ptez regni. vt dicit Josephus et Hiero. Ista ciuitas pus dicebat lachis. et postea dan a filijs dan eam occupantib⁹ Judicū. xviij. Et ibi habitabant gentiles in finib⁹ eius. ¶ Et ex hac pfessio et inq̄sitio fidei ibi facta est ostēdit fundatio eccl̄ie in fide gentiuz. Interrogauit discipulos suos Beda. Interrogauit nō qsi ne sciens sciam de se vel alioz. sed vt pfessionem recte fidei discipuloruz digna mercede remuneraret. et erroē hoim p pfessionē discipulorū eliminaret. q̄z n̄ est piculosioz error q̄z in fide. Aug⁹. de fide. Fides est omniū bonoz fundamentum et humane salutis initium. sine qua omnis labor vacuus ꝛc. Itē interrogauit ꝑm Ouge. ideo vt docemur scrutari quid alij sentiant de nobis. vt si quid mali occasionē debemus vitare. si q̄d boni debem⁹ amare. iuxta illud Ro. xij. Prouidētes bona nō tm̄ coram deo sed etiā coram oib⁹ hoib⁹. vt hr̄ de pse. di. i. Nobis nō tm̄ pscientia bona est necessaria. sz etiā fama. xi. q. iij. inter verba. Nō scientia ē nobis necessaria. fama primis. Jō Eccl. xlj. Curā habe de bono noīe. Ratio puer. xxij. Meli⁹ est nomen bonū q̄z diuitie multe. Et dixit. Quē dicūt hoīes. i. turbe vulgares. nō quez me dicūt scribe et pharisei. Rō Thrist. q̄z opinio scribaz erat mala de xp̄o. Ex quo habemus q̄ nō ml̄tū debem⁹ ponderare falsas opiniones maloz hoim de nob. sz ptoz et simpliciū. Aug⁹. d sancta viduitate. Si aliq̄d de nob male credūt et fingūt et famā decolorāt. afferunt pscie solatiū et plenū gaudiū. eo q̄ merces est tanq̄z stipendiū militātium. Dicit em̄ apl̄us. ij. ad Thor. vi. Per gl̄iaz et ignobilitatē. p infamiā et bonā famā. Catho. Cū recte viuas n̄ cures verba maloz. Filiū hoīs ppter matris sancti tatē. integritatē. et virginitatē ꝛc. At illi dixerunt. alij iohem baptistā. et h̄ ppter eminētiā

150

De sctis petro ⁊ paulo apostolis

vite ⁊ sctitatē. Et sic errauit herodes Marci vi. Johem ꝛcollaui. ⁊ ipse surrexit a mortuis. ideo opanť virtutes i eo. Alij helyam ꝓpter zeli veritatē. qz reꝓhendit achab ⁊ iesabel. ⁊ sic christus phariseos. Lu. vi. Ue vobis diuitibus. Alij hieremiā ꝓpter pietatē exꝯ planxit Hiere. ix. Quis dabit oculꝰ meis lachrimas. et sic xp̄us Mar. viij. Misereor sup turbas. Et fleuit sup hierl'm Lu. xix. Aut vnū ex prophetis. ꝓpter sapiētie claritatē. vt vnꝰ surrexit vt heliseus ꝙ habuit duplicē spūm helye. iiij. Reg. v. ꝙ dixit ad iesi. Nōne erat cor meū in p̄senti qn̄ reuersus est naaman ꝛ curru suo in occursum tibi. Et sic christus cognouit cogitationes. Mat. ix. Ut quid cogitatis mala. Audita opinione hoim. q̄rit ab eo ꝛ opinione discipulox. Uos aūt quē me esse dicit. q. d. vos ad testimoniū p̄ordinati. Act. i. eritis mihi testes. vobis datū est nosse mysteriū regni. Mat. xiij. Uos estis lux mūdi. Mat. v. Uos estis quibꝫ oīa que audiui nota feci. Joh. xv. Uos estis ꝙ semp mecuꝫ fuistis. ꝛ doctrinā audiuistis. mirabilia vidistis. Quem me esse dicitis. si alij errāt. vos nō ꝛbet' errare si vultis saluari. ad Heb. xi. Impossibile ē sine fide placere ꝛo. Joh. iij. Qui est incredulus filio nō habet vitā eternā. sꝫ ira ꝛi manet sup euꝫ. Augꝰ. Sine fide falsa est oīs virtus etiā in optimis moribꝫ Abacuc. ij. Justus ex fide viuit. ad Heb. xi. Accedentē ad ꝛū oportet credere. Rñdēs Symon petrus tanꝫ os ⁊ caput apl'oꝝ ꝓ omnibꝫ. ad innuendū q̄ p̄lati ꝛbent esse ꝓmpti ad respondendū ꝛ articulis fidei. vt ptꝫ in can̄. xxi. di. ꝛ quibꝫ in fine dicit. Prelatoꝝ est ꝓfirmare fidem subditorum. Jdeo Inno. ⁊ habet. xxiij. q. i. q̄tiens. Quotiens ratio fidei ventilat ad petrum. id ē ad romanā eccl'iam referat ⁊ nō ad laycos. vt habet ꝛ hereticis li. vi. quicunqꝫ. Inhibꝰ vnicuiqꝫ layce p̄sone ꝛ fide disputare. Item Innocentiꝰ ꝛ baptismo ⁊ eius effectu. cano. maiores eccl'ie. Maiores causas p̄sertim articulos fidei ꝓtingentes ad petri sedem referendas intelligit in eo q̄ petrus ꝓ omnibꝫ respondit. ¶ Nota in multꝫ inuenit ꝓmptitudo petri. Primo in abrenūciatione seculi cū fratre suo. Mat. iiij. At illi ꝓtinuo relictis rhetibꝫ secuti sunt eū. Scdo in fletu peccati. Luce. xx. Egressus foras fleuit amare. Tertio i ꝓtemptu oīs piculi. Joh. vlt. Quia audiuit q̄ dñs adesset statiꝫ tunica succinxit se. Quarto in oblatione tormēti. Mat. xxvi. Si mori oporteat me tecū. Quinto in sequela ad pēnā. Mat. xxvi. Petrꝰ seqbat ꝙ lōge. Sexto i ꝛfensione dñi. Mat. xxvi. Symō petrus eduxit gladiū. Septimo i amore. Johan. vlti. Petre amas me. Octauo in veritatis fidei ꝓfessione. sicut h̄ dixit petrus. Tu es xp̄us filius ꝛi viui ¶ Item nota petrus habuit veritatē fidei triplicē. Prīo integrā. se cūdo feruidā. tertio solidā. Prīo integraz. qz vtrāqꝫ naturā ꝓfessus ē. s. diuitatiꝫ ⁊ hūanitatis cū dixit. Tu es xp̄s. in h̄ ꝓfitet hūanaz naturā. qz xp̄us interptat vnctus. Un̄ p̄s. xliij. Unxit te ꝛus ꝛꝰ tuus. s. in regē ⁊ pontificem Sz in h̄ ꝙ dixit. filiꝰ ꝛi viui. ꝓfitet diuinaz naturā. Et dicit notanter viui ꝓm Hiero. ad differentiā eoꝝ qui putant dīj ⁊ mortui sunt. Ipse solus ꝛꝰ imortalis. Ezech. xviij. Uiuo ego dicit dñs. Orige. Ipse solus hz imortalitatē ⁊ est fons vite. Et sicut petrꝰ habuit fidē integrā. sic ⁊ nos habere ꝛbem. qz di. Athanasius. Quā nisi quisqz integrā ꝛ. absqz dubio in eternū peribit. Etiā ꝛbet esse integra. i. operibꝫ approbata. Jac. ij. Fides sine operibꝫ mortua ē. Hiero. Quid ꝓdest si impie agis ꝙ ꝛus voce inuocas quē operibꝫ negas. Ille vero credit qui exercet opando quod credit. Isido. Beatus vir ꝙ recte credit. ⁊ credendo bene viuit. Jdeo dicit. Beatꝰ es symon. id est obediens. nō petrus. i. cognoscens. qz cognitio fidei ꝓ se nō saluat. sꝫ obedictia opis. Hre. Tunc veraciter fideles sumus. si qđ verbis ꝓmittimus operibꝫ adimplem. ¶ Scdo habuit fidem feruidam. qz informatā charitate Nam ꝓm Augus. Charitas est forma fidei. Et in ꝛum credere est credendo ꝓ amorez in ꝛū ire. ⁊ ei ꝓ fidez formatā tanꝫ vltimo fini adherere. De qua fide dicit Aug. Ille apud ꝛū habet plus meriti qui plꝰ habuit ꝛ fide. Un̄ Augꝰ. Nulle maiores diuitie. nulli honores. nulli thesauri maiores huiꝰ mundi qz fides catholica. Et sic beatus petrus feruidus fuit. qz omnes minas p̄ncipum contempsit. Act. v. Oportet magꝫ obedire ꝛo qz hominibus. Ita erat dulcedo sue dilectionis. vt dicit Chrȳs. ꝙ nō minꝰ dolores qz p̄mia diligebat. et ꝓtumelias ⁊ dolores reputauit ꝛelicias. Tertio habuit fidem solidaz ꝙ ꝓ christo sententiā mortis volūtarie tolerauit. De q̄ Chrȳs. Ad tolerandū ꝓ christo vulnera ⁊ mortis pericula erat omni saxo durior. omni adamāte firmior. sic ꝙ nulla res transitoria eum potuit amouere. De quo Lucens papa. ⁊ hr. xxiij. q. ij. a recta. A recta fide ⁊ apostolica tramite ꝓpter nullam ꝓturbationez licet recedere. Ec

sing

Aug. de exercitu fran corr. & habet. xpiū. q. viij. Omni timore postposito si quis p fidei veritate morit celeste pmium psequit. Et sic beat⁹ petrus. ideo cōmendat cum dns dicēs. Beatus es symon bariona. Bariona interptat filius columbe. ¶ Item colūba habet sex ppietates laudabiles q̄ beato petro cōpetūt. ¶ Primo cito domat. vt dicit Petrus de crescentia. Si ad columbā certis mensibus ponat columbo. vt in iulio. augusto & septembu. citius domat. qz tūc faciliter pōt inuenire cibū in ppinquo. Sic beat⁹ petrus vocat⁹ a christo faciliter domatus erat iuxta mare cū ait. Uenite post me. Et illi statim relictis rhetibus &c. Mat. iiij. Grego. Ad vnius vocis iussionē petr⁹ & andreas secuti sunt redemptorē. Sed heu aliqui dicūt cras cras. Talibus dicetur Prouū. i. Uocaui & vos renuistis. Jō Eccī. v. Ne tardes conuerti ad dnm. ¶ Secūdo patrem valde diligit. & absq; eo volare nō cōsuescit. Et sic beatus petrus vt dicit Leo papa p dilectione voluit scire traditorem. Aug⁹. Si sciuisset cęteris eū discerpsisset. iō ex dilectione ait p ceteris. Si oporteat me mori tecum. Luc. xxij. Dne paratus sum tecum in mortē & in carcerem ire. Hoc tunc nō impleuit. sz ne gauit. vt verbuz dei implerek. Sed tm postea exiuit & fleuit amare. Et fuit pmus i fletu. qz feruenter dilexit. ideo p alijs sibi datum fuit q̄ p vmbram sanauit infirmos. Joh. vl. Diligis me plus his. ¶ Tertio gemitum p cantu habet qñ pullos vel parem perdit. Et sic beatus petrus post amissionem spūaliū fructuū et christi fleuit. De quo Egesipp⁹ papa. Qñ petrus culpam negationis ad memoriam reducebat vberrime lachrimas emittebat. & illud in psuetudinem duxit vt eius facies tota aduста credebat. Et Clemens papa. Qñ audiuit in nocte gallicantū ad orationē surrexit et ad fletum. Et si ipse q̄ semel negauit. quid nos q̄ totiēs q̄tiens peccam⁹. xi. q. iij. estimāt. Quotiēs quis mortal⁹ peccat. totiens deum negat. Jō doceat flere Amb. Ablue te lachrimis. laua te fletibus. Nā p̄m Aug. in li. de pen. Lachrime sunt testes doloris & vere pnie. & q̄ se lachrimans miser fatet. illi deus miserek. & sic dicit Calixtus papa. Petrus lachrimis delenit petri negationis. Et he fuerunt lachrime doloris. Itē habuit gemitū amoris. eo q̄ pśentiam xpi post ascensionez nō tacuit. Ideo vt refert Clemēs papa in itinerario. qz semp i sinu suo sudariū portabat. q̄ crebre lachrimas tergebat. qñ dulcis locutionis et pśentie dñi erat memor p amoris dulcedine lachrymas nō potuit otinere. ¶ Quarto colūba hz proprietatē alias ad rhete ducendi. vt di. Mgr in ppetatibus rez. xij. li. q. aliqñ colūba domat & ad receptionē siluestrium informat vt alijs se associet. & cū alijs in rhete vadat. Et sic beatus petrus domat⁹ erat a spūsancto in die pentheplenius informat⁹ ad colūbas siluestres id est infideles capiendos. Ideo illis se sociauit qñ p̄dicauit. & eos ad rhete fidei duxit. qz vt legit Actuū. ij. vna vice tria milia ad fidez duxit. altera die q̄nq; milia ad rhete fidei perduxit. ¶ Ut aūt ad rhete christi duceret cum eis capt⁹ fuit nō tm semel sz pluries. Uno modo a theophilo principe antiochie vbi totam ciuitatē cepit. Alio modo ab hero de agrippa. sed angelus dñi liberauit eū. Tertio a Nerone vt hodie. Et sic ad rhete fidei pduxit pcessum & martinianum milites. qui eum abire pmiserunt. Ultimo a militibus et pfecto agrippe pśentatus. ita facere debent predicatores hodie. ¶ Quinto columba ē auis medicinalis. vt dicit Constantinus. qz habet sanguinem medicinalem. quia sanguis eiusdem sub dextera ala extractus & calide oculis instillatus dolorem mitigat. Et sic beatus petrus medicus corpis & anime. Nam multis infirmis medelam corpis prestitit vmbra sui corporis Act. v. et multo melior aīaz medic⁹ Sequit. Rndens ihesus ait. Beat⁹ es symon bariona. nō petr⁹. quia petr⁹ interptat cognoscens. symon obediēs. qz cognitio fidei per se laudē nō habet. sz obedientia & opa in caritate. Aug⁹. de vbis dñi. Nulle maiores diuitie vt supra in presenti sermone. Qm caro et sanguis nō reuelabit tibi. Nicolaus de Lyra. ad est homo mortalis. de pse. di. iij. can. gratia. Fides nō est tm liberi arbitrij sed donum dei. Sz pater meus q̄ in celis est Mat. xi. Nemo nouit filiū nisi pater Et ego dico tibi. qz tu es petrus. h mutat nomē. & sup hāc petrā. id est sup me. i. Chor. xi. Petra aūt erat xps. Nec petra ē fundamentum fidei nostre. De quo. i. Chor. iij. Fundamentū nemo pōt aliud ponere pter illud qd̄ positū est qd̄ est xps. edificatio eccl'iam meā. & porte inferi. id est demones. heretici. tyranni. nō pualebunt adūsus eam. Ratio. quia domus dei firmiter est edificata. Mat. vij. Uir prudēs edificat domū suā super firmā petrā. i. xpm. vbi nec pluuia. i. suggestiones demonū. nec flumia. i. hereticoz cōsortia. nec venti. i. tyrannoz pśecutio possunt pualere. Grego. Occidi pōt. flecti nequeunt

electi. ¶ Et hoc ꝓpter tria. Primo ꝓpt debilitatē impugnātis. Hiero. Debilis ē hostis ⁊c. Scdo ꝓpter fortitudinē auxiliantis. 1. Reg. ij. Nō est fortis vt deus nr. Tertio ꝓpter sollicitudinē custodientis. Isa. lxij. Sup muros tuos ꝓstitui custodes. Ipsa est bethel id est dom⁹ dei. sup quā iacob angelos dei vidit ascendētes ⁊ descendentes. Ben. xxviij. et Isa. xxi. Custos q̄d nocte ⁊c. ad Ro. viij. Si de⁹ ꝓ nobis q̄s ꝙtra nos ⁊c. Et tibi dabo claues regni celoꝝ. tibi. q̄z recepit ꝓ se ⁊ successoribꝫ suis. sicut ꝓfessio sua erat ⁊ etiā aliorum. Claues regni celorū. i. eccl'ie. q̄z est cephas id est caput. Ideo Aug⁹. sup Joh. ⁊ hr. xxiij. q. i. q̄cunq;. vbi dr. Petrus q̄n claues suscepit eccl'iam sanctā significauit. Hiero. Petr⁹ singulariter recepit vt nō omnes intelligāt. quicunq;. s. ab vnitate fidei se sepant. nec a peccatis absoluunt. nec regnum celoꝝ ingredi pnt. nec alios a peccatꝫ absoluere ¶ Diceres tn regnuz celoꝝ apertū est in christi passione Apoc. iij. Vidi ostiū apertuz in celo. Rndet sanct⁹ Tho. in. iij. di. xviij. Claues accipiūt hic metaphorice. ad similitudinē clauiū materi aliū. Sz he claues q̄ date sunt. sunt spūales ⁊ dant ꝓ sbyteris ad claudendū vel apiendu regnū celoꝝ. ¶ Nota regnū celoꝝ clauditur dupl'r. vniuersal'r ⁊ pticulariter. Uniuersaliter scz toti generi humano. Et hoc dupl'r. s. ppetue ⁊ tpaliter. Perpetue vt pueris descendentibꝫ ad limbū. Contra hoc nulla clauis dat. q̄z ibi manebūt eternaliter. Temporaliter ꝓpter peccatū ade. Contra hoc claues sunt soli date christo. Isa. xxij. Dabo clauem domus dauid sup humerū ei⁹. ⁊ Apoc. v. Nemo poterat aperire libꝝ nisi agnus. Particulariter etiā dupl'r. ppetua ⁊ tpalis. Perpetua vt peccatuz mortale. q̄ in eo morit. Job. viij. Qui descendunt ad inferos nō reuertunt vltra in domū suā. Quedā pticularis nō ppetua. vt si q̄s peccat mortaliter in psenti ⁊ demeret penam. Contra illā clausurā est duplex clauis. s. auctoritatꝫ. que in solo deo est. que aperit p gr̄e infusionē. Luc. v. Quis est q̄ peta dimittit nisi solus de⁹. Sz alio mō administratiue. Et sic data est clauis platis eccl'ie. qui aperiūt p ministeriū sacramentoꝝ in quibꝫ est vtus passionis christi. ¶ Ad argumentū. Christus in passione remouit clausurā pmā. s. generalem. tn adhuc quilibet pōt sibi apponere clausurā pticularē. Nota san. Tho. in. iij. li. di. xviij. ¶ Claues sunt due. Prima potestas ligādi ⁊ soluēdi. Secūda discernēdi. vt scia que est habitus acq̄situs vl' infusus nō est clauis sed auctoritaꝫ vtendi scīa ad discernendū. Nā scientia bn̄ est dispositio faciens ad bn̄ esse vt meli⁹ exeq̄t officiū discernēdi. nā sicut in foro iudiciali duo act⁹ req̄runt. Primo cāz discernere. Secūdo sententiare. sic in foro penitentiali. Primo auctoritas discernendi dr clauis scientie. sz potestas ligandi dr clauis potētie. De qua potentia subdit. Q̄cunq; ligaueris ⁊c. s. claue nō errante celestis curie approbabit. Petr⁹ de tharantasia. Nec apertio ⁊ ligatio fit tripl'r. Primo quo ad culpā non absoluendo ab ea. Scdo q̄ ad pnā sensus ligando tpali pna. Tertio q̄ ad pnā ligādo. s. sententia excōicationis ¶ Diceres. potest ne sacerdos vti fortute clauium iuxta suā volūtatem. Rndent doctores sup. iij. dis. xviij. q̄ sacerdos ligādo ⁊ soluendo opat vt minister dei ⁊ vt instrm nō mortuū. sed viuū. Sz ad ratā operā instrumenti req̄runt tria. Primuz recta dispositio instrumenti. Scdm est pportio materie. Tertiū virtus motoris. Nam si cuspis si nō sit acuta nō secabit. vel si nō habet materiā sibi ꝓportionatā. videlicet ligneam. q̄z nō lapides. vel nō moueat ab aliquo. Sic fit'r in absolutiōe sacerdotis dēbet ꝙcurrere rectus vsus sue ptātis. ⁊ pparatio suscipientis. ⁊ virt⁹ dei motoris. si vnū deficit frustrat effect⁹. Ex q̄ ptz q̄ incautū est hr̄e nō intelligentē cōfessorem vel sacerdotē q̄ scit inter pctm mortale ⁊ veniale distīguere. Et valde incauti sunt qui credūt se esse absolutos cū grauia ꝙfitent simplicib⁹. vti de usuris ⁊ d rapinis dicētes. q̄d ad me ipse recepit ad se vel supra se. nō attendentes illud Mat. xv. Si cecus ceco ducatum pstat. ambo in foueam cadunt.

Sermo xcvi. Ad idem

Tibi dabo claues regni celorum. Mat. xvi. Nota m'te sunt claues abiles ad ptā regni reserandā. Prima est eccl'iastica ptās collata sacerdotali dignitati ¶ Nota ista ptās clauium extēdit se ad multa. Primo ad pctoꝝ remissionē ⁊ retentionē. De q̄ Joh. xx. Accipite spūm sanctū. q̄z remiseritis peta remittunt eis. et q̄z retinueritis retenta erūt. Diceres. Lu. v. dr. Quis ē q̄ peta dimittit nisi sol⁹ de⁹. Rndet q̄ vtrūq; verū est q̄ de⁹ remittit ⁊ sacerdos. sz differēt. Ex pctō enim mortali tria incōmoda in homine generant. Primū est dei inimicitia. Aug⁹. Scio deum

omni crimioso inimicū. Sap. xiij. Odio hz dñs impios z impietatem eoz. Scōm est de formis macula. qz in aia pctōris imago z silitudo dei deturpat. Treñ. iij. Denigrata ē sup carbones facies eoz. s. aie. Tertium est reat⁹. id est obligatio ad pnā eternā. qz peccāt p tra deū eternū. Modo ista tria solus deus ꝑtute attritiōis remittit. solus em̄ remittit offensaz. solus lauat maculā. solus dissoluit obligatiōnē eternā. Jsta tria figurant Lu. xv. in filio pdigo. de q̄ tria dicunt. Primo q̄ pater ipsuz amplexat⁹ z osculat⁹ fuit. Scdo q̄ ipm stola indui fecit. Tertio q̄ dixit. filius me⁹ mortuus fuit z reuixit. Per p̄mū q̄ euz amplexat⁹ fuit dat intelligi q̄ solius dei est remittere peccata. de quo Ezech. xviij. Si auerterit se impius ab impietate sua. omniū iniquitatū nō recordabor. Per scdm q̄ stolaz induit ei dat intelligi q̄ lauare maculā z decorare aiam est solius dei. ps. l. Lauab me z supniue dealbabor. Per tertiū q̄ dixit. filius me⁹ fuit mortuus z reuixit. dat intelligi q̄ eius est remittere pnā eternā. Isa. xliij. Ego sum q̄ delco iniq̄tates. i. penas eternas iniquitatuz. Sed qz iusticia dei nō patit vt remaneat aliqd malū impunituz. vt dicit Aug⁹. ideo remanet obligat⁹ ad pnā purgatorij. ¶ Sacerdos aūt tria facit ex pte sui in absolutōe pctōris. Primo ipm absolutum esse dijudicat. q̄tumcūq̄ sit a deo absolutus interius. p absoluto tamen nō recipit ab ecclia militante nisi ad arbitrium sacerdotis. Et figurat in veteri lege Leui. xiij. Quantūcunq̄ leprosus esset mundat⁹. tñ p mūdato nō recipiebat nisi iudicio sacerdotis. Jō dixit dñs leproso mūdato Mat. viij. Vade z ostē de te sacerdotibꝫ. Scdo ipsum a pna purgatorij absoluit. z pna pñti satisfactoria ipsum ligat. ita q̄ si sufficiens fuerit alia pnā purgatorij ñ sustinebit. Tertio qz de ipla pna satisfactoria iniūcta siue iniungēda ptem relaxat ij. Thoz. ij. Nā z ego qd donaui si q̄d donaui ppter vos in psona xpi. Et illa sunt signata in resuscitatōe lazari. Joh. xi. Sol⁹ nanq̄ christus resuscitauit eū a mortuis. Discipulis aūt tria cōmisit. Primo lapidē tollere. i. pnā purgatorij in pnā satisfactoriam cōmutare. Scdo lazaz soluere est pctōrez interi⁹ a deo absolutū ostendere. Tertio eū libere pmittere abire est sufficiēti pna iniūcta eum a pna purgatorij absoluere. qm̄ si sufficiēter cōpleuerit illā. alia pnā purgatorij nō sustinebit. Et sic patet q̄n dr solus de⁹ remittit pctm̄. intelligēdū ē ad tria p̄dicta. i. remittit offensaz. lauat maculā. z dimittit pnā eternā. Sz q̄n dicit. sacerdos remittit peccatū. h intelligit q̄ ad alia tria. Prio absolutū eē dijudicat. Secūdo pnā purgatorij i satisfactoriā cōmutat Tertio de ipsa pna satisfactoria ptez relaxat.

¶ Scdo ista ptās se extēdit ad iurisdictionē excōmunicādi z absoluēdi. Et h innuit cum dicit Qdcunq̄ ligaueris sup terrā. Excōmunicatio agit in re qd̄ sonat in voce. quasi extra cōmunionē positio. Aug⁹. z hr. xi. q. iij. omis excōicatus sathane tradit. Jdeo Hze. Sententia excōicationis siue iusta siue iniusta sp est timenda. Aug⁹. sup ps. cv. Qui iustus est z iniuste maledicit pmiū illi reddit. z cōuerso. Ro. xiij. Qui ptāti resistit ze. Chrys. super ep'am ad Heb. z habet. xv. q. iij. nemo. Nemo ptemnat vincula eccliastica. qz nō est hō q̄ ligat. sz xpus q̄ hanc ptātem dedit. ¶ Tercio ista ptās extendit se ad indulgentiaz largitionē. ¶ Quid sunt indulgentie. Respondet q̄ est thesaur⁹ eccl'ie pueniēs ex passione christi z meritis sanctoz z tot⁹ eccl'ie ex misericordia oipotentis dei. vt ptz de pe. z re. cū ex eo. c. vl. li. vi. Justū thesaurū cōmisit dñs sedi ap'lice Mat. xvi. z hr de vsu pallij. ad honorē z de pe. z re. Soluisti. Et dicit thesaurus quia nulla res charioz q̄z sanguis christi effusus. de quo p mortē fluxit indulgētie. ¶ Diceres. quare deus ptātem dedit vicario suo dispensandi indulgētias. Rñdet Hosti. Christus scit pctōres p̄ fragilitate cito labiles i magna pctā. z anteq̄z p vno pctō septē annos implerent itez caderent in multa. nisi gratia dei eos ꝑseruaret. Et sic p satisfactiōe h omissa relinquit pna purgatorij q̄ est grauis. Jō motus misericordia z p minoratōe illi⁹ pne relict gr̄am quandā q̄ fluit de merito siue passionis

¶ Diceres. q̄t req̄runt ad obtinēdas indulgentias. Rñdet ctūs Tho. q̄ttuor. Prio ex pte dantis autoritas dispensandi. Jō epus in aliena dyocesi nisi alter ꝑsentiret indulgētias dare nō hz. sed in sua tm̄. Et talis q̄ plenissima est in ap'lico limitata est in epis. Et licet papa vel epus sit i peccato mortali. nihilominus habet autoritatē dispensandi cuilibet fideli. qz pctm̄ nō tollit vicariatū xpi. Nā licet petr⁹ negauit. tñ adhuc mansit xpi vicari⁹. vt hr de pe. dis. iij. Cum tñ. qz nō ex merito sz ex officio dispensat. Scdo ex pte dantis cā rōnabilis req̄rit q̄ dant. s. ad honorē dei z salutē primi. Dicit sanct⁹ Tho. sup. iij. sen. di. xx. Sicut thesaur⁹ corpalis ꝑsueuit dari ppter duo hz propter gloziam principis vt faciunt

reges liberales. ⁊ ꝓpter vtilitatē cōmunitat⁹. Et sic thesaur⁹ eccl'ie dat ad honorē dei ⁊ vtilitatē eccl'ie. s. ꝓ defensione eccl'ie et fidei cōtra hereticos. ¶ Item duo requirunt ex pte merentis ⁊ recipientis. Primo q̄ sit ꝓfessus ⁊ ꝑtritus. i. in pnitentia ⁊ statu merendi. Scdo q̄ faciat illud ꝓpter quod datur indulgētie. Jd circo non datur ꝓ sola voluntate. sed ꝓ effectu ꝓsequēte voluntatē. tñ habēs voluntatē sine effectu habebit magnū premiū ꝓpter notabile ꝓpositus ⁊ augmentū ꝓtritionis. licet multum velet. nō tñ ꝓ modū indulgentie. ¶ Diceres. an vnus alteri possit indulgētias ꝓmereri. Rñdet sanct⁹ Tho. in. iiij. q̄ nō. nisi ꝓcedat ex intentiōe dantis. Cōcordat Albertus. Sil'r de his in purgatorio directe eis nō ꝓsunt. sed indirecte ꝓ modū suffragij quecūq̄ fecerit hoc vel hoc. ¶ Diceres. vtrū sit vnicuiq̄ ⁊ alteri. Rñdet sanct⁹ Tho. in. iiij. q̄ sic. q̄tus ad remissionē pene et palis de ꝓpe vl' longe venienti. ꝛ nō q̄tus ad acquisitionē primij essentialis. Nam q̄tum vnus habet maiorē deuotionem ⁊ laborē et magis tribuit. ſm hoc magis meret. Et sic nō eq̄al'r quo ad acquisitionē gr̄e et gl'ie. hec sanct⁹ Tho. Jtē indulgentia sic diffinit. est remissio pene debite merito alieno suffragāte. dispensata ex thesauro eccl'ie virtute clauiū puenies. Correlarium. nō datur ꝓ pecunia sed ꝓ dei honorificentia. nō fit obolo⁹ virtute sed clauiū prāte. ¶ Secunda clauis est pnia. Mat. iij. Penitentiā agite ⁊c. Hec clauis aperuit latroni. marie magdalene et petro. O pnia que es sole splendidior. luna clarior. auro rutilantior. omnia ligata soluis. paradisum apis. ¶ Tertia clauis est sana doctrina. Apocal'. iij. Lingue eorum claues celi facte sunt. Et Luce. xi. Tulistis clauem scientie. Cum ista claue aperuit petrus vna die tribus milibus hominū. postea quinq̄ milibus regnum celor⁹. Et tales doctores lucebūt tanq̄ stelle. Dan. xij. Qui ad iusticiam erudiūt multos erūt q̄si stelle in ꝑpetuas eternitates. Bern̄. Quantū q̄s edificauerit ex meritis vite. cū tot tātisq̄ recipiet mercedē retributionis. Et q̄nto quis exemplū male ꝙuersationis tribuit tanto magis punietur. ¶ Quarta clauis est passio christi. post lapsum ꝓmorū parentū clausum erat celū. nullus paradisum intrare poterat. clamauerūt iusti Jsa. lxiij. Utinam dirumpes celū. Dauid ps. cxliij. Emitte manū tuam ⁊c. q̄n deus misereri voluit ait Jsa. xxij. Dabo claues domus dauid sup humerum eius. Sic ⁊ nos assumam⁹ hanc clauem. i. christi crucē in meoriaz passionis. Nā dicit Damascen⁹. Crux christi clauis paradisi Grego. Crux christi paradisum patefecit qđ ꝑ quinq̄ milia annor⁹ clausum fuit. Jdeo ait saluator latroni Luc. xxiij. Hodie mecū eris in paradiso ⁊c.

De visitatione glorioſe virginis marie ad Elyzabeth.

Sermo xcvij.

Benedicta tu ī

b mulieribus Lu. i. Phus. i. de generatōe. Cessante motu celi cessat generatio ⁊ corruptio in istis inferioribus R. Spūaliter. Per celū intelligit beata virgo maria ꝓpter situs altitudinē. Eccli. i. Altitudine celi q̄s mēsus ē. Et sic maria alta dignitate quā nullus exprimere valet. De q̄ Augus. O ineffabilis laus marie. si oīm nr̄m mēbra verterent in linguas ⁊c. Scdo ꝓpter stellaz multitudinē Beñ. xv. Suspice in celū et numera stellas si potes. ⁊ sic ꝑfectus ⁊ gr̄e marie. Bern̄. Quis virgo benedicta lōgitudinē ⁊ latitudinē gr̄e tue valet inuestigare. Tertio ꝓpter claritatem. Anſ. Ea puritate nitebat qua maior sub deo intelligi nequit. Et si hoc celum nō moueret sua pietate. tūc cessaret generatio virtutū in nobis. ⁊ ꝑtōz corruptio. i. remissio nō daret. De q̄ Ignacius in epla ad beatā v̄ginē. Impossibile est saluari pctōrem nisi ꝑ tuū o v̄go auxiliū ⁊ fauorē. Hoc figuratū ē. i. Re. xxv. Nabal ⁊ oīs dom⁹ ei⁹ perūsset nisi abigail prexisset in occursuz dauid ⁊ iraz ei⁹ mitigasset. Spūal'r. Nabal stult⁹. i. pctōr quoz infinit⁹ ē numer⁹. Eccl's. i. Stultoz infinit⁹ ē numerus. perūsset nisi abigail. i. maria iudicis irā mitigasset. Lassio. i li. collationū. Tota sal⁹ hūani generis ꝙsistit in mlt'tudine gr̄e marie ⁊ fauoris. q̄ abigail erat cōmēdata a dauid di. Benedicta tu q̄ phibuisti me ne vlciscerer me manu mea. Et sic nos eā bn̄dicere ⁊ laudare debem⁹. Anſ. O me bonū ꝑditum in adā recupat ꝑ mariā. Jō dicit thema. Bn̄dicta tu ī mulieribus. ¶ In sūma euāgelij duo innuunt. Prio v̄gis salutatio cōmēdabilis. ibi. Exurgēs. Scdo sbiungit ei⁹ exultatio admirabil'. ibi. magnificat. De ꝓmo di. In illo tpe. s. cū maria ꝙsensuz dedit annūciatōi āgeli di. Fiat mihi ſm v̄bū tuū. vt audiret de cognata elyzabeth q̄ mēsus sex⁹ decē illi. s. ꝙceptionis ihc̄is in vtero m̄ris. Tūc exurgens maria a loco ꝙtemplatiōis. nō ꝓpter experiri. vt

fecerūt filij israel. Josue. ij. ad explorandum terrā hiericho. De q̄ Amb. Non quasi incredula de oraculo. nec q̄si incerta de nuncio. nec q̄si dubitās de exēplo. sz q̄si leta p voto. religiosa p officio. festina p̄ gaudio i mōtana abijt. scz a nazareth in hierlm. ¶ Primo vt cognate sue cōgauderet. q̄ tādiu sterilis erat. Et dixit Luc. i. sic fecit mihi dñs in diebꝫ in quibꝫ respexit auferre opprobriū meū inter homines. Secūdo vt seruitium ei impenderet. Jō Amb. dicit. Discite et vos mulieres sedulitatē quā pregnātibꝫ debetis exhibere cognatis. cū maria mater dei nō recordata tante dignitatis a loco deuotōis et ꝯtemplatōnis surrexit. nō recordata vie asperitatē ad ministrādum cognate venit. ¶ Nota maria omni statui se ꝯformauit. ad designandū cōmunitatē gre. Nam sepe ꝯtingit q̄ actiui despiciunt cōtemplatōes tanq̄ ociosas. sicut martha conquerēdo sup̄ mariā sororē ei⁹. Luc. x. Dñe nō est tibi cure q̄ soror mea reliquit me solā ministrare. q. d. ipsa ociat et ego laboro. Sz est salubre ociū occupatio i deū p dei ꝟbuz. Symon de cassia. Dō gen⁹ armorū vtili⁹. q̄s limacior et splendidior gladius q̄ verbū dei. Nam ex pharetra cordis veniūt ignea tela. i. oīoes deuote. Naz scribit. ij. Paral. xx. Cū ignorem⁹ q̄d debeam⁹ agere. ꝫ solū residui habeam⁹ vt oculos ad celum dirigam⁹. Item ꝯtemplatiui despiciūt actiuos q̄ nimis sunt terreni et solliciti. ita q̄ nō p̄nt vacare ꝯsolatiōibꝫ diuinis. Contra tales loquit Bern. ad frēs de monte in epla. Nolo vt arbitreris solū lucere deū nisi in cella tua. aut solitarioꝝ deus tm̄ sitimo et oīm. Idcirco beata ꝟgo maria vt vtrūq̄ statū approbaret. ipsa vtrāq̄ vitā duxit. s. ꝯtemplatiuā et actiuā. Ipsa fuit ꝯtemplatiua q̄ ꝯseruabat oīa ꝟba. ꝯferens ea in corde suo Etiā actiua. exurgēs abijt i mōtana ad seruiendū pregnate. nob⁹ in exemplū. q̄ dicit Ambro. Marie vita oīm nr̄m exēplar est et disciplina. ¶ Jō sicut ipsa fuit actiua et ꝯtēplatiua. et sic nos. Nā sicut vita corpalis ꝯsistit in duobꝫ. vt dicit pḣus in de longitudine et breuitate vite. s. in labore et requie. nec valet vt hō semp existat in labore. q̄ dicit pḣs. viij. politicoꝝ. Omnis labor̄ās requie indiget. q̄ labor nimius causat defectū et senū. vt ptz de longitudine et breuitate vite. Semp etiā quiescere et ociari nō valet. q̄ causat pigriciā. Un̄ ocia dant vicia. q̄ vtrunq̄ requirit. Spūal'r. Sic etiā ad vitā spūalem duo requirunt. scz actio et ꝯtemplatio. Actio ad ministeriū p̄ximi. Cōtemplatio ad dilectionem dei. Nā vt habet de abrenū. nisi cum p̄dem. Cōtemplatiua vita licet magꝭ secura et suauis sit. tn̄ actiua magis est fructifera. Jō Hugo. Qui dulcedinē ꝯtemplatōis gustare desiderat. necesse est vt in actionibꝫ se exerceat. et deniq̄ ad ꝯtēplationē se trāsferat. vt fecit maria que fuit in ꝯtemplatione. et deniq̄ se dedit ad actionem. ¶ Pro q̄ sciendū tres sunt cause quibꝫ hō a iocunda ꝯtemplatōe ad temp⁹ se sepat. et ad actiuā vitā se trāsfert. Primo ꝓpter lucrum aiaꝝ. Bern. Sciens sponsa voluntatē sponsi zelantis animaꝝ salutē. exit ad temp⁹ cuz est necessariū ad opationē vt postea redeat ad cōtemplationē. Nā sm̄ Chrys. Inimic⁹ est veritatis q̄ crimen nō absoluat errātis. Ipse reatū incurrit dū alienis reatibꝫ tacet. Unde hr̄ de hereticis. q̄ alios. Qui alios ab errore non reuocat dū pōt. seipm̄ errare demonstrat. Nam Ezech. iij. Si nō annūciaueris nec locutus fueris vt auertat a via sua impia. sanguinem eius de manu tua requirā. Naz talis reus est mortis aie fratris sui. vt dicit Chrys. Qui indigenti nō porrigit manū in auxiliū iniuriaꝝ facit manifeste. Latronū soci⁹ est q̄ vicini sui patit infringi domum. Crudelis pastor erga gregem dū erroneā ouē nō reuocandū se exhibet. hec Chrys. de quo etiam in can. lxxxiij. di. error. Error cui nō resistit approbat. Est nāq̄ valde placidū deo et salubre ꝓximo ꝯuertere peccatorē. vt dicit Greg. sup Ezech. omel. xij. Nullū oipotenti deo tale sacrificium sicut zelus animaꝝ. Ideo Jac. v. Qui conuerti fecerit peccatorez ab errore vie sue saluabit aiam eius a morte. Et hec est p̄ma cā postponendi ꝯtemplationem. Secūda ꝓpter cōmune bonū vel officiū. Nā cū p̄latus subditoꝝ necessitati intendere debet oportet obmittere ꝯtemplationē. Uel ecōuerso subdit⁹ ex obedientia p̄lati Un̄ Bre. in quadā epla. Sunt nōnulli magnis muneribꝫ dotati. dū soli⁹ ꝯtemplationis studij inardescūt parere vtilitati ꝓximoꝝ refugiūt. hi procul tanto rei sunt quāto in publico ꝓdesse potuerunt et nō fecerunt. Jō Innocenti⁹ tertius. et hr̄ de abrenun. nisi cū p̄dē. Facilius indulgeb⁹ vt ascendat monachus ad p̄sulatum q̄ p̄sul ad monachatum. ¶ Tercia causa ꝑmittendi cōtemplationē est q̄n more suo recedente sponso nō sentit anima solitas ꝯsolationes. vadit eū et recedit sponsus ꝓ suo velle. tunc anima languet ex desiderio sponsi. et toto conatu reuocat eum. Reuertere dilecti mi. si non. tunc inuocat angelos

De visitatione marie virginis

dicēs. Adiuro vos filie hierlm vt annūcietis dilecto. qz amore langueo. Si nō veniet. aīa sciens volūtatē sponsi reducit se in actiuā vitam. vt sic fructificet sponso q̄usq; gr̄a redeat. Ezech. i. Aīalia ibant z reuertebant. s. de actione in ꝓtemplationē. Hugo. Qui ꝓtemplationis dulcedinē desiderat. necesse est vt se in actione exerceat. Aug⁹. Impossibile ē ad gratiam ꝓtēplatōis puenire. si nō prius in labore z actione. Nam hō haurire debet in actōne qđ effundat in ꝓtemplatiōe. Ideo Amb. dicit. Qui marie exoptat p̄mium imitet eius exemplū. s. vt vadat de ꝓtemplatiōe ad actionē. z ecōuerso. Sunt nōnulli qui postq̄ cōplēt horas mente distracta estimant se sanctificasse. Reuera nō. Bern⁹. Nulla vnq̄ seruus dei nec dies nec hora inueniat ociosum. Exemplum in maria que exurgens. s. a ꝓtemplatiōe abijt in montana. s. in hierlm cū festinatiōe. nō recordata vie asperitatē. ¶ Primo festinauit ꝓpter virginitatis pudorē. Amb. Discite ꝙgines nō circūcurrare p alienas edes. nō demorari in plateis. Bern⁹. sup missus est. Solent ꝙgines que vere ꝙgines sunt pauere ad cuiuslibet viri aspectū scientes in vasis ficilibus thesaurū portare p̄ciosum. Scđo festinauit vt dicit Orige. vt sanctificaret iohānem ihesus i vtero matris ei⁹. Tertio festinauit. qz spūsancto repleta. Amb. Nescit tarda molimina spūssancti gr̄a. Quarto vt doceret nos spūaliter ad iohānem. i. ad gr̄am dei festinare i. ad Thimo. iiij. Noli negligere gr̄az que in te est. Eccl̄s. v. Ne dixeris cras cras. Bern⁹. Qui hodie apt⁹ nō es. forte cras min⁹ aptus eris. A ¶ Nota circa ascensum quez fecit maria in montana ascendendo significat spiritualis ascensus ad montē dñi. Bern⁹. Non equa via hois. sz put spūs ei moderat. qz nō tantū posset q̄s ascendere q̄ alti⁹. Nam opa ꝓtuosa opa hñt modum. sed charitas est sine modo. Unde Bern⁹. de diligendo deum. Causa diligendi deū. de⁹ est. sz de⁹ est modus sine mō sicut sine via null⁹ puenit ad. sic nec sine charitate ad deū ambulare quis posset sed errare. Amb. Magna res amor. sed sunt i eo grad⁹. Bern⁹. Qui amat ardentius. perueniet citius. Hugo. Quantū potes tantū dilige. posse tuū nō solum via est. sed mensura tua. q̄tuz plus amas. tantū plus habes. Bern⁹. Quanto maior dilectio. tanto altior mentis ascēsio. Subdit in textu. Et introiuit in domū zacharie et salutauit elyzabeth. B ¶ Diceres. ō re maria nō salutauit ꝓpus virū elyzabeth. s. zacharriam. cū scribit. i. Chor. xi. Caput mulieris vir est. Rñdet. Zacharias adhuc erat mut⁹. z nō decebat ꝙgini cū viro muto signis se occupare. Amb. Uenit maior ad miorē. mater dei ad matrē ꝓphete. ñ solū venit sz salutauit. Ecce humilitas. Aug⁹. Decet quāto ꝙgo castior. tāto humilior. Ipsa erat in gr̄a hūilitatis in qua est ꝓfessio castitatis. Ipsa humilitatem eandē vt ait Amb. quam angelo exhibuit hominib⁹ exhibere curauit. angelo dixit Ecce ancilla dñi. homini exemplo z opere demonstrauit. L ¶ Diceres. quib⁹ ꝙbis ea salutauit. Rñdet fm Jordanū q̄ nō est scriptū verisimile. salutauit em̄ eā bis ꝙbis Aue maria. qđ ptz ex effectu. ¶ Diceres cur maria nō manifestauit q̄ ab angelo audiuit. Rñdet Chrys. Nō credebat posse fidez adhibere mirandis relatib⁹. Sed Ambro. dicit. Qđ maria occultauit. hoc elyzabeth reuelauit. Factū est vt audiuit salutationē marie elyzabeth. exultauit infans in vtero ei⁹. Quare exultauit Johes in vtero mris. qz iam sensit aduentuz dñi. Jō dicit Amb. Uocē ꝓ audiuit elyzabeth. sed iohes ꝓior gr̄am sensit. Elyzabeth aperuit aures nature. Johes exultauit rōne mysterij. Illa cognouit cognatā. Johes ꝓ o christū. Ibi verbū implet angelicū. implebit spūsancto ex vtero matris sue. Orige. Nō antea repleꝫ fuerat iohes spūsancto donec assisteret que xp̄m in vtero gerebat. Et sequit in textu. Repleta ē spūsctō elyzabeth. s. p filiū. sz fili⁹ ꝓpus repletus est. Un̄ Orige. Prophetia acutius vidit parere. z vidit qđ verbis explicare nō poterat. saltauit in vtero miles. sensit nō palpebris sed spū regē. Jō Bern⁹. A seculo nō est auditū q̄ exultauit q̄s in vtero matris. O felices mres. sz feliciores nati. nō miruz q̄ iohes exultauit. matres iūgunt. amplexibus veniūt ad oscula. felices vteri copulant. Regē q̄z z milites nisi duo parietes tenerrimi diuiungūt. Et licet elyzabeth erat repleta spūsctō cū maria. tū maria prius añ ꝓceptū xp̄i. sed elyzabeth post. sz tñ repletio ꝙginis fuit abūdātie lōgioris. qz de plenitudie ei⁹ oēs accipim⁹. vt di. Bern⁹. Ab ea pctōz accipit veniā. inst⁹ gr̄az trinitas gliaz. angeli letitiā. fili⁹ dei nr̄e carnis substantiā. Attn̄ elyzabeth sufficientie rarioris accepit gr̄am q̄ nō potuit celare. vt impleretur illud Mat. xij. Exabundantia cordis os loquit. D ¶ De quo subdit i textu. Exclamauit voce magna elyzabeth. dicit glosa. Uoce magna clamauit. Primo qz magnalia vidit. s. deū ꝓceptuz z hoiem. Scđo qz vidit

ẽ cõcepisse in virginali castitate. vt pfessa est Luc. i. Fecit mihi magna q̃ potẽs est. Tertio clamauit voce magna. qz habuit vocem magnã in vtero. De qua Joh. i. Ego vox clamãtis in deserto. Que vox insonuit in auribꝫ peccatoꝝ. phariseoꝝ. pœnitentiũ. z militũ. Quarto clamauit voce magna. h̃ est ex magna deuotiõe. Naz deuotio est clamor magn⁹. ita vt in celo audiẽ. ita vt dictũ est moysi a domino. Quid clamas ad me. Exo. xiiij. cũ tm̃ nõ clamaret clamore oris. sz desiderio cordis. Et sic elyzabeth clamãs dixit. cõmẽdando beatã virginẽ. Bñdicta tu in mulieribꝫ. i. sup oẽs mulieres. Et bñdicta ab angelo. qz ruinã angelicam repauit. Et etiã bñdicta est a muliere elyzabeth. qz morẽ quã femina intulit ipsa fugauit. Idcirco vbi angel⁹ salutationẽ angelicã dimisit. ibi elyzabeth incepit dicens. bñdicta tu in mulieribꝫ. dicit Theophil⁹. Sũt q̃dã mulieres bñdicte q̃ ꝑgines sunt z caste. q̃daz vero q̃ fecũde. ipsa aũt bñdicta sup oẽs mulieres. qz virgo casta castissima z fecũda. licet eĩ christũ ꝑpit. tm̃ virgo pmãsit in corrupta. Jõ merito possum⁹ dicere bñdicta. ¶ Dicunt naturales q̃ bñdicta est herba multum vtilis z mlte ꝓtutis. De ruffa em̃ legit q̃ in q̃ cũq; domo vel camera posita fuerit. ibi nec vermis venenosus nec serpẽs vel rana latere põt ꝓpter ei⁹ odorẽ. Habet etiã hãc ꝓtutẽ q̃ potũ corruptũ reformat q̃ virtutẽ pdiderat si ei imponit. z si de ipso q̃s biberit rubeũ z bonũ colorem acq̃rit. Spũal'. Benedicta est ꝑgo maria q̃ si imponit in domo cordis. ibi nullus serpens infernal' manebit. vñ Amb. in li. pfationum. Ad inuocatoꝝ nois marie cũcta terrent et concio ptãtis maligne. Marie em̃ ꝓsentia inestimabilia infert dæmonibꝫ supplicia. Itẽ sicut benedicta ruffa reformat potuz z statum ꝓstinum põrt. sic bñdicta maria potũ diuine grẽ quez eua pdidit ipsa restituit z reparauit Cui angelus Lu. i. Inuenisti em̃ graz apud dñm. De q̃ Hiero. in fmone de assumptione. Quicq̃d maledictõis infusum est p cuam totum abstulit bñdictio marie. Insup z grãm refudit xpi ort⁹ quẽ ꝓ us nõ habuit oĩs mũd⁹ Jõ hec benedicta pducit nos ad bonũ colorẽ id ẽ diuini luminis claritatẽ. De q̃ Mat. xiij Fulgebũt iusti sicut sol in regno pris eoꝝ. Et sic hec herba ꝓ eterꝫ hz b̃ nomẽ. sic maria inẽ mulieres. vt de ea põt dici illud Judith. xiij. Benedicta es tu filia a dño deo excelso ꝓ oibꝫ mulieribꝫ sup terrã ¶ Et merito sup omnes mulieres bñdicta ꝓpter q̃tuor. Primo ꝓpter plenitudinẽ grẽ. Scõdo ꝓpt celsitudinem ꝓsone. Tertio ꝓpt multitudinẽ misericordie. Quarto ꝓpt altitudinẽ gl'ie. ¶ Dixi primo bñdicta es sup oẽs ꝓpter plenitudinem grẽ. qz dicit Berñ. O benedicta inuentrix grẽ genitrix vite. p te habem⁹ accessum ad dei filiũ. benedicta es ꝓpter grãm cordis oris et opis. Cordis. qz ei⁹ cor delicio sum sicut paradisus Eccli. xl. Sicut padisus in bñdictiõe vbi diuerse ꝑ species ꝓtuz. Berñ. Vere padisus dei es maria q̃ mũdo lignũ vite attulisti. de q̃ qui mãducauerit viuet in eternũ. Bñdicta ꝓpter grãm oris. ps. xliij. Diffusa est grã in labijs tuis. Nã de⁹ acceptauit verba oris ei⁹. Berñ. Cui placuisti in silentio magis placita es in ꝓfo humilitatꝫ. Ecce ancilla dñi. Verba humilitatis. Unũ nõ dñr. Verba benignitatis benedicta ꝓpter grãz opis z conuersatõis. Hiero. Quicquid in maria gestũ est totũ puritas z sanctitas. totum grã z veritas. totũ misericordia z iusticia. ¶ Secũdo bñdicta ꝓpter celsitudinẽ ꝓsone. Ipsa em̃ est illa de q̃ Ignacius i epla ad beatã virginẽ. Impossibile est aliquẽ saluari peccatorẽ o virgo nisi p tuũ auxilium z fauorẽ. Quã cassian⁹ in li. collationũ dicit. Tota salus hũani generis cõsistit in plenitudine grẽ marie. Aug. Benedicta tu ẽ mulieribꝫ. q̃ vitam viris z mulieribꝫ peperisti. ¶ Tertio bñdicta ꝓpter multitudinẽ misericordie. Berñ. Quis misericordie tue o benedicta latitudinẽ. altitudinẽ. z pfunditatẽ poterit inuestigare. O reuera bñdicta p mltiplici misericordia quã hõ recipit ab ea. Primo p eã de⁹ homini fact⁹ est placabil'. Ipsa figurat̃ i. Re. xxv. p abigail. cũ offensus dauid occidere voluit nabal. Abigail occurrẽs placauit eũ qui placat⁹ dixit. Bñdictũ eloquiũ tuũ. et benedicta tu que ꝓhibuisti me ꝛc. Spũaliter. Nabal stult⁹ est pctõr. Abigail maria q̃ interp̃tat pater exultatio. z significat mariã q̃ exultauit in deo. Illa placauit irã pris. Berñ. Nemo tã ydoneus qui gladiũ dñi abũciat. iram placat. sicut tu benedicta amãtissima. Idem. Quis scit q̃tiens irã refrigeras iudicis. Naz de⁹ de ea dixit illud ps. lv. A detractis ẽ mihi ne cõmouear. Scõdo p eã homo fact⁹ est deo acceptabilis. Un̄ Berñ. O virgo bñdicta p te datur reis venia. egris medela. iustis gra. angelis letitia. sanctis gloria. Cui cõsonat Augus. dicens. O virgo benedicta. p tuam benedictionem benedicit omnis creatura. benedicta p grãm quã inueniſti. progatiuam quam meruisti. misericordiã quã peperisti. gloziam

quã acquisiuisti.sicut p te pticeps est nře infirmitat' ꝛ miserie.ita p te nos faciet pticipes sue gl'ie. ¶ Quarto bñdicta ꝓpter altitudinẽ gl'ie. Unde Bern. Sicut nõ est locꝰ dignior in mũdo qz vbi xps ds filꝰ nouẽ mensibꝫ q̃uit ita nõ est locꝰ altior in celo vbi marie corpus quieſcit. Jõ Augꝰ. Tantũ thesaurũ dignꝰ ẽ seruare celũ qz terra. Tũc subdit in textu. Et benedictꝰ fructꝰ ventris tui.ibi ponit̃ et p qz. Nota angelꝰ ad virginẽ nõ dixit. bñdictꝰ fructus ventris tui. qz virgo nõdũ ꝯcepat cũ ea angelꝰ salutauit. Sz postea cũ ꝯsensum dedit tũc elyzabeth ꝓcipiẽs ipsam ꝯcepisse vez dũ ꝯhoiem addidit. Et benedictꝰ fructꝰ ventris tui. Dic est fructꝰ generosissimꝰ.qz de vtero et stirpe regali. Unde ad Ro.i. Qui factꝰ est ei ex semine dauid ſm carnẽ. vt ꝓmisit p ꝑs.cxxxi. De fructu ventris tui ꝛc. O qz nobilis fructꝰ q̃ eternaliter natꝰ est de pre.temporaliter de ỽgine. De q̃ Bern. O maria illiꝰ es mater cuiꝰ deus est pater.ꝛ filiꝰ paterne charitatis est corona tue ỽginitatis.qđ ꝓphetauit Jsa.c.liij.dicẽs. Fructus terre sublimis erit in magnificentia. B ¶ Jtẽ hic est fructꝰ delicioſissimꝰ. Primo delicioſus in decore. Unde ꝑs.xliij. Speciosus forma p filiꝭ hoim. ad Heb.i. Qui cum sit splendor glie ꝛc.et Salomõ Sap.vij. Candor lucis eterne ꝛ speculũ sine macula. Scdo delicioſior i odore. Eccl.xxiij. Ego quasi vitis fructificaui suauitatẽ odoris. de q̃ Can.i. Curremus oẽs in odore vnguẽtoꝝ tuoꝝ.vbi Bern. Currem⁹ in odore misericordie sue.qz nõ despicit peccatores. nõ spreuit publicanũ. nõ mattheũ nec zacheũ.nec mulierẽ adulterã Tertio delicioſissimꝰ i sapore. Can.i. Fructꝰ eius dulcis gutturi meo. Dicit nanq̃ Bern. Fructus quãto altior tãto dulciꝝ.ꝛ qz tu solus altissimus iesu christe. ꝙ tu solus dulcissimus. Quarto est fructꝰ virtuoſissimꝰ.qz fructus salutis sine q̃ nõ est salus. vt hr̃ Act.iiij. Nõ est nomẽ sub celo in q̃ oporteat saluari nisi in noie ihu xpi. Jdeo Anſ. Nõ est salus in mũdo nisi quã pperit ỽgo. Et sic ipsa est arbor salutaris q̃ fructũ portauit salutſ.q̃ di. Bern. O vere plãtatio celestis pcioſior sanctꝭ.i.sanctoꝝ vniuersis. Jdeo exclamat Augꝰ. dicẽs. Quid nos tantilli. ꝙd actione puſilli matris laudes tante referamus. Et ſi oim nra mẽbra verterent̃ in linguas eiꝰ laudes enarrare non sufficim⁹. ¶ Jdcirco sciendũ q̃ festum huiꝰ dignissime ỽginis pluries celebrat̃ i anno tribꝰ de causis. ¶ Primo ꝓpter dei cõplacentiã. Nã licet placet deo laus alijs sanctis exhibita.p̃s.cl. Laudate dñm i sctis eiꝰ.multo magꝭ laus impensa sue beatissime genitrici De quo Piero. de progatiuis marie. Magis remunerat deꝰ cultũ q̃ matri sue impendit̃.q̃ qui cuilibet sctoꝝ ministrat̃. Scdo ꝓpter nostrã indigẽtiã. Unde Hugo. Dignũ est vt quã tot vicibꝫ inuocam⁹ vt eã p alijs sanctꝭ honorem⁹. Nã ipsa est mediatrix inter nos ꝛ deum. De q̃ Seduliꝰ. Scio q̃ dudũ celestia ꝛ terrestria corruissent.si marie gra ea ñ sustentasset Jdeo Bern. O benedicta mr̃ saluatoris. tu singulis p singul' necessitatibꝫ subuenis.p diuersitate morboꝝ diuũsas medicinas largiris. ¶ Tertio ꝓpter ipsius excellentez dignitatẽ. Dicit nanq̃ Bern. Quantã gram adepta ẽ p ceteris in terris.tantã ꝛ maiorem gl'iaꝫ obtinet in celis. De q̃ Damaſ. Si eiꝰ gl'iam scribere volum⁹ deficiũt ỽba quibꝫ exꝑmere valeamus. Nãc gl'iam cognouit elyzabeth.et admiras dixit. Unde mihi ꝟ vt mater dñi mei veniat ad me.q.d. Quo iure.qua iusticia.vel q̃ bus meritis accidit ꝙ mihi sterili ꝛ seni.ꝛ ſm reputationẽ hoim mihi maledicte vt veniat mater dñi mei ad me.ſ. mater fecũda. mater bñdicta.q̃ est plena gra.q.d. Admiror de humilitate tue visitatiõis. Et merito admiror ꝓpter magnificentiã tue ỽtutiſ q̃ apparet in te. Ecce enim vt facta ẽ vox salutatiõis tue in auribus meis. exultauit infans in gaudio in vtero meo. Dicit glo.qz iohãnes lingua nõ poterat.sed animo exultãti salutatorem salutauit. ꝛ sui pcursoris officiũ inchoauit.ipsa em̃ elyzabeth cognouit ꝓ spũmsanctũ.qz ista exultatio fuit ꝓpter ꝓsentiã dñi in vtero ỽginis ꝟsitati. Et fuit q̃ddam miraculũ diuinũ qđ nõ potuit fieri p naturã. Unde Amb. Si tanta exultatio in ꝓcessu ꝑmo fuit ad salutationẽ marie vt exultaret infans in vtero. ꝛ repleta ẽ mater infantis ſpũsancto.quãtũ putas vsuz tanti tpis marie addidisse ꝓsentiã. ꝟsiderate charissimi qz magne virtutis est marie salutatio. que marie ꝟfert gaudiũ. ꝟfert ꝛ spũmsanctũ. ꝟfert ꝛ reuelationez diuinoꝝ secretoꝝ. ꝟfert ꝛ ꝓphetie actũ. ideo libenter debemus ipsam salutare ꝓpter resalutatiõis lucrũ. Jdcirco qui voluerit habere spũssancti gratiam. hodie de uote salutet ipsam.

Sermo xcviij ●

Ad idem.

Espexit humi

litatem ancille sue. Luc.i. Anis

quelibet q̄ vult in altū volare ꝓus se exprimit deinde se in altuz releuat. ¶ Spūaliter. Sic q̄ esse vult altus z magn⁹ coꝝ dño. necesse est vt ꝓus se exp̄mat humiliando seipsuz qz dicit Hzeg. Nequaqz sequēs gl'ia hūc exaltat. q̄ se hic nō humiliat. Figurat Hester. i. in vasti regina que noluit se erga assuerū regem humiliare. ergo ñ potuit regnare. qz scribitur Prou. xxix. Humilē spū suscipiet gl'ia. Hoc ꝑpendēs beata virgo maria. ideo se valde humiliauit. iuxta illud Eccl. iij. Quanto maioz es humilia te in omnib. Ipsa fuit magna. qz mr̄ dei. dña mūdi. z regina angelorz. Attñ dixit se ancillam. vbi Amb. Eandem humilitatem quā angelo exhibuit. hoibz exhibere curauit. in hoc q̄ cognate sue elyzabeth ministrare voluit. Dicit bern̄. Nequaqz vltra omnes homines exaltata fuisset. nisi vltra oēs homines se humiliasset. Jō Aug⁹. Facta est hūilitas marie scala celestis ꝑ quā de⁹ descendit de celis ad terrā. Propter qđ dicit Bern̄. Quid ergo tu dicis ego superba. Maria oblita ꝑginitate de sola gl'iat humilitate. dicens. Respexit humilitatē ancille sue. que sunt verba thematis. ¶ Jsta est scđa ꝑs huius euāgelij in qua innuit marie exultatio admirabilis. cū subdit in textu. ait maria. Magnificat aīa mea dñm. Cōsuetudo erat in veteri lege q̄n de⁹ mirabilia fecit tūc ꝓsiluerūt dicere cantica. Et plus potuit oib virgo beatissima facere canticū magnificando dñm. Naz de q̄ttuoz mulieribz legit que fecerūt cantica. ¶ Prima fuit maria sozor moysi in transitu maris rubri. dicēs. Cantem⁹ dño. gl'iose em̄ ē magnificat⁹. piecit equū z ascensozē in mare. Exo. xv. Sed ista ego amplius magnificare potuit. qz ꝑ eā velut ꝑ diuine claritatis stellam maris pñtis vite trāsim⁹. Un̄ Anſ. i oronib. Sicut ois a te auersus necesse est vt intereat. ita ois ad te ꝓuersus impossibile est vt ꝑeat. Mā ipsa ē scala celi. porta paradisi. Et sic ꝑ eā cūctis est clausa porta. sic ꝑ mariā cūctis patefacta. ¶ Scđa mulier fuit delbora Judicū. v. q̄ cecinit canticū dño ꝑ victoria inimicoz̄. s. q̄ sysare a iael occisus est. z iabin rex chanaan a facie israel hūiliat⁹ est. iō delbora ait. Benedicite dño. Ego sum que canā z psallam deo meo israel. Sz hec ego potuit amplius magnificare deū. qz ex ea natus est victoz. qui ait Joh. xvi. Cōfidite qz ego vici mundū. Deq̄ victore Jsa. xix. Clamabunt ad dñm a facie tribulantis. z mittā eis saluatorē z ꝓpugnatorem q̄ liberet eos. Hic saluator z ꝓpugnator venit ꝑ mariā. Jō Anſ. in oronib. Quid digne referam⁹ dei genitrici. ego captiu⁹ eram. ꝑ ei⁹ plem redempt⁹ sum. pdit⁹ eram. ꝑ ei⁹ filiū inuent⁹ sum. mortu⁹ eram. ꝑ ei⁹ ptū vinifica/tus sum. ꝓtristat⁹ eram. ꝑ eam ꝓsolat⁹ sum. exuleraz. z ꝑ ei⁹ plem de miseria ad patriā reductus sum. ¶ Tertia mulier q̄ cecinit erat Judith. q̄ caput holofernis amputauit. et dixit Judith. xvi. Cantate dño in cimbal'. modulamini illi psalmū nouū. exultate et inuocate nomē ei⁹. dñs ꝓterens bella. dñs nomen illi. Sz hec ego amplius. qz ipsa ꝓtriuit serpentis antiq̄ caput. qm̄ in ea impletū est qđ dixerat. dñs. Ipsa ꝓteret caput tuū. Bern̄. iij. Amb. in ſmone de natiuitate ꝑginis. Ipsa caput ꝓtriuit in eo q̄ ꝑginitatē sil' z hūilitatē deo sanctificauit. ¶ Quarta mulier Anna. i. Re. ij. di. Exultauit coꝝ meū in dño. Sz hec amplius potuit magnificare dñm q̄ suscepit fecūditatz ꝑ ulegiū manēte ꝑginitate. Anſ. in oronib. Mira res ois creatura a deo creata. z dei natura ex maria nata. Deus q̄ oia fecit. ipse se ex maria fecit. Bern̄. Redemptur⁹ deus genus humanū vniūsum ꝑ uz posuit in mariā. Jō Aug⁹. Facta est fecūda mater in q̄ integritas ꝑginitatis fuarek. Bern̄. in ser. de assumptione. Qđ natura nō habuit. vsus nesciuit. ratio ignorauit. mens nō capit. celū pauet. terra stupet. ois celestis creatura mirat. hoc totū ꝑ gabrielem diuinit⁹ est marie nūciatum. Hiero. Sicut i compatione dei nemo bon⁹. ita in cōparatione matris dei nulla inuenit pfecta virtus. Hoc ipsa in spū cognoscens oēs vires in grārū actionē z laudē dei expendit. vt di. Orige. loquens in ꝓsona marie. Magnificat aīa mea dñm. q. d. tāto munere me dñs sublimauit. vt nulle lingue officio possim explicare. sed toto affectu interioz z exterioz viriū volo eius benignitatē ꝓtemplari. Sub anima cōprehendunt inferiores vires in compatione ad coꝝpus. Sub spū vires superiores quibz recipit supza se dulcedo ꝓtemplatōis. ideo dicit. Magnificat aīa mea. ¶ Hic magnificare fm Basiliū nō est idem qđ magnū facere. qz dñs nō recipit augmentū nec decrementū. sed est idē qđ magnū ꝓdicare vl' laudare. siue oze siue ope. Jō Orige. Magnificat dñs. ñ q̄ vox hūana ei aliq̄d adiungat. sz qz magnificat in nobis dum aīa nra que ad imaginez dei facta est siue creata ꝑ iusticiā se christo cōformāt. q̄ ē imago ꝑis. z sic aīa dñm magnificat. qñ imago dei que est in ipsa magnificat. id ē ꝑfectuz magnitudine magna efficit. sicut

De visitatione marie virginis

si imago expicta fit magna. dicimus magn⁹ Christoferus siue magn⁹ petr⁹. Jō ipsa inter oēs sanctos est ꝑtutū magnitudine maxima Piero. Si diligēter attēdis nihil cādoris et ꝑtutis est qđ in ea nō resplēdeat. et ī talibꝫ eū magnificat. Sic nos magnificare debem⁹ eū in suis beneficijs. M Primo beneficia sibi attribuēdo. Lassio. in epla. Omnis pfectus ad diuinaꝫ munera dei referēdus. qz nihil ꝓstat forte bonuz nisi ab illo cognoscaꝫ forte collatum Isa. xxvi. Omnia opa nra opat⁹ es dñe. Qđ docet Aug⁹. in epla. In oīb actibꝫ bonis da illi claritatē z hūilitatē. i. Chorꝫ. iiij. Quid habes qđ nō accepisti M Scđo ꝑ ipsis gras agēdo. xvi. q. i. reuera. Reuera hō de eo qđ possidet ꝑmū gras deo agat q̄ cūcta largit. Eccls. i. Ad locū vñ exeūt flumia illic reuertunt. i. dei bñficia reuertunt. s. p gratꝫ actionem vt iterꝫ fluāt. Lassio. Spem de futurꝫ recipit q̄ de datis beneficijs gras agit. Bern. in epla ad hieremiā cancellariū. Nil grati⁹ danti ab accipiēte pōt repēdi q̄ si gratū habuerit qđ accepit. Sz quidā sunt vt porci glandes comedentes. Ro. i. Qui dū eū cognouerūt. nō sicut deū glorificauerūt nec gras egerunt. Aug⁹ Qđ de⁹ dederat gtis. tulit ingratꝫ. imo tales punit. iiij. Reg. xx. Ezechias egrotauit p ingratitudine M Tertio nos in eis exercitādo. dicēdo Mat. xxv. Dñe q̄nq̄ talenta tradidisti mihi. ecce alia q̄nq̄ ꝛc. Jō Beda dic. Eius aīa eū magnificat q̄ oēs interioris hominis sui affect⁹ diuinis laudibꝫ ac seruitijs mācipat. ei⁹ spūs in deo exultat quē nil in terrenis libet. nulla caducaꝫ rerū affluētia emollit. nulla adūsitas frāgit. Sz sola illi⁹ a quo sal⁹ sperat eterna mēoria delectat. Jō Hugo in tractatu de cāntico beate ꝑginis. Duo z duo aīa z spūs. aīa magnificat. spūs exultat. Iterum duo. dñs z salutaris. ꝑba duo. res vna. dñs potentiā notat. salutaris misericordiam. Nā duo sunt q̄ beatoꝫ angeloꝫ z hoīm spūs in fonte summi boni eternā ꝓtemplatiōz hauriūt. s. incōprehēsibilis maiestas. ineffabilis bonitas. Primū generat castū timorē. alteꝫ dilectionē. p maiestate venerant eū. p bonitate amāt eū. Ideo legit. tremunt ptātes. Hugo. Hic tremor nō est russio trāquillitatis sed incessabilis z viuifica intētio ppetue ꝓtēplationis. Nā qz eū quē vident pfecte nunq̄ cōphendere sufficiūt. sz semp supra se ꝓspiciūt in quo q̄si p admirationez vigilāt. ne in eo q̄ apphenderēt vnq̄ torpescant. q̄to p̄spicati⁹ intuent. tāto ardenti⁹ amāt. qz ipsum videre sape ē. qz qđ videt dulcedo est. Et renera dulcedo q̄to pfecti⁹ sentit. tāto ꝛsiderabili⁹ appetitur. Ad hāc lucē ꝓtemplatōis maria subli/mata fuit. q̄ celestis patrie dulcedinē in ꝑbis suis mirabiliter exp̄sit inq̄tum ineffabiliter comphendit. Nā aīa ei⁹ magnificat dñm in ei⁹ incomphensibili maiestate. in h̄ q̄ spūs exultat. in h̄ eterne dulcedinis gustū se pcepisse ostendit. q. d. Ego exaīa mea z ispū meo. i. ex toto corde. tota volūtate laudo eū de salutatione quā de⁹ hūano generi prepauit. nūc video me assumi qđ credo p me debere offerri tā video tps gre appropinqre. z pmissuz patris z ꝛsiderū patrū impleri. Jō pt nos hortari p illud p̄s. xxxiij. Magnificate dñm mecū. Bern. id ē magnitudinē dei mecū p̄dicate. magnificate mecū. qz carnē de me p vobis assumpsit. Magnificate mecū. qz sic de⁹ dilexit mūdū vt filiū daret vnigenitū. Magnificate mecū. qz pprio filio nō pepcit de⁹. sz p omnibꝫ tradidit illū. Jō Bern. exclamat dicens. O ineffabilis ardor charitatis q̄s tāte pietatis diuitias nō obstupescat. vt ex deo aī tpa nat⁹. nasceret p hoīb in tpe. Quis possit existimare vt portaret manibꝫ ꝑgineis portator orbis. panis angeloꝫ aleret. virt⁹ celoꝫ infirmaret. vita āgeloꝫ moreret. Magnificat in his aīa marie dñm. magnificet z nra. de quo Bern. Animemur. gratulemur. amem⁹. laudem⁹. adorem⁹. gras illi agam⁹. qm̄ p eādem redēptoris nostri mortē de tenebris ad lucez. de morte ad vitā. de corruptiōe ad incorruptionē. de exilio ad patriā. de luctu ad gaudiuz. de terrꝫ ad celestia regna vocati sum⁹. Quecūq̄ igit anima in talibꝫ fuerit incitamentis occupata. nil ꝓcupiscit terrenū. nil trāsitorium. sz mūdus est ei carcer. celū habitatio. qz tm̄ illū appetit q̄ super oēs est. z dicet cū maria. Magnificat aīa mea dñm. z exultauit ispūs meus ꝛc. Dicit Bern. Exultauit. i. extra omnē creaturā z extra seipsaz p immēsitate gaudij saltauit. ac si diceret. Aīa mea q̄ dñm magnificat ñ in q̄libet alio. sz in illo tm̄ exultat quē amādo magnificat. ñ in tpali ꝓsperitate nec ī mūdiali vanitate. sz in deo salutari meo. Phil. iiij. Gaudete in dño semp. Tūc sbiungit exultationis rō. vbi dr. Quia respexit humilitatem ancille sue. Hugo. ac si diceret. Merito in ipso exulto. qz ei⁹ dona ꝓpter ipm diligo. iō in ipso exulto. qz de ei⁹ gra exulto M Notandū hoies vario modo exultāt. Primi exultant neq̄ a deo neq̄ in deo. vt q̄ in carnis voluptate gaudent z in pctis. De q̄bꝫ Prou. ij.

Letant cū malefecerint. z exultāt in rebꝫ pessimis. Isti nec a deo nec in deo exultāt. qz malum est vñ exultāt. z deus malū nō fecit. z malus culpe inducit mortē aie. de q̄ Sap. i. Deꝰ mortē nō fecit sed impij. Et sic eoz gaudium nō est a deo nec i deo. qz sui gaudij finis i malignitate ꝯstituit. sicut dicit Augꝰ. Gaudet pisces cū videt escā. sed hamū nō ꝯsiderat. sz cū educit de aqua torquent eiꝰ viscera. sic est ꝺ peccatore. Unꝺ Augꝰ. Seculi letitia ē impia nequicia. Et implebit in eis illud Job. xxi. Tenēt tympanū z cytharā. ducūt i bonis dies suos. z in puncto ad infernū descendūt. de talibꝫ Lu. vi. dicit saluator. Ue vobis q̄ nūc ridetis. qm̄ lugebitis z flebitis. ¶ Secundi exultāt a deo sz nō i deo. vt q̄ acceptis bonis dei gr̄a abutunt. z ea q̄ ꝓpter salutē aie data sunt ad carnis suauitatē z gl̄iam seculi ꝯuertunt. acceptis bonis dei letant z gaudent se hr̄e qꝺ deꝰ ꝯtulit. sz nō vtunt vt ad ipm possent ptingere. sz vt alijs in gr̄e p̄ceptōe monstrent amicti. Isti gaudēt a deo sz nō in deo nec ꝓpt deū diligūt qꝺ a deo p̄ceperūt. de tali gaudio dicit Hze. in moral'. Quot extra deū querimꝰ gaudia. tot postmodū cogemur sentire tormenta. iuxta illud Apoc. xviij. Quantū glorificauit se z in delicijs fuit. tantū date illi tormentū et luctū. Rōnem assignat Hze. in omel'. de ꝟginibꝫ. Nemo pōt hic gaudere cuz seculo. z ibi regnare cum xp̄o. ¶ Tertij exultāt a deo z in deo. Et sunt q̄ p̄ceptam gr̄am ad amorem dei ꝯsumunt in q̄ gaudēt. vñ Bern. in epl'a. Illud solum verū est gaudiū qꝺ nō de creatura. sed de creatore ꝯcipit. Hoc nō habēt impij. de q̄ Augꝰ. p. ꝯfessionū. vbi dicit. Est gaudiū qꝺ nō datꝫ impijs. gaudere a te. de te z in te z propter te. Jō sollicite ꝯsiderandū est dū mentē nr̄am aliq̄ letitia tangit videamus ne a malo oriat'. Et si a bono orta ne ad malā intentōez animū cōpellat. sz q̄ i deo final'r p̄sistat. ¶ O Quale fuit gaudiū marie. cuius spūs exultauit in deo. eo q̄ respexit hūilitatē ancille sue. i. acceptauit. Nam sicut p̄ superbiā eue mors intrauit in mundū. sic p̄ humilitatē marie vita reddit mūdo. Unꝺ canit eccl'ia. Mortē quaz femina intulit. femia fugauit. Jō data ē nob femina p̄ femina. dicit Bern. hūilis p̄ superba. Nam sicut p̄ superbiā eue habuimꝰ dānatōis sniam. sic p̄ humilitatē marie saluationis gratiam. Nā hūilitas marie ſm Bern. facta est porta paꝺisi. scala celi. Jō Aug. Audeo dicere q̄ nec placuisset ꝟginitas marie deo sine eiꝰ hūilitate. ꝓpter hꝰ idez exclamās dī. O beata humilitas marie q̄ deū hoibꝫ p̄pit. vitā mortalibꝫ ꝺedit. celos innouauit. alias liberauit. ꝓpt qꝺ licet habuit oēs ꝟtutes. tñ solū memorat ꝟtute hūilitatꝭ dicēs. Respexit hūilita. cē. qz illa gr̄am meret Isa. vlti. Ad quē respiciā nisi ad hūilem quietū z trementē ſmones meos. ḡlis fuit maria. qz deus hūilibꝫ dat gr̄am Jac. iiij. ꝓpter qꝺ dicit Bern. Magna ꝟt humilitas cui facile se inclinat diuina maiestas. ꝓpt̄ hꝰ subiūgit dī. Exhꝰ beatā me dicent oēs generatōnes. Hze. Nō solū tu elyzabeth sz oēs generatōes angelice z hūane. sic iudei z gentiles me beatā dicēt. qz amissam beatitudinē oēs p̄ fructū mei vteri recupabūt. Merito debem⁹ eā dicere beatā. Dicit nāq̄ Johes de sancto geminiano. Sicut sol nō mittit radios suos sup terraz nisi p̄ aerē. sic sol iusticie dñs deꝰ nr̄ nō mittit radios sue gr̄e nisi p̄ mariā. Bern. Nihil nos hr̄e voluit qꝺ p̄ marie manꝰ nō trāsijt. Jō merito eā beatā dicēt oēs generatōes. qz generauit hoibꝫ vitā. angelis leticiā. iustis gl̄iaz. pctōribꝫ veniā. Jō subdit. Fecit mihi magna q̄ potēs ē. Reuera magna. P ¶ Primo qz eā in matrē elegit. q̄ē mater creatoris. saluatoris. redēptoris. z mater dei. Unꝺ Hugo. Nihil vnq̄z fuit maiꝰ q̄z q̄ deus hō factꝰ est. Nā est ita magnū opꝰ dicē Amb. q̄ excedit humanū sensuz z intelligentiā. z q̄ non p̄t cape rō sz fidelis p̄fessio. Jdeo Bern. O magna dignitas marie. facta ē illiꝰ mater cuiꝰ deꝰ est p̄r. a seculo nō ē auditū q̄ sublimitas et vilitas ꝺuenirēt in vnū. Nil deo sublimius z limo viliꝰ. z tñ deꝰ descēdit in limū. qꝺ mirat' Isa. c. vi. di. Quis vnq̄z audiuit talia vel vidit huic sile. ¶ Secꝺo magna fecit ei q̄ potēs ē qz in singularē matrē eā dignificauit. qz sola ꝟgo z mr̄. Unꝺ Augꝰ. Que ꝟgo tā casta vt ceꝛt ꝟgo post partū. q̄ tam fecūda vt ceꝛt dei mr̄. Jō Bern. Virginitatē mīte possidēt nulla ꝟo gaudiū mr̄is hñs cū ꝟginitatꝭ pudoze q̄z ipsa sola. Nā dicit Amb. i exameron. Fenix est auis nō hñs parē. sic maria vt canit eccl'ia. nec sile ꝓma visa est nec hr̄e sequentē. ꝓpter qꝺ dicē Christ. ſmo. de annūciatōe. Nil est in gl̄ia p̄cedentiū oim mēoria q̄bꝫ fec dñs magna sicut marie. Nā ipsa fuit ꝟgo sine gra uamie grauida. sine dolore puerpera. sol natꝰ de stella. pr̄ de filia. creator de creatura. i ea impletū est illud. iij. Re. ij. Nō est sil'e opꝰ factū in vniuersis regnis. Est em̄ opꝰ mirabile z singulare inter oia. z sup oia opa q̄ deꝰ z hō i vnā ꝺuenerūt psonā. iō dixit. Fecit mihi magna. Dicit Petrꝰ rauen. O virgo maria matrē te

fecit nō natura sed grā. in toto ꝺceptu tuo at qꝫ partu aucta ē puritas. roborata integritas ⁊ saluata ꝟginitas. ⁊ hꝫ erat opꝰ spūssancti. vt dicit Augꝰ. Qui scꝟsit tabulas lapideas sine stilo ferreo. ipe ḡuauit ꝟginem a spūsctō. q̄ fecit virgā aaron sine pluuia germinare ipse fecit mariā sine corruptione generare. ⁊ hꝫ fuit magnū. Tertio fecit ei magna qꝫ magnaꝫ ptātem ei tradidit. Unꝰ Ecci. xxuij. In hierusalem ptās mea. Reuera in hierlm iursum et deorsum. hꝫ est in ecclia triūphanti ⁊ militāti hꝫ ptātem. dē q̄ Piero. Data est tibi ois potestas in celo ⁊ in terra. ⁊ q̄cunqꝫ volueris imperare poteris. vt canit eccl'ia. Audi nos. nā tibi filiꝰ nihil negās honorat. Ipsa ē mr̄ salomonis cui dicebaꝫ. iij. Reg. ij. Pete a me q̄d vis nō est phas vt auertā faciē meā a te. iō Bern̄. Quid poteris negare cui n̄ est negatū Theophilum de inferni faucibꝫ reuocare. Jō pt dici cuilibet xp̄iano qꝺ angelꝰ dixit agar Bern̄. xvi. Reuertere ad dn̄am tuā ⁊ humiliare sb manibꝫ ei. Quarto magna fecit. quia magnā grām ei ꝺtulit. Unꝰ Proū. viti. Multe filie regū ꝺgregauerūt diuitias. s. grē. qs tu sola supgressa es. vt hr̄ Eccl'i. xxuij. In me ois grā vie ⁊ ꝟitatis. in me ois spes vite ⁊ ꝟtutis. q̄ potuit dicere illud Eccl'i. xxuij. Uidete qꝫ nō solū mihi laboraui. sꝫ oibꝫ exq̄rentibꝫ veritatē. qꝫ dē q̄ grām omi homini necessariā infudit i mariā. dē q̄ Piero. Leteꝫ sctis p ptes grā pstaꝫ. Marie ꝟo rota se infudit. ⁊ ab ea i nos fluit vt dicit Bern̄. Si q̄d spei in nobis est. si q̄d salutis. si q̄d grē ex ea nouim⁹ redundare. ꝓpter qꝺ subdit Bern̄. Intuemini q̄ro deuotionis affectu eā voluit a nob honorari q̄ totius boni plenitudinē posuit i mariā. Jō oēs debem⁹ ad eā hr̄e recursum. eo q̄ dicit Chriꝰ. Neminē repperi mēdicū q̄ se marie fecisset seduluꝫ seruū. ꝓpter qꝺ dicꝰ Ozoſiꝰ sup Lan̄. Quos nō saluat dei iusticia. saluat marie misericordia infinita ⁊c.

De sancta Margaretha
Sermo xcix

Veni sponsa mea veni coronaberis. Lan̄. iiij. In verbis p̄missis vocat sponsus xp̄s sponsam suā ad duo. Primo ad grām. Scḋo ad gl'iam. De primo dicit. Veni sponsa mea.

Q Sponsus aie est xp̄s. De quo Osee. ij. Sponsabo te mihi in fide ⁊ misericordia. O mira dignatio quā admiraꝫ Bern̄. O anima mea vnde tibi hec grā vt diceris sponsa xp̄i. et nō ex nr̄is meritꝫ. sꝫ ex flagrantia siue charitatis. Bern̄. Quis digne cogitare poterit q̄nto affectu nos diligit. vt aiam nr̄am in sponsaꝫ eligit. Ut igit aia nr̄a digne mereatur dici dei sponsa p vnionē grē. Jō sciendū xp̄s sponsus q̄rit in sponsa sua multa. Prio pulcritudinis venustatē. sic xp̄s puritatē ꝺscie. Augꝰ. de ꝟginibꝫ. Nō q̄rit deꝰ pulcrā carnē. sꝫ mētꝫ puritatē. Jō. i. ad Theſ. iiij. Hec ē volūtas dei sanctificatio vr̄a. Hugo. in lib. de bono ꝺscie. Deꝰ q̄ amatoꝛ est mūdicie coꝛ pollutū peccatꝫ n̄ pt inhabitare. Greg. sup Ezechꝫ. In omni tpe tacite dꝫ hō ad ꝺsciam currere. Nam fm apl'm. ij. Chorꝛ. i. Gl'ia nr̄a hec ē testimoniū ꝺscie nr̄e. nō remittas te sup ꝟba adulatoria hoim q̄ te dicūt bonū. xi. q. iij. inter ꝟba. Nō linguas hoim sꝫ ꝺscias curare debemꝰ. Jō sic sponsa solet faciē lauare ⁊ speculū inspicere. sic nos Piere. xxxi. Statue tibi speculū tē. Bre. Specula sunt dei mādata Jia. i. Lauamini mūdi estote. Jsido. Ablue te lachrymis. laua te fletibꝫ. Secūdo sponsus requirit i sponsa disciplinē moralitatē. debet em esse in verbis mogerata. in opibꝫ disciplinata. Amb. Custodi virgo vias tuas vt in ꝟbis tuis nō delinquas. nā signū bonitatis ē in coꝛde disciplinate loq̄. Mat. xij. Ex abūdantia coꝛdis os loquit. nā ꝟgo vel mlier q̄ turpia loq̄t est malicie coꝛdis signū. Aristo. iij. eth. Qualis vnusq̄sqꝫ est talia loquit opat ⁊ taliter viuit. Et sic mala locutio est bonoꝛ moꝛ corruptio i. Chorꝛ. xv. Corrūpūt bonos moꝛes colloq̄a praua. ps. xxxiij. Prohibe linguā tuā a malo ⁊ labia tua ne loquant dolū. Rō Proū. xiij. Qui custodit os suum custodit aiam suā. ⁊ Proū. xvij. Moꝛs ⁊ vita in manibꝫ lingue dē q̄ Mat. xij. Ex ꝟbis tuis dānaberis. ex verbis tuis iustificaberis. Jac. iij. Qui in ꝟbo nō offendit. hꝫ pfectꝰ est vir. Jtē dꝫ esse disciplinata in moꝛibꝫ vt nullū scandalisēt. Chriꝰ. Dia agamꝰ ne scandalisēt ꝓximꝰ Mat. xviij. Ue illi p quē scandalū venit. ⁊ ad Titū. ij. Omnibꝫ p̄be te exēplū bonoꝛ operū. Deq̄ Mat. v. Sic luceat lux vr̄a coꝛā hoibꝫ vt videant opa vr̄a bona. Nam fm Grego. sup Ezechꝫ. Qui in occulto bene viuit carbo est. qꝫ mime pficit aliis. sꝫ sibꝫpsi soluꝫ. q̄ vero in publico lumē sanctitatis demōstrat lampas est. qꝫ sē ardet ⁊ aliis lucet. qꝺ collaudat Greg. ꝛ. moral'. di. Nō arbitroꝛ ꝺsiliū meliꝰ q̄s q̄ ꝓmū exemplo doceas. Jdē in omel'. Raro vnq̄ peccatoꝛes ad pniam redirēt si nulla eēnt bonoꝛ

exempla que eoꝝ mentes traherēt. ¶ Tertio sponsus querit diuitiarū vbertatē. he diuitie ꝓsistūt in ꝟtutib⁹. Vere diuitie nō sunt opes sed virtutes interiores. Sen̄. Nil ꝟtute ꝓstanti⁹. nil pulcrius. Rich̄. Alia virtutib⁹ plena est dei sponsa. trinitatis cathedra. Et ꝟtutes interiores deo placentes inter ceteras sunt due. humilitas ⁊ charitas. Nā q̄d ꝓdest hr̄e cōscientie puritatē et discipline moralitatem sine humilitate. Greg. Qui alias ꝟtutes sine humilitate congregat q̄si qui puluerez i ventū portat. Greg. viij. omel. sup Ezech̄. Nullus erit ante deū boni op⁹ fructus si nō ꝓcedit ex radice hūiliationis. Superbia est oīm ꝟtutū inimica. Eccl̄i. ix. Magna est potētia dei solius. ⁊ ab humilib⁹ honorat. Secūda ꝟtus que animā ditat ⁊ sponso christo placabilem reddit est charitas. Aug. Charitas valet ad omnia. sine qua nihil valēt omnia. Quid castitas. puritas. discipline moralitas sine charitate. nihil. Bern̄. i epl'a ad senonē. Castitas sine charitate est lampas sine oleo. subtrahe oleum lampas nō lucet. tolle charitatē castitas nō placet deo. Quid em̄ maius ⁊ ampli⁹ est q̄d sponsus q̄rit i sponsa q̄z charitas. Hylarius. Frustra erit añ deū omnis operatio nisi soli deo impēdat dilectio. i. ad Ebꝛ. xiij. Si charitatē nō habuero nihil sum. Jō Hugo. Quantū potes tātū dilige. Bern̄. Modus diligendi est sine modo. Hanc habuit beata margaretha. Nā in hoc ꝓbat eius dilectio. q⁹ totū mundū despexit. diuitias. delectatōes ⁊ honores. Aug⁹. Quātuz q̄s despicit ꝓpter deū. tantū diligit eū. Et sic ipsa. q⁹ dicit apl's Charitas nō querit que sua sunt. sz que iesu christi. Et sic ipsa ꝓt dicere cū apl'o ad Phil'. iij. Oia arbitratus sum vt stercora vt christū lucrifacerē. ¶ Quarto sponsus q̄rit in sponsa subiectōis ⁊ obediētie voluntatē. Et sic xp̄us in aīa. Mat. xvi. Qui vult venire post me abneget semetip̄m. id est ꝓpriam voluntatem. Eccl̄i. xviij. A voluntate tua auertere. Eusebius in epl'a. Illo die bene vixisti in q̄ voluntatez ꝓpriam abnegasti ⁊ desideri⁹ restituisti. Bern̄. Quid odit deꝰ aut quid punit nisi ꝓpriam voluntatē. tolle ꝓpriam voluntatem. ⁊ infern⁹ non erit. Nil ardet in inferno nisi ꝓpria voluntas dei voluntate contempta. Jō Dieronymus. Tantum virtutibus adijcies quātuz voluntati ꝓprie subtraxeꝝ. ¶ Quinto sponsus requirit in sponsa membroꝝ sanitatem. vt non sit languens nec clauda. Et hec sanitas sponse attendit̄ in agilitate. quia signum pfecte sanitatis ē agilitas. Et sic sponsa christi debet esse agilis ad bona opa. Eccl̄i. xxxi. In oīb⁹ op⁹ tuis esto velox. et Eccl̄s. ix. Quōcūq⁹ pōt man⁹ tua operari instāter fac. nō dicendo cras cras. habendo voluntatem sine actione op⁹. Piere. xlviij. Maledictus q̄ facit opus dñi negligēter. Et sic fecit beata margaretha. vt canit eccl'ia. Ibat de virtute i virtutē ardēter sitiens aīe salutem. Sexto sponsus querit in sponsa fidelitatem. vt sit extra fidel' in amore q⁹ nulli placere desiderat nisi ei. ⁊ sic xp̄s in aīa. Bern̄. In omni tpe intende in deum ꝓpter deum. Aug⁹. Si q̄s aliq̄d operat vt terrenum cōmodum adipiscat. nō erit coꝝ mundum quod in terra volutat. i. ad Ebꝛ. x. Omnia q̄cunq⁹ facitis ad gloriam dei facite. Et sic beata margaretha. Jdeo est illa cui dictū est. veni coronaberis. Apl'us. ij. ad Thi. ij. Nullus coronabit̄ nisi q̄ legitime certauerit. Ipsa certauit ꝺ diabolum quē vicit. ꝺtra tyrannū olibriū quē superauit ꝓ ꝓstantiam. ꝺtra patrē cui nō ꝓsensit. ⁊ ꝺtra totum mundū quē ꝓtempsit ⁊ suppeditauit.

Sermo C.
Ad idem.

O Quā pulcra ē casta generatio cum charitate. Sap̄. iiij. In ꝟbis p̄missis duo innuunt̄. Primo mirat ꝟginalem castitatez ibi. O q̄z pulcra. Secūdo hortat ad filialem charitatem. ibi. cū charitate. De primo dicit. O q̄z pulcra est casta generatio. R ¶ Nota homines solent mirari tria. s. q̄d ratum. q̄d pulcrum. ⁊ q̄d magnuz. Et sic sapiens mirat virginalē castitatē quasi rarū. Nā fm cōmunem modū loquēdi triplex est gradus ꝟginitatis. Prim⁹ est integritas carnis absq⁹ omni experimēto veneree delectatōnis. ⁊ illa cū sola est nō est ꝟtus. nec de se meritoria. q⁹ est dispositio corꝑis ⁊ naturā cū in pueris inueniat vsu rationis carentib⁹. imo est donū nature cum quo oēs nascimur. Secūdus gradus est integritas carnis cū ꝓposito eandē seruandi ad temp⁹ ⁊ postea nubendi. Et illud etiā non est virt⁹ virginitatis. q̄uis tales fm vsuz vulgariū ꝟgines dicant̄ solū rōne corꝑalis integritatis. Terti⁹ gradus ē integritas carnis cum ꝓposito ꝓpetue seruandi incoꝛruptiōz carnis ⁊ mentis. quā ꝑus nunq⁹ voluntarie amisit. Et illa virginitas consistit in circūstantijs debitis. ⁊ est virt⁹ ⁊ actus ꝟtutis. ⁊ est meritoria

157

et deo accepta. Et q̄ sic sunt ꝟ̄gines sunt i scripturis multipliciter cōmendate. Et dixi volūtarie, qz inuolūtarie quocūqz modo fieret decisio seminis p resolutionē z p posse reuiuīſ tunc nō amittit virginitas. Aug⁹. Reuera ñ pōt corrumpi nisi pr⁹ mens corrupta fuerit. Ideo dixi requiritſ ꝓpositū ꝓpetuum. qz hoc est formale z spūale. Aug⁹. Virginitas est in corpe corruptibili incorruptionis ꝓpetua meditatio. ¶ Naz cū homo pdit materiale. h̄ est integritatē carnis cū ꝓposito z voluntarie. tunc virginitas est amissa z nunqz recuperanda Piero. ad custochiū. Audenter loquor cū oia de⁹ possit. suscitare ꝟ̄ginē nō pōt. nec recuperare post ruinā. si seruato materiali pdit formale. Cū em̄ ꝓponit aliqñ opam dare veneri. tūc pdit virginitas mentis. z potest recupari p pniam z resumptionē prioris propositi. vt si virgo ꝓponit corpe nubere. nō est ꝟ̄go mente. sz si postea mutādo volūtatē deliberate ꝓponit ꝓpetue abstinere. tūc reparata est virginitas cui debet aureola. Itez requiritſ q̄ sit ꝓpter deū. vt habeat ꝓpositū ꝓpetuū p̄ pter deū. vt diuinis rebꝰ possit vacare liberius z sic placet deo. Et nō paruū p̄mium meretur apud deū. que ꝓpter deū carnis dulcedinē respuit quā mūd⁹ p magno ducupiscit. Si aūt homo ꝓponeret detinere ꝓpter verecūdiā aut sanitatē aut libertatē ne oporteret subesse marito nō esset act⁹ ꝟ̄ginitatis. qz tales sinē constantia carēt debito fine. Idcirco ꝓpter deum debet fieri vt liberi⁹ vacet deo. i. Thor. vij. Virgo cogitat que dñi sunt. vt sit sctā corpe z spiritu. qđ nō pt ita libere duugata facere. i. Tho. vij. Qui cū vxore est sollicit⁹ ē z diuisus. q̄ nupta est cogitat q̄ sunt mūdi z quō viro placeat. ¶ Queritſ vtrū virginitas sit p̄ferenda matrimonio. Nota vt dicit sctūs Tho. cōtra gentiles. Fuit hereſis q̄rundā q ꝟ̄ginitas nō est melior matrimonio. sed ille error reprobat multis de causis. Primo autoritate beati Aug. de sancta ꝟ̄ginitate. vbi dr. Statū matrimonij bono ꝟ̄ginalis cōtinētie aut viduat nō equam⁹. Itē de sctā viduitate. Bona ē pudicitia duugalis. melior vidualis. optima virginalis. Itē de bono cōiugali. Bonū susanne in castitate duugali laudam⁹. z bonū viduale anne cōmendam⁹. sed magis marie virginis anteponim⁹. Ideo Cyprian⁹. Quo virginuz sublimior ē gloria maior debet esse vita. Flos enī est germinis de⁹ atqz ornamentū ḡre spiritual atqz illustrior portio gregꝭ christi. Secūdo reprobat ille error exemplo christi. qui virginitatē in se seruauit z sibi purissimā virginē in matrē elegit. Tertio autoritate apl̄i q̄ virginitatē ꝓsuluit. i. Thor. vij. Qui mr̄imonio iūgit virginē bene facit. q̄ nō iūgit melius facit. Quarto illud est melius p qđ hō equat angelis. z sic stat⁹ virginalis. Vñ Ambro. de virginitate. Virginitas ꝺditionē hūane nature excellit p quā hoīes angelis assimilātur. maior tñ victoria virginū qz angeloz. qz angeli sine carne viuūt. ꝟ̄gines in carne triumphant. Quito bonū diuinū est melius bono humano. z bonū aie bono corpis. z bonū contemplatiue vite bono vite actiue. ꝟ̄ginitas ār recta ordinat ad bonū aie p̄m vitā ꝺtēplatiuā q̄ est cogitare ea q̄ dei sunt. Naz dicit sanctus Tho. i. q. q. clxxvi. Licet ꝺiugiū etiā ordinat in deū. z act⁹ mr̄imonij. tñ vius corporal copule retrahit aīam ne totali intentiōe ferat in deū z in dei seruitiū. z h̄ fit dupliciter. Uno modo ꝓpter sollicitudinē gubernatiōis filiorū vxoris z familie. Scdo ꝓpter vehemētiaz delectatiōis. Aug⁹. in. i. soliloquioz. Nil amplius deiecit virilē animū q̄z blandimenta feminarū. nā faciūt cecitatē mētis q̄ nō cognoscit q̄ vera bona sunt z diuina. sz castitas virginalis abilitat intellectū z acuit ad deū z ad diuina intelligēdū. vt ptz i ioh̄e euāgelista. Itē licet stat⁹ religionis sit melior seculari. nō tñ ꝓpter hoc omīs religiosus ē melior seculari. imo ꝺtingit aliqñ secularē pluribꝰ religiosis meliorē esse. sic in ꝓposito de virginitate. non omīs virgo omī ꝺiugata est melior. imo pōt ꝺtingere q̄ mulier ꝺiugata est melior virgine triplici rōne. p̄m Tho. in. ij. q. q. clvij. ¶ Primo ex ipsius amore castitatis. sicut ille q̄ est ꝺiugat⁹ habet animum magis paratū ad seruandū castitatē si oporteret qz ille qui actu ē virgo. Unde Aug⁹. de bono ꝺiugali. Ego nō sum melior qz abraam. licet melior sit castitas celibū qz castitas nuptiaz. Et rōnem subdit qđ em̄ ego nūc ago illi melius egissent si tūc tp̄is agenduz fuisset. sed q̄ tunc illi egerunt. sic ego nūc agerem si agenduz esset. Secūdo qz forte q̄ nō est virgo habet aliquā excellētiorem ꝟ̄tutē quā nō habet ꝟ̄go. Aug⁹. de ꝟ̄ginitate. Uñ virgo q̄uis sollicita sit que dñi sunt forte tñ ꝓpter aliquā sibi cognitā infirmitatē nō est tuncta mr̄imonio. Illa ꝺo multis sēpferre nititſ. ipsa tñ nō possit bibere calicē dñice passionis. Tertio posset ꝺtingere q̄ ꝟ̄go haberet aliquē defectū ad malitiā declinantē quez coniugata nō haberet. ¶ Nā Albertus magn⁹ sup̄ aue maria ponit quattuoz defect⁹

virginū. & duob⁹ dicam. Prim⁹ est supbia. Aug⁹. Meli⁹ est humile ꝯiugium q̄z supba ꝑginitas. Jō Aug⁹. Dico q̄ supbis est vtile cadere in eo in q̄ extollunt vt hūilient. q̄d em̄ ꝓdest ꝑtinētia si dñet supbia. Bern̄. Audeo dicere nō placuisset deo virginitas marie sine humilitate. Amb. Quāto virgo castior. tanto hūlior debet esse. Scōus defect⁹ ꝑginum est torpor. ille in est ꝓpter innocentiā. Gregor. Plerūq̄ q̄ se in nullis pctō⁹ q̄ molib⁹ oppssos sciunt. nec se in magnis vicijs obnoxios efficiunt sepe tepidi. & bene pōt ꝯtingere q̄ ꝯiugate in arduis actib⁹ se exerceāt. Jtē ꝯiugata vltra h̄ generat & nutrit filios ad laudē & seruitiū dei. & intendit cure domestice. & puidet necessitatib⁹ ꝓpr̄is et ꝓmorū. que omnia ꝑtinent ad vitā actiuā. & sunt omnia meritoria cum fiūt ex charitate & debite ordinant. & sic posset magis mereri. & p ꝯsequēs melior fore. Secūdo mirant hoies rem magnā. & sic virginitas est donū magnū. De qua Cassian⁹ in lib. collationū. Maior est virtus castitatē tenere q̄z demones expellere. Nōne magnum si ex homine fieret angelus. & sic virgines sunt hōmines & angeli terrestres. De quo Piero. In carne ꝑter carnē viuere plus est angelica vita q̄z humana. Cui cōsonat Aug⁹. Que maior gl'ia sup terrā q̄z in carne corpali ducere vitaz angelicam. & nūc in valle miserie in carne sua tenere q̄ alij nō possunt hanc vitam habere. De quo Lu. xx. In resurrectiōe nō nubent neq̄z nubent. sed erūt sicut angeli dei. Jō Amb. de viduis. Maior est victoria virginū q̄z angelorum. angeli sine carne viuunt. ꝑgines in carne triūphant. Tertio mirant homines rem pulcram. & sic virginitas. De qua Aug. O fulgida virginitas. gēma virtutū. germana angelorum. lux animaz. lampas ecclesiaruz. Nā sicut lampas illuminat habitaculū & facit iocundū. sic virginitas vitā virtuosaz. Jō christ⁹ amat pulcritudinē virginitatis. De q̄ Amb. de virginib⁹. Pulcritudinē maiorē q̄s pōt existimare virginitatis decore que amat a rege. ꝓbatur a iudice. O, virginitas amat a christo dicit Beda sup Luc. Sicut christ⁹ in summa pace nat⁹ est vt se pacē diligere ostēderet. ita de virgine nat⁹ ē vt virginitatem se diligere demōstraret. ꝓpter qō dicit Damas. Quāto angelus homini supior. tāto virginitas est nuptijs honorabilior. Jdeo Prouer. xxij. Qui diligit cordis mundiciā habebit regem amicū. Et sic beata margaretha. v[illegible] tur in eius legenda.

De diuisione apostolorum
Sermo ci.

Elegi vos vt eatis & fructū afferatis Joh. xv. Dicunt naturales ꝑtim marcianus. q̄ sol q̄ est rex planetaz in medio exīs bissenos radios a se mittit. ex quib⁹ supiora & inferiora illuminant. Aliter. p solem intelligit christ⁹ Malach. vlti. Orietis vobis timentib⁹ deū sol iusticie. q̄ est rex. non solū omnū stellarū. sed oīm creaturaz & causa superioz & inferioz. vt habet de sum. trini. & fide catholica. firmiter credim⁹. Hic emisit a se bissenos radios. i. duodecim apl'os qui bīn radijs compant. q̄z solius solis est longe late q̄z diffundere. sic fides apl'oz p vniūsum mūdum. pōs. xvij. In oēm terrā exiuit son⁹ eorū. Et q̄n sol emittit radios lucis. tūc dormiētes excitāt. infirmi melio⁹ h̄nt. Jtē Mat. v. Vos estis lux mundi. Sup q̄ Basili⁹. aduenientе luce egritudines & dolores alleuiant. hoies a somno excitant. aues gratulant. bestie ad latibula fugiūt. sic sil'r adueniēte fide apl'oz mūdus fuit meliorat⁹ in fide. in bonis opib⁹ fecūdatus. a pctis alleuiat⁹. a negligentie somno excitat⁹. ad celestiū ꝯemplationē animatus. a ptāte demonū exempt⁹. Hec emissio duodecim apl'oz figurat Nu. xij. in moyse. q̄ emisit. xij. viros vt ꝯsiderarēt terrā promissionis vt ad eā ceteq̄ ppl'm animarēt. Spūal'r. p moysen intelligit xp̄s. q̄ hodie solēnes duodecim viros misit vt iudeis & gentilib⁹ dicerēt de fertilitate terre promissionis. i. regni celestis. vt ad h̄ anhelātes ꝓuocarēt. Jō canit eccl'ia. Duodecim iudices nō ab vno sz in vnū diuisum. vt diuisos in vnū colligerent. de quo thema.

In summa euāgelij duo innuunt. Primo electio specialis & gratiosa. ibi. Elegi vos. secōdo fructificatio spūalis & gloriosa. ibi. vt eatis & fructū afferatz. De ꝓmo dicit. Elegi vos. De hac electiōe dr Eph. i. Elegit nos añ ꝯstitutionem mūdi vt essem⁹ sancti & imaculati in cōspectu eius in charitate. Item xp̄us elegit eos ꝓmo vt ppl'm suū pascerēt. figurat ij. Re. x. Salomon elegit duodecim ꝑfectos ex omni gente israel vt cibaria domui sue ꝓuiderent. Sic xp̄s de cibo anime. Deut. viij. Nō i solo pane viuit hō &c. Piere. iij. Mittam vobis pastores ꝓm cor meū qui pascent vos scientia et doctrina. Jdeo dixit petro Johan. vlti. Pasce oues meas. Secūdo elegit

158

eos vt testimoniū veritati phiberent. Actu. i. Accipietis virtutem supne mētis spūssancti in vos ⁊ eritis mihi testes in omni iudea ⁊ samaria vsq; ad vltimū terre. Jō figurāt p duodecim lapides allatos de iordane fluuio. Josue. iiij. Nā lapis ē firmus ⁊ dur⁹. ⁊ sic ipsi firmi ⁊ duri in testimonio veritatis. Deq; Aug. ad volusianū. Quondā erāt timidi añ aduēt spūssancti. sed post in pfessione fidei facti sunt fortes p martyrium in testimonio xpi.

¶ Tertio elegit eos vt miracla facerēt Mat. x. Cōuocatis iesus duodecim discipulis dedit eis potestatē sup omnia dēmonia. ⁊ vt languidos curarent. Aug⁹. in sermone de apostolis. Dedit eis ptātem sup naturā vt eam curarēt. sup dēmones vt eos vincerēt. sup elemēta vt ea mutarēt. sup mortē vt ipsam ꝓtemnerent. sup angelos vt corpus christi ꝓsecrarēt. qz tunc in p̄mitiua eccl'ia necessaria erant miracula ꝓpter ꝓuocationē incredulorū. Ideo figurant p duodecim portas hierusalē Apoc. xxi. Nā sicut p portas fit ingressus i ciuitatē. sic per apl'orū miracula in fidem. Jsid. de summo bono li. i. c. i. Tunc signa faciebāt exteri⁹ vt fides roboraret interius. signāter vnuz mirum fecit deus per eos. De quo Bern. in epl'a ad fratres de mōte. Licet magna miracula in terris dñs gessit. hoc tñ maximuz sup omnia emicuit ⁊ cetera illustrauit. q; in paucis simplicibus totū mūdum ⁊ omnē sapientie eius altitudinē sibi subiugauit. Amb. sup Lucā. Nō misit sapientes. nobiles ⁊ diuites. sz piscatores. ne fides catholica ascriberet potentie et diuitijs mūdi. cū gladio ẏbi dei. nō corpali. De quo ad Eph. vi. Assumite gladiuz spūs. Q̄ acutissime penetrat Ambro. de ẏginib⁹. Bon⁹ gladi⁹ verbū dei quo scrutator cordiū ⁊ renum diuidet mūdanū a mūdo. ¶ Quarto elegit eos vt electos de terra meterent. qz legitur Apoc. xviij. Angelus exiuit de tēplo clamans voce magna ad sedentem sup nubem. Mitte falcē tuā ⁊ mete. qz venit hora vt metatur. qm̄ maturauit messis terre. Et misit ille q̄ sedebat sup nubem falcē suā sup terram ⁊ messuit eā. Spūal'r. Falx ẏm Haymonē sup Apoca. est p̄dicatio. sz angelus est p̄dicator. p̄cipue significat p̄dicatores magnos. s. apostolos q̄ hodie cū falce p̄dicatōis missi sunt i vniuersam terrā. qz illa fuit hora debita messionis. vt pz in petro. qui vna die messuit tria milia hominū. alia die quinq; milia. vt pz Act. ij. ⁊. iij. Cum quib⁹ veniet in die iudicij portans manipulos suos. ⁊ dicet ad dominū illud Can. v. Messui mirrā meā cū aromatib⁹ meis. ⁊ tūc mercedem accipiet. iuxta illō Joh. iiij. Qui metet mercedē accipiet ⁊ congregat fructum in vitā eternā. Ita dicendū de ceteris apl'is qui terraz dñi fideliter messuerūt Sed Luc. x. dr. Rogate dñm messis vt mittat operarios in messem suā. messis multa. operarij aūt pauci. Greg. in omel'. Mundus sacerdotib⁹ plenus. sed in messe dei rarus inuenitur bon⁹ operator. Officiū sacerdotale accepimus. sed opus sacerdotij nō implem⁹. Johan. iiij. Regiones albe sunt ad messem. sz sacerdotes nō ꝓpendūt illud Isa. vi. Ue mihi qz tacui. i. ad Choz. ix. Ue mihi si nō euāgelisauero. q̄d dicēt mihi in iudicio cū videbūt petrū cū iudea ⁊ romano ppl'o. Paulū cū grecis ⁊ gentilib⁹. Bartholomeū cū indis. similiter thomā ⁊ matthiā cum ytalicis. Grego. Quid dicturi sum⁹ cū ad dñm vacui venimus. Vic pastores vocati sum⁹. ibi gregem nō ducim⁹. ¶ Quinto elegit eos vt secuz in iudicio sederēt. Jō figurati sunt. iij. Reg. vij. Duodecim leunculi circa thronū salomonis erāt sculpti. ⁊ significāt duodecim apostolos. Mat. xix. Uos q̄ reliquistis omnia sedebitis sup sedes duodecim. ¶ Dixi secūdo sb iungit fructificatio spūalis ⁊ gloriosa. ibi. vt eatis ⁊ fructum afferatis. Dicūt naturales. inter omnia volatilia tam domita q̄z indomita nō est aliqd ita sepe afferens fructū sic colūbe domite. nā interdū duodecies in anno. Sic sancti apl'i sunt dicti colūbe. Mat. x. Estote simplices sicut columbe. nā colūba ꝓpios ⁊ alienos pullos pascit. sic apl'i equal'r ẏbū dei p̄dicabant iudeis ⁊ gentilib⁹. de quo apl's ad Roma. i. Grecis barbaris sapientib⁹ ⁊ insipientib⁹ ⁊c. ¶ Secōo laqueū nō canet vt escaz sibi acquirat. sic apl'i vincula et carceres nō timebāt vt lucra animaz facerent. Un̄ Act. v. Jbant apl'i gaudētes a ꝓspectu ꝓcilij. q̄m digni habiti sunt p nole christi ꝓtumeliā pati. de quo dr Actu. xxi. Nō solū alligari sz etiam parat⁹ sum mori p nole christi. ¶ Tertio compant colūbe ppt fructuū pluralitatē. de q̄ dicit. Ut fructū afferatis. ⁊ fructus vr maneat. Nā duodecim apl'i sunt duodecim exploratores. Nu. xiij. qui portauerūt triplices fructus de terra p̄missionis. s. malogranata. ficus ⁊ botros. Primo malogranatū qđ durū habet corticē. sz intus grana suauia. Et significat fidem in qua est dura cortex sacramēti. durum ēm est credere q; sb forma panis latet totus xpus. Un̄ Joh. vi. Durus est h̄ sermo.

et tñ dulcia grana sunt ibi. id ē eterna gaudia Qui crediderit z baptizat⁹ fuerit hꝫ salu⁹ erit. Mar. vl. Scdo apportauerūt ficū. q̄ tot⁹ suauis est z comestibil'. et significat spem q̄ tota gaudia eterna degustādo delectat. Uñ Ro. v. Spes nō confundit. z ad Ro. viij. Spe em̄ salui facti sum⁹. Tertio apportauerūt botrum. i. charitatē q̄ nos inebriat vt obliuiscamur miseriaꝫ huj⁹ mūdi. Uñ Cañ. i. Bibite charissimi z inebriamini. s. vino charitatis. Ille fructus manet. i. Choꝛ. xiij. Charitas ñ excidit Glo. i. deficiet. ppt̄ quā fructuositatē apl'i assimilāt ouib⁹ Mat. x. Ecce mitto vos sic oues Dicit Isid. Quis inter oīa quadrupedia affert fructū in omnib⁹. s. in carne. pelle z pilis. in fimo. sic z apl'i. Idcirco ꝓpter cōmunitatē fructuū compant celo. vt hodie canit eccl'ia. Di sunt celi in quib⁹ xp̄e habitas. Naz sicut stellas celi numerare nō possum⁹. sic nec fructus virtutū apl'oꝛ exp̄mere sufficim⁹. Et sicut a celo venit lumē. sic ab ipsis venit nobis lumē fidei. vt hodie canit eccl'ia. Aduenerūt hodie portātes facē z illuminātes patriā. s. lumen fidei. Nā ipsi sunt duodecim sacerdotes q̄ extraxerūt duodecim lapides de fluuio iordanis. i. duodecim articulos fidei de flumine scꝛe scꝛpture. Nā petr⁹ extraxit p̄mū lapidē. i. p̄mū edidit articulū fidei di. Credo in deū patrē oīpotentē. Andreas scōm dicēs. z in ih̄m christum filiū eius vnicū dñm nr̄m. Jacob⁹ tertium di. Qui ꝓceptus est de spūsancto. natus ex maria ꝧgine. Joh̄es quartum dicens. passus sub pontio pylato. crucifixus. mortu⁹ z sepult⁹. Philippus q̄ntū. descendit ad īferna. tertia die resurrexit a mortuis. Bartholomeus sextū. ascendit ad celos sedet ad dexterā dei patris oīpotentꝭ. Thomas septimū. inde venturꝰ est iudicare viuos z mortuos. Matheus octauū. Credo in spūmsanctū. Jacob⁹ nonū. sanctā eccl'iam catholicā. sctoꝝ cōmunionē. Symon decimū. remissionē peccatoꝝ. Thadeus vndecimū. carnis resurrectionez. Matthias duodecimū z vltimū. z vitā eternam Amē. Di sunt duodecim lapides nobilissimi de fluuio iordanis. i. de deitate z hūanitate. nā sicut iordanis cōponit a ior z dan. sic xp̄s ex duab⁹ naturꝭ. s. deitatis z humanitatꝭ. Jō figurant p̄ duodecim fontes i helym. Ex odi. xv. ex q̄b⁹ biberūt filij isrl'. i. omēs fideles. Et Itē ꝓpter hunc fructū fidei adhuc attulerunt triplicē fructū. s. patiētie. mititatꝭ. z charitatis. Primo fructū patiētie. in quo significant p̄ oues q̄ patiēter sustinēt tormēta illata. sicut ipsi vt dixit saluator Lu. xxi. In patientia vr̄a possidebitis aīas vr̄as. Sz heu pauci sunt nūc sequētes eoꝝ exempla. qđ ꝓquerit Aug⁹. Nimis dolendū q̄ apl'i nec minis nec tormētis potuerunt a charitate dei separari. nos ꝓ nonnulli interdū ociosa fabula z vilia opa. ppter hꝫ Bre. Omnia bona p̄ us gesta ꝓfundimus q̄ ante ꝓstruxim⁹. Jō hortat nos ad patientiaz beat⁹ Aug⁹. dicēs. Noli murmurare fili ꝓtra flagellū dei. qz qđ pateris medicina est z non pena. noli repellere flagellū si vis ꝓsequi dei regnū. Scdo attulerūt fructū māsuetudinis. z mititatis. vt docuit eos christus. Mat. xi. Discite a me qz mitis sum. Dicit Hiero. Mititas est animi dulcedo quā nō vincit amaritudo. z malū p malo nō reddit Et hec ē necessaria ad eternā vitā ꝓsequendā. Deq̄ Amb⁹. sup Lucā. Cum deposuero oīe peccatū. necesse est vt mitis sim. qđ pdest carere sceleribus nisi fuero mitis z māsuetus. Tertio attulerūt fructū charitatis. z in charitate mortui sunt p christi noīe. z hoc est maximū vt dicit Augus⁹. Hec est pfecta charitas vt q̄s mori p xp̄o sit paratus. De quo Orig⁹. Tanto amor altior q̄nto ad mortē paratior. Hi sunt fruct⁹ de quibus apl'us ad Ro. vi. Habetis fructus i sanctificationē. Idcirco a nobis merito sunt honorandi ¶ Uidem⁹ q̄ isti qui a terrenis regib⁹ honorant illis etiā a sbditis honorem pendit. sic apl'i valde honorant a rege glorie. ps. cxxxviij. Nimis honorati sunt amici tui deus. Nā dixit eos lucē mūdi. Mat. v. Uos estis lux mundi. Dicit Basilius. Uenīte lucē diei egritudines alleuiant. hoies d̄ somno excitant. Irez honorauit eos magnā potestatē eis ꝓferendo. Deq̄ Aug. Dedit eis potestatem sup naturā vt eā curarent. sup dēmones vt eos expellerēt. vt supra. ppter qđ eos honorare debem⁹. Item sunt honorādi. qz tā apud deū nos oīonib⁹ suis ptegūt. nā hꝫ faciūt alij sancti. a fortiori apl'i. Jō Bern⁹. in ꝑmone de vigilia penthecostes. Si potentes fuerunt in terris z orauerūt p pctōꝛib⁹. nūc ampli⁹ in celis. qz nunc veri⁹ cognoscūt miserias nostras apud patrē. qz illa patria charitatē ñ minuit sed augmentat. Quarto honorādi sunt p̄ ceteris. qz iudices nr̄i erunt in extremo iudicio. de quo Mat. xix. Uos qui reliquistꝭ oīa sedebitis iudicantes duodecim tribꝰ isrl'. Rabanus. i. vniuersitatē iudicandoꝝ. Attamen dicit tribꝰ israel. i. iudeos p̄cipue. qz visis miraculis z audita p̄dicatione dei z discipulorū crederē noluerūt. ideo ait dñs Mat. x. Amē

159

dico vobis. q̃ nō recepit vos tolerabilius erit terre sodomor̄ z gomorreor̄ q̄s huic ciuitati. Itē ipsi specialr iudicabunt iudeos et testes erūt ꝓtra suos z eccl'ie pſecutores. Mat. xij. Si ego in bꝛelzebub eĩcio dæmonia. filij vr̄i in q̃ eĩciūt. ī iudices vr̄i erūt. Glo. nō potē/tia sz opatione qđ deo attribuūt z q̃ vos eĩci ent in bꝛelzebub B. Diceres. tñ dr Joh. v. Pater oĩe iudiciū dedit filio. quō tūc iu/dicabūt apli. Rñdet Alexāder de halis. Mo dus iudicādi est ãntuplex. Prim⁹ autoritatz absolute. ꝺ quo. i. Re. ij. Dñs iudicabit fines terre. Jllo modo iudicabit tota trinitas. Se cūdus modus ē autoritatis z ptātis delegate seu ꝓrationis ad finez. z sic xps iudicabit fm q̃ homo. Joh. v. Omne iudiciuz dedit filio. Terti⁹ modus ē excellentie z dignitatz assesso rie. quō iudicabūt apli z viri pfecti. nō vt xpo ꝺsulerent. Ro. xi. Quis ꝺsiliarius eius fuit. sz vt duodecim sedes. z speciali dignitate q̃ iu/dici ꝓpinquiores erūt. qui ꝓpter eum hic ab iecti fuerūt. ī ibi eminētiores erūt. Quartus approbationis. quō iudicabūt oēs sancti ap/probātes diuinā sniam ꝺ pctōres. imo filius ꝺtra patrē. i. Thor. vi. Nescitz q̃ angelos iu dicabim⁹. Quint⁹ ꝓpatōis iudicādo culpā manifestādo. sic iudicabūt min⁹ mali vl' etiā mali. Mat. xij. de niniuit'. Ex q̃ ptz q̃ angeli nō iudicabūt nisi iudicio approbatōis, z nō sicut assessores. q̃ tales dñt esse ꝺsores in na tura. Nec isti assessores erunt ꝓpter necessita tem z ꝺsiliū dandū vt dictū ē. sz dignitatem. nec ibi ꝓ pctōres intercedēt nec angeli nec scti sicut solebāt. sz approbabūt sniam iudicz cō/tra pctōres. Cām aūt quare apli iudicabūt modo p̄dicto assignat Thaſ. ome'. xxvij. Fu turū erit in die iudicij q̃ dicēt iudei. dñe non cognouim⁹ filiū tuū. q̃s ꝑt videre thesaurū in terra. solem nube tectū. Rñdebūt apli. z nos sumus hoies sicut z vos. nos piscatores z ru stici. vos scribe z sacerdotes in plebe. vos scri/pturā ꝑ oculis habuistz. nos anteq̃z miracula ei⁹ videbam⁹ cognouim⁹ eū. vos aūt post tan taz ꝛ rutū testimonia intelligere nō poterat z. z sic erūt ad magnā infidelitū ꝺfusionē. Ecce qualis sctōr apl'or leticia qñ cū tot milibus apparebūt q̃s viā veritatis docuerūt. veniet petrus cū antiochia z roma. Paulus cū gre/cia. Andreas cū achaia Jō canit eccl'a. Exul tet celuz laudibz resultet terra gaudijs apl'or gl'iam sacra canūt solēnia. Ut cū iudex adue nerit christ⁹ in fine seculi nos sempiterni gau dij faciet esse participes. Ad quod gaudium nos perducat iesus christus Amen.

De sancta Maria magdalena.
Sermo cij.

Epit rigare la/
chrimis pedes iesu Lu. vij. V. Aristo. in de aialibz dicit. Lyco nia cū adulterata fuerit statim volat ad fon/tem post coitū se lauādo vt veniēs ad masculum fetorē nō sentiat. al's eam occideret alijs cōuocatis. sicut ꝓbat alexāder in li. de naturz rerū. q̃ cyconia aque appropinq̃bat se lauare volēs z ipse impediuit. veniens masculꝰ cum alijs fetorem adulterij sentiēs ipsam occidit. Spūal'r. p cyconiā adulterā intelligit pecca/trix aīa. De q̃ Piere. iij. Fornicata es cū ama toribz multz. Idcirco ad delendū fetorē reqrit q̃ currat ad aquā ꝺtritōis z lachrimar. q̃ di cit Thaſ. Nemo flens ad deū accessit q̃ nō im/petrauit qđ postulauit. Jō Amb. Laua tela chrimis. dilue te fletibus. q̃ fm Piero. Oſo deū lenit. sz lachryma deū cogit. s. ad miserādū Jō subiūgit. O hūilis lachryma tuū ē regnū. tua est potētia. vincis inuincibilē. ligas oīpo/tentē. de q̃ Piere. xxxi. In fletu venīēt ad me z in miſicordia reducā eos. Hoc ꝺsiderās ma/ria magdalena. de q̃ Aug. Maria erat innu meris vicioz sordibz plena z inānata. Jō ad fontē pietatis cucurrit. et facta ē innoxia. De qua Jnno. iij. in summa dicit. Uenit maria ad fontē misericordiaz cū riuo lachrimarū. et cū largo fletu largā eius impetrauit misericor diam. de q̃ thema. Lepit lachrimis rigare pe/des z. In sūma euāgelij duo innuuntur. Prio benigna susceptio marie penitētis. scdo maligna murmuratio phariſei iudētis. Pri mū ptz in ꝓncipio. scdm ibi. videſ phariſeus. De ꝓmo dicit Rogabat ih̃m q̃dā phariseus vt cū illo māducaret. z erat phariseꝰ. i. diuisus ab alijs i exteriori apparētia. z nolē religiōis gl'iabat. vt hodie ypocrite faciūt. q̃ sunt foris aurei. intꝰ luto pleni. foris oues. intꝰ lupi. foris hūiles. intꝰ superbi. foris mites. intꝰ amarissimi De quibz Bre. xxxiij. moral'. Luctis apō se in cogitatiōe tumentibz inest clamor in locu tione. amaritudo i silentio. dissolutio in hila ritate. furor in tristicia. inhonestas i locutio/ne. rancor in reprehensione. Job. xij. Nō veni et in ꝺspectu eius oīs ypocrita. Nā iste pha/risens reprehensibilis erat in tribz sicut omnis ypocrita. J. Primo erga seipm male estimando z temerarie iudicando. iudicabat qđ

nō ita erat. sz scīpm dē
ncē immūdā. abomina
iā nō erat. iō falsē iudica
pm peccatrīx. sz mox fue
rat iustificata. venerat languidā. sed mox sa
nata. q̄si mortua sz viuificata a vita. Et h̄ iu
diciū puenit ex supbia q̄ est reprehensibil'. Pro
uerb. viij. Arrogātiā et supbiā detestor. Ideo
Lū. xij. Attēdite a fermēto phariseor. qđ est
ypocrisis. Fermētū facit eleuari pastā. sic ypo
crisis eleuat mentē. De q̄ in can. de pe. di. i. ta
citurnitas. vbi dr. Ubi ypocrisis regnat. ibi
hūilitas nō hz locū. Iō thobias dicit filiū
suū. c. iij. di. Supbiā in tuo sensu nūq̄ dña
ri permittas. in ipa sumpsit initiū oīs pditio.
Iō Jaco. iij. Deꝰ superbis resistit. Cassianꝰ de
institutis monachor. Uide q̄tū est malū sup
bie. vt nō angelū sz deū mereat h̄re aduersariū.
Bern. Et si deus nō pepcit supbis angel' nec
hoibꝫ parciturus est. ¶ Secdo iste phariseus
erat reprehensibilis' erga primū ei inuidēdo. qz
nō fauebat remediū. Est ei ꝺditio ypocritarū
vt oēs spernāt. nulli faueāt. oēs maculāt vt so
li ipsi fulgeāt. Unꝰ poeta. Alteriꝰ lucra volet i
nidus ac sua dāna. nā de alteriꝰ luce excecant
et est pctm diabolicū. Sap. ij. Invidia diabo
li mors intrauit in orbē terraz. ¶ Tertio iste
phariseꝰ peccauit erga xpm quez ꝓphetā esse
negauit et hospitē tā gratū vilificauit di. Si
hic esset ꝓpheta sciret vtiq̄ que et qualis esset
mulier. Bre. i omel'. Si hec mulier ad pedes
phariseī venisset. canibꝫ expulsa fuisset. et sic
ille reprehensibil'. qz murmurabat ꝫ hospitem
ꝺtra quē scribit. i. Pe. iij. Hospitales inuicē
sine murmuratiōe. Q ām sunt hodie tales ad
uersus deū murmurātes sicut iste cōtra xpm.
De q̄bꝫ Augꝰ. Murmurās ꝫ deū blasphe
mus ē. Iō Sap. i. Custodite vos a murmu
ratione. qz nihil pdest. Reuera nō pdest. sed
nocet. Bre. Nemo murmurās regnū dei acci
pit. Iō. i. Chor. x. Neq̄z murmurauerūt sic
q̄dā et perierūt ꝛc. Tūc sbdit in textu. Et ecce
mulier q̄ erat in ciuitate peccatrix. Ecce i scri
ptura semp p nouitate ponit et p raritate. qz
rarissime inueniunt h̄e penitētes. Unꝰ Amb.
de pnīa. Facilꝰ inueni q̄ innocentiā seruaue
rūt q̄z q̄ verā pniam egerūt. Multe igit sunt
mulieres q̄ nouarates pctō. inuenīūt. sed nō
modū penitēdi antiquū suscipiūt. nescientes
misere illō. Bre. iij. moral'. Qui nouū pctm vl'
modū peccādi inuenīt. nouā penā nisi satis
fecerint sustinebūt. Et dicit notāter peccatrix
nō noīat eā. qz hec est ꝺsuetudo scripture. Ju
xta illud apli ad Eph. v. Fornicatio et oīs im
mūdicia nō noiet in vob. ¶ Itez nota
ipsa habuit tres occasiones peccādi. Prima
corpis pulcritudo. vñ Prou. xi. Circulꝰ au
reus i naribꝫ suis pulcra mulier et fatua. Nā
si sus h̄ret aureū circulū eque bene locaret se i
lutō. et sic mulier pulcra et fatua ñ vtēs rōne.
De tali pulcritudine Prou. vi. Fallax gra et
vana pulcritudo. qz est q̄si gladiꝰ splendēs et
scindēs. Prou. v. Acuta q̄si gladiꝰ biceps. qz
scindit corpꝰ et aiaz. De quo Hiero. Gladiꝰ
igneꝰ spes mulierꝫ. Iō Eccl. ix. Auerte faciez
tuā a muliere cōpta. Nā ppt spem mulieris
multi perierūt. de q̄ Prou. vij. Uulneratos mul
tos dejecit et fortissimi interfecti sūt ab ea. Unꝰ
poeta. Adā samsonē dauid regē salomonem.
Mulier decepit q̄s modo tut⁹ erit. Secūda
occasio pcti erat opulētia. qz diues. habuit em
castrū noie magdalon. a q̄ dicta est magdale
na. Eccl. xi. Si eris diues ñ eriz imunis a pec
cato. Nā diuitie causant gulā. ex q̄ seq̄t car
nalis ꝺcupiscētia. Ezech. xvi. Hec fuit iniq̄
tas sodome saturitas et abūdātia panis. ps.
lxxij. Prodijt q̄si ex adipe iniq̄tas eor. Lu. xxi.
Attēdite ne corpa vestra grauent a crapula.
Bre. Qui carnē delicate reficit h̄ i spū deficit.
et h̄ fecit maria. Tertia fuit libertas. libera em
fuit neminē timuit. Bre. Ubi ñ timet reprehen
sor securiꝰ accedit tēptator. Iō nō ē pficuum
mulieribꝫ vt relinquāt in eaz libertate et pha
volūtate. qz scribit Eccl. xxv. Mlier si ꝑma
tum tenet ꝺtraria ē viro suo. ppter qđ dicet
Eccl'iasticꝰ. xxxij. Filie et mlieri ne des ptātez
in vita tua. ppt qđ dixit dñs mulieri. Gen.
iij. Sub ptāte viri eris. et Eph. v. Mulieres
sbdite sint viris. Quarta occasio fuit ociosi
tas. q̄ ē occasio pctōz. Eccl. xxxiij. Multaz
malicia docuit ociositas. Iō Hiero. Semp
aliq̄d opis facito ne te diabolꝰ inueniat ocio
sum. Nā dicit Sen. Ociuz est viui hois se
pultura. Idcirco noīat eū peccatricē. qz mul
tas occasiōes peccādi habuit. ppter qđ dicit
Bre. Uniūsis vicijs plena fuit. Idcirco sunt
aliq̄ se occupātes an peccauit spūal'r vl' corpa
liter. de h̄ nō ē multū disputādū. sz sufficit in
exēplū q̄ magistraliter pnituit. de q̄ in textu.
Ut cognouit q̄ accubuisset ih̄s in domo pha
risei. habuit fiduciā q̄ q̄ leprosum mundauit
mūdaret et eā Amb. Cōtendit hec mlier xpm
hospitē honorare. q̄ iste ē hospes q̄ de celo ve
nit. aliꝫ hospites ferinas carnes in cōuiuio re
q̄runt. ego assatū cor meū i igne amoris offe
ram. dabo illi lachrimas p vino. ¶ Pro

quo sciendū maria magdalena mlta pciosio/
ra fercula ad ꝺuuiū ꝺtulit q̄z pharisē ꝛc q̄b⁹
canit eccl'ia. A phariseo es inuitat⁹. marie fer
culis saturat⁹. ¶ Primū ferculū fuit ꝑprie i/
firmitatis ꝛ pcī cognitio. Señ. Salutſ ini/
tium est ꝑprīa cognitio. hāc habuit maria vt
dicit euāgelista. vt cognouit. qz ihs accubuis
set in domo symonis attulit alabastrū vngen
ti. Blo. di. Maria ꝛcliberauit in tra se. Ecce
tu es pccatrix oīm imundissima ꝛ diu iacui/
sti in pctis. vidisti iesum intrantē in domū. q̄
ob hoc venit vt pctōres saluos faceret. hic est q̄
faciliter pctā dimittit. ꝛ pctōres dulciter reci
pit. modo obtulit se mihi. certe nō recedā ab
eo. sed vadā ad eū ꝛ ponā me in manib⁹ mise
ricordie sue. Jō Aug⁹. Nouit quanto mozbo
labozauit. ꝛ iō illū ad sanādū esse ydoneū ad
quē veniebat infallibiliter sūmebat. accessit
imunda. recessit purgata. accessit egra. recessit
sana. ita nos nr̄am fragilitatē ꝑprīa agnosca
mus. Nō sicut illi ꝛc q̄b⁹ Bern. Multi mul
ta sciunt. ꝛ seipsos nesciūt. alios inspiciūt. ꝛ se
ipsos obliuiscunt. Et accedam⁹ cū maria ad
christū. qz alibi nobis esse maluz est. qz dicit
Aug⁹. in soliloq̄o. Scio qm̄ mihi male est
p̄ter te dñe. ꝺ ferā me ad te vbi bñ mihi erit ꝛc
te. ¶ Scōm fuit ꝺfusio q̄ tangit ibi. ꝛ stans
retro. nō in facie. talis fuit cōfusio publicani
Lu. xviij. Hec est ꝺfusio adducēs gr̄az ꝛ glo
riā Eccl'i. iij. Jō Bze. Sup ꝺuiuātes ingres
sa est. nec ꝑpter eos pœnitere erubuit. tñ indi
gnā se ꝺsideras ad pedes retro stetit. Et potu
it dicere illud. i. Esdre. ix. Dñe ꝛc⁹ me⁹ ꝺfun
dar leuare faciē meā ad te. qz mltiplices sunt
iniq̄tates mee. Hanc erubescentiā q̄libet pœni
tens hr̄e debet patiēdo erubescētiā. qz vbi ma
gna erubescentia. ibi digna est pnia. Hiero.
Melioz est modica amaritudo in fauc⁹ q̄z
totū tozmētū in viscer⁹. Cui ꝺsonat Bern.
Melius est nūc erubescere coz̄ paucis. q̄z in fu
turo coz̄ oīb⁹ ꝛc angelis ꝛ sanctis. ¶ Tertiū
ferculū fuit magna hūliatio. q̄ innuit ibi. se/
cus pedes. nō ad caput. Sz cur se hūliauit.
qz magnū pond⁹ pctōz ipsam ad terrā p̄me/
bat fm marcū euāgelistā. habuit septē ꝛmo/
nia. ꝛ illa exibāt ꝛ ea añ pedes iesu. iuxta illd
Abacuc. iij. Egrediet diabol⁹ añ pedes. qz so
la humilitas fugat diabolū. ¶ Quartū fuit
lachrimosa ꝺtritio. ꝛ tangit cum dz. cū lachri
mis cepit rigare pedes ei⁹. Cōsideravit em̄ q̄
oculis terrena ꝺcupierat. ꝛ viros icaute inspe
xerat. ideo p pniam ꝺterēs flebat. vt di. Bze.
in omel. Cōsideravit etiā añ ꝺuersionē suam
q̄ fuit tenebrosa. imun.
calida ꝛ salsa. iō habuit
tenebrosam aīam illumi.
midas vt imūdiciā abluer⁹. cauc⁹ vt frigi
daz inflāmaret. habuit etiā lachrimas salsas
vt insipidā sale diuine sapie ꝺiret. De his la/
chrimis di. Chrīs. Sic vehemēs imber cuz
prūpit post hoc fit serenitas. sic lachrimis effu/
sis apparet trāquillitas ꝛ perit caligo reatus.
¶ Quintū ferculū hūilis satisfactio. ꝛ tangit
ibi. ꝛ capillis suis terſit. qz fm Bze. Capillos
ad cōpositionē vult⁹ exhibuerat. sz iā capillis
lachrimas tergebat. ¶ Sextū fuit vehemēs
dñi dilectio. ꝛ tangit ibi. osculata ē pedes. qz
vana oze loquēdo pccauerat ꝛ sūptē vixerat.
iō nūc ꝛcuotā se exhibebat. Fuit em̄ hec oscu/
latio in signū reconciliationis. qz fuit inimica
ꝛi. osculabat pedes ihu in signū q̄ fuit ꝛco re
cōciliata. Illi etiā cū ipsa osculant q̄ pr⁹ ini/
mici effecti postmodū p pniam sunt ad pacē
reducti. ¶ Septimū ferculū fuit in enarrabi
bis ꝛcuotio cū lubdit. vngēto vngebat. quia
mltoties i corpe se vnxit. iō illud nūc ꝛco exhi
buit. Illis ferculis maria ꝑfm pauit. sz ipm
pharise⁹ inuitauit. Jō dic Bze. in omel. Ad
pharisei prandiū dñs ꝛcsedebat. ꝛ apud pe/
nitentē mariā mentſ epulis ꝛclectabat. apud
pharisei veritas pascebat foris. apud pecca/
tricē ꝺuersaz int⁹ pascebat. M. ¶ Dixi se
cundo innuit maligna murmuratio pharisei
inuidētis. ibi. videns aūt pharise⁹ q̄ vocauit
eū. ait intra se. Hic si esset ꝓpheta sciret vtiq̄z
q̄ et q̄lis est hec mlier q̄ tāgit eū. qz pccatrix ē
q. d. Ignarus est ꝛ nesciēs eā pccatricem. qđ
pt̄m tota ciuitas agnoscit. Aug. O pharisee
dñi inuiator ꝛ irrisor q̄nta tua psumptio. iu/
dicas iudicē viuoz ꝛ mortuoz. spernis pœni/
tentē amaritudine plenā. que multo excellen
tius pascit hospitē tuū q̄z tu. Cōtra hūc inue
hit Chrīs. di. O pharisee nescis mulierſ mē/
tem. nūc illi oculi fluūt lachrimis q̄ quondā
affluxerūt lasciuis visib⁹. nūc ꝺuertunt ad fle
tum q̄ quondā ad luxuriā. olim capillos cō/
posuerat ad ꝛcozē vt intuentiū ꝓuocaret affe
ctus. nūc ad dei honozē eos spargit ꝛ capillis
lachrimas tergit. Tūc sbdit. rndēs ihs. s. ad
cogitatōz pharisei. oñdens se plus q̄z ꝓphaz
dicēs. Symon habeo tibi aliq̄d dicere. s. pro
informatiōe. At ille. Mgr̄ dic. ait ihs. Duo
debitozes erant cuidaz feneratozi. i. vsurario.
Iste feneratoz fm glo. est xps q̄ dat in baptis/
mo gr̄am. in iudicio aūt req̄rit eā tanq̄z sortez
et bona opa vltra sortē. Ille etiam p peccato

mortali in hac vita ꝓpetrato nō ꝺeleto exigit pnā eternā. Illi ergo fenoratori q̄d ꝺebiti sum⁹. i. Lhoz. iiij. Quid habes q̄ nō accepisti et si accepisti q̄d gl'iaris q̄si nō accepis. Ideo subdit. vnus ꝺebebat ꝺenarios q̄ngentos. et si gnificat mariā magdalenā que ī ꝺecuplo pl⁹ peccauit q̄z symon. sicut q̄ngenta ē ꝓportio ꝺecupla ad q̄nq̄ginta. ī dicit. Ali⁹. s. symon ꝺebebat ꝺenarios q̄nquaginta. nō habentibꝫ vñ redderent ꝺonauit vtriq̄z. s. ꝺebitoribꝫ. q. ꝓpeccatores nō hñt vñ ꝺeo reddēt cū gr̄az ꝺei amiserūt. et ꝺe q̄nter oia bona amiserūt q̄ ad vsuz ꝺebituz receperūt. pñt em̄ p se peccare. nec per se a pctis resurgere. q̄d innuit p̄s. lxxvij. di. Dō ē vadens. s. liberē in pctm̄ et nō rediens p se a peccato. Jō oꝑet ꝺe currere ad misericordiā ꝺei et ꝺonationē ei⁹. quā innuit ibi. h ꝺonauit vtriq̄z. i. mīe misericorditer dimisit. Quis g̃ plus eum diligit. i. diligere ꝺeberet. Rñdit symon. Estimo q̄ is cui pl⁹ ꝺonauit. At ille rñdit. Recte iudicasti q̄ maria plus diligit me q̄z tu. quia plura pctā illi indulgeo. Greg. in omel. Luz sua sīa pharise⁹ ꝺuncit. funē portat cū q̄ ligat. plus tenebat peccatrix diligere ex dimisso q̄z pharise⁹ pl⁹ tenebat diligere ex cōmisso. q. sibi cōmissa erat maioz scia legis. Jtē ſm Aug. Sum⁹ oēs ꝺebitores ꝺeo. Et tale ꝺebituz est duplex. s. p dimisso et cōmisso. et nō cōmisso p seruatiōis. Nā ſm eū nullū est pctm̄ q̄d fecit vnus hō q̄d non posset cōmittere alter nisi a ꝺeo pseruaret. et sic oēs tenemur ꝺeuz diligere. pctōr penitens p dimissione. alter ſo p obseruatiōe. Et ꝺuersus dñs ad mariā dixit. Symon vides hāc mulierē. q. ꝺ. corpe ꝺisideras. sed nō corde. et redarguit eū ex triplici ꝺefectu dicēs. Intrauī domū tuaz. aquā pedibꝫ meis nō ꝺedisti. q̄ erant fessi ex labore. q̄z mihi ꝺetraxisti. hec aūt lachrimis rigauit pedes meos et capillis suis tersit. q. ꝺ. sic te in ope pietatis excellit. vt dicit Tytus. Facilis ē effusio aquarū. difficilis effusio lachrimarū. Tu ꝓmptis nō es vsus. hec aūt effudit mō ꝓmpta lachrimis pedes meos rigādo et maculas ꝓprias p eas lauādo. ¶ Scdo reprehendit eū ex ꝺefectu charitat' ꝺi. Osculū mihi nō ꝺedisti. hec aūt exquo intrauit domū tuā nō cessat osculari pedes meos. q. ꝺ. osculū est signū amicitie. q̄d si gnū ñ semel exhibuit q̄z pluries. exq̄ intrauit id est a tpe in q̄ sedi. nō solū ori q̄z pedibꝫ q̄ sūt inferiores ptes corpis osculū ꝺedit. ¶ Tertio reprehendit eum ex ꝺefectu hilaritatis et leticie ꝺi. oleo caput meū nō vnxisti. Hec aūt vngēto vnxit pedes meos in signū ꝺeuotionis et leticie spūalis q̄ ex ꝓfidentia venie oꝛit Mat. vi. Tu aūt cū ieiunas vnge caput tuū. h oleū ſm Lhrm. si tristiciā inuenit dissoluit. ꝺesiderium malū ꝓsumit. trepidationē abiḡit. Et hoc oleo spūal' leticie vnxit maria pedes ihesu. ¶ Mystice pedes ihesu sunt pauperes q̄ sūt inferiores ps corpis mystici p ꝺiectionē et cruci affixi p afflictionē. Diues g̃ volens obtinere veniā in pīenti et gloriā regni in futuro. q̄d regnum est pauperū Mat. v. ꝺebet intrare. et secus pedes istos stare p familiaritatis exhibitiōz. Eccl. iiij. Cōgregatōi pauperū affabilē te facito. et ꝺebet stare circa pedes per amicitie acquisitionē. iuxta illud Lu. xvi. Facite vob amicos ꝺe māmona iniq̄tat̄. Et ꝺebet eos lachrimis rigare. s. p corꝺis ꝓpassionē Job. xxx. Flebam q̄ndam sup eo q̄ afflictus erat. et aīa mea compatiebat paupi. sic nos iuxta illud Eccl. iiij. Ab inope ne auertas oculos. et ne auertas faciē tuā ab egeno. ꝺeclina paupi sine tristicia aurē tuā et redde ꝺebitū tuū. Sz ecōtra accidit hodie illud Jac. ij. Nōne diuites p potentiā oppꝛimūt vos. Jtez ꝺebet capillis tergere p tpalium cōmunicationē et miseriere lenationē. vt Job. xxxi. Nō comedi buccellā meā solus. iuxta illud Thob. iiij. Si multū fuerit tibi abūdanter tribue. Sed heu multi sunt diuites. sicut ille epulo q̄ nec micā panis ꝺedit mendico lazaro. Jdcirco euenit sibi illꝺ Prou. xxviij. Qui ꝺespicit ꝺepcantez sustinebit penuriā. Jtez illis pedibꝫ. i. paupibꝫ ꝺebet dare osculuz p blandā allocutionē. ſm illud Prou. xvi. Labio ꝺeosculat̄ qui recta ꝓba respondet. s. ꝓba ꝺesolatōis et nō exasperationis. De q̄ Eccl. iiij. Ne exasperes pauperē ī inopia sua. et cor inopis ne afflixeris. Jtē ꝺebet vngere vngento. s. p misericordie hilaritatē. Eccl. viij. In oī dato hilarē te fac. q̄z ꝺr. ij. Lhoz. i. Hilarē datorē diligit ꝺs. Tūc implebit in eo illud qꝺ sequit. Remittunt sibi pctā ml'ta q̄m ꝺilexit multū. i. Pe. iiij. Charitas operit multitudinē pctōz. Bze. Quid frēs credim⁹ ꝺilectionē nisi ignez. q̄d culpā nisi rubiginē. q̄ arsit valde p amorē igneū. Tāto nāq̄z peccati rubigo ꝺesumit q̄nto cor magno charitat̄ igne ꝺecremat Prou. x. Uniuersa ꝺelicta opit charitas. Tunc subdit. Cui minus ꝺimittit minus diligit. O ¶ Diceres min⁹ ꝺimissum est beate virgini. q̄z solū ꝺe originale q̄z marie magdalene et tñ beata virgo magis ꝺilexit. Rñdet q̄ illud verbū intelligit ceteri paribꝫ. vñ et si ꝺeus min⁹ beate virgini dimisit. tñ incompabiliter pl⁹ gr̄e ꝺonauit q̄z magdalene

161

z ideo plus dilexit. Et sic hodie iusti q̄ nō in magnis pctis exceſſerūt. nō min⁹ ex dilectiōe opari dēbēt ad grāz actionē reddendā. Et si nō p remiſſione mltoz criminū. tñ p ꝓſeruatione a multis. qz nō eſt pctm̄ qđ fecit vn⁹ hō q̄n alter poſſet facere niſi gra dei ꝓſeruarēt.

P Diceres an ampli⁹ teneāt diligere dēū pe nitens q̄z innocēs. Rñdet q innocēs. qz excellenti⁹ beneficiū eſt ꝓſeruari a malo q̄z ꝑmittere incidere z poſtea liberare. Et sic beata ꝙgo fuit plus dēbitrix diligere dēū. ſicut z fecit. z magis grata de beneficio ꝓſeruatōis q̄z maria magdalena de bñficio remiſſionis. Tūc ſubdit. Et ceperūt q̄ ſil' accubebāt dicere intra ſe. Quis ē hic q̄ pctā dimittit. Hze. Ecce egra que venit ad medicū ſanata eſt. ſed de ſalute eius ad huc alij egrotāt. Uñ ei⁹ Anatio facta eſt alijs egritudinib⁹ occaſio. vt dic̄ Aug⁹. ſup Joh. de iuda. Iſte de bono odore mouit q̄ alij viuūt ſic iſti h̄ dicentes. Quis eſt h̄ qui etiam pctā dimittit. Q Diceres. cur xp̄us nō rñdit ad iſtā queſtionē ſicut z ad alias. Rñdet. qz ſupi⁹ rñdit ad eā facto ꝙbo z miraculo. ſ. Lu. v. Ut ſciatis qz filj⁹ hoīs h̄z ptātem in terra dimittēdi pctā. dixit paliitico. Dico tibi. ſurge z tolle grabatū tuū. Uel etiā io ſicut dicit Hze. Celeſtis medic⁹ egros reſpuit q̄s de medicamēto fieri nouit deteriores. Jō dixit mulieri. vade ī pace. fides tua ſaluā te fecit Bern̄. Fides eaz ſanā fecit. qz qđ petijt poſſe ſe accipe nō dubitauit. Hze. In viam pacis abire ꝑcipitur vt eā ꝓfirmaret ne a rectitudine z viaue ritatis vite in via ſcandali vlteri⁹ nō deuiaret R Diceres. dimiſſa ſunt ei pctā multa. qm̄ dilexit multū. g̃ eius ſalus poti⁹ dēberet aſcribi charitati q̄z fidei. Rñdet q loquit̄ h̄ de fide formata opans p dilectionē. z hec̄ excludit charitatem. qz ſm Aug⁹. Charitas eſt forma fidei. nā fides ſine charitate ē ſicut lampas ſine oleo. Nec ē charitas de q̄ Prou. viij. Ego diligētes me diligo. Reuera dilexit eam Joh. xi. Diligebat dñs martham̄ z ſoroꝛē ei⁹ mariā. Nā multa dilectōis ſigna ei exhibuit. Pzio q̄ indulgentiaz oim pctōz ei dedit. Scdo q tribꝰ vicibꝰ eā excuſabat. Pzio apd phariſeū de pctis. vt h̄. Scdo apud ſoroꝛē de accidia. Tertio apud iudā de ꝑdigalitate. Tertio eā dilexit. qz ea flente dñs fleuit. Joh. xi.

Sermo ciij.
Ad idem.

Jmon vides

hanc mulierē Lu. vij. Dicit Hze. Sacra ſcriptura nō ſolū aſſerit ſ̄tutes ſctōz ſed etiā caſus innoteſcit vt videam⁹ in lapſib⁹ q̄d timere debem⁹. z in virtutib⁹ q̄d imitari ſtudeam⁹. Juxta illud Amb. Si ſecut⁹ es errantē ſeq̄re pententē. qz dicit Chriſ. Nō graue eſt luctātem cadere. ſed dilectū iacere z nolle ſurgere. Et Chriſ. in li. de lapſu. Humanū eſt peccare ſz diabolicū in pctis ꝑſeuerare. Idcirco capiamus hāc mulierē in exemplū pnie. de qua thema. vides hanc mulierē. S Pzo q̄ nota ſm Aug⁹. Duo ſunt p que homines ſaluāt. ſ. innocētia z pnia. de q̄b⁹ ꝑs. xxiij. Innocētes et recti adheſerūt mihi. Jō hic dñs poſuit nob exemplū eundi ad viram in duab⁹ mulieribꝰ nomine maria. ſ. mariā. z mariā magdalenā. De ſunt duo lumīaria magna. m̄ius quod ꝑest diei. i. innocētia. min⁹ noctī. i. pnia. ſz innocentia rara eſt niſi in pueris baptiſatis. De quo Aug⁹. de ciui. dei. Paucissimi ſunt tante felicitat̄ vt aduenīēte adoleſcētia nō dānabilia cōmittūt pctā. Jō poſſuz dicere Epo. xxv. Inſpice z fac ſm exemplar qđ tibi dēmōſtratum eſt in monte. i. in alta pniali vita. ſ. marie magdalene. Jō canit eccl'ia. Precioſam margaritā ſtellāq̄z clariſſimā locaſti in arce vtamce curie. vt eſſet cuidēs tue exemplū clemētie. ideo poſſum tibi hodie dicere. vides hāc mulierē. T Jtē multa dēbem⁹ videre in hac muliere pentente. Primo q̄ pnia ei⁹ fuit tempeſtiua nō moroſa. nō expectauit tps ſenectutis nec tps infirmitatis nec appropinquātis mortis. ſed ſtatim cū intellexit medicū aīe in domo ſymonis ꝑſentem. ſup ꝙuiuātes irruit nobis ī exemplū vt docemur Eccl'i. v. Ne tardes ꝙuerti ad dñm. z ne differas de die in diē ne vtaz voce communa dicēdo cras cras. Hze. Qui veniā ſpōpondit pententi diē craſtinuz nō ꝓmiſit. iō ad Hal'. vi. Duz tps habem⁹ operemur bonū. Nā Aug⁹. in li. d̄ pnia. Null⁹ expectet q̄ſq̄ peccare nō ꝑt. arbitrij libertatez req̄rit dñs nō neceſſitatē. Dimitte g̃ tu peccatum interim q̄ peccare poteris. ſi non vis. ſ. in infirmitate pctā dimittūt te. Aug⁹. Timēdū ē de ſero penitēre quē morbꝰ vrget. pena terret vix ad ſatiſfactionez ꝙuenit. Maxime cum filij q̄s illicite dilexit ſunt pūtes. vtor z mūd⁹ ad ſe vocant. multos ſolet pnia tarditia dēcipere. Licet em̄ latro veniā meruit de omni crimine. Dicit Aug⁹. nō tñ dedit baptiſatis ꝑſeuerandi z peccandi autoritatē. Tunc em̄ baptiſatus eſt latro cum chriſtū in cruce ꝓfitet. Jō Eccl'i. xviij. Ante obitum para iuſticiam

Chrisf. in li. de lapsu. Humanū est peccare &c. Scdo ei⁹ pnia fuit dolorosa. Nam pnia habet nomē a pena. de quo Hiero. Nulla culpa delet nisi tristicia anxietur. Tren. ij. Uelut mare ꝓtritio tua. qz sicut mare acerbū est. sic & ꝓtritio. Sctūs Tho. pte. iij. q. lxxxvi. Hō debet dolere de pctis in eo q̄ sunt ꝓtra deū. Bo/naue. dicit. Quicūq; recogitat mortalē culpā & dei offensaz dolere debet. qđ si nō facit denuo peccat. qz volūtarie manet extra amicitiā dei. & negligit reconciliari creatori suo quē offendit Sctūs Tho. Dolor de pctis debet esse maior q̄ quicunq; dolor de quacunq; re. Nam sicut de⁹ debet nobis sup oia placere. & sic peccatum p qđ de⁹ offendit displicere. Aug⁹. Uer⁹ pnitens semp doleat. & de dolore gaudeat. & se semper nō doluisse doleat. Et sic beata maria magdalena. De qua Bre. Discite q̄ dolore arde at q̄ inter epulas flere nō erubescit. Tertio ei⁹ pnia fuit operosa. nā post cordis ꝓtritionē debet hō oñdere & approbare ꝓtritionē opere. Aug⁹. Qui veraciť pnitet malū qđ fecit impunitū nō simit. Breg. in omeľ. Logitāti mihi de marie pnia magis libet flere q̄ aliq̄d dicere. cōsiderauit qđ fecit. voluit moderare qđ fecerat. sup ꝓfluātes ingressa. nō iussa venit sub mensa. accessit ad pedes se humiliās. cogitando. ille est q̄ ꝓpter pctōres venit. nō spernit ille. ipse est q̄ leprosum symonē mūdauit. mūdabit meam leprosam aiam. q. d. Ille hospes de celo venit. aliis hospitibꝫ offerunť carnes ferine. ego volo offerre meuz ferinū cor. p vino lachrumas ꝓpinare de corde. Et stās retro secus pedes. Bre. Cōsiderauit indignitatem suā. oculos suos q̄bꝫ impudice respexit in terrā dereiecit. cogitās scriptū. Sap. xi. Per q̄ quis peccat. p hec & punieť. Ut cogitans q̄ q̄ttuor modis deū offendit. Prio oculi q̄bꝫ impudice respexit Bre. Quibꝫ terrena ꝓcupierat p pniam iam ꝓteres flebat. Scdo in vanitate pilos exposuit. iō capillis tersit. ꝓus in lasciuiā. unde xpō in obsequiū & reuerentiaz. O si nre sic faceret mlieres q̄ superbiā exercēt p capillos. ꝓtra illud. i. Pe. iij. Mulieres subdite sint uris. nō sit extrinsec⁹ capillatura aut circūdatio auri aut argenti. i. Thi. ij. Mulieres i habitu ornato cū verecūdia & sobrietate se ornātes. nō in torť criniby. aut auro aut margaritis aut veste pciosa. sz q̄ decet mulieres ꝓmittētes pietatē p bona opa. Nā nō bñ successit absalon. ij. Reg. xviij. & Isa. iij. Decaluabit dñs verticē filiorꝫ syon. & dabit pro crispante crine caluitiuz. Tertio ore inutilia locuta fuit. Iō subdit. et osculabať pedes. nō os. qđ ad sponsaz ptinet. mō sponsus castus labijs castz osculari vult. iō reputauit se noie sponse indignā. ac si diceret. ego feda. ipse speculū sine macula. ipse agn⁹ sine macula. ego ouis morbida. quo digna sum sponsuz virginū osculari. q̄ me diaboli ptāti despōsauit. Sicut erat sozor ei⁹ martha a fluxu sanguis ad pedes christi sanata. & sicut chananea filie sue liberationē obtinuit ad pedes xpi. Et sic ipsa liberata a septē demonijs. i. vnūsis vicijs. ac si diceret. osculeť mater tua casta ego os tuū ego aūt q̄si canis sub mensa ad pedes. Quarto inuncti decoratione. ideo dr in textu. unxit unguento. Bre. Qđ sibi turpiter exhibuerat hoc iā deo laudabiliť offerebat. Quarto eius pnia fuit amorosa. qz in dei amore. iō christus dixit. Remittunť ei pctā multa &c. Aug⁹. Nō solū oportet deū timere ut iudicē. sz etiā ut iustū diligere. i. Thoz. xiij. Si distribuero oēs facultates meas. si tradidero corp⁹ meum igni ut ardeam. & charitatē nō habuero nihil sum. Jō. i. Thoz. xvi. Omnia opera vestra in charitate fiant. i. Pe. iij. Charitas opit multitudinē pctoz. Bre. in omeľ. Quid fratres credimus dilectionē dei nisi ignez. q̄d culpam nisi rubiginē. tanto plus rubigo peccati ꝓsumiť. q̄sto plus charitate accendiť. Itē dilectio marie est opata in ea Primo mentis liquefactionem. Can. v. Anima mea liquefacta est ut dilect⁹ meus locut⁹ est mihi. Loquebať enī ei ꝓsolatoria. Prio. remittunť tibi pcc̄ata tua. Secūdo. resurget frater tu⁹ Joh. xi. Tertio loquebať ei Joh. vlti. Mulier quid ploras. Ita liq̄facta ē ut diceret illud ps. xxi. Factū est cor meū tanq̄ cera liquescēs. Scdo mentz inflāmationē. sicut enī ex ꝓcussione duorū lapidū excutiť ignis. sic ex corde marie et eius meditatōibꝫ. ut esset dulcis ei xps de⁹ et hō inflāmatio facta ē. ps. xxxviij. In meditatione mea exardescet ignis. s. meditatio pctōrum & diuinaz miserationū. Uel sic. Dulcia christi ꝟba & eius exempla q̄ viderat. dū illa reuoluit in corde inflāmatū est cor meū. ps. lxxij. Tertio mentis vulnerationē. Can. iiij. Uulnerata charitate ego sum. Nā sic vulneratus de alio cogitare nescit nisi de vulnere. sic ipsa de xpo. Orig. Ubi ioseph sepeliuit corp⁹ tuū. ibi maria spūm suū. at illa pdidit corpus suū. pdidit & spūm suū. X Quarto dilectio christi fecit in ea mentis inebriationem. Ebrietas ꝓsumit ipossibilia. & sic maria Joh. xx. Dñe si tu sustulisti eū dicito mihi vbi po/

162

suisti eū vt eū tollā. nō cogitabat de pondere/ sitate corpis. Grego. Amanti nihil difficile. Hiero. Amem⁹ xpm et facile videt oīe difficile. Sc̄o ebrietas nō timet pricula. et sic maria. Joseph timuit et licētiā recepit tollere corpus iesu a pylato. Maria nō sz ait. ego eum tollā. Orige. O si in domo pncipis fuisset diuisset. ego eum tollaz. et sic nos. Sēn. in puer. Nihil est qđ nō toleraret q̄ perfecte diligeret. Bze. Probatio dilectōis est exhibitio opis. Idcirco p ei⁹ dilectionē meruit triplicē excusationē cuz accusaret. vt ptz supza. Tertio cū iudas accusauit eam pdigā. Mat. xxvi. de p fusione vngenti. excusauit eā di. Quid molesti estis huic mulieri. qđ fecit. fecit in meā cōmemorationē. i. mortz et sepulture. Jō Proū. viij. Ego diligētes me diligo. et sic ipa dilecta a dño. Joh. xi. Diligebat dñs martham et sororem ei⁹. Hec est illa maria qua flente dñs fleuit. Joh. xi. Hec ē illa q̄ cuz mre iesu stetit ad crucē. Hec ē illa que q̄siuit dñm in monumēto plorās Joh. xx. Hec est illa q̄ pmo inť oēs mlieres meruit videre xpm resurgentē a mortuis. ¶ Quīto pnia ei⁹ fuit fructuosa. qz vlteri⁹ nō peccauit mortal'r. Aug. Inanis ē pnia quā seq̄ns coīnq̄nat culpa. Et sic ipsa nō coīnq̄nauit pniaz p seq̄ntē culpā nob in exēplū. Isido. Irriso⁹ est et nō penitens q̄ adhuc agit quod pnituit.

Sermo cliij. Ad idem.

Reuertere reuertere sunamitis. reuertere reuertere vt intueamur te. Cañ. vi. Hec sunt xba dei renocantis animā peccatricē a statu pctī ad statū pnie et gratie. Sunamitz interpꝛat miserabilis captiua vel mortificata vel coccinea. q̄ oīa conueniunt alie peccatrici. Ipsa misera dz. qz pdidit statū dignitatis. captiua a diabolo. Proū. v. Funibz pctōꝝ quisq̄ ꝛstringit. mortificata. qz spūali vita priuat. Sap. xvi. Homo p malicīā occidit animā suā. ¶ Nota sancta maria magdalena fuit in q̄druplici statu. scz auersionis. ꝛsionis. pgressionis. et pfectōis. Primo reuocata est a statu culpe et auersiōis ad statū pnie et ꝛuersionis. Jō dr ei. Reuertere. Hiere. iij. Tu fornicata es cum amatoribz multis. tñ reuertere ad me dicit dñs et ego suscipiā te. Itē stat⁹ pctī est miserabil'. deo odibilis. diabolo dulcis. ¶ Prio est miserabilis. Nā tria sunt q̄ faciūt hoīem miserabilē pauptas. cecitas. et nuditas. Primū est pauperras. nā paupes sunt miseri. qz carent bono vtili. s. diuitijs. sic pctōr est miser q̄ caret spūalibz diuitijs. s. deo et virtutibz. Aug⁹. Qui hz deū hz oīa. q̄ caret deo nihil hz. Sap. vij. Venerūt mihi oīa bona pter cū illa. Sc̄do cecitas facit hoīem miserz. qz puat eum bono delectabili. Si em hō hꝛet totū mūdū et ēet ceco adhuc esset miser. qz non posset vti bonis suis delectabil'r Thob. v. Quale mihi gaudium erit etc. Miser pctōr cecus. qz nō videt lumē eternum. qđ dr est. Eccl's. xi. Dulce lumen et delectabile oculis videre solē. Licet pctōr aliquo mō deū videt. s. oculo rōnis. tñ non videt eū oculo affectōis. qz est total'r auersus ab eo. Tertio nuditas. qz puat hoīez bono honorabili. nihil est in honesti⁹ q̄z hoīem esse nudū. sic pctōr est nudus et apparet turpis deo angelisq̄ ei⁹. qz caret veste sanctitatz castitatz et charitatis. De his tribz dr Apoc. iij. Tu dicis diues sum et locuples et nescis. qz paup. miser. cecus et nudus es. Cōtra illud triplex malū sb dit triplex remediū dicēs. Suadeo tibi emere aurū ignitū et pbatū vt locuples fias. Hoc ē ꝛtra pmū malū. s. paupratē. et vestimētz albis induaris vt nō appareat ꝛfusio nuditatz tue. hoc est ꝛtra scdm. i. nuditatē. Et collirio vnge oculos tuos vt videas. h̄ est ꝛtra cecitatez. ¶ Scdo stat⁹ pctī est summe odibilis deo pter tria. Prio qz est ꝛtra diuinā essentiaz. qz deus habet esse essential'r. Jō dr⁹ nullo mō pt nō esse. qz pctm̄ est puatio modi speciei et ordinis. ꝛm Aug⁹. Scdo est ꝛtra diuinā iusticiā qz peccatum est auersio a summo bono et vero ad aliud bonū nō verū. Tertio est ꝛtra dei bonitatē. p quā semp intendit creatura rōnalez beatificare et in seipm reducere. sz peccatū impedit et diuidit inť nos et deū. et abducit a fine vltimo. Unū deus nihil odit nisi pctm̄. vñ oīa alia sunt a deo. et hñt aliquā sil'itudinē cū deo. si illa oderet dr⁹. tūc oderet seipm. pctm̄ aūt nō est a deo sed a mala volūtate rōnalis creature. ¶ Tertio stat⁹ pctī est dulcis diabolo et delectabilis. et h̄ ppter tria. Primo qz libez arbitriū est in ipso pfecte deprauatū. iō semp appetit qđ malū est. vñ vult oēs hoīes peccare propter malū ꝛtra deū. s. ppter diuinaz offensam quā semp appetit. et h̄ est summū malū. Itez vult oēs hoīes peccare ppter malū hoīs qđ ē pena. qz hō peccando merek penā eternā. hoc sibi summe placet. Itē vult aliud malū hoīs scz pdere summū bonū qđ est gl'ia. Idcirco. i. Pe. v. Uigilate qz adūsarius vr diabolus etc.

¶ Quarto status pcti vꝫbt homini esse vtę/ stabil'. qz est stat⁹ maledictōis. Gen. iij. Maledicta terra in ope tuo. Maledicta ꝺ ad cul pam ꝓpter quā nullū fructū boni opis pōt ꝓ ferre. sed tm̄ spicas ⁊ tribulos pcōz. ¶ Et Diceres. tm̄ dicit Aug⁹. in enchiridion. et hr̄ xiij. q. ij. c. tempus. Licet nō valeret vt plena sit remissio. tm̄ ad hoc vt tolerabilioꝛ fiet damnatio. Rn̄det sctūs Tho. ⁊ Bonauē. Opera extra charitatē facta nō minuūt culpā nec pę/ nam ꝓ eisdē pctis vꝫbitā. sz sic ē intelligendū. Primo ꝙ opa hmōi faciēdo hō min⁹ peccat ꝝ ea obmittēdo. maxie ea que p̄cepta sunt. et quāto min⁹ peccat. tanto tolerabilioꝛ ⁊ minoꝛ erit pena in gehēna. Scdo intelligit ꝙ hmōi opa aliq̄ modo valent ad bonā dispositionē. vt. s. hō ex minoꝛi ꝓemptu libidinis minus grauet. ⁊ quāto pctm̄ fit ex minoꝛi ꝓemptu libidine. tanto min⁹ grauat. Item maledicta ꝝtum ad penā que semp auget. ꝝdiu est hō in statu pcti cumulat sibi ligna cōbustionis que vꝫbent eū eternaliter ꝓcremare. Vꝫe. Crescente ꝓtumacia crescit ⁊ pena. Itē maledicta ꝝtum ad vꝫentē ꝓscientiā quā semp hz secū. sicut diabolus suā gehennaz portat. ⁊ febricitans febrem. Isid. li. ij. de sum. bo. Homo pec catoꝛ quocūq̄z abierit reatus sue ꝓsciētie eum nō vꝫelinquit. Boetius. Sicut ꝓbis ꝑbitas est ꝓsolatioꝛ p̄mium. ita improbis nequi cia suppliciū. Aug⁹. i. ꝓfessionū. Justisti dñe ⁊ ita est vt oīs inordinatus anim⁹ sit sibīpsi pena. Isa. lvij. Nō est pax impīs. ¶ Secū/ dus stat⁹ est pnīe ⁊ ꝓuersionis. Vꝫe. in omel'. Cogitanti mihi de marie pnīa plus libet flere ꝝ aliquid dicere. Nā ipsa est exemplū penitē tie omnib⁹ penitentib⁹. Vꝫeg. Scriptura sa cra nō solum virtutes sanctoꝛ asserit. sz et ca sus innotescit vt videam⁹ in lapsib⁹ ꝺd time re vꝫeamus. in ꝛrutib⁹ quid imitari studea/ mus. Primo eius pnīa fuit tempestiua ñ mo rosa. nō em̄ expectauit tempus senectutis. nec tempus mortis. nec infirmitatis. nec ips ma ioris oportunitatis. sz statim vt intellexit suū adesse medicū sup ꝓiuantes irruit. Eccē. v. Ne tardes cōuerti ad dñm ⁊c. Fugienda est vox comuna. Aug⁹. Hec vox multos vꝫcepit quib⁹ claudit ostiū ⁊ remanent foris cū voce comuna. qz noluerūt hr̄e gemitū columbinū. Vꝫeg. Timendū est qui tempus senectutis ad penitendū expectat. ne dum sperat miseri/ cordiam inueniet iudiciū. Aug⁹. Vera pnīa difficile fit qñ tam sera venit. quoniā cruciatus ligat membꝛa. ⁊ voloꝛ sensum oppꝛimit vt viꝛ aliquid aliud homo ꝝ voloꝛē cogitare poterit. ¶ Secūdo eius pnīa fuit volo/ rosa. Tren. ij. Velut mare contritio tua. Ipsa em̄ habuit voloꝛē exterioꝛē in afflictione coꝛ/ poris in vꝫerto. Habuit voloꝛē interioꝛē con tritionē ment'. Hugo in ve sacramētis. Peni tentia alia interioꝛ. alia exterioꝛ. Exterioꝛ i carnis afflictione. Interioꝛ in coꝛdis ꝓtritione. Per exterioꝛē castigat culpa prauī opis. Per interioꝛē emūdat culpa prauę volūtat̄. Un̄ Vꝫe. Discite quo voloꝛe ardeat que inter epulas flere nō erubescat. ¶ Tertio eius penitentia fuit operosa. Nam post cōtritionem vꝫbet esse opus ostēdēs ⁊ ꝓbans ꝓtritionez. Aug⁹. Qui veraciter penitet malū qꝺ fecit impunitum esse nō sinit. Et sic ipsa. Vꝫego. in omel'. Tot ve se inuenit holocausta. qꝺ habuit oblectamenta. Nam tota eius vita nihil fuit nisi operosa penitentia. ¶ Quarto pnīa eius fuit ꝑmanens ⁊ fructuosa. Aug. Inanis est pnīa quā sequēs coinq̄nat culpa. sic nō ipsa. Isid. Risoꝛ est ⁊ nō penitēs. Sed ipsa ꝑseuerauit. ⁊ ille status fuit ad vitā eternā. Bern. O pe/ nitentia ꝺd dicā ve temnō valeo vt volo. que p̄ cioſioꝛes auro. p te moꝛs vꝫestruit. diabol⁹ fugat. vita aperit. ¶ Tertius status est ꝓgressionis ꝑficientium. Aug⁹. Gratia merē augeri ⁊ aucta merē ꝓficere. Bern. In via dei nō ꝓ/ gredi est regredi. Item gra spūssancti est aucta in ea. Primo ex verbi dei auditu. Prou. xiij. Doctrina bona dabit gram̄. Est em̄ ꝟbū dei sicut pluuia salutaris que terram disponit ad fructificandū. Eccli. xxxij. Audi tacens et p reuerentia accidit tibi gra bona. Prouer. i. Audi sapiens ⁊ sapiētioꝛ eris. Sic maria magdalena ex auditu verbi christi multū ꝓfecit Eccli. xxx. In labiis sensati inuenit gra. Secundo ex hospitalitate christi. ad Hebꝛe. xiij. Hospitalitatem nolite obliuisci. p hāc ꝺdam placuerūt deo. angelos hospitio recipientes. sicut dñs hospitatus a zacheo ipsuz conuertit. Luc. xix. Hodie salus huic domui facta est. Et sic discipulis in emaus. Lu. vlti. aucta est gra. cognouerūt eū. dicētes. Nōne coꝛ nostrū ardens erat. ⁊ sic abraam. Gen. xviij. dixit angelis. Si inueni graz nō transeas seruū tuū. Tertio ꝓpter frequentiā naturalis exercitij. Frequentia actuū augmentat habituz. sicut ex frequēti citharisatione ⁊c. ij. ad Choꝛ. vi. Hortamur vos ne in vanū gram̄ dei recipiatis. i. Pe. iiij. Unusquisq̄z sicut accepit gram̄ in alterutrū illā administrantes sicut boni dispēsatoꝛes multiformis gr̄e dei. ⁊ sic Paulus

i. ad Thor. xv. Gratia dei in me vacua non fuit. i. Thi. iij. Noli negligere gram que in te est. ¶ Quart⁹ stat⁹ est pfectorū. quem tenuit maria magdalena. Nam q̄ttuor sunt que inducūt ad pfectionē. Primū vite xpi exemplaritas. Exo. xxij. Inspice et fac fm exēplar qđ tibi monstratū est in mōte. Nā ipse exemplificat totā vitā suā. Lu. vi. Perfect⁹ erit omnis si erit sicut mgr ei⁹. Scđm christi familiaritas. si em̄ pdest cōuersari cū sanct⁹ hoīb⁹. ps. Cū sancto sctūs eris ꝛc. multo mag⁹ cū xpo. q̄ est sctūs sctōr. Aug⁹. Cū illius conuersare q̄ te meliorē facturi sūt. Sanctitas xpi habuit virtutē attractiuā. Mat. ix. Matthęo in thelonio sedente. dixit. sequre me. Latho. Cū bonis ambula. Eccli. xxxiij. Cum sancto assiduus esto. Prou. iij. Qui cū sapientib⁹ gradit sapiens erit. Tertiū est auersionis a mūdo totalitas Mat. ix. Si vis pfectus esse vende oīa. id est alienare a mūdo. i. Joh. ij. Qui diligit mūdū. nō est charitas p̄ris in eo. Richard⁹. Fm mensurā dilectiōis p̄stat modus manifestationis. Et sic ipsa tota a mūdo alienata. relinquēs frēm ꝛ sororē. Hin deserto triginta annis neminē vidit. Aug⁹. Qui vult sicerā cōtemplationis gustare necesse est a tumultu seculi cessare. Quartū cōfusionis ad xpm intimitas. i. Thor. vi. Qui adheret deo vnus spūs efficit cū eo. Nec ē pfecta vnio. ꝛ sic ipsa in singularissima dilectōe. Hugo. Facili⁹ erat aīaꝫ ei⁹ separi a corpe q̄ꝫ puari a xpo quem diligebat. Cant. v. Vulnerata charitate ego sum. Nā sicut forma sigilli in cera. sic charitas xpi radicata in ei⁹ corde. ibi oriunt feruentissima desideria. frequentissima suspiria. dulcissima colloquia q̄ fuerūt inter xpm ꝛ mariā. Luc. x. Maria optimā ptez elegit. Pars bona de peccatis ad pniam pcedere. pars melior de pnia ad pfectionem reuerti. Tūc dicet. veni electa mea ꝛ ponam in te thronum meum.

Sermo cv
Ad idem.

Remittūtur ei

peccata multa. qm̄ dilexit multum Luc. vij. ¶ In ꝟbis p̄missis duo innuunt. Primo annūciat peccatorū remissio. ibi. Remittunt ei peccata mlta. Secundo subiungit remissionis ratio. qm̄ dilexit multū. De p̄mo dicit. Remittunt ei peccata mlta. Et ¶ Pro q̄ sciēdū multa req̄runt ad remissionē peccati. Primū ē pcti cognitio. Bern̄. Scio neminē posse saluari sine ppria cognitione. hāc ipsa habuit. Un̄ Aug⁹. Ipsa nouit quāto morbo laborauit. ppter qđ salutē p̄secuta fuit. Sen̄. Salutis initiū est ppria cognitio. ita q̄ docuit dicere cum p̄s. l. Iniq̄tatem meā ego cognosco. Deu q̄ꝫ plures sunt qui ppriā cognitionē hre nolūt. de qbus Bern̄. in p̄ncipio meditationū. Multi multa sciūt seipsos nesciūt. Tales raro merent veniā pcatoꝝ. q̄ em̄ seipm nescit. nil bene nouit. Ideo Bern̄. Meli⁹ est noscere seipsum q̄ꝫ cursuꝫ siderū ꝛ virtutē lapidū. Prou. xv. Nosse te cōsummata ē iusticia. ¶ Scđm qđ requirit est p̄sideratio offensionis dei. De q̄ Aug⁹. de vera ꝛ falsa pnia. Penitens nō solū p̄sideret q̄d fecerat sꝫ quē offenderat. s. creatorē suū. dicēs cū p̄s. l. Tibi soli peccaui ꝛ malū coram te feci. Et cū manasse. ij. Paral. vlti. Peccaui super numerꝫ arene maris. nō sum dign⁹ videre altitudinez celi p̄ multitudine iniq̄tatis mee. Et cū filio pdigo. Lu. xv. Pater peccaui in celuꝫ ꝛ coram te. nō sum dignus vocari fili⁹ tuus. Tertiū est timor Eccli. i. Timor dñi expellit peccatū. nā q̄ sine timore est nō poterit iustificari. ¶ Quartuꝫ remissionis fiducia. Prou. xv. Per misericordiā ꝛ fidē purgāt pcta. Hāc ipsa habuit. qz vt cognouit q̄ accubuisset i domo pharisei ad eū adq̄t. dicit glo. Habuit fiduciā q̄ leprosum mūdasset. eā mūdare posset. Ideo dictū est ei. Fides tua saluaꝫ te fecit. ad Ro. viij. Spe salui facti sum⁹. ¶ Quintū est peccati verecūdia. Un̄ Greg. Faciliter culpa corrigit que erubescit Eccl. iij. Est confusio adducēs gl'iam. Rich. Quāto verecūdia maior tanto penitens in oculis dei clarior. Nam fm Aug. Verecūdia est maxima pe remissionis. ¶ Sextū est damnū ꝛ pcti noticia. Et hoc damnū est multiplex qđ infert pctm̄. Primo facit hoīem miserū. Prou. xiij. Miseros facit populos pctm̄. De q̄ Apoc. iij. Tu dicis qz diues es ꝛ locuples ꝛ nescis. qz miser es. qz in odio dei. Eccli. xij. Altissimus odio hz peccatores. Scđm malū qđ facit pctm̄. qz facit hoīem pena dignū. Aug. Nullū malū impunitum. Nā nō stat decus culpe sine decore iusticie. Ideo pstrauit se añ pedes. ac si diceret. ego demerui q̄ tu truderes me tuis pedib⁹ ad penas inferni. Tertiū dānū pcti est q̄ priuat hoīem gr'a. ꝛ facit q̄ homo cadit in indignationē dei. Sap. xiij. Odio habet dñs impios ꝛ impietatē eoꝝ. Aug⁹. Scio deū omnia criminoso inimicū. de q̄ pctoꝛ dz volere. et sic ipa voluit. ita q̄ cepit lachrimis lauare pedes

Bern. O quāta vis est in lachrimis penitentis. ablnūt culpā. extinguūt gehennā. ascēdūt ad celos. descendūt in abyssos. ignem inferni extinguunt. in celo dō reconciliant. intus aiaz lauant. Aug⁹. sup ps. O homo si in sciētia ardes. extingue lachrimis flammā criminis. Chrys. Nemo flens ad dū accessit q̄ nō impetrauit qđ postulauit. Aug. Qui de peccato dolet dolorē suū lachrimis ostēdat. q̄ lachrime sunt testes doloris z vere penitētie. z sunt valde vtiles Isiđ. Penitētis lachrime apud dū reputant̄ pro baptismate. Aug⁹. Qui lachrimis se miserū fatet. illi de⁹ miseret. ¶ Septimum est satisfactio Sap. xi. Per que q̄s peccat p illa punit. qđ ipsa facit. Greg. Quot habuit oblectamenta. tot de se inuenit holocausta. vt patet supra. Item ad oia ista requiritur dilectio. i. Thoz. xvi. Omnia vestra in charitate fiant. Hylarius sup Joh. Frustra est omnis opatio nisi assit dei dilectio. Ideo subdit. qm̄ dilexit multū. Reuera fortiter dū dilexit. ita q̄ totaliter i charitate accensa fuit q̄ dilectio eius compatur fortissimis. De q̄ibus Salomon Cañ. viij. Fortis est vt mors dilectio. Dura sicut infern⁹. z sicut ignis flammarum. Aque multe nō potuerūt extingere charitatem. nec flumina obruunt illam. si homo dederit omnē substantiā suam p dilectione. q̄si nihil despiciet eam. Ecce sex fortissima. mors. infernus. ignis. aqua. flumen. et substantia talis. Primo em̄ mors est fortis in separando. q̄ ea que fortiter sunt iuncta. s. animā z corpus diuidit. i. Reg. xv. Siccine separat amara mors. sic dicit Dyoni. Mors nō est substantie sumptio sed vnitoz separatio. Sic amor dei separauit beatā mariam magdalenā ab amore mūdi. z amori xpi firmiter se vniuit. Hāc charitatē ipsa ostēdit q̄ mūdū reliquit z omnes ppinquos frēm z sororem. z heremū intrauit. p triginta āños continuauit. Et p̄ desiderio christi tedio vite p̄sent̄ affecta. Dicit Egesippus. Nullū virū videre voluit omnē solationez talem fugiens. tm̄ ad dei solationē anhelans. q. d. illud Aug⁹. Unū petoz a te domine vt in nullo permittas me consolari q̄ in te. Omnia amarescūt vt tu solus mihi dulcescas. oia mihi mortua sunt vt tibi viuaz. Et poterat dicere illud ad Gal. ij. Viuo ego. nō ego. sed viuit in me christ⁹ Origē. Nōne maria magdalena mortua que sentiēs nō sentiebat. videns nō videbat. z audiēs nō audiebat. sed tota ibi erat vbi magister suus. Isto forti amore meruit vt christus eaz exora sororem suam excusauit. z meruit inter oēs homines p̄mo christuz videre resurgentem a mortuis. ¶ Sēm forte est infern⁹ in retinēdo. q̄ animas semel receptas semp retinet. et sic amor dei ei⁹ mentē cum deo ita fortiter colligauit q̄ nunq̄z ab eius amore cadere potuit Prou. xvij. Omni tpe diligit qui ver⁹ amic⁹ z fidelis est. in vitā in morte z post mortē. In vita sequebat eum. z sedēs ad pedes. In morte stabat cuz matre eius iuxta crucem. Post mortez emit aromata vt vngeret iesum. Isto forti amore meruit q̄ dns eaz excusauit erga iudaz. Sinite eam. opus em̄ bonū opata est in me. Venit me vngere in sepulturā. ¶ Tertium forte est ignis in accendendo z sumendo. Eccl. xiij. Ignis nunq̄z dicit sufficit. z sic ignis amoris ita accensus fuit in maria magdalena. nam q̄n meditabat dulcia eius verba q̄ ab eo audiuit. z ei⁹ exempla que viderat poterat dicere cū ps. In meditatōe mea exardescet ignis. Item. inflammatū est cor meū et renes mei. i. cogitatiōes. z illō Cañ. v. Vulnerata charitate ego sum. Nā sicut vulneratus de alio cogitare nescit nisi de vulnere. Et sic ipsa de christo. Origē. Ubi ioseph sepeliuit corpus tuū. ibi maria spūm suū. Bern. Principalior est spūs vbi amat q̄z vbi animat. Isto forti amore meruit christi solationem Joh. xx. Mulier quid ploras. Dicit Greg. Interrogat causa doloris vt augeat desiderū amoris. O pie iesu tu interrogas. et tu sciebas. et sic fieri volebas. Noueras tu ortulane quid plantaueras in orto anie. Ecce quō exarsit in amore corpis mortui. q̄ ait. Si tu sustulisti dicito mihi vbi posueris. z ego eū tollā. Ecce verba feruētis amoris q̄ vna fragilis mulier tantū corp⁹ humer⁹ gestare putabat. De quo Bern. qđ vix centū libre mirre z aloes sufficiebant ad sepiendū. De illo ardenti amore dicit Origē. Ecce maria q̄s ardens in dilectiōe christi. nullū locū excipit. sz sine timore dicit. ego eū tollā. Nō timuit custodes armatos. nō iudeoz pscrutationes. z pylati damnationē. nō expectauit diem clarū. Joh. xx. Cū adhuc tenebre essent dixit. ego eū tollaz. Dicit Sen. Nihil est qđ nō tollit qui pfecte diligit. eo q̄ scribitur. i. Joh. iiij. Perfecta charitas foras mittit timorem. ¶ Quartū forte est aqua in extinguendo. Eccl. iij. Ignem ardentē extinguit aqua. z sic charitas dei in ea extinguebat oēm amorē carnalem q̄ castissime vixit. Bre. Sustato spiritu desipit omnis caro. Bern. Charitas destruit charitatez. charitas spirit⁹

destruit charitatē corpis. Itē extinguebat charitatem terrenaz. De q̄ Chrys. Uere nō habet sup terrā qđ amat q̄ vnuz dei in veritate gustat. Itē extinguebat amorē domesticū. s. fratris z sororis. pensans illud Matth. x. Qui amat patrē vel matrē plus q̄z me nō est me dignus. Et illud Mat. xix. Omis q̄ reliq̄rit frēs aut sorores. patrē vel matrē ꝓpter nomē meū centuplicit accipiet. Itē extinguebat amorez ꝓuatū. q̄ se ipsa postea nō curauit. sz triginta annis corp⁹ suū afflixit. ꝓsiderās illud ad Gal. v. Qui christi sunt carnez suā crucifixerunt cū vicijs z ꝓcupiscentijs. Et sic ipūalis martyr effecta est. De q̄ Bern. Uerū martyrij gen⁹ sanguinis effusio z quotidiana corpis afflictio. Isto forti amore meruit spūalē ꝓsolationē q̄ dns eā pauit p āgelos septies i die eleuatā. q̄ collaudabūt dnm in ei⁹ dura z pfecta pnīa. Lu. xv. Gaudiū est angelis dei sup vno rē. ¶ Quintū forte est flumen in obruēdo Mat. vij. Uenerūt flumina z venti flauerunt z irruerunt in domū illā et cecidit. Et sic amor dei fuit in ea fortis sicut flumen. q̄z subuertebat domū mentis z funditus destruxit. q̄z ꝓus cor ei⁹ erat dom⁹ diaboli. Greg. Septem demonia habuit. sed charitas dei fecit eam domum dei. i. Joh. iij. Qui i charitate manet in deo manet z de⁹ in eo. Hugo. Ita familiaris ē deo charitas vt habitare nolit vbi charitas nō fuerit. Itez hortamur ad Eph. iij. In charitate radicati z fundati. Et sic ipsa radicata i charitate. De q̄ Gre. Pensandū quāta vis amoris discipulis fugientibꝫ ipsa iuxta crucem stabat. Orige. Stabat z plorabat. Amor fecit eā stare. sed dolor cogebat eā plorare. O quāt⁹ amor in ea. discipul⁹ recedentibꝫ a monumēto ipsa nō recedebat. itez et itez in monumentū respiciebat. Greg. Uis feruidi amoris intentionē multiplicat inquisitiōis. Orige. Uehemēter plorabat. q̄z duos dolores in mente gestabat. vnū de xpi morte. aliuz sublatū credebat. ꝓsolationē angelicā respuebat. Orige. in psona eius. Onerose sunt mihi oēs ꝓsolationes. grauāt me z nō ꝓsolant. ego quero creatorē meū. iō grauis ē mihi oīs creatura. Hugo. Facili⁹ erat aīam ei⁹ separari a corpore qđ viuificabat q̄z a corpe qđ diligebat. Isto forti amore meruit q̄ xps eā dilexit. Johan. xi. Diligebat aūt dns martham z sororem ei⁹ mariā. ita diligebat q̄ ipsa flente fleuit. Et meruit illa dilectōe q̄ fuit pnūcia resurrectionis xpi. ideo dr apl⁹ ꝓz apla. q̄z dixit ei christ⁹. Uade ad frēs meos z dic eis. ascēdo ad pr̄ez rē. ¶ Sextum est suba tpalis in appetendo Aristo. Appetit⁹ diuitiaꝝ crescit in infinituz. Eccli. v. Auar⁹ non implebit pecunia. Et sic amor dei in maria magdalena q̄ tpalia parui pendit. Nō est ꝓtenta i domo recipe iesum cū sorore. sed in via necessaria sibi ministrare et vngenta p̄ciosa effundere. ita q̄ dicit Aug⁹. Quantū quis despicit intantū diligit. Ipsa paruipendit vngentū p̄ciosum. de quo iudas murmurauit dicēs. Potuisset vngentuz hoc venūdari tot denarijs z dari pauperibꝫ. Ipsa potuit dicere illud Phil. iij. Omnia arbitratus sum vt stercora rē. Cū isto forti amore ipsa meruit. vel sic. In appetendo maria fuit insatiabilis. q̄z gustu diuine dulcedinis satiari nō potuit. sz quo ampli⁹ bibit. tāto ampli⁹ sitiuit. Idcirco Eccli. xxxiij. Qui me edent adhuc esurient. z q̄ me bibent adhuc sitient. sz dicendo cū ps. xvi. Satiabor cū apparuerit gloria tua. Ideo potuit dicere illud Aug⁹. Nihil me delectat nisi de te loq̄. de te audire. tuaz gloriam in corde meo frequēter reuoluere. per hec meruit eternam gloriam.

Sermo cvi
Ad idem.

Remittūtur ei

r peccata multa. qm̄ dilexit multum Luc. vij. ¶ Uidem⁹ q̄ nubes interposita inter solem z nos. radiuz solis auertit a nobis. z phibet eū. ventus ꝓ supueniens z auferens nubes solis lumen nobis restituit. ¶ Spūaliter. p nubez intelligit pctm̄ mortale. Hoc impedit radiū solis. i. claritatē gr̄e. Isa. lix. Peccata vr̄a diuiserūt inter vos z deum. aduenient ꝓ vento. i. penitētia delet nubes culpe. z restituit lux solis. id est gr̄a. Aug⁹. Penitentia remouet ac delet peccata z restituit ablata. Figurat Jone. iij. de niniuitis q̄ debēbāt subuerti. sed p pniam saluati sunt. vt ptz ibidem. Itē. ij. Reg. xij. dixit nathan ad dauid. Judicaui sup te malū. nō recedat gladi⁹ a domo tua. Rndit dauid. Peccaui dn̄e. Cui nathan. Translulit dns pctm̄ tuū. Aug⁹. O q̄z salubre ꝓbū peccaui. Amb. in li. pfationum. O felix pnīa que ad se trahit dei clementiā. z ligat eius oīpotentiā. z inuenit corā deo gr̄am. z sic maria magdalena. de quo thema. Remittunt ei pctā rē. ¶ In summa verboꝝ innuit ꝓmo pctōz remissio gr̄osa. in pncipio. secundo remissorum ratio vigorosa. ibi. qm̄ dilexit multū. De ꝓmo dicit. Re-

mittunt ei peccata mlta. Mā Mar. vlti. dicit Septē dēmonia habuit. Bre. in omel. Uniuersis vicijs plena fuit. Itez nota pcm̄ eius fuit multiplex. scz originale. veniale. mortale. actuale. z pcm̄ in spūm sanctū. ¶ Prio videndū est q̄d sit pcm̄. Rñdet Aug⁹. Peccatum ē auersio a bono incōmutabili ad bonuz cōmutabile. vel sic ꝑm q̄sdam. Peccatuz est oīe dictū vel factū vel ꝯcupitū q̄d fit ꝯ legē. Ideo in li. de duab⁹ aiab⁹. Peccatuz est voluntas retinēdi vel ꝯsequendi q̄d iusticia phibet Itē Amb. in lib. de paradiso. Pcm̄ est p̄uaricatio legis diuine. qz dicit mgr in. ij. di. xxxv. Peccatū nō ꝯsisteret si interdictio nō fuisset. Jō mgr in. ij. di. xliij. Causa z origo ꝑma peccati res bona extitit. qz añ ꝑmū pcm̄ nō fuit aliqd malū vnde oriret. cuz em̄ origin ē z cām habuit. aut ex bono. aut ex malo. sed malū añ nō erat. igit ex bono ortū ē. s. ex angelo. Aug⁹. ꝯtra iulianum hereticū. Quid est angel⁹ nisi bonum opus dei. z bona z laudanda natura. Et dicit sctūs Tho. Bonū pōt esse causa mali nō p se sed p accidens. sed mala volūtas angeli silr z hois secūdaria causa fuit malorum. ¶ Prio q̄ sciendū q̄ bonū pōt esse causa vel subiectum mali in quo nō sunt oīa. et qd nō habet oēm pfectionē z bonitatē. sz de⁹ q̄ habet omnino pfectionē z bonitatem nō pōt esse cā mali. Jō Aug⁹. in li. questionū. Nō est deus mortis inuētor. sz iudex. ¶ Itē viso q̄d ē pcm̄ in generali. Nūc quid sit peccatuz originale. Rñdet sctūs Tho. sup. ij. sen. Formaliter loquendo pcm̄ originale est defect⁹ originalis iusticie. Materialiter est ꝯcupiscentia. Sz Hugo in li. de sacris. li. i. Pcm̄ originale ē vicium qd nascēdo vel ꝯcipiendo ꝯtrahim⁹. Mā licet generantibus q̄tū ad culpā remissum sit. tñ remanet quo ad pēnam. ¶ Diceres. fit ne paruulis iniuria q̄ imputat eis h̄ ad peccatū Rñdet sctūs Tho. nō. Nam q̄ caret aliq̄ pfectione que req̄rit ad aliq̄d obtinēdū debet carere illo obtinēdo. sz paruuli carēt iusticia originali z actuali que requirit ad dei visionem. ergo iusticia ade ex gra fuit data sup naturalia ꝓncipia. quā p ingratitudinē amisit. vnde cū ex gra esset nulla iniuria fit posteris si non redditur eis iusticia ab adam perdita. ¶ Diceres. Est ne illud originale voluntariuz vel necessariū. Rñdet mgr in. ij. di. xxxij. z est Origē. q̄ pōt dici vtrūq̄. Necessariū vero qz vitari nō pōt. Ideo ps. De necessitatib⁹ meis eripe me dñe. Etiā pt dici volūtariuz. Aug⁹. Licet paruuli nō vtunt libero arbitrio volūtatis. attñ vocat voluntariū. quia ex ꝑmi hominis voluntate ꝯtractum z factū est q̄dam modo hereditariū. De quo ad Ephe. ij. Eramus natura filij ire. Dicit sanct⁹ Tho. in. ij. ij. q. lxxxi. ar. i. Omnes hoīes ex adam ꝛiuati sunt tanq̄ multa membra vnius corporis. Actus aūt vnius membri nō est voluntar⁹ voluntate ipsius. sed voluntate aīe que ꝑmo mouet membra. Uñ homicidium nō imputatur manui nisi inquantū est aliquid hominis qd̄ mouet a ꝓmo ꝓncipio. sic etiam peccatum originale nō est voluntariū voluntate paruuli. sed ꝑmi parentis. ¶ Diceres. Est ne pccatū originale vnum vel plura. Respondet q̄ vnū. naz sicut vna febris debilitat oīa membra. sic pcm̄ originale ꝛordinat oīa membra corpis. ita q̄ oculus est ꝓnus ad videndū lasciuiā. auris ad audiendū. os ad loquendū. de q̄ Hen. viij. Sensus z cogitatio hoīs ab adolescentia ꝓna sunt ad malū. qd̄ ꝯquerit apl's ad Ro. vij. Nō inuenio bonuz in carne mea. inuenio aliā legē in mēbris meis repugnantē legi mentis mei. ¶ Diceres. vtz pcm̄ originale sit magis i vno q̄z in alio. Rñdet q̄ nō. qz originale nō est aliud q̄z ꝑiuatio originalis iusticie q̄ est equalis in omnib⁹. ¶ Diceres. si hō nō peccasset vtrū habuisset plus de gra tūc q̄z nūc post peccatū. Rñdet q̄daz sunt bona gre que ordinant ad pfectionez hoīs in seipso vt bona gre gratū facient. Quedā em̄ dant ꝓpter alter⁹ vtilitatē. vt genera linguarū et operatio signoz. z hmōi que ordinant cōtra al q̄s defect⁹. Dona ergo illa que ordinantur ad suppletionē defectuū alioz nō essent si pcm̄ nō esset. qz defect⁹ illi nō essent. z sic non essent bona gre gratis date q̄ iam sunt. Sz gra gratū faciēs esset maior ante peccatuz q̄z post compando statū ad statū. qz tunc natura eet melius dispōita. ¶ Diceres. p quid remittit peccatū originale. Rñdet ꝓmo per fidem. Act. xv. Fide purificans corda eoz. Jd circo cum baptisat puer patrini pfitent fidez ante baptismum. qz dicit apl's ad Roma. v. Justificati ex fide in gra in qua stamus. Secūdo remittit p baptismū. de q̄ Ezech. xxxvi. Effundam sup vos aquā mundā z mūdabimini ab omnib⁹ inq̄inamentis vestris. Aug⁹. ad felicianū. z habet de pe. di. i. §. tres. Per baptismū oīm ꝑteritoz fit ablutio pctoz. ¶ Q Itē peccatū veniale dr veniale. ꝓmo ꝑm san. Tho. in. i. ij. q. lxxxviij. ar. ij. correlarie questionis. quasi dignū venia. qz peccata venialia h̄nt causam venie. qz ex h̄uana fragilitate vel

165

ignorãtia causañ. que sunt plura. ꝛc ꝙ Aug. et hr. xxv. di. qui alios. vbi dr. Quotiens in ritu vel in potu ꝙs plus accipit ꝙz necesse est. z iñ nõ intẽdit. z sic ebrietas ẽ mẽtis oblitio. z est veniale. Scõdo quotiens quis loquit ꝙz oportet. s. ꝛc licitis z iustis. Glo. nõ ex ꝓcepto Tertio ꝙtiens ꝙs tacet ꝙz optet. Glo. nisi in platis quibꝫ posset esse mortale. Quarto quoticns ꝙs exasperat pauperẽ. Quinto ꝙtiẽs sanꝰ nõ ieiunat alijs ieiunantibꝫ. si saltẽ nõ est ieiunium ex ꝓcepto. Sexto si ꝙs tardiꝰ surgit. Septimo si ex facilitate iurat vel ex leuitate male dicit. Jsta venialia pctã facilius augmẽtañ. qz dicit Augꝰ. Nullũ pctm̃ est adeo veniale. qõ nõ fiat mortale dum placet. z hr̃ in cañ. xxv. di. nũc aũt. §. criminis. Et dic glo. Assiduitas z ꝓtemptꝰ venialis pctĩ sunt mortale peccatũ. ibidẽ distinguit ꝛc triplici genere venialiũ pctõꝝ. Nã aplꝰ grauiora peccata venialia vocat lignũ. minora fenũ. minima stipulam. qz sicut lignũ diutius durat in igne ꝙz fenum. z fenuz diutiꝰ ꝙz stipula. sic ꝓ maioribꝫ pctis hõ merek plus esse puniẽdus. Jdcirco dicit Augꝰ. sup epl'am Joh. omek. i. Noli cõtemnere venialia. qz leuia sunt. sed expauesce qz multe sunt. z aiam a diuina visione excludunt Apoc. xxi. Nil coinq̃natũ intrabit. Nã nõ refert siue nauis ꝓ magnos fluxus siue ꝑ guttas paulatim intrantes submergit. Jdeo Augꝰ. in fmo. ꝛc oꝛone dñica. Quid interest vtrũ te plumbũ pmat aut arena. z sic ꝛc venali. nõ est puũ qõ exonerat ꝛcũ. ¶ Pro quo sciendũ ꝙ pctã venialia pñt mortalia fieri tripl'r. vt dicit san. Tho. i. ij. q. lxxxviij. arti. ij. Primo ꝙ idem actꝰ nature fit ꝑmo venialez post mortale sine mutatõe volũtatis. z sic nõ ꝓt fieri. Sed motꝰ subitꝰ sine ꝛliberatiõe causat veniale. sz postꝫ ꝛliberatꝰ causat mortale. Scõdo ꝙ illud qõ ẽ veniale ex genere inquantũ ꝓstituit in eo finẽ ad mortale. vt ordinatio ꝛbi ociosi ad adulteriũ z fornicatiõnẽ fit mortale. Tertio ꝙ multa venialia pctã ꝓstituerẽt integraliter vnũ pctm̃ mortale. falsum est. nam oĩa venialia nõ pñt hr̃e intantũ dreatu. qz pctm̃ mortale hz reatũ pene eterne. veniale ꝛo pene tpalis. Alio modo intelligit ꝙ peccatuz veniale fit mortale dispositiue. qz disponit bñ ad mortem. Jtem venialia pctã remittunt multipliciter. Primo ꝑ aque bene dicte asperiones. vt hr̃ ꝛc ꝓse. di. ij. aquã sale. Secũdo ꝓ ꝓsbyteri bñdictionẽ. xxij. dis. presbyter. Tertio ꝓ dñicam oꝛonem. Quarto ꝓ elemosinarum largitionẽ. Quinto ꝓ pectoris tunsionẽ. Sexto ꝓ ieiunij castigationẽ. vt patet ꝛc pe. di. i. medicina. Septimo ꝓ dignam cõmunionẽ. vt hr̃ ꝛc ꝓse. di. ij. Cũ oĩe crimẽ. Octauo ꝓ extremã vnctionẽ. vt patz ꝛc sacra vnc. c. vnctio. dicit san. Tho. in. iiij. dist. xvi. Nõ potest tolli culpa nisi reordinet volũtas. Jdeo nõ tollit voluntate manẽte. ꝙ semp requiritur vna displicentia ad tollendũ venialia. ¶ Tertiũ pctm̃ est mortale ꝓ qõ hõ meretur eternã mortẽ. vt dicit mgr̃ in. ij. di. xlij. Jtem nota ista peccata differũt inter se. Primo originale ab actuali. qz originale in aĩe infusiõne ꝓtrahit. sed actuale ꝑ malaz voluntatẽ ad actum. Jtem actuale pctm̃ trãsit actu z remanet reatu. sed originale transit reatu et remanet actu. vt ptz. xxxij. q. vij. nõ solum. Scõdo differt mortale z veniale. qz mortale tollit gratiam z impedit gloriam. sed veniale nõ. quia stat cum gra. vt dicit sctũs Tho. Nã qui peccat mortaliter cadit a charitate. sz nõ ꝙ venialiter. licet tñ cadit ab innocẽtia. vt hr̃ ꝛc pe. di. ij. septies. Jtem pctm̃ mortale differt a venialí. qz pctã mortalia pñt effici venialia ꝓ confessionez. vt dicit sanctꝰ Tho. in. i. ij. q. lxxxviij. Peccatuz mortale effectu efficit veniale. z ꝛc pe. di. i. serpens. Sz venialia nunqz pñt effici mortalia in ꝙstuz talia. Jtẽ pctã mortalia int se differunt. qz aliq̃ dicunt mortalia cõmunioie. aliqua ꝓ pctã in spm̃sctm̃. Jtẽ pctm̃ in spũm sanctũ dr duplr. Uno mõ dr ꝙ peccat i psonã spũssancti. vt ꝙ aliter sentit ꝛc ea. dicẽs spũm sanctũ esse creaturã. Alio mõ qui peccat ꝓtra attributuz spũssancti. s. ex certa malicia. qz ei attribuit bonitas. Et dr irremissibile. nõ qz nõ remittit vel remitti nõ possit. sed qz nõ habet causam excusationis. cũ fit ex certa malicia. sz in patrem z filiũ hz causam excusationis. qz ignorantiã z infirmitatẽ. Scõdo dr irremissibile. qz prauа volũtas repellit illud per qõ deberet remitti. Jtẽ pctm̃ in spũm sctm̃ specialiter opponit gre̅ pniali ꝑ quaz fit remissio peccatoꝝ. ¶ Jtem ad remissionem pcti ler exigunt. duo ex pte remittentis. s. misericordia z iusticia. ꝺ miscdiaz ẽ desperatio. ꝓtra iusticiã est ꝓsumptio. Scõdo ex pte eiꝰ cui fit remissio req̃runt duo. s. ꝓpositũ nõ peccãdi. et dolor ꝛc cõmissis. Cõtra ꝑmũ est finalis impenitentia ꝙ priuat emendã. ꝓtra scõm est obstinatio. Tertio req̃runt duo ex pte eiꝰ per qõ fit remissio. s. fides ecclie. z gra ꝙ dat in sacrõ. Cõtra primũ est impugnatio veritatis cognite. ꝓtra scõm est inuidentia fraterne gre̅. Jnuidia est pctm̃ mortale. qz est respectu gratie vel

alterius boni in quantū credit diminutiuū p priū boni. sz inuidētia est respectu grē in se in/quātū ex malicia sibi bonū displicet. z sic pec/catū in spūmsanctuz ōr irremissibile. sic infir/mitas incurabilis que resistit remedio morbi Attū morbo miraculose pōt curari. ita h̄ pec/catū diuīa ꝟtute ē remissibile. sz finalis im/penitentia est irremissibile. Hiero. Nihil miseri cordie dei repugnat nisi cor impenitēs. qđ ve niam nō postulat. Origē. Nullus de pietate dei diffidat. qz bonitas dei oēm malicia supat. ℟ Dixi secūdo subiūgit remissionis rō vi/gorosa. ibi. qm̄ dilexit multū. ¶ Pro q̄ scien dum pctm̄ mortale actuale remittit p multa. Primo p veram ꝯtritionem Thob. iij. In tpe tribulatōis pcta ꝛc. ps. l. Sacrificiū deo spūs cōtri. z Dan. iij. In spū humilitatis z in aīo ꝯtrito suscipiamur a te dñe. Scdo p ꝯfessio/nē. ps. xxxi. Dixi ꝯfitebor adūsuz me ꝛc. et tu remi. ꝛc. de q̄ Prou. xxviij. Qui abscōdit scele ra sua nō dirigēt. qui aūt ꝯfessus fuerit mise/ricordiā habebit. Jō. i. Joh. i. Si ꝯfiteamur pcta nra fidelis z iustus est dñs vt remittat. Tertio p elemosinaz largitionē. Prou. xvi. Misericordia z ꝟitate redimit iniq̄tas. h̄ do/cuit ppha daniel nabuchodonosor regē. Da niel. iij. Rex placet tibi ꝯsiliū meuz. pcta tua elemosinis redime. Eccli. iij. Jgnē ardentē ex tinguit aqua. sic elemosina resistit pctis. Jō Lu. xi. Date elemosinā z oia ꝛc. Quarto p de uotā oīonē. Act. viij. Roga deū vt tibi dimit tatur cogitatio cordis tui. Et sic dimissuz est seruo nequā. Mat. xviij. Omne debitum di misi tibi. qm̄ rogasti me. Quinto p iniuriarū remissionē. Eccli. xxviij. Relinque primo no centi tibi. z deprecanti tibi dabit venia. Aug⁹. Unusquisq; talē indulgentiā accipiet a deo q̄ lem fecit primo Lu. vi. Dimittite z dimittet vobis. Eadē mēsura q̄ mēsi fueritis ꝛc. Sexto p lachrimaz effusionē. Jsid. Penitēt; lachri/me apud deū reputant p baptismate. Jdcir/co Aug⁹. sup ps. xcviij. O homo si ardes i cō scientia delicti lachrimis extingue flāmā crimi nis. q̄s beat⁹ Bern̄. cōmendat di. O q̄nta vis est in lachrimis penitētis. abluūt culpā. extin guūt gehennaz. ascēdūt ad celos. descēdūt ad abyssos. ignē infernalē extinguūt. celos pul/sant. aīam lauāt. deo pctōrem recōciliant. de q̄ Aug⁹. Qui lachrimās miseꝛ se fatet. illi deus misereꝛ. Si naūt p̄cedūt ex dilectiōe. aliq̄ flēt timore pene. de q̄bꝫ Bern̄. Quosdā lugere vi/deo si lachrime de corde p̄cederent nō ita cito riderēt. Septio dimittit pctm̄ p ardentē dile ctionē. de q̄ them. Remittūt ei ꝛc. i. Pe. iiij. Charitas operit multitudinē pctōꝝ. ¶ S Pro q̄ sciēdū remissio pctōꝝ autoritatiue fit a solo deo Jsa. xliij. Ego suz q̄ deleo iniq̄tates tuas. Aug⁹. de ꝟbis dñi. Spūssanct⁹ opat̄ re missionē pctōꝝ post ꝯtritionē. sz reat⁹ pene p opus bonū charitate informatū remittit. licet em culpa sit z nō p ptes remittit. tm̄ remissio pene fit p ptes. q̄ plus diligit pl⁹ ei de pena re/mittit. Bre. Dilectio habet se vt ignis. pctm̄ vt rubigo. tāto magis rubigo peccati ꝯsumit. quāto cor pctōris igne charitatis cremat.

Sermo cviij.
Ad idem.

a ¶ Lcessit ad pe des iesu peccatrix mulier. Sic legit z canit sancta eccla. z sum ptum est originaliꝛ ex hystoria euāgelica Lu. vij. Nulla res est homini ita bona z proficua q̄n etiā aliq̄n dānosa. Et econtra. Nulla res dānosa q̄n aliq̄n p̄t esse pficua. Exēplū de pri mo. s. de re bona. Lux est res bona Beñ. i. Ui/dit deꝰ lucē q̄ esset bona. q̄ sicut oculis claris z sanis p̄dest. ita egris nocet. Scdo diuitie ter rene bñ scienti expēdere psunt. z nescienti ob/sunt z nocēt. Amb. Sicut diuitie sunt impe/dimēta reprobis. ita bonis sūt coadiuuamēta ꝟtutꝫ. Tertio sicut bonū vinū p̄dest homini sano sitiēti. ita obest egro z febricitāti. Exēplū de scdo. s. de re dānosa q̄ aliq̄n est pficua. vt de mulieribꝫ. q̄dam legunt fuisse exēplar ꝟtutū. q̄daz ꝯo legunt exēplar viciorꝝ z nociue. Nō ne p̄ma mater eua legit fuisse exemplar gule z intemperantie. Beñ. iij. z mlt̄ nobis nocuisse ita vt legit Eccli. xxv. Jnitiū pcti mulier. per illā oēs morimur. Jtem vxor loth exemplū inobedientie. dū exiret sodomā p̄hibita ne re trospiceret inobediēs fuit. z versa est in statuā salis. Beñ. xix. Jtē dyna filia iacob exempluz curiositatis incōstantie dum egressa vt vide ret mulieres regionis illi⁹ ab eme z filio sichem stupꝛata est. Beñ. xxxiij. Jtem iezabel vxor regis achab exemplū homicidij z ydolatrie. iij. Re. xviij. Sic ecōtra legunt multe sancte mulieres que sunt nobis exemplar sanctitatꝫ z honestatis. Beata virgo maria exemplum innocentie. Anna vidua exemplū ꝯtinentie. mulier chananea exemplū p̄seuerantie. Jsta vero peccatrix beata exemplū pnie. Jō Greg. Sacra scriptura non solum narrat virtutes sanctoꝝ. sed etiam casus eoꝝuz. vt videam⁹ in

lapsibꝫ q̄d timere dꝛeam⁹. in ꝑfectibꝫ q̄d imitari studeam⁹. iuxta illud Amb. Si secutus es errantē sequere pēnitentē. Si legim⁹ illā recessisse a deo p pcm̄. qz Aug⁹. Peccatū est recessus a deo. videam⁹ quō in pnīa accessit. dē q̄ thema. Accessit ad pedes ⁊c. ¶ In summa ꝑfectoꝝ duo inuenīt. Primo ꝓponit ei⁹ accessum ꝑfectū. Secdo subiūgit ei⁹ excessuꝫ vicios. ibi. peccatrīx. De ꝓmo dicit. Accessit ad pedes. ¶ Nota septē mulieres in noua lege legunt accessisse ad īm̄ nob in exemplū. q̄ septē sunt ꝑfectes p eas dēsignate quas hꝝ dꝛet verus pēnitēs volens p pnīam accedere ad iesum. quas oēs habuit maria magdalena. ¶ Prima mulier fuit Anna vidua q̄ domino p̄sentata in templo legit accessisse ad eū Lu. ij. Hec ipsa hora supueniens confitebat dño ⁊ loquebat dē eo omnibꝫ q̄ expectabāt redemptionem isr̄l. Moraliter. p hāc mulierē signat ꝓpria cognitio. que est ꝓncipiuꝫ ⁊ fundamentum salutis. De quo Bern̄. Scio neminē posse saluari sine sui cognitiōe. qz malū nō vitat nisi cognitum. Nā sicut ꝺ latentem inimicū nemo potest cauare. sic nec ꝺtra vicia incognita. Sen̄. Salutis initium est ꝓpria cognitio. Considera ergo te. ⁊ cū inueneris te vicioſuꝫ. dic cū p̄s. l. Miserere mei ⁊c. Quoniam iniq̄tatē meā ego cognosco. Aug⁹. Si te cognoscis. deus ignoscit. Bern̄. ad Eugenium papā. Meli⁹ est cognoscere seipsum q̄z scire cursum siderū. vires herbaruꝫ. cōplexiones hoīm. naturas aialiuꝫ. ꝓpter qđ Chriſ. sup Mat. Maxima pars phie est cognitio sui. ⁊ qui se nescit. nihil bene nouit. Hāc ꝑfectem ꝓprie cognitionis habuit maria magdalena. De quo Aug⁹. Ipsa cognouit q̄sto more latrauit. ipsa cognouit quem offendit. qz deum creatorē. Ideo hec cognitio necessaria ē ad salutem. vt ait Aug⁹. dē vera ⁊ falsa pnīa. Pēnitens nō solū ꝺsideret quid peccauit. sed etiā quē offenderat. qz mortal⁹ peccare ē deuz offendere. Aug⁹. Offenso deo nulla est loci religio. qz dē⁹ est inimic⁹ omni criminoso. Eccī. xij. Altissimus odio habet pctōres. Hoc ipsa cognouit ⁊ dicere potuit cum p̄s. l. Tibi soli peccaui ⁊c. et cū filio pdigo Lu. xv. Pater peccaui in celū ⁊ cora te. nō sum dignus vocari filius tuus. ¶ Secunda mulier q̄ accessit ad iesuꝫ fuit mulier chananea Mat. xv. que clamauit. Miserere mei fili dauid. filia mea male vexat a dēmonio. Moral⁹. Chananea interpretatur erubescens. Nā ipsa erubuit. Prio dñs ei nō rndit. Secūdo dixit se nō missum nisi ad filios israel. Tertio nominauit eaz canem. Et sic peccatoz dꝛet respicere enormitatem peccati ⁊ indignitatē sui ⁊ feditatē scelerū vt nō fetet vt putridus canis in ꝺspectu hominū. sicut pctōr in ꝺspectu dei ⁊ angeloꝝ. vt dicit Aug⁹. ꝓpter qđ erubescere dꝛet. Aug⁹. Per vos peccastis. p vos erubescatis. qz erubescentia magnā tollit ptez criminis. Cui cō sonat Euseb⁹ dicēs. Uerecūdia pnā tempērat quā quis p peccatis pati dꝛuerat. Hanc virtutē habuit maria magdalena. Nam post cognitionē sceleꝝ verecundabat. De q̄ text⁹. Stans retro secus pedes. nō ante faciez. Ratio Greg. Turpitudinis maculas aspexit. la uando ad fontem misericordie cucurrit. cōuiuantes nō erubuit. nō iussa venit. ipsa grauiter erubescebat intus cogitans in seipsa. ꝙ est speculū sine macula. hic est candor lucis eterne. Sap. vij. Ego sum vicīs plena. ideo nō ſum digna accedere in faciē sz retro. nō ad caput sz ad pedes. Greg. Facilter culpa corrigit que erubescit Eccli. iij. Est ꝺfusio adducens gloriam. vt dicit Rich. dē san. vic. De quāto verecūdia maior. dē tāto in oculis dei clarior. ¶ Tertia mulier que ad iesum accessit est samaritana Joh. iij. q̄ exiens de ciuitate venit ad fontem iacob cū ydria haurire aquā. ⁊ inuenit dñm sedentē supra fontē. Per hāc mulierē significat tertia virt⁹ pēnitentis. s. ꝓa contritio. Cū ydria aque illa accessit. ⁊ nos cū vera cōtritione ⁊c. Hiero. Nulla culpa dꝛelebit nisi tristicia anxiet. Rōnem ponit magister in. iij. di. xvi. In omni peccato actuali ē actualis auersio a deo p cōplacentiā peccati. Ideo oportet q̄ i omni remissione pcti sit actual⁹ cōuersio ad deū p displicentiā. ⁊ appellat ꝺtritio Sup quo dicit san. Tho. in. iij. di. xvi. Nō pōt tolli culpa nisi reordinet voluntas. s. per ꝺtritionem Treñ. ij. Uelut mare ꝺtritio tua. sicut mare est acerbum. sic ⁊ ꝺtritio. Aug⁹. in lib. dē pnīa. Uere pēnitens semp doleat ⁊ de dolore gaudeat. ⁊ se nō semp doluisse doleat. Nā vbi ꝺtritio finitur. ibi dē pnīa nihil relinquit Et illam habuit maria magdalena. De qua Bre. Discite quo dolore ardeat que inter epulas flere non erubescat. Innocentius tert⁹ in summa sua. Uenit inquit cum fonte lachrimarū ad fontē misericordiaꝝ. vt cū largo fletu largā ei⁹ misericordiā impetraret. De quo textus. Cepit rigare pedes iesu lachrimis. Aug⁹. Lachrime sunt testes doloris ⁊ vere pēnitentie ¶ Itē ipsa his lachrimis meruit q̄tuor bona. Prio iraz dei mitigauit. Hiero.

O humilis lachryma q̄ta est ptās tua. vincis inuincibilem. ligas oīpotentē. Scdo ipsa lachrymis veniā impetrauit Lhrīs. Nemo flēs ad dm̄ accessit q̄ nō impetrauit qđ postulauit. q̄ saltē vere ⁊ pure ꝓpter dm̄ in eo q̄ dm̄ offendit dflet pctā. Aug. Qui se lachrymis miserē fatet. illi dr̄ miscet. Tertio lachrymis suis ignē infernalē extinxit. Aug⁹. Flāmā pnaz extinguit vnda lachrymaz. Lachryme sunt humide. extinguūt ignē gehēne. ita q̄ dicit Isido. Penitētis lachryme reputant apud dm̄ ꝑ baptismate. Jō dic Amb. Ablue te lachrymis. laua te fletibꝫ. si tuipse fleuer⁹. ali⁹ te ñ flebit. si saul pctā sua fleuisset. samuel non fleuisset vel planxisset. si cayn ⁊ iudas ꝑtutē lachrymaruz scīuissent dspērare ñ debuissent. Bern. Neq; mūd⁹ diluuio pīsset. si ad lachrymas fugisset. Quarto lachrymis suis angelos letificauit. Bern. sup Cañ. Lachryme pnitentium sunt vinū angeloz. sicut vinū letificat cor hominis. vt dicit ps. sic gaudiū est angel⁹ dei sup vno pctōre pniam agēte Lu. xv. Quarta mulier q̄ accessit ad ihm fuit emorroissa. dr̄ q̄ Mat. ix. legit q̄ passa fuit fluxū sanguis duodecim āīs. Tandē audiēs iesu pietatē ⁊ misericordiā. fiduciā habuit ad eū ⁊ spem sanādi. accessit retro ⁊ tetigit fimbriā. ⁊ sanata est. Per hāc mulierem intelligit quarta ꝺditio et virt⁹ pnitentis vere. s. fiducia ⁊ spes remittēdi Aug⁹. Penitētia q̄ est sine fiducia ē sterilis ⁊ vacua. ⁊ manet sine misericordia. vt cayn Genes. iiij. q̄ dixit. Maior est iniq̄tas mea q̄ vt veniā merear. Bern. Mentiris cayn. maior est dei misericordia q̄z queuis nr̄a miseria. Jd circo fletus nō sufficit sine fiducia. Amb. Nō pt vere agere pniam q̄ nō spērat indulgentiā. sed maria habuit fiduciā. dr̄ quo text⁹. dū cognouit q̄ esset in domo pharisei. Dicit Amb. cogitare cepit. hic hospes dr̄ celo venit in mūdum vt pctōres saluos faceret. Alij hospites carnes ferinas reçrunt in cōuiuio. ego ferina peccatrix assatū cor meū in igne charitat⁹ offeram. ꝺ fidens q̄ mūdauit symonez lepr̄osum mūdabit animā meā a lepra vicioz. Ecce ꝺ fidentia. Eccli. ij. Quis spērauit in dño ⁊ ē dr̄elictus. q. d. nullus. Bern. Quantā spem fiducie in dño posueris. tantā obtinebis. Et sic magnā habuit fiduciā. ꝓpter qđ dixit ei ihs. Fides tua te saluaz fecit. qz qđ ptūr posse impetrare nō dubitauit. sic ⁊ nos. Jac. i. Si q̄s indiget postulet a deo in fide nil hesitans.

Quinta mulier q̄ accessit ad iesuz fuit mater filioz zebedei. dr̄ qua Mat. xx. que dixit ꝑ filijs vt vnus sederet ad dr̄teram. alter ad sinistrā. Per hanc significat quinta ꝺditio pnitentis. s. dr̄uota oro. Petam⁹ id qđ est ad sinistrā. id est pctōz remissionem. vt si q̄d sinistre egimus vt indulgeat. vt docemur Eccli. xxi. Fili si peccasti. nō adijcias iterū. sz dr̄ ꝑstimis dēpcare. Juxta illud Judith. viij. Indulgentiā peccatoz postulem⁹ cū lachrymis. sicut fecit ille seru⁹ Mat. xviij. pcidens dixit. habe patientiā in me. ⁊ oīa reddam tibi. sic dixit Thobias. c. iij. Ne reminiscaris dñe delicta mea. sic anna. Peto dñe vt a vinculo impropērij absoluas me. Subdit. Exaudite iuste p̄ces ambor. Scdo petere dr̄m⁹ illud qđ est ad dr̄teram. s. gr̄e collationē. Lu. xi. Petite ⁊ accipietis. s. gr̄az dei. Zach. x. Petite vos pluuiā a dño ⁊ dabit ī tpe suo. Sine hac pluuia aresc̄it oīs fruct⁹ boni op̄is. Lhrīs. Sicut terra sine pluuia aresc̄it. sic hō sine dei gr̄a. Joh. xv. Sine me nihil potest facere. s. meritorie. nec malū vitare q̄si sinistrū. nec bonū opari quasi dr̄trū. Aug⁹. dr̄ correctōe ⁊ gr̄a. Br̄e est quicquid boni agim⁹. sic ⁊ pnitere. Aug⁹. in li. dr̄ pnia. Vere pnitere n̄ est hoīs sed dei gratie. i. ad Lhoz. xv. Br̄atia dei sum id qđ sum.

Sexta mulier fuit marcilla. Lu. xi. Extollēs q̄dam mulier vocez dr̄ turba. dixit ad iesum. Beat⁹ venter q̄ te portauit. ⁊ significat sextam ꝺditionē pnitētis. s. satisfactionē quā portare dr̄m⁹. Naz ipse portauit onus pctōz nostrorum. i. Pe. ij. Pctā nr̄a ipse tulit ī corpe suo sup lignū. sic ⁊ nos. i. Lho. vi. Empti est⁊ pcio magno. glificate ⁊ portate dm̄ in corde et corpe vr̄o. s. p satisfactionē. Br̄e. Qui ꝓpria mala cōmittit. iustuz est vt p pniam ꝓpriam diluat. Br̄e. Nō sufficit crux sua sine tua. iō ad Gal. vi. Onus suuz vnusquisq; portabit sz satisfactōis. ad Heb. x. Volūtarie vobis peccantibꝫ iam nō relinquit hostia p peccato. qz nō dnuo crucifigit xps neq; cōplantet hō silitudini mortis ei⁹. s. p baptismum. Nam sicut ex alieno pctō obligati eram⁹. ita aliena pna absoluti sum⁹. Nūc vero q̄ ꝓpria mala cōmittit. ꝓpriam crucē pnie tollat Lu. iij. Facite dignos fructus pnie. Rich. dr̄ san. vic. In criminalium purgatione opus est satisfactione. Greg. ponit exemplū. Si quis aliquem blasphemat nō satis est vt cesset. sed vt satisfaciat. ad Ro. iij. Nomen dei per vos blasphematur. ergo oportet vt satis agatis. dr̄ q̄ Anſ. in li. Cur deus homo. Necesse est vt ablatus honor soluatur aut pena sequat. Qui vero penitet malum impunitum nō finit. Sic fecit

maria magdalena. Greg. Cogitanti mihi de marie pnia plꝰ liber flere qꝫ aliq̃d dicere. Considerauit q̃d fecit. voluit moderare qđ fecerat Cogitauit em̃ scriptuꝫ Sap. xi. Per que q̃s peccat p hec t puniet. Primo peccauit oculis. qz ipudice respexit. ecouerso oculis q̃b terrena ꝺcupierat iam ꝓterēs flebat. Scđo in vanitate pilos exposuit. iam madidatos pedes xp̃i terſit. Tertio ore vana locuta. iã pedes xp̃i est osculata. Quarto vngẽto fucata. iaꝫ vnxit pedes xp̃i. Gre. in omel. Qđ sibi turpiter exhibuerat h̃ iam deo laudabil̃r offerebat. Fec̃ fm dictũ apli Ro. vi. Sicut exhibuistis mẽbra vra seruire im mũdicie t iniq̃tati. sic nunc iusticie in sanctificationẽ. Et h̃ fecit ipsa. vt testat Gre. Quot habuit in se oblectamẽta. tot de se inuenit holocaustũ. Septima mulier est maria mr̃ iesu. q̃ accedẽs ad ip̃m stabat sb cruce. t significat septimã ꝺditionẽ penitẽtis. scz verã dilectionẽ. q̃ reqrit ad singl̃as p̃fatas ꝺditões. Aug⁹. Charitas valet ad oia. sine q̃ nihil valẽt oia. etiã quecũq; satisfactio ardua Hylari⁹. Frustra ẽ ois opatio nisi assit dei dilectio. i. Choz. xvi. Oīa vra in charitate fiãt. t si cares charitate accede cũ mr̃e iesu ad crucem. recordare passiõis xp̃i. Damian⁹. Quid magis ad charitatẽ accẽdit q̃ q̃ ꝓpio filio ñ pepcit de⁹ tc. Bern̄. Si nõ posses cognoscere grauitatez pcti tui. pensa q̃z grauia fuerũt tua vulnera p quibꝫ necesse fuit pati xp̃m t vulnerari p te. Si ñ potes orare vide q̃z pie i passiõe p peccatoribꝫ orauit cũ lachrimis. Pater dimitte illis tc. Luc. xxiij. Si satisfactio videt tibi grauis. Dicit apl's Heb. xij. Recogitate eum q̃ talem sustinuit adũsus semetip̃m ꝺtradictionẽ. vt nõ fatigemini animis vr̃is. Gre. Si passio xp̃i intuet nil tam graue qđ nõ eq̃ animo sustinet. Et sic passio xp̃i ẽ ad oia predicta inductiua. signãter ad dilectionẽ que p ficit oia p̃dicta. Bern̄. sup Can̄. Sup omia te mihi reddit amabilẽ o bone iesu calix quez bibisti. Hũc amorẽ habuit maria magdalena. ꝓpter qđ dixit ei iesus. Remittunt ei pcc̃a mlta. Gre. i omel. Quid frẽs credimus dilectõz dei nisi ignẽ. q̃d culpã nisi rubiginẽ. tãto plus rubigo ꝺsumit. q̃nto magis q̃s charitate accẽdit. Laus deo in ꝑpetuum.

De sancto Jacobo.
Sermo cviij.

Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum.

Mat. xx. t legit in p̃sentis diei euãgelio. ✠ Dicunt naturales q̃ arbores q̃ nõ fuerũt mote p ventum nõ habent fructus q̃ honorabil̃r possent portari ad mensam dñoz. qz fm Plinium. Arbores quiete t non mote ventis illo anno reddunt penitus infecũde. Ratio. qz cũ ventis ꝺcutiunt. tũc ꝺcussione fertiles reddũtur. Moraliter. Per arbores intelligunt hoīes. Mar. viij. Video homines vt arbores. Inno. de vilitate humane ꝺditiõis. Est quedam arbor euersa cuius radices sunt crines. truncus caput. rami manꝰ t pedes. Nec arbor. i. homo nõ facit fructũ eterni regni meritorum. nisi quassatus a vento tribulatiõis Augꝰ. Nequaq̃z ad regnum celorum se iudicet ptinere q̃ hic in area nõ triturat p tribulationem. nec membra se iudicent q̃ caput suũ spinis coronatuꝫ passionibꝫ nõ sequunt. Jõ ij. ad Thimo. iij. Omnes qui pie volunt viuere in christo. psecutionẽ patient. Nam fm Augꝰ. Nullus meret dici christi seruus sine tribulationibꝫ. ꝓpter quod saluatoꝛ Joh. xv. Memẽrote sermonis mei. nõ est seruꝰ maioꝛ dño suo. si me psecuti sunt. t vos psequentur. Ideo Eccl. xxxij. Magna est glia sequi deũ. t Judith. viij. Omnes q̃ tibi placuerunt ꝑ varias tribulationes transierũt. Hoc ꝺsiderans Augꝰ. dicit. Dñe hic seca hic vre. da pacem in futuro. Nam fm Ambr̄. sup beati immaculati. Quãto maioꝛ h̃ tribulatio. tãto vberioꝛ ꝺsolatio. De quo Gre. x. moral'. Tãto spes solidioꝛ surgit. quãto grauioꝛa hic q̃s p christo ptulit. qz gaudiũ de eternitate nõ tollit nisi hic ꝓpus pia seminatiõe seminat. ps. cxxv. Qui seminat in lachrimis in exultatiõe metet. ad qđ hortat dñs iacobũ t iohem dicẽs. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum. ¶ In summa euãgelij duo innuuntur. Primo ppositio indiscrete petitionis. ibi. accessit mater. Scđo subiungit correctio fatue ppositionis. ibi. nescitis q̃d petitis. De primo dicit. In illo tpe. s. cum xp̃s dixit discipulis suis de passione sua. dicẽs. Ecce ascendimus hierosolimã. tũc accessit mater filioꝝ zebedei cũ filijs suis iohãne t iacobo. hec fuit salome. qz forte vidua. t sequebat xp̃m. Vel forte virgo retro seorsum cum alijs stuit. Dicit Aug. Mater ex ꝺsilio filiorũ accessit. Jõ Mar. x. dicit q̃ filij p se accesserunt. qz est regula iuris li. vi. Qui facit p alium est ac si faceret per seip̃m. Chrys. sup Mat. Filij dixerunt matri. Ecce moriet̃r. t post tres dies victoꝛ reuertet̃r. q̃d restat nisi regni gloria. q̃d faciem⁹ vt

possem⁹ ꝓncipes fore regni. Scim⁹ qz nō est inuid⁹ q̄ se donauit hoibꝫ.quo regni societatē nō donabit. pcētis negligētia rephendit vbi te misericordia dant⁹ nō dubitat.nos si rogamus ceteroꝝ corda ꝛcutiem⁹. Si sancti sunt tm̄ hoies sunt. g̃ submittam⁹ matrē vt suo nomine ꝛpceꝑ ꝓ nobis ⁊ fiūt duo bona. Si est res,rephēsibilis nō imputat.qz mlier.sexus ipse excusabit errorē. Si aūt nō fuerit rephēsibilis facili⁹ impetrabit. Mater ꝓ filiꝫ rogans accessit adorās eū.i.reuerentiā exhibēs ⁊ petēs aliq̄d ab eo.s. ꝓmo i generali. Dicit ei ihesus. Quid vis.nō interrogauit q̄si nesciēs. sz vt manifestā faceret irrōnabilē petitionem ipsoꝝ qui petebāt. At illa dixit. vt hi duo filij mei sedeāt vn⁹ ad dexteraz.alter ad sinistrā in regno tuo. Itē parētes tria desiderāt filiꝫ.q̄ etem.diuitias ⁊ honorem. ¶ Primo q̄ etem.cū dicit.vt sedeant. ⁊ sic aliq̄ parētes nolunt filios docere laborare sed otiari. timēt ne offendant.nō pcendentes illud Eccli.xxxij. Multa mala docuit ociositas. Nā diabolus q̄ ociosum inuenit statim ponit in ope suo. Figurat Exo.ij. Pharao vidēs filios isrl̄ statim dixit.ite opamini. Jō Piero. Semp aliq̄d opis facito ne te diabolus inueniat ociosū Bern. Ocium est sentina oīm vicioꝝ Lu.xi. Diabolus inuenit domuz vacantē assumpsit septē spūs nequiores se.i. septē pcta mortalia Piero. Inquantū ei aufers de ocio.intantuz aufers ei de loco. Jō Eccli.xi. Si filij tibi sint erudi illos. Job.v. Nascit hō ad laborandū sicut auis ad volandū. Nā sicut de veste non portata nascit tinea.sic de ocio pcēm Lassiod. Mens ociosa nihil aliō cogitare nouit q̄z de escis ⁊ de ventre. Sen. Ocium sine lr̄is ē viui hominis sepultura. Exemplu⁹ de illo de quo Boetius in de disciplina scholarium narrat. ¶ Secōm q̄ō eis desiderāt pentes ē copia diuitiarū. Sic rebecca laborauit ꝓ filio iacob. vt ꝓmogenita obtineret. Gen.xxvij. Nā filiꝫ thesaurisare sufficientia est laudabile. Hinc docet apl's.i. Thoz.xij. Debēt pentes thesaurizare filiꝫ. Sed q̄ hō ita afficit ad filios vt obliuiscat salutis aie sue.hoc est rephensibile. Ideo Aug⁹. de vita clericoꝝ. ⁊ hr̄.xij.q.ij. si q̄s irascit.vbi dr. Si q̄s vnū filiū habet putet alterum xp̄m.si duos putet xp̄m tertiū.si de cē vndecimū christū faciet.qz dicit Ezech.xviij. Filiꝰ nō portabit iniq̄tatē patris. nec pr̄ filij. Gal.vi. Unusquisq; onꝰ suum portabit. Tertio desiderāt eis honorē. sicut bersabee filio suo salomoni. De quo.iij. Reg.i. Senescente dauid filiꝰ eius adonias surrexit viuēte patre dicēs.ego regnabo. Qō audiēs mater salomonis accessit ad dauid. exhibuit reuerentiā ei. Cui rex. Quid vis.cui illa. Dñe mi rex iurasti mihi ꝓ dñm deū tuū q̄ salomon filiꝰ tuꝰ regnaret post te.nūc adonias regnabit te ignorante.ad te respiciūt oculi oīm in isrl̄.⁊ eligere poteris quez volueris qui regnet post te.et sic impetrauit ei regnū. O q̄t sunt hodie patres ⁊ mres q̄ ñ curāt de salute filioꝝ.sz de honore. ¶ Pro quo nota honor est duplex.s.virtutis ⁊ potestatis. Primus virtutis. de quo phs iij. ethicoꝝ. Honor est ꝓmiū virtutis. Illum honorē omnes desiderare debem⁹ vt essem⁹ virtuosi. Nā cuz cognoscit virtuosus tūc hz cām cur sit honorādus.vt q̄ est casꝰ. hūilis.misericors.pius.obediens.pacificus. Jō Aristo. iij. ethicoꝝ. Virtutibꝫ ꝓuati nō sunt honore digni.sed ꝑm veritatem solus virtuosus est honorandus. Un̄ Aug⁹. dicit. q̄ antiquitus romani colebant virtutez ⁊ honorē ꝓ dijs. vnde duo templa ꝛstruxerunt sic sita q̄ nullus intrare poterat templū honoris nisi ptrāsisset templū virtutis. ad significandū q̄ nullꝰ eēt dignꝰ honore nisi meruerit eundē ꝓ laborē ⁊ virtutem. Jō valde laudabile est hoiem esse virtuosum. Sen. Nulla possessio.nulla vis auri ⁊ argenti plus est imāda est q̄z virtꝰ. Et qui virtuosos hoies diligit ⁊ honorat signuz ē q̄ ipse virtuosus est. Sen. Scias q̄ multis virtutibꝫ abūdat q̄ alienas virtutes amat. Itē virtꝰ est donū dñi ꝓ quo ꝓ honore dignum. de q̄ dono dicit Aug⁹. Tale donū est virtꝰ vt nullꝰ operetur in nobis nisi deꝰ. ad Gal.iij. Qui tribuit nobis spūm operā virtutes in nobis. Jō ps. lxxix. Dñe deꝰ virtutū.qz a solo deo est. Bern. Incassuz laborat in inq̄sitione virtutū q̄ aliunde q̄rit q̄z a deo.⁊ hūc honorē oēs debem⁹ q̄rere Secōs honor est ptātis. de q̄ Eccli.vij. Noli querere ab homine ducatū. nec a rege cathedram honoris. Ratio Origē. In nullo diabolus hoiem sic illaqueat q̄z cū honoris appetitu ipsuz cēptat. Ratio. qz grauior erit eius culpa ⁊ pena. Primo grauior erit culpa.qz ñ solum tenet reddere rōnem ꝓ se sed ꝓ alijs. ad Heb.xiij. Obedite ꝓpositꝫ vestris. ipsi em̄ pernigilant rōnem reddituri ꝓ animabꝫ vr̄is. Gregor. de cura pastorali. Tot mortibꝫ plati digni sunt quot exēpla dānationis ad subditos tranſmittūt. Sap̄.vi. Exiguo ꝛcedit misericordia.potentes potēter tormenta sustinebunt. Secōo grauior erit pena. Sap.vi. Judiciū durissimū fiet his q̄ ꝓsunt. De q̄ Bern.

De sancto Jacobo

Veniet ad iudiciū dura allegatio. pauperum clamor. viduaꝝ gemit⁹ ⁊ pupilloꝝ. Aug. viij ꝯfessionū. Peto dñe vt ois honoris mundi facias me inexpertē ⁊ gr̄e tue coheredē. Ideo hortamur Ecci. vij. Noli q̄rere fieri iudex ni si valeas ⁊tute irrumpe causas. iō salomon nō p̄tulit honorem sed sapiam. iij. Regū. ij. Da seruo tuo cor docile. Raban⁹. Quos ēlectat culmē honoris ꝑ⁹ exercere ēbēt viā laboris. s. ⁊tutis. ꝓpter q̄d dr Heb. v. Nemo si bi assumat honorē nisi vocat⁹ a deo. Hre. dicē rōnem. Grandis honor g̃ue onus. Implet illud Eccli. viij. Interdū dñat hō homini in malū suū. Et hr̄ in can. xl. di. Quicūq; primatū in terra desiderat in ꝯfusionem veniet. Iō merito talibꝫ dr. nescitis q̄d petatis. Dicit Raban⁹. Vere nescit q̄d petat q̄ sedem regni gl̄ie querit quā nōdū meruit q̄siuit. Nescit q̄d petat q̄ se in ⁊tutibꝫ non exercitat. Ideo dicit Chr̄s. Nos nō debem⁹ petere a deo q̄d nobis tantū bonū videt. sz q̄d ipse videri nobis expedire ¶ Dixi scdō subiungit correctio factue ꝓpositōis di. Nescitis q̄d petatis. Remigius. Xp̄us rndit discipul. q̄ petitio ꝓcessit ab eis. ¶ Itē ista petitio mulier triplicē errorē cōtinebat. s. ordinis puersitatē. intentōis carnalitatē. ⁊ materie vanitatē. Primo ꝯtinebat ordinis puersitatē. q̄ ꝑ⁹ petiuit p̄miū q̄z habuit meritū. iō noluit quiescere sine fatigatione cū scribit p̄ p̄s. cxxxv. Qui seminant in lachrimis in exultatōe metēt. Iā voluerūt hr̄e dnarū diurnū sine labore. cū Mat. xx. scribit Voca operarios ⁊ redde mercedē illis. Itē voluerūt habere coronā sine pugna. cum dr. ij. Thimo. ij. Null⁹ coronabit nisi legitime certauerit. Itē voluerūt hr̄e brauiū ⁊ nō cucurrerūt. cum dr. i. Thoz. ix. Currite vt apphēdatis. iō dicit eis. Nescitis q̄d petatis. q. d. vultz exaltari ⁊ nōdū estis humiliati. cū di. Greg. ad magna p̄mia nō pueniť nisi p magnos labores. res p̄ciosa non compat vili p̄cio. Ideo Chr̄s. Magnū laborē necesse est impendere. si volum⁹ ad regnū celeste puenire. ¶ Scdō petitio ꝯtinebat in intentōe carnalitatē. quia putauerūt in p̄mo aduētu christū regnaturū q̄d erit i scdo. Iō erauerūt sicut iudei de messia in p̄s. cxlv. Edificās hierl'm dñs dispersiones israel ꝯgregabit. h̄ intelligunt de terrestri hierl'm. cū ibi intelligit eccl'ia sctā in q̄ dispersiones isr̄l ꝯgregabit in vnitate fidei. Nā desolatio terrestris hierl'm durabit vsq; in finez seculi. Lu. xxi. Hierl'm calcabit a gentibꝫ donec implent tp̄a nationū. Dan. ix. Erit desolatio vsq; in finē ⁊ ꝯsummatiōz. Naz hierl'm aliq̄n capit ꝑ celestū ciuitate. Bal'. iij. Hierusalem que surs̄uz est mr̄ nr̄a est. Sil'r Isa. lx. Surge illumiare hierl'm. Et sḃdit. Nō erit amplius sol ad lucendū. nec splendor lune illuminabit te. sed erit tibi dñs in lucē sempiternā. ⁊ deus tuus in gl̄iam tuā. Nō occidet vltra sol tuus. ⁊ luna tua nō minuet. Itē errabant in intentione. q̄z credebāt ex lege carnis sibi h̄ dere q̄d nō est vez. q̄z scribit Ezech. xiij. Si iob. noe. daniel fuerint i medio istoz. iusticia sua liberabit animas suas. Sz filios ⁊ filias nō liberabūt. sed implebit illud Matth. viij. Multi venient ab oriente ⁊ occidente. ⁊ recūbent cū abraam ysaac ⁊ iacob in regno cel. sed filij regni exijcient in tenebras exteriores. q̄z ñ est acceptio p̄sonarum apud deum. q̄z scribit Mat. vij. Quicūq; fecerit voluntatē patris mei. hic est q̄ intrabit in regnū celoz. ¶ Tercio petitio ꝯtinebat vanitatē. q̄z pompā querebāt. ⁊ posito q̄ celeste r̄gnū futuz petijssent adhuc fuit erroz. ⁊ bñ potuisz eis dixisse. nescitis quid petatis. q. d. Nō audistis me referētem. cū veniet filius hois ponet oues ad dexterā. ⁊ hedos ad sinistrā. Et dicet his q̄ ad sinistrā sunt. discedite a me maledicti in ignē eternum. Ego vocaui vos ad dexterā. ⁊ vos vultis vos locare ad sinistrā. Potestis bibere calicē quē ego bibitur⁹ sū. s. passiōis. Nō dixit h̄ dñs q̄ ignoraſſz q̄ erāt imitaturi ei⁹ passionē. sz iō interrogauit. q̄z nemo p̄t cū xp̄o regnare nisi passionē ei⁹ fuerit imitat⁹. Un̄. ij. Thi. ij. Si cōpatimur conregnabim⁹. Bern̄. Tunc mihi tua ꝑdest passio si assit mea imitatio.

D ¶ Item nota de triplici calice legit in scripturis. Primus est innocētie. Scdus pnie. Tertius passionis acerbe. Prim⁹ est calix innocentie. de q̄ p̄s. xxij. Calix me⁹ inebrians q̄ p̄clarus est. Reuera p̄clarus. nā q̄ habet innocentiā habet p̄claram ꝓscientiā. Aug⁹. de vera innocentia. Vera innocētia est q̄ nec sibi nec alteri nocet. Iste calix est plen⁹ diuitijs ⁊ gr̄e balsamo diuine gr̄e ⁊ deo valde accept⁹. Aug⁹. de vita christiana. Nihil deo dignio⁹. nihil charius esse p̄t q̄z innocētia. Et nihil homini salubrius. q̄z hō in statu innocētie est secur⁹. Ambro. Gaude innocētia vbiq; es illesa vbi q̄z secura. Si temptaris pficis. si humiliaris erigeris. si pugnas vincis. si occideris coronaris. Ex isto calice bibit virgo maria q̄ fuit balsamo. i. spūsancto plena. Hec duo sunt signa ex quibꝫ ꝓsiderari p̄terit an q̄s ex isto calice biberit. ¶ Primū signū est mūdane

sitis extinctio. Aug⁹. Qui biberit de fluuio paradisi restat q̄ in eo extincta sit sitis huiꝰ mūdi. Nā ꝑm Chriſ. Nihil ē sup terrā qđ amat q̄ donū dei in veritate gustat. Scđm signū est mentis exhilaratio. De q̄ ps. lxxiij. Calix dñi in manu vini meri plen⁹. Nā sicut vinū letificat. sic vinū gre spūssancti mentē exhilarat. Luc. i. Maria inqt sic. Exultauit spiritꝰ meus &c. Prou. xv. Secura mēs q̄si iuge cōuiuium. q̄ꝫ est mens innocētis. Secūdus calix est pnie. de q̄ ps. cxv. Calicē salutaris accipiā. Hic calix est amar⁹. qz plen⁹ crucis absinthio. Nā bibētes ex eo dicūt illud Isa. xxxviij. Recogitabo tibi oēs annos meos i amaritudine anime mee. Sz h̄ calix debet dulcorari spe pmij celestis regni. de quo Mat. iij. Penitentiā agite & appropinq̄bit vob regnū celoꝝ. De isto calice amaro biberūt petr⁹ & magdalena. Sz heu alīq̄ sunt q̄ volūt hūc calicē hre plenū melle dulcedinis q̄si extra ꝓprietatem pnie. Isido. in li. ethimologiaꝝ. Penitētia dicit a pena. qz hō punit in se qđ male cōmisit. Nā dicit Chriſ. Aspera medicina melius curat vbi morbꝰ est curabilis. iuxta illud Deu. xxv. ꝑm mensurā delicti plagarum erit & modus. Mat. iij. Facite dignos fructꝰ penitentie. Hic calix pnie valde est vigorosus. vt inquit Isiđ. de sum. bo. O penitentia qđ de te dicam exꝑmere nō valeo vt volo. Meliores auro. rutilantiores sole. p te mores destruit. diabolus fugat. celū aperit. infernꝰ claudit. Tertius calix est passionis xpi. de hoc hic dicitur. Potestis bibere &c. Naz calix dr a calon grece qđ est lignū latine. qz xps acerbā passionez sustinuit in ligno. Ille calix est plenꝰ sanguie illū biberūt oēs martyres. Apoc. vij. Laauerūt stolas suas in sanguine agni. Sic oēs electi bibere debent de calice passionis. De q̄ Greg. Sanctꝰ quisq̄ vt eterna supplicia euadat et ad sempiternā gloriā ascēdat dz flagell' atteri vt in iudicio purgatꝰ valeat inuenire. Itē dicit Amāduſ. Presens tribulatio habet breuē amaritudinē. longā ꝺsolationē. ꝓpter quam adipiscendā dixit ihs iacobo & iohāni. Potestis bibere calicē. c. passionis. Dicerem. cur deꝰ suos electos vult tribulari passionibꝫ. etiā in sua gra stantibꝫ. Rñdet q̄ q̄nto maiori gra homo a deo visitat. tanto maiori tribulatione tribulat. Iō sunt tres cause. Prio q̄nto plus hoies deuoti in gra ꝓficiūt. tāto ad sufferēdū sunt fortiores. Iō vndiq̄ tribulant vt merita cumulent. Dicētes cū apl'o Phil. iij. Omnia possum in eo q̄ me ꝓfortat. Nā dñs deꝰ eis astat. eos fortificat. iuxta illđ. i. Cho. x. Fidelis deꝰ q̄ nō patiet vos temptari vltra id qđ potestis. Scđo tales in gra sunt ꝓfectiores. ergo plus tribulant vt ꝓfectus cognoscant. ps. lxv. In multitudine virtutꝫ tue mētient tibi inimici tui. Tertio tales tribulatione indigent vt sint cautiores ne supbient. tal' fuit apl's. ij. Cho. xij. Datꝰ est mihi stimulꝰ carnis mee angelus sathane vt me colaphiset ne magnitudo reuelationuz extollat me. Iō Bre. Postq̄ dñs hoiem p graz visitat. subito illū ꝓbat vt cognoscat q̄d a deo habeat ne de gra supbiat. Figurat Ben. vij. Atque eleuauerūt archā in sublimi. Spūal'r. Sic aq̄ tribulationū eleuāt mentē hois boni ad sublimitatē diuinitat' & ad noticiā diuine charitatis Juxta illud Apoc. iij. Ego q̄s amo arguo et castigo. Et ad hāc interrogationē saluatoris de calice passionis rñderunt. possumus. Dicit Chriſ. sup Mat. Hoc nō dicunt ex fiducia fortitudinis. sz ex ignorantia passionis. Naz inexptis videt leuis esse temptatio passionis & mortis. Iō ait illis. Calicē meū bibetis. Dicit Beda sup Marcū. Bibit iacobꝰ calicem passionis. q̄n ab herode capite trūcatus est. Sed q̄d de iohāne quō bibit. q̄ ꝓpria morte vitā finiuit. Rñdet Piero. Propter martyriū fuit missus in feruētis olei doliū. & demuz in insulā pathmos relegat⁹. Rñdet eis ihesus Calicē meū bibetꝫ. Remigi⁹. Bibit iacobꝰ in passione. Johes in persecutione. sed sedere ad dexterā aut sinistrā meā. nō est meū dare vob Diceres. tñ dixit Mat. xi. Omnia sunt mihi tradita a pre meo. & Mat. vlti. Data ē mihi oīs ptās in celo & in terra. Rñdet Remigi⁹. Hoc intelligit dupl'r. Primo ꝑm humanitatem quā traxi a matre mea que est amica vestra. ꝑm quā sum vr̄ & sanguine⁹. nō est meuz dare vobis. sed ꝑm diuinitatē in qua sum patri equalis. Alio mo nō est meū dare vob. s. i statu in q̄ vos estis. qz supbi & elate mētis. ps. c. Nō habitabit in medio dom⁹ mee qui facit supbiā. sed quibꝫ paratū est a pre Hi Diceres. q̄ sunt quibꝫ paratū est regnuz dei a deo pre. Rñdet. Primo innocētibꝫ. Mar. x. Sinite puulos venire ad me. taliū em̄ est regnū celoꝝ. & hoc ex pura gra & sine omni merito p ꝓpo. ad Tyt. iij. Nō ex opibꝫ iusticie que fecimus nos. sed ꝑm magnā misericordiā suaz saluos nos fecit. In signū illius Johes vidit celum' apertū christo baptisato. Sz heu maledicte matres venerabili hereditate ꝓprios pueros priuātes crudeliores brutis q̄ nutriūt

D

et defendunt ꝓter scropham. Si tales digne vellent penitere. ꝛsulit eis Alexander tertius vt intrent religionē vbi ꝑpetue deplorent peccatū. Et habet de his q̄ filios oc.c. venies. Si aūt repugnāte carnis debilitate ad hoc indu cinō ꝓnt. tūc eis nubēdi licentia tribuat. qz tuti⁹ est vt i domio nubent vni soli q̄z inhoneste multos admitterēt. ſz tñ al's grauis pnia iniungat. vt habet de his q̄ filios oc.c. intelleximus ¶ Scdo regnū paratū est penitētib⁹ Mat.iij. Penitentiā agite ꝛc. Figurat in rege nabuchodonosoꝛ. q̄ ex ſuperbia dixit. Nonne hec ciuitas babilon i robore meo edificata est. ꝓpter qd̄ expulſus fuit a regno septē mensib⁹ ꝛ postea reuocat⁹ ꝓ danielē vsq; in finem septē āno; egit pnias. neq; panes neq; carnes comedit neq; vinū bibit. pacta pnia restitut⁹ est i regnū suū. De q̄ Aug. ꝛ hr̄ in can. xxiij. q. iij. nabuchodonosoꝛ. Nabuchodonosoꝛ penitentiā egit fructuosam. ꝛ postmodū innumeros flagellat⁹ ſustinuit. ꝛ regnū qd̄ pdiderat rursus accepit. Sic de nobis vt dicit Aug⁹. Qui petā ꝓ pnīam deleuerit angelo; cōſoꝛs in ꝑpetū erit ¶ Tertio regnū paratum est miſericoꝛditer agentib⁹. Unde Mat. xxv. Uenite benedicti ꝓcipite regnū pr̄is qd̄ vob paratū est ab oꝛigine mūdi. Jō Aug⁹. Prebe tectū. accipe celū. ¶ Quarto paratū est volūtariā pauptatē ꝑpo ſuſtinentib⁹. ps. lxvij. Paraſti in dulcedine tua pauperi de⁹. ſ. regnū. De q̄ Mat. v. Beati pauperes ſpū. qm̄ ipſoꝛū est regnū celo;. ¶ Quinto paratū est veraciter ſe hūliantib⁹ Lu. xij. Nolite timere puſillus grex. placuit em̄ patri meo vobis dare regnū. Figurat. i. Regū. xvi. de filijs iſrl̄. Saul minim⁹ fuit vnct⁹ in regē. ad dignandū humilitatez. modo ipſi erant ſuperbi. ḡ ſocietate regni indigni. ideo dixit eis in textu. Scitis qz p̄ncipes gentiū dñant eoꝛum. non ſic inter vos. dicit Oꝛige. ſ. violenter dñari. ꝛ alios op̄mere. qz dicit Bern̄. ſup Can̄. Sicut lucifer a celi glia cecidit. ſic aīa ſuperba ad p̄fundū inferni ruit. Jō ſubdit. Qui voluerit int̄ vos eſſe maioꝛ ſit ſicut minoꝛ. Juxta illud Eccli. xxxij. Rectoꝛe te poſuit. noli extolli. ſz eſto int̄ illos quaſi vnus ex illos. Nam dicit Amb⁹. Si quis vult capere x̄pi maieſtatē. ſequat eius humilitatem ¶ Sexto regnū paratū est pugnantib⁹. Un̄ canit eccl'ia. Eſtote foꝛtes in bello. ꝛ pugnate cū antiq̄ ſerpente ꝛ accipietis regnū eternū. eo ꝙ dicit ſaluatoꝛ Mat. xi. Regnum celo; vim patit̄ ꝛ violenti rapiūt illud De quo hr̄ in can. xxiij. q. viij. Omni timoꝛe poſtpoſito quiſquis fideliū moꝛit̄ in bello qd̄ ꝓtra infideles gerit̄ celeſte regnū merebit̄ Mat. v. Beati q̄ pſecutionē patiunt̄ ꝓpter iuſticiā ipſoꝛ em̄ est regnuz celoꝛ. Talis fuit beatus Jacob⁹. vt patet in eius legenda.

De ſancta Martha.
Sermo cix.

Mulier quedā nomine Martha noie excepit illū gaudens in domū ſuā. Lu. x. Et legitur ꝓ euāgelicali officio. ¶ In ſumma euāgelij duo innuunt̄. Primo x̄pi ſuſceptio amoroſa. ibi. Intrauit ieſus in q̄ddam caſtellum. ꝛ mulier q̄dā martha noie excepit illū. Scdo ſubiūgit̄ marthe adminiſtratio ſtudioſa. ibi. martha ſatagebat ℣ ¶ De ꝓmo dicit. Intrauit ieſus in q̄ddam caſtellū. ſ. bethania nomine. ꝛ mulier q̄daz martha noie excepit illū id est frequēter ſuſcepit in domū ſuam. Dicit Ehriſ. Sanctoꝛ feſta celebrant̄ vt eoꝛ veſtigia ꝛ exempla ꝓ nos imitent̄. Nā ſicut martha illum ſuſcepit. ſic nos eā imitari debemus Jtē martha ſuſcepit x̄pm in duplicē domū. ſ. interioꝛē ꝛ exterioꝛē. coꝛpalem ꝛ ſpūalez. Primo in domū ſpūalem coꝛdis nr̄i. Nā ipſe est hoſpes. vt dr̄ ꝓ ꝓphetam Hiere. xiij. Quaſi colonus futur⁹ in terrā. ꝛ q̄ſi vir vagus declinans ad manēduz. Nā q̄rit̄ de ſuo exilio. Mat. viij. Vulpes foueas hñt. ꝛ voluces celi nidoſ. filij⁹ aūt hoīs nō habet vbi caput ſuū reclinet. Ipſe est hoſpes q̄ deſiderat in nobis manere. Apoc. iij. Ego ſto ad oſtiū ꝛ pulſo. ſi q̄s ape. mi. ītrabo. Reuera pulſat dñs ad oſtiū ſpūalis ꝛ coꝛpalis dom⁹. Primo ad oſtium ſpūalis dom⁹. de q̄ domo dicit ps. xciij. Domū tuā decet ſanctitudo dñe. ¶ Ad hanc domū pulſat triplr̄. Prio obiciendo bñficia nature. di. Api mihi. qz ad imaginē meā te creaui. ꝛ tuli tibi ſenſus. ꝛ coꝛp⁹ dedi. ꝛ mēbra decēter cōpegi. ꝛ ſanitatē mēbroꝛ tribui. Nā ſcribit̄ Eccl. xxx. Nō est cenſus ſup ſanitatez coꝛporis. Secūdo pulſat ꝓ beneficia foꝛtune. dicens. Aperi mihi. qz ego dedi tibi panē ad veſcendum. veſtes ad induendū. ſolem ad videndum. aerē ad ſuſpirandū. Sz heu miſer peccatoꝛ ingratus de collatis bonis negligit dño aperire. ſed ad moduz ſerui pigri h̄ obaudit. Cui dicet illud Prou. i. Vocaui vos ꝛ renuiſtis. in interitu vr̄o ridebo. Tertio pulſat per beneficia gratie di. Aperi mihi. ego te redemi. ſanguinē ꝓ te ſudi. crucē pnā ſuſtinui. dilectā

aiam meā p te posui. iuxta illud Jere. xij. Dimisi domū z hereditatē meā. dilectā aiam meā dedi in manus inimicoꝝ. O tales eū nō intromittētes z ista beneficia mēte nō pcipiē/tes sunt lapide duriores. z terra ignobiliores claustris inferni firmiores. mortuis miserabi/liores. sepulcris fetidiores. Ad hāc ergo vocē interiꝰ inspiratōis q̄ neglexit adhuc surge re debet. z illud dicere Can. v. Surrexi vt apē/rirem dilecto meo. R Nā plures psone sunt q̄ libenter suscipiunt. Pmo dñi suscipiūt pter dignitatē. Et sic xp̄us est nr̄ dñs Joh. xiij. Uos vocatis me mgr̄ et dñe z bñ dicitis. imo dñantiū dñs sum z rex reguz. Apoc. xix. Nam eius ptās est a mari vsq; ad mare in ce/lo z in terra. Mat. vlt. Ipse est rex q̄z multitū nō est numer⁹ Job. xxv. S Scdo suscipiunt amici pter ppinquitatē. z sic ipse caro et fra/ter nr̄ est. Ben. xxvij. Bern. Puto q̄ me nō pōt spernere xp̄s. q̄z os de ossibꝫ meis z caro de carne mea. nā maior fraternitas est inter nos z dñm q̄z inter dñm z angelos. Nā fraterni/tas angeloꝝ est ex pte pris tm̄ rōne creatiōis. inter nos z eū est fraternitas ex pte pris z ma/tris. Ex pte patris rōne creatiōis. Ex pte ma/tris rōne suscepte hūanitatis. Jō figurati su/mus p beniamin Ben. xliij. cui ioseph maio/rem ptē dedit. q̄z frat̄ ex vtraq; pte. Et sic xp̄s nos reficiet i hūanitate z diuinitate. angelos so in diuinitate tm̄. vt possem⁹ dicere Actu. xvij. Ipsi⁹ gen⁹ sum⁹. Idcirco eū suscipe dē/mus. T Tertio suscipiunt benefici ppt vtili/tatem. Et sic xp̄s multa bona nobis prestitit. Joh. x. Multa bona opa ostēdi vobis. Reue/ra multa. nam oīa q̄ habuit dedit nob. corp⁹ in refectionē Joh. vi. Caro mea vere est cib. dedit sanguinē in ablutionem. Apoc. i. Lauit nos in sanguine suo. Dedit aiam in redēptio/nē Joh. x. Aiam meā pono p ouib meis. De/dit dīuinitatē in fruitionē Joh. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscāt te solū deū. Dedit re/gnū in possessionē Mat. xxv. Uenite benedi/cti pos. reg. tē. L Itē hūc hospitē venera/bilem dē⁹ suscipe in domū cordis ppt vti/litatem sequentē. Naz pmo illuminat intel/lectū. Joh. i. Illuminat oēm hoiem venientē in hūc mundū. Nā ipse dixit Joh. viij. Ego sum lux mūdi. Dicam⁹ igit cū ps. Sit splen/dor dñi dei sup nos. Nā de⁹ lux est. z tenebre in eo nō sunt vlle. i. Joh. i. Et q̄ hāc lucem nō suscipiūt in tenebris pctōꝝ pmanebūt. sequē/tes cū thobia ceco. Quale mihi gaudiū cuz in tenebris sedeo z lumē celi nō video. Tho/bie. v. De talibꝫ dicit Aug⁹. Ue cecis oculis q̄ te eternū lumē nō videt. de tenebris ad tene/bras vadūt. nesciūt vbi corruūt. Sc̄do vtilis est suscepti⁹ ei⁹. q̄z accendit affectū. q̄z de⁹ no/ster ignis dī sumēs est Deut. iiij. De quo igne Lu. xij. Ignē veni mittere i terrā. q̄d volo nisi vt ardeat. Quo igne fuerūt accensi duo disci/puli Lu. vlti. dicētes. Nōne cor nostruz erat ardens in nobis tē. Tertio eius suscepti⁹ est vtilis. q̄z ditat nos fructibꝫ. q̄ est thesaurus i quo oēs thesauri sapiētie z sciētie sunt recon/diti. ad Col. ij. Ipse est fons omniū bonoruz. Thob. x. In te omnia. De q̄ Aug⁹. Qui deū habet omnia habet. Sap. vij. Uenerūt mihi omnia bona pariter cū illa. Quarto vtilis est ei⁹ suscepti⁹ in domū spūalem. q̄z reficit spūalibꝫ dī solationibꝫ. Unde Mat. xi. Uenite ad me omnes tē. reficiam vos. s. dī solatione spūali p gr̄am. z eternaliter p gloriam. Prou. x. Erit vita gratie tue z gr̄a coronabit te. iuxta illud Eccli. xxxij. Ornamentū gratie accipiet coro/nam. Prou. xi. Mulier gratiosa inueniet glo/riaz. Qualis fuit beata martha. que suscepit christuz dñm in domū cordis. z recepta ē ab eo in domū gratie z eternitatis. M Itē si volumus dñm iesum suscipe in domū cor/dis. tūc necessariū est eandē domū prius pur/gare. iuxta illud. i. Regū. vij. Preparate cor/da vr̄a dño. Primo p mentis purificationē. Eze. Tergat sordes prauī operis qui pparat deo domū mētis. Hugo Ipse est amator mū/dicie cor pollutū peccatis nō pōt inhabitare. Ideo. i. Re. ij. Deus scientiarū dñs ipsi pparā/rant. s. cogitationes mūde. ps. xxi. Tu aūt in/sancto habitas. Aug⁹. Mundū inhabitacu/lum decet te gmūdās virt⁹. Idcirco hec suscep/tio xp̄i in domū spūalem figurat. iiij. Regū. iiij. Mulier sunamitis dixit ad virū suuz de heliseo. Animaduerto q̄ vir dei sanct⁹ est iste qui venit ad nos frequēter. faciamus ergo ei cenaculū paruū z ponam⁹ in eo lectulū z men/sam sellā z candelabruz. z cū venerit ad nos maneat ibi. Spūal'r. Per sunamitē intelligi/tur aia fidelis. volens suscipe heliseum. id est christū. Nā heliseus interpt̄at deus me⁹. Fa/ciamus ei primo cenaculū paruū. i. cor mūdū z sanctū. q̄z scribit Sap. vij. In animas san/ctas se trāsfert. nec habitabit in corpore subdi/to peccatis. Sap. i. Secūdo ponam⁹ ei lectu/lum. i. quietam z pacificam cōscia. De quo Can. iij. Ferculū id est lectulū portabilem. qđ dicit a fero fers fert. fecit sibi Salomō. i. xp̄s de lignis libani. Liban⁹ interpt̄at cādidatio

qz lectulus ꝺ scie ꝺebet nitere ī puritat̄ cando re. si heliseus .i. xps ꝺebet i eo quiescere. ps. In pace factus ē locus ei⁹. Tertio ponam⁹ ei mēsam. i. pparemus coz nr̄m ad misericordiam. nam vbi pascunt paupes. ibi cibat christus. Mat. xxv. Qꝺ vni ex mīmis meis fecist̄. mihi fecistis. Bze. Qꝺ iacēti in terra tribuis regnanti in celo porrigis. Mensale illius est recta intētio. Eccl. xxix. Trāsi hospes orna mēsam. s. p rectā intentionē. Cibꝰ mense est volūtas ꝺei. Joh. iiij. Cibꝰ meus est vt faciā volūtatē patris. Nā hec est volūtas p̄ris vt sim⁹ misericordes vt pater misericors est. Potus illi⁹ mense est fletus. Bern̄. Lachryme penitētium sunt vinū angelorꝫ. ita q hō nō solū miseret̄ p̄ximi sꝫ etiā sui. suā aiam cibando p ꝺei voluntatē. potando p lachrymarꝫ vbertatem. De quo ps. Potū dabis in lachrimis tē. qz dicit Lassio. Lachryma est cibꝰ aīarꝫ. corroboratio sensuū. ablutio pctōrꝫ. lauacrū culparū. Quarto locem⁹ ei sellam. i. sedem hūilitatis. in qua requiescit dn̄s. Isa. vlti. Sup quē requiescet spūs me⁹. sup humilez. Jō Eccli. iij. Quanto magn⁹ es hūilia te in omnibꝰ. Nā fm Bern̄. Humilitas diuie gre est familiaris. Quinto ponam⁹ ei candelabꝝ. i. amorē ꝺei. Nā dicit ps. Uerbū tuū dn̄e lumē semitis meis. Sine isto lumīe ois dom⁹ mētis est tenebrosa. Sap. xij. Uani sunt oēs hoīes in q̄bus nō est scientia ꝺei. Jō Sap. vij. Propositi p luce hr̄e illā. speciosior est sole. ppter qꝺ hortat Bze. sup Ezech. Oēs q̄ viā vite ꝺesiderāt ꝺba vite audire ꝺebent. Ista ois habuit beata martha p que meruit christuꝫ in domū spūalem suscipe. Scꝺo ꝺebem⁹ christū suscipere in domū materialē in psona pauperis. Mat. x. Qui vos recipit me recipit. Jdeo. i. Pe. iij. Hospitales inuicem sine murmuratione estote. Et hospitalitas ptinet ad oēs christianos hospitia hntes. vt habet. xxxij. q. vij. c. offerebat. Maiori rōne inter xpianos ē opus late charitatis. Et extendit se ad oēs indifferēter. Deq̄ Chrys. t habet. xlij. di. quiescamus. Quiescam⁹ ab hac absurda curiositate vt sim⁹ psonarꝫ acceptores in hospitalitate. Nam abraam circa oēs se ostēdebat. si seruator esset. tūc refugientes ad se angelos hospitio nō recepisset. Jō Luc. vi. Omni petenti te tribue. Rōnē assignat Chrys. Nō ex vita eorꝫ q̄s recipis tibi mercedē tributur⁹ est dn̄s. sed ex volūtate misericordia t bonitate. Aug⁹. cōtra heresim. Discite christiani sine distinctione exhibere hospitalitatē. ne forte cui domuꝫ clauseritis t hūanitatē negaueritis. ipse sit xps Jō ad Heb. xiij. Hospitalitatē sectātes t nolite obliuisci. ¶ Nota licet hospitalitas ptinet ad oēs christianos. signāter tn̄ ad platos religiosos. Unꝰ. xlij. di. hospitalē. Hospitalem optet esse sacerdotē ne sit ꝺe numero eorū quibꝰ in iudicio dicet. hospes eram et non suscepistis me. Qui em̄ ap'm secut⁹ est. alios ad hospitalitatē ꝺebet inuitare. qūo hospitalitatis inuitatoz poterit esse q̄ domū ꝓpriā hospitibꝰ claudit. Habet nanqꝫ in can. xvi. q. j. t est Hiero. q̄ dicit. Quoniā q̄ꝺ clerici ꝺebent paupes est. t dom⁹ illoz omnibꝰ ꝺebet cōmunis in necessitate t suscepto pegrinoꝝ t circa curā hospitū inuigilare ꝺebent. Jtē vnduis cōpetit hospitalitas. i. Thimo. v. Uera vidua est q̄ pauper hospitio recepit. t sctōrū pedes lauit ¶ Nota modū hospitalitatis. Primo ad verā suscepti⁹nem paupis seu pegrini requirit vt hospiti beniuole occurrat vt abraam occurrebat angelis. Geneſ. xviij. Scꝺo vt hūiliter inuitet. Gen̄. xviij. Abraā ꝺorauit in terrā pcidens. dicēs. Si inueni grām in oculis tuis ne trāseas dn̄e seruū tuū Tertio vt intrare cogat. Unꝰ Bze. Nō soluz pegrini sunt inuitādi sed trahēdi. vt patet ꝺe duobꝰ discipul' euntibꝰ in emaus Luce. vlt. Coegerūt illū. dicētes. Mane nobiscū dn̄e. t Act. xvi. Quedā mlier noīe lydia colēs ꝺeuz coegit paulū t lucā di. Si iudicastis me fidelem dn̄o esse. introite in domū meā t manete. t coegit eos. Quarto requirit vt dulcit introducat. Gen̄. xxiij. dixit laban ad fuū abrae. Ingredere benedicte dn̄i. Et hoc est qꝺ ꝺr. ij. Thor. ix. Nō ex tristicia sꝫ ex necessitate. hilarem em̄ datorē diligit ꝺe⁹. Quīto requirit vt pedes pegrinoꝝ et paupꝝ lauent. Gen̄. xviij Auferam paupillū aque t lauent pedes vr̄i. t requiescite sub arbore. Sexto requirit vt necessaria eis administrent. Gen̄. xviij. Ponaz buccellam panis t ꝺo fortet coz vestruz. postea transibitis. Septimo requirit vt hospes ꝺefendat. sicut fecit Loth Gen̄. xix. q̄ claudens ostiū dixit sodomitis. Nolite queso frēs mei malū hoc facere. habeo duas filias q̄ neꝺuz cognouerūt virū. educaz eas ad vos. t abutemini eis sicut vobis placet. virs̄ ist̄ nihil mali faciatis q̄ ingressi sunt sub vmbra culminis mei. Deq̄ Amb. in li. ꝺe patriarchis. t habet xxxij. q. vij. Offerebat sctūs loth filiaꝝ pudorez. Nā si illa flagiciosa iniqtas erat. tn̄ min⁹ erat fm naturā q̄ aduersus naturā ꝺelinquere. dicit glosa Bartholo. bricciē. Jta hospes

tenet hospitē defendere. Unde & lex dat actionem ꝯra eū si nō fecerit. ¶ Item nota hospitalitas est maxime vtilitatis. Primo cognitionē dei ꝓparat. Luc. vlti. Cognouerunt eū in fractione panis. cū inuitassent eū in hospitiū. Scdo tpalia bona multiplicat. vt ptz de vidua. iij. Re. xvij. cui non defecit farina & oleū cū suscepit heliseus. Tertio a malo tpali ꝰseruat. vt patet in raab. que recepit nuncios Josue. Eiusdē. ij. saluata cū domo sua. & loth q̄ angelos recepit cū filiabꝫ de incendio liberatus est. Ben. xix. Quarto grāz impetrat. Beatus dñicus hospitē suā hereticā ad fidē conuertit. & de zacheo Lu. xix. Hodie salus huic domui facta est. iiij. Re. iiij. Heliseus suscitauit filios hospite sue. Quinto p hospitalitatē q̄s merek vt deū suscipiat. Mat. x. Qui vos recipit me recipit. Bre. Pensate q̄nta sit ꝟtus hospitalitatis. ad mansiones vras xp̄m suscipite vt eterna cōmunia recipe valeatis. Prebete modo christo pegrino hospitiū. vt ñ vos peregrinos nesciat. sed vt ꝓprios ad regnum recipiat. dicēs illud Mat. xxv. Hospes eram et nō collegistis me. Nā ad hospitalitatē exercendā exhortari nos deberet hō q̄ oēs hospites sum⁹ in hac vita. Heb. xiij. Nō habemus hic manentē ciuitatē. sed futuraz quā querimus. Ideo Aug⁹. de verbis dñi. sermo. xxxij. dicit. Unusquisq̄z in domo sua hic hospes est. aliquin si nō esset hospes nō inde trāsiret. si trāsiturus es velis nolis hospes es. si dimittit illā domū filijs hospitibꝰ dimittit. Nā sm Aug. Homo in p̄senti vita est q̄si in domo aliena. nescit q̄n exire sibi p̄cipiat. quid igit ꝓfuit elatio mentis ō tpalibꝰ. vt habet Sap. v. Quid nobis ꝓfuit superbia. quid diuitiaꝝ iactantia. omnia transierūt velut vmbra. & q̄si nūcius p̄currēs. & q̄si spuma glacialis que a vēto tollitur. & tanq̄z memoria hospitis vnius diei p̄tereuntis. Nā tabernari⁹ non vellet q̄ rediret hospes & reciper qđ dimisit. Sic nec filij tui deberant reditū tuū post obitum. Item sicut tabernarius nisi ad ostiū ꝺducit hospites. sic ꝓpinqui & amici dumtaxat ad fossam te ꝺducunt. & tradit obliuioni memoria tua. Ps. ix. Perijt memoria eoꝝ cuz sonitu. ¶ Id circo hospitalitatē debem⁹ hic exercere vt in futuro possem⁹ hospitiū habere. De quo Aug⁹. ꝰtra heresim. Prebe tectū. accipe celū. Jō apostolus ad Heb. xiij. Hospitalitatē nolite oblisci. p hanc q̄dam deo placuerūt angelis hospitio receptis. Sup quo Orige. Dom⁹ hospitales ingressi sunt angeli. domus ꝙ hospitibus clausis ignis & sulphur accēdit. Jo de Orige. sup Ben. li. v. Audite qui pegrinis domū clauditis q̄ hospitē vitatis. Loth in sodomis habitauit. alia ei⁹ bona gesta nō legimus q̄z q̄ angelos hospitauit & incēdia ignis euasit. O q̄z meritoriū est hoc opus misericordie Primo qz in hoc bono locabunt hospitio in futuro. qz in paradiso. dicet eis illud Lu. xxiij. Hodie mecū eris in paradiso. Ibi bñ cibent iuxta illud Sap. xvi. Panez celi p̄stitisti eis omne delectamentū in se habentē. Secundo melius potent. de quo p̄s. xxxv. Torrente voluptatis tue potabis eos. Apoc. xvi. Sitienti dabo de fonte aque viue gratis. Tertio honorifice cubabunt. Can. i. Lectulus noster floridus. Quarto in claro & lucido cubiculo collocabunt. Apoc. xxi. Ciuitas illa nō eget sole neq̄z luna vt luceant in ea. nā claritas dei illuminabit illā. Quito requies sine strepitu dabitur eis. de quo Isa. xxxij. Sedebit populus meus in pulcritudine pacis. & in tabernaculis fiducie & in requie opulenta. Sexto letū hospitem habebūt. s. dñm deū. Isa. xxxv. Uidebunt gloriā dñi dei nr̄i. & ihm filiū eius q̄ trāsiens ministrabit illis Lu. xij. Ibi adimplebit dictuz Ben. Plenū erit omni dulcedine videre hoiem & hois cōditorem. Ecce q̄z magna est merces & gl'ia hospitantiū pegrinos. De quo Chrys. sup Mat. c. x. sup illo verbo. Qui recipit iustū in noie meo. mercedez iusti recipiet. Ubi dicit Chrys. Qualem mercedē habet qui ꝓpter deū pegrinat. talez habet qui suscipit pegrinantē & fiunt ambo equales q̄ ꝓpter deū refrigerat. & qui ꝓpter deuz laborat. et maioris est meriti q̄z ꝙ homo seipm acriter castigaret ¶ Un̄ legit exemplū. ꝙ fuit quidam senex valde hospitalis. faciebat homies manducare q̄s hospitabat. & cū ipsis manducauit. Uenit semel q̄dam senex quez hospitio suscepit. sed secū manducare noluit. dicens se ieiunare. At ille dixit. Ueni orem⁹ simul sub arboze. cui arbor inclinabit opus ei⁹ a deo acceptabit. isti orare incipientes. arbor inclinata est huic qui hospites hospitio suscepit. Ideo Amb. in li. de officijs. Uides inquit ꝙ abraā deum hospitio recepit dum hospites querit. & loth angelos. vñ scias & cū suscipis hoiem suscipies christū. vt ptz exemplū de martino monacho vt scribit Bre. in quadam omelia qui inuenit leprosum volens eum portare ad hospitium in monasteriū estimans cum hominē inuenit eū fore christū. Sic martha nō solū suscepit homines & angelos hospitio, sed

regem ⁊ dñm hoim ⁊ angeloꝝ. ꝓpter qđ magnum eius hodie meritū et p̄mium p̄conisat̄ in vniuerso mundo. ⁊ legit̄ in p̄senti euāgelio Mulier quedā martha nomine excepit illuꝫ in domum suam.

Sermo cx.
Ad idem.

Martha satagebat circa frequēs ministerium. Luc. x. In summa p̄ntꝫ euāgelij duo innuunt̄. Primo laudabilis xp̄i susceptio in honorabili hospitio. Scđo subiūgitur amabilis marthe conquestio de sororis ocio. Primū patet in p̄ncipio. Scđm tangit̄ ibi. Dñe nō ē tibi cure. De p̄mo dicit In illo tp̄e. s. cum xp̄us iret ad p̄dicanduꝫ de loco ad locum. tūc intrauit in q̄ddaꝫ castellū. s. bethaniam. distans q̄ndecim stadijs a hierusalem S. Sed diceres. quis fuit inductor ⁊ inuitator q̄ iesum inuitauit. Rñdet̄ ꝙ lazarus cū venit de venatione ⁊ vidit iesum resuscitantē iuuenem adolescentez ante portam ciuitatis. Nam tūc inspiratū est sibi Iste est qui venturus est ad salutē ppl'i. et inuitauit xp̄m. Tūc martha reuerenter suscepit eū. ⁊ maria delectabat̄ in v̄bis eius. Spūal'r. Per has tres p̄sonas intelligit̄ triplex stat⁹ hoim. s. penitentiū. actiuoꝝ ⁊ ꝯtemplantiū. Status p̄mus. s. penitentiū intelligit̄ per lazaꝝ qui interp̄tat̄ adiutus. ⁊ significat pniam. Nam sine adiutorio et gr̄a dei nemo pōt penitere. De q̄ Aug⁹. in li. de pnia. Uere penitere nō est hominis sꝫ gratie dei. Ergo errant q̄ dicunt. si h̄ peccatuꝫ agā volo bñ penitere. ac si staret i eoꝝ potestate. qđ tñ nō est. Ratio. qꝛ ad veraꝫ penitentiā ad minus requirunt̄ duo. T. Primum ꝯtritio de peccatis p̄teritis. modo quis prestet illam. nō homo. nō pa[illegible] vel ep̄us. sed deus. De quo Rich. li. iiij. de ꝯtemplatione. Nihil intima cordis purgat nisi ꝯtritio quā deus donat. Joh. xv. Sine me nihil potestis facere. s. meritorie. Scđm qđ requirit̄ ad verā penitētiā est volūtatꝫ bone ꝓpositio. s. ampli⁹ nō peccandi. Et illam solus de⁹ dat. Phil'. i. Deus opat̄ in nob[illegible] velle et p̄ficere. g̃ merito status pnie figurat̄ p lazarum. qui interp̄tat̄ quasi adiutus. Peccator penitens pōt dicere cum psal. Nisi dñs adiuuisset me. paulominus habitasset in inferno aīa mea. Sicut lazarus inuitat iesum ad domū marthe. sic penitentia inducit iesum in domū cordis nr̄i. de quo Isido. li. ij. de sum. bo. Penitentia est medicamen vulneris. ⁊ inductio salutis. Ideo Bern̄. Intrās iesus in castellū cordis nostri. Lazarus inuitat iesum ⁊ domū purgat. s. penitentia. sed martha ornat. i. actio. maria v̄oletificat. i. ꝯtemplatio. Ideo subdit in textu. Mulier quedam martha nomine excepit. i. feruenter cepit illum in domū suā. ⁊ huic erat soror nomine maria. U. Moral'r. Per marthā intelligit̄ vita actiua. p mariam vita ꝯtemplatiua. Uita actiua vt dicit Aug⁹. est corp̄is obsequiuꝫ ꝓpter deū corp̄aliter in corporalia exhibitum. vt est esurientē cibare. ecce cibans cibatū ⁊ cibꝫ sunt oīa corp̄alia. ⁊ h̄ est negociū marthe. Item martha p̄or nominat̄ q̄ꝫ maria. qꝛ senior. ⁊ sic vita actiua debet p̄cedere ꝯtemplatiuam. De quo Gre. vi. moral'. Qui ad arcem ꝯtemplationis ascendere desiderat. necesse est vt p̄us in actione se exerceat. Actio s̄m Nico. de lyra. est opatio v̄tutū moraliū In his debet fieri p̄us exercitatio anteq̄ꝫ accedat homo ad ꝯtemplationē. Sꝫ heu aliqui sunt q̄ post susceptā pniam volunt esse cōtemplatiui. qđ nō pōt fieri. Bern̄. Nō prius rachel q̄ꝫ lya supponit̄ Jacob. Jō dicit Origenes sup Cañ. c. ij. Contemplatorem verū te iudico. si p̄mo p̄ficiat te actio. Tūc subdit textus. Martha satagebat. id est satis agebat circa frequēs ministeriū. X. Itē nota si quis vult meritorie opari ī vita actiua vt satagat cum martha. tūc vita actiua requirit septem. s̄m ꝙ dies sunt septē in hebdomada. p quos enumerat̄ ⁊ dilabit̄ vita nr̄a. Primo requirit mentis purificationē. Scđo rectam intentionē. Tertio ꝓximi edificationē. Quarto cordis humiliationem. Quinto diligentē executionem. Sexto futurā remunerationē. Septimo p̄seuerantē opationem. Dixi p̄mo actiua vita vt meritorie agat̄ requirit mētis purificationē. Jac. iiij. Emūdate manus ⁊ purificate corda. Ratio Eccs. ix. Qui ī vno offendit. multa bona perdit. Beda in omelia super Johānem. Actiua vita est exteriorem hominē operibꝫ iusticie insistere. ⁊ seip̄m īmaculatum ab hoc seculo custodire. Nam modicum fermentū totam massaꝫ corrumpit. et sic vnū pctm̄ mortale. Gre. Nulla bona acceptant̄ que maloꝝ admixtione maculant̄. Licet homo m'lta facit. tñ deo nō placēt nisi hō p̄us deo placeat. Grego. Non placuit abel ex munere. sed munus ex abel. Idem. Quid p̄dest sua dare deo ⁊ seipsum diabolo. nil poterit deo fore gratū q̄ꝫdiu homo ingrat⁹ est deo

p mortale peccatū. Ideo grauia petā dicunt mortalia triplici ꝛ causa. Primo qz mortificant omnia. iuxta illō Ezech. xviij. Si auerterit se iustus a iusticia ꝛ fecerit iniquitatem. nunqd viuet. omnes iusticie eius quas fecerat nō recordabunt. Un Aggei. i. Seminastis multū. ꝛ intulisti parū. ꝛ q̄ congregauit merces misit eas in saccum ptusum. Scdo peccatuz mortale dicit graue. qz trahit ad mortez eternam. ad Rom. vi. Stipendia peccati mors. Tertio qz aufert homini deū qui est vita aie. Aug. Uita anime deus est. ꝛ qui recedit ab eo mortuus est. Talis est q̄ peccat mortal'r. Jac. i. Peccatū cum cōsummatū fuerit generat mortem. ¶ Secūdo vita actiua requirit rectam intentionē. qz dicit Bze. xxviij. moral'. Intentio pstat fundamentū operi nro. Nam sicut fabrica columnis. columne basibus fulciūtur. ita vita actiua virtutibus. ꝛ virtutes intime in intentione psistunt. Ideo subdit ibidē. Uigilanti cura intentio est pensanda. Naz q̄ rectā intentōz in opere nō habent. totū opus amittunt. Cui cōsonat Magister in. ij. di. xl. Alii sunt simpliciter mali qui puersam intentionem habent. ¶ Sed diceres. qualis debet esse intentio actiui hominis. Respondet Bern. In omni opatione vite actiue principaliter intende gloriam dei. tui salutem ꝛ pximi vtilitatem. Primo intende gloriam dei. i. Thoz. x. Omnia quecūqz facitis ad gloriam dei facite. Bern. Fidelis famulus nō suā sed domini querit gloriā. Sic nos dicendo cum psal. cxiij. Nō nobis dñe nō nobis ꝛc. Secūdo intende tuam salutem. Bern. Nemo tibi germanior vnico matris tue. Tertio pximi vtilitatem. ꝛ hoc est tertium qđ dixi q̄ requirit vita actiua pximi edificationem. Unde Mat. v. Luceat lux vestra coraz hominibus vt videant opa vestra bona. ꝛ glorificēt pꝛem vestrū qui in celis est. Luc. xi. Nemo accendens lucernā ponit eā in abscondito neqz sb modio. sed sup candelabrū vt luceat his qui in domo sunt. cum dicat apl'us ad Rom. xij. Prouidentes bona nō tm coram deo. sz etiaz coraz omnibus hominibus. ¶ Diceres. tm dicat saluator Mat. v. Attendite ne iusticiam vestram faciatis coram hominibus. Rndet Horra sup Mat. In opere bono querēda est gl'ia diuina. ꝛ ea de causa debet fieri in publico. De q̄ Mat. v. dictum est. Sz in bonis operibus fugienda est gloria ppria. ꝛ de hoc dicit. Attendite ne iusticiam vestram faciatis coram hominibus. Ideo subdit. Ut videant ab eis. Greg. Sic opus fiat in publico vt intentio maneat in occulto. Dicit nanqz Aug⁹. Si nō habes inspectores. nō habebis imitatores. ¶ Quarto vita actiua requirit cordis humiliationez. Eccl'i. vij. Humilia valde spūm tuum. Nā si magna opa feceris. multis bonum exemplū pbuisti. ꝛ plures meliorasti cū vita ꝛ doctrina tua. noli extolli. sz memēto Eccl'i. iij. Quāto magnus es humilia te in omnibus. Greg. iij. moral'. Perit omne qđ agit nisi in humilitate custodiat. Luc. xvij. Cum feceritis omnia que pcepta sunt vobis. dicite. inutiles serui sumus. s. nobis nō cōplacendo. Aug. Ubi tibi placuisti. ibi defecisti. Bern. Qui placere deo desiderat. necesse est vt sibi displiceat. Nā fm Augus'. Summa pfectio christiane religionis est vt qz̄tum homo pficiat tantū se defice re puter. Et hꝰ causat vera humilitas. De qua Bern. Uera virtus est humilitas. de qua hō verissima cognitiōe sibūpsi vilescit. ¶ Quinto requirit futurā remunerationē nō querēs in psenti remunerari p tpalia. s. diuitias ꝛ honorez. sz querit deū in pmium. dicēdo cū ps. Quid em̄ mihi in celo est. et a te q̄d volo sup terrā. ps mea deus in eternū. q. d. Celū paruipēdo. terrā nō curo. sed deū meū in pcium deside ro. ¶ Sed q̄ actiui solū deū desiderare debent in pmium. hoc in multis figurat in veteri lege. Pmo in abraam Gen. xiiij. cū psecutus fuerat q̄nqz reges q̄ depredati fuerāt terrā ꝛ ceperunt loth ꝛ fecit victoriam. Dixit ei rex in sodoma. Da mihi animas. cetera tolle tibi. Rndit abraam. Leuo manus meas ad dominū deū excelsum possessorem celi ꝛ terre q̄ a filo subtegminis vsqz ad corrigiam non accipiam ex omnibus que tua sunt. Spūal'r. Per abraam qui hostes occidit ꝛ predam reduxit intelligunt iudices ecclesiastici ꝛ seculares q̄ iusticiam faciunt inter virum ꝛ virum nō debent accipere munera parua vel magna. xi. q. iij. non licet. Nō licet iustum iudicium vendere. licet aduocato vendere patrocinium. sz non iudicium. Sed heu nūc impletur illud i. Regum. viij. Declinauerunt post auaricias acceperunt munera ꝛ puerterunt iudiciū. hoc nō est pprium bonorum iudicum sed malorum. De quo Prouer. xvij. Munera de sinu impius accipit vt peruertat semitas iudicij. Sed quod amplius est cōqueritur Isidorus. ꝛ habetur. xi. q. iij. pauper. Pauper dum nō habet vnde offerat nō solum audiri contemnit. sed etiam contra veritatem opprimit. De talibus Isa. v. Ue vobis q̄ iustificatis impiū p

muneribꝫ. Symõ de cassia. Ue in sacra scriptura significat eternã damnatiõez. Sz boni iudices expectãt eternaz remunerationẽ. xi. q. iij. qui recte. Qui recte iudicat ꝓmium retributionis a deo expectat. Secundo figurat in moyse. qui ait ad dñm Nu. xvij. Tu scis q̃z asellum nec vnũ acceperim. i. quodcunqz exile munus. Spũaliter. Moyses q̃ leuitas instituit z ordinauit. leuitas figurat epos quoruz est ꝛ ferre ordines z beneficia. qui ꝓ talibꝫ nullum munꝰ debent accipe. vt habeť de symonia. in ordinando: In ordinando nõ debet epus impositionẽ manus vendere. nec notariꝰ calamũ. iuxta illud Mat. x. Gratis accepistis gratis date. Tertio figurat in samuele. i. Re. xij. qui ait. Cõuersatus sum coram vobis ab adolescentia mea vsqz in diem istum. ꝓsto suz loquimini coram dño. vtrũ bouem cuius q̃z tulerim vel asinũ. si quẽ oppressi. z si de manu cuius q̃z munus accepi hodie restituã. Spũal'r. ꝓ samuelez q̃ orauit ꝓ filijs isrl'. z q̃ ait. Absit a me ꝙ grande pctm vt cessem orare pro vobis. intelligunt religiosi qui ꝓ missis z oblationibus nullũ munus debent deliberare. sed ꝛsequẽter ꝛsequit z euenit sustentatõnis receptio. iuxta illud apl'i. i. Thoz. ix. Qui altari deseruit d̃ altari viuat. Et subdit. Quis pascit gregez z de lacte eius nõ manducat. Nemo militat stipẽdijs suis vnq̃z. Et sequit ibidem. Dñs ordinauit his qui euangeliũ nunciant de euangelio viuere Lu. x. Edentes z bibentes q̃ apud illos sunt. dignus est enim operari mercede sua. Quarto figurat in heliseo. iiij. Reg. v. qui de naaman leproso z mundato nihil voluit accipere. licet ille beniuole ei mlta offerebat. Spiritualiter. Per heliseum q̃ ꝓ septenã lotionez mundauit naaman a lepra. significant sacerdotes q̃ ꝛferunt septẽ sacramenta ꝓ que fideles lauant in eccl'ia. de quibꝫ nihil debẽt exigere. vt habeť de symonia. c. nõ sacra. Attamẽ ꝙ pietas hoim introduxit pias consuetudines episcopi faciũt obseruare. vt ptz de symonia. c. ad apl'ica. ¶ Diceres. si aliquid libere offerť ministranti sacramẽta. nunq̃d põt accipere. Rñdet Guil'. ꝙ sic. si indiget põt ei dari pecunia in sumptus sacerdotis. nõ in munera sacerdotij. i. officij sacerdotalis q̃d impendit. sicut dicit Piero. ꝙ decem panes crustula et vas mellis si data fuerũt ꝓphetis magis in sumptus q̃z in munera prophetie reputanda sunt. vt hr. i. q. i. iudices. Luz g̃ dr. sacerdos recipit pecuniã ꝓ amministrandis sacramentis. tunc ly ꝓ notat causaz sine qua nõ. s. cãm sustentationis. z nõ appciationem ipsius sacramenti vel officij q̃d impendit vel labozis quo labozat in ipso officio. qz labor ꝛiunctus est officio q̃d nõ debet vendi nec locari. Et sic sacerdos debet gratis impendere officiũ. Similiter q̃d dať ei gratis debet dari de notando sustentationem z nõ appciationez. sicut dicit Aug⁹. ꝙ apl'i gratuitum panẽ accipiebãt ab illis quibꝫ gratis ꝓdicabãt. Unde Aug⁹. in li. de pastoribꝫ. Si tibi accendit lucerna i domo vt tibi luceret. nõne adhiberes oleum ne extingueret. Unde z addidit. vnde g̃ vnit necessitatis est accipe. charitatis vero est ꝓbere. Non igit venale est sacramentũ vt hereticus dicat vel iniquꝰ christianꝰ. vt illud sit ꝓcium quod sumũt vnde viuãt. qui euangeliũ nũciant vl sacramenta administrant. Si em̃ sic vendũt magnaz rem vili ꝓcio vendũt. Accipiũt ergo sustentationẽ necessitatis a ppl'o. sz mercedez sustentatiõis a deo. Nõ em̃ ꝓpulus ydoneꝰ est reddere mercedem illis. non em̃ expectant isti mercedem nisi vnde illi salutez. qz nõ querunt ꝓncipaliter datuz sed fructũ. ¶ Sexto requirit vita actiua diligentem executionem. ij. Parał. xix. Omnia cum diligentia agite. Nam negligentes maledicunt Iere. xlviij. Maledictus qui facit opus dñi negligẽter. Propter q̃d hortať apl's Rom. xij. Spiritu feruentes. dño seruiẽtes. s. in charitate. sine q̃ omnis actio frustra. Unde Hylariꝰ sup. Joh. Frustra erit omnis operatio nisi assit dei dilectio. Berñ. Charitas est virtus i qua nec minimũ opus despicit. z sine qua maximũ non acceptať. Nõ ꝓdicatio. i. Thoz. xiij. Si linguis hoim loquar z angeloz. charitatez aũt nõ habuero sum velut es sonans z cymbalũ tinniẽs ꝛc. Nõ fides. i. ad Thoz. xiij. Si habuero omnẽ fidem. ita vt montes transferaz. charitatẽ aũt nõ habuero nihil sum. Nõ elemosina. i. Thoz. xiij. Si distribuero i cibos pauperum oẽs facultates meas ꝛc. Nõ martyriũ. i. Thoz. xiij. Si tradidero coꝛpꝰ meuz igni vt ardeam. charitatem aũt non habuero nihil ꝓdest. Jõ Augꝰ. Charitas est que valet ad oia. sine qua nihil valẽt oia. ¶ Septimo vita actiua requirit ꝓseueranteꝫ oationẽ. Luc. i. In sanctitate z iusticia seruiamꝰ dño omnibꝫ diebꝫ nr̃is. Nõ dicit aliquibꝫ diebꝫ sed omnibꝫ. Quia dicit Gregoriꝰ. Incassuz bonum agit si ante terminũ vite deserať. Ideo Eccl'i. ij. Fili accedens ad seruitiũ dei sta. sanctam ꝓseuerantia. Chrisо. Tolle perseuerantiam. nullum obsequium habet meritum. Propter

qđ fuit preceptum in figura Leui. i. ꝙ caput cū cauda deberet offerri deo. i. principiū cū fine. Matth. x. Qui pseuerauerit vsqꝫ in finē hic saluus erit. Qđ fecit beata Martha. vt patet in eius legenda ꝛc.

De sancto Petro ad vincula.
Sermo CXI.

Herodes post qꝫ occidit Jacobū apposuit et apphendere Petrū. Actu. xij. Amb. in exameron. Lupus qui semel gustat carnem humanā. eam amplꝰ comedere appetit. ⁊ effundere sanguinē hūanū delectat ꝙ vsqꝫ ad mortē ingredit ꝙ ea. Ratio. qꝛ hō inter oia aīalia carnē habet sapidiorē ⁊ sanguinem dulciorē. qꝛ de qꝫto aīal melioribꝫ escis vescit ⁊ nutritur. de tanto caro ⁊ sanguis suauior redditur. Et sic est de hoie. ō a lupis plus appetit. Spūal'r. Per lupū intelligit crudelis tyrannꝰ. qꝛ mali christiani dicti hoies nō merēt sm illud Boetij li. iij. ꝓsa. ij. Euenit vt quē transformatū vicijs improbū videas hoiem estimare nō posses. sed lupū. Isa. xi. Habitabit lupus cum agno. ⁊ Ezech. xxij. Lupi i medio eius rapientes ꝓdam. Modo recte sicut lupus gustata carne hois ⁊ ei⁹ effuso sanguie semp appetit. sic malus lupinꝰ tyrannus qui semel gustauit p occisionē carnē sctoꝝ hoim. ⁊ effudit sanguinē eoꝝ semp effundere deside/rat. qꝛ dicit regula iurꝫ li. vi. Qui semel malꝰ semp ꝓsumit malꝰ. Et tales fuerūt illi tyranni de qbꝫ ps. lxxviij. Deꝰ venerūt gentes i hereditatē tuā. polluerūt templū sctm tuū. Posuerunt mortacinia seruoꝝ tuoꝝ escas volatilibꝫ celi. ⁊ carnes sctoꝝ tuoꝝ bestijs terre. ⁊ fuderūt sanguinē eoꝝ tanqꝫ aquā in circuitu hierlm. Talis lupinꝰ tyrannꝰ fuit herodes agrippa. qui cū semel gustasset carnē dulcissimā beati iacobi apli quē occidit. De q̄ textꝰ. Occidit iacobū frēm iohānis gladio. appetitꝰ eius non fuit satiatꝰ. sꝫ apposuit apphendere petrū. de q̄ thema. In summa cplē tria innunt. Primo petri incarceratio luctuosa. ibi. Videns autē misit in carcerē ꝛc. Secdo subiungit ei⁹ liberatio gaudiosa. ibi. angelus dñi astitit. Tercio grāꝝ actio iubilosa. ibi. petrus ad se reuersus dixit. Nūc scio vere. Ad primo dicē. Misit herodes manū. i. potestatem vt affligeret q̄sdam de eccl'ia. Nota tres fuerunt herodes. et oēs psecutores. Ascalonita necauit pueros Antipas iohem bap. Agrippa iacobū. et petrum clausit i carcere. Jō subdit. Occidit aūt iacobū frēm iohis gladio. videns qꝛ placeret iudeis. voluit eis satisfacere. nō iusticie. appo suit ⁊ apphendere petrū. qꝛ iudei ei plus p ceteris inuidebāt. Tum qꝛ princeps apl'oꝝ. ideo noīat cephas qđ interptat caput. tū qꝛ maioribꝫ miraculis effulgebat. Sanauit em petrꝰ infirmos p ꝙba sua. Act. ix. Enea sanet te dominꝰ ihs xpus. Jtē p vestimēta sua Act. xix. Afferebāt semicinctoria. i. zone q̄bꝫ cingebāt Sanabat p vmbram suā. Act. v. In plateis ponebant infirmi. Sanauit p baculum suū sicut de beato marciali legit. cui baculū dedit. et socium suū mortuū suscitauit. ⁊ sanauit per supplicia sua. sicut illā puellā cū osculata fuit cathenā. Si tante frutis fuerūt ꝙba. qđ hodie in celo nob sua suffragia. Si sua vmbra qđ sua gl'iosa ꝙba. Si tantū honorē prestat sctoꝝ supplicijs qꝫtū pstat eoꝝ aīabꝫ sanctis. Jō nō placuit iudeis ¶ Erant aūt dies azimoꝝ qñ apphendit petrū. ⁊ addit hoc ad significandū cām qre nō occidit statim petꝫ sicut fecerat de iacobo. volebat enim expectare trāsitū solēnitatis pascal'. in q̄ iudei septē diebus vescunt panibꝫ azimis. Quē cū apphēdisset misit i carcerē. ne posset effugere. tradēs qttuor qternionibꝫ militū ad custodiendum. Quaternio dr a qttuor. qꝛ hꝫ qttuor milites sub se. volēs post pascha ꝓducere eū ppl'o. i. exponere morti ad volūtatē ppl'i. Tunc subdit. Petrꝰ q̄dem seruabat in carcere. oro aūt fiebat sine intermissione ab eccl'ia ad deum p eo. s. vt xpus eū ꝺ seruaret i vita. Cū aūt ꝓductur esset eū herodes. s. de carcere vt occideret. ista nocte scz imediate pcedenti erat petrꝰ dormiēs inter duos milites diligēter custoditus ne euaderet via humana. vinctus duabus cathenis. Et custodes ante ostiū custodiebāt carcerem. Sed deficiēte hūano psidio solet adesse diuinū. Jō dixi scdo subiungit ei⁹ liberatio gaudiosa dicēs. Ecce angelꝰ astitit. s. ad liberatoꝝ ⁊ refulsit lumen in habitaculo carceris. s. ad eius ꝺsolationē. percussoq̄ latere petri. s. per tactum corpalem excitauit eū dicēs. Surge velociter. ⁊ ceciderūt cathene de manibꝫ eius scz diuina virtute vel angelica. Dixit aūt angelꝰ ad eum. Precinge te vt sis aptꝰ ad ambulandum. resoluit em cingulum vt veste posset pedes coopire ꝺtra frigiditatē carceris. ⁊ calcia te caligas tuas. id est indue sandalia sine corio superiori. ⁊ fecit sic. Circunda te vestimento tuo ⁊ sequere me. ⁊ exiens sequebatur eum. Et nesciebat qꝛ verū est qđ fiebat p angelum

De sancto petro ad vincula

Existimabat se aūt visuꝫ videre. qz fortitudo carceris ⁊ diligens custodia militu ꝫ fecerunt sibi imaginatoꝫ nō euadēdi. Trāscūtes autē ꝓmam ⁊ secundā custodiā. s. militū qui erant oppssi somno. vel qz vigilātes erant. sꝫ cecitate ꝓcussi. sicut. xiij. Reg. vi. de militibꝫ q̄ volebant capere heliseum. venerūt ad portā ferreaꝫ ⁊ erat exterioꝫ porta carceris q̄ ducit ad ciuitatē. Ex q̄ videt ꝙ carcer fuit extra ciuitatē. q̄ vltro apta est eis ꝑ se ꝓpria. Et exeūtes illā portā ꝓcesserūt vicū vnū. s. ad maiorem petri securitatem. Et ꝛ mox discessit ab eo angel⁹ ¶ Tunc dixi tertio subiungit gratiaꝝ actio iubilosa. cū dixi. Et petr⁹ ꝛ uersus ad se dixit. Nūc scio vere. qz dn̄s misit angelū. ⁊ eripuit me de manu herodis. ⁊ de omni expectatione plebis iudeoꝝ. B ¶ Moraliter. Per illa tria significant tres stat⁹ hoīm. Primo stat⁹ peccantis in petri incarceratiōe. Scō penitētis in ei⁹ liberatiōe. Tertio ꝛemplantis i ei⁹ grāꝝ actione. Dixi ꝑmo notat stat⁹ peccantis in petri incarceratione. Naz sicut petrus fuit vinctus ꝑ herodem ⁊ traditus in carcerez. sic peccatoꝛ ꝑ diabolum vincit. s. ꝑ ꝛsensuz. Prouerb. v. Iniq̄tates sue capiūt impiū. ⁊ tradit in carcerē pctī ꝑ pctm̄. nā in carcere ē tenebrositas. Sic hō in statu pcti. Prou. xiij. Uia iꝓꝛ lubrica ⁊ tenebrosa. ꝙ pctoꝛ posset ꝙrere illud p̄s. lxxxvij. posuerūt me in lacu inferioꝛi in tenebrosis ⁊ in vmbra mortis. Item q̄tuoꝛ q̄ternionibꝫ fuit tradit⁹ Et sic diabolus ꝙstituit q̄ttuoꝛ custodes. duos interiores. s. malā volūtatē ⁊ delectatoꝫ prauā. q̄ ꝙseruāt hoīem in pctis. ⁊ duos exteriores. s. opa mala ⁊ prauа ꝙsuetudo. Ubi hi q̄ttuoꝛ custodes sunt. pctoꝛ difficulter exire pōt. Nā scribit Eccl's. xiij. Funiculus triplex difficulter rumpit. Si aūt q̄druplex. s. ꝑ ꝙsuetudinē. tūc multo difficilius. Grego. Difficile surgit quē moles prauе ꝙsuetudinis p̄mit. B ¶ Uel sic. quattuoꝛ custodes sunt q̄ttuoꝛ inordinati affectus. Primus timoꝛ reciduādi. p̄s. xiij. Trepidauerūt timoꝛe vbi nō erat timoꝛ. Secūd⁹ ꝛspes in fine penitendi. Cōtra hoc. i. Thes. v. Dies dn̄i sicut fur in nocte veniet. s. hospite dormiente. vt diuiti Luc. xij. cui dictū est. Stulte hac nocte repetā aīam tuā a te. Dicit Grego. xxv. moral'. In nocte ablata fuit aīa eius. qz lucis ꝙsideratiōe hr̄e noluit. Tertiꝰ est amoꝛ peccandi. de q̄ Aug. Nihil facit hoīem malū nisi malus amoꝛ. ille perdet aīam. Un̄ p̄s. x. Qui diligit iniq̄tatem odit aīam suā. Quartus custos doloꝛ tollens pniam. cū dicūt. tua fragilitas nō pōt talia ferre. Cōtra hoc dr. ij. Chor. iiij. Id qđ estimam⁹ in p̄senti est momentaneū ⁊ leue tribulatōis. sꝫ in futuro dura acerbitas. De quo Aug⁹. in ꝑmone. Ibi doloꝛ sine ꝙsolatione. ardoꝛ sine refrigeratione. esuries sine cibo. sitis sine potu. tenebre sine luce. ibi nullus amoꝛ ⁊ oꝛdo. sed sempitern⁹ horoꝛ. nulla dulcedo sꝫ sempiterna amaritudo. ibi mors optabit ⁊ nō dabit. Et ergo pnia. ñ est pensanda in p̄senti respectu pene in futuro Item petrus erat dormiens inter duos milites. id est pctoꝛ inter carnalia ⁊ spūalia peccata. que militant aduersus aīam. dormit. s. q̄ū cū delectatiōe illa cōmittit. Et erat in solēnitate. ⁊ sic plura vicia cōmittunt in solennitate. Isa. i. Solennitates vestras odiuit aīa mea. Item petr⁹ fuit vinct⁹ duabꝫ cathenis. et sic peccatoꝛ vincit a diabolo. s. ꝓsumptiōe ⁊ desperatione. de q̄ Eccl'i. v. Ne dixeꝛs miseratio dei magna. multitudinis pctoꝝ meoꝝ miserebit. Nam misericordia ⁊ ira ab illo cito approximat. Aug⁹. de baptismo cō donatistas. Quādiu nō habem⁹ ꝓfectionē angeli. tamdiu scito te q̄ nos habeam⁹ ꝓsumptionē diaboli. i. desperationē. Hanc habuit dines Lu. xij. cū dixit. Letare anima mea habes cuncta bona. sed de sperationē habuit cū cayn Gen̄. iiij. Maioꝛ ē iniq̄tas mea q̄ꝫ vt veniā merear. Cōtra quē inuehit Bern̄. dicēs. Mentiris tu cayn. maioꝛ est dei misericordia q̄ꝫ queuis nr̄a miseria. Hanc cathenā fugere debem⁹. qz dicit Isid'. Nil ita offendit deū sicut desperatōis crimen. Naz ꝛm Chr̄m. Qui de venia desperat misericordiā dei fundit⁹ pdit. Itē sicut petr⁹ a se liberari nō potuit. nec humanit⁹ liberatio ei⁹ accidit. sic hō a vinculo pctoꝝ seipm̄ eripe nō pōt Job. xxxix. Quis liberꝫ misit onagꝫ ⁊ vincula soluit. q. d. nullus nisi de⁹ Osee. xiij. Perditio ex te. salutatio ex me. Chr̄s. in omel'. Antē q̄ꝫ peccam⁹ liberi sumus. cū aūt semel diabolo obligauerim⁹ nos. iā nr̄a volūtate euadere nō possum⁹. Et ponit exēpluꝫ. Recte sicut nauis fracto gubernaculo ducit q̄ tempestas impellit. sic hō amisso auxilio diuine gr̄e ducit quo ventus temptatōis eū pellit. Et impleť illud Joh. xxi. Alius te cinget ⁊ ducet q̄ tu nō vis. Aug⁹. i de pnia. Uere penitere nō est hoīs. sed dei gr̄e. ¶ Dixi sc̄o innuit stat⁹ pnie i petri liberatione. Nam dicit Gre. Res gesta significat aliq̄d gerendū in eccl'ia. Exquo eccl'ia celebrat festū ad vincula petri. ideo instruimur in p̄senti lectione quomō nos a vincul' peccatoꝝ eruamur. Primo ꝓ petro fiebat

generalis exoratio. cuz dicit. Oratio fiebat p petro ab eccl'ia sine intermissione ad deū. Ecce liberatus est p eccl'ie suffragiū. qz p orationē. ¶ Et merito petrus fuit liberat⁹ a vinculis p oronem. que debet hīe ḡnqz ꝯditiones. qs si habuerit z nos liberabimur a peccatoz nrōz vincul'. Primo oro debet fieri a dignis. qz ab eccl'ia. s. ab his q̄ erāt de eccl'ia numero z merito. i. ab his q̄ sūt i charitate. oratio em̄ pctōrū ñ mereť exaudiri. ps. lxv. Iniq̄tatē si aspexi in corde meo nō exaudiet me dom⁹ Isa. i. Cū multiplicaueritʒ oones vestras nō exaudiā vos. qz manus vre plene sunt sanguine. Secūdo fiebat a multʒ. qz ab ecclesia. Dicit Hiero. Impossibile est p̄ces multoz nō exaudiri. qz dicit saluator Mat. xviij. Si duo ex vobis ꝯsenserint de omni re quam petierint fiet illis a patre meo. Tertio fiebat cū magna deuotione. qz sine intermissione cū pseuerantia Iuxta illud. i. ad Thes. v. Sine intermissione orate. Lu. xviij. Quoniā oportet semp orare z nō deficere. Dixit dñs exemplū Luc. xi. de amico pulsanti. si illi nō dabis surgēs. eo q̄ amicus tu⁹ sit. tñ ꝓpter improbitatē. i. importunitatem ei⁹ surget z dabit illi quotquot habet necessarios. vbi innuit pseuerantiā. Quarto fiebat p dignos. ad est beato petro. qz sepe oro nō auditur que pro indignis effundit. Ideo Dicre. xi. Noli orare pro populo isto. Et ibidem. xv. c. Si steterint moyses z samuel coram me. nō est anima mea ad populū istū. Quinto oratio fiebat p re vtili z honesta. qz pro petri liberatiōe. qui erat pastoz eccl'ie. sepe homo em̄ nō mereť exaudiri. qz petit pro re inutili. i. Joh. v. Si petierimus fm voluntatem eius exaudiet nos. Chrisť. super Mat. Pete que tibi expediūt accipere z illum decet dare. Ecce qz fructuosa est generalis oratio. Un̄ Jac. v. Multum valet deprecatio iusti assidua. Reuera multum. De quo Bern̄. in sermone q̄dam. Per orationem hieremias ꝯfortatur in carcere. Daniel conseruať inter leones. tres pueri tripudiant in fornace. Susanna liberať a falso crimine. Grego. Quanto tumultus temptationis maioz. tāto oratio feruentioz. propter quod dicit Aug⁹. Ne deficias in oratione. si deus differt. nō aufert. Secūdo liberatio petri fiebat p angelicum ministeriū. De q̄ dicit textus. Angelus astitit z lumen refulsit in habitaculo carceris. Mystice. Sic angelus. id est xp̄us. Isa. ix. Magni ꝯsilij angelus. Hic debet p̄uenire p suam gr̄am. Nā ait Joh. xv. Sine me nihil potestis facere. Naz homo p se potest cadere. nō aūt resurgere. Ideo Fortunatus in omel'. Omnis hō si q̄d boni sibi p̄speexerit euenire hoc totū ascribat diuine gre. Et sic sequit illuminatio carceris. ij. Chozij. iij. deus q̄ dixit lumē de tenebris splēdescere. ille illuxit in cordibz nr̄is. Rich. de ꝓtemplatione li. iij. c. vi. Sine gr̄a nec sufficim⁹ ad cognitionē veritatis. nec ad dilectionē virtutis ps. xij. Illumina oc'os meos ne vnq̄ obdormiam in morte. Dyonisi⁹ in li. de diuinis nominibz. Intelligibile lumen nō est aliud nisi cognitio veritatʒ. Et facit duo in aīa. expellit ignorantiā z dcet fitatʒ cognitionez. Aug⁹. in li. ꝯfessionū. Irradiasti. chozuscasti. fugasti cecitatē meā ¶ Tertiū est petri excitatio. Subdit. Percussoqz latere petri. Laterʒ interioris pcussio est diuine passionis inspiratio. de cui⁹ latere salus nostra ꝓfluxit. q̄ h̄ meditemur exhortamur. i. Pe. iij. Chr̄isto i carne passo z vos eadē cogitatione armamini. Uel exterioz pcussio ē tribulatio vel correctio Dicit em̄ Amādus. O q̄z multi sunt q̄ ꝓfundissimo somno pctōz dormierūt. z gr̄a diuine correctionis excitati quasi de graui somno vitam in melius cōmutauerūt. z opa tenebraz abicientes arma lucis induti sunt. Et h̄ figurať. iij. Reg. xxi. in manasse. qui regnauit q̄n quaginta quinqz annis i hierl'm. z fecit mala in ꝯspectu dñi. erexit sex ydola. z adorauit omnem militiā celi. solem. lunā. z planetas. z occidit sanguinē innoxiū ꝓphetaz donec hieruz salem adimpleretur vsqz ad os. Glo. id est in quantū potuit. nec tñ pctm̄ suū cognouit. Jd circo. ij. Paral'. xxxiij. Tribulationē z pcussionem induxit sup eū dñs. s. ꝓncipes exercit⁹. reges assyrioz. ceperūtqz manasses z vinctū cathenis z compedibz duxerūt in babilonem. z tunc in carcere cognouit pctā sua z egit pēnitentiā coram dño. dicēs. Peccaui sup numerū arene maris. Ibi ipse cognouit q̄ dñs est de⁹. z sic excitat⁹ ꝯfitens surge velociter. s. ad pēnitentiā. nō dicēdo cras cras. Nā dicit Helinandus de reparatione lapsus. Surge velocit. Nā si hodie surgere ē difficile. cras erit difficilius. Nā quāto iaces diuti⁹. tanto cades p funditus. Dec ille. Et sic cadūt cathene de manibz. s. q̄bz te ligauit diabolus. ¶ Quartū est ei⁹ indutio. cū dicit. Precinge te. s. a voluptate carnis. hoc est necessariū pēnitentibz Lu. xij. Sint lumbi vr̄i p̄cincti. Greg. Lumbos p̄cingim⁹ cū carnis luxuriā coartamus. Calcia te caligas tuas. i. resiste terrenis affectionibz celestia appetendo. Nam calige fuerūt

De sancto petro ad vincula

sandalia nō habentes coziū sup pedes. Et est affectio sursuz ab amore terreno denudata. ad Col'.iij. Que sursum sunt querite. Bre. viij. moral'. Qui terreno amore vincit. in deo nullaten⁹ delectat'. Subdit. Circūda tibi vestimentū tuū. id est decorationē virtutū. s. charitatis. humilitatis. Bre. Nō est satis mala nō agere nisi quis bonis opib⁹ studeat insudare. Subdit. Et sequere me. Et sic nihil valet op⁹ sine sequela dñi. Sed quō. habet Mat. xvi. Qui vult venire post me abneget seipsum. et tollat crucem suam z sequat' me. Qō exponēs Greg. in omel'. ait. Relinquam⁹ nosipsos penitendo. z desinamus tales esse quales nos fecimus p peccatū vt mereamur esse tales quales p gram facti sum⁹ in baptismo. vt superbo deserat superbia. suscipiat humilitatē. ¶ M Subdit. Et petrus sequebat angelus p tres portas. sic peccator christū. Prima porta ē penitentia Mat. iij. Penitētiam agite &c. ps. xciv. Introite portas ei⁹ in confessione. Secunda pseuerantie. ad Gal'. vi. Bonus facientes nō deficiam⁹. Tertia glorie. Mat. xxv. Que parate erat &c. Ille sunt q̄ describunt'. i. Esdre. ij. Prima est porta vallis. secūda pontis. tertia porta regis. que est ferrea. quā nullus inimico potest devastare. ps. cxlvij. Confortauit seras portaz tuaz. Ibi ampli⁹ nō clamor &c. Tūc petri⁹. i. petōr cognoscit se plene liberatū. dicēs. Nūc scio vere quia misit dñs angelus suū z eripuit me de manu herodis. Et est mēbrum tertiuz in q̄ dixi innuit petri gratulatio iubilosa ¶ Nota sancti gloriant' de q̄tuor beneficijs. Primo de pfecta recollectione sui. z hoc innuit cum dicit. Petrus ad se conuersus. Nam in hac p̄senti miseria nulla vel modica est mentis tranq̄llitas. sed q̄si ꝯtinua est mentis fluctuatio z dispersio. Sz in celesti p̄mio dispersiones oēs congregabunt' simul. et totus homo ad se cōuertet'. z ex intimo corde summo bono vnet'. z tūc recte implebit' illud in nobis Mat. xxij. z Luc. x. Diliges dñm deum tuū ex toto corde tuo &c. Nam oēs vires anime deo ꝯiunguntur. vt sint vn⁹ spūs cū deo. Secō gl'iant' de pfecta cognitione diuini patrocinij. vnde dicit. Nunc scio vere. qz per certā experientiā diuine suauitat; quā eterna liter degustāt. et p clarā cognitionē p̄nt dicere Nunc scio vere. i. experimental'r scio. qz misit dñs angelum suū. i. filiuz. Bre. Quid est qō nō videt qui videt ē omnia videt. Bern. Ibi magistruz semel vidisse est omnia didicisse.

Tertio gloriant' de plena ereptione cuiusli bet inimici. qō notat' ibi. Eripuit me ē manu herodis. Et hoc fit p angelū magni ꝯcilij. id est xp̄m Isa. lxi. Dñs misit me vt p̄dicarē captiuis indulgentiā. Apoc. v. Quattuor aīalia z viginti quattuor seniores cantabāt canticum. redemisti nos deo i sanguine tuo. Nā demones expectāt p̄ditionē. ꝯsiderātes illud Bern. viij. Sensus z cogitatio hoīs ab adolescentia p̄na sunt ad malū. p̄s. cxviij. Me expectauerūt pctōres. i. demones in volūtate peccādi existentes vt p̄derēt me. ¶ Nota h̄ festū celebrat' quadruplici de causa. Primo in memoriā liberatōis petri. de qua liberatione fideles i hierl'm erāt valde gauisi. ita q̄ petrus cū venit in domū marie. rhode nō potuit apire ianuā pre gaudio. z post intrauit et dixit rem gestā. dixit. nūciate hec iacobo z fratribꝰ. ¶ Secō in memorationē liberationis alexandri pape. q̄ fuit sepultus a beato petro. quē quirin⁹ dux romanoz habuit i vinculis. Qui quirinus dux audiuit q̄ alexāder suscitasset hermetis filiā. Et dixit quirin⁹ alexandro. Nabeo gutturosam filiā. si sanare poteris illā p̄mitto me recipe fidez tuā. Cui alexander. Vade duc eā ad carcerē meū. Venit filia noīe balbina. z pstrata ante alexandruz osculata est vincula sua. Cui alexander. Noli osculari filia cathenas meas. sed vias sancti petri ingre z osculare illas. et sana eris. Et factum est. Et quirin⁹ baptisatus est. Alexander papa eccl'iam sanctificauit in honore sancti petri. z vincula ei⁹ posuit ibi. ¶ Tertio propter rit⁹ gentiliū destructionē. qz p̄mū die augusti celebrabāt i memoriā octauiani augusti. sed eudoxia filia theodosij venit in hierl'm et q̄daz iude⁹ cathenas dictas ei dedit. quib⁹ petrus vinctus fuit ab herode. z venit romā cum pelagio papa. tractauit vt mēoria principis paganoz non fieret. sed petri. Et cathene apportate simul sunt vnite quasi vna facte. ¶ Quarto ꝓpter p̄tis soluendi z ligandi vincula peccatoz traditionē. vt ab his absoluat nos autoritate sibi cōcessa Mat. xvi. Quodcūq; solueris sup terrā. solutū erit z in celis. Hec autoritas ē sibi trina vice tradita. Primo Mat. xvi. secūdo Mat. xviij. tertio Joh. xx. Accipite spūm sanctū. quoz remiseritis peccata &c. ad designandū q̄ tribꝰ modis peccam⁹. corde. ore z ope. z habet nos ab his tribꝰ absoluere. Quā absolutiōez nobis p̄stet iesus christus mat'e filius q̄ est in secula seculoz benedictus. Amen.

De sancto laurentio.

Sermo cxij

Laurentius bonum opus opat⁹ est. hec sunt verba ecc'lie gloriã beati laurentij pre ſonisantia.

¶ Et nõ mirũ q̃ assumũtur ecc'lie ẏba. q̃ dicit Bern̄. Cũ christi spõsa alterat ẏba. fortior est ista trãspositio ẏborũ q̃z ꝑma. Si em̄ pauli z iacobi verba posita sunt autẽtica. cur nõ verba ecc'lie. cũ saluator dixit Mat. xviij. Qui eccl'iã nõ audierit sit tibi sicut ethnic⁹ z publicanus. Jõ dicit Inno. z habẽt in can̄. di. xi. Quis nesciat q̃ ab omnib⁹ debet obseruari qđ sancta romana obseruat ecclesia. Nã dicit Aug⁹. li. xi. otra faustũ. Ego euãgelio nõ crederẽ nisi me catholice ecclesie autoritas admoneret. z sctus Tho. in. iij. q. ix. Maximã autoritatẽ hz ecc'lia q̃ ab oib⁹ ẽ emulanda. Et plus est standũ in autoritate ecc'lie q̃z Hieronimi vl' Augustini. quia dicit Bre. Pctm̄ paganitatis incurrit q̃ ecc'lie sancte ꝓtradicit. Idcirco ecc'lie assumo ẏba i thomate ꝓposita.

¶ In his ẏbis ecc'lia cõmẽdat beatũ laurentiũ in bonis opib⁹ ꝑpẽ que cõsecut⁹ est eternã gloriã. Si cupim⁹ honorez nõ refugiam⁹ laborẽ. Sic ergo operemur bona opera vt laurenti⁹ optatus ẽ.

¶ Pro q̃ sciẽdũ vt opa nr̃a sint dño accepta plura req̃runt. Primo acceptanť ex opantis bonitate. iuxta illđ Lu. vi. z Mat. xij. Bon⁹ hõ ð bono thesauro ꝓfert bonũ. q̃ habẽt Mat. vij. Nõ est arbor bona q̃ facit fruct⁹ malos. ac si di. Nullum op⁹ bonũ ẽ dño acceptabile nisi ab homie bono. De q̃ Aug⁹. Nihil est bonũ. s. meritorie nisi ex te bono. Un̄ sicut bona plãta facit bonũ semen. z rursus illud bonũ semen facit bonam plantã si seminatũ fuerit. sic bon⁹ homo facit bonũ fructũ. z illud bonuz opus facit rursum hoiem bonũ. Un̄ Grego. Nõ placuit abel ex munere. sed mun⁹ ex abel. nã inq̃tum boni sumus cozã dño. intantũ erũt bona nr̃a opa apđ dñũ.

¶ Scđo opa nr̃a vt sint dño accepta debent ꝓcedere ex ꝓmpta volũtate. Quãto em̄ ꝓmptior z beniuolentior est hõ. tanto erunt opa bona meliora. Ex hac em̄ ꝓmpta volũtate offerebat ppl's dño bonaria. i. Paral'. xxix cũ dixit Dauid. Dñe deus patrũ nostrorum custodi hanc volũtatẽ cordis eoz. z semp in veneratiõe tui nois ista ꝑmaneat. q̃ dz. q. ad Ebor. viij. Si volũtas ꝓmpta est ꝑm id qđ habet accepta est. qđ aũt nõ est volũtariũ nõ est dño acceptũ neq̃z gratũ. Nemo em̄ inuitus bene facit. z si bonũ est qđ facit. Jõ Eccl'i. xxxv. Omnis volũtari⁹ z ꝓn⁹ offert dño. q̃ dicit Bre. Lor z nõ subam pensat dñ⁹. nõ q̃ntũ sed ex q̃nto. s. affectu offerat. Ualuit em̄ petro z andree rhete ꝑ regno celoz. Zacheo dimidiũ sbstãtie sue. valuit vidue emere regnũ celoz duobz minutis. valuit alteri calix aque frigide. De quo Aug⁹. Regnũ celoz tantũ valet q̃ztũ habes. valet ad bonã voluntatẽ. Naz ꝑm Bre. Nõ est vacua man⁹ a munere cũ archa cordis sit plena voluntate bona. q̃ vt ait Bern̄. Bona volũtas in aia est origo omniũ bonoz z oim̄ ẏtutũ mater. q̃ illã habet secũ habet quicq̃d ei ad bene viuendũ opus est. Itez custos aie sue debet esse solicitus circa custodiam bone volũtatis. vt ꝓuidẽter intelligat z discernat q̃d est qđ vult. z ꝓpter q̃d vult. z q̃ztũ vult. z q̃uõ velit. vtrũ vlq̃z ad ꝛemptũ ipsi⁹ z oim̄ q̃ sunt vel esse ꝑnt. Et h̄ non tm̄ ex rõnis indicio. sz etiã ex affectu mẽtis. vt iã volũtas nõ sit volũtas. sz amor. De tali volũtate Lu. ij. Pax hominib⁹ bone volũtatis. eo q̃ dicit Amb. de officijs. z habẽt. lxxxvi. di. nõ satis. Nõ satis est bona facere nisi ꝓcedant ex bona volũtate. Piero. z habẽt in can̄. xxiij. q. i. Dominus nõ ea q̃ offerunt respicit. sz voluntatẽ offerentiũ. q̃z iusticia nõ ex ope ꝑ summat nisi fuerit volũtas. Et licet opus nõ valet sine voluntate. tñ econuerso valet volũtas. vt habẽt de pe. dis. i. Aliter. Sufficit voluntas vbi deest operis facultas.

¶ Tertio vt opa nr̃a sint dño accepta. debent ꝓcedere ex intentiõis sinceritate. Est aũt recta z sincera intentio vt singula opa nostra nõ ad placendũ hoib⁹ sed soli dño faciamus. s. q̃z dñ⁹ est nobilissim⁹ finis. Idcirco q̃ztumcũq̃z opi nr̃o talis finis ꝑ rectã intentiõnẽ imponit erit nobile supra modũ. iuxta cõmune puerbiũ. Si finis bon⁹ est. totũ bonuz est. Ideo Bern̄. Intende in deũ z ꝓpter deũ. hoc est vtrãq̃z facie facere pulcram. s. actionez z intentionẽ. z h̄ ẽ qđ dixit dñs Mat. vi. Si oculus tu⁹ simplex fuerit. totũ corp⁹ luciduz erit. Hoc exponẽs Aug⁹. di. Per oculũ intelligere debem⁹ intentionẽ qua facimus quicq̃d facim⁹. que si mũda fuerit z recta. z id aspiciat qđ aspiciendũ est. oĩa opa nr̃a que ꝑm eam opamur erũt bona. q̃ dz ad Heb. iiij. Discretor intentionũ z cogitationũ cordis est deus. Et dixi q̃ intentio nostra debet fieri in deum z ꝓpter deum. Sed heu aliq̃ intendunt ꝓpter deum. sed nõ in deum. vt hi q̃ furanť diuitib⁹ z ꝓbent elemosinã paupib⁹. De quib⁹ Bre. z habẽt in cano. i. q. i. non est. Non est putanda

elemosina si pauperib⁹ dispensēt qđ exillicit⁹ rebus acq̄rūt. Nā q̄ ita accipit vt dispensēt plus grauāt q̄z iuuāt. qz dicit Alexander papa. et hr̄. xv. q. vij. c. sacerdotib⁹. Nō est opis q̄z cordis inspector dr̄. Idcirco tūc opa nr̄a placēt deo. si fiant dr̄ifica cordis intentiōe z charitatiua affectiōe z ex desiderio superno. Nā dicit Aug⁹. Si q̄s aliq̄d opet̄ vt terrenū cōmodū adipiscāt. non erit cor mundū qđ in terra volutāt. ꝓpter qđ dicit Bern̄. Intentio ē eo suauior z melior q̄ diuini⁹ cupiscāt Quarto dn̄t fieri cum opis difficultate. h̄ est q̄ dn̄t esse ardua z difficilia. vt ex arduis z difficilibus volūtas z intētio cognoscāt seriosa. Ad hāc difficultatē conati sunt oīs sancti q̄ deo placere cupiebāt. cōsiderātes q̄ dura z aspera et valde difficilia in dño ihesu xp̄o p̄cesserunt. qz omnib⁹ sanct⁹ z elect⁹ dicit dn̄s illud Luc. xxij. Ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater regnū. s. p dura z aspera ingressus sum. sic z vos sequmini vestigia mea. Cui consonat qđ scribit Act. xiiij. Per multas tribulatiōes oport̄et nos intrare in regnū dei. De q̄ Bal. v. Qui christi sunt carnē suā crucifixerūt. Naz si nos n̄ castigabim⁹. dr̄ vtiq̄ nos castigabit. si tn̄ sum⁹ de nūero elector̄ z in dei filios cōputati. Nulli ergo elector̄ h̄ parcit. ad Heb. xij. Flagellat omnē filium quē diligit. Qui dicit omnē nihil excipit. nisi eos q̄b⁹ non parcit in eternū. ꝓpter qđ dicit Grego. De⁹ h̄ q̄busdā parcit. vt eos in ꝓpetuū feriat. Et q̄sdā hic ferit vt eos in eternū clarificet. Qđ bene z plene p similitudinē oñdit dr̄ desperat⁹ infirmis q̄dq̄d poposcerint medici dare p̄cipiūt. Et illis q̄ ad sanitatē reuerti p̄nt q̄dq̄ eis placet dare ꝓtra dicūt. Eligat g̃ quisq̄z qđ vult. qz impossibile est in p̄senti z i futuro frui delicijs. Jō Bern̄. Qui mala p̄sentia declinare desiderat. futura oīno cert⁹ expectat. Quinto vt opa nostra sint deo accepta facienda sunt studiosa viuacitate z cū magna diligētia. Unū. ij. Paral. xix. Agite diligenter z dn̄s erit vobiscū. Nā diligentia in oculis dei plus placet q̄z opus. Nec aūt diligētia nihil aliud ē nisi intēta deuotio. z deuota intentio. Et h̄ facim⁹ q̄n mentē infigimus in id qđ agim⁹. oēm euagationē mentis ꝓstringētes. De hac diligētia z diligēti deuotione dicit Bern̄. Admonēdus est homo spūalis quāta p̄t puritate cordis intendere in eū cui sacrificiū offert. seip̄m attendere qui offert. z intelligere ad q̄d offert. Et i his infigere mentē q̄sq̄z p̄mat vl̄ faciat ex h̄ lac deuotionis. Et tūc h̄o currit in deuotōe sine labore sine sudore. Bern̄. sup Cañ. Sicut mel in cera. sic deuotio in aīa. Dicit Rich̄. de mystico somno. Quid est aliud deuotio q̄z feruida mētis in deū dilectio. z vbi est dilectio. ibi nulla mentis distractio. vt dicit Bern̄. Ubi ē amor ibi non est labor sed sapor. nil graue sed omne suaue z leue. Jō dicit ap̄l⁹. i. Thor. xiiij. Jn ecclia magis q̄nq̄z verba loqui volo in sensu meo. vt z alios instruā q̄z decē milia verbor̄. ac si diceret. Breuis or̄o plus valet cū deuotiōe q̄z longa sine deuotiōe. Hoc ē qđ vult Hiero. z habet de ꝓse. di. v. c. nō mediocriter. Nō tm̄ ꝓbis sz corde oādus est dr̄. quapropter melior est q̄nq̄z psalmor̄ decātatio cū cordis puritate z spūali hilaritate q̄z psalterij modulatio cū anxietate. Ex illo ptz q̄ vnus pōt plus alio orare z bona opa facere z tardi⁹ ad celum venire. z min⁹ de gaudio h̄re. de q̄ Aug⁹. Nō diuturnitas tempor̄ nō numerositas operū. sed maior dilectio z deuotio auget hoīs meritum z p̄miū. Jō Cassio. Meli⁹ est deuotū in minoribus q̄z in deuotū in maioribus opib⁹ inueniri. Ad hāc deuotā diligentiam hortamur Deut. xvi. Qđ iustum est h̄ iuste exequaris. Hoc tn̄ fit q̄n bonū opus cū diligētia z deuotione facim⁹ z cū attentiōe intellect⁹. Unū ꝓsilitur. ij. Thor. x. Oēm intellectū in obsequm christi captiuātes. qz scribit Sap̄. i. Spūs sapie aufert se a cogitationib⁹ q̄ fiūt sine intellectu. i. p̄ter intentionē z diligentiā. Unū repellere spūm sanctū a se nō est in voto cogitant⁹. fit tn̄ cum culpa negligētis vt spūs discipline se aufert a cogitatiōib⁹ indisciplinatis.

Sexto opa nostra facere debemus ex sincera charitate z intentōe charitatiua sine q̄ nullū opus q̄tucūq̄z de genere bonor̄ acceptat. Unū. i. Thor. xiij. Si linguis hoim loquar z angelor̄. charitatē aūt nō habuero fact⁹ sum sicut es sonās ꝛc. Jn q̄b⁹ ꝓbis ap̄l⁹ ponit q̄ttuor nobiliora exercitia q̄ fieri p̄nt. pbans p locum a maiori. z h̄ sic. si taz nobilia z supma exercitia sine charitate nō valeāt. m̄lto min⁹ mediocra z minora exercitia nihil valēt. Quā autoritatē Bern̄. exponit di. Charitas est bonum sine q̄ nec opus minimū despicit. sine quo nec maximū acceptat. Nō ꝓdicatio. si linguis angelor̄ ꝛc. nō fides. si mōtes transferā. nō elemosina. si facultates omnes i cibos pauperū distribuero. nō corpis afflictio vel martyriū. si tradā corpus ita vt ardeat. nō missaz solennia. qz ante fratris reconciliationē mun⁹ ꝓhibet. Est em̄ fortis vt mors dilectio que nihil aliud sinit amantē cogitare q̄z qđ amat. Jō

apl's.i. Chor.xvi. Omnia vr̄a in charitate fi
ant. Ratio Aug. Sola charitas distinguit
inter filios dei ⁊ diaboli. Septimo opa no
stra debent fieri ex opantiū multiplicitate. h̄ ē
vt omnia membra corpis ⁊ omnes vires ani
me mutuo se adiuuent ⁊ certatim ꝯueniāt ad
obsequiū laboris. qr dr Prou. xviij. Ubi fra
ter adiuuat frēm. ibi firmior est ciuitas ⁊ ciui
tatis opatio. qr si fideliter se adiuuāt faciliter
opus pficit. talis coadiuuatio multū placet
deo. Eccl'i. xxv. In tribꝫ beneplacituꝫ est spiri
tui meo q̄ sunt ꝓbata corā deo ⁊ hoībꝫ. quoꝝ
vnū est ꝯcordia fratrū. i. oīm virium aīe. Si
aūt in his frēs dissentire incipiūt. om̄e opus
qd agit nihil valet. Eccl'i. xxxv. Unus edifi
cans ⁊ alter destruens. q̄d ꝓdest vtrunqꝫ nisi
labor. Taliter agens hō nō ꝓficit. Si em̄ lin
gua orauerit. manꝰ spoliauerit. aut manus ele
mosinā erogauerit. ⁊ lingua blasphemauerit
q̄d ꝓficiet ille hō. nihil. qr h̄ ꝓhibet. i. Cho. i.
Rogo vos fratres in vobis nō sint scismata.
Sed oīa opa nostra ī charitate ꝯcorditer fa
ciamus. iuxta illud Col'. i. Fructificātes ī om
ni ope bono. ⁊ Eccl's. ix. Qd̄cunqꝫ pōt manꝰ
tua opari. instanter fac. Nā retributio in vita
futura erit ꝑm opa nr̄a. de q̄ p̄s. xxvij. ꝑm opa
manuuꝫ mearum retribuet mihi. Apoc. xiiij.
Opa illoꝝ sequunt illos. de q̄ Greg. Scd̄m
differentiā meritoꝝ erit retributio p̄miorum.
Ideo hortamur Eccl'i. vlti. Operamini opꝰ
vestrū ante tempus. ⁊ dabit vobis mercedeꝫ
vestram in tempore suo.

Sermo cxiij.
Ad idem.

Si quis mihi
ministrat me sequat. ⁊ vbi ego
sum. illic ⁊ mister meꝰ erit Joh.
xij. In verbis p̄missis duo innuunt. Pri
mo docet nos modū sui seruitij. ibi. Si quis.
Scd̄o subiungit p̄miū nostri laboris. ibi. vbi
ego sum. De p̄mo dicit. Si quis mihi mini
strat. Nota q̄libet fidelis dꝫ esse mister dei. vt
dr. i. Chor. iiij. Sic nos existimet homo. vt
ministros xp̄i. ⁊. ij. Chor. vi. In oībꝫ exhibe
amus nos vt mistros dei. Idcirco videnduꝫ
est q̄ vult deo ministrare digne debet duo attē
dere T. Prīo q̄liter se habeat erga dn̄m.
secūdo q̄liter ad ꝯseruū Primo q̄ ad dn̄m de
bet hr̄e sex. Prīo elegantiā vel innocentiā. se
cūdo intelligentiā. tertio diligentiā. q̄rto pa
tientiā. q̄nto ꝯstantiaꝫ. sexto ꝯcomitantiam.
Primo igit debet hr̄e innocentiaꝫ. i. Thi. iij.
Sint mistri xp̄i nullū hn̄tes crimē. p̄s. c. Am
bulās ī via īmaculata h̄ mihi mīstrabit. Nā
dn̄s mūdus vult hr̄e mūdos ꝑuos. Leui. xi.
Sācti estote. qm̄ ego sctūs sum. Nā dr Isa.
xxiiij. Sicut dn̄s sic ⁊ seruꝰ eiꝰ. Hec innocen
tia quā dn̄s req̄rit a nob stat in tribꝫ. In cor
dis puritate. ꝑmonis veritate. ⁊ opis sanctita
te. Primo in cordis puritate. Augꝰ. Nō req̄
rit deꝰ pulcrā carnē. sꝫ pulcrā menteꝫ. Prou.
xxiij. Fili p̄be cor tuū mihi. Ergo cū intras ec
clesiam ad ꝑuiendū deo mūda cor. Hiere. iiij.
Laua a malicia cor tuū hierl'm vt salua fias.
⁊ sic sara Thob. iij. Mundā ꝑuaui aīaꝫ meā
ab oī ꝯcupiscētia Et tales p̄nt astare dn̄o deo
Mat. v. Beati mūdo corde. Scd̄o consi
stit in oris vel ꝑmonis veritate. ad Eph. iiij.
Loq̄mini veritatē vnusquisqꝫ cū ꝓximo suo.
Jaco. iij. Qui in v̄bo nō offendit h̄ pfectꝰ est
vir. Idem ca. i. Si q̄s putat se religiosuꝫ nō
refrenās linguā suā. vana est eius religio. Jō
p̄s. xiiij. q̄rit. Dn̄e q̄s habitabit in tabernacu
lo tuo. Rn̄det. Qui loquit veritatē in corde.
nec egit dolū in lingua sua. p̄s. xxxiij. Prohi
be linguā tuā a malo. Labia tua ne loquant
dolū. Prou. xxi. Qui custodit os suum custo
dit aīam suā. Mat. xij. Ex v̄bis tuis iustifi
caberis. ex v̄bis tuis ꝯdēnaberis. Tertio cō
sistit in opis sctitate. Nam arbor ex fructu co
gnoscit. Mat. vij. Ex fructibꝫ eoꝝ cognosce
tis eos. Joh. x. Opa q̄ ego facio testimoniuꝫ
ꝑhibent de me. p̄s. cxviij. Seruꝰ tuꝰ ego sum.
doce me facere volūtatē tuā. Amb. de officijs.
Nō est satꝫ bene velle nisi assit bene facere. Jō
Orige. Audite desides. audite negligētes. au
dite inutiles q̄ speratis in h̄ saluari ꝙ christia
ni appellamini. ⁊ nō facitꝫ opa xp̄iani. Cum
dicit p̄s. xvij. ꝑm opa manuū meaꝝ retribuet
mihi. Gal'. vi. Opus suum ꝓbet vnusquisqꝫ
Apoc. xiiij. Opa illoꝝ sequunt illos. De his
tribꝫ ait p̄s. xiiij. Dn̄e q̄s habitabit ī taberna
culo tuo. Rn̄det p̄s. xxiij. Innocēs manibꝫ.
id ē opibꝫ. ⁊ mūdo corde. nec iurauit ī dolo ⁊c.
De īmūdis v̄o pctōribꝫ dr Isa. i. Quid mihi
de multitudine victime vestre. manus em̄ vr̄e
plene sunt sanguine. i. peccatis. ergo beatꝰ lau
rentiꝰ mūdꝰ fuit mister. de q̄ Eccl. xxxi. Beatꝰ
vir qui inuētus est sine macula. s. cordis. oris
⁊ opis. qui potuit trāsgredi ⁊ nō est transgres
sus. Scd̄o bonꝰ minister debet hr̄e pruden
tiā seu intelligentiā. vt sciat q̄d facturꝰ sit vel
dimissurꝰ. Prou. xiiij. Acceptꝰ est regi mini
ster intelligens. Hanc intelligentiaꝫ petebat

176

Salomon.iij.Regū.iij.ꝛ Sap̄.ix.Da mihi dñe sediū tuaꝝ assistricē sapiam vt mecū sit ꝛ mecū laboret. vt sciam q̄d acceptū sit coꝝaꝝ te omni tpe. ¶ Nec prudētia ꝓsistit in tribus.ꝛ q̄b⁹ Sen.Si prudēs es ī trib⁹ tpib⁹ dispenset anim⁹ tuus.p̄ntia ordina.p̄terita recogita.futura p̄uide.De ꝑmo Proū.xv.Uir prudens dirigit viā suā.Sic fecit villic⁹ iniquitatis Luc.xvi.Sic prudentes virgines. Mat.xxv.Scdo recordare p̄terita Lu.xvi. q̄ recepisti bona in vita tua.Tertio p̄uide futura Proū.vi.Uade ad formicā o piger ꝓsidera vias ei⁹ ꝛ disce sapiam Proū.xiij.Uir prudēs declinat a malo. ¶ Tertio bon⁹ minister debet hre diligentiaꝝ in agēdis.ꝛ sic martha Lu.x.Martha satagebat circa frequēs ministeriū. Ro.xij.Spu feruentes dño seruientes.ij.Paral.xix.Omnia cuꝝ diligentia agite.ꝛ dñs erit vobiscū. Nā negligētes sunt maledicti a dño. Hiere.xlviij.Maledictus q̄ facit op⁹ dñi negligenter. ¶ Quarto debet hre patientiā.ij.Cho.vi. In oib⁹ exhibeam⁹ nosmetipses sicut dei mistros in multa patiētia.vt onus dñi patienter sufferam⁹. Jac.v. Patientes estote ꝓfirmātes corda vra Jac.i. Patiētia pfectū opus hz.ꝛ sic beat⁹ laurēti⁹. ¶ Quinto ꝓstantiā vt non leuiter a seruitio dei retrahat Lu.i.Seruiam⁹ illi in sanctitate oib⁹ diebꝫ nris.ij.Paral.ix. Beati hui tui q̄ assistūt coā te omi tpe.Mat.x.Qui ꝑseuerauerit vsqꝫ in finē ꝛc. ¶ Sexto debet hre comitātiā dñi sui.Subdit.me sequat.Ecc̄i. xxiij.Elia magna ē sequi dñm. Hugo de regalib⁹ disciplinis. Seq debem⁹ dñm ī omnibus ꝑtutib⁹ ꝛ bonis moꝛib⁹.vt sicut ad imaginē eius creati sum⁹.ita ad moꝝ ei⁹ studium reformemur.i.Joh.ij.Qui dicit se ī xpo manere. debet sicut ille ambulauit ꝛ ipse ambulare. ¶ Primo.nam sicut dñs nr fuit patiens.i.Pe.ij. Cū malediceret nō maledicebat.ꝛ sic nos Lu.xxi. In patiētia vra possidebitis aias vestras. Scdo sicut dñs nr est misericoꝝs Mar.viij. Miserecoꝝ sup turbā. sic nos Luc.vi. Estote misericordes sic̄ pater vester ꝛc. Tertio sicut xp̄us scandalū vitabat Mat.xvij. Ne scandalisem⁹ eos. ꝛ sic nos.i. Cho.x.Sine offensione estote iudeis ꝛ gentib⁹.Quarto sicut fuit studiosus ī oꝛone.naꝝ in oꝛone pnoctabat.Mat.xiij.Solus oꝛabat in monte.ꝛ sic nos Lu.xviij. Quoniam oportet semp oꝛare.Quinto sicut in oib⁹ opib⁹ non q̄siuit gl'iam suā.sed p̄ris.Joh.viij. Ego gl'iam meā nō quero. est q̄ querat ꝛ iudicet.et sic nos.p̄s.cxiij. Nō nobis dñe nō nobis ꝛc. ¶ Scdo debet scire quō debet se hre ad familiā dñi sui. Primo pacificationē sine reprehensione.ij.Choꝝ.vi. Nemini dantes villā offensionē vt nō vituperet⁹ ministeriū vr̄m. Phil'. ij. Sitis sine reprehensione in medio nationis praue. et inter eos lucetis sicut luminaria in mūdo. Heb.xij. Pacem seqmini ꝛ sanctimoniā sine q̄ nemo videbit deū. ergo dñs voluit esse suos pacificos Mat.v. Qui dixerit fratri sui racha.re⁹ erit iudicio.i. Choꝝ.xi. Si q̄s videt ꝓtentiosus esse inter vos. nos talez ꝓsuetudinē nō habem⁹.ij.Thi.ij.Seruū dei nō oportet litigare.sz mansuetū esse ad oīm⁹. Scdo debet habere ꝑticipationē.q̄ a dño recipiat vt ꝓximis cōmunicet. sic nos.i.Pe.iiij. Unusquisq; sicut accepit grām in alterutrū illā administrātes.sic bon⁹ ministri multiformis gr̄e.vt si habes ꝓlium. sapiam ꝛc. Juxta illud Isa.l.Dedit mihi dñs linguā eruditaꝝ vt sciam sustētare eum q̄ lapsus est ꝛbo. Si tpalia habes cōmunica.i. Joh.iij. Qui habuerit substantiam hui⁹ mūdi ꝛc. Si habes grām deuotōis p alīs oꝛādi.oꝛa.Jaco.v.Oꝛate ꝑ inuicē.Lu.xxij. Ego p te rogaui ne tre.ꝛ tu aliq̄n ꝓuersus ꝓfir.ꝛc. Si habes fortitudinem ministra infirmis ꝛ infimis.Mat.xx. Ego ī medio vestrū sum sicut q̄ ministrat. Tertio sup portationē oneris.vt apl's Gal'.vi.Alter alteri⁹ onera portate.Eph̄.iiij.Supportantes inuicem in charitate.ꝛ tenemur in noua lege Nam in veteri lege oꝛ Exo.xxiij. Si videris asinū ꝛc. Ro.xv. Debem⁹ nos firmioꝝes imbecillitates infirmoꝝ sustinere. ¶ Dixi secundo subiungit pmiū laboris.ibi. Ubi ego sum illic ꝛ minister me⁹ erit. Aug⁹. Ubi oīa bona etiā si erūt in inferno nulli subiacient tormēto Joh.xiij. Accipiā vos ad meipm vt vbi ego sum ꝛ vos sitis. Joh.xvij. Pater quos dedisti mihi volo vt vbi ego sum ꝛ illic sint mecū vt videāt claritatē meā quā dedisti mihi.sz q̄ nō sequunt vbi erūt. Job.x. In terra miserie ꝛ tenebraꝝ.vbi nullus ordo ꝛc. Baruch.iij. querit ab illis q̄ mūdo seruiūt. Ubi sunt pncipes gentiuꝝ qui dñant bestijs terre.in auib⁹ celi ludūt.ꝛ nō est finis inq̄sitionis eoꝝ.exterminati sunt ad inferos descenderūt.alij in locū eoꝝ surrexerūt. Ideo oculi nri semp ad dominū ꝛ ad pmiū. Itē nota ad premiū debet se hre seruus tripl'r. ¶ Primo vt frequenter aspiciat vt animet. Grego. Consideratio pmij minuit vim flagelli. Idem. Spes premij solatiū est laboris. Heb.xi. Moyses fide

negauit se filiū filie pharaonis eligens affligi cū ppl'o dei magis q̄z tpalis pcti habere iocunditatē. sic z nos. Greg. Si ꝯsideram⁹ que p̄mittunt in celis vilescunt oīa q̄ sunt in terris.

Scdo debet p̄mium feruēter desiderare vt labor alleuiet. De quo Chrys. Si attenderes requiē celi. labore mūdi n̄ turbareris. Idcirco si terreat te labor respice p̄mium. Dicit Bern. Labor me⁹ vix est vni⁹ hore si ampli⁹ nō sentio p̄ amore. Tertio patiēter illud expectet ne tedio frangat. sicut filij israel Nu. xxi. Cepit ppl'm tedere labor itineris. ergo nō venit in terrā p̄missionis. q̄ nō patienter expectabat. Jac. v. Ecce agricola patiēter expectat donec accipiet tēporaneū fructū. Figurat Ben. xxix. Jacob patiēter expectauit septē annis p̄ rachel. Sic hō fidelis p̄ ꝯsecutione vite eterne Jaco. v. Patientes estote ꝯfirmantes corda vra. quia dr Jaco. i. Patientia pfectus opus habet. Luc. xxi. In patientia vra possidebit⁹ animas vras. Qualis fuit beatus laurenti⁹. vt patet in eius legenda.

De assumptione beate Marie ỹginis.
Sermo cxiiij

Introduxit me rex in cellā vinariā. exultabim⁹ et letabimur in te. Can. i. Et legitur in assumptione beate marie virginis. Theophilus in breuiloquio diuersaꝝ artiū. Ebur decoctū vino forti flexibile efficitur ad instar cere. Nam ebur ob sui dulcedinē vinū imbibit. z p̄ ꝯsequens mollefacit z mollescit. quēadmodū vitrus in sanguine hircino. cornu in oleo. ouū in acetū mollescūt. Spūal'r. beata ỹgo maria tanq̄z nobile ebur rone virginalis castitatis vino dilectis decocta flexibilis est i pietate z misericordia erga nos. Un Bern. sup Cant. Maria sinū pietatis omnib⁹ aperit. z de plenitudine ei⁹ accipiūt vniuersi. captiui liberationē. egri curationem. tristes ꝯsolationē. pctōr veniā. iustus grām. angelus leticiā. tota trinitas gloriā. ergo digna fuit z dignissima vita eterna. q̄z scribit Matthei. v. Beati misericordes. q̄m ipsi misericordiā ꝯsequent. ppter ipsaz pietatē que ad omnia vtilis est. maxime ad p̄missionē vite eterne. Jō ipsa dixit. Introduxit me rex in cellaz vinariā. In ỹbis p̄missis duo innuūtur. Primo beate ỹginis marie assumptio gl'osa. ibi. Introduxit me rex in cel. vi. ꝛc. Greg. id est in intima gaudia q̄ alijs spiritib⁹ occultāt Scdo subiungit suoz dnoz congratulatio iubilosa. ibi. exultabim⁹ z letabimur in te. id est ꝯgaudem⁹ honori tuo. Dixi p̄mo innuit virginis assumptio gl'iosa. Hec glorificatio notat ex tribꝫ. Primo ex assumptiōis loco. ipsa habet singularē felicitatē ex loco. q̄z fuit introducta in diuina cellaria. ex modo habet singularē iocunditatez. q̄z fuit ad intima celi gaudia introducta. ex misterio hz singularem dignitatem. q̄z nullus angelor fuit dignus eam introducere nisi solus rex regum z dns dnantiuz. De quo Introduxit me rex in cellam vinariā. Nota beata ỹgo maria in triplex cellariū fuit introducta. s. gratie sapiētie z glorie. De p̄mo Deu. xxviij. Emittet dns benedictionē sup cellaria tua. id ē multitudinē gre. O q̄z p̄funde introduxit eaz de⁹ in cellariuz gratie. Prou. iij. Torcularia tua id est potentie aīe vina dabūt. s. gratie. Bern. Quis multitudinē z altitudinez gratie eius inuestigare poterit. Nam ipsa tota ē altiori z pfectiori dono oīm grax. Eccli. xxiiij. Ime oīs gra vie z veritatis. q. d. Omnē gratiā omnib⁹ hominib⁹ ad p̄sentē vitā necessariaz. z ad futurā misericorditer sum ꝯsecuta. q̄ potuit dicere illud Eccli. vlti. Uidete q̄m non solū mihi laborauī. sz oīb⁹ exquirētib⁹ ỹitatē. Jō Eccli. xxiiij. Trāsite ad me oēs q̄ ꝯcupiscitis me. Bern. Maria sinū pietatis omnib⁹ aperit. ipsa ē benigna thesauraria cui cōmisit deus thesaurū gre z misericordie. Ideo dixit ei angelus. Aue gra plena Luc. i. Bern. De plenitudine eius accipiūt vniuersi. Eger curationem ꝛc. vt supra. Oro si⁹. Quos nō saluat dei iusticia. saluat marie misericordia infinita. Ab hoc vino gre corroborata est in merito vite. q̄z de q̄sto gra maior. de tanto op⁹ meritorium copiosius. z sic ipsa excellit alios sanctos in dono gratie z in merito. Prouer. vlti. Multe filie regū congregauerūt diuitias quas tu supgressa es vniuersas. Nam dr Mat. x. Si q̄s pphetā hospitio accepit. mercedez p̄ phete accipiet. q̄ accipit iustuz. mercedē iusti accipiet. Quid illa meruit que filiū dei nō solum i hospitio terrestri. sz z hospitio corpis z aie suscepit. Si meret ille q̄ dat paupi indumentū. q̄d illa que de virgineis vberib⁹ filio dei dedit alimentum. O q̄z sublimia merita. q̄z in actiua z cōtemplatiua vita se sublimiter exercuit. quia si mul. alij tm̄ successiue. sz simul z semel vtraq̄z vita est ei donata vt infans ab ea aleret. intus

177

dei filius ꝺ templaret. Jō hodie legitur euangelium de martha ⁊ maria ad designandū ꝙ ipsa in vtraq; vita fuit pfecta. Nam ipsa habuit pfectiorē dispositionē. ⁊ etiā pfectiorē exercitationē ⁊ rectā intētionē. ¶ Primo pfectiorē dispositionē. Diceres. q̄ disponunt hoiem ad vitā actiuā. Rn̄deꝺ. primū est ꝺ scientie puritas. qz dicit Brego. Nulla bona a deo acceptanť que maloꝝ admixtione maculanť. Nā licet multa facit nō est acceptū nisi homo ꝑ⁹ sit acceptus. Brego. Nō placuit abel ex munere. sed mun⁹ ex abel. q̄d ꝑdest deo dare sua. seipsum diabolo. Naz nihil poterit forte deo gratū dum ipse ingrat⁹ est p mortale pctm̄. Eccli. ix. Qui i vno offendit multa bona ꝑdit. ideo optet ꝙ sit purus i ꝺ scīa. Quis vnq; fuit maioris puritat⁹ ⁊ dignitat⁹ q̄ ipsa. Anſ. Ea puritate nitebat qua maior sub deo intelligi nequit. Lañ. iiij. Tota pulcra es ⁊c. Bern̄. In puritate trāscendit omnē angelicā ⁊ oēm celestē creaturā. ¶ Scōm qō requirit est recta intentio. Brez. Vigilanti cura intētio est pensanda. qz dicit Alexander papa. et habet. xv. q. vi. si sacerdotibꝰ. Nō solū sunt attendēda ea q̄ fiūt. sz q̄ a ꝺo fiunt. Brez. Deus et nō subam pensat de⁹. Sz que meliorē intentionē habuit q̄ ipsa. Bern̄. Ipsa intendit in deū ⁊ ꝑpter deū. que nō solū in corpe imo ⁊ spiritu exultauit in deo. dicēs. Magnificat aīa mea dn̄m ⁊c. Jō potuit dicere illō ps. lxxxiij. Cor meū ⁊ caro mea exultauerūt in deū viuū. ¶ Tertio requirit ꝙ hō nō totaliť sit actioni deditus. sz interiores vires et affectus debent deo dari. Bern̄. Fideliś anima p̄ oculis habet nō tm̄ quid agat. Eccli. xxiij. Fili p̄te corde tuo mihi. ac si diceret. Quibuscūq; exercitijs mēbra foris dederit volo vt corde cum affectionibꝰ mihi vacet. Jdeo multū improperat his qui nimium se dant opibꝰ exterioribꝰ. Hiere. xlix. Pre sollicitudine q̄escere nō potuerūt. De talibꝰ dicit Bern̄. Nō ea die debent se estimare celice vixisse in quo nihil recolūt meditando celeste coegisse. Sz quis magis deū in omnibus operibꝰ p̄ oculis habuit q̄ ea que deformis fuit. Bern̄. O q̄ familiaris es facta deo o dña q̄ proxima q̄ intima. ipse apud te manet. Un̄ tu cū eum vestis suba tue carnis. ipe te vestit sua gloria maiestatis. Nam eam pr̄ gr̄am nunq; reliquit. Bern̄. Christus replevit marie ventrē ⁊ mentē. vt cū recessit a ventre. nunq; tn̄ a mente. idcirco habuit bonam dispositionē ad actionē. Jtē fm̄ meliorē dispositionē habuit pfectiorē actionez. Nam dicit Bre. sup Ezech. Activa vita est esurientī panē tribuere ⁊c. ⁊ sic ipa pfectior mō q̄z alij. Anſ. in omel'. de assumptione. Alij suscipiūt hospitem quēlibet. ipsa dei filiū. Alij in domo. ipsa i vtero. Alij veste corpali. ipsa veste carnea induit ipm̄. Alij cibo ⁊ potu exteriori. ipsa deū et hoiem lacte ꝙginali. Alij infirma mēbra aliorum leuant portant ⁊c. ipsa in infantuli etate ipm̄ leuauit balneauit ⁊ portauit. ipsa vinctū in cruce visitauit. ipsa i morte affuit ⁊ in sepultura. Jdeo legit hodie. martha satagebat circa frequens ministeriū. Jtez ex vino gr̄e ipsa roborata. In ꝺ templatiua vita figurata est p mariā. que sedens secus pedes dn̄i audiebat verbū illius. Anſ. Nō tm̄ ad pedes sed etiaz ad caput residens seruabat omnia verba magorum. pastoꝝ. ⁊ angeloꝝ cōferens in corde suo. Beda in omel'. Vita ꝺ templatiua ē charitatem dei et ꝓximi tota mente retinere. et ab exteriori actione quiescere soli desiderio cōditoris inherere ⁊ ad videndū facie creatoris exardescere. O quis magis exardescebat in dilectiōe creatoris q̄z ei⁹ mater. Eccli. xxiij. Ego mater pulcre dilectionis. Amb. Sicut ferrū in ignem missum efficit totū igneū. sic ipsa in igne dilectōis. Et qz meritū causat ex amore. ipsa pōt dicere illud Lañ. v. Nunciate dilecto meo. quia amore lāgueo. Q; aūt meritū stat in dilectione. Brego. Nō numerositas operum. nō diuturnitas temporū. sed maior charitas auget p̄miū ⁊ meritū. Bern̄. Qui plus diligit plus accipit. Et sic ipsa p̄ omnibus alijs hominibꝰ. ¶ Secūdo introduxit eam in cellarium diuine sapientie. Prou. iij. Doctrinis implebunť cellaria eius. s. sapientie. Zach. ix. Quid dulcius ⁊ pulcrius q̄z frumentum electoꝝ ⁊ vinum germinās ꝙgines id est sapientia diuina. qz pfecte a deo potata facit dulciter ⁊ suauiť de deo sape. Anſ. Quis digne loquiť de ea q̄z dulciter q̄z sublimiter sapiebat de deo. qz thesaurus sapiētie requieuit in ea. Brez. Quid nō de deo sapiebat in qua deus ⁊ sapiētia ei⁹ latebat. ita vt mirarenť angeli Lañ. vi. Que est ista que progrediť quasi aurora ꝺ surgens electa vt sol. ps. l. Jncerta ⁊ occulta sapie tue manifestasti mihi. ¶ Tertio introduxit eam in cellarium vinarium glorie. De quo Prou. vlti. Date vinum his q̄ sunt amaro corde vt obliuiscantur egestatis sue. Hoc vinum est clarum ⁊ ꝑspicuum. quia ibi clare vident faciem dei. Hoc vinum letificat cor hominis. Ad hoc cellarium vinariuz hodie est introducta. ¶ Videamus de mo

do quadruplici. Primo cuz regio decore. De quo Apocal'. xij. Mulier amicta sole. Ecce pallium regale. luna sub pedibus eius. id est omnes defectus. ecce scabellum pedum. In capite eius corona stellarū duodecim. id ē duodecim p̄rogatiue p̄e omnib9 sanct'. ecce regale sertum. Prima stella. i. p̄mum p̄rogatiuū. quia ab initio mundi p̄figurata. Eccl'i. xxiiij. Ab initio & ante secula creata sum. Secūda stella in vtero sanctificata. Bern̄. Proculdubio sancta anteq̄z nata. Tertia stella ē ab angelo reuerenter salutata. Luc̄. i. Aue gr̄a plena. quod nulli cōcessum est. Quarta a potentia patris obumbrata. Luc̄. i. Virtus altissimi obumbrabit tibi. Quinta stella a spūsancto fecundata. Luce. i. Spūssanctus supueniet in te. Sexta quia in ꝯceptu nō grauata. Augustin9. Quia portabat a quo portabat. Bern̄. Illa sola grauedinē nō sensit que sine libidinosa voluptate ꝯcepit. Septima i partu a dolore p̄seruata. Isa. vlti. Quis vnq̄z vidit tale vel audiuit huic simile. s. anteq̄z parturiret peperit. Bern̄. Nouam prolem nouo modo edidit. ideo aliena ab omni dolore permansit. Octaua stella i partu inuiolata. Un̄ canit ecclesia. Sicut sidus radium parit virgo filium pari forma. Ideo Aug9. dicit. Filiu9 o virgo fecunditatē tibi tribuit. & virginitatis gloriam nō abstulit. Nona stella quia p̄ma est que virginitatē vouit. vt dicit sc̄us Tho. parte. iij. q. xxviij. Et magis sunt opa laudabilia que ex voto celebrant. vt patet in ij. ij. Sicut qui dat arborē cum fructu magis dat. Decima stella q̄ omnib9 gratiis est dotata. Hiero. Ceteris sanctis gratia per partes p̄statur. Marie totam se infudit gratie plenitudo. Undecima omnibus virtutibus adornata. Hiero. Nullo genere virtutuz vacauit cui angelus plenitudinē gratie p̄misit. Duodecima hodie super omnes angelos exaltata. Unde canit eccl'ia. Exaltata est super omnes choros angelorum ad celestia regna. Eccl'i. xxiiij. Sicut cedrus exaltata sum. Figuratur Ben̄. viij. Archa noe requieuit in montibus armenie. Eccl'i. xxiiij. Ego in altissimis habito. Ecce quomō introducta est cum regio decore. ¶ Secūdo introducta ē cū magna gloria & honore. q̄ christus rex regū & cetus angelorum cōuenerunt. Bern̄. in sermone. tempus loquendi. dicit. Creditur q̄ militia angelorum & saluator p̄ se festinans occurrit. & cū gaudio in suo throno collocauit. Eccl'i. xxiiij. Sicut cedrus &c̄. Rabanus. Sicut cedrus est omnium arborum altissima. sic maria celestium & terrestrium domina & regina. Bern̄. O benedicta inuentrix omnis gratie. quis altitudinem glorie tue valeat inuestigare. Damascenus. Si laudem glorie eius scribere volumus. deficiunt verba quibz sufficienter scribere valeamus. Bernardus. Christi generationem & marie assūptionem quis enarrabit. Nam quantā gratiā adepta est in terris p̄ ceteris. tantaz gloriam obtinet in celis. De quo. i. Ihoz. q̄. O, oculus nō vidit nec auris audiuit que p̄parauit deus diligentib9 se. quid p̄parauit gignenti se et p̄e omnib9 diligenti. Ideo canit hodie. Qua gloria in celis ista virgo colitur &c̄. ¶ Tertio fuit introducta cum cantu dulciss̄imo. Figurat. ij. Reg. vi. Dauid & omnis israel cō ducebat archam cum iubilo. Dicit em̄ Luc̄. xv. Gaudium est angelis sup vno peccatore penitentiā &c̄. Quale fuit hodie gaudium angelorum ꝯducentium reginam celi & terre ad regna celorum. Ideo canit eccl'ia. Assumpta est maria in celum gaudent angeli laudātes b̄ūdicunt dn̄m. O nō solum angeli. sed & gaudet filius. q̄ mater honoratur. gaudent angeli. q̄ dn̄a eorum exaltat. Justi. quia salus eorum augmentat. Bern̄. Quis cogitare poterit q̄z gloriose hodie regina p̄cessit. ¶ Quarto fuit introducta cum p̄uilegiali beatificatione. q̄ cum corpe et aīa. Aug9. xij. de ciuitate dei. Sicut christus est glorificatus in corpe & anima. ita pie credendum est q̄ virgo beata est beatificata in corpore & anima. tam in dotib9 anime q̄z corpis glorificata. Hoc p̄bat Augustinus multis persuasionib9. ¶ Primo hoc competit diuine potentie. si potuit eam conseruare in virginitatis pudore. cur non incorruptam a putredine. cum dicit psal. cxxxiij. Omnia quecunq̄z voluit fecit. ¶ Secūdo conuenit sue sapientie. quia sapiens architector facit relucere sapientiā suam in domo p̄pria in qua elegit habitare. & sic hic Prouerbi. ix. Sapientia edificauit sibi domum & excidit in ea colūnas septem. id est septem dona spiritussancti. quomodo diceretur Canticor. iij. Tota pulcra es. quia sapiens architector intus & extra edificat domum ornando. et si ita eam ornauit in vita. credendum est & in morte. ¶ Tercio conuenit diuine iusticie. iustum enim est qui aliorum sanctorum corpora. imo etiam tormenta vt sunt crux claui & corona in tanto honore haberi facit in terra. corpus q̄z matris in maiori honore h̄ri faceret in terris si esset. sed

178

nō est. sed in celis. Si crux i qua xp̄s ad tempus req̄uit in tanto honore habet. in quāto honore deberet haberi mater de qua carnē suscepit. z in ea nouē mensibꝫ req̄uit. Si in tanto honore fuit archa figuratiua. in quāto archa sanctificatiua in qua vna aurea. id ē humanitas. z māna id est diuitas latebat. Aug. Si de suis ministris dixit Joh. xij. Ubi ego sum. ibi z minister meꝰ erit. si ibi maria. nunqd in equali gloria. vbi dei iusticia decuit. vt q̄ vltra oēs sibi ministraret. vltra oēs ministros eā exaltaret. ¶ Quarto ꝓuenit diuine bonitati. Boni filij est honorare matrē in vita z in morte vltra alios. modo dicit Augꝰ. Diuina voluntas elegit inter igneas flāmas vestimenta pueroꝝ ꝓseruare illesa. cur nō in matre ꝑpria. Jdeo Augꝰ. Tantū thesauruz dignꝰ est seruare celuz q̄ terra. illud sanctissimū corpus datuz esse vermibꝫ dicere ꝓtimesco z sentire nō valeo. Jdeo p̄s. cxxxi. Surge dñe in requiem tuam. tu z archa sanctificatōis tue. ¶ Sed diceres. quo tpe post xp̄i ascensionez factū est. Rñdet Uincentiꝰ in speculo hystoriali anno duodecimo post christi ascensionez. ¶ Sz diceres. quare tamdiu misit eaz in terris z non statim assumpsit. Rñdet ꝑpter quattuor. Primo ꝑpter fideliū eruditionem z ꝓsolationem in multꝫ que sibi specialiter cōstabant. Ipsa em̄ matthęo dixit de magis et stella z innocentū occisione. Et Luce de missione gabrielis. z de ceteris ꝓceptionē z natiuitatē ꝓcementibꝫ scripsit. Jdeo Hiero. in q̄dā ꝑmone. Christus post ascensionē virginē misit in terrꝫ vt aplicus grex erudiret de his que viderat z audierat. Sc̄do remansit in terris in testimoniū filij veritatꝫ. Tertio ꝑpter fidei augmentationez. Bern. in omel. sup stabat. Post ascensionē christi quasi ad limina sanctoꝝ. ita ad virginē matrē adhuc in carne viuentē fuit pegrinatio fideliū cupientiū videre illud celeste fidele z diuinū ꝑdigium. s. humanitatis z deitatis. Unde Jgnacius in epistola ad sanctū Johānem. Recte ego maria post ascensionē filij manere debuit vt eccl'iam inter vndas ꝓsecutionū verbo z exemplo confirmaret. Unde Bern. in omel. vbi supra. Recte matrē misit in mūdo vt vtraq; portio ecclesie. s. militans z triumphans. visibili z inuisibili frueret solatio. Jlla in christo assumpto. ista in matre relicta in mundo. Gaudiosum fuit matrē videre in terris habentē filium ꝓsidentem in celo. Quarto ꝑpter eius meriti augmentationē z cōpletionē. Item beata virgo instante hora mortis. vt dicit Dyonisius in diuinis nominibꝫ optabat oēs apl'os interesse dormitioni eiꝰ. z factum est. instante hora mortis fuit rapta supra se in lumen deificum q̄ddam. sicut freq̄nter rapiebat. in quo efficiebat insensibilis q̄tū ad vires z potentias alligatas corpi. z sic facta est solutio z oculoꝝ fractio sine sensu doloris. z in tali raptu fuit xp̄s cū curia angeloꝝ p̄ns. Et dicit Dyoni. Unū quēq; apl'm in laudem christi z virginis sermonem fecisse. Et sic corpꝰ eiꝰ nō statim ductum fuit in cellariū celestis hierl'm. sed p aliq̄ tempꝰ in valle Josaphat collocatuz. z sic fuit ad tempꝰ veraciter mortua. nec ista morte a lege cōmuni exēpta. ad Heb. ix. Statutum est oibꝫ hominibꝫ semel mori. Jō canit eccl'ia. Mortez subijt tpalem. nec tñ mortis nexibꝫ detrimi potuit. Hiero. in ꝑmone. Certum ē ipsam migrasse a corpe. Eius sepulcrū monstrat in vallis iosaphat medio. vbi fabrica tā eccl'ie miro modo tabulata. i. depicta. Modus aūt mortis eius fuit q̄ mēte ipsius suspensa in ꝓtemplatiōe suauissima corporis ꝑtute paulatim deficiebat. tandez sine dolore nō ꝓtemplatōe interrupta aīa corpꝰ deseruit. q̄ magna dulcedo ꝓtemplationis potuit absorbere omnē dolorē corpis. Jtē Dyonisiꝰ loquens ad Tytuz dicit. Nos vt nosti z tuipse multoꝝ sanctoꝝ fratrum ꝓuenimꝰ ad visionē corpis vite ꝑncipis. Erat em̄ ꝑmo iacobꝰ frater dñi. z petrꝰ vertex. z honorabilissima theo reumatū. i. theologoꝝ summitas. Secundo honorabiles exequie resonabāt. Tertio ipsa immediate post mortem surrexit. nec apl'is videntibꝫ. Et q̄ Dyonisius fuit p̄sens z nō scripsit ista miracula que solent legi in apocrifo que ascribunt iohāni. Si enim Dyonisiꝰ vel Johānes illa miracula scripsissent. etiam ecclesia illa nō obticeret in diuino officio. ¶ Dixi secūdo subiūgit nra ꝓgratulatio gloriosa. ibi. Exultabimꝰ z letabimur ī te. Et merito debemꝰ gaudere in eiꝰ gratia z gloria ꝑpetria. Primo q̄ hodie facta est cellaria in cellario glorie ꝑpinās oibꝫ vinū gre. Eccl'i. xxiij. Ego quasi fluuius doriꝑ. et q̄si aqueductꝰ exiui de paradiso. refundēs sine intervallo aquā viuam. Rich. de san. vic. Nihil a throno diuini muneris descendit q̄d per marie manꝰ non transijt. ¶ Secūdo exultare debemus. q̄ hodie ipsa facta est aduocata generis humani. De qua canit Eya q̄ aduocata nra. Bonꝰ aduocatus in se debet habere quattuor. Primo diligentiā. secūdo potentiā. tertio sapientiā.

vt sciat leges. qrto coꝝ familia regis reuerentiã. Istã qttuor tangit ps. xliij. de virgine benedicta dicẽs. Astitit. Ecce q̃sta diligẽtia. ⁊ ñ recedit. Jõ recordare ẏgo mater dñi steterũ in ꝓspectu dei vt loquaris p nobis bona. Jtẽ dicit regina. Ecce quãte potẽtie mr̃ regis. Eccli. xxiij. In hierlm ptãs mea. O quãte potestatis. cũ dicit. a extris. nõ sub pedib. Figurat iij. Reg. ij. Salomon occurrit matri et iuxta se locauit ad extrã dicẽs. Neq; phas est tibi denegare. pete quid vis. Hiero. Hec est dies in qua saluator nr̃ festinus occurrit matri. et in solio regni post christũ resedit. Subdit. in vestitu deaurato. Ecce quãte sapie. p aurum cñ sapientia intelligit. Leteri sancti habuerũt patrem sapiẽ. sed nullus fuit ita vestit⁹ diuina sapientia sicut ipsa. Subdit. circũdata varietate. Ecce q̃nte reuerẽtie i familia regis. Multe familiaritates colorẽ virgini faciunt indumentum. Color aureus apl'oꝝ. rubeꝰ martyrum. viridis ꝓfessorũ. albꝰ virginũ. Omnes isti circũdabant eam. vñ canit eccl'ia. Sicut dies verni circũdabant eã flores rosarũ. figurat. iij. Reg. x. Regina saba cum multo comitatu venit in hierlm. ¶ Tertio exultare debemus. qz hodie facta ẽ paradisi ostiaria. iuxta illud qõ canit eccl'ia. Felix celi porta. Jstã portam quã eua clausit ipsa aperuit. Vñ canit ecclesia. Paradisi porta p euã cũctis clausa est. sz p mariã ẏginẽ iterũ patefacta ẽ. Ipsa nos suis meritis introducit. Prouũ. viti. Laudãt eam in portis opa eiꝰ. qz sancti p eiꝰ merita introducunt. Ignaciꝰ. Impossibile est aliquez saluari pcõrem nisi p tuũ auxiliũ ⁊ fauorem. iõ exultemꝰ. Hiero. Hodie gl'osa ẏgo maria celos ascendit gaudete. Mã hodie regina mũdi de p̃senti seculo nequã eripit. Iterum dico gaudete. Letet oĩs orbis. hodie nobis salus est aucta interuenientibꝫ marie meritis. Nazi deũ in sanctis laudare iubemur. magz in eiꝰ matre. Mã sicut hec ẏgo est incompabilis ceteris virginibꝫ. ita hec festiuitas est omniuz festiuitatũ supma. hec ille. Haymo sup Apoc'. ¶ q̃ gaudẽs erit eiꝰ obitus q̃ marie duz vixerit fuerit sedulus ⁊ deuotus minister.

Sermo CXV Ad idem.

Assumpta est maria in celũ gaudẽt angeli laudantes benedicũt dñm. ¶ Dicunt naturales q̃ herba q̃daz que dr̃ sponsa solis est herba frigida ⁊ hũida in scõo gradu. ⁊ est cõis oĩbꝫ. eiꝰ succꝰ cũ bibit valet contra venenũ. valet etiã ꝺ morsuz canũ veneno sum. Si trita sup vulnꝰ ponat venenũ ad se trahit. hunc florẽ sol ad se trahit. ⁊ q̃n sol orit suos flores aperit. ⁊ cũ occubuerit iterz se claudit. ⁊ sequit motuz solis. Spũal'r. Per hunc florẽ intelligit beata ẏgo maria q̃ fuit frigida ab oĩ ardore pcõrz. ⁊ hũida ex plenitudine gr̃az. Dicit em̃ Augꝰ. i li. de natura ⁊ gra. Cũ de pcõ agit de maria nullã volo ꝓsus habere mentionẽ. qz scimꝰ q̃ illi plꝰ collatũ ẽ gre ex oĩ pte vincẽdi pctm̃. qz ꝺcipe ⁊ parere meruit eũ quẽ nullũ ꝓstat habuisse pctm̃. Jtẽ est cõmunis oĩbꝫ pcõribꝫ ⁊ iustis. teste Berñ. Maria oĩbꝫ sinũ pietatis aperit. ꝺ plenitudine eiꝰ accipiũt vniuersi. captiui redẽptionẽ. egri sanitatẽ. tristes ꝺsolationẽ. vt supra in alio sermone. Jtẽ eiꝰ succus. i. gr̃a r spũaliter bibit⁹ valet ꝺtra venenũ pcõrz. qz dicit Chrisost. in ꝓgatiuis beate marie ẏginis. Peccatorẽ quem nõ saluat dei iustitia. saluat misericordia ⁊ gra marie infinita. Jtẽ trita valet cõtra morsum canũ. id est demonũ. qz dicit eusebius. Demones magz terrent marie patrocinio q̃z suo supplicio. Jstũ amenissimũ florẽ mariã ẏginem attraxit hodie verꝰ sol iusticie xps deus nr̃ per assumptionẽ veneradaz. De q̃ Hiero. in sermone hodierno. Virgo singularz ẏgo regal'i hodie a ꝓprio filio suo ad thronũ dei vehit et in ipsi⁹ sede trinitatis collocat. ⁊ illud figuratuz fuit Hester. ij. q̃ hester virgo speciosa fuit ducta ad cubiculũ regis assueri. ⁊ rex ipsaz amauit sup oĩs mulieres. ⁊ dedit ei ptãtez sup oĩa. Jta xps cũ tota celesti curia duxit hodie mariam ad cubile celestis patrie. Ad hoc sonat thema assumptũ. ¶ In ẏbis ꝓmissis duo innuit. Prio marie assũptio gl'iosa ibi. Assumpta ẽ maria in celũ. Scõo angelorz exultatio sonorosa. ibi. gaudẽt ãgeli. De ꝓmo di. Assumpta ẽ maria. s. de p̃sentibus acu miserie. de q̃ Job. xliij. Hõ natus de muliere breui viuẽs tpe. et Eccl'is. ij. Cũcti dies eiꝰ erũnis pleni. De hiis hodie assũpta ẽ btã ẏgo. de q̃ Augꝰ. Dei genitrix assũpta ẽ de carcere mũdi ad palatiũ celi. de exilio ad patriã. de inimicis ad amicos. ꝺ tristicia ad leticiam. de pauptate ad diuitias. de ignominia ad honorẽ. de labore i reqem. de tenebris ad lucẽ. ¶ Jtẽ btã ẏgo maria assumpta ẽ hodie q̃drupl'r. Prio assumpta ẽ cũ honorabili societate. secundo cum ineffabili iocunditate. tercio cum mirabili claritate. quarto cum terribili potestate. ¶ Primo cum honorabili societate. quod figurat. iij. Reguz. x.

De assumptione marie virginis

Regina saba ingressa est hierl'm cū multo comitatu ad regē salomonē. Spūal'r. Sic hodie regina celi ad salomonē. i. ad xp̄m ē ingressa. de q̄ Aug⁹. Hāc fateamur reginā angelo⁹ q⁹ peperit regē celo⁹. Hec intrauit in celestez hierl'm cū magno comitatu. Bern̄. Quis cogitare poterit q̄z gl'iose regina celo⁹ hodie p/cessit. z q̄zto deuotōis affectu in ei⁹ occursum p̄cessit celestiū m'l'titudo. z nō mirū. Nā de lazaro dr Lu. xvi. q̄ portabat ab angel' in sinū abrae. Nō dicit vnū angelū sed plures. ḡnto magis beata ẏgo Bern̄. Nō solū angeli sz ei⁹ filius nr redēptor ih̄s xp̄s cū tota celesti curia tam angelo⁹ q̄z iusto⁹ solēniter occurrēs ere/xit eaz ad beate ꝑsistoriū sessionis. De quo canit eccl'ia. Tanq̄z flores rosa⁹ z lilia cōuallū circūdabant eā. s. ꝑfessores. ẏgines. z martyres. ¶ Scdo assumpta est cū mirabili claritate. Lañ. vi. Que est ista que p̄gredit quasi aurora ꝑsurgens pulcra vt luna. electa vt sol. Exq̄b ẏbis ptz q⁹ ipa ascēdit cū claritate corporali. z h̄ itelligit p claritatē auroze q̄ post nōctem oriť. z nullā retinet obscuritatē. Itē ascēdit cū claritate spūali. i. cum aīa que tota fuit luce pfusa. z intelligit p claritatē lune. nam luna post solē maiorē habet claritatē z lucē. z sic ipsa post filiū. Itē tertio ascendit cū claritate sup substātiali. i. cū filio suo q̄ obuiā sibi venit z significat p claritatē solis. Que obuiatio figurat. iij. Re. ij. Salomon occurrit matri et iuxta se eaz locauit. de q̄ Hiero. Nec ē dies in q̄ saluator festinus occurrit matri z in solio regni post xp̄m resedit. Nō mirū q⁹ assumpta ē cū tanta claritate. cū dr Mat. xiij. Fulgebūt iusti sicut sol in regno patris eo⁹. Quāto magis ista que sanctum sanctoz de se genuit.

Tertio assumpta est cuz terribili ptāte. ita q⁹ dēmones territi ab honorabili societate z execrati a mirabili claritate. velut noctue ad lucē solis excecanť. ij. Lhoz. vi. Que ꝑuentio lucis ad tenebras. tremefacti a tā terribili potestate ad instar canū qui virgā fugiūt a qua plagā acceperūt. Nu. xxiij. Exurget virga ex israel z pcutiet duces moab. i. dēmones. Nā ei⁹ potestas est tanta q⁹ dicit Amb. in li. ꝑfationuz. Ad inuocationē nois marie ꝑcutiť concio. id est turba potestatis maligne. Exemplum scribit Jacob⁹ ianuensis q⁹ monachi q̄dam ante diem stabant iuxta flumē fabulis intēdentes matutinis finitis. z audierūt naues cū tumultu z sonitu horribili appropinquātes. z obstupentes clamauerūt. Succurre nobis maria. ad quā inuocationem rn̄derūt dēmones. nisi istam inuocassetis oēs vos morti traditi fuissetis ex pmissione diuia. Jdcirco legit de btā ẏgine. Lañ. vi. Terribilis es vt castroz acies ordinata. s. ipsis dēmonib⁹. iō inuocāda est in oīb⁹ temptatōib⁹. Ad qō hortať Hiero. de viris illustrib⁹ dr. In oī tpe q̄ q̄s exerceť. marie grā inuoceť. q⁹ dicit Orige. in li. de ritu ecclesiaz. Nunq̄z hoies ita timuerūt homines. corpales sicut maligni spūs mariā dei matrē. ¶ Quarto est assumpta cuz ineffabili iocūditate. qō figuratū est. q̄. Reg. vi. Dauid z omnis isr'l' deducebat archaz testamēti cū iubilo z cum clamore buccine. Spūal'r. Dauid id ē christ⁹. z omnis isr'l'. i. oīs multitudo angelorum deducebāt archā. i. beatā ẏginē cū iubilo Nō mirū cum dr Lu. xv. Gaudiū est angel' sup vno pctore pniaz agente ꝛc. magis extat gaudiū de ea que nullū fecit pctm̄. Et h̄ gaudiū eructat eccl'ia dicēs. Assumpta est maria in celū gaudent angeli ꝛc. M. ¶ Jsta est secūda ps p̄ncipalis in q̄ dixi innuit angelo⁹ exultatio sonorosa. cū dixi. Gaudent angeli laudantes benedicūt dn̄m. nō solū angeli. sed p̄mo gaudet filius dei. q⁹ mater honorať. Secūdo angeli. q⁹ regina eo⁹ exaltatur. Tertio iusti. q⁹ eo⁹ salus augmentať. Quarto pecca torez. q⁹ ira dei placať. Unde ps. xv. A dextr̄ est mihi ne cōmouear. Bern̄. alloquens eam dicit. O dña quotiens iram refrigeras iudicij cum iusticie virtus egredieť a p̄sentia diuine maiestatis. Et Damascen⁹ dicit. Jbat ad creatorem a creaturis vt intercedat p nobis. Jdcirco Bern̄. incitat peccatorez ad h̄ gaudium dicens. Gaude peccator securū accessum habes ad deū. Coraz patre habes filiū qui ostendit cicatrices vulnerū. coram filio habes matrem que ostēdit vbera. quō talia dilectionis insignia nō possunt exaudiri. ¶ Quinto gaudet ipsa. q⁹ hodie gloria z honore coronatur. Un̄ canit eccl'ia. Gaude maria virgo. Nam omnipotēs deus septem gaudijs repleuit matrem suā in terris. cui correspondēr septē gaudia que hodie habet in celis. Jdcirco canit eccl'sia hodie in introitu. Gaudeam⁹ omnes i dño diē festū celebrātes in honore marie virginis. de cui⁹ assumptione gaudent angeli.

M. Primū gaudiū qō habuit in terris est q⁹ dei filium ꝑcepit angelo annūciante. nobis omnib⁹ ad salutē. Illud gaudiuz erat multiplex in die annūciatōis. Prio gaudebat de redemptōne hūani generis p qua supplicabat in secreto cubiculo. vt dicit Franciscus maronis. Virgo in iuuētute lr̄as didicit ab anna

pphetissa. ⁊ legebat illud Isa. vij. Ecce virgo ꝯcipiet ⁊ pariet filiū. Et licet multū ⁊ vt frequenter occupauit se cū defectu hūani generis. nūq̄ tñ spūm ei⁹ a ꝯtemplatōe subtraxit ordine tali seruato. dedit em̄ se ad oronē. ⁊ p oronem venit in ꝯtemplationē soli deo ꝯiuncta flexis genibꝫ. eleuatis oculis ac manibꝫ maxillis lacrimis perfusis petiuit. vt impleret illud Sap. xviij. Dum quietū silentiū tenerēt oia. ⁊ nox in suo cursu mediū iter hāret oipotēs ſmo tuus dñe de regalibꝫ sedibꝫ venit. Et cū in hac oratione fuit. tūc ingressus angelus salutauit eā dicens. Aue gra plena ⁊c. Ecce ꝯcipies ⁊ paries filiū ⁊ vocabis nomē ei⁹ ihm. i. saluator. ē. q̄ dicit Anſ. Nō est sal⁹ in mūdo nisi quā pepit virgo. Iō gaudebat de hoīm salute in generali. nesciebat tñ fore se puerperā salutis i speciali. Sed postq̄ silenter audiuit prudēter cogitauit q̄lis esset ista salutatio. ⁊ hūiliter interrogauit. Quō fiet istud Amb. Virgo credebat sed qđ angelus dixit futurū requirebat. ¶ Q Nā triplex est modus ꝯcipiēdi. carnal⁹. spūalis. ⁊ singularis. Querit. q̄s modoꝫ istoꝫ eēt Postq̄ audiuit modū. Spūſctūs superueniet in te. Rndit. Ecce ancilla dñi. fiat mihi ſm verbū tuū. statim ꝯcepit verū deum ⁊ hominē. Eterna ꝙ sapientia implenit ei⁹ vterꝫ. Ibi letabat de gra inuēta speciali et generali. Primo gaudebat de gra speciali ei collata ꝙ ipsa fuit q̄ ab eterno ordinata extitit ad dei in habitationē. hūani generis recōciliationē. et eterne glie collatiōꝫ. Prio ab eterno puisa ad dei inhabitationeꝫ cognouit se porta Ezech. xliij. Erat porta i domo dñi clausa. cognouit se virgā aaron q̄ floruit Nu. xvij. ⁊ ad Heb. ix. cognouit se rubū incōbustū Exo. iij. Ipsa cognouit se tabernaculū dei sanctificatū. De quo ps. xlv. Sanctificauit tarbernaculū suū altissim⁹. Ipsa cognouit se angel⁹ digniorem. meditādo angelicā salutationē cū ta reuerētia eā salutauit angelus. ¶ Primus erat angelus maioꝫ hoīe q̄ ad tria. Primo in nature dignitate. qz spūs. Secūdo in familiaritate Mat. xviij. Semp videt faciē pris. Tertio in gre vbertate. qz cuꝫ splendore angeli habēt lumen gre. nos vero i enigmate. i. Choꝫ. xij. Nos in enigmate videmus nūc ⁊ p speculū. sed ipsa excessit angelos in dignitate. qz iam est regina celoruꝫ ⁊ dña angeloꝫ. Secdo ipsa excessit angelos in familiaritate. qz angel⁹ dixit. Dñs tecū. aliter q̄ mecū. tecū sicut filius cū matre. mecū sicut dñs cū seruo. Tertio excessit angelos in gre vbertate. cui angelus dixit. gra plena. q. d. Tu es fons in q̄ aque oīm fluminū graꝫ. De q̄ Piero. Ceteris sctis gra p ptes pstat. Marie tota se infudit. Itē ibi ipa cognouit se ab eterno puisam ad hūanitat⁊ re cōciliationē. Ipsa erat Hester q̄ inuenit graꝫ coram assuero vt eriperet pplm suū. Hester. v. Ipsa erat iudith q̄ occidit holofernē. Judith xiij. Ipsa erat abigail q̄ seruabat nabal stultū ab ira dauid. i. Reg. xxv. Quā recōciliationem petit eccl'ia ab ea di. Recordare ſgo mr dum steteris in ꝯspectu ⁊c. Itē ipsa cognouit fore in ea thesauꝫ nre redēptōis. De q̄ Bern. De⁹ redemptur⁹ gen⁹ hūanū totū pcium posuit i maria. Scdo gaudebat de gra generali De q̄ Eccl'i. xxiiij. Jn me oēs gra vie ⁊ veritatis. Uenite ad me oēs. Bern. in ser. q̄ incipit. temp⁹ loquēdi. dicit. Nec est q̄ tot⁹ mūdi reparationē adinuenit. salutē oīm impetrauit. Constat eam p vniuerso genere hūano fuisse sollicitā. cui dictū est. Jnueniſti gram quā q̄rebas. hec ille. Jnueniſti gram quā ceteri pderant. quā nemo inuenire poterat. Et q̄re inueniſti. qz quesiuiſti apud dñm vbi est locus gre. nō apud mūdū cui gra est fallax. Et de illa gra dicit Bern. Ipsa ē tāta vt null⁹ sctoꝝ sit gratioſioꝫ. imo excedit gram oīm sanctoꝝ. Ipsa inuenit gaudiū de angeloꝝ puritate. de pphetaꝝ fidelitate. de apl'oꝝ charitate. Jdeo angelus dixit illi. Jnueniſti nō emiſti. ſz gratis accepiſti. Bern. O ſgo ⁊ mater legē tene filij. gratis accepiſtis. gratis date. Currant q̄ ad inuentricē gre q̄ graꝫ peccando mortaliter pdiderunt. ⁊ dicit. Jnueniſti. graꝫ. nō creaſti eam sicut deus pater. nec semp habuiſti sicut filius. nec emiſti sicut symon magus. nec pdidiſti sicut homo ꝑm⁹. nec rapuiſti sicut voluit angelus. ſz inueniſti eam. Quia dic Petrus rauanen⁹. Te matrē fecit nō natura sed gratia. Bern. Ipsa inuenit graꝫ q̄ sine virili cognitione grauida virginitate integra a spū sancto fecunda. sine grauitate enixa. ⁊ castitat⁊ est aucta. ⁊ virginitas eius roborata. qz spūs sanctus eius repleuit mentem. sed dei fili⁹ ei⁹ ventrem. Huic gaudio correspondet ꝑmum gaudiū qđ habuit in celo. ſ. plenitudo glorie sup oēs sanctos ⁊ angelos. Bern. Quantaꝫ gram accepit p ceteris i terris. tantā gl'iaꝫ obtinet p omnibꝫ sanctis i celis. Jdcirco idē exclamat dicēs. O benedicta omnis gre ḋs altitudinem glorie tue possit inuestigare. Dicit Damascenus. Si gl'iam ei⁹ scribere volum⁹ deficiunt verba quibꝫ exprimere valeamus. Bern. Chriſti generationē ⁊ marie assumpti

180

De assumptione marie virginis

onem q̄s enarrabit. Sī em̄ Isa. lxiiij. dicit q̄ oculus nō vidit. nec auris audiuit que p̄parauit de⁹ diligētibꝫ se. q̄d p̄parauit gignenti se. Nam dr Mat. xxv. Omni habeti dabitur. habenti ḡ gr̄az dabit gl'ia. Ipsa in terra i summa gr̄a erat. igit in celis ē in summa gl'ia. Jō canit eccl'ia. Qua gl'ia in celis ista ꝰgo colit. Jō de ei⁹ gl'ia dicit Aug⁹. Si oim nr̄m membra verterent in linguas. minimā scintillam gl'ie sue nō possem⁹ explicare. q̄d igit dignius hac virgine cui null⁹ sctōrū poterit compari. Ipsa est corona virginū. gl'ia viduaꝝ. exultatio ꝓiugū. victoria christianoꝝ. gl'ia angeloꝝ. ꝓsolatrix aiaꝝ. ianua celoꝝ. Ipsa ē salus oim ppl'oꝝ. Jō ipsa dicit de altitudine sue gl'e illud Eccl'i. xxiiij. Quasi cedrus exaltata sum in libano. Naz sicut cedrus in monte libano sup oēs arbores exaltat. ita ipsa sup oēs sanctos z angelos in celis est exaltata. vñ Bern̄. Ipsa excedit patriarchaꝝ fidē. pphaꝝ spem. apl'oꝝ charitatē. martyꝝ ꝓstantiā. ꝓfessorum misericordiā. virginū puritatē. Secūduz gaudiū beate ꝰginis q̄d in terris habuit est q̄ ipsa bn̄dicta ē ab elyzabeth in ei⁹ visitatōe. nā cū maria operationē diuine virtutis z ꝓceptionē ineffabilē iam cognouisset. z explū sibi positum ab angelo ad cognatā visitādū se ꝓtulit. nō hesitādo de ꝰbis angeli. qz fm Symonez de cassia. Maiora iā in ea celebrata cognouerat. sed vt miraculū miraculo ꝓiungeret. nouitatē nouitati sociaret. z venerarent in sterili diuina mysteria q̄ precedebant suū ꝓceptum. spiritu pphetico mlta ꝰgo nouerat z illā sterilē gestaret. z pconē cui ipsa ferebat iudicē. i magno em̄ mysterio. quoniā lex z euangeliuz in magnis montibꝫ obuiare debēt. ḡ exurgēs abiit in montana. Amb. Leta p̄ voto. festina p̄ gaudio intrauit in domum zacharie z salutauit elyzabeth. exultauit infans in vtero pre gaudio. Symon de cassia. Exultauit in vtero anteqūz nasceret. officiū pegit ad q̄d factus erat. gaudio adorauit deū quē voce nō potuit edicere. ita vt mater repleta spūsctō exclamauit voce magna dī. Benedicta tu in mulieribus z bn̄dictus fructus vētris tui. vñ mihi vt mater dn̄i mei veniat ad me. beata q̄ credidisti. Tūc sanctissima aia marie iubilo replera se ꝓtinere nō valens cecinit canticū iubilosuz dī. Magnificat aia mea dn̄m. tūc vterus ei⁹ castissim⁹ filis vasi in q̄ de⁹ pater recōditū tenebat celeste balsamū. Ipsa tūc erat rubꝫ spūs sancti igne plenus sine cōbustione fidelitatis Exo. iij. Ipsa tūc fuit oz⁹ ꝓclusus omnium aromatū z delicioz. paradisus cui⁹ claustrales⁹ erat de⁹ verus trin⁹ z vnus. Ipsa fuit illa virgo pulcerrima abysac sunamitis q̄ fouit regē dauid. i. christū regē celi in gremio. iij. Re. i. O q̄tū gaudiū habere deum in cordis hospitio. O si zacheus suscepit gaudens. quid illa. Scdm gaudiū in celo q̄ de⁹ votauit eam tanta claritate. q̄ celum z oēs angeli sancti illū luminant sua claritate. p̄cise sicut hic i terris dies illuminat a sole. Apoc. xij. Mulier amicta sole. Nā sicut oēs planete capiūt claritatē a sole. sic omnes sancti a beata virgne. Bern̄. Nihil nos habere voluit q̄d p manus marie nō trāsierit. Si q̄d salutis z gr̄e habem⁹ ex ea nouim⁹ redūdare. Itē sicut sol est causa generationis inferioꝝ. z sic ipsa oim gr̄aꝝ z fructū. Itē sicut sol suo lumie delectat. Eccs. xi. Dulce lumē z delectabile oculis videre solē. Et sic videre beatā virginē. Unī legit de quodā q̄ ex intima cordis deuotiōe appetebat videre beatam virginē. et dictū ē ei. videbis. si emarcet tibi oculos. Rn̄dit. fiat. z ostensa ē ei. videns p̄didit oculū. ipsa euanuit. z ipse clamauit. lubenter p̄dā z reliquū vt adhuc semel videam: Nō mirū. qz dr Mat. xiij. Fulgebūt iusti sic sol. Jō canit eccl'ia. Quā splendida polo stella maris rutilat. q̄ oim lumen astroꝝ z hoim atq̄z spirituū genuit. Tertiū gaudium q̄d habuit in terris est q̄ peperit regem celorū in ꝰginitatis puritate. Unī canit eccl'ia. Sicut sidus radiū ꝓfert virgo filiū pari forma. ipsuz quē genuit mox adorauit. qz verū deū z hoiez eū esse cognouit. Ipsa em̄ ibi cognouit se esse portā Ezech. xliij. i domo dn̄i clausaz p quā nemo intrauit nisi rex israel. Ipsa cognouit se esse portā auream salomonis. ipsa cognouit se eē montē. z filiū ei⁹ lapidē abscisuz sine manibꝫ id ē natū de ꝰgine gl'iosa sine virili tactu. ibi tantū fuit ei⁹ gaudiū. sicut dic̄ Bern̄. in ꝓmone q̄ incipit. Signū magnū. q̄ illud gaudiū fuit tam amenū q̄ maiorē delectationē in eius intuitu habebat q̄z habuerūt ꝓmi parētes ex amenitate paradisi. q̄m fruct⁹ hui⁹ virginis omnes fruct⁹ excessit. qz dicit Alexāder papa sup Lañ. Mater iesu pluries admissa est cōtemplari intuitiue diuinitatē filij. vt impleret illud Sap. viij. Cōuersatio ei⁹ nō hz amaritudinē. Bern̄. O q̄z sepe osculata es eū. qz diuinitas redūdabat in corpe Itē ibi cognouit se totā matrem. qz totā subam corpi xpi ministrauit. z nō ali⁹. Ideo dicit se filiū hominis qz ex opatiōe spūssancti formatum ex purissimis sanguinibꝫ corp⁹ sub corde ꝰginis. Itez

effecta est studiosa mater. Bern. Omnia opa ra misericordie erga psonā filij exhibuit. ipm indumēto carnis induit. hospitio uteri recepit. nouē mensibꝫ infirmuz in infantuli etate nutriuit. lacte potauit. ipm in carcere crucꝫ visitauit. ꝛ sepulture interfuit. Itez ibi effecta ē mater singularꝫ quā singulariter dñs dignificauit dando ei virginitatē cū materna fecūditate. Aug⁹. Que ꝺgo taz sancta ut esset ꝺgo post partū. Ipsa ē illa de q̄ Isa. vij. Ecce ꝺgo ꝺcipiet. Aug. Qui scripsit tabulas lapideas sine titulo stilo ferreo ipse grauidauit ꝺginez mariā cū setō spū. Qui fecit virgā aaron sine pluuia germinare. ipse fecit filiū dauid sine corruptione matris generari. Petrus rauenenſ. O ꝺgo matrē te fecit nō natura ſz gra. in tuo ꝺceptu atqꝫ partu aucta est puritas. roborata integritas. solidata ꝺginitas. Quarto facta ē mater digna dei. Bern. O mira dignitas facta est illi⁹ mater cui⁹ dñs est pater. Et fili⁹ paterne charitatis est corona sue castitatis. Augus. Que ꝺgo tā sancta ut eēt dei mater. Idē. Mira res omnis creatura a deo est creata. ſ⁹ dei natura ex ꝺgine maria nata. Chuſ. in sermone de annūciatōe. Nihil in gloria omniū pcedentiū memoria. Anſ. Nō est sal⁹ in mūdo nisi quā pepit virgo. Aug⁹. Magni debitores sum⁹ virginis genitricis dei post deum multas tenemur gras agere q̄ nobis salutem mūdi ꝺgo ꝺcepit. ꝺgo pepit. aluit in gremio. fascia cinxit. fouit solertia materne charitatis

Tertiū gaudiū in celo q̄ est exaltata super oēs chozos angelozꝫ. Bern. Nā sicut nō fuit locus dignioz ꝛ sanctioz in terris. qꝫ vbi quieuit corp⁹ saluatoris. sic nec in cel' altioz qꝫ vbi virgo maria locat. hec Bern. Nam oēs sancti angeli obediūt ei ꝛ fuiūt ut fui dño. Aug. in ser. iij. de natiuitate. Facta ē maria dña apostolozꝫ. victoria martyrū. iubilatio ꝺfessoꝝ. corona virginū. salus oim sanctoꝝ. Ideo exaltata est sup oēs chozos angelozꝫ. Ipsa est q̄ solē genuit iusticie. tenebras mūdi expulit. fulgore dei nos illustrauit. maledictionē abstulit. bñdictionē dei ꝺtulit. mortem ꝺfudit. vitam eternam donauit. Nā sicut caput eminet omnib⁹ mēbris. sic ipsa oīb⁹ sanctis

Quartū gaudiū in terrꝫ habuit. qñ laudabile testimonium dei de filio suo a trib⁹ regibus audiuit. Stella de celo testificata est veritatē. Reges cū aduētu munerū ꝛ adoratōe pcidētes inuenerunt puerū cū matre. obtulerūt ei mystica munera. in auro ostēdebaꝫ regis potētia. in thure sacerdotē magnū ꝺsidera. i mirrha dñicaz sepulturā.

Quartū gaudiū in celo est q̄ voluntas ei⁹ est vnita diuine voluntati. qđ maria vult hoc vult dñs gratiose implēdo. ꝛ ecōuerso. de q̄ canit eccl'ia. Audi nos nā te fili⁹ nihil negās honorat. Figuraſ. iij. Re. ij. Salomon dixit matri sue. nō est phas vt tibi quid renegem. Jō ad nullū sanctoꝝ tantā ꝺfidentiam habem⁹ sicut ad beataz ꝺginē. Heb. iiij. Adeam⁹ cū fiducia ad thronū gratie eius

Quintū gaudiū in terris habuit qñ filiū ei⁹ in templū cū magno gaudio obtulit de bethleem i hierl'm eundo. gaudebat cū ad pceptū legis nō erat astricta ex pte sui. qz lex dixit. mulier apiens ꝛc. Item tertio gaudebat se offerre filiū dei deo. ꝛ potuit dicere. O pater celestiſ offero tibi filiū tuū ſm veritatem ab eterno a te genitū. filiū meū i tpe a me natū ſm humanitatem. Pater grates ago tibi q̄ me elegisti in matrē. Bern. O pater offero par turturū pro eo q̄ offert corpus ꝛ aiam p salute hominuz. O pater offero tibi eū in templo. q̄ cū tempus venerit offeret se tibi p inimicis in ara crucis. nō redimet ere alieno. sed alios redimet sanguine suo. nō redimet q̄nqz ciclis argēteis. ſz alios redimet q̄nqz vulneribꝫ ꝛ sanguine suo rubeo.

Quintū gaudiū in celo q̄ dñs remunerat eius fideles seruitores ſm eius merituz ꝛ arbitriū. Eccl'i. xxiij. In hierl'm ptās mea sursum ꝛ deorsum in gra ꝛ in glia. Bern. Data est tibi omnis ptās in celo ꝛ in terra. q̄cūqz volueris impetrare poteris. Aug⁹. Ipsa ē mater dei. que dicit Eccl'i. xxiiij. In habitatione sancta coram ipso ministraui. cui dñs cōmisit ministeriū salutis nre.

Primo q̄ ipsa ē elemosinaria celi. oēs elemosinas quas dñs facit sibi fiendas cōmisit. Ipsa nō est tenax nec auara. ſz liberalis ꝛ larga. Prou. vlti. Manꝰ suas aperuit inopi. ꝛ palmas suas extēdit ad paupem. Bern. Nihil dñs nos hre voluit qđ a throno dei descēdit qñ p manus marie transiit. Nā quicqđ spei. q̄cqđ salutis ꝛ gre in nobis est ex ea nouim⁹ redūdare. Scdo ipsa est cella gre spūſſancti. Canti. i. Introduxit me rex in cellā vinariā. Hoc vinū ꝑpinat electis in via ad sufficientiā. de q̄ Bern. De plenitudine eius accipiunt vniuersi. Sz illis in patria ꝑpinat ad ebrietatē. Can. v. Bibite amici mei ꝛ inebriamini charissimi. Sācti i via sunt amici. Illi aūt in patria sunt charissimi. illis in mūdo ꝑpinat vinū gre ad iustificationem. illis vero in patria vinū gl'ie ad plenaz fruitionē. Ipa em est thesauraria dei. cōmisit ei dñs tripliciter thesaurū. ſ. potentie. sapientie. ꝛ

misericordie. habet thesaurū potētie. qz potē/ter deū traxit. qñ ꝓtute ꝓginitatis sue z fideli tatis z hūilitatis deū in suū vterꝫ suscipere di gnata est. Magna nāqz potētia est vincere in uincibilē. supare omnipotentē. Unū Canti. i. Cū rex esset in accubitu suo nard⁹ mea dedit odorē suū. in accubitu suo. i. in sinu paterno. nardus. i. hūilitas mea. Nā sic nardus ē her ba parua z valde odorifera. sic hūilitas marie fuit tāte potentie. vt dicit Amb. ꝙ hūanū sen sum z intelligentiā excedit. Quātuz hūilitas marie meruit non capit rō. sed fidelis ꝓfessio. Itē potenter diabolū ꝛtriuit. magna potentia est illū ꝛterere. de q̄ Job. xli. Nō est ptās sup terra q̄ equipar ei. Ipsa est Judith. c. ix. Erit memoriale nois tui cū manus femie dederit eum. vñ ipsa ꝛteret caput tuū Gen. iij. Item cōmisit ei thesauz misericordie. illū dispergit largiter. Eccl. xxiij. Uenite ad me oēs q̄ ꝛcu piscit⁊ me. dicit notāter oēs in generali. qz nō ē ꝑsonaz acceptatrix. Bern. Maria sinū pie tatis oīby apit. Itē hūc thesauz misericordie impartit sapiēter. s. vbi maioz necessitas affu erit. iō vocat luna. q̄ lucet in nocte adūsitat⁊ cū abscōdit se sol iusticie. tūc luna. i. mr̄ mise ricordie lucet. Jō Chrys. Tribularer nimiuz si nescirē marie patrocinū. Jō Lassio. i epla. Tu patrona hūani generis. tu ꝛsolatio affli ctis. tu ifirmis medicina singular⁊. De hꝫ the sauro misericordie gratulat Aug⁹. in li. retra ctationū di. Scio me nō posse ꝓrire ꝓ nimia pietate marie. Sextū gaudiū qđ habuit i terris est qñ vidit eum resurgentē a mortuis. Nā sicut maxime fuit ꝛtristata in ei⁹ morte. ita z ꝑmo ꝑm sedulū est ꝛsolata z pmaxime gauisa in resurrectōe. q̄ potuit dicere cū psal. xciij. ꝑm multitudinē dolorꝫ meorꝫ ꝛsolatōes tue letificauerūt aiam meā. Cū vidit q̄ amara mors christi fuit ꝛuersa in vitā. amara pas sio ei⁹ z ꝛtumeliosa affrictio fuit mutata i glo riā. mortalitas in īmortalitatē. tūc potuit di cere illud ps. xxix. Cōuertisti planctū meū in gaudiū mihi ꝛc. Sextū gaudium qđ nūc habet in celo est q̄ ipsa ꝓxima est deo xpo filio ei⁹ z sancte trinitati. Nā ꝛcto ꝙs charitate fer uentior. tāto deo ꝓximior. q̄lis fuit ipsa. q̄ po tuit dicere illud Can. v. Uulnerata charita te ego sum. Nā ipsa est mr̄ pulcre dilectiōis. Eccli. xxiij. Materna charitate plena. vt di cit Amb. Sicut ferrū in ignē missum totum fit ign cū. sic ipa ignita fuit igne dilectōis. Jō Aug⁹. ꝑm mensurā dilectionis erit mensura manifestatōis. sz ipsa in summo dilexit. ideo trinitati ꝓxima est. Itē ꝛcto magis ꝙs se vnit deo hic. tāto ibi erit ꝓximior ei. quis vicinior mr̄e dei in q̄ de⁹ habitauit nouē mēsibꝫ Eccli. xxiij. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Jō ipsa est mr̄ salomonis. iij. Re. ij. qui surrexit z eaz ad se locauit. sicut testat Hiero. Hec est dies in q̄ ad throni celsitudinē inte merata mater ꝙgo maria ꝓcessit atqz in regni solio sublimata post xpm gl'iosa resedit. De q̄ Damas. Jbi mr̄ collocat vbi pr̄ adorat. fili⁹ collaudat. spūssanct⁹ glorificat. Septimū gaudiū qđ habuit i terr⁊ est xpi ascēsio. qz vi dit eū in celū ascendentē. z direxit post euz ei⁹ mentē. ita ꝙ cōuersatio ei⁹ tota celestis erat q̄/ usqz implerū est ei⁹ desideriū. vt hodie assume ret in celū corpe z aia. Jbi ipa fuit fons paru⁹ q̄ creuit in flumen maximū. Ipsa ē abigail q̄ venit ad dauid regē z recōciliauit eū p sapiē/ tiam suā. vt haberet. i. Reg. xxv. Ipsa est hester humilis q̄ est exaltata z cozonata in reginam Septimū gaudiū qđ nūc habet in celo est q̄ secura est de eternitate gl'ie. de q̄ canit eccl'ia. Hodie ꝙgo maria celos ascēdit. gaudete. qz cū xpo regnat in eternū. Si em̄ de aliis sanct⁊ scribit Sap. v. Justi in ꝑpetuū viuēt. magis de mr̄e dei. Naz Sap. iij. O q̄s pulcra es ca sta generatio cū charitate. i ꝑpetuū cozonata triūphas. multo magis ipsa hodie vt i lectio ne legit. In syon firmata sum. Et in euāgelio Luc. xi. Optimā partē elegit maria que non auferet ab ea. sic ipsa assidue sine intermissio/ ne intercedit ꝓ nobis. Unū Albert⁹. Maria iustis z pctōribꝫ fideliter eā implorātibꝫ nū/ q̄ opitulari desistit. Jō Chrys. Nō est phas illum te deserere. q̄ fiduciam ponit in te.

Sermo cxvi Ad idem.

Que ista que ascendit ꝓ desertū delicijs affluens z innixta sup dilectū suuz. Canti. vlti. R. Sicut dño ascēdēte mirati sunt angeli. ita ascendēte dña magnā admiratio/ nē habuerūt angeli qñ viderunt feminā sup chozos oēs angelorꝫ exaltari. Sciebāt enim hūanaz naturā ab angel' minoratā. iuxta illō ps. viij. Minuisti eū ab angelis paulomin⁹. qñ em̄ rōnalis spūs cozruptibili cozpi est alli gat⁹. tūc fuit paulomin⁹ ab angel' minorat⁹. de hꝫ angeli nō multuz mirabant. qz Sap. ix. dicit. Corp⁹ qđ cozrūpit aggrauat aiaz. Sz q̄ hoies pñt angelis equari hoc in veteri lege nō didicerant nec nouerant nisi in tpe gratie

in quo pñt hoīes p ꝓtutū merita ⁊ p ꝓginalē mūdiciā adeqrī angel'. Lu.xx. Equales erūt angelis dei. Et hoc sil'r nō multū mirabañ. S. ¶ Sciendū q̄ hoīes facti sunt ad honorem dei ⁊ ad dei faciē ɔtemplandū. sz vidētes humanā naturā in duabꝫ pfectꝫ psonis. s. xp̄i ⁊ mr̄is ei⁹ sup angelos sublimari i admiratione maxime sunt cōmoti. Nā xp̄o ascendente admirādo dixerūt illud Isa. lxiij. Quis est iste q̄ venit de edom tinctis vestibus de bosra. iste formosus in stola sua gradiēs in multitudinē fortitudinis sue. De ꝓgine aūt ascendēte dixerūt illud Cañ. viij. Que est ista q̄ ascēdit de deserto delicijs affluens innixa sup dilectum suū. ¶ In summa ꝓbꝫ duo innuunt. Prīo oñdit assumptōis admiratio. ibi. Que est ista. scō admiratiōis cā. ibi. affluens delicijs. L. ¶ Nota admiratio orta est ex q̄ttuor. Prīo de psona. Que est ista que ascendit. Ad istā interrogationē rñdet Aug⁹. Mater dei ipsa ē regina celi. dña mūdi. porta paradisi. In hoc igitur q̄ dicit mater dei duo notātur. Unū est q̄ hz sup xp̄m pceptū seu imperium materne autoritatꝫ. qđ nulla alia creatura vnq̄ habuit nec hēbit. Lu. ij. Descendit cū eis ⁊ erat subdit⁹ illis. Bern. Quis q̄bꝫ de⁹ hoībꝫ. sicut filiꝰ hoīm hoībꝫ. sic xp̄us marie. Aug⁹. Hoc singularit ipsa habuit vt videret sibi nascendo p hūanitatē subditū. quē nō soluz natura hūana. vez etiā angelica natura venerat ⁊ adorat. U. ¶ Nota ex q̄ eñ est dei mater sicut deū nullus sufficiēter ⁊ digne laudare p̄t sic nec matrē. Quis eñ laudare p̄t sufficiēter eā que eternū ptulit ꝓbū. q̄ suū genuit ɔditorem. q̄ nobis dedit mediatorē dei ⁊ hoīm. que nob apportauit cibū angelorz. Un̄ Petr⁹ damiani. Qualiter eā laudare poterit mūdan⁹ hō p transitoriū ꝓbū q̄ de se ptulit ꝓbum qđ manet in eternū. Jō Aug⁹. Si oīm nr̄m mēbra verterent in linguas ⁊c. Et ideo Damas. Si laudē ⁊ gl'iam ei⁹ describere volum⁹ defiiunt nob ꝓba q̄bꝫ exp̄mere valeam⁹. Bern. Utinā mihi essent tot lingue quot stelle celi ⁊ oēs possem in laudem ɔuertere genitricis dei nec minimā ei⁹ exp̄mere valerē virtutē. ¶ Jtē nota tria fecerūt eaz dignā sore matrē dei. Primū est castitas ꝓginal' ⁊ singularꝫ. qz ipa est speculū ꝓginū. Ipsa habuit triplicē ꝓginitatē. s. integrā. exemplarē. ⁊ trāsfusam. ¶ Primo habuit ꝓginitatē integrā. qz i corpe ⁊ aīa Cañ. viij. Tota pulcra es amica mea ⁊ macula nō est in te. Aug⁹. de natura ⁊ gra. Excepta beata virgine maria. omnes sancti ⁊ sancte si viuerēt ⁊ interrogarent si sine pcō essent oēs vna voce clamarēt. Si dixerim⁹ qz pcm̄ nō habem⁹. ipsi nos seducim⁹. Aug⁹. Cū de pecato agit ꝓphus de maria nullā volo hr̄e mentionē. qz illū ɔcipe meruit quē nullū ɔstat habuisse pcm̄. Nā ipsa habuit arbitriū i bono ɔfirmatū. ¶ Scō habuit ꝓginitatē exēplarem. qz ei⁹ ꝓginitas oīb ꝓginibꝫ fuit exēplū. Jō figurat p amigdalū. q̄ inter ceteras arbores ꝑmo fructꝫ pducit. sic beata ꝓgo ꝑmo int mulieres votū ꝓginitatis emisit. ps. Adducent regi ꝓgines post eā. Nā ante ipsaz virginitas nō videbat esse magni meriti. qz dabat fructꝫ centesimꝫ ɔiugatꝫ. tricesimꝫ viduis. sexagesimꝫ virginibꝫ. nunc vero ecōuerso. Jdeo Bern. Fulgida ꝓginitas est gēma virtutum germana angelorz. lampas ecclīaz. lux aīaz. Damas. li. iij. Quāto angel⁹ hoīe supiorē tāto virginitas nuptijs honorabilior. ¶ A Tertio habuit ꝓginitatē trāsfusaz. qz i alios castitatē trāsfudit. licet pulcerrima fuit. tamē a nullo ɔcupisci potuit. ⁊ talē alie ꝓgines nō habuerūt. Nō Katherina quā ɔcupiuit maxentiꝰ. nō margaretha quā ɔcupiuit olibriꝰ. nō agnes licet casta mente ⁊ corpe. tñ pfecti filius eam ɔcupiuit. Diceres. vñ accidit hoc. Rñdet ex tribꝫ. Prīo taliter se habebat i oībꝫ ꝓbis factis ⁊ moribꝫ q̄ nulli dabat occasionē peccandi. sz mouebat cuiuslibet intuentis animū ad dilectionē. Scō ꝓpter lumis claritatem. Hugo. Ardor grē splendebat in mente. vt in corpe mirabilia faciebat. Hylariꝰ sup Mat. Joseph cognouit sacrm̄ per diuini luminis rādiū. iō ipsā illud scriptū Eccli. xxiij. dicit. Quasi cedrus exaltata sum in libano. Sic odor cedri fugat serpētes. ⁊ sic splendor grē int oēs mor⁹ corpales ⁊ spūales. Tertio qz de⁹ occultauit in ea oīa q̄ poterāt esse incitamenta ad libidinē. ⁊ dedit grām oībꝫ eā intuentibꝫ vt nō inordinate mouerent. ¶ Scōm qđ fecit beatā virginem dignā matrem xp̄i est hūilitas. Un̄ ipsa fatet Lu. i. Respexit hūilitatē ancille sue. Aug⁹. sup missus est in ꝓna marie. Queris a me q̄d obtulerīz munerꝫ vt mr̄ efficerer dei creatoris. Rñdit. oblatio mea hūilitas. virginitas. ⁊ fides mea. Bern. Audeo dicere q̄ nec ꝓginitas marie sine hūilitate deo placuisset. Jō nō dixit se matrem dei. reginą celi. dñam mūdi. sz ancillā. Lu. i. Bern. Nunq̄z sup choros angelorz ascēdisset nisi se vltra oēs hoīes hūiliasset. Amb. sup beati immaculati. Quāto q̄s abiectior in h̄ seculo. tāto magis exaltat in futuro. ¶ Tertiū est fir-

mitas fidei. ihō cōmendat eā elysabeth de fide. Luc. i. Beata q̄ credidisti. Aug⁹. de ỹginib⁹. Beatior fuit maria p cipiēdo fidē xp̄i q̄z carnē xp̄i. Nihil em̄ materna ꝓpinq̄tas fuisset nisi eū felici⁹ corde q̄z corpe gestasset. Jō exq̄ ē mater dei. tūc erga nos hz materne cōpassiōis affectū. Jō sepi⁹ dicere dēbem⁹. Mōstra te esse tē. Et ꝓpter hmōi affectū cōpassionis t miſericordie pōt dicere illud Eccl'i. xxiiij. Quasi oliua speciosa i campis. Ipsa em̄ hz miſericordiā excedentē designatā p oliuā. Nā sicut oliua supeminet oib⁹ liquorib⁹. ita miſericordia ei⁹ oib⁹ alior sctō⁹ miſeratiōib⁹. Eccl'i. xviij. Miſericordia hoīs circa ꝓximū suū. miſericordia aūt dñi sup oēm carnē. t sic t dñe. Eccl'i. xxiiij. Trāsite ad me oēs tē. Habet em̄ miſericordiā cōem t potentez. Jō dr in cāpis ad differentiā oliuar orto⁹. ad q̄s nō est oim ingressus. Bern̄. Sinū pietat⁹ maria oib⁹ apit si q̄d spei. si q̄d gr̄e habem⁹ ex ea noumus redundare. Chriſ. O ỹgo nō est phas te posse desere illū q̄ spem ponit in te. ¶ Scō ipsa ē regina angelor. Angel⁹ p⁹ us dignior hoīe in nature dignitate. q̄z spūs ipsa eū excessit. q̄z iam regina angelor. Scō in familiaritate. Mat. xviij. Angeli eor sp̄ vident faciē p̄is. Ipsa familiarior. q̄z ei dixit angel⁹ Dñs tecū aliter q̄z mecū. Bern̄. O q̄z familiar⁹ es o dña q̄z ꝓxima. imo intim⁹ apud te manet t tu cū eo. ¶ Tertio in gr̄e vbertate. q̄z angeli cū splē dore hñt lumē gr̄e. hoīes i enigmate. i. Cho⁹. xiij. Videm⁹ nunc p speculū in enigmate. ad mariam ỹo angel⁹ ait. gr̄a plena. Bern̄. Ita plena vt ipsa excellat gram oim sctor t angelor. ¶ Tertio ipsa est dña mūdi. Eccl'i. xxiiij. In omni pp̄lo. in oi gente p̄matū tenuit. Jō ad ipsaz tanq̄ ad dñam t augustā appellare licet siue q̄s grauet a diabolo. siue a tyrāno. siue a corpe. siue ab ipsa veritate q̄ est fili⁹ eius. Si q̄d fuerit diffinitū siue impetraz reuocat irritū t restituit in integrū. Si q̄s grauat a diabolo sic̄ theophilus p cyrographū. ipsa restituit i integrū. si q̄s a tyranno. Figuratur in Hester. viij. que restituit iudeos. si q̄s a carne vt maria egyptiaca. q̄ multo tpe carnali ꝓcupiscētie seruiuit ad dñm ꝓfugit t appellauit ꝓcupiscētiā vicit t castitatē fuauit. si q̄s a dei iusticia grauat pōt appellare ad eā. Vñ legit in vita sancti dñici q̄ q̄dā sanct⁹ vir p diuinā reuelationē vidit q̄ cū mater dñi dei filiū pro hūano genere exoraret. Rñdit fili⁹. q̄d postuz vl' debeo ampli⁹ facere. miſi p̄rchas t pphetas paz se emendauerunt. veni ad eos. deinde miſi apl'os t me t illos occiderūt. miſi martyres t ꝓfessores. neq̄ illis acq̄euerūt. Sz regina miſericordie ei⁹ iniam obtempans rndit. Bone fili nō fm eoz malicia. sz fm miſericordia tua agere debes. Cui fili⁹. adhuc hāc miſericordiā cū eis faciā. q̄z ꝓdicatores meos eis mitā. ¶ Quarto ipsa ē thesauraria dei. Naz de⁹ posuit in ea thesaurū oim virtutū. Eccl'i. xxiiij. In me oīs gr̄a spes vie t ꝓtuz. Ruth. iij. Scit oīs pp̄ls te esse matrē t mulierē ꝓtutis. Piero. Nullo ꝓtutum genere vacua fuit cui angel⁹ plenitudinē gr̄e ꝓmisit. ¶ Quīto ipsa ē porta paradisi. Vñ canit eccl'ia. Felix celi porta. Ipsa ē hec porta de q̄ Ezech. xliij. Vidi portā in domo dñi clausaz t vir nō transibit p eā. qm̄ rex isr̄l' ingressus ē p eaz. Can. ij. Ecce ipse stat post parietē. i. post hūanā naturā respiciēs p fenestrā. i. p mariā. p cācellos. i. vulnera. Jō canit eccl'ia. Tu regis alti ianua t porta lucis fulgida. Jtē paradisi porta p cuaz cūctis clausa est. sed p mariā virginē itez patefacta. Est em̄ porta ria q̄ nos suis meritis introducit. Ignaci⁹. Impossibile est aliquē saluari pctōrez nisi p tuū auxiliū t fauorē. Anb. Dis a te auersus necesse ē vt intereat. Chriſ. Tribularer nimiū si nescirem marie patrocinium. ¶ Dixi secūdo subiūgit admiratōnis cām. cū dicit. Que ascēdit de deserto. Triplex ratio admiratiōis. Primo q̄ ascēdit de deserto. Item q̄ delicijs affluens. Item q̄ innixa sup dilectū suū. ¶ Primo mirabant. q̄ de deserto ascendit. i. de mūdo. dr desert⁹. i. derelictus a deo t ab angelo t ab hoīe desertus vbi serpentes igniti. i. temptationes graues. i. Joh. v. Tot⁹ mūdus in maligno posit⁹ est. vñ maior ps descendit ad infernū. Alij ꝓpter appetitū ambitiosum. vt dathan t abyron. q̄ ꝓncipatū ambientes ꝓtra moysen t aaron seditionē suscitātes. viui descēderūt ad infernū. Nu. xvi. Alij p amorē diuitiarum. vt dives Lu. xvi. q̄ sepult⁹ est in inferno. Alij p amorē deliciar. Job. xxi. Ducūt in bonis dies suos. t in pūcto ad infernū descendūt. Jsta tria sūt in deserto hui⁹ mūdi. i. Joh. ij. Oīe q̄d est i mūdo aut ē ꝓcupiscētia carnis tē. ¶ Scō mirabant. q̄z delicijs affluēs. s. generalibus et specialib⁹. Delicie generales sunt q̄ sunt communes sanct⁹. de q̄b⁹ Aug⁹. de ci. dei. Ciuitas supna est in q̄ sancti dei in eternitate vigēt. in veritate dei lucēt. in bonitate dei gaudēt. Jste aūt delicie generales nobili⁹ q̄z in alijs sanct⁹ in ipsa fuerūt. q̄z iocūdi⁹ gaudet t clari⁹ lucet t nobilius viget. Sapiē. iij. O q̄z pulcra es

casta generatio.s.beata ẏgo.ecce iocūdi⁹ gaudet ꝛ eo vt virgo ꝑmansit.In hoc ꝙ dicit cū claritate.clarus lucet.in eo ꝙ dicit in eternū coronata triūphas.notaꝯ ꝙ nobilius viget. Item habet ſpeciales delicias.alie virgines ꝛ ſancti hñt aureolaz.ipſa coronā in capite duodecim ſtellaz.Apoc.xij.Alij ſequunt in veſte alba.Apoc.iij.Ambulant mecuz in albis qm̄ digni ſunt.Ipſa eſt ſole amicta.Apo.xij. Signū magnū apparuit in celo.mulier amicta ſole et luna ſub pedibꝫ eius.Alij ſequunt quocunqz ierit.Apoc.xiij. Hec aūt habet lunam.i.eccl'iam triumphantē ꝛ militantē ſub pedibꝫ eius.i.imperio ſuo.Ille cantant ꝙ conſeruata virginitate.hec ꝙ virginitate ꝛ fecunditate.Ideo dr.in vtero hūſ.ꝛ clamabat parturiens.Mat.i.Inuenta ē in vtero habēs de ſpūſancto.Ipſa eſt regina de qua dauid p̄s. xliij.Aſtitit regina a dextris tuis.Nā regina habet nobiliorē ſitū ornatū ꝛ famulatū.Primo nobiliorē ſitū.qz a dextris.ideo.dicit inniꝛa ſup dilectū ſuū.Nā filiꝰ portauit matrē a qua portat⁹ eſt.Figuraꝯ.iij.Re.ij.Salomō occurrit matri ꝛ iuxta ſe locauit dicens.Nec phas eſt ꝙ tibi denegem.p̄s.xv.A dextris eſt mihi ne cōmouear.Hiero.Hec eſt dies i qua ſaluator noſter matri ſue feſtinꝰ occurrit ꝛ in ſolio regni reſedit.Item Damaſ.Ibat a creaturis ad creatorē vt intercedat pro nobis vbi pater adoraꝯ.filius glorificaꝯ.ſpūſanctus collaudaꝯ.Scdo habet nobiliorē ornatū in veſtitu deaurato.i.in corpe glorificato.Apocal'. xij.Date ſunt mulieri due ale.Augꝰ.Dicit ei ieſus de miniſtris.Ubi ego ſum illic ꝛ miſter meus erit.ſi ibi maria fuerit.nunqd in equali gl'ia vbi dei iuſticia.quia peperit eum.Augꝰ. Thronū dei.dñi thalamū.theſaurum chriſti digniꝰ fuit reſeruare celuz qz terra.Tertio habet dignioꝛē famulatū.qz oēs angeli ꝛ ſancti famulanꝯ ei.p̄s.xliij. Circūdata varietate.s. pphetarū ꝛ martyrū ꝛ oīm angelorū.

¶ Nam bis euacuatum fuit celum.Primo qm̄ chriſtus aſcendit tūc nullus angelus remanſit.qz omnes chriſto obuiam venerūt.Scdo qm̄ beata virgo aſſumpta fuit.tūc chriſtus et omnes angeli venerūt ei obuiaz.Tertio euacuabit in iudicio.Mat.xxv.cuz venerit filiꝰ hominis ꝛ oēs angeli.ideo hodie canit eccl'ia Aſſumpta eſt maria in celuz ꝛc.Figuratur.ij. Reg.vi.Dauid ꝛ filij iſrael ꝺduxerūt archaz teſtamēti cū iubilo.O vere cū iubilo Lu.xv. Gaudiū eſt angelis dei ꝛc.quāto magis de ea que nullū fecit peccatū.gaudet filiꝰ.qz mater honoraꝯ.angeli.qz eoꝝ dña exaltaꝯ.iuſti.qz ſalus augmentaꝯ.pctōres.qz ira dei placatur p̄s.xv.A dextris ē mihi ne cōmouear.Bern̄. O pctōr ſecurū habes accessum ad deum ꝛc. Hiero.in ſer.d assumptione.Hodie ẏgo maria celos aſcendit.rogo gaudete.letet omnis orbis.qz hodie mater dei venit ad regale palatium filij.Hodie regina angeloꝝ exaltata eſt ſup oēs choros angeloꝝ.Hodie dña mūdi eripit de p̄ſenti ſeculo nequā.Letet omnis orbis.hodie oīb⁹ hoīb⁹ aucta eſt ſalꝰ eiꝰ inter nenientib⁹ meritis.Nā ſi deū in ſanctis laudare iubemur.multo magꝭ in mr̄e.Naz ſicut hec ẏgo incōpabilis ē ceteris ẏginib⁹.ita hec feſtiuitas oīm ſctōꝝ feſtiuitatū ē dignissima.

Sermo cxvij
Ad idem.

Maria optimaz partem elegit que nō auferet abea Luc.x. In verbis p̄miſſis duo innuunt.Primo beata virgo cōmendat ab excellētia ẏtuoſe vite.ibi.Maria optimā ptem elegit.Scdo cōmendat a permanentia glorie copioſe.ibi.que nō auferet ab ea. ¶ De p̄mo dicit.Maria optimā partez elegit. Reuera optimā partē elegit maria multipl'r. Primo in p̄ſenti quo ad caſtitatē.que hz treſ partes.Prima eſt ꝺiugalis ꝛ illa ē bona.Secunda vidualis.ꝛ illa eſt melior.Tertia ē virginalis.ꝛ illa eſt optima.Unꝺ Cyprianꝰ.Virginitas eſt flos germinis ꝛ ornamentū gratie ſpūalis.De quib⁹ Beda.Bona eſt caſtitas ꝺiugalis.melior vidualis.optima virginal'. ¶ Prima ſcz ꝺiugalis eſt bona.i.Thoz.vij. Si nupſerit virgo nō peccat.ꝛ ad Heb.xiij. Honorabile ꝺigium thorus immaculatus Hec eſt pars bona.qz habet fructū triceſimū. ¶ Secūda eſt vidualis.ꝛ illa eſt melior.i.ad Thoz.vij.Beatior ſi ſic p̄manſerit.que recipiunt fructuz ſexageſimū. ¶ Tertia virginalis.ꝛ hec eſt optima.de qua Augꝰ.Que maior gloria ſup terram qz in carne corpali ducere vitaz angelicā.Et Hiero.Uiuere in carne p̄ter carnē plus eſt vita angelica qz humana. Hāc elegit beata ẏgo vt ꝓpoſuit āgelo Lu.i. Quō fiet iſtud.qm̄ virū nō cognoſco.Beda Angelo ꝓpoſitū ſue mentis virgo reuerenter expoſuit.de qua caſtitate loquit Augꝰ.Que ẏgo tā casta vt eſſet virgo poſt partū.Hiero. Que caſtior illa que corpus chriſti ſine cōtagione concepit.ſine virginitatis corruptione

183

De assumptione marie virginis

generauit. hec sola mater et virgo pmansit
Secūdo optimā partem elegit quo ad puri
tatez. bona est puritas humana. melior ange/
lica. optima supangelica. infra tñ diuinā. vi/
delicet vbi nulla ꝺsperſio pulueris pcti est. qz
in vtero sanctificata. ꝛe quo Anſ. Ea purita/
te nitebat qua maior sub ꝛeo intelligi nequit.
nā angelor trāscendit puritatē in q̄b pctm
reperit. in ea aūt nihil pcti repit. Can. iij. To
ta pulcra es amica mea ꝛc. Est em magna pu
ritas q̄ caret mortalibꝫ pctis. maior q̄ expers
est venialibꝫ. maxima q̄ sine omni pctō ꝛ sine
inclinatōe ad pctm. ꝛ sic ipsa. Bern. In puri/
tate trāscendit angelos. ꝛ celestē oēm supgre/
dit creaturā. ꝛ h̄ nō solū ꝓbat autoritate sz et
rōne. Nā q̄tū q̄libet creatura est ꝛeo coniun
ctior. tanto ipsam optet esse puriorez. sed ipsa
sup oēs creaturas est ꝛeo ꝺiunctior. qz deus in
ea. ergo purior. Item q̄to q̄s ꝛeo familiarior
tāto purior. ꝛ sic maria. Bern. O q̄ familiar
es dña. q̄ ꝓxima. imo intimus apud te ma/
net. ꝛ tu cum eo vestieris. ꝛ ex eo q̄ vestisti eū
suba carnis. ipse vestit te gl'ia sue maiestatis.
¶ Tertio optimā partē elegit in gr̄e multipli
citate. bona est ps hr̄e gr̄am ad suūpsi⁹ iustifi
cationē. maior ad alioz salvatōez. optima ad
oīm beatitudinē. ꝛ sic maria. De ꝓmo Luc. i.
Aue gratia plena. De scōo benedicta tu ī mu
lieribꝫ. De tertio Luc. i. ex hoc beatā me dicēt
oēs generationes. Joh. i. De plenitudine ei⁹
oēs accepimus. Eccli. xl. Gratia dei sicut pa/
radisus i benedictionibꝫ. Eccli. xxiiij. In me
omnis gr̄a vite vie ꝛ veritatis. Hiero. Ceteris
sanctis ꝓ partes gr̄a ꝓrestat. marie totā se in/
fudit plenitudo gr̄e. ¶ Quarto maria opti/
mam ptē elegit in vite pfectione. qz ducere vi
tam actiuā est bona ps. ꝺtemplatiua ē melior.
sed vtrāq̄ optima. ꝛ sic ipsa. Jō significat ꝑ
duas sorores. q̄ ducebāt duplicē vitā. Primo
actiuam. Gre. sup Ezech. Actiua vita est pa
nem esurienti tribuere. Ipsa lactauit ꝺgineis
vberibꝫ deum. Anſ. Alīq̄ hospitē q̄libet. ipa
dei filiū hospitauit nouē mēsibꝫ. q̄ conquest⁹
fuit Mat. viij. ꝓ nō haberet vbi caput suum
reclinaret. Alīq̄ in domo. ipsa in vtero. Alīq̄ ve
ste corpali. ipa eū carne induit. Si mereꝫ ille
mercedē ꝓphete qui ꝓphām suscipit. Mat.
x. Nec ꝺo oīm dñm ꝓphetarz. Ipsa vinctuz
visitauit dū sub cruce stetit. ipsa infirma mē/
bra in infātili etate balneauit. portauit. leua
uit. ipsa in morte ꝛ sepultura affuit. Jdeo ho/
die legit Martha satagebat. O q̄ occupata
erat. Unde ꝛe ea legit. Martha sollicita es ꝛ
turbaris erga plurima. Reuera turbata cū fu
git in egyptū a facie herodis. cū audiuit inde
os insidiari sibi. turbata cū audiuit gladium
ptrāsire aīam ei⁹. cū vidit filiū ꝛephensuz illu
sum ꝛ sputum crucifixū coronatū ꝓforatum
mortuū ꝛ sepultū. ¶ Jtē scōo duxit vitā con
templatiuā. Gre. Vita ꝺtemplatiua est cha
ritatē dei ꝛ ꝓximi tota mente retinere. ꝛ ꝺbuz
dei audire feruēter. q̄s altior in isto q̄ maria. q̄
dicit Eccli. xxiiij. Ego mater pulcre dilectōis
Amb. Sicut ferrū i ignē missuz efficit igneū.
sic ipsa in ignē dilectionis. Ipsa optimā ptē
elegit. ꝛe qua Bern. Qui plus diligit pl⁹ reci
pit. Jtez dei ꝺbū q̄s maiori desiderio audiuit.
illa nō ad pedes sz ad caput sedens vt mater.
Lu. ij. Cōseruabat omnia verba ꝺferēs i cor
de suo. Anſ. Quis digne loquit de ea q̄ dul/
citer q̄ sblimiter sapiebat de deo. qz thesaurus
sapie recēuit in ea. Gre. Quid ꝺ deo nō sapie
bat in qua sapia latebat. ¶ Quinto optimā
partem elegit q̄ ad ꝺtutū repletionez. Bonū
est hr̄e vnā ꝺtutē. meli⁹ multas. optimū oēs.
Illā partē elegit maria. vñ Hiero. Nullo vir
tutū genere vacauit cui angelus diuine pleni/
tudine gr̄e ꝓmisit. Prou. vlti. Multe filie re
gum cōgregauerūt diuitias. tu sola supgres/
sa es vniūsas. Sicut in compatione dei null⁹
bon⁹. sic in cōpatione marie nulla pfecta ꝺt⁹.
Anſ. Nil tibi o dña equale. omne q̄ ꝺ est. aut
supra te. aut infra te. sup te solus de⁹. infra te
oīe q̄ de⁹ nō est. ¶ Sexto optimā partem
elegit q̄ ad vitā futurā. ꝛ h̄ in multis. Primo
q̄ ad assumptiōz. aliq̄ solū p vnū angelū assu
munt. ꝛ est ps bona. Exo. xxiij. Ego mitto an
gelū meū q̄ custodiat te in via ꝛ introducat te
in terrā quā ꝓmisi patribꝫ tuis. Aliq̄ p mul/
tos. ꝛ est ps melior. vt Lu. xvi. Factū ē vt mo
reret mendic⁹ ꝛc. Tertio q̄n oēs angeli adue/
niēt ꝛ ipe ꝓsonaliter pñs. ps optima. ꝛ sic ma
ria. de q̄ Bern. Quis illud cogitare sufficit q̄
gloriose hodie regina gl'ie ꝓcessit. ꝛ ei i occur/
sum tota celestis multitudo venit. Aug⁹. Fa
cta est maria corona virginū. gl'ia viduaruz.
exultatio ꝺiugū. victoria christianoz. gl'a an
gelorz. ꝺsolatrix aiarz. ianua celorz. salus oīm
ppl'orz. Jō Damas. Si laudē ꝛ gl'iam ei⁹ scri
bere volum⁹. deficiūt ꝺba quibꝫ scribere valea
mus. Bern. Christi generationē ꝛ marie assū
ptionē quis enarrabit. Nam quanta gratiaz
adepta ē in terris ꝓ ceteris. tanta excellentioz
gl'iam obtinet in celis ꝓ ceteris. Bern. O bñ
dicta omnis gr̄e. quis altitudinē gl'ie tue valz
inuestigare. sic dicit apl'us 4. Chorz. ij. Que

oculus nō vidit nec auris audiuit quāta p̄parauit ꝝ diligētibꝫ se. Quid p̄pauit gignēti se ⁊ p̄ omnibꝫ diligenti se. Jō canit ecclesia. Qua gl'ia in celis ista ꝟgo colūt. que dño celi p̄buit hospitiū ⁊c. Scdo optimā ptez elegit quo ad locationē. Quidā in inferiori hierarchia locauit. ⁊ illa est ps bona. Quidā in media. ⁊ illa melior. Quidā in supiori ⁊ supza superiorē hierarchiam. ⁊ illa est optima. Sup̄ superiorē hodie assumpta est ꝟgo gl'iosa. ꝝ q̄ canit eccl'ia. Exaltata ē sancta ꝝi genitrix super omnes chozos angelozꝫ. Figurat. iij. Re. ij. Salomon occurrit matri sue ⁊ iuxta se eaz locauit ad ꝝterā dicens. Nec phas est q̄ tibi denegem. p̄s. A ꝝtris ē mihi ne cōmouear. Hiero. Hec est dies in qua saluator festinus matri occurrit ⁊ in solio regni post se resedit. Tertio optimā partē elegit q̄ ad p̄mioz glorificationē. nā bona ps vbi aīa in celis est. melioz vbi coz p̄ canonisatū. vt petri pauli ⁊c. ⁊ est incōpleta. optima vbi vtrūqꝫ. ⁊ sic beata ꝟgo maria. Apoc. xij. Date sunt mulieri due ale. ⁊ est solius xp̄i ⁊ beate virginis. p̄s. cxxxi. Surge dñe in requiē tuā. tu ⁊ archa sanctificationis tue. Et h̄ cōuenit potentie. sapientie ⁊ clementie. vt supra.

De sancto Bartholomeo.

Sermo cxviij

Dicta est ꝓtentio inter fratres Lu. xxij. In summa euangelij tria innuunt. Primo discipulozꝫ carnalitas in cōtentione. Scdo saluatoris fidelitas in correctōe. ibi. reges gentiū. Tertio p̄miozꝫ multiplicitas in p̄missione. ibi. ego dispono. De p̄mo dicit. In illo tpe. s. post cenā facta est ꝓtentio q̄s eoz eēt maior. Habem⁹ experiētiā vbi chorde sil' ꝺuersi⁹ dulcis reddit melodia. vbi aūt dissonāt. diserepās son⁹ efficit. sic si corda hoīm simul existentiū ꝺueniūt in vnū est dulce melos in aure dñi. Eccl'i. xxv. In tribꝫ bñplacitū ē spiritui meo. ꝺcordia fratruz. amoz p̄ximoz. vir ⁊ ml'ier sibi ꝺsentientes. p̄s. cxlij. Ecce q̄z bonū ⁊ q̄z iocundū habitare frēs in vnū. Joh. xvij. Pater rogo vt hi vnum sint. Si aūt sunt discordes. est ꝺfusus son⁹ in aure dñi. i. Choz. xi. Si q̄s videt ꝓtētiosus ee. nos talē ꝺsuetudinem nō habem⁹. ij. Thi. ij. Seruū dei non oportet litigare. p̄s. Qui habitare facis vnanimes i domo. Nota triplex est ꝓtentio. s. viciosa. piculosa. ⁊ fructuosa. Prima viciosa. s. ꝓtra deū vt cōtradicentes voluntati dei vt mali. vti canis nō ligabilis. si ducit in lassa leuiter latrat et ꝓtradicit. ⁊ sic mali. Tales fuerūt filij israel. Deu. xxi. Semp ꝓtentio si fuistis ꝓtra dñm. Sz nō est cū eo ꝓtendendum. Primo q̄z potentissim⁹ nō pōt ꝓtendēdo superari. nec hō p̄t in hoc lucrari. Job. xxix. Nunq̄d qui ꝓtendit cū deo iam facile acquiescit. Job. ix. Quis restitit ei ⁊ pacem habuit q. d. nullus. Eccl'i. viij. Nō litiges cum homine potentiori te. sermo ei⁹ p̄tāte plenus. nec ei dicere potes. cur ita facis. Eccl'i. xxviij. Abstine te a lite. q̄m fomes pctōz. Scdo sapientissimus. nō opus suū nō dz calumniari. p̄s. Omnia in sapia fecisti. Eccl'i. xxvij. Nō contendes cū viro locuplete. Tertio q̄z optimus nil mali fecit. Mar. vij. Bene fecit oīa. Dyonisius. Optimi est optima facere. Jō Proū. iij. Nō ꝓtendas adūsus hoiem cum ipse tibi nil mali fecerit. Illo mō discipuli nō ꝓtendebant ꝓtra dñm. vt ait Beda. sed ex humilitate vt inter se quererēt q̄s aptior esset ad tenendum xp̄i locum. Alia est ꝓtentio viciosa q̄ fit ꝓtra p̄imū. ⁊ talis oīt multiꝫ modis. Primo ex supbia. Proū. xiij. Inter supbos semp iurgia. q̄z supbo nō vult hre silem. Proū. xi. Ubi fuerit supbia ibi ꝓtumelia. Hugo. Supbia est elatio viciosa que inferiorem ꝝspicit. superioꝛbꝫ dominari querit. Secūdo cansatur ex auaricia. Jaco. iij. Undeꝫ bella ⁊ lites ex cōcupiscentijs nostris. Unde. xi. q. iij. c. ira. Dominus misit apl'os p̄dicare sine pecunia ⁊ virga vt remouerēt incentiuum litis ⁊ instrumētum vltionis. Seneca. Si hec duo p̄nomina meuz ⁊ tuum tollerent de medio oīa essent quieta. Unde in vita patruz. Cum duo frēs morarent cōcorditer. tandem dixit vnus. faciamus ⁊ nos litem sicut homines in mūdo. Cui alter. nescio qualiter fit lis. Ad quez ille frater. pone in medio lapidē ⁊ ego dico meus. tu vero nō sed meus. Posita aūt testa in medio vnus dixit meū est. ⁊ alter nō sed meum. Alit ille. si tuuz tolle ergo ⁊ vade. ⁊ sic cessauit ꝓtentio. Ubi aūt auaricia ibi contentio. Seneca ad nerozem. Auaro ꝝst tā q̄ habet q̄z q̄ non habet. Scdo propter ebrietatē. Proū. xx. Luxuriosa res vinuz tumultuosa ebrietas Hieronim⁹. ⁊ habet. xxxv. dist. venter. Ubi ebrietas dñat ibi furor. Tertio causat contentio ex prava opinione. Prouerb. xvi. Homo peruersus suscitat lites. s. qui spūm suuz vult preferre alijs. Prouerbio. xiij. Labia stulta immiscent se stultis rixis. ⁊ tūc necessaria est

De sancto Bartholomeo

sapiẽtia. Prou. xxvi. Ne rñdeas stulto iuxta stulticiaz suã. Glo. si incorrigibilis est. ne efficeris ei similis. qz stultum est talib⁹ respondere. Naz dñs nõ rñdit herodi nec pylato. Si aũt corrigibilis est. rñde stulto iuxta stulticiã suam. ne sibi videat sapiens. Ideo vitãda est ꝓtentio. eo ꝙ facit hoiem carnalem z nõ ostendit eum spũalem. i. Thoz. iij. Cum inter vos sit zelus z ꝓtentio. nõne adhuc carnales estis z fm hoiem ambulatis. Ideo Aug⁹. Lites z ꝓtentiones nõ habeatis nec de festuca faciaz trabem z animã faciatis homicidam. i. Joh. iij. Qui odit frẽm suum homicida est. ¶ Secunda ꝓtentio est piculosa. qua deus ꝓtendit cũ venerit ad iudiciũ cum pcõrib⁹ Joel. iij. Congregabo omnes gentes z ducã eas in vallem iosaphat z diseptabo cum eis. Similit sicut dñs cũ dispensatore suo de reddenda rõne est periculosa ꝓtentio. hoc ꝓsiderans Job. xxiij. Nolo vt multa fortitudine mecũ cõtendat. nec magnitudinis sue mole me ꝑmat. qñ si diceret. si ita stricte cõputat. qs subsistet. Job ix. Si voluerit hõ ꝓtendere cum eo. nõ poterit rñdere vnum ꝑ mille. Jõ p elemosinas et lachrimas pax cõponenda est Mat. v. Esto ꝓsentiens aduersario tuo duz es in via ne forte tradat te iudici. In hac ꝓtentione erũt apli iudices Mat. xix. Sedebitis sup sedes ꝛc. Vos scabinos debemus nobis facere amicos z placabiles dãdo xenia elemosinaz z oronũ. Juxta dictum cõmune. Munera placãt homines deoz. ¶ Tertia ꝓtentio est fructuosa scz ꝓtendere ꝓtra mundũ. carnem. z diabolũ. Luc. xiij. Contendite intrare ꝑ angustã portã. Chrisost. sup Mat. Porta pditionis est diabolus. Porta vite christus. psal. Hec porta dñi iusti intrabũt in eam. sed arta. qz pauci viuũt xpiane. mlti mũdane. Jõ sicut ducẽtes nauẽ sursum ɔ aquã. z sic nos oportet ꝓtendere cõtra mũdũ. Mat. xi. Regnũ celoz vim patit z violenti rapiunt illud. z sic ꝓtendit sanctus Bartholomeus. Et sic nostra ꝓtentio nõ debet esse viciosa z carnalis vt discipuloz. quis eorum videret maior esse. illa contentio processit ex elatione. Nam audiẽtes alij discipuli petro ꝑmissas claues regni celestis. Mat. xvi. Sic audientes matrez filiorum zebedei petiisse statum dignitatis ꝑ filios. sentitur aliquid humanuz. quia illi volebant se preferre alijs. ideo contendebant. qz adhuc carnales erant. z spũsancto nõdum tanta plenitudine impleti sicut postea. Et sic nos fm Bedã contendere debemus quomõ in celo magni fieri valeamus. hic ꝑ merituz. ibi in premio apud deum. qz in domo patris mei mãsiones multe sunt. Joh. xiij. Item multa sunt exercitia ꝑ que apud deũ magni fieri possumus. Primo ꝑ dei timorem. Judith. xvi. Qui timẽt te magni erunt apud te ꝑ omnia. id est ꝑ omne tempus. hic in merito. ibi in futuro in ꝑmio. Jõ ps. xxxiij. Timete dñm omnes sancti eius. nihil deest timentib⁹ eum. Thob. iiij. Habebis multa bona si timueris deum. Bern. In veritate didici nil ita efficax ad gram ꝑmerendã nutriendã et ꝓseruandaz. sicut timor dei. Jõ Job. xxxi. Semp quasi tumentes sup me fluctus timui deum. ꝓpter reuerentiã eius. Secundo ꝓpter diuinuz amorem. Aug⁹. Talis vnusquisq; erit ql̃is sua dilectio. si valde diligit magnus est. si nihil diligit nihil est. nõ numerositas operum. nõ diturnitas temporuz. sed maior charitas auget ꝑmium. Sunt em tria in amore diuino ꝓpter que magnificant amantes. ¶ Primo quia ꝓtinent deum i. Joh. iij. Deus charitas est. q manet in charitate ꝛc. Deus est adeo magnus. ps. cxliij. Magnus deus z magnitudinis eius nõ est finis. Secũdo ꝓtinent in se virtutes. Aug⁹. Charitas est omniũ virtutũ mater z custos. qz sicut deus in se ꝓtinet omnia. z sic charitas omnes virtutes. Hugo. Charitas omniũ virtutum obtinet ꝓncipatũ. Philosoph⁹. Qui habet vnam vrtutẽ habet omnes. Tertio cõtinent humilitatis decorem. quia quanto in oculis nostris sum⁹ humiliores. tãto in oculis dei maiores. i. Reg. xv. dicit. Nõne cum parvulus eras in oculis tuis. caput in isrl factus es. Luce. xviij. Qui se humiliat exaltabitur. Bern. De quanto qs sibi vilior. tanto in oculis dei pciosior. Ideo Chrisost. Docuit discipulos humilitatem corrigens elationem dicẽs. Reges gentium dominant eoz. z qui potestatem habent sup eos benefici vocant. quasi oia benefacerẽt. licet nõ sit. Vos aũt nõ sic debet ꝓpensare dñationem vestrã. sz qui maior est in vobis fiat sicut qui ministrat. hoc est. qui hic humilior. ibi erit maior. Eccli. iij. Quãto magnus es humilia te in omnib⁹. Tunc subdit Quis maior est. qui recũbit aut qui ministrat. nõne qui recumbit. q si diceret. sic est fm iudiciũ humanũ. sz nõ fm iudiciũ dei. Nam q ministrat sepe maior est apud deuz. Eccli. xxxv. Rectorẽ te posui noli extolli. esto inter illos q si vnus ex illis. z ponit se in exemplũ dicens. Ego in medio vestruz sum sicut q ministrat. quasi diceret. Si ego dominus intantuz me

humiliaui, ergo & vos serui. si ego magister. & vos discipuli. Chrys. Nō est vr⁹ discipul⁹ q̄ nō imitat mgr̄m. nō est vera imago que nō est sil'is auctori. ergo si nobis mīstrat nos debemus sibi mīstrare. Aug⁹. Erubescat superbire humana infirmitas cū se xp̄sit diuina maiestas. Greg. Qui in celum vult ascēdere debet se humiliare. ¶ Dixi tertio innuit premiorū multiplicitas di. Vos estis q̄ mecū pmānistis in temptationib⁹ meis. H. ¶ Sz diceres. tñ relicto eo oīs fugerunt. Rñdet ab eo tpe quo collegit eos multa opprobria & temptat⁹ christ⁹ ptulit a iudeis. & aliq̄ alij q̄ sequebant eū abierūt retrorsum. vt habet Joh. vi. Dixerunt mlti. durus est h̄ sm̄o. Et post h̄ sequit. multi discipulor abierūt. dixit ergo ad duodecim. Nunq̄d & vos vultz abire. Rñdit Petrus p oib⁹. ad quē ibimus verba vite habes eterne. & nos credim⁹ q; tu es xp̄s fili⁹ dei viui Jō recte dicit. vos estis &c. Et si obijcit q̄ fugerūt. Mat. xxvi. Relicto eo &c. Rñdet q̄ redierūt & reputat p recessu. Hinc iij. Re. ij. dr Omnes reges dauid ezechias & iosias ñ peccauerūt. nō q̄ illi nō peccassent. sed q̄ deus eis omnia pcā dimisit. ac si nō peccassent. Bre. p. moral. Tanto spes solidior surgit. q̄to gratiora q̄s p illo ptulit. Nā in gl'ia resurrectōis tollit qđ hic in tribulatōe seminat. de quo sb dit. ego dispono vobis. s. mecuz pmanentib⁹ regnū. H. ¶ Ut aūt pmaneam⁹ in pugna temptatōis debem⁹ obijcere q̄ntuplex scutuz. Primo scutū fidei. Eph. vi. In oib⁹ sumētes scutū fidei. p̄s. xc. Scuto circūdabit te veritas ei⁹. Bern. Undiq̄z circūdati sum⁹ temptatiōib⁹ vt vita nr̄a temptatio noīat. ideo necesse est scuto dñi vndiq̄z circūdari. vt sit nobis a dextr̄ & a sinistris añ & retro. ¶ Scdm. si grauis temptatio irruat. tūc scutū extra nos. i. memoriā passionis dñi in mēte h̄re debem⁹. hoc docet scriptura & figura. Figura Nu. xxi. Filij israel videntes serpentē eneum nō fuerūt lesi. Spūaliter. Sic nos christū in cruce. Greg. Quicq̄d ppinat adūsitas tpalis facile erit si cōsideram⁹ q̄d biberit xp̄s p nobis in cruce. q̄ nos inuitat ad regnū. Bern. Quid durū esse poterit tibi cū recordat⁹ fuer̄ q̄d p te sustinuit auctor mūdi. Nā si compar̄ oīs labores seculi & oim hoim q̄ sunt fuerūt & erunt. nihil essent in compatione labor̄ xp̄i. Uel etiā scutum añ nos cōsiderātes mortis piculū districtū iudiciuz vbi oia pcā discutiet. Eccli. vij. Memorare nouissima tua & in eternū nō peccabis. ¶ Tertiū infra nos. h̄ est ad infernum meditātes & cogitātes. melī⁹ est h̄ modicū pati q̄z ibi eternaliter dānari. melī⁹ est ī foro leuit flagellari p q̄ oportet ī inferno eternaliter male ari. Job. vi. Qui timet pruinā cadet sup eū niz eterne tribulatōis. Aug⁹. Nullū malum impunitū & nullū bonū irremuneratū. ibi virga ferrea. h̄ lignea. Jō Jac. v. Patiētes esto te cōfirmātes corda vr̄a. nā p patiennā transit oriā elidit pena eternā. Nau. i. Nō cōsurget duplex tribulatio. afflixit & nō affligā te vltra. Bern. Nō est signū certi⁹ euasionis eterne tribulatōis q̄z qđ ait dauid. Eripiet me ī misericordia. ¶ Quartū scutū sup̄ nos vt mentem ad celi gaudia erigam⁹ cogitātes dei fruitionē & mansionē sctōz & angelor̄ coīm bonorū. Nec illuc venire poterit quisq̄z nisi purgatus fuerit plenissime a macl'a pcī. Sap. vij. Nil coinquinatū intrabit. sz oportet vt purget Actuū. xiij. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnū celor̄. Nā si pateremur que sunt passi oēs martyres. adhuc nō essent passiones cōdigne. Ro. viij. Nō sunt cōdigne passiones h̄ui⁹ tp̄is ad futuraz gloriā que revelabit in nobis. ij. Cho. iiij. Illud qđ in p̄senti est momentaneū & leue tribulationis &c. Jō Eccli. xxij. In tpe tribulatōis pmane illi fidelis. vt in bonis illi⁹ coheres sis. Ideo subdit remuneratōis sufficientiā dicēs. Ego di spono vob̄ regnū. Ego vnigenit⁹ dei fili⁹ cui⁹ pulcritudinē sol & luna mirant. cui angeli seruiunt. q̄ ē eiusdē essentie cū patre Joh. x. Ego & pater vnū sum⁹. ego sum ad quē ptinet vnū quēq̄z sm̄ suū meritū in celo collocare. ego dispono vobis regnū sicut disposuit mihi pater p passionē Luc. vlti. Nōne oportuit xp̄m pati. & sic intrare in gloriā suā. & sic ego dispono vobis vt p tribulatōnes ingrediamini. Greg. Si xp̄s h̄inc sine flagello nō exiuit q̄ sine pcato venit. quō digni flagellis nō erūt qui in pcīs viverūt. J. ¶ Ecce cōmendabile conuiuiū. Pulo oñdit fruitorū nobilitat. cū dicit. ego dispono vob̄ Luc. xij. Amen dico vob̄ q̄ pcinget se & faciet illos discūbere. Greg. Precinget se ad remunerationē. discūbere. i. in eterna requie fouere. Sedo cibor̄ delicios. cū subdit. vt edatis & bibatis sup̄ mēsam meā in regno meo. Si gl'ia nobis ē cū rege sedere in mensa. quid nobis cuz rege gl'ie. Hugo in lib. de spiritu & aīa. Duo sensus in hoīe. Interior reficit in contemplatione diuinitatis. Exterior in ptemplatōne humanitatis. pterea deus homo factus est vt totū homine in se beatificaret. Bern. sup Cantica. Plenum erit

omni dulcedine videre hoiem ⁊ hoīs ꝯditorē
Tertio loci amenitas. qꝛ ī regno meo. Bern.
Christi regꝰ sublimitas ⁊ plena deliciaꝝ ad te
suspiro de valle lachrimarū. ⁊ merito. qꝛ dicit
Amādus in ꝓlogo sup libꝝ sapiētie. Ibi erit
vernalis amenitas. autūnalis fecūditas. esti
ualis claritas. ita ꝙ scribit Lu. xiiij. Beatus
q̄ māducat panē in regno dei. Nam talibꝫ dr̄
Cañ. v. Comedite amici mei ⁊ bibite ⁊ inebri
amini. Bern. sup Cañ. Comedite de ꝓprijs
meritis. bibite de humanitate. ⁊ inebriamini
de diuinitate. qꝛ plena omī dulcedine. Quar
to ꝯuiuantiū dignitas. ⁊ tangit cum dr̄. Se
debitis super sedes iudicātes duodecim tribꝫ
isrl'. qꝛ apl'i vt dicit Amādus. erūt in magno
honore ⁊ dignitate. qꝛ ī iudiciaria ptāte. hoc
ꝯsiderans apl's Bartholomeꝰ ꝙ xp̄us fuit ꝓ
eo oblatꝰ. ⁊ oblatio debebat fieri de recta pelle
aīalis ⁊ eo mortuo. Leui. xiiij. Sic san. Bar
tholomeus ꝯsiderauit nudū xp̄m in cruce. sic
ipse denudatꝰ pelle corpis ꝓ xp̄o vt ꝑueniret
ad dignitatē iudicātiū duodeciꝫ tribꝫ isrl' ⁊c.

De decollatione Johannis baptiste.
Sermo cxix.

Herodes misit
hac tenuit iohem ⁊ vinxit eū ī car
cerē. Mar. vi. ⁊ legit hodierno
die ꝓ euāgelicali officio. K. Dicit Plini⁹
in speculo naturali. Aper siluestrꝫ est tāte cru
delitatis. cū est in amore paruipendit mortez
⁊ ꝯtra venatoris ferruꝫ intrepide se infigit. et
iam trāsfixus ꝯ sibi resistentē vires recolligit.
atrociter pungit. setas erigit ⁊ paꝝ comedit. ⁊
discurrit post feminas et marcescit. Spūal'r.
Per aprū intellige peccatorē luxuriosuꝫ ⁊ car
nalem. cū ardet in amore inordinato ⁊ malo.
crudelis ⁊ ferox est aduersus eos q̄ eū arguūt
Vñ legit in vita ph̄oꝝ de pytagora q̄ veniēs
ad quandā ciuitatē noīe cretonē vbi ppl'm in
luxuriā lapsum vidit. ipse amore castitatꝫ po
pulū redarguit. q̄ insidias ei parauerūt ⁊ occi
dere voluerūt. qꝛ carnal' odit ꝯtinentē. ⁊ luxu
riosus castū. ⁊ h̄ ꝓpter dissil'itudinē moꝝ. vñ
Sen. in li. de aīa. Dissimiliū moꝝ dissimilia
sunt studia. s. hom[illegible] carnalis incōtinentis. ⁊
spūalis ꝯtinētis. Jō Eccl'i. xxi. dr̄. Audiet lu
xuriosus ⁊ displicebit ei correctio. Prou. xv.
Nō amat pestilēs eū q̄ se corrigit nec ad sapiē
tes gradit. Et sic in ꝓposito beatus iohes fuit
v̄go castissimꝰ. herodes luxuriosissimꝰ. Ideo
nō ꝯcordabāt. Nā nunq̄ probi cū improbis
pñt esse amici. ⁊ ecōtra vt dicit Boetiꝰ lib. iij.
prosa. iij. De q̄ etiaꝫ saluator Joh. xv. Si de
mūdo essetis. mūdus vos diligeret. sed qꝛ de
mūdo nō estis. iō odit vos mūdus. Sic odi
uit herodes iohem. qꝛ arguebat eum de pctō
luxurie di. Non te licet hr̄e vxorē fratris tui.
tūc ille q̄si aper ferox ⁊ fremēs ꝯtra venatorez
suū sctm̄ iohem q̄ nitebat eū cape ꝑ rhete ꝓdi
cationis insurrexit ꝓpter vxorē suā adulterā
quā illicito amore dilexit. ip̄m in carcerē mi
sit ⁊ tenuit. de q̄ thema. In summa euāgelij
duo innuunt Primo iohis incarceratio iniu
riosa. ibi. misit herodes. secūdo subiungit eiꝰ
decollatio lachrimosa. ibi. misso spiculatore.
De p̄mo dicit. Misit herodes. s. antipa ⁊ te
nuit iohem ⁊ vinxit in carcerē. s. ꝑ ꝟuos suos
Est em̄ regula iurꝫ. Qui facit ꝑ aliū est q̄si fa
ceret ꝑ seipm. ⁊ sic eū ꝑ alios posuit in carcerē.
qꝛ nō fuit ausus eū interficere ꝓpter populū.
Chris. Qui vincula soluebat pctōꝝ. pctōris
vinculis detinet. vt victa venia locū venie nō
inueniebat. Tūc subdit cām ꝓpter herodia
dem. Herodias erat vxor fratris sui philippi
quā duxerat. Dicit Josephus ⁊ mgr̄ in hysto
ria. Herodias fuit filia Aristoboli ⁊ soror he
rodis agrippe ⁊ neptis huiꝰ herodis antipe ⁊
vxor fratris sui philippi. philippo matrimo
nialiter ꝯiuncta. h̄ erat licitū ꝟm leges. Hero
des illā amauit amore illicito. Nā pergēs ro
mam ꝑ fines fratris sui philippi transiens pe
pigit cū herodiade ꝙ vxorē suā ꝓpriā repudi
aret. ⁊ ipsam herodiadē in ꝯiugio duceret. qd̄
vxorem herodis nō latuit. nec expectauit viri
reditum. sed ad patrē q̄tocitius cōfugit. ⁊ sic
cū redijt fraudulēter fratri suo vxorē cepit. de
voluntate tñ herodiadis. ⁊ hoc erat illicituꝫ
ꝙ viuēte fratre hr̄et vxorē eiꝰ. Sꝫ iohes tāq̄ꝫ
vir iustus ⁊ sanctꝰ de h̄ arguebat herodem di
cens. Nō licet te hr̄e vxorem fratris tui. Sy
mon de cassia. Si iusticiaꝫ violasset in q̄cūq̄ꝫ
alio homine. saltez debebat custodire in fratre
Si pudicitiā in alia muliere vitupasset zela
re debuit in fratris vxore. Est enim p̄ceptum
Exo. xx. Non cōcupiscas vxorem ꝓximi tui.
multo minꝰ fratris tui. Et est manifesta pro
hibitio specialis. Leuitici. xviij. Turpitudi
nem vxoris fratris tui ne reueles. quia turpi
tudo fratris tui est tua. Chris. Herodes no
luit venire ad baptismū penitentie. ideo Jo
hannes venit ad ciuitatem ⁊ arguebat hero
dem. ꝓpter hoc posuit eū in carcerē. Symon
de cassia. Exosum habebat quē dilegere debe
bat. illū medicū pati nō poterat q̄ eum sanare

cupiebat. Fecit eū in carcere recludi ne posset audiri. hec ille. Sz iohes in carcere male tractatus oñdit qttuor. ¶ Prio q̄ ad herodem ostēdit magnā ꝛstantiā. qz licet sciuit q herodes eū q̄siuit ad occidendū. tñ nō fugit. nec in aliq̄ pterrit⁹ fuit. Chriſ. Nō herodes illa faciebat in malo. h̄ ille suscipiebat p̄ beneficio. ira illi⁹ q̄si dei misericordia fruebat. qz verū gaudiū ē ext̄ exire de mūdo. Eccl. xlviij. In diebꝫ suis nō timuit p̄ncipē. Mat. x. Nolite eos timere q̄ occidunt corp⁹ ꝛc. ¶ Scdo ostendit quo ad xp̄m magnā reuerentiā. recognoscebat se xp̄i famulū. sic ad inferiores suerat. sic ꝛ ad superiores. Jō de carcere misit discipulos suos ad xp̄m. Mat. xi. Tu es q̄ venturus es ꝛc. ¶ Tertio ostēdit q̄ ad discipulos magnā diligētiā. Chriſ. sup Mat. Missus iohes in carcerē nō de suo piculo sollicit⁹ erat. sed de discipuloꝝ salute cogitabat. iō misit discipulos ad xp̄m vt miracula ei⁹ viderēt ꝛ cōuerterent ab errore. Bre. sup Ezech. Nullus deo tale sacrificium sicut zelus aiaꝝ. qz melior est apud deū vn⁹ iust⁹ q̄z tot⁹ mūdus pctōrib⁹ plenus. ¶ Quarto oñdebat apud se magnā sanctitatē. qz mundū reputabat carcerē. Esse aūt in carcere ppter xp̄m reputauit paradisum Chriſ. Johes specie hō. grā angelus. corpore tenebat in carcere. sed aia in celo. similis erat paulo. Phil. iij. Nostra ꝓuersatio in celis ē. Subdit. herodias insidiabat illi ꝛ voluit occidere eum. M ¶ Nota inter cetera duo sunt genera q̄ pl⁹ appetūt mulieres. s. diligi et honorari. Herodias sciēs se ab herode vehementer diligi. ꝛ p ei⁹ illicitā copulā esse i statu maioris honoris. qz herodes fuit rex potētior ꝛ famosior philippo. Ideo vt dicit lyra timebat ne herodes ad p̄dicationē iohis peniteret ꝛ eaz marito suo redderet. Heu sic hodie mulieres viris ppꝛijs venena ꝓpinant q̄n arguunt. Jtē Symon de cassia. Impatiēs est mulierū amor. Eccl. xxv. Nō est neq̄cia sup neq̄ciam mulier. Chriſ. Incurrit odiū q̄ arguit criminosum. ꝛ fm cōmune ꝓuerbiū. Qui veritatem loquit caput sibi retundit. ꝛ sic herodias querebat occidere eū. nec potuit ꝓpter turbā. qz sicut ppham eū habebāt. O q̄t sunt hodie tales q̄ timēt suspendia corpis ꝛ pnas infligendas. ꝛ sic peccare nō audent nec alios hoies emendare. de q̄bꝫ Isid. Aliud vero est peccare amore dei. Aliud timore supplicij. ille mercedē boni opis accipit. sz ille solo metu penarū iusticiā inuit⁹ custodit. Jō herodes metuebat iohem. sciens eū virū iustū ad hoies et sanctū ad deū. Hiero. Propter seditionē ppli timebat eū occidere nō amore dei. Chriſ. Timor dei corrigit. timor hoīm differt pctm̄ nō aufert voluntatē. Nā duo erant in herode. timor iohis. ꝛ amor mulieris. sed amor vicit timorē. Et audito eo multa faciebat. Glo. i hypocrisū. ꝛ libenter eū audiebat. h̄ fecit vt retineret ppl'm a rebellione. O q̄t sunt hodie tales q̄ faciūt q̄si libēter audirēt. sed cum arguunt occulti⁹ insidijs machinant ꝓ veritatis p̄dicatorē. ꝛ correctōes audiūt. sz a pctis nō resipiscunt. Chriſ. Herodes libidinis facibꝫ ardēs perire maluit q̄z ad pn̄iam redire. O q̄tuz viciuz adulteriū Osee. vij. Oēs adulterātes q̄si cliban⁹ succensus. Deut. xxvij. Maledictus q̄ dormit cum vxore p̄rimi sui. Apoc. ij. Qui mechant in maxima tribulatōe erūt. Apoca. xxi. Pars eoꝝ erit in stagno sulphure et pice. Brau⁹ est furto. Prou. vi. Nō grādis ē culpa cū q̄s furat⁹ fuerit. furat em̄ vt esurientem aīam implear. Qui aūt adulterat ꝓpter cordis inopiā pdet aīam suā. Vñ mulier adultera peccat in deum violando sacrm̄. Mat. xix. Quos de⁹ ꝓiūxit hō n̄ sepat. peccat in virum fidē frangēdo ꝛ falsos heredes substituendo. peccat in plem quē dāmificat. reddēs eū inhabilē ad eccl'iasticas dignitates. peccat in p̄rimū quē admittit. vñ Dan. xiij. Susanna potius voluit innocēter mori q̄z in adulteriū cōsentire. ꝛ sic ptz in ioseph Ben. xli. q̄ etiā pot⁹ incarcerari voluit. M ¶ Jtē in pēnis eternaliter ꝛ tpaliter punit eos de⁹. Primo tpaliter ij. Re. xij. Nō recedet gladi⁹ ꝛc. Scdo eternaliter punit adulteriū p̄ sepationē ꝛ exclusionē a regno dei. i. Thor. vi. Fornicatores ꝛ adulteri regnū dei possidere nō p̄nt. Subdit. Cuz dies oportun⁹ accidisset. ecce ḡuitas pcti. magna em̄ diligētia cogitabat de morte sancti iohannis. In pctō em̄ sunt duo. act⁹ pcti ꝛ conatus. s. q̄n hō cogitat modū ꝛ tps q̄bꝫ medijs pt peccare. de oībꝫ talibꝫ dz dolere. qz herodes ꝛ herodias ꝓdixerunt pariter q̄ occidere non possent eū sine seditiōe ppli. sz cū herodes in die natalis sui cenā fecit p̄ncipibꝫ ꝛ tribunis ꝛ p̄mis galilee. tūc habuit occasionē occidēdi cum rōne iuramēti ꝛ multitudine magnatoꝝ conuiuaꝝ. O ¶ Nota cōuiuia raro fiunt sine pctō. Bre. i moral'. Nōnulla sunt vicia q̄ a ꝓximis separi vix p̄nt. qz epulas semp comitat voluptas. Nā dum corp⁹ refectiōe resoluit cor ad inane gaudiū relaxat. scriptū est Exo. xxxij. Sedit pp̄l⁹ māducare ꝛ bibere ꝛ surrexerūt ludere. Vñ Latho. Cōuiua raro

186

De decollatione Johannis bap.

Herodes in suo conuiuio tria vicia habuit. Primo celebrauit die natalis qđ fieri nō debuit. Inno. quia miseri nascimur & ignari. sine fructe debiles flebiles imbecilles. Ideo Symon de cassia. Ue q̄ cū leticia hui⁹ mūdi celebrant ingressum obliuioni tradētes egressuz. vterq; turpis & plen⁹ miserijs. ille ad tpalitatē iste ad eternitatez miserie. vel gl'ie. Eccl'e. vij. Melius est ire ad domū luctus q̄z ad domum conuiuij. Nā in illa finis cūctoz admonet hominū. & viuens hō cogitat qđ fact⁹ sit. Raban⁹. Nullū legim⁹ die natalē obseruasse nisi herodē & pharaonē. vt quoz erat par impietas erat par solēnitas. & solēnitatem sanguine feda bāt. sic herodes tāto nequi⁹ q̄sto scīm veritatis doctorē occidit. Bre. Filij hui⁹ seculi natalem celebrāt. qz pst mortē gaudia eis non restant. Sācti aūt p natali mortē cogitāt. quia nascūt p oīa ad vitā eternā. Jō Eccl'e. xi. Si annis multis vixerit hō. & in his oīb⁹ let⁹ fuerit meminisse debet tenebrosi tpis & dieꝝ multoz. Eccl'i. vij. Memorare nouissima & in eternum nō peccabis. Tertiū peccatū in cōuiuijs est saltatio & chorea. de q̄ text⁹. Cū introisset filia herodiadis & saltasset & placuisset herodi simulq; recūbentib⁹. Filia adultere intrauit ex dispositione matris & herodis. & vna cū alijs saltauit choriſando. in q̄ herodi complacuit licet male choriſauit. Symon de cassia. Placēt mala malis. iniqua iniquis. impudica impudicis. inhonesta inhonestis. vana q; vanis. Remigi⁹. O quot sunt hodie mulieres nō solū diuites sz & pauper filias suas impudice nutriētes. sicut ista. nō instruētes pudorem & honorē. docentes citi⁹ saltare q̄z orare vel sermonē visitare. cum tñ chorea est fugienda. Primo ſm Guil. lugdunen. Chorea est circulus cui⁹ centrū est diabolus. qz diabolus est i medio eoz. & exacuit gladiū suuz ad occisionē aiaꝝ. Piero. Gladi⁹ ignea⁹ species mulieris. Eccl'i. ix. Propter speciē mulieris multi perierunt. & sic herodes in corpe & anima perijt. Scđo ibi diabolus operatur ignem concupiscentie. Nā cōportat ignē & stramen. Prou. vi. Nunqđ gerit q̄s ignem in sinu suo vt nō ardeat. sic q̄ ingredit ad mulierē proximi nō erit mūdus cū tetigerit eā. Eccl'i. ix. Cū saltatrice ne assiduus esto. habet em̄ venenosum sibilū afflatū cirenarū. Colloquium illi⁹ q̄si ignis exardescit. Prou. v. Fauus distillans labia meretricis. nouissima illi⁹ amara q̄si absinthiū. Tertio diabolus apportat i chorea potentioza arma sua. Quge. Mulier est initiū peccī. expulsio paradisi. arma diaboli. Nā diabolus nō potuit vincere iob varijs tribulationib⁹. vexauit tñ eū p mulierē. Job ij. Adhuc permanes in simplicitate tua. bñdic deo & morere. Nā dr Prou. vij. Multos vulnerauit & iecit. et fortissimi interfecti sunt ab ea. Chrys. Estimo in hoc mūdo nullā bestiaz compabilem male mulieri. Quid leone seuꝰ dracone atrocius. nihil iuxta mulierez mālā. de quo Eccl'i. xxv. Cohabitare draconi & leoni melius est q̄z cū muliere mala. Chrys. Neputes sapientem virum in ironia dixisse. Exreb⁹ discere manifesti⁹. Danielē in lacu leones reuerити sunt. Justū vero naboth iesabel interfecit. iij. Reg. xxi. Let⁹ ionā in ventre custodiuit. Dalida samsonez crebrius circumuenit. Dracones & aspides ioꝟem in deserto manentem tremuerūt. herodes cū filia iohannis caput abscidit. Quarto in chorea nec christo nec sancto q̄s seruire pōt. qz ibi querit cōplacentia hoim. q̄ cū cōplacentia dei stare nō pt. ad Gal'. i. Si adhuc hoib⁹ placerē xpi seruꝰ nō essem. eo q̄ scribit Mat. vi. Nemo potest duob⁹ dñis seruire Quinto in chorea oēs sensus ad petā incitant. ibi est visio vanitatis. auditus mūdialitatis. tact⁹ carnalitatis. sensus bestialitatis. ibi omnes sensus inficiunt. iō a talib⁹ debem⁹ nos abstinere p meditatiōnē triū. Q Primo meditādo vbi sum⁹. qz in valle lachrimaꝝ. de q̄ ps. lxxxiij. In valle lachrimaꝝ i loco quē posuit. Unde Aug⁹. In hoc exilio sum⁹. quo fine claudimur nescimus. nā vndiq; miseria. si hō respicit sursum videt celū vbi nō est. si deorsum videt terrā in qua putrescere debet. si ad dexterā pſperitatis. tūc implet illud psalmiste ps. xc. Cadent a latere tuo mille. & decē milia a dextris tuis. h̄ est vbi mille peccant in aduersitate. ibi decē milia in pſperitate. si hō respicit ante se videt viam fallendi & decipiendi. i. Joh. v. Totus mūd⁹ in maligno positus est. si retro tūc implebitur illud Baruch. iij. Ubi sunt q̄ ante tpa fuerūt Thesauris auerūt aurū & argentuz. dormierūt & alij in locū eoz surrexerūt. Idcirco possum⁹ dicere cum psal. cxxxvi. Quō cantabim⁹ canticum dño in terra aliena. i. gaudiū in pſenti vita. cum scribit Lu. vi. Ue vobis qui hic ridetis qm̄ lugebitis & flebitis. Eo q̄ dicit Bre. in omel'. Presentia gaudia sequunt perpetua lamenta. Secūdo meditari debem⁹ quo tendimus. qz ad mortem. Aug⁹. Presens vita nihil aliud est nisi cursus ad mortem. quia homo nascitur vt moriatur. Tertio meditari

dẽm⁹ q̃o in chorea pecc⁹. Naz si homo nimis afficit̃ p cõplacentiam in talib⁹ pecc̃at mortaliter. qz dicit Aug. Nullũ pctm̃ venia le qđ nõ fiat mortale dũ placet. s. eque deo vel vltra deũ. Aug⁹. Dis mot⁹ seu salt⁹ pcutlãtie est salt⁹ in pfundũ cloace. i. inferni. de q̃ Job. xxi. Tenẽt timpanũ z cytharã. gaudẽt ad sonũ orgam. ducũt i bonis dies suos. z i punc̃to ad iferna descẽdũt. ¶ Sexto vitãda ẽ chorea ppt̃ plura alia pcta̅ que ibi oriunt̃. Prio ibi orit̃ superbia. qz mentis elatio ad cõplacẽtiã hoim. q̃les fuerũt filie hierl'm. Isa. iij. Eleuate sunt filie syon. ambulauerũt extento collo. nutib⁹ oculoz ibãt. pedib⁹ suis cõposito gressu incedebãt ꝛc. scz vt cõplacerent hominib⁹. Unũ ps. lij. Qui hoib⁹ placẽt confusi sunt. deus spreuit eos. Scđo in chorea oritur auaricia. Cũ vident ornamẽta vestiũ alioz. illa contra deũ affectant. qđ phibẽt Exo. xx. Nõ concupiscas rem proximi tui. Tertio luxuria. qz ex ornatu vestimentoz mulieꝝ incendit̃ concupiscentia viroz. z ex collocutione eaz. Eccli. ix. Spẽm mulieris aliene multi admirati repro bi facti sunt. Colloquiũ illi⁹ q̃si ignis exardescit. Jo. ibidẽ. Uirginem ne conspicias ne forte scãdalizeris in decore ei⁹. Quarto ibi orit̃ inuidia. si vna plus honorat̃ q̃z alia. Quinto ira z mẽtis cõmotio. Aug⁹. de. x. chordis. Meli⁹ est die dñica arare q̃z chorizare. meli⁹ est. i. minus malũ. capiendo cõparatiuũ improprie. die dñica lanã texere q̃z die dñica impudice saltare. Jo. grauitas hui⁹ pcti patet ex vindicta et plaga facta. Exod. xxxij. Ubi vigintitria milia hoim chorizantiũ ad vitulũ aureuz occisi sunt. ¶ Uñ q̃tum displicet deo chorea legit in li. de septẽ donis. Quidã iuuenis nobilis deo deuot⁹ a iuuẽtute pstrat⁹ coram cruce orauit. occurrebat sibi i mẽte qđ eẽt qđ hoiez magis alliceret ad pctm̃ in q̃ de⁹ plus vitupar̃t. dũ sic lachrimis orauit vidit iuuenẽ pulcerrimũ z cũ eo chorizationẽ magnã q̃ transiẽs circa crucẽ. In p̃mo circũitu q̃libet dabat vnuz ictũ sup clauos crucifixi. cũq; facerẽt scõm circũitum coronã de capite xpi sumẽtes crucifixi pedib⁹ inculcabãt. in tertio circũitu plancⁱ⁹ ei⁹ deridebãt. quarto in faciẽ ei⁹ inspuebãt. q̃nto latus eius pforabãt. in sexto blasphemabãt. Quo facto inuenis q̃ duxit chorezã ait ad illum. Rogasti deũ vt onderet tibi qđ pl⁹ allicit hoiem ad pctm̃ in q̃ de⁹ plus vitupẽrat̃. Jdeo ego q̃ sum p̃nceps inferni z chorizatoris expẽcto veni huc cuz ministris meis vt tibi exponam qđ rogasti. Primo extẽsio brachioz fit in vituperiũ extẽsionis brachioz xpi in cruce. Scđo p sertũ inculcat̃ corona capit̃ christi. Tertio p cantũ vitupat̃ plancⁱ⁹ xpi. Quarto p ornamentũ inspuit̃ xps. Quinto p leticiam cordis aperit̃ latus xpi. Uide miser saltator z ignobilis saltatrix q̃ peiores estis iudeis qui xpm crucifixerũt z deriserũt in terris trãseuntẽ. vos aũt nunc in dextra pris in celo residentẽ. Rex ait puelle saltanti. Pete a me quid vis z dabo tibi. z licet dimidiũ regni petieris. Hiero. Hoc dixit herodes nõ tã q̃z liberal'z fraudulent⁹. Jdeo xps eũ vulpẽ appellauit Luc. xiij. Dicite vulpi illi. Ecce eijcio demonia z sanitates pficio hodie z cras. z tertio die consummor. Symon de cassia. O vtinã illa suũ oculum caput vel linguã postulasset. vl'i mris intentũ nequaq̃z consensisset. z poti⁹ mortẽ subire dereuisset. nõ verisile est q̃ ppter saltationez vni⁹ puelle promisit sub iuramẽto dimidiũ regni. Que cũ exisset dixit matri sue. qđ petã. at illa caput iohis baptiste. Ecce mala doctrina matris que filiam docuit dedere fraudem deo. docuit eã fore cãm homicidij. O vetulib⁹ Luc. xxiij. Nolite flere sup me ꝛc. beate steriles q̃ nõ genuerũt. Item sup hec vba qđ petã. O infidelis mater nõ egit fidelit̃ erga filiã. Nico. de lyra. Parẽtes tenent filios aut filiab⁹ duo. scz nutrimentũ z documentũ. ¶ Prio nutrimentũ. hoc em̃ ondit natura in singul' alia lib⁹. q̃ naturalẽ inclinationẽ hñt ad suoz pulloz educationẽ. Scđo documẽtũ Eccli. vij. Filij si sint tibi erudi illos. z Deut. vi. De pcepti⁹ narrabis ea filijs tuis. Jsta crudelis mr̃ nõ sic fecit. sz vitz sanctũ ad mortẽ pduxit. O q̃t sunt tales matres q̃ negligentes sunt insoz mare filias suas z diligũt qđ ab eis trahit. scz corp⁹. sed nõ diligũt h̃ qđ dei ad imaginẽ suã creauit. s. aiam. Hiero. Suasit mater vt hẽret illã sanctã linguã que p̃mo pdicauit dei regnũ. q̃ ipse arguit adulterũ. cũ introisset cũ festinatõe ad regẽ. Christ⁹. Intrat q̃si bestia ñ puella. q̃rit amputare ñ saltare. discrepit fera nõ femia cũ festinatõe prona ad malũ. tarda ad bonũ petiuit dicẽs. Uolo vt p̃tim⁹. i. statim timuit ne herodes resipiscceret. in disco caput iohis baptiste. Ecce quãta inuerecũdia ille puelle. caput hois decollari petit. qđ alie vgines caste horrent. h̃ publice portare ad comuniũ nõ verecũdat̃. Item erat audacis neqcie mulierc̃ule postulare caput viri sctissimi. quẽ ppls pphãm xps plus q̃z pphãm appellauit. Hec est illa nequicia de qua Eccli. xxv. Nõ ẽ caput nequi⁹ sup caput colubri. neq; neqcia

187

De decollatione Johannis bap.

sup nequicia mulieris. Cōtristat⁹ est rex ppt iusiurandū. Symon de cassia. O impie herodes vñ tristaris. si male iurasti multa decretū. si bonum iurasti qre vultum ꝯfundis in cōuiuio. Beda in omel'. Tristicia herodis nō est absolutio sed ꝯfessio. sceleriter vultu cōtristabat. sz mente letabat ppter iusiurandum.

¶ Dicit san. Tho. in. ū. q. lxxxix. ar. iij. Ad iuramentū req̄runt tria. Prio necessitas nō ex leuitate. mō nulla hic necessitas. Scdo veritas. imo ħ ñ fuit. Tertio honestas. i. licitū modo ħ est illicitū occidere innocentē. iō subdit. ppter discūbentes noluit ꝯtristare eā Raban⁹. Sub excusatiōe pietat̄ impi⁹ fuit. cuz iuramēto scelus excusauit. sz minus malū fuisset periurii incurrere. q̄z iuramentuz seruare et innocentē occidere. Itē ppter discūbentes meli⁹ fuisset verecūdia coz̄a hoib⁹ q̄z nūc coz̄a deo z angel' ei⁹. Itē meli⁹ fuisset filiā ꝯtristari q̄z cū vxore z filia ad ppetuā tristiciam venire. O q̄t sunt hodie q̄ vxorē z filios nolūt cōtristare i vsura. Chrisō. Si formidauit testes deiurationis. q̄to magis inimicā occisionis. Et sic iurant ciues leges legū dei ꝯtrarias obseruare estimātes se esse ꝑiuros si leges suas iuratas frangerēt. Scdo subiungit ei⁹ decollatio lachrimosa. ibi. misso spiculatore. i. occisore ꝑcepit afferri caput ioh̄is baptiste in disco. i. scutella. Discus dr quasi dans escas. Remigi⁹. Minus pctm̄ est causa maioris. luxuriā nō extinxit. ideo ad reatū homicidij descendit. et decollauit eū in carcere ¶ Nota ei⁹ decollatio fuit cū mlta deuotōne. qz cū decollari debuit. stabat ioh̄es in medio carceꝛ z voce magna clamauit di. Dñe de tibi cōmēdo spūm meū. Subdit. attulit caput ei⁹ in disco. Hoc sanctū caput in q̄ fuerūt trati oculi q̄ totiens xp̄m z spūm sanctū in specie colūbe intuebāt. in q̄ fuerūt aures q̄ voce p̄is audierūt. in q̄ labia q̄ totiēs xp̄i testimonia firmauerūt. i quo lingua q̄ dulcite⁊ appropinquationē regni celestis clamabat. Subdit. dedit illud puelle. z puella dedit matri sue. Chrisō. Decollat⁹ sanctus dat incestui. tradit adulrere. adijcit saltatrici. vinū transit in sanguinē. fun⁹ apponit i natali. z uiuiū mutat in homicidiuz. organa vertunt in fim⁹. Chrisō. O speculū diabolicū cōuiuiū sathanicū. caput ioh̄is aufert. causa oblationis nō reddit. nō sententiat. sz i disco ad cōplementū odij feiaz ꝑducit tanq̄ ꝑ civ apportat. O q̄tū crimen adducit fornicatio z adulteriū. i. Chor. vi. Fornicatores et adulteri regnū dei possidere nō ꝑnt. Jō excla-

mat eccl'ia di. Eh quo mozit iust⁹ q̄si ñ sit deo dilectus. Bze. in mozal'. Nō sine grauissima admiratione ꝑpendo q̄ in vtero matris ꝯsecratus. inter natos mulierum nō surrexit maioz. ab inimicis in carcerez mittit. ꝑ puelle saltu capite trūcat. Qñ in cibo vl' potu peccauit q̄ locustas mel siluestre comedit z aquam bibit. Si ħ de⁹ ꝑmisit sup illū. q̄d illi q̄ reprobi Et illo q̄s colligat q̄d illic sint passuri q̄s reꝑbat. si ħ ita cruciat q̄s amat. Jō bonos facit ħ pati in infimis vt remuneret i supmis. Quo audito discipuli ei⁹ venerūt z tulerūt corp⁹ z sepelierūt illud in monumento apud sebasten i palestino inter heliseū z abdian ꝑphas. Dic̄ mgr̄ in hystoria eccl'iastica. Joh̄es vinctus z decollatus achironta z sebasten q̄ olim dicebat samaria sepult⁹. sz caput in hierl'm portatum fuit z iuxta domū herodis recōditū. Sz cū ad tumulū ei⁹ multa miracula fiebant. iubente iuliano apostata gētiles ossa ei⁹ spargebāt. z cū miracula ñ cessarēt. post ħ collecta et i igne ꝯcremata i puluerē redierūt z ꝑ aquas ventilabāt. vt dr in hystoria eccl'iastica. z dū colligerēt quidā monachi se imiscuerūt z magnam partē tulerūt ad philippū hierosolimitanū epm. Et digit⁹ cōburi nō potuit q̄ indicauerat xp̄m di. Ecce agn⁹ dei. Et sicut tractauerūt beatū ioh̄em. sic ipsi male perierūt. Herodes in exiliū missus a cesare gayo. herodias dedit ptāez redeūdi in terrā suā. Ipsa aūt voluit herodē imitari dicēs. q̄ illuz cui cōunicauit in ꝑsperis non derelinq̄ret in aduersis z sic in exilio miserabiliter vitā finierūt. hec in hystoria scholastica. Filia ꝓo eius sup glaciē ambulauit. z sub ea glacies resoluit. z ipsa in aquis suffocat. In cronica dr q̄ ipsam terra viuā deglutiuit. De ea potest intelligi sicut de egyptijs in mari rubro submersis. de quibus ps. Deuorauit eos terra.

Sermo exx.
Ad idem.

Mille tractaue

rūt eū q̄ de vtero mris ꝯsecrat⁹ est ꝓpha Eccli. xlix. ¶ Arbores de q̄to in mōtib⁹ stāt altioribus. de tanto ampli⁹ quassant a vēto. Spūal'r. per arbores intelligūt hoies Mat. vii. Videō hoies velut arbores. qz hō ē arbor trāsuersa. Hi de q̄to sunt altiores i mōtib⁹. i. ꝑfectib⁹. de tāto magis vēto tēptatōis z ꝑsecutōis q̄ssant. Jnno. Nemo in hac peregrinatione potest viuere sine

temptatione ij. Thi.iij. Omnes q volūt pie viuere in xpo psecutionē patient. De q etiam Judith.viij. Oēs q ab initio placuerunt deo p varias tribulatōes transierūt fideles. Bre. De quāto qs alti⁹ rapit in gra z in ꝺēplatione. tanto acrius z ampli⁹ fatigat in temptatione. Talis fuit sctūs iohes. O q magn⁹ fuit in gra. ita q habet nomē a gra. z temp⁹ gre ab eo euāgelisat. Mat.xi. Lex z pphete vsq ad iohem ex eo regnū dei euāgelisat. ita q angel⁹ dixit Luc.i. Erit magnus coram dnō. Et dns p se eum cōmendauit Mat.xi. Inter natos mulierū nō surrexit maior iohāne baptista. Chrys. Circūspice totā sectā nazarenorū. nullū puriorem. nullū floridiorē iohe inuenies. Johānes maior homine. par angelis propter puritatem angelicam. Dignus fuit xpm baptisare. z tn acriter psecut⁹ z male tractat⁹ De q thema. Male tractauerūt de. In verbis pmissis duo innuunt. Primo crudelitas herodis malicioſa. ibi. male tractauerūt eum. Scdo sanctitas iohis copioſa. ibi. q de vtero matris. A. De pmo dicit. Male tractauerūt eū. quis iohes in vtero matris fuit sanctus z nulli vnq nocuit. tn multos habuit p secutores q ei⁹ sanguinē sitiebāt. pharisei ei inuidebant. Herodes eū occidere volebat. herodias ei insidiabat. filia ei⁹ caput suum petijt. Vi oēs male tractauerūt eū. Reuera male tractatus est beat⁹ iohes in vita. in morte et post mortem. Primo i vita z hoc triplicit. Primo ab herode antipa. qui misit z tenuit eum z vinxit in carcerē. Chrys. Qui vincula soluebat peccatorū. pctōris vincula detinet vt vincta venia locū venie nō inueniat. O q grauiter peccāt q innocētes vincūt z incarcerant. vt dicit sctūs Tho. in. ij. q. lx. Exq naturaliter homo habet libertatē de⁹ reliq eū in manu cōcilij sui nisi hō abutat libertate sua. ppt quez abusum merito pdit ꝓuilegiū. de q Bre. in registro. Priuilegiū videt amittere q concessa sibi abutit ptāte. vt q adulterat. fornicat. furatur. occidit de. Tales faciūt detrimētū cōmunitati. z pnt a iudicib incarcerari. Sz homo qui ꝓuilegiū libertatis nō pdidit incarcerari nō debet. q hoc est restringere libertatē naturalem hois qua deus vult eū gaudere. z p ꝺse quēs tales ita incarcerātes hoies agūt cōtra dei ordinationē z frangūt homini libertatem quā de⁹ dedit. idcirco male tractauit eū. q in carcerauit eū. Scdo male tractauit eū p/pter cām illicitā ppt quā incarcerauit. Marci.vi. ppter herodiadē fratris sui vxorē. q ducerat eā. de volūtate tn ipsi⁹ herodiadis. et h erat illicitū fm legē. vt viuēte fratre hr̄et vxorem fratris sui. Idcirco arguebat eū iohānes di. Nō licet te hr̄e vxorē fratr̄ tui. Symon de cassia. Si honestatis iusticiā violasset in q̄cūq hoie. saltē deberet custodire in fratre. si vitu perasset pudicitiā i alia muliere zelare debuit i fratris vxore. Est em̄ pceptū Exo.xx. Nō cōcupiscas vxorē pximi tui. multo min⁹ fratris. et Leui.xviij. Turpitudinē vxoris fratr̄ tui ne reueles. q turpitudo fratris tui est. z ppter hoc habebat eum exosum. Symon de cassia. Exosum habebat quē diligere debebat. medicū pati nō poterat q eū sanare volebat. B Diceres. ad quem ptinet corrigere adulteria. Rñdet. in adulterio sunt duo videnda. Primo put est ꝺtra eccl'ie sacramentū. z ita i oib accessorijs ptinet ad iudicē eccl'ie. vt h̄ de iudicijs. c. dispendiosam. in cle. Alio mō prout introducit furē in policiā. q mulier ꝺcipiens in adulterio. puer ita nat⁹ sortit hereditatē. et furat legitime natis ptez hereditariā. z ita est de foro ciuili. de quo h̄. xxiij. q. v. Rex ꝺz furta cohibere z adulteria punire. Sz hodie nec spūales nec seculares puniūt. sz magis dissimulāt. videant ne eos deus puniet. q scribit ij. Re. xx. Quia dimisisti virū dignū morte de manu tua. erit aīa tua p aīa illi⁹. xxiij. q. vij ca. legi. Nō est crudelitas sed pietas p deo punire crimina. Nā h pctm̄ est valde reprehensibile. quia deus maledixit. Deu. xxvij. Maledictus qui dormit cū vxore alteri⁹. z quō ei bene succedere debet. z Deu. xxij. Uterq morte moriatur. Et hoc pctm̄ iohes corripuit. ideo male tractatus fuit. Chrys. Herodes libidinis facibꝫ ardens perire maluit q̄z redire ad pniam. Osee.vij. Omnes adulterātes qsi clibanus succensus q ardet i impudico amore. nihil apparent eis valere opa ꝺtra ꝺuginū respectu operum adulteriū. h iohes arguebat. ergo in carcerem positus. Tertio iohes fuit male tractatus ab herodiade. q herodias insidiabat ei. Dicit enim Nico. de lyra. q timebat ne herodes ad pdicationē iohis peniteret. z ea marito suo redderet. ideo q̄rebat eū occidere. z nō poterat p turba. q sicut pphaz eū hēbāt. O q̄t sunt hodie tales q ppter hoies magi dimittunt pcā q̄z ppt deū. hoies verendo z nō deū. De quib Jsid. Aliud est nō peccare dei amore. aliud timore supplicij. ille mercedē boni opis accipit. sed iste solū metu penaꝝ iusticiā inuit⁹ custodit. Aug⁹. Nemo inuitus bene facit. z si bonū est quod facit. Nā in tali homie. hoies z nō

De decollatione Johannis bap.

deum timente viuit peccādi volūtas si sperare impunitas. ¶ Dixi secūdo male tractauerunt eū in morte. qz in conuiuio a saltatrice petitus ad mortē. Nam herodes z herodias magnis conatibꝫ cogitabāt de opportūitate. z venit eis in mentē de die natalis herodis vt conuiuiū faceret pncipibꝫ tribunis z pmis galilee. Symon de cassia. Ue q̄ cuz leticia huius mūdi ingressum celebrant oblitioni tradentes egressuz. vt ptz in p̄cedēti sermone. Itē male tractat⁹ fuit. qz ꝓpter cōplacentiā mulierꝭ chorisantis tradit⁹ ē morti. Itē ꝓpter piuriū. nā licet iuramentū sm se est licitum. Deu. vi. Dñm deū tuū timebis et p nomē ei⁹ iurabis. Aug⁹. in li. ctra mendaciū dicit. Si peccatū esset iurare nō dictū fuisset in lege. redde dño iuramēta tua. sed nō pōt fieri iuramēti reddi tio. nisi ꝑus p̄cesserit fides. Dicit sanct⁹ Tho. ij. ij. Ex vera fide est iuramentū introductū qua credūt hoīes deū hr̄e infallibilem veritatem. z oīm vniuersalē cognitionē. z ipm in testem dictoꝝ suoꝝ inducūt. sicut cuz q̄ fallere n̄ pōt z oīa nosc̄it. ideo ꝓpter defectū hūane charitatis. z ꝓpter defectū hūane cognitionis que nō cognoscit occulta. Jō Alexander de halis. Jurare est deū in testē inuocare. ¶ Diceres. cū q̄s assumit in testē tūc h̄ fit ad illum finem vt manifestet veritatē circa ea que dicūt Rñdet sctūs Tho. in. ij. ij. q. lxxxix. di. Sepe manifestat de⁹ in p̄senti volenti iurare. Primo p intimā inspirationē incutit timorez ne iuret. Secūdo p facti denudationē cuz fiunt publica que fuerūt occulta. Tertio p pnā mētientis. tūc simul est testis z iudex. si nō in presenti phibet testimoniuz certitudinaliť. faciet in futuro. cū implebit illud. i. Tho. iij. Illuminabit abscondita tenebraꝝ z manifestabit cōsilia cordiū. Jdeo sm se iurare est licitū. Dicit nanq̄ sctūs Tho. in. ij. ij. q. lxxxix. arti. ij. Juramentū in se nō est malū. n̄ cedit in malum ei q̄ eo vtit inconuenienter. sicut sumere eucharistiā est bonū sm se. n̄ malum illi q̄ indigne mādūcat. sic in ꝓposito qui male iuramento vtit. Jdeo ad rectitudinē iuramenti requirunt tria. de quibꝫ Piere. iij. Jurabūt in veritate iusticia z iudicio. qđ exponēs sctūs Tho. in. ij. ij. q. lxxxix. ar. iij. Juramentū debet habere tres comites. ¶ Primo debet habere iudicium discretionis ex pte iurantis. vt hō discernat seipm. nec leuiter iuret. sz cū maturitate z deliberatiōe cōsciaz discutiat. al's irreuerentiaz faciet deo. Aug⁹. in li. ctra mendaciū. Nō dico nō iurare. sed nō leuiter iurare. nisi magna necessitate cōpulsus. ¶ Secundus comes licīti iuramenti ē veritas. vt sit verum qđ iuratur z q̄ veraciter intendat facere. z nō aliter sentiť corde q̄z iurat ore. Hze. xxvi. moraľ. z habeť. xxij. q. v. hūane. Humane aures talia ꝓbant a iudicāt qualia foris sonant. Diuina vo iudicia talia foris audiūt q̄lia corda timis pferunt. Jō Chrys. z habeť. xxij. q. v. iuramēti. Juramenti hui⁹ cā est. qz omnis q̄ iurat. iurat ad h̄ vt q̄ vez est qđ loquať. z Jsid. z habeť. xxij. q. v. q̄cunqz. Quacunqz arte verbꝝ q̄s iurat. deus tn̄ qui cōscie est testis ita accipit. sicut ille cui iurat intelligit. Et dupliciť peiurus reus fit. qz nomen dei inuanum assumit. z p̄imū dolo capit. z sic incidit periuriuz. qđ fecit herodes. Nā in suo iuramēto nō fuit necessitas nec veritas. sed mendaciuz Piero. Nā iurauit vt occasionē occidendi h̄ret. z sic fuit periurus. Magister in. iij. sen. dist. xxxix. Periuriū est mendaciū iuramēto firmatum. Aug⁹. de ꝓbis apli. Nō solū ille peiurat q̄ sciens falsum iurat. sed etiā ille q̄ iurat verū qđ credit esse falsuz. qz intendit fallere. ¶ Tertiꝰ comes licīti iuramenti est insticia. ita q̄ iustū sit qđ iurat z licitū. z nullā includit iniq̄tatez inq̄ntum potest apparere rōni dum iurat. Si enim iurat qđ in se peccatū est vt adulterium facere vel hoīem occidere peccat iurando z seruando iuramentū. sic fecit herodes. Dicit nāq̄ Jsido. Jn male p̄missis rescinde fidē. i turpi voto muta decretū. ¶ Diceres. q̄d de iuramento coacto. Rñdet Bonauen. sup. iij. sententiaꝝ. di. xxxix. Uolūtas cogi nō potest. qz falsum iurare est de se malā z peccatuz. Jō quocūq̄z modo q̄s cōpellit nō excusať a periurio simpl'r. Sil'r ille qui aliquem cōpellit ad false iurandū periurus est. xxij. q. v. Qui peierare cōpellit. z q̄ peierat vterq̄z periurus ꝓbať. Et ca. sequēti. ille. Ille q̄ hoiem ad iurationē cogit z scit eū falsum iuraturū. vincit homicidam. qz homicida occidit corꝑ. ille aūt duas aīas. s. suā z illi⁹. ¶ Idcirco periculosum est piurare tripl'r. Primo qz piurium ē culpe mortalis inundatio Eccli. xxij. Uir multuz iurans replebit iniq̄tate. Sc̄o qz talis efficitur infamis z nō admittit ad ordines sacros. Maiori rone repellit ab ordinibꝫ angelorū z mittet vbi nullus ordo sz sempiternus horror inhabitat. z magna pena infligit. vt dicit Eutician⁹ papa. z habeť. ij. q. i. pdicandū. Predicandū est vt fideles piurium caueant scientes grāde scelus esse z in lege in ꝓphetis z in euāgelio phibitū. Et subdit. audiuimus

leuem ĩponere penitentiã. qz nosse debebãt talem pniam imponi debere qualẽ p homicidio Glosa. quo ad numerũ annoz. nõ q̃ ad aspritatem pnie. Tertiũ periculũ est. qz ppter periurium priuat̃ qs a regno celesti. nisi penituerit. nam ponit tres digitos ad significãdũ q̃ negant sanctã trinitatez. ¶ Ideo legit̃ explum q̃ q̃dam bn⁹ homo citauit quendã ad iudiciũ ppter summulã pecunie. z ille instanter negauit z se ad iuramẽtũ exhibuit. qõ alius ab eo accepit. licet sciret eũ falsum iurare. Mox sequẽti nocte raptus ẽ ad iudicium vidit xpm sedentẽ in sede sue maiestat̃ exigẽs ab eo rõnez de aĩa illi⁹ q̃ ei iurauit. z de aĩa sua ppria. qui cognouit ambas esse damnãdas. Tunc iudex quesiuit cur iuramentuz ab alio recepisset. Et ille ait. qz mihi meũ negauit. At iudex. nonne pot⁹ debuisti pdere talẽ subam q̃z aĩam ipsi⁹ z tuã. Nõne aĩa melioz est q̃z oĩs temporalis substantia. Tunc iudex fecit eũ flagellari. Qui euigilãs oĩa que sibi acciderant enarrauit. Et in signũ hui⁹ plagas ĩ corpe et dorso ostẽdit. q̃ nullo mõ curãri potuit donec penituit. Ideo caute respiciendũ ẽ vt iuramẽtum sit iustũ. Bern. Totus mũdus respectu vni⁹ anime pcium estimari nõ potest. Et hoc nõ ppendebat herodes. sed ꝓtra veritatẽ z iusticiam male tractauit sanctũ iohãnem ĩ morte. qz misso spiculatore precepit afferri caput ei⁹ in disco. qui detollauit eum in carcere. Tertio male tractauit eũ post mortẽ. Mar. vi. Johãne decollato attulit caput in disco q̃si quoddã ferculum. Beda. Luxurioso cõuiuio cruente epule inferuntur. ¶ Dicet̃es. nunq̃d isti spiculatores aut tortores sunt in statu dãnationis vel saluationis. aut vtrũ peccent mortaliter occidendo illos p iudicem vltimo supplicio deputandos. Respondet sanctus Tho. in. ij. ij. q. lxiij. ar. vi. Spiculator qui est executor iudicis z legis. si iudex fert sententiam mortis in aliquẽ. que sententia manifestum errorem includit. nõ debet obedire iudici. hanc sententiam iniuste exequendo. et si aliquẽ occidit ꝑm hanc sniam manifeste iniustam ẽ homicida. vt carnifices qui martyres occiderũt. Si vero iudex fert sniam que non obtinet manifestam iniusticiã. spiculator eaz exequendo nõ peccat. qz iuste exequit superioris sententiã. z sic pñt esse in statu saluatõnis nisi abutant̃ officio. puta iuuore vindicte. vel ppter delectationẽ fundendi sanguinẽ. aut cãuaricie. licet ille iuste occidat̃. nihilominus peccat minister. cum nõ habet rectam z iustã intentionez. al's nõ peccaret. xxiij. q. v. miles. Reum nõ iudex ꝺz lex occidit. ¶ Iste aũt spiculator ꝺ occidens iohãnem peccauit. qz sententia fuit manifeste iniusta. De qua canit eccl'ia En quomodo mozit iustus. Itẽ male tractatus est post mortẽ. qz herodes corpus sine capite sepelire fecit. timebat ei ne ppheta resurgeret si cũ capite corp⁹ foditũ fuisset in sepulcro. Nam discipuli eius tulerũt corp⁹ z sepelierũt sed caput eius delatũ est in hierl'm z circa domũ herodis sepultũ. Licet herodes fuit prauus. tñ corpus sepelire non ꝓhibuit. quod hodie iudices seculares nõ faciunt. Nã deputatos vltimo supplicio sepelire nõ sinunt. Oq̃ absurdũ est carnem hoĩs christiani que est dedicata sacramẽtis. vtputa baptismate. confirmatione exponere patibulis. aut alijs locis nõ ꝺsecratis ad moduz b'uti. cum tñ ista caro expectat gloriosam resurrectionem. ¶ Dicit em̃. xiij. q. ij. quesitũ. Quesitũ est ab alĩ quibꝫ fratribꝫ de his q̃ in patibulo suspendũtur p suis sceleribꝫ post ꝺfessionẽ deo pactam. vtrũ cadauera eorũ ad eccl'ias referenda sint z oblationes p eis offerende z misse celebrande. an nõ. quibꝫ rñdemus. Si de omnibꝫ peccatis suis fecerũt purã ꝺfessionẽ. z sacra communio est eis danda. z ꝑm eccl'ie ꝓcepta sepultura nõ deneganda. Scriptũ est em̃. Nõ iudicat⁹ de⁹ bis in idipm. Hoc idẽ vult papa cũ sancto ꝺcilio. vt habeat̃ de peni. z remiss. ĩ clemẽ. vbi dicit. Cum ꝑm statuta canonum vltimo deputandi supplicio negari si petant non debeat eucharistie sacramentũ. Dicit glo. nec sepultura. Ubi dicit Hostiensis. Suspensus tñ non debet deponi sine licentia iudicis. qua petita facile ꝺcedere debet. Itez male tractauit post mortẽ datũ Johãnem. qz iulianus apostata ei⁹ ossa dispergere fecit z auibꝫ z feris laceranda dedit. Juxta illud ps. lxxviij. Posuerunt morticinia seruoꝝ tuoꝝ escas volatilibꝫ celi. z carnes sanctorum tuorum bestijs terre. Sz cũ vidit q̃ signa nõ cessarent iussit membra ei⁹ p magna parte cõburi. z sic sanctus iohannes quasi sẽm martyriũ patiebat̃ cuz in suis ossibꝫ ꝺcremaret̃. Sz qz ꝓdicti male tractauerunt eũ. ideo ipsi male a deo tractati fuerunt. Naz herodes [illegible]us in exiliũ. tibi miserabiliter mortu⁹. Et herodias male tractata fuit. qz similiter missa in exiliũ cuz viro suo vel ꝑm q̃sdam. qz fuit subito mortua. Cũ em̃ vt q̃dã aiũt caput sancti iohãnis baptiste in manu teneret. z ei insultaret. diuino iudicio ĩ ei⁹ faciẽ saffauit. z illa subito mortua corruit

De decollatione Johannis bap.

Filia eius male tractata. qz fuit in aqs suffocata. cū em sup glaciē ludēdo discurreret subito sub pedib⁹ fregit. ⁊ illa in aquis miserabiliter suffocat. Judei fuerūt male tractati a thito ⁊ vespasiano captiui mortui ⁊ dispsi. et triginta p denario vēditi. Julian⁹ apostata fuit male tractatus. qz ccleſti plaga fuit percussus ab hostib⁹ excoriat⁹. de corio scabellū regi psarum fuit fabricatuz. Quāuis aūt beat⁹ iohes fuit male tractatus in vita. i morte ⁊ post mortem. tñ deus eum in triplici statu venerabilit tractauit. ℟ Primo in eius vita. qz habuit vitā spualem. angelicā ⁊ diuinā. Spūalem q̄dem vitam habuit. qz nō curauit de cibo ⁊ potu corpali. qz pascebat cibo inuisibili ad instar angeli. qui dixit Thob. xij. Etem cū essem vobiscū p voluntatē dei. videbar q̄dem vobiscū mānducare ⁊ bibere. sz ego inuisibili cibo ⁊ potu vtor. Nec de ornatu vestimentoz. q̄ vestit⁹ erat ornamēto ꝑtutuz. nec de domiciliō. cui⁹ mēs demorabat in celo. Habuit vitā celestem. qz in terris degebat. sz tñ in celestib⁹ mysteriis nutriebat. Nā celos aptos vidit. vocē patris audiuit. spūm sanctū in specie columbe inspexit. filiū diuinitatē agnouit. Habuit vitā angelicā. qz purgauit culpaz ex eo q̄ erat lucerna ardēs. Illuminabat q̄tum ad sapiam. ex eo q̄ erat lucens lucerna. Proficiebat q̄tum ad ꝑtutē ⁊ gram Luc. i. Ut cōuertat patrū corda ad filios parare dño plebem pfectam. Habuit vitā diuinā. qz non viuebat amore domestico. ex eo q̄ omnes parentes relinquerat ⁊ in deserto habitabat. nec amore mūdano. qz carnem suā mirabiliter crucibat. Sz viuebat amore diuino. qz totū amorem suū in deū posuerat. Unde poterat dicere cū apl'o. Uiuo ego. iam nō ego. sz viuit in me christus. ¶ Secūdo de⁹ bñ dispposuit de ipso in morte. qz mortez habuit pciosam. ps. cxv. Preciosa in ospectu dñi mors sanctoz eius. Fuit em mors ei⁹ pciosa in ospectu dei. qz pro iusticia mortē sustinuit. Eccli. iiij. Pro iusticia agonisare p aia tua. ⁊ vsqz ad mortē certa p iusticia. Respectu sui. qz precio sui sanguinis regnū celoz acquisiuit. Mat. xi. Regnū celorum vim patit. ⁊ violenti rapiunt illud. Respectu celi. qz primus in tpe gratie pcio sue mortis illud pmeruit. Respectu limbi. qz sanctis patribus qui ibi erant pciosum nūciuz apportauit. Respectu mūdi. qz ei⁹ mortem pciosam venerabiliter colit. ¶ Tertio benetracta uit eū post mortē. Ipse em fuit patriarcha. pphēta. apl's. i. a deo missus. angel⁹. i. dei nūci⁹. Malach. iij. Ecce ego mitto angelum meū. Idcirco nūc post mortē habet meritū in societate patriarcharū. in turba pphetaz. in choro apl'oz. in ordinib⁹ angelorum. inter rosas martyrū. inter violas confessoz. inter lilia virginum collaudat dñm i secl'a secl'oz. Itē sicut beat⁹ Johes male tractat⁹ est in vita. i morte. ⁊ post mortē. sic pmeruit nobis patrocinari et succurrere in vita. in morte. ⁊ post mortem. Primo i vita habet succurrere vt refert exemplum Paulus hystoriograph⁹ lumbardoz. Theodosia regina i lumbardia iuxta mediolanum eccl'iam in honore sancti iohānis baptiste cōstruxit ⁊ illam votauit ⁊ deo dicauit. pcedente tpe constantin⁹ imperator volēs ytaliā a lumbardis eripe ⁊ a q̄dam sancto viro qui spūm pphetie habuit de exitu belli quesiuit. Qui nocte oroni vacans. mane rndit dicēs. Exquo regina eccl'am sancto iohāni construxit. ⁊ ipse p lumbardis cōtinue intercedit. iō superari nō pñt. veniet tñ temp⁹ quo locus ille despiciet. ⁊ tunc superabunt ꝓpter ppli pctm. q̄ō tempe Karoli fuit impletū. ⁊ sic succurrit in vita. ¶ Item scūs Johes succurrit in morte. Refert Greg. in dyalogo. Uir quidā magne ꝑtutis noie sanctulus. cū quēdā dyaconū a lumbardis captū in sua custodia tali conditione recepisset. vt si fugeret ipse p eo sententiā capitalē subiret. coegit pdict⁹ sanctul⁹ ipm dyaconū vt fugeret ⁊ se liberaret. quapro pter sanctulus ad decollandū ducit. ⁊ ad hoc fortissimū spiculatorē elegit. de q̄ dubium nō erat q̄n vno ictu caput abscinderet. extensoqz collo cū carnifex fortī ictu brachiū cū ense in altuz eleuasset. ille ptinus ait. Sancte iohes suscipe hūc ictum. statim brachiuz pcussoris aruit. ⁊ erecto gladio inflexibile pmansit. ⁊ pstito iuramento q̄ de cetero nullū christianuz decollaret. tūc vir dei p eo oravit ⁊ brachium statim deposuit. ⁊ sic succurrebat in morte. Itē habet succurrere post mortē. vt refert idez Paul⁹. Cū quidā rex lumbardoz cū magno apparatu fuit sepultus iuxta eccl'iam. q̄dam ex auaricia nocte sepulcrū aperuit ⁊ clenodia recepit. cui apparuit scūs iohes dicēs. quia ausus fuisti eccl'iam meā ingredi. ⁊ mihi commissum tangere ⁊ spoliare. ampli⁹ ingressum habere nō valebis. Et factū est quotiens ille eccl'iam ingredi voluit. totiens retrorsum retrusus ⁊ repulsum passus quousqz subtracta restituit. Et sic exhibuit se auxiliatorez illius sepulti post mortem.

¶ De natiuitate beate Marie ꝑginis.

Sermo cxxi.

Ego mater pul

chre dilectõis.timoris.agnitõis. ꝛ sancte spei. Eccli.xxiiij. ¶ M Videm⁹ q̄ res vix est tã difficil' qua nõ tem/ptat pficere matern⁹ amor. Exemplũ videm⁹ in natura. Gallina cũ sit aial infirmũ ꝛ debi/le p liberatione ꝛ seruatõne pullox aggregit fortiora se.vt miluos canes ꝛ aquilas. Quã/to feruẽti⁹ beata ẏgo ꝛ mater maria facit p fi/lijs suis.i.fidelib⁹. Idcirco pctõr omni ꝯsilio ꝛ auxilio destitut⁹ refugiũ habeat ad istã mr̃ez q̄r hodie nata est nob aduocata ꝛ mr̃. Bern̄. Tu mater rei.tu mr̃ rei.tu mater exulis.tu mr̃ iudicis. Ipsa est q̄ se omi solicitudine interpo nit p filijs suis erga fortiorẽ se.i.deũ. ita q̄ pec catorꝫ q̄ ex culpa merek morẽ.ipsa sibi grãm et miſicordiã impetrat.ex filio pditõis fieri gl'ie heredẽ. Aug.in li.retractationũ. Nisi sponte velim scio me nõ posse perire p pietate marie. Ipsa est mr̃ figurata per rebeccã Gen̄.xxvij.q̄ etiã filio iacob impetrauit ius p̄mogeniti ob tinere. Jõ Bern̄.in ser. O peccatorꝫ si ad maie statez dei nõ audes accedere nõ liquefias q̄si cera a facie ignis.sz vade ad mr̃ez miſicordie oñde sibi tuox pctõx vulnera.ꝛ ipsa p te ostẽ det filio suo materna vbera.ꝛ fili⁹ ostẽdet pro te lat⁹ ꝛ vulnera patri.pr̃ nõ negabit filio po/stulanti.nec fili⁹ matri interpellãti.nec mr̃ ne gabit pctõr flenti.q̄r dicit Ozosi⁹ sup Lañ. Quos nõ saluat dei iustitia.saluat marie mi/sericordia infinita. Idcirco oẽs habeam⁹ ad eã recursum.q̄r dicit Chriſ. Neminẽ reppert mendicũ q̄ se sedulũ marie faceret seruũ. Rõ/nem allegat Amb̄. Quia sicut xp̄s oim credẽ tiũ est frater.sic maria oim fideliuz est mater. de quo thema. Ego mater pulcre dilectionis. ¶ In vbis p̄missis innuit quo beata ẏgo sit mater sup q̄ttuor genera hoim. Naz sicut vn⁹ dr patris fili⁹ natural'.s.ihesus xp̄s.ꝛ mul/ti filij adoptiui. sic vn⁹ est fili⁹ marie natural' scz ihesus xp̄s Luc̄.ij. Peperit filiũ suũ p̄moge nituz.ꝛ multi sunt filij adoptiui marie ꝛ frẽs christi.sicut oẽs electi. ad Heb̄.ij. Nõ ꝯfun/ditur nos frẽs vocare. Mat.xxviij. Nũciate fratribꝫ meis vt eant in galileam ibi me vide bunt. Nos ergo filios adoptiuos eius natu/ralis filius sub noĩe iohis matri cõmẽdauit i cruce dicẽs. Mulier.ecce filius tu⁹. ꝛ nob eã in matrem. Ecce mater tua. Nam iohes int/ptatur gr̃a dei. Et sic oẽs qui sunt in gr̃a intel ligunt per eum.s.iohem.q.d. p eis interpello vt mater.cum pr̃ me⁹ exigẽte iusticia velit eos damnare.p quibꝫ nũc filius patit ꝛ morit ex misericordia. Jõ dicit se matrẽ. Primo fide/liũ pulcre diligentiũ.ibi. Ego mr̃ pulcre dile/ctionis. Scdo deũ timentium.ibi.ꝛ timoris. Tertio deum cognoscentiũ.ibi.ꝛ agnitionis. Quarto in eã sperantiũ.ibi.ꝛ sancte spei. Dicit p̄mo est mr̃ pulcre diligentiũ.de q̄ dicit. Ego mater pulcre dilectiõis.i.xp̄i filij dei. q̄ sincere ꝛ sine omni merito nos dilexit Joh̄.xiij. Luz dilexisset suos vsqꝫ in finez dilexit eos. de hac dilectiõe Joh̄.xv. Maiorẽ charitatẽ nemo habet. ¶ Jtẽ nõ solũ mr̃.sz filia ꝛ spõsa. Filia ꝓpter dignissimã creationẽ. Mater p/pter mirabilissimã generationẽ. Sponsa ꝓpt excellentissimã dilectionez. Primo filia rõne creationis.ipsa est de qua Eccli.xxiij. Ego ex ore altissimi prodij p̄mogenita ante oẽm crea turam. intelligẽ nõ tpe sed dignitate.nõ sicut flos fructũ tpe.sed florẽ fruct⁹ dignitate.ꝛ vti litate p̄cellit. Nã ipsa p̄ omni creatura p̄mo/geniti obtinuit dignitatẽ. Nã in veteri testa/mento p̄mogenita p̄cesserũt in multis. ¶ P Primo loco.ꝛ sic ipsa.q̄r exaltata sup omnes chozos angelox Eccli.xxiij. Ego i altissimis habito. Bern̄. Sicut nõ fuit in mũdo locus dignior vtero virginali vbi xp̄us quieuit. sic nec in celo altior vbi mariã sblimauit. ¶ Se cũdo p̄mogenita plus acceperũt p̄ alijs. ꝛ sic ipsa nõ tm̄ esse viuere ꝛ sentire intelligere ꝛ spe culari trinitatẽ in speculo eternitatis. sed p̄ter hec omnia accepit maria affinitate ꝯiungi.s. ꝯcipere ꝛ parere. Prou. vlt. Multe filie regũ ꝯgregauerũt diuitias. q̄s tu sola supgressa es vniuersas. Chriſ.in ſmone de annũciatione. Nihil in gr̃a omniũ p̄cedentiũ memoria rẽ. ¶ Tertio p̄mogenita acceperũt benedictõez. ꝛ sic ipsa Luc̄.i. Benedicta tu in mulieribus. Ipsa nõ recepit benedictionẽ simpl'r p se. sed habet eã in alios trãsfundere. Vñ canit eccl'a Bñdicta tu filia a dño. q̄r p te fructũ vite cõ/municam⁹. O bñdicta ꝛ supbenedicta.nam p tuã bñdictionez benedicit omnis creatura. ¶ Scdo dr mater ꝓpter mirabilissimã gene rationẽ.q̄r genuit deũ ꝛ hoiez.vt dic Damas. Ideo dr theotecã.i.dei mater. ꝛ mater pulcre dilectionis.i.ihesu xp̄i. Orige.de illa matre di/xit Mater ei⁹.cui⁹? digna digni.vnica vnici mater intacta.mater imaculata.mr̃ plasmato ris.redemptoris.ꝛ saluatoris nostri. Si igit debet esse mater tua.debes hre pulcrã dilectio/nem. ¶ Nota aliq̄d dr pulcrũ tripl'r.scz

puritate. ordinabilitate. ⁊ nobilitate. Prio ali quid dr pulcrum puritate. qđ est trāsparēs in puro subiecto. ⁊ sic ania que est pura ab omni macula dr pulcra. Si vero habet maculaz peccati. tūc turpis forma dr. i. Thoz. v. Modicum fermentū totā massam corrumpit. id est vnū peccatū polluit aiam. Exo. xij. Agnū sine macula debebant offerre. i. ysciam purā. ⁊ in Leuit. xxij. Si maculā habuerit nō erit acceptum deo. ¶ Secūdo aliquid dr pulcrū ex ordinabilitate. qz ē bene pportionatū. Sic ex ordinato affectu dilectōnis. cum homo de sua diligentia iustum seruat ordinē diligēdi. Sanctus Tho. in. ij. ij. ⁊ mgr in. iij. sen. dis. xxix. ca. i. Ordinauit deus in rebz diligendis charitatē vt sciamus qđ plus. quid posteri9. qđ magis. qđ minus. qđ ppter se. qđ propter aliud diliget. ⁊ sic maria Lañ. ij. Ordinauit in me charitatē. s. dū diligendo sup oīa. nos in deo. ⁊ primū ppter dū. Bern. Ut sit talis ordinatio q̄ charitate affectuali diligat plus deus q̄z prim9. ⁊ q̄ deus primo pponat. Bern. Duplex est charitas. actualis ⁊ affectualis. Actualis pfert inferiora superioribz. sed affectualis ecōuerso. ¶ Tertio aliquid dr pulcrum nobilitate. s. obiecti vel materie. vt imago q̄ ex auro ē formata pulcrior est q̄z ex terra. Et sic illa dilectio dr pulcra q̄ ex nobili obiecto hr. vnde amor boni operis. boni hois melior est q̄z mali. celi plus q̄z terre. Dilectio aūt ad bonum qđ ē deus ordinata pulcerrima est. maxime cū diligitur deus ppter se. taliter em̄ diligētes. sez ex puro subiecto ordinato affectu nobili obiecto merent̄ mariā esse eoz matrem. ¶ Secūdo ē mater habentiū pulcrum timorē. i. peccatoruz quoz est timere dū Eccl's. vlti. Timebūt excelsa ⁊ formidabūt infima. s. petozes. Iste timor debet esse pulcer. i. deificus. nō sicut i his qui timent bonoz tpalīū amissionē mentientes ⁊ primū decipientes. Aliq̄n in psecutiōe ppter tpalia fidem negantes. quē timorem p hibet dñs Mat. x. Nolite timere eos qui occidunt corpus. Aliq̄ timent pniam ꝯfessionē ⁊ ieiunīū. ꝺ quibz Job. vi. Qui timet pruinā cadet sup eū nix. i. qui timent pīentem penam sustinebūt eternā Job. xxiiij. Ibunt ab aquis niuiū ad calorē nimiū. hoc attendens Aug9. ait. Dñe hic seca. h vre. i futuro parce. Bern. super illud Eccl'i. vij. Memorare nouissima tua. dicit. O homo nouissima tua sunt mors iudiciuz ⁊ gehēna. ⁊ quid horribilius morte. quid terribili9 iudicio. qđ penali9 gehēna. q̄ hec meditat timorē dei i cor ducit. nisi cēt duri oz lapide. ¶ Nam iste timor dei dicit pulcer. qui dū ingredit opatiū in nob puritatē. Primo qz expellit peccatum Eccl'i. i. Timor domini expellit peccatuz. Prou. xvi. In timore dñi omnis homo declinat a malo. Secundo opat bonitatē. Eccl's. vij. Qui timet deum nihil negligit. Tertio incitat nos ad faciedū dei voluntatem. Eccl'i. ij. Qui timet dūm inquirit que beneplacita sunt ei. ⁊ ecōuerso deus facit voluntatem eoz. ps. cxlv. Voluntatez timentiū se faciet ⁊c. Idem. cxlvi. Beneplacitum est dño sup timentes eū. Et illoz maria est mater eripiens eos ab ira dei. vt figuratur i. Regum. xxv. in abigail. que liberauit nabal stultū ab ira dauid. Lui dauid. Bñdicta tu ⁊ benedictū eloquiū tuum que phibuisti me ne irem hodie ad effundendū sanguinē. ⁊ vlciscerer me manu mea. nisi in occursum venisses cito mihi. nō remāsisset nabal vsq̄ ad matutinū lucis. Ipsa igit est medica nr̄a sanans vulnera. Eccl'i. xxiij. Ego quasi fluui9 doz sanans. Eccl'i. xxxviij. Altissim9 de terra creauit medicinam. ⁊ vir prudens nō abhorrebit eam. Bern. Nemo tam idoneus qui gladiū dñi abijciat. nisi p quā sumpsimus dñi misericordiaz. multo pfectius q̄z abigail. Illa humanam. ista diuinā. illa temporalez. ista eternalē. Idcirco canit eccl'ia. Recordare virgo mater dum steteris ⁊c. ¶ Tertio ipsa ē mater habentiū pulcram agnitionē. Est em̄ triplex agnitio nobis necessaria. Prima vt cognoscamus dei reuerentiā. Secūda nr̄am insufficientiā. Tertia matrē clementiā. Prima parit dilectionē. secunda humilitatē. tercia fiduciā. ¶ Primo necessariū est vt cognoscamus dei reuerentiam. dicēdo illud ps. lxxvij. Quāta audiuim9 ⁊ cognouim9 ea. s. in maiestate ⁊ bonitate. Ex illa cognitione cōsequmur dilectionē. qz q̄nto deuz purius cognoscimus tanto feruenti9 eum diligim9. Aug9. Inuisibilia amare possum9. incognita nequaq̄z. Idcirco ipsa est tā ineffabilis bonitas. inexplicabilis dulcedo. vt nemo posset plenarie appḥēdere. sz q̄ntum noscit. intantuz diligit. Hiere. ix. Nō gloriet sapiens in sapientia sua. sed in hoc gloriet scire ⁊ nosse me. s. deum. nec etiam fortis in fortitudine sua. Bern. Scio neminem adultū posse saluari sine dei cognitione. Et subdit. Quid si ignoras dū. poterit ne ee spes salutis. nec em̄ poteris amare quē nescis. aut habere quem nō amaueris. qz sicut de dei agnitione dilectio. sic de ignorātia desperatio. qđ sic declarat Bern. Aliquis i se reuersus dis

plicem sibi in omnib⁹ malis que fecit. si ignorat q̄z bonus est deus ⁊ misericors ad ignoscēdum. nūq̄d nō sua carnalis cogitatio arguet eum. Et dicit. q̄d facis. vitā istam vis perdere ⁊ peccata tua sunt maxima. nequaq̄z sufficis satisfacere. ⁊ sic desperans relinq̄t miser. ignorans q̄z facile omnipotētia dei ista resoluit. ¶ Secundo cognoscam⁹ nr̄am insufficientiam. ij. Thor. iij. Nō sufficientes sumus cē. Illa parit humilitatē. q̄z quāto verius nos cognoscimus. tanto lucidius introrsum ingredimur. ⁊ tanto ampli⁹ peccata ⁊ mala nostra videm⁹ ex quib⁹ humiliemur. Dicit nanq̄z Boetius. Nemo tam cōplete felicitatis est q̄ nō ex aliqua pte sui stat⁹ aliq̄n ripeat. Ezech. viij. Ingredere ⁊ adhuc videbis abominatōes maiores. Bern̄. Tu quicunq̄z es etiā si sanctus es si te ad lumen veritatis intus in aīa sine dissimulatione inspicias. nō dubito quin humilieris i oculis tuis. Et sicut ex cognitōe dei dilectio. sic ex cognitiōe nostra humilitas generatur. Bern̄. Melius est nosse seipsum q̄z cursum siderum. q̄z illa inflat. ista hūiliat. ¶ Tertio cognoscam⁹ matris clementiā. ⁊ sic oritur fiducia. vt q̄ in nobis fiduciā non habem⁹. q̄z ꝓpter reuerentiā dei facīe nr̄am leuare nō audem⁹. eo q̄ pctōres sum⁹. ⁊ ꝓpter nr̄am insufficientiā ⁊ miseriā erubescimus dei offensam. Cognoscam⁹ igit̄ matris clementiā sperātes nos recipe in gr̄am. Ipsa em̄ nos omnes vocat. Eccli. xxiiij. Venite ad me oēs qui ocupiscimi me. Ipsa ē ciuitas refugij figurata Deu. xix. Tres ciuitates separabis tibi i medio terre⁹ tuam ens diligenter viaz. vt habeat pfugus quo fugiat. s. ad protectionē. sic nos ad virginē mariā. ad Heb. iiij. Adeamus cū fiducia ad thronū gr̄e eius. q̄d docet Bern̄. Si es in angustijs. in rerū dubijs. si in necessitatib⁹ mariam cogita. mariā inuoca. ipsa tenente te nō corruis. ipsa te pregente securus es. Hylari⁹ sup Mat. Quātūcunq̄z quis obnoxius fuerit peccato. si marie deuot⁹ exist̄it nunq̄z in eternum peribit. ¶ Quarto ipsa est mater in eā sperantiū. ⁊ innuit cuz dr. sancte spei. O q̄z sanctā spem ipsa habuit. Primo ad verba angeli ⁊ pphetaz. sperans nō euacuari dei promissione. Et sic nos eā sperando sequi debem⁹ ad dei pmissa. s. regni dei ꝓsecutionē obtinendam. de quo Luc. xij. Nolite timere pusillus grex. placuit patri meo vobis dare regnum. Mat. vi. Primū querite regnū dei ⁊ oia adiciēt vobis. Secōo sperauit sanctā resurrectionem post triduum. ⁊ sic nos sperare debemus gl̄iosam resurrectionē post pn̄iam ꝓfessionis. ꝓtritionis. ⁊ satisfactionis. ps. lxi. Sperate in eo oīs congregatio pp̄li. effundite cor̄ā illo corda vestra. deus adiutor nr̄ in tribulationib⁹. Tertio post resurrectionē ⁊ ascensionem sperabat sanctis spūs missionem. Act. i. Erāt omnes perseverātes in oratione. s. maria cū discipulis expectantes gr̄am spūssancti. Et sic nos sperare debemus gr̄am ⁊ gl̄iam a dño deo nr̄o. si debet esse mater nostra. ps. lxxxiij. Gratiam ⁊ gloriam dabit dñs. Si gr̄am ⁊ gloriā impetrare voluerimus. tunc spes nostra debet esse sancta. quia dicit. ⁊ sancte spei. i. Joh. iij. Qui habet spem in eo sanctificat seipsum. ¶ Item tria sunt que spem nostrā sanctificant Primum est vt a peccatis cessemus. quia frustra sperat qui cum ꝓuocat in quē sperat. Sap. v. Spes impij quasi lanugo que a vēto disperg̃itur. Ideo. i. Joh. iij. Si cor nostrum nos nō reprehenderit fiduciam habeam⁹. Sap. xvij. Timida negligencia dat testimoniū cōdemnationi. Et Job. viij. Spes impioz peribit. ¶ Secundū vt bonuz operemur. ps. xxxvi. Spera in domino ⁊ fac bonitatez. Magister in. iij. di. xvi. Spes est certa expectatio future beatitudinis ex gratia dei ⁊ meritis pcedentibus ꝓueniens ¶ Tertium vt spem in ipsam matrem ponamus. eam p̄ omnib⁹ honorando. nō de ꝓpr̄ijs viribus nec alienis nisi christi. deniq̄z marie. Bern̄. Si queris gr̄am quere p mariam. quicq̄d offerre paras marie commendes. ipsa hodie nata est nobis mater gr̄e. Un̄ canit eccl̄ia. Salue regina misericordie et spes nostra salue. Illa spes est nobis hodie orta. de q̄ Aug⁹. in sermone hodierno. Adest dies sacratissima. dies celeberrima. in qua virgo maria sup omnes mlieres benedicta genorosa sua natiuitate mundū consolat vniuersum. Hodie egredit virga de radice yesse. hodie flos campi ꝓductus est. de quo ꝓcessit lilium cōuallium. hodie nata est rosa de spinis. hodie nata est p quaz maledictio mutatur in benedictionez. hodie nata est mediatrix ⁊ advocatrix nr̄a. Sap. vij. Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa. Jō canit eccl̄ia. Natiuitas tua dei genitrix virgo cē. Hec dies gaudiosa virginis aliquo tempe fidelibus latuit. Contigit igitur vt refert Iohannes beleth. vt q̄dam vir sanctus sedulo cōtemplationi insistens singulis annis. vi. ydus septembris in oratione positus iocundissimam angelorum solennitatez audiret. Cunq̄z sibi deuotissime reuelari petijt cur quolibet anno die illa ⁊ non

alia ꝫ audiret. Demū recepit responsuz q̄ vir go gl'iosa maria tali die fuit nata. ⁊ vt reuela/ret filijs ecc'ie vt ꝯcordes essent in natiuitat' solēnitate. Lunqz ꝫ summo pontifici et alijs intimasset. illi scrutantes scripturas insisten/tes ieiunijs ⁊ oronib⁹. ⁊ antiq̄tatū testimonijs veritatē cōperierūt. ⁊ istū die venerabilē sta/tuerūt. sz octauā olim nō celebrabāt. sed dñs Innocenti⁹ quart⁹ instituit. Hui⁹ causa fuit hec. Gregorio nono sublato Romani oēs cardinales in ꝯclaui ꝯcluserūt vt citius ecc'ie puideret pontifex. sz cū p plures dies ꝯcordari nō possent. ⁊ ipsi a romanis multz molestijs afflicti. vouerūt regine celi q̄ si ei⁹ meritis cō/cordarēt. octauas natiuitat' diu neglectas ce lebrare vellēt. ⁊ factū ē. Sicqz in dñm celesti/nū ꝯuenerūt. ⁊ qz celestin⁹ modico tpe supui/xit iplere ñ potuit. sz p Innocentiū instituerūt.

Sermo cxxij
Ad idem.

Ecit sibi rex sa

lomon thronū de ebore grandem et vestiuit eum auro fulvo nimis. qui habebat sex grad⁹. ⁊ summitas throni rotūda in pte posteriori. ⁊ due man⁹ tenētes sedile. ⁊ duo leones stabāt iuxta singl'as man⁹. ⁊ duo decim leunculi stātes sup sex grad⁹ hinc inde Et nō est factū tale opus in vniuersis regnis ij⁹. Re.x. Loco thematis dicōnes celebrat' festi hui⁹. Fecit sibi rex salomō. Introductio Consuetudo est em̄ pictoꝝ illuminatoꝝ ⁊ ar chitectoꝝ pri⁹ pfigurare res q̄s faciūt. sm illd̄ Exo.xxv. Qñ dñs pfigurauit tabernaculum sanctuarij. ⁊ dixit moysi. inspice ⁊ fac sm exē/plar qd̄ tibi in monte monstratū ē. Sic eter/na sapiētia dei fili⁹ volens sibi edificare tabr/naculū. videlicet vterū virgineū. pri⁹ illud pfi gurauit in throno salomonis. ⁊ ꝫ est qd̄ dicit thema. Fecit sibi rex salomon ⁊c. Circa qd̄ vi denda sunt duo p̄cipal'r. Primo qualiter p thronū ꝟgo gl'iosa significat. Secdo q̄liter in ꝟbis thematis ipsa multipl'r cōmendat. ℣ Circa p̄mū sciendū q̄ ppter nouē sil'itudi/nes maria dr thron⁹. Primo. qz thron⁹ p/prie sedes regia est. sic ipsa ꝯcepit ⁊ pepit regē. ⁊ nō regem simplicē sed regem regum. Apoc. xix. Hoc nulli matri est ꝯcessum vnq̄z. oēs em̄ generant p̄cipes ⁊ alios nobiles. sed nul/lus generat rex. sz oportet q̄ in regem coroneť In hui⁹ figuram Mat.ij. Qñ tres reges vo lebant munera offerre venientes hierusalem dixerunt. Ubi est q̄ natus est rex. ecce dicunt nat⁹ est rex. Un̄ spūssanctus Lañ.xij. hortat fi deles aīas ad hoc spectaculū dicēs. Egredie/mini filie syon videte regem salomonē in dya demate suo q̄ coronauit eū mater sua i die de/sponsatōis illi⁹. i. in die ꝯceptōis. Sed sicut in throno solus sedet rex ⁊ nullus alius. sic in ipsa. hoc figuratū est Ezech.xliij. in por ta clausa q̄ nō apiet. eratqz clausa p̄ncipi ⁊ p̄n ceps sedebat in ea. Hāc sedē valde appetiuit rex celoꝝ. Un̄ canit ecc'ia. Veni electa mea ⁊ ponā in te thronū meū. Tertio thronus de orsum est clausus. surszuz patulus. sic ipsa ter renis delicijs voluptatib⁹ ⁊ immūdicijs fuit clausa. surszuz vo patula. qz recipiebat iugiter summa dona a patre luminū. ⁊ iō spūssanct⁹ vocauit eā vas auri solidū ⁊ ornatū oī lapi de p̄cioso Ecc'i.xij. Quo ad ꝫ figurata est per archā q̄ intra ⁊ extra deaurata fuit. Exo.xxv.

Quarto thronus a pte anteriori ē ap̄ssior. a parte posteriori sublimior. sic ipsa in p̄ncipio vi ta omnino paup. phariseis ⁊ scribis despecta Un̄ mulierē q̄stuariā appellabāt eā. Hiero. qz videlicet cū acu ⁊ fuso viueret. ⁊ inde vt fi/liū nutriret lucrabat. Ad lr̄az p̄t intelligi illd̄ Prou. vlti. Manū suā misit ad fortia ⁊ digi ti ei⁹ app̄hēderūt fusum. Un̄ q̄cq̄d lucrari po tuit vltra necessitatē distribuit paupib⁹ vt fi/lio se similaret. ij. Cho. viij. Scitz gr̄az dñi nr̄i ihu xp̄i. q̄m ppter nos egen⁹ fact⁹ est cum eēt dives. vt illi⁹ inopia essem⁹ diuites. Sz post hāc vitā in die sue assumptōis intantuz ditata est vt mirātes angeli dixerūt. Que est ista q̄ ascēdit ⁊c. Lañ. viij. Quinto thron⁹ ē sedes iudiciaria. ps.xx. Sedes sup thronuz qui iudicas iusticiā. sic ipa mīstrauit filio car nem in q̄ iudicās ⁊ iudicatur⁹ est totū mūdū Act.i. Quēadmodū vidistis eū ascēdentē in celū. ita vēiet. Hāc autoritatē iudicādi dedit sibi p̄r ppter iudiciū qd̄ ipse in hūanitate pas sus est Joh.v. Dedit ei iudiciū facere. qz fili⁹ hoīs est. Sexto thron⁹ fulcit assenby. ⁊ sic ipsa ml'itudie ꝟtutū ⁊ āgeloꝝ. ps.xliij. Assti tit regina a dextr' tuis i vestitu deaurato circū data varietate. s. ꝟtutū ⁊ angeloꝝ. d̄ ipsa intel ligi p̄t illud ps. ⁊c. Angel' suis de mādauit de te. Septio thron⁹ dz esse firm⁹ ⁊ cōpact⁹. sic ipa q̄tuor ꝟtutib⁹ cardialib⁹ solidata. s. iu sticia. prudētia. fortitudie ⁊ tpantia. ⁊ tribus theologic'. s. fide spe ⁊ charitate. ⁊ ꝫ i summo Ecc'i.xxiij. In oi pplo ⁊i omni gēte p̄matū tenui. nec mirū. qz a dño factū est istud. et est mirabile in oculis nr̄is. Octauo thronus

regem stantē ad sessionē q̄si hūiliatū recipit. sic ipsa regem regū oīm q̄ se exinaniuit formā serui accipiēs. ad Phil. ij. Ut placaret superbiā ade. Hoc figuratū est Jone. iij. vbi dr. Post q̄z rex audiuit p̄dicationē ione quō post quadraginta dies ninive subuerteret. surrexit de solio suo t abiecit vestimentū suum. indutus est sacco t sedit in cinere. Et sequit. Vidit de⁹ t misertus est eorum. t nō fecit malū q̄d locutus fuerat. ¶ Nono thron⁹ oīb⁹ mīstrantib⁹ supior solo rege insidente inferior. sic ipsa superior oīb⁹ creaturis. t soli deo inferior. Anſ. Nihil equale marie. nec aliq̄d mai⁹ ea nisi solus de⁹. Un q̄cq̄d h̄nt alij sancti pulcritudinis in parte. habet rōne sue excellentie maria i toto. Hinc etiā dicit pulcra vt luna Cañ. vi. id est vnūsalis eccl'a. qz pulcerrima mulierz. Cañ. v. Nec mirū. qz nulla ei defecit virt⁹. nec puritas angelorz. nec fides patriarchaz. nec scientia pphetarū. nec zelus apl'orz. nec patientia martyrū. nec sobrietas confessorz. nec innocētia puerorum. aut humilitas virginum. Bern. Quantūcunq̄z donū sit alicui datū tante virgini nō credim⁹ esse negatū. congrue g̃ dicta est thronus. ¶ Sed ex verbis thematis p̄reassumpti cōmendat hic benedictus thronus a nouem. ¶ Primo ab artifice. quia rex Salomon. Naz quāto artifex subtilior t nobilior. tanto t opus. Item licet tota trinitas hunc thronū ab eterno formauerat. Prouer. viij. Dñs possedit me ab initio viarū suarum. tamē specialiter hic attribuit salomoni. id est filio. qz filio attribuit sapientia. qz sapientissime hunc thronum p̄fecit. Ideo Prou. ix. dr. Sapientia edificauit sibi domū. Vocat aūt filius dei salomon. Ratio habet. i. Paral. xxij vbi legit q̄ cum dauid senuerat vocauit ad se filium suū dicēs. Voluntatis mee fuit vt edificarez domū domini. sed factus est ad me sermo dicens. Multum sanguinem effudisti t plurima bella bellasti. ideo nō poteris edificare domū nomini meo. t cōuenit christo. s. ꝟo salomoni. qz pacificauit nos in cruce Ephes. ij. Ipse est pax nostra qui fecit vtraq̄z vnum. B ¶ Diceres. exquo fuit trinomi⁹. videlicet salomon vt hic. t Eccl's. q̄d tantū valet sicut concionator vel exigens rōnem. Et idor. id ē amabilis dño. sic em̄ noīat eum nathan pro/pheta. ij. Regū. xij. Quare potius hic scriptura in edificatione hui⁹ throni nominat Salomonem q̄z alio noīe. Rūdet. licet hec oīa nomīa cōuenīūt christo. dicit tn̄ salomon. id est pacificus pendēs in cruce. Ecclesiastes. id est exigens rationē veniens ad iudiciū. Idor. id est amabilis patri sedens in regno. tn̄ speciaiter sibi fecit hunc thronū vt faceret pacem. Hiere. xxix. Ego cogito cogitationes pacis. Zach. viij. Sicut cogitaui vt vos affligerez. qz ad iracundiā puocauerūt me patres vr̄i. sic cogitaui in diebꝫ istis vt benefacerem hierusalem t domui iuda. Fecit g̃ pacificus thronum vt pacē faceret. qz mediante filio omnes pacificati sum⁹ deo patri. ad Ro. v. Cum inimici essem⁹ &c. Mediante etiā matre pacificati sum⁹. pacem apud filium quotiens volum⁹ possum⁹ inuenire. L ¶ Scdo cōmēdat a materia. quia de ebore. Ebur est os elephantis. qd̄ est animal magnū sup omnia aialia et fortissimum. portare potens turrim ligneam sup se. in qua p̄nt esse mille viri armati. Sic legit. i. Mach. vi. q̄ talia aialia duxit antiochus rex in bellū cōtra iudeos. Item est frigidissime nature. ita q̄ sanguis ei⁹ dicit incendium serpentū extinguere. Itē est aial castissimū. nā cū pari priuat alteri nō copulat more turturis. Itē biennio portat fetū. semel tm̄ gignit nec plures nisi vnuz. t viuit annis. ccc. in sola india inuenit. Nec oia cōpetūt ꝟginiglioſe. Ipsa em̄ excellit oēs sctōs veteris t noui testamēti. qd̄ ipsa fatet ore pphetico. Eccli. xxiiij. Ego ore altissimi prodij primogenita ante oēm creaturā. Ipsa totū edificiū ecclesie suis p̄cibꝫ supportat. Drosi⁹ sup Cañ. Ducū tota mundi machina corruisset si maria eam suis p̄cibꝫ nō sustētasset. Ad lr̄am. Tempore dñice passionis t sepulture in ipsa sola fides fuit. Prou. vi. Nō extinguet in nocte lucerna ei⁹. Itē ipsa ꝟm Damas. tūc extinxit virus serpentinū infusuz hūano generi p eua. qñ filius dei hūanā carnē ex ea assumpsit. Itē castissima. qz ꝟgo ante in t post partū. t nō portauit verū deū t hoiem. Et. ccc. ānis. i. ꝑpetue viuet misericordiam miseris cōmunicando. ¶ D Tertio cōmendat a quātitate. quia tam grādem. Ubi sciendū ante beatā virginem filius dei nō habuit thronū aliquem speciālem sed plebeiam t cōmunē. qz p gr̄am habitabat in cordibꝫ iustorz. i. Chor. iij. Templū dei sctm̄ est qd̄ estis vos. qz deus ē adeo magn⁹ q̄ ipm̄ celum t terra nō poterat capere. ps. cxlviij. Magnus dominus t laudabilis nimis. sz in ipsa inuenit thronū grandem. Bzego. Sancta t immaculata virginitas q̄bꝫ te laudibꝫ referā nescio. qz quem celi capere nō poterant tuo gremio portasti. Fuit grandis p humilitatem. qz humillima. Luc. i. Respexit hūilitatē ancille

sue. Hoc dudū pmisit p Isaiā pphaz. lxxvij. Sup quē requiescet spūs me⁹ nisi sup humilem z quietū. Dicit notanter. Respexit humilitatē. nō dicit vidit. qz respicere est ꝓpe obiectum inspectū iterū inspicerē. z sic dñs grām quā a primis parentibꝫ ꝓpter superbiaz abstulit in ipsa restituit. In huj⁹ testimoniū angelus dixit. Inuenisti grām apud dñm. Lu. i. Et dicit notāter humilitatē. nō sanctitatem. nō virginitatē. in signū q ipsi⁹ humilitas sibi sup oīa placuit. qz vbi amor ibi coz. Mat. vi. Ubi thesaurus tuus ibi coz tuū. Quarto a speciositate. quia vestiuit euz auro fuluo nimis. ij. Paral. ix. Soliū salomonis vestitum fuisse auro mundissimo in suplatiuo. qz mundum aurum est carere mortali. mūdius veniali. mūdissimuz fomite. hec ipsa. Beda. Nec p mā sil'em visa ē nec hr̄e seq̄ntem. Anſ. Ea puritate nitebat virgo sancta qua maioz sub deo intelligi nequit. nec mirū. qz sanctificata in vtero. ps. xlv. Sanctificauit tabernaculū suū. Itē in filij ꝯceptione Luc. i. Spūs sanctus superueniet in te. Itē in filij tractabilitate. Bern. assimilat eam soli in qua macula nō est. qđ fatet spūssanct⁹ dicēs. Tota pulcra es amica mea. Et Quinto cōmendatur ab altitudine. ibi. z habebat sex gradus. Hi gradus sunt sex virtutes p quas ad eū verus salomon descendit. Primus verecundia de qua Luc. i. Postq̄z audiuit salutationē angeli turbata est in sermone eius. nō turbatione doloris sed pudoris z āmirationis. Et hec verecundia nō solum est ornatus sz pfectio ornatuz z maxime in mulieribꝫ Eccli. xxvi. Gra super grām mulier sancta z pudica. i. verecunda. Uerecūdia em̄ sm Bedā in ea fuit ꝓpter nouitatē salutationis. qz eue dictuz fuit. Male dicta tu Gen. iij. Sibi ecōtra. benedicta. Itē ꝓpter p̄sentiā angeli in specie viri. Secundus gradus fuit ipsi⁹ prudētia. ibi. z cogitabat qlis esset ista salutatio. licet em̄ miranda audiret ab angelo. nō loqbat. sz cogitabat qđ ꝓpriū prudentū est. Eccli. xx. Nō sapiens tacebit ad temp⁹. vñ rone prudētie figurata est p abigail. i. Reg. xxv. que fuit mulier prudentissima z speciosa. cui⁹ sapientia z speciositate ornatuz nabal stult⁹ liberat⁹ fuit a morte. Tercius gradus ē modestia sermonis. ibi. quō fiet istud. Ecce tarda. in verba nō prorupit. sz breuiter locuta est. hoc optime ordinauit ei⁹ prudentia. Ex h̄ etiam ptz q eius prudentia fuit spūalis nō mūdialis. qz mūdana sapia multos solet facere sermones ꝓperos z pliziores.

Quartus gradus inuiolabile castitatis ꝓpositū. ibi. qm̄ virū nō cognosco. dicit nō. qđ negat oīe tps. Quint⁹ fuit fidei magnitudo. Sextus fidei ꝓfectus. De primo ibi. Ecce ancilla dñi. de scdo ibi. fiat mihi sm̄ verbum tuū. His gradibꝫ ptrāsit salomon fuit in throno suo. Nā mox dato ꝓfectu fuit ei verus de⁹ z hō. Tūc impleta ē oro Isaie. Rorate celi desup z nubes pluant iustū. Isa. xlv. Sexto cōmendat a figura. ibi. summitas throni. figura rotunda in pte posteriori dicit summitas. Ubi sciendū in h̄ throno fuit initium medium extremū z summitas. z hec oīa sunt laudabilia. Initiū sua genealogia. qz de semīe abrae tribu iuda ex stirpe dauid Mat. i. Medium fuerūt dona naturalia sapia eloquētia mititas ꝛc. His omnibꝫ insignita fuit Uñ ꝓpter subtilitatē intellect⁹ dr de ea Luc. ij. Maria ꝓseruabat oīa ꝟba ꝓferēs ea ī corde suo. Extremū fuit gr̄e plenitudo. Uñ dixit angelus. Aue gr̄a plena Lu. i. Sūmitas q fuit mr̄ dei. z hec oīa pdicta pcellit. In hoc em̄ equat pri celesti. q sicut eū genuit eternaliter sine mr̄e. sic ipsa sine pr̄e tpaliter. h̄ mirando Isaias dixit. c. liij. Generationē ei⁹ quis enarrabit. Itē dicit. sūmitas erat rotūda. rotūdum siue circulare est qđ terminat ab eodem ad idem. z significat eternitatē maternal' glie. vñ semp eā nūc in celis honorat vt matrem. Uñ canit eccl'a. Audi nos nā te fili⁹ tu⁹ nihil negās honorat. Itē dicit notāter. a pte posteriori. Ubi sciendū ps anteriori maria fuit ei⁹ ꝟginitas añ partū. posteriori fuit ei⁹ ꝟginitas post partū. in illa fuit rotūda. qz licet filiuz peperit. tñ ante z post partū ꝟgo pmānsit. In huius figurā legit Ezech. xliij. loquēs de porta sanctuarij dicit eā clausaz. in signū hui⁹ ꝟginitatis. Itē in h̄ q dicit. a parte posteriori rotunda erat. significat q ꝟgo post hāc vitā veniret in imutabilē felicitatē. z h̄ i summo supoēs. sm̄ q canit eccl'a. Exaltata ē sancta dei genitrix ꝛc. Septio cōmendat a firmitate. ibi. due man⁹ sedile tenētes. h̄ sedile est firmitas trāquillitatis z pax mētis ꝟginee. vñ credēdū est nunq̄z fuisse mentē tam quietā. Rō. qz dudum spūssctūs p os dauid pdixerat eū q̄escere velle in loco pacis. p̄s. In pace fact⁹ est locus ei⁹. Nisi g in ipsa fuisset summa pax nunq̄z ingressus fuisset in eā. Unde z ipsa gloriatur d hac Ecclesiastici. xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Nec mirum quia in ipsa sensualitas perfectissime obediuit rationi. sm̄ illud Geneſis. iij. Appetitus

tuus subter te erit. ⁊ tu dñabeꝛ illi. nec aliqd remoꝛdebat ꝓsciam eiꝰ. qđ est signū sume pacis. ij. Ehoꝛ. i. Hlia nra hec testimoniū cōscientie nre. Un licet i ea sensualitas sb cruce turbareꝯ. tñ eiꝰ rō tranq̄lla erat ⁊ gaudēs. tanta em fuit charitas eiꝰ ad nos q̄ ab hoꝛa qua filiū cepit cōsiderabat euꝫ pati p nobis. ꝑm Amb. vt possumꝰ secure dicere cꝛ ea qđ cꝛ patre dicimꝰ Joh. iij. Sic cꝛ dilexit mūduꝫ vt filiū suū vnigenitū daret. Si em abꝛaaꝫ filiū suum vnigenituꝫ ysaac quem summe dilexit ꝓnus erat offerre. nō tñ p redēptione mundi. sꝫ solū in signū obedientie. Beñ. xxij. q̄to plus ipsa. Un Lu. x. Maria optimā ptē elegit. s. se p oia ꝓfoꝛmādo diuīe volūtati. Duc manꝰ sunt due opatōes marie. cꝛtera q̄ iustos ꝓseruat ne coꝛruant. sinistra qua pcōꝛes releuat ad gr̄am. h̄ figuratū est Mat. v. Facit solem suū. i. matrē oꝛiri sup bonos ⁊ malos. Et duo leones stabant circa singulas manꝰ. isti sunt Gabꝛiel archangelꝰ ⁊ iohes euāgelista. q̄ fuerūt ipsiꝰ ministri. Primus ad cꝛterā. q̄ custos et minister aie feruētissima ⁊ sanctissima eius cꝛsideria cꝛo nūcians. et sibi in spūalibꝫ obsequēs. ad Heb. i. Oēs sunt administratoꝛij spūs. Johes ad sinistram. q̄ coꝛpis moꝛtalis curā gerebat Joh. xix. Ecce mr̄ tua. vñ sibi in tempalibꝫ puidit. Octauo cōmendat a custodia. ibi. duodecim leunculi stātes sup sex gradus. Hi patres veteris testamenti sunt ex quibꝫ oꝛta est maria. cꝛ quibꝫ Mat. i. Liber generatiōis iesu xp̄i ꝛc. Et dicunt duodecim ꝓpter duodecim tribꝫ ex quibꝫ omnes sancti patres veteris testamenti pꝛocesserunt Beñ. xlix. Uel p duodeciꝫ leunculos pñt intelligi duodecim apli q̄s xps sibi elegit Luc. ix. Et dicit. Steterūt in gradibꝫ throni. quia ipsa oēs excedit in dignitate. imo cūctas sanctoꝝ aīas. Pꝛou. vlti. Multe filie regum ꝛc. Hiero. Ceteris sanctis pꝛ ptes. Marie vero tota se infudit plenitudo gr̄e. Et dicunt leunculi diminutiue ꝓpter ipsiꝰ natū qui dꝛ leo cꝛ tribu iuda radix dauid. Nono cōmendat a subtilitate labꝝ. ibi. nō est factū tale opꝰ in vniuersis regnis. s. tante pꝛeciositatis. subtilitatis. firmitatis ac foꝛmositatis. Nec mirum q̄ ipsa est speciale opus illius artificis q̄ fabꝛicatus est auꝛoꝛā ⁊ solē. q̄ in h̄ ope huiꝰ throni ꝓncipaliter suā ostēdit sapiam. Juxta illō Eccli. xlij. Uas admirabile opus excelsi. ps. A dño factū est istud. ⁊ est mirabile in oculis nr̄is. ⁊ dicit in vniuersis regnis. Tria em sūt regna. s. celeste. terrestre. ⁊ infernoꝝ. Un sensus est. nō est tale opus in vniuersis regnis. id est in omni creatura. Un canit eccl'ia. Nec ꝑmā silem visa est nec h̄re sequentem. Uel p tria regna intelligit triplex status saluandoꝝ. s. coniugati. vidue. ⁊ v̄ginis. hos omnes pꝛecellit. Huc throno fecit sibi iste salomon bñdictus. ⁊ hoc ideo vt solus in eo sederet. sicut fecit nouem mensibꝫ. ⁊ licet sibi cōuenit quo ad hoc. tñ etiā nobis vt p eum saluaremur. ⁊ angelis vt ipoꝝ ruina reꝛstaurareꝯ. Qualiter aūt facta sit ipsiꝰ natiuitas pꝛz i passionali. Accedamꝰ ergo cū fiducia ad throno gr̄e eius vt miseꝛicoꝛdiā ꝓsequamur. ad Heb. iiij. Accedamus in dilectione. q̄ ipsa se diligētes diligit. Pꝛouerb. viij. Ego me diligētes diligo. q̄ aūt diligit a mr̄e. diligeꝯ etiā a filio. ⁊ p ꝓsequēs a tota celesti curia. nec timeamus si sumus pꝛeccatoꝛes. q̄ vocat nos dicens. Trāsite ad me oēs qui ꝓcupiscitis me. Eccli. xxiiij. dicit notanter trāsite. In h̄ patet q̄ ꝑcipue vocat pcōꝛes q̄ ptransire cꝛbent obstacula pꝛeccatoꝝ. nec miꝛū. q̄ illis data est in refugiū. Un canit eccl'ia Salue regina misꝛicoꝛdie. Ut igit misꝛicoꝛdiaꝫ ꝓsequamur impleꝛem ipsaꝫ vt h̄ graꝫ. ibi aūt gloꝛiam ꝓsequamur.

Sermo cxxiij.
Ad idem.

Lātauit deus

Paꝛadisum voluptatis a ꝓncipio. Beñ. ij. F. Petrꝰ cꝛ crescētijs li. viij. Qui vult viꝛidariū plantare cꝛbet locū eligere planum nō paludinosuꝫ in quo sit fons. ⁊ cꝛbet exturpare adulterinas radices ⁊ vbiq̄ aquā feruētissimā fundere vt reliqua radicū latētia nō valeāt geꝛminare. ⁊ circūdeꝯ muro. ⁊ plantēꝯ in eo diuerse aꝛbores in quibꝫ se occultent aīalia in viꝛidario currentia. fiet q̄ in eo palatiū in quo rex moꝛeꝯ. cū. voluerit graues cogitatō es animi effugare ⁊ solaciari. ibi sint diuersa genera volatiliū. vt philomene alaude canentia. Spūal'r. Per viꝛidariuꝫ intelligit beata virgo maria q̄ viruit in omni ope bono ⁊ v̄tute. cꝛ q̄ Eccli. xxiiij. In me omnis gr̄a vie veritatis ⁊ v̄tutis. Hoc viꝛidariuꝫ q̄ celestis pater voluit filio suo ꝑparare elegit planū locū. i. coꝛpus marie. mūdauit illō ab omnibꝫ heꝛbis adulterinis. s. oꝛiginaliuꝫ pcōꝝ. q̄ ꝑm Bedā. Si in vtero mūdata nō fuisseꝛ eius sanctissima natiuitas nō esseꝛ celebranda. Ibi fusa est aq̄ feruētissima omniuꝫ gratiaꝝ. vt ammodo nulla radix pꝛeccatoꝛum.

potuit in ipsa pullulare. Bern. Puto copiosior gra sanctificatois in illa excedit. q nō solum ipsi⁹ ortū sed z oem vitā sanctificauit. qđ nulli credit ꝯcessum in natiuitate mulierum. Anſ. Si sancti z sancte interrogarent an peccatū hrent. dicerēt. Si diximꝰ. qz pctm nō habemꝰ nosipsos seducimꝰ z ỽitas in nob nō est. Fuit etiā ibi fons misericordie z gre sine q nulla ỽtus pōt crescere. Zach. xiij. Erit fons patens domui dauid z omnib habitantib i hierlm. Dicamus ḡ illud Prou. v. Diuident fontes tui foras z aqua diuidet in plateis Et fuit etiā circūdata muris ỽtutū. fuit os clausum ỽbis vanis. manus clause opib prauis. cor cogitatōib imūdis. Cañ. iij. Ortus cōclusus fons signat⁹. Ibi etiā plātate fuerunt diuerse arbores aromatice. Cedrus ꝯtemplationis excelse. Cypressus odorifere. fame palma gl'iose victorie. rosa patētie. saluia misericordie. platan⁹ fidei pfecte. In his arboribus diūsis diuersimode se occultāt. aliq sb arbore ꝯtemplatōis. sicut ꝯtemplatiui. Aliq sub cypresso bone fame. z sic de alijs. In h viridario ꝯstructū est solēne palatiū. i. corp⁹ ỽginis vbi rex q̄escit Eccli. xxiiij. Qui creauit me requeuit in tabernaculo meo. Ibi fuerūt lepores diuini timoris. hinnuli velocꝭ opatōis. cerui diuini amoris. ibi philomena nocturne oronis. alauda diurne deuotōis. qz nocte dieq lauda uit deū. implens illud ps. Bñdicam dñm in oī tpe. Tale viridariū plātauit dñs i vtero beate anne. eradicās oēs herbas pctōz originaliū. z hodie pullulauit p natiuitatē in mūdo. vt impleret illud Ecci. xl. Bta dei sic paradisus in bñdictōib. Ideo dicim⁹. plantauit dñs paradisuz voluptatꝭ. Iu ỽbis pmissis duo innuunt. Prio figuratio bñdicte natiuitatis marie ỽginis. ibi. plātauit de⁹. Secūdo collaudatio ꝓuilegiate sanctitatis. ibi. paradisum. B De pmo dicit. plātauit de⁹ Dicūt naturales q arbores dulces fruct⁹ generātes dñt plātari. z sic maria fuit arbor salutifera celestia ferēs folia. i. ỽba. flores bone voluntatꝭ. fructū salutꝭ. Cañ. ij. Fruct⁹ ei⁹ dulc gutture meo. iō cōpat paradiso. Iero. Ipsa ē paradisus delicie vbi inueniunt diūsa genera florū. Et merito cōpat paradiso ppt octo conditiones paradisi D Primo rōne situatōis qz in mōte. Amb. i exameron di. Paradisus est in oriēte in altissimo monte. z sctūs Tho. pte. i. q. cij. ar. ij. Cōuenienter in orientali pte. qz credendū est q i nobilissimo loco totⁱ terre sit ꝯstitut⁹. Nā ps oriental' est nobilioz. sicut ps extera in hoie. Jō p phm. ij. celi. Orīes ē extera ps celi. z extera ps ē nobilior sinistra. ḡ conuenienter in oriēte. z sic bñdicta ỽgo maria in mōte diuino sita est ab eterno. ps. Fundamenta ei⁹ in mōtib Anſ. Maria in mēte diuina erat añ mūdi ꝯstitutionem ꝓordinata. Jō Prou. viij. Dñs possedit me ab initio viarum suaꝝ. Eccli. xxiiij. Ego i altissimis habito. Ibidē. In me ois gra. Ibidē. In omni gēte z in oī pplo p matū tenui. Anſ. Nil tibi eqle nihil compabile o dña. Chriſ. Nihil erit i gl'ia respectu beate ỽginis oīm pcedētiuꝫ memoria. Beda. Propter gre z vite sublimitatē colim⁹ natiuitatis celebritatez. Scdo maria cōpat paradiso terrestri rone tpatis aeris. Dicit em Damas. li. ij. c. xi. Paradisus est locus tpatissim⁹. ibi nec ventorū inq̄etudines. ibi aeris subtilitas. ibi nec nebule nec frig⁹. qđ testat arborꝫ z florꝫ pulcritudo. Jō Damas. dicit. Paradisus ē vniuerse pulcritudinis ꝓmptuariū. Sic in maria nec vent⁹ superbie. nec nebule sordidatis. nec frig⁹ iniq̄tatis. Iero. Quicqđ in maria gestū est totū puritas. sanctitas. gra z veritas. qz in ea innocens. i. christus habitare. Bern. Decuit ỽginem virginū singulari ꝓuilegio vitā ducere sanctitatis absq omi pctō. q pctī mortꝭ debat parere emptorem. Tertio compatur paradiso ꝓpter caloris tpantiā. Nam in paradiso terrestri nō fuit estus. patet h. qz ibi semper fuit floridum. Estus ỽo humiduz exurit. licet sit in oriēte vbi maxim⁹ est calor. ita q sole oriente hoies subterraneas dom⁹ intrāt z calorē fugiūt. vt dicit Plini⁹ in speculo naturali. Quidam sole oriēte diuinā maledictionē merent. qz ꝯtinue maledicūt solē ꝓpter ei⁹ calorē. Et licet spera ignis sit vicina. hoc tñ temperat sb tilitas aeris z puritas. Subtilitas. qz radiorum effectus fm sctm Tho. min⁹ pt incorpari. verbi gratia. Sicut ignis fortius agit in ferrum q̄z in lignū. qz inuenit ibi maiorē resistentiā ratione duritie. z hoc hic nō est. Item ibi est puritas imꝑmixta. qz vapores terrarū ad locū vsq illum nō ascendūt. Tercia ratio sancti Tho. pte. i. est. qz radij ad locū illum a terra nō reflectunt. sic nec aque diluuij illue pueneruṫ. Ita spūaliter in maria nō fuit est⁹ ꝯcupiscentie terrene. q tñ sup oēs montes. id est sanctos ascendit. Un. i. Joh. v. Tot⁹ mūdus in maligno positus est. i. in malo igne cō cupiscentie J Innocenti⁹ dō vilitate humane cōditionis. Tria sunt que solent homines affectare. Opes voluptates et honores

sed hoz nullū ꝺ cupiuit maria. Non opes. qz nouit filiū suū in pauptate velle viuere. ideo pauptatē dilexit z oblationē paupz obtulit. Hiero. Filo z acu victū z amictū sibi acq̄siuit Nō voluptates. z quo Chus. Non comesa tur nec vnplēta fuit maria. sed tota modesta mitis z suauis. qz mente z corpe virgo casta. Nec honores mūdi. naz cū angelus dixit eā matrem esse summi regis. ipsa se ancillā noia uit Lu. i. Ecce ancilla dñi. Et sicut in paradiso fuit dulcis aer. sic in maria obumbratio spūs sancti. Luc. i. Spūssanctus supueniet in te. z ꝟtus altissimi obumbrabit tibi. i. ab estu ter rene ꝯcupiscētie tempabit. ¶ Quarto maria dicit paradisus ꝓpter fructuū abundantiaz. Nam in paradiso terrestri fuit sufficiens cibꝫ fructuū omniū hoim. Bern. ij. Dixit dñs ad adaz. Ex omni ligno paradisi comede. z fuit ibi pcipue lignū vite. Dicit glosa. Hoc nomē habuit ab effectu vt comestū sepi⁹ hoiem pz petua soliditate z suauitate firmaret. vt dicit Strabo. nec in vllam infirmitatē laberet. Et Aug⁹. Per modū medicine oēm corruptōē phibebat. nō tñ simpliciter imortalitatē cau sabat. sed diuinit⁹ fuit ale data vis illa. q̄diu ipsa subiecta deo mānisset. aīa de corpe educta nō fuisset. Et ꝑm san. Tho. pte. i. q. xcvij. art. iij. Cū virt⁹ ligni fuisset finita. iterū indiguis set sumere. z si nō comedisset adam z in inno centia pstitisset mortuus nō fuisset. Jdeo de ꝯse. dis. iij. placuit. Quicūq; dicit adaz ꝑmū hoiem mortalez factū. ita vt siue peccaret siue nō moreret in corpe. ꝫ est de corpe exiret ñ pec cati merito sz necessitate nature. anathema sit Spūaliter. Sic in maria sufficiēs cibꝫ ē vni uersoz. Jdeo figurat ꝑ arborē Dan. iij. Cui⁹ fructus erat nimius. z esca vniuersoz in ea. qz ibi ꝯtemplatiui inueniūt cibū ꝯtēplatōis. eo ꝙ optimā ptē elegit. Lu. x. Jbi peccatores accipiūt cibū ꝓpiationis. supbi escā humili tatis. lubrici refectionez castitatis. Jō hortat nos Eccli. xxiij. Transite ad me oēs qui con cupiscitis me ꝛc. Fuit in ea pcipue panis vite Joh. vi. Caro mea vere est cibꝫ. Jdeo Aug⁹. in ꝑmone. Maria virgo est paradisus. in cu ius medio lignū vite. cui⁹ foliis sanant infir mi. cui⁹ odor viuificat mortuos. cuius sapoz dulcorat amaros. cui⁹ vmbra refrigerat mise ros. cui⁹ aspectus letificat angelos. Cui conso nat Bern. dicēs. Uere paradisus dei tu es. qz lignum vite ptulisti. de quo q̄ manducauerit viuet in eternū. ¶ Quinto maria dz paradi sus ꝓpter lucis refulgentiā. qz aere expurato nō vaporibꝫ circūdat. refulgentia stellaz ma xime viget. qz in statu innocētie si hō stetisset stellaruz refulgentia sicut i meridie ita in me dio noctis fuisset. qz ꝑm Damas. Propter pec cata hoīs celi lumīaria sunt minorata. Et sic beata virgo luminosissima. de q̄ Isa. ix. Habi tantibꝫ in regione vmbre mortis lux orta ē eis Ipsa figuratur ꝑ pmam lucem Ben. i. quaz deus creauit de qua formauit solem. Unde ꝺ ea canit eccl'ia. Solem iusticie regem paritu tura supmuz stella marꝭ hodie pcessit ad ortū cernere diuinū lumen gaudete fideles. Jdeo Aug⁹. i ꝑmone hodierno. Illa clarissima stel la ex iacob orta est. cui⁹ radius mūdum illu minat. splendor in supernis fulget. inferiora penetrat. ꝙ angeli pre gaudio dixerunt illud Can. vi. Que est ista que ꝓgredit q̄si aurora pulcra vt luna. electa vt sol. Mā sicut lumē so lis excedit oīa luminaria. sic claritas marie omniū sanctoz excellit claritatē. Anſ. Ea pu ritate nitebat qua maior sub deo intelligi ne quit. Bern. Tolle corpus solare vbi dies est. sic tolle mariā nihil remanet nisi caligo et te nebre. Nec est lux quā diuisit deus a tenebris pctōz. Nec ē lux de qua Hester. viij. Judeis id est deuz ꝓfitētibꝫ noua lux oriri visa est. Jō canit eccl'ia. Natiuitatē beate marie solēniter celebremus. cui⁹ vita gl'iosa lucē dedit seculo.

¶ Sexto maria dz paradisus ꝓpter securita tis existentiā. qz paradisus fuit locus securus nullo timori expositus. Aug⁹. Quid in statu innocētie timere poterāt vbi non erat q̄q̄d bona volūtas appeteret. nec inerat qđ hoiem offenderet. sic maria est locus refugij z securi tatis oīb⁹ pctōribꝫ. Bern. Si es in pcellarū fluctibꝫ. si in angustijs. si in rerū dubijs. ma riam cogita. mariā inuoca. ipsa te tenente nō corruis. ipsa te ꝓtegente nō metuis. ipsa te du cente nō fatigaris. ipsa tibi ꝓpicia ad patriā pueniet. Mā ipsa est mediatrix z recōciliatrix inter nos z ei⁹ filiū. Bern. in ꝑmone de natiui tate. Cū coraz tremendo iudice assistim⁹ qui vibrat gladium ire sue sup nos. quis ancrit iram nisi maria. ꝑ quā suscepim⁹ in terris mi sericordiā. ¶ Septimo maria compat paradi so ꝓpter amenitatē affluentiā. Nam paradisus est loc⁹ amenissim⁹. z ꝫ ptz ex sui mūdicia. qz nullū aial brutum inhabitasset. etiā patet de arboribꝫ z floribꝫ z venis aquaz z fontibꝫ. qz scribitur Ben. ij. Fluuius egrediebat de loco voluptatis. qđ exponens Basilius. In altissi mo mōte de cuius cacumine cadūt aque ma ximū faciūt lacū. z in suo casu tantuz faciunt

strepitū ꝙ oēs incole iuxta illū lacū ægentes surdi fiūt. Ex isto lacu tanq̄z de fonte viuo p/cedūt q̄ttuor flumīa. q̄z vni nomen ē phison circūiens iudeā. vbi nascit aurū optimū. Nomen scđi est tigris. q̄ vadit circa affricaz. Nomen tertij nilus. q̄ circūit ethiopiā. Nomen quarti eufrates. Spūal'r. ipsa maria est paradisus in qua fons grāz. q̄s p̄ ceteris sctis adepta est. Piero. Ceteris sctis grā p ptes p̄stat marie se totā infudit plenitudo gre. Et hunc fontez gre diuidit in q̄ttuor riuulos. Unum mittit ad ꝓtemplatiuos. dans eis grāz deuotionis. Scđm ad actiuos. dās eis grām p̄sistendi. Tertiū ad p̄latos. dans eis grām p̄sidendi. Quartū ad subditos. dans eis gratiā obediēdi. Jō Bern. Paradisus delicijz vere es o maria. Nā es fons vite q̄ ex ore altissimi pdijt. de medio ventris tui exiuit atq̄z inde in q̄ttuor ptes se diuidens ad irrigandū ariduz mūdū emanauit. z omnis q̄ bibit ex eo nō sitiet in eternū. Bern. Toti⁹ gre plenitudinez posuit deus in mariā. Nā si q̄d spei. si q̄d gre z ꝑtutis ex ea nouim⁹ redundare. Octauo maria compatur paradiso ꝓpter gaudiositatz opulentiā. Paradisus est loc⁹ gaudiosissim⁹. Nā aer mouens ibi folia arborz ita dulcissimū sonum reddidisse dr quasi nūc oia instrumenta musica. Naz dicit pictagoras ꝙ son⁹ q̄ causat ex motu orbiz celestiū ibi fuisset audit⁹. Un fm macrobiū. Luna tenet tenorē. ven⁹ q̄ntaz. z quelibet stella facit suū sonū singularem qđ nō audimus p. q̄z nō habemus silentiū tali sono ꝓportionatū. Spūal'r. Sic maria ē letissima paradisus ꝙ regi celoz placuit in ea habitare. de quo Eccl'i. xxiij. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Ibi fuit concordia omniū stellaz. i. virtutū. ita ꝙ vniuersus mūdus letificat⁹ ē de suo ortu. vt dicit Aug⁹. in sermone. z canit eccl'ia. Natiuitas tua gaudium annūciabit vniuerso mūdo. Naz ipsa ꝺtriuit caput serpentis. Bern. ij. Idcirco merito gaudendū est hodie. q̄z hodie nata est q̄ multipl'r est p̄figurata. Nā fuit sara humillima. Lya fecundissima. Rachel speciosissima Anna deuotissima. Abigail prudentissima. Raab fidelissima. Hester placatissima. Susanna castissima. sed maria electissima. Naz sicut paradisus p̄ ceteris locis est amenior. sic maria p̄ oibz sanctis. Anſ. de ꝺceptu ꝟginali. Omne qđ est aut supra te est. aut infra te. supra te solus de⁹. infra te omne qđ deus nō est. Aug⁹. in ser. de assumptione. Quid dignius hac virgine. cui nullꝰ sctoz potest compari. Bern. Deus redemptur⁹ gen⁹ humanū totū p̄cium posuit in mariam. Jō omnes recurramus ad eā. ad Heb. iiij. Adeam⁹ cū fiducia ad thronū gre eius vt misericordiā ꝙseq̄mur. Nam ipsa ē mater misericordie. de qua canit eccl'ia. Salue regina misericordie.

Sermo cxxiij
Ad idem.

Cum iocundi/tate natiuitatē sancte marie celebremus vt ipsa intercedat p nobis ad dn̄m ih̄m christum R. Ista sunt ꝟba eccl'ie. z merito assumunt. q̄z dicit Innocentius. z h̄ in can. dis. x. q̄s nesciat. Ab omnibz obseruari debet qđ sancta mater obseruat eccl'ia. nam q̄ eccl'iaz nō audierit sit tibi sicut ethnicus z publican⁹. Aug⁹. li. x. ꝺtra faustū. Ego euāgelio nō crederē si me catholice ecclesie auctoritas nō cōmoneret. Nam fm sanctū Tho. in. ij. ij. q. ix. Maximā auctoritatem hz eccl'ia q̄ ab oibz est emulāda. i qua plus standum ē q̄z in hieronimo vl' gregorio. Nā dicit Greg. Peccatū paganitatis incurrit q̄ eccl'ie sancte p inobedientiā ꝺtradicit. Idcirco merito assumpsit ꝟba eccl'ie. s. Cum iocunditate.

In quibz ꝟbis duo innuunt. Primo hortat nos ad natiuitatis marie gandiosam celebrationē. ibi. Cū iocūditate. Scđo subiūgit gaudiose celebritatis rōnem. ibi. vt ipsa p nobis intercedat. De p̄mo dicit. Cū iocūditate sancte marie natiuitatem celebremus. L. Merito cum iocūditate celebremus. et hoc triplici ratione. Primo ꝓpter natiuitatis sanctitatē. Scđo ꝓpter ei⁹ vite claritatē. Tertio ꝓpter electionis ei⁹ dignitatē. Primo merito debemus cū iocunditate eius natiuitatem celebrare ꝓpter natiuitatis sanctitatem. q̄z sancta nata est sine omni macula. Bern. Regina ꝟgo maria ꝓculdubio fuit sancta anteq̄z nata. Hoc p̄uidens balaam compauit eā stelle. Nu. xxiij. Oriet stella ex iacob. Nam sicut stelle fm substantiā sunt purissime. sic ipsa in natiuitate pura. q̄z in vtero matriz sanctificata qđ rarum est. vt dicit Bern. paucis mortalibus credit collatū. Nam de oibz nobis dr ad Eph. ij. Eram⁹ natura filij ire. z Eccl. xli. Ue vobis q̄ dereliq̄stis legem altissimi. si nati fueritis in maledictiōe nascemini. M. Sz ipsa nata est hodie in bn̄dictiōe. De ea scribit Apoc. xxi. Nil coinquinatum in eam intrabit. quia in vtero sanctificata. q̄ sanctificatio

cōtulit ei triplicē grām. sicut dicit san. Tho. pte. iij. q. xxvij. ar. iij. Prīo originalē expiationem. Scdo grē diuine infusionē. Tertio fomitis restrictionē z ligationē. nā nō habuit inclinatiōz ad malū nec ad boni attediatōz. Anē. Maria nāta puritate nitebat tē. quam vidit salomon i spū admirās Cañ. vi. Que ē ista q̄ pgredit q̄si aurora. Nā ipsa est mulier de q̄ Apoc. xij. Mulier amicta sole. z luna sub pedibꝫ eiꝰ. z i capite corona stellar. xij. Sup q̄ dicit Bern. Si rerū psentiā de claritate pensamus nil clariꝰ q̄z q mlier sole amicta luna cōculcet z stellis cozonet. Bern. in ser. de natiuitate marie dicit. Neq̄z festiuis laudibꝫ nascēs honorare nisi sctā nascere. ¶ Scdo merito cū iocūditate celebremꝰ die natiuitatꝭ sancte marie ꝓpter eius vite claritatē. q̄ sanctissima vita relucet in ea. de quo canit eccl'ia. Hodie nata est virgo maria cuius vita gloriosa lucē dedit seclo. Bern. Puto q̄ copiosiōr grā sanctificatōis in ipsaz descēdit. q̄ nō solū ipsiꝰ ortum. sed oēm eius sanctificauit vitaz. vt deinceps esset īmunis ab oīi pctō. qđ nulli inter natos mlier̄ credit datū. Nā licet hieremias sanctificatꝰ fuit in vtero. tñ pccatoribꝫ se connumerat Treñ. iij. Ue nobis q̄ peccauim⁹. Sil'r Joh̄es baptista ꝓfessus ē se baptisma te indigere Mat. iij. Ego debeo baptisari a te. z tu venis ad me. Sed maria innocēs fuit ab omni culpa. Sap. viij. Nō habet amaritudinem conuersatio illius. Hiero. Quicqđ in maria gestū est totū sanctitas z puritas. Nā si de aplis scribit Mat. v. Uos estis lux mūdi multo magis de ipsa maria. Nam ipsa figurat Ruth. iij. Scit omnis pplus te esse mulierē z matrē virtutū. Qđ ꝓfirmat Hiero. dicens. Nullo virtutū genere vacauit cui angelꝰ plenitudinē grē pmisit. Ipsa ē Judith. de q̄ Judith. xiij. Bñdixit te dñs in virtute tua. disciplina tua in oibꝫ pplis predicat. Bñdicta es tu filia a dño excelso p omnibꝫ mulieribꝫ sup terrā. Nam de oibꝫ nobis scribit Prou. xxiiij. Septies in die cadit iustus. De ea ꝙo Cañ. iij. Tota pulcra es tē. Et merito. quia dicit Bern. Decuit reginā virginū sine omni pctō vitā ducere. q̄ genuit illū quē nullū ꝓstat habere pctm. Idem. Sic eiꝰ mētis z corpis fuit puritas vt ei nō audeat se compare angelica dignitas: Tertio cū iocūditate celebremꝰ ꝓpter electionis dignitatē. q̄ dñs eā dignificauit sup omnē creaturā. z h̄ in tribꝫ. Prīo in hoc. q̄ ab eterno eā puidit. Prou. viij. Dñs possedit me ab initio viaꝝ suarū. Nam sicut artifex volēs edificare edificiū dispositōz eiꝰ in mēte pconcipit. z specialr cōmodū eligit sibi ad inhabitādū z q̄escendū. Sic eterna trinitas z vna deitas fecit in ꝙginis marie electione. Quāuis em̄ ipsa beata trinitas oēs creaturas celestes z terrestres sicut sapientissimus artifex in mente sua diuina ab eterno habuit z dispositionē celi z terre pcognouit. tñ beatissimā virginē mariā tanq̄z electissimā z pcellētissimā creaturam p omnibꝫ creaturis ab eterno possedit. elegit z puidit. Ideo de ea legitur Ab eterno ordinata sum z ab initio z ante secula creata sum. Prou. viij. Scdo dignificauit eā in h̄. q̄ ab eterno pfigurauit eā. Unde Bern. sup missus ē. Qđ moysi monstratū est in rubo z igne. Aaron in ꝙga z floze. z Gedeoni in vellere z roze. h̄ Isaias vidit in btā virgine. z Salomon i fortī muliere. Quid fuit rubꝫ moysi flāmas emittens z nō ardens nisi maria pariens z dolorē nō sentiēs. Quid virga aaron florida nec humectata designat nisi mariā ꝯcipientē z vir̄ nō cognoscentē. Quid vellus gedeonis de carne tonsum z in aera positū signat. nisi sumptā de marie ꝙginis vtero carnē absq̄z detrimēto ꝙginitatis. Nā ipsa est porta de qua Ezech. xliij. Uidi portā in domo dñi clausam. Et dixit dñs ad me. Porta hec quā vides nō aperiet. z hō nō transibit p eaz nisi rex isr̄l. Hoc ptractās Aug⁹. Quid ē porta in domo dñi clausa nisi Maria semp ꝙgo intacta. quid est q̄ hō nō trānsibit p eaz nisi q̄ Joseph nō cognouit eā. Quid est q̄ solus rex israel intrauit z egredit p eā nisi q̄ spūsanctꝰ impgnauit eam. z deus angeloz nascebat per eam. Et q̄d est q̄ clausa erit i eternū nisi q̄ virgo maria ante partū. in partu. z post partum ꝙgo maneret. Dicit g̃ Aug⁹. Dicat z btā virgo maria. facta sum porta celi. ianua facta suz filij dei. Illi facta sum ianua clausa qui post resurrectionē ingressus est p ostiuz clausum. Jō Bern. de ista figuratōe dicte ꝙginis marie dicit O mirāda dat oīi honore dignissima. hec ꝙgo nō est nomiter inuēta. nec fortuito. sz a seculo a deo pelecta. a ppetis pmissa. a patribꝫ z pr̄iarchis prefigurata ¶ Tertio dignificauit eā dñs p oibꝫ creaturis. q̄ in matrem eam sibi elegit. Un canit eccl'ia. Elegit eam deꝰ z pelegit eā. i. p omnibꝫ elegit eā. s. in veram matrē. totā matrē. z singularē matrez. Primo elegit eā i matrē verā. q̄ materiā carnis sibi dedit z ꝯuenientē locū i vtero tribuit. z ꝯueniens nutrimentū sibi ꝓtulit. Ista tria faciūt veram matrē. Secūdo elegit eā in totaz

matrem. qz totã substãm corpis ipsã mistrauit ita ꝙ nullus pater ibi aliqd vidit. Corpꝰ aliorum pueroꝝ ex duabꝫ lineis format. i. semine vtriusqz parẽtis. Corpꝰ xpi aũt sola vna linea scz sola carne virginea. Jõ xps nõ vocat se filium hoim sz hois. qz ex opatione spũssancti ex sanguine purissimo ipsiꝰ ẏginis formatuz est corpꝰ xpi. iõ ipsa tota mater dr. Tertio elegit eam in singularẽ matrẽ. qz ds dignificauit eã singulariter dando ei ẏginitatẽ cũ materna fecũditate. Nam ẏgo cepit. ẏgo peperit. ẏgo post partũ pmãsit. Augꝰ. Que virgo tã casta vt esset post partũ virgo. que ẏgo taz sancta vt esset mater dei. sola hec ẽ que potuit mater z ẏgo vocari. cuiꝰ dignitatis singularitatem oĩes dẽmus collaudare. iuxta illud Eccli. xliij. Exaltate eã qz̃tum potestis. qz maior est omni laude. Anſ. Mira res ois creatura a deo est creata. sz dei natura ex maria nata. Bern. O mira dignitas. facta est illiꝰ mater. cuiꝰ ds est pr̃. filius paterne charitatis est corona sue castitatis. Petrꝰ raven. O virgo matrẽ te fecit. nõ natura sed gra. In tuo cõceptu atqz partu aucta est puritas. robozata integritas. solidata virginitas. Nam ipsa habuit triplicẽ virginitatẽ. s. integrã. exemplarẽ. z transfusam O Primo habuit integrã virginitatem. qz in corpe z aĩa. i. ad Thes. v. Integer spũs vester z aĩa z corpus sine querela in aduẽtu dñi nr̃i iesu xpi seruetur. Sunt em̃ qdam q̃ nõ hñt integritatẽ corporis. sicut fuit beata maria magdalena. z heu iaz plures sunt in mũdo. Unꝰ Hiero. Qui imundiciaz luxurie pfecte ꝺtinẽtie subiecit sanctioz dauid exstit. fortioz Samsone. Mã nihil vilꝰ nisi a carne vinci. nihil glorioſius q̃ carnẽ vincere. Alij sunt q̃ habent integritatem corporis. sed nõ aĩe. qz p malã ꝺscientiã z ꝺsensum animã maculãt. Mat. v. Qui viderit mulierem ad ꝺcupiscendũ eã. iam mechatꝰ est in corde suo. Sic etiam intelligit̃ de tactu illicito z locutione z corporis ornatu. Hiero. Nonulle sunt virgines carne sed nõ spiritu. quoꝝ corpus est integrũ sed anima corrupta. Jsido. de sum. bo. Carne virgo sed nõ mente nullũ premiũ habet in pmissione. Alij sunt qui nõ habent integritatẽ spũs. qui p mortale peccatuz spũm sanctũ a sponso suo diuidũt. z sic spũale adulteriũ cõmittunt. Beata aũt virgo habuit integritatẽ in corpe. qz semp corpus illibatũ ꝺseruauit. z in aĩa. qz oẽm prauũ motũ et ꝺcupiscentiã penitꝰ refrenauit. Et in spũ. qz nunq̃ p peccatum aliquod a deo diuisa fuit. Can. iiij. Tota pulcra es. Scõo habuit virginitatẽ exemplarẽ. qz eiꝰ virginitas fuit omnibꝫ virginibꝫ in exemplũ. Jdeo figurat̃ per amigdalũ que inter ceteras arbores ꝓmo flores ꝓducit. Sic beata ẏgo inter mulieres primo votũ virginitat̃ emisit. ps. xliij. Adducent regi virgines post eã. Mã ante ipsaz virginitas ñ videbat̃ magni meriti vel honoris ee. postmodũ aũt facta ẽ magni meriti. qz deꝫ ei fructus centesimꝰ. cõiugatis corruptis tricesimꝰ. viduis sexagesimus. P Et facta est etiaz virginitas magni honoris. quia ipsam honorauit xps qñ nõ de ꝺiugata corrupta. sz de ẏgine nasci voluit. Et angeli in sanctis virginibꝫ gloriant̃. s. Agnete. cui angelus vestem ꝓparauit. in Cecilia. cui angelus coronaz de pdiso attulit. in bta Katherina quã angeli ꝓprijs manibꝫ sepelierũt in mõte synai Item omnes homines exemplo xpi z angelorum honorare debent virgines. Damasce. li. iij. A nuptijs abstinentia angeloꝝ est attinẽtia z socia. q̃sto angelus homini supioz. tãto virginitas nuptijs honorabilioz. Quis eniz hoim est tã stolidus ꝙ non amat et honorat virginitatẽ quã ipse diabolꝰ honorat. Thob. iij. Demon Asmodeus virginitatẽ Sare a septẽ corruptoribꝫ liberauit. quos singillatim occidit q̃cito ad virginẽ intrarẽt. Jtẽ in beata agnete cuiꝰ virginitat̃ insidiatorẽ. s. ꝓfecti filiuz suffocauit diabolus. ergo velit nolit honorat virgines. sunt em̃ victrices et angelorũ sorores z christi sponse. Bern. Fulgida virginitas est gemma virtutum. germana angelorum. lampas ecclesiaz. ipsa calcat libidinem. vincit diabolum. ꝺtemnit seculuz. T Tertio beata ẏgo habuit virginitatẽ trãſſusam. qz in alios virginitatẽ trãſſudit. licet em̃ pulcerrima fuit. tñ a nullo ꝺcupisci potuit. Et talem virginitatem sancta Katherina non habuit. q̃uis esset virgo mẽte z corpe. tñ Maxentiꝰ eam ꝺcupiuit. Sil'r sanctam Margarethã Olibrius. Agnetam ꝓfecti filius adamauit. Q Sed diceres. vnde accidit ꝙ nullus inspicientiuz mariam ꝺcupiuit. Respondetur. ꝙ hoc accidit ꝓncipaliter tribꝫ rõnibus. Prima qz taliter se habuit in omnibꝫ verbis. factis z moribꝫ ꝙ nulli dabat occasionẽ peccandi. sed mouebat̃ cor cuiuslibet ipsam intuẽtis ad dilectionẽ. Secũda ꝓpter luminis claritatẽ que de facie eiꝰ exibat. que homies in admirationez inducebat ad deum laudandũ de tam nobili creatura. Tertia qz deus occultauit omnia in ea que poterant esse incitamẽta

ad libidinē. ⁊ dedit grāz omnibꝫ eā intuētibꝫ vt nō inordinate mouerent ad malum sed ad bonū. Et sic fuit singularis mr singulariter dignificata. Scdo celebremus natiuitatē beate virginis marie ꝓpter nos. qz hodie canit ecclesia. Natiuitas tua gaudium annunciauit vniuerso mūdo. Reuera gaudium nobis hodie nūciatum est. qz dicit Aug⁹. in ſmone hoderno. Adest dies sacratissima. dies celeberrima. in qua ẏgo maria sup omnes mulieres benedicta generosa sua natiuitate mūdum cōsolat vniuersū. Hodie egressa est virgo de radice Jesse. hodie flos campi ortus est. de quo ꝓcessit liliū cōuallium. Hodie nata est p quaz maledictio mutat in benedictionē. hodie venit porta p quam salus mundi credentibꝫ apparuit. Bern̄. Virgo maria via regia est per quā ad nos saluator venit ꝓcedens ex ipsius vtero tanq̄z sponsus de thalamo. Nā sicut sol mittit radios p aerē tanq̄z p medium sup terram. sic deus sol iusticie mittit radios sue gre p virginem gloriosam. Bern̄. Nihil nos de⁹ habere voluit qđ p manus marie non transiret. R Ipsa est porta speciosa Salomonis per quā multa munera pciosa sibi oblata erant. s. auz. argentum ⁊ lapides pciosi. Sic p mariam apportat nobis aurū charitatis. argentū castitatis. ⁊ lapides pciosi. i. omnes virtutes. Bern̄. Quicquid ẏrtutis in nobis est. quicqđ salutis. q̄cquid gre ex ea nouimus redūdare. Sap̄. vij. Venerūt mihi oia bona pariter cū illa. Idcirco merito gaudenduz est de eius natiuitate. Et hoc facit ecclia i toto officio hui⁹ festiuitatis. In matutinis. in inuitatorio. Lozde ⁊ voce simul xp̄m regem venerem̄. virginis ⁊ matris iubilet nobilis ortus. Introitus misse. Gaudeam⁹ omnes in dño. Bern̄. Si iustus es gaude. qz ex illa cui⁹ hodie festuz celebram⁹ ortus est sol iusticie. q̄ est dator ⁊ augmentator gratie. Si captiu⁹ duceris aliquo peccato vel temptatiōe grauaris gaudēter celebra festū ẏginis marie. qz ei⁹ ortus fact⁹ est nobis salus ⁊ redēptio. Anſ. Nō est salus in mūdo nisi quā peperit virgo. Nam hec festiuitas orta est ⁊ manifestata ecclie per gaudiū angelorz. vt ptz in passionali. Tercio cū iocūditate celebrem⁹ ꝓpter dei beneplacitum. Unde Fortunat⁹. Gratius est deo obsequiuz qđ marie impendit. q̄z qđ cuilibet sanctorz dirigit ⁊ offert. Hiero. Si ore ꝓphetico deum in sanctis laudare iubemur. multo magis in veneratōe ẏginis mris oportet dignis deo iubilare ꝓconijs. Nulli dubiū quin totū ad gloriam laudis xp̄i ptineat quicqđ digne genitrici sue impensuz fuerit. ideo valde remunerat seruitiū ei impēsum. Hiero. de prerogatiuis virginū. Magis remunerat deus cultuz qui matri sue impendit q̄z quātumlibet aliud obsequiū qđ sibi ministrat. Patet exemplum de eo qui semel i hebdomada ieiunauit ad honorem beate virginis. qui al's lubricus ⁊ publicus p̄do fuit. mortē demeruit. ⁊ post decollationē capitis loquebat desiderās ꝓfessionez sui criminis. qđ et factū est. Quē sacerdos interrogās vñ sibi ista gra. Rndit. p merita beate marie virginis. qz talia ei exhibui obsequia vt semel ieiunarē i hebdomada ad ei⁹ honorē Dixi secūdo subiūgit gaudiose celebritatz rōnem dicēs. vt ipsa p nobis intercedat. Nā ipsa hodie nata est adiutrix ⁊ aduocata oim peccatorz. Primo hodie nobis est nata adiutrix. nam sine ei⁹ adiutorio nullus saluari potest. Hylarius. Impossibile est aliquē saluari peccatorem o virgo nisi p tuum auxiliū et fauorem. Chrisp. consolat seipsum p eam dicēs. Tribularer nimiū si nescirem marie patrocinium Sed Nā ipsa pōt. scit ⁊ vult nos iuuare. Primo pōt Eccli. xxiiij. In hierlm potestas mea. Bern̄. O maria data est tibi ois ptās in celo ⁊ i terra. omnia q̄cunqz impetrare volueris poteris. Scdo ipsa scit nos iuuare. qz cognoscit defectus nros et necessitates nras. Eccli. xxiiij. Ego mater pulcre dilectionis et agnitiōis. Aug⁹. Quid ignorare poterat in q̄ plenitudo scie ⁊ diuinitatis corpaliter inhabitauit. Tertio vult nos iuuare. Eccli. xxiiij. Uenite ad me omnes qui cupitis me. qz ipsa est mr misericordie ⁊ pietatis. Cassiodorus in q̄dam epla Tu patrona humani generis. tu consolatio afflictz. tu infirmis medicina singl'arz. Bern̄. in sermone qui incipit. Signum magnum. Nō trepidet accedere ad mariā humana infirmitas. qz nil terribile nec austerum in ea sz tota suauis ⁊ mitis. Aug⁹. in li. retractationū. Scio me nō posse perire p pietate marie. Itē bene habet posse. Primo rōne parentele. qz est mater regis celestis. Ideo possumus ei dicere illud qđ dixit Adonias matri salomonis. iij. Regū. ij. Loquere p nobis regi. quia in te pietas. misericordia ⁊ clemētia. Unde salomon matri. Pete a me quid vis. neqz em̄ phas est vt auertā faciem meam a te. Secundo habet posse ratione gratie inuente. Luc̄. i. Inuenisti gram apud dñm. Ideo quantā gram habet p ceteris tantā habet potentiaz. Tertio habet magnā potentiā vl' posse ratione meriti. quia

ipsa sup omnes creaturas merita cumulauit Prou. vlti. Multe filie regū ꝯgregauerūt diuitias. tu sola supgressa es vniuersas. Nā eiꝰ merita sunt nobilia. Primo ꝓpter īmediationem. Nā ipsa opa misericordie que nos iubemur pauperibꝫ exhibere ipsa īmediate deo exhibebat. Scdo fuit magna ꝓpter duplatam opationem. qꝛ simul ⁊ semel ꝯtemplationem ⁊ actionē exercebat Nā eū nutriuit necessaria corpis mīstrando. In hoc eiꝰ diuinitatē sublimiter ꝯtemplabat. Tertio eius merita fuerunt multa ꝓpter ꝯtinuationes. Hiero. Dietam sibi statuit vt nullum momentū sine fructu transiret. Diceres. tñ comedit ⁊ dormiuit. Rñdet. ꝙ omnia ista necessaria corporis ita discrete ordinauit. ꝙ etiā quiescendo ⁊ ab operibꝫ cessando semꝑ meruit. ⁊ hoc ex feruēti charitate. hꝰ nō est mirū. qꝛ nobis semꝑ possibile est aliquid mereri in omnibꝫ que facimꝰ vel dimittimus. cum in gratia ⁊ charitate dei sumus. ⁊ omnia in deum referimus. Ro. viij. Scimus qm̄ diligentibꝫ deum oīa cooparant in bonū. In hꝰ p̄cellimꝰ sanctos in celo existentes. qꝛ nō merent amplius. Sꝫ nos omnia in deū referamus. comedēdo. dormiendo. vt fortiores sumꝰ ad deū laudandū. Gre. Somnꝰ sanctoꝝ nō vacat a merito. multo magꝫ ipsa ꝓpter ignitā charitatē. Amb. Sicut ferrum in ignē missum totū igneū fit. ⁊ sic ipsa ignita in charitate dei. Scdo hodie nobis nata est aduocata. Isidorus. Uolens aduocare ꝑ aliis debet regis ⁊ iudicis hr̄e amicitiā. et sic ipsa mater. Bern. Tu mater exulis. tu mater iudicis. Amb. Sicut xp̄us oīm credētium est frater. sic maria omniū credentiū est mater. De xp̄o Joh. xx. Ascēdo ad patrē meū ⁊ patrem vestrū. p̄s. xxi. Narrabo nomē tuuꝫ fratribꝫ meis. ⁊ sic ipsa maria mater ex materno affectu vult nobis bonum. Bernar. Ipsa apud filium inducit illud euāgelicum. Memento fili verbi tui ī quo peccatoribꝫ spem dedisti. Nō est opus valentibꝫ medicꝰ. Item. Non veni vocare iustos sed peccatores. Ipsa est thecuites. ij. Re. xiiij. que aduocabat pro Absalone allegās generalē infirmitatē dicēs. Omnes morimur. Bern. in ꝑmone de natiuitate. Cuꝫ coram tremendo iudice assistimꝰ q̄ vibrat gladium ire sup nos. quis auertat iraꝫ nisi maria ꝑ quam suscepimꝰ in terris misericordiam. Bern. O peccator securū habes accessum ad deū. corā patre habes filiū ostendētem vulnera. coram filio matrem ostendentē vbera. quō hec charitatis insignia nō possunt exaudiri. Exemplum. Quidam cm̄ peccator habuit in ꝯsuetudine salutare beatā virginem. semel voluit ire ad peccandū. et ad altare beate v̄ginis stans salutauit eā angelica salutatiōe iuxta ꝯsuetudinē corā imagine. Qd cum faceret vidit imaginē viuificari cuꝫ puero. Silr de puero vidit sanguinem fluere in gremium eiꝰ. obstupefactus dixit. O domina quis fecit hoc. Respōdit. Tu ac ceteri peccatores. qꝛ rursum crucifigunt filium meum Heb. xij. Rursum crucifigētes ⁊c. Bern. Dolet plus nostra crimina q̄ꝫ sua vulnera. Et peccator cōuersus ait. O regina mater misericordie intercede pro me. At illa. Uos peccatores vocatis me matrem misericordie. ⁊ facitis me matrem miserie ⁊ tristicie. At ille ait. Non sic pia dña. sed memento te aduocatam peccatorum ⁊ intercede ꝑ me. At illa. O pyssime fili ob amorē mei miserere huic peccatori. At ille. O mater noli grauari ꝙ te nō exaudio. quia ego rogaui patrem meū p̄mo vt si fieri posset ꝙ alio mō posset saluari genꝰ hūanū vt trāsferret calicem a me. ⁊ noluit me audire. At illa. O fili memento ꝙ materno vbere ⁊ amore te foui. ⁊ alui vberibus meis. condona huic peccatori. At ille. O mater iusticiam tibi ostendo. ⁊ ex iusticia te audire non teneor. Cui mater. Nō solum ex iusticia causemur. sed ad misericordiam cōfugiamus. ⁊ ergo ꝓpter misericordiam tuā miserere huic peccatori. Cui filiꝰ Rogaui ego secūdo patreꝫ meū. Si fieri posset trāsiret a me calix passionis ⁊ nō audiuit. Mater ait. Memento laboꝝ et doloꝝ quos sustinui tecū in passione. ⁊ ꝯdona huic peccatori. Cui filius. Noli mater grauari. sed memento ꝙ tertio rogaui pateꝫ ⁊ inauditus abscessi. Et mater deponens filiū voluit cadere ad pedes eiꝰ. qd videns filiꝰ ait. Quid mater vis facere. At illa. Tādiu ad pedes tuos cuꝫ peccatore iacebo quousqꝫ ei veniā dones. Cui filius. Absit hoc mater. sancitū est in lege diuina ꝙ filius debet honorare patrem ⁊ matrē. Et iusticia conclusit ꝙ ille debet legem adimplere q̄ legem dedit. cum ego sim filius tuꝰ. et tu mater mea. te honorabo in isto peccatore. ⁊ sibi omnia peccata īdulgeo. ⁊ sit pax inter me et eum. In signum pacis osculetur vulnera mea. et fecit. osculādo sanata sunt omnia vulnera. Ideo Orosiꝰ super Canti. Quos non saluat dei iusticia saluat misericordia marie infinita. Chris. In veritate nullū repperi mēdicū q̄ se seruū faceret sedulū marie. Hiero. d viris illustribus. In omni tpe quo quis exercet

marie gr̄a inuocet̄. Cui ꝯsonat Bern̄. Si es in angustijs. in rerum dubijs. mariaꝫ cogita mariam inuoca.

Sermo cxxv. Ad idem

Liber generationis ih̄u xp̄i filij dauid Mat. i. Iste est liber in q̄ genealogia iesu xp̄i scripta est. Sꝫ sp̄ualiter iste liber est virgo beata. que florem nobilissimū de se genuit. scꝫ ih̄m nazarenū. nazarenus em̄ floridus interp̄tatur. In isto libro scripsit digito iesus Primo inclinans se Joh. viij. Et q̄d est inclinare Ih̄m xp̄m nisi humiliare ⁊ descendere de celis ad istū mundū. Et scripsit digito suo in terra. i. sp̄ūsancto cooperante in beata virgine est ꝯceptus. Et sic beata virgo est liber iste in quo legere debēt virgines. mulieres. ⁊ pctōres humilitatē. Un̄ in cantico ei⁹. Quia respexit humilitatē ancille sue ⁊c̄. Itē mūdiciā ⁊ castitatē. qꝛ nec primā sil'em visa est nec h̄re sequētem. qꝛ virgo ē ⁊ mater. X Itē beata v̄ꝯgo compatur libro ꝓpter tria. qꝛ liber scribit̄. deinde illuminat̄. tertio legit̄. Prim⁹ scriptor qui in hoc libro scripsit fuit egregi⁹ Gabriel archangelus. quia in virgine tanq̄ꝫ in libro totius humani generis gr̄am ꝯscripsit dicens. Aue gr̄a plena. qꝛ ceteris ꝑ partes. Marie data est tota gratia. Bern̄. De plenitudine eius omnes accepimus. captiuus redemptionē. eger curationē. tristis ꝯsolationeꝫ. peccator veniā. iustus gr̄am Et sic n̄ ē qui se abscondit a calore eius gr̄e. Secundo liber illuminat̄. sic ista virgo gl'iosa fuit illuminata qn̄ obumbrante sp̄ūsancto concepit. dicente angelo. Ecce concipies ⁊ paries filium ⁊c̄. Cuius illuminationem ⁊ pulcritudinē sol ⁊ luna mirant̄. quia ꝑ ip̄m fuit illuminata ꝑ quē celi illuminantur. Un̄ Apoc̄. xxi. Jā nō indiget sole ⁊ luna vt luceat. sed claritas dei illuminabit illā. Sol recepit splendorē suū a deo. ⁊ luna splendorem a sole. Stelle ꝑ ip̄m choruscāt. dies clarificat̄ et aer serenat̄. mūdus ꝑ ipsum illuminat̄. Et ideo dicit. Ego sum lux mundi. Iste liber taꝫ decorus illuminatur ꝙ in isto libro legit deus et gloriatur. angelus miratur. peccator consolatur. iustus animat̄ A Primo legit de⁹ et gloriat̄. quia inuenit in isto libro scriptum rosam pudicicie virginalis. lilium purissime castitatis. violam deuote humilitatis. Sicut enim rosa p̄ ceteris florib⁹ fulget. sic maria in verecundia virginali. Intantū enim fuit verecunda ꝙ de ꝯsortio ⁊ frequentia hominū se abstraheret ⁊ sola maneret. iō angelus ipsam solam inuenit. Scd̄o inuenit liliū castitatis. Ipsa em̄ p̄ omnib⁹ v̄ginib⁹ mosayce legis primū suā dn̄o donauit virginitatē. ⁊ maluit lapidari a iudeis q̄ꝫ lilio virginitatis p̄uari. vn̄ dixit angelo. Quō fiet istud. qm̄ virū non cognosco. Tertio inuenit in h̄ libro violā humilitatis. viola em̄ modica est. sed multū odorifera. Sic maria modicam ⁊ humilē se reputabat dicens. Ecce ancilla dn̄i. Aug⁹. Audi verbū humilitatis o hō. mater regis celestis iam effecta ancillā humilē se ꝓnūciat. nō dominā. Per hāc em̄ triplicē virtutē tantū placuit dn̄o ꝙ de eius vtero nasci dignatus est. Secūdam lectionē legit angelus ⁊ mirat̄. aperto em̄ libro. id est nato iesu christo. ex eo legerunt insolitū ⁊ inusitatū nouum miraculū quomodo virgo pareret. ⁊ post partum virgo permaneret. ⁊ vt mater sine dolore fieret. Hoc videntes ⁊ legentes admirati sunt. ⁊ cum viderent natum ꝙ esset speciosus forma p̄ filijs hominum letati sunt canētes. Gloria in excelsis deo. Si ergo ꝑ decoreꝫ huius infantuli angeli tantā iocunditatē acceperūt. certum est ꝙ ipsa dulcissima dn̄a mater eiusdem infantuli ineffabilem leticiā haberet. cum in gremio teneret filium suuꝫ generosum. ⁊ videret ad sue vite obsequiū angelos cuꝫ cantico leticie sibi in obsequium deseruire. Tertiam lectioneꝫ legit peccator ⁊ consolatur. que sic inchoatur Jesus christus venit in hunc mūdū pctōres saluos facere. i. Thi. i. Item. Nō veni vocare iustos sꝫ pctōres. Et ī illo libro legam⁹ libēter. videlicet in christo qui ꝑ suam passioneꝫ redemit nos. ⁊ posuit nobis crucē in medio ecclesie. Hic est liber simpliciū. vt hoc videntes legerent in eo memorando passionem suam. Isa. xlix. Ego in manib⁹ meis descripsi te. et nunq̄ꝫ obliuiscar tui. Ergo memorari debem⁹ assidue passionis eius. in hoc erimus similes virgini gloriose. Sic em̄ beata virgo corporaliter genuit christū. Quarto in isto libro legit iustus lectionem vt animet̄. q̄ sic inchoat̄. Justi aūt in perpetuum viuent. ⁊ apud dn̄m est merces eoꝝ. cū gaudio sine dolore. cum leticia sine merore. ⁊ cū eternitate sine fine. Et illud gaudiū nemo tollet ab eis. vt dicit dn̄s ī euāgelio. Gaudiū vr̄m nemo tollet a vobis Et iste liber secūdus ⁊ tertius est prelatorum. Ipsi em̄ debēt legere libros ⁊ informare populum ꝑ predicationem. ⁊ soli debent esse libri ꝑ exemplum bonorum operum. Sed heu ml'ti

197

ꝺtrarium faciũt. ergo multi in isto libꝛo scandalisant. cum tñ nõ vꝺerent facere. sicut scriptum est ꝛe eis. Mat. xxiij. Sup cathedraꝫ moysi sedent scribe ꝛ pharisei ꝛc. Dicit ꝙ̃ matheus. Liber generatõis Jesu christi ꝛc. Hic est liber mandatoꝝ ꝺei qui nõ potest legi nisi apertus. nec aperiri nisi ꝑ agnum. quem clausit septem sigillis. id est septem ꝺonis spũssancti. in quo continet scriptura christi sanguine rubꝛicata. que magᵗ in coꝛde ꝙ̃ in cartha moꝛtua apparet. Requirit ꝙ̃ scriptura candidissimũ pergamenũ. i. mundũ coꝛ ab hũoꝛe carnalium voluptatũ caloꝛe spũssti vel feruoꝛe solis iusticie ꝛsiccatum. Talis liber fuit virgo gloꝛiosa candida. in cuiꝰ coꝛde spũssanctꝰ scripsit fidem ꝛ veritatem. imo etiã ex ea tanꝙ̃ ex ꝺono libꝛo verum ꝺerbũ nõ solum legimus. sed etiam suscepimꝰ incarnatũ. Preparemus ergo coꝛda nostra vꝛa coꝛporalibꝫ ꝺelectationibꝫ feruoꝛe dilectionis ꝺiuine valeãt exiccari. ꝛ fide ꝛ veritate ꝑ manum spũssancti exarari. ꝛ christi sanguine rubꝛicari. ꝛ sigillis septẽ ꝺonoꝝ spũssancti claudi. ne diabolus malas cogitationes ꝛ affectiones inꝺerat. vt in ꝺie iuꝺicij ex eo rõnem vite nostre reꝺꝺamus. ꝛ ipe iuꝺex thesauros ꝺonoꝝ nobis traꝺitos plenos inueniat ad obsequiũ suũ optime ꝺispensatos. ꝛ multiplici feruoꝛe augmentatos. Qõ vt ꝑ virginem mariã ꝺsequi valeamꝰ ipsaꝫ humiliter salutemꝰ. Aue gra plena ꝛc.

Sermo cxxvi.
Ad idem.

Liber generationis iesu christi filij ꝺauid filij Abꝛaam ꝛc. Mat. i. Chrys. sup Matth. Sicut in appotheca sunt ꝺiuersa genera speꝛierum ex quibus vngentã ꝑciosa cõꝺiuntur. sic in libꝛo generationis iesu christi conꝺitiones sunt regum. pontificum. ꝛ alioꝝ hominum virtuosoꝝ ex quibus colligitur vita virtuosa. Qui em̃ virtuose vult viuere. necesse ẽ vt eiꝰ vitã incipiat ab Abꝛaã Et sic ꝑ omnes patres in hoc libꝛo conscriptos vitam eoꝝ imitando vsꝙ̃ ad vitam christi virtutuꝝ graꝺibus sic potent puenire. Et hoc sic. Jesus christus in ꝓncipio sue generationis ꝺicit filius ꝺauid ꝛ filius abꝛaam Sꝫ quia ꝛe ꝺauid postea ꝺicet. iõ ab abꝛaaꝫ est incipiendũ. Abꝛaaꝫ em̃ exiuit ꝛe terra sua et ꝛe cognatione sua. nesciens quo iret. sꝫ cꝛeꝺens ꝺño ꝺites factus est. ꝛ pater multarum gentiũ. ita vt semen suũ multiplicaret vt stelle celi. Sic ꝛ tu si terrã ꝑmissionis eterne ꝛ ꝺiuitias ꝑpetuas volueris obtinere terrenis renũcia. vt ꝺtra ꝺeũ illa non retineas. sed ꝑpter ꝺeũ ꝺistribuas. vt sic semen tuũ multiplicet. Virgo em̃ benedicta qꝛ renũciauit omnibꝫ ꝙ̃ erãt ꝺtra ꝺeũ. ideo iam cũ ꝺeo omnia possidet. Propter qꝺ laudes eius humana lingua exprimere nõ potest. vt ꝺicit Hiero. Quid nos tantilli. quid actione pusilli. quid in eius laudibus referimꝰ. cũ etiã si omniũ nostrũ membꝛa verterent in linguas. nullus eam laꝺare sufficeret. Altioꝛ ei celo ꝺ qua loq̃ nitimur. abysso ꝑfunꝺioꝛ cui laudes ꝺicere conamur. Si celũ te voceꝫ altioꝛ es. si matrẽ gẽtiũ ꝑcellis Si fo͂mã ꝺei appellarẽ te ꝺigna exististis. Si ꝺñam angeloꝝ parata esse ꝓbaris. Quiꝺ igitur ꝺigne ꝛe te ꝺicam nisi sicut ꝺeus oĩm nr̃m est pater. sic ꝛ tu es nr̃a mater. Plus ꝙ̃ Abꝛaam. Abꝛaam genuit Jsaac. qui interpꝛatur risus vel gauꝺiũ. Si em̃ placueris ꝺeo vt abꝛaam generabis filios gauꝺij vel risus. Sic virgo gl'iosa spernẽs bñꝺictionẽ trãsitoꝛiã ꝑpter votum virginitatis. ꝛ spernens cognatiõnem ꝛ patriã maleꝺictionis sterilitatẽ incurrit. eo ꝙ̃ soli ꝺño placere voluit. Ideo mater multarum gentiũ facta est. Et genuit Jsaac. i. verũ ꝑm in risum ꝛ gauꝺiũ humano generi sempiternũ. Et sicut Abꝛaã voluit filiũ offerre et obtulit ꝑ eo arietẽ coꝛnibꝫ herentem ĩ spinis. sic mr̃ gre ꝑm herentẽ obtulit cũ manibꝫ in coꝛnibꝫ crucis. que licet ei ꝑ tunc fuerat occasio tristicie. postea tñ ei ꝛ nobis oĩbꝫ fuit materia gauꝺioꝝ. Jsaac genuit Jacob. qui fuit pulcer ꝛ nitiꝺus. Frater aũt eiꝰ Esau pilosus. Sic q̃ꝺam sunt nitẽtes sicut Jacob fulgoꝛe charitatis. q̃ꝺã pilosi aꝺꝺoꝛe cupiꝺitatis. Et sicut Esau ꝑꝺiꝺit bñꝺictionẽ. Jacob aũt ex induitione mr̃is rebecce ipsaꝫ obtinuit. Sic nos si refulgemꝰ charitate siue ꝺilectiõe. ꝑ ꝑ curationẽ Rebecce. i. ỹginis gl'iose a vero Jsaac. i. a pr̃e celesti eternã obtinebimꝰ bñꝺictoꝝ Si aũt pilosi fuerimꝰ supfluitate ꝺiuitiaruꝝ. fenerãtes vsuris. negociationibꝫ fallsis. sortilegijs. rapinis. ꝺolo. iniurijs. mẽꝺacijs. ꝛ piurijs. extunc negligimꝰ xpi benedictiõeꝝ. sicut ipse Esau neglexit. ꝛ solã bñꝺictiõꝝ ꝛe pingueꝺine terre obtinuit. Esau etiã psequebat Jacob. sic mali psequunt ꝺonos. Et sicut Jacob nõ resistẽꝺo sꝫ fugiẽꝺo euasit manꝰ esau iuxta ꝺsilium matris vt fugeret in mesopotamiam ꝺonec esau a furoꝛe recꝺeret. sic ꝛ tu si pateris a malo. noli reꝺꝺere malũ ꝑ malo. sꝫ maliciã

inimicoꝝ declinando. donec furor transeat inimicoꝝ. q̄ in te ptātem nō hr̄ent nisi deus ꝑmisisset. Si em̄ hoc feceris. eris in generatione Jhu xp̄i cū Jacob. Si v̄o nō feceris a generatione iusta ꝓiciers vt Esau. cui⁹ generatio hic nō describit. sed Jacob. Jacob aūt genuit Judaz ⁊ fratres eius duodecim patriarchas Ruben. ⁊ sic de aliis. sic noster Jacob. i. xp̄us genuit duodecim apl'os patriarchas noui testamēti. Sicut Jacob descēdit in egyptum ⁊ nimis multiplicatus est. ⁊ q̄z diu iacob et filij eius fuerūt in egypto. egyptus ꝓsperata fuit. egressus aūt exterminata est. Sic ⁊ sancti q̄z diu sunt in mūdo tenēt mundū ne cadat. cuz aūt de isto mūdo recedent casurus est mūdus Uide aūt quō omnes generationes sancte ꝑ mariam ⁊ eius filium sunt multiplicate ꝑ recreationem. Uñ Bern̄. in sermone. Beatam me dicent omnes generationes. ait Ex hoc te beatam dicent o virgo gloriosa omnes generationes. quia omnibꝫ generationibꝫ vitam ⁊ gl'iam genuisti. In te em̄ angeli leticiaz. iusti gr̄am. peccatores veniā inueniūt in eternum. Merito in te respiciunt oculi oīs creature. qz in te ⁊ ꝑ te benigna manus omnipotentis q̄cquid creauit recreauit. ⁊ tibi creauit. Judas genuit Phares ⁊ Saram de Thamar. Thamar p̄mo fuit data filio iude q̄ vocabat Her. qui nō ꝯtigit eam ī matrimonio ad instructū matris que vocabatur Sur. qui percussus est ꝓpter suam benignitatem. Post hoc tradita alteri filio fratri illi⁹ Her. cui nomen Ouan. quo audito ꝙ semen fratris sui esset suscitaturus. ⁊ nō sibi. fudit semen in terrā. ob h̄ etiaz percussus ē. Quo mortuo nō potuit eam ducere tertius frater. s. Seba. propter defectum etatis. ꝓpter quod Thamar de mandato Jude redijt in domum patris sui. donec Seba creuisset. Ita igit factuz est vt thamar virgo maneret. Contigit autem quadam die dum Seba creuisset. pater. s. Judas dissimulauit eam illi dare. quia timuit eum mori. Qd̄ thamar p̄sciens cupiens bn̄dictionem in generatione iustoꝝ cū xp̄o obtinere. cū eēt casta ī meretricem se mutauit. seqz posuit in quodaz biuio per qd̄ iudas esset transiturus. Qui estimans eam meretricem sic coopertam accessit. Qua cognita vno ab eo concubitu concepit geminos. quoꝝ vnū vocauit Phares. ⁊ aliū Saram. Et Judas pro mercede dedit ei virgam ⁊ anulum. Cum igit impregnata esset. ⁊ ex iudicio Jude lapidari deberet incestuosa. misit virgam ⁊ anulum Jude. Ad qd̄ iudas respondit. Justior me es. sed sic nō est interfecta. quia amore filioꝝ hoc fecerat. Sic ⁊ christus ecclesie cōiunctus que est ex iudeis ⁊ gētibus fornicarijs ꝑ ydolatriaz. Qui sponsus videlicet christus sponse sue dedit virgā castitatis. ⁊ iusticie siue regni anulum. quē ꝓdigo filio pr̄ etiā ꝑ pn̄iam ad se reuertēti contulit p̄ amore. Ecce quō meretrix in generatōne dn̄i inuenit mūdata. vt nemo de generatione glorieť. nec de turpi genere vituperet. quia si vis domino ꝯiungi. etiaz si meretrix fueris publica vel qualiscunqz. abscondas vultum tuum ex verecūdia peccatoꝝ. ⁊ ꝯiunge te sibi ꝑ amorē. vt virgam siue potestatem regni celestis valeas obtinere. ⁊ anuluz siue vinculum perpetue charitatis. Ideo hic dicit Hieronim⁹. Dn̄s iesus voluit nō solum nasci de iudeis ⁊ alienigenis. verum etiam de adulterinis cōmixtionibus. nobis p̄stans magnā fiduciam vt qualicunqz modo nascimur. si eius vestigia imitamur eius membra per fidem efficimur. Hic addit Chris. super Matth. Dum iudas lamentaret penitens ꝙ nephandū opus fecisset in israel. ⁊ dominuz deum diu dep̄caretur. nec luctus sui terminuz faceret. astitit ei angelus dei. ⁊ hec omnia exposuit ei sicut gesta fuerūt. ⁊ consolatus est eū. Judas autem tante fuit religionis vt postq̄z cognouit eam non fuisse vxorem filiorum suorum non acquieuit ei appropinquare. quoniam et si quantum ad deū ipsa non erat nurus. tamen ad conscientiam nurus videbatur. prouidebat em̄ bonum nō tm̄ coram deo. sed etiam coram hominibꝫ. Et s̄m hunc intellectum dixi eam hic meretricē. Hic ergo iudas genuit Phares ⁊ Saram d̄ Thamar. p̄us egressus apparuit Sara. obstetrix autem ligauit illi coccinuz. id est rubeū filum sericeum. retractus autem Sara p̄mo Phares exiuit. Sara igitur dicitur nobilis. ⁊ significat illos qui in hoc mundo nobilitātur. ⁊ in superbia morientur vt lucifer. Boni autem fortuna seculi prescinduntur significati per Phares. qui prescisus vel diuisus interp̄tatur. Sed sicut Sara prius ortus retractus ⁊ inclusus est. Phares autem qui p̄mo inclusus fuerat retracto sara primū exiuit. sic amatores mūdi qui p̄mum ostendunt a luce eterna retrahunt. ⁊ in ventre inferiori recludūtur. Boni aūt q̄ a ꝯsortio maloꝝ p̄scindunt. ī celesti lumīe victuri eternaliter oriunt. Et bene amatores mundi designati sunt per saram qui signatus erat filo rubeo. quia licet sint signati sanguinis xp̄i rubedine. tamē eis nihil

proficit qñ damnant. ſm illud ps. Que vtilitas in ſanguine meo dum deſcendero in corruptionem. Ideo generatio Sare nō ponit ſed Phares. licet iudei ꝓmo apparuerunt in ſynagoga. tamen nos poſtremo ortu per filium huius ꝟginis glorioſe ſumus iudeis obtenebratis ſolidati i luce euāgelice veritatꝭ. Phares aūt genuit Eſron. Eſron interp̄tatur iaculum videns. z cōgruit chriſto qui ſe dedit q̄ſi ſagittam electam. Et tu ſis iaculū ꝺtra iaculum maligni hoſtis extinguendo i virtute ieſu chriſti. qui tanq̄ ſagitta electa de pharetra ꝑrum omnipotentis dei eſt ꝺceptus in virgine gl'oſa ad occidēdū fortiſſimos inimicos Eſron genuit Arā. Arā interp̄tat irritatio eo q̄ ſuo tempe iudei maxime multiplicarent. et ſic egyptios ſua ꝓſꝑitate contra ſe irritabāt intantuz vt affligerent z flagellarent. laboribꝰ luti z lateris oppꝛimerent. per obſtetrices occidi iuberent. Et ſignificat electos quoſq̄ qui dei gratia proſperati malos incitant contra ſe vt eis detrahant z maledicant. z per obſtetrices. id eſt detractiones z infamiam occident. Sed ſicut de illis ſcriptum eſt. quāto magis affligebant tanto magis creſcebant z augmētabant. z ſic nos cogimur exire de egypto angustiarum huius ſeculi in terram ꝓmiſſionis exemplo filij virginis glorioſe. qui occiſus eſt a perſecutoribus. multiplicati ſunt electi ſicut granū tritici. qz tales ſunt gens dñi deſiderata. Subdit. Arā aūt genuit Aminadab. qđ interp̄tatur voluntarꝰ vel deſideratus. qz em̄ electi ſunt voluntarij z deſiderabiles deo z hominibꝫ. ideo mali ꝺtra eos ꝓ inuidiaz irritantur. Sola em̄ cauſa iuidie malorꝫ eſt bonitas electorū. ſicut filij iacob inuidebant fratri ſuo ioſeph ꝓpter bonitatem eiꝰ. Sic filiꝰ virginis cū ap̄lis z imitatoribꝫ in vita irritauit malos ad ꝓſequendū. Sed qz xp̄s volūtarie paſſus eſt. ſil'r z ap̄li cū eoꝝ ſequacibꝫ ibāt gaudētes ad ꝓſecutionē. id requiē inuenerūt. Ideo ſequit. Aminadab genuit Naaſon. q̄ interp̄tatur requies. z ſic tm̄ eſt dicere. Quiſq̄ ſm voluntatē dei viuit. ille filios generat in requiē. Qui aūt viuit ꝺ volūtatē dei in q̄etos filios ꝓcreat z ꝑpetuoſ. Jō beata ꝟgo ſe totā deo vouerat. z in nullo voluit hre ꝓpriaz volūtatē. Jō genuit illū q̄ dicit. Tollite iugū meū ſup vos z inuenietꝭ requiē vē. Type Naaſon filij iſrl exierunt de egypto ſm Chriſ. In cuiꝰ ſignum z nos exire de egypto debem̄ꝰ. i. de tenebris huiꝰ mūdi. poſtq̄ nobis mater gre xp̄m in requiez genera ſſet. z tunc a labore z oppſſione z flagellis quieſcere valemꝰ. Ideo ſequit Naaſon genuit Salmonez. qui interp̄tatur accipe vas Iſte ſalmon vas accepit qñ Raab meretricez in vxorem ſuam duxit. Dec aūt raab erat de Hiericho. que ſuſcepit exploratores z nūcios filioꝝ iſrael duz quererent a rege de Hiericho vt occiderent. abſcondit eos in inferiori parte domus. z ꝑſeruauit eos a morte. z dilexit iudeos pluſ q̄ ꝓpriā gentē. eo q̄ audierat famā illoꝝ quā deus ipſis exhibuit in manu potenti ipſos de egypto ducens. Salmon aūt tanq̄ vir nobilis z virtute inſignis videſ Raab tam fidelē exiſtere. z eo dilectā z electā z conuerſam ad bonū. licet ſciret eā eſſe meretricē eā in vxorē recepit. videns q̄ de vaſe ꝺtumelioſo factum fuit vas decoris. z vas electionis a domino. Ideo Salmon bene dicit accipere vas qđ congruit filio virginis marie. Cum enim xp̄us verus Salmon venerit in iudicū. tunc oēs exiſtentes in hereſi ſectas z ꝺgregationes maloꝝ xp̄ianoꝝ ſiue ciuū mūdanoꝝ ſiue ꝓncipum tenebraꝝ gladio interficiet z igne ꝺſumet. cū muri ſeu munitiones facte ꝺtra deū z iuſticiam corruent in infernū. niſi ſola raab. id eſt aīa peccatrix chriſti ſanguie redempta ſi in dilectiōe dei z ꝓximi inuenta fuerit. Oēs em̄ immūdi ſumus tanq̄ pannus menſtruate de maſſa corrupta venientes. qui maculam iniquitatis noſtre quā coram deo abſcōdere nō valemus in fronte portam⁹. Jō xp̄m verum ſalmonē z ꝓximos noſtros diligere debemuſ. vt valeam⁹ ſigno ſanguinis ſui rubricari. z ſibi ad inſtar Raab deſponſari qñ mundus vt Hiericho corruet in interitū ſempiternū. Jō ſequit Salmon aūt genuit Booz. qui interp̄tatur virtus. qui ſm ꝓuidentiā dei Ruth in vxorem accepit. z virtuoſum filiū generauit. Et ſic ſm Chriſ. Qui nō accipiūt ſm ꝟtutē vxores. ſed exꝑuiſione diaboli. generāt filios malos in malas ſortes. z ad penā iniquitatis ſue. nec ad gaudiū. nec ad ꝺſolationē vident filios generaſſe. Dic itaq̄ Booz accepit mortitidem noie Ruth. Quō aūt accepit longū eſſet enarrare. Sed tm̄ cepit eam in vxorem. qz eam virtuoſam cognouit exquo ſocrum ſuaz nō reliquit. ſed eaz ſecuta eſt. dimittens deos ſuos deum viuentē elegit. z amore generis in deoꝝ obediens ſocrui iuit in nocte ad lectum. Booz ſubtus palliū. nō ex libidine. ſz ex ſimplicitate z amore plis. Si em̄ libidinez queſiuiſſet iuuenē inueniſſet. Sed qz rone ꝓximitatis Booz debebat eam ducere in vxorem. ideo audiens ꝙ ab ea nihil ſuſpicatus eſt niſi

virtutem. nec eā repulit tanq̄ lasciuā. nec ꝓtigit eā tanq̄ lasciuus. sed mane ꝓsurgens prouocauit ꝓximiorē vt eā duceret in vxorē. qui cum eā spreuisset. ipse Booz iure ꝓximitatis accepit eā. felicē se reputans q̄ ipsaz meruisset habere. Ecce quāta virtus. qz simul ꝓiūcti in libidine nullatenus exarserunt. Hoc est ꝓ tra illos q̄ a se longe distātes se inuicem ad libidinem z amorē ꝓuocant. Audite ꝓiuges q̄ statis in ꝓiugio vl̄ vult̄ matrimoniū intrare. nolite querere pulcritudinē vl̄ iuuentutē in his quas ducere vultis. exēplo Ruth vobis habilem qualiscunq̄ sit. dūmodo ibi sit virtus. z inde proles ꝓducant. Sil̄r nō queratis diuitias. vt ꝓpter pecuniam p̄cipaliter velitis maritari aut vxorari. sz virtuosas ꝓiuges querite. etiam si sint paupes. vt iste Booz diues pauperem colligentem spicas post messores. Hic etiā docet nos Booz z Ruth vt nō scandalisemur ex omnib⁹ que videm⁹. Ecce i vno lecto sine vicij suspitione virtus inuenit. Si ergo videris aliquos colloquētes. nō semp suspiceris ex malo. Si tibi malum videt. suspira ad deum. z nō interpteris omnia ad malū que vides. Non ex hoc sumatis exemplū ire ad loca suspecta. nec cum suspectis loqui studeatis. Nā si hoies ex vobis nō scandalisant ex vestra ꝓuersatione. tm̄ vbicūq̄ potestis tollere scandala debetis. sicut Judas fecit filius Jacob. ex quo dictum est. cum peccasset cum thamar credens eam nurum esse suaz ex duobus filijs suis. postea q̄n lamentabat ꝓriam agens. angelus reuelauit sibi q̄ thamar casta virgo a filijs ꝓmansisset. z q̄ ipse posset eā habere. Ipse tm̄ ab eius thoro z ꝓuersatione semper abstinuit. ne alij qui hoc ignorabant scandalisati fuissent. Prouidit enim bona coram deo z coram hominib⁹. Docet insup nos Booz vt nemini suā vxorē siue sponsaz accipere debemus. qz ipse noluit accipere vxorē nisi postq̄ ꝓximior frater eam iure dimisit. Hoc est contra illos q̄ ꝓtentione z iudicio alioz vxores vl̄ maritos euincunt. Ita impletū est illud Isa. xvij. Emitte agnum dñe dñatorē terre ex petra deserti ad montem filie syon. qz agnus dñs iesus nō solum p iudeos generationem traxit verum etiam p paganos moabitidem. Et sic agnus venit nobis ex paganis ad designādū q̄ p virginem gl̄iosam etiā paganicā nostraz generationē attigit z mūdauit sanguine suo. vt ad montē filie syon. i. ad faciei sue spectaculum etiam nos pagani p fidem christianam peruenire possemus. Talis intantū virtuosus Booz ex tali virtuosa vxore Ruth genuit Obeth. qui subditus interptat. qz omnis q̄ virtuosus est in ꝓiugio nō querēs libidinem sed plem ex dono et merito frequēter habet filios deo z sibi sb̄ditos. Q3 multi aūt hñt pteruos filios. hoc fit ex⁹m Chrys. qz parentes nō sunt virtuosi. z in matrimonio diuitias eligunt et nō mores. pulcritudinez z nō fidem. libidinē z non ples. qd̄ meretricib⁹ congruit. nō cōiugib⁹. optant vt filij eoz̄ ñ sint iuste cōmixtionis sed pena condigni irreligiositatis eorum. Uel si sint in se religiosi. tm̄ quia filios nimiū diligentes nō corrigunt sed mittunt eis ꝓpriam voluntatem. ideo inobedientes sunt eis Quia igitur obeth subditus fuit deo z parentibus. ideo subdit. Obeth autē genuit Jesse. qd̄ interptatur refrigerium. Quicunq̄ enim est subditus deo z parētib⁹ suis generat filios bonos a quib⁹ refrigerat. Qui aūt ꝓtumaces sunt nō sibi generant refrigerium. sed genimina viperarum nascēdo occidūt parentes. z sic gignendo a filijs occidunt. Quare autez hic Jesse vocat ysai cū vtrūq̄ nomen eius sit. nisi vt ostenderet q̄ sub nōe iesse ꝓphete generatio christi fieret p ipsum. sicut dr Isa. xi. Egrediet virga ex radice Jesse. Hec est virgo gloriosa que hodie egressa est in lucem. sz flos ei⁹ est pulcer. saporosus. odoriferus. s. filius eius. Jesse aūt genuit Dauid regem. qz deus in generatione iustoz benedicit. z a generatione iustoz benediceť. Ideo talis bon⁹ filius optimi p̄ris genuit etiā filiū virtuosum Dauid regē. id est manu fortē. qui primū se vicit. qz quem admodū patiēs fuit in omnib⁹ psecutionib⁹ quas patiebat a saul rege. z a filio suo Absalone. a Michol vxore sua. z alijs multis. ita z tāte mansuetudinis z misericordie fuit vt p ppl'o suo quem angelus interficiebat. imo ab hora matutina vsq̄ ad vesperā septuaginta milia virorum ipsem et ab angelo interfici voluit. ponens aiam suā p ppl'o di. Ego sum qui peccaui. ego sum qui inique egi. isti qui oues sunt quid fecerunt. vertat obsecro manus tua i me z in domū p̄ris mei. vt dr. ij. Re. xxiij. z. i. Paral. xxi. Etiaz adeo sanctus fuit. vt in adulterio cū Bersabee z homicidio eius viri filij xp̄i extiterit. in hoc p̄cipue et ipsam postremo in vxorē acceperat. quā prius habuit adulterā. Sic em̄ xp̄s videns aiam peccatricez diaboli vxorē. primo inspirat ei vt in timo ꝓiungatur sibi amore. z tandē occiso diabolo eā in spōsaz accipit nō habentem rugam neq̄ maculam. Sed ad hoc dauid tibi ꝓponit vt sanctitatē

ipsius imitari studeas. ⁊ ab adulterio ⁊ homicidio ꝑcaueas. Si aũt cecidisti cum dauid. ꝑ pniam cũ ipso resurgas. Multi em̃ ꝑccauerunt cũ dauid. pauci aũt cũ eo resurgunt. Ecce in generatõe xp̃i adulter ⁊ meretrix vt et tu sperես q̃liscunq; sis. adulter. hereticꝰ. vel sodomita cum eo spũaliter valeas copulari ⁊ eius generationi ꝯiungi. Dauid aũt genuit Salomonẽ. qui interp̃at pacificus. ex ea que fuit vxie. Sed quare h̃ nomen eiꝰ nõ ponit cuz tñ Raab ⁊ thamar ⁊ dauid ꝑccatores ponunt. Rñdet ꝙ ex eo ꝙ thamar ita virtuosa fuit vt zelo plis cõcepit. ex qua generatio xp̃i surgeret ꝯiuncta fuit Jude. ⁊ Raab ita ꝓtusa erat vt exploratores iudeoꝝ recipet. Dauid autez in oĩb virtuosus. De Bersabee aũt nullus signum virtutis legimus. ideo illi ponunt. illa aũt ex noie nõ ponit in libro generationis xp̃i Ex tali aũt genuit Salomonez qui templũ dñi edificauit. vt ⁊ tu si ita fuerի pacificus ex virtutũ lapidiby templũ cordis edificare valeas. vt i eo dñs p gr̃am possit habitare. Hic est noster Salomon ihs q̃ edificauit castissimum ⁊ pulcerrimũ templũ. videlicet corpus virginis gl̃iose. q̃ p mariũ posuit lapidẽ in eiꝰ sanctificationẽ. qñ in vtero matris eã sanctificauit. Unñ ⁊ hodie est ædicatio templi huius. qz memoriã eius agimꝰ que sancta fuit anteq̃z nata. ideo sanctaz natiuitatem celebremꝰ. In quo templo summꝰ pontifex dñs ihs p̃ham missaz celebrauit qñ missus a pre venit in eiꝰ carnẽ. ⁊ deus ⁊ hõ in ea ꝯceptꝰ est. vt ex h̃ templo idem pontifex natꝰ ⁊ mortuus se hostiam p nobis offerens obtulit nobis vnctionez sacri chrismatis ⁊ olei omniumq; sacramẽtorũ ex latere suo. Quotiẽs g̃ videris in eccl'ia corpus xp̃i leuare. cogita qz hoc est ꝓmptum ex tẽplo corpali virginis gloriose. cuiꝰ natiuitas hodie celebrat. Et qñ eleuatum vides in cruce. ⁊ qñ baptisatus es ⁊ pniam agis ⁊ eucharistiam sumis. aut ꝯfirmaris. aut vngeris oleo sacrõ. aut p sacerdotem absolueris a ꝑccatis. cogita ꝙ hec omnia dona tibi ꝯfert summus pontifex ex templo virginis gloriose. Sz ecce Bersabee mater Salomonis adultera fuit. ⁊ pater adulter. Jõ Salomon faciliter fuit parentelis criminis imitator. vt fornicaret cum alienis mulieribꝫ. quibꝫ ⁊ ydola fabricauit. Parentes igit studeant esse iusti. vt castos filios ꝑcreant. vt filij postponẽtes crimina. virtutes eoꝝ studeant imitari. Sed ad hoc qualiter natura parentũ in filios trãffundit. huiꝰ euãgelij textus ostẽdit cum dicit Salomon aũt genuit Roboam. q̃ volẽs in subditos seuire ad instar patriի ꝓdidit. x. ptes regni. Bona em̃ tpalia que ille p voluptatez. superbiam ⁊ luxuriam ꝯgregauit. ⁊ ea heredibꝫ relinq̃re cupiuit. heres fatuꝰ dissipauit. Quot nũc sunt in mũdo quoꝝ patres magnas mũdi diuitias possederũt. ⁊ nunc filij sunt mẽdici. qz forte male ꝯgregauerunt parentes pauperes opprimendo. vsuras faciẽdo. ⁊ malas exactões exercendo. Isti dissipãt mala ꝯgregata i luxuria. ebrietate. ⁊ ludis exponẽdis. Illis potest dici Mat. xxiij. Testimoniũ vobis est ꝙ estis filij patrum vestroꝝ. Item dicit Chriſ. ꝙ regnum iudeoꝝ pacificatũ fuit ⁊ integrũ. q̃diu Salomon i iuuẽtute seruiebat deo. Cũ autẽ incitauit eum sathanas ad fornicationem et ydolatriã in fine sui regni. cepit scindi regnuz suum. et tpe filij sui totaliter scissum est. vt ex duodecim partibꝫ sive tribubꝫ due solum remanerent. Sic em̃ regnũ xp̃ianoꝝ tpe apl'oꝝ bene stetit. qz oões xp̃iani soli deo seruiebãt et n ydolis. sed nũc xp̃ianis fornicantibꝫ. ⁊ q̃si tot ydola quot pctã mortalia hñtibꝫ scissum ẽ regnũ in diuersas ptes. hereſim. sectaꝝ. hypocritarũ. tyrannoꝝ. ⁊ aliorũ qui mortaliter ꝑccãt intantũ vt pauci inueniunt ꝓfecti xp̃iani qui charitatem pfectam habeant. sine q̃ nec fides saluat. Si g̃ tales h̃rent fatuos filios mlt'os qualis fuit Roboam. sciderեt in fine mundi regnũ ipsoꝝ. ⁊ nisi pniam egerint oões ꝑibũt Nos igit charissimi ex mr̃e nr̃a dulcissima talem Salomonẽ pacificũ suscepimus. cuius regni nõ erit finis Dañ. vij. Potestas eiꝰ eterna que nõ auferեt. ⁊ regnum ipsius qđ nõ corrumpet. Hoc regnum est eccl'ia ⁊ filie eccl'ie tenentes tunicã inconsutilem de agni vellere factam. ⁊ ex nostra virgine ortaz nunq̃z scindեt a regno xp̃i q̃diu in vnitate matris eccl'ie pseuerauerint. Roboam genuit Abiam. q̃ interp̃at pater viuẽs. qz ꝓmũ incepit bñ viuere sicut pater. demũ ꝑccauit in deum. ⁊ male conclusit. Ecce quõ patrem sequit proles. Sed q̃d est ꝙ malus pr̃ generat bonũ filiũ. qz quilibet filius bonus esse tenet. licet habeat malum patrẽ. qđ Asa filius Abie ostendit. de q̃ scribitur in textu. Abias aũt genuit Asa. qui interp̃at vngentũ. eo ꝙ xp̃i bonꝰ odoz fuit in omni vita sua. qz ita bene vixit ꝙ legere delectat ipsiꝰ hystoriã. Ecce aurũ in sordibꝫ inuenit. qz pr̃ vita sorduit. ⁊ filius vngento boni opis exemplo vite sue ⁊ odore oĩb redolebat. Hoc igit subintelligas. quia cõmuni cursu mala radix malum fructum ꝓfert. mali parentes malos

lios. Si aũt aliq̃n ꝓtrariũ fit hoc raro ꝓtin
git. Sic christꝰ ⁊ maria multos bonos ⁊ pau
cos malos in generatiõe habuerũt. ẏgo casta
humilis xp̃m humilẽ fructũ genuit vt nos
ea sequmur multiplicitate oĩm virtutuz. Asa
aũt genuit Josaphat q̃ interp̃tat dñs iudex.
dñs em̃ reintegrauit regnũ ipsoz ꝓpter eorũ
merita. qui nullũ bonum irremuneratũ relin
quit. Ideo hic fuit dñs iudex. ad quẽ ꝑtinet
remunerare bonos. Sz qz ambo peccauerũt.
Asa aũt ꝓsiliũ aduersus regem isrl̃ petijt. diffi
dens de adiutorio dei recepit in auxiliũ inimi
cos dei. Item Josaphat peccauit. qz Achab
pessimo auxiliũ p̃buit. vbi interfecto Achab
in exercitu Josaphat circumclusus oraũs vic
toriã impetrauit. maxie qz de⁹ dilexit illũ. qz
idolatrias deleuerat. vbi dicit Chrys. Fideles
nõ debent dare auxiliũ inimicis dei. nec ab eis
accipere. vt habet in can̄. Nõ oportet accipere
auxilium ab inimicis dei. Nos aũt docet sup̄
dicta hystoria de Josaphat. qui em̃ petit auxi
lium de inimicis dei. de auxilio dei desperat. va
lidiores existimans dei inimicos q̃z deũ. Qui
autẽ dat auxilium inimicis dei aduersat deo.
deo em̃ volente ꝓterere inimicũ suũ ipse euz de
fendere temptat. Vñ beate ẏgini congruit in
terp̃tatio Josaphat. qđ est dñs iudex. ipa em̃
iudicẽ genuit. quẽ vt frem̃ ⁊ correctorem dili
gamus. Sz vide q̃z piculosa sit ꝓsperitas di
uitiaz. qz ipse Josaphat ꝓsperaꝰ genuit Jo
ram. qui in tantũ ex diuitijs superbiuit. vt ꝓtra
deũ filiã Jesabel impie ⁊ Achab pessimi duce
ret vxorẽ. Intãtũ elatꝰ ꝓtra deũ vt etiã sex fres
occideret. Jõ Joram interp̃tat altitudo. De
q̃ poeta. Tollunt in altũ vt lapsu gr̃uiori ruãt
Ipse em̃ sic elatus plaga grauiori ⁊ diutina a
dño pcussus est. vt añ biduũ mortis sue inte
stina sua putrefacta iactaret. Caue et tu ne ex
diuitijs filius vel successor bonoz superbia ele
uetur. Prouide ⁊ tu ne ex pris diuitijs super
bias ⁊ pcutiaris a dño vt intestina proijcies.
ꝑm illud Eccli. xix. Auaro nihil sceleratius. ni
hil iniquiꝰ q̃z pecuniã amare. hic em̃ aiam suã
venalem habet. qm̃ in vita sua hi piecerũt in
testina sua. qz omnẽ sollicitudinẽ ⁊ conatũ ad
exteriora extendentes ad instar aranee ꝓijciẽ
tes a se virtutem naturalẽ. ⁊ gratias a deo sibi
collatas. In medio diuitiarũ morantur sicut
aranea in medio tele. Caue g̃ tu ne in diuitijs
tuis tibi contingat sicut Jude cõtingebat. q̃
ꝓpter diuitias suspensus medius crepuit. et
effusa sunt omnia viscera eius. Actum. i. ca.
Non sic virgo. sed talem genuit filium cuius
viscera interiora ⁊ exteriora membra ⁊ ossa in
cruce ⁊ in sepulcro nõ sunt cõminuta. nec fra
cta. nec corrupta. vt nos exemplo eorũ incor
rupte viuamus. Joram genuit Oziam. Jtẽ
hic Othosias ⁊ Amasias nõ nominant. sed
a generatione xp̃i rescinduntur. Joram em̃ vsq̃z
ad quartã generationẽ fuit electus ex eo. qz de
semine pessime Jesabel que occidit ꝓphetas
⁊ Achab viri ipsius filiam accepit nole Bo
doliã. ex qua hec pessima generatio traxit ori
ginem. Ecce q̃z piculosum est inire cõiugium
ipsoz. Caue g̃ ne vxorẽ ducas de domo impia
vel maritum. ne ꝓtingat te deleri cum genera
tione tua a generatione christi. Sed si audie
ris parentes esse bonos. tũc cuz omni fiducia
ex eis ꝓiugem talem assume. ⁊ quere cõiungi
generationi rectoz que benedicet. Nam dñs
in generatione iusta est. ⁊ nõ coniungaris ge
nerationi pessime adultere ⁊ puerse. Natiões
em̃ peruerse. s. auaroz. puerorum. tyrannorũ.
pdonum. vsurariorum. ⁊ omniũ maloz sunt
cause ꝓsummationis ꝓiugum. Nõ est g̃ ꝑm
eos generatio diuina. sz post eos ꝑm Ozian.
qui interp̃tatur nobilis. qz fecit qđ beneplaci
tum erat deo. excepto hoc q̃ elatus sacerdota
lem sibi vsurpauit dignitatẽ. volens thuribu
lum i templo offerre. ꝓpter qđ in fronte lepra
fuit pcussus. ⁊ sedit domi leprosus. nõ egiens
vsq̃z ad mortẽ. Caue igit̃ ne tu tibi vsurpes di
gnitatem nõ debitam. Sz illam nobilitatem
equaris qua facies qđ beneplacitum est deo.
Sic xp̃us virginis filius nõ rapuit dignita
tem. nec rapinaz arbitratꝰ est equalẽ se esse deo
p̃ri vt pontifex fieret. sed vocatꝰ est vt Aaron.
Sequit Ozias aũt genuit Joathan. q̃ inter
p̃tat pfectꝰ. ⁊ sic tu nõ egrediaris. sz in via pfe
ctoz ꝓgredi semp debes. qz ꝑm Greg. in via
dei nõ ꝓgredi regredi est. nõ dicas. satis ieiu
naui. satis facultates in vsus pauper largitꝰ
sum. ⁊ sic de alijs. Cũ em̃ oĩa feceritis. dicite.
inutiles serui sumꝰ. qz in eo q̃ aliq̃s existimat
se aliquid esse cũ nihil sit cadit a iusticia sua ⁊
humilitate si quaz habuerit. Sic phariseus
qui oĩa bona fecerat. et ab oĩbo malis declina
uerat. eo q̃ se pfectum esse putabat. nec in hu
militate ꝓgredi volebat ad maiora impetran
da ⁊ facienda. ideo a via dei regressus iusticia
pdita ⁊ humilitate supbiuit. Xp̃us aũt nullo
indigens ꝓpter nos se exinaniuit formã serui
accipiens. legem impleuit. baptizatus est. ie
iunauit. orauit in cruce. Joathan aũt genuit
Achas qui malus fuit. nam ydolis filiũ suũ
consecrauit. trahẽs euz ꝑ ignẽ. nihil boni legit

de illo. sz tñ in generatione boni inuenit forte. qz sub ipso datū est hꝫ signū. Ecce ꝑgo concipiet z pariet filiū. Achas aūt genuit Ezechiā qui sctūs fuit. Ipse dixit. Memēto domine quō ambulauerim cozā te in veritate ī corde pfecto. z qđ bonum est coram te fecerim. Et si obȷcit. cur fleret cum mori deberet. Rñdet ꝙ ipse non peccauit. qz non fleuit ꝙ deberet ire de mūdo. sed qz heredē non habuit. ideo deleri a generatione iusta timebat. qđ scribit Isa. xxxviij. Generatio mea ablata est. ꝓpter qđ exaudiuit eum dñs. z addidit vite sue annos xv. In cui⁹ signū sol retrocessit. x. gradibꝫ ī horalogio ad orientē. ꝓpter qđ rex babilonis misit sibi multa munera ꝑ amicitia inter se mutuo faciēda. Dicūt ꝙam ꝙ rex babilonis colebat solem. videns qz sol honorabat Ezechiam ꝑ eo misit sibi munera. Qz aūt aliqȝtulū maiorē gl'iam ex hoc hꝫret. omes thesauros suos nūcijs ostēdit. ꝓpter qđ generatio sua punita est ꝓpter inanem gl'iam. Caue z tu qȝtūcunqȝ acceptus fueris ne ꝑ inanem gl'iam thesaurū vite eterne pdas. Iste Ezechias serpentē eneū quem moyses fecerat cōfregit. qz iudei colebāt eum ꝑ deo. Ideo quecūqȝ bona tua ostēdis vidente hostis ꝑ inanē gl'iam te spoliet istis bonis. sic hierl'm fuit ꝑ inanē gl'iaz spoliata thesauris. Sic z tu si nōdum xp̄m bono ꝓposito cepisti. nec ope bono ꝓpisti ploza z dic. Beneratio mea ablata est. vt sic merearis ꝑ diuīe ꝓpiationis fecunditatē accipe ꝑ mariā que gemens affectabat esse in generatiōe messie. z expectās meruit esse mater ipsius. Talis Ezechias qui ꝓpter inanē gloriaz meruit puniri. genuit Manassen. qui malus fuit in tantuz vt ipse Isaiā serraret. qz ꝝm Chrys. Isaias sibi pdixerat ī facie sui pris. vñ z ipse pr̄ tūc volebat eū occidere dicēs. Melⁱ⁹ est esse sine filio qȝ talē filiū post se relinquere qđ deuz exasperat z sanctos psequit. Sz ne occideret prohibuit Isaias. Iō impleuit plateas hierl'm sanguine ꝓphetaꝝ z iustoꝝ. de porta ad portam. z posuit ydolū in templū dñi. z traxit filiuz ꝑ ignē cophet ī cymon vbi erat ꝯtinuus ignis. Cū igit multa fecisset mala cōprehēsus est a rege assiriozꝝ ligat⁹ compedibꝫ z cathenis ductus est in babiloniā. z posit⁹ in carcerem. bibebat aquā cū aceto modico ad mēsurā vt viuere posset. Et cū vehemēter afflige ret z penitēs oraret. audiuit eū dñs. z in flāma ignis descēdens vincula ipsius adussit. z reuersus in hierusalē in regnū suū seruiuit dño in toto corde Sic tu si in generatione xp̄i vis inueniri. age

pniam vt ad regnū eternū valeas peruenire. Iste manasses genuit Amon qui fuit malⁱ⁹. Hec aūt fuit cā iue malicie. qz viderat patrez esse malū. z post pniam reductū ad coronam regni. ꝓposuit malā vitā ducere di. Pat meⁱ⁹ ī senio pniam egit. sil'r z ego cū ad etatē pfectā veniā penitebo. Sz fefellit eū longe vite promissio. qz exterminauit eū dñs valde velociter. qz duobꝫ ānis tm regnauit. Sic tu caue sūmope ne in puncto qđ ptrahis z stare vis inpctis donec pctā peniteris. ne z tu in eodē pūcto ad infernū descēdes. Sz potius incipe penitere dum tps est penitēdi. exemplo Marie et xp̄i qui p nr̄is pctis formā pnie ieiunādo. legi subȷciēdo z in sacrificio offerendo. z mortē patiēdo ptulerūt. Si aūt iust⁹ es z pnīa non eges. extunc vivas sicut Josias. de qđ subdit. Amon aūt genuit Josiam. qui interpr̄at hostia. qz sacrificiū deo obtulit. fecit em̄ pascha super omnes reges qui ante eū fuerūt. vt hr̄. iij. Re. xxiij. Sed hec virgo nobis xp̄m agnum pascalē exhibuit sup oēs reges qui añ ipm fuerūt z post eū adhuc erūt. Alij em̄ alienā carnē dabāt in pasca. hec aūt xp̄m ex sua carne z ipsius carnē dulcissimā nobis ꝓposuit. Sic tu fm apl'm exhibeas corp⁹ tuū hostiā viuaz. deo placentē in odorē suauitatis. vt sic mādu tes xp̄m vt sibi in vnitate eccl'ie incorporeris. Josias aūt genuit Jeconiā z frēs eius ī transmigratione babilonis. Hic Joachim z Eliachim nō ponunt in numero regum. Sz rex egypti Pharao intruserat ipsos in regnū manu potenti. ponit aūt secūdus Joachim. al's vocat⁹ ꝑ Hieremiā Jeconias qđ rite successit. Dicit aūt euāgelista. qđ genti sunt in transmigratione babilonis. Jtē illi qđ libere voluerūt in babiloniā ire vocabant filij transmigrationis. Alij aūt qui ꝓpter iniquitates suas sunt ducti filij captiuatiōis. Hic insup nota ꝙ oēs in generatōe positi figurabāt xp̄m. aut fama aut infamia. De infamia. sicut dauid recipiens vxorē vrie significat xp̄m. qui ecclesiaz de gentibꝫ diabolo auferens sibimet eaz copulauit. Jeconias aūt genuit Salathiel. ō qđ nihil legim⁹ boni seu mali. putamus eū bonuz fuisse. z i captiuitate deū assidue petijsse ꝑ calamitate auferenda qđ ꝯtigerat ifirl'. z ideo petitioni dei appositū fuisse. Salathiel autem genuit Zorobabel. quē Chrys. appellauit doctorē babilonie. Per istuz em̄ Zorobabel dimissi sunt oēs filij isrl'. z reuersi ī ꝓpriā patriā in magno gaudio. Sic esdras exposuit ꝓphetaz qđ alio noie ꝯ malachias. Cum em̄ Zorobabel

esset in misterio regis Darij. cõtroversia facta est inter eũz ꝛ duos alios regis ministros q̃d esset fortius in mũdo. vno dicẽte. nihil fortiꝰ est vino. altero aũt. nihil fortiꝰ est rege. Zorobabel aũt dixit. Nihil fortiꝰ mulieribꝫ ꝛ veritate. Quibꝫ sic certantibꝫ ꝛuentũ est vsq̃z ad sniam regis darij. Quo residente cum principibꝫ suis ad iudicandũ. ꝓtenderũt tres singuli ꝓ tanta snia ꝛ verbis. contentiones q̃ cupit eoꝝ scire legat Esdrã ꝓphetã. tamen vicit Zorobabel iudicio regis Darij omniũq̃z principũ. pnũciata est omnibꝫ fortior esse ꝟitas. Cum aũt diceret ad eũ darius rex cum iuramento. Pete quid vis a me vsq̃z ad dimidiũ regni mei. Rñdit Zorobabel. Regnum tuum nõ peto. sed vtere eoipso in eternũ. Sed hꝰ peto q̃ ꝓcepit Cyrꝰ rex añ te vt dimittas captiuitatẽ filioꝝ israel redire in sua. Mox darius cõsensit. Exiens aũt Zorobabel gratias egit dño di. Bñdictus es dñe ꝛ pr̃ veritatis. qui sapientiaz hanc in os meũ misisti. Et iõ recte ꝑm ꝓuidentiã ꝛi nominaꝰ est Zorobabel. id est doctor babilonie. Que aũt maior doctrina dicit Chriſ. nisi ostendere veritatẽ oĩm reiũ. Et impletũ est in eo q̃d fuerat scriptũ. Sup inimicos meos prudentẽ me fecisti. Interpretatur zorobabel fruitio ꝓpositꝫ. qz fruitione regni ad se ꝛecurrẽte ꝓpositꝫ elegit potiꝰ liberationem populi sui q̃z appetere regnũ. Hic autẽ doctor babilonie est verus christꝰ filius ꝟginis. q̃ fruitionẽ regni cũ ad eũ ꝛefluxit spreuit. fugiẽs cũ eũ vellẽt facere regẽ potiꝰ in paupertate currens docuit ꝛ maluit esse pauꝑ pdicator q̃z supbꝫ rex ꝑm estimationẽ hominuz. vt nos de eterna ꝛfusione duceret babilonis. Hic dicit Chriſ. de residuis generationibus nec sc̃pturã aliquã me recordor legisse nec audisse. Hic aũt in fine notandũ est. Quicunq̃z deo placuerũt diutiꝰ regnauerũt ꝛ ꝓsperati fuerũt. inimicos eoꝝ humiliauit deus sub manibus eoꝝ. Quicũq̃z aũt inique ꝛ maligne egerũt velociter a regno ꝛ a vita cũ amara morte ꝓscindebant. hũiliauitq̃z eos deꝰ sb manibus inimicoꝝ suoꝝ. Si aũt oĩm istoꝝ bonoꝝ habueris vitã ꝛ veritatẽ cũ zorobabel pdicaueris vita ꝛ exemplo. ex tũc vita sequentiũ patrum in te fulgebit. etiã eris magister babilonis. et omnes hoĩes veritate illumines. ꝛ tũc celestẽ patrẽ cognosces. q̃d significat Abiurh. q̃ interpratur pr̃ meus. quez virgo nõ sup sensibili sz exꝑimentali noticia sup oĩes simplices creaturas cognouit. Tunc resuscitaberis a peccato. q̃d significat Eliachim. q̃ interꝑtatur dñs resuscitãs. Vñ ꝛ nos ꝑ xp̃m filiũ ꝟginis resuscitationẽ habem⁹. tũc ad bñ opandũ adiuuabit te dñs. q̃d significat Asor. Vñ ꝛ Maria martha vocat ꝓpter vitã actiuã bone opationis. qz adiuuata a dño. vt generaret nob̃ saluatorẽ. ps. Adiuuabit eã deus vultu suo. tũc efficieris iustus. q̃d significat Sadoch. et significat Mariã. que oĩm iusticiã ꝑ xp̃m impleuit. Eccli. xxiiij. In me oĩs gra vie ꝛ veritatis. tũc eris frater dñi dilectus. quem significat Achim. ꝛ significat Mariã. qz ꝑ eã nob̃ xp̃s frater ꝛ nos ei. ꝛ ipsi⁹ mater. sorores ꝛ frater esse possumus. tũc soli deo adherẽs eris quod significat Eliud. Quis vnq̃z deo adhesit vt maria que eundem genuit quem deus pater. tunc saluus eris. q̃d significatur ꝑ Eleasar. sic omnibꝫ nobis maria salutem obtinuit. tunc deus erit merces tua magna nimis. q̃d significat Mathan. Hanc mercedẽ valemꝰ omnes ꝟsequi ꝑ mariam. tũc supplantabis diabolũ. qz b̃ significat Jacob. Hec est mulier de qua Gen. iij. Dixit dñs ad serpentẽ. Inimicitias ponã inter te ꝛ mulierẽ. ꝛ ipsa ꝟteret caput tuũ. ꝛ tu insidiaberis calcaneo eiꝰ. te videlicet supplantãte. tũc dñaberis in tota terra egypti. q̃d significat Joseph sponsus marie. de qua natꝰ est Jesus qui vocat christus. tunc totiꝰ terre dñationem obtinebis. qz ꝑ hãc virginẽ habemus verum Joseph. qui pascit omne seculũ. ideo dicit saluator mũdi. Hic generatio marie nõ computat. qz eadẽ generatio est marie ꝛ ioseph. qz fuerunt ambo de vna tribu. Jdeo sub generatione Joseph generatio marie computat. Sic ergo oĩs generatiões ab abraam vsq̃z ad dauid sunt. xiiij. Hi iudices fuerunt. Jtẽ oĩs generatões a Dauid vsq̃z ad transmigrationem babilonis. xiiij. Hi reges fuerunt. a transmigratiõe Babilonis vsq̃z ad christũ xiiij. ꝛ fuerũt pontifices. ꝛ sic oĩs generationes xlij. significabãt xp̃m. Erat iudex. rex ꝛ pontifex. Sic ḡ sub illis finitus. iudicũ. regũ. siue pontificum erat status iudeoꝝ. qz expectabãt eũ cui nõ deberet succedere alius status. Jdeo veniente xp̃o q̃ in se oĩm pfectionẽ ꝓtinet amplius status eccl'ie nõ mutat. sz militabit sub christo. Sic etiã virgo beata oĩm sanctoꝝ patrum vitã in se habuit. fidẽ Abrae. misericordiã Dauid. sapientiã Salomonis. iusticiaz Ezechie. ꝛ sanctitatẽ Josie. ꝛ nõ solũ in se habuit. sz etiã eos oĩs in virtute excellit. imo omnem fidem illoꝝ ꝛ virtutẽ xp̃m generando cõpleuit. Sic etiaz sancta virgo que nunc filio eius militat. ꝛ vsq̃z ad cozonã regni militabit

J

sancta vita ex maria fide ⁊ omni virtute reflo ret. vt dicit p̄s. Refloruit caro mea. que q̄dē floruit in ꝯceptiōe xp̄i. Maria etiā floruit in passione. resurrectiōe. ascēsione. ⁊ gl̄ificatione xp̄i. ⁊ hoc habemus ex ꝟga ꝟgine maria que ptulit florē inestimabilis pulcritudinis xp̄m. sicut h̄ in ꝓmone Arnonis pb̄yteri de natiui tate dn̄i sup illo verbo Isa. xi. Egrediet virga de radice yesse. qui sic inquit. Maria hec sin gularis virgo pulcra padisi arbor est. Nam dum virgā notat. disciplinatā. castam. humi lem. modicaz. sed in altum cordis humiliter creuisse insinuat. habes arboris pulcritudinē vide ⁊ fructus ipsi⁹ venustatem. Et flos inq̄t de radice eius descendet. Flos virge ⁊ fructus arboris dn̄s noster iesus xp̄s. Nō em̄ qz flos ideo nō fructus. nec qz fructus est xp̄us. ideo nō flos. Obuiauerunt aūt sibi sicut veritas ⁊ miscdia. ita flos ⁊ fruct⁹ in xp̄o. flos ad ꝟitatē. fruct⁹ ad misericordiā ⁊ pacem ptinet. Sicut nanq; in floze ꝓmissio. in fructu redditio pro missionis est. ita ⁊ dn̄s suis fidelib⁹ in fideli tate pseuerātib⁹ ꝓmisit. in misericordia soluit Un̄ p̄s. Ipse est q̄ coronat te in misericordia et miserationib⁹. Et tria in arbore cernimus. ipsam. s. arborē. florē ⁊ fructus. Tria quoq; in dn̄o nr̄o iesu xp̄o. Ad hec tria quodāmodo si mul ptinentia aduertam⁹. ipso testante de se dicēte. Ego sum via veritas ⁊ vita. Nā via in exēplis. veritas i doctrina ⁊ ꝓmissis. vita i vi te exhibitiōe. Igit̄ via ad arborē. ꝟitas ad flo rem. vita ad fructū ptinet. Itē arbor est xp̄s in ꝯsatione. flos i resurrectōe. fruct⁹ i ascēsione. In vita em̄ xp̄i fidei nr̄e rectitudo est p doctri nā informatio. ⁊ sic in ꝙuersatōe velut i arbo re stamus. In resurrectōne aūt gl⁹ spe florescī mus. In ascensione fructū ꝑcipim⁹ diuinita tis. Nō em̄ ipse solū p resurrectionē ⁊ mortez refloruit. sed etiā nr̄a fides em̄ mortua in ipso re uixit ⁊ refloruit. vñ sp̄s sallim⁹ cū p̄s. Reflo ruit caro mea inꝙe. In ascensione ꝟo fructuz diuinitatis spūsancto misso de celo in apostoⁿ lis participamus. Sed ⁊ singuli nr̄m qui ve lut arbores in orto dn̄ico sumus. si tñ arbores bone in fide viuendo existimus in bona opera tione ac maloz patiētia ꝓmo hic boni odoris flozem p̄mittim⁹ vt postmodū in fructib⁹ cō templationis eternaliter gaudeam⁹. Denicq; siue xp̄m in arbore pulcerrima cū floribus suis intellexeris. siue matrē virginez in arbore. In fructu aūt arboris dn̄m iesum estimaberis. qđ cunq; horum siue vtrunq; dices nō errabis. Uidete charissimi quō christus nos. ⁊ virga eius virgo maria nō solum iustos. sz et pctō res in sua habet generatione. imo maioz odoz pietatis nobis pctōub⁹ in cor spargitur. cuz audimus q̄ nō ꝓpt iustos sed ꝓpter pctōres xp̄s venit. sicut a principio euāgelij dr̄ fili⁹ dam uid q̄ fuit pctōr. post hoc Abraaz qui fuit iu stus. Et licet ex hac causa sit scriptū q̄ licet vi cinior Dauid fuit ꝓmissio facta q̄ Abrae. q̄ abrae dictum fuit. In semine tuo. i. xp̄o figu rato p Isaac bn̄dicent̄ om̄es gentes. Dauid aūt dictū est. De fructu ventris tui ponā sup sedē tuā. Tñ ꝓpter spem retribuēdā pctōrib⁹ xp̄s primo dauid ascribit qui fuit peccator. vt nemo pec̄ desperet. sz credat iusticiā faciendo ⁊ pnitēdo. Et sic poterit esse in generatiōe xp̄i. Sed nō filius adam veteris. neq; eue. sz filius noui adam. i. xp̄i. ⁊ Eue. i. virginis glo riose vt in eoz generatione reflorcat h̄ in gr̄a et in futuro p gloriam.

De exaltatione sancte crucis.
Sermo cxxvij.

Absit aūt absit me gloriari nisi in cruce dn̄i nr̄i iesu christi. p quē mihi mūdus cruci fixus ē. Gal. vi. In summa ꝟboz duo in nuunt̄. Primo q̄ solū in cruce xp̄i sit gl̄iandū Scdo subdit cām. ibi p quē. De pri mo dicit. Absit mihi gl̄iari. q. d. q̄dam gl̄iant in diuitiaz affluentia. p̄s. xlviij. In multitu dine diuitiaz suaz gloriant̄. h̄ nō est faciēdū. p̄s. xi. Diuitie si affluant nolite cor apponere i. Thoz. vij. Quid habes qđ non accepisti. si accepisti. cur gloriaris. nescis qz tibi datū est ad salutem vel ad damnationē. Aliqui gloriant̄ in seculari potētia. vt ptz Judith. xiij. de Holoferne q̄ gloriabat quasi potens. ⁊ in po tentia sua corruit. hoc nō est faciendū. Eccli. x. Dis potentat⁹ breuis vita. Sap̄. vi. Potēs potēter tormēta sustinebūt. Aliqui in reli gione simulata. ad Gal. vi. Uolunt vos i car ne circūcidi vt in carne vr̄a gloriem̄. Sed ab sit mihi nisi in cruce dn̄ica. ibi debemus glori ari. qz erepti ⁊ liberati sum⁹ a miseria. seducti p primum lignū. Crux xp̄i ꝓmo viui ficat ꝯtra mortificationē. p lignū mortificati fuimus. Amb. Pomi noxialis morsu i mor tem corruit. In hoc ligno sumus viuificati. Bern̄. In arbore crucis dn̄ice pendet omnis vite fructus. In ea pependit christ⁹ bn̄dictus fructus qui est vita. Joh. xiij. Ego sum via veritas ⁊ vita. Deute. xxx. Erit vita tua ante

te pendens. Amb. Sicut pomū in arbore. sic xps in cruce. ¶ Scdo saluificati sum⁹ i cruce ptra dānationē. Nā crux xpi est archa noe in q̄ saluatū est gen⁹ humanū. De q̄ Sap. xvi. Exiguo ligno credūt hoies saluare aīas suas Greg. in registro. Quid cruce xpi pciosius de qua nobis gra. salus z virtus xpi. Isido. Si periculis et pcellis mundi inuolueris lignuz ascende crucis z liberaberis. Aug⁹. in ꝓmone. Crux xpi est nobis causa tot⁹ beatitudinis. i. Pe. ij. Peccata nostra tulit in corpe suo sup lignū. Magister in. iij. di. xix. Penaz pcōz nostroz ipse ptulit. i. pfecte tulit. Aug⁹. Si eque pensat culpa hois z pcium redemptiōis nō tātū distat ort⁹ ab occidente. ps. Apd dominū copiosa redēptio. Eusebi⁹. Tota salus hūani generis ꝓuenit ex ligno crucis. Rich. de sancto victore. Sicut p diabolū in ligno tribulatio. sic p crucem venit nobis omnis pso/latio. ¶ Tertio in cruce virtutes multiplicant Figurat Gen. xxij. Cū abraā alligasset ysaac sup struem lignoz. dictū est ei. Multiplicabo semen tuū sicut stellas celi. Spūaliter. sic Abraam. id deus pater. obtulit filiū in ligno crucis. hinc oritur multiplicatio gratie z virtutis. Joh. xij. Si granū frumenti moriuū fuerit multū fructum affert. Nam xps in cruce nos multas docuit virtutes. E ¶ Primo docuit obedientiā. ad Phil. ij. Fact⁹ est obediens vsq̄ ad mortē. s. crucis. In ofone pclusit Mat. xxvi. Nō sicut ego volo pater. sz sicut tu. ppter nr̄am inobedientiaz. Ro. v. Sicut p inobedientiā vnius hominis pcōres pstituti sunt multi. ita p obedientiā vni⁹ iusti constituunt multi iusti. Et sic xps fuit obediens multo magis nos. Damas. Indign⁹ est diuina clemētia q̄ viuit sine obedientia. ¶ Scdo docuit patientiā. i. Pet. ij. Cum malediceret nō maledicebat. sic z nos. Jaco. v. Patientes estote z firmātes corda vestra. Piero. Si veri sumus xpi discipuli. opprobria z detractiones debem⁹ libēter amplecti. z equo aīo ferre. que mgr̄ noster ptulit. Mat. x. Nō sit discipulus sup mgr̄m. Bre. Si passio xpi ad memoriā reuocet nihil tā graue qd nō equo aīo sustineat. ¶ Tertio docuit charitatē. z dō in primo verbo dicēs. Pater dimitte illis ꝛc. Ecce speculū sine macula conspuit. gloria celorum irridet. z orat p inimicis. Joh. xv. Maiorem charitatem nemo habet vt aīam suam q̄s ponat p amicis suis. z orat p ipsis. Bern. In q̄ illuxit clari⁹ q̄ nos dilexit dn̄s. q̄z in cruce et passione ei⁹. Damas. li. iij. c. xxij. Quid magz ad charitatem accendit q̄z q̄ ppio filio suo n̄ pepcit pater. z fili⁹ p pctōribo oranit. Symō de cassia. Oranit misericordia. z orare nō vult miseria. oranit iudex vt oraret reus. iuxta illd Mat. v. Diligite inimicos vr̄os. z orate p psequentibo vos. Dilexit em̄ nos plus q̄z matrem. q̄z discipulos. q̄z sanguinē. q̄z corpus. q̄z vitā. q̄z etiā aiam. q̄ illa oia reliq̄t z nos redemit. in hoc maximā charitatē ostēdit. Bern. Nihil te mihi reddit ita amabilē bone ihu sicut calix quē bibisti. Bern. O quanta charitas. deus bibit mortez ne moz biberet hoiem Inno. Sustinuit suā passionē vt emeret tuā dilectionē. Bern. Quid gl'iosi⁹ q̄z q̄ nos tanti estimauit pcū. ¶ Quarto docuit pietatem in hoc q̄ nostre miserie in ppria psona subuenit faciēdo misericordiā quā docuit. Luc. vi. Estote misericordes. Hoc notat in scdo vbo qd dixit in cruce. Hodie mecū eris in paradiso O magna misedia. non legit de latrone q̄cq̄z boni fecisse. Bre. xviij. moral. Latro in cruce pendens manibo ac pedibo ligatus nihil habens libez nisi cor ad credendū. linguā ad pfitendū. z ei misertus est in cruce. nobis ad doctrinā vt sim⁹ ad misericordiā proni. Lu. vi. Omni petenti te tribue. Thob. iij. Ne auertas faciē tuā ab vllo paupe. Prou. xxij. Qui pron⁹ est ad misericordiā benedicet. ¶ Quinto in cruce docuit equitatē in vbo tertio. Mulier. ecce filius tu⁹. Justicia requirit q̄ ipsam cōmendaret in mūdo. que nouē mensibo cuz in mūdo cōmendatū recepit in vtero. q̄ eū caste concepit z dulciter aluit. Bern. Stabat mater dolorosa iuxta crucē lachrimosa. vidit filium pputū. flagellatū. coronatū. pforatum. crucifixū. clauatū. gladi⁹ simeonis ptransiuit aiam eius. Juste z merito eā cōmendauit iohāni. Piero. Memēto parentū tuoz q̄ manibo sumpsisti nutrimentuz. Eccli. iij. Qui timet deum honorat parentes. z quasi dnīs seruiet eis. ¶ Sexto docuit exemplū patiētie i quarto vbo. Hely hely lamazabathani. i. deus de⁹ meus. vt quid dereliquisti me. non impatientiam in his vbis expressit. sed magnitudinē sui doloris quē p nobis sustinuit. Nō em̄ fuit derelict⁹ in vnione psonali. q̄ ad sepationē diuinitatis ab hūanitate. sz sic q̄ diuinitas exposuit humanitatē passioni sine defensione et protectione. ac si non fuisset sibi vnita. Sed eius passio maior passione oīm martyz. z tm̄ patiēter sustinuit. sic z nos. ¶ Septimo docuit de siderium salutis nostre in q̄nto vbo. Sitio. s. ppter ves̄ salutem. Bern. O dne cruciat te

plus sitis q̄z crux. de cruce siles. nr̄amq; salutē sitis. iudei ꝙ sanguinē. Intantū aūt sitiebat nr̄am salutē vt etiaz pateret in lingua. qz ipse accepit amaz vinū. nō ad bibendū sed ad gustandū solū. qz dederūt ei acetū felle mixtū. iuxta illō p̄s. lxviij. Dederūt in escā meā fel. z in siti mea potauerūt me aceto. Et sic sitz ei⁹ fuit feruēs desideriū nr̄e salutis. Mat. v. Beati q̄ esuriunt z sitiunt iusticiā. p̄s. xli. Sitiuit aīa mea zc. Nā nr̄m desideriū nullibi magz q̄z ad salutem nr̄am esse debet. p̄s. xxxvij. Dñe ante te omne desideriū meū. ¶ Octauo docuit obedientiā z firmitatē in sexto ꝙ. s. ꝙ summatū est. samperiū z volūtas p̄ria. desideriū patrū. salus peccatoz. Et sic nos obedire debem⁹ firmiter. Nam ipse dixit Joh. viij. Que placita sunt ei facio semp. Joh. v. Nō veni facere voluntatem meā. sed eius qui misit me. i. Regum. xv. Melior est obedientia q̄z victima. Greg. Scelus ydolatrie ēnolle acq̄escere. Et Deu. xvij. Si nō obedietes fueritis peribitis. Et obedientia debet pseuerare in finē. Sicut xp̄us nō descendit ppter matrem vel discipulos nec iudeos. z sic nos. Heb. xij. Recogitate eū qui talē sustinuit aduersus semetipm cōtradictionē vt nō fatigemini animis vr̄is deficietes. Ideo Aug. Nulla mors horribilior morte xp̄i Sap. ij. Morte turpissima condemnemus eum. Ideo turpissima vt nullā mortem timerem⁹. Nam aliqui nō timent mortē sed gen⁹ mortz. ¶ Nono docuit de rebz prudē tem facere finalē dispositionē. Nā prudentia req̄rit vt hō in piculis cogitet de meliozis boni ꝙ seruatiōe. Et sic xp̄s vltimo aiam cōmendauit p̄ri di. In man⁹ tuas cōmendo sp̄um meū. Sciuit em aiam suā p̄ri cōmendatā. tm̄ in articulo mortz cōmendauit eā ppter nr̄az eruditionē. vt de rebz prudentē dispositionez faciam⁹. z in hora mortz feruēti⁹ ꝙuerteremus nos ad deū. Nā sicut ipse ꝙdidit testamentū. iude cōmēdauit palia. militibz vestimenta. corp⁹ sacr̄aliter nobz discipl'os p̄ri. Joh. xvi. Pater serua eos in noie meo q̄s dedisti mihi. matrem Joh'i. sp̄um patri. Sic nos vt nudi xp̄m in fine seq̄mur nos spoliem⁹ in habitu z affectu. Exo. xxv. Inspice z fac ꝑm exēplar zc. ¶ Quarto gloriari debem⁹ in cruce. qz p illaz diabolū supauit. Bre. Qui in ligno vincebat zc. Figurat Hester. vij. Aman parauit lignū z in ipso suspensus est. Rich. de san. vic. Crucis signaculū est demonibz supplicium z formētum. Ideo canit ecc'lia. Nullū ꝺ tra h̄ signuz stat periculum. Aug⁹. Ubi signum crucifixi et fide z deuotione p̄cesserit ibi inimicus nihil nocebit. Exemplū de iudeo i ecc'lia deserta cruce signato. Et dico cū fide et deuotione. nō in iniquitate. vt vadēs ad fornicationē. Lhrist. Nescit crux xp̄i patrocinari crimini. sz deuotioni z dilectioni. Aug⁹. Extēdit in̄ xp̄s i cruce brachia vt esset parat⁹ p̄bere auxilia. Jō canit ecc'lia. Crux pellit omne crimen zc. ¶ Quinto p crucem celum reserauit. Isa. xxij. Dabo clauem dom⁹ dauid zc. Nā suis meritz null⁹ p̄t ingredi celū nisi p meritū passionis. Un̄ mgr̄ in. iij. di. iij. Nec circūcisio nec baptism⁹ aperuit aditū regni celestis nisi hostia salutaris. Heb. x. Hñtes fiduciā in introitu sctōz i sanguine xp̄i. Mgr̄ in. iij. di. xviij. De⁹ decreuerat vt ppter pctm̄ null⁹ intraret paradisuz nisi in vno hoie tanta eēt humilitas q̄ oib⁹ p̄ficere posset. sicut in p̄mo hoie fuit tāta superbia q̄ oib⁹ nocuit z h̄ soluz in xp̄o est. Et sicut olim in morte summi pontific⁹ Nu. xxxi. pfugi habebāt ingressum. z sic p passionē in cruce xp̄i. Bre. in dyalogo. Nunq̄z quis celesti beatitudine dignus foret. nisi virt⁹ felicissime passionis xp̄i suppleret. Hec est scala Jacob. Ben̄. xxviij. cui⁹ summitas celos tāgebat. Unde canit ecc'lia. Hec est scala peccatoz zc. ¶ Sexto in cruce nos patri recōciliauit. ad Col'. i. Per sanguinē crucis ei⁹ pacificās que in celis z in terris sunt. i. hoies z angelos. Rabanus. In cruce sctā respiciūt angeli cumulata sua gaudia. Ro. v. Cū inimici essem⁹ recōciliati sum⁹ p sanguinē filij ei⁹. Bern̄. Respice o hō q̄z tuz obligaris patricti dño. q̄tidiana xp̄iani lectio dz esse dñice passiōis recordatio. Bern̄. Memorero q̄diu vixero labor̄ tuor̄.

Sermo cxxviij.
Ad idem.

Sicut exaltauit moyses serpentē in deserto ita exaltari oportet filiuz hominis. scribit Joh. iij. et legit hodierna die p euāgelicali officio. ¶ Amb. in exameron dicit. q̄ gallus alios suspensus ad modū crucis naturaliter leonem fugat z terret. teste philosopho. x. aialium qui ait. Leonē fugat gallus z elephantē mus. Cui⁹ ratio est. Nā naturale odiū ē inter leonē z basiliscū. vt refert Isid. in hystoriis naturalibz. Leo igit cernēs albū gallū estimat eū basiliscū z fugit. Spūaliter. p albū gallū intelligit xp̄s. nam sicut gallus nūciat tranquillitatē z tempestatez aeris dieī

z noctis. sic xps nūciauit nobis lumē diei. id est gre. cū dixit Joh. xij. Dū lucē habetis credite in lucē vt filij lucis sitis. Sil'r nūciauit nobis tempestatē noctis. i. seueritatē sue iusticie Lu. xvij. Veniēt dies qñ desiderabitis videre vnū diē filij hois z nō videbitis. Iste est albus gallus. i. innocēs. i. Pe. ij. Peccatuz nō fecit. nec inuentū est mendaciū in ore eius. Et tñ innocenter suspensus est in cruce cum alis brachioz. De quibz ps. Sub vmbra alaruz tuarum ptege me. Ideo merito timet ipsum leo. i. diabolus. qz ab eo supatus. De q Orige. omel'. vij. Crux christi est p quā mūdus vincitur. z contra pncipes mundi triumphatur. Item Plinius in speculo naturali. Carnes crude z calide galli posite sup morsum serpentis extrahunt venenuz. Sic passio xpi posita sup mentem a serpente. i. diabolo sauciataz venenuz extrahit pctōz. Et h figurat Nu. xxi. Luz dns misit in filios isr'l serpentes ignitos in deserto ppter murmurationē ptra moysen. cui dixerunt. Cur nos eduxisti de egypto vt mozeremur in solitudine. deest panis nō sunt aque. aīa nostra nauseat super cibo isto leuissimo. ppter qd plagauit eos dns p serpētes ita vt mozerent. Multi venerūt ad moysen z dixerunt. Peccauim9. qz locuti sum9 ptra dnm et te. ora vt tollat a nobis serpentes. Orauit moyses pro ppl'o. z locut9 est dns ad euz. Fac serpentē eneū. z pone eū p signo. qui pcussus aspexerit eū viuet. z fecit moyses serpentē eneū z posuit p signo in palo. quē pcussi inspicietes sanabant. Spūal'r. hec fuit figura passionis xpi. Nam omnes eram9 infecti a serpēte infernali. z nullū fuit remediū ꝓuenienti9 q̄s p serpens sine veneno. i. xpi corp9 fuit suspensuz in palo crucis. Nā sicut serpens eneus habet sil'itudinem veneni inq̄tū dicebat serpēs. fuit tñ sine veneno. qz ene9. sic xps habuit sil'itudinē veneni. i. peccati ex carne passibili. fuit tamen omnino sine peccato. Et ideo sicut aspectus illius serpentis enei saluauit a corporali morte. multo magis qui intuet crucifixum saluat a morte eterna. De q Aug. Fratres vt sanemur xpm crucifixū intueamur. Dicit em Eusebi9 in pmone. Tota sal9 mēt z corpis puenit virtute crucis xpi hoibz vniuersis. Idcirco merito legit p themate. Sicut exaltauit moyses serpentem ꝛc. vt ois q credit in ipm nō pereat sed habeat vitā eternam. ¶ In summa ꝓbz duo inuunt. Primo opportuna necessitas nostri remedij. Secdo sbiungit immensa vtilitas nri premij. ibi. ois q credit. Dixi primo inuit opportuna necessitas nri remedij cū dicit. Sicut exaltauit moyses serpentē i deserto. ita oportet exaltari filiū hois in cruce. Dicit sctus Tho. pte. iij. q. xlvi. Oportebat xpm in crucē exaltari nō necessitate coactōis. qz absolute loqndo possibile fuit deo hoiez alio modo liberare. s. p solā voluntatē ꝺdonādo nob pctā. vt dicit Leo papa i pmone de ramispalmaz. Omnipotēs filius qui p eandē essentiā est equalis patri potuisset hominem liberare solo imperio volūtatis. iō nō oportuit xpm in cruce exaltari necessitate coactōis sed congruitatis. qz dicit Aug9 xiij. de ci. dei. Hoc fuit diuine dignitati congruū vt nos dignat9 est p mediatorē dei liberare z hominū. Itē cōgruū fuit ex pte sui z ex pte nri. Primo ex pte sui cōgruit sue iusticie. qz hō peccauit. z homine victo eū nō vi eripuit. sz in hūanitate p pctō hūani generis satisfecit ille q pctm nō fecit. et sic p iusticiā suā liberauit hoiem. Secdo congruit iusticie sue in h. qz hō peccauit in ligno manducans de pomo vetito. iō congruit sue iusticie q ad satisfactionē vt exaltaret in ligno De q Bze. Qui p lignū vincebat. in ligno q̄z vinceret p xpm dnm nrm. Tertio cōgruit sue misericordie. qz p se homo satisfacere ñ posset p peccato totius humane nature. de q Apoc. v. Flebam multū. qm nemo dign9 fuit aperire librū. s. redēptōis. z soluere. vij. sigilla ei9. z dixit mihi angel9. Ne fleueris. qz agn9 q occisus est dign9 e. Ecce magna misericordia q p totiꝰ humane nature liberatiōe dns pr satisfactorē dedit filiū suū. z hoc fuit abūdantioris miseri cordie q̄z si peccata absq̄z satisfactione dimisisset. De quo Bern̄. O quante est misericordie regem glorie p vili vermiculo crucifigi Anſ. Quid misericordi9 dici pt pctōri eternis supplicijs reputato q̄s accipe filiū meū z da p te. z filius dicit. pāto sum. accipe me z redime te. Aug9. Si eque pensat culpa hois z pcium redēptōis. nō tātū distat oriꝰ ab occidēte. z centrum terre a summo celi cardine. vt impleat illud ps. Apud dnm misericordia ꝛc. ¶ Itē nota de exaltatiōe xpi in cruce tria. Primo q̄s sit mod9. secdo que fuit cā. tertio nra seqla. Primo mod9 notabil'r z amicabil'r. qz pdebat in crucē i longū. altū. latū. z profundū. Primo in longū significās se pctōrem longanimē patientissime expectantez. Isa. lij. Expectat nos de9 vt misereat nostri parcēs nobis. Vocante passionē crucis angelis nō fecit. sz statim eiecit de celo. Luc. x. Videbā sathanā q̄si fulgur cadentē. Nec etiā hoibz h fecit añ passionem.

203

qz adam de paradiso expulit. Dathan z abyron terrā deglutire fecit. Sz nūc notabile est ꝙ dicit Aug⁹. De⁹ patiēter expectat. benigne reuocat vt peccatorē sustineat. Hoc ꝯsiderans Bern⁹. dicit. Ego peccabā. tu dissimulabas. ego nō ꝓtinebā a sceleribꝫ. tu aūt a ꝓceribꝫ. cur hō assignat cām apl's ad Ro. ij. Ignoras qm benignitas dei te ad pniam adducit. Sz si illā longanimitatē nō notabis. cūc ira dei grauior veniet sup te. Greg. Grauius damnat quos ꝙ longanimiter portat. Ro. ij. Scōm impenitentes cor tuū thesaurizas tibi iram in die iudicij. ¶ Scōo pendebat in latū ostēdens se ꝓ latissimā charitatem ad amicos z inimicos. Mat. v. Solem suū facit oriri sup bonos et malos. pluit sup iustos z iniustos. Joh. xv. Maiorē charitatez nemo habet. vt q̄s ponat aiaz suā p amicis suis. Si nemo p amico mori. multo mi⁹ p inimico. Sed lata xpi charitas q̄ nō solū p amicis sz etiā inimicis mortuus est. Ro. v. Cū inimici essem⁹. reconciliati sumus deo p sanguinē ei⁹ filij in morte. multo magis reconciliati salui erim⁹ in vita ipsi⁹. Jō de ei⁹ lata charitate scribit Sap. xi Diligis oīa q̄ sunt. z nihil odisti eoruz q̄ fecisti. ¶ Tertio pendebat i altū signās se aiaz nraz i celū introductorē. Jō Joh. xij. dicit. Ego si exaltat⁹ fuero oīa trahā ad me. s. celestia. terrestria z infernalia. Celestia patrē reconciliando. Terrestria pplm gētilē ad fidē ducēdo. Infernalia sctōs pres q̄ fuerūt in limbo liberādo. ps. Ascēdens xps i altū. s. crucis. captiuā duxit captiuitatē. ¶ Quarto pendebat in pfundū q̄tuz ad pedes. oīdens p iudicioz suoz inscrutabilitatem. ps. Judicia tua abyssus multa. sicut em abyssus multa inscrutabilis ē. nec pt inuestigari. ita occulta dei iudicia inscrutabilia sunt Ro. xi. q̄z incomphēsibilia iudicia dei. Eccl's. viij. Omniū opez dei null⁹ hoim pt inuenire rōnem. z dicit. Inuestigabiles vie ei⁹. s. quibꝫ vijs visitet vnū z nō reliquū. vt ptz de tyro z sidone Mat. xi. dī. Ue tibi bethsaida. ve tibi corozaim. qz si in tyro z sidone facte fuissent tales ꝟtutes. in cinere z cilicio egissent pniam. Cur pdicauit illis cūdo ad eos et ñ ad istos? Rñdet Aug. Causa esse pt. iniusta esse nō pt. ¶ Dixi secūdo q̄ modus exaltatōis est amicabilis. trahēs pctōres ad spem z fiduciaz venie p dispositionem in cruce. De quo Bern⁹. Quis nō rapiat ad spem impetrandi veniaz q̄n ei⁹ ꝯsiderat corpis dispositionez. videlicet caput inclinatū ad osculū. brachia extēsa ad amplexandū. man⁹ pforatas ad largiendum. latus apertum ad diligendū. pedes perfossos ad nobiscū manendū. ℞ ¶ Ex quibꝫ verbis habet q̄ xps in cruce ꝓsistēs p sex modos traxit ad se pctōres. Primo p capitis inclinationem. sicut amicus nutu capitis vocat amicum vt det sibi osculū. Istud osculuz petuit humanū gen⁹. Cañ. viij. Quis mihi dabit te fratrē meū sugentē vbera mris mee. z inueniā te foris et osculer te. Habere debet homo duo labia spūalia. s. veritatem z pacem. De quibꝫ labijs. s. veritate z pace. Zach. viij. Pacem z veritatem diligite. s. vt veritatē de se in ꝯfessione quis dicat. z cum deo z ꝓximo habeat pacem. z tunc deus ipsum osculabit cum duobꝫ labijs. s. gratia z gloria. dabit grām in p̄senti. z gloriam in futuro. ps. Gratiam z gl'iam dabit dñs. Notabile est aūt q̄ xps in cruce habuit caput inclinatū ad dexterā. vt p ℞ significaret q̄ patiebat ꝓpter peccatū qđ fecerūt primi parētes cū dextera sua. Item p hoc innuit q̄ nō vocat hominē ad leuam. id est ad vitaz terrestrem. sed ad celestē. Item p hoc ostēdit etiam q̄ in his que facim⁹ rectam intentionē nō sinistrā habeamus. Mat. v. Nesciat sinistra tua qđ faciat dextera tua. ¶ Scōo traxit nos p brachioz extensionē. sicut mater trahit pueros ad se brachia aperiēdo. deus aūt duobus. s. per sinistrū quo ꝯgregat ad fidem. z p dextrū q̄ portat ad eternā beatitudinē. Utrūqꝫ aūt brachiū de⁹ olim clausum tenebat. qz paucos ad fidē ducebat. Nūc aūt vtrūqꝫ apertū habet. qz cognitionez fidei omnibꝫ tribuit. et ad suā beatitudinē fideles accipit. Unū queli'bet fidelis anima pōt dicere illud Cañ. viij. Leua eius sb capite meo. z dextera illius amplexabit me. Leuā sb capite posuit qñ verā cognitionem fidei tribuit. dextera amplexat qñ sanctos sibi eternaliter vnit in gl'ia. Unū quilibet fidelis pōt dicere illō ps. Tenuisti manū dexteram tuā. z in volūtate eduxisti me. z cuz gl'ia suscepisti me. ¶ Tertio trahit p manuū pforationē. sicut liberalis trahit egenū ad se. Habuit in cruce xps manus apertas ꝯfixas z pforatas. Apertas ad innuendū q̄ dat faciliter. Hebre. xij. Tanq̄ filijs vobis offert se de⁹ Isa. lxv. Anteq̄ clamat exaudiā eos. Augus. Promptior est de⁹ ad dandū q̄ nos ad accipiendū. nobis in exēplū. iuxta illō Eccl'i. iiij. Nō ptrahas datū angustianti. Item hz manus ꝯfixas. ad innuendū q̄ dat pseuerāter. i. Thoz. iiij. Quid habes qđ nō accepisti. Eccl'i. ij. Scitote q̄ nullus sperauit in dño z est ꝯfusus. pmānsit in mādatis ei⁹ et est derelict⁹.

Item habuit man⁹ pforatas. qz dat omnib⁹ largiter.i. Tho.vi. Qui prestat nobis omnia abunde. Jac.i. Si qs indiget postulet a deo ꝛc. O q̄z larg⁹. qz p potu aque frigide dat mercedē celestis glie. Mat.x. Qui dat potū vni ex mīmis meis aque calicis frigide. amen dico vobis nō pdet mercedē suā. O q̄z liberalis fuit i cruce vt sibi nihil retinuerit. Nā Petro dedit eccliam. Joh̄i matrē. patri aiam. latroni paradisum. Nicodemo ꝛ Joseph corp⁹ pciū. nobis omnib⁹ sanguinē suum p̄ciosum. ꝛ crucifixorib⁹ vestimēta. iude tpalia. ¶ Quarto traxit nos p lateris apertionez. trahit em̄ nos sicut amicus amicū oīdens ei amorē. Bern̄. Clamat clau⁹. clamat lancea. clamat vuln⁹. q nos vere dilexit ih̄s. ¶ Quinto nos traxit p pedū affixionē. sicut amicus in carcere posit⁹ trahit amicum ad eum visitandum. ꝛ sic xp̄s ppter amorē nr̄m se incarcerare ꝛ crucifigi fecit. vt dēremus ad pedes eius recurrere cum maria magdalena recipe oleū misericordie ꝛ salutarē doctrinā ꝛ pcō̄z remissionē. Deu.xxxiij. Qui appropinquāt pedib⁹ ei⁹ accipiēt de doctrina ei⁹. ¶ Sexto traxit nos p corpis extēsionē. sicut amicus amicū extendēdo se total'r ad ipm̄ in vera dilectōe. ꝛ hoc fecit xp̄s. Dē q̄ Bern̄. Dedit tibi oīa sua vt essent omnia tua Ecce q̄z amicabil' fuit mod⁹ exaltatiōis i cruce. p quē oēs trahimur ad fiduciā gr̄e ꝛ glie impetrāde. De q̄ Aug⁹. Si beneficiuz passionis abesset nemo ad dēū spem h̄re posset. sed p eius passionē ꝛ crucē animamur. Chrys. Tribularer nimiū ꝛ desperarē si n̄ passione xp̄i animarer. Bern̄. Deficiēte mihi iustitia ꝛ sanctitate. deficientib⁹ meritis succurrat mihi passio tua. ¶ Secdo videnda est causa exaltationis. Et multe sunt cause q̄re oportebat filiū hoīs in cruce exaltari. Prima causa vt inueniret. Nā cōmunis querela fuit ante aduētum xp̄i q nō posset inueniri a sanctis. vn⁹ fuit Job eiusdem. xxiij. Si ad orientē ibero nō apparet. si ad occidentē nō intelligā eū. si ad sinistrā quid agā. nō apprehendā eū. si ad dexteraz nō videbo eū. Alter Isaias eiusdē. xlv. Vere tu es deus absconditus saluator isrl'. Et Salomon Can̄. viij. Quis mihi det vt inueniaz te foris. q̄ optebat exaltari vt inueniret. sz nullibi nisi i cruce. In cruce em̄ ab oīb⁹ inuenit. a iustis ꝛ a pcōribus. vt patz de latrone q̄ inuenit cū i cruce. Nā res pdita i alto palo suspēsa inuenit. sic xp̄s in cruce Joh̄.iij. Sicut moyses exaltauit serpētē ꝛc. Si q̄ pdidisti xp̄m q̄ras in cruce ꝛ inuenies. Prou.viij. Qui me inuenerit inueniet vitā. ¶ Secda causa vt cognosceret. querela em̄ sctoz fuit q nō cognosceret Job.xxiij. Quis mihi tribuet cognoscere eum vt veniā ad soliū ei⁹. sz in cruce penit⁹ nudus vt vndiq cognosceret. Joh̄.viij. Cū exaltaueritis filium hoīs in cruce. tunc cognoscetis. qz ego sum q̄ p salute missus ē ꝛ in lege promissus Deu.xviij. Suscitabit dn̄s vobis pphetam de fratrib⁹ vestris. ipm tanq̄z me audietis. Jo Bern̄. Cognouim⁹ te in cruce bone ih̄u. qz tu es fugientiū reuocator. reuertentiū redēptor. seruientiū tibi remunerator. orphanoz protector. Ibi cognoscetis ei⁹ humilitatē. obedientiam ꝛ patientiā. ¶ Tertia causa vt timeret. fuit em̄ q̄rundā querela q de⁹ n̄ timeret. ꝛ pcm̄ in pcōribus nō puniret. De illis vn⁹ fuit Job xxi. qui dixit. Quare impij sublimati viuūt confortati i diuitijs. Bos eoz concepit nō abortiuit. vacca pepit non est priuata fetu. egrediunt quasi greges puuli eoz. ꝛ tenent tympanū ꝛ cytharā. ducūt in bonis dies suos. sic ista querela cēt. qz post pdicta sequit. in pūcto ad infernū descēdūt. qz de⁹ vult punire pcā. ꝛ h̄ oīdit qz pcm̄ p̄mozz parentū ꝛ nr̄m puniuit i filio Ro.viij. Proprio filio nō pepcit deus. Bern̄. Si nō pepercit filio nunquid parcet nequaz seruo. Lu.xxiij. Si in viridi ligno h̄ faciūt i arido q̄d fiet. i. si passus est innocēs q̄d nocēs Bz. Si sine flagello nō exiuit qui sine pcō venit. quō flagello digni nō erūt q in pcō vixerūt. Jo Eccl'i.v. Ne dixeris peccaui. q̄d mihi accidit triste. Aug. Nullū malū impunitū ꝛc. Ro.xiij. Si feceritis malū timete. Prou. xi. Si iustus in terra patit. quāto magis impius ꝛ pcōr. Bern̄. Dū cōsidero Job in sterq̄ linio. Johannē truncatū capite sanctificatuz in vtero. ꝛ oes dei electos supra modū passos. quid de me dicere debeo. Job.xx. Luet omnia que fecit nec cōsummabit. ¶ Quarta cā fuit vt amor suus latēs appareret. querela erat de deo vt amorē suū ostenderet sicut oquerit Isa. lxiij. Ubi est zelus tu⁹ ꝛ fortitudo tua ꝛ multitudo miserationū tuaz. Et Dauid p̄s.lxxx viij. Ubi sunt misericordie tue antique dne. Cessat iam querela. qz exaltat⁹ est filius hoīs in cruce vt charitatē latentē ostenderet. i. Joh̄. iij. In hoc cognouim⁹ charitatez. q̄m ille animam suā posuit p nobis. Apoc.i. Dilexit nos ꝛ lauit nos in sanguine suo a peccatis nostris Jo Aug⁹. dicit. Nesciui quō me de⁹ diligeret nisi p me mori eligeret. Ro.v. Cōmēdauit deus charitatē suā in nob. Ber. In q̄ illuxit clari⁹ q nos dilexit de⁹ q̄z i cruce ꝛ i suis vulneribus

214

Dicamor latēs i cruce manifestat⁹ est. Figurat Beñ. vij. Rupti sunt. s. i passione oēs fontes magni abyssi. i. magne dilectōis. fons oculoz ad flendū. fons oris ad clamandum. fons manuū. pedū z lateris ad lauandū. Et sic factū est diluuiū miscdie. ad qđ oēs habem⁹ refugium. de quo Beñ. in meditationibꝫ. Cū pungit caro. cū pulsat turpis cogitatio. recozdoz vulnez xpi in cruce z resisto. ñ inuenio tā efficax remediū in oībꝫ temptatōibꝫ sicut meditatio crucis xpi z vulnez ei⁹. ¶ Notanda est nūc sequela vt etiam exaltem⁹ crucem xpi scz veneraēdo. iuxta illud Sap. xviij. Benedictū lignū p qđ facta ē iusticia. Et merito debem⁹ crucē exaltare z bñdicere. M ¶ Primo qz in ea sum⁹ reconciliati. ad Col. i. Pacificans p sanguinē crucis ei⁹. Raba. In te crux sancta respiciūt angeli cumulata sua gaudia. ¶ Scdo qz p crucē referat⁹ est aditꝰ regni celestis. Damas. Crux xpi est clauis paradisi. de q Isa. xxxij. Dabo clauem domus dauid super humez ei⁹. Nā nemo suis meritis potuit ingredi. Mgr in. iij. di. iij. Nec circūcisio nec baptism⁹ aperuit ianuā celestis regni nisi hostia salutaris. i. crucis. de q Heb. x. Habem⁹ fiduciā in introitu sctōz in sanguie xpi. Hec est scala Jacob Beñ. xxviij. cui⁹ summitas celos tangebat. ¶ Tertio qz p crucē viuificati sum⁹. nā p veritū lignuz eram⁹ mortificati. de quo Amb. Qñ pomi noxialis morsu in mortem corruit. iz in h̄ ligno viuificati. Beñ. In arboze crucis dñice pēdebat oīs fruct⁹ vite nostre. qz xps bñdict⁹ fructꝰ q est vita. Joh. xiij. Ego sum via veritas z vita. Amb. Sicut pomū in arboze sic xps in cruce. ¶ Quarto qz in cruce sum⁹ saluificati. Aug. Crux saluatoris est cā nobis totꝰ beatitudinis. Figurat p archam noe. in q saluatū est gen⁹ humanū. de q Sap. xiij. Exiguo ligno credūt hoies saluare aias suas. De q Bze. in registro. Quid cruce xpi pciosius. de qua in nos transcendit gra salus z virt⁹. Euseb⁹. Tota sal⁹ hūani generis puenit ex ligno crucis. Rich. de san. vict. Sicut p diabolū i ligno venit oīs tribulatio sic p xpm in cruce omis saluatio. Jdeo tres festiuitates celebrat ecclia de cruce sancta. Primum festū adorationis in parasceue. festū inuentionis z exaltationis.

Sermo cxxix Ad idem

Erat liber ꝫuo
e luꝫus. z expandit illū coraz me. scriptus intus z foris. z scpta erāt in eo carmina lamentatōis z ve. Ezech. ij. ¶ In summa z boz duo innuunt. Primo crucis xpi pfiguratio. secūdo subiungit pfigurati manifestatio. Primū ibi. liber erat inuolut⁹ Scōm ibi. expandit illū coram me. N ¶ Dixi primo innuit crucis christi pfiguratio. cum dr. Erat liber inuolutus. Iste liber est crux christi. Nātria sunt que p cōgregationem folioz libruz faciūt. s. scriptura. lectura. z figura. Et sic crux christi dr liber. Primo ex scriptura. qz in eo p Pilatum fuit scriptus titulus triumphalis. Joh. xix. Jesus nazarenus rex iudeoz. Secūdo ex figura. qz compositum ex pgameno virgineo. s. corpe suo. z asseribꝫ ligneis. z quadrangularis. ad designandū q hoies a quatuoz partibꝫ mūdi in ea essent redimēdi. Tercio ex lectura. qz in sancta cruce tangz in libro legim⁹ opus nostre redemptionis. Est enim crux sancta liber laicoruz. vt hr̄ in can. de ose. di. iij. platum. z est Bze. qui dicit. Qđ legentibꝫ scriptura h̄ idiotis cernētibꝫ pstat pictura. vt in ipsa legant qui lras nesciūt. Jdeo de tali patet Heb. ix. Hic est liber quem moyses aspersit sanguine. i. xps. Sil'r Beñ. v. Hic est liber generationis ade. Revera liber iste pbauit generationē christi ex adam. qz passus est fm humanitatē. z nō diuinitatē in cruce. Jō rōne ptactus veri corpis z sanguis christi venerat crux sancta. De quo sctūs Tho. pte. iij. q. xxv. ar. iij. Ligno crucis in quo crucifixus est iesus ex ptactu corpis z membroz christi. z ex eo q sanguine ei⁹ ē pfusa z rubricata maioz veneratio debet. Jdeo dicit Damas. li. iij. Rōne ptactus venerant claui z lancea. Nō aūt in alia materia lapidea vel ferrea. qz nō repsentāt ei⁹ imaginē sicut crux xpi. D ¶ Dicerem. cur nō venerat asina i qua xps honoratus est. sed honorat crux xpi in q honestat⁹ est. Rñdet fm glo. de ose. di. iij. Crucꝫ dñi. qz laus xpo exhibita in asina fuit mūdana. sz in cruce facta ē redemptio nra. Jdcirco in cruce tangz in libro legere debem⁹ virtuositatez nre saluationis. Euseb⁹ in sermone. Tota salus mentis z corpis puenit nobis ex crucꝫ christi virtute. Cui cōsonat Chrys. sup Matth. di. Crux saluatoris est nobis causa totꝰ beatitudinis. Et sic crux habet q̄ttuoz cornua. sic q̄ttuoz virtutes legere debemus in crucis ligno. P ¶ Primo in supioꝛi cornu crucis debem⁹ legere obedientiā. de q Phil. ij. Factꝰ ē obediens vsq ad mortē. mortē aūt crucis. Sanctꝰ Tho. pte. iij. q. xlvi. ar. iij. Conueniens fuit

xp̃m in cruce obedientiã pati ppt̃ iustificatiõnẽ humanã. Ro.v. Sicut p vnũ hois inobedientiã pctores ꝯstituti sunt multi. ita p vnũ obedientiã iusti ꝯstituunt multi. ppt̃ qđ dicit Aug⁹. de spũ t lra. Nõ credo sine causa factũ q̃ de bethania trãsit ad passionẽ. nã bethania interptat domus obedientie. ad designanduz q̃ ex obedientia mori voluit. Itẽ q̃druplicem obẽdientiã exhibuit xp̃s in cruce. s. naturalẽ. penalẽ. ꝛtualẽ. t finalẽ. ¶ Prõ obedientiã habuit naturalẽ quã pdideram⁹. Naturale em̃ est q̃ ois fili⁹ sb̃dit⁹ sit suo generatori. hãc pdidimus. sed xp̃s habuit illã in summo. ps. xxxix. In capite libri. i. in initio eternitat̃ scptũ est de me. vt facerẽ voluntatẽ tuã deus me⁹ volui. Nõ obedictia seruili t coacta. cum vnius sint nature volũtatis t potẽtie. sz obedictia filiali t dilecta. quã obedictiã cõmẽdauit deus pater Mat. iij. Hic ẽ fili⁹ me⁹ dilect⁹. ¶ Secũdo habuit obedientiã penalez. q̃ fact⁹ obediens vsq; ad mortez. Sanct⁹ Tho. pte. iij. Hãc penalẽ obedientiã exhibere voluit nobis exẽplũ ꝛtut̃. Dicit nãq; Aug⁹. i li. lxxxiij. q. stionũ. Sapia dei ẽ exẽplũ hoim docẽs recte viuere. mõ ad rectã vitã ptinet metuenda nõ timere. Sunt m̃ alicq̃ hoies q̃uis mortẽ non timẽt p deo sustinere. timẽt m̃ gen⁹ mortis. q̃ christ⁹ turpissimã mortẽ sustinuit ex obedientia. Sap̃. ij. Morte turpissima ꝺẽnem⁹ eũ. vt nullũ gen⁹ mortis timere deberem⁹. ¶ Tercio habuit obedictiã ꝛtualẽ Joh. viij. A me ipso nihil facio. sz sic docuit me p̃r sic loquor. O q̃ virtualis t grata fuit deo p̃ri ista obedictia. q̃ xp̃s miraculoz operationẽ. oris t veritatis pdicationẽ. t nature indissolubil̃ vnionẽ. ois p̃ne volũtatis adimpletõz p̃ri tanq̃ p̃ncipio generãti appropriauit. Nã de opibz miraculoz dixit Joh. v. Quousq; p̃r me⁹ opat̃. t ego opor. De veritatis pdicatõne. Joh. vij. Mea doctrina nõ est mea sz eius q̃ me misit. De vnione ꝛso indissolubil̃ nature. Joh. xiij. P̃r maior me ẽ. Sz de p̃ne adimpletõe voluntatis. Joh. viij. Que bñplacita sũt ei facio sp̃. Et sic ex obedictia ꝛtuali passio ei⁹ fuit accepta a deo p̃re p oibz nr̃is delict̃. Eph. v. obtulit semp̃ hostiã immaculatã deo p̃ri in odorem suauitatis. ¶ Quarto eternalẽ t filialem habuit obedientiã. cũ caro mortalis t passibilis facta est imortalis t impassibilis. Nã intrauit ianuis clausis post resurrectionẽ. et sic nos i cruce t i oĩ vita sua obedictiã docuit. s. i mũdũ venẽs. t p mũdũ trãsiens. t de mũdo exiens. Prõ docuit obedictiã i mũdũ venẽs Unde dixit Joh. vi. Non descẽdi vt faciã voluntatẽ meã. sz ei⁹ q̃ me misit p̃r is. Scõdo docuit obedictiã p mũdũ trãsiẽs Joh. iij. Liber me⁹ est vt faciã voluntatẽ p̃ris mei. Tertio docuit obedientiã de mũdo exiens. Nã in passionis agonia dixit Mat. xxvi. P̃r si fieri põt transeat a me calix iste. veruntñ nõ sicut ego volo. sed sicut tu. In h̃ debem⁹ eũ sequi ei in omnib⁹ obedientiã pstando. dicendo cũ apl̃o Gal. ij. Christo confixus suz cruci. viuo iam ego. nõ ego. sed viuit in me xp̃s. nam in cruce habuit caput inclinatũ in obedientie signũ. Quã virtutem cõmendat. Origẽ. sup Lanti. Obedientia est diuinoz̃ preceptoz̃ virtus pfectissima. ppter qđ dicit Isido. de sum. bo. Subiceruntur nobis oĩa si ratio nostra fuerit deo subiecta. Habeł exemplum de quodã fratre qui fuit missus ad hauriendum aquam t oblitus fuit funis. t nõ fuit ausus reuerti sine aqua. dixit. O putee missus suz ab abbate ad hauriendum aquã ascẽde. t aqua ascẽdit obediẽs sibi. vt obedientiã pstaret suo supioꝛi. Aug⁹. Plus valet vna oro obedientis q̃z decẽ milia ꝺeptoꝛis. ideo Bre. Numerũ si tarde exaudimur cũ dñm peipientẽ raro vl̃ nũq̃ audim⁹. Nã dicit Hugo de sacramẽtis li. i. Ois virt⁹ ab obedictia incepit. sic oĩe vicium ex inobedientia pcessit. ¶ Scõm cornu a dextr̃ designat lectionẽ misedie. Eph. iij. Estote inuicẽ benigni t misericordes. Nã oĩa opa misericordie a christo in cruce sunt exhibita. Nã esurientes corpe suo pauit. i. Chor. xi. In q̃ nocte tradebat ihs accepit panẽ bñdicẽs t gr̃as agens dixit. Accipite t mãducate h̃ est corpus meũ. Sitientes potauit di. Accipite et bibite. h̃ est calix noui testamẽti i meo sanguie. Uinctos liberauit Zach. ix. In sanguie testamẽti eduxisti vinctos de lacu. Exules hospitauit. s. latronẽ. cui dixit Lu. xxiij. Hodie mecũ eris in padiso. Dicit Rabanus sup Gen. Hora meridiei dñs crucẽ ascẽdit. sed post meridiem latronẽ in padisum transduxit. Nã illa hora sicut p̃uaricatorem Adam expulit. ꝺfitentem latronẽ induxit. sic nos misericordiã in libro crucis legere debem⁹ t agere. iuxta illud Isa. lviij. Frange esurienti panem tuũ. egenos vagosq; in duc in domũ tuaz. t cũ uideris nudum. operi eũ. et ne despexeris prece carnis tue. tunc erumpet quasi mane lux tua. id ẽ gratia t misericordia. iuxta illud Matth. v. Beati misericordes qm̃ ipi. Nam saluator dixit Lu. vi. Eadem mẽsura q̃ mensi fueritis remetiet vobis. Jõ apl̃s Heb. iiij. Adeamus cũ fiducia ad thronuz gr̃e eius vt misericordiã ꝺsequamur. In tercio cornu

Exemplũ de obedientia

crucis a sinistris legere debem⁹ patientiā in aduersis. Unde apls ad Heb.xij. Recogitate eum q̄ talē sustinuit adūsus semetipm̄ contradictionē. Nā in oibus suis pssuris et angustijs ñ aperuit os suū. sz patientiā exhibuit vt ouis. Isa. liij. Sicut ouis ad occisionē ductus ē. et quasi agnus coram tondente se obmutescit. nobis i exemplū. Unde Bern. Dis labor lenis. dis amaritudo dulcis. dis pena tolerabil' si dsideram⁹ q̄d biberit xps in cruce. ¶ In q̄rto comunit in fine legere debemus humilitatē. hanc xps docuit tpe passionis. Phil.ij. Exinanuit semetipm̄ formā serui accipiēs. Nā lauit pedes discipulor dñi. Joh.xiij. Exemplum dedi vobis. vt et vos ita faciatis. Nam hūilitas est sedes grē. Isa.vlti. Sup quē requiescet spūs meus nisi sup humilē et trementē sermones meos. Bern. Virtus hūilitatis est recuperatio lese charitatis. ipsa sola verbū dei in vterū virginis induxit. Lu.i. Respexit hūilitatez ancille sue. Bern. Audeo dicere q̄ sine humilitate deo nō placuisset virginitas marie. Idcirco Heraclius cū Cosdraz vicit. et crucē xpi in brachijs gessit. nec intrare poterat hierlm superbus. sed hūiliatus et ab angelo correctus. ¶ Iste liber fuit inuolut⁹ in figuris. Nam primo figuratū est i ligno vite qđ erat i medio padisi. et sic xps passus ē in ligno i medio mūdi. ps. Operatus ē salutē i medio tre. In hoc ligno erat vita nra. Deu.xij. Erit vita tua añ te pendens. Bern. In arbore crucis dñice pendebat fructus ois vite nre. Etiā figuratum est Gen.iiij. Cū abel a cayn fratre suo in agro cū tridēte occisus est. et sic xps a fratribus suis iudeis in ligno crucis. Jō dns dixit eis Mat.xxiij. Veniet sup vos ois sanguis iustus ꝛc. ¶ Scdo figuratū est i archa Noe. i qua totū genus humanū saluatū est. et sic nos. Sap.xiij. Exiguo ligno credūt homines saluare aias suas. Aug⁹. Domuit hostē nō ferro sz ligno. Greg. Quid pciosius et sublimius cruce. de qua tāta in nos transcēdit gra et virtus. ¶ Tertio figurat Gen.xxij. Cum colligasset Abraā Isaac ꝛc. sed aries in spinis occidit p eo. Spualr. sic xpus inter spinas occiditur. Aug⁹. Inter spinas occidit q̄ spinas petōrum dfringere venit. ¶ Quarto figurat Exo.xv. Moyses clamauit ad dñm p aqs. q̄ ostendit ei lignū. qđ cū misisset in aqs i dulcedinē vse sunt. sic et aduersitas dulcorat. Bze. Quicqd terrena aduersitas xpianat afflictōis. leue erit si aspiciat ad patibulū crucis. ¶ Quinto figurat Gen.xxviij. Jacob vidit scalaz. et summitas eius tangebat celos ꝛc. Aug⁹ lib.ij. de catheciſmo Scala celi crux xpi est p quā xps lapsum hoiem leuauit. ¶ Sexto figuratū est iij. Re.xvij. Legēs mulier ligna ꝛc. Spualit Mulier. i. ecclesia collegit ligna crucis. et fecit ignez charitatis. Bern. Sup omnia te mihi reddis calicē amabilē o bone ihu. Et Leuitic. vi. Ignis in altari meo nō extinguet. sacerdotes subijcientes ligna ꝛc. ¶ Septio est lectus Salomonis Mat.xxiij. Erūt duo i lecto vno. Figurat Gen.xlix. Jacob benedixit filios. collegit pedes sup lectum et dsummauit vitam. ¶ Octauo figurat p candelabrū in tabernaculo Exo.xxxvij. sic xps in ecclia crucē. ¶ Nono figurat p arborē Dan.iiij. Ecce arbor in medio terre. vniuersorum esca est in ea. Sic crux xpi in medio terre sicut lignū vite i medio padisi. Bern. Quāto altior arbor tanto fructus dulcior. Tu solus dulcissimus qz altissimus ihu xpe. ¶ Decimo figurat p serpētem eneum Nu.xxi. et Col'.i. Pacificās p sanguinē crucis eius sive que in celis ꝛc. Rich. de sancto vic. Crucis signaculū est demonū supplicium et tormentū. Ideo dr Ezech.ix. Omnē hoiem sup quez videris Thau non occides. Sz pmit signū thau sup frontē virorz gementium sup cūctis abominationibus suis. Chrys. Crux xpi nō patrocinat crimini. Iste liber inuolut⁹ nūc expansus ē. Deu.iij. Erit vita tua ante te pendens. Jō velum templi scissum est a summo vsqz deorsum. ad designandū q̄ oēs figure de nostra redemptione sunt adimplete in cruce. Hic est liber in quo oēs debemus legere. Bed. Quotidiana xpiani lectio debet eē dñice passionis recordatio. Apoc. vlt. Beat⁹ qui legit et seruat huius libri verba. s. quattuor virtutes p quattuor cornua crucis designatas ¶ Dixi secūdo subiūgit pfigurate crucis notificatio. cum sbdit. Expandit illū coram me int⁹ et foris script⁹. Int⁹ cū amaritudine cordis et tristicia. Mat.xxvi. Tristis est aīa mea vsqz ad mortē. Et foris. i. extra rōnē passionis generalē. qz passus est in oibus membris ab omni statu hoim. Nā rex illusit. pōtifices et scribe accusauerūt. turbe dānauerunt eum dicēdo. Reus est mortis. milites eū crucifixerūt. Int⁹ passus ē in aīa oia puidens qz puidit passionē suā in mētis pditā. Unde dicit Bonauē. sup.iij. sentē. Maior fuit dolor rōne nre miserie qz pena sua corpalis. Itē iste liber fuit scriptus extra cū amaritudine cordis rōne tristicie matris. vbi Symeonis gladius pertransiuit eius animam. et potuit dicere illud ps. Repleta est malis anima mea. Et

Ruth.i. Nolite me vocare Noemi.i.pulcrā sed amarā.q; amaritudine replevit me dñs. R Diceres.quō tñ maria potuit ita acriter dolere que vtiq; volūtatez dei ex inspiratione spūssancti sciuit. Rñdet fm Aug⁹. de spiritu z lra. Amor z dolor sunt ponderata realiter in beata ỹgine.s.amor naturalis ad filiū. ex quo pcessit dolor. z amor ad salutē generis hūani ex quo pcessit gaudiū. illa ponderata sunt in corde ei⁹ in libra iusticie. Sz amor salutis generis hūani ꝓponderauit. z gra naturā vicit. Voluit igit beata ỹgo rōne gre diuinit⁹ illustrata poti⁹ xp̄m mori tpaliter q; humanū genus damnari eternaliter. De q̄ Amb. sup stabat ad crucē. dicit Maria stabat ad crucem filij nō sufficeret. ipsa ad ppli redemptionē prona erat etiā mortē subire. Et hoc idez vult Bern. sup stabat. Optabat ipsa sanguinē suū addere. z cū filio suo sacrificiū vesperti nū celebrare. S Sz di. nūq̄d valuisset p redēptōe hūani generis ei⁹ mors vl passio. Rñdet Aug⁹. Ille solus ꝫ valuit sacrificiuz offerre q̄ debuit z potuit. Debuit vt hō sine cōtagione peti. Potuit vt deus. Heb.ix. Sol⁹ pontifex cuz sanguine semel in anno intrauit in sancta sanctoz. quez offerret p sua z populi ignorātia. vt figurat Leui. xvi. Null⁹ hoim sit l tabernaculo qñ pōtifex ingredit sanctuariū. Dicit em Bern. Nulli⁹ dignitas nec hominis nec angeli in sacrificādo cōmunis potuit esse autoritas T Diceres. vtz aliq̄d pfuit q in nocēs mater intantū voluit. et tam acerba sustinuit. Rñdit Bern. di. Coopabat fm suū modū ad ppiciandū deū ille matris affect⁹. vt tā ppria q; mris vota charitas xp̄i pferret ad patrē. duz q̄ mater peteret filiū ap probaret z pr̄ donaret. Et sic liber passionis xp̄i z crucis fuit script⁹ int⁹ z foris volorib⁹. in quo legere debem⁹ nō solū lamentiōes sc̄ptas rōne dolor xp̄i z matris eius. sed etiā lamentatiōes rōne nostri. s. q nos demeruimus. ita q nos dolenter possemus dicere cum latrone Lu. xxiij. Nos q̄dē digna factis recipim⁹. ꝫ aūt nihil mali gessit. Nam fm Bern. Innocens sustinuit q̄ nocens rapuit. iuxta illud ps. Que nō rapui tunc exoluebam. Itez nō solū lamentationes scripte sunt in hoc libro crucis. sed etiam carmen. id est canticū leticie. q; redemptio generis humani Lu.x. Gaudete q; nomina vestra scripta sunt in libro vite Bern. In cruce adepta est pcōz remissio. pietatis exhibitio. meritoz augmētatio. Nā fm Gre. i dyalogo. Nūq̄z q̄s celesti beatitudine dign⁹ foret nisi xp̄s crucē ascēderet. Tertio scriptū est in ꝫ libro ve. s. eterne dānatōis his qui ingrati sunt redemptioni. z voluntarie se tradūt dānationi. nō meditātes passionem dñi. De q̄b Apoc. xx. Qui nō ē script⁹ in libro vite. missus ē in stagnū ignis. s. eterne dānatōnis. ppt q̄d dicit Bern. Nec mihi sūma phia. meditatio xp̄i passiōis assidua. suauissimū crinile sit mihi spinea tui capitis corona. dulcis lectul⁹ crucis lignū. in ꝫ morior. in ꝫ viuo. Nā ver⁹ xp̄ian⁹ sicut apis sugit mel de flore. sic oēm dulcedinē aie sugere debet ex vulneribz z mēbris xp̄i in cruce. q̄lis fuit Aug⁹. libro supplicationū. pte. iiij. dicēs. O ihu crucifixe passio tua est mihi fauo dulcior. lacte sapidior. balsamo p̄stantior. gēmis z auro p̄ciosior. cūct⁹ terraz diuitijs z honoribz charior. scribe in tabulis cordis mei sanguine tuo dulcissima vulnera tua. vt te immēse dulcedinis dñm habeā in corde. pectore. z ore. pficiamq; documēta passionis tue ope. Nā dicit Aug. sup prima canonica Joh̄is. Homo fidelis q̄ ita recordat dñice passionis documēta nō solum patienter morit. sed etiā patienter viuit z delectabiliter moritur.

Sermo cxxx. Ad idem

Si quis vult venire post me abneget semetipm. z tollat crucē suā z sequat me. Mat. xvi. In summa ỹbo q; euangelij duo innuunt. Primo ꝓponit arbitrij nostri libertatē. ibi. Si q̄s vult venire post me. Secūdo sb̄iungit xp̄m sequētiū q̄litatē. ibi. abneget semetipm. De primo dicit. Si q̄s. i. aliq̄s ex multi. siue sit dñs. siue fu⁹. siue diues. siue paup. Ecce diuina largitas se offert oib⁹ se nl̄i denegās. Act. x. In ỹitate cōperi nō ē psonaz acceptio apud deū. i. Thi. ij. Vult oēs homes saluos fieri. Glo. vult volūtate ꝺditionata n̄ absoluta. si dño obediāt in pceptis suis. Mat. ix. Si vis ad vitā ingredi serua mādata. Et sic relinq̄t homi volūtatē. U Sz di. nunq̄d relinq̄t etiā ei ptātem. Rñdet q nō. q; potestatē sibi reseruauit. Ro. xiij. Dis ptās a dño deo ē. Sz di. nunq̄d est ꝺ deū si vult z non pt. Rñdet q nō. licet nō pt p se. pt tñ mediāte dei adiutorio. Phil. i. Deus est q̄ operat velle i nobis z pficere. Joh̄. xv. Sine me nihil potestis facere. Isa. xxvi. Omnia opa nra operatus es dñe. Et sic nō posset causari. sed magis admirari abyssum bonitatis sue q tanq̄z dñs in

bonis opāt in nobis. ꝛ facit q̄ grata sibi sunt ꝛ accepta. ꝛ iudicat ea eterna mercede digna. et eoipso allicit voluntatē nr̄am liberā vt velit. Et deinde ostēdit se nr̄m doctorē ꝛ ductorem. Primo ductorē cū dicit. Post me venite. q. d. nullus precedit me. nullus vadit iuxta me. oēs optet ire post me. q̄ ego p̄mogenitus in multis fratribꝫ. Ego sum q̄ primo dixi discipulis meis. Joh. i. Venite ꝛ videte. sequamini me ꝑtutis. Secō dixi eis Matth. xi. Venite ad me oēs q̄ laborati ꝛ onerati estis. ego vos reficiā. tollite iugū meū sup vos. onus meū leue est. q̄ hilariter suscipite ꝛ portate ad gl̄iaz. Tandem tertio dicam eis in fine illud Mat. xxv. Venite bñdicti p̄ris mei ꝓcipite regnum ꝛc. Et sic est ductor nr̄ ad vitā gr̄e ꝛ gl̄ie. Dixi secō ostēdit sequentiū xp̄m qualitatē di. Abneget semetip̄m. ꝛ sic est nr̄ instructor docens nos ire viā quā ip̄e ambulauit. Dixit ei Joh. vi. Nō veni facere voluntatē meā. sz ei⁹ q̄ me misit. ꝛ sic debem⁹ nosmetipos abnegare. Anſ. ꝛ merito. q. iure nihil habemus boni in nob. et ꝓbatur multis rōnibꝫ ℟ Prima quia de⁹ creauit nos. p̄s. Ipse fecit nos ꝛ nō ipsi nos. Sicut g̃ nihil boni i nob est q̄d ipe nō creauit. ita dignū est q̄ oia nr̄a bona sua sint. ꝛ nō licet auferre sanctasctō ꝛ ne sacrilegiū cōmittam⁹. Secda rō. q. nos etne morti dedit. ꝛ sua morte ꝓciosissima redemit. ꝛ p nob omnibꝫ mortuus est. vt q̄ viuūt iā nō sibi viuāt. sed sibi q̄ p nobis mortu⁹ est. dicendo cū apl'o ad Gal'. ij. Viuo ego. nō ego. sz viuit i me xp̄s. Tertia ratio. q. nos ingratos ab omnibꝫ bñficijs suis auersos p pctā a diabolo defendit. q. criminibꝫ nr̄is demeruim⁹. eo q̄ inique a sua protectōe recessimus. ꝛ sub sua protectiōe esse nō debuerāmus. ꝛ sic nos malign⁹ hostis sine defensione captiuos habēs. ad suā voluntatē duxisset in eterna supplicia. sz ipse ex superabūdanti bonitate nos defendit ab eo. ꝛ ad patriaz reduxit. vt dicamus cum p̄s. xcij. Nisi dñs adiuuit me. paulominus habitasset in inferno anima mea. Treñ. iij. Magna dñi misericordia ꝛc. Quarta rō. q. ea bonitate q̄ nos creauit eadē nos a diabolo ꝛseruabit ne in nihilū redigere mur. Bre. Esse nr̄m ex nihilo est. ꝛ in nihilū tenderet nisi auctor omniū manu sui regiminis ꝛseruaret. O magna fatuitas se erigere cōtra deū. Isa. x. Nunq̄d gloriab̄ securis contra eū q̄ secat. nā se mouere nō pōt. Deb. i. Portās oia ꝑ verbū ꝓtutis sue. Quinta rō est securitas. q. em̄ totum se abneget vt totū se offerat deo vt totū eū de⁹ habeat. ꝛ sibi nihil sit vt deo aliquid sit. ꝛ sic sui nihil amittere timet nec perdere. sed sp̄ secur⁹ est q̄ de⁹ qđ suū est cōseruat. Sap̄. v. Justoꝝ aīe in manu dei sunt. Joh. x. Nō rapiet eos quis q̄z de manu mea. Joh. vi. Oēm qđ venit ad me nō ejciā foras. Sexta ratio vt sibi vitā reprenderem⁹ nr̄am. q̄ omnē vitā suā ad salutē nostrā impedit. Isa. ix. Puer nat⁹ est nobis ꝛc. et dedit aīam suā p nobis dedit. Mat. xx. Venit em̄ filius hominis ministrare ꝛ nō ministrari. ꝛ dare aīaz suā in redemptionē p multis. Et sic debem⁹ abnegare voluntatē nostrā ꝛ baiulare crucē. Gal'. v. Qui xp̄i sunt carnez suā crucifixerūt. Ideo sbdit. crucē suā. Greg. Crux a cruciatu dicit. Anſ. de mensuratōe crucis. O dñe si crux seruoꝝ tuoꝝ dicit a cruciatu. quō est b̄ dic mihi cum dixisti. iugum meū suaue ꝛ onus meum leue. Sap̄. xij. Bonus ꝛ suauis est dñe spūs tuus. Rñdet. Crucem esse cruciatum cordis quā portare debem⁹. A Nam sicut crux habet quadruplicez dimensionē. s. longitudinem. sublimitatē. latitudinē. ꝛ ꝓfunditatem. Debemus em̄ cruciatū habere. Primo de profunditate. q̄ nō humiliamur intantū sicut debemus. Ad ꝓfundaz humilitatē nos cogit xp̄i humilitas. q̄ fili⁹ dei ita voluit se humiliare. Phil. ij. Exinaniuit semetip̄m ꝛc. Bern̄. Exinaniuit se vsq̄z ad carnē. vsq̄z ad mortem. vsq̄z ad limbū. vsq̄z crucē. De sua ꝓfunda humilitate. Isa. liij. Vidim⁹ eū nō habentē speciem neq̄z decorē. ꝛ h̄ ꝓpter peccata nr̄a. Aug. Quid faciet humana fragilitas cuz se despexit diuina maiestas. Secō ad ꝓfundā hūilitatem nos cogere dz nr̄a cognitio cogitādo q̄d sumus. Job. vij. Quid est hō q̄ magnificas eū. p̄s. viij. Dñe q̄d est hō q̄ memor es eius. Quāto viliores nos cognoscim⁹ de tanto humiliores nos esse debem⁹ q̄ altissim⁹ sic sponte est abiectus. hoc docuit Matth. xi. Discite a me quia mitis sum ꝛ humilis corde. Jō merito habere debemus cruciatū cor. ex quo non ita ꝓfundam humilitatem habemus. ꝛ grati de sua humilitate. Secūda dimensio crucis est sublimitas. vbi cruciari debem⁹ p eo q̄ eum nō plene possumus videre ꝛ amare sicut sublimis sua bonitas exigit. O quot sunt hodie cause amoris sui quas nec lingua dicere. nec intellectus sufficit capere. Si pro muneribus diligere vis. o quis plura dabit q̄z q̄ animam de corpe. sanguinē de corde. aquā de latere dedit. Si vis amare illum qui p te aliqua ardua facit. magis christum. De quo Bern̄. Dixit plura. fecit mira. ꝓtulit dura. Isa. i. A

planta ꝓedis vsq; ad verticē nō ꝛc̄. Si aliq̄d volum⁹ diligere q; bonū. magʒ illud q̄ optimū est. Et sic infinita sunt que nos ad amorē dei cogunt ⁊ xp̄i filij eius. Nā oīa que creauit ꝓbant dei bonitatē. Bze. Probatio dilectiōis est exhibitio opis. Necesse habeat se dilectrix aīa xp̄i ⁊ dei sicut dn⁹ se habet ad eam. Primo sicut dn⁹ semp amat ⁊ nō desistit ab amore. sic oēs affect⁹ tu⁹ offer sue volūtati. Scō sicut semp habet nos p̄ oculis ita semp debem⁹ cogitare deū patrez. Boeti⁹. Magna est nobis indicta necessitas ꝓbitatis cū cuncta agam⁹ ante oculos iudicis cūcta cernentis. q̄ q̄ nō faceres in p̄sentia hoīs. nec in p̄sentia dei facere deberes. Tertio sicut deus ꝓtinue nobis seruit opa bona in nobis opando ⁊ nos ꝓseruādo. ⁊ sic nos ꝓtinue debemus esse in eius seruitio oīa tempa in eius seruitio impendendo Eccl'i. xliij. Particula bone diei nō te p̄tereat Quarto sicut nos semp custodit ab omnib⁹ malis. ⁊ sic nos semp abstinere a vicijs. ⁊ cruciari debemus in nobis q̄ nō ita laudamus ⁊ amamus dei charitatē ⁊ bonitatem sicut debem⁹. Hugo in li. de arra anime. Nihil possumus p̄ beneficijs rependere q̄ amare. ¶ Tercia dimensio ꝑm Anſ. li. viij. est latitudo crucis. vbi cruciari debemus p eo q̄ tantā ꝓfidentiam nō habemus ad deū sicut debem⁹. Nam ita dilatauit suā bonitatē et extendit man⁹ in cruce vt nos omnes repleret bonitate. p̄s. Aperis tu manū tuam ꝛc̄. Sunt em̄ multe causē quare ꝓfidere debemus sue bonitati. ¶ B Prima q; iustū desideriū est ab eo. ij. Thoz. iij. Nō sum⁹ sufficientes aliquid de nobis cogitare tanq̄ ex nobis. multo minus desiderare. Ad q̄d daret nisi etiā velit exaudire. ¶ Secunda causa incitans ad ꝓfidentiaz est incarnatio. Aug⁹. de verbis domini. Qui fecit hominem factus est hō ne periret q̄d fecit. Luc. xix. Venit filius hominis querere ⁊ saluū facere q̄d perierat. Aug⁹. Si hoīes perire vellet de celis ad terrā nō descenderet. ¶ Tercia causa est passio p nobis. Roma. viij. Proprio filio nō pepercit deus. exquo filiū trādidit quid denegabit. Nam oīa que petere possum⁹. minora sunt q̄ filius. Aug⁹. Exquo suscepit malum tuū. spera cōmunicet tibi bonū suū. Debe. ix. Nolite amittere ꝓfidentiaz vr̄am que habet magnā remunerationē. Bern̄. Quātū pedem fiducie in deū posueris intantū obtinebis. Ad q̄d hortat ap'lus ad Heb. iiij. Eam⁹ cum fiducia ad thronū gratie ei⁹ vt misericordiam ꝓsequamur. ¶ Quarta dimensio ē longitudo spūalis crucis. Lōgitudo spūalis crucis. est cruciatio de hoc q̄ nō sumus assidui et cōtinui ⁊ pseuerantes in dei laude ⁊ seruitio. Ipse em̄ noluit descendere sz pseuerauit ⁊ continuauit vsq; ad mortē. ⁊ sic nos dicētes cum Job. xxvij. Justiciā quā cepi nō deseram. ad Gal'. vi. Bonum aūt faciētes nō deficiamus. Chriſ. Tolle pseuerantiā nullū obsequium habet mercedē. Breg. Incassum bonū agit si ante terminū vite deserat. Mat. x. Qui pseuerat vsq; in finem hic saluus erit.

De sancto Matheo.
Sermo cxxxi

Elictis omnibus surgēz secut⁹ est eū Mat. ix. Dicūt naturales q̄ luna naturaliter sequit motū sol'. q; ab eo illumin'at. ⁊ de q̄to magis soli appropinq̄t. de tāto pl⁹ q̄ ad terrā de suo lumine pdit. Sed dicit Macrobi⁹. Claritatē quaz pdit ex pte terre nullo mō pdit ex pte celi. imo pl⁹ ex pte supiori illustrat. ¶ Jō q̄n soli ꝓiungit nihil lumis ad terrā dirigit. sz in pte celi in plena luminatione existit. Mystice p lunā pctōres ⁊ stulti intelligunt quoz heu multi sunt. iuxta illud Eccl's. i. Stultoz infinit⁹ est numer⁹. Recte sicut luna nunq̄z est stabilis. sz semp hicinde diuagat. sic pctōr de vno pctō in aliud labit. de q̄ Eccl'i. xxvij. Stult⁹. i. pctōr. vt luna mutat. Si igit a sole iusticie. i. a xp̄o vult illumi nari necesse ē vt illū solē. i. xp̄m sequat. p̄s. xxxiij. Accedite ad eū ⁊ illuminamini. ⁊ q̄to plus sibi appropinq̄t tāto pl⁹ vanitatē mūdi despicit. Si aūt pctōr ē oppositus soli. tunc claret in mūdo vana gl'ia. de q̄ Isid. Lōge a deo ē anim⁹ cui hec vita ē dulcis. Breg. sup Ezech. Quāto terrenis mēs pl⁹ occupat. tāto celestia min⁹ videt. vt ptz i matheo. dū trenis inhereret. xp̄s eū sole miscdie ñ illustrauit. Ut igit illustrarē necesse erat vt deū seqret. Hec imitatio figurat. iij. Re. xix. Helyas venit ad heliseū arantē in cāpis. misit sup illū palliū suū ⁊ statim relictis bobꝫ q̄bꝫ arabat cucurrit post helyā. ⁊ trāsiēs tulit par bou. ⁊ mactauit. ⁊ coxit carnes ⁊ dedit pp'lo. ⁊ comedit. ⁊ surgēs secut⁹ est eū. Spūal'r. ver⁹ helyas. i. xp̄s. venit ad heliseū. i. ad matheū arantē in cāpis. s. aua ricie intentū thelonio. Chriſt⁹ misit palliū. i. diuinitatē palliatā humanitate. ⁊ traxit eum. q; ꝑm Piero. Diuinitatis radij ab ei⁹ ituitu illucebāt quos voluit attrahere attraxit. ⁊ sic

De sancto Mattheo

de mattheo factuz est. Jō statim reliquit oīa. De q̄ Beda sup Lucā. Qui solebat rape alie na hic volūtarie relict̄ ꝓpa. De q̄ thema. Relictis omnib⁹ ꝛc. ¶ In v̄bis euāgelij duo inuunt̄. Primo pia respectio diuine charitat̄ ibi. vidit ihs. Scdo subiungit̄ vana rep̄hensio hūane inict̄atis. ibi videntes. De p̄mo dicit. vidit ꝛc. Aristo. i. li. de aiālib⁹ dicit. Salādrius ē auis. ꝛ est albo tot⁹ in colore. nullā nigredinē hns. ꝛ est hui⁹ nature q̄ alicui⁹ egri tudo ē ad mortē. auertit facie suā ab infirmo. si aūt infirm⁹ dz ꝓualescere visuz porrigēs est in ip̄m q̄si applaudēs. Spūal'r. sic xp̄s tot⁹ albo. Can. v. Dilectus me⁹ candidus ꝛ rubicundus ꝛc. nullam nigredinē peccati habens Sap. vij. Candor est luc̄ eterne. Iste purissim⁹ dn̄s hz duos oc̄los. dextz. s. gre q̄ respicit pctōres. sinistz. s. misericordie. Hāc si auertit sine dubio morient̄. Jō Dauid. Respice i me ꝛ miserere mei. Si em̄ xp̄s infirmū peccatorez respicit oculo misericordie nō morie⁹ in peccatis. Nam respect⁹ deitatis habet multos effectus. vt ptz in p̄mone seq̄nti. Et sic oculo misericordie respexit infirmū mattheū cuz ei peccata dimisit. Oculo v̄o gre ip̄m respexit cū eū in apl'm elegit. vt p̄ seip̄m testat̄ dicēs. Vidit ihs hoiem sedentē in thelonio. Ubi innuunt̄ tres infirmitates. ¶ Prima terrena cupiditas. cum dicit hoiem. nō virū ab humo. Hen̄. i. Formauit hominē deus de limo terre. Hreg. Mattheus diligendo terrena factus est terrenus. Aug⁹. Talis vnusquisq̄ est qualis sua dilectio. si terram amas terra es. Et bene auarus hō terra dr. Nā sicut terra est frigida. sic auar⁹ nō habet calorē charitat̄. Aug⁹. lxxxiij. questionū. Uenenū charitatis auaricia. vbi auaricia regnat. ibi charitas locū non habet. Jtē terra claudit alialia venenosa. et sic auaricia alia pctā mortalia. Eccli. xxi. Quasi a facie colubri fuge pctm̄. ad Thi. vi. Radix oīm malor cupiditas. Hugo de sancto vic. Qui auaricie innitit oīm pctōr ꝓticeps efficitur. Sanct⁹ Tho. ij. ij. q. cxix. ar. ij. Auaricia est radix oīm malor. nō q̄ oīa mala semp oriunt̄ ab auaricia. sz q̄ nullū malū est q̄d nō interdū orit̄ ex auaricia. Jtē terra includit in se infernū. Piero. sup Jonā. Quo cor ē in medio alialis. ita infern⁹ in medio terre. ꝛ sic auaricia. q̄ dicit Tull⁹. Tota vita auari hominis plena est miserie ꝛ doloris. s. p̄ sollicitationem Damas. Maior est cruciatus auari oīa possidentis q̄z pauperis nihil habentis. Eccl's. v. Omnib⁹ diebz vite sue comedit in tenebris et in curis multis erumna atq̄z tristicia. ¶ Scda infirmitas accidia. q̄z sedentez. i. bono ope torpentē. Leo papa. Nō torpentib⁹ sz laborantib⁹ dat̄ p̄miū. Nā tria sunt loca. s. celū infern⁹ ꝛ terra. Celū ꝛputatū est ad q̄escendū Mat. xix. Sedebit̄ sup sedes ꝛc. sil'r Mat. viij. Uenient̄ ab oriēte ꝛ occidēte. ꝛ recumbent cū Abraā et Jsaac ꝛ Jacob in regno celorum. Infern⁹ ꝛputat⁹ est ad iacendū. Prou. xiij. Jacebunt mali ante bonos. ꝛ impij ante portas iustor. Isa. xiij. Subter te sternet tinea. ꝛ operimentū tuū erunt vermes. Mūdus ꝛputatus est ad operandū. Job. v. Nascit hō ad laborandū sicut auis ad volādū. p̄s. lxxij. de accidiosis. In labore hoim nō sunt. ꝛ cum hoib⁹ nō flagellabunt̄. Blo. sz cū demonib⁹ iō Eccs. ix. Quōcūq̄z p̄t manꝰ tua opari instāter fac. Nam. q. Thes. iij. Qui nō laborat nō manducabit. ¶ Tertia infirmitas matthei erat. q̄z curis secularib⁹ inludabat. q̄z in theloniō q̄d raro fit sine pctō. quia cōiter tales sibi mūt vltra p̄ciū ꝓstitutū. vel etiā a quib⁹ nō ē accipiendū vt a clericis. vt habet de censi. ꝛ exactōib⁹. q̄q̄z. li. vi. Ratio. q̄z debēt p̄ salute regni exorare. Et ab h̄ officio fuit vocatus matheus p̄ xp̄m. qui dixit. Sequere me. Beda. Nō solū incessu pedū sed ꝛ mor. ecce diuina bonitas nobis in exemplū fiducie dei miscdie Aug⁹. Nemo de pietate dei diffidat. q̄z maior est miscdia dei omni neq̄cia. Si misericordit vocauit mattheuz auaricie innitentē. multo magis suscipiet te clamantē. Jō Bern̄. exclamat ꝓtra desperātes. O res confusa. res monstruosa desperare de dei miscdia. cū oīa nr̄a pcta respectu dei miscdie sunt quasi vna gutta respectu totius maris. Et hoc ꝓpendens matheus surgēs secut⁹ est eū. parui pendens oīa impedimēta. dicēs cū apl'o ad Phil'. iij. Oīa arbitrat⁹ sum vt stercora vt xp̄m lucrifacerē. Jtē quattuor sunt impedimēta que impediūt in itinere salutis. ¶ Primū est amor diuitiaz. testis hui⁹ iuuenis Mat. xix. multas possessiones hns. q̄ dixit. Magister q̄d faciā vt habeam vitā eternaz. Qui dixit ei. Si vis ad vitā ingredi serua mādata. qui dixit. Hoc seruaui a iuuētute mea. Cui ihs. adhuc vnū tibi deest. Si vis ꝓfect⁹ esse. vade ꝛ vende oīa q̄ habes ꝛ da paupib⁹. ꝛ seq̄re me. q̄ audit tristis. Tūc ait ihs. q̄z difficile est q̄ pecuniā hnt introire in regnū celor. Facilius est camelū per foramē acus intrare ꝛc. Jō Eccli. viij. Aurū ꝛ argentū multos ꝓdidit. ¶ Secundū impedimentū est amor parentum. Luc̄. ix. Dixit

Jħs ad quendaꝫ. Seq̃re me. q̃ dixit. Mitte me p̈us sepelire patrē meū. Ecce amor parentum fuit illi impedimentū salutis. qr dixit Salvator Mat. x. Qui amat patrē vel matrē plus q̃ me nō est me dign⁹. ¶ Tertiū impedimentū ē amor amicor̄. Talis fuit ille Luc. ix. cui dixit ihs. Sequere me. Rñdit ille. seqnar te. mitte me p̈us nūciare his q̃ domi sunt. Et sic impletū ē illud Mat. x. Inimici hoīs domestici ei⁹. ¶ Quartū impedimētū ē timor. s. pusillanimitaꝫ. cogitādo ista onera nō posse gerere. p̄s. Trepidauerūt timore vbi nō erat timor. Nā q̃d p te nō potes dño auxiliāte valebis. Isa. xl. Qui sperāt in dño habebūt fortitudinē. dicētes cū apl'o ad Eph. iij. Omnia possum in eo q̃ me ꝓfortat. Aliq̃ timent hoīm ptātem. q̃ faciūt ꝺ nūꝰ et iusticiā. de quibꝰ Leuitici. xxvi. Terrebit eos sonus folij volantis. Nā oīs ptās hūana q̃si foliū volās in vento. Jō Mat. x. Nolite timere eos qui occidunt corp⁹ et ampli⁹ nō hñt q̃d faciāt. sz timete cū q̃ hz occidere corp⁹ et aīam mittere in gehēnā Job. vi. Qui timet p̈uinā cadet sup eū nix. q̃ timet ptātem hūanā incidet in vltionē diuinā Job. xx. Qui fugerit arma ferrea incidet in arcū eneū. hec oīa n̄ retraxerūt sctm̄ mattheū Unū Remigius. Humana pricula q̃ ei euenire poterāt parui pendit dū oīa imfecta reliq̃t Idcirco voci xp̄i efficaciter obediuit. Juxta illud Bern̄. Perfect⁹ obediens parat aures ad audiendū. oculos ad videndū. linguaꝫ voci. man⁹ operi. et se totū colligit vt ex toto mādatum impleat. ¶ Secutus est sctūs Matthe⁹. q̃ surgens secut⁹ ē eū oīb⁹ relictis. Ecce magna matthei dilectio. de qua Aug⁹. Quantū q̃s despicit tantū diligit. et sic ipse oīa despexit. ħ signū pfecte charitatis fuit. de q̃ Greg. viij. moral. Ad culmen pfectionis tendūt q̃ exteri⁹ cūcta derelinquūt. Nā p̄m Hiero. xp̄i seru⁹ pfect⁹ nihil querit p̄ter xp̄m. ħ ¶ Sz quare nō vocauit mattheū statim cū Petro. sed p̈us fecit signa vt socrū petri sanauit Mat. viij. Et paliticū p tectū missum Mat. ix. Rñdet p̄m Symonē de cassia. Dñs qui hoīem ad imaginem et silitudinē suā fecit. put ab eterno p̈uidit vocauit. qr cognitor cordis est. q̃n sentit hoīem habilē et dispositū vocat. et sic egit cuꝫ genere hūano. noluit venire in p̄mo. secundo tertio q̄rto. vel q̃nto millenario. sz in sexto vbi genus humanū fuit habile. Etiam illa est rō q̄re aliq̃ vocāt. et aliq̃ n̄. qr q̃s videt dispositos aliq̃ in iuuentute. aliq̃ in senectute vocantur. Greg. xxix. moral. Misericors deus diu peccata hoīm tolerat. et cū vltimū finem respicit. plerūq; peccantiū mētes īmutat. ¶ Dixi scdo subiungit vana reprehensio humane iniq̃tatis. cū dr. Factū est discūbente eo. fecit conuiuiū. sic amici volētes se separare. et ecclīa inimici volētes sibi reconciliari. et sic mattheus voluit separari a mūdo. et reconciliari xp̄o. Uidētes pharisei q̃ opera xp̄i male interp̄tabant. murmurabant. ħ ¶ Jtez pharisei habuerūt quattuor infirmitates. P̄mo murmuratōnis ꝓtra aperta bona. cōtra hoc Sap̄. i. dicit. Custodite vos a murmuratiōe. qr nihil pdest. Scdo p̄sumptionis melioritatis xp̄i dicētes. qr h̄ pctōres recipit. Tertio elationis. qr iustos se reputabant. sed alios pctōres. Quarto temerarie suspicationis. suspicabant mattheū adhuc publicanū quē xp̄s elegit in apl'm. Jō dixerunt. quare cū publicanis et pctōribꝰ mādicat magister vr̄. Symon ꝺ cassia. Cū q̃s saluti aīaꝝ intēdit. et studet curare lāguores. tūc posset sumere necessaria etiā si de māmona iniq̃tatis existerēt. Symō de cassia. Fecit conuiuiū matthe⁹ magn̄ ex fide q̃ ex reruꝫ apparatu. exultans se ihm accepisse hospitē et q̃ de sua suba tāte hospitī meruisset mistrare. indignū se arbitrans q̃ vocaret a xp̄o. et q̃ xp̄us ad domū ei⁹ accesserat. qui nō venit ad domū ꝓpter ei⁹ cibū corporalē sz spūalē. verbū diuinū ei impties. reddēsq; eū accensuꝫ i dei amore. vt posset eligere egere cū xp̄o q̃ oīa possidere. Ecce mlti publicani. Symon ꝺ cassia. Unū cōtit et mlt̄os attraxit. Beda. Unius publicani conuersio multis exemplū pñe tribuit. et incentiuū cunctis fuit. Et videtes murmurabāt. Ecce ista questio orit ex supbia et mala estimatione. Et ihs audiēs ait. Nō est op⁹ valētibꝰ medic⁹. In h̄ redarguit nimiā temeritatē qui de iusticia sua p̄sumētes gr̄e celestis auxiliū querere nō curabāt. sz h̄ fecit male hñtibꝰ. illos vocat qui sue infirmitatis ꝺscij medicinā sanitatis pēnitendo requirunt. Quia pharisei se sanos reputabāt. publicani aūt male hñtes se cognoscebāt Jō isti a xp̄o sanabant. et illi i suis pctis relinq̃bant. De hoc medico Amb. Nouū medicamen nouꝰ mgr̄ attulit. q̃d de celo ad terram latum est. Uulnerat⁹ est ꝓpter nr̄as iniq̃tates. et eius liuore sanati sumus. Eccli. xxxviij. Altissim⁹ de terra creauit medicinā. ¶ Hic est optimus medic⁹. P̄mo in cognitōe infirmitatis. p̄s. xliij. Ipse nouit abscōdita cordis. ad Heb. iiij. Omnia nuda et aperta sunt oculis eius. Ualēs medic⁹ est qui eandē infirmitatē patit̄ si. ut egrot⁹. et sic christus Heb.

ilij. Nō habem⁹ pontificē qui nō possit cōpati infirmitatibꝫ nr̄is. Scdo ex multoꝝ subuētione. ꝛ sic xp̄s nos oēs curauit. Lu. vi. Omnis turba querebat eū tangere quotꝫ tetigerunt salui fiebant. Leo papa. Sicut neminē sine pcō inuenit. sic oēs curare venit. Tertio in ꝓmpta curatione. ꝛ sic christus solo verbo Mat. viij. Volo. mūdare. Solo tactu. Lu. xiij. Ipse apphensuꝫ sanauit eum et dimisit. Ad hunc oēs ꝛ̄mus recurrere. Eccli. xxxviij. Fili in tua infirmitate n̄ ꝛ̄spicias teip̄m sed oza ꝛ̄ū. ipse curabit te. Nā ipse habet. vij. pixides. i. septē sacramēta que tradidit ad sanandū anime nostre vulnera. Jō sbdit. Euntes discite quid est. q. d. Discite vos q̄ facitis vos mgr̄os. scripturas diligenter inquirite. ꝛ ignorantie vestre subuenite. quod dn̄s loquitur p ꝓphetā Osee. vi. Misericordiā volo. s. p̄ peccatoꝝ dimissionem. ꝛ volo vt sitꝫ vobis ipsis misericordes p ꝓpriā recognitionē. Juxta illud Eccli. xxx. Miserere anime tue placens ꝛ̄o. ꝛ nō sacrificiū. i. holocaustoꝝ oblationē. vt scribit Proū. xxi. Facere misericordiaꝫ ꝛ iudiciuꝫ magis placet dn̄o q̄ victime. q. d. Vos offertis sacrificia corpalia ꝛ creditꝫ placere ꝛ̄o. ꝛ nō curatis de conuersione peccatoꝝ nec sustentatiōe pauꝑ. vt spūalem elemosinā faceretis. in quo ꝛ̄o magis placeretis. Juxta illud Sꝛe. Nullū ꝛ̄o tale sacrificiū sicut zelus animaꝝ. q. d. fm Chrys. Cur accusatis me cū in hoc ꝛ̄ū incusatis. cui placet. ꝛ voce ꝓphetica p̄dixit. Et subdit. Nō veni vocare iustos sed pctōres ad pniaꝫ. Unde Beda in omel. monet dubiū. Tñ vocauit Nathanael de quo Joh. i. Ecce verus israelita in quo dolus nō est. ꝛ ille fuit iustus. Rn̄detur. omnes electos ad regnū vocat. pctōres ad pniam. iustos vt ambulēt de virtute in virtutē. Uel sic Nō falsos iustos vocat vt pharisei erāt. sed eos qui se pctōres cognoscebant. quales fuerunt q̄ cum xp̄o manducauerūt. Symon de cassia. O quāta ē virtus phie que de peccatoribus facit iustos. de impijs pios. de alienis filios. de extraneis ciues. de terrenis celestes. de quo Chrys. in ꝓmone de sancto matthe dicit O virtus diuinitatis ꝛ misericordie. ex captiuo facis militē. ex luto aurū. de raptore apl̄m. de thelonario euāgelistā. Qui p̄us fuit in ꝓfundo malignitatis. nūc ascendit ad apicem ꝛ̄tutis vt neminē ꝛ̄bere ꝛ̄sperare ostēderet. sed omnibus nobis fiduciam misericordie sue p̄staret Si igit̄ fuisti superbꝫ recordare marie magdalene. si auarus. respice Zacheū ꝛ Matheū. si luxuriosus. vide adulterā. si iracundus. cōsidera Paulū. si multis peccatis negasti ꝛ̄ recurre ad Petrū. Vi oēs peccauerūt ꝛ veniā adepti sunt. p̄s. Miserationes eius sup̄ omnia opera eius.

Sermo cxxxij. Ad idem

Equere me.

Mat. ix. Pater vidēs filiuꝫ in piculoso loco sedere. vocat eum vt a piculo eruat. R Spūal'r. Sic christ⁹ vidit matheū piculose sedere. qz i theloniō ꝛ in loco auaricie q̄ ducit in piculū aie. de q̄ Aug⁹. de libero arbitrio. De auaricia oriunt oia mala. Et cū auaricia alicui dn̄at. tūc omnibꝫ malis subiect⁹ dem̄onstrat. Figurat Zach. v. Qui vidit amphoraꝫ egredientē. ꝛ oculus ei⁹ in vniū sa terra. ꝛ mulier sedēs i medio amphore q̄ est impietas. et massa plūbi in ore ei⁹. ꝛ erāt due mulieres spiritus hn̄tes maligños. ꝛ habebant alas quasi alas milui. ꝛ leuauerūt amphoraꝫ inter terraꝫ ꝛ celum. Spūal'r. Per amphoraꝫ intelligitur auaricia. Nā sicut amphora est vas terreū. et sic auarus tot⁹ terren⁹ est. ꝛ oculi eius in terra. Juxta illud p̄s. Oculos suos statuerūt ꝛ̄clinare in terrā. qz auaro gratius est intuere aurū q̄s solē. Dicit notāter in omni terra. qz auaricia ē generaliter. Juxta illud Hiere. vi. A minimo vsq; ad maxim̄ oēs studēt auaricie. Et mulier in medio amphore q̄ est impietas. est auaricia q̄ est impia. Dicit Amb. Auar⁹ pauperiorē se iudicat. nā sibi ꝛ̄esse arbitrat q̄d ab alijs possidet. ꝛ massa plumbi in ore eius. id ē graue peccatū i ore auari. s. mendaciū. piurū. Un̄ Aug⁹. Uir auarus inferno filius. nunq; dicit. sufficit. Due mulieres portāt amphoraꝫ habentes spūm malignū. i. duo peccata. s. superbiam ꝛ luxuriam. in quibꝫ habitat dem̄on et regnat. alas hn̄tes sicut milui. q̄ semp studēt rapine pulloꝝ. ꝛ sic auaricia insatiabilem habet appetitū. vt dicit Methodosius. Auaricia est gradus ꝛ̄licti ꝛ sceleris que non nocet vni sed vniuersis. Et leuauerūt amphoram inter celū ꝛ terrā. vt edificet ei domus in terra Sennaar. que interp̄tat fetoꝝ. qz pctm̄ auaricie inducit fetorē conscie. Nam est radix cunctorum maloꝝ. d̄ quo apl's. i. ad Thi. vi. Radix omnium maloꝝ est cupiditas. Et dicit sctus Tho. in. ij. ij. Auaricia est radix oim malorū nō q̄ sp oia oriunt ex auaricia. sz qz nullū est malū qd̄ nō interdū ex auaricia oritur. Ideo

Luc. xij. Cauete ab omni auaricia. Nã dicit Aug⁹. Uenenũ charitatis est auaricia. Naꝫ sicut charitas oim bonorũ est radix. sic auaricia omniũ malorꝫ. Idcirco dñs vocauit matheũ dicẽs. Sequere me. de q̃ thema. ¶ In summa ꝺbꝫ duo innuunt. Primo matthei vocatio benigna. ibi. sequere me. Scõo pharisęorũ murmuratio maligna. ibi. quare. De ꝓmo dicit. In illo tpe. s. cum sanasset paraliticũ in lecto trãsiuit videre eum. Uñ Chrys. Ne accenderet eos in odiũ sui. Symon de cassia. Qui creauit hoiem ad imaginẽ suã. ille ꝓnoscit omniũ volũtates ꝫ dispositiões q̃ faciles sunt ad auersionẽ. ꝫ difficiles ad ꝺuersionem. ¶ Ideo sepe mens hominũ hesitat cur iste vocatur? Rñsio. Non est verior causa nisi qꝛ deus nouit corda hominũ ꝫ volũtates faciles ad ꝺuersionẽ que homini nõ apparent. Naꝫ misericordiã etiã exercet ad reprobos ne ampliori pena amplecterent. si vocati venire cõtemnerẽt q̃ si despicerẽt nõ vocati. de q̃ Joh. xv. Si nõ venissem ꝫ eis locut⁹ fuissez peccatum nõ haberẽt. Nã spiritus vbi vult spirat. Joh. iij. Dicit Symõ de cassia. Deus nisi qđ iustum est vult. Idcirco iuit ab eis ne irritaret eos in odium. ꝫ ne maiorẽ incurrerent iniquitatẽ ꝫ penã. Luc. xij. Seruus sciens volũtatem dñi ꝫ nõ faciẽs vapulabit plagis multis. Ignorans vero pauciorib⁹. qꝛ cui multũ datũ est. multum querẽt ab eo. Lu. xij. Et vidit hominẽ sedentẽ in theloniꝺ matthey nomine. ꝫ fuit in capharnaũ. que fuit ciuitas capitalis ī galilea maritima cõmertijs apta. ibi matthęus reipublice agebat officia. Naꝫ dicit matthęus nomĩe de genere leui. qꝛ erat de tribu leui. publican⁹ ex officio. a scipione habuit oꝛiginẽ rome. q̃ pro republica ordinauit publica theloniꝺ. ꝫ de eoꝝ numero erat matheus. q̃ numismata imagine insignita cesaꝛ in cesareũ fiscũ ꝺgregabat. Sic xpus rex celi ꝫ terre vocauit matthęũ vt numismata. id est homines imagine dei insignitos locaret in fiscum regis celestꝭ sicut piscatores. Mat. iij. Nõ ab arte abiecta fecit. sed in meliora cõmutata. ꝫ sic matthęũ vocauit ad hoc vt exigeret numismata dei. i. homines vt cognoscerẽt creatorem. Idcirco dicit. vidit hoiem. s. in singulari. ¶ Itẽ visio dei est triplex. Primo videt omẽs generaliter. Scõo diligẽtes amicabiliter. Tertio penitentes misericorditer. Primo videt omnes generaliter. Prou. xv. In omni loco oculi dñi ꝺtemplant bonos et malos. videt generaliter iuuenes ꝫ senes. diuites ꝫ paupes. nobiles ꝫ ignobiles. ps. De celo respexit sup oẽs filios hoim. s. in luce ꝫ in tenebris. in secreto ꝫ in publico. Heb. iij. Omnia nuda ꝫ aperta sunt oculis eius. Jõ vbiq̃ studiosi. virtuosi. ꝫ disciplinati debemus esse Boeti⁹ in de ꝺsola. phie. Magna ẽ nobis indita necessitas ꝓbitatis cũ omia agam⁹ ante oculos iudicis cũcta cernẽtis. ¶ Scõo videt diligentes se amicabiliter. s. amore ꝓueniẽdo. ꝫ in amore ꝺseruando. Sap. iij. Gra ꝫ misericordia dei in sanctis ei⁹. ꝫ respectus in electis illius. ps. Oculi dñi sup iustos. s. ꝓbens magnam dilectionẽ ꝫ deuotionem. Heñ. iij. Respexit dñs abel. ꝫ ꝓbuit ei dilectiõz. ex qua obtulit dignã oblationẽ. ¶ Tertio videt penitẽtes misericorditer. ꝫ sic respexit inimicos ninuitas. Jone. iij. Uidit de⁹ opa eoꝝ. s. niniuitarum pniam. Et sic dꝛcari debem⁹ deũ vt respiciat nos oculo misericordie cũ ps. Protector noster aspice de⁹. ¶ Nam aspect⁹ diuinitatis ad quem dirigit multos habet effect⁹ ¶ Primo efficit timorꝰ incussionẽ. ps. Qui respicit terrã ꝫ facit eã tremere. i. terrenũ pctõrem facit timere. sicut reus in ꝺspectu iudicis terret. Uñ Prou. xx. Rex q̃ sedet in solio iudicij dissipat omne malũ intuitu suo. s. incutiẽdo timorem ꝓ quẽ pctõr declinat a malo. de q̃ Fabianus papa. ꝫ habet. xi. q. iij. Qui omnipotentẽ metuit. nec ꝺ deũ nec ꝺtra eccliaz nec ꝺtra institutа patrũ facit. Jõ. ij. Mach. xij. Honora eũ qui vniuersa respicit. s. vt nõ facias in eius ꝑsentia. qđ times facere in mea presentia. qꝛ scribit Eccli. xvij. Oculi dñi lucidiores sole circũspicientes omes vias hoim ꝫ profundũ abyssi. ¶ Scõo aspect⁹ deitatis opat boni ꝓpositi inspiratione. Figurat. i. Regũ. i. Respexit dñs annã que ꝑ⁹ erat sterilis et peperit sexũ virilẽ. ꝫ sic deus respicit peccatorẽ sterilem. dans ei grãm ꝺcipiendi bonũ ꝓpositũ. ꝫ facit parere opus ꝺbꝫosum. sicut fecit pater filio ꝓdigo Lu. xv. Uidit eum ꝓdigum cum adhuc longe esset ꝫ iussit anulũ dare in man⁹ eius. ꝫ calciare pedes ei⁹ ꝫ induere vestib⁹. Et sic de⁹ respiciens pctõres ꝺat calciamẽta pedũ id est bonũ affectũ ꝫ anulũ in manib⁹. ꝫ induit eũ bono ꝓposito ꝫ oratione. Jõ Aug⁹. Bonũ ꝓpositũ redeundi ad patrẽ nõ habuisset. si aspectu misericordie caruisset. ¶ Tertio respectus dei operat ꝺtritionẽ cordis. de q̃ Luc. xxij. Respexit dñs petrũ ꝫ egressus foras fleuit amare. Mimurũ. qꝛ oculi dñi erant q̃si flãma ignis. cor peccatoris liquefaciẽs. vt glacies que a facie ignis dissoluit. ps. Sicut cera

204

fluit a facie ignis. sic pctōr a facie dei. s. dissoluit in ꝓritōe lachrimaꝝ. ¶ Quarto respect⁹ diuinitatis causat spūaliū bonoꝝ multiplicationē. Isa. vl. Ad quē respiciā nisi ad humilē scz p multiplicationē grāꝝ. Nā hūilis est sic vas vacuū aptū ad grām. De quo Jaco. iiij. Humilib⁹ dat grām. & quib⁹ Leui. xxvi. Respiciam vos & faciā vos crescere in bonis.

Quinto respect⁹ diuinitatis causat oīs miserie liberationē. Exo. iij. Videns vidi afflictionem populi mei & descēdi liberare eos. s. de miserijs. sic nos petere debem⁹ misericordie sue visionē. dicendo Dañ. ix. Aperi oculos tuos et vide tribulationē nr̄am & cogita de nobis. ps. lxxix. Respice de celo & vide & visita vineā istā Eccli. xxxvi. Respicias in nos & oñde misera tionū tuaꝝ lucē dñe. Et sic oculis misericordie respexit matthēū liberās eū de piculo viciorum dicēs. Sequere me. Ecce vocauit eum ab h̄ officio. Dicit ei mgr̄ in. iiij. di. xvi. Tria genera hoim sunt q̄ vere penitere nō pñt. nisi aggrauationē ꝺ scie postponāt. ¶ Primi sunt gerētes odiū in corde. qz dicit Chrys. Odium est spūs tenebraꝝ. Aug⁹. Sic puta te odiū quasi occisoris gladiū. Nam de⁹ nulli remittit pctā nisi pus dimiserit ꝓximo. Eccli. xxviij. Relinque ꝓximo nocenti te. & dep̄canti tibi dabit venia. Aug⁹. Unusq̄sq; tale indulgētiā accipiet a deo. qualē faciet ꝓximo.

¶ Secūdi qui male acquisita possidēt. Augus. & habet. xciij. q. vi. si res. Si res reddēda est et nō reddit. penitentia nō agit sz simulat.

¶ Tercij sunt qui officiū vel negociū gerunt q̄ sine peccato exercere nō pñt. talis penitens esse nequit nisi desistat. vt est theloniū. ¶ Licet posset aliq̄n esse sine peccato. vt ab antiquis positum est vel ab illis q̄ habent posse. vt a regib⁹ vel a p̄ncipib⁹ potestatem habentib⁹ vel ex iusta causa. vt p defensione transeuntiū vel nauigātiū. vt patet. xxiij. q. iij. Si q̄s romipetas. attn̄ tales sedentes bono torpent. Dicit Bern̄. Nunq̄ ociosus sit seru⁹ dei. Nam fm Valeriū. vanam dant ocia mentē. Jdeo Hiero. Semp aliq̄d opis facito. ne te diabolus inueniat ociosum. q̄lis fuit matthe⁹ i theloniō sedens. Jdeo Hze. in omel. Petrus et alij quā reuersi sunt ad piscationē post resurrectionem. Matthēus ꝺo nō venit ad theloniū. Jdeo subdit. surgēs secut⁹ est eū. Symon de cassia. Matthe⁹ nō fuit surdus audi tu. nec tardus ad ꝟba. nō expectauit fiscarijs cesaris rōnem reddendo. p eo q̄ relinquebat theloniū in dāno. Nā xp̄s vocauit eū interi⁹ & exterius. Exterius p vocē. interius p inspirationē. qz dicit Hiero. Fulgur & maiestas diuinitatis occulta relucebat in humana facie q̄ exp̄mo aspectu videntes ad se trahere poterat. sicut magnes ferruꝝ attrahit. Jdeo dicit Symon de cassia. Uerbū xp̄i nō solū auribꝫ matthei insonuit. sed animū attraxit. affectū immutauit. & intellectū illuminauit. Et subdit. & factū est discumbente eo in domo. Dicit Symon de cassia. Matthe⁹ reliquit alienas & ministrauit christo de sua suba. indignū se reputans q̄ vocarek a christo. Et sic humilior reddebat. & quanto humilior de tanto gre xp̄i capacior. qz christ⁹ nō intrauit ad eū ob cibi causam. sed ad erudiendū & ꝺfirmandū eius aīam quā fecerat in relictione rez & in sequela sui augens inceptū. Et subdit. Multi publicani & pctōres veniebant ad eum & discubuerunt cum iesu & discipulis ei⁹. ¶ Sz diceres tn̄ dicit Isa. lij. Exite vos & recedite. immundū nolite tangere. Rñdet Aug⁹. Ille recessus n̄ intelligit corpaliter. sed spūaliter. Nā recedere & exire est facere q̄d ptinet ad correptionem ipsoꝝ. Nam dicit Aug⁹. & h̄. xxiij. q. iij. tolerandi. Tolerandi sunt mali p pace. i. ne scandalum fiat. Jdeo de ꝺsecra. Tu bonus tolera malum. Nam fm Aug. sup Exo. Immūdū tangere est peccatis ꝺsentire. & sic recedere de⁹ ab eis. nō aūt corpaliter. Nā dicit bat⁹ Greg. Perfectus nō est q̄ impfectū sustinere nō potest. Attamen de pfectis habet. xxiij. q. iij. resecande. Resecande sunt carnes putride & scabiosa ouis a sanis. ne alias inficiet. s. simplices & impfectos. Nam fm Grego. Tanto q̄sq; pfector est. quāto dolores sentit alienos. Sed diceres. tn̄ ap̄lus. i. Choꝝ. v. dicit. Si quis nominat inter vos fornicator aut auar⁹ cum hmōi nec cibū sumere licet. Rñdet p nominationē hanc nō intelligit simplicē nominationē. qz al's multi innocētes essent dānandi & nō sunt. sed intelligi. s. p sniam iudicis. vt habet in can̄. ij. q. i. multi. Nō possumus aliquē a cōmunione ꝓhibere nisi sponte ꝺfessuꝝ aut cora iudice ecclīastico accusatum & victū.

¶ Dixi sedo tangit phariseoꝝ murmuratio maligna. ibi. & videres pharisei dicebāt discipulis ei⁹. qre cū publicanis & pctōrib⁹ mādu cat mgr̄ vester. Ecce alios iudicantes nescientes q̄les fuerūt. Attn̄ si sciuissent & nouissent seipsos. nō despexissent alios. Sen̄. Nihil be ne nosci q̄ seipsuꝝ nescit. O quot sunt hodie tales qui ꝓprios defectus non cognoscunt. Symon de cassia. Quis est q̄ in lege dñi nō

ꝛeliquit. si non fecit tñ voluit. Jō Eccl'i. xxxi. Intellige que ꝓpinqui tui sunt ex teipso. ¶ Q Sz di. quare christus voluit ita pctōribꝫ ꝯuersari ꝛ nō ducere vitā solitariā. sicut ioh̄anes baptista. Rñdet sctūs Tho. ꝑte. iij. q. xl. ar. i. dicēs. Cōuersatio xp̄i talis ꝛebuit esse vt ꝯueniret sue incarnationi ꝑm quā venit i hūc mūdum. Venit ergo in mūdū tribꝫ ꝛe causis ¶ Primo ad manifestandū veritatez. Joh. xviij. Ad hoc veni in mundū vt testimoniū phibeam veritati. et iō ꝛebuit in publico ꝓcedere p̄dicādo vbi fuit ppl'i multitudo. Luc. iij. Nunq̄d ꝛ alijs ciuitatibꝫ oꝑtet me euāgelizare. qz ad h̄ missus sū. ꝑs. Annūciaui iustitiam tuā in eccl'ia magna. ¶ Scdo xp̄us venit in mūduz vt hoies a pctō liberaret. De q̄ i. ad Thi. i. Christus iesus venit in hūc mundu3 pctōres saluos facere. Et iō dicit Chriſ. Licet in eodē loco manēre posset ad se omnes trahere. nō tñ hoc fecit. p̄bens nobis exēpluz vt ꝑambulem⁹ ꝛ queram⁹ errātes. vt pastor ouē p̄ditā. ꝛ medicus infirmū. vt ꝺz ꝓphetam Ezech̄. xxxiij. Ecce egoipse req̄raz oues meas ꝛ visitabo eas. sicut pastor visitat gregē. Hoc ꝛesiderauit dauid dicens. Erraui sicut ouis q̄ p̄rijt. quere seruū tuū dñe. Sil'r Jsa. liij. Nos oēs quasi oues errauim⁹ ꝛc. i. Pe. ij. Eratis sicut oues errātes. sz nūc cōuersi estis ad pastorē. ¶ Tertio docebat vt ꝓsideremus q̄ ꝑ ip̄m habeam⁹ accessum ad ꝛeū. ad Ro. v. Per xp̄m dñm nr̄m accessum habem⁹ ad ꝛeū ꝑ fidem ꝑm gl'iaz istā in qua stam⁹. ideo cōueniens fuit ipsum hoibꝫ ꝯuersari. signāter ꝓcatoribꝫ. vt omnibꝫ fiduciā daret ad ꝛeū accedendi. Baruch. iij. In terris visus est ꝛ cū hominibꝫ est ꝯuersatus. Hoc videntes pharisei murmurabant dicētes. Quare māducat magister vester cū pctōribꝫ. Quibꝫ xp̄s respōdit Nō est opus valentibꝫ medicus. sz male habentibꝫ. q. d. Vos estis sani in apparentia vestra. ergo nō indigetis medico. cum scribitur Jsa. i. Oīs caput languidū. oīs cor merēs. Idcirco necessari⁹ est medicus celestis. cū nemo mūdus a sorde. nec infans vni⁹ diei. Jō exclamat Hiere. xvij. c. Sana me dñe ꝛ sanabor. ꝛ hoc ipsi nō intelligētes. Ideo dixit eis. Euntes discite qz misericordiā volo et nō sacrificiū. q. d. Hec est voluntas ꝛei p̄ris q̄ vult pctōrū saluationē. Nā legis sacrificiū nō iustificat hoies opa misericordie ñ exercētes. qz dicit Hylari⁹. Misericordia legē obseruantibus est necessaria. Nam ꝺz ad Ro. iij. Oīs ꝓccauerūt et egent gl'a ꝛei. ꝓpter qꝺ subdit Non veni vocare iustos. sed pctōres. Chriſ. Hoc ironice dictū est. sicut illud. Ecce adam quasi vnus ex nobis fact⁹ est. qz nullus iust⁹ erat in terra. q. d. ideo nō sperno pctōres. qz ꝑpter ipsos veni vt eos traham post me in vitam eternam.

De sancto Michaele
Sermo cxxxiij

a Ngeli eoꝝ vi dent semp facie p̄ris mei qui i celis est Mat. xviij. R Paterfamilias mancipās filiū suū ad scolā. puidet sibi ꝛe pedagogo ad imbuendū ꝛ custodiendum. Spūal'r. ꝛ sic ꝛeus p̄ locās hoiem in hūc mundū nō eū solitarie mittit. sz ꝛeputat vnicuiq; angelū in custodiā. ꝑs. xc. Angelis suis ꝛe⁹ mādauit ꝛe te. Que ꝛba tractat beat⁹ Bern̄. dicēs. O mira dignatio. vera ꝛ magna dilectio q̄ dñs mādauit angelis ad custodiendum nos. Chriſ. sup̄ epl'am ad Heb. Q quātus honor nobis extitit q̄ ꝛeus ad nos sicut ad amicos angelos mittit. Figurat Thobie. v. Pater thobie noluit filiū solitarie mittere in rages. sed iussit sibi q̄rere comitē ꝓpter discrimina viaꝝ. Spūal'r. Rages interptat egrotatio. ꝛ significat mūdum vbi est egrotatio viciorum. Deus nō mittit nos solitarios. sed associat nobis angelos. ꝛe q̄ Hiero. Magna dignitas animaꝝ vt vnaquaq; habet ad custodiā angelum ꝛeputatū. Jdeo dicuntur angeli hoim. cum ꝺz. Angeli eoꝝ. ¶ In hꝫ ꝑmissis duo inuunt̄. Primo hoim dignitas gloriosa. ibi. angeli eorū. Secūdo subiungit angeloꝝ ꝓpietas iubilosa. ibi. semp videt faciem patris. De p̄mo dicit. angeli eoꝝ. Aug⁹. ꝛe ciui. ꝛei dicit. Sunt angeli ꝛei ꝛ angeli nr̄i. in mūdo nr̄i. in iudicio nr̄i. in celo nr̄i. Pio sunt angeli nr̄i in mūdo. qz nobis ad ministeriū missi. ad Heb. i. Omnes sunt administratorij spūs. ꝛ in misteriū missi. S Dicerres mittunt̄ oīm es. Rñdet Dyonisi⁹. Mitti angelos capit̄ dupliciter. Uno mō ad oīa diuina secreta reuelanda. Alio mō ad exteriora exequēda. Primo oēs mittunt̄. qz supmi qui dicunt̄ assistētes reuelant secreta mediꝫ ꝛ medij infimis. Scdo mō locum ꝛe celo ad terrā mutādo. ad h̄ solū mittunt̄ angeli inferiores cōmuniter loquēdo. ꝛ ex officio eoꝝ. Dico cōmuniter. qz ꝑ arduo negocio mittunt̄ etiā superiores. Jsa. vi. Volauit ad me vn⁹ ꝛe seraphin. Et ex tali ordie Dañ. vij. Milia milū

ministrabãt ei. ⁊ decies centena milia assiste bant ei. vbi sctũs Tho. pte. i. q. l. ar. iij. Ange li sunt immateriales sube in maxia multitu dine. Et Dyonisi⁹ li. viij. celestis hierarchie. Multi sunt q̃ excedũt cõmẽsuratione numero. De quo Job. xxv. Numq̃d est numerus militũ ei⁹. q. d. non. Illoꝛ oim festiuitas cele brat hodie. Et oĩs dicunt angeli. i. nuncij. et mento. Dicit san. Tho. pte. i. q. cviij. ar. v. Licet ñ oẽs mittunt. tñ oẽs dicunt angeli p̃ pter manifestationes diuinoꝛ secretoꝛum.

¶ Sed cũ sint spũs incoꝛpoꝛei. cur coꝛpa liter pennis depingunt. Rñdet Jsiõ. viij. ethi mologiaꝝ. ppter mysticũ intellectũ. Primo depingunt pennis ppter eoꝛ promptã volũta tem ⁊ celerẽ discursum. Secõ longa coma ⁊ reflexis capillis. ad significanduꝫ ordinatas affectiões ex mẽtis radice procedentes. Tertio aures ppter diuinã inspiratione percipientes Quarto nares. q̃ pctã fetida fugiũt. Quinto labia. q̃ diuia secreta manifestãt nob. Sexto imbarbes ad designãdũ q̃ in oĩb⁹ etatib⁹ ⁊ se nio nõ deficiunt. Septimo man⁹ et brachia hñtes. q̃ ad fortẽ actiũ nos hortãt. Octa uo coꝛ ⁊ pectus ad significandũ dei fortitudi nem. q̃ in exercitu sennacherib vn⁹ angelus. clxxxv. milia occidit. Nono pedes nudos. ad significandũ liberã affectionẽ ad deũ ⁊ motuꝫ sine impedimento. Decimo penn ati. q̃ sunt a cogitatiõe terrena penit⁹ alieni. ⁊ in templa tione alti. ⁊ sic sunt in mũdo nostri custodes.

¶ Sꝫ cur h̃ ordinauit deus vt sint nr̃i cu stodes. Rñdet. Primo ppter hoĩs dignitatẽ que in h̃ attendit q̃ hũana natura est dignifi cata ⁊ ineffabiliter nobilitata p suã subsũtiaꝫ in diuino suppoito. rõne huius debet sibi ho noꝛ diuinus ⁊ cult⁹ latrie q̃ soli deo est debit⁹ Et dicit Athanasi⁹. Perfect⁹ de⁹ pfectus hõ. Et inde est q̃ añ incarnationeꝫ angeli promise rũt se adorare. Hoc tñ post incarnationẽ phi buerũt. Apoc. xix. Vide ne feceris q̃ cõfrater tuus sum ego. Jõ angeli nõ dedignant seruire homini. cũ humanã naturã videt supra se elevatã. Secõ ppter eoꝛ vtilitatẽ que cõsistit in h̃ q̃ coꝛ ruina ex hoĩb⁹ debet restaurari. q̃ hoĩes saluãdi intrabũt in locũ cadentiũ ange loꝛ. ꝛ q̃ Mat. xxij. In celo non nubent neq̃ nubent. sed erunt sicut angeli dei. ¶ Jõ angeli administrauerũt ad redemptionẽ hu mani generis. Prio ad incarnationẽ nũcius fuit angelus. Luc. i. Missus est angelus ad virginẽ dicens. Ecce cipies. Secõ ad nati uitatẽ. Lu. ij. Annũcio vob̃ gaudiũ magnũ. et venit multitudo militie celestis exercit⁹ di cens. Gloria in excelsis deo. Tertio ad passio nem. Lu. xxij. Apparuit ei angelus cõfortans eum. Quarto ad resurrectionẽ. Ecce angelus dñi descendit de celo ⁊ apparuit mulieribꝫ di cens. nolite timere. Quinto ad ascensionem. Ecce duo viri steterũt iuxta illos Act. i. Jd circo Leo papa. ⁊ habet de cõse. dis. i. Di duo hymni sunt in nouo testamento p angelos de cantati. alleluia. atq̃ gl̃ia in excelsis deo. Rõ. q̃ coꝛ ordines facti sũt ruinosi p superbiã. vidẽ tes deũ hoiem natũ cecine[illegible]. Gl̃ia i excelsis deo. Videntes p resurrectionẽ aias liberatas. cecinerũt alleluia. Itẽ ppt coꝛ vtilitatẽ. q̃ ac cidẽtale pmiũ eis accumulat̃ vsq̃ in diẽ iudi cij. Nam quot hoĩes p coꝛ ministeriũ cõuer tunt. tot in eis gaudia cumulant. Jõ Lu. xv. Gaudium est angelis dei sup vno pctõre ⁊c. Nã sicut medic⁹ gaudet de effectu medicine i infirmo. sic ⁊ angeli. Bern. sup Cañ. Lachry me penitentium sunt vinum angeloꝛ.

¶ A Tertio sunt nostri angeli nob ad custodiã in mũdo deputati. ppter hoĩs necessitatẽ. q̃ ne cessitas requirit. q̃ sepe diabolus i hoĩe ratio nem seducit. voluntatẽ abijcit. fortẽ operati uã oppũnit. qđ̃ inquerit Bern. Undiq̃ bella undiq̃ tẽptamẽta. nusq̃ securitas. Jõ Bern. Angelus i omni loco est sedulus prosequa tor. Itẽ inimici sunt seui. i. Pe. v. Aduersari⁹ vester ⁊c. Item inimici sunt multi. Paymo. Aer iste obscur⁹ ita plen⁹ ẽ diabolis sicut ra dius solis minimis puluerib⁹. Jõ necessaria ẽ custodia angeloꝛ. Nã dicit apl's ad Eph̃. v. Nõ est nobis colluctatio aduersus carnẽ ⁊ san guinẽ. sꝫ aduersus pncipat⁹ ⁊ ptates tenebra rũ. Jõ Bern. Si bon⁹ spũs se elongaret ma loꝛ impetũ q̃s sustineret. Itẽ inimici nr̃i sunt astuti in temptatõe. q̃ dicit san. Tho. pte. i. Cognitio natural' nõ est demonib⁹ ablata sꝫ diminuta ppter simplicitatẽ sue sube. ꝯsequi tur em̃ naturã angeli. Jõ Dyoni. iij. de diui nis noĩbus. Dona in eis naturalia manẽt in tegra. sed cognitio p gr̃am in speculatiõe non totaliter est eis ablata sꝫ diminuta. q̃ de secre tis diuinis tantũ reuelat eis q̃tuꝫ oportet me diantib⁹ angelis. Sꝫ totaliter cognitio p af fectionẽ charitatis est in eis sublata. vt resiste mus eoꝛ insidijs. necesse ẽ h̃re angelos Job. xli. Non est ptãs sup terrã que comparet ei. Nos em̃ sum⁹ q̃si locuste viles. ipsi vo quasi gigantes fortes. p̃s. xxxiij. Immittet angelus dñi in circũitu timentiũ eũ ⁊ eripiet eos. Ori genes. Vult dominus facere res mirabiles de

locustis vult supare gigantes. ꝛ sic iuuando sunt nr̄i custodes. ¶ Itē in hoīe est potentia intellectiua opatiua ꝛ affectiua. sed oēs sunt ꝛfectuose. Primo intellectiua est obscura. i. Thoꝛ. xiij. Videm⁹ nūc i enigmate. Jō venit̄ angeli nos illuminando. Jō Apoc. x. dr. Accipe libꝝ de manu angeli. i. illuminatiōnē ⁊ informationē. Rich. de ꝓtemplatiōe. Angelus ē diuin⁹ nūci⁹ p quē diuinā volūtatem cognoscim⁹. Jō cū ignoram⁹ q̄d facere ꝛeamus angelū inuocare ꝛebem⁹. Aug⁹. in soliloquio. Angeli ambulāt nobiscū vocētes. q̄z pie q̄z honeste ꝙuersemur in medio natōis prauę Scdo in hoīe est potētia opatiua. sed illa aliq̄n impedit diaboli tēptatiōe. q̄d ꝙq̄rit apls. i. Thes. ij. Impediuit nos sathanas. Sz boni angeli accedūt ꝓtra malos ꝛ eripiunt nos. Figurat Thob. viij. Angel⁹ raphael demonē ligauit. ꝛ ipm in deserti relegatū misit. Et⁹ ligatio est ptātis ei⁹ refrenatio. Greg. Hoc est officiū angeloꝝ refrenare dēmones. ne intārū noceāt q̄ztum volūt. Jō Piero. Angeloꝝ auxilijs liberamur ab inimicoꝝ insidijs. Bern. Quotiēs cernit̄ grauissima tēptatio in itinere totiens inuoca tuū custodē. vt sit adiutor in tribulatiōe. q̄z legit̄ Dan. iij. Angel⁹ descendit in fornacē cū daniele ꝛ socijs ei⁹. Tertio i homine est potētia affectiua. ꝛ est aliq̄n infirma ꝛ tepida. sz angeli accedūt ꝛ excitāt affectum. Actu. xij. Cum petrus ꝛmiuit angel⁹ ait ei. Surge velociter. Sil'r. iij. Reg. xix. de helya. Surge. grādis restat tibi via. ꝛ Zach. iiij. Angelus dñi excitauit me q̄si hominē de somno. Jō Aug⁹. Angeli boni hoīem nō molestāt sz in bono pmouent ꝛ fortāt. ꝛ gerūt nr̄a desideria ante deū. Thob. xij. Cū orabas cū lachrimis ego obtuli oīones tuā dño. Piero. Perferūt angeli oīones ꝛ desideria electoꝝ añ cōspectū dei. ¶ Nota angeli sunt nostri in vita. in morte. ꝛ post mortē. q̄z nō cessant a custodia hoīs. ¶ Prio i vita vt dic̄ san. Tho. sup. ij. sen. di. xi. Angel⁹ homini ad custodiā ꝛputat⁹ nunq̄z relinquit hoīez ex toto. alꝫs in nihilum rediger̄et. licet ꝛelinq̄t eū ꝑm quid nō tm̄ totaliter. q̄z dicit Bre. Sicut esse nr̄m est ex nihilo. ita ad nihilū tēderet nisi manu regiminis auctoris illud ꝙseruaret. ꝛ sic de angelo. Ille etiā relinquit nos ꝑm q̄d. Nā sic deus pmittit nos ꝑbiacere tribulatiōibꝫ ꝛ cadere in peccatū. Ro. i. Tradidit eos in reprobū sensum. Et sic angeli dicunt relinquere hoīez inq̄ntuz a pcīs ꝛ tribulatiōibꝫ ñ retrahūt. nūq̄z tm̄ totaliter vsq̄z ad finē mortis hoīem relinquūt. Bern. In omni loco angel⁹ sedulus ꝓ dissequa ē aīe. Sz q̄ pmittit hoīem aliq̄n cadere ē culpa hois. Orige. in li. de ritu eccl'ie. Nō p ingratitudinē ꝛ peccatū reddit se angelica ꝓtectiōe indignuz. ¶ Scdo sunt angeli nr̄i in morte nob̄ seruiēdo ꝛ diabolos fugando. Figurat Ben. xxij. Ubi cuz iacob timuit esau tūc habuit āgelos se iuuare paratos. q̄s cū vidisset dixit. Castra dei hec sunt. Q̄z magna erit ꝙsolatio cū hō christian⁹ in agone vidēbit angelos occurrere ꝛ dēmones fugare. ps. Immittet angel⁹ dñi in circuitu timentium eū ꝛ eripiet eos. Bern. Discurrit angelus mediꝰ inꝰ deū ꝛ nos vota offerēs. ꝛona referēs. ¶ Tertio sunt angeli nr̄i post mortē aīas ad purgatoriū ꝛ extra ducendo. Figurat Thob. v. Dixit raphael angelus de thobia ad antiquū thobiā. ego sanū filiū tuū duco ꝛ reducā. Jdeo canit eccl'ia. Mitte archangelū michaelem vt ille dignet eripe aīas de manu inferni Jdeo cōmunis septimana de aīabꝫ ꝓagitur post festū angeloꝝ. Un̄ Bern. O iudea ꝛ hierusalē q̄to desiderio aduētū nr̄m expectāt solliciti querūt vt sim⁹ eoꝝ socij q̄ facti sunt nr̄i ministri. Itē post mortē de purgatorio ad celum portādo. de q̄ ꝑt dici illud Exo. xxiij. Introducet te angel⁹ me⁹ i locū quē parauī tibi sicut factū est Luc. xvi. Cū morer̄et mēdicus ꝛ portar̄et ab angel'is in sinū abrae. Bern. Non amīgo q̄n graciter locant in palatio q̄s dignanter visitāt in sterq̄linio magno cum gaudio. vt impleat illd̄ Isa. lv. In letīcia egredie mini ꝛ in pace deducemini. Nā nunq̄z aliq̄s rex vel papa aut epūs ita reuerēter est suscept⁹. ꝛ cū tali dignitate introduct⁹ sicut angeli aiam̄ hois introducūt i celū. Jō Bern. In oī loco. in q̄uis diuersorio angelo tuo reuerentiā exhibe. Nā ad h̄ obligamur. Beda li. de ritu gentiliū. Unusq̄sq̄z nouerit se obligatū vt vener̄et angeloꝝ collegiū. Rō Aug⁹. i li. lxxxiij. q̄stionū. Quicq̄d fuerit diuini muneris h̄ virtute angelica mittit̄ fidelibꝫ vniuersis.

Sermo cxxxiiij. Ad idem

Angeli eoꝝ vi

dent semp faciē p̄ris mei qui i celis est Mat. xviij ¶ In verbis p̄missis duo innuunt. Prio ꝓponit hoīm dignificationē. Scdo angeloꝝ ꝙditioz. ꝑmū ibi. angeli eorū. Scdm ibi. semp vident faciem ꝛc. D ¶ De p̄mo dicit. angeli eorum. Aug⁹. Dicunt angeli dei ꝛ angeli nr̄i. Angeli dei q̄z deuz

nunq̃z relinquũt. sz pſistũt vt creati sũt. Magister i. ij. sen. di. iij. Creati sunt iusti. i. sine vicio. z innocẽtes. sz nõ iusti. i. ꝑfectũ exercitiuz nõ hñtes. nõdum erãt ꝓditi virtutibꝫ q̃ stantibꝫ appositi fuerũt in ꝛfirmatione p gram. z oẽs habuerũt liberũ arbitriũ vt nõ poterãt cadere. z dicit san. Tho. pte. i. q. lxi. ar. vi. Mali ad paruũ tempus steterũt. qz statim post ꝓmum instãs sue creatiõis ꝑccauerũt. et dicit ibidẽ q̃ fuerũt creati in gra gratũfaciente. sicẽ rõ seminalis in arboribꝫ. Naz ſm Aug⁹. Rõ semĩalis facit ad effectũ naturalez. z sic gratia gratũfaciens ad beatitudinẽ. Et dicit sanct⁹ Tho. ibidẽ. ar. viij. q̃ pctm̃ primi angeli fuit causa alijs ꝑccãdi. nõ cogẽs sed inducẽs. Jõ oẽs dæmones illi supmo subdunt. dẽ q̃ Mat. xxv. Jte maledicti i ignẽ eternũ q̃ paratus est diabolo z angelis ei⁹. z dicit ibidẽ. ar. ix. q̃ plures ꝑmanserũt q̃z ceciderũt. Rõ. qz ꝑccatuz ẽ ꝓtra naturalem inclinationẽ angeloꝝ. ea ꝛo que sunt ꝓtra naturã vt i pauciorib accidũt Aug⁹. li. vlti. de ciui. dei. Dicunt angeli nr̃i. qz suos ꝓcures nos habere cupiũt. Sicut g̃ nũc illi vident deũ. sic nos visuri sum⁹ eũ facie ad faciẽ. Greg. Ruina angeloꝝ ꝑ beatos homines debet restaurari. ꝓpter qd̃ exultauerũt angeli. vt dicit Leo papa. z habet̃ de ꝓse. dis. i. c. hi duo. Hi duo hymni ab angelis in nouo testamẽto sunt dicãtati alla. atq̃z gl'ia i excelsis deo. Rõ. qz eoꝝ ordines fuerũt ruinosi ꝑ superbiã. Idcirco dr̃ hõ nat⁹ angeli gauisi cecinerũt. Gl'ia in excelsis deo. Sz in resurrectõe videntes xp̃m resurrexisse. z alias liberatas cecinerũt alla. Jõ Berñ. O q̃nta dei pietas vt nos ſmiculi i nũero angeloꝝ debere cõputari. Jõ rõni ꝓsonũ est z dignũ. vt discam⁹ eoꝝ mores z ſtutes. vt possent dicere nobis ad Phil. iij. Habete formã nr̃am ¶ Vide igit̃ z ꝓsidera quadruplicẽ formã stat⁹ eoꝝ. Primo intra se. scdo infra se. tertio circa se. qrto supra se.

¶ Primo intra se hñt tria. s. puritatẽ. simplicitatẽ. z ꝙuertibilitatẽ. De ꝑmo dicit Dama. Angeli sunt q̃dã lumĩaria trãsparentia ex ꝑmo lumĩe redũdantia. nec lingua nec auribꝫ indigẽtia. sine ſmone volũtates suas sibi mutuo exꝑmentia. Moraliter. Et sic nos habeamus puritatẽ si volum⁹ puenire ad eoꝝ societatẽ. vt docet Jsa. c. i. Lauamini z mũdi estote. Apoc. xxi. Nihil coinq̃natũ intrabit. s. in celum empireũ. vbi est habitatio angeloꝝ. Jõ Mat. v. Beati mũdo corde. qm̃ ipsi deũ videbũt. Nõ dicit mũdo corpe. vt aliqui studiũ adhibẽt ad mũdandũ corpa. sz nõ corda Aug⁹. Deus nõ respicit pulcrã carnẽ. sz pulcram mentẽ. Scdo hñt in seipsis simplicitatem z subtilitatẽ sine oĩ grossicie. de q̃ Dyonisi⁹. Essentia angeloꝝ ẽ simplex et pura sine omni materia. z sic nos ñ debem⁹ esse grossi et carnales in opib. ij. Choꝝ. x. Arma militie nr̃e ñ sũt carnalia sz spũalia. Jõ ad Eph̃. iij. Deponẽtes ꝑ stinã ꝙuersationẽ vr̃am inducẽtes nouũ hoiem. Nã sicut angelus ẽ simplex in essentia. z sic nos in vita esse debem⁹. Prouer. x. Qui ambulat simpl'r. ambulat ꝙfidenter. Aug⁹. Simplex obtrectare nõ nouit. inuidere nescit. suo ꝓtent⁹ est. aliena nõ querit. si eget tñ diues sibi videt. Jõ ois aĩa simplex est bñdicta cui ꝙuersat dr̃. Prou. iij. Cũ simplicibꝫ ſmocinatio ei⁹. iõ Mat. xviij. dicitur Ne ꝓtẽnetis vnũ de pusillis istis. qz angeli eorũ sp̃ videt faciẽ pr̃is q̃ in celis est. Hylarius. Omnes saluãdoꝝ angeli q̃tidie offerũt deo. g̃ piculosuz ẽ tales ꝓtẽnere. q̃z desideria angeli ꝑferũt ad deũ. Tertio hñt in se ꝙũtibilitatẽ. qz angelus q̃cũq̃z se diuerterit totaliter se diuertit. de q̃ Aug⁹. Natura spũal' tota sil' est vertibilis. Sic z nos nũq̃z a deo auertamur. s. ꝑ peccatum mortale. qd̃ ẽ auersio a deo a bono incõmutabili ad bonũ cõmutabile. Sz di. qũo p sistem⁹ apud deũ z eo. Rñdet Aug⁹. A deo nõ diuertimur si ei⁹ mãdata nõ trãsgredimur z ipsius nõ obliuiscimur. ¶ Scdo angeli exhibent tria infra se. s. cõpassionẽ. exhortationez. z ꝑmotionẽ. ¶ Primo infra se quo ad nos exhibent cõpassionẽ seu ꝙsolationem. De cõpassione Jsa. xxxij. dicit. Angeli pacis amare flebant. De ꝙsolatione ꝛo habet̃ Dañ. x. Noli timere vir desideriozꝝ daniel. ꝙfortare z esto robust⁹. Et sic angel⁹ ꝙsolat⁹ ẽ thobiã seniorem. dicẽs Thob. v. Forti animo esto in ꝑmo est vt a deo cureris. Et sic nos inuicez debem⁹ cõpati. Ro. xij. Flete cum flentibꝫ. Et etiam vnus alterꝝ ꝙsolari debet. Eccli. vij. Ne desis plorãtibꝫ i ꝙsolatõe. talis fuit Job. xxx. flebam q̃ndaz sup eo q̃ afflict⁹ erat. z aĩa mea compatiebat̃ paupi. Sic apl's. ij. Choꝝ. xi. Quis infirmat̃ z ego nõ infirmor. ij. Thi. ij. Si cõpatimur z cõregnabim⁹. ¶ Scdo infra se quo ad nos exhibent exhortationẽ z informationẽ. vt habet̃ Apoc. x. Accipe librum de manu angeli. id est informationẽ. q̃z dicit Berñ. Angelus i omni loco sedulus ẽ ꝑdisse qua aĩe. nõ cessat eã sollicitare z assiduis suggestionibꝫ cõmonere. z sic exhortatus est angelus ꝑp'm iudaicũ Judicũ. ij. Cũ loqret̃ angelus ꝛba dñi fleuit ꝑp'l's. imo lauit hostias

Nã angeli boni hortant nos z informant surgere a pctis. Figurat Actu. xij. Dixit angelus petro i carcere. Surge velociter. Sil'r Beñ. xix. Dixit angel⁹ ad Loth. Egredere de sodomis ꝛc. et sic hortant nos exire angeli de vita criminosa ad vitã vtuosam. Si volum⁹ peruenire ad eoꝝ ꝯsortia debem⁹ simplices z ignaros informare vt pficiãt. z tribulatos vt sufferant. ad Gal. vi. Si ꝙs ꝓoccupatus fuerit in aliq̃ delicto. vos q̃ spuales estis instruite huiusmodi i spũ lenitatis. Et sic fecit thobias. dabat em̃ his q̃ in captiuitate erãt monita salutis. Thob. i. Et iudas machabe⁹. ij. Mach. xv. singl'os armauit. nõ clipei vel haste munimine. sz fmonibꝫ optimis z exhortatõe. vt doceret apl's. i. ad Thim. vi. Doce exhortare. vbi Bze. Unusq̃sq̃ nr̃m inq̃rũ sufficit ad puritatem pmũ deducat. z ad bñ viuẽdũ inducat. z erranti eternũ supplicium denũciet. scribitur Jac. v. Qui ꝯuerti fecerit pctorez ab errore vie sue saluabit aiam ei⁹ a morte. ¶ Tertio exhibent infra se existentibꝫ. i. nob⁹ pmotionẽ. qz pmouent nos q̃ ad deũ. de q̃ Hiero. Perferunt angeli cogitatones z desideria in cõspectu dei. Apoc. viij. Ascendit fum⁹ incensoꝝ de manu angeli in ꝯspectu dñi. Quid est fum⁹ incensorum. nisi desideriũ electoꝝ z oro eoꝝ quaz ipsi offerunt deo. Thob. xij. Cũ orabas cũ lachrimis ego obtuli oronem tuã dño. Nã petunt pro nobis deũ. Zach. i. dixit angelus. Usqz quo dñe exercituũ nõ miserebe⁹ris hier'm z orbiuz iuda quibꝫ iratus es. Job. xxxij. Si fuerit pro eo angelus loquens misserebitur eius. Bern. Discurrunt angeli inter nos z deũ fidelissime portantes nostros gemit⁹ ad deũ z gr̃am fidelissime reportantes. Sic nos ũ volum⁹ ad eorum choros puenire debemus alter alterũ ad salutem aiaꝝ pmouere et pro inuicem orare. Jac. v. Orate p inuicem vt saluemini. q̃d fecit apl's ad Ro. i. Testis est mihi deus q̃ sine intermissione memoriã vestri facio ꝛc. Chrisost. Orare pro se est necessitas. sed p alio fraternitatis charitas. tunc implebit illud ps. Ore mea in sinu meo cõuertet. ¶ Tertio angeli exhibent tria circa se. Nam intra se viuũt ordinabiliter. amicabiliter. z hũiliter. ¶ Primo ordinabiliter. qz vnusquisq̃ in suo ordine pseuerat. Dyonisius. Nõ est phas q̃ quis operari psumat q̃d ad suum ordinem vel officiuz nõ spectat. Sic nos debem⁹ rectũ ordinẽ seruare quo ad deũ. z q̃ ad pximũ. z q̃ ad nos. Primo ad deũ. nã nos in meliori statu creati sum⁹. omnis creatura est sub nr̃is pdibꝫ. ps. viij. Omnia subiecisti sub pdibꝫ ei⁹. vt sim⁹ ea ꝯculcantes. z solũ deũ sup nos venerantes Mat. iij. Dñm deũ adorabis. z illi soli seruies. Itẽ ordinẽ seruare debem⁹ q̃ ad pximuz. vt nullũ de pximis perturbemus in reb⁹ honore z fama. z oĩa que ei⁹ sunt. ne maledictionez incurrem⁹. Deu. xxvij. Maledictus q̃ transfert terminos pximi sui. Transferre terminos est pximũ cõturbare. De talibꝫ Gal. v. Qui ꝯturbat vos portabit iudiciũ. Itẽ ordinabiliter viuere debem⁹ q̃ ad nos. vt vnusq̃sq̃z statũ suũ in quo vocati sum⁹ seruet z fideliter custodiat vt q̃ in mr̃imonio ꝯstituti sunt legez mr̃imonij seruent. z q̃ in spuali statu sum⁹ fm spũm viuant. ad Ro. viij. Debitores sumus nõ carni vt fm carnẽ viuamus. sed spũi. i. ad Chor. vij. Unusquisq̃z maneat i ea vocatõe qua vocat⁹ est apud deũ. ¶ Secõdo angeli viuũt circa se amicabiliter. Job. xxv. Qui facit ꝯcordiã in sublimibꝫ. ita q̃ q̃ pest nõ superbiat q̃ subest nõ inuidet. z sic nos. Eccli. xxxij. Recto rẽ te posui noli extolli. Nã superiores illuminãt inferiores. z nõ superbiũt de hoc. qz cognoscunt hẽ nõ a se. sed a deo. Sic tu si in ptate es ꝯstitut⁹ memẽto q̃d scriptũ est ad Ro. vi. Omnis ptãs a dño deo est. noli esse vt pylat⁹ q̃ dixit ihu. Nescis qz habeo ptãtem te crucifigendi z dimittẽdi. Cui rñdit ihs Mat. xxvi. Nõ haberes ptãtem nisi esset tibi data desup. Naz superbia semp causat rancorẽ z discordiã Prou. xiij. Inter superbos semp sunt iurgia. Ideo ait xps discipulis Lu. xxij. Uos autem non sic. Qui maior est vr̃m fiat sicut minor. Et ppter dñationẽ facta est cõtentio inter discipulos ihu. Nos igit̃ si volum⁹ esse ꝯsortes angeloꝝ debem⁹ eẽ vnanimes. ps. lxvij. Qui facit habitare vnanimes i domo. i. Chor. xi. Si ꝙs ꝓtẽtiosus videt inter vos. nos talem ꝯsuetudinẽ nõ habem⁹. ij. Thi. ij. Seruũ dei nõ oportet litigare sz mãsuetũ esse ad omnes. ¶ Sz di. tñ legit de liteangeloꝝ Dan. x. Pugnauit angelus ꝯtra pncipem psarũ. Respondet q̃ nõ videt in cõgruũ esse pugna inter bonos angelos. qz in bono. Nã vnus bonus angelus psidebat persis. alter iudeis. quilibet angel⁹ vult salutẽ ppli cui pest. Angel⁹ igit̃ q̃ perat pplo persaz vl̃ babilonico vidit q̃ malta bona puenerũt psis ex residẽtia daniel z aliorz cũ eis. Nã ppter sanctitatẽ daniel ydolũ bel destruxit. sacerdotes occidit. z draconẽ interfecit Dan. xiij. Et mlta somnia regi babilonis interpratus est. ppter q̃d multi babilonici conuersi sunt ad deum. et sic angelus ille

voluit bonū illi⁹ ppli. Angel⁹ aūt iudeoꝝ voluit liberare iudeos ꝓpter ꝓces Daniel & aliorꝝ iudeorꝝ cum eis. & sic tamdiu durauit illa pugna q̄usq; dei volūtas voluit ꝫ terminare. q; nō oīa dei iudicia que sunt abyssus multa nota sunt angel'. Jō q̄libet bon⁹ angel⁹ bono animo pōt velle bonuꝫ ppli cui ꝑest. suppositō q; deo placeat. & dato q; in tali vn⁹ angel⁹ ꝓtrariatur alteri. ꝫ durat donec diuinū beneplacitū eis reuelet. Un̄ nō mirū nec magnū est ꝑtīm si in aliquo collegio vel ꝯcilio vnus hō ꝓ aliū loquit. q; q̄libet pōt moueri bono aīo et recto spū. eodē em̄ vento videm⁹ naues ad ꝓtraria tendere loca aliter & aliter velis positis. sic eodem bono spū hoīes pñt ꝓtrariari inuicē i locutione vel electiōe aliter & aliter eoꝝ ꝓscientias ordinando. ¶ Tertio angeli viuūt circa se humiliter. q; inferiores obediunt superioribꝫ sine ꝓtradictiōe. & superiores ꝑcipiūt inferioribꝫ sine superbia & in amore. Et sic nos debem⁹ superioribꝫ nr̄is obedire humiliter Deu. xvij. Facies quecūq; dixerint q̄ ꝑsunt loco. Nā inferiores nō oportet inuidere superioribꝫ. sed subiecti esse ꝓpt̄ deū. i. Pe. ij. Subiecti estote oīi hūane creature ꝓpter deū. regi tanq̄ ꝑcellenti ducibꝫ tanq̄ ab eo missis. hoc fecit apl'us. i. Thoꝝ. ix. Cū liber esse⁊ ex oīb⁹. oīm me seruū feci. oīa oīb⁹ fact⁹ sum. iudeis tanq̄ iude⁹. vt iudeos lucrarer. Heb. xiij. Obedite ꝓpositis vr̄is. nā ipsi vigilāt rōnem reddituri ꝓ aīabꝫ vr̄is. de his dicit Bern̄. Arbitror q; in ꝓgregatione bn̄ viuis si ordinabiliter socialiter & humiliter. Ordinabiliter. vt in omni ꝓuersatōe custodias vias tuas in ꝓspectu dei & ꝓximi et caueas a pctō & a scādalo ꝓximi. Socialiter vt studeas amare & amari. portare oīm infirmitates. omnibꝫ te ꝑbe affabilē obsequiosum et ꝫtuosum. vt de te dicet illud qđ de onia. vt ptz. ij. Mach. xv. Hic est fratꝝ amator & populi ist'. Humiliter vocuꝫ fecerim⁹ oīa spūm vanitatis exufflem⁹. dicētes illud Luc. xvij. Inutiles fui sum⁹. Bern̄. In veritate cōperi nihil ita efficax ad gr̄am pmerendā. ꝓseruandam & recupandā. sic nō alta sape sectumere. Hiero. Nihil nos deo & hoīb⁹ facit ita gratos sicut humilitatis ꝫtus. de quo Grego. Perit oīs qđ agit nisi in hūilitate custodiat. ¶ Quarto angeli hñt tria exercitia supra se. s. q; ad deum. Habent em̄ ꝓtemplationē. dilectionem & laudationē. Prio ꝓtemplationez. de q; thema. Angeli eoꝝ vidēt faciez. Illud videre nō est aliud nisi facie ad faciē ꝓtemplari. in q; ꝓtemplatōe vidēt quō & in q̄b⁹ dei ꝫbēt ex equi volūtatē. nec mīn⁹ ꝓtemplant q; in ministeriū nr̄m mittunt. de q; Gre. Licet ad nos speciali ꝑsentia fortis exeūt. tn̄ ibi vn̄ recesserāt p internā ꝓtēplationē seruāt. nec sic a diuina visione fortis sunt vt interne visionis gaudio ꝑuarent. Moral'. Sic nos discamus cū angelis deū ꝓtemplari. si tā clare fieri nō pōt. q; nos i enigmate & p speculū. ipsi facie ad faciē. ipsos tn̄ q̄liter possum⁹ put possibile est imitemur. Dicit Damas. Qualis q̄s in futuro esse deb̄eat. talē in pñti se exhibeat. Exq̄ futura felicitas i ꝓtemplatōe diuine essentie ꝓsistit. ideo oportet vt hō ꝫ se exerceat. Fortunat⁹ in omelia. Nequaq̄ de⁹ deuote aīe se applicat nisi totam se in ꝓtemplatōe erigat. ꝑs. Gustate & videte q̄m suauis ē dn̄s. dicit videte. s. in ꝓtemplatione ℟ ¶ Jtē delectabil' visio surgit ex triplici apparatu. Prio ex oculoꝝ sanitate. secūdo ex medij claritate. tertio ex obiecti amabilitate. Primū fit p cordis mūdiciā. secōm p adiuuantē gr̄az. tertiū p admiratōis flagrantiam. ¶ Primo ꝓsurgit ex oculoꝝ sanitate. Bern̄. Duos oculos hz aīa. vnū q̄ intelligit alteꝝ q̄ diligit. i. intellectū & affectū. Si duo oculi sani sunt. dū intellect⁹ est illumiat⁹. affectus inflāmatus. & sacra scriptura inflata. Secōo delectabil' visio surgit ex medij claritate. i. gr̄a trahēs & adiuuās ad ꝓtemplationē. Gre. Dū nos supna illumiat gr̄a. cūcta mētis absconsa manifestat. ꝓpter ꝫ diuia gratia spūssancti terrene menti infundit. vt ad intellectū sui ꝓditoris erigat. Bern̄. Sic spūssancti gr̄a nos erigit q̄ da sua fiducia. ita deū iclinat sua misericordia. hoc q; medijū q̄to clari⁹ est. tanto efficaci⁹. ¶ Tertio delectabilis visio ꝓsurgit ex obiecti amabilitate. si em̄ obiectuꝫ est odiosuꝫ. cito visus vertit se ab eo. Et quia nihil ita amabile sicut de⁹. ideo obiectū diuinū ad ꝓtemplationē maxie opat. illō obiectū dat ꝓtemplāti sapor̄ē. Sapor̄ē capit in admiratione in q̄cūq; facie siue diuitaꝫ siue hūanitatis. Hester. xv. Facies tua plena gr̄arū. Et vnicuiq; exhibet faciē suā in eo sapore put possit cōpetere ꝓtemplāti. de q; Bern̄. Videt a q̄libet amāte de⁹ put amat. ab illo sic. ab altero aūt sic ꝑ varietate affectuum quibꝫ ferunt in deū. Alij em̄ ad diuinitaꝫ archana feruenti⁹ inhiant. Alij aūt hūanitatis & hūilitatis mysteria secretius ammirant ꝓtemplantes altissimū ꝓsiliū dei sup salutē generiꝫ hūani. qđ totum necessariū est qđ oculꝰ intuet amoris ad meritum. q̄nq; visurus ad p̄miū. Jtem sicut angeli ꝓtemplant deū semp. ita nos totalit̄ a

ꝫtemplatione nunq̄ recedam⁹. ſz cū ad exteri
ora agēda ad actiuā vitā nos dam⁹. tūc p in
teriorē ptē. i. cognitionē dei cōtemplamur. iō
Bern̄. Dis anim⁹ ad omnē ſe tempet labore
nec eo diſſoluit. ſz magꝭ in ſeipſo colligit. Jō
Franciſc⁹ maronis. Dia noia angelor termi
nant in el. ad dei ſignandū beatificā vnionē cū
deo. Et ſic mentē nr̄am debemus vnire deo. vt
ei⁹ nō obliuiſcamur. Deut. iiij. Caue ne obli
uiſcaris dn̄i dei tui. Bern̄. Sic nunq̄ deſunt
nobis dei bn̄ficia. ſic nō debet eſſe momētū in
quo n̄ deberem⁹ eū hr̄e in memoria. ¶ Scdo
angeli ad deū hūt dilectionem. qꝫ ſemp in di
uino igne feruēt z feruēdo ardēt. z ſic nos fer
uēter debem⁹ eū diligere. nō ꝓtenti iſta dilecti
one q̄ phibet nos peccare. nec iſta q̄ iubet bona
opari. ſed in eam⁹ iſtam que cordibꝰ nr̄is fer
uet z ebullit. ita q̄ omne qđ nō eſt deus nō ſolū
ſit nobis abominabile. ſed penit⁹ alienuꝫ. Jō
Sopho. i. In igne zeli mei deuorabit omnis
terra. i. terrenitas. Et Job. xxxix. Feruēs olla
abſorbet terraꝫ. qꝫ in tali claritate z charitate
nihil relinquit qđ ſit carneū vel terrenum. ſed
omne qđ ſentit eſt ſpūs. i. Lhoꝫ. vi. Qui ad
heret deo vnus efficit ſpūs cum eo. quare. qꝫ
qui hāc dilectionē habēt. nō ſolū volūt qđ d⁹
vult. ſ. in affectu. verūetiā in effectu p fecti eſſe
deſiderant. volentes in execution̄e angelorū
id qđ deus vult. qđ eſt ꝓpr̄ie ꝓpriū angelorū.
¶ Ad hāc charitatē habēdā angeloꝫ tria
requirunt. ¶ Primo vt nobis omnia delecta
bilia ſubtrahamus. Greg. Si quodlibet qđ
ſm carnē delectat abſcindim⁹ mox in deo qđ
delectat inuenim⁹. ergo nō debem⁹ delectari in
infimis. ſi volum⁹ hr̄e delectationē in ſupmis
Idcirco talibꝰ etiaꝫ penale eſt quicqđ agit in
ſeculo. de quo Bilbert⁹. O q̄ durum ē aman
ti diuidere animū cū chriſto z mūdo. O q̄ pe
nale eſt in tali dilectōe pegrinas curas admit
tere z celeſte ſecretum infestare. Bern̄. Quia
p̄ncipalius eſt ſpūs vbi amat q̄ vbi animat.
Ideo Bern̄. Juſtū eſt vt q̄s delectāt p̄ſentia
gaudia futurorum eis ſint viciosa. Nam ſm
Grego. Anima ſine delectatōe eſſe nō poteſt.
aut delectatur in infimis. aut ſupmis. Si de
lecrat in infimis. tūc caret ſupmis. z ecōuerſo
Bern̄. Impoſſibile eſt aiam repleri delectatio
nibꝰ ſpūalibꝰ q̄ ſubiacet carnalibꝰ delectatio
nibꝰ. ¶ Scdo volūtatē nr̄am diuine volun
tati ꝯformem⁹. z ſic angeli diligūt deū. z ſemp
volūt qđ d⁹ vult. ſic nos in p̄ſeris z adūſis
dicendo Mat. vi. Fiat volūtas tua. ¶ Ter
cio vt cumuluꝫ bonoꝫ operū multiplicemus.
q̄to facim⁹ maiorē. tāto ignis charitatis ma
ior. Impoſſibile eſt opa in charitate fieri z nō
multiplicari. ſicut ſemē generat herbā. herba
granum. z granū ſurgit multiplicatū. z ſic fer
uens charitas. Greg. Cum deſideria bona cō
cipimus ſemen in terrā mittim⁹. cū vero opa
recta pducim⁹. herba ſum⁹. cū vo ad pfectioꝫ
opis boni creſcim⁹. ad ſpicā venim⁹. cū vero i
pfectione eiuſdē opis ſolidamur. iam plenū
frumentuꝫ in ſpica pferim⁹. ¶ Tertio angeli
tenent ad deū laudationē. Iſa. vi. Nō ceſſant
die ac nocte clamare. ſanctus ſctūs ſanct⁹. et
ſic nos dicem⁹ cuꝫ p̄s. Benedicā dn̄o in om
ni tpe. Hoc tūc facim⁹ cū omnia q̄ agimus i
laudē dei ordinam⁹. vt docet ap̄ls ad Col. iij.
Omnia q̄ facitis in v̄bo aut ope ad gl̄iam dei
facite. Nā illud requirit d⁹ a nobis. de q̄ p̄s.
xlix. Sacrificiū laudis hōnorificabit me. Di
camus igit cum ap̄lo. i. Lhoꝫ. i. Br̄as ago
deo meo ſemp. z cum p̄s. l. Os meum annū
ciabit laudem tuam.

Sermo cxxxv Ad idem

Sunt ſicut an
geli dei in celis. Mat. xxij. Dicit
nanq̄ Bre. Superna ciuitas ex
angelis z hominibꝰ cōſtitit. vt hoīes q̄ſi ver
miculi de terra cū vermibꝰ ꝓcreati in angeloꝫ
ſortē deberēt deputari. ſm q̄ plus vel minus
habent in merito ſup vel infra cū angelis col
locent. qꝫ p̄mia correſpōdēt meritis. Luc. vi.
Eadē mēſura qua mēſi fueritis remetiet vob
M. ¶ Dicit nanq̄ Bre. Diuerſitatē merito
rū ſequit diuerſitas p̄mioꝫ. Bal. vi. Que cū
hō ſemīauerit hec z metet. Nā infimi i meritꝫ
erūt cū infimis in celo. mediocres cū mediꝰ.
ſupmi cū ſupmis ordinent. ¶ Pro videam⁹
q̄ ad inferiorē choꝫ collocent. h̄ eſt ad ordinē
angeloꝫ. Infimi ſunt angeli q̄ mīma nūciāt.
z ſic illi q̄ mīmis meritis trāſierūt de hac vita
q̄ de ſuo nihil penit⁹ addiderunt. ſz ſolū in xp̄i
meritꝫ aſſumunt. nō q̄ xp̄i merita i ſe ſunt mi
nima. ſz qꝫ de ſuo nihil addiderūt. Quoꝫ ho
minū ſunt duo genera. ſ. puuloꝫ decedētiū. z
petōꝫ p finalē pniaꝫ ꝓficientiū. Iſti aſſumūt
ad angelos. de q̄ Bre. Ad angeloꝫ choꝫ cur
rūt q̄ in baptiſmali inocētia z finali pnia arti
culo necitatis p̄ditī. nec ꝓfessionē. nec ſatiſ
factionē addiderūt. Attn̄ nullus debet ſe ſup
ſto remittere. dicēs. ſufficit mihi ꝓtritio fina
lis. Nā ſcribit Johel. ij. Quis ſcit ſi ꝓuertat
z ignoſcat deus. Dicit nāq̄ Auguſtin⁹. Hac

animaduersione peccatoꝝ vt in fine obliuiscat sui. q̄ in vita oblitꝰ est dei. Idē in libro de pnīa. Penitentiam in fine nō negamꝰ. sed si securi sint nō ꝓmittimꝰ. qz penitētia sera raro vera. Iste ordo pditur p inaduertentiaz et negligētiā. vt parētes negligētes filios cū baptismate. qz scribit Joh. iij. Nisi quis renatꝰ fuerit ex aqua z spū nō potest intrare in regnū celoꝝ. z habet de cōse. di. iij. nulla. Nulla salꝰ ante baptismū decedentibꝰ ꝓmittit infantibꝰ Similiter aliqui adulti negligentes sunt circa seipsos in infirmitate dicētes. non moriar. de talibꝰ Greg. in moral. Sunt nōnulli qui viā salutis negligūt dum transitoria appetūt eterna nō intelligūt vel intellecta ꝓtemnunt. de quibꝰ Prou. xix. Qui negligit viā suā mortificabit. i. in peccato mortali morietur. Chrys. z habet de cōse. di. iij. nō potest. Nō pōt quisq̄ gr̄am vite celestis accipe nisi purgatus ab omni sorde per ꝓtritionez. qz scribit Dan. iij. In spū humilitatis z in animo ꝓtrito suscipiamur a te. Eccli. vij. De negligentia purgate cum paucis. id est cum ꝓtritione ad minimū si nō posses ꝓfiteri. Secūdus chorus ē archangeloꝝ. Archangeli sunt q̄ magna annūciāt z secreta reuelāt z secretiora dei plus agnoscūt q̄z inferiores angeli. de isto choro fuit gabriel q̄ incarnationem christi z ioh̄is baptiste annūciauit. Ad illuz choꝝ pueniūt isti q̄ sup ꝓtritionem cordis addūt felicissimaz ꝓfessionē cū omnibꝰ circūstantijs in sacerdotis audientia fideliter ꝓponētes. z nihil ex omnibus ꝓtingentibꝰ obmittētes. talis ꝓfessio impetrat veniā pctōꝝ. Isido. Cōfessio iustificat z veniam pctōꝝ impetrat. Greg. Sicut archangeloꝝ ē annunciare gaudia magna. z sic isti annūciant eoꝝ feda pctā. qđ est magnuz. Nam fm Greg. Plerūq̄z in verecūdis hoibꝰ maioris est certaminis pctā tegere in ꝓfessione q̄z eadē nō cōmittere. Nā si primi ex sola ꝓtritione ad angeloꝝ choros suscipiunt. merito illi q̄ plꝰ addūt. s. purā z verecūdā ꝓfessionē. z tñ nihil omittūt. ad archāgeloꝝ chorū suscipiunt. Et in isto choro est maiꝰ gaudiū. qz ibi cognoscimus abyssum diuine volūtatis. ibi cognoscūt angeli effectus z causas reꝝ in domino. quare hoc sic vl sic. quare ille pauper. ille pulcer. ille deformis sit. ille moriat. ille viuit. Iste chorus pditur p verecūdiam peccati. vt cū pctm̄ ꝓpter verecūdiā obticet. ꝓtra qđ dicit Eccli. iij. Fili nō ꝓfundaris ꝓanima tua dicere verum. Est em̄ cōfusio adducens gr̄am z gl̄iaz. nam ꝓfusio ꝓfessionis adducit ad gloriam. Rich. de san. vic. Quando in ꝓfessione ꝓfusio maioꝝ. tanto in oculis dei q̄s erit clarioꝝ. Ecōuerso ꝓfusio taciturnitatis adducit pctm̄. s. hypocrisis. Aug. de ꝑmone dñi in monte. Hypocrita est q̄ bonus esse non vult. sed tamē videri cupit. z sic tu coraz sacerdote. Amb. Taciturnitas criminis est augmentū elationis. qz vult melioꝝ videri q̄z est. Tercius chorus est virtutum. Greg. Uocant virtutes. qz p eos signa z miracula fiunt. z ꝑtutes dicunt ideo. qz virtꝰ diuina in ipsis reluceat sz q̄ deꝰ sit oīpotens. z nihil pōt sibi resistere. vt q̄n deus vult aliq̄d fieri qđ sit sup naturā z miraculose. sicut cecos illuminare. mortuos suscitare. tūc tales angeli qui virtutes dicunt mittunt. Ad horū societatē illi homines pueniūt q̄ strēnue z viriliter duobꝰ pdictis. s. ꝓtritioni. ꝓfessioni. ꝓdignā satisfactionē adimūgūt Luc. iij. Facite dignos fructus pnie. Greg. Unusquisq̄z tāto maiora p pniam querat lucra. q̄nto grauiora intulit p culpā damna. taz viriliter satisfaciēs vt cōmissis malis in pondere. numero. z mensura remediat. iuxta illud Deu. xxv. fm mensurā peccati plagarum erit modꝰ. z talis satisfactio maxima hz difficultatē z virili indiget fortitudine. iō tales merito ꝑtutibꝰ associant. z sic isti tres ordines seu chori faciūt vnā hierarchiā. sic iste tres ꝓditiones faciūt vnā pniaz. Et in isto choro maiꝰ erit gaudiū. qz ibi cognoscūt oīpotētiā dei pleniꝰ qua ex nihilo omnia creauit. z infinitos mūdos creare posset. z quō sustentat mundū z oīa que in eo sunt. Iste chorus pdit p timorem nimiū. Prou. xviij. Pigrū timor deiecit. Et ab isto choro etiā tales sunt abiecti q̄ plus timēt pēnam corpis q̄z aīe. de his Job. xxiij. Qui timet pruinā cadet sup eū nix. i. q̄ timet paruam pēnā corpis. sustinebit magnā spūs. qz fm Aug. Nō stat decus culpe sine decore iusticie. qz nullum malum impunitum.

Quartꝰ chorus est potestatū. Greg. Dicunt tales ptātes. qz eoꝝ officium est arcere demones ne intantū temptare p̄sumāt q̄ntū volūt. z iuuāt nos vincere mūdū carnē z diabolum. Ad illū choꝝ assumunt illi post pdicta exercitia ꝓtritionis. ꝓfessionis. z satisfactionis p q̄ omnia peccata sunt deleta in artissimo se constringunt loco. assumentes vitam aspēram z austeram z p fortissimā resistentiam opponunt se mūdo. carni. z diabolo. ne iterū labant. dicētes illud Cant. v. Laui pedes meos. i. affectus. quō coīquinabo eos. vitantes omnez carnis consolationem. mundi delectationes

diaboli ꝓuasionē. assumūt ꝓnalitatē. humilitatē ⁊ pauptatē gaudēres oīm criminali temptationi viriliter resistere. sic merent coronā. Bern. Quotiēs diabolo resistis. totiēs corona ceris. Et in isto choro habebim⁹ maius gaudiū q̄z in inferioribꝫ. s. cū angelis q̄ nobis astiterūt hic ⁊ iuuerūt vincere carnē. mūdū. ⁊ diabolū. Iste chorus pdit ꝑ recidiuationez. ij. Pet. ij. Quasi canis reuersus ad vomitū. qđ est abominabile. Bern. Deteri⁹ est reincidere q̄z incidere. q⁹ talis ē ingrat⁹ ⁊ pdit oēm gr̄am ⁊ meritū bonoꝝ operū. Ezech. xviij. Si iust⁹ auerterit se a iusticia sua ⁊ fecerit iniquitatez. oīes iusticie nō recordabunt. Aug⁹. Nullū scelus ita cor̄ deo ꝛestabile est sicut ꝛ pctis ꝓteritis reminiscendo gaudere. ¶ Quint⁹ ꝺr ꝓncipatus. Bern. Principatus dicunt. quia ꝓncipatus ois in terra coꝝ sapia regit. et mittunt in negocio tot⁹ regni eccl̄ie vel ꝓuincie. Hunc chorꝝ meremur si ꝓncipatum obtinebimus sup omnes homines. ¶ Sꝫ dicere. quō possumus fieri ꝓncipes sup omnes homines. Rñdet. ꝑ patientiā. cum hō vincere potest oīe malū in bono. q⁹ talē hominē patientē tot⁹ mūdus vincere nō pōt. h̄ ptz in martyribꝫ. q̄s nec pīdes nec reges nec impatores vincere potuerūt. Isti hoies q̄ ad q̄ntū chorꝝ possidēdo ptinēt sic se habēt q̄ si verbis offendūt maledictꝫ ab iracūdis. tūc ipsi bñdicunt ⁊ dulcia ꝙba rñdent. exemplo xp̄i. i. Pe. ij. Cū malediceret nō maledicebat. Sed dicere. cū hō iustus est ⁊ innocēs. cur ꝛbet sustinere. Rñdet ꝓpter meritū. Aug⁹. Qui iustus est ⁊ maledicit. alli p̄miū p maledictione reddit. ps. Maledicēt illi ⁊ tu bñdices. Nā tales qui ad illuꝝ chorum ptinent. si in bonis tpalibꝫ offendunt totū se deo offerūt. cogitantes q⁹ xp̄s nudus p ipsis pependit i cruce nec hausꝝ aque h̄re potuit. ⁊ sic dñs iesus remunerabit eis in vita eterna. ꝛ q̄ apl's Heb. x. Rapinā bonoꝝ vr̄oꝝ cū gaudio suscepistis. scientes vos meliorē ⁊ manentē substantiam in celis h̄re. Item si offendunt in coꝝpe h̄ patienter ferūt exemplo xp̄i qui p eis mlt̄a grauiora sustinuit. Greg. Si passio xp̄i ad memoriā reducit. nil taꝝ graue qđ nō eā aīo sustinet Tales non solum sunt parati suis indulgere offensonibꝫ. sed etiā ꝓni sunt p ipsis orare. Juxta illud Mat. v. Diligite inimicos vestros. ⁊ bñfacite his q̄ oderūt vos. ⁊ orate pro ꝑsequētibꝫ vos. Iste chorus pdit p impatiētiam. Gre. Qui impatiēs est si bñpsi testis est vt iustus nō est. et p ꝑsequēs nec dispos⁹ ad istum chorꝝ. Jac. v. Patiētes estote. Lu. xxi. In patientia vr̄a possidebitis aīmas vestras ¶ Sept⁹ dñationes. q̄ alijs dñant angelis. ⁊ ordināt eos ad officia sua. Et isti nō mittunt ꝑm cōmunē cursum. videlicet isti q̄ttuoꝝ chori superiores. sed alijs intimāt volūtatē ꝛi illis sez q̄nqꝫ inferioribꝫ q̄d facere ꝛbeāt. ⁊ ipsi assistūt ante dñm. ideo dicunt dñationes. q⁹ dominant alijs. Istuꝝ chorꝝ meremur cū sensualitatē nr̄am rōni subīcim⁹. Et non solū hostem vincim⁹. sꝫ vltra h̄ etiā nosipsos vt malo in ꝓmpto sine rebellione resistim⁹. ⁊ bonuꝝ ꝛlectabiliter cū volum⁹ opamur. Et ꝛ exteriorib⁹ ⁊ interioribꝫ sensibꝫ pōt dicit illō Bern. xlv. Joseph dñabat i tota terra egypti. dñantur mūdo cum honoribꝫ ⁊ diuitijs. carni cuꝝ suis ꝛlicijs. diabolo cū impugnat cuꝝ vicijs. De q̄bꝫ Bern. dicit. Sensus suos h̄nt exteriores nō duces sꝫ seruiētes. interiores sobrios ⁊ efficaces. h̄nt domū. i. coꝝ. ⁊ familiā. i. cogitationem ordinatā. dicētes cū centurione illud Mat. viij. Sum hō sub ptāte ꝺstitut⁹ h̄ns sub me milites. ⁊ dico huic vade ⁊ vadit. ⁊ alteri veni ⁊ venit. ⁊ suo meo sac h̄ ⁊ facit. Moraliter. Sic centurio. i. rō habet sb̄ se milites. id est potētias aīe. ⁊ dicit huic. s. potētie rōnali veni ⁊ cognosce differentiā inter bonū ⁊ malum. qđ rōnalis potētia cognoscit esse appetē dū. ⁊ alteri. s. sensualitati. vade a tua ꝛlectatione coꝝporis. ⁊ vadit. i. obedit. Figurat Bern. xlij. Pharao dixit ad ioseph. Sine tuo imperio nō mouebit q̄ls q̄z pedē vl' manū in vniūsa terra egypti. Spūal'r. Joseph. i. rō ita ꝛbet dñari q⁹ sine ei⁹ impio sensualitas nec mouere ꝛbet oculū ad videndum. nec pedes ad ambulandū. nec man⁹ ad palpandum. nec aures ad audiendū. nisi qđ rō discernit fore licitum. Gre. Sunt nōnulli q̄ in seipsis cūctis vicijs et ꝺcupiscentijs dñant. vt ipsi iure dī vl' dñi inter hoies vocent. respectu quoꝝ alij q̄si serui sunt Ideo merito ad ordinē dñationū currūt Iste chorus pdit⁹ p carnalez ꝺcomitantiā. cum homo sequit carnis ꝛsideriuꝝ. Ro. viij. Debitores sumus nō carni sed spiritui. Gre. Caro seruanda est vt famulet nō vt ꝓncipet. Figurat Bern. xxi. Ejce ancillam ⁊ filiuꝝ ei⁹. id est carnē ⁊ ꝺcupiscentiā eius. nō erit h̄res filius ancille. i. ad Chorꝝ. xv. Caro ⁊ sanguis regnū dei possidere nō pōt. i. ꝑm vitā carnalez nō puenit ad talem ordinē. ¶ Septimi angeli dicunt throni. ⁊ isti in deo p ceteris requiescunt tanq̄z in vltimo fine. Isido. De⁹ p eos iudiciū sedet ⁊ exercet. vt ps. ix. Deus q̄ sedes

sup thronū ꝛ iudicas equitatē. Si ergo volumus ad thronoꝝ societatē puenire. oīa ſm regulā iusticie iudicemus. ſ. deo eq̄tatē. nobis vilitatē. primo pietatē. i. Choꝝ. ij. Spūalis oīa iudicat. Hec oīa sunt in triplici differentia. Primo cām dei adiudicando deo ī omnibus equitatē dicētes. Justus es dñe. ꝛ recta iudicia tua. Nā si de⁹ eos punit volūt puniri. dicētes illud Aug. Dñe hic seca. hic vre. parce in futuro. ascribentes sibi demeritū. iuxta illud Beñ. xli. Merito hec patimur. qz peccauim⁹ in fratrē nostrum. ſ. iesum christum non obediendo p̄ceptis suis. Et dicūt cuꝝ Hiero. Libens nūc tormenta patior vt mihi futura gloria reseruet. Nō em̄ iudicabit dñs bis in idipm. Nau. ij. Tales si cōmouent ad irā recipiunt equo animo. siue sit amaꝝ siue dulce. siue letuꝝ siue triste. qz nihil volūt nisi qđ de⁹ vult. ꝛ voluntatē suā diuine volūtati conformant. ergo nō turbant. iuxta illud Prou. xij. Nō contristabit iustum quicq̄d ei acciderit. dicentes illud Dañ. ix. Tibi dñe iusticia. nobis aūt confusio. ꝑpendentes illud Greg. Deus qui benigne hoiem ꝓdidisti nequaq̄ iniuste cruciari pmittis. nec neglecte pire sinis. Secūdo iuste iudicādo cām nr̄am. nobis tribuendo vilitatez. dicēdo cū Abraam. Quid loquar ad dñm cum sim puluis ꝛ cinis. nihil de se p̄sumendo. iuxta illud Lu. xvij. Cū fecerit oīa que p̄cepta sunt. dicite. inutiles serui sumus. Et tales ita se viles reputantes diligit de⁹. de q̄ Beñ. Diligit de⁹ aiam q̄ in ꝓspectu eius sine dissimulatione iudicat seipaz. Tercio debemus iudicare cām p̄rimi ꝛ habere pietatem. oīa charitatiue interptantes. vt ptz de scrutinio in ordine faciēdo. c. expte. Respondere pōt illū dignū quē nō nouerit indignū. Ideo Greg. Sūt nōnulli q̄ dum se vigilanti cura dīudicāt. dū in munere accipiūt vt alios recte iudicare p̄nt. in q̄z mētibꝫ dñs velut in throno est p̄sidēs. ꝛ ipsi ad choros thronorū assumunt. Iste chorus pdit p̄ incōstantiam iudicij. tūc iudicātes illū bonū. illū malum. qđ phibet Deu. xxv. Nō sit in ꝛmo tua modius maior ꝛ minor. i. nō te iudices maiorem ꝛ meliorem alijs. Ro. ij. In quo alterꝝ iudicas teipm ꝓdēnas. ꝛ sic istū chorum pdis.

Octaui angeli dicūt cherubin. Isti alios illumināt. ꝛ eis volūtatē dei notificāt. Et illi ſm Beñ. fontē sapiētie ex ore altissimi hauriunt. ꝛ vniuersis ciuibꝫ fluenta refluūt. Nā illi p̄ ceteris cognoscūt dei volūtatē. q̄d placet. q̄d displicet. ꝛ alijs manifestāt. Ad hūc chorum assumunt illi q̄ ex intima deuotione desiderāt diuinā sapiam. ꝛ cognitionē volūtatiꝫ diuine ꝛ ſm illā opari ꝛ alios informare. ꝛ cū deo habitare. atq̄z ſm dei voluntatez viuere. vt docet aplus Ro. xij. Probetis que sit voluntas dei bona ꝛc. Nā tales ex intimo corde eterna ꝓcupiscunt. dicētes ad Phil. i. Cupio dissolui ꝛ esse cū xp̄o. Et p̄s vita est eis tediū. dicentes cū p̄s. Heu mihi qz incolat⁹ me⁹ ꝛc. Idē. Sitiuit aīa mea ad deū fontē viuū. Et talis non pōt cogitare nec audire nec loq̄ nisi q̄ dei sunt O quale gaudiuz erit in illo choro vbi oīa in deo cognoscim⁹. ſ. quō ab eterno in deo fuim⁹. ꝛ quō a deo emanauim⁹ ꝛ cognoscimus deuz in seipso. in nobis. ꝛ in oīb creaturis. vt ipse bitur illud. iij. Reg. x. Beati serui tui q̄ stant in ꝓspectu tuo semp̄ videntes sapiam tuam. Quāuis oēs electi vidēt. tñ vnus est clarior altero. i. Choꝝ. xv. Sicut stella differt a stella ꝛc. Ille chorus perdit cū hō nō vult audire verbū dei ꝛ veritatē ꝑpter aggrauationē cōscientie. Et libens manet ignorās salutis sue.

De talibꝫ dicit Beñ. de duodecim gradibꝫ hūilitatis. Frustra blandiunt sibi de ignorantia. q̄ vt liberius peccēt ignorāt libenter. nam talis dr ignorantia affectata. et non excusat. Aug⁹. Nō eris ignorās imunis a pena. Ille ignorans pōt excusari a pena. qui qđ disceret nō inuenit. nō illi q̄ hūtes a q̄ disceret operaz nō dederūt. Greg. Aliud est nescisse. aliud scire noluisse. De talibꝫ. i. Choꝝ. xiij. Ignorās ignorabit. ſ. in isto choro. Non⁹ chor⁹ dr seraphin. Et isti angeli dicunt ardētes. qz p̄ ceteris inferioribꝫ ardent in feruore amoris dei. Nā flāma diuini feruoris incendit eos p̄ oīb alijs angelis. Nō est triplex. Pria est immediatiōe. qz inter eos ꝛ deū nulli angeli mediant. Jō flāma diuini amoris imediate eos tangit. Secda ex approximatiōe. qz quāto ꝑ pinquius igni. tāto vehemēti⁹ q̄s inardescit. ꝛ q̄nto ꝑpius luce. tāto clarius lucescit. Et sic tales angeli sunt ꝑpinquiores deo. Tercia ex nobiliori dispositiōe ꝓformiores sunt. sicut ligna quāto aridiora eo citius incenduntur ab igne. ꝛ ex eis ignis lucidiorē tribuit flāmaz. ꝛ sic de illis angel'. Ad hūc choꝝ veniūt hi qui fuerūt in charitate dei. ſm illud Lu. xiij. Nōne cor nr̄m ardens erat in nobis. De illo igne diuini amoris dr Lu. xij. Ignē veni mittere ī terrā ꝛc. Sed q̄nō sit feruēs in charitate dei tria requiruntur. Primo imediatio. i. q̄ mediū peccatoruz tollat. Isa. lix. Iniq̄tates vre diuiserūt inter vos ꝛ deū. Greg. Si q̄s peccatuz

a se remouet immediate deo adheret. Etiã mundanũ ⁊ trãsitoriũ timorẽ oportet tollere. Amb. li. de ẏginib. Diuine dulcedini nõ ꝓfugeris. nisi ab amore tpali recedas. Scõdo requirit dei appropinquatio. s. p ꝺtẽplationẽ Jac. iiij. Appropinq̃te deo ⁊ appropinquabit vobis. Nã quãto ꝓmiores sum⁹ deo p intimã ꝺtẽplationẽ. ⁊ q̃nto altius mens in dei eleuat. tanto clari⁹ illuminat. Jdeo ps. Accedite ad eũ ⁊ illuminamini. Nã dñs locut⁹ est p moysen Leui. x. Sanctificabor in his q̃ approximãt mihi. Tertio requirit dispositio. s. p ẏtutes ⁊ opera virtutũ. ⁊ elongatio ab occupatione exteriorũ. Nam natura hui⁹ ignis est ardescere. materia sunt opera virtutũ. que quãto siccio/ra sunt a succo carnalis voluptatis. tãto magis dispositi ad inflãmationem talẽ. Prouũ. xxvi. Ubi non sunt ligna ibi deficit ignis. ⁊ sic vbi deficiunt exercitia virtutũ. s. lectio. cõtemplatio. ⁊ meditatio. ps. In meditatione mea exardescit ignis. In illo choro hẽbim⁹ maxim gaudium. q⁹ cor nr̃m ⁊ aia nr̃a transformant i deũ ex feruore diuini amoris. sicut ferrũ assumit formã ignis. ⁊ erit q̃si ignis. ⁊ sic hõ trãsmutat in deũ. Jbi implebit ꝓceptum Mat. xxij. Diliges dñm deũ tuum ex toto corde tuo ⁊c. Jste chorus ꝑdit p instabilẽ ⁊ frigidum amorẽ. Hilber⁹. Summũ bonũ nõ pfecte cognoscit si nõ pfecte amat. Aug⁹. in lib. viij. de ciui. dei. Quãto flagranti⁹ deum diligim⁹. tanto serenius eũ videbim⁹.

Sermo cxxxvi. Ad idem

OMnes sunt administratorij spũs. ⁊ in ministeriũ missi ꝓpter eos qui hereditatẽ capiunt salutis. ad Heb. i. Auicenna li. iij. de diuinis. Sol sursum trahit vapores ⁊ inflammat terram mediantibus ipsis stellis. O Spũal⁹. Per solẽ intelligit xp̃s. Malach. vlti. Orietur vobis timentibus deus sol iusticie. Vt trahit vapores. i. desideria hominũ sursum. et inflãmat terrenos homines mediantibus stellis. i. angelis. Malach. iij. Ecce ego mitto angelũ meũ qui ꝓparabit viã meã ante faciem meã. Nam angeli vota ⁊ desideria nostra ꝓsentãt oculis diuine maiestatis. Hiero. Perferunt angeli orones nr̃as in ꝺspectu dei. ⁊ nõ solum in h̃. administrãt. sed etiã in via hac periculosa nos custodiũt. vt inquit Judith. xiij. Custodit me angelus dñi hinc euntem et ibi manentẽ. ⁊ inde transeuntẽ. ps. Angelis suis mandauit de te ⁊c. Nam nõ essem⁹ tuti si nõ adessent angeli. Berñ. Si boni spũs se elongarent. impetus malor̃ quis sustineret. Jdeo Hiero. Angelor̃ auxilio liberamur ab inimi cor̃ insidijs. in h̃ sunt nr̃i ministri. de quo thema. Omnes sunt administratorij ⁊c. In verbis ꝓmissis duo innuunt. Primo magnitudo diuine bonitatis. secũdo altitudo humane dignitatis. Primũ patet in h̃ q⁹ angelos celestes nobis in obsequium misit. ⁊ tangitur ibi. Omnes sunt administratorij ⁊c. Secundũ patet ex hoc. q⁹ deus seipsum homini in hereditatẽ salutis ꝓpauit. ⁊ tangit ibi. ꝓpter eos q̃ hereditatẽ capiunt salutis. Primo dicit. Omnes sunt administratorij spũs Hreg. Dicunt angeli ⁊ spũs. angeli rõne officij quasi missi. sed spũs rõne nature. Jõ Aug⁹. sup illud ps. Qui facit angelos suos spiritus. dicit. Qui sunt spũs a natura. facis esse angelos. i. nũcios inimũgendo eis officiũ nũciandi. s. hominib⁹. Jõ mirat Job. vij. Quid ẽ hõ q⁹ magnificas eũ. s. misterio angelor̃. In hoc ostendit magnitudo diuine bonitatis. De quo Berñ. O mira dignatio ⁊ magna ⁊ vera dilectio. q⁹ deus nobis angelos in misterium misit ⁊ ꝓputauit. Item angeli in aliquibus nos ꝓcellunt. in aliquib⁹ ẏo sunt nobis similes. in aliquib⁹ ẏo nos ꝓcellimus eos. Primo angeli ꝓcellũt nos in q̃tuor. Primo in creationis dignitate. q⁹ sunt digni⁹ creati q̃ homines. rõne loci. q⁹ in celo empireo. de quo mgr̃ in. ij. dis. ij. Angeli nõ sunt creati in tpe. nec post tps. sed cum tpe. De quo Aug⁹. super Geñ. In ꝓncipio de⁹ fecit celũ ⁊ terrã. i. spũalem creaturã ⁊ corpalem. spũalem. i. angelos corpalem. i. materiã quattuor elementor̃ ꝺfusam. Eccli. xviij. Qui viuit in eternũ creauit oĩa simul. s. spũalem ⁊ corpalẽ naturã. vtraq̃ informis. nã materia corpalium nõ habebat formã distinctiõis nec distinctas reciperet spẽs. Jta spũalis. i. angelica natura in sua cõditione ꝑm nature habitũ formata fuit. tñ illam formã quã postea p amorẽ ⁊ cõuersionẽ ad deũ habitura erat ñ habuit. Et sic rõne loci. s. empirei cui nihil dignio⁹ ⁊ nobili⁹. Hõ ẏo de limo terre ⁊ de terra est creat⁹. ⁊ in terra. cui nihil inter elemẽta est vil⁹. Jtẽ angeli ante hominẽ ⁊ die leticie. s. dñica die sunt creati. hõ ẏo post angelos i die tristicie. s. feria sexta. Jtẽ in duratõe angel⁹ ꝓcellit hoiem. q⁹ angelus ẽ imortalis. homo ẏo ꝓpter peccatũ Adefact⁹ est mortalis. Scõdo angeli ꝓcellunt homines in vite puritate. Nam angeli in celo qui

pstiterūt nunq̄ aliq̄d mali cōmiserūt. Et sic nō hoies. qz ad minus pccāt venialiter. Eccli. vij. Nō est hō iustus sup terrā q̄ faciat bonum z nō pccet. De angelo ꝺo dicit oppositum Dyonisi⁹ de angelica hierarchia. Angelus est suba incorporea. speculū purū incōtaminatū z imaculatū. De hominib⁹ scribitur Prou. xxiij. Septies in die cadit iust⁹. et resurgit. Ecce mutabilitas. De angelis di. Jsi. lib. i. de sum. bo. Angelus est imutabilis non natura sz charitate sempiterna. Tertio angeli pcellūt nos in fuitū facilitate. qz sunt spiritus. nō aggrauant p corpus. Sed hō vna die seruiēdo plus laborat q̄z omnes angeli ab initio mūdi. corpus em̄ trahit infra. z aia appetit sursum ad deū a quo creata est. z sic nos aggrauamur. Sap. ix. Corp⁹ qđ corrumpit aggrauat aiam̄. Si debemus ieiunare esurimus. angeli nunq̄z esuriunt. Item si vigilare orare. genuflectere. mane surgere. homo fatigatur. Sz angeli sine omni fatigatōe in ictu oculi sunt vltra centuz miliaria. Si hō vult caste viuere impugnat a carne. Gal. v. Caro ꝺcupiscit aduersus spm̄. qz hec sibiinuicem aduersant. z est dura pugna. Aug⁹. Jnt omnia certamina durioza sunt castitatis prelia. vbi ꝺtinua pugna z rara victoria. Quarto angeli pcellunt nos in pmū pceptōe. Angeli em̄ pcipiunt pmiuz suū citius q̄z homo. qz in prima die sue ꝺuersionis ad deū suum pmiū acceperūt essentiale. homo vero celeste pmiuz a pmo post mortem accipiet. Mat. xvi. Reddet vnicuiq̄z iuxta opa sua. Mat. xx. Cū sero factū esset dixit pfamilias. voca operarios z redde illis mercedē. Item angeli sunt nobis sil'es in q̄ttuoz. Primo in creatōne. qz vnū patrē z creatorē habem⁹ q̄ eos z nos creauit. Malach. ij. Nunq̄d non pater vn⁹ oim nrm. nūquid nō vn⁹ de⁹ creauit nos. Scđo sunt similes nobis in hereditatis possessione. erimus em̄ coheredes. Greg. Superna ciuitas ex angelis z hoib⁹ ꝺsistit. Et Aug⁹. in sermone de resurrectōe. Un̄ āgeli mali ceciderūt illic hoies venturi sunt z replebūt locū illoz̄ qui ceciderunt. Diabolus videt z inuidet. Et sic orta ē inuidia. z ex inuidia mors. Sap. i. Jnuidia diaboli mors intrauit in orbē. Tertio sunt nobis similes in cibatōne. qz dn̄s nr̄ ih̄s xp̄s qui est cib⁹ angeloz in celo est cib⁹ nr̄ in sacro. Sap. xvi. Angelorum esca nutriuisti pplm tuū. ps. Panem angelorū māducauit hō. Nā licet hnt eū clarū. nos aūt mirabiliū. licet hnt eū gaudiosius. nos aūt meritoziuz. Et ille panis est ihesus Joh. vi. Ego sum panis viuus q̄ de celo descēdi. Quarto sunt nob sil'es in diuinitatis ꝺtemplatōne. Nā de illis legit Mat. xviij. Angeli coz semp vident faciem p̄ris. Hic. Sic nūc deū videt sic nos visuri sum⁹ eū. i. Thoz. xiij. Videm⁹ nūc p speculū z in enigmate. tūc aūt facie ad faciē. In ista visione cōsistit nra z angelorū beatitudo. ps. lxxix. Ondē nobis faciē tuā z salui erim⁹. Item hoies excellunt angelos in quat tuoz. Primo qz xp̄s est noster frater ex vtroq̄z parēte. s. ex pte p̄ris z mris. ex parte mris. scz marie que est mr̄ oim nrm. Un̄ ptz q̄ maioz fraternitas est inter xp̄m z hoiez q̄z inter xp̄m z angelū. Heb. ij. Nusq̄z angelos apphēdit. sz semen Abrae. Et in signū illi⁹ nomiat nos frēs suos. ps. xxi. Narrabo nomen tuū fratribus meis. Joh. xx. dixit ih̄s Marie magdalene. Vade dic fratribo meis. Ascendo ad patrem meū z ad patrem vr̄m. Sz nunq̄z legit in scripturis q̄ xp̄s angelos frēs nominasset. Secūdo pcellimus angelos in h̄ q̄ xp̄s nos sanguine suo redemit z nō angelos. Adā em̄ peccauit. sil'r z angelus. sz xp̄s nos redemit et nō angelos. Jdeo Orige. errauit in hoc q̄ dixit xp̄m adhuc liberaturū angelos apostatas. Tertio pcellimus angelos in hoc. qz q̄tiens peccamus vel reciduam⁹ totiens deus indulget nobis. Mat. xviij. Sanctus petr⁹ interrogauit ih̄m. Si peccauerit in me frater me⁹ q̄tiens dimittam ei. septies. Rndit ihesus. Nō dico tibi septies sz septuagiessepties. Et hoc xp̄s petrū iussit. z ampli⁹ p se facit. sz peccatuz diaboli est irremissibile. Quarto pcellim⁹ angelos i celo. Nā sensu exteriori. i. oculo corpali videbim⁹ glificatā humanitatē xp̄i qualit̄ exaltata est sup oēs angelos. z cū interioribus oculis deitatem. Joh. x. Ingredientur et egredient̄ z pascua inuenīet. Glo. ingredient̄ scz videndo deitatē. z egredient̄ videndo humanitatē xp̄i. z pascua inuenient. s. eternoz̄ gaudioz̄. Ecce quāta magnitudo diuine bonitatis q̄ nos equauit angelis. Jdcirco angeloz̄ solēniter celebremus celebrare festuz multiplici de causa. Primo ꝓpter multitudinē. qz dicit san. Tho. pte. i. q. l. art. iij. Angeli fm q̄ sunt i maxima multitudine sunt. Dañ. vij. Milia miliū ministrabāt ei. decies mille sies centena milia assistebāt ei. s. p ꝺtemplationē. vbi dicit san. Tho. pte. i. q. l. ar. iij. nō q̄ ille esset determinat⁹ numerus. sz fm Dyonisium in de celesti hierarchia. Numer⁹ coz excedit numez oim numerabiliū corpoz̄. Job

¶v. Quinq̃d est numer⁹ militū eius. q. d. nō. Facilius em̃ q̃s numerare pt stellas celi z gut tas maris z folia arbor q̃z numer angelorz. O si festū vni⁹ ſcti est solēniter celebrādū. q̃d tūc de festo angelor q̃tidie deo fuientiū z assi/ stentiū. ¶ Scdo festū eor ē solēniter celebrā dum ppt recōpensationē. Laz ipsi gaudēt de nr̃a cōuersione z de bonis nostris. Un̄ z nos hodie gaudere debemus de eor honore. Luc. xv. Gaudiū est angelis dei ꝛc. Bern. Lachri me penitentiū sunt vinū angelor. Laz sicut forte vinū hoīem letificat. sic nr̃a vera pnia le tificat angelos. ¶ Tertio solēniter debem⁹ ce lebrare eor festū ppter eor seruitium. qz sunt nostri fuitores. De q̃ scōm membr. In mini sterū missi ppter eos qui hereditatē capiunt salutis. Chrys. sup epl'am ad Heb. O quāt⁹ honor nobis exhibit vt ad nos sic ad amicos angelos ad seruitiū mittit. Propter qd̄ Bre. xxiij. moral'. Prius pmiserūt se angeli adora re. Ben. xviij. Abraam tres vidit z vnū ado rauit. z hoc in veteri testamēto. in nouo vero post christi incarnationē nō pmiserūt se ado/ rare. Apoc. xix. Cecidi ioh̄anes ad pedes an geli qui sibi apparuit vt adorare et̃. Cui an gelus. Ne feceris. ꝛ seruus tuus sum. ¶ U Item angeli seruiūt nobis invita. in morte. z post mortē. In vita seruiūt pcōribꝫ pēniten/ tibꝫ pficientibꝫ z pfectis. Primo pcōribꝫ cu stodiēdo eos ne a dēmonibꝫ totaliter occide/ rent. Nā cū q̃s peccat mortal'r. tūc meruit vt statim dēmones pñt sibi frangere collū et du cere ad infernū. Sz angeli boni arcent dēmo nes vt nō pñt exercere suā maliciaz ī pcōribꝫ vt libēter vellēt. De q̃ Aug⁹. Diabolus pluri mū vult nocere sed nō pōt. qz eius ptās sb po testate dei est. Nā si intantū posset nocere dia bolus quātum vellet. nullus iustor remane/ ret. Idcirco ꝛ tra eor malicia dedit nobis de⁹ angelos in custodiaz. ps. Angelis suis deus ꝛc. Chrys. Si boni spūs se elongarēt. malorū impetum q̃s sustineret. Nam insidiant nob in omni loco sacro aut nō sacro. omni tpe. die ac nocte. Bern. Undiq̃ bella. undiq̃ tempta mēta z tela. i. Pe. v. Uigilate frēs. qz aduersa rius vr̃ diabol⁹ circūit die ac nocte q̃rens quē deuoret. Iō dati sunt nob angeli. ps. Immit tet angel⁹ in circūitu timētiū eū. z eripiet eos. Iō Bern. Quotiēs cernis gr̃uissimā tēptatio nē imminere. totiēs inuoca angelum tuuz vt sit adiutor tu⁹ in tribulatōe. qd̄ z angeli fide liter facīt. Bern. Angel⁹ in oīi tpe z loco se dul⁹ est pedissequa aie. z nūq̃ relinq̃t totaliter hoīem. Sz q̃ pmittit hoīem aliq̃n cadere. est culpa hoīs. De q̃ Origē. Nō p ingratitudi/ nē z pcm̃ reddit se ꝓtectōe angelica indignū Iō de diligēti eor custodia dicit ps. Nō dor mitabit neq̃ dormiet q̃ custodit isr̃l. i. angel⁹ Bla. qz nō dormitabit neq̃ dormiet q̃ impu/ gnat israel. ¶ Scdo angeli seruiūt pcōribꝫ eos arguendo cū resistere nolunt a pctis. ps. xlix. Arguā te z statuam ꝓtra faciē tuam. s. p momētanea delectatiōe scelerū pēnam eternā Et sic angel⁹ redarguit filios israel. Judicū. ij. de ingratitudine z puaricatione di. Eduxi vos de egypto. z introduxi in terram quā iu/ raui patribꝫ vestris. Et dixi q̃ nō deberet̃ ini re fedus cū habitantibꝫ terram. z aras eorz subuertere. z noluistis audire vocem meam. Cur fecistis? Subdit. Qñ loquer̃ angelus verba hec. eleuauerūt voce suā z fleuerūt oēs filij isr̃l. Et vocatū est nomē loci illi⁹ loc⁹ flen/ tiū siue lachrimar. Et sic hodie hortant nos ad ꝓtritionē z fletū. Figurat Joh̄. v. Angelus descēdebat de celo z mouebat aquam piscine. Et sic aq̃ lachrimaz mouet̃ p angelos. s. p eo rū exhortationē. qz salutē nr̃am sitiunt. Scri ptū sciunt p beatū Hiero. q̃ magis affligit de/ mones lachrima humilis q̃z pena infernalis. ¶ Tertio seruiūt pcōribꝫ eos retrahēdo ne intantū peccent q̃tum volunt. Hoc habetur Nu. xxij. Cuz Balaam iret ad maledicendū ppl'm isr̃l sedens sup asinā. venit in vallē. ab angelo impedit⁹ est. Nam angelus dei euagi/ nauit gladiū. quē cernēs asina auertit se a via z iunxit se parieti. Tūc Balaā percussit asinaz z ipsa locuta est. cur me cedis. Spūal'r. Sic asina. i. sensualitas est sessio rōnis. q̃ aliq̃n ali ena fert ad ꝓperandū pcm̃. ad maledictōez pna. s. mortalis pcti. Sed gladio extremi iu/ dicij minat̃ angelus ingerēdo illud ps. Nisi conuersi fueritis gladium suū vibrauit. id est districtū iudiciū qd̄ est gladi⁹ ex vtraq̃ parte scindens. i. animā z corpus. Deu. xxxij. Exa/ginabo gladiū meuz. z interficiet eos manus mea. a quo eripiet nos angel⁹ dñi. Iō Bern. In quouis loco angelo reuerētiā exhibe tuo. z qd̄ me p̃sente nō audes nec illo p̃sente aude as. ¶ Sed quer̃ an angelus ineat animē? Rñdet Rich̄. de mystico somno. Deus ineat anime z angelus ꝺco. ps. lxxxiij. Audiam q̃d loquatur in me dñs deus. De angelo Zach. i. Angelus loquebat in me. Sed est differen/ tia. qz angelus ineat suggerēs bona. non inge/ rens. hortās bonū z nō creans. ¶ Sed dice res. an angeli differūt specie. Rñdent aliqui.

216

Sicut omnes hoīes sunt vni⁹ speciei quo ad esse hoīs, differūt tñ quo ad naturalia ⁊ dignitates. ⁊ q̄ ad officia. ⁊ sic est de angelis. Secundo angeli seruiūt penitentibꝫ. docēdo qūo se regere debent ne in verbis ⁊ factis recidiuēt, vt habetur Gen̄. xix. Cum angelus eduxisset Loth extra ciuitatē sodomoꝝ. dixit ei. Salua animā tuā ⁊ noli post tergū respicere neq; stes in omni circaregione. sꝫ in monte saluuꝫ te fac ne pereas in scelere ciuitatis hui⁹. Et sic angelus monet custodire q̄nq; sensus ne pereamus abutendo eis. Hiere. ix. Mors intrauit ꝑ fenestras. i. sensualitates. Idcirco q̄nq; homini penitenti occurrit. mō vis te sic hr̄e. ⁊ ꝟba tua ammodo tali forma ꝓferre et sensus tuos custodire. vt in bonis opibꝫ vsq; ad mortem possis deo seruire. hic est angelus dñi qui docet. Rich. li. de ꝯtemplatione. Angelus est diuin⁹ nunci⁹ ꝑ quē diuinā voluntatē cognoscimus. Tertio angeli seruiunt ꝓficientibꝫ instruendo eos bona opa. elemosinas. orationes. ieiunia. castigatiōes. ⁊ labores corpales. vt ea ꝑncipal'r deo offerāt. iuxta dictū Greg. Omne bonuꝫ qd̄ agimus ꝑ intentionē semꝑ ad celestia eleuemus. i. Choꝝ. x. Omnia quecunq; facitis ad gloriam dei facite. Uñ Gilibertus. Quotidie mane surgentes cūcta que facturi estis deo offeratis. finito die cogitationibꝫ cōuocatis cū omnibꝫ illo die ꝑactis capitulū habeatis ⁊ desideriuꝫ ampli⁹ peccandi non habeatis. Et talia bona opera et desideria portāt angeli añ ꝯspectū dei. Hiero. Perferūt angeli orōnes ⁊ desideria ī ꝯspectu dei. Itē seruiunt etiā ꝓficiētibꝫ in h̄ ꝙ semꝑ instigāt vt in bono ꝓficiāt. ⁊ q̄tidie meliores fiāt. Bern̄. In via dei nō ꝓgredi ē regredi. Ideo angeli boni nō molestant hoīem. sed in bono promouent ⁊ ꝯfortāt. Exemplū legit̄ de q̄dam heremita qui habuit fontē in heremo lōge a cella sua. tedebatq; eū iter ita spaciosum ambulare ꝑ aq̄ hauriēda. cogitauitq; mente in loco ꝓximiori cellule sue fontē fodere. Trāsiuit hinc inde querere locū congruentē. Cōuersus post tergum vidit quendam se sequentē. Cui ait. Quis es? Rn̄dit. Ego suꝫ angelus dñi. Cui heremita. Quid vis ꝙ me sequerꝫ. Rn̄dit angelus. Ego numero vestigia tua. que calcando grauiter facis ꝑ aqua haurienda vt appmiabunt̄ tibi in vita eterna. Ille audiens resiliꝫt a ꝓximatione fontis. fontem remoti⁹ locando vt amplius mereret̄. Ecce hoc habuit ab angelo. Quarto angeli seruiunt ꝑfectis in hoc ꝙ fortificant eos ne deficiant. vt habet̄ iij. Reg. xix. in Helya. qui fuit fessus iacēs sb iunipero dicens. Tolle dñe aīam meam melior nō sum q̄ꝫ patres mei. proiecitq; se ⁊ dormiuit in vmbra iuniperi. Ecce angelus domini ad eū venit ⁊ dixit. Surge ⁊ comede. grādis restat tibi via. surrexit comedit ⁊ bibit. ⁊ ambulauit in fortitudine cibi illi⁹ vsq; ad montem dei oreb. Et sic hodie ꝯfortat ꝑfectos. vt fecit Thob. v. c. Forti animo esto. in proximo est vt cureris. Item seruiunt angeli nobis in morte ⁊ post mortē. vt patet supra in sermone ꝑmo de angelis. Ideo Beda in lib. de ritu gentiliū. Unusquisq; nouerit se obligatū vt veneret̄ angeloꝝ collegiū ꝓpter eoꝝ obsequiū Ideo Bern̄. Simus grati. simus deuoti tantis seruitoribꝫ. quia nostri custodes. tutores. actores. ⁊ coheredes sunt.

De sancto Hieronimo
Sermo cxxxvij

Dilige dominū deum tuuꝫ Mat. xxij. In summa verboꝝ duo innuunt̄. Primo hortat̄ nos ad dilectionem dei. ibi. Dilige dominū deū tuū ⁊c. Scd̄o ad dilectionē ꝓximi. ibi. ⁊ ꝓximū tuū sicut teipsuꝫ. X De primo dicit. Dilige dñm. Nota signa dilectōis dei sunt plura. Primum est peccatoꝝ vitatio. p̄s. xcvi. Qui diligitis deū odite malū. i. peccatū. Greg. Qui adhuc ꝑ illicita desideria defluit ꝓfecto deū nō amat. Et ratio s̄m Aug⁹. omel'. viij. sup Johannē. Charitas ⁊ peccatū mortale opponunt̄. nisi vnuꝫ radicitus euulsum fuerit reliquū plantari nō poterit. Et sic beatus Hieronim⁹ de stridoris oppido natus a iuuentute venit romam. litteris grecis ⁊ hebraicis eruditus. in quibus cognouit veritatem quomō deum diligeret ⁊ diligere deberet. Eo ꝙ dicit sanci⁹ Tho. ꝑte. i. q. i. ar. ix. Maior cognitio de deo nō habet̄ in hac vita sicut in sacra scriptura. Cui ꝯsonat Dyonisius libro. i. celestis hierarchie. Impossibile est nobis lucere diuini luminis radiū nisi sub velamine scripturaꝝ. Scd̄m signū dilectōnis est verbi dei delectabilis auditio et ꝯseruatio. Eccl'i. ij. Qui diligūt illum seruabunt mandata illi⁹. Uidemus em̄ ꝙ amatores audiūt libēter de amatꝫ fari. Et sic Joh. viij. Qui ex deo est verbū dei audit. Aug⁹. Uerbū dei est ꝓbatoriū ꝑ qd̄ filij dei discernunt̄ a filijs diaboli. ⁊ Joh. xiiij. Si q̄s diligit me s̄monē meuꝫ s̄uabit. Greg. Unusq̄sq; seip̄m interroget an

ꝛeum diligat si sermonē eiꝰ seruat. Hoc signū habuit Hieronimꝰ q̄ q̄ttuor annis ꝛ sex mensibꝫ laboribꝫ in studuit biblie componēdo in bethleem eā. ꝛ intantū q̄ nō poterat se amplꝰ p̄ ꝛebilitate erigere nisi in fune ꝛesup suspenso. ¶ Tertiū signū dilectiōis ꝛei est virtutū frequēs opatio. Symon de cassia. Nescit feriari dilectio. Hui ꝯsonat Hreg. Amoꝛ ꝛei operat magna si est. et cessat operari vbi nō est. Et sic beatꝰ Hieronimꝰ multa bona operatꝰ est. Ipse bibliā trāstulit de greco ꝛ hebraico in latinuꝫ. Ipse ex p̄cepto Damasi papē psalteriū ꝯstruxit p ferias. ꝛ epl'as ꝛ euāgelia p circulū anni ordinauit. ꝛ Hloria patri in fine psalmoꝝ. et papa Damasus ꝯfirmauit. Et Seuerus dicit de eo. Die noctuꝫ non requieuit. sꝫ tpe suo surrexit. legit. scp̄sit. aut oꝛauit. Ecce charitas in freq̄nti opatōe. ¶ Quartū signū charitatꝭ est ꝺ spūali ꝛefectu primi ꝺtristatio. i. Choꝛ. xiij. Charitas ñ gaudet sup iniq̄tate sꝫ plꝰ ꝺlet. Augꝰ. Qui nō ꝺlet de malo primi nō est in eo charitas ꝛei. Iō Ro. xij. Flere cū flētibꝫ. ꝛ gaudere cū gaudentibꝫ. Et sic beatꝰ Hieronimꝰ ꝺdoluit malis. Nā anno suo tricesimo fuit electꝰ i cardinalē. mortuo Liberio dignꝰ clamat summo sacerdotio. Audictes mali timuerūt eiꝰ austeritatē. insidias posuerūt p ve stez muliebrē. quā añ lectū locauerūt. Et ipse mane surrexit suā estimās vestē. ꝛ induit. ꝛ sic matutinas intrauit. ab emul'ꝛ risus est. Hoc attendēs eoꝝ malicie ꝺdoluit ꝛ eos ꝛeliq̄t. ꝛ abiit ad Hregoriū nazanzenū ꝺstantinopolitane vrbis epm. ¶ Quintū signū ꝛei dilectionis est oīm tpaliū abrenūciatio. Hiero. Perfectꝰ xp̄i seruꝰ nihil q̄rit p̄ter xp̄m. Sꝫ dicit cū apl'o ad Phil'. iij. Oia arbitratꝰ suꝫ vt sterco ra vt xp̄m lucrifacerē. Et h̄ est signum pfecti amoris. De q̄ Hreg. viij. moral'. Ad culmen pfectōis tendunt q̄ exteriora oia ꝛelinquūt. Et Augꝰ. Quātū q̄s ꝛespicit intantū diligit. Et sic sctūs Hieronimꝰ reliquit tpalia mūdi. gl'iaꝫ ꝛ carnis ꝛesideria. ꝛ artā vitaꝫ i heremo ducēs in dura abstinētia viuēs. vt dic̄ Augꝰ. ad Cyrillū. In q̄ttuor annis vinū et siceram nō bibit. coctū in egritudine bis comedit. fructus herbaꝝ semel in die sumpsit. nō sciuit lectū nisi terrā. semp flebat venale ac si occidissēt hoiem p quadriennīū talē austeraꝫ duxit vitaꝫ. ¶ Sextū signū charitatis ꝛei est aliozꝫ ad ꝛei seruitiū ꝓuocatio. ꝛe q̄ Hze. Tāto amplꝰ q̄s ꝛeū diligit. q̄nto plēs alios ad ꝛei dilectionē adducit. Nā ꝓm Hze. Nullū ꝛeo tale sacrificiū sicut zelus aiaꝝ. Hunc zelū habuit beatus Hiero. O q̄ multos p sanctoꝝ vitaꝫ ꝛ p̄dicationē ꝛ miraculoꝝ operatōz adduxit ꝛ attraxit. vt ptz in vita eiꝰ. Cū fratribꝫ in bethleem religiosaꝫ elegit ducere vitam. vt ptz in eiꝰ legenda. ¶ Septimū signū dilectiōis ꝛei ꝛ charitatis est aduersitatū ꝓpter ꝛeuꝫ libens baiulatio. i. Choꝝ. xiij. Charitas oīa suffert. Hze. Qui fortiter amat omnia equanimiter portat. Rō Bern. Oīa grauia charitas facit leuia. etiā mortē pulpendit. Lañ. viij. Fortis est vt moꝛs dilectio. Hiero. Amanti nihil est difficile. Et sic dura eiꝰ vita ꝛ austera ꝛ maloruꝫ psecutio amara fuit ei suauis ꝛ melliflua vt per se scribit in epl'a ad Asellam. Hras ago ꝛeo q̄ dignus sum habitus q̄ oderit me mūdus. ꝛ maleficuꝫ me garriūt. ꝛ cognouit se ad regnū puenire p famaꝫ bonā. Et infamiā nō solum in vita passus est. sed post mortē. vt patet in eius legenda.

Sermo cxxxviij. Ad idem

Dilectus deo ꝛ hoibꝫ. cuiꝰ memoria in bñdictione est Ecc̄i. xlv. Dec ꝛba ꝓposita licet dicta sunt de moyse. tñ pñt exponi de sctō Hieronimo. In quibꝫ beatꝰ hieronimꝰ cōmēdat a duobꝫ. Primo a generali dilectione. ibi. Dilectꝰ ꝛeo ꝛ hoibꝫ. secūdo a speciali bñdictione. ibi. cuiꝰ memoria in bñdictione ē. De p̄mo dicit. Dilectꝰ ꝛeo ꝛ hominibꝫ. A ¶ Item quattuoꝝ sunt genera hoim. Primi sunt dilecti ꝛeo ꝛ nō hominibꝫ. vt pauper infirmi ꝛ leprosi. Illi nō acceptant ab hominibꝫ. Prou. xix. Fratres hoīs pauperis oderunt eū. ꝛ amici ꝓcul recesserunt ab eo. Nam tales ꝛeus non cōtemnit sed diligit. ps. lxxi. Parcet pauperi ꝛ inopi. ꝛ aīas pauꝝ saluas faciet. Idē. Refugiū pauꝑ i tribulatione. Patet de Lazaro Lu. xvi. quē in sinu suo accepit. Idcirco pauperes h̄nt se sicut stelle q̄ parue sunt coꝝā hoibꝫ vt obolus. sed magne sunt in celo. Et sic paupes magni apud ꝛeuꝫ sunt. B ¶ Et hoc patet in multis. Primo in assimilatione. Nam ꝛe⁹ homo factꝰ pauperibus se assimilauit. de paupcula virgine natꝰ in paupe loco. pannis inuolutus. positus in p̄sepio. vt impletur illud Zach. ix. Ecce ex tuus venit tibi mansuetus ꝛ ipse pauper. ps. Pauper ꝛ egenus factus sum. Et. ij. Choꝝ. viij. Scitis cū diues esset ꝓpter nos egenus factus est. vt nos illiꝰ inopia diuites essem⁹. Scdo in electōe. Unde. i. Choꝝ. i. Infirma

217

mundi elegit ds. Greg. Vos xps elegit qs mūdus spreuit. s. pauperes. Jac. ij. Nōne ds pauperes elegit in hoc mūdo diuites in fide. z heredes regni. Tertio in conuersatiōe. Prou. iij. Cum simplicibo sermocinatio eius. s. cum discipulis z pauperib piscatoribo vixit. mos tuus est cum pauperib latronibo. Quarto in pdicatione. pauperibo regnum celoz promisit. Mat. v. Beati pauperes. quoniā ipsoz est regnum celorum. Ecce diuitibo terram dedit pauperibo regnum celorum. Jdeo patienter debemus paupertatē sustinere. Aug⁹. Nō displiceat tibi pauptas tua. quia ea nihil ditius posset reperiri. qz regnum celoz eis promittitur Greg. Nō indignamini cum mali florent in mūdo. quia nihil habent in celo. vos nihil in mūdo. g hereditatem habebitis in celo. Bre. Deus salubriter negat electis qd concedit reprobis. hic aliqn negat electi tpales diuitias. vt ibi det eternas. Hic dat tribulationes temporales. vt ibi habeant cōsolationes eternas. Jdeo Amb. qz misericorditer ds parcit cui hic aduersa tribuit. Nam quāto maior tribulatio tanto vberior consolatio. Quinto in iudicij sessione. Job. xxxvi. Judiciū pauperibo tribuit. z merito quia oppressi. Jaco. v. Nōne diuites p potentiā opprimunt vos. Sed ibi erūt exaltati. Mat. xix. Vos qui reliquistis omnia sedebitis super sedes iudicantes duodecim tribus israel. Jdcirco pauper nō sunt paruipendendi vt aliqui faciunt nolentes inspicere eos. Ambrosi⁹ super ps. Quid petius fratres vt pauperes supbo oculo despiciamus Implebit in nobis illud Sap. v. Hi sunt qs aliquādo habuimus in derisum. Ecce quomō cōputati sunt inter filios dei. Jdcirco Prou. xxij. Nō facias violentiaz pauperi. dominus iudicabit causam eius. Sexto in desideriorū exauditione. ps. ix. Desiderium pauperū exaudiuit dns. z Isa. lxv. Antequ clamāt exaudiam eos. Secūdi sunt quos diligūt homines z mūdus. sed nō ds. vt sunt potētes et diuites. de potentia z diuitijs se eleuantes. Nos mūdus honorat z beatificat. ps. cxliij. Beatum dixerunt populuz etc. Licet em sunt supbi vsurarij pctis implicati. tn diliguntur a mūdo sed nō a deo. Judith. ix. Supbi nū qz placuerunt tibi ab initio. sed cōtempti fuerunt. vt patet Lu. xvi. vbi diuitem notare noluit. iuxta illud ps. xv. Nec nominum eoruz memor ero p labia mea. Etiā nō diligit auaros. diuites. superbos. z potentes. Sapiē. vi. Exiguo cōcedit misericordia. potētes potēter tormenta sustinebūt. Tertij sunt quos nec ds nec homines diligūt. hi sunt miserrimi. vt lusores. raptores. deo carent. homines non habent. Hi sunt infelices in corpore z anima. De quibus Hiere. xvij. Duplici contritione contere eos dne. ps. cvij. Induent sicut dyploide cōfusione sua. Hi sunt sicut bufones extra horribiles ad videndū. intus venenosi vt demones. qui nec ab hominibo nec a deo diliguntur. Jdeo apl⁹ i. Thoz. x. Nolo vos esse socios demoniorum. Quarti sunt deo z hominibo dilecti. Hi sunt virtuosi virtute. sanctitate z bonitate pditi. vt fuit thobias. Thobie. vlti. Omnis generatio eius in bona vita z conuersatione permansit. ita q esset accepta deo z hominibo. Talis fuit Johānes baptista qui fuit dilectus deo et hominibo. de quo dixit christus Mat. xi. hic est de quo scriptū est. Ecce mitto angelum meum. z etiam hominibo. Matth. xxi. Omnes sicut pphetaz habebant iohānem. et Marci. vi. Herodes metuebat iohānem vt virum sanctū et iustū. Tales sunt sicut sol qui lucet supra se et infra se. supra se per lumen gratie coram deo. infra se hominibus per bona exempla. Et sic nos. Matth. v. Luceat lux vestra coram hominibus vt videāt opa vestra bona etc. Et talis fuit sanct⁹ Hieronim⁹. Eccli. l. Quasi sol refulgens. sic ille refulsit in templo dei. scz virtutibo. propter quas dilectus deo z hominibus. ¶ Item ds diligit mlta genera hominū. Primo sapientes. Sap. vij. Neminem diligit deus nisi eū qui cum sapiētia inhabitat. s. sapientia dei z nō seculi. i. Thoz. iij. Sapientia hui⁹ mundi stultitia est apud deū. Sz diceres. Que ergo est sapiētia dei. Respondet cauere a peccatis. Eccli. iij. Sapiens cor z intelligibile abstinet se a peccatis. Et in operibo iusticie successus habebit. Talis fuit hieronimus ihs grecis. hebraicis. z latinis eruditus. licet p̄us legit Tullū. z ppter hoc correptus. post hoc in theologia fecit diligētiam. vt dicit Aug⁹. ad Cyrillum. In scripturis sanctis z in experientia neminem didici sibi similem. Nam qd hieronimus ignorauit nullus hominū a natura sciuit. Jdeo ad petitionē Theodosij pape Damasus cōmisit hieronimo ecclesiasticū officium ordinandum. Jdeo dicit de eo illud Eccli. xv. Impleuit eum dns spū sapiērie z intellect⁹. Propter qd dilectus deo fm illud Prouer. xviij. Acceptus ē regi minister intelligēs. Secūdi q diliguntur a deo et hominibo sunt mansueti. De quo Eccli. iij.

In mā.uetudine opa tua fac.ꝛ sup gl'iaz hominū diligerꝫ. Talis fuit moyses. vt ptz Nu. xij. Mitissim⁹ i pp'o apparuit. tō legit de eo. Dilect⁹ deo ꝛ hoibꝫ. Et sic nos mites esse debemus. si deo dilecti esse volumus. Unde ap'us ij. Thi. ij. Seruū dei non oportet litigare. sed mansuetū esse ad oēs. Talis fuit beat⁹ hieronimus. cū in anno etatis sue tricesimo elect⁹ fuit in cardinalē. mortuo Liberio clamat dignus summo sacerdotio. tūc mali irriserūt eū per vestem mulieris. ipse tacuit ꝛ mite recessit a roma ad Gregoriū nazanzenū ꝯstātinopolitane vrbis epm. faciēs iuxta illō ad Ro. xij. Date locū ire. ¶ Tertij qui diligunt a deo et hominibꝫ sunt deum diligentes. Prou. viij. Ego diligētes me diligo. Nemo se amari diffidat q̄ amat. hec Bern. Et sic dñs ihesus xp̄s dilexit martham. mariā ꝛ lazarū. Joh. xi. quia signa charitatis exhibuerūt ei. vt impleretur illud Joh. xvi. Ipse pat amat vos. q̄ vos me amastis. Sen. Demonstrabo tibi amatorū. si vis amari ama. Et sic beatus Hieronimus amabat deum. vt ptz in abrenūciatione oīm rerum tpalium. Aug. Inquantū q̄s despicit intantuz diligit. Et sic oīa ipse arbitratus est vt stercora. ad Phil. ij.

De sancta Hedwige
Sermo cxxxix

Honora vidu

b as que vere vidue sunt. scribit i. Thi. v. ꝛ applicat ad honorē sancte Hedwigis i festo hodierno. ¶ In verbis p̄missis duo innuunt. Prio stat⁹ viduitatis honorat. Scdo vera viduitas specificat. Primū ibi. honora viduas. Secūdum ibi. que vere vidue sunt. De p̄mo dicit. Honora viduas. ¶ Pro quo sciendū. multiplex est honor viduis impendēdus. Primo sunt p̄ferende p̄conijs. secūdo sunt fouende subsidijs. tertio sunt visitāde solatijs. quarto sunt defendēde in negocijs. ¶ Dixi p̄mo q̄ vidue sunt p̄ferende p̄conijs. q̄ m Amb. in lib. de officijs. Nō multum in se motus aut ꝛtutis est a[illegible]iugio abstinere quod aliq̄n delectat q̄z coniugij delectamenta nescire. Idem de virginibꝫ facilior est resistentia in eo q̄ carnis incentiua nō nouerat. sed viduitas eo sollicitior q̄ p̄teritas anime recolit voluptates. ideo rō ne victorie sunt p̄conijs extollēde. sic Judith que vicit Holofernem laudatur Judith. xv. quaz benedixerūt omnes vna voce dicentes. tu gloria hierusalem. tu honorificentia populi. tu leticia in israel. ꝯfortatum est cor tuū eo q̄ castitatem amaueris. ꝛ post virum tuū alterum nescieris. ideo eris benedicta in eternum. ꝛ laus tua non recedet de ore hoīm. Spūal'r. Holofernes interp̄tat infirmitas. ꝛ significat carnem Mat. xxvi. Spūs p̄mptus est. caro aūt infirma. Illā vicit beata hedwigis. et in pugna victoriam obtinuit. qđ est rarum. De quo Aug⁹. Inter omnia christianoꝝ certamina duriora sunt castitatis p̄lia. vbi quotidiana pugna ꝛ rara victoria. q̄ talis a deo datur Sap. viij. Nō possum esse ꝯtinens nisi deus det. Ideo Aug⁹. Dñe iubes ꝯtinentiā. da qđ iubes. ꝛ iube quid vis. Nam hoc donum victorie ꝯtra carnem nō omnibꝫ datuz est. de q̄ Mat. xix. Nō omnes capiūt verbum hoc. q̄ potest capere capiat. Propter hoc ap'us concedit viduis matrimoniū. i. Thimo. v. Non eligat vidua min⁹ sexaginta annoꝝ. volo aūt iuniores nubere ꝛ filios procreare. matresfamilias esse. Qui aūt habent illam fortitudinem spūs vt possint carnem vincere. bene sunt laudande. Nam apostolica sentētia tales cū virginibꝫ copulauit. i. Choꝝ. vij. Mulier innupta ꝛ virgo cogitet q̄ dñi sunt. vt sit sancta corpore ꝛ spiritu. ¶ Secūdo sunt fouende subsidijs. nam antiquit⁹ sustentabant stipendijs eccl'ie ipse vidue q̄ p̄ etate aut infirmitate nō poterant laborare. i. Thi. v. Si q̄s fidelis habet viduas subministret illis ne grauent. Nolebat em̄ ap'us penurias pati viduas. ſz volebat q̄ diuites nepotes darēt eis necessitatē. Ideo Job. xxij. arguit immisericordes dicēs Uiduas dimisistis vacuas ꝓpterea circūdati estis laqueis. ¶ Tertio sunt visitande solatijs. Jaco. i. Religio munda ꝛ imaculata hec est apud deum patrem visitare pupillos ꝛ viduas in tribulatione. hoc est cōpatiendo eis corde. consolando ore. ꝛ benefaciēdo ope. Qđ vocemur Eccl'i. iij. Congregationi pauperuz affabilem te facito. Quod fecit christus Lu. vij. mulieri vidue vt dicit. misericordia mot⁹ Ecce compassio cordis. Et subdit. noli flere. Ecce consolatio oris. Et resuscitauit ei filiuz ꝛ dedit matri sue. Ecce beneficium operis. nobis in exemplum vt dicit Aug⁹. Omnis xp̄i actio nostra est instructio. ꝛ Joh. xiij. Exemplū dedi vobis vt vos ita faciatis. ¶ Quarto sunt defendende i negocijs. Isa. i. Subuenite oppresso. iudicate pupillo. defendite viduaz. nam h̄ ptinet ad seculares ꝛ spūales prelatos. Primo ad spūales. de quo Gelasius papa. ꝛ

habet. lxxxvij. dis. c. licet. Licet omnibꝫ debemus inq̄ꝫtum possumus patrociniū nō negare. plus tñ viduarū causas ducimur exequēdas. Secūdo ꝑtinet ad seculares. vñ Hiero. sup Hiere. ⁊ habetur. xxiij. q. v. c. regū. Regū est ꝓprium facere iudiciū ⁊ iusticiam. ⁊ liberare de manu calumniantiū vi oppssos. pupillo ⁊ vidue que facilius opprimunt a potentibus. pbere auxilium. Ratio ꝓpter salutem eorum. eo ꝙ dicit Eccli. iiij. Esto pupillo misericors vt pater. ⁊ ꝓ viro matri illorum. et eris velut altissimi filius. Sed heu ecōtra faciūt plati qui molestant eos ⁊ nō tuent. Qd conquerit dominus Isa. i. Principes tui infideles socij furum. pupillo nō iudicant. causa vidue nō ingredit ad eos. heu vindicabor de hostibus meis. De quo Exo. xxij. Uidue ⁊ pupillo nō nocebitis. ⁊ si leseritis eos. clamabūt ad me. ego exaudiā vocem eorū. Nam molestatio eoꝝ est peccatū clamitans in celuꝫ. De q̄ Eccli. xxxv. Nōne lachrime vidue ad maxillam descendūt. de maxilla ad celos. et dñs exauditor nō delectatur in illis. sed vlciscetur ps. lxvij. Deus pater orphanoꝝ ⁊ viduarū. E Exemplum. Quidam rapuit cuidā vidue paupi vaccam. que cū fleret ⁊ instāter peteret vt ei vaccā restitueret ꝓpter paruos pueros quos habuit. Rñdit. Si ego nō rapiam tunc alius sequēs me rapiet tibi. ⁊ sic vaccam recepit ⁊ recessit. Post obitū eius punitus a diuersis demonibꝫ. Et vnus inter ceteros eū incessanter ⁊ infatigabiliter puniuit. Tūc ille miles damnatus dixit ad demonez illū. Cur me ita ꝯtinue ꝑsequeris ⁊ punis q̄ aliq̄s aliorum. Respondit. Si ego nō facerem. tūc aliꝰ faceret. Hec sunt verba que dixisti dum pauperi vidue vaccam recepisti. Dixi secūdo status viduarum specificat. ibi. que vidue vere sunt. F Pro quo sciendum ꝙ triplices sunt vidue. s. diaboli. mundi. ⁊ dei. Prime sunt solum noīe ⁊ non corpe. de quibꝫ. i. Thi. v. Cum luxuriate fuerint nubere volunt ī domino. Tales sunt inhoneste. demoniace ac fugiende. De quibꝫ dr. i. Thi. v. Adolescentiores viduas deuita. quia dr Eccli. xiij. Qui tetigerit picem inquinabit ab ea. Secunde sunt vidue mūdi. He sunt vidue nomine et corpe. sed nō mente. que ꝑ malas ꝯcupiscentias ydola turpitudinis ī cordibꝫ suis ponūt ⁊ mentē ac ꝯscientiā ꝯcupiscentijs maculant. Quia dicit Greg. iij. moral. Sepe mēs in recordatōne culpe ꝑterite ita ꝯcutit vt longe q̄ ꝑus vulnerat. Tales em̄ ad spūalē ꝯsolatōez raro ꝑueniūt. qꝛ dicit Grego. Quāto quis in inferioribꝫ dilatat. tāto a supioribꝫ disiungit. Hiero. Impossibile est animā delicijs repleri spūs ⁊ carnalibꝫ delectatiōibꝫ. Tertie sunt vidue dei. He sunt vidue nomine. corpore. et mente. que se vouerunt dño. De quibꝫ Aug. in lib. de viduitate. Si nō vouisti ꝯtinentiā exhortor vt voueas. si vouisti exhortor vt ꝑseueres. qꝛ dicit sctūs Tho. in. ij. ij. Melior est ꝯtinentia castitatis cū voto q̄ꝫ sine voto. Augus. Sicut qui dat fructū cū arbore plus dat q̄ꝫ qui fructum sine arbore pbet. Sic qui prebet castitatis ꝯtinentiam cum voto. videt radicem liberi arbitrij deo pbuisse. G Tales vidue debent hre septem ꝯditiones. Prio quo ad deū debent esse affectuose. ita vt omnē spem ⁊ fiduciam in deum ꝓijciant. iuxta illud i. Thi. v. Que vere vidua est ⁊ desolata speret in domīo. Talis fuit Judith que ait. Spem in alium nunq̄ꝫ habui. Nam sicut columba nidificat in petra. sic in domino earū fiducia. Nam quis vir fidelis esset si dimitteret desolatam sibi desponsatam. Sic tales vidue per votum cōtinentie deo sunt desponsate. iō non relinquunt ab eo. Eccli. ij. Quis sperauit in domino ⁊ est derelictus. Scdo debent esse in orationibꝫ studiose. i. Thimo. v. Que vere est vidua instet orationibꝫ ac obsecrationibus die ac nocte. Talis fuit anna. lxxxiij. annorum vidua. Luc. ij. que non discedebat a templo die ac nocte. Augꝰ. Quāuis ad om̄es christicolas orare pertinet. specialis tamē cura orationis cōpetit viduis signāter veris. qꝛ tales exaudiunt. Eccli. xxxv. Nō despiciet dominus pupillum nec viduam si effundat loquelam gemitus. Tertio debent esse operose nō in ocio ꝯstitute. sed semp in aliquo opere inueniri debent. Hiero. Semp aliquid boni operis facito ⁊c. Nam sm Augꝰ. Ociositas sine timore est magistra nequicie. Naꝫ est q̄si contra naturā hominis ociū. qꝛ scribit Job. v. Nascitur homo ad laborem sicut auis ad volandum. Naꝫ ociosus nō est dignus pane quo vescitur. ij. Thes. iij. Qui nō vult opari nec manducet. Et posito ꝙ vidue in tpalibus abundent. eque bene ꝓpter paupes alendos operari debent. quia dicit Augꝰ. de vita christiana. Illam elemosinā deus approbat. quā q̄s de iustis laboribꝫ amministrat. Talis fuit beata Hedrvigis. Unde canit eccl'ia. Nunq̄ꝫ fuit ociosa. sꝫ mens studiosa ⁊ manus oposa. Quarto non debent esse verbose. quia dicit Hiero. In ꝟboꝝ pondere ꝯsistit ꝓbatio vite.

qꝛ ex abũdantia cordis os loquit̃. Mat. xij. Nã ꝑm sonũ verboꝝ noscit̃ q̃litas mẽt̃. iuxta illud Chris. sup Mat. Quale ẽ cor talia verba q̃s loquit̃. Sic ex vanitate ꝟboꝝ vanitas cordis intelligit̃. et religiositas summe deesse videt̃. De quo Jac. i. Si quis putat se religiosum ⁊ nõ refrenãs linguã suã. huius vana est religio. Qui em̃ in verbo nõ offendit h̃ ꝑfectꝰ est vir. Jdeo docet Salomon Prouerb. xiij. Qui custodit os suũ custodit animaꝫ suam. Nam ꝑm Berñ. Leuis est sermo. sꝫ grauiter vulnerat. Jõ ꝯquerit̃ Job. xi. Nunq̃d verbosus iustificabit̃. q. d. non. Jdeo qui moderat̃ sermones suos sapiens est. qꝛ in multiloquio raro deest peccatũ. Prou. x. Quinto debẽt esse ad ꝓximuꝫ officiose. i. Thi. v. Si qua vidua filios hꝫ aut nepotes. discat ꝑmo domũ suam regere. hoc est filios ⁊ amicos erudire aut eiꝰ ministros. quia nõ est parui meriti apud deũ filios educare. et pauꝑes ꝓximos aut cognatos. qꝛ dicit Augꝰ. Quicquid edificas ĩ alijs docendo et exhortando. omnia tibi facis.

Sexto debent esse in operibꝫ misericordie viscerose. i. Thimo. v. Uera vidua est si pauperes hospitio recepit. sanctoꝝ pedes lauit. ⁊ necessitatibꝫ eoꝝ subuenit. Nam vidua multas habet vexationes. ideo debent facere pauꝑes defensores. qꝛ desideriũ pauperꝝ exaudiet dñs vt patet de Drusiana ⁊ Thabita. Act. ix. vbi ad instantiã pauperum iste due matrone fuerunt resuscitate. Drusiana ꝑ Johannẽ. Thabita ꝑ petrum. Jdeo Jsa. lviij. Egenos ⁊ vagos induc in domũ tuã. tunc inuocabis me. et ego exaudiã. Talis fuit beata Hedrvigis. de q̃ canit eccl'a. Clam intrat domicilia dans infirmis obsequia et leprosis pocula. Septimo debent esse victoriose ꝯtra temptationẽ mundi. carnis ⁊ diaboli. Primo ꝯtra temptationem mundi debent esse a turbis separate. Eccl'i. xviij. Ne oblecteris in turbis. Dicit enim Seneca. Quotiens inter homines sui. totiens minus ꝑfectus redij. Nam maria in turba ꝑdidit iesum Luc. ij. Jdeo cõpetit eis solitudo. Talis vidua fuit Judith. que mansit in cubili secreto domus sue. Et debent esse solitarie ꝓpter ꝯseruare thesaurum vidualis castitatis. Grego. Depdari desiderat qui thesaurum in via publice portat. Hic thesaurus magnus est ⁊ ꝑciosus. Eccl'i. xxvi. Nõ est cõdigna ponderatio ꝯtinentis aĩe. Qui quidẽ thesaurus continet̃ in vase fragili. ij. Choꝝ. iiij. Habemus thesaurum istum ĩ vasis fictilibus. Jdeo studiosus requiritur respectus.

Secũdo ꝯtra temptationẽ carnis dñt esse ieiunijs assuete. Eo ꝙ dicit apl'us. i. Thi. v. Uidua in delicijs viuens mortua est. Berñ. In delicijs periclitat̃ castitas. ergo vidua que vult esse casta ⁊ xp̃o placere. debet in abstinentia viuere. Hugo de san. vic. Parca vita occidit vicia. Amb. de viduitate. Esto ml'ier temperans vidua casta abstinens a vino. Si Judith vinum bibisset cum adultero dormisset. Hiero. Uenter vino estuans cito spumat in libidinez. Tertio ꝯtra temptationẽ diaboli debẽt esse cruce christi armate. i. Pe. iiij. Christo ĩ carne passo vos eadez cogitatione armamini. Nã ꝑm Augꝰ. Memoria crucifixi crucifigit vicium. Talis fuit beata Hedrvigis. De qua canit eccl'ia. Signum crucis mente gerens siti fame se affligẽs mortis christi memor. Jdeo eius vita ardua nõ erat ei sarcina. quia oculos mentis habebat ad virtutem xp̃i passionis. De quo Grego. Si passio christi ad memoriam reuocet̃. nil tam graue qd̃ nõ equo animo sustinet̃. Et hoc fecerat ipsa. vt patet in eius legenda.

Sermo cxl. Ad idem

Mulier timẽs deum ipsa laudabit̃. Prou. vlt. et legit̃ hodie ad honorẽ sancte hedrvigis. Item triplices mulieres laudant̃. Prĩo mulier diligẽs. secũdo mulier sapiẽs. tertio mulier timẽs deũ. Dico ꝑmo laudat̃ mulier diligẽs. Prou. vij. Mulier diligẽs corona ẽ viro suo. Talis fuit beata hedrvigis. O q̃ꝫ diligẽs fuit in seruitio dei. vt canit eccl'ia. Manus eiꝰ operosa nunq̃ꝫ fuit ociosa. legit sp̃ aut orauit. Hodie legit̃ in lectione illud Prou. vlti. Panez nõ comedit ociosa sed manũ suã misit ad fortia. Et sic nos debemus esse diligẽtes. ij. Paral. xix. Agite diligenter. ⁊ dñs erit vobiscum. Et h̃ docemur ex multis. Prĩo docemur ex natura. Job. v. Nascit̃ hõ ad laborẽ. Scd̃o ex scp̃tura. Eccs. ix. Qd̃cũqꝫ p̃t manꝰ tua instãter opare ⁊c̃. Tertio a creatura. Prou. vi. Uade ad formicam o piger. ⁊ considera vias eius quomodo parat in estate cibũ sibi. ⁊ cõgregat ĩ messe vt habeat in hyeme. Jdeo Job. xij. Interroga iumenta ⁊ docebunt te ⁊ volatilia indicabũt tibi. Quarto ex remunratione futura Ecc̃i. vl. Opamini opus vr̃m ante tps. ⁊ dabit vobis mercedẽ in tpe. Gre. Scd̃m differentiã meritorũ erit retributio p̃mioꝝ. Scd̃o laudat̃

219

mulier sapiens. Prou. xiiij. Mulier sapiens edificauit domū. s. salutis. Et ꝫ etiā cū honorabili vita. Greg. nazanzenus. Prima sapia est laudabilis vita. vt inqt Aug⁹. i li. de fide. Uera sapia est nosse que debes facere ⁊ vota ꝓficere. Hec sapiētia nō inuenit in vita carnali Job. xxviij. Hec sapia ñ inuenit in terra suauiter viuentiū. i. in carnali delectatōne. sed in studioso exercitio abstinentie. de quo Aug⁹. Sapientia sanctoꝝ est hic tempaliter cruciari. vbi eternaliter delectari. Et sic beata hedwigis que stigmata xp̄i in corpe suo castigando ⁊ flagellādo portauit. ¶ Tertio laudat mulier timēs deū. de qua thema. Mulier timens deū ipsa laudabit. ps. cxlvi. Beneplacitū est dño super timētes eū. Sctūs Tho. in. ij. q. xix. arti. ij. Sex sunt species timoris. ¶ Prim⁹ est timor mūdan⁹. cū ꝗs plus timet ꝓdere bona mūdi. honores. ptātes vl̄ diuitias ꝙz bona aīe. Hic timor si ptingat vsqz ad rōnem. i. voluntatē est pctm̄ mortale. Si autez tm̄ ptingat ad potētiam sensitiuā est veniale. Huc timorē habuit herodes Mat. ij. ꝙ cogitauit xp̄m occidere timēs regnū ꝓdere tpale. Huc etiā habuit pylat⁹ ꝙ innocentē xp̄m morti adiudicauit ꝓpter timorē cesaris. Joh. xix. Cui iudei dixerūt. Si hūc dimittis ñ es amicus cesaris. ꝙ se tādiu retinuit dices. nō inuenio i eo cām. Sz timor mūdan⁹ eū ꝓstrauit. Chrys. sup Mat. Facile deuiat a iusticia ꝙ in causis nō deū sz hoiem formidat. Huc timorem habuit Pharao Exo. i. Mandauit parulos iudeoꝝ occidere ne multiplicarent ⁊ expellerēt eū de regno. Et sic iudei nitebant xp̄m occidere Joh. xi. Si dimittim⁹ eū tūc omes credēt in eū ⁊c. Sil'r ille villicus Lu. xvi. ꝙ timēs defectū defraudabat dn̄m. Et tales sunt multi. de quibꝫ Jū. de sum. bo. Multi cupiūt ꝓuolare ad gr̄am dei. sz timent carere oblectamentis mundi. ꝓuocat eos amor xp̄i. sed reuocat eos cupiditas seculi. Tales dei iram incurrūt. De ꝙ in can. xi. q. ij. quisquis. Quisquis metu ptātis veritatē occultat. irā dei sibi ꝓuocat. Talē timorē declinare debemus. ps. xlviij. Ne timueris cū factus fuerit hō dives. ⁊ cū multiplicata fuerit gl'ia domus eius. cū interierit nō sumet omnia. neqz descēdet cū eo gl'ia eius Talibꝫ cueniet illud Job. ij. Quō verebar accidit mihi. Timēt pauptatē tpalē ⁊ inuenietꝫ eternalē. Idcirco time deū ⁊ habebis m'lta bona. Thob. iij. Fili memēto ꝙz pauperē vitam geres. habebis multa bona si timueris deū. ps. xxxiij. Nihil deest timentibꝫ. Aug⁹. Felix xp̄iana religio. qz oia possidet in omni possessione. Eccl'i. xl. Timor dei sicut paradisus benedictiōis. s. vbi null⁹ defect⁹. ¶ Sedꝫ est timor human⁹. qñ aliqꝫ nimiū timet pēnā corpalē. Iste etiā est mal⁹ licet min⁹ ꝙz p̄m⁹. Et iste timor magnas colūnas eccl'ie eiecit. vt Petrū. qui ꝓpter passionis timorē xp̄m negauit. Cōtra hunc Mat. x. Nolite timere eos qui occidunt corpus. ⁊ nō hñt plus ꝙd faciāt. sed timete eū ꝙ postꝙz occiderit corp⁹ habet ptātez mittere aiam in gehennaz. Aug⁹. sup ps. lxij. Qui sup hoies es time. ⁊ hoies timebunt temorē sempiternā time. ⁊ pñtez nō timeb. ꝙd times hoies in sinu dei positos. tu de sinu eius noli cadere. quicqd passus fuerꝭ erit tibi ad salutē ⁊ nō in pniciez. Sic. vij. frēs. q. Mach. vij. ⁊ i. Pe. iij. Beati estis si ꝙd patiemini ꝓpter iusticiā. si quis patit vt xp̄ian⁹ nō erubescat. ¶ Terti⁹ est timor naturalis. quo quis fugit naturaliter rem sue nature nociuaz. Et dicit mgr̄ in. ij. di. xxiij. Dr naturalis nō qz creat⁹ ē homini. nec qz de bonis naturalibꝫ. sz qz ex corrupta natura ꝑ pctm̄ omnibꝫ aduenit cui corruptio inoleuit tanqz esset natural'. Et ille timor est effect⁹ peccati. ⁊ est tm̄ in appetitu sensitiuo. nec est bon⁹ nec malus. Phs ij. ethi. Ea ꝙ insunt nobis a natura ꝑ ea nec laudamur nec vituperamur. Attñ dicit sanct⁹ Tho. in. q. ij. q. xxv. Iste timor qñqz trāscendit rōnē ⁊ facit inhibitū. vel trāscēdit ꝓceptū. tūc concordat cū timore hūano. ⁊ ē pctm̄ mortale. Jō dz cōfortari ꝑ rōnē ad faciēdū qđ debet. Mar. xiiij. Cepit pauere ⁊ tedere. ait ñ dixit. Nō sic ego volo sz sic tu. Sic nos sensualitatē sbūcere debem⁹ rōni. Figurat Nu. xxij. Balaam calcaribꝫ vrgebat asinā. Et sic rō sensualitatē. Eccl'i. xxxiij. Uirga ⁊ on⁹ asino. virga ne tepescat. on⁹ ne lasciuiat. ¶ Quart⁹ ē timor filius. cū ꝗs ñ amore iusticie sz timore gehēne vel alteri⁹ pene a malo auertit vel facit aliquod bonū. Talis fuit Pharao. Exod. viij. qñ flagellabat dimittebat ppt'm. qñ cessauit plaga ꝓsequebat vlterius. Talis fuit Antiochus. ij. Mach. ix. qui dixit. Justū ē homini se subdere deo. sz tñ nō est misericordia ꝓsecutus. Et sic iudei de quibꝫ ps. lxxvij. Cū occideret eos querebāt eū ⁊ reuertebant. s. simili timore. nos ꝙo nō sic. Nā sm Orosiū sup Cāti. Seruilis timor est vitare malū ꝓpter supplicū. Aug⁹. Xp̄iani nō sunt serui. sed liberi. Jō nō seruilē timorē dñt hēre. vt canes timentes intrare coquinā ꝓpter baculū. sed remoto baculo intrāt. Iste timor filius ñ est pctm̄. tm̄

stat cuz ꝓtō. vt dicit Aug⁹. sup ps. Cōfige timore tuo ꝛc. De tali timore viuit in homie ꝓccādi volūtas. ꝛ requeret opus si sperar etur impunitas. Constat aūt q̄ ꝓccandi volūtas semp est ꝓcatū. Nā talis si dimittit malū ꝛ facit bonū nō facit timore amittēdi eternū bonū qđ nō amat. vt dicit mgr in. ij. di. xxiij. sz timore patiēdi malū qđ nolebat. iō attribuit malis. Aug⁹. Abstinere a ꝓccato rōne timoris pene ñ liberat a morte. Exemplū de duob⁹ socijs. vnus infirmabat ꝛ recepit sacrm cum debuit mori. Alter rogauit eū vt rediret si fieri posset post obitū suum. Et factum est. rediit. dixitq̄z se damnatuz. Cui ille. tñ ꝯfessus es. et recepisti sacramēta. Rñdit. verꝫ est ex timore. non aūt ex charitate. Jdeo. i. Thoz. xiij. Si charitatē nō habuero nihil suz. Figurat Hester. iiij. In aulā regis Assueri nō licet intrare indutū sacco. i. timore seruili. Ro. viij. Nō accepistis spūm seruitutis in timore. sz spūm adoptiōis filioz dei. ‖ Quint⁹ est timor initialis. s. cū qs nō solū timet pnā. sed etiā separationē a deo. Iste est bon⁹. qz signuz ē q̄ diligit deū. ꝛ timet separi ab eo. ꝛ p illū timorē fit cōsuetudo iusticie. Eccli. i. Radix sapie timor dñi. Iste timor habet duos oculos. vnuz sursum ad deū. s. dextrum timens se separi ab eo. Alium deorsum. s. sinistruz ad pnas. De his duob⁹ dicit Hiero. sup Joh̄an. Nulla res sic vos ab omni ꝓctō saluat sic timor supplicij ꝛ amor dei. Iste timor initialis figit tabernaculum inter Bethel et Hay. Ben. xiij. id est inter timorē ꝛ amorē. vel inter pnā ꝛ deū. Iste sunt due ancille ipsius Hester regine. Hester. xv. Timor eleuat vestimēta ne maculent. amor sustentat ne cadat. Iste sunt due ale mulieris. Apoc. xij. Jdeo Hiero. i epla. Ubi timor ibi nulla elatio sed lacrimosa supplicatio. de tali dicit ps. p sal. ex. Initiū sapiēcie timor dñi. Talis ꝯstituit i dilectiōe boni ꝛ i declinatōe mali. De tali Eccl. xx. Timor dñi initiū dilectionis eius. Mgr in. ij. dis. xxiij. ꝛ Aug⁹. omel. xi. Timor locum ꝑparat charitati. Et q̄tuz charitas crescit intantū timor decrescit. naz sicut p seram introducit filuz. sic p timorē charitas. ‖ Sextus est timor filialis q̄ qs deuz timet. nō ꝓpter cōmodum aut in cōmodum. sed ꝓpter amorē nolens facere ꝯ deū. sicut nec filius ꝓtra patrē. nō vt verbera ei⁹ euitaret. sz ne patrē offenderet. i. Joh. iij. Perfecta charitas foras mittit timorē. Hugo de sacris. vbi accedit amor ꝓfect⁹. ibi recedit timor ꝓfulis. Dic timor dr castus. nam dicit mgr in. iij. et est Augustini exemplū. Pone duas mulieres maritatas. vnā ꝯstitutā facere voluntatē adulterij. sed timet ne puniret ꝛ dimitteretur Et sic timet maritū. qz adhuc amat nequiciā Huic grata nō est sed onerosa viri ꝑsentia timet qz viueret nequi. Et sic sunt tales qui timent pnam iudicij. Altera amat virum nō vult se maculare adulterio. ista optat ꝑsentiā viri. illa timet ꝛ ista timet. Jā interrogo quare timent. illa dicet. Timeo virum ne veniret. Jsta dicet. timeo virū ne discedat. Jlla dicet. timeo ne me damnet. Jsta dicet. timeo viruz ne me deserat. Sic habes quis sit timor casꝰ ꝛ quis seruilis. ‖ Item nota iste timor mlt̄ cruciat viros sanctos d̄ ꝑteritis ꝓccatis. qz nō certi sunt an dimissa sunt. de quo Eccli. v. De ꝓpiciato ꝓccato noli esse sine metu. Jrez cruciant de ꝑteritis bonis. qz nescium an deo placuerunt. Job. ix. Uerebar omnia opera mea. i. Thoz. iij. Nihil mihi ꝯscius sum. sed in hoc nō iustificat⁹. Item timēt de futuris. nescientes an sint de statu ꝑdestinatoꝝ vel ꝑscitoruz. Eccl's. ix. Nemo scit an amore vel odio dei dign⁹ sit. Jst timēt licet sciūt se esse tūc in ꝑtubꝫ nescīūt tñ qualiter finaliē manebūt. Bze. Tanto vnusquisq̄z sollicite metuit q̄nto ignorat qđ restat. Jdeo Hiero. Nunq̄z tuta ē humana fragilitas. quāto amplius in virtutib⁹ crescimus. tanto magis timere debemus ne de sublimib⁹ corruamus. De quo. ij. Thoz. vij. Perficientes satisfactionē in timore dei. Iste timor reddit hoīem sollicitū. De quo Aug⁹. Bonaz mentiū est timere culpā vbi culpa ñ est. Talē timorē habuerūt apli. Mat. xxvi. Nunquid ego sum rabbi. Iste timor excludit oēm timorē malū. Eccli. xxxiij. Qui timet deum nil trepidabit. exemplo thobie. Thob. i. qui nec timore mortis nec regis dimisit sepelire mortuos. ‖ Septim⁹ est timor reuerentialis. De quo ps. xviij. Timor dñi sanct⁹ pmanet in seculum seculi. Dicit mgr in. iij. di. xxxiij. Timor erit in futuro non ille qui facit timere ne offenderemus illū quē diligim⁹ ne separemur ab eo. sed q̄ facit nos reuereri quē diligimus. vt sancti ꝛ angeli videtes dei maiestatez et dignitatē reuerent eā. Luc. xxi. virtutes celi mouebunt. ꝛ Job. xxvi. Colūne celi pauebūt. vbi Hugo. Colūne celi pauebūt. qz tantā maiestatē sine admiratiōe intueri nō pñt. Jdeo Hiero. Quid faciet virgulta deserti cū ꝯcutiet cedr⁹ ꝑadisi. Sz heu q̄z pl'es sunt q̄ sine oīmi timore dei viuūt. de q̄bꝫ Eccs. viij. Oz ñ ꝑfert cito ꝯ malos sīa absq̄z vllo timore filij hoīm

pretrāt mala. Idcirco sunt longe a salute et iustitia. Eccli. i. Qui sine timore est nō potest iustificari. Idcirco hortamur Eccli. ij. Fili accede ad seruitutē dei. et sta i timore. Ratio Bern̄. In veritate cōperi nihil ita efficax esse ad gr̄am pmerendā recuperandā q̄ nō alta sapere sed timere. Nā timor impetrat dei misericordiā. ps. cij. Quō miserek pater filios suos misertus est dn̄s timentibus se. Itē timor dei ipetrat beatitudinē. Eccli. xxxiij. Timenti deū beata est aia ei⁹. Prou. xxviij. Beatus hō q̄ semp̄ est pauidus. et sic beata Hetzwigis.

De sancto Luca
Sermo cxli.

Similitudo

vult⁹ eor facies hois et facies leonis. scribit Ezech. i. et legit hodierna die p epl'am officio. In sūma lectōis duo innuunt. Prio euāgelistar descriptio speciosa. ibi. Similitudo vultus eor. Scdo eor deambulatio virtuosa. ibi. vnūqdq; eor coram facie ei. De pmo dic. Similitudo vultus eor. i. q̄ttuor aialiū. ¶ Nota q̄ttuor aialia significat q̄ttuor euangelistas. Et sunt q̄ttuor in nūero mlt; de causis. Prio q; nos q̄ttuor instruūt et informāt. Primo ad credēdū in ihm xp̄m Joh. xi. Qui crediderit i me etiā si mortu⁹ fuerit viuet. et Joh. vlti. Hec scripta sunt vt credatis. Scdo instruūt q̄d faciēdū. q; dei pcepta. Lu. x. Hec fac et viues. Tertio docent q̄d fugiēdū. s. pctm̄. Lu. xij. Cauete ab oi auaricia. et Lu. xxi. Attendite ne corda vra grauent crapula. Quarto docēt q̄d appetendū. s. virtutes. sapiam et vitam. Phus. i. ethicor. Oia bonū appetūt. et Sen̄. Nil melius virtutibus. et Sap. viij. Sobrietatē et prudentiam docet et iusticiā et virtutē. q̄bus vtili⁹ nihil est in vita hominib;. Scdo sunt q̄ttuor euāgeliste. ad designādū q; quattuor plagis mūdi debēbat pdicare euāgeliū. et congregare gentes. iuxta illud ps. De regionib; congregauit eos. Et Marci vlti. Euntes docete oēs gētes. Et sic licet fm Hiero. in prologo sup Mat. plures sunt qui euāgeliū scripserūt. tn̄ quattuor dūtaxat sunt q̄ testimoniū autoritat; hn̄t. q; aliorum euāgelia nō sunt recepta ab eccl'ia. q; dn̄s voluit pfinitū numer⁹ cassari ppt̄ veritatē sacri. Nā iste numer⁹ quaternari⁹ figurat⁹ est multiplicit. ¶ Prio Sen̄. ij. in q̄ttuor fluminibus egredientibus de paradiso totā terrā irrigātes. Scdo in quattuor circulis arche testamenti Exo. xxv. Tertio in q̄ttuor cornibus altar; holocaustor. Exod. xxvij. Quarto in q̄ttuor deambulatoriis dom⁹ Salomonis. iij. Re. vij. Quinto in q̄ttuor ventos mortuos viuificantibus. Ezech. xxxvij. Sexto i quattuor fabris cornua heresis feriētibus. Zach. i. Septimo in quattuor quadrigis p orbem discurrētibus. Zach. vi. Octauo in q̄ttuor ante et retro oculatis aialibus Apoc. iiij. Quia ipsi scripserunt de preteritis et futuris. Uel q; docuerūt quō homines se hr̄e dn̄t de p̄teritis petis volendo. vt petr⁹ q̄ fleuit amare. et Maria magdalena. q̄ lachrimis cepit rigare pedes ih̄u Luc̄. vij. et de futur; cauēdo. Joh. v. Vade amplius noli peccare ne tibi deteri⁹ contingat. Itē illa q̄ttuor aialia habebāt q̄ttuor facies. de q̄bus subdit. facies hois et facies leonis a dextris ipsor quattuor. et facies bouis a sinistris ipsor quattuor. facies aq̄le desup q̄ttuor. Bre. sup Ezech. Matheus ab hūana generatōe incepit. q; iure per hoiem figurat. Sed Lucas a sacrificio. q; per vitulū figurat. Sz Joh̄es a diuinitate vbi. ideo p aquilā designat. Marc⁹ vo a clamore in deserto. q; recte p leonē depingit. Sz q; homines electi dei sunt mēbra xp̄i siue redemptoris nr̄i. ex q̄ sunt mēbra xp̄i. ideo ipe caput oim. igit quilibet elect⁹ debet esse hō. vitulus. leo et aquila. Hō. i. rōnale aial vt viuat fm rectam rōnē. de quo Ro. xij. Rōnabile sit obsequium vr̄m. ¶ Dicit nanq; Sen̄. In homine optimū est rō. q; q̄ddā diuinū est. ergo nullū bonū sine rōne est. Jo phs. Boies rōne vtentes sunt tanq; dij. q; rō recta q; summata felicitatē hois implet. vt dicit Sen̄. Et semp̄ debetur ad optima. vt dicit Aristo. Scdo electus dei debet esse vitulus q; in sacrificio mactatur. ps. l. Et ponēt sup altare tuū vitulos. Sic nosipsos mortificare debem⁹ a voluptate mūdi. ad Col'. iij. Mortificate corpora vestra sup terraz. Et sicut vitulus mortificatus offerebat deo. sic nos corpus nostruz. Ro. xij. Obsecro vos p misericordiā dei vt exhibeatis corpa vestra hostiam viuentem. sanctaz. deo placentē. sic fecit scūs Lucas. vt ptz in hodierna collecta. Interueniat p nobis quesum⁹ scūs dn̄e tu⁹ euāgelista lucas q̄ crucis mortificationē in suo corpe p tui nois honore iugiter portauit. agēs iuxta doctrinā apli. i. Cho. ix. Castigo corp⁹ meum et in seruitutem redigo. Sicut em̄ bos q; suete portat iuguz. sic electi dei. Phil'. ij. Oia facite sine murmuratione. q; fm Aug⁹. Null⁹ inuit⁹ bn̄ facit. etiaz si bonuz facit. Tertio electus dei debet esse leo

p fortitudinē. vt oīa aduersa patienter ⁊ fortiter sustineat. Prou. xxviij. Justus quasi leo ꝑfidēs absq; terrore habitabit. Talis leo fuit apl'us paulus. q̄ dixit ad Phil'. iij. Omnia possum in eo q̄ me ꝙfortat. Bre. Quo iusti nuisset nisi fortitudo dei eum cōsolidasset.

Quarto debet esse aquila que ad sublimia volat. ⁊ irreuerberati oculis radijs solis intēdit. ⁊ sic nos p ꝓtemplationē celestiuz. de quo ad Phil'. iij. Nostra conuersatio in celis est. Dicit Fortunat⁹. Nequaq; deus deuote aie se applicat nisi tota se in ꝓtēplationē erigat. Damas. Qualis q̄s esse debeat in futuro. talē se in psenti exhibeat. Exquo futura felicitas i ꝓtemplatione diuine essentie ꝙsistat. q; deus nō videt corpalibz oculis sed mentis. Ideo p elevationem mentis se dz exercere. Sed cur leo ⁊ hō a dextris. ⁊ bos a sinistris describit. ⁊ aq̄la nec a dextris nec a sinistris. sz dsup. Rādet Bre. sup Ezech. A dextris dz esse qđ letificat. A sinistris vero qđ aduersum reputam⁹. Sz incarnatio figurata p hominē fuit leta. Luc. ij. Annūcio vobis gaudiū magnū qđ erit omni populo. Sil'r resurrectio per leonem figurata est gaudiosa. Mat. vlti. Nolite timere. surrexit nō est hic. sicut dixit. Et ideo canit ibidē. Hec est dies quam fecit dns exultemus ⁊ letemur in ea. Sed bos figurabat mortez xpi. ppter quam apl'i sunt ꝓtristati. ideo describit a sinistris. Sz aquila dsup. que designabat ascensionez. ⁊ nūciabat filiū esse sursum apud patrem. Nā iohannes sup semetipsum trāsgressus est. Nā si nō trāscēdisset. in ꝓncipio verbum nō vidisset. de quo canit eccl'ia. Volat auis sine meta nec vates nec ꝓpheta quo/lauit altius. de quo Orige. Nō em iohānes poterat ascendere altius nisi totus fieret deus Et Aug⁹. Si altius volasset. totus mūdus cape eū nō potuisset. q̄ merito figurat p aquilam dsup. Subdit ꝓprietatē et cōditionem electi. Facies eoz ⁊ penne extente dsup. Super quo Greg. sup Ezech. dicit. Facies id est intentio. ⁊ penne. i. ꝓtemplatio sanctoz supra se tendit. vt illud possit adipisci qđ in celestibus appetit nō deorsuz terrena. Aug⁹. Si q̄s aliquid opat vt terrenū cōmodum adipiscat nō erit cor mūdū qđ in terra volutat. Bern. sup Can. Intentio turpis fedat facie anime. Et subdit. Intende in deū ⁊ ppter deū. nō vt hypocrite. de quibz Mat. vi. Exterminat facies suas vt videant ab hominibz nos ꝙ nō sic. q; dicit Bre. in moral'. Intentio pstituat fundamentū operi nostro. Naz sicut fabrica columnis innitit. ⁊ columne basibz fulciunt. ita vita nra virtutibz. ⁊ virtutes intima intentione subsistūt. Ideo ibidem dr. Vigilāti cura p cūcta opa nra intentio est pensanda. q; radix oīm bonoz. Ro. xi. Si radix sancta et rami. i. opa. quapropter hortat nos Bre. sup Ezech. dicēs. Electi q̄ omnipotenti deo placere desiderant. ⁊ p ꝓtemplatiōis grām beatitudinē degustare cōcupiscūt. facies ⁊ pēnas. id ē intentionē ⁊ ꝓtēplatōz dsup extendāt. Subdit in textu. due pēne singuloz iungebant. et due tegebāt corpa. que sunt quattuor ale seu penne sanctoz. ex quibz due superi⁹ extēte iungebant. ⁊ due tegebant corpora. Greg. super Ezech. Sunt quattuor virtutes que a terrenis actibz omne pennatū aīal eleuant. i. de futuris amor ⁊ spes. ⁊ de ꝑteritis timor et dolor. due iuncte sunt superi⁹. s. amor ⁊ spes. ⁊ eleuāt ad superna. q; tales amant celestia q̄ sperant sibi euenire ea que amant. Greg. Quantum speras tantū amas. ideo bene iūcte nominant. due ꝙ ale tegebant corpa. s. timor ⁊ dolor. q; absondūt mala ab oculis dei. q; timent ⁊ dolent. De timore Eccl'i. i. Timor dñi expellit peccatum. De dolore Hugo de san. vic. Tūc peccatoz salus incipit cū veraciter p delictis ingemiscūt. de q̄ ps. xxxi. Beati quoruz remisse sunt iniq̄tates. Qđ tractat Greg. sup Ezech. Cum bona facta malis operibz supponimus tūc peccata nra tegimus. Sic tegebat paul⁹ peccata sua cū planxit q̄ ante baptismū cōmisit. i. Thoz. xv. Ego suz minim⁹ apl'oz. q̄ nō sum dign⁹ vocari apl's. q; sum psecut⁹ eccl'iaz dei. Nos vero post baptismum ⁊ multā gratiam collatā peccauimus. q̄ timeamus ⁊ doleamus. q; ꝑm Piero. Nullū vicium debet nisi tristicia antec'. Dicit nanq; san. Tho. super iij. dis. xvi. Nō pōt eīci culpa nisi recordinet voluntas. Dixi secōdo sbiungit eoz deambulatio ꝓtuosa. ibi. vnūq̄dq; eoz corā facie suā deambulabat. Sup q̄ dicit Bre. sup Ezech. Hoc est. vnusq̄sq; in⁹ vitā suā solicite aspiciat ⁊ diligēter ꝙsideret q̄tum q̄tidie crescat in bonis vel decrescat. qui h̄ ante se ponit coram facie sua ambulat. qui aūt negligit hoc discutere nō ambulat coraz facie. Bern. Quotidiana discussione vitā tuā aspice. Rō nem ponit Theodor⁹. Dom⁹ paulatim sūe puis stillicidijs que si negligat dom⁹ tandez ruit. ⁊ sic dom⁹ anime. Nam sunt multa petā que cōmittimus. idcirco grauia nobis nō vident. q; ꝙuato nos amore diligentes clausis nobis oculis in nostra deceptiōe blandiunt.

Ex illo ozit q alterius pcca iudicam⁹.et q nō ambulat vnusquisq; cozā facie sua respiciens ppria. Breg. sup Ezech. Si nos sicut p ximū respiceremus nra reprehensibilia videremus. Jdeo Deu. xxv. Nō sit i domo tua modius maioz z minoz. pondus habeas iustum z verum. Prou. xi. Statera dolosa abominatio est apud deum. Sunt em multi aspicientes bona q faciūt. vt ieiunātes biduo i hebdomada. sz nō ꝯsiderāt mala q aliena rapiunt. hi cozā facie sua nō ambulāt. Alij elemosinā tribuunt. castitatem seruāt. sed odiū in corde habent. i. Joh. iij. Qui odit frem suū homicida est. Breg. sup Ezech. In cūctis que agimus exterius z int. rius nosipsos inspicere debem⁹. Subdit. Ubi erat impetus spūs illuc gradiebant. O Duplex est impet⁹. s. carnis z spūs. Impetus carnis est ad elationē et immundiciā z rapinā. irā z inuidiā. cum ꝯque rit apls Ro. vij. Nō habitat in carne mea bonū. sm illū impetū ambulāt reprobi. De quibus Ro. viij. Qui sm carnē sunt que carnis sunt sapiūt. Ille impet⁹ est malus. qz ad pccā dum pronus. Ben. vij. Sensus z cogitatio hoīs ab adolescētia pna sunt ad malū. Eccī. xvij. Nihil iniquius ḡ qđ caro z sanguis excogitant. Alter est impet⁹ spūs. ille est ad humilitatem. charitatē. ꝯtinentiā. z ad ꝯsiderationem vite mortalis. Jste ad lachrimas pertrahit. sm illū ambulare debemus. iuxtā illud ad Gal'. v. Fratres spū ambulate. z carnis desideria ne pficietis. qz sm apl'm Ro. viij. debitores sum⁹ spūi. nō carni. Nā si sm carnē vixeritis moriemini. Jō vigiliāter ꝯsiderāduz est quis impetus nos ducat. carnis an spūs. qđ docet Joh. in. i. cano. c. iij. Probate spūs an ex deo sint. qz plerūq; impetus carnis sb vela mine spūalis impet⁹ se occultat. qz sepe appareat iusticia vbi latet ira. z fauorabilis amicitia apparet vbi carnalis ꝓcupiscētia latet. Jdeo Bre. sup Ezech. Tanto grauiora sunt vicia quāto sb fructis specie sunt occultata. Subdit in textu. Et nō reuertebant cū ambularēt Ubi Breg. Electi sic ad bona tendunt vt ad mala ppetranda nō redeāt. qz dic Salomō Prou. iij. Semita iusti quasi lux splendens ꝓcedit. z crescit vsq; ad pfectuz diem. sin grā vsq; ad gl'iam. Nam q̄ pseuerauerit vsq; in finem hic saluus erit. Mat. xxiiij. Et subdit. sil'i tudo aialium z aspectus eoz quasi carbonuz ignis. z q̄si aspect⁹ lampadaz. Videm⁹ q̄ carbones tangit accēdit. sic q̄ sctō viro adheret accēdit i charitate. ps. xvij. Cū sctō sctus eris

Et illuminabit vt tenebras pccata fugiat Nā viri sancti sunt velut lāpades z carbones Lampades qz verbo z doctrinis alijs lucent longe posit. Et carbones. nā i se ardēt. z alijs nō lucēt. Sic aliqui electi in se ardēt p charitatē. alijs ꝯo lucēt multū p doctrine claritatē. vt simplicibꝫ laicis. Discam⁹ igit ardere z lucere. iuxta illud Mat. v. Luceat lux vra. Et sm illud Luc. xi. Nemo accendit lucernaz z in abscōdito ponit. sz sup candelabrū. Nam ardere z nō lucere parū est. sed ardere z lucere sanctū est. Qualis fuit beat⁹ Lucas. z subdit Erat visio discurrēs in medio aīalium splendoz ignis. z deinde fulgur egrediens. splēdoz ignis. i. spūs. Lu. xij. Ignem veni mittere in terrā. qui ignis ꝯsumēs est rubiginē peccatorum. Et discurrere dr. qz nusq; ḡ est locus vbi non sit. sm illud Sap̄. i. Spūs dñi repleuit orbem terraz. Et erat de igne fulgur egrediēs vniuersam eccl'iam replens. Job. xxv. Sup quē nō fulget lumen eius. Joel'. ij. Effundaz de spū meo sup omnē carnez. z tremorē vt fulgur p peccatis facit. De q̄ Brego. sup Ezech. Spūs mentē quā replet in amaritudinē. sez peccatoz cōmouet. De quo Job. iiij. Dū trāsiret spūs in horrore noctis. inhorruerūt pili carnis mee. Subdit. Et aīalia ibant z reuertebant in sil'itudinem fulgoris chorruscantis Sed di. nūquid illa sunt ctraria. ibant z nō reuertebant. ibāt z reuertebant. Rādet Bre. q nō. qz ibi intelligit nō reuertebant de bono ope in peccatū. sed hic reuertebant de vita cōtemplatiua ad actiuaz. qz diu mens stare in ctemplatione nō valet. Et qz sua infirmitate ab īmensitate tante celsitudinis repulsi in seipsos relabunt. Jdeo necesse est vt ad actiuā redeāt. seq; ipsos ctinue in vsu bone opatōis exerceant. vt cū mens surgere ad ctemplādū celestia nō valet. tunc alia quecūq; bona agere potest nō recuset. Jō si hō ibi diu stare nō potest ad bona opa rediens suauitatis dei memoria pascit. z foris pijs actib⁹ intus sanctis desideris nutrit. Jdeo ctemplatiuis redeuntibꝫ dicit illud p̄s. cxliij. Memoriam suauitatis eructabūt. sic q̄ dulcedinem intime suauitatis studeant memorari. z recolendo aloquendo z quasi chorruscando. pgustando z loquēdo eructare solent. p̄s. xxx. q̄ magna multitudo dulcedinis tue dñe. Breg. Quis magna est nullo mō cognoscerēt nisi hāc aliqua tenus ctemplādo pgustassent. Subdit. in similitudine fulgoris chorruscantis. qz cuz celestia loquunt loquēdo pcurrūt ignē spūalis

ꝛsiderij. De q̄ Hugo. Dū ꝛ ꝓtēplatōis ſe
to reuertimur. q̄d nobiſcū afferre poterim⁹ n
ſi lucē ꝛ regione luc̄ portam⁹. q̄s ſcit q̄ ibi ſu
mus niſi illuminati redeam⁹. Si vidim⁹ pa
tris potētiaz apportem⁹ lucē timoris. Si ſ
ſapiam lucis veritatē. Si ſp̄ūſſancti clemētiā
apportem⁹ luc̄ dilectōz. Ul' ſic. aīalia vadūt
p̄ dei gr̄az ad opa bona. ꝛ reū tunt p gr̄az acti
onē. Et ſic petr⁹ cū ſanauit paliticū Actu. iij.
dixit. Viri iſraelite q̄d admiramini et in me
mini nos q̄ſi nr̄a virtute fecerim⁹. ꝛ⁹ Abraā
ꝛ⁹ Iſaac. ꝛ⁹ Jacob gl'ificauit ieſum puerum fi
lium ſuū quē vos tradidiſtis et negaſtis ante fa
ciem pylati. ꝛ in fide noīs ei⁹ hūc quē videtis
ꝓfirmauit nomē ei⁹. igit' fides ꝛdit ei. gram
ſanitatē in ꝓſpectu oīm vr̄m. Et ſic nos reūti
ꝛbem⁹ ꝛ bonis opib⁹ ad gr̄az actionem ꝛ eo
aſcribendo. iuxta illō Iſa. xxvi. Oīa opa nr̄a
op̄at⁹ es dñe. Scribit' em Eccl'ſ. i. Un exāt
flumina illuc reuertunt. ꝛ q̄ Bern. ſup Cañ.
Quotiēs temptatio ſupat. aut eminē⁹ picu
lū ꝛclinat. aut q̄cūq; paſſio ale ſanat. aut diu
ꝓcupitū ꝛ ſep⁹ petitū a ꝛo obtinet. totiēs vox
laudis ꝛ gr̄aꝛ actōis ſ̄ſequat. dicēdo cū ps.
ps. cxviij. Cantabiles mihi erant iuſtificatōes
tue. in loco pegrinatōis mee. Et ſic fecit ſctūs
Lucas ꝓſcribendo euāgeliū ſuū incepit a ſa
crificio in tēplo ꝛ in fine euāgelij dicēs Lu. vl.
in fine. Ipſi adorātes in hier'lm regreſſi ſunt
cum gaudio magno. ꝛ erant ſemp in templo
laudantes ꝛ bñdicentes ꝛ um.

De vndecim milib⁹ virginum
Sermo cxliij

E virginibus

p̄ceptū dñi nō habeo. conſiliuz aūt
do. i. Thoꝛ. vij. Et legit ad hono
rem vndecim miliū virginū p̄ feſtari officio.
¶ In ꝟbis p̄miſſis duo innuunt. Prio inſi
nuat ꝟginitatē nō eſſe ſb̄ p̄cepto. ibi. ꝛ ꝟgini
bus. Scdo oñdit eā eſſe ꝓuandā ſb̄ conſilio. ibi
conſiliū aūt do. ¶ De p̄mo dicit. De ꝟginib⁹ p̄
ceptū dñi nō habeo. Glo. vt ꝓtineāt vel mili
tent. Virginitas aūt ſm Aug. eſt res voti ꝛ nō
p̄cepti. ſuaderi p̄t. nō aūt imperari. Nam dixit
dñs Mat. xix. Qui p̄t capere capiat. nō oēs
capiūt ꝟbū h̄. Jo. i. Thoꝛ. vij. Meli⁹ eſt nu
bere q̄z vri. ¶ Jō quadrupliceꝫ ſunt vir
gines. Prime nec mente nec carne. ſed ſoluz
noīe ꝓpter exterioꝛē habitū quē ꝛferunt. De
quib⁹ Mat. xxiij. Ue vob⁹ hypocrite qui eſtis
ſimiles ſepulcris ꝛalbatis q̄ foꝛis apparēt hoib⁹
ꝛiosa. int⁹ plena oſſib⁹ mortuoꝝ. Sic vos
int⁹ plem hypocriſi ꝛ iniq̄tate. De q̄b⁹ Amos
Audite verbū iſtud. Decidit ꝛ nō adijciet
vt reſurgat ꝟgo. Nam ꝟginitas hz ſe ſicut ſe
ricum cadēs i lutū p̄dit coloꝛē ꝛ nō recuperat.
Jō Hiero. in ep'la. Audēter loq̄r. cū omia p̄t
ꝛ⁹. ſuſcitare nō p̄t ꝟginē poſt ruinā. p̄t q̄dem
liberare ꝛ pena. hz nō vult coꝛonare coꝛruptā
Jō Amb. ꝟgo eras. quotiens dico eras. toti
ens ingemiſce. q̄z theſaurū irrecuperabilez ami
ſiſti. ¶ Scdē ſunt virgines carne ſz nō mēte
Tales ſunt ꝟgines fatue nō h̄ntes oleuz. id
eſt nitoꝛē ꝓſcie. q̄ excludunt a ſpōſo xp̄o. ꝛ q̄
bus Jſid. ꝛ ſum. bo. Virgo carne ꝛ nō mente
nullū p̄miū hz i repꝛomiſſione. q̄d p̄deſt h̄re
coꝛpus caſtū ꝛ mentē ſp̄ūſſancti templū in lu
panar verti. Hiero. Quid p̄deſt h̄re carnem
ꝟgineā ſi q̄s mēte nupſerit. Aug⁹. in li. ꝛ vir
ginib⁹. Nō querit ꝛ⁹ pulcrā carnē ſz pulcrā
mentē. i. Theſ. iij. Hec ē volūtas ꝛi ſanctifi
catio vr̄a. Hugo ꝛ bono ꝓſcie. Deus qui eſt
amator mūdicie coꝛ pollutū pctīs ñ p̄t ĩhabi
tare. Sicut heu multi ſunt. vt dicit Chryſ.
ſup Mat. q̄ ſtudent coꝛpis caſtitatē. adulte
rum ꝟo cōmittūt mēte. cū ꝺr Mat. v. Qui
viderit mulierē ad ꝓcupiſcendū eā iaz mecha
tus eſt in coꝛde ſuo. Ergo volūtas ſine opere
frequēter p̄ccat moꝛtaliter. Attñ ꝓſolatio eſt
talib⁹ ꝟginib⁹ mental' coꝛruptis. q̄z recupa
rē p̄ñt coꝛonā ſi vere peniteāt. de q̄ ſan. Tho.
in. ij. ij. q. clij. ar. iij. vbi dic̄. Virginitas recu
perari p̄t p pniam q̄ztum ad id q̄d eſt formale
ñ aūt ad id q̄d eſt materiale in ipſa. Et ſic illa
que p̄ccādo virginitatē amiſit p pniam non
recupat virginitatis materiam. ſed formam.
h̄ eſt virginitas ꝓpoſitū. Dicit nanq; Buil'.
in apparatu. in titulo ꝛ bigamis. vbi queꝝit
ꝛ illa que vadit ad coꝛruptoꝛez. nec coꝛrūpit
nec ꝓſeq̄t coꝛruptiōz. Et etiā ꝺr ꝛ ꝺiugata q̄
ꝓſentit i carnalē copulā nec tñ coꝛrūpit. vtrū
tales fraudabunt aureola. Videt in p̄mo ca
ſu. Si penitet ꝛ coꝛruptōe mentis. nō priua
bitur aureola. Et ſm cancellariū pariſienſez.
Virginitas p pniam recuperat quando in ſo
la mente coꝛrupta eſt. In ſecūdo caſu dicit. ſi
hmōi ꝺiugata ante moꝛtem peniteat. nō frau
dabit aureola. que ſaltē a viro nō eſt cognita
ꝛ ſi hz ꝓpoſitū vlteri⁹ ꝓtinēdi. alſ nō habebit
aureolā ſi diſceſſerit a ꝓpoſito cū ꝓpoſito vtē
di copula carnali ſi cōualeſcat. ¶ Tertie ſunt
virgines natura quā. homies habent ex nati
uitate ſm illud q̄d eſt materiale in ꝟginitate.
hoc eſt integritatē carnis habent ĩmunem ab

expimento venereo⁊ actuū. nō tñ hñt id qđ ē formale in ỹginitate. qz nō hñt ꝓpositu⁊ seruandi hmōi integritatē ꝓpter vēū. cuz ḃ hñt rōne virtutis. tales nō hñt aureolā. Aug⁹. in lib. de virginib⁹. Nec nos in virginib⁹ ꝑdicamus nec laudam⁹ q virgines sunt. sz de hoc q vo dicate sunt. t pia ꝯtinentia virginitatē seruāt. Dicit em Aristo. Per ḣ qđ inest nob a natura nec laudamur nec vituperamur. Sāctus Tho. in. ij. ij. vbi supra. dicit. q virginitas fm q est virt⁹. importat ꝓpositu⁊ voto firmatū ꝓpetue integritat⁊ seruāde. Mō pueri nō fecerūt votū. nec hñt intentionē firmata⁊ ꝓpetue integritatis seruāde. ḡ nō merent aureolam. Sanct⁹ Tho. sup. iij. di. xlix. dicit q illis tm virginib⁹ vēt aureola que habuerūt ꝓpositum virginitatē seruandi ꝓpetue siue ꝓpositum firmauerūt siue nō. etiā cuius ḣ ꝓpositū fuerit interruptū integritate mentis. manet tñ integritas carnis. et i fine vite remanet integritas mētis. qz illa virginitas mētis potest recupari p pniam. sed nō carnis. Nā integritas carnis cū integritate mētis nō suscipit aureolā sine ꝓposito ꝯtinendi. vt ptz in paruulis post baptismū decedentib⁹. licz sint virgines. tñ ñ vēt ipsis aureola. qz fm Holgot sup librū Sap. Aureola dat ꝓpter victoriaz obtentā in pugna t temptatiōe excellēti rōne pmij ꝑulegiati. t fm tres ꝑulegiatas victorias in tribus pugnis tres aureole sumuntur In pugna que est ⁊tra carnem sumit aureola que vēt virginitati. ⁊tra mūdū cū a mundo vsq; ad mortē psecutionē sustinemus. ibi vēt aureola martyrib⁹ ⁊tra diabolū. cuz ḋs hostē etiā nō solū ⁊tra se. sed a cordib⁹ aliorū etiā remouet t ⁊tra eū pugnat. t sic doctorib⁹ et ꝓdicatorib⁹ dētur aureola. Q Sed diceres. exq aureola vēt virginib⁹ rōne excellentis pugne in ⁊tinēdo. tūc beata ỹgo ñ haberet aureolā cū i ⁊tinēdo nullā sustinuit pugnā. exquo corruptiōe fomit⁊ nō fuit infestata. qz dicit Bern⁹. Procul dubio fuit sctā añq; nata. t inferiores vires nunq; mouebant sine arbitrio rōnis p totā vitā suā. de q Aug⁹. ō natura t gra. t Bern⁹. ad Lugdunēsem. Credo q copiosior gra sanctificatōis in ipsam descendit. que nō solū ipsi⁹ ortū. sz t oēm ei⁹ sanctificauit vitā. Rñdet san. Tho. vbi sup. sup quartū. q virgo maria hz t habuit aureolaz ꝓpue. Et Rupert⁹ holgot sup li. Sap. Quānuis nō habuit p tēptationē pugnā q est a carne. habuit tñ pugnā p tēptationē q est ab hoste q etiā xp̄m temptauit Mat. iij. De q Innocenti⁹. Non merek q̄s cū ab hoste temptat qz temptat⁹ ē saluator. Uel aliť ꝑt rñderi fm Rupertū sup li. Sap. q iste termin⁹ victoria in pugna dicit ꝺnium rōnis sup carnē. t connotat resistentiā que nō fuit in xp̄o nec in maria. sed qz fuit in eis plenū ꝺnum t dominiū rōnis. Ideo xp̄s t maria hñt aureolaz ex alia causa eis dēditam q̄z nobis. R Sed dic. exquo aureola dēbet i pugna a venereis abstinendo. tūc maiorē difficultatē sustinēt vidue q̄z virgines. ḡ maiorez hñt victoriā si bene viuūt. sz eis nō dēbet aureola. ḡ nec virginibus Assumptū ꝑtz p Hiero. de viduitate dicētez. Quāto maior difficultas est ex pte mulieris vel ex parte viri a quibuscūq; voluptatib⁹ illecebruz abstinēdo. tāto magis est pmiū. t Arist. in li. de aialib⁹ dicit. q iuuenes magis appetūt coitum q̄z senes ꝓpter rememoratiōnē delectationis. Ad qđ rñdet Rupert⁹ sup lib. Sap. Si attendam⁹ istā vnā actionē temptatōis carnal⁹ que ē recordatio ex pte voluptat⁊. constat q ḣ ē in viduis t ñ in ỹginib⁹. tñ in eis ē imaginatio q̄dā ex pte lasciuie cū tribo circūstantijs. q̄ sunt dēsiderū expiendi ḋ curiositate. sicut hō magis desiderat videre modicū negociū qđ nūq; vidit q̄z vnū mōstrū qđ aliq̄n delectabiliť intuit⁹ est. t sic ỹgines pl⁹ desiderant qđ nunq; expte sunt. Scōm qđ ỹgines magis incitat vel stimulat i tēptatiōe carnis ē estimatio maioris delectatōis q̄z sit in rei veritate. Tertiū est ignorantia incōmodoꝝ t turpitudinis ⁊comitātis quā vidue sciūt. virgines ỹo ignorant. Et ideo simpl⁹ loquēdo pugna virginum est difficilior q̄z viduaruz. Diceres. tñ castitas ⁊iugalis ē tanti meriti sicut castitas virginalis. sed castitati cōiugali nō dēbet aureola. ḡ nec virginali. Assumptū ꝑtz p illud Aug⁹. de bono ⁊iugali. c. xl. quē allegat mgr̄ sen. li. iij. di. xxxij. Sicut ñ est impar meritū patiētie in petro q̄ passus est. t in Johāne q̄ passus nō est. sic nō est impar cōtinentie meritū in Johāne q̄ nullas expert⁹ est nuptias. t in Abraam q̄ filios genuit. S Ad qđ dicit. nō dat virgini aureola qz ē maioris meriti. sed qz est distinctum singularis victorie vl' dominij sup carnē. Sancta katherina hz aureolā ỹginitat⁊. t magdalena nō. t tñ nō ē maioris meriti. Et sic castitas ỹginal⁊ ⁊iugalis p tpe grē nō equiparanť. Sz coniugal⁊ castitas antiq̄ꝑ ꝑt equiparī ỹgitati noue leg⁊ fm excedere t excedi. sz ñ sequit. si iste due psone eq̄panť i merito. ḡ si vna hz aureolā q̄ t alia. Quarte sunt ỹgines mēte t nō

corpe. Un Hiero. Pudicitia est virtꝰ animi que violentiã semp nõ sentit. licet inferꝛ corpi violentia. nõ tñ aio. Talib⁹ illesa castitas duplicaꝛ. sicut ferꝛ beatã luciam dixisse pascasio Si inuitaꝫ feceris me violari mihi duplicaꝛ castitas ad coronã. nõ em̃ inquinaꝛ corpꝰ nisi ꝺsensu mẽtis. De quo Amb. in li. de ỽginib⁹. Reuera non põt caro corrumpi sine mentis ꝺsensu. Et sic tales duplex meritũ ꝓportabũt. vnũ ꝑ castitate custodita. aliud ꝑ iniuria passa. Dato etiã q talis violẽter oppssa concipiet. neqꝫ ex hoc meritũ ỽginitatis pdet. qꝛ hꝫ meritum nõ pdiꝛ nisi ꝑ pctm̃ saltẽ extra matrimoniũ. qꝛ ſm Aug⁹. Nihil pctm̃ nisi volũtariũ.

¶ Quinte sunt ỽgines mente et corpe. De talib⁹ ỽginib⁹ mente et corpe dicit Aug⁹. Uirginitas est in carne corruptibili ꝓpetue incorruptionis meditatio. Nã ſm Hiero. in epla. Uirginalis diffinitio est esse sanctam corpe et spũ. que ſm Chriſ. sup Mat. est gloria refulgens nõ quã transgredi põt necessitas debilitatis corpis. sꝫ quã cõplectiꝛ voluntas sancti ꝓpositi. Et sic seminis frigiditas vel naturalis infirmitas nõ arguit virginitatẽ. sꝫ pia mentis volũtas. talis virginitas ẽ ꝺsulẽda et nõ ꝑcipiẽda. ¶ Dixi sẽdo q virginitas ẽ seruãda ex ꝺsilio. de q apls. Consiliũ aũt dr. s. ꝺtinẽdi. qꝺ ꝺsilium inspiratũ est a spũsancto ipsi beato paulo. De quo in fine eiusdẽ ca. dicit. Puto q ispũm dei habeam⁹. ¶ Itẽ ỽginitas est ꝺsulẽda multꝰ de causis. Primo ꝓpter eiꝰ dignitatẽ. Damas. li. iiij. Quãto angelus homine supioꝛ. tanto virginitas est nuptijs honorabilioꝛ. Ideo Damas. ibidem ca. xvi. dic. Quis celos clausit. quis mortuos suscitauit. q̃s iordanẽ intercidit. nõne virgo helias. tres pueri nõne potẽtioꝛes igne sunt effecti in virginitate. Nõne daniel ỽginitatẽ diligẽs dentes feraꝝ eiꝰ corpi infigi nequiuerũt. Et hꝫ dũtaxat ex ỽginitate. Jõ in collatiõib⁹ patrũ ꝺr Maioꝛ est virtꝰ castitatẽ tenere q̃ demões expellere. Eccli. xxvi. Oĩs ponderatio nõ est cõdigna ꝺtinẽtis aĩe. Nã sicut aquila inter volucres. lucifer inter stellas. gẽma inter lapides ita excellit mrimonũ ipsa virginitas. Aug⁹. Fulgida ỽginitas est gẽma virtutũ. germana angeloꝝ. lampas eccliaꝝ. aux aiarũ. Albertus sup. iiij. sniaꝝ. Nihil dignius poterit castitati virginali compari. Amb. et habeꝛ in canone xxxij. q. i. c. Integritas. Uirginitas si aderi pt. imperari nõ põt. quapꝛopter dicit. cõsiliũ dr.

¶ Secũdo ꝓpter sponsi nobilitatem qui est chriſtꝰ. de q canit eccliа. Quaꝝ xpus sponsus virginũ ỽginis est filius. Itẽ qꝛ est speciosiſſimus. ps. xliij. Speciosus forma ꝑ filijs hominũ. i. Pe. i. In quez angeli ꝓspicere desiderant. Uaz in eiꝰ aspectu est vita eterna. Joh. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscãt te solũ verũ deũ et ihm xpm quẽ misisti. Item ipse est ditissimꝰ. de q ps. lxxxviij. Tui sunt celi et tua est terra. Itẽ sapientissimꝰ Col. ij. Oĩs thesauri scie et sapie in ipso sunt reconditi. Item fortissimꝰ. Heb. i. Portãs oĩa ỽbo ỽrtutis sue Itẽ potẽtissimꝰ Mat. vlti. Data ẽ mihi oĩs ptãs in celo et in terra. Hic est sponsus. de q. ij Choꝝ. xi. Despõdi vos vni viro ỽginẽ exhibere castã xpo. ¶ Tertio ꝓpter dei acceptabilitatẽ. Nã castitas ỽginalis valde placet deo. ꝺ q Augꝰ. O qꝫ dulces sunt fructꝰ castitatis. vt in eis singulariter reficiaꝫ dñs maiestaꝰ. quia singulares amici dei sunt. Prou. xxij. Qui diligũt cordis mũdiciã hẽbũt regẽ amicũ. Ecce qꝫtũ culmẽ honoris amicũ hre regẽ glie. Nã ỽginal' statꝰ est q̃si angelicus. de q Chriſ. sup Mat. Licet oĩs ỽrtutes spũales sint res angelice. specialiter tñ virginal' castitas est angelica virtꝰ. ꝑ hãc singulariter hoies assimilant angelis. de q Hiero. Uincere in carne ꝓter carnẽ plus est vita angelica qꝫ hũana. ¶ Nã castitas virginal' in q̃tuoꝛ gradib⁹ ꝑcellit castitatẽ angelicaꝝ. Primo est multiplicioꝛ. qꝛ castitas angeloꝝ tm̃ est i spũ. hec aũt i carne et spiritu. Scõdo est nobilioꝛ. qꝛ castitas in angelis est naturalis. ista vero est a gra meritoria. Tertio est glorioſioꝛ. qꝛ castitas angelica est sine victoria. ista aũt cuz magna pugna et victoria. Jõ Hiero. Angeli sine carne viuũt. ỽgines i carne triũphant. Quarto est laudabilioꝛ. qꝛ castitas angelica ẽ necessaria. ista vero volũtaria. Jõ Apoc. xiij. Uirgines sequũt agnũ quocũqꝫ ierit. Augꝰ. super hꝫ dicit. Hoc est dñm seq. sequi integritatẽ mẽtis et corpis. Quarto est ꝺsulenda ỽginitas ꝓpter premiũ q̃ntitatem q̃ singulariter caꝛonabunt. Sap. iiij. O qꝫ pulcra es casta generatio cũ charitate. in ꝑpetuaz coꝛonata triũphas. et Sap. iij. Que nescinit thoꝝ in delicto habebit fructuz in respectiõe aiaꝝ sctãꝝ. Licet deus oĩs respicit remunerare. signãter ỽginib⁹ fructũ centesimum assignabit. Quez meruit beata vsula cum sodalib⁹ suis. vt ptz in legenda.

De aplis Symone et Juda
Sermo cxliij.

Ec mãdo vo

De sanctis Symone ⁊ Juda

bis vt diligatis inuicē sicut dilexi vos. Joh. xv. ⁊ legit ad honorē trator apl'or symonis ⁊ iude p euangelicali officio. ¶ In verbis premissis duo innuunt. Primo statuit nob̄ preceptū. secdo subiūgit mandati obiectū. De primo dicit. Hec mādo vobis. Ecce autor p̄cepti est xp̄us. q̄ est optim⁹. Mar. x. Nemo est bonus nisi sol⁹ de⁹. Et qz optim⁹ est. iō mādatū dedit optimū. sm illud Dyonisij. Optimi est optima adducere. ¶ Jō optimū mandatuz dedit nobis. s. dilectionē. Reuera optimum. Primo qz facile ad intelligendū. Prou. xiij. Doctrina prudentuz est facilis. ⁊ sic doctrina de dilectōne primi. Nam nō est necesse adire phos vel mare circūire nec celuz ascendere vt h̄ preceptum q̄s intelligat. sed in corde statim poterit inuenire. Deu. xxx. Mandatuz h̄ qđ ꝓcipio tibi hodie nō est supra te. nec procul positū. neqz in celo sitū. neqz trās mare positū. sed iuxta te est sermo suauis valde in ore tuo et in corde tuo. vt facias illud. i. Joh. v. Mādata ei⁹ grauia n̄ sunt. Secdo h̄ mandatū est breue ad retinendū. Aug⁹. Vbi latet qđ ptz in diuinis sm̄onib⁹. qz charitatē tenet i moribꝫ. Idez de doctrina xp̄iana. Ut nemo excusationē habeat in die iudicij. voluit dn̄s sic scriptū mandatum ꝯsummare ⁊ abbreuiare v̄bū sup terram. Et h̄ verbū abbreuiatū ⁊ ꝯsummatū nō obscuz esse voluit. iō breue. iō apertū ne quis dicat se nō posse intelligere. Tertio est leue ad portandū. qz portari pōt a paupe ⁊ diuite. sano ⁊ infirmo. sene ⁊ iuuene. de q̄ Mat. xi. Jugū em̄ meū suaue ⁊ on⁹ meū leue. de q̄ Aug⁹. O iugū sci amoris qz feliciter oneras. qz dulciter p̄mis. qz suauiter stringis. qz vtilit vris. ¶ Quarto est vtile ad seruandū. qz completo hoc mandato celeste p̄mium acq̄res. De q̄ Aug⁹. Per viā vere charitat' optet currere si ad eternā patriā feliciter voluerim⁹ puenire. Eccli. iij. Que p̄cepit de⁹ cogita sp. Rō Aug. Suauē et iocundā vitā gustabis si mādata dei seruabis. de quo dr in euāgelio. Hec mando vobis vt diligatis inuicē. ¶ Dixi secdo sb iungit mandati obiectū. dicēs. Dilexi vos vt diligatis inuicē. Sz di. cur nō facit h̄ mētionē de dilectōe dei. sz solū primi. Rndet Aug. Qui diligit primū necessario diligit deū et q̄ dei sunt. licz obiecta sint diuersa. tn̄ ipsi actus sm̄ ꝯuenientiā necessario sunt vnū. Nā si primū diligim⁹. oīa mādata dei adimplem⁹. De q̄ Chrys. sup Mat. Qui primuz diligit nec illū occidit. nec de illo falsuz testimoniū dicit. nec ei⁹ rem ꝯcupiscit. nec mulierē ei⁹ inuadit Sicut em̄ odiū suggerit facere oīe malū. sic dilectio oīe bonū. Jō Aug⁹. Voluit de⁹ vni cū hoīem formare a quo oēs hoies ꝓcederēt. vt se homines tanq̄ fratres diligerent. ¶ A Pro q̄ sciendū q̄ ad illā dilectionē fraternaz hortamur p quattuor. ¶ Prio p scripturā. q̄ crebr⁹ nos ad dilectōz primi hortat in lege veteri ⁊ noua. In veteri Leui. xix. Diliges p̄ximū tuū sicut teipm. In noua lege. Joh. xv. Hoc est p̄ceptū meū vt diligatis inuicē sicut dilexi vos. Adeo est necessaria hui⁹ mādati executio q̄ de⁹ seipm diligi nō putat. si primuz non diligim⁹. de q̄. i. Joh. iiij. Qui nō diligit frēm suū quē videt. deū quē nō videt qūo diligere pōt. Idez. Si q̄s dicit diligo deū ⁊ frēm eius odit. mendax est. ⁊ nō solū mendax sed ⁊ homicida. de q̄. i. Joh. iij. Oīs qui odit frēm suū homicida est. ecce scriptura. ¶ Secdo incitamur p figurā ⁊ exemplū qđ de⁹ in seipso p posuit nob̄ ad imitandū. Nā de⁹ nos intantū diligit ⁊ dilexit vt oēs hoies vult saluos fieri. i. Thi. ij. Sic ⁊ nos omnes ad salutem diligere debem⁹. siue p̄xim⁹ sit bon⁹ siue malus est ad salutez diligendus. De bono satis patet q̄ amādus ē. qz talē xp̄s reputat sibi amicū omni genere attinētie. de q̄ Mat. xij. Quicūqz fecerit voluntatē p̄tris mei. ipse me⁹ frater sororꝫ ⁊ mater ē. Sic aūt mal⁹ sit. adhuc diligēdus est p̄xim⁹ ppt̄ deū ⁊ ppter seipm. Primo ppt̄ deū. qz si deū diligis ⁊ ei⁹ filiū amabis cū sanementis sit. ⁊ sic ppter deū debes amare p̄ximū cū insanementis fact⁹ est. Secdo debes malū diligere ppter ipm. qz si frēm tuū amabas sanū. debes amare ⁊ egrotū. in tali statu magis indiget amore tuo qz in alio. Tertio debes amare malū ppter teipm. magis em̄ lucraris amādo eū cū tibi nocet qz cum tibi beneficus erat. Nā ex h̄ efficimur dei filij. Mat. v. Diligite inimicos vr̄os vt sitis filij p̄tris vr̄i q̄ in celis est. Nā xp̄s dilexit nos. cū inimici essem⁹ reconciliati sum⁹ p sanguinē eius. Ro. v. Et sic nos ex figura facere debem⁹. ¶ Tertio ad dilectionē monemur p naturā qua ꝯiuncti sum⁹ ad inuicē. sum⁹ em̄ inuicem mēbra. Rom. xij. Multi vnū corp⁹ sum⁹ in xp̄o. singuli autez alter alteri⁹ mēbra. i. Thoz. xij. Cū gratulat vnū membz. gaudet omnia. si patit vnū paciat. sic ⁊ nos Ro. xij. Gaudete cū gaudētib. de. Sum⁹ ei frēs nō solū sm̄ hoiem. sz etiā habem⁹ ad inuicē spūalē fraternitatē. de q̄ Augus. Oēs frēs sum⁹ sm̄ q̄ hoies. qzto magis sm̄ q̄ christiani sum⁹. Nā rone fraternitat' spiritus vn⁹ est de⁹ p̄r. ⁊ vna mr̄ eccl'ia. que fraternitas

tanto fortius stringit quāto reuerētior ꝛc⁹ pater q̄z homo. Et q̄to reuerentior mater ecc'ia q̄z carnalis mater. ꝛ q̄to hereditas celestis melior q̄z tpalis. tanto fraternitas spūalis dignior est corpali. ¶ Quarto ad dilectionē hortamur p creaturā. omnes em̄ creature eiusdē speciei diligūt se mutuo. Eccli. xiij. O mē aīal diligit sibi simile. Et sic oīs hō primū diligere debet. Nam lupus lupū. serpens serpentem. ꝛ crudeliora aliōs aīalibꝫ nō solent malicīā inferre in ea que sunt sui generis. multo minus hō debet malicīā in eū q̄ est sui generis exercere. Et sic ptz q̄ ab omnibꝫ monemur ad inuicem mutuā charitatē exhibere. Heb. xij. Charitas fraternitatis maneat ī vob. B ¶ Pro q̄ sciendū q̄ duodecim sunt signa charitatis fraterne. Primū signū q̄ fratri nec ꝛbo nec facto noceas. Nō verbo detrahēdo primo suo. ps. Detrahentē secreto primo suo hūc persequebar. Nō facto decipiēdo. i. Thes. iij. Uidete ne q̄s supgrediat frēm suū in negocio. i. Thoz. xiij. Charitas nō agit pperā. s. nocēdo. Nō p verba tua ipsum in coz alioz ponēdo. Prou. vi. Sex sunt q̄ odit dñs. oculos sublimes. linguā mēdacē. manꝰ effundentes. ꝛc. septimū detestat aīa eiꝰ. s. q̄ semīat inter frēs discordias. ¶ Scōm vt eū in corde tuo nō iudices Lu. vi. Nolite iudicare ꝛ nō iudicabimini. i. Thoz. iiij. Nolite ante tps iudicare q̄usq̄z veniet dñs. ij. Paral. xix. Qdcūq̄z iudicaueritis in vos redundabit. Bern. Caue serue dei alienę ꝰuersatiōis esse curiosus explorator aut temerarius iudex. etiā si pperā actū dēprehendis. nec sic iudices primū magis aūt excusa intentionē eius si opus nō potes. pura ignorantiā surreptionē dicēdo. Si talis temptatio mihi euenisset. q̄d de me fecisset. cecidit em̄ petrꝰ ꝛc. ¶ Tertium est vt indulgeas offendēti Luc. vi. Dimittite ꝛ dimittet vobis. Eccli. xxviij. Relinque primo nocenti te. Nam ꝑm Bre. Tantū vnusquisq̄z primus portat quantum amat. i. Thoz. xiij. Charitas nō irritat. Basilius. Qui est ī charitate plen⁹ est aīo trāquillus nō gerens ignē iracundie. Eph. iiij. Sol nō occidat sup iracūdiā vr̄am. Nā dr Mat. xviij. Si nō dimiseritis. nec pr̄ celestis dimittet vobis. ¶ Quartū signū vt de malo fratris nō gaudeas sz doleas. ad Gal. vi. Alter alterus onera portate. s. defectꝰ. Eccli. viij. Noli d̄ morte inimici tui gaudere. memēto q̄ oēs in corruptione sum⁹. Jō Ro. xij. Flete cū flentibus. Sicut dauid defleuit mortē inimici absalon. Nam h̄ requirit charitas. i. Thoz. xiij. Charitas nō gaudet sup iniq̄tate. ¶ Quintū vt de bono gaudeas ꝛ nō doleas vt inuidi. sicut saul dauid. i. Reg. xviij. nō recte oculis respiciēdo. Greg. Mens inuidi cū de alieno affligit. quasi noctua de luce excecat. Ro. xij. Gaudete cū gaudentibꝫ. qđ inuidi nō faciūt q̄ inuidia ꝑm Aug⁹. sup Gen. est odium felicitatis aliene. Et dr inuidus ꝑm Isid. q̄si nō videns. q̄ est tinea aīe que sensuz corrodit. pectus vrit. mentē affligit. Et sic p̄ceptū de dilectione primi adimplere neq̄t. ¶ Sextum signū vt primum nō scandalises. quod vocet Christ. dicēs. O ia agam⁹ ne primꝰ scandaliset. Mat. xviij. Ue illi p quē scandalū venit. Jō apls volēs euitare occasionē scādali dic. i. Thoz. viij. Si esca scandalizat frēm meū. nō mādūcabo carnes in eternū. Et h̄ requirit fraterna charitas. i. Thoz. xiij. Charitas nō querit q̄ sua sunt. ¶ Septimū signū vt scādalizato fratri satisfacias Mat. v. Si recordatus fueris q̄ frater tuꝰ h̄z q̄d aduersuz te. mitte munꝰ tuū ante altare. ꝛ vade recōciliari fratri tuo. s. p lumen vre ꝰuersatiōis. de q̄ Phil. ij. Sitis sine rep̄hensione ī medio nationis prauę inter quos lucetis sicut luminaria dei. i. Pe. ij. Cōuersationē vr̄am inter gētes habentes bonā. vt in eo q̄ de vobis detractāt tanq̄z d malefactoribꝫ. ex bonis opibꝫ vos ꝑsiderātes glorificent deū. Et subdit. q̄ sic est voluntas dei vt bñfacientes obtumescere faciatis imprudentiā hoīm ignorantiā. ¶ Octauū signū vt cuz primo benigne habites. qđ placet dauid dicēs p̄s. cxli. Ecce q̄ bonū ꝛ q̄ iocundū habitare frēs in vnū. Sil'r placet deo Eccli. xxv. In tribꝫ bñplacitū est spūi meo. ꝰcordia fratrū. amoz primoz. vir ꝛ mulier sibi inuicē consentientes. Et hoc requirit fraterna charitas. i. Thoz. xiij. Charitas patiēs ē. benigna est.

Nonū signū vt primū fraterne ammoneas. Mat. xviij. Si peccauerit ī te frater tuꝰ corripe eū inter te ꝛ ipsum. nō publice eū ꝰfunde. vt q̄dā faciūt. de q̄ Christ. Occultū petim̄ in publico corripe. nō est corripere sz diffamare. et sic petim̄ fratris nō emēdabis sz publicabis. Et dicit corripe frēm. nō adultorie suggere. q̄ hr̄ in can. xxiij. q. v. nō potes. Nō ē amoz sz languoz vbi mali mores nō corriguntur. ꝛ nō est signū vere dilectiōis ad primū vbi relinquit petim̄ fratris impunitū. Jō hortat apls. i. ad Thes. v. Rogam⁹ fratres corripite inq̄etos. q̄ dicit Aug⁹. ꝛ habet in can. v. q. v. nō ois. Melius est cū seueritate diligere. q̄z cū lenitate decipere. q̄z dicit Aug⁹. sup Mat. xviij. Si

224

te audierit lucrat⁹ es frēm tuū. ꝟ est ei⁹ reuocatio reddet tibi lucrū. Jac. vlti. Qui conuerti fecerit pctōrem ab errore vie sue saluabit aiaz eius a morte. qđ est magne mercedis apđ ꝺm de quo Hie. sup Ezech. Nullū do tale sacrificium sicut zelus aiaz. ¶ Decimū signū. ne bonum ei⁹ negligas. vt si sit ignorās ꝺcēs eum instruere. Gal. vi. Si hō occupat⁹ fuerit in aliq̄ delicto vos q̄ spūales est⁹ instruite hmōi. Dicit em Deu. xxij. Si videris ouem fratris errantē nō ꝓteribis. sz reduces fratri tuo. multo magis ipm frēm. Nā ex hoc magnū oritur meritū apud ꝺm. Dan. xij. Qui ad iusticiam erudiūt multos erūt q̄si stelle in ꝑpetuas eternitates. ¶ Undecimū vt frēm nō ꝓtēnas nec vilipēdas. Mat. v. Qui dixerit fratri suo racha vel fatue reus erit gehenne ignis. Nam hoc puenit ex mentis elatione quā nō hz fraterna charitas. i. Thoz. xiij. Charitas nō inflatur. ¶ Duodecimū signū vt indigenti subuenias. i. Joh. iij. Qui habuerit substantiam huius mūdi. ⁊ viderit frēm suū necessitatē hre⁊ claudserit viscera ei⁹ ab eo. qūo charitas ꝺi manet in eo. Jō subiūgit. Filioli mei nō diligam⁹ ꝟbo neq̄ lingua. sed ope ⁊ veritate. De quibꝫ opibus Isa. lviij. Frange esurienti panez tuū. egenos vagosq̄ induc in domū tuā. cū videriz nudū operi eū. ⁊ carnē tuā ne ꝺspexeriz. Ambro. Pasce fame morientē. si nō pauisti. occidisti. Hāc dilectionē primi a summo exemplari. s. a ꝺo sum⁹ edocti. ¶ Deꝰ em venies volens nasci hō in mūdū inter hoies conuersatus vt ait Bern. dilexit nos triplr. Prio dulciter in eo q̄ carnē induit. Scđo sapiēter. qz culpa carnit. Tertio fortiter. qz mortem sustinuit. Sic nos exemplo ei⁹ nros primos diligam⁹. ¶ Prio dulciter. qđ tūc facim⁹ si ꝟbis moribus ⁊ factis inter eos dulciter conuersamur. neminē turbātes. nulli mal[illegible] malo reddētes. sed inq̄tū in nob est cū o[illegible]pace hītes. i. Thi. ij. Quietā ⁊ trāquillā vitā agam⁹ in omi pietate. ꝟ em bonū est ⁊ acceptū coꝝā ꝺo ⁊ saluatore nro. ¶ Scđo diligam⁹ primū sapienter. sic diligētes coꝝ psonas vt coꝝ vicijs ⁊ peccatis nullaten⁹ consentiam⁹. Sūt em q̄dā insipiēter primos diligētes. q̄ ꝓter ipsos ꝺo offendūt ꝺm. ⁊ seipsos coꝝ macul' maculant. q̄ tñ ex hoc ipso conuincunt. nec se nec ꝺo nec primuz veraciter diligere. Nunq̄z enim sic primi sunt diligēdi vt ipsoꝝ amore pctis ⁊ vicijs ꝑplicēt. Nam ꝺz Ro. xiij. Dilectio primi nō malum opat. Si aūt opat malū conuincit dilectio nō fuisse. qz sic ꝺs nō dilexit. Dilexit enim hoies vt assumeret hūanitatē ⁊ pctō careret. Bern. Christ⁹ in carnis assumptiōe nō descendit nobis in culpe imitatōe. Sic ⁊ nos primuz diligam⁹ vt malū ꝓpter eū non faciam⁹. Un Sen. Hoc sanxit lex amicitie vt nō rogem⁹ res turpes. Et Tull⁹. Non est excusatio vbi amicitie causa peccaueris. Diligam⁹ ergo primos sicut nosipsos. nec infra remanet iste modus. puatū bonū curātes ⁊ bonū primi negligētes. Jtē sūt ⁊ alij pl⁹ seipsos q̄s primos diligētes de q̄bꝫ Bern. Tu frater cui fraterna salus p/pria nō dū ē. cui charitas adhuc nulla ē. aut adeo tenera ⁊ arūdinea q̄tin⁹ oī flatui cedat et omni spū credat. omni circūferat doctrine vento. imo cui tāta est charitas vt vltra mandatū diligas primū pl⁹ q̄s teipm. ⁊ rursuz tantilla vt ꝺtra mādatū fauore liq̄scat. pauore deficiat. pturbet tristicia. auaricia ꝺtrahat. ambitione ꝑtrahat. suspitionibꝫ inquietet. ꝺuicijs exagitet. curis austeret. honoribꝫ tumeat. liuoribꝫ tabescat. tan q̄s in ꝑpijs ita temetipm sentias. q̄ nam est dementia q̄so aliena curare aut ambules. aut quiescas. Et subiūgit. audi q̄d ꝺsulat tanta vigilātia q̄ charitas non qđ alijs inđt remissio. nobis aūt tribulatio. sz equalitate. Noli ergo nimiū ee iustus vt diligas eos q̄z curaz tibi assumis plus q̄s teipm. sed sufficit ad salutē vt diligas primū sicut teipm. Jtē ꝑ teipm. hic innuit nobis modū dilectionis. q̄ mod⁹ sic exponit sicut teipm. s. charitatiz affectu ⁊ effectu. vel in q̄ teipm. s. i ꝺo vt ꝓpter ꝺm vel ad qđ teipm. s. ad gr̄az in pnti ⁊ gloriam in futuro. vel quō teipm. i. sup corpus. ¶ Tertio dilexit nos ꝺs fortiter. qz ꝓ nobis mortē sustinuit. sic ⁊ nos primū fortiter diligam⁹. vt ꝓpter nullā infirmitatē quaz primus nr retribuens nobis malū ꝑ bono et odiū ꝑ dilectōe adūsum nos ꝺgessit nr̄am dilectionē aliq̄liter remittam⁹. Mat. v. Diligite inimicos vros ⁊ bñfacite his q̄ oderūt vos oratе ꝑ ꝑsequētibꝫ ⁊ calūniantibꝫ vos. Nam cū dicit. diligite inimicos vros monet nos ꝺ affectu cordis. Sz cū subiūgit. bñfacite his q̄ oderūt vos. monet nos ꝺ effectu opis. Un Aug⁹. Ego ad inimicoz dilectionē vos admoneo. qz ad sanandū pctōz vulnera nullu⁹ medicamentū esse cognosco meli⁹. Jtē ꝟ cōclusione dilectiōis primi est notandū q̄đ ait Bzego. Per amorē primi ꝺi amoz gignit. ⁊ ꝑ amorem ꝺi amo[illegible]primi nutritur. qui nos ad amorem sui ⁊ ꝓximi recipe dignetur ihūs christus filius ꝺi.

¶ Sermo cxliiij Ad idem

Hoc est preceptū meū vt diligatis inuicē.

Joh̄.xv.c. ⁊ legitur hodierna die p euāgelicali officio. ¶ Jn sūma euāgelij tria innuunt. Primo ponit preceptū charitatis. Secōdo sūbūgit signū ve amicabilitatis. Tercio docet fructū ferre durabilitatis. Primū pz i pncipio secōm ibi. vos amici mei est. tertiū ibi. ego vos elegi vt eatis ⁊ fructū afferatis. De p̄mo dicit Jn illo tpe. s. facta cena dñs. ihs dixit discipulis suis. Hoc est p̄ceptū meū vt diligatis inuicem. ¶ Sz di. cū sacra eloq̄a fm Greg. sunt p̄cepta plena. cur dñs simplr dixit. h̄ ē p̄ceptū meū. Rndet fm Gre. Dñica p̄cepta sūt multa ⁊ vnū. multa p diūsitatē opis. vnū in radice charitatis. Sic multi arbor rami ex vna radice pdeūt. sic multe vtutes ex vna vtute generant. s. charitate. Jō Gre. Quicq̄d pcipit i sola charitate fundat. nec hz aliq̄d viriditatis ramo boni opis nisi pmāserit i radice charitatis. Jō Eph̄. iij. Jn charitate radicati ⁊ fundati. Rōnē assignat apl's ad Ro. xiij. Nemini quicq̄ dicatis nisi vt inuicē diligatis. q̄ pximū diligit legē ipleuit. i. Thi. i. Finis p̄cepti est charitas. est em alpha ⁊ o. Nā a charitate oīa pcedūt sic a pncipio. ⁊ ad charitatē oīa reducunt ⁊ ordinant sic ad finē. Sz di. tñ scribit Mat. xxij. q̄ nō solū in dilectiōe pximi sz etiā in dilectōe dei tota lex pendet ⁊ pphe. q̄re h̄ solū de dilectōe pximi facit mētionē. Rndet q̄ vnū includit in alio. nā fm Aug⁹. Qui diligit pximū ppt deū necessario diligit deū. qz ppter vnūq̄dq̄z tale ⁊ ipm magis. i. posteriorū. Etiā ideo de dilectōe pximi facit mētionē. qz ipsa dz se extēdere ad inimicos. sz h̄ fit cū labore. ⁊ sic dulci⁹ est diligere deū q̄z pximū inimicū. ⁊ de q̄sto laborioso. de tāto magis meritorio. Tūc subdit dilectiōis exēplū. sicut ego dilexi vos. ¶ Nota xp̄s dilexit nos quattuor modis. cōiter. ve. racit. ordinalr. ⁊ pseuerāter. ¶ Primo dilexit nos cōiter. Sap̄. xi. Diligis oīa q̄ sunt ⁊ nihil odisti eorum q̄ fecisti. sic nos oēs inuicē diligere debem⁹ Ben. xxviij. Dilata taberis ad orientē occidētē ⁊ ptē meridionalē. ⁊ ad septētrionalē. p orientē intellige amicos. p meridiē bñfactores. p occidentem paupes. Eccl. iij. Cōgregationi pauper affabilē te facito. p septētrionalē inimici intelligūt. q̄ oēs sunt diligēdi. amic⁹ i deo. inimic⁹ ppt deū est diligēd⁹ Mat. v. Diligite inimicos vros. et si diligitis eos q̄ vos diligūt. quā mercedē habebitis. Aug⁹. Nō est magnū circa eum q̄ tibi nihil male fecit esse benivolū. sz circa inimicū. Nā q̄ dilexerit inimicos ppter deū hic erit dei amic⁹. Nā grādis labor est in h̄ seculo. grādis erit pmiū in futuro. ¶ Scōdo dilexit nos veraciter. qz ope oñdit. Gre. Probatio dilectionis ē exhibitio opis. sic nos erga pximū. i. Joh̄. iij. Filioli non diligam⁹ verbo nec lingua sz ope ⁊ veritate Mat. vij. Quecūq̄z vultis vt faciāt vob hoies. eadē facite illis. s. q̄ vultis fm rectā rōnē. Jac. ij. Si frat ⁊ soror nudi sunt ⁊ indigēt victu q̄tidiano. ⁊ dicat aliq̄s ex vobis illis. ite in pace vt calefaciamini ⁊ saturemini ⁊ nō dederitis eis ea q̄ necia sunt corpi. q̄d p/derit vob. q. d. nihil. i. Joh̄. iij. Si q̄s viderit frēm suū necessitatē h̄ntem. ⁊ clauserit viscera ei⁹ ab eo. qūo manet charitas p̄is i eo. ¶ Tercio dilexit nos ordinalr. qz nihil in nobis dilexit nisi deū ⁊ in ordine ad ipm. sic ⁊ nos. Ambro. Nō ppter accepta bñficia vel sperata diligere debem⁹. sz in ordine ad deū vt sit bon⁹ vel fiat bonus. ⁊ ad vitā eternā apt⁹. Un Aug⁹. in de laude charitatis. Respicis inimicū aduersantē. frementē. mordentē. obis exasperantē. attēdas q̄ hō sit. opta illi vt sit frater tu⁹ vt habeat tecū vitā eternā. sic non amas i illo q̄d est sz q̄d vis vt sit. hec ille. ¶ Quarto dilexit nos pseuerāt. qz seipm p nob i mortē tradidit Un Eph̄. v. Xp̄s dilexit nos ⁊ tradidit seipm p nobis oblationem ⁊ hostiā deo placentē in odorē suauitatis. de q̄ xp⁹. Majorē dilectionē nemo h̄z q̄z q̄ aiam suā q̄s ponat p amicis suis. i. vt vitā corpalem tribuat p inimico. vt amicus efficeret. Et h̄ fecit xp̄us. Un Ro. v. Cū inimici essem⁹ reconciliati sum⁹ p sanguinē filij ei⁹. Un. i. Joh̄. iij. Jn h̄ cognouimus charitatē dei. qm ille aiam suā p nobis posuit id est vitā. Ita ⁊ nos debem⁹ aiam. i. vitā ponere p fratribus. s. saluādis. cū vita corpal sit pretiosissima quā post aiaz habeam⁹. Jō potissimū signū dilectōis est corp⁹ p⁹ p̄mo exponere Et hoc ptinet ad plātos ⁊ pfectos. vt habet de de. di. ij. Si q̄s tantā habuerit charitatem vt paratus sit p fratribus mori. pfecta est illa charitas. Hāc habuit apl's. ij. Thoz. xij. Ego libē tissime impendar ⁊ impendabo vris. i. paratus sum mori. Act. xxi. Nō solū alligari sz ⁊ mori paratus sum. Dicit Orige. Quāto amor altior tāto ad patiendū mortē p salute pximi voluntas sit paratior. ¶ Dixi secūdo subiungit signū vere amicabilitatis dī. Vos amici mei estis si feceritis ea que p̄cipio vobis. ¶ Nota dicit Cōstantin⁹ sup metheroz. Alique sunt

incensiones vapoꝝ q̄ apparēt stelle ⁊ nō sunt. vt cometa q̄ ē ex vapore terrestri m'tū eleuato ⁊ igne inflāmato. vbi aer ꝑ cauitatē ignis ꝓtin/ git. Alique sunt stelle fixe in firmamēto sicut clauꝰ in rota. Alique sunt stelle erratice q̄ hñt ꝓꝓiū motum. Sic triplex est amicitia ꝑm q̄ triplex sunt stelle. ¶ Prime apparent et nō sunt. q̄ ex vapore eleuato oriunt ⁊ accenso. Sic aliq̄ sunt tm̄ amici ex eleuatōe tue ꝓsperi tatis. s. diuitiaꝝ et dignitatū. Unꝰ Eccli. vi. Est amicꝰ socius mense ⁊ nō permanet in tpe temptatōis. Si possides amicū in tēptatio/ ne posside illū. Dicit em̄ Jsid. li. ij. de sum. bo. Amicitia in ꝓsperitate est incerta. qz nescitur an felicitas diligat vl' ꝓsona. Lassiodoꝰ. Ne cessitas ꝓbat amicū. ¶ Scde sunt stelle erra tice que hñt ꝓꝓiū motū. Et sic aliq̄ sunt ami ci. qz ex ꝓꝓria puerſa volūtate efficiunt inimi ci. Unꝰ Salustiꝰ. Uerꝰ amicꝰ nunq̄ fuit qui aliq̄n amicꝰ eē nōlūt. Deq̄ Eccli. vi. Est ami cus ꝑm tpis iudiciū. q. d. incōstās. ¶ Tercie sunt stelle vere ⁊ in firmamēto fixe. Et sic aliq̄ sunt amici veri ꝓstantes in necessitate. Pro/ uerb. xvij. Omi tpe diligit q̄ amicꝰ est ⁊ astat Eccli. vi. Amicꝰ fidelis ꝓtectio fortis. Talis fuit xp̄us amicꝰ nr̄ qui dixit. Uos amici mei estis. ¶ Pro quo nota m'ta sunt signa amicitie. Primū ꝓsistit in equalitatis assimi latione. Amb. in li. de officijs. Inter dispares amicitia esse nō ꝓt. Et sic xp̄us vt esset amicus nr̄ nobis voluit assil'ari. ad Heb. ij. Debuit ꝓ oia fratribꝰ assimilari vt misericors fieret. et Phil. ij. Exinaniuit semetipm̄ formā serui ac/ cipiēs. Augꝰ. sup ps. lij. Factus est particeps nr̄e hūanitatis. vt hō ꝓticeps fieret sue diui/ nitatis. Sic nos ei dēmꝰ assimilari i exem/ plis moꝝ. Joh. xiij. Exemplū dedi vobis vt ⁊ vos ita faciatis. Ipse em̄ fuit mitis ⁊ hūilis. sic ⁊ nos Mat. xi. Discite a me qz mitis sum ⁊ humilis corde. ¶ Scdm̄ signū amicitie cō sistit in cōmunicatiōe. Phus. ix. ethi. Omes amicitie vel amici sunt in cōmunicatione. sic xp̄s ē nr̄ amicꝰ. Bern̄. Dedit oia sua vt essent oia tua. Deq̄ apl's. i. Choꝝ. xiij. Quid habes qđ nō accepisti. sic etiā deberes sibi eadem ac/ cepta cōmunicare ipsona pauperū. cū ꝑtit. Unꝰ Eccliasticꝰ. Date dño ꝑm datū eiꝰ. ⁊ di/ cere dēmꝰ illud. i. Paral. xxix. Tua sunt oia et que de manu tua recepimus dedimus tibi. ¶ Tertiū signū ꝓsistit in volūtatū ꝓformati one. qz ꝑm Tulliū. Amicoꝝ est idem velle. qz amicꝰ est alter ego. Quia ꝑa amicitia sic ami coꝝ aīos ꝓiungit vt efficit pene vnꝰ ex duobꝰ Sic xp̄us est noster amicus. qz nr̄am volun tatē sibi ꝓformauit, Nā deliderū totiꝰ huma ni generis adimpleuit in nr̄a redēptione. Id circo in signū amicitie dēmꝰ eius voluntatē facere. Deq̄ textꝰ. Uos amici mei estis si fece ritis ea que ꝑcipio vobis. Dicamus igit illō Mat. vi. Fiat volūtas tua. et Matth. xxvi. Non mea sz tua volūtas fiat. Et h̄ ꝓuenit ex charitate. vñ Prosper. Charitas est volūtas recta ab oib̄ terrenis aūsa. soli deo vnita. Nā dicit Tulliꝰ. Amicꝰ dz se hre ad amicū sicut genu ad tibiaz. qđ deficit vni h̄ ⁊ alteri. Et sic q̄d̄ est ꝑ dei volūtatē. h̄ deberet esse ꝓtra nos Nā si q̄s trāsgredit ꝑcepta dei ñ est dei amicꝰ. nec deū amat. Unꝰ Bre. Qui adhuc p illicita dideria defluit ꝓfecto deū ñ amat ¶ Quartū signū amicitie ꝓsistit in secretoꝝ reuelatione. Unꝰ Amb. Nihil occultat amicꝰ si est verus. Tullius in li. de amicitia. Quid dulciꝰ q̄z ha bere cui loqui audeas sicut tecū Amb. Sola cū vite huiꝰ est vt habeas cui pectꝰ tuū apias Sic xp̄s est nr̄ amicꝰ. de q̄ textꝰ. Jaz nō dicā vos ꝑuos. sz amicos. qz seruus nescit q̄d facit dñs eiꝰ. Seruꝰ em̄ est q̄si extraneꝰ a dño. ex/ trancis em̄ secreta nō sunt reuelāda. Prou. xv. Causam tuā tracta cū amico tuo. ⁊ secretū tuū extraneo nō reueles. Et subdit signū ami citie ex parte sui. Uos aūt dixi amicos. qz oia que audiui a patre meo nota feci vobis. ¶ Sz di. si sic tūc videt q̄ discipuli tot ⁊ tan ta sciuerūt. q̄t ⁊ q̄nta filius. Rñdet ꝑm Greg. Cognitio de diuinis ꝓt h̄ri dupl'r. s. imꝑfecte ⁊ ꝓfecte. Imꝑfecte habet hic p fidē que est ꝓli batio future beatitudinis ⁊ ꝓfecte cognitiōis quā habebimꝰ in ꝑria. vñ. i. Choꝝ. xiij. Nūc cognosco ex ꝑte. i. imꝑfecte. tūc cognoscā sicut ⁊ cognitꝰ sum. Idcirco ꝑm Augꝰ. ponit h̄ ꝑte ritū ꝓ futuro ꝓpter certitudinē. vt sit sensus. Oia que audiui a ꝑre meo nota feci vobis. i. faciā q̄n vos introducā in visionē ꝑris. Oia em̄ que scit filius scit ⁊ pater. Q̄n q̄ reuelabit nob̄ patrē. reuelabit oia nob̄ q̄ scit. Naz dicit Bern̄. Ibi mgr̄m semel vidisse ē oia didicisse iuxta illud Bre. Quid est qđ nō vident q̄ vi dentez oia videt. Dicit san. Tho. Hoc ē verū q̄tū ꝑtinet ad eoꝝ salutē. Nā nullus intelle/ ctus creatꝰ ꝑt cōprehendere totaliter oēm dei sciētiā ⁊ sapiam. cū sit infinita. sz hois apprehensio est finita. Mō ꝑm ꝑhm. Finiti ad in finitū nulla ē ꝓportio. Et sic illa cognitio vel ꝓportio est in electis dei ad sufficientiā beati/ tudinis. Unꝰ dixit philippꝰ Joh. xiij. Oñde nobis patrē ⁊ sufficit nobis. Sic nos dēmꝰ

deo reuelare secreta cordis i confessione. Isa. xlviij. Narra si quid habes vt iustificeris. Dicit em Prou. xxviij. Qui abscondit scelera nō dirigēt. Qui aūt confessus fuerit misēdiaz consequet Jō Eccli. xiij. Nō confundar, p aia tua dicere verū. Scribit em de pe. di. i. vbi. Ubi est taciturnitas confessionis ibi nō est sperāda venia criminis. Idcirco ps. xxxvi. Reuela dño viā tuā z spera i eo, z ipse faciet z deducet iusticiaz tuā tanqz meridiē. Tūc subdit hui⁹ amicitie cām dicēs. Nō vos me elegistis, sed ego vos elegi. q. d. Quisquis ad hāc amicitiā vocetur nō ascribat hui⁹ amicitie sibi causam sz mihi. Ad hoc em vos me nō elegistis vt essem amic⁹ vr. sed ego elegi vos vt facerē vos amicos meos. Dicit em Nico. de lyra. duplex est electio. Una eterna q̄ predestinamur. De q̄ ad Eph. i. Elegit nos de⁹ ante mūdi constitutionē vt essemus sancti et imaculati. Alia est tpalis q̄ ab ipso vocamur ad p̄sentē iusticiā siue graz. Et hec nihil aliud est nisi executio eterne predestinatōis. qz q̄s elegit predestinando. hos z elegit vocando. Ro. viij. Quos predestinauit hos et vocauit. Nam predestinatio a deo inchoat. s. p vocationē ad eternā, pulsionē z grē collationē Joh. vi. Nemo pt venire ad me nisi pr̄ meus traxerit illū. Aug⁹. Nō violētia sz psuasione z inspiratione. Dicit gīt cū ps. lxxxiij. Audiā q̄d loquat in me dñs de⁹. z Joh. viij. Dictum est mihi verbū absconditū Bre. Uerbum absconditū est diuinū inspiraculū. Illud audire est inspirationē mētē concipere. Itē predestinatio pprie opatione cōsummatur. i. Thoz. iij. Dei coadiutores sum⁹. Aug⁹. Qui te creauit sine te. nō te saluabit sine te. Jō. ij. Pe. i. Satagite vt p bona opa electionē vestrā faciatis. Jō dixi tertio vocet ferre fructū durabilitatis sz finalis pseuerātie dicēs. Elegi vos vt eatis z fructū afferatis z fruct⁹ vester maneat semp. qz scribit. ij. Pe. i. Hoc em facientes ministrabit vobis introit⁹ regni dei. Mat. x. Qui pseuerauerit vsqz in fine hic saluus erit.

De omnibo sanctis.
Sermo cxlv.

Beati qui habitant in domo tua dñe. in secula seculoz laudabūt te. ps. lxxxiij. Scribit Eccli. xi. Ante mortē nō laudes homīnē quenqz. Glo. Ante mortē stultū est laudare pugnantē q̄si iā victorē. Ille em q̄ videt bene agere nescit⁹ si vult vel posset pseuerare. Est nanqz cōmune puerbiū. Dies bona in fine. i. in sero est laudāda. Et sic vita boni hois Nā nux in testa nō est secure laudāda nisi fuerit euulsa. z sic vita hūana. Et h̄ tribo de causis. ¶ Prima. qz pt adhuc patere lapsui. i. Tho. x. Qui se existimat stare videat ne cadat. Amb. Nō mirū si hō cadit ex q̄ angel⁹ cecidit q̄ carnē z ossa nō habuit. Job. vij. Militia. i. tēptatio est vita hois sup terrā. de quo Bern. Heu mihi qz vndiqz bella, vndiqz tela volant, vndiqz tēptamēta, vndiqz pericula. q̄ cunqz me vertam nulla est securitas z q̄ mulcent z que molestant, esuries z refectio, somn⁹ z vigilia, labor z quies militāt circa me. Ideo Job. iiij. In angelis reperit prauitas, quanto magis qui habitant domos luteas. q̄ terrenū habēt fundamentū consumēt velut tinea. Dicit Greg. v. moral. Tinea de veste nascitur et eandē corrumpit, z sic tēptatio de carne damnat. ¶ Scdo nō est securum hoiem laudare ante mortem. qz pōt esse plen⁹ hypocrisi z perdere mercedē p hypocrisim. Ideo dicit Job. viij. Spes hypocrite peribit. Bre. iij. moral. Nihil de fructu laboris sui deportat, sz implebit illud Mat. v. Amē dico vobis. receperūt mercedē suā. Chrys. O hypocrita q̄d a deo recipies. cū deo nihil dedisti. Nā q̄d ppter deū fit deo datur. q̄d ppter homines perdit. Ideo Eccli. i. Ne fueris hypocrita in conspectu hoim. Et sic vacu⁹ eris coram deo. q̄d phibet moyses Exo. xxiij. Nō apparebis in conspectu meo vacuus. Glo. Uacu⁹ apparet q̄ bene agēdo laudem humanā q̄rit z nō dei. ¶ Tertio nō laudes hoiem ante mortē. qz nō debem⁹ iudicare eo q̄ potest a cognitiōe hominū aliter iudicari. apls. i. Thoz. iij. Neqz em meipm iudico. q̄ aūt me iudicat dñs est. Nā de rebo incognitis iudiciū est deo cōmittenduz. Ideo Amb. Lauda post vitam, magnifica post consummationē, lauda post periculū. Nō lauda nauigātis felicitatē nisi puenerit ad portū. Nō lauda ducis virtutē, nisi cum venerit de triumpho. Quis autē hic viuens pōt sine trepidatione laudari qui de preterito meminit se habere q̄d doleat. z de futuro videt sibi superesse quod timeat. hec ille. Illos ergo merito laudare possumus q̄ post pugnā iam tenēt victoriā, z coronam post labores regnēm. post cursum bruium. de q̄bo Eccli. xliij. Laudem⁹ viros gloriosos z parentes nros in generatione sua. s. q̄ generati sunt ad vitā. Jō Eccles. vij. Melior est dies mortis die natiuitatis. qz post natiuitatem nō est secure laudare. sed post mortē

226

De omnibus sanctis

apparet sanctoꝝ meritū. & q̄ thema. Beati q̄ habitant. In summa ꝓtoꝝ duo innuunt. Prio beatificat ꝫ sortiuꝫ sctōꝝ. scdo specificat officiū eoꝝ. ibi. in sec'a sec'oꝝ. ℟ De primo dicit. Beati q̄ habitāt i domo tua. Mgr̄ in. iij. di. xlix. querit. Utrū oēs homines ꝛesidē/rant beatitudinē. Rñdet ibidē allegās Aug. de trini. xiij. dicēs. Oēs eā volūt. sed nō omēs eam noscunt. Dicit em̄ sanctus Tho. in. iij. Duo sunt q̄ generāt appetitū btitudinis i aīa Primū est indigētia. qz q̄libet aīa hꝫ indigē/tiā. qz p se est ꝛficiēs. Scdm ꝫ uenietia. qz q̄/libet aīa hꝫ ꝫueniētiaꝫ cū summo bono. qz ad imaginē ei⁹ facta. Jō q̄libet aīa appetit natu/raliter btitudinē. De q̄ Boeti⁹. iij. de ꝫsol'. psa iij. Omnis mortaliū cura q̄uis multipliciꝫ studioꝝ labor exerceꝫ. diuso q̄dez calle ꝓcedit. ad vnū tn̄ beatitudinis finē nitit̄ puenire. Et subdit. Est mentib⁹ hoim veri boni naturaliter inserta cupiditas. Et sic oēs nouerūt in gene/rali q̄ beatitudo ꝫ tinet oīm bonoꝝ sufficien/tiā. qz dicit Boeti⁹. iij. de ꝫsol'. Beatitudo est stat⁹ oīm bonoꝝ aggregatiōe ꝓfect⁹. Et Jsiō. Beat⁹ est q̄ hꝫ oia que vult. & nihil mali vult Sꝫ in singulari mlti errauerūt. ℒ Pri/mi errauerūt in btitudinis subiecto q̄ in volu/ptate corpis dixerūt btitudinē esse vt epicuri Et fuit eoꝝ rō. qz beatitudo hꝫ ꝛelectationem annexā. & ista inuenit̄ in voluptate corporis. Sꝫ ista opinio est stultoꝝ et brutoꝝ q̄ nō co/gnoscūt ꝓfectū bonū hois qđ intimāt ꝛelecta/tiones causat. & nō ꝫsistit in cōprehēsione sen/sus sed intellect⁹. & nō hꝫ tristiciā admixtam. M Sed corpales ꝛelectatiōes tristes hñt exit⁹ corpal'r & spūal'r. Corpaliter. qz dic̄ phs Oīme aīal tristat̄ post coitū. Spūal'r vt dicit Bze. Mometaneū ē qđ hoiem ꝛelectat. eter/nū qđ cruciat. De q̄bꝫ dicit Salomō Prou. xiij. Risus doloꝛe miscet̄ & extrema gaudij lu/ctus occupat. Jō Isa. xij. Populus me⁹ q̄ te be/atū dicūt ipsi te ꝛsequit̄. Secūdi errauerūt in subiecto beatitudinis. ponētes beatitudinē in sola animi ꝫtute vt stoyci. Et errauerūt sal/tem ꝭbiective. sꝫ bñ veꝝ est dispositiue. qz ꝫtutes vt pauptas. mititas. cordis puritas. mise/ricordia. patiētia. pacē. bene disponūt hoiez ad ꝛsequēdū beatitudinē. Dicit em̄ euāgeliū hodiernū. Beati pauꝑes spū. qm̄ ipsoꝝ est re/gnū celoꝝ. Beati mites &c. qz ꝛm phūm. viij. politicoꝝ. Sine bonis aīe. i. sine ꝫtutibus ne/mo dꝛ beat⁹. s. dispositiue. Jō ps. lxxxiij. Jbūt de ꝫtute in ꝫtutē. & videbit̄ deus deoꝝ in syon Quapropter ꝛ tales in btitudinis ꝭbiecto er/rantes dicit̄ ps. lxxxiij. Cor meuꝫ & caro mea exultauerūt in deū viuū. i. corpus & aīa. Dicit nāqꝫ san. Tho. in. iij. Beatitudo est in aīa p inherentiā. qz in sola aīa inhabitat gaudium de bonis eternis. sꝫ in corpe & in ꝫiūcto ꝭbiecto p q̄ndā redūdantiā. qz gaudiū ab aīa redun/dabit in corp⁹. & post resurrectionez mal⁹ erit gaudiū extensiue. Jō ps. nō dicit. bte aīe vel btā corpa. sꝫ beati. totū hoiem designādo. s. in corpe & aīa. Nā corp⁹ in pñti hꝫ quadruplicē defectū. est em̄ mortale. obscurū. ponderosum. & grossum. Quantū ꝫo ad hos defect⁹ glorifi cabit̄ q̄ttuoꝝ dotibꝫ. Cōtra passibilitatē dabit̄ immortalitas. i. Thoꝝ. xv. Seminat̄ in corru/ptione. resurget in incorruptiōe. Cōtra obscu ritatē dabit̄ claritas. i. Thoꝝ. xv. Seminat̄ in ignobilitate. resurget in gl̄ia. i. in gl'iosa cla ritate. Cōtra ponderositatē dabit̄ agilitas. i. Thoꝝ. xv. Seminatur aīale. resurget spūale. Bze. Erit corp⁹ subtile p effectū spūalis potē tie. & palpabile p veritatē nature. Cōtra gros/sicie dabit̄ subtilitas. i. Thoꝝ. xv. Semiat̄ in infirmitate. surget in ꝫtute. ita vt dicit Aug⁹. Ubi velit spūs ꝓtinus & corpus erit. M Jtem in aīa erit beatitudo. Nam aīa hꝫ qua/druplicem defectū. Primo in cognitione. qz hic habem⁹ obumbratā cognitionē. i. Thoꝝ. xiij. Videm⁹ nūc p speculū & in enigmate. sed ibi erit pfecta cognitio i anima. i. Thoꝝ. xiij. Tunc cognoscam sicut & cognit⁹ sum. i. Joh. iij. Videbimus eū sicuti ē. ij. Thoꝝ. iij. Nos reuelata facie gl'iam dñi speculantes. Scdo etiā habet nūc defectū in meditatione. qz mul/toꝝ obliuiscit̄ que deberet meditari. sed ibi ni/hil obliuiscet̄. ps. cxi. In mēoria eterna erunt iusti. nā in speculo diuinitat⁹ oīa erūt pñtia Bze. Quid est qđ nō videt̄ q̄ oia videntē vi/dent. Tertio nunc aīa hꝫ defectū in cogitatio/nib⁹. i. Thoꝝ. xiij. Cū essem puul⁹ cogitabaꝫ vt paruul⁹. s. inutilia. De q̄ Isa. lix. Cogitati/ones coꝝ inutiles. vt ꝫq̄rit Job. xiij. Cogita/tiones mee dissipate sunt. ibi ꝛo nō. sꝫ imple/bit̄ illud Sap. v. Cogitatio coꝝ apud altissi/mum. Quarto nūc aīa hꝫ defectū in affectio/nib⁹. Nā affectio aīe nō pōt hꝫ saturari i crea/turis. Aug⁹. Dñe fecisti nos ad te. inquietuꝫ est cor nr̄m donec requiescat in te. Rōnem assi/gnat Bern̄. qz bonitates creaturaꝝ sunt acci/dentales particulares & mixte. Accidentales qz sepe bonitate spoliant̄. Particulares. qz nul/la est creatura q̄ habet oēs dulcedines & boni/tates. Mixte qz vix est aliqua creatura in ter/ris quin habeat aliquas cōditiones malas &

mas. Sz in deo est bonitas essentialr. Mar. x. Nemo bonus nisi solus deus. s. essentialiter. Un inersalis. Sap. vij. Venerūt mihi oīa bona pter eaz illa. Pura z imꝑmixta. Unde Aug⁹. Ibi nullū malū erit. nullaz bonū latebit. Et sic subiectū beatitudinis erit aīa z coꝛ pus. q̄ oibꝫ bonis replebunt. ps. cij. Replebit in bonis desideriū tuū. Sup q̄ Oꝛosius. Replebunt oēs sensus interioꝛes z exterioꝛes celestibꝫ desideriis. ¶ Tertij errauerūt circa beatitudinis locū. ponentes beatitudinē tm in hoc mūdo. ps. cxliij. Beatū dixerūt ppl'm cui hec sunt. s. ꝓmptuaria eoꝛ plena. oues fetose. ñ est ruina macerie nec clamoꝛ in plateis eoꝛ. sz hoc est falsum. qz dicit Boeti⁹ de ꝓsol'. lib. ij. In rebꝫ foꝛtuitis nō est beatitudo. Nō qz oīa foꝛtuita auferri pñt. sz beatitudo est bonū. stabile. Itē beatitudo est vltim⁹ finis. vt dic̄ san. Tho. in. iij. di. xlix. Beatitudo est finis satians appetitū nr̄m. Et hoc nō est pecunia nec diuitie. qz nō est vltim⁹ finis. sz ordinat artificialiter ad honoꝛē z ꝓpter honoꝛē. Nā si beatitudo esset in tpalibꝫ diuitijs. cur dixisset dñs Matth. xix. Qui pecuniā hñt difficile intrabunt in regnū celoꝛ. Nec i honoꝛibꝫ mundi ꝓsistit beatitudo. De q̄ Boeti⁹ in de ꝓso. li. ij. ꝓsa. v. Glia mūdana non est sūmū bonū. nec spectat ad beatitudinē. Nā beatitudo ē ppriū bonū et habet esse in aīa. vt dꝛ. i. ethi. Honoꝛ nō est in honoꝛato sz in honoꝛāte. s. pstantiue vñ ab honoꝛantibꝫ auferꝛ. q̄ beatitudo hoīs nō est in honoꝛe exhibito. Idcirco de eoꝛ eꝛꝛoꝛe pōt dici illud Sap. ij. Hec cogitauerūt et errauerūt q̄ beatitudo eēt in hoc mūdo possessiue. licet tm dispositiue. vt ꝛtutes. pauꝑtas. mitias. q̄ disponūt hoīem ad spem future beatitudinis. Nā beatitudo satiat appetitū. sz diuitie z honoꝛes mūdi. vt dicit Basili⁹. nō satiāt. sz irritāt. Nā fm phm. Appetit⁹ diuitiarū crescit i infinitū. Jō Bern̄. Nil pfecte satiat aīam nisi solus deus. ps. xvi. Satiabꝛ cū apparuerit glia tua. Idcirco si interrogaꝛ dauid de loco beatitudinis. rñdet. q̄ habitat i domo tua dñe. ps. lxxxiij. q̄ dilecta tabernacula tua dñe ꝛtutū. ¶ Reuera ē dilecta domus dei. Pꝛio in ordinatiōe. qz in ea oīa sunt ordinata in remuneratiōe. i. Ehoꝛ. v. Unusq̄sq accipiet ꝓput gessit. martyr vt martyr. cōfessoꝛ vt ꝓfessoꝛ. Figuraꝛ Gen. xlij. Cum ioseph dñabaꝛ i egypto z venerūt ad eū frēs ei⁹ tūc locauit eos fm ordinez. Et sic xps in celo. Joh. xiij. In domo pris mei mānsiones multe sunt. i. retributiōes. i. Ehoꝛ. xv. Sicut stella differt a stella in claritate. sic z resurrectio moꝛtuoꝛ. Nā fm Hze. iij. moꝛal'. Sicut i hac vita est discretio ordinuz. sic in futuro discretio dignitatū sicut alⁱ⁹ aliū hꝫ supat ꝓ meritū. sic ibi in retributiōe. Jō Job. xxxviij. Nūq̄d nosti ordinē celi. s. celectabilem. sz dom⁹ diaboli est ordinata z inordinata. ordinata q̄ ad ordinem iusticie supplicioꝛ. Apoc. xviij. Quātū gl'ificauit se i delicijs. in tantū date illi toꝛmētū z luctū. Nā fm Aug⁹. Nunq̄ꝫ stat dedecꝰ culpe sine decoꝛe iusticie. Naz optime relucet gēma i anulo z latro in patibulo. Et sic bni i ꝑmio. z mali in supplicio ordinate. Nā q̄ fuerūt similes i culpa socient z in pena. Zach. xij. Plangēt terre familie z familie seoꝛsum. familie dom⁹ dauid seoꝛsum. z mulieres eoꝛū seoꝛsum. familie domus nathan seoꝛsum. mlieres eoꝛum seoꝛsum. familie domus leui seoꝛsum. z mulieres eoꝛ seoꝛsuz. z oēs reliq̄ familie seoꝛsum. Et de hꝫ etiā hꝛ Mat. xiij. Colligite zizania ad cōburendū. sic de supbis z auaris. Jō Aug⁹. Puni hic pctr̄ ne puniaris ibi ꝓ illo. Sap. xi. Per q̄ qs peccat p hec punit. Alio vo respectu tūc in domo diaboli nullus est oꝛdo Job. x. sz sempitern⁹ hoꝛoꝛ ihabitat. Nā creature nō seruant ibi suā distinctionē. situationem z ppietatē. qz cū oīa elementa sint distincta. ibi tm̄ oīa sunt ꝓmixta. Quā cōmixtiōnē notat ppha in ps. x. Ignis sulphur z spⁱ⁹ procellaꝝ ps calicis eoꝛ. Itē nō seruāt situationē. qz ibi ignis tendit infra q̄ naturaⁱr tendit supra. Itē nō seruant ppietatē. ppietas ignis est lucere. ille aūt ignis ardebit z nō lucebit nisi ad augmentū pene. Jō abꝛaā dixit dānato diuite inter nos z vos magnū chaos firmatū est. Nā dicit san. Tho. i. iij. di. xlij. Ad pfectaz dānationē impioꝛ oīa elementa sunt in ꝓfuso. Ibi erit ardoꝛ ignis. frig⁹ aque foetoꝛ terre obscuritas aeris. ¶ Scdo dilecta est dom⁹ dei quantū ad illuminationē. Nam illuminaꝛ a lumine supioꝛi. in ferioꝛi. interioꝛi z exterioꝛi. ¶ Primo illuminaꝛ a lumine supꝛioꝛi. s. diuinitatis. ps. xxxv. In lumine tuo videbim⁹ lumen. in lumine diuinitatis videbimus lumen gaudioꝛe claritatis. Secūdo illumiabiꝛ a lumie inferioꝛi. i. hūanitate xpi. Apoc. xxi. Ciuitas illa nō eget sole sed agn⁹ dei illumiabit illā. Tertio a lumie interioꝛi illuminaꝛ. s. ab aīabꝫ btōꝝ q̄ fulgent splēdoꝛe dlume sapie. Isaie. lviij. Implebit dñs splēdoꝛibꝫ aiaz tuā. s. claritate visionis. De q̄ Bern̄. O beata visio videre deū in seipso. euz

in nobis. z nos in ipso. Quarto illuminabit a lumie exteriori. s. a corpibꝫ sctōꝝ. q̄ erūt luminosa Mat. xiij. Fulgebūt iusti sicut sol in regno pr̄is eoꝝ. z sol erit septupliciter clarior q̄z nunc. z sic vnū corp⁹ glorificatū erit septupliciter clarius q̄z sol. vt dicit Jsido. Et sic quot corpa tot soles erūt in similitudine claritat⁹. Et si tot⁹ mūdus accenderet z arderet. tunc esset q̄si vn⁹ calam⁹ ardēs respectu claritatis sctoꝝ. Q. Et econtra dom⁹ diabli est tenebrosa. ibi erūt tenebre superiores ex p̄uatione visionis diuine. q̄ p̄nt ꝺ queri illud Treñ. iij. In tenebrosis collocauit nos q̄si mortuos sempiternos. Secūdo tenebre inferiores. s. qz terra infernalis ex se ē tenebrosa. Job. x. Dimitte me anteqūz vadā z ñ reuertar ad terrā tenebrosaz z. Tertio tenebre ītiores. de quibꝫ Sap. xvij. Jpsi aūt sibi erūt grauiores tenebre. sanct⁹ aūt tuis lux maxima. Jō hortamur Ro. xiij. Abiciamus opa tenebraz z induamur arma lucis. iuxta illud Joh. xij. Ambulate de luce in lucem dū lucē habetis. ne tenebre vos cōprehendant eterne. Quarto tenebre exteriores. Mat. xxij. Ligatis manibꝫ z pedibus p̄icite eum in tenebras exteriores. i. extra omnē lucē corpalem z spūalem. Jsiō. Infernus lucet vt videant vnde doleant. sed non vt gaudeant. Tertiū errauerūt circa beatitudinis duratiōz. dicentes aīas a corpibꝫ exutas beatitudinem ꝺsequi. que tñ post multa annoꝝ curricula ad corpus iterum reuertent. z hui⁹ mundi miserijs iterum subijcient. Et iste fuit error platonis z sequaciū ei⁹. In quē errorē incidit. Orige. Cōtra tales loquit diuina scriptura Sap. ij. Hec cogitauerūt z errauerūt. nescierūt sacramenta dei. neq̄z mercedē speraverunt iusticie. neq̄z iudicauerūt honorē aiaz sanctaz. Si q̄ interrogat prophēta de beatitudinis duratione dicit in secl'a secl'oꝝ. Nā beati nunq̄z amittent possessionē dom⁹ ñi quā inhabitabunt. R. Nā possessio dom⁹ amittit quadruplici de causa. Primo cum est ad tps ꝺducta. z sic nō est h⁹. qz hereditarie possidebūt. p̄s. xxxvi. Justi hereditabūt terrā. Nā fm aplm Rom. viij. Erunt heredes dei. coheredes xp̄i. quibꝫ dicet Mat. xxv. Venite benedicti possidete regnū z. Secūdo amittit possessio dom⁹ cuz fuerit ab hostibꝫ violenter ablata. z sic nō est hic. sed implebit illud Jsa. xxxij. Sedebit populus me⁹ in pulcritudine pacis. z in requie opulēta. qz scribit Sap. v. Justoꝝ aīe in manu dei sūt. Joh. x. De manu mea ñ eruet eos q̄sqūz. Tertio possessio alicui⁹ domꝰ amittit. cum est casui z ruine exposita. sed illa domus nō est ruinosa Jsa. xxxij. Habitabūt in tabernaculis fiducie. qz hec domus est secura z firma. S. Primo qz bñ fundata. p̄s. lxxxvi. Fundamēta ei⁹ in mōtibꝫ sanctis. Secōdo qz de viuis lapidibꝫ edificata. i. Pe. ij. Et ipi tanq̄z lapides viui superedificamini dom⁹ spūales. Tertio qz charitatis bitumie colligata Breg. Jbi est charitas pfecta q̄ facit oia communia. ita vt vnusquisq̄z gaudebit de bono alteri⁹ sicut de pprio. Aug⁹. Nō tuū p laborez. meū p amorem. Jbi implebit illud Act. iij. Multitudinis credentiū erat cor vnū et aīa vna. nec quicq̄z eoꝝ q̄ possidebāt suū esse dicebant. Quarto qz nō manu hoīs sed manu diuine sapie fabricata. ij. Coꝝ. v. Habemus domū nō manufactā eternā in celis. qz si nr̄a domus terrestris hui⁹ habitatōis dissoluit habem⁹ domū non manufactā eternam in celis. Quarto possessio dom⁹ amittit. qz creditoribꝫ ꝓpter paupratē assignata est. nō sic sancti in celo. qz nullus est ibi paup. p̄s. cxi. Blia z diuitie in domo eius. Jbi nullus eger. ibi ō potentia pr̄is potentes sunt. de sapia filij lucent. de bonitate spūssancti affluūt dulcedine diuie fruitionis. Uñ apl's. i. Coꝝ. i. Bras ago deo meo. qz in oibꝫ diuites facti estis in illo. vt nihil desit vob̄ in vlla gr̄a. qz dicit Aug. Beat⁹ dici nō pōt q̄ nō habet qd amat. ibi est oīs bonī sufficiētia. de q̄ mgr̄ in. iij. di. xlix. Quicq̄d amabit aderit. neq̄z desiderabit quod nō erit.

Dixi scōdo specificat officiū eoꝝ dicens. In secl'a secl'oꝝ laudabūt te. Jō q̄rti errauerūt circa beatitudinis occupationē z opationē. sicut saducei z gentiles. q̄ dicūt beatos hoīes vacare comestionibꝫ z potibꝫ z feminaꝝ ꝺiunctionibꝫ. qd̄ reprobat dñs Mat. xxij. In resurrectione nō nubent neq̄z nubent. sed erunt sicut angeli dei in celo. Jdcirco ꝓpha exp̄mit z specificat opationē sanctoꝝ q̄ est laus dei. dicēs. laudabūt te. De q̄ Isa. li. Gaudiū z leticia inueniet in ea. gr̄az actio z vox laudis. Dicere⁹. nunquid reassumptis corporibꝫ erit laus vocalis. Rñdet q̄ lingua data est homini ad q̄druplex officiū. L. Prio ad cogitationes hominis notificandas. Uñ Aug⁹. in enchiridion. Uerba ꝓpterea sunt instituta. nō p que hoīes se innuicē fallāt. s̄z p q̄ vnus q̄sqūz in noticiā cogitatōes suas pferat. Et sic q̄ ad hoc officiū nō erit lingua vel ꝓba necessaria. qz manifesta erūt oīm corda. i. Choꝝ. iiij. Illuminabit abscondita tenebraz. s. quo ad manifestationē cordiū reprobor. z manifestabit

fessis cordiū. s. q̄ ad manifestationē cordiuz electoꝝ. Aug⁹. de verbis dñi. Tunc ꝫscientia nr̄a penetrat̄ z mens vniuscuiusq; alterius ab oculis nō abscondit̄. Un̄ sup illō verbo Joh. Apoc. iij. Ciuitas illa similat̄ vitro plucido. sicut in vitro claro videt quicq̄d est īeo. ita q̄c quid in cordibus hoīm existit videbit̄ primo aspectu. ergo nō est opus vti lingua ad notificationē ꝫceptuū. Scō data est homini lingua ad erudiendum. Isa. iij. Dñs dedit mihi linguā eruditā vt sciam sustentare eum qui lapsus est in verbo. Nec q̄ ad istud officium erit lingua necessaria. qz oēs erūt sapiētes z docti. iuxta illud Hiere. xxxi. Nō docebit vir vltra p̄ximū suū dicens. cognosce dñm. omnes enim cognoscent a mimo vsq; ad maximum. de quo Aug⁹. de ci. dei. li. xxij. c. vlt. Ibi nosse nr̄m nō habebit errorē nec defectū. Tertio data est homini lingua ad ꝫsolādū. Un̄ Eccl'i. xl. Tibie z psalteriū dulcē faciūt melodiam sup vtroq; lingua suauis. s. ꝫsolās paupēr̄. vt docemur Eccl'i. vij. Ne desis plorantibꝫ in ꝫsolatione. Nā h̄ ꝫsiderauit facere Job. xvi. Utinā esset aīa mea p aīa vr̄a. z ego ꝫsolarer vos sermonibꝫ. Quo ad h̄ officiū non manet lingua. qz omnes erim⁹ ꝫsolati q̄n dñs ꝫuertet nr̄am captiuitatē in libertatē. tūc plenā habebim⁹ ꝫsolationem. Isa. xxxv. Gaudiū z leticiā obtinebunt. fugiet dolor z gemit⁹. Apoc. xxi. Absterget de⁹ oēm lachrimā ab oculis sc̄oꝝ. nō erit clamor neq; gemit⁹ nec dolor ꝛc. Quarto est homini lingua data ad laudandū deū. Eccl'i. li. Dedit mihi dñs linguā mercedē meā. z ipsa laudabo eū. ps. Exultabit lingua mea iustitiā tuā. Sz tm̄ di. in qua lingua laudabūt dñm. Rn̄ det. aliq̄ dicūt q̄ in oīb⁹ linguis vt colligit̄ ex lectiōe hodierna q̄ scribit Apoc. vij. Uidi turbā magnā quā nemo numerare poterat ex oīb⁹ gentib⁹ tribub⁹ z linguis. stantes ante thronū dei ī ꝫspectu agni. amicti stolis albis. z clamabant voce magna dicentes. Salus deo nr̄o q̄ sedet sup throno z agno. id est salute habem⁹ a deo p̄ce p filiū ei⁹. Sz Remigius dicit. Tūc cessabit oīs lingua. solū remanebit hebraica que credit̄ fuisse ligua ade. Et sancti cū lingua sua glorificata semp laudes deo canūt. Un̄ Isa. xliij. Populū istum formaui mihi. laudē meā narrabit. Pro q̄ sciēdū q̄ sc̄i laudabūt dñm ab oīb⁹ situationibꝫ. Uel Primo laudabūt a supra. s. de clara visione celestis regis. Isa. xxxiij. Regez suū in decore suo videbūt. O q̄z iocunde gaudebūt de diuinitate. Bern̄. Illud solū est vere gaudiū qđ nō solū de creatura. sed de creatore ꝫcipit̄. In cui⁹ compatiōe oīs iocūditas meroꝝ. omne dulce amaꝝ. omne decoꝝ fedū. Illa visio est tota merces. Aug⁹. Si mali istā faciez viderent nullā pēnā sentirent. Reliqua quere in sequēti sermone. q̄ incipit Gaudete.

Sermo CXLVI Ad idem

Dēmētote qūo m saluifacti sunt p̄res nr̄i z clamemus in celū. z miserebit nostri. i. Mach. iiij. Aristo. in lib. pbleumatum. Ut claritatem solis limpidi⁹ videam⁹. solē manu obumbram⁹. Spūal'r. p solem intelligit̄ diuina facies. De q̄ Mat. xvij. Resplenduit facies eius vt sol. Qui igit̄ vult hūc solem intueri in claritate celesti. optet vt primo habeat vmbrā bone opationis. De q̄ Damianus in li. 5 errorez grecoꝝ. Nemo ꝫsequit̄ beatitudinē gaudioꝝ celestiū sine exercitio bonorū operū. saltē adult⁹. Jō Athanasi⁹. Qui bona egerūt ibūt in vitā eternā. Et iō dr Mat. xvi. Reddet vnicuiq; iuxta opa sua. z Mat. vij. Nō oīs q̄ dicit mihi dñe dñe intrabit regnū dei. sz q̄ facit voluntatē p̄tis mei q̄ in celis est. Jō Orige. Audite desides. audite negligentes. audite inutiles q̄ speratis in h̄ saluari q̄ christiani appellamini. z opa xp̄i nō facitis. Aug⁹. de doctrina xp̄iana. Frustra xp̄iani nomen sortit̄ q̄ mime xp̄m imitat̄. qz dicit ap'l's. i. Thoz. iij. Nō in p̄mone est regnū dei. sz in ꝑtute. Et ps. vij. politi. Sine bonis anime id est virtutib⁹ nemo dr beatus. ꝓpter qđ req̄ritur ad dispositionez beatitudinis opatio bonoꝝ operū z virtutū. Greg. Ad magna p̄mia nō puenit̄ nisi p magnos labores. Dicit Leo papa. Nō torpentib⁹ z ociantib⁹ sed laborantib⁹ p̄mittit̄ p̄mium salutis. Apoc. xiij. Opa eoꝝ sequunt̄ illos. In summa verboꝝ duo innuunt̄. Primo inuitamur ad sanctoꝝ commemorationē. ibi. memētote. Secō exhortamur ad eoꝝ inuocationem. ibi. clamemus in celum. Be p̄mo dicit. Memētote. Aristo. dicit. Ea que sunt ad finem ordinata debent fore fini ꝓportionata. Spūal'r. sic nos finaliter formati z ordinati sum⁹ ad beatitudinem. Aug⁹. O q̄z nobilis creatura est aīa que ad eternā beatitudinē est creata. Nam inquit btūs Tho. sup. iij. dis. xlix. Beatitudo est vltim⁹ finis satiās nr̄m appetitū. q̄ in nullo satiat̄ nisi in fruitione diuina. Un̄ Aug⁹. Dñe fecisti nos ad te. inquietū est coꝝ nostrū

donec requiescat in te. Nam ad hꝝ sumꝰ ordinati ex duplici ope. s. creatōis z redemptōis. Primo ex ope creationis. De q̄ mgr̄ in. ij. sen. di. i. Rōnalis creatura est creata vt dēū intelligeret. intelligēdo amaret. amādo possideret. possidēdo eternaliter frueret. q̄ fruitio causat beatitudinē. Secdo ex ope redemptōis. Naz post creationē eramꝰ secluſi a beatitudine p inobedientiā. sed ad nr̄am salutionē venit filiꝰ dei z sanguine suo nos redemit. Lu. xix. Venit filius hois q̄rere z saluū facere qđ perierat Et Lu. ix. Filius hois nō venit alias perdere sed saluare. iō oꝑtꝫ proportionari huic fini. s. salutōis p exercitiū ſtuosoꝝ opeꝝ. Propter qđ xp̄us docuit octo ſtutes que ad beatitudinem dispōnunt. qz dicit sanctꝰ Tho. sup. mij. Beatitudo ē duplex. s. dispositiua z fruitiua. Fruitiua est visio diuina. Augus. Visio diuina est tota merces. Sz beatitudo dispositiua ꝓsistit in virtutibꝫ que dispōnūt ad beatitudinē. Un̄ ps. Jbunt de virtute in ſtutez z videbit dꝰ deoꝝ in syon. i. in speculatiōe diuina. Jdcirco dicit thema. memētote quōz̄. Pro quo sciendū sancti meruerūt beatitudinē quēadmodū hō pueniat tpaliꝫ ad hereditatē. de qua ps. Hereditate possidebūt sanctuariū dei. Dū ad possessionē tpalis hereditatis hoīes pueniūt multipliciter. Primo p cōmutationē. secdo p mitē subiectionez. tertio p iurisdictionē. q̄rto p assiduā opatiōz. q̄nto p emptionē. sexto p matrimonialē ꝺtractionē. septimo p cognationē. octauo p sortē dꝛellationē. Primo pueniꝫ hō ad hereditatis possessionē p cōmutationē. Et sic aliqui cōmutauerūt bonū tpale p celesti. sicut hi qui omnia dereliquerūt. vt apl̄us q̄ uolūtariā paupertatē duxerūt p xp̄o. de quibꝫ hodie fit mentio in euāgelio. Beati pauperes spū. Dicit notanter spū. qz nō oēs pauperes sunt beati. De q̄ Amb. Non oīs pauptas sancta. nec omnes diuitie crimiose qz diuites pūt saluari si sunt humiles. z iusti diuitijs bñ vtentes. Primo si sunt humiles. Augꝰ. Pauperes spū sunt nō hñtes inflantē spūm. ps. Humiles spū saluabit. Secdo si sunt iusti z ſtuosi. qz hr̄ in can. di. xxx. Nec scripsimus. Diuites cū iusticia z bonis operibꝫ nō abūdiam⁹. Eccli. xxxi. Beatus diues q̄ potuit trāsgredi z nō ē trāsgressus facere mala z nō fecit. Sic etiā nō oīs pauper est sanctꝰ. Bern. Nō pauptas virtꝰ pbat. sz pauptatis amoꝝ. Sunt em aliqui pauperes impatiētes z inuidi. vt mendici ante ecc̄lias rixantes. nullā missam vel p̄dicatiōnē audiētes. z aliq̄n pauptati maledicētes. De talibꝫ Eccli. xij. Est nequissima pauptas i ore impij. nam tales inuiti sunt paupes. Jō Augꝰ. Nemo inuitꝰ bene facit. z habet in can. de pe. di. vij. nullus. Nō necessitatē sed arbitrij libertatem respicit deus. Nam tales q̄ voluntarie oīa relinquūt ꝓpter dēū beatificant. De quibꝫ Bern. sup ps. Qui habitat. Felix pauptas voluntarie oīa relinquentiū. z te dñm ih̄m sequentiū. vt apl̄i fecerūt. i quoꝝ ꝓsona petrus dixit Mat. xix. Ecce nos reliquimus oīa. qđ erit nobis. rñdit. Centuplū accipietis z vitā eternā possidebitis. Jdcirco subiūgit eoꝝ premiū dicēs. Taliū est em regnū celoꝝ. O q̄z bona cōmutatio. p defectu recipiūt regnū. p terrestri celeste. p ꝓemptu sedē iudicij. cū dicit. Sedebit sup sedes duodeciz iudicātes duodecim tribꝰ isrl̄. Secdo acquirit hereditas p mitem subiectionē. vt q̄ mite z humiliter se subijciūt seruitio z alieno iugo. Et sic patriarche z ꝓphete q̄ mansueti seruierūt dño deo. vt moyses Nu. xij. mitissimꝰ in ppl̄o apparuit. sic z dauid mite subiecit se dei seruitio dicens. O dñe q̄z ego seruꝰ tuꝰ sum. z filiꝰ ancille tue ꝓpter qđ placuit deo. qz dr̄ Eccl̄i. i. Beneplacitū est dño fides z mānsuetudo. Nā eiꝰ mititas in multis apparet locis. Nā habet. i. Regū. xxvi. Jpse tpe q̄dam nocturno iuenit saul inimicū suū in tentorio suo dormientē cū cōplicibꝫ suis. ipse recepit ciphū z lanceā desecendens de monte. z veniens in vallem clamauit sursum. O quō custoditis dñm vr̄m. vbi est lancea eiꝰ z ciphꝰ. Saul euigilans cuz socijs ait. Es tu fili mi dauid. Rñdit. sum. At ille. Vere iustior me es. aīa mea in manu tua erat z pepercisti. Jtem habet. ij. Reg. xvi. Semei maledixit dauid. qđ voluit vindicare Abisai z dauid noluit ꝓsentire. sed dixit. dimitte eū vt maledicat mihi. qz dñs retribuet mihi benedictionē p maledictiōe. ꝓpter qđ scribit in ps. Memento dñe dauid. z oīs mansuetudinis eius. Jō de eis fit hodie mentio in euāgelio Beati mites. Dicit Hiero. Mititas ē animi dulcedo quā nulla vicit amaritudo. Hāc docuit christus. Mat. xi. Discite a me q̄ mitis sum et humilis corde. Jdcirco subiungit pmium eoꝝ dicens. Ipsi possidebūt terrā. Dicit em ps. xxxv. Mānsueti hereditabūt terram. Jtez. Credo videre bona dñi in terra viuentiū. Jō Eccl̄i. x. Fili in mānsuetudine seruа aīmā tuā. Subdit rōnē. Sedes ducū sup̄bꝝ euertit. z fecit mites sedere p eis. Tercio acquirit hereditas p iurisdictionē. qz facit

ꝯquestionē in iudicio. Et sunt pnitētes dño ꝯqrentes excessus z delicta z seipsos iudicātes vt dicet Aug⁹. in li. de pnīa. O hō ascēde tribunal mētis tue. sit rō iudex. ꝯscientia testis. timor carnifex. De hoc iudicio habet Isa. xlvij. Narra si quid habes vt iustificeris. qz scribit apls. i. Thoz. xi. Si nosmetipsos dīudicaremus nō vtiqz iudicaremur. Aug⁹. Nō punit de⁹ bis in idipm. qđ in psenti punituz est nō puniet in futuro. Sic q hō pōt dicere illud ps. Feci iudiciū z iusticiā. nō tradas me calūniantibus me. Talis ꝯquestor petōz suoz in iudicio vere pnie fuit manasses q ait. ij. Paral. vlti. Peccaui sup numerū arene maris. non sum dign⁹ videre altitudinē celi p multitudine iniqtatū mee. Talis fuit filius pdig⁹ Lu. xv. q dixit. Pater peccaui in celū z coram te. nō sum dign⁹ vocari filius tuus. Pater misericordia motus suscepit eū. Horū hodie fit mentio in euāgelio. Beati qui lugent. scz p peccatis. qm ipsi ꝯsolabunt. s. p remissionem. De q Iere. xxxi. In fletu veniēt ad me. z in misericordia deducam eos. Et sic meruit beatitudinē beata magdalena Lu. vij. que fleuit z rigauit lachrimis pedes dñi. cui dictum est. Dimissa sunt tibi peccata tua. vade in pace. Aug⁹. Qui lachrimis miserū se fatet. illi deus miseret. De q Chrys. Nemo flens ad deū accessit q nō impetrauit qđ postulauit. ¶ Quarto acqrit hereditas p assiduā opationē. vt illi q laborāt die ac nocte. Et sic opatores iusticie q nō sunt cōtenti in doloze pcōz. sed feruenter operant bona z iusta. iuxta illud Eccl's. ix. Qđcunqz pman⁹ tua opari instāter fac. Et id qđ nō possunt pficere. ipsi tñ affectant. quoz hodie in euāgelio fit mentio. Beati q esuriūt z sitiūt iusticiā. Blo. Esuries iusticie est vehemēs desiderium summi boni z opandi iusticiaz. Et capit hic p rectitudine vite. Hiero. Nō sufficit velle iusticiā nisi z patiamur famē iusticie. vt nunqz nos iustos putem⁹. Lu. xvij. Cū feceritis oīa q pcepta sunt dc. qz fm Aug⁹. Justicia est generalis vtus q in se comphēdit oīs vtutes. ergo nullus eā poterit ad plenū pficere. qz dr. i. Thoz. iij. Nihil mihi ꝯscius sum sed in hoc nō iustificat⁹ suz. Quia dr Isa. lxiij. Omnes iusticie nre q̄si pann⁹ mulieris menstruate. qui est mūdus in pte vna. immūdus vero expte reliqua. Et sic nos in opibz iusticie. ppter qđ nō posuit iusticiā in opatione sz affectione z desiderio. Prou. xi. Desiderium iustoz oīne bonū est. Nā dicit Aug⁹. Nō quid sis. sz qđ esse desideras de⁹ attēdit. ¶ Quinto acquirit p emptionē. s. p pecunia. Aug⁹. Dñe venale habes. quid. regnū celoz. quantuz valet. rñdet in psona dñi. qntuz habes. Nam zacheus dedit dimidiū bonoz suoz Lu. xix. Ui dua paupercula dedit duo minuta. dñs iesus collaudauit eā q abūdanti⁹ oīb⁹ misit. Ideo Thob. iij. Si multū tibi fuerit abūdāter tribue. si pauz illud impartiri stude. qz dr Mat. x. Si qs dederit calicē aque frigide nō perdet mercedē suā. Hoz hodie in euāgelio fit mentio. Beati mīi coz des. O qz laudabiles mercatores sunt tales. de quib⁹ Augus. Laudas mercatorē q vendit plūbū z emit aurū. magz lauda eū q erogat pecuniā z accipit regnū Jō Petrus rauenens. Da pauperi vt det tibi. da terrā. accipe celū. da ptem. accipe totū. Greg. Si ñ habes pauperē redemptorē. tñ habes deū fideiussorem q largiter retribuet. De quo ps. Beatus q intelligit sup egenū z pauperem. Chrys. sup Mat. Nō accepisti diuitias vt in lasciuia ꝯsumas. sz vt in elemosinis expēdas. ¶ Sexto acquirit hereditas p matrimonialem ꝯtractionē. qz bona mariti recipit mulier. vel ecōuerso. qz sicut sunt vna caro. sic debet ee mutua possessio. Spūaliter. sic virgines iure matrimonij recipiūt celestem hereditatē. qz se despōsauerūt deo. ij. Thoz. xi. Despondi vos vni viro vginem castam. ita q hodie pñt dicere Apoc. ix. Gaudeam⁹ z exultemus. qz venerunt nuptie agni. Horum hodie in euāgelio fit mentio. Beati mūdo corde nō mundo corpe. nō pulcrā carnē. sed mentē respicit de⁹. Sēdit. qm ipi deū videbūt. Leo papa. Qui deū videre desiderat. necce est vt oculos cordis ab oīm squaloze tergat. Nā fm Chrys. Quāto qs mūdior existit. tanto clari⁹ deū videbit. ps. Dñe qs habitabit i tabernaculo tuo. Rñdet. Innocēs manibz z mūdo corde. quia dr Leui. xi. Nolite aīas vras ꝯaminare. imundū nolite tangere. sed facite fm illud Jaco. i. Abijcientes omnē malicīā. Ratio Apoc. xxi. Nil coīn quinatū intrabit. Jō Leui. xi. Sancti estote. qm ego scīus sum. ppter quod dicit Bern⁹. Si vis esse beat⁹ sis imaculat⁹. ¶ Septimo acquirit hereditas p cognationē. Sic possessio tpalis dat filijs tanqz primis. et sic pacifici sunt primi dei. qz filij dei. de quib⁹ hodie fit mētio in euāgelio. Beati pacifici. Hiero. Pacifici dicunt illi qui primo pacē habent in seipsis. deinde inter fratres dissidētes pacē faciūt. que quidē pax requirit ad beatitudinē. ad Heb. xij. Pacez sequimini. sine qua nemo deū videbit. ad Ro. xij. Quantū in vobis est

cum oĩb hoĩb pacem hñtes. Nã tales ꝑcipiunt hereditatẽ paternã.ij. Thoꝛ.xiij. Habete pacẽ.t dñs pacis erit vobiscũ.t Job.xxij. Habeto pacem t habebis fructus optimos. Et subdit. qm̃ filij dei vocabunt.s. ꝓpter filiationem.qz deus fm Greg. est datoꝛ pacis t amatoꝛ. Sz diceres. tm̃ misericoꝛdes dicunt filij dei. Juxta illud Eccli.xlij. Pupillo estote misericoꝛdes.t eritis velut altissimi filius. Et Lu.vi. Estote misericoꝛdes. Rñdet. Misericoꝛdia nos assimilat deo quo ad exteꝛioꝛa opa in exhibitione bonitatis. sed paꝛ quo ad inteꝛioꝛa i dulcedine charitatis. sine q̃ filij dei nõ dicunt. De q̃ Greg. Sicut filij dei sunt q̃ pacẽ diligũt. sic filij diaboli q̃ discoꝛdiaz queruntꝫ Otauo acquirit hereditas ꝓ fortem debellationẽ. vt cũ q̃s vincit inimicũ debellando.t acq̃rit hereditatẽ gladio. De q̃ Mat.xi. Regnum celoꝛ vim patit t violenti rapiunt illud. vt sunt fortiter pugnãtes ꝓtra diabolũ. carnẽ.t mundũ. vt doceat eccl'ia. Estote fortes in bello.t pugnate cũ antiquo serpente.t accipietis regnũ eternũ.qz.ij.ad Thimo.ij. dicit. Nemo coꝛonabit nisi qui legitime certauerit Jsido. Quis sanctoꝛ sine certamine coꝛonatus est. Judith.viij. Oĩs qui placuerũt tibi ꝓ varias tribulatiões trãsierunt. Hoꝛ hodie fit mentio in euangelio. Beati qui ꝑsecutõez patiunt ꝓpter iusticiã. nõ ꝓpter culpam. sed amoꝛe iusticie.ñ ꝛgoꝛe vt latrones.t Petrus. Nemo vr̃m patiat quasi fur vl' homicida ꝛc. Chrys. Si quis ꝑsecutus te fuerit non ꝓpter cãm dei. sed ꝓpter tpalia bona. ille reus est. tu vero beatus nõ es. ideo debet esse ꝓpter deum. Subdit. coꝛ est regnũ celoꝛ.ij.ad Thimo.ij. Si sustinebim⁹ cõregnabim⁹. Talibꝫ dicit Luc.xxij. Vos estis qui ꝑmansistis mecũ in temptatõibꝫ meis. dispono vobis sicut pater mihi dispoſuit regnũ. Cum igit militia est vita hoĩs sup terrã. Job.vij. Pugnem⁹ viriliter et coꝛonemur feliciter. qz dicit Gregoꝛ. Sine certamine nõ habet palma victoꝛie. Idcirco memẽtote. Dixi secũdo hoꝛtamur ad eoꝛũ inuocationẽ. ibi. clamem⁹ in celũ. Tertio dicit dñs hodie ad deũ. Primo ꝓ gratia. qz sine gr̃a nemo saluat. Bern. Sine gratia nec infantes nec etate grandes saluari possunt. ad Roma.vi. Gratia dei vita eterna Bern. Nõ sunt talia merita ꝓpter que datur vita eterna. nisi ex dei gr̃a. Lu.xix. Omni habenti dabit. Glo. habenti gr̃am dabit gloria. Modo dr̃ pius est t benignus in collatione gr̃e. Aug⁹. Deus qđ suũ est semꝑ inspirat. si est q̃ recipiat. Aug⁹. de sex questionibꝫ. Nulli vnq̃z defuit qui dignus fuit. ꝓpter qđ hoꝛtamur ad Heb.iiij. Adeamus cum fiducia ad thꝛonũ gratie. Ps. Gr̃am t gloriã dabit dominus. Secõ dicit dr̃m clamare in celũ sanctos inuocando ꝓ assistentia. Dicit em̃ Maximus in sermone de omnibꝫ sanctis. Eoꝛ merita sunt nr̃a suffragia. eoꝛ cruciatus sunt nr̃i ꝓfectus. Naz fm Bern. in ꝓmone de omnibꝫ sanctis. Si potentes fuerũt in terris. potẽtioꝛes sunt hodie in celis. qz patria misericoꝛdiã nõ minuit. sz augmẽtat. Sz diceres. quomodo autẽ cognoscũt nostra desideria. cũ dicit.iij. Regũ.viij. Tu solus nosti coꝛda hominũ. Rñdet sanct⁹ Tho. in.iij. Cognoscũt cognitione matutina omnia in deo. nõ aũt cognitione vesꝑtina in seipsis. Greg. Quid est qđ nõ videt. qui videntẽ omnia videt. Bern. Jbi magistrũ semel vidisse est omnia didicisse. sez requisita ad ꝓfectionẽ salutis. Nõ aũt oĩa simpliciter sicut dr̃ cognoscit. qz h̃ est impossibile. Tertio dicit dr̃m clamare in celũ. deum collaudando in sctoꝛ gl'ia. qz dicit Guilhelmus cancellar⁹ parisien⁹. Qui sanctis honorem tribuit specialiter illũ honoꝛat q̃ eos sanctificauit. qz honoꝛ ministroꝛuz est veneratio dñoꝛ. In figura illius heliseus se dixit fuisse ꝓsentem qñ naaman syrus descendit de curru faciẽs reuerentiã giezi seruo suo indigno. Id circo hoꝛtat ps. Laudate dñm in sanctis ei⁹. Reuera letãter dicit dr̃m hodie dñm laudare in sanctis ei⁹. Hic ꝓpter multitudinẽ. nã si laudam⁹ dñm in meritis vn'i⁹ sancti. vt dominici nicolai. t sic de alijs. m'to magis in meritis oĩm sctoꝛ. marie virginis. oĩm ap'loꝛ. martyrũ. ꝯfessoꝛ. virginum. De quibꝫ Job. xxv. Nũquid est numer⁹ militũ eius. Apoc. vij. Vidi turbã magnã quã dinumerare nemo poterat. Secõ ꝓpter augmẽtationẽ. qz de die in diem. de anno in annũ augmentatur numerus. vt liberati de purgatoꝛio. vel q̃ euolant ab h̃ seculo vt innocentes. De q̃bꝫ Apoc. xiiij. Sine macula sunt ante thꝛonuz dei. Tertio ꝓpter spei saluatiõz vt habeam⁹ spem saluandi. Bern. Quid est quod nõ solũ difficile. sed etiam impossibile videt cum homines fuerũt sicut nos. ps. Sperate in eo omnis cõgregatio ppl'i. Idem. Nõ deseruit deus sperantes in se. Eccli.ij. Quis sperauit in dño et est derelict⁹. ad Roma.v. Spes nõ ꝯfundit. Roma.viij. Spe em̃ salui facti sumus. ps. Saluos facit sperantes in se. Quarto ꝓpter fidei coꝛroboꝛationẽ. Nam festinitas eoꝛ cele-

bratur. q̄sic fides nostra ꝓfirmat. Maxim⁹ in ꝑmone de omnib⁹ sanctis. Nunq̄ vitā eoꝝ ita ꝓstāter expēdissent si nō meliorē sensissent. ideo nō timeam⁹ nimiuꝝ. Aug⁹. Quid time/bo membroꝝ damna cuꝝ securitatem capio de numero capilloꝝ. Mat. x. Omnes capilli capitis vestri numerati sunt. ⁊ vnus nō peribit de ist̄is. ps. Custodit dñs omnia ossa eoꝝ. Quinto ꝓpter imitationē. Chrys. sup Mat. Que iusticia est sanctos colere et sanctitatem spernere. Sine causa iustos colit qui iusticiā spernit. Maxim⁹ in sermone de omnib⁹ sanctis. Si quē delectat alicui⁹ sancti ꝑmium et meritum. debet delectare pariter ⁊ obsequiū. de quo thema vbi supra.

Sermo cxlvij.
Ad idem

Merces vestra copiosa est in celis. Mat. v. ⁊ legit ad honorem omniū sanctoꝝ ꝑ euāgelicali officio. In summa verborum duo innuunt. Primo beatificat ꝓsortiū virtuosorum. ibi. Beati paupes. Scō specificat ꝑmiū eoꝝ. ibi. gaudete ⁊ exultate. De primo dicit. In illo tpe. s. cum xp̄us circumibat totā galileā docens in synagogis ⁊ sanās omnē languorē. tūc ei⁹ fama diuulgabat. ⁊ multitudo infirmorū offerebat. Tūc videns ieſus turbas. Ex multitudine em̄ turbaꝝ excitatur animus p̄dicatorum. sicut dicit Chrys. super Matthēū. Omnis artifex opportunitatē operis videns gaudet. sicut carpentari⁹ si viderit arborē bonā ꝓcupiscit p̄scindere eā ad opus artificij sui. Agricola si viderit terrā pinguē desiderat eam exarare. Et quid de rōnalib⁹ hominib⁹. ipse irrationalis equ⁹ de stabulo exilies. si viderit campos patētes rapit frenū ⁊ excitatur ad cursuꝝ. Sic dñs ieſus videns magnā ꝓgregationē populi excitat⁹ est ad docendum. Sic ois p̄dicator videns magnā ꝓgregationem ppli ⁊ eccl'iam plenā. gaudet anim⁹ ei⁹ ⁊ delectat vt doceat. Si aūt viderit eccl'iam vacuam ꝓfundit ⁊ nihil docere pōt. hec Chrys. Ideo dicit. Videns ih̄s turbas. in q̄b⁹ erant fideles ⁊ infideles. docebat illos. ad innuēdū q̄ iudei ⁊ pagani intrātes eccl'iam ad audiendum verbum dei. nō sunt repellendi de eccl'ia. de ꝓse. di. i. epūs. Epūs nulli phibeat ingredi eccl'iam vsqꝝ ad missam catheciminoꝝ. sc̄z vsqꝝ ad surſum corda. ⁊ hoc ꝓpter audire verbum dei. Si vero causa substannādi tūc sunt phibēdi. vt dicit glosa ibidem. Et loquit̄ ea non de ist̄is infidelib⁹. de quoꝝ correctione est spes. vt vult glosa. Tūc subdit formam docendi. Ascendit in montē. Chrys. Nunquid poterat ibi docere vbi ppl's erat. Rñdet ꝓpter duas rōnes ascendit in montē. Primo vt impleret ꝓphetia Isa. xl. Sup montē excelsum ascende tu q̄ euāgelizas syon. Secūdo ascendit in montē vt ostenderet nobis q̄ in altitudine spūaliū virtutū ꝓsistere debet q̄ docet iusticiam dei. piter ⁊ qui audit. q̄ docet vt magis doceat ope q̄z sermone. vt dicit apl's. Exēplū esto omniū fideliū. Qui aūt ambulant p̄ conuallia vite terrene ñ rite alios instruere valēt. Ut q̄d de celo loqueris si in celo anim⁹ tu⁹ nō est. aut quid de terra loqueris si in celo ꝓsistis. vt cū apl'o dicas Phil. iij. Cōuersatiō nr̄a in celis ē. Et cū sedisset q̄ cūcta mouet sine mutatione. ps. ci. Mutabis eos ⁊ mutabunt̄. tu aūt idez ipse es. Symon de cassia. Sedet in mōte terreno cui sedes est̄ celo. Isa. lxvi. Celum mihi sedes est. In eo q̄ sedet quietē designat. vt tenaci memoria fbū dei reseruēt. Un̄ phs. vij. phisicoꝝ. Anima sedēdo ⁊ quiescendo fit prudens. Accesserūt ad eū discipuli ei⁹ sicut ad magistrū ⁊ saluatorē. Et sic nos Isa. ij. Venite ascēdamus ad montē dñi ⁊ docebit nos vias suas. s. salutis. Nā ipse saluator ait. Isa. xlij. Ego sum dñs ⁊ non est alius absq̄ me saluator. ideo ps. Accedite ad eū ⁊ illuminamini ⁊ facies vr̄e nō confundent̄. Et apiens os suū. Aug⁹. q̄ pri⁹ aperuit ora ꝓphetarū. et docebat eos omnē ꝓfectionez a q̄nto capitulo vsqꝝ ad finē septimi capituli i matthēo dicēs. Beati paupes spū. Et dicit notāter spiritu. q⁹ triplex est̄ paupertas. Prima simulatoria secūda necessaria. tertia voluntaria. D Prima simulatoria. cum q̄s sibijpsi apparet paup ⁊ nō ē. vt auari ⁊ diuites. Eccl'i. v. Auarus nō implebit̄ pecunia. Catho. Eger diues numū hz. sz nō habet ipsum. s. ad sui vsum. q⁹ auaro deest tam q̄d habet q̄z q̄d non habet. q̄d habet vti nō audet. q̄d nō habet ꝓcupiscit. q⁹ dicit ihs in ethicis. Appetitus diuitiarū crescit in infinitum. Ideo Amb. Nō est omnis pauptas sancta. nec omnes diuitie criminose. Habet em̄ in cano. ci. xxx. hec scripsim⁹. Diuites cū iusticia ⁊ cū bonis operib⁹ nō abijcia mus. De tali scribit Eccl'i. xxxi. Beat⁹ dives qui inuent⁹ est sine macula. s. auaricie ⁊ superbie. Ideo pauptas simulatoria ē hypocrisis. Mat. xv. Attēdite a fermento phariseoꝝ q̄d est hypocrisis. Scōa ē pauptas necessaria

Et sunt hi paupes qui non habent diuitias. attamen appetunt habere per ph[illegible] z nephas vt sunt impatientes diuitibꝫ inuidentes. De talibꝫ dicit Bern. Nō paupertas virū probat sed pauptatis amor. Aug⁹. Nemo inuitꝰ bñ facit. z si bonuz est qđ facit. Habet in cano. de pe. dis. vij. nullus. Nō necessitatē sed arbitrij libertatē respicit deꝰ. Et sic tales paupes exne cessitate nō sunt volūtarij. sed impatientes añ eccl'iam rixantes z aliqñ maledicentes. nō sunt pauperes spiritu. sed diuites in desiderio. De tali pauptate Eccl'i. xij. Est nequissima pau pertas in ore impij. Tales sunt superbi nō hu miles. nec deū timētes quos deus odit. Eccl'i. xxv. Tres species odiuit aia mea. paupem superbū. senem fatuū. diuitē mendacem.

¶ Tercia est pauptas volūtaria. Et illi sunt triplices. boni. meliores. z optimi. Primi boni paupes sunt fm Aug⁹. q nō hñt inflantez spūm. vt sunt diuites hūiles de diuitijs se nō extollētes. Prou. xij. Est q̄si paup cū in multis diuitijs sit. sicut sunt hi q diuitias hñt z cogitant se esse dispēsatores diuitiaꝝ z nō possessores. z paupibꝫ ex pte dei q eis ꝯtulit dispensant. iuxta illud Lu. xi. Qđ superest date elemosinā. q. nō diuitie z suba dānant aiam. sz auaricia. superbia. z ꝯcupiscentia. Bern. Plus nocet ꝯcupiscentia q̄z suba. Ideo p̄s. Diuitie si affluāt nolite cor apponere. Eccl'i. x. Nihil iniquius q̄z amare pecuniā. Dicit notāter amare nō habere. q. dicit glo. sup p̄s. Diuitias deceet habere. sed nō inherere. ¶ Scdi sunt meliores. z si hi paupes q̄ nihil hñt et penuriosi sunt. z patienter ppter deuz sustinēt. De quibꝫ dicit saluator Joh. xij. Pauperes semp habetis vobiscum. me aūt nō semp habebitis. z cū volueritis possitis eis bñfacere. Vos deus pbat hic Eccl'i. ij. Sicut in fornace pbat aurū. sic hoīes in camino hūiliationis. i. paupertatis. Eccl'i. vij. Cōgregationi paupez affabilem te facito. Contra q peccauit diues Luc. xvi. ideo sepultꝰ est in inferno. ppter qđ inqt Amb. sup p̄s. Increpasti superbos. Nihil grauius q̄z q paupes fratres superbo oculo respicimus. Tales cognoscent in iudicio. Sap. v. Hi sunt quos aliqñ in derisum habuimꝰ z in similitudinē improperij nos insensati vitam eoz estimabamꝰ insaniam. ecce quō cōputati sunt inter filios dei. z inter sanctos sors illoz.

¶ Tertij paupes sunt optimi. qui volūtarie omnia reliquerūt ppter deū. notāter dicꝫ propter deū. nō ppter mūdi gloriam vt pharisei. Nā tales beatificant hic. Beati paupes spū. Bern. sup p̄s. qui habitat z̄c. Felix pauptas volūtarie relinquētium oīa ppter deum. et sequentiū te dñe iesu xp̄e. q. tales meliores sunt p̄mis. Hugo. Bonū est sua pauperibꝫ erogare. sed melius est omnibꝫ cum xp̄o renūciare z christum imitari. Cui ꝯsonat Bern. Uolo te esse amicū paupez. magꝫ imitatorē xp̄i. Ille ē gradus pficietiū. iste pfectoz. Mat. xix. Si vis pfectꝰ esse vende oīa que habes z da pauperibꝫ. Tūc subdit eoz p̄miū. qm̄ ipsoz est regnū celoz. Chrys. sup ep'lam ad Heb. Nihil opulentꝰ illo q̄ pauptatē sponte diligit. Naz p pauptate dat ꝯgregatio oīm bonoz. q. beatitudo que fm Boetiū. ij. de ꝯsola. est status omniū bonoz aggregatiōe pfectꝰ. Pro ꝯtemptu dat thronus iudicij Mat. xix. Uos qui reliquistis oīa sedebitis sup sedes duodecim. Et p defectibilitate dat eis regnū. Nam dat eis p̄miū cū martyribꝫ. q. regnū celoz. rō Bern. q. verū genus martyrij est volūtaria pauptas. nā multos patit defectus in terris. de quo Innocentiꝰ. O miserabilis ꝯditio mendicātis. si petit pudore ꝯfundit. si nō tūc egestate ꝯsumit. ¶ Sz diceres. nūquid paupres habebūt istud p̄miū hic in via. vel solum in patria. Rñdet sanctꝰ Tho. in. ij. ij. q. lxix. Qđ hic in via p̄mittit p dispositionē. ibi eis dat per fruitionem. Nā pauptas disponit homine cū aliis ꝟtutibꝫ sequētibꝫ ad beatitudinē. vt dicit. vij. politicoz. Sine bonis aie. i. sine ꝟtutibꝫ nemo est beatꝰ. s. dispositiue. In simili. sicut cū videmꝰ florem in arbore. tūc fructus speramꝰ. vbi vero flores nō apparent desperatur de fructibꝫ. Et sic vbi in homine non apparent fructꝰ. i. ꝟtutes. nō est spes beatitudinis. De quo Damascenꝰ lib. cōtra errores grecorū. Nemo ꝯsequit beatitudinē gaudiorū celestiū sine exercitio virtuosorū operū. Jō p̄s. lxxxij. Ibunt de ꝟtute in ꝟtutē. z videbit deꝰ deoz in syon. id est in speculatōe eterna regni celestis. Jdeo Aug. Regnū celoz pauperum est. quia paupes nihil habent in mūdo. z diuites nihil i celo. Ecce q̄z diserete ordinauit deus. oīa bona sua dedit duobꝫ hominibus. diuitibꝫ terrā. paupibus celū. Sz deus volēs vtrūqz saluare ꝯstituit q hic diuites in sua hereditate accipiāt paupes. z paupes accipiāt diuites i sua hereditate. vt docuit Luc. xvi. Facite vobis amicos de māmona iniquitatis. vt cū defeceritis recipiant vos in eterna tabernacula. Nam hec beatitudo attribuit cetui aplorum. Naz petrus dixit in psona omniū apostoloz. Mat. xix. Ecce nos reliquimus

omnia & secuti sumus te. quid ergo nobis erit
Bern. Petre omnia bn̄ reliquisti. q3 chr̄istuz
sequi oneratꝰ nō potuisti. Ideo hodie hono-
rantur. & merito. q3 plantauerūt eccl'iam san-
guine suo. ¶ Diceres. si pauptas est vir
tus & disponit ad beatitudinē. cur Salomon
petiit Prou̅. iij. Mendicitatē & pauptatem
ne deris mihi. Et phibet in veteri testamē-
to. Deute. xv. Ne sit mendicus inter vos. Re
spondet sanctꝰ Thomas cōtra gentiles libro
iij. c. xxxv. intelligit de coacta pauptate & scan
dalosa ac criminosa. que solet esse furandi oc
casio. nō aūt loquitur de voluntaria paupta-
te & amorosa. q3 dicit Bern̄. Pauptatem ha
bentes sunt spiritu diuites. Cui subdit. Bea-
ti mites. Et bene sequit pauptatez. ne pauper
impatientes efficiant. Ideo Amb̄. Quid p-
dest mihi carere diuitijs nisi fuero mitis. Mā
pauptas nō placet deo sine mititate. Eccl'i. i.
Beneplacitum est dño fides & mansuetudo.
¶ Sz diceres. quid est mititas. Rn̄det
Hiero. Mititas est animi dulcedo quā nul
la vincit amaritudo. Hāc ips̄ docuit Mat.
xi. Discite a me. quia mitis sum & humilis cor
de. Ubi Augꝰ. Mites sunt qui improbita-
tibꝰ cedunt. malum in bono vincūt. Hec vir
tus attribuit patriarchis et pphetis veteris
testamenti. vt legitur de moyse. Nu. xij. Mi
tissimus in populo apparuit. qui orauit p iu
deis ne deus deberet eos plagare. Talis fuit
abraam qui refugit lites inter pastores exor-
tas dicens Bern̄. xiij. Ne queso sit iurgiuz in-
ter me & te. Talis fuit ioseph. qui ex mititate
fudit lachrimas p fratribꝰ inimicis. De quo
dicit Cassido. Qui maluz p malo nō reddit
nec nocet nec nocere desiderat. h̄ mitis est. Ta-
lis fuit Dauid. ij. Re. xvi. cui maledixit semei
Abisai voluit vindicare. dauid noluit. sed di
xit. dimitte euz vt maledicat. deus em̄ reddet
mihi benedictionem p maledictione. Simi-
liter eius mititas apparuit cum inuenit saul
inimicū suum in tentorio. recepit eius hastaz
& ciphū & recessit. noluit ei nocere. iō p̄s. Me
mēto dñe dauid &c. Tales hodie sunt hono-
randi. q3 geniti in fide. Thob. viij. Filij san-
ctoz sumus. Eccl'i. xliij. Laudem⁹ viros glo
riosos & parentes nostros. Subdit eorū pre-
mium. q̄m ipsi possidebūt terrā. s. triplicē. quā
terunt. quā gerunt. quā ḡrunt. ¶ Quā
terunt illa est materialis. p̄s. xxxvi. Mansue
ti hereditabunt terrā. Ideo Eccl'i. x. Sedes
ducum superborum subuertit. & mites fecit se-
dere p eis. Item terram quā gerunt. i. corpus
Job. x. Habitant domos luteas & terrenū ha
bent fundamentū. Hanc terrā. id est p̄priuz
corpus possederunt. q3 corpus subiecerūt spi
ritui. Job. x. Terra est data in manu mea. id
est corpꝰ. iuxta illud. i. Thoz. ix. Castigo cor-
pus meum & in seruitutem redigo. Item ter-
ram quā querūt. s. celestem fluentē lac et mel.
p̄s. cxli. Portio mea in terra viuentiū. Tunc
subdit tertiam beatitudinez. Beati dicuntur
qui lugent. Et merito fletus est tercia virtus
beatitudinis. q3 dicit Amb̄. Trinitas est que
peccata ꝺdonat. ¶ Item nota lugētes
sunt triplices. Primi lugent peccata propria
& sunt incipientes. vt Dauid p̄s. xxxvij. Qua-
si lugens & cōtristatus sic humiliabar. Talis
fuit Maria magdalena Luc. vij. Cepit riga
re pedes iesu lachrimis. Talis fuit apostolus
ad Roma. ix. Tristicia mihi est & continuus
dolor cordi meo. Talis luctus est ad salutez
anime. De quo apl'us. ij. ad Thoz. vij. Que
s̄m deum est tristicia salutem stabilez operat.
Ideo subdit coz p̄mium. qm̄ ipsi ꝺsolabunt
sez p remissionem peccatoz & misericordie im
petrationez. & dei reconciliationē. Hiere. xxxi.
In fletu venient ad me & in misericordia ædu
cam eos. Chr̄ys. Nemo flens accessit qui nō
impetrauit qd̄ postulauit. Thob. iij. Post la
chrimationē & fletum gaudium & exultatio-
nem infundis. Hiero. super Isaiam. Oratio
deum lenit. sed lachrima deū cogit ad miserā-
dum & ꝑpiciandū. ¶ Secūdi sunt p̄ficientes.
isti lugēt aliena pcā. Talis fuit saul. i. Regū
xvi. Usqz quo luges saul. cū ego abiecerim eū
ne regnet. Et illi sunt beatiores. De q̄ Chr̄ys.
Beati q̄ lugent p̄pria peccata. beatiores q̄ ali-
ena. hoc doc̄emur ad Roma. xij. Flete cū flen
tibus. Hoc fecit Hieremias. xij. ca. Oculus
meus deduxit lachrimas. quia capta est gens
dñi. Sed heu sunt pleriq3 q̄ neq3 p̄pria neq3
aliena peccata lugent. sed bene tpalium rerum
damna. De quibꝰ Augꝰ in li. ꝺ pnia. Sciat
se culpabiliter durum qui flet damna rerum
et nō animaz. Sunt etiā s̄m Rich. plures q̄
lugent charos suos. sed nō semetipsos. O ce-
citas & insania lugere temporalia & nō eterna.
Lugemus igit cō missionē viciozz et ꝺsolabi-
mur p indulgentiā ipsoz. Psal. xciij. Secun
dum multitudinē doloz meoz ꝺsolationes tue letifica
uerūt animā meaz. Ideo dicit Bern̄. O hu
milis lachrima. tuum est regnum. tua est po-
tentia. tu vincis inuincibilem. & ligas omni-
potentē. s. ad indulgentiā remissionis. nā s̄m
Augꝰ. Qui p̄primoruz peccata luget. facilius

a dño peccatorum suoꝝ remissionez obtinebit.

Tertij sunt ꝯplātes. illi flent p desiderio regni celestis. vt dauid pphēta. Sup flumina babylonis illic sedim⁹ z flenimus dum recordaremur tui syon. i. celestis pātie. Et flumina babylonis sunt miserie huius mūdi. in quibus dānis ꝯemplatiuus adhuc fluctuās incipit cogitare de celesti gaudio. et incipit flere in desiderio. vt ps. xlij. Fuerūt mihi lachrime mee panes die ac nocte. Sic z nos dicētes cū apl'o ad Ro. viij. Ipsi intra nos gemim⁹ adoptionem filiorum dei expectantes. quia ḣ non est requies in valle lachrimaruz neqz satietas animi. De quo sanctus Tho. Intellect⁹ hominis nō quietat nisi in cognitione pme veritatis. z affectus z voluntas nra nō satiat nisi in fruitione diuinitatis. ps. xvi. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Idcirco debemus hic fletibꝫ anhelare. Bern̄. Futura gaudia nō satis ꝯcupiscis nisi ꝯtinue postules cum lachrimis. Tales ꝯsolabunt Bern̄. Illa ꝯsolatio ē deuotionis suauissima delectatio. Isa. vl. Sicut mater ꝯsolat filios suos. ita ꝯsolabor vos dicit dñs. Ista beatitudo attribuit vere penitentibꝫ. vt magdalene. latroni in cruce. petro. z sic de alijs. Et merito honorare debem⁹ eos. qz sunt exēplū penitentie nostre vt sequamur vestigia eoꝝ. Amb. Si secutus es errantem. sequere penitentē z ꝯsolaberis. ij. Chor. i. Benedict⁹ deus qui ꝯsolat nos in omni tribulatione nostra.

Quarta beatitudo est esurientes iusticie. De qua subdit. Beati qui esuriunt et sitiunt iusticiā. Et bene sequit luctum. qz homo post sacrm pnie incipit iusticiam esurire. Esuries iusticie est vehemēs desiderium operandi iusticiā p quā intēdit ad optionē summi boni. z capit p rectitudine vite. quanto qs habet maiorē esuriē iusticie. tāto iustior esse desiderat. Piero. Nō sufficit velle iusticiaz nisi iusticie patiamur famē. q nunqz nos satis iustos putem⁹. iz semp esuriēdo opa iusticie impleamus. Nā ꝑm Aug⁹. Justicia est generalis virt⁹ complectens oēs virtutes. q̄ nullus ad plenū poterit pficere. Jō Isa. lxiij. Oēs iusticie nostre quasi pannus mulieris mēstruate. Ideo xp̄s nō posuit iusticiā in opatione dicēdo. beati iusti. iz in affectione z desiderio dicēs. Beati q̄ esuriūt z sitiūt. i. affectant iusticiā. vt docuit Luc. xvij. Cum feceritis oīa q̄ p̄cepta sunt vobis. dicite. serui inutiles facti sum⁹. qđ facere debuim⁹ fecimus. z qđ facere nō possumus esurim⁹. Prou. xi. Desiderū iustoꝝ est omne bonū. Aug⁹. Nō q̄d es sed q̄d esse desideras attendit de⁹. Subdit eoꝝ premiū. qm̄ ipsi saturabunt. Rich. de san. vic. Omnes homines esuriūt z sitiunt. alij malū. alij bonum. alij ptātes. alij honores. alij voluptates. alij diuitias ꝛc. Et tales nō p̄nt saturari. qz totus mūdus nō satiat hoiem nisi solus de⁹. qui est dñs mūdi. Aug⁹. Dne fecisti nos ad te. inq̄etum est coꝛ nr̄m donec requiescat in te. Sitiamus igit iusticiā. qz dicit Bern̄. Libatos nō cibat. ebrios nō potat. sed esurientes cibat. Luce. i. Esurientes impleuit bonis. z diuites dimisit inanes. Et attribuit ꝯfessoribꝫ. de q̄bꝫ hodie fit mentio in euāgelio. Sint lumbi vestri p̄cincti z lucerne ardētes in manibꝫ vr̄is. i. ardentia opa iusticie.

Quinta beatitudo est misericordia. de q̄. Beati misericordes. Et seq̄tur bene iusticiā ꝑm Chr̄m. Una nō valet sine reliqua. qz iusticia sine misericordia crudelitas est. z misericordia sine iusticia dissolutio est. Ideo habet in cano. xlv. di. ca. disciplina. Justicia sine misericordia est vitupanda. Jō virt⁹ misericordie ponit post iusticiā. q. d. propter impfectionē iusticie deuotis hoibꝫ necessaria est misericordia. Dicit em̄ Piero. z habetur. lxxxvi. di. q̄ clementiā. Qui clementiam nō habuerit q̄uis spūalis appareat. tñ legem dei nō adimplebit. Ideo Amb. sup epl'am ad Tytū. Sūma xp̄iane religionis ꝯsistit i disciplina. in misericordia z pietate. Subdit coꝛū premiū. qm̄ misericordiaz ꝯsequent. De quo Greg. Qui misericordiam a deo ꝯseq̄ desiderat. necesse ē vt ipse egenti misericordiā impendat. vt impleat illud Lu. vi. Eadē mēsura q̄ mensi fueritis remetiet z vobis. s. mensura misericordie. Nā misericordes ꝯsequent misericordiaz.

Primo in vita gram impetrat. Prou. iij. Misericordia z v̄itas nō te deserat z inuenies gram apud deū z coꝛā hominibꝫ. Exemplū de cornelio Actu. x. Erat cornelius gentilis multas faciēs elemosinas. z ait ei angelus. elemosine tue z oones tue ascēderunt in ꝯspectu dei. z ꝑpter misericordiā fuit vocatus ad baptismū z ad noticiam veritatis fidei.

Secūdo ꝯsequit misericordiā in morte. Piero. in epl'a ad nepocianū. Nō memini me legisse mala morte mortuū q̄ nouerit se in operibus misericordie fuisse sedulum. Thob. iiij. Magna fiducia coꝛā summo deo erit elemosina. Nam cū oēs amici hoiem derelinq̄unt. elemosina non derelinq̄t eū. Amb. Non sunt hoīs bona que nō pōt ferre secum. sola elemosina est comes defunctoꝝ.

Tertio post mortem. qz p̄bit in iudicio. ibi erit aduocata. p̄s.

xpi Jocūdus hō qui miserek rē. qz xp̄us allegabit p his Mat.xxv. Esurui z dedistis mihi manducare. Uenite benedicti p̄ris mei rē. Ecōtra vero scribit Jac.ij. Judiciū sine misericordia fiet illi qui nō facit misericordiaz.

Quarto post mortē misericordia homini p̄parat celum. Eccli.xvi. Misericordia vnicuiqz p̄parat locuz. Figurak.i. Mach.ij. Dauid in misericordia ꝯsecut⁹ est regni sedē. Et sic misericordia facit nos regnare cū xo. p̄s.cij. Coronabit te i misericordia z miserationibz. Jō Piero. O q̄tuz bonū est misericordia, reddit p paruis magna, p transitorijs celestia. Jdeo Aug⁹. Laudas mercatorē q̄ vendit plumbū z acq̄rit auz. z nō laudas illū q̄ erogat pecuniam z acq̄rit regnū celeste z eternā sub̄am Lu. vi. Estote misericordes. Greg. Si nō habes pauperē redditorem, habes in eum fideiussorem z xū xbitorē. Jō Petrus rauenens. Da pauperi terrā z accipe celū. da partē accipe totū. z attribuit actiuis. Beda. Uita actiua est esurienti panē tribuere. Sexta beatitudo ē cordis mūdicia. z bene sequit misericordiam. Ambro. Misericordiā nō merek nisi mūdo corde mercat. Bre. Quid pdest sua dare xo. z seipm p immūdicitā diabolo. Jō Rabanus Mūdi corde sunt quos ꝯscientia peccati nō arguit, ppter qō xocet Isa.ca.i. Lauamini et mūdi estote. Tunc subdit eoz premium. qm̄ ipsi xū videbūt. Ubi Leo papa. Qui xū desiderat videre, nōne est vt oculos cordis ab omni squalore tergat, ppt qō hortat nos Rich. Mundem⁹ p amorē virtutis ꝯsciam z videbim⁹ ei⁹ gl'iam. z cordat Chris. Quāto magis a prauis opibz q̄s se abstraxerit, tanto clarius xuz videbit. Et hec beatitudo attribuit marie z ꝯgimbz Q Tales ꝯsequūt tria bona. Primo sunt amici xi. Prou.xvij. Qui diligit cordis mūdiciā habebit regē amicum Scdo sunt xi ministri. p̄s. Ambulās in via immaculata hic mihi ministrabit. Tercio regnant cū xo. ij. Reg.iij. Mundus ego sum iō regnāt apud xū in eternū. Apoc.xiij. Uirgines sunt z sequunt agnū quocūqz ierit.

Septima beatitudo est pax. De q̄ text⁹. Beati pacifici. z sequit bene mundiciā cordis. qz mūdato corde ab oib⁹ passionibz incipit hō hr̄e pacē mētis. De q̄ Amb. Cū interioza ab omni labe vocaueri pacez hr̄e incipis. Jō ſm Piero. Pacifici dicunt qui p̄mo i corde xinde inter fratres dissidētes faciunt pacem Quid pdest alios pacificare z i se bella vicioruz hr̄e. nihil. Jō ꝺr ad Deb.xij. Pacē sequimini, sine qua nemo videbit xū. Et Job.xxiij. Pacem habete z habebitis fructū optimū. Subdit eoz premiū. Quoniā filij xi vocabunt. z hoc ppter similitudinē. qz sicut xi⁹ est dator z amator pacis. sic tales amāt pacē. Bre. Sicut xi filij sunt q̄ pacem diligūt. sic z filij diabolo censent qui discordiā querūt. Jō Ro. xij. Quātū in vobis est cū omnib⁹ pacē habete. Rō Aug⁹. qz pax tale bonū est qō includit oīe bonū. Idem xe ꝑbis dñi. Pax singularia tollit. bella cōpescit. iratos cōprimit. superbos calcat. hūiles amat. discordias sedat. cunctis est placita. qz ē amicoz ꝯcordia. z attribuitur angel'. Job.xxv. Qui facis ꝯcordiā in sb̄limibz. i. angelis. Illoz hodie fit mētio in matutinis. Te sanctū dñm laudant oēs angeli dicētes. Octava beatitudo est patientia in psecutione. De q̄ textus. Beati q̄ pſecutionē patiunt ppter iusticiaz. id est amore iusticie. nō rigore iuris vt latrones. i. Pe.iij. Nemo vr̄m patiat quasi fur vel homicida. Jdeo dicit. ppter iusticiā. Chris. Si q̄s pſecut⁹ fuerit nō ppter causam xi. sed ppter tpalia bona ille reus est. z tu beat⁹ nō es. Jō xbet esse propter xū. Uñ z pſecutiōis ꝓpssio bene sequit pacē. qz habita pace cordis post victoriā vicioz̄ z carnaliū xlectationū habilior est hō ad sustinendū pſecutōes. Chris. Nō solū ab hereticis z gentilibz. sed etiam a quocūqz ppter iusticiā. Subdit premiū eoz. qm̄ ipsoz est regnū celoz. Ecce hic pmittit premiū p̄me beatitudinis. Rō. qz vltima pbat oēs vsqz ad primā vtrū vere sint. De q̄ Greg. Qualis vnusquisqz i seipso latet illata ꝯtumelia pbat. Secunda rō. premiū regni significat calicē passionis. De q̄ Mat.xx. cuz mater filioz zebedei petijt ih̄m. dic vt hi duo filij vnus sedeat ad dexterā z alter ad sinistrā. Rñdit ih̄s. Potestis bibere calicem quē ego bibitur⁹ sum. Ecce calix passionis est regni p̄mium. vt vult ap'lus. ij. Thimo.ij. Nemo coronabit nisi qui legitime certauerit. Jō ibidem. Oēs qui pie volūt viuere in xp̄o pſecutionē patient. Nā p multas tribulatōes oportet nos intrare in regnū xi Actu.xiiij. Tercia rō. qz sancti q̄ p xp̄o sustinuerūt merito cū eo regnant. ij. ad Thim̄.ij. Si sustinebim⁹ ꝯregnabim⁹. Jdcirco Luc. xxij. Uos estis qui pmansistis mecū in temptationibz meis dispono vobis sicut disposuit mihi pater me⁹ regnuz. Et subdit in textu. Beati estis cū maledixerint vobis hoies. scz blasphemātes z mala umprōperātes ppter veritatē z iusticiā. z dixerint oīe malū adūsus

vos.s.ppter me mentientes.sicut dictū est de xpo.Mat.xi. Ecce homo vorax & potator vini &c.Subdit.ppter me. Ecce causa.subdit pmium. Gaudete & exultate. ecce em̄ merces vestra copiosa est in celis.

Sermo cxlviij
Ad idem

Gaudete & exultate. qm̄ merces vr̄a copiosa est in celis. Mat.v.

¶ In verbis premissis duo innuunt. Primo exultatio sctōz gloriosa.ibi. Gaudete & exultate. Secūdo sb iungit coz remuneratio copiosa.ibi. merces vr̄a copiosa &c. De ꝓmo dic. Gaudete.triplex em̄ est gaudiū. ℟ ¶ Primū est gaudium animale.cū hoies gaudēt de felicitate pctōz. Prou.ij. Letant cum malefecerint & exultant in rebus pessimis. vt fornicatores & adulteri. Eccl's.ij. Risum reputaui errorem. & gaudio dixi. q̄d frustra decipis. Reuera decipiunt. Aug⁹. de ꝥbis dñi. Seculi leticia est impunita nequicia. sed restat futura tristicia. Apoc. xviij. Quantū glorificauit se in delicijs.tantū date illi tormētū & luctū. Aug⁹. in soliloquio. Nemo pt gaudere in vtroq; seculo. qz mānā nō fuit datū durāte farina in egypto. Exo.x. Jō Bern̄. Delicatus frater es si vis gaudere cū seculo & xpo.cum dr Lu.vi. Ue vobis qui hic gaudetis & ridetis.qm̄ lugebitis & flebitis. Hec erit merces vr̄a. Job.xxi. Tenēt tympanū & cytharam. gaudent ad organi sonū. & in puncto ad infernū descendūt. ibi implebitur illud Bre. Momentaneū est qd̄ delectat.eternū qd̄ cruciat. ¶ Scd̄m gaudiuz est spūale. ad Phil'.iij. Gaudete in dño semp̄.i.in gr̄a dñi.quā habemus ita gratiosum dñm.qz ex gratia ei⁹ sumus ad imaginē eius formati.ita chare redempti.ad ei⁹ gl'iam vocati. De quo Abacuc.iij. Ego aūt in dño gaudebo. & exultabo in ih̄u deo meo. Nā ꝓm Aug⁹. Alia efficitur id i quo delectat. qz est nature speculatiue. Si gaudet in turpibꝫ.turpis efficit. si in deo deus.de q̄ apl's.i.Thoz.vi. Qui adheret deo vn⁹ spūs efficit cū eo. Et ꝥ est gaudiū spūale. ¶ Tertiū gaudiū est eternale. De q̄ ps.cxlviij. Exultabūt sancti in gl'ia. Et hoc est gaudium stabile. Joh.xvi. Gaudebit coz vr̄m. & gaudiū vr̄m nemo tollet a vobis. Nam sicut p totū annū ꝓdicam⁹ de vita & passione cuiuslibet sancti. hodie dignū est vt dicam⁹ de gaudio generali coz vbi nūc sunt ¶ Nota multa sunt genera gaudentiū in hoc mundo. sicut hodie in celo. ¶ Primo gaudent parentes de bonoz filiorum multiplicatione. de quo Prou.x. Filius sapiens letificat patrē. Et sic patet celestis hodie gaudet de bonis filijs q̄s creauit. q; fuerūt obedientes suis p̄ceptis. Prouerb.xxiij. Exultat in gaudio pater iusti & mater que eū genuit. Et sic mater eccl'ia & sancta trinitas.ideo canit primū responsoriū. Sunte trinitati simplici &c. ¶ Scdo gaudēt virgines vel sponse de nuptijaz celebratiōe.maxime si accipiunt sponsum nobilē. pulcrū. diuitem & sapientē.ideo in nuptijs sunt instrumēta leticie. Et sic hodie gaudet Maria mater nostra vera sponsa dei patris. Jdeo cū annūciare audiuit solennitatē sue desponsationis q̄ debebat fieri mater filij dei.dixit Luc.i. Magnificat aīa mea dñm. Et exultauit &c. Sic et dicit Zach.ix. Exulta satis filia syon. Reuera ipa gaudet coronata corona regni & gaudij. Unde in figura. iij. Regū.ij. Positus est thronus dersabee iuxta thronū Salomonis. Un̄ pōt dicere illud Isa.lxi. Gaudēs gaudebo in dño. & exultauit aīa mea in deo salutari meo.qz induit me vestimēto salutis.& q̄si spōsam decorauit me corona. Cui⁹ gaudij participes effecti sunt oīes virgines deo desponsate & anulo fidei subarrate. Jdeo hodie gaudent dicētes illud Apoc.xix. Gaudeam⁹ & exultemus.qz venerūt nuptie agni & demus gl'iam deo. De quo p̄s.cxlix. Filie syon exultant in rege suo. ¶ Tertio gaudēt ciues de patrie recuperatione. Et sic hodie gaudent angeli.qz vident celestem ciuitatē hier'lm de hominibꝫ reparari. Nā celū erat desertū p casum angelorum sed p fideles suos recupat. Jdeo gaudēt angeli cū beatis aīabꝫ Luc.xv. Gaudiū est angelis dei sup vno pctōre pnīam agente. Eo q̄ vn⁹ est de illis q̄ implebit vacuū locū. quanto magis hodie de pluribꝫ. Jdeo implebit illud p̄s.xx. Sup salutare tuū exultabūt vehemēter.s.angeli.qz desiderū cordis corū tribuisti eis. ¶ Quarto gaudent mercatores de lucri cumulatione. Un̄ Prou.xx. Maluz est malum est dicit oīs emptor. & cū recesserit gloriabitur de lucro. Sic hodie gaudent apli q̄ cōmutauerūt paleam p auro. arenā p lapidibꝫ p̄ciosis. terrā p celo. Et diuites facti sunt per pauptate quā elegerūt Mat.xix. Ecce nos reliquimus omnia. quid ḡ erit nobis. Rndit. Centuplū accipietis & vitā eternā possidebitis Hodie de eis fit mentio in euāgelio cuz canit eccl'ia. Beati pauꝑes spū. qm̄ ipsoz est regnū

celoz. ¶ Quinto gaudēt pegrini et exules de reuersione in patriā. sicut gaudebāt filij israel reducti in hierlm. ps. cxxi. Lerat⁹ sum in his que dicta sunt mihi. Sic hodie gaudent patriarche z pphete de psentia patrie q̄ hic fuerunt pegrini. ps. xxxviij. Aduena ego sum et pegrinus sicut omnes pres mei. ad Heb. xiij. Nō habem⁹ hic manentē ciuitatē. Sed hodie gaudent i celesti patria de possessione eterne vite. qui erant exules ꝓpter crimen lese maiestatis parentū nostroz. Iste tranq̄ pegrini semp cogitabant ad patriā. donec p mortez summi sacerdotis reuersi sunt et introducti. Isa. vlti. Gaudete cū leticia q̄ in tristicia fuistis. z repleamini ab vberibꝫ ꝯsolationis eius.

¶ Sexto gaudent bellatores de hostiū interfectione. sicut iudei de holoferne. Judith. vl. Erat populus iocūdus ꝑm faciem sanctoruz Exo. xv. Submerso pharaone cantem⁹ dño Hoc gaudium habet exercitus martyrū. cui⁹ vexillifer fuit beatus stephanus. Et de eis dicitur ad Heb. xi. Sancti p fidem vicerunt regna. ¶ Nā duplex ē hostis. vnus vicioz ꝯtra mentē. aliud psecutoz ꝯtra carnem. Primam aciem vicerūt sancti p resistentiā. Secūdam p patientiā. tantos em̄ passi sunt ictus q̄t scuta eoꝝ. i. corpora fracta sunt in bello. Ipsi ꝙo nō ceciderūt ideo coronati sunt. Unī Isa. ix. Letabunt coram te sicut q̄ letant in messe. sic exultāt victores capientes p̄dam qñ diuidūt spolia. ps. cxxv. Uenientes aūt venient cum exultatione.

¶ Septimo gaudēt operatores de mercedis receptōe. z sic hodie sancti ꝯfessores q̄ xpo seruierunt cū cordis hūilitate. corpis asperitate. cuz opis fidelitate. Ideo pōt dicere illud ps. lxxix. Lerati sum⁹ p dieb⁹ quib⁹ vidim⁹ mala. Et sic cuilibet seruo in fine opis dicet. Euge serue bone et fidelis. q̄ talib⁹ dicetur illud Gaudete z exultate. Matth. v. O q̄ merito possunt gaudere hodie sancti ō multꝫ in celo.

¶ Primo habebūt gaudiū supra se de clara visione celestis regis. De q̄ Isa. xxxiij. Regem in decore suo videbūt. Et inde erit eis triplex gaudiū. Primo videndo faciē diuinā qō erit summū gaudiū Bern̄. Illud est vez gaudiū qō nō de creatura sed de creatore ꝯcipit. in cui⁹ compatione ois iocunditas meroz. omne dulce amaz. oīe decoꝝ fedū. Nā ꝑm Aug⁹. Illa visio est tota merces. Et si mali illā faciē viderēt penis carerent. Chrys. Carentia diuine visionis grauior pena est q̄ pena gehenne. hoc verū est q̄tuz ad penā damni. Secūdo in eis est gaudiū in visione hūanitat⁹ in corpore glificato. Isa. xxxv. Ipsi videbūt gl'iam dñi z decorē dei nr̄i. Nā si illā claritatē nō pmanētem sed trāseuntē vidit petr⁹ in monte thabor q̄ oīm alioz oblit⁹ Mat. xvij. dixit. Bonuz est nos hic esse. faciam⁹ tria tabernacula. quid tūc de claritate gl'ie pmanētis in patria. Ideo ps. lxxix. desideranter ait. Ostende nob faciē tuā z salui erim⁹. Et Joh. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscant te solū verū deū et ih̄m xpm quē misisti. Tertio erit gaudiū in ꝯsideratione vnionis hūane nature ad diuinā. O magnū z mirabile gaudiū erit electis cū ꝯsiderabunt q̄ frater eoz ꝑm carnē vere deus est. Jō Bern̄. Plenū erit omni dulcedine videre hominē z hoīs ꝯditorem. Tunc implebit illud Joh. x. Ingredient z egredient z pascua inuenient. Ingredient in diuinitatē. egredient in humanitatē. Jō Isa. xxxv. Uenient in syon cū laude sempiterna. q̄ leticia sup caput eoruz. Unī ꝑm Aug⁹. Nullū malū ibi erit. nullū bonū latebit. ¶ Scō habebūt gaudium p eo q̄ infra se est. s. ab inferno. q̄ veraciter euaserunt. hic vero homo nō est cert⁹ an amore vl odio dei dign⁹ sit. Eccl'es. ix. Inde etiā habent triplex gaudiū. Primo videt demones pstratos a q̄b⁹ hic temptati fuerūt. Scō videt se securos in ppetuū ab omni temptatōe. Sap. iij. Justoz aie in manu dei sunt. z non tanget illos tormētū malicie. Tertio videt malos ibi cruciari qui eos hic multipliciter leserūt. et in hoc gaudent diuinā iusticiā. Ps. Letabit⁹ iustus cū viderit vindictā. Ideo ps. lxxxij. Beati qui habitāt in domo tua dñe. ps. Exultabit lingua mea iusticiā tuā. z os meū annūciabit laudem tuaz. Eccl'i. li. Dedit mihi dñs linguā mercedē meā. z in ipsa laudabo eum. Ideo ꝑm doctores resumptis corpoꝝibus erit laus vocalis. Sz ꝑm Remigiū in lingua hebraica. Ideo Isa. xlij. Populū istum formaui mihi laudē meā narrabit. Sancti q̄ dum laudāt. peccatores vero vlulant. Isa. lxv. Ecce serui mei laudabūt p exultatione z vos clamabitis p dolore cordis z p ꝯtritione spiritus vlulabitis. ¶ Tertio h̄nt gaudiū ab ante. scz a celo ut quo sunt. Inde h̄nt triplex gaudiū. Prio a loci claritate. Apoc. xxi. Ciuitas illa nō eget sole. sz agn⁹ dei illuminabit eā. Et sequit. Nox vltra nō erit. Hāc claritatem petijt thobias ca. xiij. Beat⁹ ero si fuerint reliquie seminis mei ad videndum claritatem hierusalez. Nam ille sol celestis lucet ibi. qui dixit Joh. viij. Ego sum lux mūdi. Secūdo a loci

puritate. Apoc. xxi. Nil coinq̃natū intrabit. Tertio a loci dilectabilitate. Baruch. iij. O israel q̃ magna est domus dñi. t ingens locꝰ possessionis eius. Et pñs mūdus velut pūctus ẽ respectu celi. Bern. Ciuitas celestis mā/sio secura totū continens qđ delectat. Idco ps. lxxxvi. Gloriosa dicta sūt de te ciuitas dei. Jō melior est dies vna in atriis tuis super milia. ps. lxxxiij. Quarto habebunt gaudium ab eo qđ est post se. id est a corpe ꝓpio qđ hic re/liquerūt. Inde erit triplex gaudium. Primo a corpis claritate. Mat. xiij. Fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eoꝝ. Secundū gaudium a corporis immortalitate. i. Thoꝝ. xv. Oportet h̃ corruptibile induere incorruptionem. t hoc mortale induere imortabilitatez. tunc implebit illud Apoc. xxi. Mors vltra nō erit. Tertium gaudiū a corpore agilitate De quo Aug⁹. Ubi velit spūs. ibi ꝓtin⁹ erit t corpus. qz implebit illud. i. Thoꝝ. xv. Se/minat animale. surget spūale. id est obediens spiritui. Dicit mgr in. iij. di. xlix. Sine omni scrupulo credendū est eos habituros maiorē gl'iam post iudiciū q̃ ante. qz maius erit eoꝝ gaudiū. eo q̃ extēsius diffundet ab alia i corp⁹

Quinto habebunt gaudiū ab eis qui erūt ad sinistram. i. a sanctis angelis. Et illud gaudium erit triplex. Primo cū eis imutabiliter viuendo. De quo Mat. xxij. In celo nō nubent neq; nubent. sed erūt sicut angeli dei. Secundo cum eis deum laudando. Isa. vi. Nō cessabūt clamare die ac nocte. sanctus sanctus sanctus. De quo ps. Beati q̃ habitant in do/mo tua dñe. in secula seculoꝝ laudabunt te. Tercio habebūt gaudium sine modo. cum eis eternaliter deū videndo t amando. De q̃ Bern. in meditationibꝫ. Amabim⁹ sine modo. videbimus sine termino. coherebim⁹ sine medio. sicut idem dicit in lib. de diligēdo deum. Quo stillabūt aque viue t ferrū igni vnitur. sic sancti vniti sunt deo. Sexto h̃nt gaudium ad exteraz. i. a veneranda societate. t erit triplex. Primo ex multitudine. Apoc. vij. Vidi turbam magnā quā nemo dinumerare poterat. Nā si ñ possum⁹ numerare stellas celi. arenā maris t guttas aque. multo min⁹ numerꝫ sanctoꝝ. Job. xxv. Nō est numer⁹ militū eius. Dan. vij. Milia milium ministrabāt ei. t decies centena milia assistebant ei. Secūdo h̃nt gaudium ex societatis nobilitate. s. beate virginis. oim sanctoꝝ. angelorum. apostoloꝝ ꝛc. quoꝝ hodie oim celebritas ẽ vna. Tertio habent gaudiū de societatis amicabilitate. Isa. xxxij. Sedebit populus meus in pulcritudine pacis t in requie opulenta. vbi nulla discor/dia. De q̃ ps. Qui habitare facit vnanimes in domo. Nam ibi erit pax t vnanimitas cū deo angelo. ꝓximo t corpe ꝓpio. X Nā duo sunt facientes discordiā q̃ in celo nō erūt. Primū est superbia. Prou. xij. Int superbos semper iurgia sunt. illa nō erit ibi. ps. Nō habitabit i medio domꝰ mee q̃ facit superbiā. Secōm est inuidia t illa nō erit ibi. de qua Aug⁹. sup Joh. Nō erit alīq̃ inuidia disparis claritatis Vñ Bre. iij. moral'. Tāta est ibi vis vnitatis qđ vnusq̃sq; in seipso nō capit. in alio se acce pisse exultat. s. p charitatē. de q̃ Bre. Qđ tuuz p laborē. meum p amorē. Quapropter horta/nos Aug⁹. in li. de vtilitate agēdi pnīaz. Frēs illuc festinare vbi semp viuatꝫ. si ista fluida vi/ta diligit. q̃to magis vbi feruēter sancti i deo letant. Dixi secūdo subiungit eoꝝ remune/ratio copiosa. ibi. Merces vra copiosa est in celis A Item merces sanctoꝝ h̃z plures ꝺditōes. Prio cm̃ recipit celeriter. Apoc. xxij. Ecce venio cito t merces mea mecū. Reuera cito veniet. s. post mortē. Luc. xij. Qua hora nō putatis filiꝰ hois veniet ad remunerāduz bonos. Scđo deseruit faciliter Matth. x. Quicūq; potum dederit vni ex minimis meis calicē aque frigide nō ꝑdet mercedez suā. s. in celis. Idcirco noli esse impatiens i aduersis. nihil est qđ pateris si mercedē attēdis. Jdeo Piere. xxxi. Quiescet vox tua a ploratu t oculi tui a lachrimis. qz adest merces operi tuo. Bern. Si labor te terreat respice mercedē. Tertio soluit liberaliter. quia dr copiosa. Vñ Bern. Merces sanctoꝝ est tā magna q̃ non pt mēsurari. mlta nō numerari. pciosa nō esti/mari. copiosa nō finiri. Jō ps. Replebit i bo/nis desideriū tuū. sup q̃ dicit Orosi⁹. Reple/bunt oēs sensus exteriores t interiores celesti bus delicijs. ps. Cor meum t caro mea exulta uerūt in deū viuū. Aug⁹. Duo sunt sensus. in/terior t exterior. Exterior reficit in ꝺtemplati one hūanitatis. Interior in ꝺtēplatiōe diuini tatis. De q̃ Leo papa in li. de fide dicit. Deus hō factꝰ est vt totū hoiem beatificaret. Jstud q̃ obiectū tā fulgidū est q̃ oīs alia claritas san ctoꝝ t fidei est q̃si calamꝰ ardens respectu to tius vniūsi. Jō Bern. O beata merces vi/videre in seipso in nobis t nos in ipso felici/cunditate. De q̃ Aug⁹. sic loquit. Qđ ꝓpara/uit deꝰ diligētibꝫ se fide nō capit. spe nō attin/git. charitate nō comphendit. acquiri potest. estimari non pōt. Quarto possidet henniter

Eccli. xvij. Nō verearis vsq; ad mortē iustificari. qm̄ merces dñi manet in eternū. Non em̄ deficiet q̄tumcunq; diu ea vtamur. qz nō est trāsitoria sed sempiterna. Aug⁹. O homo exardesce in amore dei t desiderio vite eterne. cuius lux est veritas. cui⁹ lex charitas. cuius modus eternitas. ibi actio nō operosa. reqes nō tedios. ibi sanitas sine infirmitate. pulcritudo sine deformitate. iocūditas sine merore. sapientia sine erroze. vita sine morte. Sap. v. Justi in ppetuum viuent. t apud dñm est merces eoz. Ber̄. xv. Noli timere ego merces tua magna nimis. Hāc mercedē adepti sunt omnes sancti quoz̄ hodie solennitatem celebramus letanter. ¶ Pro quo sciēdum hodierna festiuitas est gaudiose celebranda. quia varijs de causis ab eccl'ia est instituta. ¶ B Primo ppter dei glorificationez. Un Guil'. altisiodorensis. Qui sanctis honorem impendit illū specialiter honorat qui eos sanctificauit. quia honor ministroz̄ est veneratio dominoz̄. In figura illi⁹ Heliseus dixit se foze p̄sentem q̄n naaman syrus descēdit de curru faciens reuerentiam giezi suo indigno. Jō hortat̄ p̄s. Laudate dñm in sanctis eius. Secūdo celebrat̄ ppt̄ auxiliū participationē Ber̄. in sermone de omnibꝫ sanctis. Si potētes fuerūt in terris. potentiozes sunt in celis. q̄ patria nō minuit charitatē. sed augmērat. Maxim⁹ in sermone. Eoz̄ merita sunt nr̄a suffragia. eoz̄ cruciatus sunt nr̄i p̄fect⁹. Quo em̄ cognoscunt nr̄a desideria. Rndet sanctus Tho. in. iiij. q cognitōne matutina. s. in deo. nō aūt cognitione vespertina. i. in seipso. Un Grego. Quid nō vident qui videntē omnia videt. Ber̄. Ibi semel mgrm vidisse est omnia didicisse. ¶ Tertio celebrat̄ ppter spi sōlimationē. Unde Ber̄. Quid est q nō soluz difficile sed etiā videt nobis impossibile cum homines fuerūt sicut nos. Jō festiuitat̄ eoz̄ celebratio est nr̄e fidei p̄firmatio. Maximus in smone. Nunq̄ ita p̄stāter vitā extēdissent nisi alterā beatitudinē sensissent. ideo ñ timeam⁹ nimiū. Aug⁹. in sermone de martyribꝫ. Quid timebo membroz̄ damna cū securitatem accipio de numero capilloz̄. Mat. x. Omnes capilli capitis vestri numerati sunt. t vnus nō peribit ex istis. p̄s. Custodit dñs ossa sanctoru. vnū ex his nō p̄teret. ¶ Quarto celebrat̄ ppter eoz̄ imitationē. de q̄ Chrys. sup Mat. Que est iusticia sanctos colere et sanctitatem spernere. sine causa iustos colit q̄ iusticiā spernit. Ideo hortamur. i. Mach. iij. Memento tote quō salui facti sunt patres vr̄i. Aliqui p voluntariā paupt̄atē vt apl'i. Aliqui p seruitutē vt patriarche t pphete. Aliqui p patientem tribulationē vt martyres. Aliqui p misericordie pietatē vt p̄fessores. Aliqui p corpis castitatē vt v̄ginес. Aliqui p pnie asperitatez vt veri pnitētes. sic t nos. Maxim⁹ in smone de omnibꝫ sanctis. Quē delectat alicui⁹ sancti meritū t premiū. delectari debet par t obsequiū. ¶ Quinto celebrat̄ ppter tēpli cuiusdā dedicationē. Romani em̄ cū vniuerso orbi dominarent. quoddam templū p̄struxerūt. in cui⁹ medio suū ydolū collocātes oīm p̄uinciaruz simulacra p circūitū statuerūt. respicientes rectis vultibꝫ ydolū romanoz̄. si q̄n aliqua p̄uincia rebellaret cōtinue arte diabolica illius p̄uincie simulacrū ydolo rymanoz̄ posteriora vertebat. innuēs q ab el⁹ dñio recessissent. statim illuc romani exercitum destinabant et ipsam suo dominio subiugabant. Et illō templuz vocauerūt Pantheon. qđ sonat toti dñi. et dra pan qđ est totum. t theos deus. t durauit tamdiu vsq; ad tempus imperatoris foce. Tūc Bonifac⁹ quartus papa impetrauit h̄ templū a foca cesare. t p̄secrauit in honore beate v̄ginis t omniū martyrū christi. t appellauit locum sancte marie virginis ac martyruz christi. t a ppl'o appellat̄ ad sanctam mariaz rotundā. Et post h̄ quidaz papa Gregoriu⁹ h̄ festū kalendas nouēbris instituit. t p vniuersum mundū hunc diē in honore oīm sanctoru celebrari solēniter ordinauit. ¶ Sexto celebratur ppter omissoz̄ implet̄ionē. quia nos multos sanctos obmittim⁹. t ppter eoz̄ multitudinē celebrare nō possum⁹ ppter nr̄am infirmitatē t temp⁹ breuitatē. Ideo eccl'a ordinauit vt vno die eos simul honoraremus. Septimo ppt̄ negligentie suppletionem. qz licz aliquoz̄ festa celebram⁹. tn negligēter. Jō hodie p amorē t deuotionē supplere debemus negligētiā in festiuitatibꝫ pactā. ¶ Octauo ppter faciliorē oratiōnū nr̄az impetrationez. Sicut hodie oēs sanctos vniūsaliter honoram⁹. sic ipsi hodie intercedūt p nobis. Hiero. Impossibile est multoz̄ orones nō exaudiri. de quo hodie in collecta dicit. Desideratazq nobis tue p̄piationis abundantiam multiplicatis intercessoribꝫ largiaris. Intercedūt enim sancti p nobis merito t affectu. merito dum nobis eoruz meritis suffragant. affectu dum merita nr̄a cupiunt adimplere. ¶ Exemplum legit. Cum custos quidaz eccl'ie sancti p̄ri hac die ex deuotione oīa altaria

234

circūisset. z oīm sanctoꝝ suffragia iploꝛasset z ꝛemū venisset ad altare sancti petri. ibi paulū lum requieſcēs extra se rapiť z vidit regem re/gum in sublimi solio z oēs angelos i circūitu moꝛantes. tunc virgo virginū cū dyademate pfulgenti venit. quā innumerabilis multitu/do virginū sequebať. Huic rex ptinus assur rexit z posito solio sedere fecit. Post hoc venit quidam vestitus pilis cameloꝝ quē sequebať multitudo venerabiliuꝝ senioꝝ. ꝛinde venit alius pontificali habitu ꝛcoꝛatus. quem co/hoꝛs in habitu ꝑsimili sequebať. Postea p/cessit innumerabilis multitudo militie. ꝛemū aduenit turba diuersaꝝ gentū infinita. Om nes igiť ante regem aduenerūt z ipsum flexis genibꝫ adoꝛauerūt. Iste aūt qui in pontifica/li habitu erat incepit matutinas ceteris pꝛa/sequentibꝫ. Angelus aūt qui p̄dictū custodē ducebat eidem visionē exposuit. asserens vir/ginem in p̄ma acie matrē dei esse. vestitum ꝛ cameloꝝ pilis ioh̄em baptistā cū patriarchis et pphetis. z pontificali oꝛnatu petrū cū ceteris apostolis. milites. martyres. turbam reliquā ꝑfessoꝛes. Hi omnes ante regem venerūt. vt p honoꝛe sibi hac die exhibito a moꝛtalibus gr̄as agerent. z p oꝛbe vniuerso oꝛarent. Dein de ad locū aliū ipm duxit z vtriusqꝫ sexus ho mines vidēs. alios in stratis aureis. alios in mensa gaudentes diuersis ꝛelicijs. alios nu/dos z inopes auxilium mendicantes. et ait/ hunc purgatoꝛij locum esse. abūdantes illas animas esse quibꝫ ab amicis p multa suffra/gia copiose subueniebať. egentes esse quaruꝝ nulla cura habebať. Jussit aūt vt omnia sum mo pontifici intimaret vt post festum omniū sanctoꝝ diem statueret animarum. vt saltem generalia suffragia fierent p illis que specialia habere nequirent.

De animabus ꝛfunctoꝝ.
Sermo cxlix.

Ꝛtēde anime mee z libera eam. Scribit̄ ps. lxviij. Et legiť p salute animaꝝ. et applicať p ꝑsentis sermonis exoꝛdio. In verbis p̄missis duo inueniunť. Primo postu/latio ben̄ficij z pietatis. ibi. Intēde aīe mee. Scō explicatio subsidij z charitaťis. ibi. et li bera eā. De p̄mo dicit. Intende aīe mee. Nō dicit. intende bonis ꝛelictis. nec intende bo/nis coꝛpis. sed anime. Itē intendere ꝛemus animabꝫ ꝛfunctoꝝ pluribꝫ ꝛ causis. D

Primo ꝑpter naturā docentē. Est nanqꝫ lex naturalis que docet Mat. vij. Oia quecūqꝫ vultis vt vobis faciāt hoīes. eadē facite illis. Et hoc intelligiť. quecūqꝫ vultis ꝑm rectā ra/tionē. Et sic si velletis liberari cooperamini li/berationi aliorū. Dicit nanqꝫ Albert⁹ in libro rerū. q̄ irrationalia aīalia vt cerui z elephātes succurrunt alijs. Cerui cum debent ptransire magnā aquā fortes ordinant in p̄ncipio et in fine. z debiles in medio vt sustententeŕ a fortib ponentes capita sup dorsa fortium ceruoꝝ. et sic transuadāt. Similiter elephas si ceciderit p se surgere nō potest. tūc clamat. currunt aūt alia aīalia z subueniunt. q̄ scribiť Eccli. xiij. Omne aīal diligit sibi simile. Si hoc faciūt irr̄onalia. multo magis r̄onalia. vt docet apo stolus ad Gal. vi. Alter alterius onera porta/te. ad Roma. xv. Debemus nos firmioꝛes im becillitates infirmoꝝ sustentare. Ambro. Nil tam pium sicut iuuare ꝑsortem. Nam oīes sum⁹ miserabiles z defectuosi. Idcirco nūc si/mus misericordes. Prouer. xix. Homo indi/gens misericors est. Eccli. xxxi. Intellige que p̄mi tui sunt ex teipso. Secūdo ppt̄ scri ptur̄ ammonentē. Nam oīs scriptura vete/ris z noui testamēti hoꝛtať nos ad subuenien dum aīabꝫ. Eccli. vij. Mortuo non phibeas gr̄am. Jrez. ij. Mach. xij. Judas machabe⁹ misit duodecim milia dragmas argenti hie/rosolimā offerre p̄ peccis moꝛtuoꝝ. ꝛ sideraui t em q̄ hi qui cū pietate dormierant optimam haberent repositā gr̄am. Sancta ergo z salu/bris est cogitatio p defunctis exoꝛare vt a pe/nis soluent̄. Ecce hoc est ꝛtra eos qui dicunt q̄ auaricia sacerdotū excogitauit cōmemoꝛa/tiones aīaꝝ. qđ est falsum. q̄ scribiť Eccli. iij. Elemosina patris tui nō erit in obliuione. et p peccato matris restitueť tibi bonuꝫ. id est p subsidio patris z matris fiet tibi recompensa. qualis? Subdit idem ibidez. In iusticia edi ficabitur tibi. in die tribulationis cōmemoꝛa biť tui. Et sicut in sereno glacies soluentur. sic tua peccata. ꝑpter qđ ē eccl̄ie sancte ꝛstitutio. de celebꝛa. miss. c. Cuꝫ creatura. q̄ nulla missa debet celebꝛari quin defunctoꝝ debet fieri me/moꝛia. Tertio ꝑpter amicitiā refulgentem Prou. xvij. Omni tpe diligit q̄ est ver⁹ ami/cus. s. tpe sanitatis. infirmitatis. leticie tristi cie. tempoꝛe vite z moꝛtis. tpe psperitat̄ et ad uersitatis. De quo Bre. Lex vere amicitie est vt qui diligit in psperitate. diligat z in aduer sitate. vt docet ihs filius syrach. Eccli. vi. Si possides amicū in temptatione possidē illum.

Sermo CXLIX

Sz heu amicitia vera est rara. quia multi se ostendūt amicos in pspitate. pauci vero repriunt in aduersitate. De q̄ Prou. xix. Diuitie addunt amicos plurimos. a paupe autem separant quos habet. Et implet illud Eccli. vi. Est amicus soci⁹ mense. z nō pmanet i tpe tribulatōis. ps. Obliti sunt bñfactoꝝ ei⁹. propter q̄d dicit Hozra in sententijs. Amici nō pbant bene in pspis sed i aduersis. Sic cōtingit pauperib⁹ vt scribit Gelasius papa. et habet. xxv. q. ij. Sicut folia deserunt arborem in hyemis aduersitate q̄n illis contra frigora plus indigeret. ita qui cōuertunt ad inimicitiā tpe pauptatis amici. Fontinus de mutabilitate rerū dicit. Si q̄s se amicū iactat talez se nō verbis sed opere demonstret. Juxta illud i. Joh. iij. Nō diligamus verbo nec lingua sed opere z veritate. Dicit ibidem. Qui viderit fratrem necessitatem patientem z clauserit viscera sua ab eo. quō charitas patris manet in eo. Et sic nos sum⁹ fratres. Mat. xxiij. Omnes em̄ fratres estis. vnus em̄ est pater vester qui in celis ē. Ubi Aug⁹. Omnes frēs sum⁹ fm q̄ homines. quāto magis fm q̄ christiani sumus z in fide xpi. Rōne fraternitatis spūal' est vnus pater de⁹. vna mater eccl'a. que fraternitas tanto magis restringit ad diligendum quāto reuerentior de⁹ pater q̄z homo carnalis. z mater eccl'ia q̄z mater carnalis. z celestis hereditas q̄z tempalis. Ideo faciam⁹ iuxta illō. i. Mach. v. Conuenit em̄ eccl'ia magna cogitare q̄d faceret fratrib⁹ in tribulatiōe. Agam⁹ iuxta illud Deu. xv. Precipio tibi vt aperias manū tuam egeno z pauperi. Et ostendam⁹ veram amicitiam. Nam fm Fontinum. qui fingit amicitiā peior est illo q̄ fabricat falsam monetam. Et sicut ex vera amicitia tenemur subsidiū corpi multo magis anime. De quo Aug⁹. in li. de catheziz andis rudib⁹. Sic sententia est verbis pponēda. ita corpori anima.

¶ Exemplum de abbate qui debebat mori. Aduenientib⁹ fratrib⁹ z tractantib⁹ de abbate eligendo. Abbas infirm⁹ rogauit p auunculo suo vt eligeret in abbatē. Et factum est. mortuo illo habebat purgatoriū in fonte. Et abbas electus amic⁹ defuncti deambulans in orto circa fontē. audiuit tamen tabilē vocē. interrogauit q̄d ibi esset. Rndit. Ego suz quondam abbas amic⁹ tu⁹ z crucior hic ex eo q̄ procurauī te eligere in abbatē. Cui ille. Non est tibi magna pena. quia in aqua refrigeris. Respondit aīa illi⁹. Uade fer cineū candelabruz de eccl'ia z mitte i fontē z videbis. Allato candelabro z i fontē misso dissoluebat sicut cera a facie ignis. Neqz lego q̄ aliq̄d boni p aīa ei⁹ fecisset. ecce quāta ingratitudo. Aug⁹. Ingratus est q̄ accipit bñficiū z nō reddit obsequiū.

¶ Quarto tenemur eis subuenire ppter causam indigentē. sunt em̄ valde indigentes. qz paupes. ps. lxxij. Animas pauperuꝝ tuoꝝ ne obliuiscaris. Paupes sunt quia nihil operari possunt. vt dicit ps. cvi. Sedētes in tenebris z in vmbra mortis vinctos in mēdicitate z ferro. Constat q̄ tenebre impediūt opationez q̄ se iuuare non possunt. Eccl's. ix. Nō est opus nec rō apud inferos. Uincula impediūt euasionē. mēdicitas solutionē q̄ nō pnt satisfacere diuine iustitie. Sunt tm̄ membra corporis mystici. ideo pnt capere influctiā a capite. z q̄nto eoz mendicitas maior. tanto in subueniēdo eis ē pietas copiosior. qz dicit Aug⁹. Magna pietas est illos iuuare q̄ se iuuare nō pnt Sed qūo pnt scire qn̄ q̄s eis beneficia impendit. Rndet fm Aug⁹. in li. de cura agenda p mortuis q̄ quattuor modis possunt scire.

¶ Primo ex liberatione vel ad min⁹ ex pene alleuiatione. qz si non statim liberant qn̄ p eis aliquid fit. tn̄ aliquātuluz minus patient vt volunt doctores cōmuniter. Sz magister Henricus de hassia dicit q̄ acerbitas nō mitigatur sed solū fit eis refrigeriū. Uerbi gratia. Sicut portans intolerabile pondus. z est alius q̄ pstat ei haustuz aque frigide. apparet sibi q̄ leuius portat. licet sit idez pondus. z sic eis pena alleuiat p nr̄a suffragia. Et tamē hec duratio pene abbreuiat. licet fm Henricum acerbitas non mitigat. qz anīe in purgatorio summe appetūt vt deū beatifice viderent. propter q̄d magis eligerent acrius pati q̄ eo citi⁹ ad deū venirent. Sed p̄ma responsio est communior. Et sic fm doctores ex alleuiatiōe pene cognoscūt q̄ aliquid fit p eis. sz tn̄ adhuc ex se nescīt quid aliq̄s facit.

¶ Secūdo pcipiunt hoc ex angelica reuelatione quib⁹ commisse erant in baptismo ante z post. q̄ sepe eas visitant z exhortant eas ad patientiaz. illi dicunt eis determinate quid sit z quid faciūt p eis. z dicūt eis qn̄q; terminū pene. z in h̄ valde consolantur eas. Sic angelus thobiā Thobie. v. c. Forti aīo esto. in p̄mo est vt curet. Ideo canit eccl'ia. Mitte archangelum michaelem vt ille dignetur eas eripere de penis tenebrarum.

¶ Tertio percipiunt hoc ex decedentiū relatione q̄ descendūt ad eas. z q̄ agnouerunt ppo eis fieri anteq̄z decederēt illis nunciant ex charitate. quia in purgatorio non est

odium nec inuidia sicut in inferno. Sz charitas maior q̄z in mundo. ideo vna aīa ꝓsolat aliā quo potest. Quarto pcipiūt hoc ex diuina inspiratione. sicut sancti hoies q̄z in hoc seculo ex diuina inspiratōne cognoscunt qđ a se scire nō possunt neq; ab alio didicerūt. Un̄ legit in apiario q̄dam defunctus pcibo cuiusdā viri sanctissimi resuscitatus fuit. Hic referebat se vidisse et audisse q̄ aīa cuiusdam quē hic ī vita p̄us nouerat grauissime torqueba. que in medio ignis subito exultando clamauit. Eya misericordissime d̄e gratias tibi ago q̄ nō in finem oblit⁹ es mei. Cui alia anima cōsors in pena. Unde tibi talis exultatio in talib⁹ horrēdis penis. At illa. Merito tripudio. q̄a dño datum est mihi scire q̄ hodie natus est puer. qui postq̄z ad virilem etatem venerit p̄sbyter efficiet. In cuius prima missa ab his penis ad eternaz requiem euolabo.

Sed diceres. si aliq̄s facit aliquid ꝓ anima defuncti quem nunq̄z vidit nec nouit in seculo. an anima pōt eum cognoscere in purgatorio. Respondet q̄ q̄dīu est in purgatorio non cognoscit eū determinate sicut eos quos in seculo nouerat. Nihilomin⁹ aīa regratiat ei et desiderat eū agnoscere z diligit eū. sicut nos facimus q̄n aliqui habent fauorem ad nos q̄s nunq̄z vidimus. Sed postq̄z liberate fuerint z pueniunt ad celos tunc cognoscunt omnes benefactores suos determinate quos p̄us nūq̄z viderunt. z magnifice regratiant illis ꝓ eis orantes d̄um.

Sermo cl.
Ad idem

Dtuo nō pro
mihi beas grām Eccl'i. vij. Uidemus q̄ membra sana interiz q̄ sunt in corpe nō absciſa vegetant a corpe. Spūaliter. Sic anime defunctoz sunt membra corporis christi mystici. s. eccl'ie sancte. Rom. xij. Sumus em̄ inuicem membra. z sunt sana et nō putrida nec absciſa. id est in charitate mortua. z nō sine charitate decesserunt. ideo vegetant a corpore. id est p̄cipes sunt bonoz eccle sie. De quo Bern̄. Charitas est virtus largiflua que facit oīa cōmunia. vt habet de ꝓse. dist. iiij. eccl'ie. vbi dicit. Qui sunt in charitate participes sunt omniū bonoz operū. ppter qđ dicit. vnum membruz corpale aliud respicit z ei dolenti subuenit z dolet. Sic spūale existens in charitate condolet et subuenit.

Item mortuo nō debem⁹ denegare gratiam ppter multa. Primo ppter penam. Nam fm Tho. i operib⁹ misericordie illis ciuis est succurrendū qui in maioribus sunt penis. Et sic anime in purgatorio sunt in tanta pena quā nemo in terris passus est aut excogitare pōt in hac vita. Aug⁹. Ignis purgatorij est durior q̄z quicq̄d excogitari pōt. licet enim martyres innumerabilia passi sunt tormēta. vt Laurenti⁹ Petrus Katherina Ursula. tē. nunq̄z in eis talis pena inuēta ē. Aug⁹. Beatus est esse in purgatorio q̄dū pōt oculus claudi. h̄ est quo ad ictū oculi. q̄z sunt pena in craticula sancti laurētij. Et subdit. Qui purgatorīū petit. nescit qđ petit. Ideo scribit Jacobus epus tusculan⁹. q̄ q̄dam mortuus peribus cuiusdam sancti fuit ereptus de purgatorio ad agendū pniam in terris. hic ita se affligit q̄ in sepulcris habitauit in niue in glacie z in igne se volutabat. Interrogat⁹ cur h̄ faceret. Rn̄dit. Si lacus ante eccl'iam tot⁹ igne⁹ esset mallem in eo esse vsq; in diem iudicij vt possem euadere penā purgatorij. Ideo Christo. Intende anime mee quascūq; penas seculi totū leue erit respectu pene purgatorij. Nam dicit Aug⁹. Iste ignis hic in mūdo est velut ignis depict⁹ in ardore respectu pene purgatorij. Et cū fm Aug⁹. peccata magna siue pna nō possunt esse impunita. ideo idem in libro de penitētia dicit. Purgādus est igne purgationis q̄ distulit fructū conuersionis. ps. lxxij. Conuertet populus meus h. s. p penitentiam nō leuē sed arduā. si vis euadere penā purgatorij. ppter qđ inquit Piero. Intende qualitatē z quantitatem pnie que debet pene purgatorij equipollere. Idcirco ppter grauitatē pene dicit Guilhelm⁹ in rationali. In missa defunctorum nō canit Gloria. q̄ nō sunt in eā. nō dat pax. q̄ pace nō fruunt. ideo petimus. Requiē eternā dona eis dñe. nec osculum dat post euāgeliū. q̄ plenā amicitiā nōdum hnt. nec candele accenduntur ad euāgeliū. q̄ n̄ sunt in luce sed in tenebris. ideo petimus in missa. Lux ꝑpetua luceat eis. Sz dicereg. est ne ignis purgatorij corpalis vel spūalis. Respondent doctores super. iij. sententiarū. q̄ ignis purgatorij est corporalis. Sz dicereg. quomodo tūc potest agere in spūm. Respondet q̄ iste ignis potest considerari dupliciter. Uno modo vt est res corporea. z sic non habet agere de natura sua in spūm. Alio modo ꝓsideratur prout est instrumentum diuine iusticie vindicātis. Hoc enim exigit ordo

diuine iusticie vt aīa que habet materiaz igni congruentem. s. peccatum ardeat in eo. In simili sicut filum in stupa cito consumitur per ardorem ignis. Si aūt pinguedine de sepo vl cera iungat. de quāto pinguedo maior adheret filo. de tanto diutius durat in igne. ⁊ sic de aīa. de quāto maius peccatū. de tanto amplius durat in purgatorij igne. Sz diceres. quō anime exute teneri possunt a corpali igne. Respondet mgr̄ Julian⁹. Si spūs viuētis hois tenet in corpe. cur nō etiā post mortē corporeo igne teneat. Aug. xij. de ciui. dei. dicit. Sicut anima cōiungit corpori vt det ei vitam. q̄uis illud spūale et hoc corpale. Et anima aggrauatur p corp⁹. Sap. ix. Corpus qd̄ corrumpitur aggrauat animā. Et sic iste ignis ita se habet q̄ spirit⁹ incorporeus ei cōiungi potest. J Sed diceres. a quo aūt puniunt vtruz p demones vl p angelos. Respondet sanctus Tho. sup. iiij. sententiaz. q̄ puniunt a diuīa iusticia nō a demonibz quorū victores extiterunt. nec ab angelis bonis. qz ꝯciues suos nō affligunt. Sed tn̄ possibile est vt eas ad locū penarū adducant. sed diuina iusticia eas punit. Sz diceres. vtrum idem sit locus purgatorij ⁊ inferni. Rn̄det sctūs Tho. sup. iiij. sententiaz. Locus purgatorij est duplex. s. ꝑm legem cōmunē ⁊ dispensationez. Primo modo capiendo. tunc locus purgatorij inferno ē cōiunctus. vt dicit Hiero. q̄ infernus est in medio terre. sicut cor in medio aīalis. ⁊ supra infernū est purgatorium generale. Attr̄ aliqua sunt loca p̄uata in quibz anime puniunt ꝑm dispensationē put de⁹ statuit. Sz quare aliq̄ in priuatz locis puniunt. Rn̄det q̄ quattuor sunt cause assignande. R Primo ꝓpter eoz celerem liberationez vt possent alijs indigentiam reuelare. vt legitur de piscatoribz episcopi Theobaldi. qui piscantes tpe estatis ceperunt vnā magnā ptem glaciei cogitātes. h̄ valet episcopo p refrigerio pedū. quia erat infirmus. ⁊ allata glacie supposuit pedes. et audiuit vocem lamentabilē. interrogauit quid esset. Rn̄dit. Anima sum hominis christiani ⁊ hic crucior igne purgatorij. Cui dixit ep̄us. Cur hic ⁊ nō alibi deputaret ei purgatoriuz. Respondit. Ex speciali gr̄a dei vt notificarem meū defectū. ⁊ eo citi⁹ liberarer. Et sic ep̄us sanat⁹ legit tricesimū. finito eo dissoluebat glacies ⁊ liberabat aīa. Secūdo ꝓpter nr̄am informationē. vt loquit magister Symon in passionali de animabz. Tertio ꝓpter eoruz leuem punitionem. vt Gre. vidit q̄ alique in vmbra passe sunt. Quarto ꝓpter culpe ꝑpetrationē. Legit q̄ psbr quidaz balneum intrans inuenit sibi quendā sedule seruientem. cui semel apportauit panē bn̄dictū. ⁊ dedit ei. Respondit ille. Pater. illius panis nō indigeo. sed orate deum p me. hoc ē mihi summe necessariū. Cui sacerdos. Quis es. Respōdit Ego sum aīa cuiusdam defuncti. Dixit sacerdos. Quid hic facis. Rn̄dit anima. Hic peccaui. ⁊ in hoc loco patior purgatorium. orate deū pro me. ⁊ disparuit. Qd̄ ⁊ ille fecit. ⁊ vltra nō apparuit in signū q̄ liberata erat. Idcirco ij. Mach. xij. habet. Sancta ⁊ salubris ē cogitatio p defunctz exorare. L Exemplū legit de quodā milite q̄ ꝯsueuit semp p defunctis orare. semel descendit de equo ad orandum p defunctis. sui emuli sequebant eū. ⁊ ipse inuocauit omnes aīas ⁊ mortui surrexerūt cuz instrumētis quibz dū vixerūt vtebant. illum defendentes. ⁊ hostes territi fugerūt. Secūdo nos nō debem⁹ denegare gr̄am mortuis ꝓpter cōminantē penalitatē. cōminat em̄ nobis Salomon Prouer. xxviij. Qui obturat aures suas ad vocem paupis. clamabit et nō exaudiet. Ratio Lu. vi. Eadez mensura qua mensi fueritis remetietur vobis. Inq̄t Beda Indignus est omni suffragio qui defunctoz īmemor fuit in hoc seculo. Et qd̄ plus est penam ꝯsequit. vt dicit Haymo super Apocal. Justo dei se subijcit iudicio q̄ defunctoz īmemor fuerit. qz scribit Jacobz in canonica ca. ij. Judicium sine misericordia fiet ei qui nō facit misericordiā. M Exemplū legit de quodaz monacho qui obijt. p quo frēs vigilias. missas. psalteria legerūt. post hoc apparuit vni de fratribz ꝯquerēs se esse ī magna pena petens subuentionem. Cui frater rn̄dit. Omnia nihil pfuerunt tibi. Qui rn̄dit. Alij receperunt quibz tenebar qd̄ neglexeram et q̄ p desideriū in vita meruerūt. Ecce si hic nō pfuit qui negligens fuit. quid his q̄ ꝯtemnūt orare p defunctis Beda. Indignus est omni suffragio qui defunctoz fuit īmemor in hoc seculo. Tertio ꝓpter vtilitatē nostram ꝯsequendā. que triplex est. Prima quia suffragia pro eis facta redundāt in nos. Nam ꝑm Ambro. Omne quod defunctis impenditur totum ad salutem nostram fertur. vt impleat illud p̄s. Oratio mea in sinu meo conuertet. Nam oās qui sunt in purgatorio certitudinaliter pueniūt ad regnum celoz. Et sunt tales securi ⁊ certi. ⁊ licet ad tempus in captiuitate tenent. ergo si honoramus petrū ⁊ pauluz in

eorũ imaginibꝫ. vt si videres in lacu vel igne iacere. vtiqꝫ extraheres. multo magis animabus ꝺfunctorũ attende. Si regẽ terrenũ videres ꝺcentũ mĩstrares vt euaderet. vt postꝫ veniret in regnuꝫ centuplum tibi rependeret. Et sic ꝺ animabꝫ. Ideo Richardus ꝺ sanvic. Anime erepte ꝺ purgatorio dũ assint celesti gaudio miro modo ꝓ illis reinterpellant q̃ eis subuenerũt in hꝫ seculo. Nã ꝺ eis nihil negat qui sunt in celo. Ideo Augꝰ. in sermone. Orate ꝓ ꝺfunctis. vt cum fuerint in vita eterna ꝓ vobis orent. Secũda vtilitas. qz ꝓ opus suffragij nos meremur nobis. Augꝰ. Certus sum q̃ nullũ opus suffragij ꝓ ꝺfunctis amittis. si illis nõ ꝓderit q̃ nondũ in tali statu sunt vbi aũt meritũ erit. qz dicit sanctꝰ Tho. in. iiij. Opus suffragij ꝓ alio factũ habet duplicem effectũ. est z expiatiuũ pene illiꝰ. z meritoriũ vite eterne nobis. z hoc inquãtuꝫ fit ex radice charitatis. Tertia vtilitas vt misericordiã post mortẽ cõsequamur. Mat. v. Beati misericordes. qm̃ ipsi misericordiaꝫ ꝯsequent Luc. vi. Eadem mensura rẽ. Ideo Augꝰ. Cupis homo vt tui misereat ds. fac vt primo misereaꝝ. Idez ꝺ cura agenda ꝓ mortuis. z habet. xiij. q. ij. ca. Nõ existimas. dicit. Illis suffragia ꝓsunt qui dum viuunt operant vt ꝓdesse possunt. ¶ Dicit nãqꝫ Henricus ꝺ hassia. z sanctus Tho. in. iiij. Suffragia dupliciter fiunt. Uno mõ in cõmuni z ab vniuersali ecclia. Alio modo i speciali. Primo modo sic omnibꝫ ꝓficiũt equaliter ceteris paribꝫ. Hoc addo qz vnius hoiis alia potuisset hoc magis meruisse q̃ alia. quia multa opa pietatis z misericordie fecit z libenter subuenit alijs. Alio modo on speciali. z sic magis ꝓsunt illi ꝓ quo fiũt. alꝫ frustra essent specialia suffragia. z non attendas ꝓpositum qui ponit similitudinẽ ꝺ candela que omnibus lucet. sed vni est ad honorẽ. nõ est simile. qz lumen candele cõmunicat se per nature necessitatẽ. Lumen aũt spũaliter p intentionez.

Sed diceres. ñ dicit Hiero. Cum p centum animabꝫ missaꝝ. nihilominus ẽ quasi p vnaquaq̃ diceret. Rñdet sanctus Tho. vt iiij. di. xlv. Duo creditores ñ̃t equaliter teneri vni aureum sicut vnus solus. nõ tñ equaliter solui possit duobꝫ sicut vni. Sz quid ad dictũ Hieronimi. Rñdet q̃ hoc ꝺctum intelligitur q̃tum ad meritũ facientis. nõ aũt ad vtilitatem eius ꝓ quo fit. Ideo q̃ in hac vita magis fuit vtilis z ꝺfunctis misericors. magis erit ꝓticeps suffragiorꝫ. Ideo ps. xl. Beatus q̃ intelligit sup egenũ z pauꝑ. rẽ. Et Tho bie. iiij. Fiducia magna erit coꝝ summo ꝺo elemosina. Quoniam elemosina a morte liberat. z nõ sinit aiaꝫ introire in tenebras. Eccli. xvi. Misericordia vnicuiq̃ ꝓparat locũ ſm merita operum. Nam ſm Amb. sola elemosina est comes ꝺfunctoꝝ.

Sermo cli.
Ad idem

Memento iudi
cij mei. sic erit z tuũ. mihi heri. hodie tibi. Eccli. xxxviij. In ꝟbis ꝓmissis duo innuunt. Primo optabile desiderium in purgatorio ꝺgentiũ. ibi. Memẽto iudicij mei. Secõo subiungit formidabile exitiũ in mundo viuentiũ. ibi. sic erit z tuus. De ꝓmo dicit. Memẽto iudicij mei. ¶ Triplex est em̃ iudiciũ qõ est in memoria habendũ. Primũ ante mortẽ. Secm̃ in morte. Tertiũ post mortẽ. Primũ ante mortẽ. ꝺ quo. i. Choꝝ. ix. Si nosmetipsos dꝫudicaremus nõ vtiqꝫ iudicaremur. Habet em̃ ꝺ ꝓdis. iij. Deꝰ nõ iudicat bis in idipm̃. De quo Anacletꝰ papa. vi. q. i. si oia. Si omnia congrue essent iudicata. diuina iudicia nõ hꝫent locum. ꝑs. Beati q̃ custodiũt iudiciũ z faciũt iusticiã. Naum. i. Nõ ꝟsurget duplex tribulatio. Hoc fecit Job. xxxi. c. dicens. Si contempsi iudiciũ subire cum seruo. hoc est cum corpe meo. Et hoc est iudiciuꝫ pnie. qõ vocat Augꝰ. in li. ꝺ pẽi. Ascendat homo tribunal mentis sue. z accuset se in cõspectu iudicis. sit ratio iudex. conscientia testis. timor carnifex. Leo papa. Nõ remanet in iudicio ꝺdemnãdum qõd hic fuit i pnia purgatũ. De hoc iudicio clamat anima in purgatorio. Memento iudicij mei. s. pẽitentie. vt pniam ꝓ eis facere ꝺcreamus quã ipsi neglexerũt. Nam isti in purgatorio sunt mẽbra ecclie. et reficiunt pane bone opatiõis nre. Dicit sanctus Tho. in iiij. di. xlv. Duo sunt que faciunt suffragium ecclie valere. dignitas z necessitas. Naz iusticia dei ꝟsiderat dignitatẽ. qz digni sunt eo q̃ in charitate ꝺcesserũt. Et hoc nõ est in damnatis. qz isti meruerũt. illi nõ vt eis ꝓdesset. si quid ꝓ eis fieret. Et misericordia dei considerat necessitatez. z hec est magna in his q̃ sunt in purgatorio. z hec non ꝓdest his in celo. qz non indigent. et sic liberant. qz si soluit frater meus ꝺbitũ meũ. ego absolutus sum. Exemplum ꝺ duobꝫ socijs euntibꝫ Romã. Unus

grauiter peccauit. accepta pnia i curia redies infirmabat ad mortē ⁊ tristabat q̄ nō impleuisset pniam. ꝓmisit alter tenere ꝓ eo. qđ et fecit. Primo anno apparuit ei in tercia parte alb. In secūdo duabꝫ. In tercio ẜo apparuit in toto albissimꝰ gras ei agens. Secūduꝫ iudiciū in morte. et h̄. est ipsa mors que ꝑ sententiā summi iudicis est inflicta omni carni. Eccli. xli. O mors bonū est iudiciū tuū homini indigēti. Et subdit. Hoc iudiciū a deo positum ē omni carni. Cū dictū erat Ber̄. ij. In quacūq; hora comederitis morte moriemini. Ad h̄ iudiciū citamur ꝑ egritudines diuīsas. Unū Eccli. xliij. Ante iudiciū para iusticiam ad Hab. vi. Dum tps habem⁹ operemur bonū. Uidemus em̄ cū homo citat ad iudiciū cogitat qūo iustificari poterit. Et sic nos facere debemus cū citamur ad iudiciū mortis ꝑ egritudines. De quo Ber̄. Quid faciem⁹. nunquid manebim⁹. nunq̄d pactū cū morte fecimus. Absit. sed attendam⁹ vocem pphetā. Hiere. li. Egrediemini de medio babylonis. vt vnusquisq; saluet aīaꝫ suā. i. de mūdana cōuersatione. Unū Hugo de claustro aīe. Fuge. luge. attende. dēpcare. Fuge mundū. quia vanitas. Luge peccatū. q̄ ingētas. Attende carnez. q̄ fragilis. Depcare deum. q̄ misericors.

Scēo mors dicit iudiciū. q̄ equaliter iudicat oēs. Josue. xxiij. Ecce egrediar viam vniuerse carnis. Ps. lxxxviij. Quis est hō q̄ viuet ⁊ nō videbit mortem. ad Heb. xi. Statutum est omni homini semel mori. Eccs. ij. Moritur doctus pariter ⁊ indoctus. Ber̄. Mors inopie nō miserē. diuitias ⁊ potestates nō veretur. nō iunioribꝫ nec etati parcet. Eccli. xli. Omnia que de terra sunt in terram reuertent. Tercio mors dicit iudicium. q̄ homo talis iudicat qualis in morte inuenit. xxv. di. qualis. Qualis q̄s hinc egredit talis i iudicio p̄sentat Eccli. xi. Si ceciderit lignū ad austrū vel ad aquilonem. vbi ceciderit ibi manebit. hoc quotidie expectam⁹. Aug⁹. Uita nostra nihil aliud est nisi cursus ad mortē Ber̄. Mors vbiq; te expectat. si prudēs es vbiq; expecta eā. vt ipsa dū venerit paratum te inueniat. Talis fuit Seneca dicēs. Ante senectutē cogitaui vt bene viuerē. vt i senectute bene morerer. Ideo Eccli. xliij. Ante obitū para iusticiā. Talis fuit iuuenis quidā nobilis vnigenit⁹ sui patris qui religionē intrauit de quo p̄ multū voluit. ⁊ cōminat⁹ est q̄ monachos ⁊ abbatē cōbureret nisi filiū redderēt. Pater ascendens equū venit ad filiū obsecrabat vt reuerteret ⁊ succederet ei in hereditate. Et inquit filius patri. Quedā piculosa ꝯsuetudo est in terra tua ꝓpter quā habitū monachalem suscepi. Et pater inquit. Ego amouebo eam. Et filiꝰ inquit. Dec est ꝯsuetudo quā video ⁊ timeo q̄ ita cito morit̄ iuuenis sicut senex. Naꝫ qūo ꝓmittis mihi futurā hereditatem cū nō sum certꝰ q̄ vtero viuere. nisi hanc ꝯsuetudinē amoueris nō reuertar. Pater videns q̄ nō posset auertere qđ deus introduxit cōpunct⁹ est. ⁊ cū filio habitū monachalē suscepit. Jō dicit. Memēto iudicij mei. i. mortis. Talis memoria valet ad multa. Primo ad humilitatē. Aug⁹. de ẜbis dn̄i. Agnoscat homo se mortalē ⁊ frangat elationē. Unū antiqui volentes se humiliare ponebant cinerem sup caput in memoriā mortis. quia cineres essent. Eccli. x. Quid superbis terra ⁊ cinis. Nā pauo visis pennis supbit ⁊ totā caudam extendit. sed visis pedibꝫ caudā deponit. Sic hō viso fine suo se humiliat. Quia dicit Bre go. Despecti iacent in putredine q̄ pri⁹ tumescebant in vanitate. Jō ꝯsuetudo solebat esse imperatoꝝ. vt dicit Johes patriarcha. Imperatores q̄n electi erant. tūc p̄ma die coronationis venit latomus quidam ferens tres vel quattuor petras marmoreas diuersoꝝ colorꝫ. interrogās de q̄ genere velit sibi eligere et fieri monumentū. Greg. Unū homini fastus ⁊ superbia cui⁹ ꝯceptus culpa. nasci miseria. viuere pena. mori angustia est. Scēo valet ad mūdi ꝯtēptibilitatē. Hiero. Facile oīa ꝯtemnit q̄ se nouerit moriturū. Reuera oīa mundi delectabilia. diuitias. potentias. delicias.

Primo diuitias. i. ad Thim. vi. Nil intulimus in hunc mundū neq; aliquid deportabimus. Job. i. Nud⁹ egressus sum de vtero. nudus reuertar. Psal. xlviij. Relinquet alienis diuitias suas. O qđ plures centū milia florenoꝝ cū nullū recipies. ſ. oīa relinques Ber̄. Mūdus inexorabilē sibi ꝯstituit ianitorez. nihil sinit deportare. Ambro. Nō sunt homini bona q̄ nō p̄t ferre secum. sed sola elemosina est comes defunctoꝝ. Secūdo potentias. Eccli. x. Rex est hodie. cras morietur. i. Mach. xi. Rex ptholome⁹ imposuit sibi dyadema. ⁊ tercia die mortuus est. ps. xxix. Que vtilitas i sanguine meo dū descendero in corruptionē. Et sic quipendit potentiā ꝑ mortis mēmoriam dyogenes. de quo refert Hiero. et Sen̄. q̄ fuit maxim⁹ mūdi ꝯtēptor. ita q̄ tm̄ bacillū ⁊ ciphū habuit cū quo ad fontē biberat. Cū aūt semel vidisset hominē manibus

287

bitentem ciphū suū fregit dicens. Nesciebaz qz natura mihi hoc pstitit isto carere aminiculo. nolebat em̄ in ciuitatibꝫ habitare nec ꝺmum possidere. sz in deserto in q̄daz mꝫabat uolio. ita q̄ in estate umbram z in hyeme solē habebat. ita q̄ in estate semp fundum soli opponebat. in hyeme vero os ad solez voluebat Cum aūt Alexander imperator in venando transiret. ad eū veniēs z ante eū ꝓsistens umbram sibi faceret. dixit ei. vellē vt mihi nō auferres q̄ mihi dare nō potes. Qꝺ imperator intelligēs ad aliā partē diuertit dicēs se mirari q̄ nō videbat eū ptātem ei⁹ timere. Cui ille rn̄dit. Potentiā tuā nō timeo. qz aut est pterita. aut p̄sens. aut futura. Illa q̄ pterīt nō ē. futurā potentiā nō timeo. qz dubia z incerta est. etiā nō p̄sentē. qz modica est z cito trāsitoria. Cum aūt q̄ astabāt in ipm vellent irruere p̄cepit ne q̄s eū tangeret. qz homo rei erat qui ꝓpter potentie timorē veritatē nō tacebat.

Tertio delicias mūdi cōtemnit. qz homo erit cibus vermiū. quare ita delicate nutrit corp⁹ qꝺ cito erit vermiū cibꝫ. Joh. xvij. Putredini dixi pater me⁹ es. mr̄ mea z sororꝫ mee ꝑmibus Eccli. xi. Cum morīt homo hereditabit bestias serpentes z vermes. Faciat g̃ hō rōnalis qꝺ facit bestia brutalis. vt scz cauda. i. mortis memoria expellat muscas. i. cogitationes immūdas. Greg. iij. moral. Qui carnes desiderīs anhelat. quid aliud facit q̄z q̄ vermes amat. Jō oēs gulosi vt porci se ingurgitātes sunt ꝺbꝫ vermiuz. Greg. Quid em̄ sit carnis suba testant sepulcra. Et ita nihil ad ꝺmandū desideria valet q̄z q̄ vnusquisq̄z hoc qꝺ diligit quale sit mortuū pēnset. z sic vitant oīa mūdi delectabilia. Aug⁹. in li. exhortationū. Nihil sic revocat a pctō sicut mortis frēqns meditatio. Tertio valet ad elemosinaruz largitionē. patz in Alexandro vt cognouit q̄ moreret diuisit partem pueris suis. Et sic memoria mortis facit dare testamētū z elemosinā cū hō cognoscit q̄ coassumere secū nō pōt. Et meli⁹ est dare in vita q̄z post mortē. Sicut vna candela plus lucet ante faciē q̄z tres post tergū. z sic elemosina melior est in vita q̄z post mortē. qz in vita habet rōnem merendi z liberandi. sed post mortē nō restat meritū. Idcirco bonū est vt hō ordinet in vita z faciat testamentū. vt dixit lucia matri. Quarto valet ad pñe dispositionē. vt patet de Ezechia. iij. Reg. xx. Cū audiuit q̄ deberet mori. dicente pheta Jsaia. Dispone domui tue morieris. incepit flere. Silr rex niniuitaz Jone. iij. audita Jone cōminatione indut⁹ est sacco. Et sic hō ꝑto morti ꝓpinquior. tāto de pniaz bonis opibꝫ sollicitior. Stult⁹ viator si nō festinat q̄n videt appropinquare noctē z pontē eleuari. z adhuc longe est ab hospitio. Sic. Valde sollicitus est de bono ope qui frequenter cogitat de extremo fine. vt ptz in lib. de bono timoris. Cū quidā miles flagitiosus nullā pniaz iniunctam a papa Alexandro vellet facere. dedit ei anulū suū q̄ p pnīa portaret. tali ꝺditōe q̄ cuz anulū inspiceret de morte sua cogitaret Qꝺ cū pluribꝫ diebꝫ fecisset veniēs ad papā dixit. Paratꝰ sum ad quācunq̄z pniaz facere

Dixi scōo subiungit formidabile exitium in mūdo viuentiū. ibi. sic erit z tuū. Sic singulariter. sic incertitudinaliter. z sic breuiter.

Primo sic singulariter. ps. cxl. Singulariter sum ego donec transeam. Naz nullus amico q̄z portabit. ad Gal. vi. Unusq̄sq̄z onus suū portabit. Ezech. xviij. Non portabit filius iniquitatē p̄ris. sed anima que peccauerit ipsa morīet. Quis em̄ vadens ad sanctum Jacobum nō querit sibi sociū. ibi nullus nisi solus dꝰ z angeli ei⁹. Idcirco placa eū p humilitatez quē offendisti p superbiam. placa p elemosinā quē offendisti p auariciā. Ex quo null⁹ amicoz tecū vadit. tūc ꝓpter nulli⁹ amicitiaz deres negligere tuā semitā salutis. Secūdo sic incertitudinaliter. Eccl's. ix. Nescit homo finē suū. Mat. xxiiij. Vigilate qz nescitis diē neq̄z horam. Aug⁹. de cura agenda pro mortuis. Nescis qua hora veniet. vigila semp vt te paratū inueniat. Aug⁹. in li. iij. omel. Latet vltimus dies vt obseruentur omnes dies

Tertio sic breuiter. subdit. mihi heri. tibi hodie. nō dicit cras. Greg. Qui penitenti veniā spopondit diem crastinū nō ꝓmisit. Isa. xxx. Subito dū nō sperat veniet ꝺtritio eius Eccī. xiij. Memēto qz mors nō tardat. i. ad Thes. v. Cū dixerint pax z securitas veniet repentin⁹ interit⁹. Jō Eccl's. ix. Quodcunq̄z pōt manus tua opari. instanter fac. Hoc ipsi mortui aliq̄ nō fecerūt. ideo ꝺqueruntꝰ. Memento iudicij mei. Tertiū iudiciū est post mortē. Bern. in meditōnibꝫ. Statim p̄sentabor ante districtum iudicē de oīb⁹ operibus redditur⁹ rōnem. z dicet. Ecce homo z opera ei⁹. Jac. v. Judex ante ianuam assistit. ij. ad Thoz. v. Omnes stabim⁹ ante tribunal xp̄i et vnusquisq̄z recipiet ꝓut gessit. Aug⁹. Nullum malū impunitū. Et habet. xxv. di. qui in aliud. Qui in aliud seculū distulerit fructum ꝓuersionis prius purgationis igne purgabit

Et illa pena ignis erit tanto grauior quanto culpa grossior. Deu. xxv. ſm menſurā peccati plagarū erit modus. i. Choꝝ. iij. Ipſe ſaluus erit. ſic tñ quaſi ꝑ ignem purgatorij. qꝛ vniuſcuiuſqꝫ opꝰ quale fit ignis ꝓbabit. Et ſic habes ex apl'o ꝙ purgatoriū ſit. Qđ negant aliq̄ heretici dicētes ñ eſſe orandū ꝓ animabꝫ. Et hec hereſis ſurrexit poſt obitum beati Hieronimi. ſicut ſcribit Cyrillꝰ ad Augꝰ. qui aperte teſtat ꝯtra eos. vt ptꝫ in ſmone q̄ incipit Oremus. Ideo. ij. Mach. xij. Sācta ꝛ ſalubris eſt cogitatio ꝓ defunctis exorare. ꝓpter ineſtimabilē penaꝫ ignis. Augꝰ. Ignis purgatorij durior erit qꝫ quicq̄d in ſecl'o excogitari poterit. Idez. Grauior erit ignis purgatorij qꝫ diu ꝑt oculus claudi qꝫ omes pene quas ſuſtinuit ſanctꝰ Laurentiꝰ in craticula. Hiero. Attende charitatē ꝛ quantitatē pnie. ꝛ qualitatē q̄ igni purgatorij debet equipollere. Eccl'i. vij. De negligentia purga te cū paucis. Eſtimas ꝙ ſancti fatui fuerūt ꝙ ita grauem ꝛ arduam [illegible]aꝫ duxerūt. De pe. di. vij. c. vlti. Licet ſan[illegible] innumerabilia paſſi ſunt tormenta. nunq̄ [illegible] talis pena ē inuēta. Et ſubdit ibidē. Studeat vnuſquiſqꝫ vitā ſuā ꝫ emendare vt poſt mortem nō oporteat eū penā tolerare. Ibidē. Indignꝰ eſt poſt mortez recipe ſuffragia qui [illegible] nouerit ſe moriturū. Sydoniꝰ in epiſtola [illegible]. De rōne ſalutis nr̄e eſt quotidie ꝓ eis ora[illegible]. Euſebius. Qui defunctꝫ ꝯſolationē negat ꝓfecto ipe a ꝯſolatōe alienꝰ erit. Hiero. Quātam ꝯſolationē defunctis impendimꝰ. tantaꝫ viceuerſa recipiemus.

Sermo clij
Ad idem

Diliges proximum tuū ſicut teipm Mat. xxij. In v̄bis p̄miſſis duo innuunt. Primo dilectōis neceſſitas. ibi. Diliges. qđ notat p̄cipientꝫ autoritatē. Secūdo diligēdi qualitas. ibi. ſicut teipm. De p̄mo dicit. Diliges ꝓximū tuū. Ecce p̄cipit. R Item nota neceſſitas dilectōis ptꝫ ex multis Primo ex ſcriptura. eo ꝙ crebrius monet ad dilectionem. Leui. xix. Diliges ꝓximū tuum Joh. xv. Hoc eſt p̄ceptum meū vt diligatis inuicem. Lu. x. Et hic in ꝓpoſito. adeo neceſſaria eſt huiꝰ mandati executio ꝙ deꝰ ſeipſum diligere nō reputat ſi vere ꝓximū nō diligimus. i. Joh. iiij. Si q̄s diligit deū et frēm eiꝰ o[illegible]mendax eſt. Scđo ex figura. nam intantū deꝰ nos dilexit vt omnes hoīes vult ſaluos fieri. i. ad Thi. ij. Et ſic nos omnibꝫ debemus fauere ſalutem. qꝛ deus miſit filiū ſuum ꝓ omnibꝫ. ad Ro. viij. Proprio filio nō pepercit deꝰ. Tercia neceſſitas huiꝰ mandati ptꝫ ex natura. qꝛ cōiuncti ſumꝰ ad inuicem. De q̄ Augꝰ. Voluit deus vnicū hoīem formare in p̄ncipio a quo omnes hoīes ꝓcederēt. vt tanqꝫ fratres omnes ſe amarēt. Et ſic nō eſt factū in angelis nec in brutis. nō ſolū fratres ſumꝰ ſm humanitatē. ſed ꝛ ſpūalem fraternitatez. De qua Augꝰ. Omnes fratres ſumus ſm ꝙ hoīes. quāto magis ſm ꝙ chriſtiani ſumus ꝛ in fide chriſti. Nā rōne fraternitatꝫ ſpūs vnꝰ eſt pater deus. vna mater eccl'ia. q̄ fraternitas tanto fortius ſtringit ad diligenduz. quanto reuerentior eſt deus pr̄ noſter q̄ hō. Et quanto reuerentior mater eccl'ia qꝫ carnalis. ꝛ qꝫto celeſtꝫ hereditas maior qꝫ tempalis. Ideo eccleſia orat in cōmuni. Oremꝰ ꝓ omnibꝫ fidelibus defunctꝫ. nō ꝓ infidelibꝫ. qꝛ ſcribit Joh. iij. Qui non crediderit iam iudicatus eſt. ad Heb. xi. Impoſſibile eſt ſine fide deo placere. Quia tales nō ſunt frēs noſtri ſpūales i fide. Quarto patet ex creatura. Omnes em̄ creature eiuſdē ſpeciei diligunt ſe mutuo. Eccl'i. xiij. Omne aīal diligit ſibi ſimile. ꝛ ſic hoīes. Dixi ſecūdo ſubiungit diligendi qualitas ibi. ſicut teipm. ſ. hic ad gr̄am. ꝛ ibi ad gl'iam. Nam dilectio ꝓximi eſt via ad iſta duo. De quo Amb. Sicut ſine via nullꝰ ꝑuenit quo tendit. ſic nec ſine dilectione dei ꝛ ꝓximi. Dixi ad gr̄am ꝛ ad gl'iam. Sunt em̄ pleriqꝫ q̄ diligunt corpus ꝓximi ad p̄ſentem voluptatem vel vitam. ꝛ obliuiſcunt animā ꝓximi diligere ad futurā vitam. Illa eſt dilectio animalis i. Choꝝ. ij. Homo animalis nō ꝑcipit ea que ſpūs dei ſunt. Sic tales nō habent reſpectum ad ſpūm. ſed ſoluz ad corpus ne infirmarent nec tribularent corpaliter. S Nam aīa hominis eſt diligenda ſicut imago regis eterni. ſ. dei. Nam ſicut imago diligitur propter xp̄m. nō qꝛ lapis vel lignum. ſed qꝛ chriſtum rep̄ſentat. Et ſic debes diligere aīaꝫ ꝓximi tui ſicut imaginem dei. quis em̄ fideliū ſi videret imaginē beate virginis in igne iacere vl' alicuius ſancti nō eripet. qꝫto magis aīam ꝓximi que ad imaginē dei creata eſt debemꝰ diligere ſicut p̄cioſum theſaurū ꝓ quo chriſtus aīam dedit. Vñ Augꝰ. Sicut deꝰ oēm creaturā. ſic anima omē corporeū nature dignitate p̄cellit. Bern. Totus mūdus reſpectu vniꝰ anime p̄cium eſtimari nō pōt. Nō em̄ ꝓ toto mundo

238

ānā varet quā p aīa homis ꝛedit. Jō ꝛe/
nus aiam ꝓmi diligere sicut thesaurū ꝑcio
sum. nō solū in vita sz ⁊ in morte. Prou. xvij.
Omni tpe diligit verus amicus. Jdeo chri/
stiani ꝛebent seipsos diligere sicut mēbra vni⁹
corpis. Nā mortui adhuc sunt mēbra eccl'ie
qui in gra ꝛecesserūt. ad Ro. xij. Sumus cm
inuicē mēbra. Nam nullus membrū ꝛespicit
aliud. ⁊ sic tu nullā aīam ꝛebes ꝛespicere. Jtez
quodlibet mēbrū corpis alteri p possibilitate
subuenit. nullū mēbrū sibi soli retinet officiū.
Et sic nos nō solū orare ꝛebem⁹ p nobis et p
seipso bene facere. sed etiam p alijs. i. Joh. iij.
Qui habuerit substanz huius mūdi ⁊ viderit fra
trem suū necessitatē patientē. ⁊ clauserit viscē/
ra sua ab eo. qūo charitas ꝑis manet i eo. Et
si tu es in ꝑsenti seculo in diuitijs gr̄e. ergo ex
hibe dilectionē ꝓximo tuo. Eccl'i. viij. Mor/
tuo ne ꝓhibeas gr̄am. sic fecerunt machabei.
Mach. v. Cōuenit eccl'ia magna cogitare
quid faceret fratribus in tribulatione. Deute.
xxi. Precipio tibi vt apias manū tuam fratri
tuo. Uñ si vis q⁹ ꝛe⁹ in necessitate tua tibi sub
ueniat. tu ꝓmo ꝛebes subuenire Lu. vi. Ea
dem mēsura ⁊c. Piero. Tanto viciniores eri
mus eterno gaudio. quanto misericordiores
fuerim⁹ sup ꝛefunctoꝝ supplicio. Jtem vnuz
membrū reputat sibi fieri qđ alteri fit. vnde si
pes ledit os dicit. cur me ledis. ⁊ sic eozū pena
ꝛeberet nobis esse ꝓpria. Greg. Tanto quis
pfectior quāto pfecti⁹ sentit dolores alienos.
Jō. i. ad Choz. xij. Cū gratulat vnū mem/
brū. gaudent omnia. Ro. xij. Gaudete cum
gaudentibus. Sz heu pleriqz sunt nullā men/
tionē facientes nec habētes p ꝛefunctis. De q̄/
bus Beda. Jndign⁹ erit omni suffragio q̄ ꝛe
functoꝝ imemor fuerit in hoc seculo. De his
querunt aīe ꝛefunctoꝝ put dicit Guido in
sermone. Cōquerunt em aīe in purgatorio eo
q⁹ non fit mentio ꝛe eis in hoc seculo. ¶ Jtem
anime cōquerunt in purgatorio super
multa genera homi. Primo sup eos q̄ bo/
na eoꝝ ꝛerelicta eis attrahūt ⁊ sibi vsurpant.
vt heu sepe ꝛingit q̄ morientis famulant at
trahunt eoꝝ ꝛerelicta quasi ꝓpria. Uel etiam
quibus infideles manus aliqua cōmissa sunt
ad ꝛeseruandū vt ꝛent heredibus vel p aīe sa/
lute. ⁊ sibi ꝑpsis vsurpant. tales ꝓiores sunt ce
teris furibus. qz tales duplex furtum cōmittūt
spoliādo tā viuos q̄z mortuos. mortuos spe ⁊
solatione quā expectāt. ⁊ heredes mortuoꝝ
spoliant substātia cū qua ꝛesolarent mortuos
elemosinam faciendo vt eo fideli⁹ orarent pro
eis si aliqua fuissent eis ꝛerelicta. ⁊ duplicant
lachrimas orphanoꝝ ⁊ viduaꝝ. qz pdiderūt
parentes ⁊ spoliant bonis parentū. Sz ꝛeus
qui est pater orphanoꝝ ⁊ iudex viduarū non
sinit hoc inultū. De talibus Jsa. xxxiij. Ue qui
pdaris. nōne pdaberis. Nam ex ꝛei pmissione
tales aliqñ plus pdunt q̄z recipiunt. vt domi
nus aliqñ ferit eos grauibus infirmitatibus. ita
q⁹ sumunt in lecto infirmitatis. Ul' eos qñqz
plagat tempali pena p quam venient ad eter
nam. Et sicut aliozū heredes ꝑuauerūt bonis
suis. sic eoꝝ heredes spoliant. vt impleat illd
ps. cviij. Fiant filij ei⁹ orphani. ⁊ vxor eius vi
dua. filij eius mendicent ⁊ ejcient de habita/
tionibus suis. Et si ꝛeus eis parcit ad tempus
et ꝓlongat ⁊ p sperantur ⁊ nō restituunt. tunc
thesaurisant sibi iram in die ire. Greg. Quā/
to misericordi⁹ hic parcit. tāto durius in eter/
num ferit. ¶ Secundi ꝛe q̄bus querunt sunt
heredes. qui ea que ꝛereliquerūt eis praue cō
sumunt. ⁊ p animabus modicum vel nihil fa/
ciunt. Sup tales cōquerunt querulose in iuo
Job. xix. Miseremini mei miseremini mei. sal/
tem vos amici mei. qz manus dñi ꝛetigit me.
U ¶ Jtem tres graues iniquitates ondunt.
Primo quia sunt immisericordes nō compati
entes eozum exilio. Amb. Jndignum est
ꝛeum esse ꝓpicium qui crudelis est in p
Jaco. ij. Judiciū fiet illi sine misericordia
non facit misericordiā. Secdo qz ingrati sū
qz immemores beneficijs eis impensis. nō m
mores quātos dolores. labores. curas cuz eis
habuerunt parentes eos educando et custo/
diēdo. Si em vinctus tu fuisses corporaliter
parētes abstraxissent ꝓpio ori ⁊ redemissent
te. tu obliuiscereris eoꝝ. De talibus Eccl'i. iij. q̄z
fame male est qui relinquit patrē. ⁊ maledict⁹
est a ꝛeo q̄ exasperat matrē. Tales sunt q̄ male
expandunt ꝛerelicta ⁊ augent penas eoꝝ. Ter
cio ostendūt infidelitatē. qz posuerūt fidez in
eos. ⁊ studiose laborauerūt in vita. ꝺ fidēres si
relinquerēt filijs cōpetentē necessitatē nō opor/
teret eos ita grauiter laborare. q⁹ eo diligenti⁹
seruirent ꝛeo et p eis orarent. sed implet in eis
illud Zach. ix. Dolebit nimis acharon quo/
niā ꝺfusa est spes eius. ¶ Tercij ꝛe quibus cō/
querunt aīe qui odiose litigāt aut disceptant
p ꝛerelictis. Multi sunt q̄ dum viuūt habēt
paucos vel nullos amicos. sed cū morīunt in
ueniunt se amici. nō q̄ eis amicabiliter agunt
quasi volentes aīme bonū. sz q̄ ꝛerelicta sunt
habere volūt. Hinc incipiunt rixe. disceptati
ones iurameta. falsi testes adducunt. mutuo

extrahunt. O q̄z magn⁹ meroꝛ potest hoc esse animab⁹ defunctoꝛū ꝙ occasione bonoꝛ q̄ ita grauiter acq̄sierūt ꝛ sperauerūt eis ad ꝯsolationem puenire. de his peccata ꝛ iuramēta oriri. qz valde volent qñ de⁹ aliquo petō offenditur ibi experiunt vindicte vicioꝛ. ¶ Sz diceres quō possunt scire si aliqui p eoꝝ bonis certant. Rñdet Aug⁹ in libro de cura p mortuis agenda. Ex reuelatione angeloꝝ vel animaꝝ de mūdo decedentiū. vel ex diuina reuelatione, sicut cognoscūt quid boni p eis fit ꝛ a q̄b⁹. ¶ Quarti de quib⁹ cōqueruñt sunt q̄ nolunt soluere debita. ✠ ¶ Nota p duplicib⁹ debitis patiunt captiui i purgatoꝛio. s. spūali et coꝛpali. Spūalia debita sunt petā. Mat. vi. Dimitte nobis debita nostra. Coꝛpalia sunt pecunie ꝛ res. Spūalia debita soluunt penitētia. q̄ sunt peccata. Coꝛpalia vero pecunia vl alia re que iniuste detinet. Sic duplicem dilectionē debemus eis obtinere. p̄mo soluendo debitum spūale. i. pniam p eis suscipere. Dicit etiā magister Henricus de hassia in lectura super Bene. Si viuens susciperet in charitate pniam quaz mortuus susceperat in extremis cum adhuc viueret ꝛ eam ꝓficeret p eo ꝛ si cō digna esset penitētia imposita a sacerdote posset mortuus liberari a culpa ꝛ pena. si nō habet alia impedimēta. qz ipse iam est liber. et ille qui suscepit obligat. Si aūt haberet alia. id ē venialia vel oblita. p tali posset puniri. et sic stat aliquez fore beatum p quo agitur adhuc penitentia in hoc seculo. ✠ ¶ Sz diceres. stat q̄ viuens pniam morientis suscepit. ꝛ postea nō satisfecerit. nunquid imputabit mortuo. Rñdet q̄ nō. sed ille qui suscepit ꝛ neglexit. vt patet exemplū de quodā fratre cui hoc ostigit q̄ suscepit pniam ꝛ neglexit. post obitū apparuit cuidā fratri. dixit se esse in penis nō ꝓpꝛijs sed alienis. ¶ Sed di. ponamus q̄ firmiter intendat implere. ꝛ eodem die vel cito post illū moriat p quo suscepit. et sic ꝓficere nō potuit. puniet ne ille qui suscepit. Rñdet. puto q̄ nō. licet potiꝰ est credendū q̄ pius de⁹ cui placet charitas ꝛ misericordia q̄ dicit Mat. v. Beati misericordes ꝛc. nō solum remittit ei penam quā p alio debet pati quā ex charitate ꝛ misericordia sup se sumpsit. sed singulare retributionem ꝛ specialem ostritionē p pietate ei ꝯcedet. ¶ Sedo viuēs pōt penitere p mortuo si ostritus fuerit ꝛ desiderauit pniam ꝛ cōfessionem. ꝛ si quis sciret illa petā de quib⁹ fuisset ostritus. licet nō ofessus. ꝛ ofiteret ꝛ penitentiā assumeret. vt legit i legēda aurea. ¶ Fuit quedā mulier cui vir moriens misit magnas diuitias. sed illa hophisando cum amasijs ꝯsumpsit. Cum aūt senuisset ꝛ deformis ꝛ depaupata fuisset ab amatoribus fuit derelicta. de quo cepit ostristari. Cui diabolus apparēs ait. Nō contristeris. fac q̄d dicebo ꝛ dabo tibi diuitias ꝛ amaberis vt pus. Que spopondit. tunc precepit ei quattuoꝛ. Primo q̄ in domo sua pmitteret familie luxuriari ꝛ quecūq; vellent. Secdo q̄ pauper de die hospitaret et de nocte expelleret. Tertio q̄ cū veniret ad ecclesiam deberet fabulari ꝛ alios in oꝛone ꝛ p̄dicatione impedire. Quarto q̄ nequaq̄z deberet cōfiteri. nec hoc alicui reuelare. Hec omnia miserrima fecit ad temp⁹. Post hꝫ infirmata horabat a filio ad ofitendū ꝛ ad sacramēta percipiendum. Querñdit. Gratis est. perdita sum. Sed cū filius instaret p causa reuelanda illa noluit sibi dicere. Ille plens eam lachrimis tamdiu vsq; ei omnia patefecit. ille cōsolabat eā ꝛ exhortās q̄ nequaq̄z desperaret. qz dñs ita grauiter passus est p petōribus q̄ maioꝛ est dei misericordia q̄z omnis nostra miseria. q̄ solus sperauit in deum ꝛ cōfiteretur in spe venie. At illa. tarde est. Rñdit ille. nō. promittēs q̄ tm cōfiteret ipse p ea vellet penitere. Ex hoc ipsa ꝯsolata iussit eū ire p sacerdote. Et dum filius iret p ofessore diabolus ita horribiliter ei apparuit q̄ p terroꝛe mozeret anteq̄z sacerdos venit. Tūc liꝰ ofessus est p ea ꝛ suscepit pniaz p ea septennē ꝛ eam strēnue ꝛ deuote complebat. Et post septē annos apparuit ei mater et retulit ei gras. Est tñ differentia inter p̄mam ꝛ secūdā pniam. Nā in p̄ma q̄ ofessus est absolutus est totaliter ab his ad que extendit se pnia iniūcta p alterū implenda. Sz in secūda nō sic absolut⁹ est a pena licet p ostritionez a culpa qui nō est sacramentaliter ofessus. tñ oportet eū pati in purgatoꝛio quousq; impleat pnia vel satisfactio in pena. ¶ Tercio viuentes pñt penitere p mortuis in generali dum nesciūt que ꝛ q̄z ta petā fecerūt defuncti. Naz viui pñt oꝛare. ieiunare. elemosinas dare. et opa pietatis exercere. tali intentione vt sit ad honorē dei ꝛ satisfactionē p delictis defunctoꝛū vt a penis liberent. Et hꝫ modo nos omnes debem⁹ ieiunare ad liberationē defunctoꝛū. Et si nō possemus integras pnias p eis poꝛtare saltem aliquid faciamus. ad Gal. vi. Alter alterius onera poꝛtate. xiij. q. ij. Penitētie vnoꝝ sunt auxilia defunctoꝛ. ¶ Secundo soluendū est debitū coꝛpale Ro. xiij. Reddite oib⁹ debitū. cui tributū tributuz. cui vectigal

239

ectigal. Si igit vis bene facere defuncti ami
is: redde debitū ante testamentū. debita non
sunt ppria sz aliena bona. modo de alienis nō
debet fieri elemosina. Sm illud Thob. iij. Ex
ſuba tua fac elemosinā. Et Prou. iij. Hono
ra dñm de tua ſuba. Et. xiij. q. v. Immolās
ex iniq maculata est oblatio. z Eccli. xxxiij.
Qui offert sacrificium de ſuba pauper. quasi
q victimat in ꝯſpectu pris filiū. Ideo melius
est q restituat. Nam p alia opa nō pnt iuua
ri. nec absolui sine debitorum solutione. ¶ L
Exemplum legit in apiario. Quidam miles
mortuꝰ apparuit vni seruorū portās pondus
babatoꝝ flāmantiū dicens. Dic dñe tue vxo
ri mee vt soluat debitum huic fabro. nominās
fabrum. Hoc ppter babata mihi facta nō ſo
luta gerere me oportet babata flāmantia quo
usq; soluent. Dō illa audiens accessit fabrum
querēs de debito. Rñdit. tenet mihi vnā mar
cam. ſed sepe monui q tedio affectꝰ dimiſi. ita
mortuus est. Post hoc ipa soluit. immediate
post h̄ vir vxori in lōga apparuit veste. z liga
tus inferius reste z ſupius. Ait vxori Solue
me. attinge vestē meā in fine z trahe de me. qd
z fecit. Et ille gratulās ait. Jam ſolutus ſum
gr̄as tibi ago. qz ſoluiſti debitū. Multa fue
rūt p eo facta. ſed nō pfuerunt ſine ſolutione
debitoꝝ. ¶ Quinti de quib ꝯquerunt
sunt q nō dant qd legauerūt. Aug⁹. xij. q. ij.
vltima. Ultima volūtas hominis morientis
oib modis est adimplēda tanto citꝰ quāto
posset. ¶ Exemplū. Parisius accidit q dā
studēs morituꝰ cōmisit socio suo vt culcitrā
quā habuit vendere deberet z pcium pauperi
bus erogare. Sz mortuo illo socius distulit
hoc facere. iacens p se in eadem. Tūc mortuꝰ
apparuit in visione multū afflictus q̄si iacēs
in lecto nudus. Ad qd ille territꝰ vendidit eā
et pcium dedit pauperib. Quo facto apparuit
defunctus q̄si in lecto bene dispositꝰ suauiter
requiescens. Ex q̄ patet q qui ꝓlongant face
re p aiab; suffragia sepe eoꝝ penas ꝓcrastināt
Jdeo Eccli. iiij. Coarctopis ne afflixeris nec
ꝓtrahas datū angustianti. Prou. iij. Ne di
cas amico tuo reuertere cras cuz statim dare
possis. iuxta illud Eccl's. iv. Quodcunq; pōt
manus tua opari. instāter fac. qz nō est opus
nec ratio nec scientia nec sapientia apud infe
ros p que possunt erpi. Sed dicit Rich. de
sancto victore. Charitatis nostre opa sedant
defunctorum supplicia.

De sancto Martino
Sermo cliij

Beati serui quos

b. cū venerit dñs inuenerit vigilātes
In summa euāgelij duo inuunt
Primo hortat nos ad carnis mūdiciam. ibi.
sint lumbi vestri. Scōo docet bonoꝝ operum
vigilantiaz. ibi. Beati serui. De primo dicit.
Sint lūbi vri pcincti. ¶ Duplices sunt
lumbi. s. mentis z corpis. Dic loquit de lum
bis mentis. qui sunt intellectꝰ z affectus. ex q̄
bus cogitationes z desideria q̄si q̄dā soboles
generant. De q̄b ps. xxxvij. Lumbi mei im
pleti sunt illusionib. i. malis desideriis z cogi
tationib quib diabolꝰ illudit aīas. Nam q̄
se pcingit vestes eleuat. sic nos a terrenis z car
nalib ꝯcupiscentiis affectū debem⁹ leuare ad
deū. ad Eph. vi. State succincti lūbis vestris
id est eleuati affectiōib a carnalib desideriis
Grego. in omel. Lumbos pcingim⁹ cum car
nis luxuriā p ꝯtinētiā coartam⁹. Noꝝ lūboꝝ
cinctoria sunt duo. Primū est assidua medi
tatio legis dmine. Deq Hiero. ad rusticum
monachū. z habet de ose. di. x. Nunq; vbi dꝫ
Ama scientias scripturaꝝ. z carnis vicia non
amabis. Eccl. xij. Frequēs meditatio est car
nis afflictio. ¶ Scōm est disciplina iusticie.
Isa. xi. Erit iusticia cingulū lūboꝝ ei⁹. id est
disciplina iustificans. vt fomes ꝯcupiscentie
reprimat in carne. Sic fecit apl's. i. Choꝝ.
ix. Castigo corpus meum. z in seruitutē redu
go. Eccli. xi. Malicia vnius horę facit obliui
onem luxurie magne. Greg. Vulnus corpis
sanat vulnus mentis. Jō lumbi corpis sunt
pcingendi cingulo castitatis. sz lumbi mētis
meditatiōe diuine legis. Quia habet in can.
xlix. di. hinc etem. Si luxuria in cogitatione
nō reprimit in actione dnat. ¶ Itē qua
druplices sunt plone que se pcingūt. Primo
pcingunt se operaturi. Sic nos vocati sum⁹
ad opandū. Job. v. Nascit hō ad labōrē z̄.
ps. ciij. Exibit hō ad opus suū vsq; ad vespe
ram. i. ad mortē. qz tunc Mat. xx. dicet. Vo
ca operios z redde illis mercedē. non ociosis
Jō Eccl's. ix. Quodcūq; pōt manus tua opa
ri. instāter fac. Sz luxuria impedit operationē
boni. De quo Bre. Luxuria si mentē occupa
uerit vix bona cogitare pmittit. De quo Osee
iiij. Fornicatio z vinū z ebrietates auferūt cor
Jō apl's. i. Choꝝ. vi. Fugite fornicatiōz. Gre
go. iij. moral. Luxuria ebetat sensuz. confundit
intellectū. maculat voluntatē. eneruat memo
riaz. ¶ Scōo pcingūt se pugnaturi. sic z nos

in hac vita sum⁹ in ꝯtinua pugna. ꝛc q̄ Job. vij. Militia est vita hominis super terram. Et Bern⁹. Undiqz bella. undiqz tela volant. undiqz temptamēta. Ideo ap̄lus ꝓponit nobis arma p̄ que possum⁹ resistere. ij. ad Ephoz. vj. Arma militie nostre nō sunt carnalia sz spūalia. Figurat. i. Regū. xvij. David goliam vicit nō in armis sed in funda ⁊ q̄nqz lapidibꝫ. quos recepit in pēra pastoralē. Sic nos i funda. i. oratione. et q̄nqz lapidibꝫ. i. q̄nqz vulneribꝫ christi vincere debemus hostez nr̄m. De quo Isido. Oratio ꝑualet omnibꝫ malis. ¶ Tercio p̄cingūt se ituri. Sic nos fm Greg. sum⁹ in via qua ad patriā pergim⁹. qz nō habemus hic manentē ciuitatē. sz futurā quā querim⁹. ad quā q̄tidie appropinquam⁹ p̄ mortē. Sz ꝯcupiscentia carnalis impedit nos i via salutis. De q̄. i. Ephoz. v. Caro ⁊ sanguis regnū dei possidere nō p̄nt. Jō ad Gal. v. Spiritu ambulate. carnis desideria ne ꝑficietis. Ro. viij. Si fm carnē vixeritis morietmini. Aug⁹. Q̄z parua cōcubit⁹ hora p̄ quā ꝑditur vita eterna. Hugo in li. de sacramentis. Conari debem⁹ q̄tum possum⁹ vt carnē spiritui subdamus. ¶ Quarto p̄cingūt se ministraturi. Sic nos ad ministeriū dei formati sum⁹. De quo Isa. xlix. Formauit me ex vtero seruū sibi. Et i. Ephoz. iiij. Sic nos existimet homo vt ministros xp̄i. Ergo debem⁹ esse mundi corpe et anima. qz dr̄ p̄ p̄s. c. Ambulās in via immaculata hic mihi ministrabit. Sz luxuria polluit mentē. De quo Isid⁹. et hr̄ in can. xxxij. q. vij. c. Nō solū. vbi dicit. Luxuria inter omnia alia peccata maxime templuz dei polluit. Unde ap̄ls. i. Ephoz. vi. Oīe pctm̄ extra corpus ē. qui aūt fornicant in corp⁹ suū peccant. Ideo Hugo de sacris. Totis conatibꝫ insistere debemus vt corpus spiritui subdamus. Ro. viij. Qui fm carnē sunt. deo placere nequeūt. Et Aug⁹. de ciui. dei. Luxuria est deo ⁊ oīm ꝛtutum inimica. ¶ Dixi secdo docet bonoꝝ operū vigilantiā dicēs. Et lucerne ardētes in manibus vr̄is. Gregor. Lucernas in manibꝫ tenemus q̄n p̄ bona opa ꝓximis exemplū lucis p̄bem⁹ Mat. v. Luceat lux vr̄a coram hoibꝫ ꝛc. Duo iubent. s. lucere ⁊ ardere. lucere p̄ cōuersationis splendorē. ardere p̄ dilectionis amorē. Dicit nanqz Greg. Lucere tm̄ vanū ē. ardere parum est. sed lucere ⁊ ardere magnum est. ¶ Nota dicit lucerne in plurali. Plures enim lucerne in manibꝫ portari debent. ⁊ sunt tres. Prima est lucerna pure intentionis. que tūc in manibꝫ portat. cum bono operi recta intentio iungit Mat. vi. Lucerna corpis tui oculus tu⁹. i. totꝰ mentz intētio q̄ est oculus totꝰ opationis. Greg. Qui rectā intentionem in ope nō habet totū opus amittit. ¶ Secda lucerna est ꝛbū p̄dicationis diuine. ps. cxviij. Lucerna verbū tuū pedibꝫ meis. Illa in manibꝫ tenet q̄n verbū dei ope adimplet. ¶ Tercia lucerna est honeste ꝯuersationis Lu. xi. Nemo accendit lucernā ⁊ in abscōdito ponit eā neqz sub modio sz sup candelabrū. Dicit nāqz Greg. sup Ezech⁹. Qui in occulto bene viuit carbo est. q̄ aūt in publico. lucerna est. Jō apl's ad Phil'. ij. Sitis sine rep̄hensione i medio nationis prauе ꝛc. Jtē nō sufficit hr̄e dūtaxat carnis mūdiciā ⁊ bonoꝝ operꝝ vigilātiā sed cū hoc requirit vt habeam⁹ oīm illoꝝ pseuerantiā. De q̄ subdit in textu. Deus hoibꝫ similes expectātibꝫ dñm suū q̄n reuertet a nuptijs. Nuptie sunt eterna gaudia ad que dom⁹ iuit in die ascēsionis. ⁊ reuertet ad iudicandū. De q̄ Proū. vij. Abijt viā longinquā saccū pecunie tulit secū. in die plene lune reuersus. s. q̄n eccl'a erit plena numero saluandoꝝ. hoc verū est de generali iudicio. Sz de ꝑticuli tunc reuertet in die mortis. de quo Exo. xix. Uenia in caligine nubis ad te. in qua obscurent oculi ⁊ frigescent mēbra. Sed beati serui quos cū venerit dñs ⁊ pulsauerit inuenerit vigilantes. ⁊ ꝛfestim aperient ei. Greg. Ille vigilat qui ad aspectū veri luminis oculos interiores p̄ exercitiū bonoꝝ operuz apertos tenet. ¶ Nā cū venerit ad iudiciuz particulare p̄ mortem. tūc pulsabit p̄ egritudines ⁊ molestias. vt sciam⁹ mortē vicinā. sed beat⁹ seruus quē inuenerit vigilantē tunc in bonis opibꝫ. De quo Proū. viij. Beatus hō q̄ audit me ⁊ vigilat ad fores meas q̄tidie. Et merito quotidie. qz fm Bern⁹. Nihil certius morte nihil incertiꝰ hora mortis. Amos. iiij. Parat⁹ esto in occursum dño deo tuo. Aug⁹. in li. iij. omel'. Latet dies vltim⁹ vt obseruent omnes dies. Jō ps. xxxvi. Expecta dñm ⁊ custodi vias eius. Sic fecit beat⁹ martinus. vt de eo legit illud Eccl'i. xxxix. Justus cor suū tradet ad vigilādum diluculo ad deū q̄ fecit illū. ¶ Secdo reuertet ad iudiciū vniuersale. Actu. i. Sic veniet quēadmodū vidistis eum ascendentez. Sed hanc reuersionē debem⁹ patienter expectare. Jac. v. Patientes estote vos ⁊ ꝛfirmate corda vestra. qm̄ aduent⁹ dñi appropinq̄bit. ¶ Jtē patienter debem⁹ expectare deū reuertentē ad iudiciū ꝓpter tria. Primo ꝓpter hostiū vindicationē. Judith. viij. Expe

temus humiles ꝯsolationē eius. Nā exāret anguinē nr̄m de manu inimicoꝝ nostroꝝ. vt implebit illud Ps̄. xxxvi. Cum perierit peccator videbis. Prou. xx. Ne dicas reddema lū p malo. expecta dn̄m & liberabit te. Secūdo ppt̄ corpis reformationē. ad Phil. iij. Saluatorē expectemus dn̄m ih̄m q̄ reformabit corp⁹ hūilitatis nr̄e ꝯfiguratū corpi claritatī sue Tren. iij. Bonū est p̄stolari dn̄m cū silentio. i. patiētia. i. Joh. ij. Qui cū apparuerit sil'es ei erim⁹. qm̄ videbim⁹ eū sicuti est. et oīs q̄ habet hāc spem in eo sanctificat se sicut & ille sctūs est. Tercio ppter nr̄am remunerationez. De q̄ ps. xxxvi. Expecta dn̄m & exaltabit te. vt hereditate capias terraz ⁊c. Scribit em̄ Jac. v. Agricola patiēter expectat fructū tēporaneū & serotinū. multo magis nos. Sed cū venerit tūc pulsabit p angelos clangētibꝫ tubis. Surgite mortui venite ad iudiciū. Ad hunc pulsum oēs ꝯfestim apparebim⁹. mare dabit mortuos. terra corpa. infern⁹ animas. vbi oēs apparebim⁹. De q̄. ij. Choz. v. Omnes stabim⁹ ante tribunal christi. & Athanasius. Ad cuius aduentū oēs hoies resurgent. Sz beati serui q̄s inuenerit dn̄s vigilantes. amē dico vobis p̄cinget se. Symon de cassia. Sicut boni erūt p̄cincti ad actionem bonoz. ita xp̄s gat⁹ erit ad retributionē p̄mioz. Et faciet eos discumbere. i. in eterna beatitudine q̄escere. qz h̄ nō habuerūt requiē in corpe. q̄ ibi habebūt reḡem in corpe & aīa. qz am̄odo non erit dolor neq; luct⁹ ⁊c. Apoc. xxi. Et trāsiens ministrabit eis. Symon de cassia. Nō pallidus pedū nec locoꝝ. sed claritatē speculatiōis diuinitatis singul' statibꝫ dabit sicut meruerūt Et si in secūda vigilia venerit. i. in adolescētia. & si in tercia. i. in senectute. & ita inuenerit beati sunt serui illi. Cyrillus. Si q̄s p̄mā & secūdā vigiliā neglexerit poterit in tercia vigilare.

R Greg. Prima vigilia est custodia puericie. maxime cū incipit vsus rōnis in pueris Secūda vigilia est custodia iuuētutis. Tercia status virilis. Quarta senectutis. qz in q̄libet statu aliq̄ moriūt. ideo in q̄libet statu fideles debent esse parati p iusticiā ad recipiēdū mortem. eo q̄ dicit Seneca. Nemo veniētē mortem hilaris accipit nisi q̄ se ad illā p̄parauit. Et ad hoc incitat nos p exemplū in textu dicens. Hoc aūt scitote. qm̄ si sciret paterfamilias q̄a hora fur veniret vigilaret vtiq; & non sineret p̄fodi domum suam.

Sermo clxij
Ad idem

Si sciret paterfamilias qua hora fur veniret vigilaret vtiq; & nō sineret p̄fodi domū suā Luc. xij. In ꝟbis p̄missis duo innunt. Primo hoim p̄iculositas & ignorantia. ibi. Si sciret. Sc̄do subiungit custodiositas & vigilantia. ibi. vigilaret vtiq;. Dixi p̄mo innuit hoim p̄iculositas & ignorātia. s. qz nō cognoscūt futurū statū vel casum vl'an stabūt in gratia vel cadēt a gr̄a. De q̄ Eccl'i. ix. Sūt iusti atq; sapiētes. & opa eoꝝ in manu dei sunt. qz oīa in futuruz reseruant incerta. i. Choz. x. Qui se existimat stare videat ne cadat. qz scribit Eccl's. ix. Sicut aues comp̄hēdunt laqueo. sic hoies capiunt in tpe malo. h̄ est in tpe temptatōis. Jō hortat Eccl'i. ij. Fili ad temptatoz p̄para aīam tuā. Exēplo p̄t̄is familias. q̄ si sciret q̄ hora fur veniret. vigilaret. Item multiplices sunt fures q̄ homini furant & subtrahūt salutē aie. Primo est mentis negligētia. Ille fur appropiat occulte sub specie boni ꝓponendo tibi. h̄ est tibi grauē vel nimiū. vel aliꝫ tpibꝫ p̄ficias h̄ op⁹ cū melius eris dispositus. De tali Piere. xl viij. Maledict⁹ q̄ facit op⁹ dn̄i negligēter. Rich. Quantū negligis tantū decrescis. Ille fur sb̄trahit tibi p̄ciosum thesaurū irrecupabilē. sc̄z tp̄s. De q̄ Bern̄. Nihil p̄ciosi⁹ tpe. Sed hoc hodie nihil vili⁹ estimat. trāsierūt dies salutis & nemo recogitat. Un̄ Bern̄. in ꝓtemptu mūdi. Nō curant carnales sed paruip̄dūt qđ tm̄ desiderant inuenire. Nā oēs desiderāt inuenire vitā eternā & ꝓsequi & non volūt sequi. ideo impunitas ausum parat. ausus excessum. vt dicit Bern̄. sup Can̄. Et sic negligētia furat tp̄s salutis. & p̄uat nos merito eternitatis. De quo Prou. xx. Propter frig⁹ piger arare noluit. & mendicabit tpe estatis & non dabit ei. Ideo Bern̄. Magnū dānuz est amittere id qđ in eternuz nō p̄t recuperari. h̄ est tp̄s. De q̄ Chrys. Omni rei magis optet parcere q̄z tempori. Aurū si p̄diderīs recupare poteris. tempus ꝯo p̄teritū nūq̄z. Jō Eccl'i. iij. Fili obserua tp̄s. Cōtra illū furē vigilandū est p exercitia boni opis. Eccl'i. xuij. Particula bone diei te nō p̄tereat. Ephes. v. Redimētes tp̄s qm̄ dies mali sunt. Que q̄dez redēptio fieri debet p bona opa. Eccs. ix. Quodcūq; p̄t manus tua opari. instāter fac. qz nec scientia nec ratio nec opus est apud inferos Secūdus fur q̄ subtrahit aie salutem est carnis ꝯcupiscentia.

Ille veniet ḡrulose cōquerens ꝺefect⁹. qꝛ iam sitit. iam ſurit. iam ꝺebilis eſt. ꝺeſideras refu/ci. ⁊ poſtq̄ refectus fuerit. tūc ille fur furaꝫ no bis mentis mūdiciam. Deq̄ Piero. Uenter vino eſtuans cito ſpumat in libidines. Ideo Bern̄. Beſtantes inimicū nr̄m circūferimus laqueū noſtrū. ſ. carnem que ꝓcupiſcit aduer ſus ſpūm. Jō Eccl's. xij. Ne credas inimico tuo in eternū. ꝟ eſt carni. qꝛ eſt ꝓna ad ma/luz. Bern̄. viij. Senſus ⁊ cogitatio hominis ab adoleſcentia ꝓna ſunt ad malū. qꝛ caro eſt Et ſcribit Eccl'i. xvij. Nihil nequ⁹ q̄q̄ qꝺ ca/ro excogitare poterit. Item nō ſolū ꝓna ad malū. ſed etiā tarda ad bonuz. Matth. xxvi. Spūs ꝓmptus ē. caro autē infirma. Deq̄ ad Ro. vij. Nō inueni in carne mea bonū qꝺ ago. Sicut em̄ infidelis ꝺebitor qui vult ꝺeli/cate viuere ⁊ nō ſoluere. Ideo p̄s. xxxvij. Nō eſt ſanitas in carne mea. Itez nō eſt carni cre/dendum. qꝛ eſt ingrata ad bn̄ficium ſicut ma la terra quāto plus impinguaꝫ. tanto plus ꝓ ducit ꝺe herba mala. Juxta illud Deu. xxxij. Impinguatus ꝺilatatus ingroſſatus incraſ ſatus receſſit a ꝺeo ſalutari ſuo. Et Eccl'i. xxxvij. Propter crapulaz multi ꝑierūt. Jō hor tamur ad Ro. xiij. Curā carnis ne pfeceritis in ꝺeſideriis. Ubi Alan⁹. Nō in ꝺeſideriis ſz ne in neceſſariis. Ideo Greg. Ubi caro qui eſcit. ibi ſpūs ꝺeficit. Et ſic p̄cioſum theſaurū furaꝫ nobis. ſ. mundiciā cordis. De quo p̄cio ſo theſauro loquit Bern̄. dicens. Ueniet tem pus vbi plus valet pura ſcientia q̄q̄ marſu/pia plena pecunia. Ideo ꝺtra talē furez eſt vi gilandum p ſtrēnuitatē caſtigationis. Juxta illud. i. Thoz. ix. Caſtigo corpus meum ⁊c. ad Ro. viij. Debitores ſum⁹ nō carni ſed ſpi ritui. Rōnem allegat Greg. dicens. Quicq̄d ꝺelectationis carni ſubtrahim⁹ in ſpū inueni mus. Tercius fur eſt mundi aſtutia q̄ ve/nit ſub ſpecie amicitie. ⁊ blandit homini nūc p potentiam. nūc p ſapiam. nūc p honorem. De quo fure ſcribit Aug⁹. in diaſcolicon di/cens. Mundus ꝺe quāto blandior ꝺe tāto pe riculoſior. Ille fur furaꝫ homini amicitiā ꝺei. Jac. iij. Qui vult ē amic⁹ hui⁹ mūdi inimi cus ꝺei ꝓſtituet. Contra hūc furem eſt vigilā dum p mūdi ꝓemptum. i. Joh. ij. Nolite di ligere mundū. qꝛ ꝑit mūdus ⁊ ois ꝓcupiſcē tia eius. Amb. ꝺe fuga ſeculi. Qui ſaluus eſſe ꝺeſiderat ſup mundū aſcendat. M Et merito eſt ꝓtemnēdus iſte fur. ſ. mūdus ſex ꝺe cauſis. Primo mūdus eſt ꝓtemnēdus. qꝛ plenus eſt diſſenſione. Joh. xvij Ju. mundo

pſſuram habebitis. in me aut[illegible] quenit ex eo. qꝛ eſt inimicus ꝺeo. Ja[illegible] Jaco. iiij. Adulteri neſcitis. qꝛ amic[illegible] mundi inimica eſt ꝺeo. Et qūo pacem habere pōt qui ē inimicus ꝺei. Job. ix. Quis reſiſtet ei ⁊ pace habebit. Secūdo eſt ꝓtemnēdus qꝛ plen⁹ inānatione. Chriſ. Mundus nun q̄q̄ eſt mūdus. ſz in mūdus ſemp. ideo eſt cō temnēdus. Quia ſcribit Eccli. xiij. Qui teti/gerit picem inquin̄abit ab ea. Sic q̄ adheret mūdo inquin̄abit in ꝓſcientia. i. Joh. ij. Om/ne qꝺ eſt in mūdo aut eſt ꝓcupiſcentia carnis aut oculoꝝ aut ſuperbia vite. illa aūt inquinat animā. Et ſic mūdus nō pmittit hoiem ſtare ſine macula. Deq̄ Aug⁹. Si te ꝺelectat mun dus ſemp es imundus. De quo Chriſ. ſuper Matthēū. Difficile eſt virū in mundo poſitū iuſticiam ſeruare immaculatā. Tercio mū dus eſt ꝓtemnēdus. qꝛ plenus excecatiōe. qꝛ amoꝛ ſeculi excecat oculos mētis. De quo. ij. Thoꝝ. iiij. Deus huius ſeculi excecabit men tes infideliuz. Sunt nanq̄ mūdani ceci. nō videntes omnia ꝺelectabilia mūdi foꝛe p̄nali tates. De quo Eccl's. ij. Dixi in corde meo af fluam ꝺelicijs. fruar bonis. ⁊ in omnib⁹ inue/ni vanitatē ⁊ afflictionem ſpūs. Ideo. i. Joh. v. Totus mūdus in maligno poſit⁹ eſt. Sed heu ceci ſunt nō cognoſcunt. Ratio Auguſt. Gaudiū mundanoꝝ eſt gaudiū freneticoꝝ infirmitates nō cognoſcentiū. nā ſi cognoſce/rent fleren̄. Juxta illud Lu. xix. Si cogno/uiſſes ⁊ tu ſcz fleres. Sed ceci ſunt ⁊ dicet eis illud Apoc. iij. Neſcis qꝛ cecus es. miſer es. Reuera miſer. Deq̄ Bern̄. Nō eſt verioꝛ nri/ſeria q̄q̄ hui⁹ mūdi leticia. Qui ꝓſonat Chriſ. Miſer eſt mundus. miſerrimi q̄ eū ſequunt. Quarto ꝓtemnēdus eſt. qꝛ plenus altera/tione. vñ ꝺepingit ſub figura rote volubilis. i ſignū q⁹ hodie diues. cras paup. qꝛ dicit Bo etius ꝺe conſol. lib. iij. proſa. i. Mundus ōrar cus fortune. ergo nō eſt confidendū in eo. Deq̄ i. Thimo. vi. Precipe diuitib⁹ huius mundi nō ſperare in incerto diuitiaꝝ huius mundi. Alis adimplebit illud Iſa. xxxvij. Ecce confi des ſup baculum arundineū confractum. Quinto mūdus eſt ꝓtemnēdus. qꝛ plen⁹ ꝺe/fectione. De quo. i. Joh. ij. Mūdus tranſit et ꝓcupiſcentia eius. vt Bern̄. dicit. Ubi ſunt amatoꝛes ſeculi q̄ ante tpa fuerūt. vbi riſus et iactātia. inanis gloria. ⁊ diuitiaꝝ copia. tranſierunt oīa. nihil remanſit ex eis niſi cinis. Juxta illud Pſal. lxxvij. Defecerunt in vanita/te dies eoꝝ. Ideo ad Roma. xij. Nolite

ꝓfo quic seculo. quia oīa delectabilia mū it breuia ⁊ transitoria. De quo Bre. M ntaneū est qđ delectat. eternū qđ cru/ciat. dānati ꝙrunt illud Sap. v. Quid nobis ꝓfuit superbia ⁊ diuitiarū iactantia. om/nia transierunt velut vmbra. Sexto mū/dus est ꝓtemnēdus. qz plen⁹ deceptōe. qz oīa que in mūdo sunt nō hnt verā existentiā. sed solum apparentiā. qz apparēt esse bona ⁊ nō sunt. Piero. Si mūdus cultello veritaꝛ ape/ritur nihil in eo nisi falsitas reperit. Nā q̄d est. pīens aut futurum aut ꝓteritum est. Si pīens sic est instabile. si futurū sic est incertū. si ꝓteritū tūc nihil est. Jdeo Prou. vlti. Fal/lax gr̄a ⁊ vana est pulcritudo. Et August. ad diascoron. Mūdus cū arridet fallit ⁊ in peri/culo se ꝙmittē recipit. De qua deceptiōe dicit Aug⁹. in ꝓmone de monte dñi. O mūde im de quantos seduxisti q̄s multos decepisti. vt legit exemplū. Dum obiit sanct⁹ Bern. tunc obierunt q̄ngenti homines. de quib⁹ duo de/scenderūt ad purgatoriū. solus sanct⁹ Bern. ascendit in celū sine purgatorio. alij oīes in infernū. qz fuerūt decepti a mūdo. Jō Chrys. Mundi alia opa semp hoīem excluserūt ab eterna vita. Juxta illud Job. xxi. Tenēt tym panū ⁊ cytharā. ⁊ ducūt in bonis dies suos. ⁊ in puncto ad infernū descendunt. Jō Mat. xvi. Quid ꝓdest homini si vniuersum mū/dum lucret ꝛc. Ubi Piero. Quid ꝓdest tibi si haberes potentiā Octauiani. diuitias cresi. longeuitatē enoch. pulcritudinē absalonis. fortitudinē samsonis. cum tamdē corp⁹ tuū dab vermib⁹ ⁊ aīa demonib⁹. Jdeo hortatur nos apl's ad Tyt. ij. Sobrie ⁊ iuste ⁊ pie viua/mus in hoc seculo. Sobrie quo ad nos. iuste quo ad deū. pie quo ad ꝓximos. Et sic ꝓtem/nit mūdus. Quart⁹ fur est diaboli fraudu/lentia. Nā sicut fur dimittit vilia. rapit ꝑcio/sa. sic diabolus nō curat aurū ⁊ argentū nec la/pides ꝑciosos. sed nitit defraudare aīas. Ju/xta illud Gen. xiiij. dixit abimelech rex sodo/morū ad abraam. Da mihi aīas. cetera tolle tibi. Hunc ꝑciosum thesauruz de quo apl's ij. ad Chor. iiij. Habemus thesaurū in vasis fictilib⁹. quē christus ita ꝑciose estimauit vt sanguinē fudit p eo. ⁊ aīmā suam dedit. huc nititur diabolus furari. Jō ꝓtra hunc furem scz diabolum est vigilandū p resistentiā. de q̄ Jacob. iiij. Resistite diabolo ⁊ fugiet a vobis. Ratio Piero. Debilis est hostis nō pōt vin/cere nisi volentē. Jdeo. i. Pe. v. Vigilāte quia aduersarius vester diabol⁹ tanq̄ leo rugiens circumit querens quem deuoret. cui fortiter re/sistite in fide. Et merito debemus vigilare resi/stendo. qz dicit Bern. Illius est mala sugge/rere. nr̄m vero nō ꝓsentire. qz dicit Jsidorus. Non ei⁹ potestas. sed nr̄a voluntas mancipat nos diabolo. Quint⁹ fur est mortis assistē/tia. quia mors appropinquat occulte ⁊ vbiq̄ Seneca. Mors vbiq̄ te expectat. ⁊ vna die rū te arripiet. Quia ꝑm Aug⁹. de verbis dñi. Mors ē certa. hora incerta. vt semp sit suspe/cta. Et apl's. i. ad Thes. v. Dies dn̄i sicut fur in nocte veniet. s. occulte. Jdeo Aug⁹. Si nō scis qua hora veniet. ideo semper vigila vt te semp inueniat paratum. s. in bonis operib⁹. qz dicit Aug⁹. de disciplina christiana. Nō pōt male mori q̄ bene vixerit. Jdeo ꝓtra istū furē est vigilandum p exercitium bonoz operum. Eccli. xuij. Ante obitum opare iusticiā. Nā ille fur furat nobis meritū v ꝓsentis. Jdeo apl's ad Gal. vi. Dum tempꝰ habem⁹ operemur bonū. Eo q̄ saluator dixit Joh. ix. Me oportet opari donec dies est. venit nox q̄n o/mo opari potest. s. post mortez. Potest homo ꝙqueri illud Lu. xvi. Quid faciam qz aufert a me dñs villicationē. fodere nō valeo. men/dicare erubesco. Jdeo Eccli. xi. In die bonoz nō sis immemor malorum. videlicet q̄ reddet vnicuiq̄ iuxta opa sua. Talis fuit Seneca dicens. Ante senectutē cogitaui vt bene viu/rem. vt in senectute bene morerer. Nam dicit Aug⁹. Nō est mala mors putanda cū ꝑcesse/rit bona vita. quā duxit beatus Martinus. vt patet in eius legenda.

De sancta Elisabeth
Sermo clv.

C Endidit omia q̄ habuit ⁊ emit eā. Mat. xiij. et legitur ad honorem beate elisa/beth p euāgelicali officio. Fontinus in de/scriptionibus vniuersi dicit. Lumine maiori supueniente minus lumen obfuscat. vt patet de sole et stellis. sole lucente lux stellarum ob/fuscatur. Spūaliter. Per maiuz lumen in/telligitur lux beatitudinis eterne. Psal. xxxv. In lumine tuo videbim⁹ lumen. Cum h̄ lu/men lucet p amorem ⁊ desiderū in mente ho/minis. tunc extinguitur lumen ꝑsentis felici/tatis. De quo Hylari⁹ sup Mat. Qui eter/nā beatitudinē desiderat necesse est vt munda/nox dulcedines renuat. eo q̄ ista duo sil' stare nō pos[illegible]nt. s. dulcedo tpalis et eternalis. De

quo Bern. Sicut ignis z aqua simul stare ñ possunt. sic nec tpales z spūales delicie. Ideo Amb. Qui ꝓtemnit tpalia merebit sempiterna. Figurat Beñ. xij. cū abraam egressus et de terra z de cognatione sua et de domo patris sui. tunc benedictio oīm gentiū fuit sibi ꝓmissa. Spūal'r. Per abraā intelligit quilibet fidelis qui nititꝫ sequi benedictionem beatitudinis eterne debet relinquere terrena desideria z carnalia z oīa caduca. illa ꝓsequi eterna. De quo Uarro in sententijs. Cuncta postponat q̄ lumen beatitudinis eterne consequi adoptat. Talis fuit beata Elisabeth. q̄ reliquit lumen pñtis felicitatis anhelās ad lumē eternitatis. De quo thema. Uēdidit oīa que habuit z¯ (In summa pñtis euāgelij cōmendat beata elizabeth a duobꝫ. Ꝓmo a vita actiua. Scōo a v[illegible]plarua. Primū innuit ibi. in agro abscondito. Scōm in negociatore experto. De ꝑmo dicit. In illo tpe. s. cū ihs loquebat secus mare z cōgregate fuerūt ad eum turbe. ita vt in naviculam ascendens sederet. et omnis turba staret in littore. Tunc locutꝰ est eis multa in parabolis. inter cetera dixit istā parabolam. Simile est regnum celorū. id est christus regi celi (Ozosius. Christus z regnum celoz quattuor de causis. (Primo. nā sicut in regno celorū est eterna vita. vt scriptū dicat terra viuentiū. De q̄ ps. xxvi. Credo videre bona dñi z¯. qz ibi nullꝰ moriꝫ. Et sic in xpo habemꝰ vitā eternā. Joh. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscant te solū verū deū z ihm xpm quē misisti. Nam ipse dixit Joh. v. Sicut pater habet vitā in semetipso. sic et filiꝰ habet vitaz in semetipso. z q̄ adhere vite mori nō potest. Sic q̄ xpo adheret p fidem z charitatē. De quo Joh. xi. Qui credit in me etiā si mortuꝰ fuerit viuet. (Secōo xps dicit regnū celoz. qz est via ad regnum. Joh. xiiij. Ego sum via veritas z vita. Et subdit. Nemo venit ad patrē nisi p me. Un Augꝰ. Christus in hūanitate factꝰ est nobis via ad quam ire debemus. Tercio xps dicit regnū celoz. quia ipse habet claues regni celoz. Un Apoc. iij. Qui habet clauē domꝰ dauid. Hā ipse aperit z nemo claudit. et claudit z nemo aperit. s. dā nandis claues celestes celorūz claue crucis. De q̄ Isa. xxij. Jo. Apoc. v. Dabo clauem domꝰ dauid sup humerū eius. Qui aperit. claudis. claudit z nemo aperit. s. salu[illegible] (Quarto dicit christus regnū celoz. [illegible]em ciuitatem in eo. Sic fideles [illegible] Christo. ꝓtinēres sūt hic m[illegible] De q̄ Joh. vi. Qui mānducat meā [illegible]n. Et [illegible] manet z ego in eo. Hoc regnū celoz. z [illegible]xta illud mile thesauro abscondito in agro. Ager [illegible] caro ei⁹ sanctissima. thesaurꝰ ei⁹ diuinitas. De q̄ Col. ij. Omnes thesauri sapientie z scientie in eo sunt abscondi. Iste thesaurꝰ est in agro. id est in carne xpi absconditꝰ. iuxta illud Isa. xlv. Uere tu es deꝰ absconditꝰ. Hā sua potentia abscondebat in hūilitate pfunda. sua maiestas in passione sua acerbissima. Ideo dicit Greg. Latenter decepit diabolū tanq̄ p escaz hamo impositā. Hic est ager redolens. De q̄ Beñ. xxij. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni. Hic ager supabūdat oleo misericordie et vino vitalis doctrine. De quo Joh. vi. Domine q̄ ibimus. verba vite eterne habes. Hoc [illegible]inebriatꝰ est petrus videns [illegible]rāh[illegible]rati[illegible] [illegible]orpis sui in monte thabor. et oblitꝰ [illegible]im tm in taberna[illegible]clis huiꝰ vini cōmorari voluit dicens Mat. xvij. Dñe bonū est nos hic esse. faciamꝰ tria tabernacula. Hic ager tulit tritici cum panis [illegible]ngelici. oīme delectamētū in se habentē Sap. xvi. De q̄ et ps. lxxvij. Panē angelorꝫ manducauit hō. Quē qui inuenit hō. Iste thesaurus debet queri et inueniri. De q̄ Hugo de a[illegible]cha noe li. c. vltimo. Deus p desiderium q[illegible]uerit. p fidem inuenit. p gustū tangit. Ideo [illegible]portat nos Bern. sup Can. dicens. Crede inuenisti. [illegible]xum z inuenisti eum. qz credere est inuenire. [illegible]q̄ dicit ad Ephes. iij. Dico xpm [illegible]itare in cordibꝰ nris. Et sic beata Eli[illegible]inuenit hunc pciosum thesauz. [illegible]ere illō Can. iij. Inueni eū quē dilexit [illegible]a mea nec dimittam eum. tenui eum [illegible]tur em p charitatez. iuxta illud. 1. Joh. iiij. Qui i charitate manet in deo manet z deus in eo. Dicit nanq̄ sanctus Tho. in. ij. ij. q. iij. articulo iij. Forma fidei est charitas. qz p charitatē actus fidei perficitur z decorat. z q̄ tūc sic experitur p charitatem dulcedinem diuini amoris. huic desipit omnis dulcedo carnalis. De quo Bern. Sicut serpēs moysi comedit omnes serpentes magorum. sic amor diuinꝰ omnem absorbet amorem alienum. Talem amorē habuit beata Elisabeth. de q̄ subdit. Quez qui homo inuenit. s. per fidem z tenet p charitatem. abscondit. s. p rectam intentionem. qz dicit Greg. De pdari desiderat qui thesaurus publice in via portat. Sic qui intentionem falsificat abijt. i. amorem carnis deserit. qz sm Grego. Bustat spiritu desipit omnis caro. Uendidit omn[illegible]. i. ob amorē christi renūciauit omnib⁹ De q̄ ad Phil. iij. Oīa arbitratꝰ

De lancta Elisabeth

ora vt xp̃m lucrifacerem. Et emit
eam. H[illegible] rum compat omnib⁹ vendit⁹
q̃ secul[illegible] ribꝫ renũciat. Jõ Amb⁹. Qui
vult [illegible] ere renũciet mũdo vt sit illi in
deo tota p[illegible] Tã sine isto thesauro. s. di/
uinitatis merꝫ dici felix. i. diues. De
quo Aug⁹. habet oĩa habet. re[illegible]den/
tẽ deo nihil [illegible] ipse est suba nr̃a [illegible]otuz
bonũ nr̃m. T[illegible] ps. xxxviij. Nõne dñ [illegible]ndi suba
mea apud t[illegible] st. Jdeo Aug⁹. sup Jo. gat[illegible]em.
De⁹ est tib[illegible] qđ desideras. si esuris panis
est. si sitis f[illegible] est. si infirm⁹ medic⁹ est. si in te
nebris es [illegible] est. si times mortẽ vita [illegible] Qua
ꝑter dic[illegible] ug⁹ sup Ps. xxvi. Nihil dulce
pter deũ. [illegible] quicqđ mihi a⁹ dare [illegible]
ter se. aut[illegible] otũ z det mihi se. Z
saur[illegible] inhelare debem[illegible]
[illegible] cit Hugo in li[illegible]
[illegible] est momentũ in[illegible] tau[illegible]
[illegible] non vt
[illegible] esse in qui
nobi[illegible] non esset mẽoria [illegible]
vi[illegible] Jbi thesaurus tu⁹. ibi z cor[illegible] illud Mat.
m[illegible] brate Elisabeth stabilita [illegible] ñ. Sic fuit
d[illegible] miratis. ꝑter quẽ reliquit [illegible] p thesauruz
bret illũ. Jdeo de ea legit⁹ q̃ par[illegible] mnia vt ha/
[illegible] em sanguinis vt canit eccl'ia. [illegible] pẽdit nobili
illũ generosi sanguinis paruipe[illegible] ispernata se
[illegible] tez reliquit omnia temꝑalia vt [illegible] it titulus.
[illegible] gens egenis largi[illegible] nit eccl'ia.
[illegible] regnũ ambiẽs. [illegible] cele
[illegible] epl'a que sci[illegible] Jõ
[illegible] agrum z emit illuz. s. q̃ [illegible] Jer
[illegible] Amb⁹. Sicut oĩa uti[illegible]
[illegible] salutis reꝓbis. ita bon[illegible]
[illegible] mera ꝓtuz. Sic de beata Elisa[illegible]
cum [illegible] aliꝫ diuitijs in oĩb⁹ elemosinis [illegible]ue
ribꝫ [illegible] pensis emit regnũ eterne salutis. Jde[illegible]
Aug⁹. in ꝑsona dñi dicit. Uenale habeo. qđ q̃,
regnũ celoꝝ. quantũ valet. tantũ quantũ ha/
bes. Qõ regnũ zache⁹ emit ꝑ dimidio bonoꝝ
suoꝝ. vidua paupercula ꝑ duob⁹ minutis
quã dñs collaudauit Luc. xxi. Uere dico vo
bis q̃ hec vidua pauper plus q̃ omnes misit
Sic beata elizabeth ita emit q̃ omia [illegible] ha/
buit dedit. De qua canit eccl'ia. In gazophi/
latio vidua cũ vidua totũ mutuens ꝑcum. ita
q̃ dicta impletũ est illud Eccli. xxxi. Elemosi/
nas illius narrat omnis eccl'ia sanctoꝝ. ideo
nob⁹ hodie ꝓponit in exemplũ vt sequamur
vestigia ei⁹. Juxta illud P[illegible] rauenen⁹. di/
centis. Da pauperi v[illegible] da pauperi mi/
cam vt accipias totũ pan[illegible] tectũ accipe ce
lum. da res ꝑituras vt accip[illegible] eternas man
suras. Dixi secõ cõmendat beatã elisabeth
quantũ ad vitã ꝓemplatiuã. De qua subdit.
Simile est regnũ celoꝝ homini negociatori
querenti bonas margaritas ꝛc. Ꝑ Jpse
negociator est xp̃us qui venit de anglia. id est
de angeloꝝ pria. Juxta illud Joh. xvi. Exiui
a patre z veni in mundũ. Uenit em̃ ꝑ nauem
id est ꝑ portam ẽginis. de qua nauis scribitur
Ꝓuerb. xxxi. Facta ẽ vt nauis institoris de lon
ge portans panes suũ. Hoc factũ est q̃n xp̃m
de altissimo celoꝝ ad terram ꝓduxit cũ merci
bus grãꝝ omniũ. Juxta illud Joh. i. Uidi/
mus eũ plenũ gre z veritatꝫ. Hic negociator
quesiuit bonas margaritas. i. aias hominũ q̃
implerẽt ruinas [illegible]oꝝ. [illegible]n. q̃ dixit Lu. xix.
Nõ venit fili⁹ h[illegible]me bonũ [illegible]re. sed saluare.
Et hoies dicunt [illegible]ga c[illegible] ꝑ causa. quia
sicut margarite gen[illegible]ant [illegible]sti roze. sic cre
ati sumus ex dei grã z bonitate. Et dicit Mgr̃
in. q̃. sen. di. i. Quare creatus es homo ꝓpter
dei bonitatem. Uidit nanq̃ de[illegible]nã essen
lem bonitatem cõmunicare [illegible]ijs z nõ mu
Ereauit igit rõnalem creaturã cui cõmuni
ret suam bonitatẽ z eternũ gaudiũ. Un Aug⁹
de doctrina christiana. Quia bonus est deus z
inquantũ sum⁹ boni sum⁹. Inuenta aũ vita
ꝑciosa margarita. i. omib⁹ aiab⁹ hoim. E
cunt vna ꝓpter vnionẽ fidei z charitatis
xta illud Actuũ. iiij. Multitudinis cred[illegible]
tium erat cor vnũ et aia vna. Et dicit ꝑciosa
margarita. q̃ dicit Aug. de spũ z aia. Anima
ir[illegible]teres a deo cognitas supat omnia. Jdẽ su
per Gen. Sicut de⁹ excellit omnem creaturã.
sic homo quo ad aiam oẽm creaturã corꝑalẽ
natre dignitate ꝑcellit. Jõ Aug⁹. de spiritu
z aia. O aia mea q̃ te deijcis. si terrã amas me
liores. si solẽ miraris pulcriores es. si celũ ꝓtem
plaris altiores es. solo creatore tuo inferior es.
Ecce q̃ ꝑciosa margarita ꝑ q̃ xp̃s dei fili⁹ fa/
ctus est negociator. vt dicit Bern. Celestẽ im
peratorem fact⁹ ẽ negociator. Negociũ meũ sine
ocio egit q̃diu in terr̃ fuit. Uenit nãq̃ de an
gelis aureã portã [illegible]s. qđ apportauit. dic̃
nasq⁹. In isto maligno sec'lo qđ abũdat nisi
regi[illegible] mori. laborare. Q[illegible] Deficiunt merces
scen[illegible] d tales. merces mercator ille de
qõ h[illegible] ois mercator dat z accipit. dat
sua mercatu[illegible]cipit qđ nõ habet. Sic christ⁹ in
habui[illegible]a mera dedit z accepit. accepit qđ non
buit. scz resci mori z laborare. dedit quod ha
re. O bon[illegible] gere z in eternuz regn
sti n[illegible] rias agimus tibi
[illegible] mere qui seruz

facere aūm̄ pōt. Ipse aūt nos fecit vt essem⁹ ⁊ redemit ne frustra fuissem⁹. hec Aug⁹. Et sic ꝓbis ptz Aug⁹. q̄ xp̄us accepit triam dedit tria. ⁊ sic nobiscū cōmutauit. Pro accepit nr̄am mercem. s. nasci. Isa. ix. Paruul⁹ nat⁹ est nobis. Dedit suā nobis mercez. s. renasci. Joh. i. Dedit eis pt̄atez filios dei fieri q̄ nō ex sanguinibo neq̄ ex uolūtate carnis neq̄ ex uo[luntate] te viri. sz ex deo nati sunt. Aug⁹. Fact⁹ est ceps nr̄e hūanitatis vt pticipes essem⁹ sue diuinitatis. Sedo accepit nr̄am mercē. s. mori. Phil. ij. Humiliauit semetipm factus obediens vsq̄ ad mortē. Nō simplici morte sz ignomi[niosa] [illegible] planta pedis rē. Isa. i. Et g[illegible] [illegible] hāc empti/ one. Bern[illegible] [illegible] q̄ nos dilexit dns q̄z in[illegible] [illegible] archanuz cor/ dis q̄ foran[illegible] [illegible] uit latens mise/ ricordia dei [illegible] [illegible] vuln⁹. clamat lan cea ⁊ claus[illegible] [illegible] nos amauit. Sic in christo mul[illegible] [illegible] sibi. postq̄z recepit mercem. s. mori d[illegible] nobis suā. s. resur/ gere. resurgit q̄d p[illegible] cecidit. ceciderat homo in corpe p mortē. in aīa p culpā. in vtroq̄z pēr dānā eternā. sed xp̄s dedit nob resurgere p[illegible] tionē. Joh. vi. Ego resuscitabo eū in no/ uissimo die. In aīa p iustificationē. Apo. xv. Beatus q̄ habet ptem in resurrectione p̄ma. in vtroq̄z p vtriusq̄z. s. aīe ⁊ corpis beatificatio nem. q. aīa beatificabit ad cōtemplationē dei/ tatis ingrediendo. corpus ꝑo beatificabitur egrediendo ad visio nē hūanitat⁹. Et in vtra q̄z visione erit plena satietas atq̄z refectio. iu/ xta illud Joh. x. Ingredient⁹ ⁊ egredient⁹ ⁊ pa scua inuenient. Tertio recepit laborē. Ipse nāq̄z laborauit corde cōpassionē hūdo Mar ci. viij. Misereor sup turbā. De q̄ labore dic Isa. xlij. p eo q̄ laborauit p nia dicens. Ser/ uire me fecisti peccatis tuis ⁊ laborez p̄stitisti. Secundo laborauit ore ⁊ voce p̄dicando. De quo ps. lxviij. Laborauī clamās rauce fa cte sunt fauces mee. Iste laborauit oculis flen/ do. Un̄ ps. vi. Laborauī in gemitu meo. Ter cio laborauit toto corpe penā sustinēdo Isa. i. Laborauī sustinēs. imo laborauit peccatoz nr̄oz onera sustinēdo. Un̄ Isa. xliij. Fruist⁹ es/ re me fecisti peccatis vr̄is. Et Isa. liij. Dat ere languores nr̄os ipse tulit. ⁊ pcā nr̄a ipse por/ tauit. postq̄z cepit nr̄am mercem. s. laborare. re nobis suam. s. regnare. iuxta illud Lu. xij. Nolite timere pusillus grex q̄ placuit patri vr̄o dare vobis regnū. Ostendit celestem ralitatē [illegible] ritatem cum edit patri [illegible] pciosam margaritam. i. aīas nr̄as. Iste sideravit ⁊ quesiuit q̄ abijt ⁊ vendidit q̄ habuit. s. q̄n in ara crucis corā omnibo[illegible] datus ē. Et iā corp⁹ ⁊ aīam in pciū redem ptionis [illegible] edit. Mat. xx. Venit filius homis dare [illegible] aīam suam in redemptionē p multis. Ide[illegible] [illegible] Ezech. xviij. Omnes anime mee sunt [illegible] o isti sacrilegiū cōmittūr qui aīas suas [illegible] isti sanguine redemptas auferūt deo ⁊ offerant diabolo. Quapropter hortat nos Aug⁹. dicēs. O aīa mea attēde q̄tū valeas quantū p te datus sit. cogita ne in ꝺditionem te tradas. pensa q̄z charaz te habuit q̄ te pa pcio redemit. ideo noli tu ipm pdere qui te ita cher inuenit saluare. hec ille. Moraliter. Sic [illegible]mo etem⁹ ꝑsiderare illā pciosam margaritā ꝓuidenter negociari. vt docet Bern̄. Sic renegociabor pcipiente mihi dño meo. Non em̄ paruz fiducie mihi p̄stat robur q̄ ille sum mus imperator fact⁹ est negociator. Nam sm Augus. tē doctrina christiana. Dis xp̄i actio est nostra instructio. Sic xp̄us negociari vo/ luit. vt nos negociari doceret in spū interioris hominis. que negociatio laudat Prou. iij. Melior est negociatio auri ⁊ argenti ⁊ precio sior est cunctis opib⁹. Quā negociatiōem do cet Luc. xix. Negociamini dum venio R Pro quo sc[illegible] [illegible] sunt apta ad lucrā dum vb[illegible] [illegible] sunt multa lo/ ca fori. [illegible] [illegible] mundine. eo q̄ mer/ cator ab[illegible] [illegible] cadē loca vicina. p̄t uisit d[illegible] [illegible] Jo volentes merca ri ⁊ animari q̄ in eternum expedit ingredi mundine[illegible] [illegible] a nr̄a colligātes sarcīūculas nr̄as videlicet intellectū ⁊ affectū. Et meraliter dis/ curramus ad loca vicina. q̄ ⁊ si longe aliqua/ liter distare videant. vtputa celū ⁊ infernus. spūs tñ prima sunt ⁊ mente velociter omnia p currere possum⁹ sine quouis obstaculo retar/ dante. q. in imaginatiōe faciliter currit hō et in ictu oculi ptransit omnia loca. Collectis q̄ sarcīūculis nostris. i. intellectu ⁊ affectu recur ramus introrsum ad nūdinas ⁊ negociemur Sed primo circa materiā peccatoz nostroz ponderantes ⁊ mēsurātes multitudinē ⁊ ma/ gnitudinez pctōz nr̄oz. Dō fecit manasses. q. Paral. viti. dicens. Peccaui sup numerū arene maris. multiplicate sunt iniq̄tates mee Nō sum dignus videre altitudinē celi p mul titudine iniq̄tatis mee. Isti nūdinis tādiu exercitantes quousq̄z lucremur merces omnī bus mūdi diuitijs meliores. q̄d est pniten/ tia salutaris [illegible] m in ponderibo ⁊ mēsuris dat

nid accipiſ. ꝯ . . os ꝑ pondere pecca
ſtroꝝ accipiam⁹ pniam rigoroſam ſm
q tatē peccatoꝝ. Juxta illud Luc. iij. Faci
te dignos fructus pnie. Nā ſcribit Deu. xxv.
ſm menſuram peccati erit plagaruꝝ modus.
Que cō mutatio erit nobis melior ꝛ v. lior qꝫ
oēs diuitie mūdi. De quo Chriſ[illegible]a pe
nitentia eſt auro rutilantior. ſole ſplendior
cunctis theſauris melior. Naz oīa li[illegible]a ſol/
uit ꝛ paradiſuz aperit. Et hoc eſt ꝑmu dignū
lucrū qđ in hoc foro lucramur. ſine q̄ nulluz
lucruz in reliquis ꝙſequemur Luc. xiij. Niſi
pnī[illegible]m egeritis oēs ſimul peribitis. Idcirco
ſi vere cognoſcim⁹ malū qđ ex peccato incurri
mus a pnia nos nullo modo ꝙtineremus. ſci
entes deum eſſe miſericordem ꝛ ſe arenſſio/
ne nunqꝫ tenere. quia ſm Chriſ. qꝫcuto he[illegible]p
dat pniam ꝛ ptritionem ꝑ peccatis ſuis. iam
cito accipiet eoꝝ remiſſionē. Eccl. xij. Penite/
mini vt deleant vobis pcta vra. Aug⁹. in lib.
de pen. Nihil eſt qđ medicamentū pnie ante/
cedere poſſit. Nā ſi tot legerent miſſe q̄t ſunt
celi ſtelle nō poſſunt ꝑdeſſe ſine pnia. ps. xvij.
Niſi ꝙuerſi fueritis gladiū ſuū vibrauit. Jō
nemo negligat has nūdinas ne priuet ꝑmio
magno Lu. iij. Penitentiā agite ꝛ appropīq
quabit vobis regnū celoꝝ. Secūdo curra/
mus ad nūdinas defectuū noſtroꝝ. qui ma/
catio immediate ſequit pniam. Nam homo
ſentiens ſe ꝑ alleuiationē [illegible]t. ꝛ atteſtati
onem ſpūſſancti remiſſion[illegible]ꝛ ꝑ gram cō
ſecutū intima deuotiōe eri[illegible]e ac[illegible]ras diffe/
rēdas. Sz ecce ſunt ꝛ aſſunt q̄ nos impediūt
videlicet defect⁹ nr̄i et reliquie pctoꝝ noſtroꝝ
inḡerantes nos vt ad gras referendas caput
erigere nō valeamus. ꝛ tūc primuz incipit ap
parere negocij nr̄i difficultas. Cū etem ex ꝑſen
tia creſcit gra ꝛ voluntas ad faciendi qđ no/
uit deo eſſe placitū. ꝛ ipſi defectus ſunt adhuc
crudi ex vulneribꝫ nouiter ſanatis impediūt
noua voluntatē. Et ſic cauſant doloꝛ ꝛ anxie
tates multas. lugens mens plus deſi[illegible]ꝫ
ꝑ ipſa pcta. Et hoc eſt qđ dicit Bern̄. Be
nign⁹ deus q̄ nō ꝑmittit dilectū ſuū in princi
pio letari. ſz ꝑmittit difficultatē vt incitet ad
humilitatē. Nam in hoc foro ſi fideliter intenti
fuerim⁹ mercabimur bonū lucrū qđ erit vtile
in theſauris ſpūalibꝫ. ſ. humilitatē. Que q̄dē
humilitas ꝑ ceteris ꝛtutibꝫ placet deo. De quo
Iſa. vlti. Ad quē reſpiciam niſi ad humilē ꝛ
quietū ꝛ trementē ſmones meos. Nec em̄ hu
militas excellit oēs diuitias mūdi. ꝛ facit ho
mines i gra ditiores. Dē q̄ Hiero. ſup Mat.
Humilitas eſt meritū gratiꝝ. cuſtoꝛ ꝛtutum.
Et nihil eſt qđ deo ita gratū facit ꝛ hominibꝫ
qꝫ ſi vite merito nō magni ſz humilitate infimi
viderenur. Jō Bern̄. Inſan⁹ eſt q̄cūqꝫ i alijs
vite meritis qꝫ in ſola humilitate ꝙfidit. De quo
Bre. Perit omē qđ agit niſi in ſola humilitate
cuſtodiat. Tertio diſcurram⁹ ad nūdinas
beneficioꝝ dei. ꝙſiderātes qualia ꝛ quāta bene
ficia deꝰ nobis ꝛ inuenient⁹ qꝫ magna eſt mi
ſeratio. qꝫ gratuita dignatio. ſtupenda do/
do que indiſſat deū vt miſereat noſtri. Quis
em̄ eſt ille benefactoꝝ. reuera deꝰ cuiꝰ magnitu
dinis nō eſt finis. q̄ bonoꝝ nr̄oꝝ non indiget
ſufficiens ſibi eſt. Et cū coꝝ ſuū dulc[illegible]poſſue
rit ſup nos miſer[illegible]ind[illegible]a.ac ex gra no
ſtra ꝙpenderet e[illegible]. qualia autē et
quāta ſunt benefic[illegible]ioꝫ intuemur.
Creauit nāqꝫ nos [illegible]ſecit ſub pedi/
angelos ad miniſteri[illegible]b. terrā cum
bus noſtris. Dans ce[illegible]o.ſ. quā cū pluꝛ/
germinibꝫ aerem[illegible]a vo[illegible]duliū ꝛ in redem/
bus. tandē deꝰ dilexit ſcip[illegible]ipm nob dabit in
ꝓptionis ꝑciū. ꝛ in futuro eiꝑm nob dabit in
eterne fruitōis ꝑmiū. vt implebīt illud Deu.
xxvij. Et perit tibi deꝰ theſaurū ſuū optimū.
Et his nūdinis mercabimur ꝑcioſaz ꝛ nobi
liſſimā margaritā q̄ ſupat oēm aurū ꝛ argētū
ſcz charitatē. q̄ eſt virt⁹ nobiliſſima. de q̄ Hu/
go. Charitas oīm virtutū obtinet ꝓncipatū.
Ad quā virtutē acq̄rendā nihil magis incitat
qꝫ beneficioꝝ dei memoria. De q̄ Aug. Ad dei
dilectionē in nobis excitandā nutriēdā ꝛ aug/
mentandā nihil ita valet ſicut būficioꝝ ei⁹
frequēs ꝙſideratio. q̄ ſunt plura ꝛ infinita. de
quibꝫ Hugo i li. meditationū. Quid ampli⁹
tibi debuit facere deꝰ ꝛ nō fecit. cū nō eras cre
auit te. ſeruū petiꝛ diaboli te feceras ꝛ rede/
mit. redemptū te glorificabit. Si in his nū/
dinis te exercitaueris. vtiqꝫ aurū ignitū. i. cha
ritatē dei acq̄res. qꝛ dicit Aug⁹. Nihil ita hu
manis affectibꝫ eſt impſſum. qꝫ vt tu diliges
diligentē te ipm. Si em̄ pigeat amare nō pige/
at reamare. Si ꝙſideares illud Bern̄. Chri
ſtus dei filiꝰ mori voluit vt nos viueremꝰ. ſer
uire vt nos regnaremꝰ. [illegible]re vt nos repria
remur. pauper effici vt nos ditaremur. volunt
illudi vt nos honoraremur. crucifigi vt nos
liberaremur. voluit vt agn⁹ occidi vt nos epu
laremur. ſanguinē fundere vt nos inebriare/
mur. Nec in nūdinis beneficioꝝ meditanꝫ
charitatē vtiqꝫ emeremꝰ. Dicit Bern̄. Si o
naueris q̄cq̄d potes. q̄cq̄d es. nō eris ſic ſtella
ad ſolem. puluis ad montē. ſtilla ad flumen.

corporalē martyrē. Primo cum ois patit p fidei veritate. vt btūs Jacobꝰ z alii martyres. De qbꝰ Heb. xi. Tēptati sunt. lapidati sūt. occisi sunt. Et subdit causaz. Hi os testimonio fidei pbati inuēti sunt. Tales ōes ꝑe merent dici martyres. z digni sunt celesti pmio. vt dic Leo papa. Omi post posito dubio q̄ p fide xpi mozit celeste pmiū ꝓsequit. Sco cum ois mozit p vitate. sctitate. z iusticie q̄tate. redarguēs crīmia nolēs ꝓsentire i ea. sic factꝰ est martyr Joēs baptista. q̄ arguebat herodem p adultero. Sic nos pati debem⁹ p sctitate vite z iusticia. qz dicit Aug. Melꝰ ē p vitate pati suppliciū q̄s p adulatōe ꝓsequi beneficiū. Tercio q̄s patit p ecclie lubtate. Et sic sctus Th. martyrē. eps. q̄ potuit dicere illō ps. Zelꝰ domꝰ tue comedit me Quarto cū q̄s patit obediētia mris ecclie. z sic btūs Laurētius xpi iussu sixti pape distribuit pauperū thesaurꝰ ecclie. z hūiliter obediuit. Dicit sctus Tho. in. ij. ij. q. oia opa virtutū ꝑm q̄ reducit in dū sunt ꝓtestatōes fidei. sic ponunt esse cause martyrij. Est q̄ cūq; patit p ope bono faciēdo z malo vitando est vere martyr ꝓpter deū. Et sic btūs Christoferus z Jacobꝰ. Scdo notat vitas martyrij in forma. Et hec est ꝓsecutia in opere. s. vt hō patiēs ꝓpter vitate z iusticiā cūcta bona parui pēdat o sanguineos: ps̄ētia gaudia nō curet. neq; dolores timeat. sz pseueranter oia reliquat ppt deū iuxta illud Job. ij. Pellem p pelle z oia q̄ hōiz dabit p aia sua. qz dicit sctus Tho. in. ij. ij. q. clxxiij. arti. iij. Ad pfectū martyrij nō sufficit q̄ tolerātia carceris vl rapina bonoꝝ tpaliū nisi ex his seqt moꝛs. De talibꝰ o atientibꝰ scribit Mat. xxiij. Qui pseuerauerit usq; in finē hic saluꝰ erit Qualiter fuit bt⁹ Clemēs. q̄ post tot⁹ secli supplicia celestē ꝑcepit patriā. Ad quā nos perducat ihs xps patris vnigenitus. q̄ viuit et regnat in secula seculoꝝ Amen.

De dedicatōe templi Sermo clix

Domū tuaz do mine decet sanctitudo. Scribit ps. xcij. Dicit Arist. li. x. de aīa lib. q̄ apes in alueariis suis solēt regi edificare domū z habitatōem in medio eoꝝ. z cū fodiūt cū. z cū egrediūt exeunt vna cū eo et facit cū gaudio cōducētes tū. ¶ Spūaliter. p. xps intelligunt fideles electi. Nam vt scribit Eccl. xi. Breuis in bus est apis. z initiū dulcoris habz nter de Sic q̄libz fidel debz esse breuis. i. h mnis . et se exercitare circa dulcorē deuotōis. z debz edificare regē. i. xpo domū cordis. qz nitit habitare nobiscū. vt habet. ij. Machab. xiij. Voluisti templū habitatiois tue fieri in nob. de q̄ apls. i. Thoz. iij. Nescitis qz templuz dei estis vos z spūs dei habitat in vobis. nā de⁹ delectat esse in nobis p graz. De q̄ puer. viij. Delicie mee esse cū filijs hoim. Idcirco hortat nos ad ꝓparādū sibi amenā habitatōem Piere. iij. Bonas facite vias vras z studia vra. et habitabo vobiscū in sempiternuz. ait dns oipotēs. Ecce q̄nta dignitas q̄ creatura sit habitaculū creatoris. Un Apocal. xxi. Ecce tabernaculū dei cū hoībus. et habitabit cū eis eoꝝ deꝰ. Idcirco talis habitatō debet esse mūda. eo q̄ scribit Sap. i. Nō habitabit in corpe subdito peccatis. sz i aīas sanctas se trāsfert. Sap. vij. Ideo dicit ps. xcij Domū tuā decet sanctitudo dne ꝛc. K Pro q̄ sciendū multiplex est domus dei quā decet sanctitudo. Prīa est ecclia vniuersalis. Scda est vter⁹ virginalis. Tercia est domus spūalis. Quarta domus materialis. Quinta domꝰ eternalis. Prima domꝰ dei est ecclia vni ifalis. s. congregatio fideliū. De hac dicit apls. i. ad Thimo. iij. Scias quō oportet te i domo dei conuersari que est ecclia. Nā habet cathedrā veritatis. Ecclia catholica dicit fideliū multitudo fide z charitate vnita. Et Lyranus dicit vt habet. xxiij. q. i. loquit. Quō rndū multi sunt vnuz lumen. z rami arboris multi vnū robur. sic multi in fide vna dicūtur. ecclia. Nā sicut ecclia materialis ex quattuor partibus cōponit. sic ecclesia vniuersal ex quattuor euāgelijs cōsolidat. Sanctuariū habet in quo est clerus. z anteriorē domū in qua cōsistit popul⁹. Ita z ecclia vniuersalis habet ꝓplatiuā vitā in q̄ spūales. habz actiuam in qua ois fidēs operares. Ꝓplatiua vita est cuncta terrena p dei amore relinq̄re. sola celestia q̄rere. assidue orare. sepe lectitare. hymnis iugiter deū laudare. Activa vita est castā vitā cū oīge ducere. filios i dei amore nutrire. pauperes cibo z potu recreare. infirmos z viduas visitare. z oibus necessitatē patientes ꝓpter dilectōez primi p viribus opem ferre. In sanctuario est altare in q̄ sunt reliq̄e sctoꝝ. z sic i ecclia est eps. in cui⁹ ꝓplatōne req̄escūt mētes dtoꝝ. z in cui⁹ cōspectu iusti exultāt z epulāt z in iusticia. clerici

De dedicatõe templi

stre q̃bꝫ basilica illumiat sunt doctores p
s celeste lumen in eccl'iam ingredit. Ju
xta illd Matth̃.v. Vos estis lux mũdi. luce
at lux vra coꝝ hoibꝫ vt videant opa vra ⁊c̃.
Sed pictura in eccl'ia est vita ⁊ exemplum
sctõrũ q̃s imitari debemus. vt docet Chr̃s su
per Matth̃. dicẽs. Quid pdest sctos colere
⁊ sanctitatẽ spernere. Ideo celebramus festa
sanctoꝝ vt imitemur vestigia coꝝ. Itẽ lumẽ
qđ lucet in ecclesia sancta est spũs sancti gr̃a qua
eccl'ia iugiter irradiat. Sed crux in eccl'ia si
gnificat vt crucifixũ sequamur. Juxta illd. i.
Pet. ij. Xp̃s passus est p nobis vobis relin
quẽs exemplũ vt sequamini vestigia ei⁹ Itẽ
turres eccl'ie facte sunt plati. Nã sicut turres
excedũt alia edificia. sic plati moribꝫ ⁊ sctitã
te debent alios pcellere. vt habet i canõe. i. q.
i. vilissimus. Vilissimus est q̃ alios pcellit
dignitate ⁊ nõ moꝝ sctitate. Itẽ cãpane hu
ius eccl'ie sunt pdicatores. Nã sicut campa
ne excitãt hoies ad surgendũ ⁊ ad dñi laudã
dũ. sic ⁊ facere debent pdicatores. Juxta illd
Isa. lviij. Clama ne cesses quasi tuba exalta
vocẽ tuã. ⁊ ãnũcia pplo meo scelera coꝝ. Si
militer ⁊ apls. q. ad Thim. iiij. Predica ver
bũ. insta oportune importune argue obsecra
increpa. erit quoꝝ tps cũ sanã doctrinã non
sustinebũt ⁊c̃. Hec est domus firmiter edifi
cata supra firmã petrã. s. xp̃m q̃ est fundamen
tũ eius. Juxta illud. i. Chor. iij. Fundamẽ
tũ aliud nemo pt ponere pter id qđ positũ e.
qđ est ihs xp̃s. In hac domo debent orare
oẽs q̃ volũt saluari. Nã dicit Cypr̃ianꝰ. Fran
ge ramũ ab arbore ⁊ nõ poterit germinare ⁊
sic q̃ separatur ab vnitate eccl'ie. vt habet. xxiij
q. i. alienus. Alienus est. pphanꝰ est. hostis
est. nõ potest habere deũ prem q̃ nõ tenet vni
uersal' eccl'ie vnitatẽ. Hec est domꝰ de qua p
uerb. ix. Sapientia edificauit sibi domũ ⁊ ex
cidit i ea colũnas septẽ. i. septẽ sacramẽta ec
clesie. Nã sicut colũne eccl'ias materiales su
stentãt ne cadãt. sic hec septẽ sacramẽta a ru
ina spũali preseruãt. ⁊ si ceciderit hõ adiuuant
vt resurgat. vt dic̃ mgr̃ in. iij. sñiaꝝ. dñ. i.

R Et pma colũna i domo eccl'ie sancte ẽ
baptismus. sine q̃ hõ caret vita spũali. qđ p
bat Jacobꝰ antiochenꝰ dicẽs. q̃ i regiõe oꝝ
entali q̃daꝝ aues generãt i arboribꝫ. ⁊ q̃dã
ille pendẽt in arboribꝫ nõ habẽt vitã. sz ⁊ ci
cũ cadunt de arbore in aquã vitã habẽ ⁊ inci
piũt natare ⁊ vo. la. Sic pueri perdẽtes in
viscerib̃ ma tern is quasi i arbore corrupta ex
de vitã gr̃e nõ habẽt. q̃ unt mortui
⁊ si taliter decederẽt. dei visiõe puarent. vt di
cit Aug. ponit de ose. di. iij. firmissime. Fir
missime tne q̃ nõ solũ hoies rõne vtẽtes. v
rũ etiã pulos q̃ sine in vtero mris viuere i
cipiunt: ibi moriunt. sine iã de matribꝫ nati
sunt sine sacramento baptismatis qđ dat i
noie p̃r et fili ⁊ spũssancti. de hoc sclo trã
seunt sempiterno igne punidos. Blo. igne
id ẽ. pena dãni. sed statim postq̃ venium. ad
aquas baptismi vitã habebunt ⁊ mũdabũt
ab omnibꝫ delictis. De quo Ezech. xxxvi. Ef
fundã sup vos aquam mundã et mũdabi
mini ab oibꝫ inq̃inamentis vris. si sic euolãt.
Marci vlti. Qui credidit et baptizat⁹ fu
erit saluus erit. Secũda colũna confirmatio
nis est cõfirmatio que habz locum dicina
corroboratiua in spiritual[illegible]. ⁊ habet in
canõe. de ose. di. v. spũs an[illegible] sancti
qui in fonte tribuit innocen[illegible]rmati
one pstat augmentũ ad gratiã. in b[illegible]tismo
regeneramur ad vitã. post bap[illegible]smu[illegible]
mamur ad pugnã. Ideo cõfirmand⁹
ad designandũ infirmitatẽ. Et nullus debet
reputere hoc sacramentũ. vt dicit Urbanus
papa. Omnes fideles per manꝰ impositiõis
[illegible]scopi spũsancti post baptismũ acci
pere debent vt plen[illegible] christiani nuenianꝫ. vt
dicit glosa ⁊ cõsc[illegible]. omnes. Si homo
adultus cõtemneret hoc sacramẽtũ accipere
peccaret mortaliter. quia cõtemnit gr̃am g̃
tũfacientẽ. Et dico in adultis. nam in pueris
efficit baptismꝰ. attamẽ paruulꝰ nõ confir
tus si decedit minuẽt gl'iam in celo habe
bit. vt dicit sctus Tho. pre. iij. q. lxxij. ar. vij.
q̃ pueri cõfirmati gl'iam maiorẽ cõsecuunt.
Sed sicut hic maiorem obtinen ⁊ gr̃am. Sed
diceres. cur nõ omnes pa[illegible]li confirmantur.
Respondet propter periculũ [illegible]eratiõis. quia
hoc sacramentũ nõ est reitera[illegible]dũ. q̃ tibi im
primitur caracter indelibil'. qui ẽ sctm Tho
mã ee signũ sacramentale a deo impssum ani
me. caracter imprimitur in baptismo quasi ve
stis innocẽtie. per quã homo recipit in famili
am christi. Sed in cõfirmatõe imprimit ca
racter vt sit miles robustus ⁊ fortis christꝰ
cõfitens. Et ideo datur in fronte ad designã
dum audaciã cõtra timorẽ. quia signa timo
ris et verecundie apparẽt in fronte. mõ pa
uuli nõ habent memoriã nec pugnã. idirco
nõ dat omnib̃ paruul. Tercia colũna
huius domus est corpus christi. Hoc sacra
mentũ habet fructu[illegible]are homi
nes ⁊ nutrit hominẽ ⁊ sustẽ[illegible]. vitã [illegible]e

De quo [illegible] Qui manducat [illegible] pane
viuet in eternu. qz repellit mortē. vt dic Innocentius. Hoc sacramentū venialia delet. mortalia cauet. Et Fulgentiꝰ. Qui digne sacramentū eucharistie sumpserit in cor suū. ꝓculdubio fontes grāꝝ fluent ⁊ refluēt in eternū. Quarta colūna est penitētia q̄ releuat hūc qui cecidit. vt dicit Aug. in li. de penitentia. Penitētia languores sanat. leprosos curat. mortuos suscitat. sanitatē auget. gratiā cōseruat. vitā p̄stat. deū placat. Sic Chris. O penitētia rutilātior auro. splēdidior sole. q̄d referā de te. Oīa ligata soluis. paradisū aperis. [illegible] sanas. tris[illegible] exhilaras. ad vitam [illegible] vocas. Quinta colūna est [illegible] e tollit īfirmitates corpo[illegible] co v. Si q̄s infirma [illegible] oros eccl'ie vt orēt sup [illegible] oleo in nomine dñi. ⁊ ora[illegible] infirmū. ⁊ alleuiabit eū do[illegible] in pe[illegible]tis sit dimittent ei. Ex hoc [illegible] t dicit mgr. iiij. sentētiaꝝ. ꝙ sacramē[illegible] vnctōis penas ꝓ peccatis diminuit. secū[illegible] morbū corporalē alleuiat. tercio remissio[illegible] peccatoꝝ operat. Sexta colūna ē or[illegible] sacerdotalis mediāte qua sp[illegible] om[illegible] sustentat. ⁊ cōparat radici arboris. que si [illegible] fuerit rami pullulāt et fructū ferunt. sic [illegible] Chriso. sup Mat. Si sacerdotiū est sa[illegible] tunc sustentat populū ⁊ reddit eū disciplinatū. Ideo habet Judith. viij. Vos qui p̄sbri estis in populo ex vobis pendet aīa eorū. Septima colūna ē ordo cōiugalis [illegible] ne quo hō carnaliter viuens saluari nō pō quia dat in remediū. eo ꝙ dicit Matth. xix Nō oēs capiūt verbū hoc. s. cōtinentie. sed q̄ potest cape capiat. Et aplus. i. Chori. vij. Melius est nubere q̄ vri. Nā de virginibꝫ p̄ceptū dñi nō habeo sed ꝯsiliū do. Ideo ordo cōiugalis cōparatur viti q̄ est arbor distorta exteriꝰ indisposita. tamen cōfert dulces fructus et vinū p̄reclarū. sic cōiugiū generat nobiles fetus et om[illegible] virgines. Iō dicit Hieron. Laudo cōiugiū quia generat virgines. lego rosas de spinis ⁊ margaritas de conchis. He sunt colūne septem speciose ī domo ecclesie. Et hanc domū decet sanctitudo obediētie. Juxta illud Matth. xviij. Si quis ecclesiā nō audierit sit tibi sicut ethnicus. Nam dicit Grego. Peccatū paganitatis incurrit qui eccl'ie sancte per inobediētiā cōtradicit. Ideo hab[illegible] xi. dis. quis nesciat. Quis nesciat ab omnibꝫ debet obseruari q̄d

[illegible] ecclesia [illegible] S[illegible]da domꝰ est vterꝰ virginalis. de q[illegible] ia cant[illegible] clesia. Domꝰ pudici pectoris templū repente fit dei. De hac domo scribit Sapie. viij. Intrās domū conquiescam in illa. Nam filiis dei intrauit domū beate virginis [illegible] euit ibi nouem mensibus. Hec est nobilis [illegible] domꝰ de qua Ambro. Quid nobiliꝰ matre dei. quid splendidius ea quā splēdor lucis elegit eterne. Ab hac domo ꝓcessit nobis oīs salꝰ De qua Ans. Non est salus in mūdo nisi quez peperit virgo. Et impletū est illud ps. lxiiij. Replebimur ab vberate domus tue. Nam hec domus plena est odore virtutū. Unde Hiero. Si mariā diligenter inspicias nihil virtutis. nihil decoris. i. gratie est q̄n ex ea resplendeat. Hanc domū decet sctitudo reuerentie ⁊ honoris. eo ꝙ dicit Bern. Nihil nos habere deus voluit quin totū per marie manus tra[illegible]sijt. nā omnis nr̄a maledictio in benedictōnem est mutata per illam. Tercia est domus spiritualis. ⁊ est quelibet deuota anima. de qua possum dicere p̄sens thema Domū tuā decet sanctitudo. si saltē in ea fieri debet habitatio dei. vt dicit psal. xxi. Tu ī sancto habitas. vbi dicit Damasce. Sanctitas est puritas mentis sine ꝯscientia crimīs. Hec domus a summo opifice est cōstructa. quia a deo. De qua Augꝰ. Anima a deo creatur. creādo infunditur [illegible] Hec domꝰ debet fulcis septē colūnis. hoc ē. septē donis spūssanct. Ite debet sanctificari ad modum materialis domꝰ dei. Primo per aquā benedictam recōciliat eccl'ia et cimiteriū. vt habetur de ꝯsecratōe eccl'ie. c. ꝯsuluisti Sic domꝰ spūalis aīe per aquā lachrimaꝝ mūdatur. de qua Isa. i. Si fuerint pctā vestra quasi coccinū erūt albavelut nix. de qua et ps. l. Lauabis me et super niuē dealbabor. Secūdo domus dei debet dotari. vt patet de cōse. di. i. c. placuit. vbi dicit. Altaria euertant q̄ sine reliquijs erigūtur. Ita spūaliter debet domꝰ aīe dotari virtutibꝫ et exemplis sanctorum Unde ps. xxxvi. Custodi innocentiā et vide equitatē: quoniā sūt reliquie homini pacifico. Et idē ps. xlvij. Ponite corda vr̄a in virtute eiꝰ. Nā dicit Bern. Anima virtutibus plena est trinitatis cathedra. Tercō domus dei semel dicata debz ita manere ⁊ nūq̄z secularis habitatio fieri. vt patet de reruz ꝑmutatōe. vbi dicitur. Qd semel deo dicatū ē nūq̄z ad aliū vsuz trāsferri debz. ⁊ [illegible] aīa q̄ semel dicata deo ē ampliꝰ alien[illegible]

...io ... c.i. In sanctitate ↄ iu/
... dño cūctis diebꝫ nr̄is. Sed
... mlti ... xne incipiūt. ↄtra q̄s dic̄ Brego.
In ... tra ... velociter currit q̄ anteq̄z vēit ad me
... m dēfi... it. Sic incassum bonuz agit si ante
termin... vite dēserat Quarto sicut ī domo dei
festū ... dicatōis singulis annis pagit. vt ha/
beat dc cōse. di.i.c. solēnitates. Solēnitates
dedicatōis eccl'iaꝝ p singulos annos sunt ce
lebrande. Jp̄o ... dño dāte exemplū q̄ ad ean/
dem festiuitatē celebrat⁹ aduenit. Joh.x.
Facta sunt encenia in hierl'm ↄ hyems erat.
Sic dedicatio domus ſpūalis semel ī anno
ad min⁹ debz fieri. vt hr̄ de pe. ↄ remiſ. c. omis
Oīs vtriusq̄z sexus semel ī anno debet ↄfite/
ri p̄po sacerdoti ↄ sacramentū eucharistie su
mere. Quito ī domo dei nō debz sepeliri excō/
municat⁹ aliq̄s. sic in domo ſpūali. ſ. aīa nul
lum debet admitti petīm mortale p qđ hō ex/
cōmūicat⁹ efficit q̄ ad se. Jdeo Leuj.xi. Sā
cti estote quoniā ego sanct⁹ sum. Nā ad hoc
elegit nos deus. vt dicit aplus ad Ephes.i.
Elegit nos d⁹ ante ↄstitutōem mūdi vt esse
mus sancti ↄ īmaculati. Nā hec est volūtas
dei sanctificatio vestra.i. Thes.iiij. Jō Johe
lis.ij. Sanctificate eccl'iam. Nā in maliuo/
lā aīmā nō introibit ſpūs sapiētie. Sap.i.
Sexto oīs domus dei debz esse ſbdita plato
Sic oīs aīa potestatibꝫ sublimioribꝫ ſubdi
ta sit. ad Ro.xiij. Et signāter de. de quo. ij.
Macha.ix. Justū ē ſubditū esse deo ↄ morta
lē nō paria deo sentire. Juxta illud ps. cxxvi
Subdit⁹ esto dño. de q̄ etiā.i. Pe.i. Animas
vestras castificātes in obedictia charitatis.
Nam magis oportet obedire deo q̄z homibꝫ
Actuū.v. Eo q̄ dñs nō vult holocausta ↄ vi
ctimas sed q̄ obediat sibi.i. Reg.xv. Quia
melior est obedictia q̄z victima. Dicit nanq̄z
Brego. ī moza. Scel⁹ ydolatrie ē nolle acq̄e
escere. Jdeo habet in canōe. viij. q.i. sciendū.
Sine obedictia infidelis q̄sq̄z nūcupet q̄ fide
lis alt⁹ videat. De quo ↄ moyses Deut. viij.
Peribitis si inobedietes fueritis. Nā sic in/
obedictes ipīs platis debent a monasterio ex/
pelli. vt habet d⁹ maio. ↄ obe. c. quoniā in eccle
...ijs. sic ille q̄ inobedies deo existit. Un Deu.
xvij. Qui superbierit nolens obedire sacerdo
tis imperio morte moriet. Jdcirco hec dom⁹
ſpūalis est sanctificāda. Primo per dei timo
rem. Unde ps. xviij. Timor dñi sanctus ↄc.
Nam dicit Eccl'i. ij. Qui timent deū pparā
corda sua. et in conspectu illi⁹ sanctifica
abias suas. ergo timor dei facit sanctuz.
vt dicit aplus. i. ad Thoz. viij. Perficiētes
sanctificatiōem in timore dei. Secundo hec
domus debet sanctificari p iusticiā. Juxta il/
lud Eccl'i. xxx. Sal⁹ anime in sctitate iusti/
cie. Tercio hec dom⁹ ſpūalis aīe debz sctifi/
cari p dei dilectōem. Nā tūc hō fit ē sanctus
cū veraciter deū diligit. De q̄ Aug. Sic so
illustrat sidus ↄ stellas. sic charitas dei sanc/
cat hoies. Sed dicit nō curo de sctitate nu
essem btūs. Rndet Fulgenti⁹. Habe sancti/
tatem si vis habere beatitudinē. Nā si cum
bis sanctitate carebis ↄ beatitudie. q̄ ome
est Isa.iiij. Sanct⁹ vocabit oīs q̄ scpt
in vita ī hierusalē. Qu... dom⁹ est ...gnū
rialis. ſ. ex lignis et lap... p... ...ristuz
hodie dedicatōem in ...alū flagell... ...tas a
Nāc domū decet sa... q̄ nō fuit ... aliter
sis. Prima q̄z deo ...d verticē. q̄ ... nis.
eccl'ia hodie illud Bē... in memoz... ...ur
hic aliud nisi domus ... fugiūt dē... ...oz
ea debet fieri nisi id qđ ad deū ptinet. De ...dis
Aug⁹. In oratorio nihil aliud agat nisi ...assi
ad gl'iam dei noscit. Secūdo domū hāc
cet sanctitudo. q̄z dñs in ea laudat. de q̄s i
xxviij. In templo eius oīes dicent gl'iam
scz paupes ... diuites. de q̄ canit eccl'ia. Di
vox letic̄ pſonat. hic pax et gaudia redun
dat. hac domo trinitati laus et gl'ia semp
sultat. Sed heu de multis p̄t dici illō Jī
thei.xxi. Vos fecistis eā spelūcā latronum.
vt impleret illō p̄s. lxxviij. Polluerūt tēplū
sanctū tuū. Tercio merito decet illā domū
sanctitudo. q̄z d⁹ in ea adorat. De q̄ Isa.lvi.
ↄ Mat.xxi. Dom⁹ mea dom⁹ orōis vocabit
Dicit notāter. dom⁹ orōis. nō dom⁹ cauillati
onis. nō inutilis locutōis. nec hophisatōis.
vt aliq̄ faciūt. Nam timēdū est sicut xp̄s eie
cit illos de templo quibꝫ hec ꝓba dixit. sic ta
les inhonorātes domū dei nō p̄sumunt fieri dei
templū. Sed diceres. cur vult d⁹ specia/
liter habere vel specialē habere domū materia
lē. cū sit vbiq̄z ... ndet ſctus Tho. p̄te. iij. q.
lxxxiij. ar. ij. q̄ ... orōis habet nō ꝓpter deū
sz ꝓpter orantes. ↄ b triplici de causa. Prio
ad designand... q̄ habem⁹ a deo nō solū aīam
sed ↄ corp. Tho. p̄ arce corporalē ... dom⁹ do/
mum in q̄a ꝓp... us. Secūd... pter specia
lem deuotione... sunt sanct... signa. vt
crux christi. ... oc sanctus ... oz xp̄s ihs
sacer... Jo. ij. Re. Tercio p... cleriozem ex
aud... ...to min... he... ...eniūt. Et de
min⁹ a quadr... Pr... Ubi duo vl tres in
nomine deo cōgr... sunt i medio eoz ego
mū... in

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA POZNAŃ

konserwację
wykonała
Irena
Łukaszyk
Poznań
1998